

STANISŁAW ANDRZEJ HODOROWICZ

SŁOWNIK

DAWNYCH I WSPÓŁCZESNYCH
WYRAŻEŃ GÓRALI SKALNEGO PODHAŁA

A UCZELNI
ELNIA

R

NOWY TARG 2013

Wojewódzka Biblioteka
"Polskiej Wymij" - iguaniemi
delega edbiam : mitij labbang.

N. Tang 5.12.2013

~~.....~~

STANISŁAW ANDRZEJ HODOROWICZ

SŁOWNIK
DAWNYCH I WSPÓŁCZESNYCH
WYRAŻEŃ GÓRALI SKALNEGO PODHALA

NOWY TARG 2013

045
Akci. 2/14

© Copyright by Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
w Nowym Targu, 2012

Wydanie III rozszerzone – zawiera około 37 000 haseł

Poprzednie wydania nosiły tytuł
Słownik gwary górali Skalnego Podhala

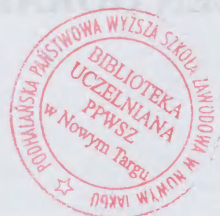
Zdjęcia archiwalne
Fot. Krystyna Gorazdowska
© Copyright by Bukowiańskie Centrum Kultury „Dom Ludowy”

Opracowanie graficzne
© *KLIN*graf Maciej Kuchta

CZYTELNIA

Skład komputerowy
*KLIN*graf Renata Budz

Korekta
Monika Jakobiszyn
Agnieszka Krzysztyniak

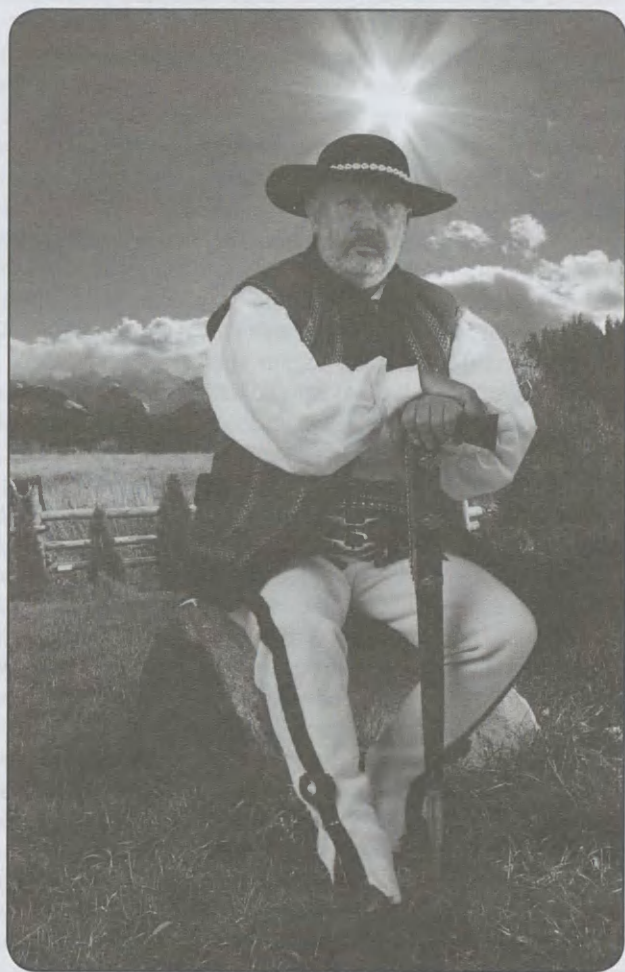

CZ
KR

16450

Wydawca
Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu
ul. Kokoszków 71, 34-400 Nowy Targ
www.ppwsz.edu.pl
e-mail: ppwsz@ppwsz.edu.pl

ISBN 978-83-60621-22-6

STANISŁAW ANDRZEJ HODOROWICZ

Szkic do portretu

Stanisław A. Hodorowicz urodził się w 1941 roku w Bukowinie Tatrzańskiej. Wnuk słynnej prymistki Podhala Bronisławy Koniecznej Dziadońki, na gazdówce dziadków i ojców poznał trud pracy rolnika. Wzrastając w wielopokoleniowej rodzinie góralskiej, chłonną tradycję, obyczaj i mowę mieszkańców górnych dziedzin. Edukację szkolną rozpoczął w rodzinnej Bukowinie, natomiast egzamin dojrzałości złożył w Liceum Ogólnokształcącym im. O. Balzera w Zakopanem. Naukę kontynuował w dwuipółletniej Państwowej Szkole Technicznej w Krakowie, którą ukończył, uzyskując dyplom technika chemika w dziedzinie analizy chemicznej. Po ukończeniu Podoficerskiej Szkoły Wojsk Lotniczych i odbyciu (w latach 1963-1965) zasadniczej służby wojskowej, pracował jako laborant w katedrze Chemii Nieorganicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Równolegle w 1965 rozpoczął studia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UJ. Za wyniki w nauce otrzymuje stypendium naukowe. W 1970 roku na podstawie pracy napisanej w Katedrze Krystalochemii i Krystalofizyki uzyskuje tytuł magistra, otrzymując dyplom ukończenia studiów z wyróżnieniem. Po trzyletnich studiach doktoranckich w Instytucie Chemii UJ składa egzamin doktorski, a po publicznej obronie pracy otrzymuje tytuł naukowy doktora. Praca ta została wyróżniona indywidualną nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. W 1979 roku uzyskuje stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy, która również została wyróżniona indywidualną nagrodą Ministra. W 1981 roku zostaje powołany na stanowisko docenta w Zakładzie Krystalochemii i Krystalofizyki na Wydziale Chemii UJ. W 1987 roku otrzymuje tytuł i stanowisko profesora, natomiast od 1993 roku jest zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego na UJ. Profesor Stanisław A. Hodorowicz był przez wiele lat dyrektorem Instytutu Chemii i dziekanem Wydziału Chemii, a od 1981 do 2001 roku zasiadał w senacie Uniwersytetu Jagiellońskiego. Swoją pracę naukową łączył przez sześć lat (1993-1999) z pełnioną z ogromnym oddaniem funkcją prorektora UJ do spraw nauki. Przez kilkanaście lat pracował także na stanowisku profesora w Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach oraz w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W latach 2000-2001 współorganizuje Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Targu, dokładając wszelkich starań, aby Ministerstwo Edukacji zatwierdziło pierwszy członek nazwy uczelni – Podhalańska. W roku 2001 zostaje Rektorem Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu¹.

Swoje zainteresowania chemią, jak często podkreśla, zawdzięcza i wiąże z osobą profesora Chojnackiego, syna organisty z Bukowiny Tatrzańskiej i wielkiego pasjonata teorii symetrii. *On otworzył mi świat symetrii* – mówi profesor Hodorowicz – *a ja dotknąłem reguł rządzących symetrią i to nie tylko ważnych dla materii, ale i ważnych dla języka*. Działalność naukową i badawczą Profesor Stanisław Hodorowicz koncentruje wokół zagadnień powstawania i budowy łańcuchowych izopolimolibdenianów, kinetyki i mechanizmu krystalizacji z roztworów, przemian fazowych w stanie krystalicznym, sytuacji fazowej w układzie wysokotemperaturowych nadprzewodników oraz struktury wybranych połączeń. Jest twórcą polskiej szkoły krystalografii fizycznej. Ogłosił ponad 250 publikacji, komunikatów i opracowań naukowych. Spośród nich dwie serie prac zostały wyróżnione zespołowymi Nagrodami Ministra. Odbył wiele staży naukowych, głównie w Stanach Zjednoczonych. Od lat utrzymuje ściśle kontakty z wieloma renomowanymi placówkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi. Wypromował liczne grono magistrów i doktorów

¹ Prof. dr hab. Stanisław A. Hodorowicz funkcję Rektora Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu sprawował do 2012 r.

chemii. Opiniował około 80 prac habilitacyjnych, wniosków o nadanie tytułu profesora, godności *doctora honoris causa* oraz o przyznanie Nagrody Nobla z dziedziny chemii. Obecnie kieruje pracą następných dyplomantów. Jest członkiem wielu towarzystw i organizacji naukowych krajowych i zagranicznych.

Śród najważniejszych pełnionych funkcji przez Profesora wymienić trzeba²: kierownictwo Zespołu Analizy Strukturalnej, Zespołu Krystalografii Fizycznej, Zakładu Krystalochemii i Krystalofizyki, członkostwo w Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Chemicznego, jest wiceprzewodniczącym Komitetu Krystalografii PAN oraz członkiem Europejskiego Towarzystwa Krystalograficznego. Zasiada w Radach Naukowych: Środowiskowego Laboratorium Analiz Fizykochemicznych i Badań Strukturalnych, Związku Podhalan, Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Materiałoznawczego i Polskiego Towarzystwa Wzrostu Kryształów, w którym pełnił funkcję wiceprzewodniczącego i prezesa. Ponadto był prezesem Polskiego Towarzystwa Krystalograficznego, przewodniczącym Zarządu Fundacji dla UJ (1989-1993), a następnie Rady Fundacji, Komitetu Sterującego Krakowskiego Parku Technologicznego (1995-1997). Organizator budowy III Kampusu UJ, współzałożyciel Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska, a także członek Regionalnego Komitetu Sterującego Województwa Małopolskiego. W ciągu swej kariery naukowej organizował międzynarodowe kongresy i koordynował liczne programy badawcze.

Profesor Stanisław A. Hodorowicz, pasowany na Hetmana Zbójników, przechowuje w sercu i w pamięci swoją rodzinną gazdówkę, a w duszy *cudowną mowę, która mu gra*. Mowę tę zebrał i ofiarował mieszkańcom Podhala w liczącym około 22 500 słów *Słowniku gwary górali Skalnego Podhala*³.

Droga od zagadnień powstawania i budowy łańcuchów izopolimolibdenianów do słownika gwary podhalańskiej jest prosta. Wnikliwość, precyzja i dokładność naukowego opisu, którymi Profesor wykazuje się w swoich pracach naukowych zaowocowały w *Słowniku* entuzjastycznie przyjętym przez grono polskich naukowców, językoznawców – dialektologów. Z pracą tą wiążą wielkie nadzieje autorzy *Słownika gwary i kultury podhalańskiej*, powstającego i opracowywanego w Instytucie Humanistycznym Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu.

Maria Madejowa

² Prof. dr hab. Stanisław A. Hodorowicz od 2011 r. pełni funkcję Senatora RP.

³ Aktualne wydanie słownika nosi tytuł *Słownik dawnych i współczesnych wyrażen górali Skalnego Podhala* i zawiera ok. 37 000 haseł.

Wielce Szanowni Użytkownicy i Czytelnicy,

Oddając do Waszych rąk *Słownik dawnych i współczesnych wyrażeń górali Skalnego Podhala*, czynię to z nadzieją, że będzie on pomocny tym wszystkim, którzy czytając podhalańską literaturę gwarową lub słysząc mowę górali tatrzańskich, mają trudności ze zrozumieniem niektórych słów oraz kontekstu, w którym zostały użyte.

Niniejsze opracowanie jest poszerzoną o około 15 000 haseł wersją *Słownika gwary górali Skalnego Podhala*, do której w pełni stosują się treści zawarte we wstępnych refleksjach *Czytanie słownika* oraz „*Słownik gwary górali Skalnego Podhala*” S. A. Hodorowicza czytany przez leksykografa, autorstwa odpowiednio – prof. Jadwigi Kowalikowej oraz dra Macieja Raka. Dlatego też zostały one zamieszczone także w tym wydaniu.

Słownik zawiera zarówno wyrażenia stare, typowo gwarowe, jak również i szereg słów powszechnego użycia w języku polskim. Wynika to z faktu, że taka jest współczesna mowa górali podhalańskich. Prezentowane opracowanie nie pretenduje do roli typowego specjalistycznego słownika, w którym podawany jest źródłosłów oraz próba oddania dokładnej fonetyki wedle zasad polskiego alfabetu fonetycznego. Osobiście zresztą uważam, że zapis taki dla codziennego użytkownika byłby zupełnie niezrozumiały i wręcz bezużyteczny. Poszczególne słowa starałem się zapisać w sposób możliwie jak najbardziej zbliżony do normalnej obowiązującej pisowni z jednej strony, zaś z drugiej najbliższy temu, co od dziecka słyszało moje „góralskie ucho”. Dotyczy to przede wszystkim mazurzenia, a więc użycia zamiast „cz” (czytać), „sz” (szukać) i „ż” (życie), odpowiednio „c” (cytać), „s” (sukać) i „z” (zycie). Dotyczy także użycia samogłosek nosowych „ą” (mąka) i „ę” (ręka), które w mowie góralskiej są słyszane jako „on” (monka) oraz „yn” (rynka), a także samogłoski „a” (zabawa, antołek), zmienionej często na samogłoskę „o” (zobawa, antołek). Niektóre wyrazy są podane w dwóch zapisach. Obejmuje to przypadki, kiedy występuje wyraźne różnicowanie przez poszczególnych Podhalańców samogłosek „i” lub „y”, „e” lub „y”, a także zamienne stosowanie „f” i „k” oraz „f” i „w”. Niewykluczone, że w przyszłości zostanie wypracowany system jednolitego zapisu mowy ludu naszej Skalnicy, chociaż sądzę, że życie, również i w tym względzie, będzie się kierowało swoimi prawami. Dotyczy to zwłaszcza Podhala, gdzie mowa, podobnie jak nasz taniec, muzyka i śpiew, również nie poddaje się ścisłemu reżimowi reguł. Nic dziwnego, bo czyż można ubrać w gorset nakazów coś, co mówiąc słowami wiersza Stanisława Nędzy-Kubińca z Kościeliska, ma „ostrość stoli zbójnickiego noza, piękność zorzy w świtów błysku, cudność ozwityj w turniach róży i słodkość dziewczki przy watrzysku”? Czyż można? Chyba nie. Ale tym bardziej za Poetą trzeba ją „wzionć na ryńce i iś pokozac światu”! Wziąć i za Augustynem Suskim powtarzać:

„i Twoim jacy growoł bede graniem,

Gwaro, Ty moja Kwietno Pani.....”

Gwaro, mojjj rodnyj Dziedziny cudno mowo, grojze Syćkim i żwinc w usak jako i mnie!
Z tym przesłaniem do rąk „Tobom zaurcoonyk” oddaję ten „Zbiór słów”.

Autor

Czytanie słownika

Książki są po to, by je czytać. Jako komunikaty niosą różnorodne informacje, a więc wzbogacają wiedzę tego, kto po nie sięga. Różna to wiedza i w różny sposób przekazywana.

Ponieważ istnieją rozmaite książki, muszą istnieć rozmaite sposoby ich czytania. Każdy z nich właściwie zastosowany sprzyja udanemu odbiorowi. Inaczej mówiąc, wydobywa całą treść, nierzadko sprawiając ponadto, iż z lekturą wiąże się również zadowolenie, przyjemność, niekiedy wzruszenie.

Szczególną kategorię książek stanowią *słowniki*. Funkcja informacyjna, poznawcza odznacza się w ich przypadku wyjątkową intensyfikacją i kondensacją. Każde hasło (artykuł hasłowy) zawiera jakąś nową wiadomość. Przekazuje ją w formie krótkiej, oszczędnej, a zarazem wiarygodnej. Źródłem wiarygodności są przywołane przykłady oraz kompetencja leksykografa jako znawcy i specjalisty.

O pożyteczności sięgania po różnorodne słowniki nie trzeba przekonywać. Każdy doświadczył korzyści wynikających z posługiwania się nimi. Dzisiaj trudno wręcz obyć się bez ich pomocy. Niosą ją słowniki dwujęzyczne, np. polsko-angielski czy niemiecko-polski, gdy zachodzi konieczność np. przetłumaczenia jakiejś wypowiedzi z kodu jej autora i nadawcy na odmienny kod odbiorcy: rzeczywistego bądź potencjalnego. Czasem operacja ogranicza się do poznania znaczenia pojedynczych słów, kiedy indziej w grę wchodzi większa liczba środków leksykalnych oraz ich całe struktury, np. związki frazeologiczne o charakterze idiomów. Dzięki słownikowi dostarczamy wsparcia naszej pamięci, często zawodnej, unikając w ten sposób ewentualnego błędu językowego, który zawsze jakoś zakłóca i upośledza komunikację.

Każdy, kto pisze rozmaite teksty, wie jak bardzo przydaje się słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik wyrazów obcych, a także leksykon zaznajamiający z terminologią, a poprzez nazwę z problematyką właściwą określonej dziedzinie wiedzy, np. historii, pedagogice, architekturze.

Szczególna rola przypada słownikom języka polskiego. To dzięki nim możemy wzbogacać zasób środków leksykalnych, co następnie pozwala tworzyć lepsze, ciekawsze teksty. To właśnie te słowniki przypominają o normie poprawnościowej, nierzadko w codziennej mowie rozchwianej, a nawet naruszanej, za to przy pisaniu obowiązującej.

Polszczyzna występuje w wielu odmianach: środowiskowych, terytorialnych, sytuacyjnych. Różnią się one od siebie oraz od tzw. języka ogólnego między innymi słownictwem. Wynika stąd wniosek, iż dla każdego typu odmiany można by przygotować specjalny słownik. Zarówno dla celów poznawczych, np. naukowych, jak i praktycznych.

I tego rodzaju pozycje powstają, ciesząc się zainteresowaniem zarówno ze strony tych, którzy danym wariantem się posługują, jak i tych, którzy chcieliby go poznać.

Gwary, czyli terytorialne odmiany polszczyzny, poszerzają zasób środków językowych. Stanowią o bogactwie języka narodowego. Ale żywotność dialektów ulega stopniowo postępującemu osłabieniu. Zakres ich użycia jako naturalnych kodów komunikacyjnych kurczy się na korzyść języka ogólnego, który panuje w urzędzie, w szkole, a przede wszystkim w odznaczających się wielką siłą społecznego oddziaływania mediach.

Szkoda, że tak się dzieje. Językoznawcy chcieliby zachować wszystkie funkcjonujące dotąd polskie dialekty. Ich stanowisko podzielają również ci wszyscy, którym są one bliskie jako wykładnik tożsamości regionalnej, nierzadko własny, oraz skarb kultury. Jeżeli nie potrafią przeciwdziałać zanikaniu gwar, chcieliby być ich strażnikami. Dlatego doce-

nią znaczenie udokumentowania aktualnych użyć odmian lokalnych polszczyzny, aby to cenne dziedzictwo nie przepadło wraz z naturalnym odejściem tych, którzy je współtworzyli i jeszcze nadal współtworzą.

W takim kontekście trzeba spojrzeć na *Słownik gwary górali Skalnego Podhala* Stanisława Hodorowicza (Nowy Targ 2004, PPWSZ) i w takim kontekście należy tę szczególną książkę czytać. Warto ją wziąć do ręki, a następnie zawrzeć z nią bliższą znajomość. Taki kontakt na pewno się opłaci.

Jest to pozycja szczególna i ważna: dla Górali i dla nie-Górali, dla językoznawców i dla nieprofesjonalistów, dla młodych i dla starych. Można się z niej wiele dowiedzieć i można delektować się każdym hasłem, zwłaszcza gdy jest się miłośnikiem polszczyzny i gwary.

W obszernym i bogatym materiale leksykograficznym została utrwalona i udokumentowana mowa mieszkańców Podtatrza oraz zapośredniczona w niej swoista, oryginalna kultura tego regionu. Autorowi można wierzyć, bo to jego język i jego kultura, wyniesiona z domu rodzinnego, przekazana przez rodziców, dziadków, pradiadków. Tym cenniejszy jest owoc jego pracy, którym rozlicza się pięknie z zaciągniętego wobec Góralczyzny długu, jako jej syn i odpowiedzialny za kontynuowanie tradycji spadkobierca.

Stanisław Hodorowicz pisząc swe dzieło, przyjął podwójną perspektywę: Górala, który utrwala to, co sam zna jak najlepiej i co jest mu bliskie, oraz uczonego, który docenia rolę ścisłości i udokumentowania w przekazywanych informacjach. Wyszło to na korzyść słownikowi. Stanowi on w rezultacie źródło wiedzy bogatej i rzetelnej. Ze względu na podniesione cechy ma niewątpliwie wartość naukową dla dialektologii. Jej reprezentanci mogą także w dalszych badaniach i pracach własnych czerpać z obfitości materiału językowego, jaki zgromadził i opracował Stanisław Hodorowicz. Niewątpliwie książka przyda się także etnografom. Słownik powinien również znaleźć zastosowanie w słusznie docenianej we współczesnej szkole edukacji regionalnej. Wyrasta bowiem z tzw. „małej ojczyzny”, przybliży ją i nobilituje. Odznacza się bezpośrednio walorami poznawczymi a pośrednio – wychowawczymi. Jego miejsce jest więc na regałach szkolnych bibliotek, przede wszystkim na Podhalu, ale i w innych częściach kraju.

Wzbogaci on też bez wątpienia prywatne księgozbiory miłośników zarówno Góralczyzny, jak i współczesnego języka polskiego. Wypada też, rekomendując przysłemu czytelnikowi tę wartościową pozycję, zaznaczyć, iż przygotował ją osobiście sam Autor. To wielki trud dla jednej osoby, wzięwszy pod uwagę specyfikę prac leksykograficznych, żmudnych i wymagających wiele czasu, cierpliwości, docieklivości. Tym bardziej zasłużone gratulacje należą się Stanisławowi A. Hodorowiczowi i wdzięczność ze strony tych, którzy będą korzystać z jego książki.

Jadwiga Kowalikowa

Słownik gwary górali Skalnego Podhala S. A. Hodorowicza czytany przez leksykografa

Gwara podhalańska od ponad wieku stanowi przedmiot zainteresowania językoznawców oraz literatów. Zachwyty nad jej pięknem i bogactwem nie szedł jednak w parze z troską o jej dokumentację. Przełomem w tym względzie jest wydany w roku 2004 **Słownik gwary górali Skalnego Podhala** autorstwa Rektora Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu – **prof. S. A. Hodorowicza**. Dzieło to pod wieloma względami przewyższa dotychczasowe zbiory góralskiego słownictwa, wśród których do ważniejszych należą prace: B. Dembowskiego, J. Kantora, W. Kosińskiego, A. A. Kryńskiego, W. Matlakowskiego, A. Wrześniowskiego oraz J. Złóży¹.

Słownik gwary górali Skalnego Podhala jest opracowaniem rzetelnym, mającym przy tym niebywały walor materiałowy. Autor, czynny użytkownik gwary podhalańskiej, zebrał bardzo bogaty zbiór słownictwa – zawiera ok. 22 500 haseł. Zgromadzenie tak wielu jednostek nie byłoby z pewnością możliwe, gdyby nie fakt, iż prof. S. A. Hodorowicz świetnie zna gwara, historię i kulturę swojej rodzinnej wsi – Bukowiny Tatrzańskiej oraz regionu – Skalnego Podhala.

Wysoko ceniona przez językoznawców dbałość o szczegółowe opracowywanie słownictwa sprawia, iż recenzowana praca może być wzorem **słownika pełnego**, gdyż zawiera wyrażenia zarówno stare, typowo gwarowe, jak również i szereg słów powszechnego użycia w języku polskim. Wynika to z faktu, iż taka jest współczesna mowa górali podhalańskich (cyt. ze *Słowa Wstępnego*).

Autor uwzględnił wszystkie wyrazy znane mu z gwary bukowińskiej nawet tożsame z literackimi, jak np.: *kosa*, *wóz*... Często zdarza się bowiem, iż to, co wspólne dla gwary i języka literackiego, ogranicza się jedynie do najbardziej podstawowych cech definicyjnych, podczas gdy w ważnych szczegółach zachodzą znaczne nieraz różnice.

Widać to chociażby na przykładzie słowa *kosa*, które zarówno w gwarze, jak i w języku polskim oznacza narzędzie do ścinania zboża i trawy. W mowie Podhalań ma jednak również dodatkowe znaczenia: 1) *pióro w ogonie koguta*; 2) *potoczne określenie kobiety ostrej w sposobie bycia*; 3) *sposób radłowania*. Za tym samym hasłem kryją się bowiem inne obyczaje, gdyż gwara i polszczyzna literacka są odpowiednikami dwóch w gruncie rzeczy różnych typów kulturowych.

Na podstawie *Słownika* można stwierdzić, iż gwara podhalańska cały czas się zmienia. Zapożycza wyrazy z języka polskiego, a także nadaje kolejne znaczenia już istniejącym. Dzięki temu obok siebie funkcjonują słowa stare: *sceć*, *tablok*, *corek*, *ferula*, oraz nowe: *alto*, *altobus*, *aucisko*, *filmiorz*, *taksiorz*, *taksa*, *orynziada*. Pierwsze są zwierciadłem materialnej i duchowej kultury Skalnego Podhala, drugie zaś obrazują dynamikę i kierunki rozwoju gwary.

¹ B. Dembowski, *Słownik gwary podhalskiej*, „Sprawozdania Komisji Językowej Akademii Umiejętności” 5, 1894, s. 339–444 [przedruk: J. Okoniowa (red.), *Studia dialektologiczne* III, Kraków 2006, s. 233–342]; J. Kantor, *Czarny Dunajec. Monografia etnograficzna*, „Materiały Archeologiczno-Antropologiczne i Etnograficzne” IX, 1906; W. Kosiński, *Przyczynek do gwary zakopiańskiej*, „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Filologicznego Akademii Umiejętności” 10, 1882, s. 225–309; A. A. Kryński, *Gwara zakopiańska. Studium dialektologiczne*, „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Filologicznego Akademii Umiejętności” 10, 1882, s. 170–224; W. Matlakowski, *Budownictwo ludowe na Podhalu*, Kraków 1892; A. Wrześniowski, *Spis wyrazów podhalskich*, „Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego” 10, 1885, s. 1–26 [przedruk: J. Okoniowa (red.), *Studia dialektologiczne* III, Kraków 2006, s. 185–232]; J. Złóży, *Zbiór wyrazów i wyrażeń używanych w okolicach Chochołowa*, „Sprawozdania Komisji Językowej Akademii Umiejętności” 4, 1891, s. 341–352.

Przemiany kulturowe i cywilizacyjne uwidaczniają się również w semantyce poszczególnych wyrazów, np. *scekacka* w znaczeniu podstawowym to *klótliva kobieta* bądź *usta klótlivej kobiety*. W mowie Podhalańców słowo to zyskało jednak dodatkowy sens – *prymitywne radio przewodowe popularne w latach pięćdziesiątych* (tzw. *kolchożnik*).

Dbłość o precyzję w oddawaniu znaczeń realizuje się w *Słowniku* na kilka sposobów. Służy temu system odsyłaczy, który ujawnia relacje semantyczne i gramatyczne między wyrazami, np.: *ferula* zob. *arfa*, *bacyć* zob. *bacenie dawać*, *dozryć* zob. *dozreć*, *ściabać* sie zob. *ciabać*. Różnice gramatyczne Autor oddał również kształtem artykułów hasłowych, np.: *skrzepić – pomóc, wspomóc, udzielić pomocy* (*skrzepiyli nos dutkiem*); *skrzepić się – podreperować się* (*skrzepiyli sie Hamerykom*).

Dużym atutem są szczegółowe definicje, zwłaszcza dotyczące odchodzącej w przeszłość kultury materialnej, np.: *fuga – wyżłobiony rowek w desce lub goncie umożliwiający łączenie, zaprawa służąca do wypełniania szpar między ceglami lub płytkami ceramicznymi; tarło – duża tarka kuchenna, okres godowy u ryby*.

Wreszcie cytaty użycia do poszczególnych haseł precyzują znaczenia, np.: *gyngać – mówić głosem gęgotliwym: telo gyngo, co go bieda zrozumieć; habinecka – gałgaczka, mizerotka, szczupła dziewczyna: z tego dziywycynca tako habinecka; schodzić – schodzić, kielkować (rosada juz schodzi), odpadać (farba schodzi), broczyć krwią (farba schodzi)*.

Równie bogaty w *Słowniku* jest zbiór związków frazeologicznych, prezentowany – zgodnie z najnowszymi rozwiązaniami ogólnopolskiej i gwarowej leksykografii – pod pierwszym ze składników, np.: *zdrowy jak krzon – tryskający zdrowiem; siedzieć na karku – ścigać kogoś, być dla kogoś uciążliwym; siedzieć we lbie – mieć jakąś natrętną myśl (froz to wiy, co mu we lbie siedzi)*.

W pewnym stopniu recenzowana publikacja ma cechy **słownika etnograficznego**. Zawiera bowiem bardzo bogaty zbiór odchodzącego w przeszłość słownictwa kulturowego, w którym daje się wydzielić kilka grup tematycznych, np.: budowa chałupy, wypas owiec, wyrób płótna... Każda z tych dziedzin wiąże się ze specyficznymi warunkami przyrodniczymi Podhala, z wyjątkową kulturą regionu i mentalnością jej mieszkańców. Wszystko to prof. S. A. Hodorowicz oddał w *Słowniku* z największą starannością. Co ważne, zgromadził kompletne słownictwo dotyczące np. hodowli owiec i wyrobu sera: *corek, klag, kłagać, kłagać sie, arfa, ferula, zyntyca, zyntyca kwaśno, zyntyca ostudzono, zyntyca słodko, oscypek, okno, kosar, kosarzysko, salas, salaśnik, salaśnictwo, baca, juhas, juhasić, juhasować, okaisto, owca, owcar, owcarcek, owcarcico, owcarnio, owcok, owcorz*, itd. Dla etnografa opracowanie takie przedstawia szczególną wartość.

Pod innymi względami *Słownik* również daleko wykracza poza tradycyjne opisy gwarowego słownictwa. Przede wszystkim, przy prezentacji cytatów użycia i haseł prof. S. A. Hodorowicz odstąpił od praktykowanej w innych słownikach ortografii, która bazuje na alfabecie fonetycznym. Nowa propozycja zapisu gwarowych słów, oparta na znakach standardowych, podyktowana była koniecznością pogodzenia dwóch celów i stanowisk. *Słownik* jest bowiem publikacją, od której językoznawcy badający góralskie słownictwo oczekują przynajmniej w niezbędnym minimum oddania charakterystycznych cech gwary. Ale jest to również dzieło adresowane do czytelnika niejęzykoznawcy, także autochtona, dlatego pewne uproszczenia są tu niezbędne. Dzięki nim *Słownik* jest lekturą dla wszystkich, których ciekawi gwara i kultura Skalna Podhala.

Uproszczona pisownia haseł i cytatów użycia sprawia, iż recenzowana publikacja może spełniać wielorakie funkcje. Dla podhalańskich twórców piszących gwara jest niewątpliwie skarbnicą zapomnianych już słów i wyrażań – tym samym stanowi inspirację

do podejmowania nowych wątków tematycznych. Przez etnografów i nauczycieli *Słownik* prof. S. A. Hodorowicza może być wykorzystywany jako encyklopedia podhalańskiej kultury. Przez każdego Górala, w tym zwłaszcza „zza Wielkiej Wody”, może być natomiast czytany jako podręcznik języka, obyczajów i tradycji regionu, dzięki czemu:

Gwara rodnyj Dziedziny cudno mowa, moze grać Syćkim i źwinceć w usak jako i Autorowi! (cyt. ze *Słowa Wstępnego*).

Wszystkie zalety *Słownika gwary górali Skalnego Podhala* sprawiają, iż zajął on już trwałe miejsce w gwarowej leksykografii. Dzieła tego mogą pozazdrościć Podhalu i Podhalanom badacze i miłośnicy innych regionów Polski.

Maciej Rak

A

a dy – a przecież
a ino – a tak, tak jest
a izby – a czyżby
a izby ta – a gdzież by
abecadło – alfabet
abo – albo
aboby – albo by
abobyjeś – albo byś
abobyk – albo bym
abobyś – albo byś
aboś – ty w formie przypuszczającej
aboście – alboście
abstyfikator – abstyfikator, konkurent, mi-
glanc, osoba uchylająca się od obowiąz-
ków
abstyfikować – uchylać się od obowiąz-
ków
abstyfikowanie – uchylanie się od obo-
wiazków
adoracja – adoracja, czuwanie, czuwanie
modlitewne
adorator – adorator, osoba odbywająca
adorację
adoratorka – adoratorka, kobieta adoru-
jąca
adorować – adorować, towarzyszyć, czuć
adorowany – adorowany
adwokat – adwokat, prawnik, osobnik bę-
dący popiecznikiem w jakiejś sprawie
adwokatka – popiecznica
afis – afisz, obwieszczenie
afis – jak wyżej
agnusek – medalik z wizerunkiem Chry-
stusa
agrofka – agrafka
aha – aha, rodzaj przytaknięcia, tak
ahy – potoczne określenie głosów, które
coś lub kogoś tylko chwala
aj – partuła wzmacniająca określone po-
wiedzenie (aj ci powiem, to powiem)
aksamitka – chustka lub spódnica z aksa-
mitu
akuratnie – należycie, porządnie
akuratnie być – być punktualnie

akuratnie godać – mówić właściwie, mó-
wić rzeczowo
akuratnie zrobić – wykonać dokładnie,
wykonać bez usterek
akuratnie żyć – żyć według norm
akuratny – dokładny, właściwy, należyty
akusier – akuszer, pielęgniarz
akusierka – akuszerka, położna
akusierować – odbierać porody, występować
w roli pielęgniarki
akuśer – akuszer, pielęgniarz, zob. akusier
alamijowy – aluminiowy (teroz nastąpiły
alamijowe gorcki)
alamijum – aluminium
alarma – hałas
alarma cynić – podnosić alarm, alarmo-
wać, hałasować
alebo – albo
Alejzy – Alojzy
aleluja – krzyki, przekleństwa
aleluja dać – skrzyczeć, zrugać
aleluja godać – rugać, krzyczeć
aleluja pedzieć – zob. aleluja dać
alkahól – alkohol
alkiyrz – alkierz, niewielki pokoik
aloes – roślina aloes stosowana w lecznic-
twie domowym
alarm – alarm
alpaga – rodzaj materiału używanego do
szycia zapasek
alto – auto
altobus – autobus
alucisko – auto, samochód duży lub zde-
zelowany
ambona – ambona, kazalnica
amyn – amen
amyn Maryjo – okrzyk wyrażający stan
uniesienia (amyn Maryjo! Przypadło!)
anicug – ubranie
ancyjos – osoba trudna do opanowania,
nieznośnik
ancyjośnica – nieznośnica
ancykryst – określenie osobnika negatyw-
nie odbieranego lub wykazującego szcze-
gólne umiejętności (jeździ jak ancykryst)
andrus – zbój, złodziej
anglicki – angielski

angielskie ziele – przyprawa ziele angielskie
anglicko chorość – krzywica
Anglijo – Anglia
angorka – nazwa półwełnianego materiału
angorowy – uszyty z angorki
angór – gatunek królika o puszystym futerku
angres – agrest
ani – spójnik łączący równorzędne części zdania
ani ani – nic
ani do przodka, ani do zadka – w miejscu, bez możliwości ruchu
ani dudka ni mieć – być bez grosza, być bez pieniędzy
ani grosicka – jak wyżej, nic (nie dom ani grosicka)
ani gwary – ani słowa
ani krapiny – ani trochę, ani odrobiny
ani krapke – jak wyżej (ani krapke nie popuści)
ani krzty – ani szczypty (ni mom soli ani krzty)
ani me, ani be – nic nie umieć, nic nie odpowiedzieć
ani mru mru – absolutnie cicho
ani myrk – ani słowa
ani na col – ani trochę
ani na col nie popuści – nic nie ustąpi
ani na cyntol – ani trochę, ani na centymetr
ani na gros – jak wyżej
ani slychu dyhu – bez śladu, bez żadnej wiadomości (ani slychu dyhu o nim)
ani ślaku znaku – ani śladu, bez wieści
ani tak, ani siak – powiedzenie stosowane kiedy nie można zrobić czegoś w żaden sposób
ani telo co brudu za pazdurem – ani trochę
ani tu, ani tam – nigdzie
ankra – sztaba żelazna spajająca mur
antolek – antałek, żartobliwe określenie osoby niskiej i korpulentnej
aparat – aparat fotograficzny
apryndować – popuszczać, luzować, przestawać (nie aprynduje ba swoje cyni)

apryndowany – zluzowany
arba – herbata
arbata – jak wyżej
arenda – dzierżawa, użytkowanie, tymczasowa posiadłość
arendorz – arendarz
arendować – dzierżawić
arendowany – dzierżawiony
arešt – areszt
areštant – aresztant, więzień
areštować – aresztować
areštowany – aresztowany
arfa – drewniane narzędzie używane do mieszania żętycy, zob. ferula
arkon – taniec huculski, którego elementy są spotykane w tańcu podhalańskim
arkus – arkusz
artyka – wódka
artylerijo – artyleria
Arwa – Orawa, dawna nazwa pochodząca od słowa węgierskiego „arva”, czyli sierota
as – as w kartach do gry
asekuracyjo – asekuracja
asienterka – asenterunek, rekrutacja wojskowa
asienterować – dokonywać poboru do wojska
asienterowany – osobnik, który odbył pobór
aspon – przynajmniej
astma – choroba astma, zob. dychawica
asyncyjo – esencja herbaciana
asyntyryka – zob. asienterka
asyntyrunek – jak wyżej
aśfalt – asfalt
aśfaltować – kłaść asfalt
aśfaltowy – asfaltowy
aśparagus – asparagus, ozdobna roślina doniczkowa
aśta drum – określenie bez znaczenia, które występuje w góralskich przyspiewkach
aśtajrom – jak wyżej
atlos – atlas
atloska – odświętna półjedwabna chustka na głowę
atłosowy – atlasowy

atramynt – atrament
atramyntowy ołówek – ołówek kopiowy
aucisko – duży samochód, samochód zdezelowany, zob. ałucisko
autecko – ekspresyjnie o aucie, autko, samochodzik zabawka
autobusisko – autobus źle wyglądający, w złym stanie technicznym
az – aż

azbyś – czyżbyś, gdzieżbyś (azbyś ta się nie wiada po co)
azby ta – coby tam
azby zaś – czyżby znowu
aze – aż, dopiero (bude aze rano)
azotniok – nawóz sztuczny azotanowy
azotoks – środek chemiczny stosowany dawniej do zwalczania szkodników
azotoksować – truć szkodniki azotoksem

B

B

ba – ale, lecz, tylko, właśnie, akurat

ba co – ale cóż

ba coz – jak wyżej

ba haj – tak, dobitnie wyrażane tak, dobitna forma zaprzeczenia (rodzaj podwójnego nie)

ba jako – jakże, no jakże, jakżeby

ba jakoz – jak wyżej

ba jakozby – jak wyżej

ba jeno – a tylko

ba tyn – tylko ten

baba – żona, kobieta, akuszerka, kij z wiechciem na końcu do zatykania wylotu z pieca do komina, ciasto z pszennej mąki, młot drewniany do ubijania ziemi (kafar)

baba-chłop – kobieta o męskich cechach

baba światowo – kobieta obyta, kobieta, która jeździła po kraju lub była za granicą

babcyn – babci, należący do babci

babcysko – stara babcia, określenie wyrażające pewien emocjonalny stan (babcysko już ledwo dysy)

babi cas – miesięczka

babica – znachorka, akuszerka

babie usy – piestrzenica, zbierany grzyb jadalny

babie włosy – niejadalne grzyby rosnące koło pni drzew

babik – osobnik mało męski

babin – należący do żony

babinieć – przedsionek w kościele, w którym gromadzą się kobiety, zgromadzenie kobiet

babinka – kobiecina, żoneczka

babiorka – plotkarka, akuszerka

babiorz – mężczyzna lubiący kobiety, bawidamek

babisko – babsko, niewiasta mało kobieca, leciwa żona

babka – babcia, akuszerka, kowadełko do klepania kos, kopka siana bez wewnętrznej podpory, pękaty garnek, roślina lecznicza babka zwyczajna

babkowizna – grunt odziedziczony po

babce

babkownica – forma kowalska do wyrobu babek do kos (zob. babka)

babowizna – grunt żony

babrac – czarownik, ktoś, kto czyni despekt

babracka – brudna praca, babranie

babracki – źle wykonany, wykonany z brakami

babracyć – partaczyć, źle wykonywać, rzucać urok

babrać – brudzić, psuć coś, czarować

babrać się – brudzić się (babro się w gnoju)

babranina – babranie się, brudna robota

babroc – zob. babrac

babrocina – ślota, deszcz i błoto

babrocka – czarownica, kobieta rzucająca urok, zła robota

babrok – zob. babrac

babroń – partacz, mężczyzna rzucający urok, szkodnik

babrorz – zob. babrac

babroś – jak wyżej

babrośka – kobieta rzucająca urok, kobieta niezachowująca czystości podczas prac kuchennych

babrula – czarownica, brudas, niedorajda

babrzysko – błotniste miejsce, w którym tarzają się dziki lub jelenie

babski – kobiecy

babsko – coś, co należy do kobiety (babsko kosuła), pejoratywne nazwanie żony (niczego babsko)

babski fajt – kobiecy charakter, kobiece cechy

babsko mać – babski rodzaj

babuśka – kobietka, żoneczka

bàca – bacia, naczelnik pasterzy

bacenie – zwrócona uwaga, pamiętanie, zważanie (mij na niego bacenie)

bacenie dawać – doglądać, pilnować, zwracać uwagę

bacenie mieć – zwracać uwagę, strzec

bach – upadek w języku dziecka (uwauzuj, bo zrobis bach), odgłos upadku

bachór – bacher, berbec

- bachórzysko** – zob. bachór, niezdolny dzieciak
- baciar** – włóczykij, nierób, łobuzowaty kawaler
- baciarka** – włóczenie się, chodzenie wieczorami, chodzenie nocami do dziewczyn
- baciarować** – włóczyć się, chodzić wieczorami na popijawy, chodzić nocami do dziewczyn
- baciarowanie** – włóczenie się, chodzenie nocami do dziewczyn, popijanie poza domem
- baciarzić** – zob. baciarować
- baciok** – gumowy but do kolan, potoczne określenie prymitywnego osobnika, sprzedawca w sklepie obuwniczym czeskiej firmy „Bata”
- bacoski** – bacowski, należący do bacy
- bacować** – kierować wypasem owiec, być bacą
- bacowanie** – wykonywanie funkcji bacy
- bacowski** – przynależny bacy (bacowski opasek)
- bacowski łód** – rytualne żegnanie się z halą bacy i pasterzy
- bacowski profesjo** – profesja bacy, zawód bacy
- bacowy** – zob. bacowski, należący do bacy
- bacówka** – gospodarstwo pasterskie, szalasa, torba pasterska z frędzlami
- bacula** – żona bacy
- bacyć** – zważać na coś (musis na niego bacyć), zob. bacenie dawać
- baćkary** – duże zniszczone buty, zob. bućkary
- badać** – badać, zgłębiać coś
- badać się** – być z wizytą u lekarza
- badyl** – badyl, noga jelenia, łodyga
- badylisko** – chwast
- badylorz** – jeleni o porożu pozbawionym tyk
- badylowaty** – osobnik szczupły o długich nogach, łodygowaty
- bag** – kleisty osad z tytoniu w fajce
- baganie** – ciężkie kierpce, pantofle wyplecione z końskiego włosia
- bagażnik** – bagażnik
- bagnet** – bagnet, sztylet wojskowy
- bagnisko** – duże bagno
- bagno** – bagno, roślina rosnąca na podmokłym terenie
- bag** – zob. baga
- bagrować** – kopać dół koparką
- bahór** – brzuch, żołądek
- bahro** – część drewnianego obwodu kół wozu mocowana dwoma szprychami
- bahrowaty** – zakrzywiony, półokrągły
- bagrownica** – szablon używany przez kłodzieja
- bahrym** – krzywo
- baja** – rodzaj ciepłego surduta
- bajać** – opowiadać zmyślane historie, głędzić
- bajanie** – opowiadanie, bajdurzenie
- bajca** – bejca, środek stosowany do konserwacji drewna
- bajcorka** – plotkarka
- bajcorka** – jak wyżej
- bajcorz** – plotkarz, określenie osoby, która mówi rzeczy zmyślane
- bajcorzyć** – opowiadać rzeczy zmyślane, szerzyć plotki
- bajcować** – bejcować
- bajcygiel** – rower
- bajda** – gawęda, opowiadanie, bajka, mówiący zmyślane rzeczy
- bajdać** – pleść, zmyślać, mówić zmyślane historie
- bajdoc** – bajarz, gawędziarz, pleciuga
- bajdok** – jak wyżej
- bajdosiować** – opowiadać rzeczy zmyślane
- bajdoś** – zob. bajdoc
- bajdośka** – kobieta pleciuga
- bajduła** – plotkarka, kobieta mówiąca zmyślane rzeczy
- bajdura** – bajczarz, plotkarz, pleciuga
- bajdurzić** – mówić bajki, mówić rzeczy nieprawdziwe, fantazjować
- bajgluwać** – pochlebiać
- bajka** – rodzaj chłopięcego surduta
- bajlaga** – przykładnica montowana na

cyrkularce celem uzyskiwania ciętych ka-
wałków drewna o jednakowej grubości

bajnet – bagnet

bajocka – niewiarygodna kobieta, bajczar-
ka

bajok – określenie osoby niewiarygodnej,
bajczarz, chłopak, malec

bajokami się zajmować – zajmować się
plotkowaniem

bajoki – bajki, zmyślenia, głupstwa

bajoki głosić – plotkować

bajoki ozonosować – roznosić plotki

bajoki ozrucać – jak wyżej

bajoki zbiyrać – gromadzić plotki

bajorz – zob. bajok

bajosiwaty – lubiący zmyślać, niewiary-
godny

bajoś – zob. bajok

bajoška – zob. bajocka

bajści – istotnie, rzeczywiście, tak

bajślować – pochlebiać

bajtel – gadanina, plotkowanie

bajtki – głupstwa, plotki

bajtlik – woreczek, mała torebka

bajtlocka – nieodpowiedzialna kobieta

bajtlok – nieodpowiedzialny mężczyzna,
blagier, dziecko budzące sympatię

bajtlować – pleść, gadać byle co, plotkować

bajto – akurat, właśnie, co mi tam wyraża-
jące lekceważenie, ano tak

bajtoć – jak wyżej

bajtoś – określenie osoby mało poważnej,
osoby nieodpowiedzialnej

bajus – bajarz, opowiadacz

baka – szczęka dawnego wiązania narciar-
skiego, wypukłość na kolbie broni my-
śliwskiej

bakfonowy – wykonany ze stopu cyny
i miedzi

bakfón – rodzaj stopu cyny i miedzi

baki – bokobrody

bakiecisty – kędzierzawy

baknonć – uderzyć

balaski – bariierka przed prezbiterium
(klynknon przy balaskak)

balaty – o kształcie bala

balijka – mała balia

balijo – balia, blaszana wanna

balbierz – fryzjer

baldachim – baldachim noszony podczas
procesji

balorka – maszyna do robienia bali siana
lub słomy

balować – robić bale siana, układać bale
siana lub słomy, bawić się na zabawie

balsom – balsam, olej limbowy lub koso-
drzewinowy

balsom na piersi – miła wiadomość, no-
wina miła sercu

bałamucić – zakłócać spokój, uwodzić,
otumaniać, zwodzić, mówić od rzeczy
(przynapiył się i bałamuci)

bałamut – osoba bałamucająca, rozrabiaka,
bałamutnik, pies gubiący ślad zwierzyny

bałamuta – zły duch kierujący na manow-
ce

bałamutnica – kobieta wywołująca za-
mieszanie, wprowadzająca w błąd

bałamutnik – osobnik wywołujący zamie-
szanie lub wprowadzający w błąd

bałamutny – mętny (woda bałamutno)

bałdaj – odmiana koniczyny

bałwon – bałwan, figura ulepiona ze śniegu

bałynga – włóczęga

bałyngować – włóczyć się po świecie

bambetle – ciuchy

bamboś – bambosz

bambuch – coś pękatego, brzuszysko,
dziecko, bękart

bambuch nosić – mieć potężny brzuch,
być w ciąży z nieślubnym dzieckiem

bambuk – zob. bambuch

banadzić – bardzo tęsknić, opiekować się
z trudem

banaś – człowiek leniwy, osobnik nielu-
biący się wysilać

banda – banda, drużyna, grupa

bandaż – bandaż

banderyjo – banderia, konny oddział ho-
norowej eskorty

bandur – policjant węgierski, strażnik

bandyt – bandyta

bandzioch – duży brzuch, kpiące okre-
ślenie osoby z dużym brzuchem (idzie

- tyń bandzioch), żołądek bydłęcia, obły wierzchołek wzniesienia
- bandzior** – bandyta
- bandziorka** – uprawianie bandyctwa, roz-bój, bandytyzm
- bandziorować** – uprawiać bandytyzm
- bania** – kopalnia, kopulaste wzniesienie, gniazdo os, głębia na rzece
- baniasty** – wypukły, pełny, pękaty
- baniaty** – jak wyżej
- banidzić** – obmyślać opiekę, starać się
- banie brać** – kopać sztolnie, kopać głębie
- baniocek** – dzwonek pasterski, zob. zbyr-cok
- baniok** – duży wypukły garnek
- baniowaty** – zob. baniasty
- bank** – bank
- bankowo** – z pewnością, na pewno (ban-kowo to zrobi na cas)
- bankretować** – bankrutować
- banować** – tęsknić, żalować, smuć się
- banówka** – jak wyżej
- bant** – okucie, obręcz, rozpora, belka po-przeczna pomiędzy krokwiami w więź-bie dachowej
- bantować** – hałasować, stukać, niepokoić
- bańcuga** – głębia potoku
- bańdzioh** – wnętrzości, flaki
- bańdziok** – jak wyżej
- bańdziosyć** – patroszyć, wypruwać wną-trzności
- bańka** – bańka, naczynko szklane uży-wane podczas stawiania baniek chorym osobom
- bańki kłaść** – stawiać bańki podczas cho-roby
- bański** – górniczy
- bańtować** – hałasować, psocić
- barab** – przybysz, człowiek obcy, nie gó-rał, gbur, zbój
- baraba** – jak wyżej
- baran** – baran
- baranek** – baranek, młode jagnię – samiec, chmurka
- baranecek** – jak wyżej
- barani ogon** – ziele używane w paster-skich czarach
- barani syr** – ser stanowiący zapłatę wła-ścicielowi owcy
- baranica** – okrycie ze skór baranich uży-wane w czasie sanny, zimowa czapka barania
- baranie jojka** – roślina lepnica bezłody-gowa
- baranina** – baranina, mięso z owcy lub barana
- baraniorka** – drewniana forma na oszczy-pek
- baraniorz** – pasterz baranów
- baranisko** – stary baran
- barankula** – zimowa czapka barania, gru-ba wełniana chusta, zob. odziywacka
- barańkula** – jak wyżej
- baraskować** – baraszkować
- barchany** – ciepła bielizna, ciepłe majtki
- barć** – barć, potoczne określenie intym-nych części ciała kobiety
- barci zakostować** – doznać miłości fizycz-nej
- bardziosko** – krążek w warsztacie tkac-kim, przez który przechodzi sznur do pedałów
- bardzo** – bardzo
- barhet** – barchan
- barhetka** – spódnica barchanowa
- barhetowy** – barchanowy
- barła** – gruda ziemi, skiba
- barły tłuc** – rozdrabniać motyką grudy ziemi i skiby pod uprawę
- barłozyc** – roztrzepywać podściółkę z mchu lub słomy, potocznie także śmiecić
- barłozyc sie** – wylegiwać się
- barłozynie** – bycie w barłogu, zalegiwa-nie
- barłóg** – ściółka z igliwia, byle jakie le-gowisko, legowisko dzika lub niedźwie-dzia
- baron** – baran
- baron ducko** – baran bodzie
- bars** – bardzo
- barta** – belka nad futryną drzwi lub okna
- bartek** – baran (określenie używane przez pasterzy)
- Bartecek** – zdrobniale Bartek

- Bartek** – Bartłomiej
- Bartkowie** – Bartek i jego żona
- Bartków** – należący do Bartka, związany z Bartkiem
- Bartkula** – żona Bartka
- Bartłomijj** – Bartłomiej
- bartłomijjski miesioncek** – sierpień i część września
- bartnica** – buda nakrywająca koło młyńskie
- barty** – grudy ziemi
- Bartyzyl** – Baltazar
- barwica** – sinizna drewna
- barwić** – barwić, barwnie opowiadać
- barwinek** – ozdobna roślina z rodziny toinowatych
- baryła** – potoczne określenie grubego osobnika
- barz** – bardzo, zob. bars
- basalyga** – penis, członek męski
- basam ci do skóry było** – rodzaj skarcenia
- basam ci sto dusiu** – rodzaj przekleństwa
- basama** – przekleństwo węgierskie
- basamazania** – przekleństwo
- basaramtete** – jak wyżej
- basarkania** – jak wyżej
- basarunek** – stawka, opłata, łapówka
- basioł** – tytoń węgierski, dawniej przemycany
- basior** – okazały samiec wilka, określenie osobnika tęgiego i gburowatego
- basiorzyca** – samica wilka, kobieta gburowata
- basista** – członek kapeli grający na basach, jeleń ryczący basowym głosem
- basisty** – basowy, należący do członka kapeli grającego na basach
- basiuł** – zob. basior
- basować** – grać na basach, wtórować, potwierdzać czyjąś wypowiedź (co krok, to mu basuje)
- basowanie** – granie na basach, potwierdzanie, potakiwanie
- basy** – instrument muzyczny w góralskiej kapeli, kontrabas
- baś baś** – okrzyk przywołujący owce
- Baśka** – Barbara
- baśnio** – baśń
- bašta** – basta, dość, baszta
- baterijka** – bateria do latarki kieszonkowej, także latarka kieszonkowa
- baterijjo** – bateria
- batog** – batóg
- batożyć** – batożyć, smagać batem
- batozynie** – smaganie batem
- baus** – wąs
- bausiaty** – wąsaty
- bausioł** – potoczne określenie wąsatego mężczyzny
- bausy** – wąsy, faworyty
- bawić się** – bawić się, wykonywać jakąś pracę zbyt wolno
- bawidelko** – zabawka
- bawidło** – zabawka dziecięca
- bawiny** – zabawa taneczna
- bawiorka** – piastunka
- bawować** – bawić od czasu do czasu
- bawuškać** – bawić niemowlę (babka rada bawuško)
- bawuškać się** – bawić się
- bawuškany** – bawiony, pieszczony
- bazdrok** – określenie osoby brzydko piszącej
- bazgrać** – niestarannie pisać, rysować coś, brzydko pisać
- bazgroły** – niestaranne pismo, źle wypracowanie, nieczytelny rysunek
- bazia** – kwiatostan wierzby
- bazicka** – wierzba, gałązka z baziami, palma wielkanocna
- bazicki** – bazie
- bazicki świnić** – święcić palmę
- bazyć** – marzyć
- bazyć się** – przykrzyć się, zachciewać się, marzyć, tęsknić, chcieć zaspokoić popęd płciowy
- bazylika** – roślina bazylia
- baźgroły** – brzydkie pismo, brzydko napisany tekst, dziecięce byle jakie malowidło
- be** – określenie w zwrotach do dzieci, że coś jest brzydkie lub niewskazane (nie rusoj tego, to be)
- bebech** – brzuch
- bebechy** – wnętrznosci

bebesisko – duży brzuch
bebesyć – patroszyć
bebesynie – patroszenie
beblac – pleciuga, osobnik bełkotliwie mówiący
beblacka – mowa nieodpowiedzialna, mowa nieskładna
beblać – pleść głupstwa, bełkotać, mówić niezrozumiale, mówić w obcym języku
beblok – człowiek mówiący bełkotliwie
bebloś – jak wyżej
beblać – zob. beblać
becce – płakać, beczeć (owce becom na kossorze), wydawać głos zagrożonej sarny
becenie – beczenie, płkanie
bechać – rzucać
bechniony – rzucony, przewrócony
bechnonć – upaść, rzucić
bechnonć kogoś – przewrócić kogoś, uderzyć kogoś
becik – becik, specjalna pierzynka dla niemowlaków
becka – beczka
beckarnia – miejsce wytwarzania beczek, magazyn beczek
beckować – beczkować, przechowywać coś w beczkach
beckowaty – wypukły jak beczka, przypominający kształtem beczkę
beckowóz – beczkowóz, wóz strażacki
beckowy – przechowywany w beczce, beczkowy, z beczki
becułka – mała beczka, beczułka
beculkowaty – beczkowaty, mający kształt małej beczki
becusia – beczułka, płaczka
becuś – płaczek
becynie – beczenie, głos wydawany przez owce
becyrk – starostwo
becysko – bardzo duża beczka, beka
bede – będę
bednarzić – uprawiać rzemiosło bednarza
bednorka – bednarstwo, klepka do wyrobu naczyń drewnianych
bednorz – bednarz
bednorzycki – bednarz

bedom – będą
Beduin – Arab
bedzie – będzie
bedzie widziol – pogrożka typu: on popamięta
bee – będzie
beemy – będziemy
befel – rozkaz wojskowy, nakaz, wiadomość
begonijo – pelargonja
behać – rzucać, wydawać odgłos ulewne-go deszczu
behniony – uderzony, przewrócony
behniony do zducio – uderzony do utraty tchu
behniony o ziom – przewrócony na ziemię
behnonć – rzucić, uderzyć, walnąć
behnonć na – upaść, spaść na
behnonć się – rzucić się
bejceć – beczeć, mówić piskliwie
bek – głos owcy, głos beczenia
bekać – beczeć, pobekiwać, czać, wydawać charakterystyczny odgłos po przejeździe
bekanie – pobekiwanie, wydawanie odgłosu czkawki, czas popędu płciowego u jeleni
bekiesia – bekiesza, męskie okrycie podszyte futrem
bekliwy – skłonny do płaczu
beknonć – beknąć, zabezpieczyć
beksa – płaczek, płaczka, płaczliwe dziecko
beksa lala – jak wyżej
bele – byle
bele co – byle co
bele frasi – byle ktoś
bele kajsi – byle gdzieś
bele ktosi – byle kto
belecka – belecza
belka – belka
Belzebub – Belzebub, przywódca diabłów
belceć – bełkotać, mówić od rzeczy, mówić niewyraźnie, bulgotać
bełknonć – ogarnąć płomieniami
bełkoś – człowiek mówiący niewyraźnie
bełkotac – jak wyżej

- belkotać** – belkotać, mówić niewyraźnie, bulgotać
- belkotka** – kobieta mówiąca szybko i bezładnie
- bełtać** – mieszać ciec (bełtać mlyko)
- bełtać się** – poruszać się z odgłosem chlupotania
- benedyk** – roślina halna kuklik górski oraz kuklik rozestany
- Benedyk** – Benedykt
- Benek** – Benon
- berdanka** – karabin wojskowy systemu Berdana przerobiony na broń myśliwską
- berechy** – bagno, grzęzawisko
- bereciarz** – osobnik w berecie, osobnik noszący beret
- berek** – moczary, trzęsawisko, rodzaj zespołowej gry dziecięcej
- beres** – niedorzeczność
- beresić** – mówić złośliwie, patroszyć
- bereski** – trzęsawiska, mokradła
- beretka** – beret
- berka** – owca
- bernadka** – bernardynka
- bernadyn** – bernardyn, członek zakonu Bernardynów
- Bernot** – Bernard
- bez** – dziki bez
- beskurcyjo** – negatywne określenie w stosunku do osoby lub sytuacji, mające oddać naszą niechęć (ta beskurcyjo juz mi do zywego dopiekła), rodzaj przekleństwa
- beskurdyjo** – jak wyżej
- beskuryjo** – jak wyżej
- besowy** – bżowy
- besteryjo** – zob. beskurcyjo, łagodne przekleństwo (besteryjo! cosi mnie kiwnyno)
- bestyjnik** – określenie złego osobnika, określenie osobnika wyróżniającego się (ale tońcy tyn bestyjnik)
- bestyjo** – bestia, łagodne przekleństwo
- bestyjować** – kłać od bestii
- beśnić się** – denerwować się, złościć się
- beśpiecnie** – bezpiecznie
- beśpiecnik** – bezpiecznik, ochroniarz, mechanizm zabezpieczający broń przed odaniem strzału
- beśpiecny** – bezpieczny, bez obawy
- Beśpieka** – Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (siedziół na Beśpiece)
- beštać** – besztać, strofować, ganić
- Betlejym** – Betlejem (pastyrze przyśli do Betlejyma)
- betlejymka** – szopka betlejemska
- betlejymski** – pochodzący z Betlejem, związany z Betlejem
- beton** – beton
- beton loć** – betonować
- betonowy** – betonowy, w potocznej mowie znaczy także pewny
- bez** – krzew bez (zob. bes), bez (poseł bez niego), przez (przesel bez wiyrk; skocył bez płot), w ciągu (bez tyn cas)
- bez co** – dlaczego, z jakiego powodu, z tego powodu
- bez cucio** – bez odczuwania, bez świadomości, lekko i zwiewnie
- bez dusy** – bez przytomności, w stanie nieświadomości
- bez dziyń** – w czasie dnia
- bez głowy** – nierozsądnie, bez zastanowienia, bezrozumnie
- bez granice** – przez granicę
- bez gwary** – bez gadania
- bez hyby** – niechybnie, napewno
- bez kraja** – bez końca, ciągle, nieprzerwanie (bez kraja ino robota i robota)
- bez mała** – o mało co, niewielki brak czegoś (bez mała bee)
- bez małego** – jak wyżej
- bez mocy** – bezwładnie
- bez nicego** – dokładnie, akurat (bee bez nicego meter)
- bez noc** – w czasie nocy
- bez opamiyntanio** – jakby w amoku, bez refleksji
- bez polednie** – w czasie godzin południowych
- bez pośrodek** – przez środek czegoś
- bez pół** – w połowie, w pasie (oposany bez pół)
- bez sie** – bez przytomności, nieprzytomny (lezy bez sie)
- bez siebie** – jak wyżej

bez to – przez to, z powodu tego
bez uroku – powiedzenie wyrażające refleksję względem czegoś (bez uroku mo spust)
bez usiyl – siłą, gwałtem
bez wideku – bez światła, w mroku
bez wiyrk – ponad czymś, górą
bez wychoda – bez wyjścia
bezbożnica – bezbożnica, kobieta nieszanująca przykazań, kobieta niemodląca się
bezbożnie – bezbożnie, bez przestrzegania przykazań Bożych
bezbożnik – bezbożnik, osobnik nieszanujący przykazań, osobnik niemodlący się
bezbożny – bezbożny, niewierzący w Boga
beze – bez
bezera – niegodziwiec
bezeczeństwo – niegodziwość, łajdactwo
bezkurcyjo – coś groźnego, niedobrego (bezkurcyjo cłek)
bezwstydnica – kobieta pozbawiona wstydu, kobieta nieskromna
bezwstydnik – osobnik pozbawiony wstydu, osobnik nieskromny
bezyń – bez niego, przezeń
biadkać – narzekać, uzalać się
biadkanie – narzekanie, uzalanie się (nie słysze ino biadkanie)
biadkość – osobnik ciągle narzekający
biadkula – kobieta ciągle narzekająca
biadolenie – zob. biadkanie
biadolić – zob. biadkać
biadoła – osoba ciągle narzekająca
Białoha – imię nadawane krowom maści
białoń – blondyn
Białuha – imię nadawane krowom maści białej z czerwonymi plamami
Biblijo – Biblia, Pismo Święte
bibuła – bibuła, cienki kolorowy papier, z którego robiono ozdoby i kwiaty
bibułka – bibułka, bardzo cienki papier używany do skręcania papierosów
bic – bicz, bat, jeden z drągów służących do osadzenia młotów w foluszu
bic bozy – kara boża, zasłużony dopust
bicigiel – rower

bicowacka – biczowanie, chłostanie biczem
bicować – biczować, chłostać biczem (biciuje konia)
bicowanie – biczowanie, smaganie biczem
bicowany – biczowany
bicowisko – rękojeść bicza
bicygiel – zob. bicigiel
bicus – ekspresyjnie o biczu
bicysko – bicz, trzonek bicza (kupiyl se fajne bicysko)
bić – bić, chłostać, smagać, dzwonić (zwoyny bijom), rzucać (bije skolami)
bić się – bić się, walczyć, uprawiać bójkę, przejawiać popęd u klaczy
bić się z myślami – rozważać, rozmyślać
bić się ze sobom – mieć dylemat
bić zadem – wierzgać, kopać, zachowywać się nadmiernie pewnie
bić zadkiem – jak wyżej
biec – dojrzewać (owies piykanie biego), bieć, biegnąć
bieda – bieda, trud, trudno (bieda poradzić)
biednawy – trochę biedny, mizerny
biednie – biednie, w sposób świadczący o biedzie
biednieć – popadać w biedę, ubożeć, spadać na wadze
biedniok – osobnik należący do biedoty wiejskiej
biedny – biedny
biedocyna – biedaczyna, określenie osoby budzącej litość
biedocysko – jak wyżej
biedok – biedak, osoba kaleka
biedota – człowiek biedny, mizerak, biedni ludzie
biedować – żyć w biedzie
biedowanie – życie w biedzie
biedra – biodro (ta biedra mie boli)
Biedrawo – imię nadawane krowom maści czerwonopstrej
biedro – biodro
biedronka – biedronka, zob. bozo krówka
biedrowy – biodrowy
biedry – biodra, część tułowia obejmująca biodra wraz z pośladkami
biedrzasty – szeroki w biodrach, biodrzasty

biedrzyniec – roślina biedrzyniec, ziele (Pimpinella major) święcone na Matkę Boską Zielną
biedrzyisko – biodro
biedzelina – niewielki majątek
biedzić – robić coś z trudem, kiepsko gazdować, narzekać
biedzić się – trudzić się wykonując jakąś pracę
biedz – biedak, chudzina, lebiega, osoba, która robi coś z trudnością
biega – napęd nożny kołowrotka
biegac – duży staroświecki piec, biegacz
biegacka – gonitwa, określenie kobiety biegającej za mężczyznami
biegać – biegać, dojrzewać, rosnąć
biegać się – ujawnianie popędu płciowego przez krowę, potocznie bez powodu korzystać z czyjś majątku (biego się na mojim), źle odnosić się do kogoś
bieganica – łatwa kobieta
bieganie – popęd płciowy u krowy
bieganina – bieganina, bieganie w różne strony
biegi – zdolność do szybkiego biegania (tyn to mo biegi), ogólna nazwa nóg jelenia lub kozicy
biegoc – zob. biegac
biegocka – biegaczka
biegówka – narta biegowa, but używany w narciarstwie biegowym
biegun – biegacz, górny młyński kamień
biegunka – dezynteria
biegunki – gruby śrut, loftki
biegus – osoba szybko biegająca
biel – biała farba
bielać – wybielać płótno, malować wapnem
bielaty – białawy
bielawa – białość, krajobraz po poproszeniu śniegiem
bielenie – malowanie wapnem, zdejmowanie skóry z ubitej zwierzyny
bielica – biała owca
bielicka – jak wyżej
bielić – farbować na białą, malować wapnem lub wapnem z farbą (jabłonki pobielone), zdejmować skóry z ubitej zwierzyny

bielić się – dojrzewać (owies się bieli)
bielidło – biała farba, węgiel sodu używany podczas prania lub mycia podłóg
bielmo – bielmo, zmętnienie rogówki oka
bielmo mieć na oczak – nie dostrzegać czegoś, nie mieć należytego krytycyzmu względem czegoś
bielok – zając bielak
bielony – farbowany na białą, malowany na białą, malowany wapnem
bielućki – bardzo biały, intensywnie biały
bielawe oczka – niebieskie oczy
bielawy – niebieski
bierać – pobierać, często brać
bierować – jak wyżej
bierzmowacka – bierzmowanie
bies – bies, zły duch
biesiada – biesiada, uczta
biesiadnik – uczestnik biesiady
biesiadować – biesiadować, ucztować
biesiadownica – uczestniczka biesiady
biesić się – schodzić na manowce
biesny – diabelski
bijać – bić kogoś od czasu do czasu
bijać się – od czasu do czasu brać udział w bójkach
bijatyk – uczestnik bijatyki
bijatyka – bijatyka, bójka wielu osób
bijocka – bijatyka, kijanka do prania bielizny, tłuczek do rozkruszania soli
bijok – krótsza część cepów
bimbac – próżniak
bimbać – próżnować, lekceważyć sobie, merdać (kistka mu się bimbo; bimbo się ze syckiego)
bimbać się – lekceważyć sobie
bimbać się – kiwać się
bimber – wódka pędzona domowym sposobem, samogon
bimboc – wahadło zegara
bimbos – jak wyżej
bimboś – jak wyżej
bimbośka – kobieta próżniak
bimbrownica – aparatura do pędzenia bimbru
bimbrownik – wytwórca bimbru, handlarz bimbrem

- bimbrownio** – bimbrownia
- biolučki** – całkiem biały
- biolusicki** – jak wyżej
- biolusiński** – jak wyżej
- biolas** – blondyn
- biolasy** – białawy, jasny, prawie biały
- biolawy** – jak wyżej
- biole kmury** – obłoki
- biole płótno** – płótno lniane bielone
- biale rano** – poranek
- biole ziele** – czosnek
- biolko** – białko jaja
- bioło** – śmierć (bioło już blisko)
- bioło horość** – choroba kobieca, której objawem są białe upławy
- bioło izba** – pokój gościnny w góralskiej chałupie
- bioło monka** – mąka pszenna
- bioło pokrziwa** – pokrziwa o białych kwiatach
- Bioło Sobota** – Wielka Sobota
- Biołoha** – nazwa nadawana krowom jasnej maści
- biołość** – biel
- biołtko** – zob. biołko
- bioły** – białe, srebrny pieniądz, talar, blondyn
- bioły syr** – twaróg
- biorny** – mogący dużo nabrać
- biskup** – biskup
- biskupski** – biskupi
- biskupsko copka** – infuła
- bišterować** – narzekać, skarżyć
- bišterunek** – narzekanie
- bištulejki** – specyficzny rodzaj wykrzyknika (hej, bištulejka!)
- bitang** – nicpoń (o koniu)
- bitka** – bójka, kara cielesna, bijatyka
- bitke dostać** – dostać lanie
- bitke zrobić** – wywołać bójkę
- bitkorz** – osobnik lubiący bójki, osobnik zadziorny, zob. bitnik
- bitnik** – jak wyżej
- bitność** – waleczność, odwaga w czasie bójki
- bitny** – lubiący się bić, sprawny w bóje
- bity** – identyczny, podobny (bity jako ociec), wykapany (bity ociec), klepany
- biyda** – bieda, groźna sytuacja, tarapaty, nieszczęście
- biyda jaze pisyć** – określenie trudnej sytuacji materialnej
- biyda pucy** – stwierdzenie trwania okresu biedy, okresu nędzy
- biyda sie chyto** – stwierdzenie początku okresu trudnego
- biyda trzimie** – zob. biyda pucy
- biyda w dupe daje** – jak wyżej
- biyda w dupe rznie** – jak wyżej
- biyda w dupe zynie** – jak wyżej
- biydnie** – biednie
- biydno** – jak wyżej
- biydny** – biedny
- biydny jakoby mys kościelno** – bardzo biedny, nieposiadający środków do życia
- biydocek** – biedaczek
- bidocyna** – biedaczyna
- biydok** – biedak, osoba słaba pod jakimś względem
- biydota** – biedota
- biyduła** – biedaczka
- biydułka** – jak wyżej
- biyduś** – zob. biydocek
- biydzić** – żyć, klepiąc biedę
- biydzić sie** – biedzić się, trudzić się
- biydz** – osoba słaba pod względem fizycznym
- biyl** – biel, kolor biały
- biyleć** – bieleć, o zbożu stwierdzając jego dojrzewanie
- biylić** – bielić, malować wapnem
- biylić sie** – jaśnieć, być widocznym
- biylmo** – bielmo
- biylučki** – całkiem biały
- biylučki jak papiyr** – całkiem bładzi, przestraszony
- biylučki jak ściana** – jak wyżej
- biylawy** – biełający, mający biały odcień
- biyrać** – podbierać, brać od czasu do czasu (bywało cok biyrowoł)
- biyrmowacka** – bierzmowanie
- biyrmować** – bierzmować
- biyrmowanie** – bierzmowanie
- blacha** – blacha, metalowa płyta na piecu kuchennym

- blachorz** – blacharz
- blachy** – kuchenna płyta
- bladawy** – trochę blade
- bladnonć** – blednąć
- blady** – blade, nieposiadający rumieńców
- blady jako kryda** – określenie osobnika bez śladu rumieńców
- blady jako ściana** – jak wyżej
- bladziučki** – bledziutki, całkiem blade
- bladziuški** – jak wyżej
- blagość** – kłamca, blagier
- blaha** – blacha
- blahorz** – blacharz
- blahom pobijać** – wykonywać dach z blachy, pokrywać dach blachą
- blahowy** – blaszany
- blajtrom** – obramowanie
- blasiany** – blaszany
- blasiok** – blaszany garnek
- blask** – blask, światło, jasność, cekin
- blaska** – kawałek blachy, blaszka
- blaski** – cekiny zdobiące gorsety
- blasoczek** – garnuszek blaszany
- blasok** – zob. blasiok
- blaśany** – blaszany, zob. blasiany
- blatfus** – osobnik o płaskiej stopie
- blejceć** – kiepsko śpiewać, ryczeć (deje krowom bo blejcom)
- blejcorz** – osobnik źle śpiewający
- blejkość** – jak wyżej
- blekot** – szaleć, trujący chwast
- blekotu pojeść** – zachowywać się nienormalnie (godo jakoby blekotu pojod)
- blinceć** – świecić się (blincom sie wom guziki), błyszczeć, mrużyć oczy, zasłaniać oczy podczas zabawy w chowanego
- blincorz** – osoba, która „kryje” podczas zabawy w chowanego
- blinda** – przełącznik światła w lampce rowerowej lub w samochodzie
- blinkac** – coś, co pobłyskuje
- blinkać** – błyskać, świecić z przerwami (nie blinkoj)
- blinkać się** – świecić się z przerwami, pobłyskiwać, migotać
- blinkadło** – coś, co świeci z przerwami, potoczna nazwa brzęczącego instrumentu
- blinkonć** – zabłysnąć
- blinkot** – mała naftowa lampka
- blinkotać** – migotać, świecić nierównomiernie
- bliski** – nieodległy, bliski w sensie pokrewieństwa
- blisko** – blisko, niedaleko
- bliziućkawy** – pobliski
- bliziučki** – bardzo bliski
- bliziotki** – jak wyżej
- blizkawy** – nieodległy, niezbyt oddalony
- blizno** – blizna
- blizyc się** – zbliżać się
- bliźni** – bliźni
- bliźnić się** – goić się, zbliżniać się
- bliźniok** – bliźniak
- bliźniorka** – owca rodząca bliźnięta
- bliziuški** – bardzo bliski
- blocek** – krążek do podnoszenia ciężarów
- blok** – blok szkolny
- blomba** – plomba w zębie
- blombować** – plombować
- blondyn** – blondyn, osobnik o jasnych włosach
- blondyna** – blondynka
- blot** – blat, grzebień metalowy w warsztacie tkackim, blacha w pile ręcznej do drewna
- blotka** – karta od dziewiątki w dół
- bluchnonć** – chlusnąć
- blusc** – bluszc
- bluskać** – spoglądać
- blusknonć** – rzucić okiem, spojrzeć
- bluzka** – bluzka, noszona przez górali marynarka o specjalnym kroju
- bluźniawiec** – bluźnierca
- bluźniawy** – bluźnierczy
- bluźnić** – bluźnić, uwłaczać Bogu
- blągać** – błagać, bardzo prosić
- blawat** – roślina polna (Centaurea cyanus) o modrych kwiatach
- blawatek** – jak wyżej
- blazek** – belka dociskająca w olejarni klocek zamocowany w otworze tzw. lisicy
- Błazek** – Błazej
- Błazyj** – jak wyżej
- blazyn** – blazen
- blektać** – mieszać ciecz celem zmiany jej

konsystencji

blekać pyskiem – pyskować

blociarka – maszyna do robienia zaprawy z gliny

blocić – brudzić błotem, zostawiać ślady błota na podłodze

bloćisko – duże błoto (utoloł się bloćiskiem po pazuchy)

błogosławić – błogosławić, w przenośni dawać reprimendę

błogosławiństwo – błogosławieństwo

blona – blona, szyba okienna

blond – błąd, obłąd

blond głowy – wariactwo

blondzić – błądzić

bloniorz – wędrowny szklarz

blonka – cieniutka blona

bloto – błoto, rozmokła ziemna masa

blotym obrucić kogosi – naubliżyć kogoś, oczernić kogoś

blózek – ruchoma belka olejarni

błysceć – błyszczeć

błysceć się – błyszczeć się (wypucowół sprzęta ino się błyscom)

błysconcy – błyszczący

błyskać – błyskać, świecić krótko z przerwami

blyskawica – błyskawica, wyładowanie atmosferyczne z towarzyszącym mu błyskiem i grzmotem, zob. łyskawica

blysko się – ukazują się błyskawice

blyskotka – świecidełko, zabawka

bo – bo, albo

bo inacyj – w przeciwnym razie, inaczej

bo po drugiemu – inaczej

bobcyć – zostawiać odchody w postaci bobków (owca bobcy)

bobek – liść bobkowy (przyczyniła do kapusty bobku), pojedynczy element odchodów owcy, kozy oraz zwierzyny płowej i zająca, zob. bobki

bobiorz – plantator bobu

bobki – odchody owcy, kozy, zwierzyny płowej i zająca

bobkowy listek – zob. bobek

bobo – straszdyłło w języku dziecka (być grzecny, bo cie weźnie bobo)

boboczek – malutkie dziecko, dzieciaczek

bobok – zob. bobo

bobowica – zupa z bobu

bobowina – lodygi bobu po ich wyłuskaniu

bobowisko – pole po zebranych bobie

bobowy – z bobu (bobowo zupa)

bobrowac – osobnik szukający czegoś, szperający

bobrować – szperać, dłużyć, majsterkować

bobrowanie – szperanie, majsterkowanie

bobrownik – osoba lubiąca bobrować

bobu dać (komusi) – nastraszyć kogoś, dać komuś łupnia

boby – bowiem, albowiem

bocawy – ponury, patrzący spode łba

bocek – bok (spała na bocku), boczek (rodwcino bocek)

bochować – kłać

bochórz – pęcherz

bochyn – bochen, kawał sera owczego o kształcie bochna chleba

bociani – związany z bocianem, należący do bociana

bociek – bocian

bocion – jak wyżej

bociuś – jak wyżej

bockować – tańczyć (piyknie mu bockuje), o kobiecie tańczącej bokiem do tancerza w góralskim tańcu, nadskakiwać

bocliwy – pamiętliwy

bocni – będący z boku czegoś

bocnica – bocznica, osłona młota folusowego

bocniok – boczny odrost drzewa

bocny – boczny, odchodzący na bok (bocno dróga)

bocoń – ponurak, osobnik patrzący spode łba

Bocula – imię nadawane krowom maści czarno-białej

bocula – dziewczyna patrząca spode łba

bocuś – ekspresywnie o boku, ekspresywnie o boczk

bocyć – pamiętać

bocyć się – boczyć się (cos się tak bocyś?), patrzeć na kogoś lub coś złym okiem

bocynek – pamięć, zapamiętanie

boć – bo
boć się – bać się
bodać jako – byle jak (odrobione to bodać jak)
bodaj ze bodaj – zwrot wyrażający politowanie lub dezaprobatę (bodaj ze bodaj jako biyda; bodaj ze bodaj z takowym orocem)
bodajby – chociażby
bodajbyś – abyś
bodajże – bodaj, bodajże, podobno
bodaś – byle, bodajżeś
bodaś co – byle co (kup jyj bodaś co)
bodaś fto – byle kto (bodaś fto ku niyj chodzowół)
bodaś ftory – bądź który
bodaś jaki – byle jaki
bodaś jako – byle jak
bodaś kie – byle kiedy (przydź bodaś kie)
bodaś kogo – bądź kogo
bodej – niech (bodej by go ciorty wziyni; bodej by to zbcyół)
bodejby – żeby
bodejco – byle co, co bądź
bodejśco – jak wyżej
bodejśfto – kto bądź, byle kto
bodej ta bodej – zob. bodaj ze bodaj
bodliwy – o zwierzęciu mającym skłonność do bodzenia
bodnonć – bodnąć, pchnąć rogami
bodok – szpikulec, bagnet
bogacić – bogacić, czynić zasobnym
bogacić się – bogacić się, stawać się bogatym
bogacka – bogaczka
bogactwo – bogactwo, majątek, skarb, zasobność
bogance – kajdany
bogancć – potocznie ciężki but (wzuwo bogancie), określenie osoby „głupiej jak but”
bogato – bogato, majątnie
bogaty – bogaty, kosztowny, ozdobny, urodzajny (bogato zzym)
boginiorz – współmieszkaniec boginek, topielec
boginka – strzyga, zjawa o postaci kobiecy, mieszkająca na bagnach

boginiorz – zob. boginiorz
boginka – boginka
bogobojny – pobożny, religijny, przestrzegający kanonów wiary
bogoc – bogacz
bogocka – majątna kobieta, posażna panna
Bogu ducha winiyn – całkowicie niewinny
Bogu kwała – chwała Bogu, powiedzenie kwitujące pomyślne zakończenie jakiejś trudnej sprawy czy wyjście z opresji
Boguška – Bogusława
Boh – Bóg, przekleństwo (do sta Bohów)
bohować – przeklinać
Bohu sława – zob. Bogu kwała
boisko – część stodoły
boj – boś (boj se móg uzycć)
boja mieć – bać się
bojać się – jak wyżej
bojaźliwy – tchórzliwy
bojaźnik – człowiek bojący się, tchórz
bojcorka – zob. bajcorka
bojcorz – zob. bajcorz
bojcyć – plotkować
bojcynie – bajczenie, plotkowanie
bojka – bajka, opowiadka, nieprawda, plotka, coś, na co nie warto zwracać uwagi
bojno – budząco strach (bojno było iś samymu), nieprzyjemnie
bojny – lękliwy, bojaźliwy, wywołujący przestрах
bojoncka – lęk, strach, obawa, osobnik bojaźliwy
bojony – lękliwy, tchórzliwy, pełen obaw
bojoźń – bojaźń
bojsko – boisko, obszerne pomieszczenie w zabudowaniach gospodarczych pomiędzy stajnią i stodołą, zob. boisko
bojtar – pasterz, pomocnik juhasa
bok – bok, boczna strona, typ strzelby, nadlufka
bokami robić – nie móc podołać jakimś trudnościom, nie radzić sobie
bokować – o strzelbie, z której wystrzelona kula zbacza w stosunku do celu
bol – bal
bolac – wrzód, strup
bolactwo – liczne owrzdodzenia

boleć – boleć, mieć żal do kogoś
Bolek – Bolesław
bolesność – ból (mo bolesność we wnuku)
boleściwy – bolesny (Matka Bosko Bolesciwo)
boleść – silny ból
bolocek – strupek
bolok – zob. bolac
boloncka – owrzodzenie
bolować – boleć czasami, balować, układać bale siana lub słomy
bolsiewik – bolszewik
bolynie – ból, długotrwały ból (bolynie go trzymie i trzymie)
bolywać – boleć czasami (bolywo mie w boku)
bołda – kula, duża kulista rzecz, piłka
bołdaty – kulisty, krągły
bołdka – kulka, grudka
bołta – kula zbitego śniegu
bołtawy – przypominający kulę
bombać – huścić na rękach, podrzucać
bombecka – bombka, ozdoba choinkowa
bombel – pęcherzyk, potoczne określenie małego dziecka
bomblac – nierób, osobnik bez zajęcia, osobnik marnujący czas
bomblacka – zbijanie bąków, szwendanie się
bombłoś – zob. bomblac
bomblowac – jak wyżej
bomblowacka – zob. bomblacka
bomblować – nie pracować, bumelować
boncek – uchwyt do mocowania paska strzelby, maluch
boncuś – niemowlę, malutki chłopczyk
bondź – bądź (bondź to, bondź tamto)
bondź cę – byle co
bondź ftosi – byle kto (dyć to nie bondź ftosi)
bondź jak – bądź jak, byle jak
bondź jaki – byle jaki, w niewłaściwym stanie (doseł bondź jaki)
bondź jako – byle jak (było mu tam bondź jako)
bondź kany – byle gdzie (moge go śtret-nonć bondź kany)

bondź ktosik – zob. bondź ftosi
bonior – jar wodny, głębina, zob. bónior
boniorek – niewielki jar wodny
bonk – bąk, małe dziecko (dyć to jesse bonk), mały urwis (bonku zatracony), trzmiel
bonkać – mówić coś niewyraźnie, nieśmiało coś anonsować
bonknonć – bąknąć
bonkowaty – dziecinny, zachowujący się jak dziecko
bontrowa – wnętrzości, płuca
bońt – poprzeczka łącząca krokwie dachowe w ich górnej części
bor – torfowisko, wiertło
borcok – młody las rosnący na podmokłym terenie, torfowisko
borek – wiertło
borenka – blaszanka, pojemnik blaszany z wieczkiem
borg – kredyt
borgi – jak wyżej
borgować – brać coś na kredyt, dawać na kredyt
bormasina – wiertarka
bornia – duża blaszanka na płyny, bańka
borosyć – zrzędzić, nagadywać, upominać (babka borosy, bo ftosi wychlipol śmietane)
borować – wiercić w metalu, czyścić ząb u dentysty (borowoł jaze do usu sło)
borwany – wiercony
borowicka – węgierska wódka jałowcowa, jałowcówka
borowiec – świerk rosnący na torfowisku
borowina – torfowisko, grunt torfiasty
borowisko – jak wyżej
borowy – leśnik, rzecz pochodząca z torfowiska (borowo zym)
borówcanka – kompot z czarnych jagód, nalewka na czarnych jagodach
borówcysko – łąn krzaków borówki
borówka – czarna jagoda, borówka czarna
borówniok – kępa krzaków czarnych jagód, zob. jafer
borśc – barszcz, dawniej ziemniaki z żętycą

borsuk – zwierzę borsuk, określenie osobnika o cechach samotnika
Boruta – diabeł, zły duch leśny
borykać się – borykać się, walczyć z trudnościami
borynka – zob. borenka
borynkowe wiecko – wieczko zamykające borynkę (zob. borynka)
borytas – ozdobne wyszycie na spodniach, parzenica
bosakier – roślina omieg górski
bosiakier – jak wyżej
bosiorka – czarownica
bosiorz – czarownik
boske – boso, bez obuwia (kroco boske)
boskem – jak wyżej
boski – boski, w przenośni chleb jako dar Boga
boskiem – zob. boske
boskiś – jesteś boski, należysz do Boga
bosko obraza – coś gorszącego, grzech
bosko opaterność – opatrność boska
bosko rzec – rzecz święta
bosko sprawka – cud
bosko wóło – przeznaczenie
bosok – bosak, staroświecki wóz nieokuty
bosorka – czarownica, zob. bosiorz
bosorz – czarownik, zob. bosiorz
bosy – bosy, bez butów, nieokute koło wozu, kierpec bez zelówki
bośkać – całować, zob. bożkać
bośkać się – całować się, zob. bożkać się
bośkanie – całowanie (bośkanie mu w głowie), zob. bożkanie
bośkany – całowany, pieszczony, zob. bożkany
Boze Ciało – Boże Ciało
Boze cie ta Boze – zwrot wyrażający politowanie (niesie se, a tu Boze cie ta Boze kieli sietniok)
Boze dej – daj Boże, odpowiedź na pozdrowienie: „Szczęść Boże!”
Boze dej zdrowie – daj Boże zdrowie, życzenie wypowiedane osobie, która kichnęła
Boze dopomóc – wspomagać Boże, powszechnie używane życzenie kierowane

do pracujących osób, odpowiada się na nie: „Dej Boże!”
boze drzywko – barwinek
Boze hrań – broń Boże
Boze Jedyny – okrzyk wyrażający emocję
Boze Narodzynie – Boże Narodzenie
Boze pomogoj – zob. Boze dopomóc
Boze prowadź – Boże prowadź, powszechna forma pożegnania kierowana do odchodzącej osoby
Boze sie polituj – zlituj się Boże, zwrot wyrażający litość (Boze sie polituj jakom majom biyde)
Boze uslys – odpowiedź na życzenie: Scynść Boże!
Bozia – Bóg w języku dziecięcym
Bozicek – jak wyżej
Boziuś – jak wyżej
Bozo kora – dopust Boży
bozo krówka – owad biedronka
bozowóło – wilga
bozy – należący do Boga, przynależny Bogu
bozy bic – rzepik pospolity, roślina stosowana w leczeniu dolegliwości przewodu pokarmowego, zob. bic bozy
bozy obiod – poczęstunek dla żebraka modlącego się za zmarłych
bozy ogień – ogień wzniecony uderzeniem pioruna
bozyć się – zaklinać się na Boga
bożkać – zob. bośkać
bożkać się – zob. bośkać się
bożkanie – zob. bośkanie
bożkany – zob. bośkany
bób – bób
Bóg świyci – chwała Bogu, Bóg świadkiem
Bóg wiera – jak wyżej
Bóg zapłóć – Bóg zapłać, forma podziękowania (Bóg ci zapłóć, coś mie skrzepiyl)
Bóg wom zapłóć – jak wyżej
bójkot – bojkot
ból – ból, uczucie bólu
bómbać się – wałęsać się, nie pracować
bónior – bajoro, kałuża, głębina w rzece, zob. bonior

- bór** – wiertło do metalu, las, torfowisko
- bórg** – zob. borg
- bórmasina** – wiertarka
- bórmasinka** – jak wyżej
- bós** – bósć
- bós sie** – bósć się (krowy zamiarujom sie bós)
- bracisek** – brat, braciszek, zakonnik
- brać** – brać, towarzystwo (syćko to nasa brać), poślubić (biere jom)
- brać na jynzyk** – obmawiać kogoś
- brać na pośmiywisko** – ośmieszać kogoś
- brać na skode** – narażać na szkodę
- brać sie** – zbierać się do wyjścia (trza sie nom brać du domu), rozpoczynać (brać sie do roboty), tyć (biere sie), chwytać się, porywać się na kogoś (biere sie za niego)
- brać studnie** – kopać studnię
- brać zokrynt** – jadąc skręcać
- bračka** – marzanka
- bradziażyć** – wieść hulaczy tryb życia
- brajer** – węglarz wypalający drewno bukowe
- brakorz** – brakarz
- brakować** – brakować, być czegoś za mało, wybierać, odrzucać rzeczy z usterkami
- brama** – brama, okazjonalnie budowana brama dla orszaku weselnego
- bramka** – furtka w ogrodzeniu
- branzel** – brandzel, miękka wewnętrzna skóra w bucie łącząca jego spód z wierzchem
- brat** – brat, przyjaciel (dyć on mi za brata)
- brat lata** – określenie osobnika, który bardzo łatwo zawiera z każdym znajomość
- bratanica** – bratanica, córka brata
- brataniec** – bratanek
- bratek** – bratek polny, roślina z rodziny fiołkowatych, fiołek leśny
- braterski** – braterski, należący do brata
- bratoniec** – zob. brataniec
- bratowie** – bracia
- bratowy** – braterski, należący do brata
- bratówka** – bratowa
- brawek** – wieprzek, prosiak
- brawuś** – wieprzuś
- brechać** – wygadywać nieprawdę, ujadać (pies brecho), chrząkać (dziko świnia brecho)
- brembolce** – naszyjnik męski z mosiężnymi kulkami
- brembolec** – wisiołek u spinki góralskiej, uschnięty kawałek odchodów na brudnej sierści bydła, zbity w kłębek sierść lub wełna
- brembulec** – zob. brembolec
- bresceć** – szczekać, ujadać
- bresyć** – obmawiać
- breweryje cynić** – wywoływać kłótnie, powodować harmider
- breweryjo** – harmider, kłótnia, awantura (ino kapke sie przynapije, zrazu breweryje cyni)
- brochać sie** – taplać się w błocie
- brocyć** – broczyć, krwawić
- broda** – broda, kępka niedokoszzonej trawy, pęk piór na szyi głuszcza, kępa włosów na grzbiecie kozicy, zwisająca część grzywy jelenia
- brodacka** – porost brodaczka
- brodoc** – brodacz, osobnik o wyrazistej dolnej szczęce
- brodówka** – brodawka
- brodziato** – kobieta z owłosieniem na brodzie
- brodziaty** – brodaty, posiadający brodę
- brodziok** – osobnik noszący brodę
- broiciel** – łobuziak
- broić** – psocić, płatać figle
- brojacka** – psoty, figle, swawole
- brojenie** – zabawa, swawola
- brojić** – broić, psocić, figlować, czynić występki (brojył, to go i przymkli)
- brojny** – dokazujący, psocący
- brojoś** – psotnik, figlarz, swawolnik
- brok** – drobny śrut
- brona** – brona, przenośny płot do zamykania przejścia w ogrodzeniu
- bronić** – zabraniać
- bronić sie** – bronić się
- broniony** – zabraniany
- bronować** – spulchniać glebę
- bronowanie** – bronowanie zasiewów lub ziemi po orce

brony – brona, narzędzie rolnicze służące do spulchniania gleby, zob. brona
Broncia – Bronisława
bronik – żelazny boleć osadzony w bronie
brosiecka – broszeczka
brosiura – broszura
brośka – broszka
browarnik – właściciel browaru, robotnik pracujący w browarze
browaryjo – broweria, awantura
browarzyć – prowadzić browar
browor – browar
broworz – zob. browarnik
brownicek – pistolecik, ekspresyjnie o pistolecie
brownik – pistolet
brozek – niewielka sieć używana do łowienia ptaków
bródka – krótka broda, górny czubek ostrza siekiery, krótkie piórka przy nasadzie ogona słonki
bróna – brona
bróniciel – obrońca
brónić – bronić
brónić się – bronić się
brónik – kołek u brony, hak skalny, zob. bronik
brónować – bronować
brud – brud
brud i kwas – ogólny nieporządek
brudas – brudas, określenie kobiety niechlujnej
brudastwo – brud, nieporządek
brudaśnica – niechlujna kobieta
brudaśnik – niechlujny mężczyzna
brudnawy – lekko brudny
brudnioki – brudna bielizna
brudny – brudny, nieczysty
brukorz – brukarz
brukować – brukować, wykładać drogę kamieniami
brunet – brunet
brus – belka na budowę ścian domu, płaza, krąg sera owczego
brusek – okrągły kamień do ostrzenia, forma do wyrabiania okrągłych owczych serów, okrągły kawał sera

brusić – ostrzyć na brusku lub oselką, dokuczać
brusić ozorem – obmawiać, plotkować
brusić zymby – wypowiadać się złośliwie
brusynie – ostrzenie
bruśnica – czerwona jagoda, borówka brusznica
bruśnicniok – krzak brusznicy
bruśnicorz – jak wyżej
bruśnik – zob. brusek
brutfana – brytfana
bruzda – bruzda, przydrożny rów, zmarszczka
bruzdecka – bruzdka
bruzdkowany – rowkowany
bruzdzić – stawiać przeszkody, utrudniać zamiary, przeszkadzać
brycka – bryczka
brygancić – nakazywać, czynić kłopot
bryja – potrawa z parzonej owsianej mąki
bryjka – jak wyżej
bryjorz – potoczne określenie kiepskiego rzemieślnika
bryjowaty – papkowaty
brykac – potoczne określenie niesforemego chłopaka
brykać – brykać, podskakiwać, psocić
brylaty – cechujący się dużą ilością brył
brymbulec – zob. brembulec
bryndza – ser owczy wyrobiony z solą
bryndziano woda – bryndza zalana gorącą wodą
bryndzówka – ziemniaki z bryndzianą wodą
brytfana – brytfanna
brytfanka – mała brytfanna
bryton – brytan, duży pies
bryzować – zdobić wycięciami na bokach w postaci ząbków z wytłaczanym wzorem
bryzowany – o bokach ozdobionych ząbkami z wytłaczanym wzorem
brzana – gatunek ryby, potoczne określenie dorodnej dziewczyny
brzdynkac – kiepski grajek
brzdynkać – pobrzękiwać na instrumencie, kiepsko grać

brzdynkolić – zob. brzdynkać
brzdynkula – potoczne określenie zrę-
dzącej kobiety
brzecka – wódka z kartofli
brzejsceć – wrzeszczeć, beczeć jak ranna
kozica
brzejszenie – głos rannej kozicy
brzemie – ciężar niesiony na plecach
w płóciennej chuście (niesie siano
w brzemieniu)
brzemionko – niewielkie brzemie
brzemień – zob. brzemie
brzesceć – zob. brzejsceć
brzescot – brzeszczot
brzeza – brzoza
brzeziasto – łaciata, bydlę o maści czer-
wonej z białymi plamami
brzeziasto trowa – rodzaj trawy cechują-
cej się pasiastymi liśćmi
brzeziaty – łaciaty, zob. brzeziasto
brzeziawo – zob. brzeziasto
brzezina – zagajnik brzozowy, drzewo
brzozowe
brzezinka – jak wyżej, witka brzozowa
brzezinowy – brzozowy
Brzezula – imię nadawane krowom maści
czerwonej z białoszarymi plamami
brzić – brzydak, brzydak
brzičkawo – nieładnie, niestosownie
brzičkawy – trochę brzydki
brzički – brzydki
brzičko – nieładnie, niestosownie
brzida – brzydactwo, osoba szpetna
brzidki – brzydki, niewłaściwy
brzidok – brzydak
brzidowaty – szpetnawy
brzytew – brzytwa
brzitwa – jak wyżej
brzodziaty – brodaty
brzoskiew – łożynia, roślina z rodziny
złożonych
brzost – wiąz górski
brzuch – brzuch, wybrzuszenie
brzuchaty – cechujący się dużym brzuchem
brzucho – brzuch
brzuchoc – określenie osobnika o dużym
brzuchu

brzruk – brzuch
brzuscontko – brzuch dziecka, mały brzu-
szek
brzusce – brzuszek
brzuscysko – brzuszysko
brzusek – brzuszek, opuszka palca
brzusysko – brzuszysko, duży brzuch
brzyćkawy – trochę brzydki, niezbyt po-
dobający się
brzyćki – zob. brzički
brzyda – zob. brzida
brzydkość – brzydota
brzydźki – zob. brzički
brzydźko – brzydko, nieprzyjemnie, kiep-
ska pogoda
brzyg – brzeg, stromizna
brzynceć – brzęczeć, kiepsko grać, mówić
denerwująco (nie brzync stary)
brzyncek – określenie osobnika męcząco-
go otoczenie gadaniem
brzyncoś – potoczne określenie gderliwe-
go starszego osobnika
brzynk – brzęk, odgłos brzęczenia
brzynkac – kiepski grajek
brzynkać – zob. brzynceć
brzyzcysko – duży pagórek, duży brzeg
brzyzecek – niewysoka stromizna
brzyzek – pagórek, stromizna, brzeg
(dziwce ostało na brzyzku)
brzyzuś – niewielki pagórek
buba – dziecięca nazwa krowy (wis buba
daje ci mlycko)
bubek – osoba niepoważna, osoba, o któ-
rej mamy złe zdanie
buc – wulgarne określenie osobnika o na-
gannych cechach, pogardliwe określenie
osobnika
buceć – buczeć, głośno płakać (nie buc, bo
nic nie wybucys)
bucek – bukowe drzewko
buch – upadek w mowie dziecka (uwazuj,
bo zrobis buch)
buchać – uderzać mocno, mocno się palić
(bucho płomieni)
buchniony – skradziony
buchnonć – spaść, uderzyć (buchnon na
zjim), ukraść (buchnon mu dutki)

- buchnonć sie** – uderzyć się
- buchta** – ściółka leśna poruszona przez dziki, pole zryte przez dziki
- buchtować** – ryć ziemię przez żerujące dziki
- bucicek** – mały bucik, buciczek
- bucik** – mały but, dziecięcy but
- bucior** – duży but
- bucisko** – duży but, stary but
- bucnonć** – uderzyć głową (bucnon sie o powale)
- bucny** – grzeczny, miły, tęgi, dzielny, mocny, twardy
- bucok** – kij bukowy (dostał pore bucoków na rzić), miedziak (ruciyl pore bucoków do basów)
- bucowy** – nijaki, zły, niewłaściwy
- bucyna** – buczyna, zarośla bukowe, las bukowy
- bucynowy** – buczynowy, wykonany z drewna bukowego
- bućkar** – osobnik chodzący w brudnych, roboczych butach
- bućkarować** – chodzić w brudnych butach, brudzić podłogę obuwie (nie bućkaruj telo)
- bućkary** – duże zniszczone buty, zob. baćkary
- bućko** – pieszczotliwe nazwanie owczarka podhalańskiego
- buda** – psi domek, kiepska przybudówka, byle jaki dom, paka w samochodzie ciężarowym
- budarczyk** – pomocnik cieśli
- budarka** – praca przy budowie domu, ciesielstwo
- budarczować** – pracować jako budowniczy drewnianych domów, uprawiać ciesielstwo
- bude** – będę (bude twój)
- budka** – budka, drewniany domek, domek dla ptaszków, zasłona z gałęzi
- budorka** – zob. budarka
- budorz** – cieśla
- budowa** – budowa, wznoszenie domu
- budowac** – budowniczy, robotnik budowlany
- budować** – budować, wznosić dom
- budować sie** – budować własny dom
- budowany** – budowany, wznoszony
- budowisko** – gawra
- budowlanka** – technikum budowlane
- budulec** – materiał na budowę
- budynek** – budynek, dom mieszkalny
- budziiciel** – ten kto budzi
- budzić** – budzić
- budzić sie** – budzić się
- budzie** – będzie
- budzicek** – ekspresyjnie o budziku, mały budzik
- budzik** – budzik
- bugańce** – kajdany
- bugar** – giez
- bugiel** – zwój wyczesanego lnu
- buhaj** – byk rozplodowy
- buhajek** – młody byczek
- bujac** – osobnik mówiący rzeczy zmyślone
- bujać** – zmyślać
- bujanica** – rośla dziewczka
- bujny** – okazale wyrośnięty
- bujocysko** – osobnik zwalisty, osobnik silny fizycznie
- bujok** – rośli mężczyzna, osoba lub zwierzę cechujące się tężyzną fizyczną
- buk** – buk, drewno bukowe
- buki dać** – zbić, spuścić lanie
- buki dostać** – dostać lanie, dostać razy
- bukiet** – ozdobna kitka zatykana za kapelus
- bukiew** – nasienie buka, orzeszek buka
- bukowe** – portki góralskie
- bukowe sukno** – grube sukno samodziałowe
- bukowy** – bukowy, twardy
- buksa** – panewka, w której obraca się koło
- buksiok** – kiepski zegarek, wóz na gumowych kołach
- buksować** – ślizgać się
- bukwica biało** – pierwiosnek wyniosły
- bukwio** – zob. bukiew
- bula** – masa czegoś (bula miysa), obłe wzniesienie, mulda
- bula kozicowo** – bezoar utworzony w żo-

- ładku kozicy
- bulańda** – potrawa z tartych ziemniaków rzucanych na wrzątek
- bulaty** – pękaty, baniasty
- bulceć** – gotować się
- bulcenie** – bulgot
- bulconco woda** – woda gazowana
- bulcy woda** – woda się gotuje
- bulecka** – gałeczka, niewielka narośl
- bulgot** – odgłos gazującej wody
- bulgotać** – bulgotać, wydawać charakterystyczny odgłos gazującej wody
- bulgotka** – urządzenie do nadmuchiwania wody
- bulić** – wyrzyszczać, słono płacić
- bulka** – gałka, mała narośl, motyw zdobniczy wyrobów metalowych (np. spinek) i drewnianych (np. na rękojeści warzechy)
- bulkać** – zob. bulceć
- bulknonć** – zabułgotać
- bulkowo smoła** – smoła na pniach świerków właściwa do żucia
- buloc** – człowiek lub drzewo z naroślami
- bulorz** – jak wyżej
- bulecka** – bułeczka
- bułka** – bułka, chałka
- bumelka** – bumelanctwo, nieusprawiedliwiona nieobecność
- bumelować** – nie robić, wykazywać absencję w pracy
- bundz** – ser owczy
- bunkier** – bunkier, schron
- bunkoś** – gruby kij juhaski objany mosiężnymi kółkami, osobnik nieokrzęsany, osobnik gruboskórny
- buntacyjo** – bunt, rebelia
- buńda** – pasterski kozuch o długim i grubym włosiu
- buńdz** – ilość czegoś mieszcząca się w dłoniach (doł mu buńdz syra)
- burawy** – lekko brązowy
- burceć** – warczeć (cosi to psisko burcy), burczeć (burcy mi w brzuku), brzęczeć (auciska burcom)
- burcok** – plecak
- burcoki** – potoczne nazwanie genitaliów
- burcynie** – burczenie
- burdacka** – burzenie starego domu, rozwalanie
- burdać** – burzyć, rozwalać (dziecko syćko poburdało)
- Burek** – imię nadawane psom
- burek** – pies w języku potocznym
- burk** (z niemieckiego die Burg) – zamek
- burka** – spódnica
- burkaty** – ciemnobrązowy
- burknonć** – wydać charakterystyczny odgłos burknięcia
- burknonć pod nosem** – odpowiedzieć niezrozumiale
- burniawa** – hałas, bijatyka, mocna burza, nawałnica z grzmotami
- burocany** – buraczany
- burok** – burak, potoczna nazwa chłopa wykazującego nieuzasadniony konserwatyzm
- burok cyrwony** – ćwikła
- bursa** – zawadiacka zabawa wiejska, zabawa fantowa
- bursiok** – mieszkaniec internatu
- burska** – burda, zamęt, bijatyka na zabawie
- burstyn** – bursztyn
- burtać** – zob. burdać
- burtnica** – zob. bartnica
- Bury** – imię nadawane koniowi o brunatnej maści
- bury** – brunatny, brązowy, wilk
- burzić** – burzyć, łomotać, tłuc się
- burzo** – burza
- burzyć** – łomotać, stukać, hałasować, zbierać budowlę, zob. burzić
- burzyć do chałupy** – stukać do domu
- burzyć się** – dobijać się
- burzynie** – głośnie stukanie
- busować** – buszować, szperać, przetrząsać
- busowanie** – szperanie, przetrząsanie
- busownik** – osobnik, który buszuje; osobnik, który szpera
- busówka** – zob. busowanie
- bustrynka** – obręcz na głowie koła
- but** – but
- butelcyna** – butelczka, potocznie o flasce wódki
- butłok** – osobnik zadufany, zob. dudłok

- butrznieć** – butwieć
- butwielina** – zbutwiałe drewno, próchno
- buźnica** – boźnica
- buźwia** – cienki, odarty z kory i skręcony świerczek (smrecek) mocujący staciwo koszaru
- by** – aby
- by kielo telo** – przynajmniej trochę (by kielo telo skrzepiły)
- byce jajo** – obraźliwe nazwanie posiadacza rozplodowego byka
- bycek** – byczek, potoczne określenie młokosa
- byciar** – dobrze rozwinięty fizycznie, dojrzewający chłopak lub kawaler
- bycki** – potoczne określenie grzechów
- bycki przedawać** – spowiadać się
- byckowaty** – potoczne określenie chłopaka dobrze rozwiniętego pod względem fizycznym
- bycosek** – sympatyczne określenie młodego byczka
- bycuś** – młody byczek, nazwanie chłopaka dobrze rozwiniętego pod względem fizycznym
- byceć sie** – prowadzić próżniaczy tryb życia
- bycysko** – potężny byk, silny mężczyzna
- być** – być, mieć w sensie wieku
- być do dupy** – być do niczego
- być do ludzi** – być przyjemnym w obejściu
- być do luzu** – być do niczego
- być do rzeczy** – być rozgarniętym, być inteligentnym
- być do świata** – być otwartym na świat, nadawać się do pójscia między ludzi, być rozgarniętym
- być do jednego fajtu** – być podobnym, mieć jednakowe pochodzenie
- być kajsi** – być gdzieś
- być na bakier** – być w niezgodzie z czymś
- być na casie** – być w okresie okołoporodowym
- być na cyku** – być pod wpływem alkoholu
- być na jynzykak** – być przedmiotem dysput, być obmawianym
- być na oztrzepaniu** – być w ostatnim okresie ciąży
- być na pokucie** – odbywać czasową pokutę
- być na pomocy** – realizować pomoc
- być na poziorze** – mieć skupioną uwagę na czymś
- być na prawie** – mieć pierszeństwo
- być na przodku** – być w przodzie, być na początku
- być na spokoju** – być spokojnym
- być na stolku** – piastować godność, być na stanowisku
- być na umarcu** – kończyć życie
- być na wydaniu** – mieć wiek odpowiedni do zamążpójścia
- być na zadku** – być z tyłu
- być nie do zycio** – czuć się źle, być trudnym względem innych
- być nie po casie komusi** – ktoś nie może być w tym czasie
- być nie po nosie** – być nie na rękę, niezgodnie z oczekiwaniem, nie według woli
- być o swoim** – w czasie pracy najemnej korzystać z własnego wiktu
- być pod parom** – cieszyć się fizyczną tężyzną
- być przy huci** – mieć ochotę
- być przy humorze** – mieć humor, mieć dobry nastrój
- być przy junokak** – odbywać służbę junacką
- być przy nadzieji** – być w ciąży
- być przy rozumie** – mieć pełnię władz umysłowych
- być przy wesolości** – mieć humor
- być przy wojsku** – odbywać służbę wojskową
- być przinapity** – być podchmielonym
- być w rokak** – mieć podeszły wiek, być pełnoletnim
- być z jednego łona** – być rodzeństwem
- być za nic** – nie mieć szacunku (dyć ón u niyj za nic)
- być ze przodka** – być na przodzie
- być ze zadka** – być na końcu
- bydelecko** – ekspresyjnie o bydlętach

bydełko – zob. bydelecko
bydle – bydłę
bydlincy – bydlęcy, należący do bydła
bydło – bydło, posiadane rogate zwierzęta domowe
byk – byk, dojrzały samiec jelenia, buhaj, męczyzna bardzo silny (dyc to nie chłop, ba byk)
bykowały – o potężnej posturze, silny
bykowiec – rzemienny bicz
był – łodyga kwiatowa, bylina, pęd
byle – byle w znaczeniu ogólnopolskim
byle co – byle co, coś, co nie przedstawia wartości
byle kto – byle kto
byle jak – byle jak, bez należytej staranności
byle jaki – byle jaki, nieprzedstawiający wartości
byle jako – zob. byle jak
byle ka – bez ścisłej lokalizacji, i tu, i tam
byle kany – jak wyżej
byle kie – w dowolnej porze
bylica – bylica, roślina zielna moczopędna
było mu nie po stociu – nie miał czasu
było mu nieporzecznie – było mu niewygodnie
było mu nie na cekaniu – nie miał czasu
było mu nie po casie – wbrew jego oczekiwaniom
było nie na cekaniu – nie było czasu
bymbnić – bębnić, rozpowiadać
bymbnioc – woźny wiejski używający dawniej bębna podczas ogłaszania wiadomości
bymbniorz – grajek na bębnie
bymbnować – bębnić, grać na bębnie
bymbnuwać – jak wyżej
bymbnuwoc – woźny wiejski używający bębna
bymbyn – bęben, potoczne określenie nieznośnego dziecka
bync – odgłos uderzenia, odgłos upadku
byncekać się – wałęsać się, próżnować, uderzać się
byncki – lanie (dostał byncki od matki)

byncniony – uderzony
byncnonć – upaść (byncnon na ziom), uderzyć (byncnon go w łeb)
byncwoł – bęcwał
bynkart – bękart, nieślubne dziecko, górna część pieca kuchennego
bynkoś – określenie niesfornego dziecka
bynsiowaty – wyglądający na bękarta
bynś – nieślubne dziecko, bękart, krótka belka między oknami
bynzina – benzyna
bynzynka – zapalniczka
byrdos – baran
byrka – zob. berka, owoc jałowca
byrkać się – gonić, podskakiwać
byrki – owcze odchody, paciorki różańca, owoce jałowca
byrusia – owieczka
byruśka – jak wyżej
bystrawy – szybko płynący (bystrawo woda), całkiem bystry, pojętny, w lot chwytający
bystro – stromo, szybko
Bystrula – imię nadawane krowom
bystry – stromy (bystro do wyrcha), szybki (bystro woda), w lot chwytający
bystrzok – osobnik pojętny
bystrzyca – stromizna
bytować – przebywać, mieszkać, istnieć, trwać (wse cłek bytował nie bedzie)
bytownik – bywalec
bywać – bywać, mieszkać, być od czasu do czasu (bywo roz na cas)
bywały – określenie osobnika znającego świat, taki, który podróżował
bywanie – miejsce zamieszkania
bywoj – do widzenia, forma pożegnania kierowana do pojedynczej osoby
bywojcie – do widzenia, forma pożegnania kierowana do osoby starszej lub kilku osób (ide juz, bywojcie!)
bywować – bywać, być od czasu do czasu
bzik – obłąd, osoba nienormalna, osoba niezrównoważona
bziknonć – o płomieniu: natychmiast spłonąć bez rozpalenia lub w przypadku prochu bez spowodowania wystrzału

bzikować – wariować, zachowywać się w sposób niezrównoważony
bzikowanie – wariowanie, zachowanie niezrównoważone
bzikowaty – narwany, postrzelony, niezrównoważony
bziu-bziu – określenie służące do oddania czyjejs lekkomyślności (mo bziu-bziu we łbie)
bzowy – związany z bzem
bzyceć – brzęczeć, wydawać przeciągły bzyk
bzyk – dźwięk wydawany przez owady

w locie
bzykać – wydawać dźwięk podobny do słabego gwizdu
bździć – smrodzić, wypuszczać smrodliwe wiatry
bździna – odór, brzdąc, rzecz nic niewarta, byle co (dyc to tako bździna)
bździnka – zob. bździna
bździogac – próżniak
bździogac się – wałęsać się
bźgać – tryskać, wyptywać
bźgnonć – dźgnąć

C

20

cacanie – pięknie, grzecznie (cacanie ro-
bis; cacanie godos)

cacanko – jak wyżej

cacany – grzeczny, ładny (cacane dzieci)

cackać – pieścić, bawić

cackać się – obchodzi się z kimś delikat-
nie, być wobec kogoś pobłażliwym (nie
cackoj się śnim)

cackanie – zbyt delikatne obchodzenie się

cacko – coś, co budzi zachwyt, rzecz pre-
czyzynie lub artystycznie wykonana,
klejnot, zabawka

cacusia – określenie ładnej zabawki

cacusz – maminsynek

cacy – w języku dziecka ładny, grzeczny,
miły

caić – czatować

caić się – zcaić się (kocór cai się na mys)

cajg – bawełniany materiał ubraniowy
(cajgowe portki)

cajgowy – uszyty z caju

cajniczek – czajniczek

cajnik – czajnik

cakla – cakiel, gatunek owcy rasy górskiej

cale – wcale, całkiem

calizna – twardy grunt pod warstwą orną,
całość czegoś

calučkawy – prawie cały

calučki – cały

caluški – jak wyżej

calutki – jak wyżej

całe casy – cały czas, ciągle

całe roki – wiele lat, długo

cało – w całości, bez szwanku

całom drógom – przez całą drogę, w okre-
sie całej podróży

całom dusom – w pełni oddany, całkowi-
cie za czymś

całom parom – na tyle, na ile pozwalają
siły, bardzo intensywnie

całować – całować w znaczeniu ogólnopolskim

całować się – całować się

całowanie – całowanie, składanie pocałun-
ku

całus – pocałunek

całusa dać – pocałować

całusa mieć – dostać pocałunek

całusa ukraś – pocałować zniecka, wy-
musić pocałunek

cały – cały, w pełni, jedyny (śniego cało
moja pociecha)

cały cos – przez cały czas

całymi casami – stale, ciągle

cangiel – węgiel drzewny, ziemia przepa-
lona, popielisko

cap – samiec kozicy lub kozy, zacios na
końcu krokwi umożliwiający ich szczy-
towe połączenie, przezwisko (głupi cap),
kołek spinający dwa bale

capek – kozłak

capi – związany z capem

capi korzyń – roślina omieg kozłowiec

capić – śmierdzieć, mieć nieprzyjemny za-
pach (capi od niego), czyhać, czatować

capina – narzędzie do przesuwania kłód,
mające postać haka zamocowanego na
drażku

capinos – roślina bodziszek leśny

capirgać się – taplać się w błocie, wydo-
bywać się z czegoś, gramolić się

capkać – bryzgać, chlapać, brodzić w ka-
łuży

capla – czapla

capniony – złapany, pochwycony

capnonć – dopaść, złapać (wrona capnyna
kurce)

carcio mietla – gęste skupienie pędów
w koronie jodły lub świerka, zob. kołtun

carcka – czarka, niewielkie naczynie na płyny

carodziej – czarodziej

carodziejski – czarodziejski

carować – czarować

carownica – czarownica

carownik – czarownik, czarodziej

cary mary – czarowanie, zaklęcie czaro-
dziejskie

cas – czas, pogoda (kiepski cas na polu)

cas ciurko – czas płynię

cas kroco – jak wyżej

cas idzie – jak wyżej

cas leci – jak wyżej

cas lojny – okres przed rują u zwierzyny
lownej
cas miniony – czas przeszły
cas przepod – przeszła okazja
cas useł – czas upłynął
casem – czasem
casować – przebywać, przechowywać
(casuje jom w piwnicy), mitrzyć czas,
lasować
casować się – wypoczywać
casowy – czasowy
caszy – okres, pora, miesiączka
caszy starodowne – dawne czasy
casym – czasem
catować – czatować, czyhać
catownik – ktoś, kto czatuje; ktoś, kto czy-
ha na coś lub kogoś
catownio – czatownia, myśliwska ambona
ccony – czczony
ceber – ceber, drewniane duże naczynie
cebrzuś – mały ceber
cebrzycek – jak wyżej
cebrzyk – ceber, duże drewniane naczynie
cebula – cebula, kulista kopuła
cebulasty – cebulowaty, przypominający
kształtem cebulę
cebulaty – jak wyżej
cebulcyna – kiepska cebula, słabo wyro-
śnięta cebula
cebulki polne – roślina mieczyk dachów-
kowaty
cebulki psie – jak wyżej
cebulki świńskie – jak wyżej
cebulorz – osobnik handlujący cebulą
cechracka – szczotka do rozczesywania
włosia, szczotka do czesania bydła
cehrać – czochrać, trzeć, rozczesywać,
czyścić bydło skórę przy pomocy zgrzebła
cechrany – czochrany
Cechy – Czechy
cecura – człowiek ospały, osobnik powolny
Cecyljo – Cecylia
cećjaki – bądź jaki, jakiś
cećkielo – bądź ile, ilekolwiek
cećnieco – co bądź, byle co
cećniejaki – jaki bądź, jakiś
cednieco – co bądź, byle co

cedniejaki – jaki bądź, jakiś
ceduła – wykaz, banknot
cedzenica – płótno do cedzenia mleka
cedzić – oddzielać od płynów stałe zanie-
czyszczenia, mówić wolno, ważyć słowa
cedzidło – sączek, filtr, sitko
cedzok – druszlak, narzędzie do odcedza-
nia, sitko
ceglany – wykonane z cegły
ceglarka – roślina kwiatowa pelargonja
ceglorz – ceglarz, robotnik wyrabiający
cegły
cegła – cegła w znaczeniu ogólnopolskim,
gruba książka
cego – czego (wis go, cego mu się zakciy-
wo)
cegesi – czegoś
cegosik – jak wyżej
cehracka – zgrzebło, narzędzie do czo-
chrania, zob. cechracka
cehrać – czochrać
cehrać się – czochrać się, drapać się
cehrok – zgrzebło, szczotka z twardym
włosiem
cejco – cokolwiek, bądź co
cejkielo – ile bądź, ilekolwiek
cejnieco – co bądź, byle co
Cek – Czech
cekacka – wyczekiwanie, czekanie (juz
mom dość tyj cekacki)
cekać – czekać
cekajency – czekając
cekan – czekan, łom
cekani – ludzie oczekujący w kolejce
cekulada – czekolada
celadnik – czeladnik, miglanc (ciorta on
zjod, śniego dobry celadnik)
celnica – biuro celne na granicy (robi na
celnicy)
celnik – celnik
celo – cela
celodź – czeladź, dzieciarnia (obstompiyla
go celodź)
celta – nieprzemakalny płaszcz, gumowa-
na płachta, pałatka
celtówka – płaszcz podgumowany
celuście – otwór pieca, grobowiec, krypta

celuść – czeluść, otchłań, wnęka w piecu chlebowym, grobowiec
cembrzyna – cembrowina
cemierwa – nawał czegoś, gmatwanina, duża ilość
cempiec – ślęczeć, wyczekiwać
cempiok – osoba ślęcząca, osobnik lubiący długo przesiadywać u kogoś
cemu – czemu
cemuby – czemu by
cemuz – czemuż
cemuzby – zob. cemuby
cencka – wypukły ornamentowy motyw ozdobny
cent – cetnar, drobna moneta
centka – cekin
centol – kawaleczek, odrobina
centometer – centymetr
centoryjo – roślina centuria
centowy – cetnarowy, ważący cetnar
centurzyjo – zob. centoryjo
centy – metalowe guziki
cep – kiep, mało rozgarnięty osobnik
cepcula – kobieta dokonująca obrzędu oczepin panny młodej
cepculka – uczennica chodząca w czepku, pani chodząca w czepku
cepcyc – dokonywać oczepin
cepek – czeppek, kobiece nakrycie głowy z płótna
Cepelijo – Cepelia, Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego
cepelijowski – wyprodukowany w Cepelii
ceper – nie górzał, przybysz z nizin, w przeźnośni niedojda, patałach
ceperka – nie góralka
ceperski – miejski, niegóralski
cepiec – czepiec, weselna składka
cepić – czepić, zdejmować pannie młodej wianek w czasie wesela, zob. cepcyc
cepić sie – ucześcić się
cepiec – czeppek zakładany pannie młodej w czasie oczepin, zbieranie podarunków dawanych młodej parze w czasie oczepin
cepienie – czynność oczepin
cepiny – oczepiny, w czasie których zakładana jest chustka na głowę panny młodej

cepiorka – kobieta dokonująca obrzędu oczepin, zob. cepcula
cepisko – rękojeść cepów
cepowiny – oczepiny, obrzęd weselny oczepin
ceprula – kobieta spoza Podhala, zob. ceperka
ceprzysko – negatywnie o przybyszu spoza Podhala
cepy – cepy, narzędzie do ręcznego młócenia zboża, rodzaj pedałów w warsztacie tkackim
cerata – cerata, gumopodobny obrus
cereda – czereda, ciżma, rzesza, grupa dzieci
cerede hować – wychowywać dużo dzieci
cerede mieć – mieć wiele dzieci
ceregiele – wymyślne rzeczy lub zachowania (robi śniom ceregiele)
ceregieleć sie – zachowywać się zbyt sztucznie, zbyt uważająco
ceremonijo – ceremonia
cereśnio – czereśnia
cerhlać – toczyć drzewo pod korą
cerhlik – kornik
cerhlina – próchno, drzewo stoczone przez korniki
cerka – haft, koronka
cerkować – robić koronki
cerlać – toczyć drzewo pod korą
cerlik – zob. cerhlik
cerlina – drzewo stoczone przez korniki, próchno
cerniaty – o czarnym odcieniu
cerniawa – gęste czarne chmury, tłum
cernica – jeżyna
cerniok – roślina miłosna górską
cerniučki – całkiem czarny
cerpacka – chochla, czynność czerpania płynu, koparka
cerpać – czerpać, nabierać płyn
cerpany – czerpany
cerponć – uderzyć
cerpocek – czerpaczek
cerpok – czerpak, drewniany kubek z rączką używany do czerpania mleka lub żętycy
certolić sie – patyczkować się
cerwieniaty – czerwonawy

cerwieniec – złoty pieniądz, dukat, zbudowały w środku smrek
cerwieniok – butwiejące drzewo
cerwina – czerwień, czerwona barwa
cerwono – nazwa nadawana krowom, czerwona
cerwono jagoda – poziomka
cerwony – czerwony, zob. cerwieniec
cesać – cesać, robić fryzurę, mocno łać (na polu cese), bić (cesom go w karcmie), grabić
cesać len – oddzielać włókna lnu przy pomocy tzw. sceci
cesać się – cesać się
cesadło – zgrzebło
cesanie – czesanie, mocne lanie
cesarka – droga państwowa
cesok – zesak, część składowa gręplarki
cesować – cesać czasem
cesta – droga, gościniec
cetnor – cetnar
cetyna – drobne gałązki drzew iglastych, igliwie
cetynecka – ekspresyjnie o cetynie
cetyniok – cetyniak, motyl nocny, żerujący na drzewach iglastych
cetynka – jodełkowaty wzór zdobniczy, zob. cetynecka
cetynowy – wykonany z cetyny (miał cetynowo)
cewia – koło czopowe
cewie – jak wyżej
cewieć – chorować, niedomagać
cewka – rurka do nawijania nici
chabalina – kiepskie mięso, stara wołowina
chabaż – chwast, zielsko
chaber – chaber, roślina zielna z rodziny złożonych, zob. haber
chabeta – szkapa, chudy koń
chabina – wiotka gałązka, wiotka dziewczyna
chabinka – coś bardzo wiotkiego, bardzo szczupła dziewczyna
chabiśniok – bez koralowy
chalka – pleciona bułka pszenna
chałot – chałat, fartuch szkolny

chałupa – dom mieszkalny
chałupina – mały i lichej dom
chałupisko – duży dom, mało przytulny dom
chałupka – niewielki domek
chałupnik – rzemieślnik pracujący w domu
cham – cham, gbur
chamica – chamka, kobieta ordynarna
chamidło – grubianin, ordynus
chamisko – jak wyżej, tokowisko głuszca
chamowaty – grubiański, nieokrzesany
chapać – łapczywie chwytac, gonic za bogactwem, gwałtownie brać (nie weźnie spokojnie, ba chapie; chapie te majontki i chapie)
chapnonć – chapnąć, porwać, chwycić coś
charakternik – osobnik o silnym charakterze, czarownik, osobnik, którego nie mają się kule
charceć – chrapać głośno, warczeć
charcek – człowiek chorowity, człowiek wydający charkot podczas oddychania
charget – odgłos ostrego warczenia, charkot zarzynanego zwierzęcia
chargetać – wydawać odgłos mocnego warczenia, wydawać odgłos zarzynanego zwierzęcia
charkać – odkrztuszać flegmę, odzywać się gniewnie (nie charkoj do mie)
charkać do sie – mówić do siebie niegrzecznie
charknonć – charknąć, wydać charkot
charkot – głos wydawany przez walczącego psa lub wilka
charkotać – zob. charceć, zob. charkać
chazuka – czarna sukmana z owczej wełny
cheba – chyba, być może
chebabyk – chyba bym
chebźniok – bez koralowy, zob. chabiśniok
cherlawy – chorowity, podupadający na zdrowiu
cherlocysko – osoba chorowita, słabeusz
cherlok – jak wyżej
chichać sie – śmiać się

chichot – tłumiony śmiech
chichotać – śmiać się cicho
chichotka – dziewczyna lubiąca się śmiać, śmieszka
chichotki – śmiechy, żarty, figle
chichrać się – śmiać się, zob. chichać się
Chincyk – Chinczyk
chlapać – chlapać, przyskać (chlapie wodom), mówić coś niepotrzebnie (chlapie jynzorem)
chlapać się – chlapać się, taplać się w wodzie
chlapawica – deszczowa pogoda, szaruga
chlapnonć – powiedzieć coś niepotrzebnie (chlapon i rzec się wydała), wypić alkohol (chlapon se na jarmaku)
chlapawica – kobieta, która nie umie utrzymać tajemnicy lub mówi rzeczy zmyślane
chlaprawy – niepotrafiący utrzymać tajemnicy
chlaptus – osoba, która nie umie utrzymać tajemnicy lub mówi rzeczy zmyślane
chlastać – uderzać (chlasto go po pysku), wylać (chlasto wiadrem na niego), przeciąć energicznie (chlasto nozym)
chlasnonć – uderzyć z pluskiem
chleb – chleb; praca, która zapewnia byt (to jego chleb)
chlebiany – z chleba
chlebicek – mały chleb, ekspresyjnie o chlebie
chlebowy – pracowity (o chłopie), piec z możliwością wypieku chleba
chlebuś – chleb, mały bochenek chleba, w przenośni praca dająca utrzymanie (to wej jego chlebuś; mo chlebuś w rynecak)
chleptac – określenie osobnika lubiącego popijać
chleptacka – popijawa
chleptać – pić, mówiąc o psie lub kocie
chlewicek – mały chlewik
chlipac – osobnik, który w czasie mówienia wydaje odgłos chlipania
chlipać – płakać (chlipie w koncie), jeść powoli, siorbać
chlipnonć – wypić niewielką ilość płynu

chlubić się – chlubić się
chlupacka – plucha
chlupać – chlupać, pluskać
chlupać się – pluskać się
chlupki – grząski, bagnisty, wydający odgłos chlupania
chlupnonć – plusnąć, wpaść do wody
chlupotać – przelewać się, wydawać odgłos chlupania
chluptać – bulgotać
chlusnonć – uderzyć otwartą ręką (chlusnon go w pysk), wylać strumień wody
chlust – gwałtowne wylanie lub rozlanie płynu
chlustać – chlustać, chlapać, uderzać otwartą ręką (matka wychlustała go po rzyci)
chlyb – zob. chleb
Chlyb Świyntej Agaty – chleb poświęcony w dniu Św. Agaty, który wedle wierzeń chroni przed pożarem i innymi nieszczęściami
chlypiać – wpuszczać zimno do mieszkania, otwierając drzwi; wietrzyć
chlypiać się – często przechodzić, otwierając drzwi
chlyw – chlew
chlywicek – chlewik
chlywik – kojec, chlewik
chleptać – pić (zgrzoł się i chlepto)
chłodno – chłodno, zimno
chłodny – bez oznak przyjaźni, chłodny, zimny
chłodu zazywać – chłodzić się w cieniu, odpoczywać w cieniu
chłody – okres ochłodzenia (idom juz chłody)
chłop – chłop, mąż
chłop światowy – mężczyzna obyty w świecie, mężczyzna, który jeździł po kraju lub był za granicą
chłopcuś – chłopczyk, malec
chłopcontko – jak wyżej, chłopak wzbudzający politowanie
chłopcysko – podrostek, kawaler (chłopcysko ku niyj zachodzi)
chłope być – być tęgim mężczyzną
chłopek – niewysoki mężczyzna, niewielka

turniczka przypominająca postać ludzką
chłopić sie – udawać dorosłego mężczyznę
(śpiak pod nosym a już sie chłopi)
chłopiec – chłopiec, podkładka pod beczkę
chłopina – mężczyzna wzbudzający poli-
towanie, mężczyzna małej postury
chłopisko – pozytywne określenie męża
(mój ta nicego chłopisko), mężczyzna
o dużej posturze
chłopok – kawaler, narzeczony (mo fajne-
go chłopoka)
chłopowy – należący do męża (chłopowy
kapelus)
chłopski – należący do chłopa, związany
z chłopem
chłopski fajt – o męskich cechach
chłopski moderunek – strój męski, męski
sposób bycia
chłopsko rzec – rzecz męska, sprawa ludzi
dzielnych
chłopsko sprawa – jak wyżej
chłód – zimno
chłodnawy – raczej chłodny, lekko zimny
chłodnonć – ochładzać się
chłodzić – studzić
chłodzić sie – zażywać chłodu, studzić się
(telo sie zgrzoł, co sie teraz chłodzi), ra-
czyć się chłodnym płynem
chłodny – chłodny, ostudzony
chłyst – młody jelen
chlystek – młokos, smarkacz
chmara – dużo w sensie liczebnym, wiele
czegoś, stado jeleni
chmijl – chmiel
chmura – chmura, obłok
chmurać sie – chmurzyć się (chmuro sie,
a tu siano na polu)
chmurecka – chmureczka, chmurka
chmuruśia – jak wyżej
chmurzasty – zasępiony
chmurzysko – ciemna burzowa chmura
chochelecka – chochelka
chochlisko – duża chochla
chochlo – chochla
chociej – chociaż
choć – chociaż (choć jek se malučki, robie
dziyń calučki)

choćby – choćby
choćco – byle co
choćdzie – byle gdzie
choćfto – byle kto
choćftory – byle który
choćftoryndy – obojętne któreży, dowolną
drogą (idź choćftoryndy)
choćjaki – byle jaki
choćjako – byle jak
choćka – gdzie bądź
choćkany – zob. choćka
choćkie – czasem
choćkiedy – jak wyżej
choćkieli – dowolny pod względem wyso-
kości
choćkielo – dowolna ilość, bądź ile
choćto – zob. choćfto
chodniczek – ścieżka, chodniczek, przej-
ście zwierzyny, zbójnicka ścieżka
chodnicuś – ścieżynka
chodnik – ścieżka, kilim na podłogę
chodu dać – uciec, zbiec
chody – znajomości, zdolność do szybkie-
go poruszania się
chody mo – jest szybki, ma wpływowe
znajomości
chodza – krok, chód, sposób chodzenia
(chodza u niego jako u kacki)
chodźć – chodzić, permanentnie się poru-
szać (zygar chodzi), unęszczać (chodzi
do szkoły; chodzi do fary)
chodźć do prawa – procesować się
chodźć jako ćma – wolno się poruszać,
poruszać się ospale
chodźć jako kacka – mieć kaczy chód
chodźć jako mucha w mazi – zob. cho-
dzić jako ćma
chodźć jakoby zblonkano owca – cho-
dzić, nie bardzo wiedząc, gdzie się trafi
chodźć jako zygarek – być zdyscyplino-
wanym, być punktualnym
chodźć jednom drógom – postępować
negatywnie i podobnie jak ktoś inny
chodźć ku babie – chodzić do kochanki
chodźć na kark – naprzykrzać się komuś
chodźć na zbój – być zbójnikiem, zbójować
chodźć na zebry – żebrać

chodźć niby owca – chodźć bez jasnego celu, zob. chodźć jakoby zbłónkano owca
chodźć po kolyndzie – odbywać coroczną duszpasterską wizytę, chodźć z szopką bożonarodzeniową
chodźć po koźbie – kosić zarobkowo, zarabiać koszeniem jako kosiarz
chodźć po proźbie – żebrać
chodźć po pytanemu – jak wyżej
chodźć po śpiywaniu – chodźć, kolędując
chodźć po zbój – zob. chodźć na zbój
chodźć poza bucki – uprawiać zbójnictwo
chodzo – zob. chodza, zbójnicka ścieżka
chodzony – rodzaj tańca ludowego
chodzować – zachodzić, chodźć od czasu do czasu, wędrować (chodzował po świecie)
chodzować za bucki – chodźć na zbój, być zbójnikiem, zob. chodźć poza bucki
chodźco – cokolwiek, byle co
choj – choć
chojcać się – zbliżać się ukradkiem, mówiąc o lisie
chojco – zob. chodźco
chojfto – zob. choćfto
chojftory – zob. choćftory
chojina – gałąź smreka (wyrzktował z chójiny sykownom mietle)
chojinka – choinka bożonarodzeniowa
chojok – młode drzewko iglaste, gałąź smreka
chojor – chojar, stare drzewo iglaste
chojrok – chojrak, chwata, śmiałek, młode drzewo smreka
chojto – ktokolwiek
cholera – cholera, określenie osoby, do której mamy negatywny stosunek (cholera baba), przekleństwo
cholera biere – określenie stwierdzające stan zdenerwowania
cholera jasno – przekleństwo
cholerny – wywołujący zdenerwowanie, duży

cholerski – zob. cholerny
cholewa – cholewa, rodzaj drobnego przekleństwa (cholewa, ale mi dopiók)
cholewka – jak wyżej
cholontać – mieszać
cholywka – zob. cholewka
cholka – chałka, bułka pleciana, zob. kukielka
chomont – chomąto
chorlok – cherlak
choroba – choroba, łagodne przekleństwo
choroś – choroba
chorować – chorować w sensie ogólnopolskim
chorowity – łatwo zapadający na choroby
choróbsko – zob. choroś
chory – chory
chowacka – chowanie, zabawa w chowaniego
chowac – utrzymywać (baba go chowo), wychowywać
chowac się – żyć (jakoż się chowos?), kryć się
chowanica – wychowanka, dziewczynka wzięta na wychowanie
chowaniec – wychowanek, chłopak wzięty na wychowanie
chowany – utrzymywany, karmiony
chowojcie się – forma życzenia wyrażanego przy pożegnaniu (z Bogiem, chowojcie się)
chód – chód, rodzaj kroku
chódzo – zob. chodza
chór – galeria w kościele, gdzie znajdują się organy
chórować – powtarzać za kimś, mówić do wtóru, popierać kogoś (chóruje mu)
chów – wyżywienie, utrzymanie (na słubie miał chów i przyoblecenie)
chrabonsc – chrabąszcz
chrapac – chrapać, wydawać głos słonki
chrapawy – szorstki, o nierównej powierzchni
chrapieć – chrapać
chrapcula – chrapiąca kobieta
chrapka – zapalenie płuc
chrapke mieć – mieć ochotę na coś

chraplawy – zachrypnięty
chrapłok – osobnik chrapiący
chrapy – nozdrza konia, jelenia, sarny i kozicy
chraść – uschnięte gałęzie, drobne gałązki suche
chrobacnieć – robaczywieć (jabka chrobacniejom)
chrobacny – robaczywy, zarobaczony
chroactwo – robactwo, insekty
chrobacywy – zob. chrobacny
chrobocek – robaczek, maleństwo
chrobocek świyntojański – robaczek świyntojański
chrobok – robak, małe dziecko, wyprysk na twarzy
chroboka mieć – mieć zmartwienie
chromieć – utykać na jedną nogę
chromolić – lekceważyć, nic sobie nie robić
chromy – chromy w znaczeniu ogólnopolskim
chropawy – chropowaty, szorstki
chropka – chrapka (mo na niom chropke)
chropke mieć – mieć ochotę na coś, zob. chrapke mieć
chrosta – krosta
chrosty – ospa wietrzna
chrumceć – chrumkać, trzeszczeć
chrupieć – wydawać odgłos łamania się zmarzniętej pokrywy śnieżnej
chrust – zob. chraść
chruścioki – gąszcz uschniętych młodych świerków
chruść – zob. chraść
chrypieć – mówić ochryłym głosem
chrypiok – osobnik o ochryłym głosie
chuchrawy – wątły fizycznie
chuchro – osoba bardzo szczupła, osoba wątła fizycznie
chuć – popęd
chudawy – zbyt chudy
chuderłok – chuderlak, mizerak
chudnonć – chudnąć
chudo – skąpo, szczupło, bez okras, kostucha, w przenośni śmierć
chudoba – inwentarz, bydło, bieda, ubóstwo
chudobno dziewka – panna bez posagu

chudobność – bieda, niedostatek
chudobny – biedny, ubogi, niezamożny
chudy – chudy, szczupły, pozbawiony tłuszczu
chudy jak chraść – bardzo chudy
chudy jak patyk – jak wyżej
chudzielina – chude mięso
chudzina – dziecko niedożywione, biędactwo
chudziok – chudzielec, osoba bez pieniędzy
chudziontko – zob. chudzina
chusta – duża chustka, kawał płótna służący do noszenia siana
chustcyna – marna chustka
chustecka – chusteczka
chuściany – wykonane z płachty lnianego płótna
chuściawa – gęstwina
chuściawica – jak wyżej
chuścina – kiepska chustka, mała chusta
chuścioki – gęsty młodnik świerkowy
chwalba – chwalenie
Chwała Bogu – zwrot wyrażający zadowolenie
chwatać – łapać
chwaty – półkora paści na zwierzęta
chwila – chwila, krótki czas, moment
chwilecka – chwileczka
chwilka – chwila
chwolić – chwalić, wychwalać
chwolić się – chwalić się
chwołodupa – określenie osobnika lubiącego się przechwalać, samochwała
chwoliipynta – chwaliپیęta, osobnik lubiący się przechwalać
chwołirzić – zob. chwołodupa
chwołony – chwalony
chwośt – ogon
chwot – chwyt
chwytac – osobnik łowiący zwierzynę do sieci
chybaby – może by
chybać – iść, iść szybko
chybcasty – szybko poruszający się, szybki, sprawny ruchowo
chybiać – brakować (chybiało mi dutków), nie trafiać

chybić – nie trafić (chybił rogoca)
chybiony – nietrafiony, zmarnowany
chybki – szybki
chybniony – z wadą, niezdrowy umysłowo
chybninynty – jak wyżej
chybnoné – skoczyć, braknąć (chybnyno mu dutków), stracić równowagę (chybnon sie i bechnon)
chybnoné sie – zachwiać się
chybor – ramię młota foluszowego
chybotać – kołysać, poruszać, chwiać
chybotać sie – kołysać się, chwiać się, poruszać się
chybotliwy – chwiejny, chybotający się
chyc – wyraz określający szybkie uchwycenie czegoś (a on chyc to)
chycić – chwycić, dopaść (pies chycił zająca)
chycić chorosć – zarazić się, zachorować
chycić na grzbiet – dostać lanie (pewnie wce chycić na grzbiet)
chycić pare – złapać oddech
chycić sie – złapać się, wpaść w sidła (liszka sie chyciła), rozpocząć coś (chycił sie grać; chycił sie jeść; chycił sie roboty), umożliwić wykonanie czynności (siekiera sie go chyciła; ta oselka chyto sie kosy)
chycić woge – mieć minimalną wagę
chycić zokrynt – zdołać skrócić
chycony – złapany
chyły – pochyły, garbaty
chynć – chęć, ochota
chyndogo – czysto, schludnie
chyndozny – schludny, czysty, porządný
chyndozyć – chędożyć, sprzątać, czyścić
chyntka – chętko, ochota, zachcianka
chyntny – chętny, pilny, ochoczy, skłonny do czegoś
chytac – osoba chwytająca coś, urządzenie, które coś chwytá
chytac – chwytac, łapac
chytac do gorzci – chwytac do ręki
chytac sie – chwytac się
chytac sie roboty – rozpoczynać pracę, mieć utrzymanie z jakiejś pracy
chytac sie za kiesyń – ograniczac wydatki

chytac sie za leb – chwytac się za głowę, dziwić się
chytac w pazdury – chwycić do ręki
chytki – żwawy, zwinny
chytrawy – wykazujący oznaki chytrósći
chytro – sprytnie
chytrota – chytrósć
chytrus – chytra osoba, cwaniak
chytry – chytry, sprytny, prędki (chytrze sie ruso)
chyzy – chyzy, szybki, żwawy
ci ci – wołanie na cieleta
ciabracka – błoto, niepogoda, chlapa
ciabrać – smarowac, brudzić
ciabrać sie – brudzić się, deptac w błocie
ciabraga – osoba nieczysto pracująca (dyc to nie baca, ba ciabrok)
ciabrawy – ubrudzony
ciabrok – jak wyżej
ciachać – energicznie ciacć
ciachnoné – ciachnacć, zaciacć, wykonacć energiczny ruch ostrym narzadzkiem
ciacianica – dziewczyna leniwa, dziewczyna nienauczona pracowacć
ciaciany – gładzki, urodziwy, z przekasem
określenie nieroba
ciaćkać – pieścić
ciaćkać sie – rozpieszczacć, pieścić się
ciaćkany – rozpieszczany
ciajnik – czajnik
ciało – ciało
ciama – kobieta flegmatyczna, kobieta nie-dbała
ciamac – jeść, wydajacć charakterystyczny odgłos ciamkania
ciamajda – osobnik nieporadny
ciamkac – osobnik wydajacy odlos ciamkania (zob. ciamkać)
ciamkać – głośno jeść, szczeakać
ciamkanie – głośne żerowanie przez dzika, mlaskanie
ciapa – breja, coś o brejowatej konsystencji
ciapać – padać w czasie szarugi jesienno-zimowej (na polu ciapie), mówić byle co (coz tak ciapiess?)
ciapara – zob. ciapa, niedołęga, breja błotna

ciapciaga – zob. ciapara
ciapciok – ciamajda, oferta
ciapcius – ciapa, niedołęga, oferta
ciapcoń – jak wyżej
ciapek – człowiek niezgrabny
ciapkać – uderzać czymś płaskim, wydając charakterystyczny odgłos (ciapko kijonkom); poklepywać dłońmi, formując jakąś masę (ciapko to ciasto i ciapko)
ciapkać się – taplać się (kacki ciapkajom się)
ciaplawy – niezgrabny
ciaplok – niedołęga, ktoś niepozbierny, niezręczny, zob. ciapciok
ciapniony – uderzony
ciapnonć – uderzyć
ciapok – zob. ciaplok
ciapowaty – niezgrabny, niezręczny
ciapowiny – głupie gadanie, nieprzyzwoite dowcipy
ciaptok – zob. ciapok
ciapula – niezręczna kobieta
ciarac – zamiennik, osobnik dokonujący zamiany
ciarać – zamieniać
ciarapara – niedołęga
ciarapata – jak wyżej
ciardaś – czarasz
ciarki – dreszcze
ciarki chodzom – odczuwanie dreszczy
ciarki idom – jak wyżej
ciasnawo – trochę ciasno
ciasnawy – nieobszerny, trochę ciasny
ciasno – ciasno, tłoczno
ciasny – ciasny w znaczeniu ogólnopolskim
ciasto – ciasto w znaczeniu ogólnopolskim
ciasto rusane – ciasto drożdżowe
ciastowy – używany do wyrobu ciasta
ciaty – czaty
ciby – czyby
cibyś – czybyś
cichojze bydź – bądź cicho
cichoze bydź – jak wyżej
cichučki – bardzo cichy
cichuški – jak wyżej

cichutki – zob. cichuški
cichy – cichy, mało słyszalny
cie cie – powiedzenie wyrażające zdziwienie, widzicie
cie tam – gdzie tam
ciecier – kogut cietrzewia
ciecieruk – jak wyżej
cieciorka – kura cietrzewia
ciecka – ciecza, okres rui u ssaków z rodziny psów i łąsicowatych
ciek – czek, przekaz pocztowy
ciekawić – ciekawić, budzić zainteresowanie
ciekawić się – być ciekawym
ciekawości – ciekawostki
ciekawość – ciekawość, zainteresowanie
ciekawość moja – jest dla mnie interesujące (ciekawość moja, cy Maryna go zekce)
ciekawość świata – powiedzenie wyrażające duże zdziwienie
ciekawy – ciekawy, budzący zainteresowanie, ohotny
cieknonć – cieknać
ciekow jek – jestem ciekawy (ciekow jek, co to bee)
ciele – cielę, młoda krowa lub jeleń, osoba niezaradna, osoba niezdecydowana (stoji jakoby ciele)
cielicka – cieliczka
cielić się – rodzić młode przez krowę (krowa sie cieli) oraz jelenia
cielisia – zdrobniale o cieliczcze
cielno – cielna, nosząca płód krowa lub łania
cielny – określenie powolnego osobnika (ruso sie kiejby cielny)
cielontko – cielátko
cielynce roki – lata młodzieńcze
cielyncina – cielęcina, osoba bez własnego zdania, uległy osobnik
cielyncisko – niechętnie o cielęciu
cielyncki – niezgrabny, głupawy
cielyncy – wykonany ze skóry cielęcej (cielynce buty), przeznaczone dla ciela (cielyncy złóbek)
cielyncy zomb – mlecznik

cielyntawy – głupkowaty
ciemierz – długotrwały ból głowy
ciemierz przerwać – sposób leczenia bó-
lącej głowy, polegający na ciągnięciu za
włosy (loty) aż do pęknięcia skóry
ciemierzycza – ciemiężycza zielona, roślina
polna i ogrodowa z rodziny liliowatych
ciemnio – ciemnia, ciemnica
ciemrzyca – ciemność burzowa, nawałni-
ca
cienty – ostry, zajadły
cienty pies – pies zajadły w stosunku do
zwierzyny
cienić – dawać cień, rzucać cień
ciepać – rzucać, ciskać
cieplany – ciepły
ciepluckawy – całkiem ciepły
cieplucki – bardzo ciepły (u dziwycyny
brzusek cieplucki)
cieplucko – bardzo ciepło (pod pierzynom
cieplucko)
cieplucko – jak wyżej
cieplawy – trochę ciepły, niezbyt gorący
cieple kraje – kraje południowe, ciepłe
kraje (ptoski pofurgały w ciepłe strony)
cieple strony – jak wyżej
ciepło – ciepło w znaczeniu ogólnopolskim
cieplota – temperatura
ciepły – ciepły, o pośredniej temperaturze
pomiędzy zimnym i gorącym
cieponoć – rzucić, porzucić, uderzyć
cierci nadali – czort przysłał
cierci przynieśli – czort przeprowadził
cierci wzieni – diabli wzięli
cierdaś – czardasz
cierkać – wydawać charakterystyczny głos
przez kuropatwę
cierlica – narzędzie do czyszczenia włó-
kien lnu z paździerzy
cierne ocka – czarne oczy
cierniok – krzak dzikiej róży, krzak kol-
czasty, tarnina
cierniowo dróga – ciernista droga
cierniowy – ciernisty
cierny – czarny
cierpiolka – kapliczka z fraszobliwym
Chrystusem

cierpiyntnik – cierpiętnik
cierpiyntnica – cierpiętnica
ciert – czart, diabeł, chłopak potrafiący
zrobić coś ponadprzeciętnego (ale piyk-
nie ciert gro)
ciert wiy – wie tylko diabeł, nikt nie wie
ciert wzion – stwierdzenie wypowiedane,
kiedy coś się gdzieś zapodziało
ciesielka – ciesielstwo
ciesiolka – jak wyżej
cieski – czeski
ciesyć – cieszyć, radować
ciesyć duse – budzić wewnętrzne zadowo-
lenie, rodzić poczucie dumy
ciesyć oko – cieszyć oko, widokiem spr-
awiać radość
ciesyć sie – cieszyć się, radować się
ciesyć zycie – budzić zadowolenie życio-
we
cieś cieś – zawołanie na żrebaki
cieśla – cieśla
cieślarka – zob. ciesiolka
cieślarski – ciesielski
cieślaruwać – być cieślą
cieślarszki – ciesielski
cieślica – siekiera o szerokim ostrzu uży-
wana przez cieśli
cieślorz – cieśla
cieśłowacka – ciesielstwo
cieślować – być cieślą
cietrzew – ptak cietrzew
ciewy – widzicie wy (ciewy, co on nie
godo)
cyfra – cyfra, liczba
cyfrować – tańczyć, liczyć kroki w tańcu,
ozdabiać wyszyciem, ozdabiać wyżło-
bieniami
cigara – papierosy
cigaretka – cygarniczka
cigaretki – zob. cigara
cihać – cicho
ciho – cicho
cihućko – bardzo cicho
cimynt – cement
cimyntować – betonować, cementować
cinkać – wydawać charakterystyczny od-
głos uderzanego metalowego przedmiotu

ciociny – cioteczny
ciocyn – należący do cioci (ciocyne pole)
ciolek – roczny samiec jelenia
cioné – ciąć, przecinać, gryźć (pscoty pocyny cioné)
cioné sie – kłócić się, sprzeczać się (zrazu pocyny cioné sie)
ciong – pociąg (mo ciong do nauki), cecha konia pociągowego (mo nicego ciong), nałóg (mo ciong do gorzołki), koński pas pociągowy
ciongac – koń dobrze ciągnący
ciongać – wytaczać proces (juz roki ciongo mie po sondak)
cionganie – ciągnięcie
ciongany – zmuszany do bywania gdzieś (ciongajom go po urzyndak)
ciongiem – ciągle, ustawicznie
ciongliwy – dobrze ciągnący, chętny do pracy w zaprzęgu
ciongnonć – ciągnąć, prząść (ciongnie równiucńko nić); transportować, wlokąc coś (ciongnom tromy)
ciongnonć miechy – dmuchać, naciskając pedały miechów w kościelnych organach
ciongnonć prawo – prowadzić proces
ciongnonć za dupe – pociągać do odpowiedzialności
ciongoc – drąg do ściągania bali drewnianych
cionzać – ważyć
cionzać se robote – uważać własną pracę za uciążliwą
cionzadło – drąg przy miechu w kuźni
cionzo – ciąża
cionzyć – ciążyć, być ciężarem
ciorać – brudzić, powłóczyć
ciorać sie – brudzić się (cioro sie w tyj robcie, co strak)
ciorki – dreszcze
ciort – zob. ciert
ciosac – ciąć, siekać
ciosek – kij do otwierania otworu prowadzącego z pieca na strych, kij zakończony deseczką do wygarniania popiołu i węgla z pieca, łopata na długiej ręczce do mieszania podgrzewanej żętycy,

łopata do śniegu, łopata do odgarniania zboża podczas młynkowania
ciosło – narzędzie do żłobienia kory
ciostecko – ciasteczko
ciostko – ciastko
ciotcyn – należący do cioci (ciotcyne pole; ciotcyno chałupa; ciotcyn Jasiek), zob. ciocyn
ciotka – ciocia, obca starsza kobieta, do której należy się zwracać przez „wy” (kaz ciotko krococie?)
ciotusia – cioteczka
ciórności jezierni – przekłęci diabli
ciórności zjadło – lichy wzięło
cip cip – wołanie na kurczęta
cipcia – kurczątko
cipka – koronka (ze słowackiego), młoda kura, wulgarna nazwa pochwy
cipkowany – obsyty koronką
cipulka – kurka, kureczka
cipuška – jak wyżej
cirny – zob. cierny
cis – drzewo cis
cisa – cisza
cisarka – cesarzowa
cisawy – kasztanowaty, czerwonawy
ciskać – rzucać
ciskać riciom – rzucać tyłkiem, demonstracyjnie wyrażać niezadowolenie, zachowywać się nieobyczajnie (ruco riciom do casu)
ciskać rzyciom – jak wyżej
ciskać sie – rzucać się, denerwować się, przewracać się
ciskanie – rzucanie
ciskiem – cichaczem, po cichu
ciskowka – dmuchawka, przy użyciu której wydmuchuje się kamyki lub kulki do celu
cisononć – rzucić, przewrócić
cisononć o zym – przewrócić na ziemię
cisononć sie – rzucić się
cisoń – określenie osobnika powolnego, wół o maści żółtawej
cisowo losecka – cisowa laska, która wedle wierzeń chroni od czarów
cisowy – wykonany z cisu

Cisula – imię nadawane krowom o żółtawej maści
cisula – beksa (tele dziwywycnisko i takowej cisula)
cisy – zob. cisawy
cisyć – uciszać
cisyna – miejsce osłonięte od wiatru, miejsce zaciszne
cit – bądź cicho, cisza
citać – liczyć, rachować (cito owce kłabukiem)
ciubaryk – człowiek nieokrzesany, zafany, nietaktowny
ciuchlać się – delikatnie ocierać się
ciuchnonć – szturchnąć, wepchnąć coś energicznie
ciucia – piesek
ciuciu – w języku dziecka cukierek, słodycz (dom ci ciuciu)
ciuciubabka – zabawa dziecięca, polegająca na chwytaniu z zawiązanymi oczami
ciućka – coś do ssania, smoczek
ciućkać – odzywać się pieśczośliwie do dziecka
ciućkać się – cackać się
ciućma – osoba niedorozwinięta, niedojda, niezdara
ciućmok – jak wyżej
ciuh – odrobina, szczypta
ciuk – niedopałek, w języku potocznym także maluch, chłopak niedojrzały
ciukać – strofować, napowiać
ciul – obelżywe określenie mężczyzny
ciulas – jak wyżej
ciulnonć – uderzyć
ciulnonć się – uderzyć się, pomylić się
ciulać – ciulać, człowiek ciulający coś
ciulacka – ciulanie
ciulać – gromadzić powoli i z mozołem, zbierać powoli
ciulanie – mozolne dorabianie się
ciumkać – ssać
ciumok – osobnik mało rozgarnięty
ciumrok – jak wyżej
ciupa – areszt, więzienie
ciupać – rąbać drobno

ciupaga – żelazna laska góralska, spełniająca zarazem rolę siekierki
ciupasym – pod strażą, pod dozorem
ciupasym wiysć – prowadzić pod eskortą
ciupazecka – ekspresyjnie o ciupadze
ciupazka – jak wyżej
ciupkać – lekko rąbać, rąbać drobne gałązki
ciupnonć – lekko ciąć
ciura – dziewczyna o wątpliwej reputacji
ciurać – sikać
ciurceć – sączyć się, płynąć, cieknąć
ciurecka – ła
ciureckem – ciurkiem
ciurkać – lekko się sączyć, słabo oddawać moc
ciurkanie – wolne ściekanie, ściekanie słabym strumieniem
ciurkiem – bez przerwy, jedno za drugim
ciurnaś dać – zrobić awanturę, skrzywcić
ciurnosty – diabeł
ciurocek – potoczne określenie małego chłopca, członek małego chłopca
ciurok – męski członek
ciuros – jak wyżej
ciusać – uciszać, być cicho
ciuskać – szeptać, mówić coś w tajemnicy (ciuskajom w koncie)
ciyc – cieć, cieknąć
ciymie – ciemie, nieskostniała część czaszki niemowlęcia na szczycie głowy
ciymioncko – ciemiączko, zob. ciymie
ciymiono – jak wyżej
ciymiyr – angina
ciymiyrz – jak wyżej
ciymiyrzyca – jak wyżej, roślina ciemiężyca, zob. ciemierzycyca
ciymniawa – mrok przed burzą, gęste ołowiane chmury burzowe
ciymniawy – mroczny, pociemniały
ciymnica – ciemnica, więzienny loch
ciymnić się – ściemniać się
ciymniok – ciemne miejsce
ciymniućki – ciemniuteńki, zupełnie ciemny
ciymno – ciemno
ciymnobyry – ciemnobrązowy

- ciemnota** – ciemność
- ciymny** – ociemniały, nieznający się (ciymny je ku tyj robocie)
- ciymrawić się** – ściemniać się, chmurzyć się
- ciymrzyć się** – zapadać w mrok, ściemniać się (na polu się ciymrzy), słabnąć (ciemrzy mi się w oczach)
- ciyngiem** – ciągle, przez cały czas
- ciyniami krocać** – iść skrajem lasu
- ciynić** – czynić cieńszym, zacieniać
- ciyniec** – cieńszy koniec bicia lub kija
- ciyniućki** – bardzo cienki
- ciyniuški** – cieniutki
- ciynkawy** – zbyt cienki, zbyt szczupły, szczupławy
- ciynki** – cienki, potoczne określenie prymisty w góralskiej kapeli, określenie osoby, która nie może sprostać czemuś (on ciynki ku tyj robocie; on ciynki ku niemu)
- ciynkie płótno** – płótno używane do szycia bielizny i koszul
- ciynknieć** – robić się cienkim, szczupleć
- ciynknonć** – szczupleć
- ciynko** – cienko
- ciynko pisecy** – klepie biedę, kiepsko daje sobie radę
- ciynty** – cięty, cechujący się zawziętością na coś lub na kogoś
- ciynzkawy** – zbyt ciężki, trudny do udźwignięcia
- ciynzki** – ciężki, trudny (ciynzki żywot), leniwy (ciynzki do nauki; ciynzki do roboty)
- ciynzki grzyf** – grzech ciężki
- ciynzko** – ciężko, trudno (ciynzko już dychać; ciynzko krocać; ciynzko się styрмаć)
- ciynzko nieleko** – z trudem, niełatwo
- ciynzor** – ciężar
- ciynzorek** – ciężarek
- ciyń** – cień, miejsce zacienione, miejsce nienasłonecznione
- ciypiać** – zaczepiać, nalegać uparcie
- ciypiać się** – chwycić się, szukać sprzeczki
- ciyrkać** – wydawać głos podobny do ptaków z rodziny kuraków
- ciyrniawa** – pochmurno, nadchodząca burza
- ciyrniok** – głóg
- ciyrniowy** – cierniowy, zrobiony z cierni
- ciyrpieć** – cierpieć
- ciyrpieżliwość** – zob. ciyrpliwość
- ciyrpieżliwy** – zob. ciyrpliwy
- ciyrpioncka** – cierpienie, ból
- ciyrpiyntnica** – osoba płci żeńskiej, która cierpi
- ciyrpiyntnik** – osoba płci męskiej, która cierpi
- ciyrpki** – cierpki, ciarki, mrowienie
- ciyrpliwość** – cierpliwość
- ciyrpliwy** – cierpliwy
- ciyrpnonć** – drętwieć
- ciyrpota** – cierpienie
- cizba** – ciżba, tłum
- cizmy** – trzewiki sznurowane z długimi cholewkami
- ckać** – wydawać odgłos czkawki, spluwać przez zaciśnięte zęby
- ckać się** – odbijać się po jedzeniu
- ckliwieć** – tęsknić
- ckliwo** – tęskno, z przesadną czułością
- ckliwota** – tęsknota
- ckliwy** – łatwo tęskniący, mdły
- ckoj** – poczekaj
- ckojcie** – poczekajcie
- ckowka** – czkawka
- clić** – leczyć
- clić się** – leczyć się
- cliwić** – łaskotać
- cliwić się** – łaskotać się
- cliwieć** – tęsknić, zob. ckliwieć
- cliwki** – łaskotki
- cliwo** – tęskno
- cliwość** – ckliwość
- cliwota** – zob. ckliwota
- cliwy** – mający łaskotki, czuły na coś, wrażliwy
- clapać** – człapać, powłóczyć nogami
- clapok** – osobnik powłóczący nogami
- clecy** – ludzki, człowieczy
- clecyniec** – odchody ludzkie
- clecysko** – stary człowiek

clek – człowiek, dobry człowiek, prawy człowiek
clek dorzecny – człowiek rozsądny, człowiek rozumny
clek dólski – osoba z nizin
clek nicego – człowiek wartościowy, człowiek ludzki, nie byle kto
clek nie furda – osobnik niebędący lekko-
duchem
clek światowy – człowiek obyty, osobnik z doświadczeniem życiowym
clekowy – człowieczy
clonek – członek, kończyzna, palec
clowiecy – człowieczy
clowiek – człowiek
clowiekowy – zob. clowiecy
clónek – palec, staw palcowy
cmukać – całować z charakterystycznym odgłosem
cmuknąć – pocałować, wydając charakterystyczny odgłos
cmyntorz – cmentarz
cnicia – tęsknota
cnić – tęsknić
cnić się – tęsknić za czymś lub kimś (cni się za nim), nudzić się (cni mi się bez roboty)
cnienie – tęsknota, nuda
cnonć się – tęsknić
cność – tęsknota
cnota – cnota, dziewictwo, dobra cecha
cny – cnotliwy, zacny
co – co, który, która, którzy (ci, co idom), dlaczego (co wej tak robisz?), że (dyć jek padoł, co trza), każdy (co ftory)
co cud – aż dziw
co cud boski – nadzwyczaj, bardzo wielki (teli, co cud boski)
co cud Pana Boga – jak wyżej
co cudecki – nadzwyczaj, bardzo, bardzo wielki
co ewołu – pędem, co sił
co dnia – codziennie
co duha – co tchu, od razu
co filecka – co chwilę, raz po raz
co ftory – poniekiedy, co który
co ine – kto inny, co innego
co inkse – co innego, cokolwiek

co ino – co tylko, przed momentem, za chwilę
co jaki – który tylko
co kieby – jakby
co krok – na każdym kroku (ka nie pódzies, to co krok złodziej)
co nieco – trochę, to i owo, niewiele
co pary – co tchu
co po fila – co chwilę
co po kwila – jak wyżej
co raty – nagle, szybko, co niemiara, bardzo wielki (war co raty)
co raty Pana Boga – jak wyżej
co raty przeraty – bardzo, nadzwyczaj
co roz – często
co sie komu nie robi – komus miesza się w głowie
co tchu – szybko, pośpiesznie, ile tylko starczy oddechu
co tfu – zob. co tchu
co zywa – co żywo
coby – aby, ażeby, cóżby, gdzieżby
coby ino – żeby tylko, oby tylko
cobyk – żebym, abym
cobyś – abyś
cod – czad
cofać – cofać w znaczeniu ogólnopolskim
cofać się – cofać się
cofany – cofany, poruszany do tyłu
cofka – cofanie
cofniony – cofnięty, przesunięty do tyłu, odrzucony
cofnonć – przesunąć się do tyłu, ustąpić miejsca, przesunąć się
cofnonć się – cofnąć się
cofny – koń łatwy do cofania, pies dający się łatwo odwołać
cohać się – trzeć się o coś
cohrać – czesać
coj – coś (dostoleś, coj se ino łeb macoł)
cojnik – czajnik
cojsi – coś (cojsi sło bez las)
cojsik – jak wyżej
cokel – cokół chałupy, gzyms
cokiel – jak wyżej
col – cal, miara długości około 2.54 cm
colowy – calowy, o długości jednego cala

colówka – deska o grubości jednego cala, dwustronna miarka do mierzenia długości w calach i centymetrach
colkiem – całkiem, zupełnie
colkiym – jak wyżej
coło – czoło, płaszczyna ścięcia drzewa (na cole widne słoje), poprzeczna płaszczyna belki
comber – część lędźwiowa grzbietu dzierzyny
combrzyć – targować, szarpać
condra – kobieta prowadząca się niemoralnie
condrać – brudzić, niszczyć (cały dziwór condro), walać
condrać się – brudzić się
condrok – brudas, niechluj
condrula – zob. condra
constka – cząstka, niewielka część całości
cop – czop, zatyczka do beczki lub obońki, występ na końcu belki mocowany w wycięciu belki drugiej
copcysko – duża czapka, stara czapka
copecka – czapeczka
copek – czopek, mały czop
copka – czapka
copkaty – dziecięce przezwisko osobnika chodzącego w ciperskiej czapce
copkorz – jak wyżej
copkować – być w stosunku do kogoś bardzo układnym, pochlebiać
copkujency – nadmiernie kłaniający się
copować – czopować
copowacka – czopowanie
corecek – małe odgrodzone miejsce w stajni, zob. corek
corek – odgrodzone miejsce w stajni dla prosiąt, jagniąt lub cieląt
corne zyto – sporysz
corniaty – czarnawy
cornica – owca o czarnej wełnie
corniućki – dokładnie czarny, całkiem czarny
corniućki – jak wyżej
cornio – czarna
cornio izba – kuchnia, izba gospodarcza
cornio jagoda – borówka czarna

cornio monka – mąka razowa
Cornio Niedziela – niedziela poprzedzająca Niedzielę Palmową
cornio niemoc – choroba zatwardzenia u zwierząt
cornio śnieć – zob. corne zyto
cornokszionznicki – czarnoksięski
cornokszynznik – czarnoksiężnik
cornio – czarny, potoczna nazwa diabła (cornio ino catuje)
cornio družba – zob. družba cornio, zob. piyrso družba
cornio korzyń – pieprz
cornio owies – odmiana owsa cechującego się długimi wąsami
cornio pon – diabeł
cornio tydzień – trzeci tydzień przed Wielką Niedzielą
corok – corocznie
cos – czas
cosi – coś, około (było to cosi rok nazod)
cosi dziesi – coś gdzieś
cosi kajsi – jak wyżej
cosi kanysi – jak wyżej
cosi kasi – jak wyżej
cosi kiesi – coś kiedyś
cosik – coś
coska – czaszka
cosnok – czosnek
cosnokowy – czosnkowy
coz – cóż, co (coz byś rod?; coz byś niedboł?), dlaczego (coz tak uwazujesz?)
coze – cóż
cólenko – czołenko w warsztacie tkackim, część łącząca lufę z kolbą w broni myśliwskiej śrutowej
córcia – córeczka
córcyn – córki
córka – córka
córecka – zob. córcia
córusia – jak wyżej
cóz – cóż
csewie – drewniane zęby na mniejszym wale młyńskim
cub – czub, spiczaste zakończenie czegoś
cuba – włosy splecione w warkocz i upięte do góry (mo cube), czub, góra, wierzchołek

cubaty – mający sterczące pióra na głowie
cubek – czubek
cubiaty – z czubem na głowie, zob. cubaty
cubić – tarmosić, czubić (kohut cubi kurę)
cubić się – wykazywać popęd płciowy przez ptaki, klócić się, tarmosić się
cubka – wierzchołek, wiązka ułożonych na stojąco traw, fajka na szczycie z wyrostkiem
cubryna – czupryna
cubrzyć – czubić (zob. cubić), nękać, mierzwić włosy, szarpać za włosy (wycubrzył jyj łeb)
cubrzyć się – kotłować się, klócić się z rękoczynami, kochać się fizycznie
cubrzyć – zob. cubrzyć
cubrzyć się – zob. cubrzyć się
cubrzyrna – zob. cubryna
cubula – kobieta o fryzurze upiętej do góry
cucha – sukmana, gunia, zob. chazuka
cuchrać – rozdrabniać wełnę na włókna, rozczesywać wełnę
cuchrać się – czochrać się, ocierać się
cuchrok – guzdrała
cucić – cucić, trzeźwić
cucić się – odyskiwać przytomność
cucie – zapach, węch, czucie (mo cucie)
cuckać – ssać
cucu – cukierek w języku dziecka
cuć – czuć, odczuwać (cuje rwanie w nodze)
cuć się – czuć się, czuć oddawanie potrzeby fizjologicznej (dyć je cysty, bo sie cuje)
cud – cud, coś cudownego
cud boski – coś niespotykanego, coś budzącego najwyższe zdziwienie
cud Pana Boga – jak wyżej
cuda – dziwy, dużo, mnóstwo
cuda cudecki – dziwy, coś nadzwyczajnego
cuda – gło
cuda nad cuda – jak wyżej
cuda przecuda – jak wyżej
cudacnie – niespotykanie, dziwnie (cudacnie sie dostrojył), cudacznie
cudacny – dziwaczny, dziwny
cudactwo – dziwactwo, śmieszność
cudacyć – wydziwiać, zachowywać się

nienormalnie, dziwaczny
cudecki – dziwy, niezwykłości (cudecki wydziwiająła)
cudecznie – nadzwyczajnie
cudem – w sposób niepojęty, nadzwyczajny
cudnie – wspaniale, pięknie (cudnie tu)
cudno – dziwnie, budzące zdziwienie (cudno mu było)
cudności – rzeczy niespotykane, wspaniałości (kielo tyz cudności jest na jarmaku)
cudny – piękny, dziwny
cudny mi – dziwny dla mnie
cudocka – dziwna kobieta, dziwaczka
cudok – dziwak
cudować – zachowywać się nienormalnie, wydziwiać
cudować się – dziwić się, zachwycać się
cudowny – cudowny w znaczeniu ogólnopolskim, niespotykany
cudzasy – niewłaśne (kurzy ino cudzasy)
cudzawy – chyba kogoś innego (kapelus cudzawy)
cudzić – przesiewać
cudzorka – sito, przetak
cudzy – obcy, należący do kogoś innego (przywdzioł cudze portki)
cudzyniec – pochodzący od obcego
cug – zaprzęg, przeciąg, przewód dymny w piecu, ciąg powietrza w przewodzie kominowym
cugle – pasy ziemienne połączone z wędzidłem
cugować – szarpać lejcami konia nierówno ciągnącego
cugowy – koń cugowy
cugu dać – popędzić (doł im cugu)
cuha – zob. cucha, sukmana góralska
cuha biolo – sukmana z białego sukna
cuha corno – sukmana z czarnego sukna
cuhać – stukać
cuhrać – rozczesywać wełnę, drapać
cuhrać się – ocierać się, drapać się szczotką, guzdrać się
cuhrok – guzdrała
cuj – węch psa, baczenie
cuja mo – ma dobry węch
cujka – czujna owca, owca o krótkich

uszach, nozdrza psa lub innego czujnego zwierzęcia

cujnos – w przenośni szpieg, osobnik, który stara się coś odkryć

cujny – czujny, ostrożny, o dobrym węchu i słuchu, o przykrym zapachu

cuk – zaduch, cuchnięcie

cukać – wydawać charakterystyczny odgłos spłoszonej wiewiórki, o koniu: nie ruszać z miejsca

cukier – cukier

cukierecek – cukiereczek

cukierek – cukierek

cukiernicka – cukierniczka

cukoryjo – cykorja

cukować – szarpać lejcami konia nieruszającego z miejsca

cukrować – słodzić

cukrowe ciasto – słodkie ciasto

cukrownik – cukiernik, ciasto posypane cukrem

cukrowy – cukrowy, z cukru

cukrówka – burak cukrowy

cukruś – ekspresyjnie o cukrze, cukiereczek

cukrzica – cukrzyca

cukrzyć – słodzić

cukrzyk – cukrzyk

cukrzony – słodzony

cukuś – koń kiepski do pociągu

cułka – owca o krótkich uszach, zob. cujka

cuły – czuły, delikatny

cumel – smoczek

cumelek – jak wyżej

cupić – siedzieć skulonym, czekając na coś; przykucnąć

cupieć – jak wyżej

cupiradło – określenie kobiety ubranej bez gustu lub zbyt awangardowo

cupkać – tupać, iść energicznie (cupko piyntami po dródze, jaze sie kurzy), przytupywać w czasie tańca

cupkanie – tupanie

cupkiem – biegiem, w podskokach, tupiąc

cupnoné – przykucnąć

cupryna – czupryna

curik – okrzyk na konie, aby się cofnęły, okrzyk: do tyłu

curuk – zob. curik

curyk – jak wyżej

cusecka – sukmanka

cuska – jak wyżej

cwancygier – dawna moneta austriacka o wartości 20 krajcarów

cwartynek – czwarta deska cięta od rdzenia

cwol – cwał, szybkie poruszanie się konia lub zwierzyny płowej

cwołać – idąc, zapadać się w śniegu

cworczizna – czwarta część czegoś, czwarta część roli

cwortek – czwartek

cworty – czwarty

cwyrk – porcja mleka wypływająca podczas dojenia, strzyknięcie

cwyrkać – doić krowę lub owcę palcami, dawać coś małymi porcjami

cwyrkanie – dojenie małymi porcjami, końcowy etap dojenia, dawanie niewielkich ilości

cwyrknoné – utoczyć niewielką porcję mleka podczas dojenia

cy – czy

cy co – albo co

cy cosik – albo coś

cybont – okucie piasty koła

cybuch – cybuch, część fajki

cybusek – cybuszek, mały cybuch

cyby – czy aby

cyc – duża pierś

cycać – ssać pierś, ssać sutki

cycato – kobieta o dużym biuście, zob. pier-siato

cycaty – mężczyzna otyły o dużych piersiach

cycek – pierś kobiety, strzyk, gałganek dawany niemowlęciu do ssania

cycok – cielę ssące matkę

cycorzysto – określenie kobiety o dużych piersiach

cycosek – cycuszek

cycha – cecha, znak

cychować – cechować, znaczyć ścięte drzewo przez wybicie numerów

cychówka – cechownica

cyckać – zob. cycać, dawać małe porcje

(nie łańcuch, ba cycko), sączyć niewielki-
mi porcjami
cycek – gołowąg, cielię ssące mleko matki
cycoń – człowiek, który coś ssie
cycuś – cycuszek, mała pierś
cycuś mamin – mamin synek
cyfer – rodzaj tańca góralskiego
cyferblot – cyferblat, tarcza zegarowa
cyferka – cyferka
cyfka – mała szpulka zakładana do czółna
warsztatu tkackiego
cyfra – ozdoba, motyw zdobniczy na por-
tkach, narzędzie kowalskie służące do
wybijania ozdobnego elementu
cyfrować – tańczyć, liczyć kroki w tańcu,
ozdabiać wyszyciem, ozdabiać wyzło-
bieniami, zob. cifrować
cyfrowane – portki góralskie ozdobnie
wyszute
cyfrowanie – zdobienie, haftowanie
cyfrowany – wyszuty wzorzyście, ozdo-
biony wyszyciami, wystrojony
cyfrowany we troje – spodnie góralskie
obszyte trzema sznurkami
cyga – blok drewniany, przez który prze-
chodzi łańcuch umożliwiający przesuw
kłoca przecieranego w tartaku, cewka
cyganić – cyganić, kłamać, wprowadzać
w błąd
Cyganka – Cyganka
cyganka – kobieta mówiąca nieprawdę,
rodzaj ręcznej piłki, kieszeń w spódnicy
cyganowaty – osobnik mający naturę
kłamcy
cygańce – cygańskie dziecko, cyganiątko
cygański – przynależny Cyganom
cygańskie jabko – roślina bieluń dziedzie-
rzawa
cygaństwo – kłamstwo
cygar – cygaro
cygarec – papieros
cygaretką – papierosnicą
cygarnicka – cygarniczka, lufka do pale-
nia papierosów
Cygon – Cygan
cygon – przenośny żelazny piecyk, kłam-
ca

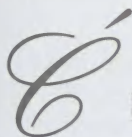
cygon uherski – perfidny kłamca
cyhać – czyhać
cyhować – znakować ścięte drzewa
cyj – czyj
cyjasi – czyjaś
cyjsi – czyjś
cyjsik – jak wyżej
cyk – czym (cyk ci nie godo!?)
cykać – robić siusiu w języku dziecka,
spluwać przez zęby, wydając charaktery-
styczny odgłos, udzielać czegoś w nie-
wielkich ilościach
cykanie – odgłos wydawany przez świersz-
cze, odgłos idącego zegara, dawanie ma-
łymi porcjami
cyknonć – plunąć przez zęby; plunąć, wy-
dając charakterystyczny odgłos; zrobić
trochę siusiu
cykora mieć – bać się, obawiać się
cykoryjo – cykoria
cyku – siusiu w języku dziecka (zrób cyku)
cykutać – czkać w języku dziecka
cyl – cel
cyl mo – trafnie strzela
cylniony – trafiony
cylnonć – trafić
cylny – celny
cyłować – celować, mierzyć
cyłownik – celownik
cyłuje byle jak – źle mierzy
cyłuje wysoko – mierzy wysoko, ma duże
ambicje
cym – czym, zanim
cym barzyj – tym bardziej
cym nopyrwiyj – jak najszybciej
cym noskorzyj – jak wyżej
cym piyrwiyj – czym prędzej, im prędzej,
później
cym pryndzyj – jak wyżej
cym rok – z roku na rok
cym roz – coraz
cym skorzi – zob. cym piyrwiyj
cymbał – cymbał, dureń, osioł
cymbrować – cembrować
cymbrowina – cembrowina, drewniana
obudowa studni
cympieć – zob. cempieć

cymśi – czymś
cymu – czemu, zob. cemu
cymu by niy – dlaczego by nie
cymynt – zob. cimynt
cymyntować – zob. cimyntować
cymyntowy – betonowy
cyn – czyn, uczynek
cyna – cyna, stop lutowniczy, cena
cynamon – cynamon, psotnik
cyncek – wypukła ozdoba metalowa nabijana na pasku lub chomące
cyncka – jak wyżej
cynckować – ozdabiać coś, nabijając metalowe ozdoby
cyndrować – cembrować
cyngiel – język spustowy w broni
cynić – czynić, robić coś, podejmować działania, czarować
cynkowany – ocynkowany
cynować – lutować
cyns – czynsz
cynsto – często
cynstować – częstować
cynstować się – częstować się
cynstunek – poczęstunek
cynsty – częsty
cynś – część, udział w spadku
cynścić – dokonywać podziału majątku pomiędzy spadkobierców
cynściować – jak wyżej
cynścizna – część majątku, część gruntu
cynś – zob. cynś
cynt – cent
cyntkowany – cętkowany, pstrokaty
cyntol – centymetr
cyntoryjo – roślina centuria
cyntymeter – zob. cyntol
cyrata – cerata
cyrhła – polana
cyrk – cyrk
cyrka – koronka, haft
cyrkać – doić niewielkimi porcjami
cyrkel – cyrkiel
cyrklować – starać się być gdzieś o określonej porze
cyrkulorka – elektryczna piła tarczowa
cyrlica – zob. cyrhła

cyrlo – zob. cyrlica
cyrniaty – lekko czarny, ciemny
cyrniawa – tłum, czerń przed burzą, ciemna chmura
cyrniawy – o czarnym odcieniu, prawie czarny
cyrnica – jeżyna
cyrnić – malować na czarno, farbować na czarno, znaczyć węglem
cyrnić się – chmurzyć się, być tłumnie (cyrni się od luda)
cyrnidło – pasta czarna do butów
cyrnieć – zmieniać zabarwienie (po śmierci cyrniół; na słonku cyrnieje)
cyrniučki – czarniutki, zupełnie czarny
cyrniusiecki – czarniusieńki
cyroniować – zdobić wyroby kuśnierskie cyroniem, zob. cyroń
cyroniowanie – czynność zdobienia wyrobów kuśnierskich cyroniem
cyroń – wąski kolorowy paseczek koziej lub cielęcej skóry, naszywany na serdaki i kozuchy regionalne
cyrować – cerować
cyrpacka – chochła, czerpak
cyrpać – czerpać, bardzo łać (na polu cyrpie)
cyrpniony – zaczerpnięty
cyrpnonć – nabrać trochę płynu
cyrpok – czerpak, zob. cerpok
cyrstwy – czerstwy
cyrtok – czerptak, buda z desek
cyrw – larwy pszczele
cyrwić – składać jaja przez pszczelą matkę
cyrwiec – czerwiec
cyrwiyniaty – o odcieniu czerwonym, czerwonawy
cyrwiynić – barwić na czerwono
cyrwiynić się – czerwienić się
cyrwiyniec – drzewo wewnątrz niezdrowe, osobnik czerwony na twarzy
cyrwiynieć – pąsowieć, czerwieniec
cyrwiyniučki – bardzo czerwony
cyrwiyno krowa – krowa chora, oddająca krwawy mocz
cyrwonawy – zob. cyrwiyniaty
cyrwonka – czerwotka

Cyrwono – imię nadawane krowom o ma-
ści czerwonej
cyrwony – czerwony, określenie osoby ru-
mianej, dukat, złoty pieniądz
cyrwony burak – burak czerwony
cyrwony smrek – zbutwiały świerk
cysarka – cesarzowa, bity gościniec, zob.
cisarka
cysarski – cesarski, gościniec główny
cysorka – bita droga, gościniec, poród
z cesarskim cięciem (miała cysorkę)
cysorz – cesarz
cyste jajo – jajko niezaplodnione
cysto – czysto, posprzątane, nie brudas,
określenie dziewczyny z wiankiem, czy-
sta wódka
cysto dokumyntnie – całkiem, bez reszty
cysto pieknie – całkiem, zupełnie, bez reszty
cysto prawda – absolutna prawda, święta
prawda
cystość – czystość
cystotnie – całkiem, zupełnie
cystotny – całkowity
cysty – czysty
cyścić – czyścić, pucować (cyści kónia),

mieć biegunkę (cyści mie), kastrować
cyścić sie – myć się, wydalić łożysko po
porodzie
cyściec – czyściec
cyściutki – bardzo czysty
cyściutki – jak wyżej
cyścizna – pusta przestrzeń, polana
cyścowy – czyścowy
cytać – czytać, liczyć owce (cyto baca kła-
buckiem), czarować, rzucić urok (zob.
urok)
cytanie – czytanie, tekst do przeczytania,
liczenie owiec, rzucanie uroku
cytanki – czytanka
cytatel – dawne określenie osoby potrafią-
cej czytać
cytować – czytać od czasu do czasu
cywil – cywil, osobnik niemundurowy
cywil banda – grupa ludzi niemundu-
rowych, osoby, które nie odbyły służby
wojskowej
cywilny – niezwiązany z wojskiem
cywka – cewka, noga sarny
cywke spulać – nawijać nici na cewkę
cywke spulać – jak wyżej

ćcić – czcić

ćcony – czczony

ćma – ćma, mrok, ciemność, (na polu ćma), określenie osoby powolnej (ćma babsko; ruso sie jako ćma), wiele, mnóstwo (luda była ćma)

ćmawo – mroczno, ciemnawo

ćmawy – półmroczny (ćmawo w siyni), ciemny

ćmieć – nie mówić wprost, ukrywać coś w czasie rozmowy, zaciemniać, ściemniać, odczuwać mdłości (ćmi mie)

ćmieć sie – zapadać w mrok, robić się ciemno (pomalućku na polu ćmi sie), lekko się żarzyć (w piecu sie ćmi), chmurzyć się

ćmiel – trzmiel

ćmielok – jak wyżej

ćmisko – ciemność

ćmiyl – zob. ćmiel

ćmiynie – ćmienie, lekkie żarzenie, nie-mówienie wprost

ćmok – człowiek mało taktowny, nieokrzesany, półmrok

ćmulać – ssać, przeżuwać (trzymo w gymbie i ćmulo)

ćpać – jeść łąkomie

ćpiota – zabawka, coś drobnego, lichota

ćpok – osobnik jedzący łąkomie

ćpulać – jak wyżej

ćwiczyć – ćwiczyć, mustztrować

ćwicynie – ćwiczenie

ćwiek – ćwiek, gwóźdź z szeroką główką

ćwieknonć – ukłuć, zranić czymś ostrym, wypić, uderzyć

ćwiekować – nabijać ćwiekami

ćwiercina – czwarta część roli

ćwierciowy – o pojemności lub powierzchni odpowiadającej czwartej części czegoś (ćwierciowy kosyk)

ćwierciówka – deska o gubości około 2.5 cm

ćwiercizna – zob. ćwiercina

ćwierć – czwarta część czegoś, czwarta część korca

ćwiertnicek – drewniane naczynie o pojemności ćwierci

ćwik – głos wróbla, określenie ptaka, którego trudno zwabić

ćwika – dziewczyna niemoralnie się prowadząca

ćwikła – burak ćwikłowy, potrawa z buraków

ćwiocek – gwoździak, osobnik o małym znaczeniu

ćwiok – ćwiek, określenie osoby o niskim poziomie inteligencji

ćwioraki – czworaki

ćwiorkont – czworokąt

ćwioro – czworo, czterech (było ik ćwioro)

ćwiortecka – ćwiarteczka, ekspresyjnie o ćwiartce wódki

ćwiortka – ćwiartka, czwarta część roli, butelka wódki o pojemności ¼ litra

ćwiortkować – dzielić na części, ćwiartować

ćwiortkuwać – jak wyżej

ćwiortować – jak wyżej

ćwiortowanie – ćwiartowanie

ćwiortowany – ćwiartowany

ćwiórka – czwórka, ocena dobry, dom z czterema izbami na danym poziomie (mom ćwiórke na dole i ćwiórke na górze)

ćwir – głos wróbla lub świerszcza

ćwirować – świergotać

ćwiryk – ćwierk

ćwirykac – ktoś, kto ćwierka

ćwirykacka – zabawka, z której można wydobyć odgłos ćwierkania

ćwirykać – szczebiotać, ćwierkać (wróbel ćwiryko)

ćwirykadło – zob. ćwirykacka

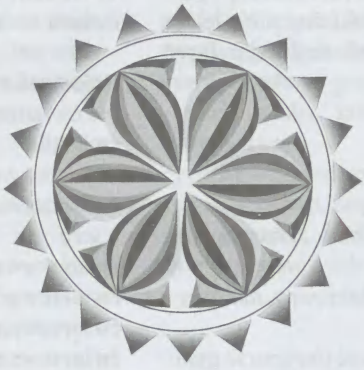
ćwiryknonć – zaszcebiotać, wydać odgłos ćwierkania

ćwiryrtnik – naczynie drewniane z klepek o pojemności około 16 litrów

ćwrok – trzpień w czółenku tkackim, zob. ćwiok

Handwritten signature or mark in the top right corner.

Vertical text on the left side of the page, appearing to be bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and difficult to decipher but seems to contain names and dates.

Vertical text on the right side of the page, appearing to be bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and difficult to decipher but seems to contain names and dates.

D

dach – dach w znaczeniu ogólnopolskim, zob. daf

dachowiec – gwóźdź do przybijania gontów

dachowy – związany z dachem

dachówka – deska o grubości około 2.5 cm

dać – dać, przekazać, podarować

dać bocynie – przypilnować

dać dobre słowo – życzliwie się odezwać

dać dupy – wpaść w tarapaty

dać gymbusi – pocałować, pozwolić się pocałować

dać gymby – jak wyżej

dać kontre – sprzeciwić się

dać na mse – dać datek na odprawienie mszy w określonej intencji

dać na okfiare – dać datek w czasie mszy

dać na wypominki – przekazać datek na wspólną modlitwę za dusze

dać noge – uciec (zrazu doł noge, kie sie pocyni sarpać)

dać po pysku – uderzyć w twarz

dać po rzyci – zrobić lanie

dać popolić – sprawić komuś wycisk

dać porzondek – doprowadzić do równowagi, doprowadzić do właściwego zachowania

dać poziór – dać baczenie

dać rade – podołać czemuś, poradzić sobie

dać rynke – wyrazić zgodę na transakcję, dojść do porozumienia

dać se po jednyj – wymienić ciosy, pobić się nieszkodliwie

dać se rady – radzić sobie

dać sie – ulec, poddać się przewadze (doł sie mu za pasy)

dać siustu – dać łupnia, wymierzyć karę

dać w dupe – dać klapsa, spuścić lanie, dać wycisk, zmęczyć

dać w łape – wręczyć łapówkę

dać w pape – uderzyć w twarz

dać w rzyć – zob. dać w dupe

dać znać – powiadomić, przekazać wiadomość

dać żyć – dać komuś spokój, nie niepokoić kogoś

daf – dach

daf pobić – pokryć dach (pobiył daf gontem)

dajać – dawać

dak – zob. daf

dalekawy – dość daleki, dość odległy

daleki – daleki, odległy

daleko – daleko, w dużej odległości

dalniejszy – bardziej odległy, dalszy

dalsawy – jak wyżej

dalsy – zob. dalniejszy

danaz – wyraz występujący w przysłówkach

danaz moja dana – jak wyżej

Danka – Danuta

dań – danina, opłata za wypas owiec

dar – dar, podarunek, talent (mo dar do tońca)

darebok (ze słowackiego) – łajdak, nicpoń

daremnica – łąta na dachu nieprzybita do desek

daremnik – próżniak

daremnikować – próżnować

daremniok – zob. daremnik

daremno łąta – zob. daremnica

darmo – darmo, bez wynagrodzenia, bezowocnie, bez powodu, na próżno

darmo jechać – podróżować, nie płacąc należności

darmo robić – robić bez zapłaty, trudzić się daremnie

darmo żyć – żyć bez przynoszenia jakiegokolwiek pożytku; żyć, będąc utrzymanym

darmocha – korzystanie z czegoś za darmo

darmostratnik – marnotrawca

darmowy – darmowy, otrzymany za darmo, nic niekosztujący

darmozjad – darmozjad

darować – podarować, obdarzyć, przebaczyć, odpuścić

darować się – zrezygnować z czegoś (daruj się i nie idź)
darowany – darowany, dany, odpuszczony
darowizna – dar, coś, co zostało podarowane, przekazany w darze spadek
darownik – darczyńca
darunek – podarunek
darymbiok – próźniak
darymnica – środkowa łąta, o którą opierają się deski pokrycia dachowego, zob. daremnica
darymnie – daremnie, na próżno
darymniok – próźniak, osobnik marnującego czas, zob. darymbiok
darymny – daremny, bezowocny, nieprzynoszący pożytku
darzba – dar, podarunek
darzić się – rozwijać się pomyślnie, cieszyć się pomyślnością, zob. darzyć się
darzyć – obdarowywać, nieść pomyślność, mieć pomyślność
darzyć się – rozwijać się pomyślnie, przybywać majątku, zob. darzić się
darzynie – pomyślność
dasecek – daszek
dasek – jak wyżej
dasuś – jak wyżej
dawać – dawać, przekazywać coś komuś
dawać noge – uciekać, zob. dać noge
dawać popolić – dawać komuś wycisk
dawać poziór – uważać, pilnować
dawać smrodu – sprawiać jakieś nieprzyjemności
dawać starunek – dawać opiekę, wykazywać troskę
dawać w dupe – dawać wycisk, gnębić kogoś
dawitny – trudny do przelknięcia
dawoj – chodź, przyjdź, bierz się (dawoj, zrobimy to)
dawować – dawać od czasu do czasu
dba – opieka, staranie, troska
dbać – dbać, szanować, opiekować się
dbałość – dbałość, dogłądanie, opieka (miał ik we dbałości)
dbały – dbały, troskliwy, zapobiegliwy
debet – dzięgieć

decymer – grudzień
deh – oddech
dehać – oddychać
dej – daj
dej Boże – odpowiedź na życzenie „Szczęść Boże!”, spraw to Boże!
dej mu odpoczywanie – zwrot używany w modlitwie za zmarłego lub jego wspomnianiu
dej mu lekie odpoczywanie – jak wyżej
dej Panie Boże – zob. dej Boże
dej poziór – zwróć uwagę, miej baczenie
dej staranie – zaopiekuj się
deka – klatka piersiowa
dekiyl – dekiel, szczelna pokrywka
deko – dekagram
dekować się – uchylać się od czegoś
dekowka – samochód marki DKW
dekownik – osobnik, który się dekuje
dekstryno – dekstryna, klej
dekunek – kryty okop wojskowy, schronienie
deliberować – rozważać, roztrząsać
delikaśny – delikatny, subtelny, łatwo ulegający zniszczeniu
delikatny – jak wyżej
delyngus – włóczęga, nicpoń
demokracyjo – demokracja
depeś – depesza
depeśa – jak wyżej
deptacka – deptanie, chodzenie za jakimiś sprawami
deptać – ugniatać, chodzić, dreptać w miejscu
deptać i deptać, jaze wydeptać – chodzić i chodzić, aż wychodzić
deptać się – wypchać się (depto się do środka)
depty – zgniatany stopami
deputacjo – deputacja, grupa przedstawicieli, komisja
deputacyjo – jak wyżej
deputot – deputat, wynagrodzenie za pracę otrzymywane w naturze
derbić – nudzić, molestować
derbiś – nudziarz, człowiek naprzykrzający się, także urwis

derecka – niewielki kilim, kocyk
derekór – dyrektor
derekórski – dyrektorski
deresiowaty – dereszowaty, o maści deresza
deres – chłosta na tył, koń mieszanej maści
derka – kilim, chodnik na podłogę, narzu-
ta na łóżko
derkoc – derkacz, ptak łowny
derwić – kaszleć
desat – dziesięć, ilość podawana przez ba-
ców podczas liczenia (cytanio) owiec
descany – zrobiony z desek
descka – deszczułka
descok – wóz z burtami wykonanymi
z desek
desculka – deszczułka
descysko – ciężka deska, chuda starsza ko-
bieta
desecka – deseczka
deska – deska, określenie kobiety o płą-
skim biuście
deskować – pokrywać deskami
deskowany – pokryty deskami
deskowiec – gwóźdź o długości ok. 10 cm
stosowany do przybijania desek
despecić – psocić, broić, dokuczać
desperatny – psocący, rozpaczliwy, zroz-
paczony, zdesperowany
desperok – desperat, osobnik patający
przykre figle
desperować – robić szkodę, robić przykrość,
krzywdzić, rozpaczać, tracić nadzieję
despet – despekt, afront, przykrość (zrobić
na despet)
despetnik – psotnik, diabeł
despetniok – jak wyżej
despetny – człowiek lubiący wyrządzać
komuś krzywdę
despetować – zob. desperować
destamynt – testament
destamynta – jak wyżej
destamyntny – testamentalny
deśpet – zob. despet
dewłoka – prostytutka
dewotka – dewotka, kobieta obnosząca się
z pobożnością
dezierter – dezerter

dezierterować – dezerterować
dezynter – zob. dezierter
dezynterka – dezercja
dezynterować – zob. dezierterować
dezynterunek – zob. dezynterka
diabli nadali – czort sprowadził, lichu
wzięło
diabli po tym – stwierdzenie, że coś nie
jest nic warte
diabli przynieśli – lichu sprowadziło
diabli wiedzom – jeden diabeł wie
diabli wziyni – określenie, że coś przepa-
dło
diablica – określenie złej kobiety, określe-
nie kobiety kłótniwej
diablić sie – złościć się, schodzić na psy
(diabli sie do cna)
diabło rzec – coś, co niepokoi, coś, co bu-
dzi zastrzeżenia
diabła worce – nic nie jest wart
diabła zjod – cechuje się diabelskim cha-
rakterem
diablami suć – wyzywać kogoś, kłąć
diablować – kłąć od diabłów
diabłowe nosiny – wyzwisko, określenie
kogoś, kto jest niezdolny
diabłowy – diabelski
diabłów nagodać – skłąć kogoś od diabłów
diabłów nakłaść – jak wyżej
diaból – diabeł, nieposłuszne zwierzę, okre-
ślenie osobnika, który coś robi ponad prze-
ciętność (diaból, nie cłek), zob. diebół
diaból przysiod – powiedzenie w przy-
padku, kiedy coś uległo zgubieniu lub
nie można czegoś odnaleźć (diaból przy-
siod mi fajke; diaból przysiod, cy co?)
diaból pucy – odczucie potrzeby śmiechu
w chwili, kiedy w zasadzie nie powinno się
śmiać (tyń pado, zaś tego diaból pucy)
diaból rogaty – niezdolnik
dias – diabeł
diasek – jak wyżej
diasi – diabli
diasi nadali – diabli spowodowali, diabli
sprowadzili
diaskowe nosiny – diable pochodzenie,
wyzwisko

diaskowy – diabelski
diabol – diabeł
dijamynt – diament
dijamyntowy – diamentowy
dłón – dłoń
dłubac – określenie osoby wolno robiącej coś (śniego przeokrutny dłubac), określenie osoby dokładnej (dłubac śniego, dyć odrobi akuratanie)
dłubacka – dłubanina, praca żmudna, wymagająca cierpliwości i dokładności, określenie kobiety powolnej w pracy codziennej
dłubać – dłubać, grzebać w czymś
dłubać się – wykonywać jakąś pracę z ociąganiem się
dłubanina – dłubanina w znaczeniu ogólnopolskim
dłuboc – zob. dłubac
dłubok – jak wyżej
dłudzażny – długi, zbyt długi
dług – dług, zaciągnięta pożyczka
długaśny – zbyt długi, trochę za długi
długawy – jak wyżej
długi – długi, mający duży wymiar liniowy, określenie wysokiego i szczupłego mężczyzny
długi cas – długo, zbyt długo
długie casy – długo, przez długi czas
długie roki – przez wiele lat
długowaty – przydługi
długsawy – nieco dłuższy
długsy – dłuższy
dłustwo – dług, zadłużenie
dłutko – dłutko, narzędzie stolarskie
dłuto – dłuto w sensie ogólnopolskim
dłutować – obrabiać dłutem
dłużaźny – długi, podłużny
dłużny – dłużny, posiadający dług
dłużyca – dłużyca, długi pień ściętego drzewa
dłużyc się – dłużyć się
dłużyn – dłużyn
dłużnica – dłużniczka
dłużnik – dłużnik
dłużny – zob. dłużyn

dmuchnonć – dmuchnąć, uderzyć (dmuchnon go w łeb), ukraść (dmuchnyli mu, co ta miol)
dmuchowka – dmuchawka
dnieć – świtać, robić się jasno
dnienie – świtanie
dniówka – dzień pracy najemnych robotników
dno – dno, spód, pokrywa beczki
do – do, dla (robiył do śpasu), na (pošli do pola), przez (do tyźnia zrobiyli)
do ancyjosa – do ancychrysta, rodzaj przekleństwa
do brzyzka – do góry
do chrima casu – bardzo długo, do wieczności
do ciorta – do diabła, do czorta, dużo, nadmiar czegoś
do ciyńka – zrobienie czegoś cienkim (zebroł deske do ciyńka)
do cna – w pełni, do reszty, całkiem, zupełnie (do cna jek zabocył)
do cudności – nad podziw, cudnie, wspaniale, pięknie zrobione, pięknie wyglądające (wyzdajoł do cudu)
do cudu – jak wyżej
do cyrwoności – do osiągnięcia żaru
do cysta – do czystej postaci, całkiem, do końca (do cysta wybroł)
do cysta wymiysć – zjeść wszystko, zabrać wszystko
do cmy – do zapadnięcia zmroku
do dnia – skoro świt, przed świtem
do dupy – kiepsko, źle, donikąd (do dupy ide)
do dupy na raki – donikąd (nie pódzies na zobawe, ba do dupy na raki)
do dyrda – w pośpiechu, biegiem (calučki cos trza robić do dyrda)
do dyrdu – jak wyżej
do dziadecka – całkiem, zupełnie
do dziś dnia – do dnia dzisiejszego
do dziśka – do dzisiaj
do frasa – do licha, dużo (luda było do frasa)
do glancu – do połysku
do голуćka – do gołej skóry (ostrzyzony

do голуćka), do korzenia (owce wysku-
bały do голуćka), do naga (zoblók sie do
 голуćka)
do goła – zob. do голуćka
do góry brzuchym lezeć – próżnować, nic
nie robić, leniuchować
do góry dupom lezeć – jak wyżej
do góry iś – podchodzić do góry, wspinać
się
do góry nogami – odwrotnie, koziółko-
wać (prasło go do góry nogami), stanąć
na głowie (stoi do góry nogami), robić
niewłaściwie (robi do góry nogami)
do grzycha – do diabła
do gustu – do smaku, wedle upodobania
do imentu – doszczętnie, zupełnie, cał-
kiem, bez śladu
do ista – bez wątpliwości (do ista to był ón)
do izna – całkiem, zupełnie
do jancyjosa – zob. do ciorta
do jedna – razem, wspólnie
do jednego – wszyscy, jak jeden
do kantu – dociąć lub obrobić deskę za-
chowując kąt prosty (przycion do kantu)
do knu – zupełnie, całkiem
do kozy – rombowy sposób wiązania fu-
tryn drzwi i okien
do kroćset milijońskik – rodzaj przekleń-
stwa, do stu diabłów
do krzty – do reszty, wszystko, zupełnie
(do krzty wychlipoł)
do kupki – razem, wspólnie, na jeden stos,
na jedną kupę (trza pozbiyrać do kupki)
do kupy – jak wyżej (do kupy my sie ze-
śli)
do latosia – do tego roku
do lewa – na lewo
do luftu – do niczego, określenie dotyczą-
ce rzeczy lub osoby nieprzydatnej (do
luftu śnim)
do łysa – na łyso, do gołej skóry (wystrzy-
gli go do łysa)
do naga – nago, do gołego
do nicego – do niczego, nieprzydatny, zby-
teczny (do nicego mi go nie trza)
do niedowna – do niedalekiej przeszłości
do nuka – do wnętrza, do środka, całkiem

do ogłupu – do zwariowania
do okrongła – naokoło
do ostatnia – do ostatka, do koca
do ozpuku – do syta, do pęknięcia
do pociórzy iś – dać na zapowiedzi
do pojutra – do pojutra
do pola – na dwór (poseł do pola), na ze-
wnątrz pomieszczenia, do pracy w polu
(pośli do pola)
do poła – do połowy
do polednia – do południa
do posranio – powiedzenie oddające stan,
który przytlacza (bez tom lyjbe do posra-
nio roboty przy sianie)
do pośrodka – do wnętrza, do środka
do późnia – do późna
do prawa – na prawo, do sądu
do prowdy – zgodnie z prawdą
do prosta – prosto, zachowując kąt prosty
(przykrzesać do prosta), zachowując li-
nię prostą
do przodka – do przodu, na przód (po-
dźmy do przodka)
do rania – do rana
do raza – zaraz, od razu, natychmiast (mos
to zrobić do raza)
do razu – za jednym razem, zaraz
do reśty – do reszty
do roboty i do tońca – określenie osobni-
ka nadającego się do wszystkiego
do rozpuka – zob. do ozpuku
do rzeczy – istotnie, kompetentnie
do rzyci – do niczego, źle
do rzyci na raki – nigdzie
do sie – do siebie, ku sobie
do skapanego – do upadłego
do składu – sposób orania, w czasie któ-
rego skiby są odwrócone jednakowo po
obu stronach bruzdy, składnie, do rymu
do skosa – na ukos (pośalujmy do skosa)
do słońka – na słońcu (grzeje sie do słońka)
do spółki – razem, wspólnie
do społu – jak wyżej
do sta Bohu – przekleństwo
do sucha – do wyschnięcia, do wysusze-
nia
do śmierci – do śmierci

do śpica – ostro zakończony (wystrugany do śpica)
do śtymu – dla ruchu, dla fantazji (wypij do śtymu)
do światu (o kimś) – rozgarnięty, bystry, otwarty na świat
do świdra – do kości, określenie przenikliwego wiatru (duje jaze do świdra)
do tela – dotąd, do tego czasu, do tego stopnia
do terajsa – do teraz, do obecnej chwili, do tego czasu, do tego momentu
do terażnia – jak wyżej
do tońca i do rózańca – do wszystkiego, określenie osoby nadającej się do wszystkiego, osoby sprytniej życiowo
do tyżnia – w ciągu tygodnia
do ukotwiynio – do znużenia, do uprzykrzenia
do upadłego – do ostatka sił (robić do upadłego)
do waru – do momentu gotowania się, do wrzątku (rucić soli do waru)
do wiatru – pod wiatr
do wiatru godać – gadać byle co, rzucać słowa na wiatr
do wiatru wystawić – oszukać kogoś
do wiercha – do góry (kroco wolno do wiercha)
do wierka – jak wyżej
do winkla – zachowując kąt prosty, prostopadle
do wjedna – razem, do gromady, do całości
do wóli – do woli, wedle uznania
do wścieku – do wścieknięcia, do zwariowania z powodu pośpiechu lub ogromu zajęć
do wścieku tończyć – tańczyć zbyt szybko, tracąc precyzję wykonania tanecznych figur
do wycudu – zob. do cudu, niezwykle
do wyhipka – biegiem, szybko, w skok
do zadka – do tyłu
do zadka wchodzić – być nadmiernie uniożonym
do zdehu – do utraty tchu
do zesrania – nie do wytrzymania

do zgłupiynio – do zwariowania
do znaku – do cna, całkiem, dokumentnie, zupełnie
do zwyrtu – określenie figury tanecznej w góralskim tańcu
do zycio – do śmierci, dobrze rokujący (chłop do zycio)
do zyywj krwi – do krwi, do pocieknięcia krwi
doła – doła, 24 godziny
dobabrać – dobrudzić
dobabrać się – dobrudzić się
dobabrany – dobrudzony
dobabruškany – dobrudzony, mówiąc o dziecku
dobarwić – dodatkowo zabarwić, upiększyć opowiadanie
dobawić – dopieścić
dobawiony – dopieszczony
dobazgrać – pokreślić, pomalować lub popisać po czymś
dobażgrać – jak wyżej
dobażgrany – pobazgrany, pokreślony
dobechać – zbić kogoś bardzo mocno, o długotrwałym ulewnym deszczu (bechało i bechało, jaze dobechało), ironicznie o niewielkim datku lub darowiznie (dobechoł mu ino stówke)
dobechany – zbity mocno
dobić – zbić, wbić do końca (dobiył gwoździa), dotłuc w sensie pozbawienia życia
dobić się – osiągnąć, uzyskać coś z trudem
dobiedz – moneta diabelska
dobijać – zadawać śmiertelny cios, uśmiercać, wbijać do końca
dobijać się – łomotać do drzwi
dobijacka – dobijanie się, staranie się
dobijanie – kończenie pokrywania dachu gontem, zadawanie śmiertelnego ciosu rannej zwierzynie
dobijocka – zob. dobijacka
dobitek – końcowa część pracy przybijania gontów
dobitnik – bitnik, zabijaka
dobiydzić – z trudem dokończyć jakąś pracę
dobiyrac – dobierać coś, wybierać coś

dobierać se do głowy – przejmować się czymś
dobiierać się – dobierać się, łączyć się
dobierany – dobierany
dobocyć – oprzytomnieć, przywrócić do świadomości (długo ni mogli go dobocyć), spamiętać (nijak ni moge tyj toblicyki dobocyć)
dobocyć się – odzyskać świadomość, ocknąć się
dobóść – zrogować, dokuczyć
dobra – majątek ziemski
dobrać – dobrać, dołożyć czegoś więcej
dobrać się – dobrać się
dobrakować – dobrać
dobrakowany – dobrany, wybrany
dobrawy – dość dobry, mało krytyczny
dobre – dobre, właściwe
dobre polednie – pozdrowienie wypowiedane w porze południowej
dobre rano – pozdrowienie wypowiedane w porze ranej
dobro – dobro, coś, co jest wartościowe
dobrocynny – dobroczynny, określenie człowieka pomagającego innym ludziom
dobroć – dobroć, skłonność do czynienia dobra, zob. dobrość
dobrodziyj – dobrodziej, potoczne nazwanie księdza
dobrość – dobroć, dobro, dobrobyt, majątek, zob. dobroć
dobrom wóloom – z dobrej woli
dobrota – dobroć
dobrotliwy – odznaczający się dobrocią
dobrowolnik – ochotnik
dobrudzić – bardzo zbrudzić
dobrudzony – zbrudzony mocno
dobručki – całkiem dobry
dobruški – bardzo dobry
dobry – dobry, przydatny, wartościowy, prawy
dobry rozum mieć – być przy zdrowych zmysłach
dobryj nocy – dobranoc
dobrze – dobrze, właściwie
dobrze mieć w głowie – być przy zdrowych zmysłach

dobrze nie – o mało nie
dobrze się mieć – mieć dobrobyt, cieszyć się zdrowiem
dobrzy chłopcy – zbójnicy
dobudować – dobudować, dokończyć budowę, zbudować coś dodatkowo
dobudowany – zbudowany dodatkowo
dobudówka – budowla dobudowana do wcześniej zbudowanej budowli
dobudzić – zbudzić
dobudzić się – zbudzić po dłuższej próbie zbudzenia
doburzić – dokończyć burzenia czegoś, dokończyć rozbiórki
doburzić się – dostukać się, dostać się
dobyć – wyjąć
dobyć się – wejść, pokonując trudności; dostać się (dobył się do środka)
dobytek – majątek, inwentarz żywy
dobyty – wydobyty
dobywać – wydobywać
dobywać się – dostawać się, próbować wejść, włamywać się (wtosi prógowoł się dobyć)
docekać – doczekać
docekać się – doczekać się
docesać – zbić kogoś, zbić gradem (owies docesało), doszczętnie przemoknąć w czasie ulewy (jale go docesało)
docesany – zбитy, stłuczony (grod docesoł owies), przemoknięty
doczesność – doczesność
doczesny – doczesny
dochlapać się – pochłapać się mocno, upić się
dochodzić – idąc, osiągać zamierzony punkt, dołączać do kogoś (doseł ku nom), szukać wyjaśnienia (nie dochodzi tego), dojrzewać (zyto juz dochodzi), przyplynać (dym dochodzi jaze tu)
dochować – przechować do pewnego czasu
dochować do śmierci – zapewnić opiekę do śmierci (wymówiyła se, co jom dochowajom do śmierci)
dochować się – doczekać się potomstwa
dochód – dochód, zysk

dochówek – opieka do śmierci
dochrapać się – osiągnąć coś po dłuższych staraniach (dochrapoł się stołka)
dochtorka – lekarka
dochtór – lekarz
dochycić – złapać, pochwycić, dostać (dochyciły robote)
dociabrać – zbrudzić, schlapać
dociabrać się – zbrudzić się, schlapać się
dociabrany – zbrudzony, pochlapany
dociabrzynie – utyłanie, doznanie
dociapać – zob. docesać, zbrudzić, usmarować (kajżeś tak się dociapoł?)
dociapać się – zbrudzić się, upić się
dociapany – pochlapany, usmarowany, pijany
dociargać się – zmoczyć się, chodząc po wysokiej mokrej trawie lub krzakach
dociargany – zmoczony skutkiem chodzenia po wysokiej mokrej trawie lub krzakach
dociec – dojść do czegoś, osiągnąć
docinać – ciąć do końca (dotne som tego buka); ciąć, dopasowywując (docino desecke); robić przycinki; dogryzać (docion mu tom mowom)
docinka – przymówka
docionć – zbić, spuścić lanie (docionć go trza habinom)
dociongnonć – dociągnąć, przeżyć do jakiejś chwili
docionzyć – dociążyć
dociorać – przemoczyć; zmoczyć, ocierając się o rzeczy mokre (dociorał się po trawie)
dociorać się – przemoczyć się, zmoczyć się
dociorany – przemoczony, zmoczony na skutek ocierania się o rzeczy mokre
dociorgać – zob. dociorać
dociorgać się – zob. dociorać się
dociorgany – zob. dociorany
dociskowac – coś co przyciska, przycisk
dociskować – dorzucać (dociskuje sojt do ognia), dociskać (biyda go docisko)
dociykać – dociekać przyczyn czegoś
dockać – doczekać
dockać się – doczekać się, dotrwać

docondrać – zob. dociorać
docondrać się – zob. dociorać się
docondrany – zob. dociorany
docucić – przywrócić do przytomności
docuć – odczuć, zorientować się zmysłem (słuchu lub powonienia)
docukrzyć – dosypać cukru, dosłodzić
docupkać – zbić, stłuc
docupkany – zbity, stłuczony
docwyrkać – wydoić do ostatniej kropli
docyć się – sączyć się (woda się docy po skale)
docyfrować – pokieraszować w bójce, wytańczyć
docyfrowany – pokieraszowany
docyrniać – poczerniać
docyrnić – pomalować na czarno, doczernić
docyrniony – uczerniony
docyścić – doczyścić, wyczyścić starannie
docytać – doczytać, doliczyć
docytać się – doczytać się, czytając, dowiedzieć się czegoś, doliczyć się
docytować – doczytywać, doliczać
dodać – dodać, dołożyć, dorzucić, wykonać działanie dodawania
doarty – podarty, zdarty
doawać – liczyć, dodając; dokładać (dodoł na toce), dopowiadać (sporo dodoł od sie)
doawanie – dodawanie, działanie arytmetyczne
dodechnonć – zakończyć życie, zdychając (bury dodechnon)
dodeptać – dołożyć czegoś, upychając lub depcząc (dodeptać trza kapusty)
dodeptany – zdeptany, dopchnięty, włożony przy użyciu siły
dodniówka – ranne polowanie
dototek – dodatek
doдрzić – doдрzeć, zniszczyć do końca (juz doдрzyj te portki), doдрzeć wszystko
doдumać się – domyślić się
doдurkać – zbić mocno (doдurkali go), zrobić coś dużego (doдurkoł chałupe), mocno popadać (dyscycek co móg, to doдurkoł)

dodurkać się – upić się (dodurkoł se do dupy)
dodurkany – upity, zbity mocno
dozierzeć – dotrzymać (byda mu dozierzeć)
dozierzyć – jak wyżej
doziyrać – nosić ubranie do zniszczenia, nosić ubranie po kimś (doziyro kierpce po ojcu)
dofolić – uchwalić, poradzić
dofułać – zakończyć powolny posiłek (przećie dofuloł), ubrudzić (dofuloł portki)
dofulany – ubrudzony
dofutlać się – najeść się do syta
dofutlany – dobrudzony, w pełni najedzony
dogadować – osobnik wtrącający się do rozmowy
dogadować – wtrącać się do rozmowy, czynić uwagi pod czyimś adresem
dogadować się – dochodzić do porozumienia (dogadujom sie poza nami), sprzeczać się (baby rade sie dogadujom)
doganiac – dorobkiewicz
doganiać – dopędzać (doganio nos)
doganiać się – ciężko pracować dla powiększenia majątku (co moze, to sie doganio), klócić się
doglondac – osobnik pilnujący, stróż
doglondek – nadzór, opieka
dognać – dopędzić (trza by go dognać)
dognany – dopędzony
dogniywać – rozsierdzić, zdenerwować, doprowadzić do gniewu (dogniywoł syc-kik)
dogniywać się – rozsierdzić się
dogniywany – zgniewany, rozsierdzony
dogodać – ustalić warunki
dogodać się – porozumieć się
dogodanie – porozumienie
dogodany – ustalony w ramach rozmowy
dogodkem – zgadzając
dogodzić – dogodzić, uczynić zadość
dogodzić se – doprowadzić się do choroby, podupaść na zdrowiu
dogodzony – ustalony w wyniku porozumienia

dogonić – dopędzić kogoś
dogonić się – zmęczyć się bieganiem
dogoniony – zmęczony bieganiem
dogorować – boleć, dokuczać
dogorywać – umierać, dopalać się
dogódka – okazja, sposobność
dograbić – kończyć grabienie
dograbki – resztki grabionego siana
dograbować – zob. dograbić
dograhać – obić, zbić
dogryzac – osobnik dokuczający słowem
dogryzać – dokuczać komuś (juz mi byda dogryzła), denerwować kogoś
dogryzka – dogryzanie, przymówka, kłótnia
dogryż – dogryżać, dojeść, mocno dokuczyć
dogrzoć się – spocić się, zgrzać się
dogwarzić – dogadywać, dokuczać słownie
dogwarzić się – rozmawiać, prowadzić dłuższą rozmowę
dogwarzować – dopowiedzieć coś, poradzić (wiym, jako zrobić, bo mi ociec dogwarzyli)
dogwarzować się – dogadać się, porozumieć się
dohipnoné – doskoczyć
dohodek – dochód
dohodzić – dojrzewać, umierać
dohodzić się – klócić się, zmęczyć się chodzeniem, szukać prawnego wyjaśnienia
dohodzony – zmęczony chodzeniem, zużyty w wyniku noszenia
dohodzować – zob. dohodzić
dohówek – przychówek
dohtór – doktor
dohuckać – przekonać drogą perswazji
dohutać się – domyślić się
doić – doić, czerpać nadmierne zyski
doigrać się – ponieść skutki jakiegoś czynu lub lekkomyślności
doimać – chwycić, przechwytywać, trzymać
doimentnie – całkiem, bez reszty, zob. do imyntu
doimyntnie – jak wyżej

dojacka – czynność dojenia większej liczby owiec lub krów
dojadły – zajadły, dokuczliwy, dojmujący
dojarnik – przybudówka szafasu
dojba – dojenie
dojcar – juhas dojący owce
dojczarka – część koszar (kosoru), z której owce zapędzane są na udój do strągi
dojczorka – dojarka
dojczorz – dojarz
dojdziony – właściwy, dojrzwały (owies już dojdziony)
dojechać – zakończyć podróż
dojechać do zywego – ukłuć, dokuczyć boleśnie (dojechał mu do zywego)
dojednać się – porozumieć się, ustalić warunki (dojednali się i bedom sprzongać)
dojeść – zależeć za skórę, dokuczyć (już mu to dojadło), dojeść (dojod do syta)
dojić – doić, wykorzystywać (doji go), czerpać korzyści (doji, kielo wlezie)
dojić się – dawać mleko
dojka – owca dająca mleko
dojmac – dać się odczuć, przeniknąć
dojmentnie – zupełnie, dokładnie
dojmentny – zupełny, dokładny
dojmentu – zupełnie, cakowicie
dojno – dojna, mleczna (krowa)
dojodać – kończyć jedzenie, ujadać (psisko dojodo)
dojonć – uchwycić do ręki, dosięgnąć, złapać (ziandary już go dojnini)
dojonć się – przejąć się czymś
dojorka – kobieta dokonująca udoju, automatyczna dojarka, stołeczek używany podczas dojenia
dojorz – osobnik dokonujący udoju
dojować – doić od czasu do czasu
dojs – skonać
dojynie – dojenie, czynność dojenia, pora dojenia, zob. dojacka
dojydzac – osoba dojeżdżająca
dojydzac – dojeżdżać, przybywać
dokantrzyć – dobić, doprowadzić do śmierci (tym pijaństwem jom dokantrzył)
dokasować – kosić resztki, kończyć koszenie

dokazowac – psotnik
dokazować – dokazywać, psocić, być niepokojnym
dokazownik – psotnik (tyn chłopiec straszny dokazownik), zob. dokazowac
dokichać się – nie potrafić nie poradzić (dokicho się, a nie naprawi)
dokickać – dojsć z trudem
dokickać się – pochlapać się czymś, ubrudzić się
dokiel – dopokąd, pokąd, jak daleko
dokiel pokiel – dotąd dopóki (sens przysłowia: dotąd dzban wodę nosi, dopóki się ucho nie urwie)
dokiela – zob. dokiel
doklonć – obrzucić kogoś przekleństwami (doklon go, kielo wlaźło)
dokładać – dodawać czegoś
dokładać się – dopominać się, brać udział w składce, przyczynić się do czegoś
dokładny – dokładny, staranny
dokłaś – dołożyć, dokończyć załadunku
dokłodka – dokładka
dokłuć – dobić nożem, porobić rany klute
dokluty – poraniony nożem
dokolićka – dookoła
dokoluśka – jak wyżej
dokoła – wokół, wkoło, dookoła
dokond – dokąd, dopóki, jak daleko
dokond niebondź – nie wiadomo gdzie
dokońcać – dokańczać, kończyć coś
dokońcony – dokończony
dokończyć – dokończyć
dokopać – dać kopniaki komuś, zbić kogoś
dokopać się – kopiać, osiągnąć cel (dokopali się do wody; dokopali się do dutków)
dokopany – skopany, zakończony pod względem pracy kopania
dokopować – kończyć kopanie, kopać resztki
dokopować się – kopiać, dostawać się do czegoś (dokopuje się do żwiryza)
dokormiac – osobnik dokarmiający zwierzyne, strażnik leśny
dokormiac – dożywiac

dokormiać się – dożywiać się
dokormiony – nakarmiony do syta, doży-
wiony
dokosić – kończyć koszenie
dokosony – skoszony do końca
dokoz – dowód, argument
dokozać – udowodnić, dorównać, wyka-
zać, sprostać
dokozać się – okazać się
dokónać – dokończyć
dokónać się – odbywać się
dokónać – dokańczać
dokóncony – dokończony
dokónćyć – zob. dokónać
dokrajać – dokroić, zakończyć krojenie
dokrajanya – dokrojony
doktorka – lekarka
doktór – zob. dohtór
dokucać – dokuczać, czynić despekt
dokucliwy – dokuczliwy
dokucnik – osoba dokuczająca, czyniąca
despekt
dokucny – zob. dokucliwy
dokucować – zob. dokucać
dokucyć – dokuczyć
dokumynt – dokument
dokumynta – dokumenty, urzędowe pa-
piery
dokumyntnie – całkiem, do końca, w pełni
dokumyntny – prawdziwy, rzeczywisty,
potwierdzony, staranny
dokupić – kupić coś dodatkowo
dokupiony – kupiony dodatkowo
dokupować – dokupywać
dokutać się – domyślić się, doszturczać
się, odnaleźć
dokutany – bystry, domyślny, grubo ubra-
ny
dokwałować – potakiwać, przyświadczać,
pochlebiać
dokwasić – zniszczyć, dolać w czasie nie-
pogody, zbić, wywołując poważne obra-
żenia
dokwasony – uczyniony bardziej kwa-
śnym, poważnie zbity
dokwolić – pochwalić, uchwalić, potak-
nąć, przyświadczyć

dokwolony – będący rezultatem porady
dol – dal, odległość, przestrzeń
dolatować – dolatywać, pojawiać się od
czasu do czasu
dole – daleko (kiele dole do miasta?)
dolecieć – dogonić, dolecieć
dolegować – wylegiwać się do późna
dolepić – zbić, stłuc
dolepić się – przyłgnąć do kogoś
dolezany – taki, który dostatecznie długo
leżał
doleżeć – leżąc, dotrzeć do jakiegoś cza-
su, zależeć, zalegać
dolibrować – dobrać coś do czegoś
dolicyć – doliczyć, włączyć dodatkowo do
rachunku
dolicyć się – doliczyć się
dolina – dolina, płaskie pole pomiędzy
wierchami (ide kosić doline)
dolinecka – mała dolina
dolinka – jak wyżej
dolinom – wzdłuż doliny
dolny – dolny, leżący u dołu
dolo – dola
doloć – dolać, dopełnić płynem, przemo-
czyć (do ena nos doloło)
doloć do cuby – upić się, zalać pałkę
doloć do dna – jak wyżej
doloć do dupy – jak wyżej
dolyć do rzyci – jak wyżej
dolyc – zetknąć się z czymś, dolegnąć
dolygać – przylegać, dokuczać, dobrze le-
żeć
dolygiwać – osobnik lubiący dosypiać
dolygiwać – dosypiać
dolygowac – zob. dolygiwać
dolygować – zob. dolegać, zob. dolygi-
wać
dolywać – dolewać
dolywka – dolewka, dolana dodatkowa
porcja
dolyżć – dojść z trudem
dołapić – dogonić, dopędzić
dołapiony – schwytyany
dołazić – dochodzić
dołazić się – zmęczyć się chodzeniem
dołcuś – niewielki dołek

dolecek – mały dołek
dołek – dołek, brzuch w części żołądkowej, piwniczka
dołomotać się – dostukać się
dołotać – zbić (dołotali go), zaszyć dziury w ubraniu łatami
dołotany – zbity, idący w połatany ubraniu
dołować – trafiać poniżej celu, zaniżać czyjeś walory
dołowany – podlegający presji, podlegający dołowaniu
dołowy – dolny, z dołu
dołożony – dołożony
dołożyć – dołożyć czegoś, uderzyć potwornie (jak wces, to ci jesteście dołożeni)
dołómac się – połamać się
dołómány – połamany
dołu – na dół, w dół, do doliny
doły – niziny
dołym – u spodu, wzdłuż dolnej części
dom – dom
doma – w domu
domarasić – ubrudzić coś błotem, zbić mocno
domarasić się – ubrudzić się błotem
domarasony – ubrudzony błotem, stłuczony, zbity
domarzniony – zziębnięty, zmarznięty
domarzononć – zmarznąć
domascony – w pełni okraszony, ubrudzony czymś tłustym
domasierować – dojsć bez zapowiedzi, przyjść niespodziewanie
domasta – tłuszcz dodawany do pokarmu
domaścić – zbić, stłuc, dodać tłuszczu do jedzenia (grule trza domaścić), wytluszczyć
domaścić się – ubrudzić się czymś tłustym
domazać – dobrudzić, namalować nieczytelny obraz, zbić
domazać się – wybrudzić się
domazany – ubrudzony, ścierany gumką
domb – dąb
dombcuś – bardzo młody dąb
dombeczek – młody dąb
dombek – jak wyżej

domierski – zbyt uprzykrzający się
domierzić – uprzykrzyć się, zdenerwować
domierzyć – jak wyżej
dominia – folwark, majątek
domior – domiar, dodatkowy podatek
domiysać – domieszać
domiysany – dobrze zmieszany
domiysić – stłuc na kwaśne jabłko, doszczętnie zniszczyć
domiysować – dodawać domieszki
domłócić – dokończyć młóckę, bardzo zbić
domłócony – zbity; taki, którego młóckę zakończono całkowicie
domocony – domoczony
domocyć – przemoczyć do suchej nitki, dokończyć moczenie lnu
domocyć się – posikać się (dziecko się domoczyło)
domodlić się – w pełni skończyć modlenie się
domoić – wystroić wszystko, wystroić wszędzie
domojony – w pełni wystrojony, w pełni przybrany
domokniony – zmoknięty
domoknonć – bardzo zmoknąć
domolać się – naprzykrzać się prośbami
domolnica – kobieta natrętna, kobieta natarczywie prosząca o coś
domolnik – osobnik natrętny, osobnik proszący w sposób natarczywy
domolniok – jak wyżej
domolny – natrętny, uprzykrzony, nudny
domordować – zakończyć coś z trudem
domordować się – zmęczyć się bardzo (domordował się przy tej robocie)
domordowany – bardzo zmęczony, utrudzony
domowizna – ruchomości domowe
domownik – domownik, stały mieszkaniec
domówiać się – dochodzić do wspólnej konkluzji w toku rozmowy
domówiony – uzgodniony, będący wynikiem konsensusu
domrawić – zniszczyć, zmierzwić, zmasakrować

domrawiony – zmierzwiony, zniszczony
domreć – skonać w czasie choroby, umrzeć
domrzić – jak wyżej
domrzyć – jak wyżej
domsony – w pełni uszczelniony
domsyć – ukończyć uszczelnianie szpar między belkami, ukończyć msynie (zob. msyć)
domyć – wymyć całkowicie
domyć się – dokładnie wymyć się
domyncony – zmęczony fizycznym wysiłkiem
domynycić – z trudem skończyć jakąś pracę
domynycić się – zmęczyć się uciążliwą pracą
domyty – zupełnie czysty, umyty dokładnie
donga – klepka, deszczółka, środkowa deska w dnie beczki lub szaflika, zob. bednorka
doniys – donieść
donocować – doczekać rana
donosić – przynosić, być w ciąży przez właściwy okres (donosiła dziecko)
donosony – urodzony w terminie, donoszony, przynoszony skądś
doñośnawy – dobrze słyszalny, trochę zbyt głośny
doñośny – gromki, dobry (o koniu)
dońs – skonać, umrzeć, dojsć
doń – do niego, dań, należność
doobkōła – wokół, dookoła
doobkōła – jak wyżej
dookōła – jak wyżej
dookōlny – zamknięty w koło
dookrongła – koliście, na okrągło (jedno godo dookrongła)
doopowiadać – dokończyć opowiadanie
doopowiadać się – naopowiadać się
dopadniony – złapany, chwycony
dopadniynty – jak wyżej (dopadniynte prosie kwicało)
dopadować – dopędzać, chwycać (jastrzomb dopaduje gołymbia)
dopadowany – dopędzany, chwytany
dopajedzić – rozgniewać

dopajedzony – rozgniewany
dopalować – kończyć palenie, spalać resztki opału
doparty – uparty, domknięty
dopaść – dopędzić, złapać, zakończyć wypas, wypasać do końca (jutro dopase za wierchem)
dopaść się – dostać się, dorwać się (dopod się miski)
dopatrzyć – dojrzeć, dostrzec
dopatrzony – dostrzeżony
dopatrzować – dostrzegać, szukać właściwej rzeczy lub osoby
dopedziany – dopowiedziany
dopedzić – dopowiedzieć, dokończyć rozmowę
dopić – wypić do końca (dopije to mlyko), wypić do reszty, dokuczyć (juz mu ta baba dopiyla do imyntu)
dopić kielusek – dokończyć toast
dopić się – upić się
dopiekać – dokuczać (do imyntu mu dopiok), grzać (słonecko dopieko)
dopieprzić – dosypać pieprzu, zrobić coś bardzo źle, zbić kogoś mocno
dopijać – wypijać pozostałość, robić przytyki, dokuczać (dopijo mu na kozdym kroku)
dopijać se – wzajemnie dokuczać sobie
dopilnować – pilnując, ustrzec przed czymś
dopilnowany – upilnowany
dopity – wypity bez reszty
dopiye – dopiec, zakończyć pieczenie, dokuczyć
dopiyć do zywego – bardzo dotkliwie dokuczyć
dopiyrać – kończyć pranie
dopiyro – dopiero
dopiyrusicko – przed momentem, dopiero co
dopiyrusiynko – jak wyżej
dopłacić – uregulować należność z tytułu pożyczki lub innego zobowiązania
dopłacony – uregulowany przez dopłacenie należności (dopłacony je do reśty)
dopłata – należna kwota do dopłacenia, dopłata

doplatek – zob. dopłata
dopodki – dorywczo, okazjonalnie
dopokiej – dopóki
dopokiel – jak wyżej
dopolić – dokuczyć, dopiec, dopalić
dopomoc – pomoc
dopomagać – dopomagać, udzielać pomocy (dopomogli się mu wystawić)
dopomagać se – wzajemnie wspomagać się, udzielać sobie pomocy
dopomóc – dopomóc, wspomóc
dopotel – dopóty, dotąd
dopotela – jak wyżej
dopowiadać – uzupełniać własną lub czyjąś wypowiedź, dogadywać (dopowiadano mu, jaze go zeźli)
dopowiedzieć – uzupełnić wypowiedź
dopozyczyć – dapożyczyć, dodatkowo coś pożyczyć
doprać – wyczyścić dobrze w czasie prania (udało się doprać te porcyska), dobić kogoś (doprali go, kielo wlaźło)
doprany – dokładnie wyprany, zbity
doprawdzić – doskonale wykonać, zrobić dobry wizerunek
doprawić – domontować
doprawić się – doprowadzić się do choroby (alek się doprawił)
doprawiony – dobrze wyprawiony (skóra doprawiono), będący w stanie chorobowym
doprociwiać się – sprzeciwiać się
doprociwiany – sprzeciwiany
doprociwiony – oprostowany
doprowadzić – doprowadzić, wykonać coś bardzo dobrze
doprowadzony – doprowadzony w znaczeniu ogólnopolskim
doprzybiyać – przyozdobić (doprzybiyrali piyknie to drzywko)
doprzybiyany – ustrojony, ubrany dzielnie
doprzyngać – doprzęgać, zaprzęgać dodatkowo
doprzyngany – zaprzęgany dodatkowo
dopsuć – zepsuć do reszty
dopsuć się – zepsuć się całkowicie

dopsuty – zniszczony, zepsuty cakowicie
dopuckać – zbić kogoś mocno
dopuckany – mocno zbity
dopuscać – dopuszczać, doprowadzony do zapłodnienia (bycek dopuscony)
dopuscany – dopuszczany, dodawany do czegoś
dopusta – dopust, złe zdarzenia
doputać – dowlec się do celu, zrobić coś, co jest związane z przykrymi konsekwencjami
dopynkać – popękać (calučko syba dopynkano)
dopynkany – popękany
dopytać – doprościć
dopytać się – dowiedzieć się, zasięgając informacji
dopytany – dproszony
dopytuwoc – ciekawski
dor – dar
dor Boski – w przenośni chleb
dorada – porada, rada
doradzić – doradzić, udzielić rady
doradzić się – poradzić się, uzyskać radę
doradzony – będący wynikiem porady
dorafać – zakończyć rafanie lnu, zbić gradem (grad dorafół owies), podrapać (dorafała go pazurami), zbić (dorafół go po rzyci), pokaleczyć nożem (dorafali go popod ziebra)
dorafany – podrapany mocno
dorahować – policzyć
dorahować się – doliczyć się, porozumieć się
doraz – zaraz (doraz haw bee)
dorazu – jak wyżej
dorcynca – darczyńca
doreśty – zresztą, nareszcie, wreszcie
dornia – otyła dziewczyna lub kobieta
dornio – darń
dorń – jak wyżej
dorobiać – dorabiać, kończyć pracę nad czymś
dorobiać się – dorabiać się, osiągać coś pracą
dorobiany – dorobiony
dorobić – dorobić, dopracować

dorobić się – narobić się, pracą zdobyć majątek
dorobiony – dorobiony, zmęczony pracą, spracowany
dorobny – zarobiony
dorodny – dorodny, urodziwy
dorodzać – doradzać
dorostać – dorastać
dorośniony – dorosły
doroz – zaraz, od razu (kiebyk go spotkoł, doroz by spod na zym)
dorościć – zmoczyć rosą
dorościć się – zmoczyć się, chodząc po rosie
dorosony – zmoczony w wyniku chodzenia po rosie
dorozumiany – domyślny
dorozumieć się – domyślić się
dorozumiywać się – domyślać się
doróść – dorosnąć
dorucać – dorzucać, dodawać czegoś (doruć soli), dokładać opału (doruć sojt do pieca)
dorucić – dorzucić (Jasiek dorucił skałę za tyn brzyzek), dodać (doruć stówke i bee)
dorucić się – wziąć udział w składce (na tom zbiórke trza się dorucić)
dorucony – dorzucony
dorula – kobieta mało atrakcyjna, kobieta niezadbana
dorycany – zapłakny
doryceć się – napłakać się
doryktować – wyszykować, pedantycznie coś dokończyć
doryktować się – przybrać się (piykanie się doryktowała), wystroić się dziwacznie (wicie jako się doryktowała), doprowadzić się do uszczerbku na zdrowiu (bez to hipkanie to się i doryktowoł)
doryktowany – wystrojony, podupały zdrowotnie
dorymnica – łąta wzmacniająca konstrukcję dachową
dorymnie – daremnie
dorymno – na darmo, na próżno
dorymno robota – praca bez efektu
dorymny – daremny
dorymny mozól – daremny trud

dorywkem – dorywczo, okazjnie
dorzba – zob. darzba
dorzecznie – do rzeczy, rozsądnie
dorzecny – dorzeczny, rozsądny, zmyślny
dorzniiony – docięty, pocięty, pokaleczony
dorzniynty – jak wyżej
dorznonć – dorznać, zakończyć cięcie (dorzne ino tego pnioka), pokaleczyć kogoś nożem (dorzniyli go w karcmie)
dosadny – dobrze osadzony, dostosowany
dosadzić – posadzić do końca, zasadzić więcej (dosadzilyi my gruli za potokiem)
dosadzić się – przysiąść się
dosadzony – całkowicie posadzony, posadzony do końca
dosargać – mocno zmoczyć obuwie lub ubranie
dosargać się – przemoczyć się
dosargany – przemoczony, ubrudzony
dosiadać – dosiadać, siadać na konia, pochwycić (jastrzomb dosiod kurce)
dosiadany – określenie konia dobrego do jazdy konnej
dosiadować – dosiadać, siadać na konia, przeciągać wizytę (rod dosiadowuje)
dosiebny – skierowany do siebie
dosiedzieć – siedzieć lub wysiadywać do końca
dosieła – dotąd, do tej pory
dosioć – dosiać, skończyć sianie
dosioty – w pełni obsiany
dosiurować – doszorować, domyć
dosiurowany – doszorowany, domyty
doskakowac – osobnik szukający zaczepki
doskakować – doskakiwać (psy doskakiwały), szukać zaczepki (nie doskakuj, bo ci przyłoze)
doskniony – suchy, już wysuszony
dosknonć – doschnąć
doskoczyć – doskoczyć, przyskoczyć do kogoś w celu bójki (z razu doskoczył do niego i zacon go bić), doskoczyć do czegoś (doskoczył do gałynzi)
doskubać – zakończyć resztę oskubywania,

- zjeść przez bydło resztę trawy na pastwisku
- doskubany** – oskubany całkowicie
- doskubś** – zob. doskubać (niegde doskubie tom trowe)
- dosłodzić** – dodatkowo dosypać cukru
- dosłodzony** – dodatkowo posłodzony
- dosłużyć** – dosłużyć, dokończyć służby
- dosłużyć się** – dojść do czegoś w wyniku służby
- dosłyseć** – usłyszeć coś mimo trudności
- dosmarować** – ubrudzić, zbić
- dosmarować się** – ubrudzić się
- dosmarowany** – wysmarowany, ubrudzony, zbity
- dosmolić** – wysmarować smołą
- dosmolić się** – zbrudzić się, wysmarować się żywicą
- dosmolony** – brudny, wysmarowany żywicą
- dosodzać** – kończyć sadzenie, dodatkowo coś sadzić
- dosolić** – dosypać soli, zbić
- dosolony** – dostatecznie posolony
- dospać** – spać do pewnego czasu
- dospany** – wyspany całkowicie
- dosprzycyniać** – przyczyniać
- dosprzycyniać się** – przyczyniać się
- dosrać** – dać bardzo niewiele, dać niezgodnie z oczekiwaniem
- dosrany** – ubrudzony kałem
- dostać** – osiągnąć, trafić w czasie polowania (dostał, bo zaznaczył)
- dostać chroboka do głowy** – nabawić się choroby błędnika
- dostać do gorzci** – chwycić do ręki, dopaść kogoś, przyłapać kogoś (dostane cie do gorzci, to pozałujes)
- dostać fijola** – wariować
- dostać nerwicy** – zdenerwować się
- dostać po dupie** – otrzymać lanie
- dostać po grzbiecie** – zostać zbitym po plecach
- dostać po rzyci** – zob. dostać po dupie
- dostać po zymbak** – zostać zbitym po twarzy
- dostać się** – dostać się, popaść w tarapaty, wejść gdzieś (dostał się do izby)
- dostać siustu** – nabrać impetu, być pod wpływem impulsu
- dostać stracha** – zacząć się bać
- dostać w łape** – otrzymać łapówkę
- dostać wilka** – nabawić się zapalenia korzonków nerwowych
- dostajać** – dostawać, sięgać, sprostać (dostaje im syćkim)
- dostajać się** – wchodzić gdzieś, forsować zamknięcie, dawać się (dostało mu się zarobić)
- dostarać się** – wystarać się, zakończyć starania sukcesem
- dostawać** – dostawać, otrzymywać, dosięgać
- dostawać się** – wchodzić gdzieś
- dostawiać** – dobudowywać
- dostawiać się** – przystawiać się do kogoś, szukać zaczepki
- dostawiany** – dobudowywany
- dostawić** – dobudować
- dostawić się** – dobudować sobie coś, stanąć jako przeciwnik
- dostawiony** – dobudowany
- dostoć** – sprostać; stojąc, być do końca
- dostoć się** – doczekać się, stojąc; dać się (dostałoby się to zrobić)
- dostoty** – gotowy do zebrania po długim stanie (owies dostoty), dojrzały
- dostroić** – nastroić instrument, dopasować
- dostrzelić** – dobić zwierzyne kolejnym strzałem
- dostrzelony** – zabity dodatkowym strzałem
- dosuć** – dosypać
- dosukać się** – doszukać się; szukając, znaleźć
- dosusać** – dosuszać, doprowadzić do wyschnięcia (dosuszyć siano)
- dosusony** – suchy, wysuszony (dosusone siano)
- dosusować** – dosuszać
- dosuszyć** – dosuszyć, całkowicie osuszyć
- dosuty** – dosypany
- dosyć** – doszyć, przyszyć
- dosykować** – odsykować, doprowadzić (dosykowali go do hereštu)

dosypać – dosypać dodatkowo
dosypować – dosypywać
dosyty – dosyty
dosywać – dodawać, przyszywać
dosywany – przyszyty
doś – dość, wystarczająco (doś będzie na dzisiok)
dośla – dotąd
dośmielać – być śmiałym względem kogoś lub czegoś (dośmielała z nim ta dziewczka jako z nikim), śmiało sobie poczynać
dośmielać się (z kimś) – postępować śmiało, pozwalać sobie
dośmiec się – uśmieć się (dośmieć się do ożpuka)
dośpecić – zeszepecić
dośpecony – zeszepecony
dośpieć – zdążyć
doświacyć – udowodnić
doświadczyć – przyświadczyć, doświadczyć czegoś, przekonać się na własnej skórze
doświadczony – doświadczony, mający doświadczenie
doświnić – zbrudzić
doświnić się – zbrudzić się
doświniony – zbrudzony, umorusany
doświadcać – potakiwać, przyświadczać, pochlebiać
dotacyjjo – dotacja
dotarasić – zbrudzić błotem, bardzo mocno zbić
dotarasić się – ubrudzić się błotem
dotarasony – zbity, zbrudzony
doteczek – mały datek
dotek – datek, jałmużna, ofiara
dotel – potąd, dotąd
dotel potel – dotąd dopóki
dotela – zob. dotel
dotłomacyć – wytłumaczyć, wyjaśnić dokładnie
dotłuc – poobijać, porozbijać, zbić
dotłucony – dotłuczony, poobijany, potłuczony
dotłumacyć – zob. dotłomacyć
dotockać się – z trudem dojść; dojść, zataczając się
dotropić się – przeżyć zgryzoty

dotropiony – przybity zgryzotami
dotryjncić – domęczyć, zrobić bałagan
dotryjoncony – cechujący się bałaganem
dotrzymać – dorównać, sprostać, wytrzymać
dotrzymać się – wytrwać, uchować się, zachować się
dotrzymany – trzymany dostatecznie długo
dotuzować – potwierdzać czyjś pogląd lub stanowisko
dotuzowany – podburzony
dotuzyc – potwierdzić pogląd, zachęcić, podburzyć
dotykeos – dotychczas
doucony – posiadający właściwą wiedzę lub umiejętności
doucyć – nauczyć, uzupełniać czyjeś wiadomości lub umiejętności
doucyć się – uzupełnić swoje wiadomości
dowarty – domknięty
dowarzić – dogotować
dowarzony – dogotowany, określenie udanego osobnika
dowarzować – dogotowywać
dowarzowany – dogotowywany
dowarzyć – zob. dowarzić
dowiadować się – dowiadywać się, dopytywać się
dowiady – wizyta wysłanniczki kawalera w domu wybranki
dowiarek – osobnik zawierający
dowiarować – dowierzać
dowiczny – o jedzeniu: dławiący, powodujący czkawkę, trudny do przełknięcia
dowić – dusić, dławić
dowić się – dusić się
dowidzieć – móc dostrzec, spostrzec
dowiedzieć się – dowiedzieć się, otrzymać wiadomość
dowiedziny – wywiad u rodziców wybranki, czy jest możliwe zamążpójście
dowierzać – wierzyć komuś
dowiony – duszony
dowionzać – zakończyć wiązanie (pryndziučko dowionz te snopki)
dowionzany – złączony przez przywiązanie

dowitny – zob. dawitny
dowiny – duszący
dowinyzować – dowiązywać
dowiyrać – domykać (dowiyroj za sobom dźwiryze), dokuczać, dogotowywać
dowiyrany – domykający się
dowiyś – doprowadzić
dowiyżé – dowieźć, dotransportować
dowka – składka, danina, podatek, datek
dowlyc – przynieść coś (dowlók dziadostwo), przyprowadzić (dowlók babe), przywlec
dowlyc sie – dowlec się, dotrzeć z trudem
downijj – dawniej
downijjy – dawniejszy, starszy
downo – dawno
downy – dawny, stary
dowobiać – zwabiać bliżej
dowobić – zwabić bliżej
dowobiony – zwabiony bliżej
dowodnie – dokładnie, prawdziwie, szczerze
dowodny – prawdziwy, rzeczywisty, dowiedziony
dowody – sposoby
dowolać – poprzewracać
dowolać sie – poprzewracać się (zjechołek, alek sie dowoloł)
dowolany – taki, który był przewracany
dowolać sie – zostać usłyszanym powołaniu
dwołany – przywołany
dowód – dowód, początek, przyczyna, dowód osobisty
dowreć – domknąć, dogotować
dowrzeć – zagotować się, dogotować się
dowrzeć – jak wyżej
dowścip – dowcip
dowścipny – dowcipny
dowutnie – z pewnością
dowutny – rzetelny
dozarty – uparty, niustępliwý, kłótlivy (dozarto baba)
dozarty jako pies – jak pies niustęplivy, nieznośny, dokuczliwy
dozarty na robote – bardzo pracowity, niefolgujący sobie w pracy

dozarty niby pies – zob. dozarty jako pies
dozbacować – przypomnieć coś, przypominąć coś
dozbacować se – przypomnieć sobie
dozdać – dopasować
dozdajać – jak wyżej, oszukać kogoś (dozdajoł ik)
dozdajać sie – odszykować się
dozdajany – dopasowany, odszykowany, skrzywdzony
doziornik – dozorca
doziorność – pilnowanie
doziorny – dbały, pilnujący
doziorować – nadzorować, pilnować
doziór – dozór
doziyrać – sprawować dozór, doglądać
doziyracka – pilnowanie, stróżowanie, baczenie
doznać sie – połapać się, zorientować się, dowiedzieć się
dozorca – dozorca, strażnik
dozreć – dokuczyć (dozar mu do cna), dokończyć jeść
dozryć – jak wyżej
dozryć sie – upić się
dozuć – zmiąć, dokończyć zucia
dozuty – zmięty
dozwiadować sie – dowiadywać się
dozwiady – wywiad
dozwiedzić sie – dowiedzieć się
dozwolić – pozwolić, zezwolić
dozwolony – zezwolony, akceptowany
dożyć – dożyć, żyć do określonego czasu
dożyć świata – zakończyć życie, dokończyć żywota
dozyrać – dojadać, dokuczać
dozyrać sie – kłócić się, żreć się
dozyty – człowiek otwarty na innych ludzi, uczynny
dozywać – dożywać
dozywocie – dożywocie
dozywotny – dożywotny
dożrałość – dojrzałość
dożrały – dojrzały
dożrany – zob. dożrały
dożreć – zobaczyć, dopatrzeć (dożrołjom), dojrzeć

dożryć – zob. dożreć
dożrywać – dojrzewać
dójt – udój, dojenie
dójdziony – taki, którego cechują odpowiednie właściwości
dójka – mleczna owca lub krowa, brodawka sutkowa
dójtś – dojść (doseł do sałasa), zakończyć życie, dojrzeć, dopędzić kogoś
dójtś do jedności – porozumieć się, pogodzić się
dójtś do ładu – porozumieć się, uładzić (ni moze śnim dójtś do ładu)
dójtś do mocy – odzyskać siły
dójtś do prawa – uzyskać prawne rozwiązanie, uzyskać korzystny werdykt
dójtś do roków – osiągnąć wiek dojrzały, osiągnąć pełnoletność
dójtś do rzeczy – dojść do sedna, dojść do celu
dójtś do składu – jak wyżej
dójtś końca – znaleźć właściwe rozwiązanie
dójtś końca rzyndu – zob. dójtś do ładu
dójtście – dojście
dóła – los, dola
dólan – mieszkaniec dolnej części miejscowości
dólanie – mieszkańcy dolnej części miejscowości
dólaný – jak wyżej
dółański – należący do dolnej części wsi
dólar – dolar
dólon – zob. dólan
dólski – nizinny
dól – piwnica, miejsce do przechowywania ziemniaków w ziemi
dóm – dom
dóma – w domu
dómek – domek
dómownik – domownik
dómowy – domowy
dónaj – rzeka, woda płynąca
dónajcon – mieszkaniec wsi Dunajec
drabina – drabina, bok wozu drabiniastego, potoczne określenie bardzo wysokiej kobiety

drabinecka – drabinka
drabinka – jak wyżej
drabińcok – wóz drabiniasty
dragan – dragon
dragana łusycý – dokonywać samogwałtu
drajfus – trójnożna podstawka do ogrzewania garnka nad ogniskiem
drała – określenie osobnika nic niewartego, przewisko
drałować – gnać, iść szybko
drandula – osoba lubiąca fantazjować
dranica – deska łupana z kłoca smrekowego, gont
dranka – sztacheta, kij w płocie
drańdać – dowcipnie mówić, bając, plotkować
drańdoc – bajarz, plotkarz
drańdolić – zob. drańdać
drańdola – zob. drańdoc
drańdula – bajczarka, plotkarka
drapa – strome wzniesienie, stromy stok, zob. grapa
dratew – dratwa, gruba nić lniana
drdzawica – woda o rdzawej barwie, moczar
drdzyń – rdzeń drzewa
dreć – targać, drzeć, skubać (drejom piyrze)
dreć piórka – targać pierze
dreć pysk – krzyczeć
dreć sie – drzeć się, krzyczeć, głośno płakać (dziecko sie dre)
drejaka – roślina zielna driakiew lśniąca
drejfus – zob. drajfus
dreptac – osobnik chodzący małymi krokami, osobnik odbywający liczne wizyty celem załatwienia jakiegoś interesu
dreptać – chodzić małymi kroczkami
dreptány – rodzaj tańca
drewiarnia – skład drzewa, zakład drzewny, zob. drewnitnia
drewiorz – robotnik leśny
drewiynko – niewielki kawałek drewna
drewiynka – fajka drewniana
drewka – podpory dachowe w drewnianych kolibach
drewko – kawałeczek drewna opałowego, szczapa

drewniane kluski – ironiczna nazwa kłuski kukurydzianej z mlekiem
drewniany – drewniany, niezdarny (dycmo rynce drewniane), toporny
drewnieć – sztywnieć, twardnieć, upodabniać się do drewna
drewniak – wóz na drewnianych kołach, określenie osoby ociężałej, drewniak
drewno – drewno, materiał stolarski
drewutnia – pomieszczenie na drewno opałowe, zob. drewniarnia
drógwa – drgawka
drob – drab, łobuz, silny mężczyzna
drobczyć – rozdrabniać na kawałki, drobić
drobić – przebierać nogami, wykazywać zniecierpliwienie, tańczyć drobny taniec, rozdrabniać
drobiony – rozdrabniany
drobiozg – małe dzieci, dziatwa, drobne przedmioty
drobnawy – zbyt mały, cechujący się niewielkimi rozmiarami
drobne – pieniądze o niskich nominałach
drobniaty – zob. drobnawy
drobnica – drobna zwierzyna, drobne drzewa, żerdzie
drobniok – drobny ziemniak, gazda małorolny, drobna moneta
drobniutki – bardzo drobny, zdrobniałe określenie tańca drobnego
drobniutko – drobniutko
drobno – drobno, w niewielkich kawałkach
drobno hipkać – podskakiwać z powodu chłosty lub jakiegoś dopustu
drobno nuta – melodia do tańca drobnego
drobno skokać – podskakiwać w czasie chłosty
drobno srać – mieć rozwolnienie z powodu stresu
drobność – drobiazg
drobny – drobny, mały, niewielki, rodzaj tańca góralskiego
drobny statek – drobny inwentarz
drogawy – zbyt drogi, o trochę wygórowanej cenie
drogi – kosztowny, mający wysoką cenę

drogi piniondz – duża kwota pieniędzy
drogo – drogo, kosztownie
drogo płacić – ponosić znaczną karę
drogoryjo – drogeria
drogość – drożyzna
drogsawy – trochę droższy
drogsy – droższy
drong – drąg
dronzadło – urządzenie do drażenia
dronzek – drażek
dronzony – drażony
dronzuś – zob. dronzek
dronzyć – drażyć
dropacka – szorstka szczotka
dropać – drapać, szybko uciekać
dropać się – drapać się (dropie się po łbie), wychodzić (dropie się do wiercha), dawać sobie radę w życiu (dropie się do świata)
dropany – drapany
dropiaty – koń niejednakowej maści (np. czarny z białymi plamami), cętkowany
dropieźny – drapieźny
dropiyż – drapieżnik
dropiyźnik – jak wyżej
dropniony – skradziony
dropnoné – dopaść (dropneni go), uciec (dropnon im z hereštu), ukraść
dropnoné się – zadrapać się
drozd – ptak drozd
drozdze – drożdże
drozdowy – upieczony z użyciem drożdży
drozdówka – drożdżówka
drożeć – drożeć
drożyć się – żądać wygórowanej ceny za coś
drożyzna – drożyzna, wysoki poziom cen
droźnić – drażnić
droźnić się – droczyć się, przekomarzać się
drożniony – drażniony
drób – drobne dzieci
dróga – droga, wędrówka, podróż
drógi krzizowe – rozstajne drogi
drózd – zob. drozd
drózecka – dróżka, ścieżka
dróżny – dróżnik

dróżyisko – droga, daleka droga (dróżyisko trza przyjść), stara droga
dróżyicka – żona dróżyika
dróżyik – zob. dróżyi
druciany – wykonane z drutu
druciarika – rzemiosło druciarza
druciarować – uprawiać druciarstwo, być druciarzem
drucik – cienki drut
drucioik – garnek wzmocniony drucianym opłotem, zmywak druciany
druciorika – zob. druciarika
druciorz – wędrowny rzemieślnik naprawiający garniki
drudziok – uczeń drugiej klasy szkoły podstawowej
drugi – drugi, następny, inny
drugi roz – następnym razem
drugi świat – świat życia pozagrobowego
drugie bytowanie – jak wyżej
drugie telo – dwa razy tyle
drugo – druga, godzina druga
drugo broda – fałda tłuszczu pod brodą
drugo izba – pokój gościnny, zob. biało izba
drukować – pisać drukiem
drukowany – napisany drukiem
drukowany papiyr – pismo urzędowe
drumkać – brzęczeć, napomykać (ludziska drumkajom), brząkać
drumkać na nosie – lekceważyć, wodzić za nos
drumkot – bicie serca
drumkotać – brząkać
drumkoś – osobnik mówiący dudniącym głosem
druscka – druhna
drusckować – być druhną
drusłok – durszłak, cedzak
drut – drut, miękka warstewka na ostrzu narzędzia, pojawiająca się w końcowej fazie jego naostrzania
drutówka – rodzaj strzelby
druty – metalowe szpile do splatania wełny
druzba – družba
druzba biały – družba ubrany w białą sukmanę

druzba corny – družba ubrany w czarną sukmanę, zob. pytac, zob. piyrsky družba
druzbacka – spełnianie powinności družby
druzbować – družbować, być za družbę
druzbowanie – zob. družbacka
druzcka – druhna, zob. druscka
drudzić – druzgotać, kruszyć, rozbijać coś, łamać na kawałki
drudzić się – kruszyć się na kawałki
druzgać – zob. drudzić
druzgot – złomowisko skalne ze skał osadowych
druzyna – družyna
druzynowy – družynowy
drwa – drwa, polana
drwić – drwić, szydzić z kogoś
drwina – drwina, złośliwy żart, kpina
drwinka – żarcik, kpinka
drwiorz – kpiarz, osobnik drwiący
drwiska – drwiny, narąbane polana
drybdac – osobnik nadskakujący
drybdać – dreptać, przestępować z nogi na nogę
drybdoś – zob. drybdac
drycny – pełny życia, ruchliwy, żywotny (drycno baba), dobrze wyglądający
dryfus – zob. drajfus
dryg – skłonność, umiejętność, dar (Małys mo dryg do hipkanio)
drygać – broić, brykać
drygont – wysoki mężczyzna, krzykacz, niewykastrowany koń
dryjaka – driakiew, zob. drejaka
dryjaternicka – aktorka dramatyczna
dryl – metoda wychowania, wyrabiająca ślepe posłuszeństwo
dryna – drena
drynda – rozklekotany pojazd
dryntwota – drętwtota, skostnienie, brak czucia
dryntwy – drętwy, pozbawiony życia, pozbawiony czucia
dryńda – kiepski pojazd, rozklekotany pojazd, zob. drynda
dryńdac – mało sprytny mężczyzna
dryńdula – mało sprytna kobieta, mało ruchliwa kobieta

drypcić – dreptać, deptać, ugniatać, niszczyć, drepcąc (cysto piyknie trowe zdrypsiyli)
drypsać – bazgrać, pisać brzydko
drypsić – zob. drypcić
drypsony – ugniatany, deptany
drysc – dreszcz
dryśłok – zimowit jesienny
drzadzzyć – miażdżyć, rozłupywać na drzazgi
drzadzzyć się – podczas rąbania drzewa łupić się na drzazgi
drzemota – senność, ochota do spania
drzemoty – nici nierówno uprzedzone
drzewi – dawniej, niegdyś
drzewiany – drewniany, wykonany z drzewa
drzewiany wongiel – węgiel drzewny
drzewiej – zob. drzewi
drzewina – drzewko
drzewijj – zob. drzewi
drzewiyn – jak wyżej
drzewko – drzewko, drewienko, choinka
drzewniany – zob. drzewiany
drzewnijsy – dawniejszy, dawny
drzewo – drzewo, opał drzewny
drzić – drzeć, niszczyć przez ścieranie
drzić się – drzeć się
drzimać – osobnik lubiący drzemać
drzimać – drzemać
drzimnonć – zdrzemnąć
drzimnonć se – zdrzemnąć się
drzystać – mieć biegunkę
drzozga – drzazga, szczapa
drzyć – drzeć, targać, zob. drzić
drzyć się – krzyczeć, wydzierać się, zob. drzić się
drzymać – zob. drzimać
drzymacka – drzemka
drzymać – drzemać
drzymota – zob. drzemota
drzysnonć – oddać rzadki kał
drzystać – mieć biegunkę (drzysto! caluć-kom noc)
drzystowka – biegunka
drzyśłok – zob. dryśłok
drzywko – choinka

drzyzdać – zob. drzystać
drzyzdzić – łupać na drzazgi, załatwiać się, mając rozwolnienie
drzyzdzić się – łupać się na drzazgi, krzyczeć bez powodu
drzyzga – drzazga, szczapa, zob. drzozga
drzyznonć – zob. drzysnonć
du – do
du domu – do domu
dub – sucha kora używana w garbarstwie
dubać – marudzić, guzdrać się
dubelt – podwójnie
dubelt telo – na pewno tyle, dwa razy tyle
dubeltowo – na pewno, podwójnie
dubeltowy – pewny, podwójny
dubeltówka – dubeltówka, strzelba
duc – odgłos uderzenia głową (słysołek duc)
duca – dziura, dołek w ziemi znaczący stanowisko gracza w dziecięcej zabawie „świnie paść”
duchac – kalikant, osoba nadymająca miechy organów lub miech kowalski
duchać – kalikować, dmuchać, dąć powietrze, zdmuchiwać (kościelny ducho świycki)
duchniony – uderzony z impetem, mocno potrącony
duchnonć – uderzyć, powiać, dmuchnąć
duchoń – tytoń
duchota – zaduch, parne powietrze
ducie – wiatr, wianie wiatru
ducka – koszyk do pieczenia chleba
duckać – trącać (nie duckoj mie), uderzać, bósć (barany sie duckajom)
duckać się – trącać się, bósć się
ducnonć – uderzyć głową (ducnon o powale)
ducnonć się – uderzyć się o coś twardego
duć – dąć, wiać
duć się – dąć się, pysznić się, nadymać się, być obrażonym
dudac – lichej grajek
dudać – grać na dudach, tłumaczyć prosto, dudnić, padać dużymi kroplami, pić łąpczywie
dudasek – dudziarz

dudek – moneta równa dwom grajcarom,
ptak dudek
dudki – pieniądze
dudkować – usilnie namawiać, przekony-
wać, schlebiać, uzgadniać
dudlac – osobnik lubiący pić, alkoholik
dudlać – pić łapczywie, pić długo
dudlik – cumel
dudlawy – wydrążony, niedorozwinięty
dudlok – osoba dudława (zob. dudlawy),
osoba słabo rozwinięta, drzewo spróchn-
niałe wewnątrz
dudła – dziupla
dudłac – kiepski gazda
dudłać – wykonywać coś z trudnością,
wiercić otwory, wydrążać drzewo
dudławy – zob. dudlawy
dudło – dziura w pniu
dudłocka – kiepska gospodyni
dudłok – zob. dudlok
dudłok regimencki – oferta pułkowa
dudniacka – mówienie tubalnym głosem,
mówienie bez wyraźnego sensu
dudniawa – odgłos dudnienia, łoskot
dudnić – mówić coś niskim tonem, mówić
dudniąco, grać mało harmonijnie (nie
grajom, ba dudniom), dudnić
dudnieć – jak wyżej
dudocek – dudziarz
dudok – jak wyżej
dudoleć – mówić coś, co jest miłe
dudorz – zob. dudocek
dudosek – jak wyżej, ot taki sobie du-
dziarz
dudra – znaleźzisko, promień
dudrac – osobnik lubiący grzebać, osob-
nik lubiący szperać
dudracka – grzebanie, precyzyjna praca,
kobieta szperająca, kobieta coś skrywa-
jąca
dudrać – grzebać, szperać, gmerać, gde-
rać
dudrać się – guzdrać się
dudranie – grzebanie, szperanie, gmera-
nie, gderanie
dudrocka – partaczenie, określenie nie-
zdarnej kobiety, zob. dudracka

dudrok – osoba mało sprawna, osoba opie-
szała, guzdrała, partacz
dudrować – grzebać, szperać
dudrzyć się – guzdrać się, marudzić
dudu – do domu w języku dziecięcym
dudy – instrument muzyczny dudy, gajdy
dudzić – gnębić
dudziorz – zob. dudorz
dufać – sądzić, myśleć, mieć wewnętrzne
przekonanie
dufność – zadufanie
dufny – zadufany, ufny, pewny siebie
duhać – dmuchać, gasić coś przez dmu-
chanie
duhan (z węgierskiego) – tytoń fajkowy
duheckem – duszkiem, w mig
duheckiem – jak wyżej
duhem – jak wyżej
duhniiony – dmuchnięty
duhnonć – dmuchnąć, zadąć
duhoc – osoba dmiąca w kuźni miechem,
muzykant dmiący na instrumencie
duhota – duszność, astma
duhota biere – odczucie duszności
duhota trzimie – jak wyżej
dujawa – mocny wiatr, zamieć, wichura
dujawica – jak wyżej
dujba – zawierucha
duk – duch
dukacik – ekspresyjnie o dukacie
dukacka – dukanie
dukać – bąkać, czytać niewyraźnie, czy-
tać, jąkając się
dukat – dawna złota moneta
dukot – jak wyżej
dular – dolar
duldac – osobnik lubiący pić, pijak
duldać – pić, wydając charakterystyczny
odgłos połykania
duldany – głośno pity
duldac – zob. duldac
duldoś – jak wyżej
dulić – palić fajkę
dulka – fajka
dumac – myśliciel, osoba, która myśli
dumacka – myślenie, zastanawianie się
dumacyć – myśleć, rozmyślać

dumać – zob. dumacyć
dumny – wyniosły, zarozumiały
dumoc – zob. dumac
dupa – tyłek, siedzenie, określenie człowieka niezaradnego, safandula
dupa grochowo – ironiczne określenie mężczyzny mało zaradnego, osoby niepotrafiącej czegoś zrobić
dupa jaś – jak wyżej
dupa sakraholcko – absolutny nieudacznik
dupa siarcysto – jak wyżej
dupy dać – odbyć stosunek, zob. dać dupy
dupać – uderzać z wydaniem odgłosu
dupcyć – partaczyć, robić nieporadnie, wulgarnie określenie odbywania stosunku
dupcyć się – odbywać stosunek
dupcyngier – określenie osobnika małwartościowego, osobnik drobiazgowy, osobnik szukający okazji odbycia stosunku
dupe ozerwie – określenie stosowane w przypadku osób łakomie jedzących (jy, jaze mu dupe ozerwie)
dupek – walet w kartach, negatywne określenie osobnika, który nie zachował się lub nie zrobił czegoś właściwie
duperela – głupstwo, błądostka
duperelka – coś małego, jak wyżej
dupiany – lichy, kiepski
dupiaty – określenie osoby o dużym tyłku
dupić – gapić, poniżać kogoś (na kozdym kroku go dupi)
dupka – pozostałość ziemniaka po wykrojeniu wykrawka, dolna część snopa
duplować – dublować
duplowany – dublowany
dupniok – worek szeroki i niski, określenie niskiej i korpulentnej osoby
dupniony – uderzony mocno
dupnonć – uderzyć (dupnon auciskiem we słupa)
dupny – duży, okazały (dupne aucisko)
dupny flak – kiszka stolcowa
dupowaty – mało zaradny, gapiowaty
dur – tyfus, odurzenie, obłąd, moc
durbacny – głupi, głupi przekornie
durbok – dureń, głuptas

durceć – terkotać, warczeć
durk – hałas, hurkot, druk
durkac – bat, osoba uderzająca, osoba czyniąca łoskot
durkać – uderzać mocno, potraćać, stukać, strzelać, gwałtownie lać, buchać
durkniony – uderzony, potracony
durknonć – strzelić, uderzyć, zderzyć się, wypić haustem (durknon, ani sie nie skrzywił), huknąć, wystrzelić
durkować – drukować
durkowane – drukowane, napisane drukiem
durkowany – drukowany
durnawy – lekko dumny
durnieć – stawać się dumnym
durność – wyniosłość
durnowaty – wyniosły
durny – dumny, butny, pyszny
durok – dureń
durślók – durszlak
durstynioki – rodzaj ziemniaków
durzić – podjudzać, burzyć, spalniać
durzić się – stroszyć się, wzdymać się, podnosić się do góry
durzyć – zob. durzić
durzyć się – zob. durzić się
dusa – dusza, podstawka pod struny w skrzypcach, metalowa wkładka w żelazku do prasowania, palenisko w glińianej fajce, listewka wkładana w felc dwóch łączonych desek, element ornamentacyjny parzenicy
duse wypomnieć – pomodlić się za duszę
duse wypowiedzieć – wyrazić wewnętrzne odczucie, przekonanie
duścić – kaszleć, dławić, dusić
duścić się – dusić się, tracić oddech, słabo się palić (w piecu się dusi)
dusigros – dusigrosz, skąpiec, sknera
dusiować się – przysięgać na duszę (na mój dusiu), zaklinać się, zob. dusować się
dusiu – słowo stosowane w powiedzeniu „na mój dusiu”, czyli „przysięgam na moją duszę”
duskem – duszkiem, szybko, jednym tchem, jednym haustem (duskem wypiył)

duskiem – zob. duskiem
dusnawy – lekko duszący
dusnawo – ciężko, trudno
dusnota – duszno, parność, duszność
dusny – duszący, dla duszy
dusować się – zaklinać się, zob. dusiować się
dusycka – dusza, duszyczka
dusycki wypominać – imiennie polecać w kościele dusze zmarłych wspólnej modlitwie wiernych
dusynie – kaszel, duszenie
duś, duś – okrzyk przywołujący do jedzenia gęsi lub gołębie
duśnica – dusznica bolesna
duśnota – dusznota, astma, uczucie duszności
duśny – duszny, dający odczucie duszności, trudny do przełknięcia
duweruwać – wierzyć
duwodnie – dokładnie, niewątpliwie
duwodny – prawdziwy, dowiedziony, rzeczysty
duzawy – zbyt duży, bardzo duży
dużaźny – jak wyżej
duze roki – wiele lat
duzo – dużo, wiele
duzo niemało – wiele
duzo sionga – miara objętości równa około 8 kubikom
duzy – duży, wysoki (duży chłop), o dużych rozmiarach (duzo chałupa)
dużyć się – zob. durzyć się
dwa – dwa
dwadziścia – dwadzieścia
dwakroć – dwukrotnie, dwa razy
dwametry – dwumetry
dwanoc – dwanaście
dwanosty – dwunasty
dwaństwo – zob. dwanoc
dwańścioro – dwanaścioro
dwańścizna – dwunasta część roli
dwasta – dwieście
dwasto – jak wyżej
dwaścia – dwadzieścia
dwaścia roz – dwadzieścia jeden
dwista – zob. dwasta

dwiesto – zob. dwiesta
dwirka – drzwi, furka
dwoić (komuś) – zwracać się do kogoś przez „Wy” (kaz bracie idziecie?)
dwojaki – dwojaki w znaczeniu ogólnopolskim
dwojako – dwoma sposobami
dwoje – dwoje
dwojić – zob. dwoić
dwojnica – pasterska piszczałka o dwóch kanałach
dwojok – dwa garnki gliniane zespolone uchwytem, zrosnięte drzewa
dwojryncny – dwuręczny
dwojśniok – jak wyżej
dworski – dworski, związany z dworem
dwójka – dwójka, ocena niedostateczna, dwie osoby razem
dwójnasób – podwójnie
dwójniok – zob. dwojok
dwók – dwóch
dwór – dwór
dwucolówka – deska o grubości 2 cali
dwudukowiec – dawna austriacka moneta
dwudzystka – pieniądz dwudziestozłoty, dziewczyna licząca dwadzieścia lat
dwudzysty – dwudziesty
dwumetry – mający wysokość 2 metrów, mający ciężar 200 kilogramów
dwumetrówka – coś, co ma długość 2 metrów
dwunostka – dwunastka, gwóźdź o długości 12 cm
dwunosty – zob. dwanosty
dwuryncny – potrafiący pracować oburącz
dy – wyraz stanowiący wprowadzenie do rozmowy, stwierdzenia czy zapytania (dy z kozdyj strony; dy jakoz by było?; dyjek myśłoł)
dy jak – jak, jakże
dy jakoz – jak wyżej
dy juz – w tej chwili, zaraz
dy ka – gdzie
dy kany – jak wyżej
dy kazby tam – gdzieżby tam
dy niepęc – niewesoło, niebezpiecznie
dy przecie – przecież tak

- dy zaś** – zob. dy przecie
dy zaśby – jak wyżej
dybać – czyhać, czatować (dyboł na jego zycie)
dybłować – łączyć elementy drewniane, stosując kołki wciskane w boki tych elementów
dych – oddech, zob. deh
dychać – oddychać (dycho jesce), zob. dehać
dychanie – oddychanie, oddech
dychawica – astma
dychawicęć – oddychać z trudem
dychawiczny – mający duszności, męczący się szybko
dychniony – niezdrowy
dychniynty – jak wyżej
dychnonć – odpocząć, złapać oddech
dycieś – przecież żeś
dyć – przecież, wszak, zaiste, to, ale (dyć powiym; dyć z doliny seł; dyć był cas)
dyć kazby – przecież, jakżeby
dyć nicego se – całkiem całkiem, może być
dyć niegze – niech będzie
dyć nijak – przecież nie inaczej
dyć przecie – właśnie, tak
dyćjek – przecież żem (dyćjek to zrobiył)
dyćjeś – zob. dycieś
dyćze – przecież że
dydać sie – wąsać się
dydziek – zob. dyćjek
dyfer – mechanizm różnicowy w samochodzie
dyfteryjo – dyfteryt, błonica
dyga – deseczka pod strunami w gęślach, długa cienka deska, cienkie drzewo
dygać – drgać
dygi – część maszyny do młócenia, służąca do wytrząsania ziarna ze słomy
dygotać – jak wyżej, trząść się, odczuwać zimne dreszcze
dygotajyncy – trzęsący się
dyh – oddech
dyhać – oddychać
dyhanie – oddychanie
dyhawica – duszność, astma
dyhawicnieć – mieć astmę, chorować na drogi oddechowe
dyhawiczny – chory na drogi oddechowe
dyhnonć – odetchnąć
dyj – przecież
dyj przecie – tak przecież
dyj ta – przecież tak
dyjbyk – przecież bym
dyjek – zob. dyćjek
dyjeś – zob. dycieś
dyjze – wzmocnione dyj, dyj tak
dyk – zob. deh
dykciany – tekturowy
dykta – tektura
dyktowy – zob. dykciany
dyktura – zob. dykta
dykturowy – zob. dykciany
dyl – belka podłogowa w stajni lub w komorze
dyle – podłoga w stajni lub komorze
dylicka – zob. dyl
dylicki – zob. dyle
dylic – dylować, układać podłogę z dyli
dylina – podłoga z dyli
dyłować – układać podłogę z dyli, układać przejazd z dyli
dyłowanie – czynność układania dyli
dyłowany – pokryty dylami
dyłówka – droga o nawierzchni wyłożonej dylami
dym – dym, lotny produkt spalania
dymać – pędzić (dymie co tchu do góry)
dymbcok – dębczak, kij dębowy, młody dąb, silny młodzian
dymbiarnio – garbarnia
dymbić – garbować, uzyskiwać coś
dymbina – dębina
dymbować – garbować skórę
dymbowina – liście i gałęzie dębowe
dymbowy – dębowy, wykonany z dębu
dymeczek – dymek
dymek – niewielka smuga dymu
dymić – wypuszczać kłęby dymu, kopcić, potocznie palić tytoń
dymić sie – dymić się
dymienik – otwór w dachu do wychodzenia dymu
dymnik – jak wyżej

dymno izba – kurna izba
dymny – zakopcony
dynarek – żelazna podstawka pod garnki, stawiana na ognisku
dynaturka – denaturat
dyndac – osobnik beztrosko podchodzący do spraw
dynrać – kołysać się, zwisając swobodnie, biec truchtem
dynrolek – zawieszona na czymś zawiąniętka, żartobliwe określenie niskiej, korpulentnej kobiety
dynować – biec truchtem przez wilka, lisa lub borsuka
dynecko – małe denko
dynga – klepka drewniana, zob. bednorka
dynko – denko, zatyczka, wieczko blaszanki, wieczko borenki
dynor – denar
dynorka – drewniana pokrywa na garnek
dyntka – dętka
dynty – o kształcie wypukłym
dyrceć – biec tanecznym drobnym krokiem
dyreki – trucht
dyrd – jak wyżej
dyrdać – lekko biegać, biegać truchtem
dyrdeckem – lekkim klusem, truchtem, biegiem
dyrdem – jak wyżej
dyrdkać – lekko biec
dyrdkajncy – lekko biegnący
dyrdki – lekki bieg
dyrdkiem – zob. dyrdem
dyrdność – podbiec, truchtać
dyrdolić – dreptać, lecieć
dyrdolny – określenie powolnego biegu
dyrdoń – próżniak, leń
dyrdusiać – biec bardzo drobnymi kroczkami
dyrdusianie – bieganie dziecka
dyrdy – bieganie, truchtanie
dyrdym – biec niezbyt szybko
dyrlaga – długa deska
disc – deszcz
dyscowny – deszczowy

dyscowy – zob. dyscowny
dyscówka – deszczówka, woda deszczowa
dyscycek – niewielki deszcz, deszczyk
dyscyć – padać
dyscyso – ulewa, duży deszcz
dyseć – dyszeć, ciężko oddychać
dysel – dyszel
dysenie – oddychanie, dyszenie
dysiel – zob. dysel
dysielek – dyszelek
dyśkunować – dysponować, rozporządzać
dyśkurować – radzić, dyskutować
dyśkurs – dyskurs, rozmowa
dyśłowe – dyszłowe, opłata pobierana za korzystanie z dróg
dyśłowy – określenie konia pociągowego, konia chodzącego przy dyszlu
dyśpenso – dyspensacja
dyśputa – dysputa, rozmowa
dywizyjo – dywizja
dywon – dywan, kilim
dyziur – dyżur
dyziurka – dyżurka
dyziurny – dyżurny
dyziurować – dyżurować
dyziurowanie – dyżurowanie
dyzyntyr – dezenter
dyzyntyrka – dezercja
dyzyntyrować – dezercerować
dzbonecki – roślina dzwonek rozpięchły
dziabać – łupać, rąbać, uderzać ostrym narzędziem
dziabniony – zraniony ostrym narzędziem
dziabnonć – uderzyć ostrym narzędziem
dziada – dziad, dziadziśko, niedołęga
dziadecek – dziadziś
dziadek – dziadek, stołek do podtrzymywania drewna obrabianego ośnikiem, żerdź w szczycie dachu, żerdź w chałupie łącząca tzw. bant z nadstratniakiem
dziadkoski – dziadka, nleżący do dziadka, otrzymany od dziadka
dziadkowe wonsy – roślina wełnianka
dziadkowizna – grunt po dziadku
dziadkowy – należący do dziadka
dziadoski – do niczego, byle jaki

działość – lichota, coś marnego, coś, co jest mało wartościowe, źle zrobione
działowac – chodzić po prośbie, wykonywać coś nieporadnie, źle gospodarzyć
działowac sie – kiepsko spisywać się, opóźniać się (coz nie idzies, ba sie dzia-dujes?), kiepsko gospodarować, nie wykonując na czas stosownych prac (nie kosi, ba sie dziaduje)
działowanie – zebranie, kiepskie gazdowanie, klepanie biedy
działowany – kiepsko wykonywany, kiepsko robiony
działowaty – kiepski w działaniu, niestranie ubrany, źle wykonany
działowicie – dziadowie, przodkowie
działowizna – miejsce, gdzie kiepsko się coś produkuje
działownio – miejsce, gdzie coś jest nie w porządku (nie gazdówka, ba działownio; nie rzonda, ba działownio)
działowski – do niczego, nieprzydatny (działowsko siykiyra), należący do dziada
działowski bic – wyrażenie służące do określenia, że coś jest niewiele warte
działowka – biedna kobieta, panna bez posagu, kobieta mało zaradna, kiepska gazdówka
dziađuła – niezaradna kobieta lub dziewczyna, nieruchliwa osoba płci żeńskiej, panna nieposiadająca posagu
dziađułek – starzec, pieszczotliwie o dziadku
dziađuś – jak wyżej
dziady – przodkowie, rzeczy bezużyteczne
dziady wiysać – obmawiać kogoś
dziadyga – pogardliwe określenie mężczyzny
dziadzi nadali – łagodne przekleństwo
dziadzi wziyni – jak wyżej
dziadzisko – zob. dziadyga, żebraczyśko
dziafac – krzykacz, pyskacz
dziafacka – kłótnia, określenie kłótlivej kobiety, buzia osoby lubiącej się kłócić lub mówić źle o innych (dyć u niyj ino dziafacka duzo)

dziafac – pyskować
dziafkać – nagadywać, pyskować, mówić źle, szczekać (pies dziafko)
dziafkanie – nagadywanie, szczekanie małego psa, dojadanie
dziafkoc – pyskacz
dziafkula – pyskula
dziağan – kilof
dziaķnonć – skrzesać ogień
dział – pochyłość góry, podział majątku
działy cynić – dokonywać podziału majątku
dziana – określenie mało rozgarniętej osoby, zupa
dziamacka – kobieta bardzo wolno jedząca
dziamac – jeść wolno, trzymając pokarm w ustach
dziamkać – jak wyżej
dziamok – osobnik bardzo wolno jedzący
dziarski – żwawy, ochoczy
dziatki – określenie grupy dzieci
dziawkać – zob. dziafkać
dziawolić – skomleć, gwarzyć mową dziecka
dziawraga – nędznik, osobnik niedołączny, mizerak
dziawrazyc – mówić głośno, nie dopuszczając innych, mówić samemu do siebie (dziecko ciyngiem dziawrazy)
dziceć – wariować, robić coś bez rozważy, spieszyć się nadmiernie (nie dzic; to moje chłopcyśko do ena dziceje)
dzicek – mały dzik
dzicie – dziecko, niemowlę
dzicka – zdziczałe drzewo owocowe, odrost na drzewie owocowym
dzickowaty – lekko zdziczały
dzie – gdzie
dziebondź – gdziekolwiek
dziecie – zob. dzicie
dziecina – pieszczotliwie o dziecku
dzieciontko – dzieciątko
dzieciński – dziecięcy, dziecienny
dzieciństwo – dzieciństwo
dziecisķo – dzieciak, emocjonalne określenie dziecka z negatywnym odczuciem

dziecko – dziecko w znaczeniu ogólnopolskim
dzieckowy – dziecięcy
dziecysko – zob. dziecisko
dziedzie – dziedzic, tytuł zarządcy lasów
dzie dzina – kraina, wieś, strona (rodno dziedzina), mieszkańcy wsi
dzieftory – gdzie który, rozproszeni, rozrzućeni
dziegiyć – dziegieć
dzieindy – gdzie indziej
dzieindzie – jak wyżej
dziejaki – jaki tylko
dziekie – niekiedy
dziekon – dziekan, ksiądz sprawujący funkcję dziekana
dzielba – podział, dzielenie
dzielić – dzielić, dokonywać podziału
dzielić się – dokonywać podziału, dzielić majątek
dzielnik – osoba dokonująca podziału
dzielyngać – podzwaniać, dzwonić (dzielyngaty spizowe zwonki owiecek)
dzienkynny – dziękczynny
dzień – dzień, jasna pora doby
dzierzadło – uchwyt, coś, co służy do trzymania
dzierzawa – dzierzawa
dzierzawić – dzierzawić
dzierzok – dzierzak, dłuższa część cepów trzymana w ręku, rękojeść
dzierzyć – trzymać kogoś lub coś
dzierzyć do krztu – trzymać do chrztu, być rodzicem chrzestnym
dzierzyć się – trzymać się czegoś lub kogoś (dzierzy się jako rzep psiego ogona), cieszyć się zdrowiem (dzierzy się nie-go)
dzierzyć smutek – mieć żalobę
dzierzyć śtame – mieć z kimś układ, być z kimś w zмовie
dzierzyć zol – mieć do kogoś żal
dziesi – gdzieś
dziesik – jak wyżej
dziesiontek – dziesięcioro, dziesięć złotych, gwóźdź o długości 10 cm (dejciez mi kilo dziesiontek)

dziesiontka – zob. dziesiontek
dziesiyncioro – dziesięcioro, dziesięciu (było dziesiyncioro chłopca)
dziesiync – dziesięć
dziesiyncnik – osoba, na ręce której dawno składano daninę
dzieska – dzieża, owalne naczynie drewniane
dzieś – gdzie jesteś, gdzie (dzieś poseł?)
dzieitny – mający dzieci
dziewcyć – być w okresie panieństwa
dziewcyć się – zachowywać się uwodzicielsko
dziewcyncisko – ekspresywnie o dziewczynie
dziewcysko – jak wyżej
dziewindziysiont – dziewięćdziesiąt
dziewiontka – cyfra dziewięć, kosa o długości 90 cm
dziewionty – dziewiąty
dziewiynciornik – dziewięciornik, nazwa motywu dekoracyjnego na gorsetach
dziewiyncioro – dziesięcioro
dziewiync – dziewięć
dziewiyncsił – dziewięćsił
dziewiyncsto – dziewięćset
dziewiyncdziesiont – dziewięćdziesiąt
dziewiyncdziesionty – dziewięćdziesiąty
dziewiyncnasty – dziewięćnasty
dziewiyncnoście – dziewięćnaście
dziewcyna – dziewczyna
dziewcynski – dziewczyn, należący do dziewczyny
dziewcysko – dziewczysko
dziewka – dziewczka, dziewczyna, córka
dziewoslymb – osoba występująca w roli pośrednika pomiędzy panną i kawalerem
dziewoslymbnik – jak wyżej
dziewoslymby – spotkanie pośrednika kawalera celem omówienia warunków małżeństwa
dziewtory – zob. dzieftory
dzieza – dzieża
dziezecka – ekspresywnie o dzieży, niewielka dzieża
dziezka – niewielka dzieża

dziftóry – zob. dzieftory
dzik – dzik, raptus, gwałtownik
dziki – dziki, postrzelony, raptus, osoba pośpiesznie coś robiąca
dziki bes – bez czarny dziko rosnący
dziki gołomb – gołąb dziki
dziki kmin – sierpica pospolita, podobna wyglądem do kminku
dziki kohut – samiec głuszca lub cietrzewia
dziki koper – roślina żyjąca dziko, podobna do kopru, podagrycznik pospolity
dziki kot – żbik lub ryś
dziki pies – bezpieczeństwa pies
dziki zajonc – zając
dzikie mięso – dzikie mięso, narośl, guz na ciele
dziko – w pośpiechu, bez refleksji (dziki cyni dziko), nieuprawiany (dziko rośnie)
dziko gynś – dzika gęś
dziko kacka – dzika kaczka
dziko kura – samica cietrzewia
dziko rózo – głóg cierniowy
dziko świnią – dzik
dzikorz – dzikarz, pies tropiący dziki
dziń – dzień
dzioc – nadziewać, napychać farszem
dzioc się – dziać się, dokonywać się
dziod – dziad, żebrak, strach na wróble, człowiek niedołęzny, cherlak, dawny taniec kołowy, odosobniona turnia
dziod prosalny – dziad chodzący po prośbie
dziod zatracony – kompletny dziad, powiedzenie oddające naszą pełną dezaprobatę dla kogoś
dziol – przedzielenie w terenie, zbocze góry
dzionsło – dziaśło
dziopa – dziewczka, dziewczyna silna i przytuszy, stara panna
dziopisko – jak wyżej
dziorność – zadzierzystość
dziorny – zadziorny, zaczepny, ohotny, zdatny
dziób – dziób, przednia część głowy ptaków

dzióbac – osobnik lubiący dokuczać, lubiący robić przymówki
dziobać – dziobać, kłuć, dokuczać, robić przymówki
dziobać się – kłuć się, walczyć o samiec
dziobaty – dziobaty, mający ślady po przebytej ospie
dzióbeczek – małeńki dziobek
dzióbek – dziobek, szpic czegoś, górna część czegoś (dzióbek flaski)
dzióbniony – ukłuty, zraniony
dzióbok – kłująca roślina, kolec krzewu dzikiej róży
dzióbos – zob. dziób
dzisiejsy – dzisiejszy
dzisiok – dzisiaj, dziś
dzisijsy – zob. dzisiejsy
dziśka – zob. dzisiok
dziški – zob. dzisijsy
dziśni – jak wyżej
dziucielina – dzięcielina, koniczyna biała o różowym odcieniu
dziug – paraliż, choroba skórna bytła
dziuge porazonny – sparaliżowany
dziugon – młokos
dziugonisko – określenie osobnika cierpiącego na bezwład
dziumdzia – kobieta flegmatyczna
dziumdziok – flegmatyczny mężczyzna
dziupło – dziupła
dziura – dziura, otwór, jama, wydrążenie, wykopany grób (włożyli go do dziury)
dziura babsko – wagina
dziura bez końca – określenie podkreślające coś, co jest bezdenne
dziura na dudki – okoliczność wymagająca wydatkowania pieniędzy
dziura na gros – jak wyżej
dziura na piniondze – jak wyżej
dziuraty – dziurawy
dziurawiec – robić otwory, niszczyć (dziurawi portki)
dziurawiec – dziurawiec, roślina lecznicza
dziurawy – dziurawy, pokryty wgłębieniami
dziurcasty – podziurawiony, posiadający otwory

dziurecka – dziurka
dziurka – dziurka, niewielki otwór
dziurka pod nosem – żartobliwie o otworze gębowym
dziurka w brodzie – charakterystyczne wgłębienie w brodzie niektórych osób
dziurkac – dziurkacz, sztanca stosowana do robienia otworów
dziurkaty – zawierający otwórki
dziurkorka – dziurkarka
dziurkować – robić sztacną otwory
dziurkowany – cechujący się posiadaniem otworów
dziurnik – odbyt
dziursko – wielka dziura
dziurzysko – jak wyżej, potoczne określenie przelyku
dziw – zdziwienie, podziw
dziw biere – budzi zdziwienie, budzi niedowierzanie
dziw chyto – jak wyżej
dziw dzie – gdzieniegdzie
dziw kany – gdzie bądź
dziw nad dziwy – powiedzenie określające, że coś jest niesamowite
dziwa – dziwy, dziwności
dziwacnieć – dziwaczeć, stawać się dziwakiem
dziwacny – dziwaczny
dziwaczyć – dziwaczyć, robić dziwactwa, zachowywać się dziwacznie
dziwadło – określenie osoby dziwnie ubranej, dziwoląg
dziwaśco – byle co, co bądź
dziwaśdzie – gdzieniegdzie, gdzie bądź
dziwaśfto – mało kto, niektórzy, ten i ów
dziwaśftory – jak wyżej
dziwaśjak – byle jak, bądź jak
dziwaśjaki – jaki bądź, taki czy inny
dziwaśjako – zob. dziwaśjak
dziwaśka – gdzieś, gdzie bądź
dziwaśkany – jak wyżej
dziwaśkie – kiedy, niekiedy, od czasu do czasu
dziwaśkiej – jak wyżej
dziwaśny – dziwny, dziwaczny
dziwer – falisty wzór na stali damasceńskiej

dziwera – dziwerówka, rodzaj broni myśliwskiej
dziwić – wygadywać, wydziwiać
dziwić się – dziwić się
dziwizna – narośl na ciele, guz
dziwno – dziwnie, budząco zdziwienie
dziwny – dziwny, zachowujący się nienormalnie, odbiegający od normy, rzadki
dziwo – zjawą, straszdyło, cudo
dziwocka – dziwaczka
dziwok – dziwak, osoba nietypowa
dziwostworny – dziwaczny, potworny
dziwostwory – dziwaczne istoty, cudaczne istoty, rzeczy niespotykane
dziwota – zdziwienie (dziwota mnie biere)
dziwować się – dziwić się
dziwozon – duch leśny
dziwopota – dziwactwo
dziwtory – niektórzy
dziwy – rzeczy dziwne, rzeczy niespotykane
dziwy nad dziwami – rzeczy wzbudzające zachwyty
dziyncioł – dzięcioł
dziyngiel – roślina dzięgiel, bylina z rodziny baldaszkowatych, zob. litwor
dziynkczynienie – dziękczynienie
dziynkczynny – dziękczynny
dziynkować – dziękować, wyrażać wdzięczność
dziyń – zob. dzień
dziyń na dziyń – codziennie, każdego dnia
dziyń w dziyń – jak wyżej
dziyń za dnijm – jak wyżej
Dziyń Zadasny – dzień Święta Zmarłych, dzień Zadaszek
dziyrgacka – czepianie się jadącego wozu, wspinaczka
dziyrgać – zaczepiać na czymś, zawieszać byle jak
dziyrgać się – zaczepiać się na czymś, wieszac się (dziyrgoł się na gałynzi)
dziyrgany – byle jak zaczepiany
dziyrgniony – zaczepiony, kiepsko zawieszony
dziywce – dziewczyna, panna, córka (mom dziywce i chłopcusia)

dziywcontko – dziewczynka, panienska (piykne dziywcontko), narzeczona (mo se piykne dziywcontko)
dziywcyć – być w stanie panięńskim (jesce dziywcy)
dziywcyć sie – robić wrazenie dorosłej panny (smarkula, a juz sie dziywcy)
dziywcyń – należący do dziewczyny (jaki-si dziywcyń grzebiyń)
dziywcyńa – dziewczyna
dziywcyńcisko – określenie emocjonalne dorastającej dziewczyny, ot taka sobie dziewczyna, taka sobie panna
dziywcyńka – dziewczynka
dziywcyński – dziewczęcy
dziywcecka – córeczka, panienecka
dziywcecki – dziewczęcy
dziywka – dziewczka, panna
dziywka jurno – dziewczyna kochliwa
dziywka nicego – ładna dziewczyna
dziywka postawno – jak wyżej, panna o ładnej figurze
dziywka rusono – panna bez cnoty
dziywka z okolicnyj obory – córka posażnych rodziców
dziywki – kwiat doniczkowy o różowym lub czerwonym kolorze
dziywkorz – mężczyzna uganiający się za dziewczynami
dziywkować sie – żyć w panięńskim stanie, udawać dorosłą dziewczynę, flirtować
dziyzecka – mała dzieżka
dziyzka – dzieżka, koryto drewniane
dziywrz – zwierz
dziwonka – dziurawiec, roślina lecznicza
dziwonki – jak wyżej
dziwono – część drewnianego obwodu koła u wozu

dzyndzel – wisior, brodawka
dzyndzelek – wisiorek
dzyndzyk – jak wyżej
dźwierz – zob. dźwiryz
dźwierzontko – zwierzątko
dźwierzyna – zwierzyna
dźwigać – podnosić, unosić
dźwigać głowe – okazywać wyższość, wywyższać się
dźwigać se – mieć wysokie mniemanie o sobie
dźwigać sie – podnosić się, wstawać z łóżka (dźwigoj sie, juz sósto), poprawiać status materialny (dźwigo sie z biydy), podwyższać stawkę lub zarobek (dźwigo sie z dniówkom)
dźwiganie – podnoszenie
dźwigany – podnoszony
dźwigniony – podniesiony, zbudowany (dźwigniono piykno chałupa)
dźwignonć – podnieść (dźwignon tom skałe), zbudować (dźwignon nicego chałupe)
dźwignonć sie – unieść się, wstać z łóżka (po dwók tyżniak dopiyro sie dźwignon)
dźwigoc – człowiek dźwigający coś, przedmiot podtrzymujący ciężar, dźwignia
dźwigor – dźwigar, belka, na której spoczywa ciężar
dźwińceć – dźwięzczać
dźwirka – drzwiczki
dźwirecka – małe drzwiczki
dźwyrka – drzwiczki, drzwiczki do pieca, zob. dźwirka
dźwiryz – zwierz, zob. dźwierz
dźwirze – drzwi
dźwirze pokozać – wyrzucić kogoś za drzwi
dźwirzyna – zwierzyna

E

e! – wykrzyknik wyrażający sprzeciw
e dyć – no, ano
e dyj – jak wyżej
e tam – określenie wyrażające wątpliwość
(e tam! ni może to być)
e zaśby – jak wyżej, e gdzieżby
e zaśta – jak wyżej, e gdzież tam
eche – ach (wiys juz? eche!)
eć – no, ano, przecież
Edek – Edward
edy – tak, tak jakby, więc, zaiste (edy niek
bee)
edy niegze – niech tak będzie
edy niekta – jak wyżej
edyć – zob. edy
edyć ta niek – zob. edy niegze
egzycyrka – musztra, ćwiczenia dyscypli-
nujące
egzycyrować – ćwiczyć, dawać wyćwikę
egzycyrowany – ćwiczony
egzekucyjo – egzekucja, obowiązkowy
podatek rolny
egzekucjom dostać – otrzymać nakaz po-
datkowy
egzekutorz – egzekutor, poborca podatkowy
ehe – tak, słowo potwierdzenia
ehej – jak wyżej
ej! – o! wyraża sprzeciw
ej ryktyk – o właśnie teraz
ej wiera – rzeczywiście, faktycznie (ej wie-
ra tak to bywało)

ejści – rzeczywiście
ejze – ejże, okrzyk o treści emocjonalnej,
słowo poprzedzające ostrzeżenie (ejze,
uwazuj)
ejze tam – jak wyżej
ekselencyjo – ekscelencja
ekspresowo – błyskawicznie, szybko, na-
tychmiast
ekstra – ekstra, doskonale
elegant – elegant
elektrycny – elektryczny
elektryka – elektryczność
elektrykorz – elektryk
elymyntorz – podstawa, kanon czegoś,
elementarz
emalijo – emalia
emalijowy – emaliowany
entliczek – entliczek, wyraz używany
w dziecięcych grach podczas wyli-
czanki
eroplion – samolot
esko – ogniwo w łańcuchu o kształcie li-
tery „S”
eso – rodzaj ornamentu, klin żelazny
o kształcie litery „S”
esować – jechać zakrętami
esowaty – zygzakowaty
esy floresy – narysowane kręte linie, rysu-
nek trudny do odczytania
esyncyjo – esencja
eternik – eternit, płyty cementowo-
azbestowe, używane jako pokrycie da-
chowe
europlion – aeroplan, samolot

F

F

fabrycka – fabryczka, niewielka fabryka
fabrycny – fabryczny, wyprodukowany w fabryce

fabryka – fabryka

fabrykorz – pracownik fabryki, robotnik

fabrykowy – fabryczny

fach – zawód, rzemiosło

fachowiec – osobnik znajdujący się na wykonywanej pracy, bardzo dobry rzemieślnik

facka – uderzenie, spoliczkowanie

fackać – policzkować, uderzać (nie fackoj, ba przyłóż piynściom)

fackanie – uderzanie

fackany – uderzany, policzkowany

facke dać – uderzyć

facniony – uderzony, spoliczkowany

facnonć – uderzyć, spoliczkować

fafka – podbródek, tłusta fałda

fafiac – niedołęga, nieudacznik, osobnik o obwisłym podbródku

fafać – wykonywać coś niedołęźnie

fafaty – gadatliwy, pyskаты, określenie osobnika o obwisłym podbródku

fafle – obwisłe wargi u niektórych psów

fafetka – drążek do mieszania pokarmu dla świń

fafloc – zob. faflak

faflok – osobnik otyły, tłusćcioch, osobnik niezgrabny

fafłoś – jak wyżej

fafłowaty – mający fafle, mający cechy fafloka

fafrać – zrzędzić, mówić niezrozumiale, mówić przez nos, plotkować

fafroc – osobnik mówiący w obcym języku

fafros – bazar, pleciuga

fafroś – człowiek nieobyczajny

fafrynga – kawałek (ozerwie go na fafryngi), strzęp materiału (pocion na fafryngi)

fajcorz – fajcarz, palacz fajki

fajcusia – ekspresywnie o fajce

fajcyć – palić, palić fajkę

fajcyć sie – palić się (piyknie sie fajcy)

fajcysko – negatywnie o fajce (ino smoli to fajcysko)

fajecka – fajeczka

fajerant – odpoczynek, koniec dnia roboczego

fajerka – krążek żeliwny, zamykający otwór w płycie kuchennej

fajermanić – być strażakiem, wykonywać obowiązki strażaka

fajermon – strażak

fajermur – trójkątna ściana w szczycie budynku

fajfus – członek męski, pogardliwie o mało wartościowym człowieku

fajka – fajka

fajke ciongonć – palić fajkę, zob. fajcyć

fajke ćmić – jak wyżej

fajke dymić – jak wyżej

fajke kopcić – jak wyżej

fajke kurzić – jak wyżej

fajki – zagięte do góry kły dzika

fajkowy – przeznaczony do fajki

fajnie – pięknie, dobrze

fajniejsy – ładniejszy

fajniućki – bardzo ładny

fajniyjsy – zob. fajniejsy

fajnowaty – dość ładny, przystępny w obyciu

fajny – ładny, dobry, dobrze wyglądający, ułożony, budzący uznanie

fajowaty – niezbyt bystry, mało rozgarnięty

fajowy – niewłaściwy

fajrant – koniec pracy w danym dniu

fajt – ród, cecha, rodzaj, gatunek

fajtnonć – upaść, uderzyć (fajtnon go bez lęb), umrzeć

fak – fach

fak mieć – mieć zawód

fakla – pochodnia z kory brzozonej lub olszyny na patyku, używana przez pasterzy do odstraszenia wilków

fakla – jak wyżej

faktorować – doradzać, przyświadczać komuś, pomagać komuś w transakcji

faktorzić – jak wyżej

faktór – pośrednik, doradca, zauszniak (dobroś se faktóra)
faktórować – zob. faktorować
faktycznie – faktycznie
faktycny – faktyczny, rzeczywisty, prawdziwie będący
fakty – rzeczywiście, faktycznie
falbanka – półhalka, określenie osoby bez własnego zdania (nie chłop, ba falbanka)
falfa – szpula do nawijania przędzy
falfecka – szpuleczka do nawijania nici
falfka – jak wyżej
falfownik – stojak z falfami
falsa – drewniane uszczelnienie wciskane pomiędzy płotew i stratniok (zob. płotew, zob. stratniok)
fała – chwała
fała Bogu – chwała Bogu, dzięki Bogu
fałat – kawał
fałatek – kawałek, niewielki kawałek pola (mo moc fałatków)
falesność – obłuda, fałsz, zakłamanie
falesny – fałszywy, obłudny
faleśnica – kobieta fałszywa, obłudnica
faleśnik – człowiek fałszywy
faleśny – fałszywy, obłudny
fałot – kawał, większa część
famelijo – familia, rodzina
famielijo – jak wyżej
famielyjo – jak wyżej
familijo – jak wyżej
fana – flaga
fanga – cios, uderzenie (dostoł fange)
fange dać – uderzyć
fankować – szwankować
fantazyjo – fantazja
fanteryjo – piechota
fanteryst – piechur, żołnierz pieszy
fantować – wynagradzać
fantować skode – wynagradzać szkodę, oceniać szkodę
fara – kościół parafialny
farba – farba, krew zwierzyny
farbanica – stara góralska spódnica farbowana
farbanka – jak wyżej, człowiek bez własnego zdania

farbiarnio – farbiarnia
farbić – krwawić, farbować
farbić sie – farbować, tracić zabarwienie podczas zamoknięcia
farbiony – barwiony, kolorowy
farbiorz – farbiarz, rzemieślnik trudniący się farbowaniem
farbka – ultramaryna stosowana przy płukaniu bielizny
farbonica – spódnica z płótna farbionego
farbować – krwawić przez ranną zwierzynę
farbowany – farbowany, barwiony
farbunek – ślady krwi rannego zwierza
farfocel – niewielka narośl na ciele, narośl na wymieniu bydła
farfole – męty w rosole, tworzące się podczas jego gotowania, kawałeczki ciała obcych w cieczy
farkac – osobnik zaflegmiony
farkać – parskać (koń farcy), odkrztuszać flegmę
farknonć – parsknąć
farny – parafialny
farorz – proboszcz
fart – powodzenie, szczęście do czegoś, umiejętności do czegoś (mo fart do polowacki)
fartuch – fartuch, halka noszona pod spódnicą
fartuf – jak wyżej
fartuk – jak wyżej
fartusek – fartuszek, pęk włosów przy sromie sarny
fartusina – fartuszyna, lichey fartuch
faryzeus – faryzeusz
fasiong – wóz góralski z bokami wplecionymi i nakryty płótnem rozpiętym na obłakach
fasista – faszysta
faska – drewniany pojemnik na masło krowie lub owcze
fasolo – fasola
fasolany – fasolowy
fasolisko – pole fasoli
fason – krój, model, wzór
fason mieć – robić coś z fantazją, wykazywać animusz

fason trzymać – zob. fason mieć
fasować – dostawać coś wedle ustalonej normy
fasowany – otrzymywany w ramach przydziału
fast – chwast
fastryga – rzadki ścieg
fastrygować – szyć fastrygą
fatyga – fatyga, zmęczenie, utrudzenie
faza – skośne ścięcie krawędzi belki
fazka – jak wyżej
fazo – faza
fazować – ścinać krawędzie belek
fce – chce
ficieć – chcieć, żądać zapłaty
fcyncey – chcący
fcyncey nie fcyncey – chcąc nie chcąc
febros – febra, gorączka
felc – wypukłość lub rowek w bocznej ścianie desek, umożliwiające ich łączenie, sposób łączenia belek (płaz) na wpust i pióro
felcer – felczer
felcować – robić felc
felcownik – hebel do robienia felców
felfebel – felfebel, podoficer w wojsku austriackim
felfeber – jak wyżej
feler – usterka, wada
felerność – wadliwość
felerny – wadliwy
felga – felga, obręcz koła samochodu
felgierift – sąd polowy
Felicjo – Felicja
felować – brakować, o dymie: rozchodzić się
fenaberyjo – fanaberia, grymas
fenig – drobna moneta o nominale podobnym do grajcara (zob. grajcar)
fenila – szopa na siano przechowywane zimą na polanach
ferecyna – paproć podwójnie lub potrójnie pierzasta, orlica pospolita
feresolcy – oklapnięty
feretron – obraz święty z podstawą, noszony podczas procesji
ferflaska – manierka
ferfluktować – przeklinać

fermynt – ferment, niepokój, wzburzenie
fermyntować – fermentować, ulegać fermentacji
fertyk – gotowe, zrobione
ferula – drewniane narzędzie używane przy wyrobie sera do mieszania żętycy, zob. arfa
fesiacki – duży, wielki (fesiacko wanta), mocny, dorodny (fesiacki chłop), dziarski
fest – duży, mocno zamocowany (siedzi fest), intensywny (fest leje), silny (fest chłop)
festiwol – festiwal
fetować – świętować, obchodzić uroczyscie
fidrygoł – wiercipięta, osobnik mało poważny
fidrygołka – błahostka, drobna zabawka
fiertok – fircyk, osoba mało poważna
fidło – mało poważna dziewczyna
fikka – cygarniczka
fifok – młokos, podrostek, mało poważny chłopak
fifos – jak wyżej
figiel – figiel, psota, rzecz wymyślna, żart
figiel dać rade – trudno zrobić, trudno wykonać, trudno dać sobie radę
figiel mieć – nic nie mieć
figiel poradzić – zob. figiel dać rade
figlorka – figlarka, kobieta pełna humoru, kobieta dowcipna
figlorz – figlarz, osoba pełna humoru, osoba dowcipna
figlować – żartować, łaskotać (nie figluj mie), kochać się (figlujom na sianie)
figura – przydrożna kapliczka (modłom się pod figurom), rzeźba świętego, dostojnik
figurka – niewielki posążek
figusa dostać – nie dostać nic
fijakrować – jeździć zarobkowo dorożką
fijalek – rośliny o charakterystycznych kwiatach: krokus, zimowit jesienny, goryczka wiosenna, także gruczoł zapachowy lisa
fijokier – fiakier, woźnica dorożki
fijokierka – rodzaj męskiej czapki skóranej, czynność fijokrowania

fijokrować – zob. fijakrować
fijokrowanie – jeżdżenie zarobkowo bryczką
fioletowy – fioletowy
fijol – osoba niezrównoważona, głupiec
fijola dostać – wariować
fijola mieć – być niezrównoważonym
fijolka – roślina polna o niebieskich kwiatkach
fijolki – roślina goryczka wiosenna
fiknonć – zrobić koziołka, upaść
fiks – bzik, rodzaj przekleństwa
fiks pomada – rodzaj przekleństwa
fiks popucy – jak wyżej
fiksami sypać – kłąć
fiksami rucać – jak wyżej
fiksować – przeklinać, popełniać błędy w czasie wykonywania jakiejś czynności
fiksy – przekleństwa
fila – chwila (pockoj file)
filanc – strażnik graniczny, celnik
filc – filc, gruby, zbity materiał wełniany
filce – buty filcowe
filcok – wysoki but filcowy (mrozisko trzymie, to i trza przyobuć filcoki)
filcować – zbijać wełnę lub sierść w filc, ścierać
filcować się – filcować się, zbijać się na podobieństwo filcu
filcowane sukno – grube sukno
filcowany – zbijany w celu uzyskania filcu
filcowy – wykonany z filcu
filecka – chwileczka
filetowy – zob. fioletowy
filijo – filia
filmierz – filmowiec
filor – filar, słupy podporowe w kościele (rod staje pod filorym)
filorek – słupek podporowy
filować – kopicć (lampa filuje), pilnować, czatować (filował na niego)
filunek – element konstrukcyjno-dekoracyjny w stolarstwie
filut – spryciarz, figlarz
financ – zob. filanc
fioć – chwiać

fioć się – chwiać się
fiokierka – zob. fijokierka
firanecka – firaneczka
firanka – firanka, zasłona okienna
firtok – postrzeleniec, narwaniec, dziwak
firśtok – pionowa belka okienna lub drzwiowa
fisia mieć – być niezrównoważonym psychicznie
fiśkal – poborca podatkowy
fiśkalis – jak wyżej
fiśkula – dziewczyna, podlotek
fiu – głos wydawany przy gwizdnięciu
fiu bziu – określenie kierowane pod adresem kogoś lekkomyślnego
fiufiu – określenie lekkomyślnej panny
fiukać – gwizdać, świstać
fiukanie – gwizdanie, świstanie
fiut – ktoś nieodpowiedzialny, członek męski
fizola – zob. fasolo
fizole – jak wyżej
fizola – owoc fasoli
fizoly – ugotowana fasola
flacek – flaczek
flaceć – flaczec, tracić siły, niedołączyć
flacyska – flaki, wnętrzości
flacyska burcom – powiedzenie mówiące, że odczuwany jest głód
flacyska wypruć – wypuścić flaki, wypatroszyć
flacyska wypruć – patroszyć, bardzo ciężko pracować (flacyska wypruwo w tyj robocie)
flacyska wypuścić – jak wyżej
flak – flak, jelito, osoba bez sił (lezy jako flak), gumowe koło bez powietrza
flama – przelotna sympatia
flanca – młoda roślina wyhodowana z nasienia
flancować – sadzić, rozsadzać
flanela – flanela, materiał flanelowy
flanelny – flanelowy, zrobiony z flaneli
flanelo – jak wyżej
flanelowy – zob. flanelny
flanka – skrzydło linii żołnierzy lub myśliwych

- flankować** – obstawiać teren na flankach
- flascusia** – ekspresyjnie o flaszce alkoholu
- flascusie dać** – dać alkohol
- flasecka** – flaszeczka
- flaska** – flaszka, butelka, butelka wódki
(dej na flaske)
- flejtuk** – flejtuch, określenie osoby brudnej, osoby niechlujnej
- flek** – warstwa skóry lub gumy na obcasie
- flincicka** – ekspresyjnie o strzelbie, fuzji
- flincisko** – wysłużona flinta, lubiana flinta
- flinta** – dawna strzelba skałkowa, fuzja
- flintecka** – zob. flincicka
- flintka** – jak wyżej
- flisok** – flisak
- flodra** – słoń w drzewie
- flondra** – kobieta lekkich obyczajów, kobieta lubiąca mężczyzn
- flondrzyca** – jak wyżej
- flondrzysko** – jak wyżej
- Florka** – Florentyna
- flowert** – flower, karabinek małokalibrowy
- fluder** – zaporą na strumieniu
- fnet** – niedługo, wkrótce
- fnetecki** – już, natychmiast
- fnetki** – zob. fnet
- fochowaty** – grymaśny, kapryśny, łatwo się obrażający
- fochy** – dąsy, grymasy
- fochy mieć** – być nadąsanym
- fochy pokazywać** – dąsać się, grymasić, kaprysić
- fola** – zbita z desek skrzynia do gaszenia wapna
- folajter** – hamulec u wozu, zob. hom
- folga** – ulga, drąg używany do podważania ciężaru lub załadunku kłoców na wóz, zwłoka
- folge dać** – dać odpocząć
- folge mieć** – mieć wolne od pracy, mieć ulgę w pracy
- folgować** – zaniechać, ulżyć, odpuścić
- folgować se** – czynić sobie ulgę, odpuszczać sobie
- folgowany** – ulżony, odpuszczony
- folować** – ubijać wełnianą tkaninę do sukna w foluszu
- folus** – folusz, zakład wyrobu sukna
- folusować** – foluszować, zob. folować
- folusowy** – związany z foluszem
- foluśnik** – właściciel folusza, rzemieślnik wyrabiający sukno
- folwarek** – folwark
- folda** – fałda, zmarszczka, zagięcie czegoś
- foldka** – fałdka, mała fałda
- foldować** – fałdować, układać w fałdy
- foldować się** – układać się w fałdy
- foldowany** – ułożony w fałdy
- fols** – fałsz, potwarz, nieprawda
- folsować** – fałszować
- folsownik** – osobnik nieszczerzy
- folsyrz** – fałszerz
- folsywiec** – fałszywiec, człowiek nieszczerzy, obłudnik
- folsywość** – fałszywość
- folsywy** – fałszywy
- fom forum** – wyrazy bez znaczenia, używane w śpiewkach
- fondować** – wynajdywać, szukać, fundować
- fondować gorzolkę** – stawiać komuś wódkę
- fondowanie** – fundowanie
- fonfel** – smarkacz
- fonfrac** – głądziarz, malkontent
- fonfrac** – mówić coś niezrozumiale, zrzedzić, mówić przez nos
- fonfrok** – zob. fonfrac
- fonfroś** – jak wyżej
- fonfry** – zob. fochy
- for** – poparcie, protekcja, dawanie pewnej przewagi komuś, by wyrównać szanse
- fora** – okrzyk odpowiadający poleceniu precz
- fora dać** – dać komuś atut przewagi
- fora ze dwora** – zob. fora
- forakać** – dmuchać w nozdrza
- forma** – kształtnik, matryca, drewniana, dwuczęściowa forma do wyciskania oscypków
- fornadel** – część dyszla
- forniyr** – fornir
- fornol** – specjalny hak przy wozie
- forować** – dawać komuś pierszeństwo, uprzywilejowywać

forpocsta – forpocztą
forsa – pieniądze, gotówka
forsiasty – zasobny w gotówkę
forsiaty – jak wyżej
forsta – deska podłogowa
forykować – nacierać, prowadząc atak; napastliwie postępować (ciyngiem na babe forykuje)
forzpan – podwoda, zaprzęg z woźnicą w taborze wojskowym
forzpont – jak wyżej
forzt – deska podłogowa lub belka podłogowa w stajni, zob. forsta
forzta – drewniana podłoga
fortować – kłaść podłogę
fortowany – kryty forztami
fortzy – podłoga z desek
fosa – przydrożny rów
fotka – zdjęcie
fortke pstrykonć – zrobić zdjęcie
fortke zrobić – jak wyżej
fortkorz – fotograf
fortkować – robić zdjęcie
fotografijo – fotografia
frabije – troki do przymocowania torby
frajercysko – kochanica, kobieta uganiająca się za mężczyznami
frajerecka – kochaneczka
frajerka – kochanka, kochanka zbójnika, narzeczona
frajerować – żyć w związku pozamałżeńskim
frajerz – kochanek
frajter – starszy strzelec
frajtyr – jak wyżej
frajyrka – zob. frajerka
frajyrz – zob. frajerz
franca – menda, określenie osoby mało wartościowej, osoba zła, choroba weneryczna
francowacie – bardzo niedobrze, bardzo niewłaściwie, bardzo trudno (francowacie sie zyje)
francowacizna – coś niedobrego, coś, co denerwuje
francowaty – budzący zdenerwowanie, niewłaściwy, niedobry
francuz – klucz francuski

francuz by go pobiył – powiedzenie wyrażające negatywny stosunek do kogoś
francuz by to pobiył – powiedzenie wyrażające negatywny stosunek do czegoś
francuz by to popucyl – jak wyżej
francuz by to wzion – jak wyżej
Franek – Franciszek
frant – frant, filut, spryciarz
fras – lichy (do frasa śnim)
fras by to wzion – do licha, lichy by to wzięło
frasobliwy – zatroskany
frasować sie – martwić się, być zatroskanym
frasunek – zmartwienie, zatroskanie
frejyrka – zob. frajerka
frejyrz – zob. frajerz
frejyrzować – żyć w związku nieślubnym
frejyrzowaty – wykazujący tendencję do posiadania kochanek
frezorka – frezarka
frezować – frezować, obrabiać na frezarce
frombije – długie taśmy u torby pasterkiej, zob. frabije
frombijki – frędzelki przy torbie pasterkiej
front – przednia strona, front
frontowy – przedni, będący od frontu
frycowe – strata poniesiona z powodu niewiedzy lub nieumiejętności
frycowe placić – ponosić konsekwencje braku doświadczenia
fryga – zabawka, bąk, określenie osoby ruchliwej
frygać – skakać, jeść śniadanie
frymarcyć – zbywać, trwonić, rozsprzedawać
frymarcynie – frymarczenie, trwonienie, zbywanie
frymuśny – wyszukany, wymyślny
fryndzel – frędzel, skórzany wisiorek u torby
fryndzla – strzępek, jak wyżej
fryndzlicek – frędzelek
fryški – szybki, rażny, żwawy
fryško – szybko, rażno, żwawo
fryśno – jak wyżej

- fryśny** – zgrabny, dorodny, świeży
- fryśtok** – śniadanie
- fryśtyk** – jak wyżej
- fryzle** – rodzaj wysypki
- fryzo** – fryza, rama okienna
- fryzyjer** – fryzjer
- fte** – wtedy
- fto** – kto (fto pódzie)
- ftorosi** – któraś
- ftory** – który
- ftoryn** – jak wyżej
- ftoryndy** – któredy
- ftorysi** – któryś
- ftorysik** – jak wyżej
- ftorzy** – którzy
- ftosi** – ktoś (ftosi burzy)
- ftosik** – jak wyżej
- ftoś** – ktoś, zob. ftosi
- fse** – zawsze, ciągle (fse robi)
- fucec** – fukać, opryskliwie odpowiadać pod wpływem zagniewania, gniewać się
- fucek** – osobnik nadąsany, osoba opryskliwa
- fuckać** – pofukiwać, szperać
- fucydło** – kobieta opryskliwa (fucydło babskie)
- fudamyncki** – ogromny, duży
- fudamyncki dziód** – cholerny dziad, określenie wyrażające naszą negatywną opinię o kimś
- fudamyncko** – przekleństwo wyrażające stan wzburzenia (fudamyncko, jo mu dom)
- fudamynt** – fundament
- fudamynta** – jak wyżej
- fuga** – wyżłobiony rowek w desce lub gonce, umożliwiający łączenie, zaprawa służąca do wypełnienia szpar pomiędzy elementami muru lub pomiędzy płytkami ceramicznymi
- fugi** – frezy
- fugować** – wyrzynać fugi, wypełniać szpary pomiędzy elementami muru lub płytkami ceramicznymi
- fugowany** – uszczelniony fugą
- fugownica** – strug do wycinania fugi
- fugownik** – jak wyżej
- fugówka** – rodzaj strzelby z charakterystycznymi rowkami
- fujawa** – zamieć śnieżna, zob. dujawica
- fujawica** – jak wyżej
- fujarka** – piszczałka, prymitywny drewniany instrument dęty
- fujera** – fujara, długa piszczałka pasterska
- fuk** – chuchnięcie, dmuchnięcie, gwałtowny ruch, uderzenie
- fukacka** – rozpylacz, gruszka do lewatywy
- fukać** – dmuchać, rozpylać (fuko po jabłoniak)
- fukanie** – wydawanie odgłosu wydmuchiwane powietrza, opylanie
- fukany** – opylony
- fukniomy** – uderzony
- fuknonć** – uderzyć, wyskoczyć, wskoczyć (fuknon go; fuknon w pole; mys fukny-na)
- fukowka** – rozpylacz
- fuks** – szczęśliwy traf
- fuksa mieć** – mieć szczęście
- fulać** – powoli jeść, przeżuwać
- fuloc** – osoba jedząca powoli
- fundować** – zamówić dla kogoś alkohol lub prezent
- funduś** – fundusz
- fungować** – dobrze funkcjonować, dobrze działać
- funt** – funt, jednostka masy około 0.5 kg
- funta kłaków nie worce** – powiedzenie o kimś lub czymś, że jest nic niewart
- funtownica** – gruba skóra wołowa, zrogowaciała skóra na podbiciu stopy
- fuńt** – zob. funt
- fura** – wóz z ładunkiem, wóz drabiniasty z płonami
- furaś** – furaż, pasza, obrok
- furaśka** – furażerka
- furceć** – furczeć, wydawać charakterystyczny odgłos łopotania na wietrze
- furcydło** – wiatrak, określenie osoby chwiejnej w poglądach
- furgać** – latać
- furgnonć** – frunąć, poderwać się do lotu z charakterystycznym odgłosem

furgotać – powiewać na wietrze z charakterystycznym odgłosem
furgotka – pyłek, coś, co jest unoszone powiewem wiatru
furka – niewielka fura
furkać – latać z charakterystycznym odgłosem skrzydeł, zob. furceć
furknonć – wzbić się w powietrze, wzlecieć, zahurkotać
furkoc – osobnik zmieniający często miejsce pobytu
furkot – odgłos wydawany przez lotki niektórych ptaków, łopot
furkotać – trzepotać, wydawać charakterystyczny furkot na wietrze
furkotka – wiatraczek
furmanić – powozić, być woźnicą
furmański – przynależny do furmana, mało subtelny
furmon – woźnica, furman
furmonka – furmanka, podwoda
furt – ciągle, bez przerwy, cały czas, zawsze
furta – furta, duża bramka
furtka – bramka
furtjon – furtian
furtym – zob. furt
furzik – taczki
furzyk – jak wyżej
fusier – fuszer, ten, kto wykonuje coś niedbale
fusierka – fuszerka, partactwo, niedbała praca
fusierować – fuszerować, knocić, partaczyć
fusierowany – fuszerowany
fusierstwo – fuszerstwo
futer – obrok dla konia
futerko – futerko, skóra zwierząt futerkowych
futerol – futerał
futlać – jeść długo i powoli, brudzić
futlok – osoba objadająca się, flejtuch

futor – chutor
futraś – pożywienie, żywność
futro – futro, zimowe okrycie, skóra pokryta sierścią
futrować – łapczywie jeść (futruje, ino sie mu usy trzynsom), karmić dobrze (futruje konia, to i mo ciong), objąć deskami szpary pomiędzy futryną a ścianami budynku
futrówka – wykładka wewnętrzna w butach wykonana z miękkiej skóry, podkład
futryna – rama drzwi lub okna
futrynowy – związany z futryną (deski futrynowe)
futrзок – narzuta zrobiona ze ścinków futra owczego
futrзор – futrzarz
futrзyna – zob. futryna
fuzyjo – strzelba, fuzja
fyrceć – pryskać, odskakiwać (cion, ino trzoski fyrcały)
fyrkać – sypać coś małymi porcjami (nie sieje, ba fyrko), odpryskiwać, latać, wydawać charakterystyczny odgłos jadącego po bruku wozu
fyrkniony – poproszony, lekko uderzony, posypany niewielką ilością czegoś (zużłami ino fyrknione)
fyrknonć – poproszyć, niewiele popadać, skoczyć raptownie (fyrknon w pole i tełoz go)
fyrlacka – drewniana mątwa
fyrłać – zamieszać, zabełtać
fyrłany – zamieszany, zabełtany
fyrtać – kręcić
fyrtać sie – obracać się
fyrtnonć – ulecieć
fyrtołić – rozdrabniać coś (fyrtołi kurom chlyb), gmatwać coś
fyrtołka – zob. fyrlacka
fyrtumyrtu – byle jak, w pośpiechu, określenie mało poważnej dziewczyny

G

G

gabać – sprawdzać, kontrolować
gacek – nietoperz, określenie osobnika o dużych, odstających uszach
gacenie – obijanie budynku deskami
gaciaty – osoba chodząca w gaciach, określenie szerokiego rękawa bez mankietu
gacić – obijać budynek deskami, okładać budynek mchem lub słomą jako warstwą izolującą
gacie – kalesony, spodnie uszyte z płótna
gaciynta – gatkii
gacopiyrz – nietoperz, osobnik rozczochrany (chodzi jako gacopiyrz), osobnik skory do drapania (tyn gacopiyrz tak cie podpoł)
gacuś – zob. gacek, chłopczyk
gać – niewielki kawałek ziemi, nogawka kalesonów
gadować – mówić od czasu do czasu
gadu-gadu – potoczne określenie luźnej rozmowy
gadula – gadula, człowiek nadmiernie gadatliwy
gadzi – przynależny gadom, mający gady cechy
gadzi korzyń – rdest wężownik, roślina stosowana w leczeniu „złoźów” u koni, zob. gadziniec
gadzi mlyc – roślina glistnik jaskółcze ziele
gadzi poziór – oczy rzucające urok, zło oczy
gadzie piyrze – narecznica samcza, roślina z rodziny paproci
gadzie ziele – jak wyżej
gadzik – motyw zdobniczy wyszywany lub rzeźbiony o kształcie kwadratów łączonych narożami
gadzina – inwentarz żywy, drób domowy, zwierzę jadowite, określenie osobnika o złym charakterze
gadziniec – roślina rdest wężownik, zob. gadzi korzyń
gadzio spyrka – tłuszcz węża używany przy zakłęciach

gadzio trowa – zob. gadzi mlyc
gadziok – zob. gadzik, zob. gadziniec
gaf – gach, zając samiec
gafownik – narzędzie ślusarskie używane do pogłębiania otworów
gaguś – gagatek
gajdorz – muzykant grający na gajdach
gajdos – jak wyżej
gajdosić – robić nieudolnie
gajdosik – zob. gajdos
gajdoś – jak wyżej
gajdować – grać na gajdach
gajda – dudy, regionalny instrument dęty
gajdy – jak wyżej
gajdzice – piszczałki w kobzie
gajdzior – zob. gajdorz
gajny – strażnik polowy, będący niejako odpowiednikiem gajowego w lesie
gajowy – gajowy, pracownik leśny
gajówka – budynek, w którym mieszka gajowy
gajs – nafta
gajsiany – wykorzystujący gajs, czyli naftę
gajsioł – kaganek naftowy
gajsowy – zob. gajsiany
galanty – elegancki, piękny
galer – kołnierz
galeryjo – galeria, balkon
galop – szybki bieg, trzytaktowy bieg konia
galopem – szybko, biegiem, w pośpiechu (rób to galopem)
galopować – pędzić galopem
galoty – płócienne portki, kalesony
gałganecek – gałganecek
gałganeł – szmatka, kawałek tkaniny
gałgon – łobuz, kawał szmaty
gałonzecka – gałązka
gałonka – gałązka
gałonź – gałąź
gałynziany – wykonany z gałęzi
gałynziasty – o rozłożystych gałęziach, o dużej liczbie gałęzi (smrek gałynziasty)
gałynziaty – jak wyżej
gamlac – osobnik powoli jedzący
gamlac – powoli jeść, trzymając pokarm w ustach

gana – nagana, wypomnienie, przygana, ujma
ganadrać – gderać
ganc – całkiem, zupełnie
ganc pomada – jak wyżej
ganecek – ganeczek, niewielka weranda
ganek – weranda, zadaszone pomieszczenie przed wejściem do domu, półka skalna, nitki w osnowie płótna
ganiac – osobnik biegający do dziewczyny
ganiacka – gonitwa, bieranina
ganić – potępić, zwrócić uwagę
ganuś – ganeczek
gańba – wstyd, hańba
gapa – osoba mało spostrzegawcza
gapel – koło kieratu
gapić się – gapić się, przyglądać się czemuś
gapiorz – osobnik gapiący się
gapiowaty – określenie osobnika mało spostrzegawczego, osobnika o słabym refleksie
gar – rowek na bednarkach, zob. wontor
gara – fosa, rów przydrożny
garad – sączek, dren do odprowadzania wód
garaż – garaż
garażować – garażować
garbaty – garbaty, człowiek z garbem
garbić się – garbić się, pochylać się
garbiorz – garbarz
garboc – garbus, człowiek garbaty
garbować – garbować, wyprawiać skórę
garbować skórę – dawać lanie
garbownia – garbiarnia
garbus – garbus, człowiek garbaty
garcorz – garniarz
gardzić – gardzić, czuć pogardę
gardziyl – gardziel
garlaty – krzykliwy, mający donośny głos, wolowaty
garloc – krzykacz
garło – gardło, wylot w niektórych urządzeniach
garło dać – być karanim śmiercią
garło dreć – krzyczeć

garnonć – garnąć, zawłaszczając, przysuwać do siebie
garnonć się – dawać sobie radę w życiu, wykazywać zainteresowanie czymś (garnie się do nauki)
garzندی – ozdobne wyszycia na oszewkach szyi i rękawów kobiecych koszul
garzondka – pomarszczona falbanka, krezka wokół szyi i rękawów damskich koszul
gas – nafta, zob. gajs
gasić – gasić, wyłączać prąd, wyłączać radio lub telewizor, wyłączać silnik
gasić wopno – rozpuszczać w wodzie wapno palone
gasidło – przyrząd do gaszenia świec w kościele
gasienica – specjalna łopata używana przez węglarzy podczas wypalania węgla drzewnego, urządzenie do zapalania i gaszenia świec w kościołach, gaśnica
gasielnica – jak wyżej
gasinos – rękojeść z knotem i blaszanym kapturkiem do zapalania i gaszenia świec
gasnonć – gasnąć
gasoc – zob. gasinos
gaśliwy – łatwo gasnący
gater – część mechanizmu tartaku, w której osadzone są tnące piły
gatlíč – znikać
gatrówka – piła ręczna do cięcia drewna
gatunek – rodzaj, gatunek w sensie ogólnopolskim
gatunkowy – lepszej jakości, o lepszych cechach
gaworzyć – wydawać dźwięki przez dziecko
gaworzynie – wydawanie dźwięków przez dziecko
gawra – legowisko zimowe niedźwiedzia
gawron – gawron, ptak z rodziny krukowatych
gawynda – gawęda, opowiadanie, marudna kobieta
gawyndzić – gawędzić
gawyndziorz – gawędziarz

gaz – gaz, pedał gazu w samochodzie
gaz mieć – być silnym, być dynamicznym
gaz dostać – szybko uciekać pod wpływem jakiegoś zagrożenia
gazda – właściciel gospodarstwa, gospodarz
gazda salaśny – ptak kopcuszek
gazdobiwy – dobrze gazdujący, dbający o gazdówkę
gazdoski – należący do gazdy
gazdostwo – gospodarstwo, budynek mieszkalny
gazdować – gospodarzyć, prowadzić gospodarstwo, rządzić, zarządzać
gazdowanie – gospodarzenie, prowadzenie gazdówki
gazdowski – należący do gazdy, przynależny gaździe
gazdowski syn – syn dostatniego gospodarza, bogaty kawaler
gazdówka – zob. gazdostwo
gazdy – dostatni gospodarze
gazeciorz – sprzedawca gazet, kioskarz
gazeta – gazeta, czasopismo
gazować – jechać bardzo szybko, dużo pić (gazowali do rania)
gaździca – chudzielec, bardzo szczupła osoba, wyszywany wężyk ozdobny na portkach góralskich
gaździk – ubogi gospodarz, gazda zdrobniale
gaździna – gospodyni, żona gazdy, kobieta spełniająca rolę gospodyni wesela
gaździnka – ekspresyjnie o gaździnie
gaździno – zob. gaździna
gażendy – mankiety koszuli obszyte kordonką, wyszycie kołnierza i rękawów damskiej koszuli
gażondek – jak wyżej w liczbie pojedynczej
gbel – miara masy równa około jednego kilograma
gdakula – żartobliwe określenie kury, plotkarka, kobieta lubiąca mówić
gdokać – gdakać
gdokanie – gdakanie
gdowa – wdowa

gdowiec – wdowiec
gdowiaty – owdowiały
gdybać – przypuszczać, sądzić coś na zasadzie przypuszczania
gdyra – gderacz, osobnik lubiący narzekać, zrzęda, nudziarz
gdyrac – jak wyżej
gdyracka – gderanina
gdyrać – gderać, zrzedzić
gdzie – gdzie, gdzieżby
gdzieindziej – w innym miejscu, gdzie indziej
gdziesi – gdzieś
gdziesik – jak wyżej
Gees – Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska
geesowski – spółdzielczy
geometer – geometra
gibać – zaginać, chwiać, kiwać
gibać się – giąć się, chwiać się, kiwać się
gibaśny – giętki
gibcaty – jak wyżej
gibcok – mężczyzna sprawny fizycznie, smukły chłopak
gibkowy – zbyt giętki
gibki – giętki, sprawny fizycznie
gibrzyna – łozina
giby – ramiona do nawijania nici
gicol – noga, kość goleniowa, piszczel
gicola – jak wyżej
gicolowaty – określenie osobnika o kościstych nogach, długonogi
gicol – kwiczoł
gieler – punktak
gieleta – naczynie drewniane na owce mleko, skopiec używany podczas udoju
gieletka – jak wyżej
gielcaty – jazgotliwy
gielceć – rozlegać się, krzyczeć jękliwie, jazgotać
gieldać – kroić tępym nożem
gieldzić – łaskotać
Gienefka – Genowefa
Gienek – Eugeniusz
gieneroł – generał
Gienka – Eugenia
gieografijo – geografia

giometer – zob. **geometer**
giometrio – geometria
giergónijo – roślina kwiatowa georginia
Giermaniec – Niemiec
gieroj – zuchwalec, waźniak
giestapo – gestapo
giestapowiec – gestapowiec
giestykulować – gestykulować
giez – owad z rodziny muchówek
giezło – koszula śmiertelna
giglac – nożownik
giglać – łaskotać
giglać się – wzajemnie się pieścić, baraszkować
gignonć się – przechylić się
gil – ptaszek gil z rodziny łuszczaków
gilać – zob. **giglać**
gilać się – zob. **giglać się**
gilgać – zob. **gilać**
gilgotać – jak wyżej
gilgotanie – łaskotanie, łechtanie w brzuchu
gilgotki cuć – odczuwać łaskotanie, odczuwać drażnienie
gilgotki mieć – być wrażliwym na łaskotki
gilgotliwy – wrażliwy na łaskotki
gilgusiać – subtelnie drażnić, subtelnie łaskotać
gilguś – pieszczotliwie o dziecku
gili gili – pieszczotliwie do dziecka, lekko go łaskocząc
gilosek – pisklą gila
gilowaty – podobny do gila, zachowujący się jak gil
gilusiać – zob. **gilgusiać**
giluś – zob. **gilosek**
gimnazyjo – gimnazjum
ginonć – ginać
gionć – zginać
gionć się – zginać się, garbić się, pochylać się
giry – ozdoba z czerwonego sukna przy chomacie końskim
gitwa – wielość, mnogość, poplątanie
giwera – broń myśliwska zdobiona graverunkiem

giyleta – zob. **gieleta**
giymba – gęba, twarz
giymbować – gębować, pyskować
giymbusia – gębusia
giymza – kobieta zanudzająca towarzystwo
giymzawy – mało żywotny
giymzić – głądzić, mówić nieskładnie
giyndźba – gięcie, zginanie
giynieral – zob. **gieneroł**
giynieroł – jak wyżej
giyntkawý – trochę za giętki
giyntki – giętki, dający się giąć
gizać – lekko drapać, łaskotać
gizać się – łaskotać się
glajcar – grajcar, drobna moneta austriacka
glajcarzyk – jak wyżej
glajcha – gładka warstwa tynku
glajche położyć – nałożyć wyrównującą warstwę tynku
glajchować – wyrównywać, głądzić
glajchowany – wyrównany, wygładzony
glamac – osobnik wolno jedzący
glamacka – kobieta wolno jedząca
glamać – jeść wolno, trzymając pokarm w ustach
glanc – glans, połysk
glancować – glansować, czyścić do połysku, polerować
glancowany – czyszczony do połysku
glancpapiyr – papier ścierny
glebogryzorka – glebogryzarka
glejceć – płakać, narzekać, niepokoić
glejda – oddział
glejta – emalia
glewieć – marznąć, drętwieć z zimna
glewiok – zmarzłak
glina – glina, potocznie ziemia, potocznie milicjant
gliniany – zrobiony z gliny, ulepiony z gliny
glinik – spichlerz, kasa
gliniocek – niewielki garnek gliniany
gliniok – garnek gliniany
glinka – glinka, rodzaj gleby
glista – glista, dżdżownica

glistownik – glistnik, bylina z rodziny makowatych, zob. gadzi mlyc
gliwieć – psuć się w przypadku sera
glizda – glista, dżdżownica, glista przewodu pokarmowego
glon – glon (nazwa glon jest pochodzenia góralskiego), rzęsa na wodzie
gloniasty – o konsystencji glonów
glyjt – glejt, list bezpieczeństwa, poręczanie bezpieczeństwa
glyjta – zob. glejta
glyjtować – emaliować
glyjtowany – emaliowany
glynda – głęda, gaduła, nudziarz
glyndoś – jak wyżej
glyndoła – zob. glynda
glyndzić – głędzić, mówić nudnie, mówić rozwlekle
glyndźba – nużące gadulstwo
gładki – wygładzony, bez zadziorów, osoba o ładnej cerze, określenie osoby, której się nie jest pewnym
gładzić – głaskać, czynić powierzchnię gładką
gładzik – kształtownik garncarski
gładziutki – gładziutki, bardzo dokładnie wygładzony, wypolerowany
gładziutki – jak wyżej
gładź – gładkość, szklista powierzchnia
głobić – czopować klinem, wzmacniać osadzenie na trzonku czy rękojeści przez zaklinowanie
głobić się – martwić się
głobiś – frant, spryciarz, obwieś
głochniony – uderzony
głochnonć – mocno uderzyć
głodem morzić – głodzić, nie karmić
głodnawy – trochę głodny
głodne casy – okres głodu
głodne roki – jak wyżej
głodny – głodny, niesyty, odczuwający głód, potoczne określenie żebraka
głodny jak pies – bardzo głodny
głodny jak wilk – jak wyżej
głodomór – głodomór, osobnik dużo jedzący
głodować – głodować, nie dojadać

głodowy – spowodowany głodem, niepozwalający na zaspokojenie głodu
głodówce zwonić – odczuwać głód
głodówka – okres bez jedzenia (założył głodówkę)
głodzić – nie dawać jeść
głodzić się – nie jeść
głodź – zob. gładź
głogowe drzewko – poświęcony kawałek głogu trzymany w stajni, aby uchronić bydło przed czarami
głogowy – z głogu, związany z głogiem
głomb – głąb, łodyga kapusty, określenie durnej osoby
głombiany – durny, sporządzony z głąbi (głombiano woda)
głombisko – pole, na którym rośla kapusta
głos – głos
głos dać – odezwać się, zaszczekać
głosicek – głosik
głosiciel – osobnik głoszący coś
głosić – ogłaszać coś; szczeekać, tropiąc zwierzynę (pies głosi)
głosić się – meldować się, zgłaszać się
głoskać – głaskać
głoskać się – głaskać się
głoskany – głaskany
głosować – głosować, dokonywać wyboru poprzez głosowanie
głosowanie – głosowanie, wybory, oddawanie głosu
głośnik – radiodiodniownik, otwór w pudle rezonansowym
głośny – głośny, dobrze słyszalny
głowa – głowa, najważniejsza osoba w domu lub jakiejś zbiorowości, piasta koła, górna część skrzypiec, w której zamocowane są klucze do napinania strun, górna część snopa, żelazna rama w pługu
głowa spokojno – powiedzenie wypowiedziane w określonej sytuacji i stwierdzające „bez obawy”
głowacina – chaber łąkowy, także chaber ostrołuskowy, roślina zbierana i po poświęceniu spalana w celu odpędzenia burzy
głowacnik – jak wyżej
głowatnik – jak wyżej

głowe dźwigać – wywyższać się
głowe łomąć – myśleć intensywnie
głowe suszyć – intensywnie nalegać z jakąś prośbą lub sprawą
głowe wysoko nosić – mieć o sobie wysokie mniemanie
głowiaty – określenie osoby o dużej głowie
głowica – choroba krów, objawiająca się opuchlizną głowy
głowicka – główka, emocjonalne określenie głowy
głowić się – rozmyślać, wyęźać umysł
głowienka – ziele do okadzania bydła, gałązki dzikiej róży opalane w święconym ogniu w Wielką Sobotę, które wtykano w uprawianą ziemię celem chronienia przed kłeskami
głownie – zwęglone drzewo
głownik – awanturnik, osobnik niespokojny
głownio – żagiew, rozżarzony kawał drewna, paląca się szczapa
głowoc – osoba o dużej głowie, osoba prominentna, ryba głowacz przegopletwy
głoz – głaz, duży kamień
glód – głód
glóg – glóg w znaczeniu ogólnopolskim
głóseckiem – na głos, donośnie
głóskiem – jak wyżej
głóskiem płakać – płakać, głośno szlochać
głóskiem zawodzić – jak wyżej
głowcok – główka lnu
główecka – główka
główka – mała głowa, owoc lnu, kapusta (główka kapusty), górna część szpilki (główka śpilki), kuliste zakończenie biżoka, a także dzierzoka w cepach
głównia – rura u strzelby
główny – główny w znaczeniu ogólnopolskim
głuchań – głuszec
gluchawy – źle słyszący, przygłuchy
gluchnonć – głuchnąć, tracić słuch
glucho – bardzo cicho, bez echa, bez odgłosu, pusto

glucho jesień – okres jesienny, kiedy z drzew opadły liście
gluchoc – osoba niedosłyszająca, zob. głuchań
gluchoń – zob. głuchań
gluchy – głuchy, niereagujący na słowa, tępy w dźwięku (głuche skrzypce)
gluchy jako but – całkiem głuchy, zupełnie niesłyszający
głupawy – niezbyt mądry
głupek – głupiec
głupi – nieinteligentny, niecechujący się bystrością
głupi baron – negatywne określenie mało inteligentnego człowieka
głupi jako baron – bardzo głupi
głupi jako wół – jak wyżej
głupi jaś – zob. głupi baron, potoczne nazwanie bluszczu
głupiec – tracić zdolność do rozumowania, stawać się głupim
głupio – głupio, niezręcznie, określenie chorej umysłowo kobiety
głupkowato się śmiać – śmiać się bez powodu, śmiać się bez uzasadnienia, mieć na twarzy uśmiech mało inteligentny
głupkowaty – niezbyt inteligentny, niezbyt mądry
głupość – głupota
głupota – głupota, głupstwo
głupstwo – błahostka, rzecz niepoważna
głuptawy – zob. głupkowaty
głuptokować – głupiec, wymyślać komuś od głuptaków
głuptok – głuptak, głupiec, dureń
głusiec – głuszec
głuska – samica głuszca
głuso – głusza, matecznik leśny
głusok – pisklę głuszca
głusyc – głużyć, zagłuszać, hamować wzrost (smereki głusom jabłoń)
głymbio – głębina, miejsce głębokie
głymboki – głęboki
głymbokość – głębokość
głymbusy – głębszy, potocznie duży kielich wódki (pociongnonć głymbsego)
gma – mgła

gmina – urząd gminny
gmiński – gminny
gmla – zob. gma
gmotwać – gmatwać
gmotwany – gmatwany
gmyracka – szperanie, uciążliwe szukanie
gmyrać – gmerać, szperać, szukać
gnać – szybko iść, pędzić (gno owiecki), po-
pędzać (gno do roboty), kierować gdzieś
gnanie – pędzenie, szybkie kroczenie
gnatecki – saneczki
gnatka – płoza gnatek
gnatki – przednia część sań służących do
przewozu drewna lub obornika
Gniadula – imię nadawane krowom o czar-
nej maści
gniady – nazwanie konia o maści jasno-
brązowej
gnić – psuć się, rozkładać się
gnida – gnida, określenie podstępnego
osobnika
gnidos – roślina gnidosz dwubarwny
gnidziorz – wszarz
gnieciuk – gnieciuch, osoba kiepsko go-
spodarująca, źle wypieczone ciasto
gnilok – robaczywy grzyb
gniotek – pieniek do rąbania drzewa
gniozdka – roślina gnidosz okółkowy
gniozdecko – gniazdeczko, małe gniazdko
gniozdko – gniazdko, kontakt elektryczny
gniozdo – gniazdo ptaka, rodzinny dom,
umocowanie drzwi do bojska (zob. bojsko)
gniyw – gniew
gniywać – denerwować
gniywać się – denerwować się, gniewać
się, obrażać się na kogoś
gniywny – gniewny, zagniewany
gniywus – osoba zagniewana, borowik po-
nury
gnojarnia – gnojownia, zbiornik na obor-
nik, nieporządek (trzymo gnojarnie)
gnojić – gnoić, niszczyć coś lub kogoś
gnojić się – źle się goić, ropieć
gnojnica – zbiornik na obornik, gnojówka
gnojorz – brudas, osobnik nietrzymający po-
rządku, osobnik robiący coś niefachowo
gnojowica – gnojówka

gnojowisko – zbiornik na obornik
gnojownio – zob. gnojarnia
gnojówka – gnojówka, mocno zabrudzona
woda
gnot – kłoc do rąbania drewna, duża kość
gnotecek – mały pieniek do rąbania dreb-
na
gnotek – pień do rąbania drewna, zob.
gniotek
gnotki – zob. gnatki
gnój – obornik, nawóz, określenie bruda-
sa lub osoby, która nieczysto wykonuje
jakąś pracę
gnuśnawy – umiarkowanie wykazujący
cechy gnuśności
gnuśnieć – stawać się gnuśnym
gnuśność – gnuśność, wykazywanie nie-
chęci do pracy, apatia
gnuśny – niechętny do działania, niewyka-
zujący energii
gnyp – nóż szewski
gnypa – drewniany drąg używany do ha-
mowania wozu
goch – gach, zalotnik
god – wąż
god wodny – zaskroniec
godacka – gadanie, rozmowa
godać – mówić
godać bez zymby – mówić, tamując we-
wnętrzną złość, cedzić słowa, ukrywając
złość
godać do rozpuku – mówić, nie mogąc
skończyć
godać do śmiechu – prawie żarty
godać do światu – pleść głupstwa
godać jak najynty – mówić dużo i szyb-
ko
godać na ty – zwracać się do kogoś bezpo-
średnio przez „ty”
godać na wy – zwracać się do kogoś przez
„wy”
godać od rzeczy – mówić bez sensu
godać po próżnicy – mówić na próżno
godać proci słonka – mówić od rzeczy,
mówić na opak
godać próżno – mówić bez sensu, mówić
bez skutku

gadać we świat – mówić od rzeczy
godanie – gadanie
godanie mieć – mieć dar swobodnego mówienia, mieć dar swobodnego wyrażania myśli
godanina – gadanina, mówienie bez większego sensu
godka – opowiadanie, dar swobodnego mówienia (tyn to mo godke), plotka, obmowa
Godne Świąnta – święta Bożego Narodzenia
godne świąnto – święto znaczące, poważna uroczystość, uroczyste święto
godni – bożonarodzeniowy
godnie – sporo, dużo, znacząco (godnie go spomóg)
Godnie Świąnta – zob. Godne Świąnta
godnik – grudzień
godny – znaczący, duży, szacowny, rzetelny (godny cłek)
godny cas – dość długo (godny cas był we świecie)
godoc – mówca
godować – mówić od czasu do czasu
Gody – święta Bożego Narodzenia
gody – okres godowy, okres rui
godywać – zob. godować
godzić – ustalać warunki, doprowadzać do porozumienia
godzić się – zgadzać się, dochodzić do ugody, dochodzić do porozumienia, przyjmować warunki
godzin kielo – która godzina
godzina – godzina, lekcja w szkole, pora (przisia godzina)
godzina młodo – niepóźna pora
godzina nocno – nocny czas, nocna pora
godzina ostatnio – śmierć
godzina wybiyla – nadeszła pora
godzinecka – godzinka, godzineczka
godziniorz – zegarmistrz
godzinki – śpiewane modły do Matki Boskiej
godziny – zegar
godziwy – odpowiedni, słuszny, rzetelny
godzyń – godny do czegoś
goj – młody zielony krzew

goje – zarośla nadrzeczne
gojcek – niewielkie zarośla, krzaczek
gojić – goić, leczyć ranę
gojić się – goić się, postępować w leczeniu rany
gojić się jako na psie – stwierdzenie, że rana szybko się goi
gojny – strażnik gminnych lasów
gojowy – wykonany z krzewu lub młodego giętkiego drzewka (gojowy kosyk)
gojuś – zob. gojcek
golarka – golenie
golarnio – zakład fryzjerski
golarstwo – przybory do golenia
golec – człowiek ubogi
golibroda – fryzjer
golić – golić brodę, kosić bardzo dokładnie, doskonale ciąć (nóż goli), mieć wygórowaną cenę za usługi lub towar (tyn to goli), dokładnie wyžerać trawę przez bydło
golić się – golić się
golijos – golas
golizna – nagość, gołe ciało
golnonć – wypić porcję wódki, mocno uderzyć
golnonć po jednym – wypić po kieliszku wódki
golorz – zob. golibroda
golos – golas, osoba bez majątku (coz bees sła za takowego golosa), zob. golijos
golować się – golić się od czasu do czasu
golučki – nagi, golutki
goluški – jak wyżej
golynie – golenie, czynność golenia, przybory do golenia
golyń – goleń
gołka – gałka
goło – goło, nago, bez ubrania, w lekkim ubraniu w czasie chłodu
goło kosa – kosa bez założonego podbieraka, niezbędnego przy koszeniu zboża
gołomb – gołąb
gołomb dziki – dziki gołąb
gołomb oswojony – gołąb domowy
gołombeczek – gołąbek
gołombek – gołąbek, grzyb jadalny
gołombkowy – o kolorze lekko sinym

goły – oczy (coz tak te goły wytrzescos?), nagi
goły jako palec – nieposiadający majątku, biedak
goły jako mys – jak wyżej
gołymbiorz – gołębiarz, osoba hodująca gołębie, jastrząb gołębiarz polujący na gołębie
gołymbnik – gołębnik
gombice – paciorki noszone przez pastery na szyi
gombicek – guziczek, paciorek
gombik – guzik
gombka – gąbka do ścierania tablicy
gomóla – jeleń byk po zrzuceniu poroża
gonciany – kryty gontem
gonciarka – maszyna do wyrobu gontów
gonciarnia – zakład wyrobu gontów
gonciarzyć – wyrabiać gonty
goncić – pokrywać dach gontami
gonek – zob. ganek
gonet – drewniany element pokrycia dachowego góralskich domów
gongać – gęgać
goniacka – gonitwa
gonić – biegać, gromadzić (goni za majontkiem)
gonić bez potrzeby – wychodzić z domu bez uzasadnienia
gonić jak diabol – biegać do upadłego, robić coś do upadłego
gonić jak głupi – jak wyżej
gonić jak lucyfer – jak wyżej
gonić jak pies z kulawom nogom – jak wyżej
gonić koło rici – być zmuszonym do opiekowania się
gonić koło zadku – jak wyżej
gonić się – czuć popęd płciowy, wzajemnie się ścigać
gonić tu i tam – nie mieć stałego miejsca, załatwiać coś w różnych miejscach
gonić z gołom riciom – chodzić zimą, nie mając należytego ubrania; nie dbać o zdrowie
gonić za riciom – szukać sympatii, szukać dziewczyny

goniec – pomocnik juhasa
gonsc – gąszcz
gonsie – gęsiątko
gonsior – baniak szklany na wino lub gorzałkę
gonsiorek – mały gonsior, ekspresywnie o samcu gęsi
goniór – gąsior, samiec gęsi
gonsiynica – gąsienica
gonska – gąska
gont – zob. gonet
gont ciynty – gont wyrzynany maszyną
gont łupany – gont wyrabiany przez łupanie siekierą dobranych kłoców smrekowych
gontowiec – gwóźdź o długości odpowiedniej do przybijania gontów
gontowy – zob. gonciany
gonzew – gązwia, obręcz z gałęzi świerka, pierścień służący do połączenia pługa z kolcami
gonzewka – witka z gałęzi do wiązania kołków w płocie
gonzwia – zob. gonzew
gońba – gonitwa, wyścigi
gońba kumotersko – wyścigi kumoterek
goprowiec – członek Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – GOPR-u
gor – gar, duży garnek, wyżłobienie w poziomej belce dla zamontowania słupa
gorb – garb, wypukłość
gorcek – garnek, duży garnek, pogardliwie o łakomym człowieku (przepsaścisty gorcek)
gorcki – garczki stanowiące wyposażenie kuchni
gorcuś – garnuszek
gorcyca – gorczyca
gorcysko – duży garnek, zob. gorcek
gordziołek – gardziołek
gordziyl – gardziel
gore – okrzyk pali się
goreć – gorzeć, palić się, być rozpalonym na skutek wysokiej gorączki
goreje – zob. gore
gorgól – tchawica, górna część płuc
gorki – naczynia kuchenne, garczki

- gorko** – gorzko
- gorlic** – wydawać głos gołębia
- gorliwiec** – osobnik cechujący się nadmierną gorliwością
- gorliwy** – wykazujący w czymś dużo pilności
- gornecek** – garnuszek, kubek
- gornek** – garnek
- gornusecek** – zob. gornecek
- gornuś** – zob. gornecek
- gorol** – góral
- goronc** – upał, skwar
- goronc wzion** – zrobiło się ciepło na skutek stresu lub zdenerwowania
- goroncawy** – zbyt ciepły, lekko gorący, pobudliwy
- goroncka** – gorączka
- goroncka zgniyło** – febra
- goronco** – upalnie, ciepło
- goronco obłolo** – zob. goronc wzion
- goroncy** – gorący, rozpalony
- gorować** – garować, rosnać, fermentować (o cieście)
- gorsawy** – trochę gorszy
- gorsecik** – ekspresyjnie o gorsecie, mały gorset
- gorset** – damski ubiór, bezrękawnik ozdobny
- gorstecka** – garsteczka, szczypta, odrobina
- gorstka** – garstka
- gorsy** – gorszy
- gorszyć** – gorszyć
- gorszyć się** – demoralizować się, ulegać zepsuciu, być zbulwersowanym czymś niewłaściwym
- gorść** – garść
- goruś** – garnuszek
- goryc** – gorycz, coś gorzkiego, odczucie głębokiego żalu (mom goryc do niego)
- gorycka** – goryczka kropkowana, gencjana
- gorz** – dłoń, ręka, garść
- gorzeć** – palić się, być rozrażonym, mieć wysoką gorączkę
- gorzj** – gorzej
- gorzkawy** – lekko gorzki, psujący się (syr juz gorzkawy)
- gorzki** – gorzki, o gorzkim smaku, osoba cierpka w obejściu
- gorzkie zole** – gorzkie żale
- gorzknonć** – nabierać gorzkiego smaku, stawać się zgorzkniałym
- gorzko** – odczucie gorzkości, zawołanie podczas wesela obligujące nowożeńców do pocałunku
- gorzko trowa** – chwast przydrożny, rdest kolanowaty
- gorzoła** – określenie oddające negatywny stosunek do wódki
- gorzolecka** – ekspresyjnie o wódce
- gorzołka** – gorzałka, wódka
- gorztecka** – garsteczka
- gorztk** – rączka (wzionć gorztk), miara ilości lnu, garstka
- gorzyć się** – gniewać się
- gorzj** – gorzej, bardziej źle niż było, zob. gorzj
- gospoda** – wiejska restauracja
- gospodarka** – gospodarowanie
- gospodorz** – gazda, gospodarz, właściciel
- gospoia** – gospodyni, kucharka
- goś** – gość, uczestnik uroczystości weselnej, wczasowicz
- gościć** – gościć, przyjmować
- gościć się** – będąc gościem, czuć się dobrze i obsługiwać się
- gościec** – reumatyzm, powojnik alpejski z rodziny jaskrowatych
- gościna** – poczęstunek, przyjęcie, przyjęcie weselne
- gościowa** – ktoś, kto zasługuje na uznanie
- gość** – gość, wczasowicz, zob. goś
- gotować** – gotować, prowadzić kuchnię dla wczasowiczów
- gotować** – czynić przygotowanie, szykować coś
- gotować się** – przygotowywać się, pakować się (gotowi się do drogi)
- gotowiony** – przygotowywany
- gotowizna** – gotówka, coś, co było już gotowe
- gotowy** – gotowy, przygotowany do czegoś, zrobiony do końca
- gowieź** – gawieź, pospólstwo, robactwo, pasożyty, drobny inwentarz, małe dzieci

goździk – kwiat goździk
gón – lot, trasa lotu
gónciany – gontowy
góniac – goniec, chłopak uganiający się za dziewczynami
góniacka – bieganie, bieganie za czymś, częste chodzenie na schadzki
gónić – biegać, być luźno (śruba góni), ścigać kogoś (góni go), bawić się (dzieci góniom), latać (ptoski góniom), zabiegać o coś (góni za robotom)
gónić jako pies – biegać do upadłego, chodzić do dziewczyny bez opamiętania
gónić po chałupak – chodzić na plotki, często chodzić na posiały
gónić po wsi – chodzić po prośbie
góniec – goniec, posłaniec, pomocnik juhasów
gónioc – człowiek nieustatkowany, pomocnik juhasów
góniocka – gonitwa, uganiecie się, zob. góniacka
góniynie – bieganie, ruja u owiec
gónny – górnolotny
gónt – gont, zob. gont
góńba – gonitwa
góra – góra, wierzchnia część
góralski – właściwy góralom, taniec regionalny
góre mieć – mieć przewagę
góre trzimać – jak wyżej
górom być – jak wyżej
górom stoć – jak wyżej
górnica – długa płócienna sukmana
górný – znajdujący się na górze, wysoki
górol – góral
górolicek – mały góral, wypust dachowy pomieszczenia zlokalizowanego na poddaszu
górolski – góralski
górować – być wyżej położonym, być wyższym, mieć przewagę, trafić powyżej celu
górski – górski, związany z górami
górsko róza – roślina pełnik alpejski
górsko rózycka – jak wyżej
górt – żelazny pręt między nosami gnatek

górtować – usztywniać
góry – góry, Tatry, skalna część Tatr
górzanie – mieszkańcy górnej części wsi
górzany – jak wyżej
górzański – położony w górnej części wsi
górzon – osoba przynależna do górzanów
gówniany – do niczego, nic niewart, niepasujący
gówniorz – gówniarz, smarkacz, osoba nieodpowiedzialna
gówno – odchody, coś, co nie ma wartości, nic (znaloz gówno; gówno z tego)
gówno małe – małe, pędrak, małe dziecko
gówno prawda – stwierdzenie, że czyjeś wyłączenie nie są nic warte
gówno rzyć – nic, byle co, powiedzenie lekceważące jakieś stwierdzenie
gówno wartać – nic nie być wart
gówno znaczyć – nic nie znaczyć, nic nie być wart
grabacka – maszyna do zgrabywania siana, grabiąca kobieta
grabać – gmerać, porywać coś, grzebać ręką, drapać (grabie pazurami)
grabić – grabić, zbierać siano lub słomę przy pomocy grabi, łupić coś lub kogoś
grabie – grabie, narzędzie drewniane do grabienia, wykonywane domowym sposobem
grabięć – drętwieć z zimna
grabina – drabina, określenie chudej i wysokiej kobiety lub dziewczyny (jale se dobroł grabine), zob. drabina
grabiniok – wóz drabiniasty służący do transportowania siana lub snopów zboża, zob. lytrzok
grabiocka – grabiarka, kobieta grabiąca siano
grabiony – zebrany za pomocą grabienia
grabiorka – zob. grabacka, zob. grabiocka
grabiorz – grabiący mężczyzna
grabisko – uchwyt grabi wykonywany z młodego świerka
grabnonć – wykonać ruch grabienia, załuszczyć coś, zabrać coś niepostrzeżenie

grabocka – zob. grabiocka
grabonki – wiązki siana, z których układa się kopy
graborka – żona grabarza
grabować – grabić czasami
grabowy – z drewna grabowego
graca – narzędzie do mieszania zaprawy murarskiej, mieszadło
gracka – rodzaj motyki
gracki – szczotka do czesania lnu i kłaków
grackować – czyścić len lub kłaki przy pomocy gracki
grackowany – czyszczony, czesany
grać – grać, wykonywać utwór muzyczny
grać pod kiyripiec – grać zgodnie z rytmem tańczącego
grać pod noge – grać skocznie i porywająco do tańca
grać pod sie – robić coś dla osiągnięcia indywidualnego zysku
gradowy – związany z gradem
grajcar – moneta w czasach austro-węgierskich, jednostka miary powierzchni pola równa około 25 arom
grajcarzycek – ekspresywnie o grajcarze
grajcary – pieniądze
grajcor – zob. grajcar
grajcorz – zob. grajcar
grajdać się – powoli coś robić, zbierać się ociężałe, jakoś radzić sobie, powoli poprawiać swój status materialny
grajdoł – pomieszczenie nieuporządkowane, pomieszczenie zaniedbane
grajdoła – osobnik wolny, osobnik ociężały
grajduła – kobieta ociężała, kobieta wolna
grajek – grajek, skrzypek
gramodlić się – gramolić się, borykać się, wydobywać się
gramolić się – poruszać się z trudnością, wolno coś robić
gramoła – osoba ociężała, osobnik flegmatyczny
granat – granat w znaczeniu ogólnopolskim
granatowy – granatowy w znaczeniu ogólnopolskim

granda – awantura, burda
granda banda – jak wyżej, banda łobuzów
grandle – szczątkowe kły jelenia
grandzić – kraść
grandziorz – złodziej, łobuz
grandzony – kradziony
graniasty – kanciasty, coś o ostrych krawędziach
graniatówka – graniasta flaszka, zob. graniotka
graniaty – zob. graniasty
granica – granica, znak graniczny pola
granicznioek – strażnik graniczny
graniczny – graniczny
graniczyć – graniczyć
granie – granie, muzykowanie
graniotka – graniasta butelka, zob. graniatówka
grankulka – dawna nazwa kuli do broni śrutowej
grany – odbywany z udziałem kapeli
grań – grań, grzbiet skalny, krawędź
grańka – mała grań
grapa – wzniesienie, wzgórze, stromizna, stromy stok, zob. drapa
grapiasty – cechujący się grapami, cechujący się stromiznami
grapka – niewielka stromizna, pagórek
grapowy – związany z grapą, rosnący na grapie
grasować – napadać, rabować (bandy grasowały)
grasownik – rabuś
grawerka – grawerunek
grawerować – grawerować w znaczeniu ogólnopolskim
graźnia – rozpadlina, dziura w ziemi lub skale
grejta – krata
Grek – obywatel Grecji
greka rzonoc – udawać, że się nie rozumie czegoś
greka strugać – jak wyżej
grensiuc – niemiecka straż graniczna w czasie okupacji
grob – drzewo grab

grobla – rów wodny, nadrzeczny wał ziemny
groblo – jak wyżej
groch – groch, gęsta zupa grochowa
grochmol – krochmal
grochmolić – krochmalić
grochovina – łodygi grochu pozostałe po wyluskaniu ziaren
grochowisko – ściernisko grochowe
grochówka – zupa grochowa
grad – grad
gradza – odgradzona w szopie powierzchnia dla jagniąt i cieląt
gradzić – otaczać pole płotem, stawiać zapórę na przejeździe, wydzielać miejsce bydłom przy pomocy trwałej konstrukcji w stajni lub na polu
gradzony – ogrodzony, oddzielony ogrodzeniem
grof – groch, wielki pan, graf, hrabia
grofinia – hrabina
grok – groch
grom – gram
gromada – rada mieszkańców, jednostka podziału terytorialnego, grupa
gromadny – liczny
gromadzić – gromadzić, zbierać
gromadzki – należący do gromady
gromieć – gromić, rugać, krzyczeć
gromienik – luty
gromnica – świeca gromniczna
Gromnicno – święto Matki Boskiej Gromnicznej
gromnicny – gromniczny
groniarka – określenie owcy lubiącej paść się na stromych zboczach
gronik – szeroki grzbiet wzgórza
groniówka – kruchy kamień, żółtawa gлина
gronka – zob. gronik
gronostoj – gronostaj
gront – grunt, pole uprawne, ziemia stanowiąca majątek
gron – grań, krawędź góry, część grzbietowa góry
gros – grosz, pieniądze (naśperował grosa)

grosek – groszek, drobny węgiel
groścek – pieniążek, niewiele pieniędzy
grośik – grosik, emocjonalnie o pieniądzach
grośiwo – zgromadzona suma pieniędzy
grośkowy – groszkowy
grostuch – płachta do noszenia siana, pogardliwie o osobie, która nie umie się zachować
grot – grat, mało wartościowy przedmiot
grotać się – szykować się, ubierać się (juz ide, ino się ogroce), radzić sobie w życiu
groty – rzeczy, ubranie
grować – grywać
grozić – grozić, straszyć czymś, wygrażać ręką
groźba – zapowiedź niebezpieczeństwa, zapowiedź czegoś niedobrego
groźny – budzący strach, budzący lęk
grób – grób
gróborka – żona grabarza
gróborz – grabarz
gródzka – przegroda
gródzo – żłób dla owiec, przegroda w stajni oddzielająca zwierzęta
gródź – zob. gródzka
gróf – graf, hrabia, zob. grof
grófką – zarozumiała kobieta, hrabina
grófski – hrabiowski
gróncisko – ekspresyjne określenie gruntu
gróńcek – pagóreczek
gróńnik – pagórek
grónt – zob. gront
grónta – posiadane pola, posiadana ziemia
grón – wzniesienie, pagórek, zob. gróńnik
gruch – odgłos upadku, odgłos uderzenia
gruchac – zalotnik
gruchać – gruchać, wydawać charakterystyczny głos gruchania, spadać, uprawiać zaloty
gruchnonć – spaść, przewrócić się, uderzyć czymś ciężkim
gruchot – łoskot, określenie starego i niedołężnego osobnika, określenie zdezelowanego urządzenia
gruchotać – spadać z hukiem

gruda – zamrożona ziemia, zamrożona bryła ziemi, choroba skóry u konia, owrzodzenie, bryłka świeżego sera owczego

grudka – kawałek świeżego sera owczego, bryłka

grudniorka – płachta do nakrywania naczyń w szałasie

grudzielnica – płachta lnianego płótna, do którego bacia wlewa zsiadłe owcze mleko przed wyrobem sera

grudziorka – jak wyżej

grudziyń – grudzień

grula – ziemniak, kartofel

grulany – ziemniaczany

grule – ziemniaki

grule burawki – odmiana ziemniaków cechujących się czerwoną łupiną

grule cyganki – odmiana ziemniaków

grule dudnice – odmiana ziemniaków cechujących się bardzo dużą wielkością

grule durstynionki – odmiana ziemniaków

grule janówki – biała i wodnista odmiana ziemniaków

grule mureki – odmiana ziemniaków cechujących się ciemną łupiną

grule ocate – odmiana ziemniaków o sporych oczkach

grule olendry – biała odmiana ziemniaków

grule rajtany – odmiana ziemniaków

grule siajpány – ziemniaki szampany

grule sulki – odmiana ziemniaków cechujących się niedużą wielkością, podłużnym kształtem i żółtawym zabarwieniem

grulisko – pole ziemniaczane

gruncisko – ekspresywnie o gruncie

grundol – określenie osobnika gruboskórnego, gbur

grundol babski – określenie kobiety gruboskórnej, kobiety bez ogłady

grunt – pole, słowo używane do podkreślenia czegoś ważnego (grunt, cobyś był)

gruntowy – dotyczący pola, dotyczący własności ziemskiej

gruscany – gruszkowy

gruscyna – gruszka kiepskiej jakości

gruska – gruszka, grusza, betoniarka, rodzaj ornamentu

gruskowaty – gruszkowaty

gruskowy – gruszkowy

gruskówka – nalewka z gruszek

gruz – gruz w znaczeniu ogólnopolskim

gruźlica – choroba gruźlica

gruzła – gruzel, grudka, narośl

gruzło – jak wyżej

gruzłowaty – cechujący się naroślami, zawierający grudki

gryf – specjalna śruba wkręcana do podkowy, aby zapobiec ślizganiu się konia

gryka – roślina gryka

grymaśnica – kobieta grymasząca, kobieta wybredna

grymaśnik – osobnik grymaszący, osobnik wybredny

grymaśny – wybredny, niezadowolony

grymple – narzędzie do tarcia (rafania) lnu

grymplować – rozczesywać wełnę

grymplowanie – rozczesywanie wełny

grymplowano – wełna rozczesana

grysik – kasza manna

grywać – grać w kapeli góralskiej, grać od czasu do czasu

gryz – zgryz, kęs (dejze gryza)

gryzmoly – niestaranne pismo

gryzowka – gałązki przeznaczone do obgryzania przez zwierzynę

Gryzula – imię nadawane krowom

gryzula – rzepa, określenie dziewczyny lubiącej ugryźć

gryź – gryźć

gryź się – nie zgadzać się, kłócić się, kąsać się wzajemnie

grzbiecisko – grzbiet, plecy

grzbiet – jak wyżej

grzbietowina – schab

grzbietowo kość – kręgosłup

grzbietowy – pochodzący z grzbietu, znajdujący się na grzbiecie

grzbietówka – zob. grzbietowina

grzdyka – grdyka

grzdyl – jak wyżej

grzebać – dokonywać pochówku, rozgarniać coś, szukać czegoś w czymś
grzebiący – grzebień, jednostronny wypust pokrycia dachu na jego szczycie, fałd skóry na głowie niektórych ptaków, gęsta i długa sierść na grzbiecie kozicy
grzebiący kohuci – grzebień koguta
grzeblawy – grzebiący się życiowo, dający sobie radę
grzebycek – grzebyczek
grzechotka – grzechotka, zabawka dziecięca
grzechotnica – określenie kłótlivej kobiety
grzeczawy – osobnik grzeczny wbrew przypuszczeniu (chłop grzeczawy)
grzecznie – grzecznie, z szacunkiem (grzecznie pytom)
grzeczny – grzeczny, uprzejmy, posłuszny (grzeczno psina)
grzech – grzech
grzejba – coś, co grzeje, ciepłe miejsce, okres godowy u zwierząt
grzesi nadali – diabli wzięli
Grzesiek – Grzegorz
grześ – diabeł
grześnica – grzesznica
grześnik – grzesznik
grzib – grzyb, określenie osoby zniedołężniałej (stary grzib)
grzibek – grzybek
grzibiorka – kobieta zbierająca grzyby
grzibiorz – osobnik zbierający grzyby
grzibny – obfitujący w grzyby
grziwa – grzywa
grzmieć – wydawać grzmot w czasie burzy (na polu grzmi), głośno napominać (plebon grzmiot), dawać głośną reprymendę (ociec grzmieli)
grzmocić – grzmocić
grzmiocony – grzmocony
grzoć – ogrzewać coś, podgrzewać coś, wydzielać ciepło
grzoć się – ogrzewać się, podnosić temperaturę (motor się grzeje), odczuwać ciepło pod wpływem wysiłku fizycznego (grzeje się przy robocie), wykazywać objawy popędu płciowego

grzondel – korpus pług
grzondka – grządka, warzywnik
grzondziyl – zob. grzondel
grzonie – grzanie
grzony – ogrzewany
grzyb – grzyb w znaczeniu ogólnopolskim
grzyb stary – stary człowiek, człowiek niedołężny
grzybiet – grzbiet
grzybietowo kość – kręgosłup
grzybietowy – grzbietowy
grzybny – obfitujący grzybami
grzybowy – grzybowy, z grzybów
grzybś – grzebać (w czymś), grzebać umarłego
grzych – diabeł, grzech, zob. grzech
grzyf – jak wyżej
grzyhowanie – grzeszenie
grzyk – zob. grzych
grzynda – ogródek, podłużna wypukłość zbocza lub ściany górskiej
grzysi – diabli, złe moce
grzysi by wzięni – niech diabli wezmą, niech licho porwie
grzysi nadali – diabli sprowadzili
grzysieć – niewielki grzech
grzysny – grzeszny
grzysyć – grzeszyć, czynić grzeszne występki
grzysyć drugiemu – wyzywać kogoś, rzucać na kogoś pomówienie lub oszczerstwo
grzysyć światu – przeklinać los, bluźnić z powodu niezadowolenia z losu
grzyśnica – zob. grześnica
grzyśnik – zob. grześnik
grzyśny – grzeszny
grzywa – długie włosy na karku konia, długa sierść na szyi jelenia oraz grzbiecie kozicy
grzywiasty – cechujący się bujną grzywą
grzywoc – gołąb grzywacz
guba – okrycie wykonane z wełny owczej
gubać się – podkasywać się
gubałoski – gubałowski
gudka – prosiątko, określenie dziecka, które brudzi podczas jedzenia
gudzia – świnia w języku dziecka

gudziowaty – zachowujący się jak świnka, nieporządny
gudziu gudziu – okrzyk przywołujący świnię
gudziusia – świnka w języku dziecka
gudziuśka – jak wyżej
gudź gudź – zob. gudziu gudziu
gula – kula, kulisty przedmiot
gulać – toczyć, huścić dziecko celem uspienia, zob. tulać
gulasiowy – gulaszowy
gulaś – gulasz
gulaty – obły, o kształcie kuli, określenie osoby z naroślami
guldać – pić głośno dużymi łykami
gulden – reński, reński gulden
guldynka – staropolska strzelba gwintowana
gulecka – kuleczka
gulgać – wydawać głos indyka, płukać gardło
gulgotać – wydawać dźwięk przez indyka
gulka – kulka
gulki – pokarm dla drobiu uformowany w kuleczki
gulowaty – cechujący się kulistymi naroślami
guma – guma, dętka, kawałek gumki używanej w krawiectwie
gumecka – gumecka, gumka
gumiany – gumowy
gumiok – but gumowy, nieprzemakalny płaszcz, wóz na kołach gumowych
gumka – gumka szkolna do mazania
gumolajz – klej do gumy, butapren
gumolajzować – kleić butaprenem
gumowy – gumowy w znaczeniu ogólnopolskim
gumowy wóz – wóz na kołach gumowych, zob. gumiok
gunia – sukmana, kapota z szerokimi rękawami sięgająca do kolan
guńka – jak wyżej
gurmanica – sukmana
gusła – czary
gusła cynić – czarować
gusło – czar

gusta – gust, smak
Gustek – Gustaw
Gustka – Gustawa
gustować – gustować, mieć w czymś upodobanie, mieć zamiłowanie do czegoś
gustowy – gustowny, szykowny, coś, co odpowiada upodobaniom, przypadający do gustu
guślic – czarować, stosować magiczne praktyki
guślorka – guślarka, kobieta uprawiająca guśla
guślorz – osobnik uprawiający guśla, osobnik znający zaklęcia, czarownik
guzdrac – osobnik opieszawy
guzdracka – opieszłość, kobieta opieszła
guzdrać – szperać, grzebać, plątać (cysto piyknie powrozine poguzdroł)
guzdrać sie – powoli się szykować (miast sie zbierać, to sie guzdrze), dawać sobie radę (jakosi sie w zyciu guzdzo)
guzdranie – zob. guzdracka
guzdroc – osobnik powolny, zob. guzdrac
guzicek – guziczek, mały przycisk w kształcie guzika
guzicosek – guziczek
guzicuś – jak wyżej
guzik – guzik, guzikowaty przycisk, w przenośni „nic” (guzik mu bedzie; guzik z tego)
guziki – forma pierwszego poroża u kozła sarny
guzikówka – harmonia z przyciskami guzikowymi
gwar – gwar, wiele głosów zlewających się w całość
gwara – gwara, język regionalny, mowa, rozmowa (trzymiom gwara), opowiadanie, pogłoska
gwarliwy – rozmowny, gadatliwy
gwarno – gwarnie
gwarny – gwarny, rozmowny, skory do rozmowy
gwarzba – rozmowa, dyskurs
gwarzić – rozmawiać, opowiadać, mówić gwarą

gwarzować – rozmawiać, mówić gwarą od czasu do czasu
gwazdać – źle coś robić, partaczyć
gwer – karabin, broń
Gwiazdula – imię nadawane krowom maści czerwonej z białą plamą na głowie
gwiezda – gwiazda, gwiazda noszona przez kołędników
gwinciorka – gwintownica, narzędzie do robienia gwintów
gwint – gwint w znaczeniu ogólnopolskim
gwint popucy – drobne przekleństwo, powiedzenie podkreślające stan emocji
gwint potardze – jak wyżej
gwint strzeli – jak wyżej
gwint świśnie – jak wyżej
gwintownica – gwintownik, bór do robienia gwintu
gwintownik – jak wyżej
gwintówka – broń o gwintowanej lufie, sztucer
gwiozda – zob. gwiezda
gwiozdka – gwiazdka
Gwiozdula – imię nadawane krowom, zob. Gwiazdula
gwioździorz – osoba znajdująca się na gwiazdach, osoba czytająca z gwiazd
gwioździsty – gwiazdzisty, rozgwieżdżony
gwizd – odgłos gwizdania, głos ostrzegawczy świstaka lub kozicy, głos ptaka, ryj dzika, szczelina między przednimi górnymi zębami u człowieka
gwizdac – osobnik gwizdzący, osobnik lekko traktujący życie
gwizdać – gwizdać, lekceważyć sobie coś lub kogoś (gwizdom na to; gwizdom na niego)
gwizdać se na coś – nie przejmować się czymś
gwizdniony – skradziony, uderzony
gwizdnonć – ukraść, uderzyć, gwizdnąć
gwizdok – osoba często gwizdająca, osoba gwizdząca podczas pracy, osoba mało się przejmująca czymś
gwizdowka – gwizdawka, gwizdek
gwiznonć – gwizdnąć, świsnąć, uderzyć (gwiznon go w łeb), ukraść coś (gwiznon

mu pularys), zob. gwizdnonć
gwizniony – pochodzący z kradzieży, skradziony
gwizniynty – jak wyżej
gwołcić – gwałcić, zniewalać
gwołt – gwałt, larum (podniós gwołt), dużo, moc (gwołt ik było)
gwołtować – podnosić larum, wołać ratunku
gwołtownik – raptus
gwołtowny – gwałtowny, nagły, raptowny
gwołtu rety – zawołanie o pomoc, ostrzegawczy krzyk
gwołtym – gwałtem, przy użyciu siły, bezwzględnie, nagle (gwołtym go brali)
gwoździczek – mały gwóźdź
gwoździcuś – jak wyżej
gwozdek – niewielki gwóźdź
gwozdek zabić – postawić przed kimś trudny problem, wywołać dylemat
gwoźdz – gwóźdź, trudny problem (zabił mu gwoździa do łba)
gwoźdz do truchły – ostateczne pogrzebienie kogoś, stwierdzenie kogoś pogrążającego
gydlać – łaskotać (rod jom gydło)
gydlawy – wrażliwy na łaskotki
gyłgać – zob. gydlać
gymba – zob. giymba
gymba jak wrota – określenie dotyczące kobiety kłótlivej (ta wej mo gymbe jak wrota)
gymba mu chodzi – stwierdzenie odnoszące się do kogoś, kto szybko mówi
gymba sie mu nie zawiyro – stwierdzenie dotyczące kogoś, kto dużo mówi
gymbicka – pieśczośliwie o twarzy lub ustach
gymbusia – jak wyżej
gymbuśka – jak wyżej
gymby dać – pocałować
gyngac – osobnik mówiący bełkotliwie głosem gęgotliwym, osoba mówiąca nieskładnie
gyngacka – kobieta mówiąca nieskładnie, mówiąca bełkotliwym głosem
gyngacowaty – mówiący nieskładnie, mówiący gęgotliwie

gyngać – gęgać, mówić głosem gęgotliwym (telo gyngo, co go biyda zrozumieć)

gynganie – gęganie

gynglawy – zob. gyngacowaty

gyngot – głos gęsi, gęgotanie

gyngotać – zob. gyngać

gynsi – gęsi

gynsina – mięso gęsie

gynsio lapka – roślina pięciornik gęsi, używany do przemywania ran

gynsio nozka – jak wyżej

gynsio stopka – jak wyżej

gynsiolki – skrzypki

gynsiontko – gąska

gynsior – zob. gonsior

gynsiorka – roślina pięciornik gęsi, rodzaj rondla do duszenia mięsa, dziewczyna pasąca gęsi

gynsiór – zob. gonsior

gynstawica – gęstwina

gynstawo – licznie, tłumnie, zbyt gęsto

gynsto – gęsto

gynstwina – gęstwina, gąszcz

gynsty – gęsty, o gęstej konsystencji

gynś – gęś, określenie kobiety mało doświadczonej lub mało roztropnej (głupio gynś)

gynściawa – gąszcz, tłok, osad na powierzchni cieczy

gynśle – gęśle, staroświeckie skrzypce

gynślicki – zob. gynsiolki

gynślorz – skrzypek, grajek

gzić sie – ujawniać popęd płciowy, skakać, zachowywać się nienormalnie (bonki tnom, to i krowy sie gzijom)

gzijacka – bieganina, pośpiech

gzijać sie – zob. gzić sie

gzijawica – kobieta oddająca się zmysłowej miłości, krowa, która kilkakrotnie musi być prowadzona do zapłodnienia

gzijka – dziewczyna lekkich obyczajów, dziewczyna zmieniająca partnerów

gzijkowaty – puszczański

gzijkula – zob. gzijka

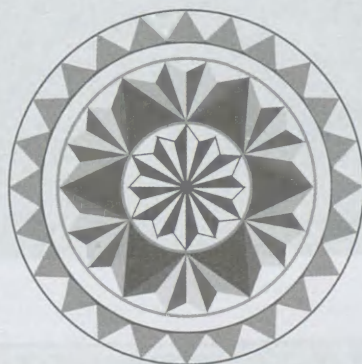
gzijok – osobnik ciągle spieszący się, osobnik uganiający się za kobietami

gzijorz – jak wyżej

gzijoś – jak wyżej

gzijować – zob. gzić sie

gzijować sie – jak wyżej

H

ha – okrzyk wyrażający określony nastrój (ha! dyć to prowadzi)

habelcok – wyrostek

haber – chaber, roślina zielna z rodziny złożonych

habeżniok – bez koralowy

habina – gałązka, kijek do pasienia bydła, osoba mizerna, osoba bardzo szczupła i wątła

habinecka – gałązeczka, mizerotka, szczuplutka dziewczyna (z tego dziywycynia tako habinecka)

habinka – jak wyżej

habinowaty – zbyt szczupły, za bardzo smukły

habit – sutanna

habitowy – przynależny habitowi, chodzący w sutannie, należący do stanu kapłańskiego

habo – albo

habrycka – ekspresyjnie o tytoniu do fajki

habryka – tytoń do fajki

habrykorz – sprzedawca tytoniu

hacelka – metalowa część krzesiwa

haciór – żrebak

haciórek – żrebaczek

haćkać – brudzić, tytlać, wydawać charakterystyczny dźwięk przyzywający konia

hadra – ścierka do mycia, zła kobieta, kobieta źle prowadząca się

hadry – konie budzące niezadowolenie (hadry nie fcom ciongnonć), łachy, szmaty (okutany hadrami)

hadukacyjo – edukacja

hadukat – adwokat

hadwokat – jak wyżej

hadwukat – jak wyżej

hafciorka – hafciarka

hafciorz – hafciarz

haft – haft, wyszycie

haftować – haftować, wyszywać, wymiotować (przezars sie i haftuje)

haftowanie – wykonywanie haftu, wymiotowanie

haftowany – haftowany, zdobiony haftem

hagrafka – agrafta

haj – słowo kończące wypowiedzianą kwestię i oznaczające koniec, powiedziałem

haje – kotłownia

hajcować – mocno palić w piecu

hajcować sie – palić się mocno

hajcownik – palacz

hajcyć – palić, spalać

hajcyć sie – zob. hajcować sie

hajducek – rodzaj tańca zbójnickiego

hajducki – przynależny hajdukowi, związany z hajdukiem

hajducyć – być hajdukiem

hajduk – policjant dworski, rodzaj tańca zbójnickiego

hajdukować – tańczyć hajduka, brykać, być hajdukiem

hajnica – łąka w polu lub lesie, na której wypasa się bydło przed stopieniem się śniegu na halach

hajnik – gajowy, zagajnik

hajto – zarzucone coś przez ramię (zob. na hajto), na krzyż

hacik – hafcik

hakt – haft

haktować – haftować

hala – hala, pastwisko w górach

halaburda – rozgardiasz, bałagan, potrawa budząca niesmak swoim wyglądem

halaburdzić – robić zamieszanie, czynić rozgardiasz

halaburdziok – bałaganiarz

halaburdziorka – bałaganiarka

halamyntorz – elementarz

halastra – hałastra, tłum

hale – ale

halimynta – alimenty

halizna – niezalesione miejsce po wyrębie lasu

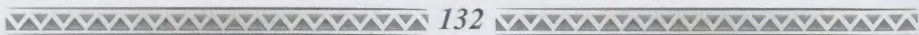
haltować – zatrzymywać kogoś, zmuszać kogoś do zatrzymania

halyrz – halerz, drobna moneta w Czechach i Austrii równa 1/100 korony

hałas – hałas w znaczeniu ogólnopolskim

hałasić – hałasować

hałaśnica – kobieta czyniąca hałas, kobie-

- ta zachowująca się głośno
- hałaśnik** – osobnik głośno zachowujący się
- hałpa** – chałupa
- hałpisko** – duży dom, ekspresyjnie o chałupie
- hałuska** – kluska z mąki i tartych ziemniaków
- ham** – hamulec u wozu
- hamarycki** – amerykański
- Hamaryka** – Ameryka, Stany Zjednoczone Ameryki
- hamarykanka** – kobieta przybywająca ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, odmiana ziemniaka
- hamarykany** – osoby przybywające ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, gatunek ziemniaków
- Hamarykon** – obywatel Stanów Zjednoczonych Ameryki
- hamarykon** – osoba przybywająca ze Stanów Zjednoczonych Ameryki
- Hamarykonka** – obywatelka Stanów Zjednoczonych Ameryki
- hamarykonka** – kobieta przybywająca ze Stanów Zjednoczonych Ameryki
- hambić się** – hańbić się
- hambit** – ambicja, honor
- hamernicki** – hutniczy
- hamernik** – hutnik, robotnik w hucie żelaza
- hamernio** – huta, kuźnia
- hamerycki** – amerykański, zob. hamarycki
- hamisko** – tokowisko
- hamowacka** – hamowanie
- hamować** – hamować, zmniejszać prędkość
- hamować się** – hamować się, powstrzymać się od czegoś, panować nad sobą
- hamry** – huta żelaza, kuźnia
- Hamry** – Kuźnice nad Zakopanem
- hamulcowy** – ktoś, kto coś spowalnia
- hamulec** – hamulec w znaczeniu ogólnopolskim
- handel** – handel
- handel mieć** – mieć sklep
- handlorka** – handlarka
- handlorz** – handlarz
- handlować** – uprawiać handel
- handlować się** – targować się
- handrus** – złodziej, rozbójnik
- handrycyć** – handlować
- handrycyć się** – zob. handlować się
- haniebnie** – bardzo
- haniok** – tam, gdzieś tam, o tam
- Hancyn** – należący do Anny, związany z Anną
- Hanka** – Anna
- hantaba** – metalowe kółeczko służące do zamocowania górnej części luźni w wozie drabiniastym
- hań** – zob. haniok
- hańba** – hańba, wstyd
- hańba wstyd** – powiedzenie oddające przekonanie, że coś absolutnie jest niegodne
- hańbić** – zawstydząć, przynosić ujmę
- hańbić się** – hańbić się, wstydzić się, okrywać się hańbą
- hańbliwy** – wstydlivy
- hańci** – tamci
- hańdra** – szmata, kobieta o złej reputacji
- hańdry** – podarte szmaty
- haństela** – stamtąd
- haństond** – jak wyżej
- hańta** – tamta
- hańte** – tamte
- hańtela** – dotąd, potąd
- hańto** – tamto
- hańtyn** – tamten
- hańtyndy** – tamtędy
- hapać** – szczekać, zachłannie zabierać
- hapany** – wrywany gwałtownie, zachłannie uzyskiwany
- hapelować się** – sądzić się
- hapoś** – osobnik zachłanny
- hapryndować** – rozważać, namyślać się
- hapsnonć** – porwać, dopaść (pies hapsnonć kość)
- hapsńiony** – porwany, dopadnięty
- hara** – kiepska mocna wódka
- harak** – arak, rum
- haratać** – dewastować, niszczyć (tom masinom wyharatoł całe pole), wrywać (wyharatoł smreka z korzyniami)

haratać się – kaleczyć się, ranić jeden drugiego
haratanina – krwawa bójka
haratniony – skaleczony nożem
haratnonć – skaleczyć, ranić
haratnonć się – skaleczyć się, zranić się
harba – herbata
harbata – jak wyżej
harcyrz – harcerz
hardo się nosić – okazywać butę, być wyniosłym
hardo się trzymać – stawiać się, nie poddawać się przeciwnościom
hardość – hardość, buta, pycha, wyniosłość
hardy – dumny, butny, wyniosły
hardzieć – stawać się hardym
harenda – karczma, dzierżawa, odpłatne dzierżawienie pola, zob. arenda
harendować – dzierżawić
harendziorz – zob. arendorz
hareść – areszt
harkac – osobnik charczący, osobnik spluwający flegmę
harkotać – charczeć
harmata – armata
harmider – harmider, zgiełk, zamieszanie
harmonijo – harmonia, akordeon
harmonista – muzykant grający na harmonii, akordeonista
harnadla – drucziana spinka do włosów
harnasiować – przewodzić, być harnasiem
harnaski – należący do harnasia
harnaś – herszt, przywódca zbójników
harnieć – stawać się zuchwałym
harno – dumnie, hardo
harny – dumny, wyniosły, hardy
harować – ciężko pracować, mozolić się
harowanie – ciężkie pracowanie
harówka – ciężka praca
harpagon – człowiek skory do bijatyki, człowiek gruboskórny
harunek – jak wyżej
hartazel – łańcuch od chomąta do dyszla
hartować – hartować, ćwiczyć kogoś, dawać komuś wycisk (we wojsku go hartujom)

hartować się – hartować się, nabywać uodpornienia na infekcje
hartowany – utwardzony przez hartowanie
hartyka – wódka
harynda – dzierżawienie ziemi, opłata za dzierżawę, zob. arenda
haryndorz – zob. arendorz
haryndować – zob. arendować
haryndziorz – zob. arendorz
hasen – pożytek, zysk
hasnować – pomagać, przynosić zysk lub pożytek
hatłaska – atłaska, odświętna chustka na głowę
haw – tu, tutaj
hawek – tu jestem
hawiarско dróga – droga górnicza
hawierz – górnik, zob. hawiorz
hawjek – zob. hawek
hawiorz – górnik, zob. hamernik, zob. hawierz
hawok – zob. haw
hawron – gawron
hawstela – stąd, odtąd
hawtego – tego, tego tutaj, tego właśnie (poznaje hawtego chłopca)
hawten – ten tu
hawto – to, to trochę dalej (to i hawto)
hawtu – tu
hawtyj – tej, tamtej (hawtyj baby; z tyj i hawtyj strony)
hawtyn – ten, ten tutaj
hawtyndy – tędy, tą drogą
Haźbiyta – Elżbieta
he – rodzaj wykrzyknika podkreślającego dane powiedzenie (he, niek ta będzie)
hebanek – długi hebel
hebel – hebel, strug, narzędzie stolarskie do obróbki drewna
hebelek – mały hebel
hebiać – zob. chybiać
heblarka – heblowanie
heblorka – heblarka, maszyna służąca do heblowania
heblowacka – jak wyżej
heblować – heblować, strugać przy pomo-

cy hebla, trzecią utkane płótno dla nadania mu miękkości, współżyć z obcą kobietą (hebluje jom)

heblowany – wygładzony heblem

heblowina – wiór

heblownica – zob. heblorka

heblowanica – wiór spod hebla

heboj – chodź, zob. hyboj

hebździok – bez koralowy

hebźniok – jak wyżej

heca – heca w znaczeniu ogólnopolskim

heciok – awanturnik

hecować – żartować, bawić żartami

hecownica – kobieta lubiąca żartować, żartownisia

hecownik – żartowniś, kawalarz

hecowny – komiczny, pełen żartów, dowcipny

hedukacyjno – edukacja, wykształcenie

hej – tak twierdzące, tak powątpiewające (hej, wtoż ta wiy?), nieprawdaż (zrobis to, hej?), wyrażenie końca wypowiedzi lub myśli, okrzyk rozpoczynający coś (hej! do roboty), słowo rozpoczynające tekst piosenek (hej, ide w las...)

hejnoł – hejnał

hejta – na prawo, w prawo (polecenie wydawane koniowi)

hejze – ejeze

heklować – szydełkować, mówić coś bez pokrycia, pleść coś

heklownik – osobnik mówiący coś bez pokrycia, pleciuga

hektor – hektar

helementorz – zob. halamyntorz

helikopter – helikopter w znaczeniu ogólnopolskim

helikopter mieć w dupie – biegać bez potrzeby

herba – zob. harba

herbacianka – szklanka na herbatę

herbata – herbata w znaczeniu ogólnopolskim

herbata z prondym – herbata z dodatkiem spirytusu lub wódki

herbatniczek – czajniczek do parzenia herbaty

herdebucki – ogromny, cholerny (herdebucki dziadu)

herducki – jak wyżej

hereśt – areszt, więzienie, zob. hareśt

hereśtant – aresztant, więzień

hereśtować – aresztować, uwięzić

hereśtowy – aresztowany

heretyk – wyznawca innej wiary, bezbożnik

Heród – Herod

heród-baba – kobieta o silnej budowie i typowo męskich cechach

herski – strojny, elegancki

herski dziód – określenie dziada sprawiającego dobre wrażenie

heruwać – słyszeć

het – całkiem (het do cna), hen, daleko (poseł het), stale, bez przerwy (het sie mi widzi), zupełnie, całkowicie (ludziska het pogłupieli), precz (idź het)

heta – zob. hejta

hetki – zob. het

hetmanić – być hetmanem

hetmanować – jak wyżej

hetmon – hetman

Heźbiyta – Elżbieta

hiberno – dawny podatek wojskowy

hip – skacz, hop

hipkac – osoba podskakująca, osobnik lubiący zaczepiać innych

hipkacka – podskakiwanie, zabawa, weselna szamotanina

hipkać – skakać, podskakiwać, szukać zaczepki (hipko do niego)

hipkany – podskakiwany

hipkiem – migiem, natychmiast, w podskokach (hipkiem to zrób)

hipkoj – zob. hip

hipnoné – skoczyć

hipotyka – hipoteka

hips – zob. hip

historyjo – historia

hiśpanka – hiszpanka, rodzaj grypy

Hiśpon – Hiszpan

hitlercyk – hitlerowiec, żołnierz niemiecki z okresu II wojny światowej

hitlery – żołnierze niemieccy, hitlerowcy

hiźla – łuska od naboju
hłasnonć – uderzyć, odciąć jednym ruchem
hleb – chleb
hlebicek – chlebek
hlebuś – jak wyżej
hlinkowiec – osoba przynależna do Gwardii Hlinkowej w czasie II wojny światowej
hlypiać sie – otwierać często drzwi
hlyw – chlew
hlawka – główka
hłop – chłop, dorosły mężczyzna
hłopcysko – chłopczysko
hłopecek – pieszczotliwe określenie męża
hłopus – jak wyżej
hłopiec – chłopiec, kawałek drewna układany pod beczkę, syn
hłopina – chłopina
hłopisko – chłopisko, duży mężczyzna
hłopok – chłopak, syn
hłopowy – chłopia, chłopski
hłopski – należący do mieszkańca wsi, męski
hłopstwo – męskość
hlódnawy – trochę zimny
hlódnio – chłodnia
hlódzić – chłodzić
hlódzić sie – chłodzić się
hmurać sie – chmurzyć się, zanosić się na burzę
hnedziutko – szybko, wnet
hnet – zob. fnet (hnet byk go dopod), wnet
hnetki – zob. fnetki, wnet
hnij sie – posuń się, rusz się
hniynty – lekko poruszony
hnonć – ruszyć coś ciężkiego, niewiele przesunąć coś z trudem
hnonć sie – ruszyć się ociężale, wybrać się gdzieś (hnon byś sie do urzyndu)
hobit – habit
hocek – haczyk
hocia – choć
hociaj – jak wyżej
hociek – chociaż jestem (hociek stary)
hocioj – zob. hucia
hociór – młody koń, źrebak, zob. haciór
hociórek – źrebaczek

hocyk – haczyk
hoć – choć, chociaż
hoćby – choćby, chociażby
hoćdzie – byle gdzie, tu i ówdzie
hoćftory – byle który
hoćjak – byle jak, dowolnie, chociaż (kozdy, hoćjak stary, mo być jary)
hoćjaki – jakikolwiek, byle jaki
hoćjako – byle jak, jak bądź
hoćka – gdziekolwiek, byle gdzie
hoćkany – jak wyżej
hoćkendy – któredy bądź
hoćkie – byle kiedy, czasem, niekiedy
hoćkiedy – jak wyżej
hoćkiej – jak wyżej
hoćtory – który bądź, ten i ów
hodniczek – družka, ścieżka
hodnik – chodnik, družka, płócienna narzuta na podłogę
hodować – hodować
hodowło – hodowla
hodryga – hołota
hodryk – łopucha, gatunek rzodkwi, rzodkiew świrzepa
hodzać – chadzać, bywać od czasu do czasu
hodzić – chodzić
hodzić na pociesniki – siedzieć przy zmarłym, dobrze go wspominając
hodzić na prześpiegi – chodzić, aby się czegoś dowiedzieć
hodzić na skróty – skracać sobie drogę
hodzić oczami – spoglądać ukradkiem
hodzom po kimsi mrowiecki – ktoś ma dreszcze, ktoś dostaje gęsiej skórki
hodzony – dawny taniec góralski
hodzować – chodzić gdzieś często
hodzować ku niej – zalecać się jej
hodzuwać – zob. hodzować
hodzynie – chód
hoft – haft
hoj – choć, choćby
hojby – jak wyżej
hojcem – byle czym, czym bądź
hojco – cokolwiek, byle co
hojnoś – hojność, szczodroblivość
hojnie – obficie

hojno – bogato, obficie
hojny – obficie obdarzający, dający znaczący datek, szczodry
hojto – byle kto, kto bądź
hok – hak
hoka mieć – wiedzieć coś, co jest dla kogoś kłopotliwe (mo na niego hoka)
hokować – ciężko pracować
hokowanie – ciężka praca
hokowaty – hakowaty, mający kształt haka
hola – hala, miejsce wypasu, polana w górach
hola górno – wysoko położona hala
hola nisko – nisko położona polana, hala pierwszych (wczesnych) wypasów
hole – góry, w domyśle Tatry
holera – cholera
holernić – kłać od cholery
holernica – kobieta impulsywna
holernik – osobnik impulsywny, raptus, nerwus
holerować – zob. holernić
holny – wiatr halny, halniak
holny gazda – potoczne określenie niedźwiedzia
holo – zob. hola
holof – gwałt, krzyk, hałas
holofić – hałasować, wykrzykiwać
holofienie – wołanie, hałasowanie, głośne śpiewanie
holokać – zob. holofić
holokanie – zob. holofienie
holontać – kołysać, chwiać
holontać się – kołysać się, chwiać się, kręcić się
holontany – kołysany, kręcony
holynder – młynek do pęczaku, łagodne przekleństwo
holynder popucy – łagodne przekleństwo
holynder weźnie – jak wyżej
holynderka – holenderka, krowa rasy holenderskiej
hołda – hałda
hołdomas – poczęstunek po zakończeniu poważnych prac polowych
hołk – urządzenie do nasadzania obręczy na koła

hom – gruby łańcuch używany do hamowania wozu, zob. folajter
homernica – żona homernika
homernicki – hutniczy
homernik – zob. hamernik, hutnik, robotnik pracujący w hucie
homerski – hutniczy
homry – huta
hon – gon, pędzenie podczas zbiorowego polowania
honielnica – część koszar (zob. kosor), w której gromadzone są owce kierowane do udoju
honielnik – pomocnik juhasa, naganiacz
honielnikować – być honielnikiem
Honorka – Honorata
honornica – panna zadufana, panna nieprzystępna
honornie – godnie, honorowo, zarzucił
honorność – ambicja, sława, zaszczyt
honorny – honorowy, noszący się z godnością, dumny
honorowo – z dumą, okazując pychę, z poczuciem wyższości
honorowy – honorowy w znaczeniu ogólnopolskim
honorzić się – pysnić się, być zarzuciałym
honór – honor, duma, godność, zaszczyt
honór do dupy – bez honoru, bez ambicji
honór mu udar – zżera go ambicja
honu – szybko, zaraz
honym – natychmiast, szybko, biegiem
hora – góra
horar – gajowy, leśnik
hore – w górę, okrzyk pasterza popędzającego bydło lub owce do góry
hore dołu – z góry na dół
horkać – chrząkać, warczeć
horkać się – kłócić się, sprzeczać się
horni chłopcy – zbójnicy
horny – górny, dumny, wyniosły, zob. honorny
horny chłopiec – zbójnik
horny gazda – osoba odpowiedzialna za gospodarkę leśną w lasach wspólnoty wiejskiej

horość – choroba
horować – chorować
horuwać – jak wyżej
hory – chory
horzeć – zob. horować
hospel – urządzenie do nawijania nici z wrzeciona
hospodar – gospodarz, pan
hospodarski – gospodarski
hostyjo – hostia
hoštuf – szalik
hotar – granica pomiędzy wioskami, obszar
hotorz – jak wyżej
hować – chować, hodować
hować się – mieć się, żyć, żywić się, chować się
howanica – wychowanka
howieda – dziki zwierz, niedźwiedź, bydlę, potwór
howiedzie miyso – wołowina, niedźwiedzie mięso
howiedzina – jak wyżej
howiedzy – bydlęcy, wołowy
hódzo – chód, krok, droga
hónor – honor
hónornica – kobieta godnie się zachowująca, kobieta zarozumiała
hónornik – osobnik dbały o honor, pyszałek
hónorzyć się – pysznić się, być zarozumiałym
hrań – grań
hrapić – zob. chrapieć
hrapka – chryпка
hrapke mieć na coś – mieć ochotę na coś
hrapke mieć na niom – pożądać jej
hrasnonć – zadrasnąć, trzasnąć
hraść – chrust, suche gałęzie
hrecka – hreczka, gryka
hrobacnieć – robaczywieć
hrobacny – robaczywy
hrobok – robak
hrom – grom, piorun
hrom pobije – piorun trzaśnie, przekleństwo
hrom popucy – jak wyżej

hromski – duży, ogromny
hromski dziod – negatywna charakterystyka osobnika, który nie sprawdził się pod jakimś względem
hrubaśny – gruby
hrubawy – otyły, trochę za gruby
hrube płótno – niskogatunkowe, grube płótno lniane używane do szycia worków
hrubieć – grubieć, bogacić się
hrubizna – grubizna, zgrubienie, drzewo o większej średnicy
hrubka – pojemnik z kory
hrubnonć – tyć
hrubo – grubo, bogato, dostatnio, obficie, niskim głosem (hrubo śpiwywo)
hrubo baba – kobieta w ciąży, kobieta otyła
hrubo gazdówka – duże gospodarstwo, gospodarstwo zasobne
hrubo noga – udo
hrubo rzić – określenie osoby otyłej, co do której mamy negatywny stosunek
hrubo spyrka – słonina o sporej grubości, słonina tłustej świni
hrubość – tusza, otyłość
hrubsawy – trochę grubszy
hrubsy – grubszy
hruby – gruby, bogaty (hruby gazda), duży, wielki
hruby gazda – zamożny gospodarz
hruby kobot – marynarka
hruby las – las ze starym drzewostanem
hruby palec – kciuk
hruby statek – krowy
hrumceć – burczeć, wydawać głos świni, odgłos gryzienia twardego przedmiotu
hrumkać – jak wyżej
hrupkać – trzeszczeć
huba – ogólna nazwa grzybów nadrzewnych, wysuszona huba używana do okadzania domostwa i bydła, określenie przekwitającej kobiety (staro huba), twarde mięso
hubić się – twardnieć, tracić przez mięso walory smakowe
hubka – mięszsz huby używany do rozniecania ognia

- huceć** – głośno płakać (nie huc, ba weź się do roboty), huczeć, wydawać pohukiwanie (sowa hucy), nagadywać coś (baba hucy i hucy), głośno mówić
- hucfut** – wisus, urwis, nicpoń, gałgan
- hucisko** – huta
- hucka** – huczka, okres godowy u dzików
- huckać** – podjudzać, szczuć (pohuckoł psym), zachęcać
- hucny** – huczny
- huculki** – rasa owiec
- hucydło** – coś, co huczy, zrędliva niewiasta, potoczne określenie radia
- huć** – ochota, gotowość, popęd seksualny
- hudnieć** – chudnąć
- hudoba** – ubóstwo, bieda
- hudobnica** – biedaczka
- hudobnik** – biedak
- hudobność** – ubóstwo
- hudobny** – zob. chudobny
- hudz** – okrzyk kierowany do gęsi (hudz stela!)
- hudziok** – biedak, biedny osobnik
- hudziocka** – biedactwo, biedna kobieta
- hudzientko** – jak wyżej, chudzina
- hujkać** – pohukiwać, wydawać charakterystyczny okrzyk nawoływania
- hujkać się** – nawoływać się
- hujkanie** – nawoływanie, pohukiwanie
- hujknonć** – wydać okrzyk nawoływania
- huk** – huk w znaczeniu ogólnopolskim, mnóstwo, wiele czegoś (huk roboty)
- hukać** – wydawać specyficzny okrzyk pohukiwania, zob. hujkać
- hukać się** – czuć popęd płciowy u świni, niszczyć coś, nie szanować czegoś lub kogoś (huko się po niyj)
- hukniynty** – uderzony, potrącony
- huknonć** – uderzyć mocno, wybuchnąć płomieniem, bardzo szybko się spalić
- huknonć się** – uderzyć się mocno
- hulacka** – hulaczka, głośna zabawa taneczna
- hulać** – hulać, tańczyć z werwą, wiać mocno (bez calućkom noc wietrzysko hulało)
- hulanica** – kobieta lubiąca hulać, rozpustnica
- hulanka** – zob. hulacka
- hulatyka** – zob. hulanka
- hulocka** – kobieta prowadząca hulaszczy tryb życia
- hulok** – osobnik prowadzący hulaszczy tryb życia, rozpustnik
- hultoj** – hultaj
- humorzasty** – o zmiennym nastroju, kapryśny
- humór** – humor
- huncfut** – zob. hucfut
- huncwot** – jak wyżej
- huncfoty** – długie włosy u chłopców i mężczyzn, plecione od skroni w warkocze
- huncfuty** – jak wyżej
- huragon** – huragan
- hurceć** – gruchać (gołomb hurcy), wydawać warkot (masina hurcy), krzyczeć (baba ino hurcy)
- hurda** – kozuch na żętycy podgrzewanej podczas wyrobu sera, tłuszcz, serwatka owcza, uzda
- hurdownać** – mleć na żarnach, chrzęścić
- hurdu burdu** – kilkuosobowa gra chłopięca z użyciem blaszanki i kijów, zob. świnie paść
- hurdzić się** – zwarzyć się
- hurdzielina** – zwarzone mleko, rodzaj śmietany na kwaśnej żętycy
- hurdzik** – urdzik, roślina podbiałek alpejski
- hurdzik** – jak wyżej
- hurkać** – gruchać
- hurknonć** – warknąć, burknąć, zagruchać
- hurkot** – grzechot, rumor, huk spadających kamieni
- hurkotać** – grzechotać (łozysko hurkoce), spadać z rumorem
- hurkotać się** – przewracać się, zachowywać się niewłaściwie względem kogoś (hurkoce się po nim)
- hurkotki** – charakterystyczny odgłos powstający przy rozdrabnianiu twardych rzeczy w młynkach
- hurkotliwy** – grzechotający
- hurma** – tłum, duża liczba, chmara
- hurmawica** – ciżba, gęstwina leśna, burza z wichrem i grzmotami, zawierucha

- hus** – husyta
husiać – huścić, szarpać na boki w czasie jazdy
husiać się – huścić się, kołysać się, wykonywać ruch pod wpływem użycia siły
husiawisko – trzęsawisko, bagno
husta – chusta, kawał lnianego płótna, służący do przenoszenia czegoś
hustka – chustka
huściawa – gęsty młodnik, gęstwina
huścina – mniejsza chusta
huścioki – zob. huściawa
huśle – gęśle
huśnonć – ruszyć pod wpływem użycia siły, zachwiać
huśtówka – huśtawka
huta – huta
hutliwiec – człowiek namiętny
hutliwość – namiętność
hutliwy – namiętny, lubieżny
hutmon – dozorca, majster w hucie
hutny – chętny, dziarski, odważny
hutorzyć – gaworzyć
huzda – uzda końska
huzdewka – obręcz na każdą zrobioną z młodego smreczka, skórzana obrączka spajająca w pługu grządział z kolcami
huzew – jak wyżej
huzewecka – jak wyżej
huzia – określenie mówiące, że ktoś jest poddany ogólnej presji
huzia na Józia – jak wyżej
huziać – chwiać, poruszać, kołysać, chustać
huziać się – ruszać się, chwiać się (zob. huzio), kołysać się
huzdać – zob. husiać
huzdać się – zob. husiać się
huzniynty – zachwiany
huznonć – zachwiać, poruszyć
hyb tref – byle gdzie, bez zastanowienia
hyba – brak, wada, przeszkoda, myłka
hybać – iść, uciekać, biec
hybać co sił – uciekać, na ile pozwalają siły
hybać się – poruszać się, mieć równowagę chwiejną
hybiać – nie trafiać, brakować, mylić się, dolegać, szwankować
hybieć – brakować, mylić się
hybio krokiewki – brakuje rozumu
hybio oleja – jak wyżej
hybiył trefiył – zob. hyb tref
hybnonć – braknąć, pomylić
hybnonć się – chybnąć się, zachwiać się
hybny – mający wadę, niedomagający, mylny
hyboce się – chwieje się
hyboj – chodź, nuże
hyboj jo nazod – wróciłem z powrotem
hyboj tu – chodź tutaj
hybot – chwianie
hybotać – chwiać
hybotać się – chwiać się
hycel – hycel, żartowniś, kawalarz, psotnik
hycić – chwycić
hycić się – chwycić się, zabrać się, zaczepić się, zacząć jeść
hycłowaty – wykazujący cechy kawalarza
hyl – pochyłość
hylina – jak wyżej
hylnonć – pochylić się, zgiąć się
hyło – pochyło, na bakier
hyr – sława, rozgłos, wieść
hyrecny – wyniosły, sławny, bogaty
hyrnica – budząca niechęć, zbyt wyniosła dziewczyna
hyrnić się – zachowywać się wyniośle
hyrnie – okazale, dumnie, wyniośle
hyrnik – człowiek zarozumiały
hyrno – zob. hyrnie
hyrność – duma, sława, poklask
hyrnota – jak wyżej
hyrny – zob. hyrecny
hyrzić się – pysznić się, chwalić się
hysia mieć – być niespełna rozumu
hyś – bzik, wariat
hytać – chytać
hytać się – chytać się, zabierać się
hytki – prędkie, zwinne
hyźglawiec – nazwanie osobnika lubiącego szturchać współtowarzyszy w grupie
hyźglawy – określenie osobnika mającego skłonność do poszturchiwania innych

I

i już po hlebicku – i już po wszystkim
i już po ptokak – jak wyżej
ibersiong – pas wojskowy
Icek – Żyd
ichni – im przynależny, ich
icie – widzicie
icki – kosmyki włosów koło uszu (idź się ostrzyć, bo ci wisom icki)
idency – gdy idzie, gdy idą, idąc
identyko – dokładnie taki sam, identyczny
idze – wyraz wypowiedany dla oddania lekceważenia rozmówcy
idze idź – wzmocniona forma idze, jak wyżej
idź – odejść
idź do ciorta – odejść do diabła
idź do frasa – jak wyżej
idź do rzici – brutalna forma wzywająca do odejścia lub dania spokoju
idź z Bogiem – z Bogiem odbywaj drogę, odejść (wypowiadane z niecierpliwością), nie przeszkadzaj mi
ifanteryo – piechota
igielnik – kłębek, do którego wkłada się przechowywane igły
igielka – mała igła
iglaty – iglasty, o bujnym igliwiu (tyn smrek iglaty)
iglica – pręt w jarmie, duża igła, część zamka broni palnej uderzająca w spłonkę
iglicka – igliczka, mała iglica
iglicowaty – ostro zakończony, szpiczasty
igła – igła w znaczeniu ogólnopolskim
igławy – igłowy, podobny do igły
Ignac – Ignacy
igrać – igrać, kusić los (nie igroj ze życiem), swawolić
igrać się – swawolić, bawić się (nie igroj swablami)
igroska – igraszka
igzycerka – zob. egzycerka
ik – ich

ik Miyołość – powiedzenie oddające szacunek księdzu (ik Miyołość hodzom po kolyndzie)
ikra – ikra, jajeczka ryb
ikre mo – jest szybki, jest bystry, jest pojętny
ikrzyca – dwuzimowa odmiana żyta, stosowana jako pasza dla bydła
ikrzyć się – składać ikrę, tarło
iksy mieć – mieć nogi iksowate
iktolowo maść – maść ichtiolowa
ile – ile
imać – zob. hytać
imać się – chwytać się (imoł się kozdyj roboty)
imadło – imadło w znaczeniu ogólnopolskim, zob. śrubstok
imbrycek – imbryczek
imbryk – czajnik
imen – zupełnie, całkowicie, całkiem
iment – jak wyżej
imie – imię
imiynik – imiennik
imiyniny – imienniny
imiyniować – mówić po imieniu
imok – imak, uchwyt do narzędzi
impotyka – hipoteka
imprezo – impreza
imprezować – bawić się, chodzić na różne imprezy
imynt – jeden moment, chwila
inacy – inaczej, odmiennie, nie tak (zrobi-my to inacy)
inacyj – jak wyżej
inacyl – jak wyżej
inak – jak wyżej
inaksej – jak wyżej
inaksy – inny
indor – indyk, zob. pulos
indór – jak wyżej
indy – w innym miejscu, inną drogą
indyk – indyk w znaczeniu ogólnopolskim
indziej – zob. indy
indzi – jędza, czarownica
indzibaba – jak wyżej
indziyj – nie tędy, nie w tym miejscu, inną drogą, zob. indy

inendy – zob. indziej (nie tu, ba inendy; poseł inendy)
infateryjo – piechota
infulot – infulat
inkluś – moc nieczysta
inkluz – jak wyżej
inko – troszkę
inko inko – ledwo ledwo, odrobinę
inksy – zob. inaksy
inksym casem – kiedy indziej, innym razem, o innej porze
ino – tylko, zob. jacy
ino co – co dopiero, przed momentem (ino co tu był)
ino co kapie – ledwie żyje
ino co zipie – ledwie oddycha
ino ik – tylko ich
ino ino – ledwie, za ledwie, tylko tylko co, przed momentem
ino kapke – troszkę, bardzo niewiele
ino roz – tylko raz, bardzo szybko (ino roz i już go nie było)
ino ze – tylko że
ino zeby – aby tylko
insy – zob. inaksy
inspektor – inspektor
instruktor – instruktor
intaras – interes
intencyjo – intencja modlitwy
interes – interes, jakieś dochodowe zajęcie
inwalida – inwalida w znaczeniu ogólnopolskim
inwalidzki – inwalidzki, związany z inwalidztwem
inwyntorz – inwentarz
iny – inny, obcy
inyndy – gdzie indziej
inzinier – inżynier
inzynierski – inżynierski
irchować – ozdabiać regionalne wyroby kożusnicze
irchowanie – obszywanie czarnym lace-tem brzegów aplikacji w wyrobach kożusniczych
irowanie – jak wyżej
irzyć – iskrzyć
irzyń – iskra wylatująca z płomienia

is – widzisz, patrz
is go – widzisz go, patrz go
is jik – widzisz ich
iskać – szukać insektów
iskać sie – iskać samego siebie
iskanie – szukanie insektów, odwszanie
iskany – podlegający szukaniu insektów
iskierka – mała iskra, określenie ruchliwe-go dziecka
iskorz – tropiciel zwierzyny
iskować sie – iskać się od czasu do czasu
iskra – iskra w znaczeniu ogólnopolskim
iskrzyć – sypać iskrami, rodzić konflikt (iskrzy miyndzy nimi)
iskrzyć sie – robić się mroźno (na polu sie iskrzy)
istne – prawdziwe
istnie – istotnie, rzeczywiście
istnieć – istnieć w znaczeniu ogólnopolskim
istność – rzeczywistość
istny – istny, taki właśnie, rzeczywisty
isto – pewnie, istotnie (isto tak wej było), rzeczywiście
isto prawda – bezsporna prawda, fakt istotny
isto rzec – rzecz bezsporna
istusinko prawda – prawda jak najbardziej bezsporna
isty – istotny, prawdziwy, rzeczywisty
isyjos – ischias, ból nerwu kulszowego
iś – iść, pójść, działać
iś do komunije – przystępować do sakramentu komunii świętej, przygotowywać się do Pierwszej Komunii Świętej
iś na chalupy – iść na pogawędkę
iś na gotowe – poślubić kogoś, kto już nie musi się dorabiać
iś na klucki – mocować się przez szczepienie zgiętych palców i przeciąganie
iś na podryw – iść w zaloty
iś na posiały – iść z wizytą
iś na pożyczki – iść, aby coś od kogoś pożyczyć
iś na rynce – mocować się rękoma (gięcie rąk)
iś na strone – iść załatwić potrzebę fizjologiczną

iś na wander – iść na wędrowkę bez celu,
iść na włóczęgę

iś na zaparte – stanowczo upierać się, nie
wykazywać dozy ustępliwości

iś pasyncy – powoli iść z owcami (by-
dłem), które podskubują trawę

iś po prośbie – żebrać

iś po pytaniu – jak wyżej

iś po rozum – podjąć refleksję, zastanowić
się, znaleźć sposób (poseł po rozum do
głowy)

iś sprzedać bycki – iść do spowiedzi

iś w jancyjosi – iść precz (idź mi z ocu
w jancyjosi)

iś w pierony – iść do czorta

iś w zaparte – zob. iś na zaparte

iś z brzuchym do ślubu – wychodzić za
mąż, będąc w ciąży

iś z ocu – zniknąć, zejść z oczu

iś za chodnikiem – trzymać się szlaku

iś za družbe – być družbą weselnym

iś za družce – być druhną weselną

iś za kumoske – być chrzestną matką

iś za kumotra – być ojcem chrzestnym

iś za potrzebom – zob. iś na strone

iś za staroste – być starostą weselnym

iś za starościne – być starościną weselną

iści – juźci, rzeczywiście, faktycznie

iście – tak, zapewne tak, rzeczywiście

iście wej – dokładnie tak

iścizna – pieniądze, majątek, dług

iść – iść

iśnie – rzeczywiście, istotnie

iwanka – rodzaj pałki noszonej przez węd-
rownych dziadów

izba – pomieszczenie w domu mieszkal-
nym, chata, zob. bioło izba, zob. corno
izba

izbecka – pokoił, mały jednoizbowy do-
mek (dyć mo ino izbecke)

izbica – izba (pomieszczenie) w szała-
sie, ostroga umieszczana przed mostem
w celu jego ochrony przed krą lodową

izbina – zob. izbecka

izbinka – jak wyżej

izbusia – jak wyżej

izby – żeby, aby

izby ta – żeby ta

ize – iż, że

izeby – żeby, aby

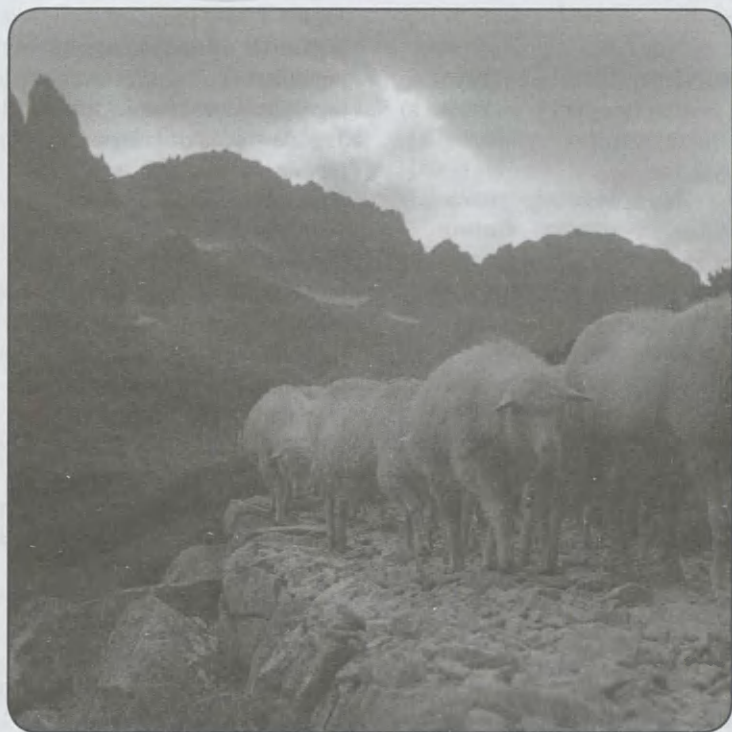
izinier – inżynier

izny – zupełny

izolacyjo – izolacja

izolować – izolować, zabezpieczać przed
wilgocią lub porażeniem prądem elek-
trycznym

J

J

jabcany – jabłkowy
jabcok – wino owocowe, wino kiepskiego gatunku
jabcownik – roślina doniczkowa o zapachu jabłek
jabko – jabłko, rzepka kolanowa
jabkowy – jabłkowy
jablecnik – jabłecznik, ciasto drożdżowe z jabłkami
jablonka – jabłoń (nasadziylek jabłonek; ta jabłonka barz dobro)
jabłoń – jabłoń, dorosłe drzewo jabłoni
jabo – albo
jacej – raczej, gdy tylko
jacy – tylko, raczej (nie taki, ba jacy taki), jedynie, prędzej (jacy ojciec niżli matka)
jacy ino – raczej tylko
jacy ze – tylko ze
jacy zeby – tylko zeby
Jadam – Adam
Jadamowa zym – jałowa ziemia znajdująca się pod ziemią orną
jadek – dziecko obdarzone apetytem
jadliwy – jadowity
jadło – jedzenie
jadocka – usta
Jadam – Adam
jadowity – jadowity, żrący
jadwent – adwent
jadwient – jak wyżej
jadwiga – gruby, drewniany hak do wieszania kotła w szałasie
jadwokat – adwokat, zob. hadukat
jadwókat – jak wyżej
jadwynt – zob. jadwent
jadwyntowy – adwentowy, w okresie adwentu
jafer – krzak borówki
jafernicek – krzaczek borówki
jafernik – zob. jafer
jaferniok – jak wyżej
jaferzyna – jak wyżej
Jagata – Agata
jagby – gdyby

jagby ka – gdyby gdziekolwiek
jagby kany – jak wyżej
jagby kie – gdyby kiedykolwiek
jagby kieby – jak wyżej
jagby kiesi – jak wyżej
jagek – gdem
jaglano kasa – kasza jaglana, kasza z prosa
jagnica – owca mająca jagnię po raz pierwszy
jagnicka – młoda owca
jagnie – jagnię, jagniątko
Jagnieska – Agnieszka
jagniontko – jagniątko, jagnię
Jagnisia – zdrobniale Agnieszka
Jagniś – jak wyżej
jagniusek – medalik, zob. agnusek
jagniyncina – jagnięcina, mięso jagnięce
jagniynciniec – pomieszczenie dla jagniąt
Jagoda – imię nadawane krowom
jagoda – poziomka
jagodnik – ziele poziomki używane do święcenia, krzewy poziomek
jagodowy – poziomkowy
jagodziorka – kobieta zbierająca jagody
jagóдка – poziomeczka
jagrest – agrest
jagronom – agronom
jagwient – zob. jadwent
jaja – jajka, coś komicznego, męskie genitalia
jaja robić – niewłaściwie żartować, nieodpowiednio zachowywać się w określonej sytuacji, kpić bez uzasadnienia
jajco – jajko, zob. jaje
jajceć – lamentować, płakać
jajcorka – kobieta prowadząca skup jaj, kobieta lubiąca żartować, kobieta lubiąca płatać figle
jajcorz – mężczyzna prowadzący skup jaj, mężczyzna lubiący żartować
jajdać – lamentować, narzekać
jaje – jajko
jajeśnica – jajecznicza
jak – jak, jeżeli, od kiedy
jak diasi – z diabelską mocą (tońcy jak diasi; siłyte mo jak diasi)

jak domb – określenie zdrowego mężczyzny (zdrowy jak domb)
jak dziadzi – zwrot podkreślający intensywność czegoś (kielzko jak dziadzi; drożyzna jak dziadzi)
jak fras – jak wyżej
jak hrom – jak piorun szybki, jak piorun mocny, jak piorun gwałtowny
jak jancykryst – zob. jak dziadzi
jak judos – fałszywy, nieszczerzy
jak kieby – jak gdyby
jak pieron – wyrażenie gwałtowności lub szybkości czegoś (jechał jak pieron)
jak psi – wyrażenie podkreślające intensywność czegoś (dorobiony jak psi)
jak psinco – bez wartości, tyle co nic
jak sie patrzy – tak jak należy, właściwie (robi jak sie patrzy)
jak sto diabłów – wyraża intensywność czegoś (robotny jak sto diabłów)
jak sto frasów – jak wyżej
jak sto jancyjosów – jak wyżej
jak syćka diabli – zob. jak dziadzi, bez wytchnienia (harował jak syćka diabli)
jak ślak – zob. jak sto diabłów
jaki taki – znośny, do przyjęcia, do zaakceptowania (parobek śniego jaki taki)
jakby – gdyby, jeśliby
jakisi – jakiś (jakisi moczor tu był)
jakisik – jak wyżej
jakiz – jaki
jako – jaka, jak (jako my przišli, to nie wiem; jako robis?), niż, niżli
jako dumos – jak myślisz
jako matka tako natka – jaka matka taka córka, sens przysłowia: „Niedaleko pada jablko od jabłoni”
jako padnie – jak się zdarzy
jako sie mos – jak się czujesz
jako tako – w miarę dobrze, znośnie, nieźle
jakoby – tak jakby
jakoby nic – jak gdyby nic
jakosi – jakoś (jakosi będzie)
jakosik – jak wyżej
jakoz – jakże
jakoz to tak – jakże to tak

jakoz to wej – jakże to może być
jakoz to – jakże to
jakozby – jakżeby
jakozby niy – jakżeby nie
jaksamit – aksamit
jaksamitka – zob. aksamitka
jaksamitowy – aksamitowy
jakubka – odmiana ziemniaka, cechująca się różowym zabarwieniem skórki i bulwy oraz podłużnym kształtem
jakubowe kwiotki – roślina goryczka krótkołodygowa
jakubówka – jak wyżej
jakubski miesioncek – lipiec
jakurat – akurat
jakuratnie – akuratnie, dokładnie, właśnie tak
jakuratny – dokładny, skrupulatny, punktualny
jalamentorz – zob. halamyntorz
jale – ale
jałmuzna – jałmużna
jałmużnik – żebrak
jałowcowy – z jałowca (bic jałowcowy)
jałowcówka – nalewka jałowcowa
jałowica – potoczne określenie dziewczyny rozwiniętej fizycznie
jałowiec – jałowiec pospolity, drewno jałowcowe
jałowizna – pokarm bez tłuszczu, kiepski, nienawożony grunt
jałowo – bez tłuszczu, określenie kobiety lub bydłęcia, które nie rodzą
jałowy – pozbawiony tłuszczu
jałowe pole – nieurodzajna ziemia, ziemia nienawożona
jałowecka – jałoweczka
jałówka – niedojrzała krowa, która jeszcze nie miała potomstwa, dość wulgarnie określenie dziewczyny dobrze rozwiniętej pod względem fizycznym
jama – jama, dziura, nora, jaskinia
jambicyjo – ambicja
jambit – jak wyżej
jambitny – ambitny
jambona – ambona
jamen – amen

- jament** – zob. jamen
jamka – dołek, zagłębienie
jamnestyjo – amnestia
jumporny – silny, zdrowy, jurny
Jamrozy – Ambroży
jancyjos – nieznosnik, nieposłuszna osoba lub zwierzę (jancyjos koń), określenie osoby, która wykonuje coś wykraczającego poza normalność (tońcy niby jancyjos)
jancyjośnica – kobieta nieznosna
jancyjośnik – nieznosny osobnik
jancykryst – antychryst, zob. jancyjos
janglicki – angielski
Janglijo – Anglia
Janglik – Anglik
jangres – agrest
jangryst – jak wyżej
Janiela – Aniela
Janielcia – zdrobniale Aniela
Janiele Boży – modlitwa Aniela Boży
janiol – anioł
janiól – jak wyżej
Janiól Pański – Anioł Pański
janióleczek – anioleczek
janiólek – aniołek
janiylski – anielski
janiylskie włosy – ozdoba choinkowa
jankor – smartwienie, smutek
jankornica – dziewczyna zmysłowa
jankornik – chłopak zmysłowy
jankorność – zmysłowość
jankorny – smartwiony, określenie osoby o dużym popędzie płciowym
jankorowaty – zmysłowy
jankra – ankra, żelazna sztaba (płazy spiynte jankrom)
Janosicek – ekspresywnie o Janosiku
Janosik – jeden z najsłynniejszych karpaczkich zbójników
janosikowy – związany z Janosikiem
Jantek – Antoni
Jantka – Antonina
Jantkula – żona Antoniego
jantol – antał
jantoleczek – antałeczek
jantolek – antałek, beczułka, potoczne określenie grubej i niskiej osoby
Jantoni – Antoni
Jantosia – Antosia
Jantoska – Antonina
Jantośka – jak wyżej
japa – buzia, twarz, usta
japatyka – apteka
japostolski – apostołski
japostol – apostoł
japotyka – apteka, zob. japatyka
japtycny – apteczny
japtyka – zob. japatyka
japtykorka – aptekarka, żona aptekarza
japtykorz – aptekarz
jarcano skała – skała numulitowa o charakterystycznym wyglądzie, w przelocie przypominającym skamieniałe ziarno zboża
jarcany – jęczmienny
jarcok – roślina trawiasta sesleria skalna
jare zyto – odmiana żyta
jarceek – potoczek, ciągnąca się niewielka rozpadlina
jarka – owca, która nie miała jeszcze jagnięcia
jarki – żywy, ruchliwy, gwałtowny, ostry
jarmacny – jarmarczny
jarmacyć – handlować na jarmarku
jarmak – jarmark, harmider, zamieszanie, bałagan
jarmica – półka na misy i garnki
jarmo – zob. jarzmo
jarnica – półka w szopie
jarowy – wiosenny
jaruga – błoto, roztopy
jary – rozjarzony, świecący, krzepki, dziarski
jarzec – zboże jare, jęczmień
jarzina – jarzyna
jarzmica – listwa zespalażąca belki, poprzeczna beleczka w jarzmie
jarzmo – jarzmo, drewniany typ chomąta dla krowy lub woła, wykorzystywanych do pracy pociągowej, zob. jarmo
jarzomb – jarzębina
jarzombecek – jarząbek, niewielki ptak łowny
jarzombek – jak wyżej

jarzyć – rozpalać, palić
jarzyć się – palić się, emanować światłem
jarzymbiaty – określenie ptaka lub konia cechującego się zabarwieniem plamistym
jarzymbula – kura o charakterystycznym plamistym zabarwieniu
jarzyniorka – kobieta sprzedająca jarzyny
jarzyniorz – jarzyniarz, osobnik sprzedający jarzyny, ogrodnik
jasceć – piszczeć, krzyczeć piskliwie
jascur – jaszczur, salamandra plamista
jascurka – jaszczurka
jascurzyca – określenie kobiety złośnicy
jasycya – kobieta krzykliwa
jasełka – przedstawienie kolędników
Jasieć – zdrobniale Jan
Jasieć – jak wyżej
jasieć – jasiemek, poduszeczka
Jasiek – Jan
jasiek – mała poduszka, odmiana fasoli
jasielka – zob. jasełka
jasienina – pędy jesionu moczone w kwasie dla użycia ich jako lekarstwo na ukąszenie węża
jasieniowy – jesionowy
jasieniowy kolek – jesionowy kolek stawiany przez baców obok strągi w celu chronienia owiec przed czarami
jasień – jesion
jasienek – młody jesion
jasieniowy – jesionowy
jasień – jesion
jask – preraźliwy krzyk, pisk, wrzask
jaskiernik – jaskier, roślina polna
jaskliwość – krzykliwość
jaskliwy – krzykliwy, piskliwy
jaskółce gniazdo ziele – roślina przetacznik perski
jaskółce ziele – jak wyżej
jaskółcy – związany z jaskółką
jaskółka – jaskółka, wypust dachowy
jaskrawy – krzykliwy, doniosły
jasło – drabina, za którą kładzie się karmę dla bydła lub zwierzyny
jasnawo – dość jasno, nadmiernie jasno

jasnawy – zbyt jasny, w miarę jasny
jasno – jasno, widno
jasność – jasność, poświata
jasny – jasny, o jasnym odcieniu, widoczny, przejrzysty
jasny gwint – rodzaj przekleństwa
jasny pieron – jasny piorun, rodzaj przekleństwa
jasny popucy – jak wyżej
jastrzomb – jastrząb
jastrzymbiec – roślina jastrzębiec pomarańczowy
jastrzymbiowaty – wykazujący cechy drapieźnika
Jaś – zdrobniale Jan
jaś – bluszcz doniczkowy
Jaśków – należący do Jaśka, związany z Jaśkiem
jaśnicy – kolędnicy chodzący z szopką
jaśnić – rozjaśniać, błyszczeć (miesionce jaśni)
jaśnić się – rozwidniać się (na polu się jaśni)
jaśniućki – jaśniutki, bardzo jasny, całkiem jasny, słoneczny (jaśniućki dziuń)
jaśpon – zob. aspon
jata – trójboczna przybudówka przy szopie lub szałasie, pomieszczenie na narzędzia lub drewno w obrębie zabudowań gospodarczych
jatak – atak
jatakować – atakować
jatka – mała jata, sklep mięsny
jawa – świadomość
jawić się – ukazać się, stawać się widocznym
jawizna – rzecz widoczna, rzecz oczywista
jawny – widoczny, nieukrywany
jawor – drzewo jawor
jaworowy – wykonane z jaworu, związane z jaworem (jaworowo gałonzka)
jawór – zob. jawor
jawórcoki – gęśle wykonane z drzewa jaworowego
jawórowy – jaworowy, wykonane z jaworu

jaz – aż, dopiero, tama, zapora
jaz haw – aż tutaj
jaz hawok – zob. jaz haw
jazda – jazda, ruch związany z jazdą, okrzyk wzywający do opuszczenia danego miejsca (jazda z chałupy)
jaze – aż, dopiero
jaze tu – aż dotąd, aż tutaj
jaze tutok – jak wyżej
jazgot – krzyk, hałas, ujadanie psów lub wilków
jazgotać – krzyczeć piskliwie, robić zgiełk
jazgotanie – krzykliwe mówienie
jazgotliwy – krzykliwy
jazgotnica – kobieta krzykliwa
jazgotnik – krzykacz
jazić – stawiać tamę wodzie, zatrzymywać
jaźwiec – borsuk
je – jest, „e” z ociąganiem (je, coż nie powiecie?; juz je hań), rodzaj wykrzyknika (je, cud Boski!)
jebacka – ciężka praca, bardzo trudne bytowanie, wulgarne określenie współżycia płciowego
jechać – odbywać stosunek płciowy (bardzo wulgarne określenie)
jechać się – kochać się fizycznie, współżyć
jebanica – bardzo wulgarne określenie kobiety rozwiązłej, wulgarne określenie dziewczyny z nieślubnego łoża
jebaniec – wulgarne określenie chłopaka z nieślubnego łoża
jebniony – wulgarne określenie kogoś niezrównoważonego
jebnonć – upaść, uderzyć mocno
jebucki – bardzo duży, wielki
jechać – jechać, nie przebierać w słowach, mocno krytykować (jedzie mu ze syćkim)
jechać do kir – jechać, pokonując serpenty
jechać na kiery – jechać zakrętami
jechać na wyprzodki – ścigać się, by wyprzedzić
jecho – echo
jedbow – jedwab

jedbowka – chustka jedwabna
jedbowny – jedwabny
jeden – jeden
jedenoście – jedenaście
jedla – jodła
jedlicka – jodełka, gałązki jodły
jedlickowy – jodłowy, z jodły
jedlicoska – jodełka
jedlina – gałązki jodły, zagajnik jodłowy
jedło – zob. jedla
jedłowy – jodłowy
jedla – zob. jedla
jedło – jadło
jedna – godzina pierwsza, jedna w znaczeniu pojedyncza
jednacy – jednakowi, tacy sami
jednać – godzić zwaśnionych, uzgadniać warunki wynagrodzenia
jednać się – godzić się, dochodzić do porozumienia, umawiać się
jednaki – jednakowy
jednako – równo, tak samo (konie ciongnom jednako), jednak
jednakoz – jednakże, jednakowóż
jednakučki – jednakowy
jednego casu – w tym samym czasie, pewnego razu
jednego fajtu – mający te same cechy, mający te same upodobania
jednego raza – pewnego razu
jednego roku – pewnego roku, w tym samym roku urodzeni (my z jednego roku)
jedno – to samo, ta sama rzecz, ta sama sprawa, jedność (stanowiom jedno)
jedno i to samo – to samo, coś, co jest równoważne
jednoc – pośrednik
jednoduche – proste, bez różnicy
jednom drógom – tą samą drogą
jednostalny – o jednakowym usposobieniu, niezmiennym się, jednolity
jedność – jedność, zgoda, porozumienie
jednota – jak wyżej
jednym ciongiem – bez przerwy
jedwob – zob. jedbow
jedwobny – zob. jedbowny
jedy – przecie, właśnie, ano

- jedyć** – no tak, tak
jedyćta – niech, niechaj
jedyn – jeden, pewien, jakiś (był taki jedyn chłop), pierwszy, pojedynczy, samotny
jedyn ciort – wszystko jedno, to samo (jedyn ciort, cy będzie tak, cy będzie siak; jedyn ciort, cy weźnies to, cy tamto)
jedyn diabol – jak wyżej
jedyn i tyn som – ten sam, dokładnie ten sam
jedyn pieron – zob. jedyn ciort
jedynica – jedynaczka
jedynok – jedynak
jedynosto – jedenasta
jedynoście – jedenaście
jedzynie – jedzenie
jegier – słowacki strażnik zwierzyny leśnej
jegomościcek – ekspresywnie o jegomościu
jegomość – ksiądz
jegzamina – egzamin
jegzekutor – egzekutor
jegzekutorz – jak wyżej
jehać – jechać
jej – okrzyk wyrażający stan podniecenia
jekju – jak wyżej
jek – jestem (tu jek)
jele – zob. jale
jeleni – jeleni, przynależny jeleniowi
jeleni jynzyk – roślina jęczyznik zwyczajny
jeleni lizok – roślina paprotnik ostry
jeleni ozór – roślina rdest wężownik, zob. gadzi korzyń, zob. gadziniec
jelenina – mięso z jelenia
jelen – jelen, określenie człowieka naiwnego
jeleze – ale, jako że
jelyni rozek – widłak wroniec, roślina z rodziny widłakowatych, zob. nietota
jelyń – jelen
jemiola – ogólna nazwa roślin pnących się
jendza – jędza, kłótliva kobieta
jenergijo – energia
jeno – tylko, ponoć, zob. jacy
jenteres – interes
jeńsy – inny
jerdyceć – przeklinać
- jerdyć się** – niszczyć (jerdyć się po polu)
jeroplón – zob. europolon
jerzina – choroba owiec, jeżyna
jes – jest
jes do chlipkano – nadaje się, by jeść (chlipkać)
jes do luftu – do niczego
jes do placu – jest sytuacja uzasadniająca płacz
jes do rzyci – zob. jes do luftu
jesce – jeszcze
jesce ta jesce – nie tak źle, znośnie (jesce ta jesce się trzymię)
jesiyniorka – owca dająca mleko do późnej jesieni
jesiyniowisko – powtórne wyjście na halę po św. Michale
jesiyny – jesienny
jesiyn – jesień
jeś – jeść
jeś do ozpuku – popełniać obzarstwo, jeść bez umiaru
jeście – jedzenie
jeść – zob. jeś
jeśno – jedząc
jeśny – chciwie jedzący, jedzący wiele (jeśne dziecko)
jetop – etap
Jeuropa – Europa
Jewa – Ewa
Jewangielijo – Ewangelia
jewangielik – ewangelik, osoba wyznania ewangelickiego
jezdzacka – częsta jazda po coś lub za czymś
jezdzować – jechać od czasu do czasu
jeze – że, czy, ale
jezioro – wodne rozlewisko, duża kałuża
Jezusicek – Pan Jezus w ekspresyjnej formie zdrobniałej
Jezusie Maryjo! – Jezus Maria!, popularne zawołanie wzywające pomocy boskiej
Jezusik – Dzieciątko Jezus
jeździć – jeździć, źle się odnosić względem kogoś (jeździ po nim jakoby pies po burej suce)

- jeździć się po kimś** – źle traktować kogoś
(ciyngiem jeździ się po nim)
- jeźli** – jeźeli
- jeźliby** – jeźeliby
- jinaki** – inny, odmienny
- jino** – tylko (ni mo cekanio, jino fce iś)
- jiny** – zob. jinaki
- jo** – ja
- joaś** – dawna nazwa pasterza tatrzańskiego
- jod** – jad, trucizna
- jodać** – jadać
- jodać roz na cas** – jeść rzadko, jeść tylko czasem
- jodek** – określenie malca o dobrym apetycie
- jodka** – określenie dziewczynki o dobrym apetycie
- jodło** – jedzenie, jadło
- jodok** – osoba o dobrym apetycie
- jodować** – jeść od czasu do czasu
- jodowaty** – jadowity
- jodyna** – jodyna w znaczeniu ogólnopolskim
- jogier** – strażnik celny na granicy Galicji i Węgier
- Johym** – Joachim
- jojceć** – narzekać, stękać, jęczeć, lamentować
- jojcek** – osobnik narzekający, osobnik jęczący bez uzasadnienia
- jojcorka** – kobieta narzekająca, jęcząca bez uzasadnienia, kobieta handlująca jajami, żona jojcorza
- jojcorz** – kawalarz, dowcipniś, osobnik zajmujący się skupem jaj
- jojcoś** – zob. jojcek
- jojcula** – zob. jojcorka
- jojdac** – zob. jojcek
- jojdać** – zob. jojceć
- jojdononć** – zajęczeć
- jojdoś** – zob. jojcek
- jojcecko** – jajeczko
- jojk** – płacz, zawodzenie
- jojka** – jajka, męskie narządy płciowe
- jojka se robić** – bagatelizować coś, zamieniać coś w żart
- jojkać** – płakać, zawodzić, lamentować
- jojkanie** – płkanie, zawodzenie
- jojko** – jajko
- jom** – ją (barz jom fce)
- Jon** – Jan
- jonć** – podjąć
- jonć się** – zacząć coś robić, podjąć jakąś pracę, rozpoczynać coś (jon się roboty)
- jondro** – jądro, środek, pestka
- jonkac** – osobnik jākający się
- jonkacka** – kobieta jākająca się
- jonkać się** – jākąć się
- jonkadło** – określenie osoby jākającej się
- jonkała** – jākąła, człowiek jākający się
- jonkaty** – jākający się
- jonkawy** – jak wyżej
- jonkoc** – zob. jonkała
- jor** – jar, rozpadlina, żar
- jorecek** – zob. jarecek
- jorecka** – młoda owieczka
- jorek** – niegłęboki jar, wykop
- jorka** – młoda owca
- jorny** – świecący
- jorzić** – mocno świecić
- jorzić się** – mocno się palić, żarzyć się
- jorzysko** – miejsce, gdzie jest bardzo jasno, duża rozpadlina
- joz** – jaz, tama na rzece, głęбина
- jozisty** – pełen jazów, pełen głębin
- joźń** – jaźń, wyobraźnia
- józecki** – drobne kwiaty ogrodowe
- józecki miesioncek** – marzec
- Józek** – Józef
- Józka** – Józefa
- Józków** – należący do Józka
- Józuś** – zdrobniałe Józef
- jscow** – szczaw
- jscyny** – moc
- ju** – ją (byk ju doł), zob. jom
- juch** – pręt metalowy między „nosami gnatek”
- jucha** – krew, krew niedźwiedzia
- juche puscać** – broczyć krwią
- Judos** – Judasz
- judos** – zdrajca, człowiek fałszywy
- judosowy** – judaszowy
- judośnica** – kobieta zdradliwa
- judośnik** – zob. judos

judzić – podburzać, namawiać do złego
juhas – pasterz
juhasić – paść owce, być juhasem
juhaska – pasterka wypasająca owce na hali
juhaski – przynależny juhasowi
juhasować – zob. juhasić
juhasowanie – zajmowanie się wypasaniem owiec na hali
juhnawy – wilgotny, lepki
juhnoś – wilgotność
Julek – Julian
junok – junak
jurność – witalność
jury – pełny witalnej siły, pełen potencji
juści – ano
juści bee – już będzie, dostatecznie, wystarczająco
jutro – jutro
jutrznio – jutrznia, poranna msza o bardzo wczesnej porze, nabożeństwo przed pasterką
jutrzyjsy – jutrzejszy, taki, który będzie jutro
jutryzka – jutrzienka, zorza poranna
juz – już, słowo sygnalizujące dokonanie czegoś (juz zrobione), trwanie w czymś (juz się mo dobrze), zamiar (juz cas się zbiyrać), następstwo czegoś (kie się ozyinył, juz na dobre przepod)
juz ta – już wyrażające wątpliwość (juz ta byś fciół; juz ta mu się widzi, co rozummy połapoł)
juzi – juźci
juzek – juź jestem
juzyna – drugie śniadanie lub podwieczerek spożywane podczas prac polowych
juzynować – spożywać juzynę (zob. juzy-na)
jdzić – jątrzyć, drażnić, podjudzać
jdzić sie – ropieć, nie goić się
jdgomoś – jegomoś, ksiądz
jdj – jej
jdł – ił, kleista ziemia
jdłowaty – iłowaty
jdnceć – jęczeć
jdncek – zob. jójcek
jdncmiyny – jęczienny

jdncmiyn – jęczienny
jdncula – kobieta zawodząca, kobieta ciągle narzekająca
jdncuś – osobnik narzekający
jdndor – indyk
Jdndrek – Andrzej
jdndrzejki – zabawa organizowana w dniu św. Andrzeja
Jdndrzek – zob. Jdndrek
jdndza – jędza, kobieta zrzedna, kobieta kłótliva
jdndzowaty – zrzedny, kłótlivy
jdndzula – zob. jdndza
jdndzulica – jak wyżej
jdniec – jeniec
jdnkacka – kobieta narzekająca, kobieta pojękująca
jdnyk – jęć
jdnyknonć – jęćknąć
jdnykola – określenie osoby permanentnie narzekającej
jdnykoś – jak wyżej
jdno – tylko używane do wyrażenia różnych okoliczności (jdno poleje, bee rośto; jdno legne, zrazu śpie; dyć jdno nijak wiekował nie bee; jdno dziywce ostało; jdno się mi widzi inacy)
jdno ze – tylko że
jdnyj – inny
jdnytka – pozioma belka w górnej części wiązania dachowego, zob. bońt
jdnyzor – język, jęzor
jdnyzycek – języcek
jdnyzyć sie – kłócić się, dogadywać sobie
jdnyzyk – język, zob. jdnzor
jdnyzyk sie plonce – określenie w przypadku, gdy ktoś ma trudności w składnym mówieniu
jdydzac – osoba często wyjeżdżająca
jdydzowac – jeździć czasami
jdź – jeź
jdźontko – mały jeź
jdźowaty – kolczasty, trudno dostępny
jdźuś – ekspresywnie o jeżu, mały jeź
jdźyć sie – reagować zdenerwowaniem, nastawiać kolce przez jeża, postawić chyb przez dzika

K

K

ka – gdzie, nie ma mowy (ka ta on by doł rade)

ka bondź – gdzie bądź

ka inendy – gdzie indziej

ka inendyj – jak wyżej

ka ino – gdzie tylko

ka ino jaki – jaki tylko

ka jaki – ten i ów, niektórzy, byle jaki, jakikolwiek

ka jakisi – jak wyżej

ka kce – gdzie chce

ka nibondź – gdzie bądź

ka tam – gdzie tam, skądże

kabat – rodzaj marynarki lub surduta z brunatnego sukna

kabel – kabel, określenie osobnika podsłuchującego rozmowę, donosiciel

kablorz – osobnik skarżący, osobnik zdradzający tajemnicę, skarżypyta

kablować – montować kabel, donosić

kablownik – donosiciel, zob. kablorz

kablonek – mały kabłąk, osłona spustu w broni myśliwskiej

kablonek – kabłąk, zgięty łukowato patyk mocowany na kosisku podczas koszenia zboża, łukowaty element przykrycia wozu, łukowaty uchwyt koszyka lub naczynia

kablonek – pałkowaty, o kształcie łukowatym, określenie osoby o krzywych nogach

kabocik – kabacik

kabocisko – stary kabat, kurtka w złym stanie

kabon – dzik, wieprz

kabot – zob. kabat, kurtka, marynarka

kabotek – damski żakiet

kaby – gdzie by

kabysik – gdzieś

kabyś – gdzie byś

kabyście – gdzie byście

kabzła – kabzła, nasadka na końcu osi wozu, zabezpieczająca osadzenie koła

kac – stan zatrucia po wypiciu nadmiernej ilości alkoholu

kacabajka – zbójnicka czapka

kacabajka – okrycie wierzchnie podobne do płaszcza, dziewczyna dziwacznie wystrójona

kacap – człowiek niezrównoważony, pokracznik, człowiek nieobyty

kace – pisklą kaczki

kachel – kafel, górna część pieca

kaciała – grubas, osoba ociężała

kacka – kaczka, serek w kształcie kaczuszeki, dawany przez bacę w czasie redykałki, narzędzie do robienia powrozów

kackać – chodzić kaczym krokiem, załatać się przez idące bydło (krowa kacko po drórze)

kackać się – iść wolno kaczym chodem

kackowaty – kackowaty, podobny do kaczki

kackowaty chód – chód charakterystyczny dla kaczki

kacmorka – karczmarka, kelnerka

kacmorecka – karczmareczka

kacmorz – karczmarz

kacontko – kaczątka, zob. kace

kacor – kaczor

kacorek – kaczonek

kacór – zob. kacor

kacórkowaty – określenie osobnika mającego kaczy chód

kacusia – kacusia, mała kaczka, ekspre-sywnie o kaczce

kacuska – kacuszka

kacy – kaczy, przynależny kaczce

kacy chód – określenie sposobu poruszania się, w czasie którego osobnik kiwa się z boku na bok

kacyniec – kaczeniec, wiosenny kwiat rosnący na podmokłym terenie

kaćkać – niedbale myć, chlapać

kadłub – ironiczne określenie starszego mężczyzny (tyn mój to juz het kadłub)

kadłubecek – wydrążony pojemnik drewniany

kadłubek – jak wyżej

kadzić – okadzać, używać kadzidła, chwalić kogoś, aby się mu przypodobać

kadzić się – dymić się mocno

- kadzidło** – kadzidło
- kadzielnica** – naczynie do spalania kadzidł
- kadzony** – okadzony, owiany dymem kadzidła lub ogniska
- kadziorz** – osobnik zachowujący się tak, by się komuś przypodobać
- kadz** – duża beczka
- kafel** – kafel w znaczeniu ogólnopolskim
- kafelka** – płytk ceramiczna
- kaffa** – kafel, zob. kachel
- kafforz** – zdun, rzemieślnik stawiający piece kaffowe
- kaffowy** – kaffowy, wykonany z kaffi
- kaftan** – kaftan
- kaganek** – kaganek, prymitywna lampka naftowa, smolna szczapa służąca do oświetlenia, zamocowana na drucie metalowa puszka z otworami, którą po wypełnieniu palącą się smołą kręcono lub wyrzucano do góry jako swoisty fajerwerk
- kaindej** – gdzie indziej
- kaindy** – jak wyżej
- kaindziej** – jak wyżej
- kainendyj** – jak wyżej
- kainendy** – jak wyżej
- kaj** – gdzie, dokąd
- kajać się** – kajać się, przepraszać, dokonywać zwrotu nabytej rzeczy z wadą
- kajfos** – pojemnik na zaprawę murarską
- Kajscyn** – należący do Kaśki, do Katarzyny
- kajsi** – gdzieś, zob. kasik
- kajsi precki** – gdzieś daleko, hen
- kajsik** – zob. kajsi
- Kajśka** – Kaśka, Katarzyna
- kajutka** – małe pomieszczenie, ciasna izba
- kakać** – robić kupkę w języku dziecka
- kalaputniok** – niedorajda
- kalecny** – kaleki
- kaletka** – ząbek materiału u dołu podhałańskiego gorsetu
- kalicyc** – kaleczyć, robić coś nieudolnie, psując materiał
- kalicniok** – kaleka
- kalicny** – zob. kalecny
- kalictwo** – kalestwo
- kalić się** – czerwienić się
- kalika** – zob. kalicniok
- kalikować** – być niedołążnym, być nie-sprawnym, robić coś źle, partaczyć
- kalikowaty** – niesprawnny, kaleki
- kalina** – kalina
- kalisony** – kalesony
- kalita** – skórzany miśzek
- kalkulować** – szacować coś, rozważać, obmyślać
- kalos** – kalosz
- kalota** – łoże w stajni dla pacholka
- kalwaryjo** – kalwaria, w przenośni męka, cierpienie
- kalwaryjskie ziolo** – zob. miyrt
- kalwin** – niedowiarek, bezbożnik
- kalyndorz** – kalendarz
- kalynica** – kalenica, górna krawędź dachu, żerdka przybita na wierzchu schodzących się krokwi
- kalyniczny** – kalenicowy (kalynicno łąta)
- kaletka** – ozdobny ząbek u dołu gorsetu, zob. kaletka
- kałcuk** – kauczuk
- kałmuk** – żołnierz radziecki cechujący się mongolskimi rysami
- kałuza** – kałuża
- kama** – wcięcie w krokwi umożliwiającej jej wspieranie się w tzw. lochu płotwi
- kamaracić** – kolegować, być kompanem
- kamarat** – towarzysz, kompan
- kamera** – biuro, biuro magistratu
- kameracić** – zob. kamaracić
- kamerat** – zob. kamarat
- kamerot** – jak wyżej
- kamiśla** – bezrękawnik zakładany na koszulę
- kamiynie** – żarna
- kamiyniec** – nadrzeczna kamienista łącha, nieużytek
- kamiyniok** – garnek gliniany, wypalony i pokryty glazurą
- kamiyniołom** – kamieniołom, kopalnia odkrywkowa kamienia
- kamiyniować** – kamienować
- kamiynny** – kamienny

- kamiyń** – kamień
kamizelka – kamizelka, część ubrania męskiego
kamizola – jak wyżej
kamracić – zob. kameracić
kamrat – kamrat, towarzysz, druh, kolega
kamrot – jak wyżej
kamycek – kamyk, kamyczek
kamzik – kozica
kanafoska – spódnica w białe i czerwone pasy, materiał na spódnice
kanalijo – kanalia
kanapa – kanapa w znaczeniu ogólnopolskim, mebel drewniany z podnoszoną klapą, spełniający rolę ławki
kanarecek – kanareczek
kanarek – kanarek
kanciaty – przedmiot o ostrych krawędziach, szorstki osobnik, gbur
kandahary – metalowe wiązania do nart
kanfora – kamfora, olejek kamforowy
kangar – rodzaj materiału
kania – kania, ptak drapieżny z rodziny sokołów
kanie sadło – roślina stosowana do leczenia ran
kanieka – gdzieniegdzie
kanierować – łazić, wałęsać się, szwendać się
kanol – kanał
kanon – armata
kanona – jak wyżej
kanonik – kanonik, tytuł honorowy nadawany duchownym
kanonizacyjo – kanonizacja
kanón – zob. kanon
kanóna – jak wyżej
kanónier – kanonier, artylerzysta
kantar – skórzana zasłona na oczy konia
kantor – śpiewak, organista
kantówka – belka obrobiona o kwadratowym przekroju
kantrzić – zabijać, tępić
kantrzić sie – zabijać się
kantycka – kantyczka, śpiewnik religijny
kantyna – kantyna w znaczeniu ogólnopolskim
kanuna – zob. kanona
kany – gdzie, zob. kasik
kany indel – gdzie indziej
kany indy – jak wyżej
kany indziej – jak wyżej
kany je – gdzie jest
kany jeś – gdzie jesteś
kany ta – gdzie tam
kanysi – gdzieś, zob. kasik
kanysik – zob. kanysi
kanyz – jak wyżej
kañsi – jak wyżej
kapa – przykrycie na łóżko, skórzany wierzchołek chomąta, zwykle zdobiony, rodzaj daszka nad piecem
kapac – człowiek pracowity, osobnik dający coś bardzo małymi datkami, człowiek podupały na zdrowiu
kapać – kapać, umierać, zdychać
kapać co ino – ledwo żyć (kapie i kapie, i dokapać ni może)
kapanina – przekazywanie czegoś w małych ilościach, spadanie kropel, kiepskie życie
kapanka – serwatka odciekająca z sera
kapcanieć – opadać z sił, stawać się zubożniałym
kapce – zimowe obuwie z sukna
kapcieć – opadać z sił
kapciok – safandula, osoba mało przedsiębiorcza
kapciuch – woreczek skórzany na tytoń, stary kapelus
kapciura – nakładka żelazna na kabzli, zob. kabzla, zob. kapśla
kapciynta – pantofelki dziecięce
kapcorka – kobieta handlująca kapcami
kapcorz – szewc szyjący kapce
kapcosek – pantofel dziecięcy, zimowy bucik do kolan z sukna
kapecka – odrobina, troszkę
kapela – kapela, orkiestra wiejska
kapelon – kapelan
kapelus – kapelus, zob. kłabuk, kapelus
grzyba
kapelusek – ekspresywnie o kapeluszu
kapelusik – jak wyżej

kapeluśnik – kapelusznik, osobnik noszący niegóralski kapelus
kapica – otwór w krokwi, w który wsuwa się czop (cap) krokwi drugiej, spoiwo rękocyści cepów z bijakiem
kapiec – sukienny but do kolan, zob. kapce
kapieć – ledwo żyć (jysce cosi kapie), żyć w skrajnej nędzy
kapina – odrobina, zob. kapecka, słabe niemowlę
kapinecka – odrobineczka, bardzo mało czegoś
kapinka – odrobinka
kapison – kapiszon
kapistrzół – pomylenieć, pędziwiatr
kapiton – kapitan
kapka – zob. kapecka, ozdobne przykrycie na becik dziecka niesionego do chrztu
kapkać – kapać wolno pojedynczymi kroplami, dawać niewielkimi porcjami
kapke – trochę, niedużo
kapkowe ziele – roślina kozłek lekarski
kaplica – kaplica, tylna część pieca kuchennego, mieszcząca piec chlebowy i szabaśniki
kaplicka – kapliczka przydrożna
kaplicoska – kapliczka
kapłon – kapłan
kapnoné – kapnąć
kapnoné sie – połapać się, zorientować się
kaprawieć – mieć ropiejące oczy
kaprawy – mający ropiejące oczy
kaprol – kapral
kapry – wyschnięta wydzielina w kącikach oczu
kapryśnica – kobieta grymasząca
kapryśnik – osobnik kapryśny
kapsuk – woreczek na tytoń
kapśła – zob. kabźła
kapślik – kapiszon
kapśłówka – kapsłówka, broń kapsłowa
kaptur – kaptur, kapturek na końcu osi wozu
kapura – brama
kapusta – kapusta, potrawa ugotowana z kapusty

kapuściany – kapuściany, związany z kapustą
kapuściantko – niewyrośnięta główka kapusty, nieokraszona potrawa z kapusty
kapuściorka – sok z kiszonej kapusty
kapuścisko – kapuścisko, pole pod uprawę kapusty
kapuśka – odrobinka
kapuśniok – kapuśniak
kapy – klapki na oczy konia
kara – część wozu z dwoma kołami (kara przednio i kara zadnio), dawna nazwa samochodu
karabin – karabin wojskowy, zob. gwer
karabin masinowy – karabin maszynowy
karabinowy – związany z karabinem
karafijol – kalafior
karakon – karaluch, określenie nieznośnego dziecka
karapyntniok – karzeł, osoba karłowata
karb – nacięcie na patyku oznaczające dziesięć sztuk owiec
karbik – mały karb
karbisty – cechujący się karbami
karbitówka – lampa karbidowa
karbować – nacinać karby
karbowany – cechujący się karbami
karbownica – deszczułka z nacięciami do maglowania bielizny
karbówceki – odmiana ziemniaków
karbówki – jak wyżej
karby – karbowana deszczułka oznaczająca zwołanie wiecu, gminna wiadomość
kareek – karczek
karcić – karcić, karać
karciorz – karciarz
karcma – karczma
karcmecka – mała karczma
karcmiorz – karczmarz, zob. kacmorz
karcmisko – ekspresywnie o karczmie
kacmorz – zob. karcmiorz
karcony – karcony, karany
karcować – karczować
karcowany – karczowany
karcowisko – karczowisko, połać wykarzowanego lasu
karcunek – karczowanie

- karcuś** – karczek
karcyma – karczma
karcysko – kark, mocny kark
kardynol – kardynał
kark – kark, tylna część szyi
karkoska – smolny twardy sęk z przegni-
 lego drzewa, łuczynko z cisu
karma – karma, pasza
karmazyn – duża czerwona kura
karmić – karmić
karnister – kanister
karny – posłuszny
karpiele – brukiew
karple – karple, wiklinowa plecionka oko-
 lona drewnianą obręczą, zakładana na
 buty dla umożliwienia chodzenia po głę-
 bokim śniegu
karpynciny – serpentyny
karta – karta do gry
kartecka – karteczka, świstek
kartka – kartka, wezwanie na karcie pa-
 pieru
kartka do wojska – wezwanie do odbycia
 służby wojskowej
karton – karton, tektura, cienki materiał
 bawełniany
karty – karty do gry
karuzelo – karuzela
kary – karej maści
kasa – kasza, kasa, instytucja finansowa
kasarnio – koszary wojskowe
kasi – zob. kajsi
kasiel – kaszel
kasik – zob. kasi
kasik cosik – coś gdzieś
kasik ftorysik – gdzieś któryś
kasik ftosik – gdzieś ktoś
kasik kiesik – gdzieś kiedyś
kasik ktosik – zob. kasik ftosik
kasińki – odmiana uprawianych na Podha-
 lu ziemniaków
kasiorka – kasjerka
kasiorz – kasjer
kaska – kaszka
Kasper – Kacper
kasta – deski osłonowe wozu, drewniana
 paka wozu
kastrować – kastrować, usuwać gruczoły
 płciowe, zob. miśkować
kasyr – kasjer
Kaścyn – mąż Katarzyny, należący do Ka-
 tarzyny
Kaśka – Katarzyna
kaśmiyr – kaszmir, brokat
kaśmiyrek – zob. kaśmiyr
kaśnia – skrzynia z desek na wapno, skrzyn-
 ka umieszczana na wozie jako pojemnik
kašta – zob. kasta
kaśtanek – kasztanek, ekspresyjnie o koniu
kaśtanowaty – kasztanowaty
kaśtel – kasztel, zamek
kaśton – kasztan, koń maści kasztanowej
kata – gdzie tam
kata cota – niemożliwe
katana – marynarka, żakiet
kataniorz – krawiec szyjący katany
kataniorka – krawcowa szyjąca katanki
katanka – bluzka
katar – katar w znaczeniu ogólnopolskim
katecheta – osobnik nauczający religii
katechetka – kobieta nauczająca religii
katolicki – katolicki w znaczeniu ogólno-
 polskim
katolik – katolik
katoliki – katolicy
katyndy – któreśdy
kawa – kawa, kawa zbożowa
kawalir – kawaler
kawalirować – żyć w stanie kawalerskim,
 żyć wesoło
kawalirzyć – jak wyżej
kawalyr – kawaler, zalotnik, narzeczony
 (mo fajnego kawalyra), zob. kawalir
kawalyrka – bycie kawalerem, chodzenie
 w zaloty, stan kawalerski
kawalyrować – być kawalerem, chodzić
 w zaloty, żyć w kawalerstwie, zob. ka-
 walirować
kawalyrzyć – jak wyżej
kawiaty – kawowy
kawka – kawka, ptak z rodziny krukowa-
 tych
kawol – kawał czegoś, daleko (kawał kro-
 cać)

kawolecek – kawaleczek, mały kawałek pola uprawnego
kawolek – kawałek uprawnego pola, kawałek ziemi, zagon, niedaleko, kawałek
kawowy – o kolorze białej kawy, zob. kawiaty
Kawula – imię nadawane krowom ciemnej maści
kawynceć – chorować ciężko
kawyncica – kobieta dotknięta nieuleczalną chorobą
kawynicniok – osobnik dotknięty długotrwałą nieuleczalną chorobą
kaz – gdzie, dokąd (kaz krocós?)
kazby – gdzieby, gdzieżby
kazbyta – gdzieżby tam
kazdy – każdy, zob. kozdy, zob. kozdyn
kazdy drugi – co drugi
kazdyn – zob. kazdy
kaześ – gdzie jesteś
kazić – niszczyć, psuć
kazić się – ulegać zepsuciu skutkiem rozkładu lub gnicia
kazować – kazać, polecić, wygłaszać kazanie
każdziutki – każdy jeden, dokładnie każdy
każdziutki – jak wyżej
kaźmierka – jedwabna chustka z frędzlami
kaźmierkowy – kaszmirowy
kaźmierkula – zob. kaźmierka
Kaźmierz – Kazimierz
kaźnio – kaźń, zob. koźń
kcieć – chcieć (kce się ucyć), pragnąć, żądać, zob. fcieć
kcieć się – mieć zachciankę, czuć potrzebę czegoś (kce się mu pić; kciołby skokać; kce mu się robić)
kciuk – bat z jałowca przybrany kwiatami i zieloną kiścią, bat družbiarski
kciuk – kikut palca
kciwość – chciwość, łakomstwo
kciwy – chciwy, łakomy
keyney – chcąc
keyney nie keyney – chcąc nie chcąc
kempa – kępa, kopczyk usypany z kamieniami zbieranych na polu, zob. kympa

kempiasty – usłany kępami, o kobiecie rozbudowanej w biodrach (kympiasto baba), zob. kympiasty
kempiaty – jak wyżej
kempiok – krzak lub drzewo rosnące na kamieniach
kens – kęs
kensi – gdzieś
keny – gdzie, zob. kany
kenysi – gdzieś
kerdel – stado owiec, stado kozic, zob. kierdel, zob. kyrdel
kerdelik – stadko
kerdolek – jak wyżej
kerdziolek – jak wyżej
kerpce – skórzane obuwie góralskie, zob. kierpce
ki – jaki, co za jeden
ki ciort – co do czorta
ki diabli – co do diabła, co u licha
ki diabol – jak wyżej
ki diascy – jak wyżej
ki diasi – jak wyżej
ki dziadzi – co do licha
ki fras – jak wyżej
ki pieron – co do pioruna
kibel – ustęp, zob. sroc
kibic – cwaniak, młody jeleni biorący udział w rykowisku
kibiny mater – precz, gdzieś w dal (posed w kibiny mater)
kiblowac – osobnik często trafiający do aresztu
kiblować – siedzieć w areszcie, zostać po lekcjach za karę
kiblownik – osobnik odbywający karę aresztu
kic – wolny skok zająca
kic kic – poruszanie się wolnymi podskokami
kicać – utykać na nogę, podskakiwać, kicać jak zając, zob. cupieć
kicadło – określenie osoby utykającej podczas ruchu
kichać – kichać, mieć wszystko w nosie, lekceważyć coś lub kogoś (kicho na syćko)

kichnonć – kichnąć, zlekceważyć sobie, machnąć ręką na coś (kichnon i nie poseł)
kichoł pies – powiedzenie użyte do wyrażenia, że coś jest nieistotne lub niewłaściwe (kichoł pies takom robote)
kici kici – przywołanie kota
kiciuś – kot w języku dziecka
kicka – czerwony pomponik u spodni, kosmyk włosów wyrastający koło ucha
kickać – podskakiwać, podskakiwać jak zając
kickowaty – mający wygląd pomponika
kicnonć sie – wywrócić się
kicok – zając, wiązka słomy na poszycie dachu, wiązka słomy, trawy lub siana używana jako zatyczka
kicuś – zajączek w języku dziecka
kická – zob. kicka
kidacka – łopata używana do wyrzucania obornika
kidać – odrzucać łopatą śnieg, wyrzucać obornik ze stajni (kido gnój), intensywnie padać (kido i kido juz ftorysi dziyń)
kidać sie – wchodzić, będąc niepożądanym (kido sie do nos nie wiyw po jakiego grzycha), isć z trudnością (wis, jak sie hań kido?)
kidanie – czynność kidania (zob. kidać)
kidować – kidać od czasu do czasu (zob. kidać)
kie – kiedy, gdy, jeśli, jak, skoro
kie niekie – niekiedy, czasem
kieby – gdyby, żeby, oby
kieby juz – gdyby już
kieby nie – gdyby nie
kieby wej tak – gdyby tak
kiecka – spódnica, kokarda
kiecki – splatane warkoczyki u mężczyzn
kiedy – kiedy
kiedy ówdy – kiedy niekiedy
kiedy tedy – kiedykolwiek
kiedysi – kiedyś, dawniej, zob. kiejsik, zob. kiesik
kiedysik – jak wyżej
kieindy – kiedy indziej, innym razem
kiej – zob. kie, kiedy, skoro, jak (hipkoł kiej zajonc)

kiejby – jak, taki jak (kiejby palec wielki)
kiejzi – zob. kiedysi
kiejzik – jak wyżej
kiela – kilka, wiele, ile (kiela ik było?), zob. kielo
kiela dole – jak daleko
kiela prec – jak wyżej
kielanoście – kilkanaście
kielce – kły u psa
kielcyk – wydatek, utrata, łapówka, zob. kieltunek
kielcykować sie – utracać się, czynić zbędne wydatki
kiele casy – jak długo (kiele casy trza cekać?), bardzo długo w sensie trwania czegoś
kiele dole – jak daleko
kiele razy – ile razy, zob. kielo razy
kiele roki – przez ile lat
kielec – kiel, duży ząb, korzeń zęba (tak rwoł, co kielec ostoł)
kielecki – jaki, jaki duży
kielecko – trochę
kielecko telecko – bardzo niewiele, troszeczkę, chwileczkę
kielez – jakież
kieli – jaki, jaki wielki, zob. kielecki
kieli cas – jak długo, bardzo długo
kieli hrubść – jak gruby
kieli na hrubość – jak wyżej
kieli teli – jaki taki
kieli złuży – jak długi
kieli zwyż – jak wysoki
kielicki – bardzo mały
kielisecek – kieliszeczek
kielisek – kieliszek
kielko – kilka
kielner – kelner
kielnio – kielnia
kielo – ile, jak wiele
kielo godzin – która godzina
kielo na syr – jaka szerokość
kielo na złuść – jaka długość
kielo nóg – co sił w nogach (ucieko kielo nóg)
kielo razy – zob. kiele razy
kielo telo – trochę, szczyptę, coś niecoś, jako tako

kielo złuć – zob. kielo na złuć
kieloro – kilkoro, sporo
kielosik – ileś, ileś wyrażające możliwość określenia (nabył kielosik owiec)
kieloz – ileż, zob. kielo
kieltoś – ktoś, kto roztrwania pieniądze lub majątek
kieltować – trwonić, niepotrzebnie wydawać, trwonić
kieltownik – zob. kieltoś
kieltunek – roztrwonienie, marnotrawstwo, zob. kielcyk
kieluch – kielich, krokus
kieluf – jak wyżej
kieluk – krokus
kielusecek – zob. kielisecek
kielusek – zob. kielisek
kiel – kiel, zob. kielec
kielbasa – kielbasa, jakiś dar lub jego obietnica, które mają na celu pozyskać kogoś (kielbasa wyborco)
kielbaska – kielbaska w znaczeniu ogólnopolskim, emocjonalnie o kielbasie
kielbaśnica – określenie grubej kobiety
kielbaśnik – grubas, tłuścioch
kielek – niewielki kiel
kielkować – zaczynać się rozwijać, puszczać kiełki
kielzać – ślizgać, w życiu układać się po-myślnie (jakos ta kielzo w tyj robocie)
kielzać sie – ślizgać się
kielzawica – ślizgawica
kielzkawy – trochę śliski
kielzki – śliski
kielzko – ślisko
kielznonć – wpaść w poślizg, wysliznąć się
kielznonć sie – pośliznąć się
kiem – zanim
kieniekie – od czasu do czasu, kiedy nie-kiedy
kiepkować – kpić, naśmiewać się, żartować
kiepski – kiepski, lichy, marny, do niczego
kiera – zakręt, zakos, serpentyna, zob. kira
kierdel – zob. kerdel

kierendać – chwiać
kierendać sie – chwiać się, iść powoli
kieres – bałagan, nieporządek
kiermas – kiermasz, jarmark
kiermasiē – prowadzić handel na kiermaszu, prowadzić handel jarmarczny
kiermaś – zob. kiermas
kiernica – maślnica, drewniane naczynie do robienia masła
kiernicka – jak wyżej
kiernoz – knur, obraźliwe określenie mężczyzny (stary kiernoz)
kiernozić sie – przewracać się po czymś, skakać po czymś, hulać
kierot – kierat, dawne urządzenie do napędu maszyn w gospodarstwie domowym, nawał pracy (kierot w tyj robocie)
kierotowy – kieratowy, związany z kieratem
kierownica – kierownica w znaczeniu ogólnopolskim
kierownik – kierownik, dyrektor szkoły
kierpce – zob. kerpce
kierpcowaty – pomarszczony (na gymbie je juz kierpcowaty)
kierpcówka – igła gruba do szycia kierpców
kieryndać – poruszać, chwiać
kieryndać na dziurak – podskakiwać na wybojach
kieryndać sie – ruszać się powoli
kiesi – kiedyś, dawniej
kiesik – jak wyżej
kiesik kasik – kiedyś gdzieś
kiesonecka – kieszoneczka
kiesonka – kieszonka
kiesyń – kieszeń, otwór boczny w maszynie do wiania zboża
kiez – kiedy, kiedyż
kigoz – co do, jakiego (kigoz ciorta fce?)
kij – kij, patyk
kijanica – drewniany obuch używany jako młot, zob. kijoń
kijaść – drewniana pałka
kijocek – mały kij, kijek do nart
kijonka – kijanka, deseczka z uchwytem służąca do prania

kijoń – zob. kijanica
kijosek – kijaszek, kijek narciarski, zob. kijocek
kijuś – jak wyżej
kijym ofiarować – zbić kogoś kijem
kijym przeświycić – jak wyżej
kiki – słowo kierowane do dziecka jako ostrzeżenie, aby czegoś nie dotykało (uważaj, bo ci robi kiki), zob. ziazi
kiklać – plątać
kiklany – plątany
kikuś – zob. kiki
kilo – kilogram (pytom kilo soli)
kilof – kilof, urządzenie do tłuczenia lnu, zob. krompac
kilometer – kilometr
kilowy – kilogramowy, o masie kilograma
kilysjer – kirasjer, kawalerzysta ciężkiej jazdy
kilysjery – kirasjerzy, ciężka jazda
kim – zanim (hyboj stela, kim będzie źle)
kimeś – nim żeś (kimeś poseł, ón już był)
kindrus – andrus, chłopak beztroski, bu-melant
kino – kino, seans filmowy
kiper – podnośnik hydrauliczny, wywrotka
kipieć – wrzeć, burzyć się
kipielinea – wrzątek, wzburzona woda w potoku lub rzece
kipnonć – umrzeć
kiprować – wyrzucać ładunek z wywrotki
kiprzica – ziele święcone na Matkę Boską Zielną, wierzbówka kiprzyca stosowana jako środek przeciwwkrzywiczny
kiprzyca – jak wyżej
kiprzyzna – jak wyżej
kira – zakos, zakręt, serpentyna, zob. kiera
kirkak – cmentarz żydowski
kirki – plecy
kiry – kawałki czerwonego sukna używane do ozdoby chomąta
kis – kwas, fermentujące pożywienie, zalewa do mięsa
kis to diabli – co do diabła, co do czarta, jaki to diabeł
kiscone mleko – zsiadłe mleko, kefir
kiscyć – kwasić

kisecka – kiszeczka
kisić – kisić, poddawać fermentacji
kisić sie – kisić się, być w marazmie
kiska – kiszka, jelito, kaszanka
kiskowaty – kiszkowaty, mający kształt kiszki
kisnonć – kisanąć, być w stadium fermentacji
kisonka – kiszonka, karma kiszona dla bydła
kistka – pęk włosów za kapeluszem, motyw zdobniczy na nogawkach góralskich portek
kiślawy – chorowity, skwaszony, bez humoru
kiśnica – skrzynia do gaszenia wapna, zob. fola
kit – kit, masa uszczelniająca z kredy i pokostu
kita – ogon lisa i wiewiórki
kitka – jednostka miary lnu po jego omiędleniu (zob. miondlić), bródka kozicy
kitować – uszczelniać szyby okienne kitem
kitwasić – robić coś nieumiejętnie
kiwać – kiwać, przywoływać ręką, machać
kiwać sie – chwiać się, ruszać się
kiwadło – wahadło zegara
kiwadi – nosidła na wiadra z wodą
kiwniony – oszukany
kiwnonć – kiwnąć, przywołać kogoś ręką, oszukać kogoś (kiwnon mię na stówke)
kiwnonć sie – popełnić błąd, źle coś zrobić, źle policzyć, umrzeć (nei sie mu kiwnyno)
kiyrdel – zob. kerdel
kiyrpcówka – duża igła używana do szycia kierpców
kiyrpiec – zob. kierpce, zob. kyrpce, góralski but
kiz – zob. kis
kiz ciort – zob. ki ciort
kiz diabli – zob. ki diabli
kiz dziadzi – zob. ki dziadzi
kiz fras – zob. ki fras
kiz grzyzi – zob. ki diabli
klac – klacz, kobyła
klaca – jak wyżej

klacka – młoda klacz, źrebię klaczy
kłag – przygotowana podpuszczka, zob. kłog
kłagać – zakwaszać mleko przez dodanie podpuszczki z żołądka cielęcego
kłagać się – zsiadać się pod wpływem dodanej podpuszczki
kłamra – kłamra używana w budownictwie
klapa – klapa, burta samochodu
klapac – osobnik mówiący byle co
klapacka – kobieta mówiąca byle co
klapać – stukać, klepać (kłapie po grzbiecie), mówić byle co
klapycyć – spłaszczać, rozplaszcząć
klapycyć się – ulegać rozplaszczaniu
klapanie – pierwszy element śpiewu głuszcza, mówienie bez głębszego sensu
klaptawy – osobnik z odstającymi uszami
klapy – kłapki na oczy konia, zob. kapy
klasa – klasa, klasa szkolna, klasa uczniów, norma czegoś (grunta piyrsyj klasy)
klaskać – klaskać, bić brawo, poklepywać
klasnonć – zaklaskać
klasować – oceniać pod względem jakości, klasyfikować
klasowy – należący do klasy szkolnej
klaśtor – klasztor
klaśtoryny – klasztorny, należący do klasztoru
kławiś – klawisz
kławiśówka – harmonia klawiszowa
klecok – gatunek owsa cechujący się dużym ziarnem
kleć – klitka, mała izba, mały dom
klej – klej
klekać – klekotać
klekotka – kołatka
klekowisko – miejsce, gdzie głuszce zaspokajają popęd płciowy
klektać – klekotać
klepace – narzędzia do klepania kosy
klepacka – czynność klepania kosy
klepać – klepać, kuć, ostrzyć kosę, uczyć się z uporem, ale bez zrozumienia
klepać biyde – żyć w nędzy, żyć w niedostatku

klepać kose – ostrzyć kosę, klepiąc ją młotkiem
klepać pociórki – modlić się bez stosownej refleksji
klepadło – niewielkie kowadło
klepanie – ruja u klaczy
klepanka – zabawa dziecięca w chowanego
klepar – duży dzwonek dla owiec
klepisko – podłoga ubita z ziemi, wydeptana ziemia
kleпка – kleпка becзki, bednarka, nieokreślony element umysłu (brak mu kleпки)
kleпкаć – poklepywać, tokować
klepniony – poklepany
klepnonć – klepnąć, poklepać
klepnonć kose – podostrzyć kosę, klepiąc ją młotkiem
klepok – klepak
kleptać – klepać pacierze
klesce – kleszcze, rodzaj ornamentu wyszywanego na góralskich spodniach
klić – klitka, ciasna izba, zob. kleć
klin – klin, kawał sera wycięty w kształcie klina, kawałek pola mającego kształt klina
klincować – wbijać klince podczas kucia konia
klinek – niewielki klin, kawałeczek ziemi o kształcie klina (mom klinek za potokiem)
kliniec – hufnal, gwóźdź do przymocowywania podków
klinować – usztywniać coś, mocować coś przy pomocy klina, podbijać klinem drzewo w czasie ścinki, łupać drewno przy użyciu klina
klinowy – mający kształt klina, ścięty do klina
klisce – zob. klesce
klitka – klitka, kiepskie pomieszczenie, ciasne pomieszczenie
kłoczek – kawał drewna, pojedynczy element klocków, zob. kločki
kłocki – zabawka dziecięca
kłog – zob. kłag, człowiek otyły, nieruchawy
kłogać – zob. kłagać

klojster – klajster, klej stolarski
klojstrować – klajstrować, kleić, składać jakoś razem, łączyć coś
klojstrowany – klejony, sklepany w całość
klomerka – klamerka
klomka – kłamka
klomra – kłamra
klomrować – wbijać kłamry, mocować kłamrami
klon – klon
klonć – kłać, używać brzydkich słów
klonćba – kłęcie, przeklinanie, zob. klynćba
Klora – Klara
kloryk – kleryk
klorynki – obręcze łączące śnice i sale (zob. sala, zob. śnica)
klos – stalowy bolec używany przy spinaniu łańcuchów
klosować – spinać łańcuchy ogniwami, przetykając je stalowym bolcem (zob. klos)
klostor – zob. klasztor
klostornik – klasztornik, brat klasztorny
kłośtor – zob. klostor
kłośtór – jak wyżej
klotecka – klateczka
klotusia – jak wyżej
klotka – klatka, klatka schodowa
klóryk – kleryk
klub – miara lnu
klubry – drzewo rąbane, szczapy
kluc – klucz, krótki dyszel pługa
kluchnonć – upaść (kluchnon na zym), spaść, uderzyć w coś (kluchnon we smreka)
klucka – hak, haczyk, odskok zwierza w bok podczas ucieczki
klucki – mocowanie polegające na przeciąganiu zgiętych środkowych palców, zob. iś na klucki
klucnik – klucznik, osoba dysponująca kluczami
klucyć – kluczyć, mylić pogoń, mieszać trop
klucyk – kluczyk
kluć – kluć, uderzać dziobem, klepać
kluć sie – wykluwać się (kurce sie kluje)

kluka – dziób ptaka drapieżnego
klup – miara ilości lnu równa pięciu kitkom (zob. kitka)
klupa – przyrząd do pomiaru grubości drewna
klupać – stukać
klupnonć – upaść, położyć się
klupować – mierzyć objętość drewna za pomocą klupy
kluska – kluska, potrawa mączna sporządzana przez nasypanie mąki do wrzącej wody i gotowanie
kluska juhasko – kluska gotowana w szafasach na owczym mleku
kluska mascono – kluska okraszona
kluskaty – nabrzmiały na twarzy, nalany
kluskowaty – kluchowaty, o konsystencji kluski
kluzka – zob. kluska
klycić – klecić, budować coś nieudolnie
klyj – klej
klyjować – kleić
klynceć – kłęzcęć
klyncnik – kłęcnik
klynćba – przeklinanie, kłęcie
klyndźba – jak wyżej
klynkać – kłękać
klynknonć – ukłęknać
klysc – kleszcz, owad posiadający szczypce
klysce – kleszcze, obcęgi
klyscycki – czątki
klyscyna – łukowata, drewniana część chomąta
klytka – klitka, małe pomieszczenie
kłabucek – kapelusik
kłabuk – kapelus (stoi baca pod buckiem, cyto owce kłabukiem)
kłacaty – obrośnięty kłakami
kłacek – wiązka siana lub słomy
kłackowaty – kłackowaty, pokryty mészkiem
kładzynie – układanie siana lub zboża w stodole, układanie kóp siana lub zboża na polu, załadunek plonów (kładom fure)
kłak – gorszy gatunek lnu
kłaki – kłaki, kudły (nosi kłaki na łbie)
kłaniać sie – kłaniać się w znaczeniu ogół-

- nopolskim, przyjmować względem kogoś postawę uniżoną
- kłańce** – zęby wilka
- kłapac** – dzwonek blaszany zawieszony na szyi owcy
- kłapacka** – szczęka (mo kłapacke), klekotka
- kłapać** – kłapać zębami, kłócić się, krzyczeć, wydawanie odgłosu przez owcze dzwonki, tzw. kłapoce, wydawanie odgłosu drewnianej grzechotki
- kłapciaty** – obwisły, zwisający
- kłapciok** – kłapouch, określenie osoby o dużych uszach
- kłapnonć** – wydać charakterystyczny odgłos towarzyszący szybkiemu zamykaniu paszczy, pochwycić do paszczy
- kłapocorz** – osobnik chodzący po wsi z dzwonkiem (kłapocem) w Wielki Piątek
- kłaptawieć** – starzeć się
- kłaptawy** – zaniedbany, obwisły
- kłaś** – kłaść, nakładać, wkładać
- kłaś ogień** – rozpalać ogień
- kłaś watre** – rozpalać ognisko
- kłaś mur** – robić podmurówkę, murować
- kłobuk** – zob. kłabuk
- kłod** – kłoda, na którą spada ruchoma belka podczas wyciskania oleju w olejarni
- kłoda** – szczebel w drabinie wozu
- kłodka** – kłódka, kładka
- kłody** – szczeble w wozach drabinistych (w lytrzoku)
- kłonc** – kłęcz, w przenośni kawałek drzewa
- kłonica** – podpora desek bocznych w wozie, zamocowana w przedniej części wozu na kołowrocie oraz w części tylnej wozu w obsadzie
- kłonicka** – krótka kłonica
- kłopeć** – zatyczka ze słomy
- kłopocić się** – trudzić się, kłócić się
- kłopot** – kłopot, zmartwienie, awantura
- kłosić się** – wytwarzać kłosa
- kłosnować** – bawić się, miło się zachowywać
- kłosnować się** – bić się
- kłot** – kawał drzewa, zawaternik, obrobiona belka tzw. spodka ściany drewnianej budowli
- kłotecek** – pieńek
- kłótek** – klocek, pień do rąbania drewna
- kłotka** – grdyka, typ narożnego połączenia belek ściany, kłódka
- kłotkowaty** – o wyglądzie pieńka
- kłózić się** – przymilać się
- kłóćcacka** – kłótnia, awantura
- kłósek** – kłos zboża
- kłósko** – jak wyżej
- kłóskować się** – formować się w kłosa
- kłóta** – postna kapusta z ziemniakami, podawana jako potrawa wigilijna
- kłótnik** – osobnik lubiący się kłócić
- kłótnio** – kłótnia
- kłuć** – kłuć, dokuczać komuś (kłuje do niego), zabijać świnie (kłuć prosie)
- kłujdek** – trochę
- kłupkać** – kuć dziobem o korę
- kłusownik** – kłusownik, osobnik polujący bez zezwolenia
- kłuwac** – mężczyzna zajmujący się zabianiem świń
- kłyk** – łodyga
- kłybek** – kłębek
- kłymbeczek** – kłębeczek
- kłymbko** – zob. kłymbek
- kłymbusek** – kłębuszek
- kłymbuś** – mały kłębek
- kłylnk** – garb
- kmin** – roślina kmin, kminek
- kminić** – oszukiwać, mówić coś kłamliwie
- kminiorz** – osoba kłamiąca, oszust
- kminkówka** – nalewka na kminie
- kminowy** – potrawa z dodatkiem kminu
- kminówka** – kminowa zupa, ugotowana woda z kminem podbita zasmażką
- knajać** – iść
- kniazić** – wydawać przez zającą głos przeżarcia
- kniejowiec** – motyl górówka
- knocić** – partaczyć, psuć coś
- knop** – tkacz, mężczyzna zarobkowo trudniący się tkaniem sukna lub płótna
- knopka** – kobieta odpowiednik knopa

knopować – zajmować się wyrobem płótna
knopstwo – tkactwo
knot – knot lampy naftowej lub świecy, określenie małego chłopca, coś, co nie nadaje się do użytku, coś źle zrobione
knotowie – kilka knotów wsadzonych do jednego kaganka
knoty – odchody głuszca
knur – samiec świni
kobiecki – kobiecy
kobieta – kobieta
kobyrzec – kobierzec, chodnik na podłogę, tkana derka zarzucana na łóżko
kobyta – kobieta, żona
kobyli – związany z kobyłą
kobyli liść – zob. koński ściew
kobylica – podpora pod rusztowanie, podpora do strugania klocków drewna przy pomocy ośnika (zob. ośnik)
kobylicka – mała kobylica
kobyлина – kobyłe mięso
kobylo warg – mleczaj, duży niejadalny grzyb o białej barwie
kobylor – stary, bardzo duży wilk
kobyła – kobyła, klacz, określenie dziewczyny bujnie rozwiniętej
kobyła bije – kobyła ma okres godowy
kobyłka – drewniana podstawka używana podczas podkuwania konia, młoda klacz, część metalowej haftki
kobza – kobza, ludowy instrument muzyczny
kobziarz – kobziarz
koc – koc w znaczeniu ogólnopolskim, rodzaj powozu na resorach
kocanka siarutka – szarotka alpejska, zob. kocio łapka, zob. siarutka
koch – komin
kochacka – kochanie
kochać – kochać w znaczeniu ogólnopolskim
kochać się – kochać się, być zakochanym
kochaneczek – kochaneczek
kochanecka – kochanecka
kochanek – kochanek w znaczeniu ogólnopolskim

kochanka – kochanka w znaczeniu ogólnopolskim
kochany – drogi, kochany
kochliwy – łatwo się zakochujący
koci – koci, należący do kota, związany z kotem
kocica – samica kota lub zająca
kocić – rodzić w przypadku owcy, kota, myszy
kocić się – rodzić się w przypadku owcy, kota, myszy, wchodzić gdzieś nieproszo-
nym (kocić się nom do chałupy)
kocie – mały kotek
kocie ogony – roślina waleriana stosowana w lecznictwie ludowym
kocie ziele – jak wyżej
kocie złoto – odmiana miki o żółtawym zabarwieniu
kociel – kocioł, mosiężny kocioł do podgrzewania żętycy
kocielek – kociołek
kocierpka – czeremcha
kocio chódzo – chód bardzo cichy
kocio łapka – szarotka alpejska, zob. kocanka siarutka, zob. siarutka
kocioł – zob. kociel
kociołek – mały kocioł, mosiężna część łuski naboju śrutowego
kociontko – kociaćko, mały kotek
kociorz – pogardliwe określenie świadka Jehowy
kocis – pański furman
kocisko – duży kot, stary kot
kociuba – laga pasterska, pogrzebac
kociyrpka – zob. kocierpka
kocur – kot samiec, ryś, żbik, narzędzie do żłobienia rowków w gontach, uchwyt dla szczapy oświetlającej izbę, otwór w spodniej części drzwi do stajni dla przejścia kota
kocurka – haczyk w kaczce służącej do skręcania powrozów, zob. kacka
kocurowaty – drapieżny
koć – lekki powóz
koćmieluch – kocmołuch
koź – kaź, duża becзка
kof – komin, zob. koch

- koh** – zob. kof
- kohanecka** – kochaneczka
- kohanek** – kochanek
- kohla** – chochła
- kohuci** – koguci
- kohuciorka** – forma na oscopyki w kształcie koguta
- kohucisko** – kogucisko
- kohut** – kogut, cietrzew, samiec kuraków, fajka z pokrywką w kształcie kogutka
- kohutek** – serek w kształcie kogucika dawany przez bacę w czasie redykałki, motylkowa nakrętka na śrubę, ozdoba czubka fajki, rodzaj ornamentu w białym hafcie, kogutek
- kojec** – klatka, wydzielone pomieszczenie w stajni, klatka do wylęgu jaj
- kojić** – koić, uśmierzać ból, uspakajać
- kok** – kok, zwinięte i upięte włosy, komin, piec z kominem
- kokarda** – kokarda, wstążka
- kokardecka** – kokardka
- kokocyna** – materiał do wyrobu różańców
- kokosić się** – kręcić się, ruszać się
- kokoska** – kokoszka, młoda kura nienosząca jeszcze jaj, chwast podobny do rumianku
- koksiok** – piec wolnostojący, opalany koksem
- kolanko** – kolanko, rura wygięta o kształcie kolana
- kolankować** – ugniatać kolanami, chodzić na kolanach, nogami robić masaż pleców
- kolankowaty** – zgięty na kształt kolana
- kolano** – kolano, wygięty kawałek rury
- kolarzenie** – rozszczepienie wymion (cho-
roba owiec)
- kolasa** – powóz
- kolba** – kolba broni długiej, kolba do lutowania, lutownica
- kolca** – dwa kółka szczipione osią, na której mocuje się pług
- kolcasty** – kolczasty, posiadający kolce
- kolcatka** – obroża z kolcami zakładana na szyję psa pasterskiego
- kolce** – zob. kolca
- kolczyk** – kolczyk
- kolczykować** – znakować bydłeta kolczykami
- kolczykowanie** – znakowanie kolczykami
- kole** – obok, wedle, wokół
- koleba** – naturalna jama skalna lub drewniana buda służąca pasterzom za schronienie, szopa na polanie
- kolebać** – kołysać, huścić
- kolebać się** – chwiać się, ruszać się na boki
- kolebany** – huśtany, kołysany
- kolec** – szpikulec, twardy i ostry wyrostek rośliny
- koleć** – kłuć
- kolega** – kolega, druh
- kolegować** – kolegować, chodzić razem
- kolegować się** – przyjaźnić się
- kolegowaty** – przyjacielski
- kolenicnieć** – chorować na bezwład nóg
- koleniczny** – mający bezwład nóg
- kolesar** – kołodziej
- kolesko** – kółeczko, kółko
- kolezanka** – koleżanka
- kolezka** – kolega
- koliba** – zob. koleba
- kolka** – ostry ból w piersiach lub jamie brzusznej
- koloc** – nóż do klucia świń
- kolombka** – kołyska
- kolonija** – kolonia
- kolór** – kolor
- kolórowy** – kolorowy
- kolwicek** – cokolwiek, trochę, prawie
- kolwik** – jak wyżej
- kołyba** – zob. koleba
- kołybać** – zob. kolebać
- kołybać się** – huścić się
- kołybać się z boku na bok** – iść, utykając; chwiać się
- kołybany** – zob. kolebany
- kołybka** – kołyska
- kołyina** – koleina
- kołyinowaty** – pokryty koleinami
- kołyj** – kolej, pociąg, tor kolejowy
- kołyjka** – kolejka, kolejka linowa na Kasproy Wierch, kolejka na Gubałówkę

kołyjorz – pracownik kolei, kolejarz
kołyjowy – kolejowy
kołynda – kołęda, podarunek w czasie wizyty kołędników, wizyta duszpasterska, wizyta kołędników
kołyndnik – kołędnik
kołyndować – chodzić po kołędzie, chodzić z wizytą duszpasterką, potocznie często gdzieś wychodzić z domu
kołyndowanie – kołędowanie
kołyndowy cas – czas kołedy, okres kołedy
kołceć – drętwieć, cierpnąć z zimna
kołchoźnik – popularny na wsi w latach pięćdziesiątych głośnik połączony z radiowozem
kołcon – pantofel z sukna, określenie osobnika mało inteligentnego
kołcón – jak wyżej
kołcuś – niewielki kołeczek
kołdra – kołdra w znaczeniu ogólnopolskim
kołdun – w przenośni brzuch, brzuchacz
kołceek – kołeczek
kołek – kołek, drewniany palik do wiązania bydła, potoczne określenie osobnika nieruchliwego, mało rzutkiego (stoi jako kołek w płocie), potoczne określenie osobnika gruboskórnego lub mało inteligentnego, potoczne określenie chłopaka (mały kołek)
kołkować – wbijać kołki, mocować kołkami
kołkowany – przytwierdzony kołkami
kołmierz – kołnierz
kołnierz – kołnierz, zakładka na materiale lub skórze
koło – koło pojazdu, obok, wedle czegoś, podobnej miary czy wielkości
koło biygowe – koło zamachowe
kołoc – kołacz, placek świąteczny
kołodziej – kołodziej
kołodziejorka – kołodziejstwo
kołodziejorz – zob. kołodziej
kołomaż – gęsty smar do kół wozu
kołomażnica – pojemnik z kołomażą
kołomażnik – wędrowny sprzedawca kołomazi (zob. kołomaż)
kołomoż – zob. kołomaż

kołomynt – zamęt, określenie osobnika niespokojnego
kołotać – kołatać, stukać do drzwi
kołotka – kołatka
kołowaczna – choroba bydła
kołowaczny dostać – wpaść w obłąd
kołować – zataczać koła, nie mówić czegoś wprost
kołowrot – element przedniej części wozu (przedniej kary), umożliwiający skręty dyszla względem wozu
kołowrotek – przyrząd do skręcania sznurka lub powrozów, rodzaj zamknięcia drzwi, urządzenie do przedzenia kłaków
kołowrót – zob. kołowrot
kołowy – kolisty
kołtun – tępak, zmierzwione brudne włosy, zob. carcio mietła
kołytać – kołytać, huścić, kiwać
kołytać się – iść chwiejnym krokiem, kiwać się, huścić się
kołyسانی – kołyسانی, chwiejny
kołysecka – kołyseczka
kołyська – kołyська, kolebka, nierówna droga, deska wygięta podczas schnięcia
kołyський – należący do kołyськи, wygięty, nieprosty
komarnik – półka w szałasie, na której przechowuje się żentycę i sery
kombinačka – kombinacja, kombinowanie czegoś, zastanawianie się nad czymś
kombinacyjo – jak wyżej
kombinator – kombinator, ktoś, kto kombinuje, ktoś, kto robi nieuczciwe interesy
komedyyo – komedia
komedyyjny – komediowy
komeracić – być kompanem, stawać się towarzyszem
komerat – kompan, kamrat, towarzysz
komerot – jak wyżej
komezka – komża ministranta
komin – komin, w górach skała nad rozpadliną
kominiorski – kominiarski, należący do kominiarza
kominiorz – kominiarz, ptak kopciuszek, zob. gażda sałaśny, zob. sałaśnik

komora – zarząd koronnych dóbr
komornik – biedak, bezrolny wyrobnik wiejski
komórka – mała komora
kompacka – kąpiel, wanienska do kąpania dzieci
kompać – kąpać
kompać się – kąpać się
kompanijo – kompania, kompania wojskowa, grupa towarzyska, grupa zbójników
kompany – kąpany
komperda – koperta
kompować się – kąpać się czasem
komunijo – komunია, Pierwsza Komunia Święta, część mszy świętej, podczas której przyjmuje się komunię
komunikont – komunikant, hostia
komunikować – udzielać komunii świętej
komynder – przywódca, osoba wiodąca prym
komyndyrować – komenderować, przewodzić grupie, dyrygować
komza – komża
konać – konać, kończyć życie, robić coś (co mom konać?), dokonywać się
kondek – kawałek, trochę
kondwisorz – komisarz
kondycyje świynte – przykazania święte
kondziółka – mała kądziel
kondziyl – kądziel, urządzenie do przedzenia lnu
konewecka – koneweczka
konewka – naczynie drewniane lub metalowe o wyglądzie ściętego stożka
konewkowaty – stożkowaty
konewkowy – jak wyżej
konferok – konfederat
konferot – jak wyżej
konferować – prowadzić dyskurs
konice wiecka – roślina krzyżownica gór-ska
konicyna – roślina koniczyna łąkowa
konicynisko – pole koniczyny, pole po skoszonej koniczynie
koniec – koniec, śmierć, koniec życia
konierować – wymyślać, łącać

konicek – metalowy haczyk stanowiący element haftki, zob. kobyłka
konik – jak wyżej
koniki – byliny jaskrowate, m.in. tojad mocny
koniuszek – koniuszek
koniuś – konik, zdrobniale o koniu
konkol – kąkol
konkolicek – ekspresywnie o kąkolu
konkól – zob. konkol
konopka – roślina sasanka leśna
konor – konar
konorzasty – o drzewie cechującym się licznymi grubymi konarami
konsać – kąsać
konsany – kąsany, gryziony
konsecek – kęsek, kawałek
konsecek – kawałeczek, okruszyna
konsek – kęsek, kawałek, miara długości płótna lnianego
konsnonć – kąsnać, ugryźć kawałek, ugryźć kęs
konśliwy – złośliwy, skłonny do kąsania
kont – kąt, mieszkanie (mo włosny kont)
kontomierz – kątomierz
kontra – przeciwność, tylny hamulec rowerowy zlokalizowany w piasku koła
kontrak – kontrakt, umowa
kontre dać – sprzeciwić się
kontrol – kontrola
kontrować – hamować, być przeciwnym komuś lub czemuś
kontygynt – kontygent, obowiązkowa dostawa płodów rolnych lub zwierząt rzeźnych
konwia – bańka
konwisyjo – komisja
konzerwa – konserwa
koń – koń, narzędzie do podtrzymywania porcji gontów podczas pokrywania nimi dachu
koń siodłowy – koń do jazdy wierzchem
koń w lycu – koń w zaprzęgu po prawej stronie dyszla
końca kraja – wyrażenie służące do określenia sytuacji, która bulwersuje (końca kraja nie widać tyj bydzie)

- końcem** – ostatecznie (końcem postanowione), koniecznie, do końca (końcem pasuje to zrobić)
- końcówka** – końcówka, zakończenie czegoś, część formy do kształtowania oscypka
- kończyć** – kończyć, zakańczyć
- kończyć się** – umierać
- kończysty** – kończysty, zakończony ostro, szpiczasty
- końdecek** – troszeczkę, odrobinka, kawałek
- końdek** – jak wyżej
- końduś** – jak wyżej
- koński** – koński, przynależny koniowi
- koński jarmak** – jarmak, w czasie którego handluje się końmi; plac jarmarczny, na którym odbywa się handel końmi
- koński jscow** – roślina szczaw alpejski, a także szczaw kędzierzawy i szczaw tępolistny
- koński ścow** – jak wyżej
- końsko** – stary koń, chabeta
- końsko marchew** – marchew pastewna
- końwiśniok** – twardy chleb razowy
- kopa** – ułożone siano na ostrowcu, ułożona kopa zboża na polu, określenie otyłej kobiety, jednostka ilości równa 60 sztukom czegoś, wyniosłość, góra
- kopac** – kopiący ziemniaki mężczyzna, kopiący rów robotnik, koń, który kopie
- kopacka** – motyka, kobieta kopiąca ziemniaki, koparka
- kopać** – kopać, wykonywać czynność kopania, kopać nogą
- kopać pod kimsi** – szkodzić komuś
- kopalnia** – kopalnia
- kopalniok** – łańcuch o grubych, mocnych ogniwach
- kopanie** – praca kopania ziemniaków
- kopanisko** – skopany teren
- koparka** – koparka, maszyna do kopania ziemniaków
- kopcić** – wydzielać gęsty dym z sadzą, palić tytoń wydzielający dużo dymu, smrodzić
- kopcić się** – palić się z wydzielaniem gęstego dymu
- kopcieluch** – nałogowy pałac
- kopciuch** – kopciuch, tytoń fajkowy grubo krojony
- kopciusek** – ptaszek kopciuszek
- kopcować** – ustawiać graniczne kopce, wytyczać kopcami granicę, zsypywać ziemniaki na kopce
- kopczyk** – kopczyk, ułożone w kupkę jeden na drugim kamienie
- kopeć** – osad z sadzy
- koper** – koper, przyprawa do potraw
- koperda** – zob. komperda
- koperek** – koperek w znaczeniu ogólnopolskim
- kopiasto** – pełno, z naddatkiem
- kopiasto dać** – dać z naddatkiem, dać szczerze
- kopiasty** – pełny, przepelniony, duży (kopiasty śniąg)
- kopiaty** – jak wyżej
- kopić** – układać siano lub zboże w kopy, zob. kopa
- kopić się** – chmurzyć się (niebo się kopi)
- kopiec** – kopiec, kopczyk kamieni, przyma ziemi, ziemniaków czy buraków, pagórek
- kopiniec** – sterta snopów, sterta kamieni
- kopka** – mała kopa, zob. kópka
- koplina** – kawałek ziemi (łysina) niepokryty śniegiem
- kopliniasty** – pokryty koplina
- koplinka** – niewielka koplina, zob. koplina
- kopnonć** – kopnąć
- kopnonć się** – udać się
- kopny** – obfity; puszysty, głęboki śnieg
- kopować** – kopać czasami, wynajmować się do sezonowej pracy kopania
- koprowy** – koperkowy
- kopulaty** – kopulasty
- kopyrdant** – nieślubne dziecko
- kopyrtać** – przewracać, obalać (skopyrtał rzeź we sondzie)
- kopyrtać się** – przewracać się, rzucać się
- kopyrtany** – przewracany, rzucany
- kopyrtka** – przewrotka
- kopyrtnonć** – przewrócić, wyrzucić
- kopyrtnonć się** – przewrócić się, upaść, umrzeć (ojcowie już się kopyrtnyli)

kopytko – kopytko
kopytnik – roślina kopytnik pospolity
kopyto – kopyto, kopyto końskie, kopyto szewskie
kora – kara, kora drzewa
kora Bosko – skaranie Boskie, dopust Boży
korac – karać
korany – karany
korba – korba, korba studni, ręczny rozrusznik samochodowy, ręczna wiertarka
korbac – nahaj, batóg używany przez družbów, splecione na kształt korbacza kawałki sera
korbaczyć – bić korbacem (zob. korbac)
korbecka – mała korba
korbka – jak wyżej
korbec – nahaj, batóg, zob. korbac
korcić – niepokoić (cosi go korci), pobudzać, doskwierać
korchel – określenie osobnika niskiego o krępej budowie ciała, gbur, osoba gruboskórna, zob. korhel
korcok – drewniany czerpak
korcować – karczować, wrywać coś z korzeniami
korcowany – karczowany
korcowy – o pojemności korca (kosyk korcowy), zob. korzec
korcówki – drewniane deseczki nabierające wodę na dużym kole młyńskim
korcule – drewniane łyżwy
korec – szczypawka, miara objętości zboża, zob. korzec
korecek – koreczek
korek – bezpiecznik elektryczny, zatyczka
korhel – zob. korchel
korma – karma, pożywienie, karma dla bydła, w domyśle siano
kormić – karmić, dawać pierś do ssania, dawać pokarm bydłu (kormi krowy)
kormik – karmik, tuczony wieprz, określenie grubego osobnika
kormiony – karmiony
kormiony cyckiem – karmiony mlekiem matki, karmiony piersią
kormisko – karmisko, miejsce karmienia zwierzęny

kormiynie – karmienie, dawanie pożywienia
kormować – karmić okazjonalnie
kornik – kornik (posożyt drzew), potocznie określenie osoby czyniącej szkodę
kornikować – potocznie drażyć, wyrządzając szkodę; psocić
korny – pokorny, posłuszny
korob – korab, arka Noego
korole – korale
korona – korona w znaczeniu ogólnopolskim, wzór kwiatowy na dolnej części tybetowych spódnic
koronka – ażurowa tkanina, modlitwa stanowiąca trzecią część różańca, koronka używana do modlitwy
korowacka – narzędzie służące do korowania drzew
korować – korować, zdejmować korę z drzewa (koruje smreka)
koróna – korona, zob. koruna
korpiyl – karpień, brukiew
korpiyłowaty – twardy jak brukiew, jędrny, niski i gruby
koruna – korona, jednostka monetarna (1 reński zawierał dwie korony; 1 korona – 100 halerzy, czyli 50 centów), wierzchołek drzewa, drewniane zakończenie wierzchu pieca, na którym suszono owies, zębataka wału warsztatu tkackiego
korunka – koronka
korycisko – duże koryto
korytko – drewniane wyżłobione naczynie do podawania karmy
koryto – koryto, duże naczynie drewniane, służące do podawania karmy lub parzenia ubitej świni, koryto rzeki
korytorz – korytarz
korytowy – wyżłobiony
korzec – obszar równy 0.25 hektara, miara objętości produktów rolnych równa 8 ćwiyrtnikom (korcowy kosyk mo 100 litrów), szczypawka (zob. korec)
korzystać – korzystać, czerpać profity
korzystny – korzystny
korziś – korzyść
korzyć się – okazywać uległość

- korzyniorz** – zbieracz ziół
- korzynisty** – mający silnie rozbudowane korzenie, mocno ukorzeniony
- korzyń** – korzeń drzewa lub rośliny, nóżka grzyba
- kos** – pojemnik na ziarno zamocowany nad kamieniem młyńskim, kosz, ptak kos
- kosa** – kosa do koszenia, pióro w ogonie koguta, potoczne określenie kobiety ostrej w sposobie bycia, sposób radłowania
- kosa goło** – kosa bez dodatkowych grabek stosowanych podczas koszenia zboża
- kosacka** – koszenie, zob. kośba
- kosacowy korzyń** – roślina kosaciec, irys
- kosar** – ruchoma zagroda dla owiec, miejsce ogrodzone płotem
- kosarzić** – przenosić zagrodę dla owiec podczas wypasu na hali
- kosarzisko** – miejsce, gdzie stał kosar
- kosiać** – klaskać rękami przez dziecko
- kosiarka** – maszyna do koszenia trawy
- kosić** – kosić, ciąć trawę przy pomocy kosi lub kosiarki, bezwzględnie gromadzić pieniądze, mając wygórowane honoraria (kosi dutki)
- kosiec** – zob. kosiorz
- kosielka** – pętka robiona podczas wiązania czegoś
- kosierny** – koszerny
- kosilka** – zob. kosielka
- kosiorz** – mężczyzna, który kosi
- kosiółka** – zob. kosielka
- kosisko** – rękojeść kosi
- kosiyłka** – zob. kosielka
- kosiyłkowaty** – cechujący się licznymi pętelkami
- kosmacić** – wywoływać strzępienie, tracić gładkość
- kosmacić się** – strzępić, tracić gładkość
- kosmyk** – kosmyk, ogon zająca
- kosodrzew** – kosodrzewina, zob. kosodrzewina
- kosodrzewina** – kosodrzewina w znaczeniu ogólnopolskim
- kosok** – nóż w sieczkarni, podobny do tasiaka nóż do cięcia trawy
- kosolecka** – mały wiklinowy koszyk o owalnym kształcie
- kosolka** – pleciony koszyk na towary
- kosor** – zob. kosar
- kosorz** – kosiarz
- kosować** – kosić od czasu do czasu zarobkowo
- kosowina** – kosodrzewina
- kosówka** – jak wyżej
- kost** – koszt
- kostecka** – kosteczka
- kostka** – kostka nogi, mała kość, kostka brukowa, kawałek czegoś o kształcie sześciianu, muszelka na kapeluszu
- kostki** – muszelki na kapeluszu
- kostki białe** – jak wyżej
- kostkować** – znaczyć linię na desce lub klocku drewna przy pomocy naprężonego sznura, zamoczonego wcześniej w kolorowej farbie lub wodzie z sadzą
- kostno moncka** – otrzymywany ze zmielonych kości nawóz sztuczny z dużą ilością wapnia
- kostować** – kosztować
- kostować się** – ponosić koszty, wiktować się
- kosula** – koszula
- kosulcontko** – licha koszula, koszulka
- kosulcyna** – jak wyżej
- kosulecka** – koszulka
- kosulisko** – ekspresywnie o koszuli
- kosy** – roślina irys
- kosycek** – koszyczek, mały koszyk
- kosycorz** – rzemieślnik wyplatający kosze, sprzedawca koszów
- kosyk** – koszyk
- kosynie** – koszenie, okres koszenia traw
- kosyscko** – koszyszczo, roślina werbena
- kośba** – koszenie, okres koszenia traw
- kości** – kości, zmielone kości stosowane jako nawóz
- kościانو** – śmierć
- kościانى** – wykonany z kości
- kościelny** – kościelny, odświętny strój (kościelne portki), przedmiot związany z kościołem
- kościelny ślub** – ślub w kościele, związek małżeński zawarty w kościele

- kościół** – kościół w znaczeniu ogólnopolskim
- kościółeczek** – kościółeczek, ekspresyjnie o kościele
- kościółek** – zdrobniale o kościele, mały kościół
- kościółkowy** – związany z kościołem, często uczęszczający do kościoła
- kość** – kość w znaczeniu ogólnopolskim
- kość dupno** – kość ogonowa
- kość grzbietowo** – kręgosłup
- koślawić** – wykrzywiać (koślawi nogi), deformować obuwie (het buty koślawi)
- koślawiec** – osobnik chodzący koślawo, mający krzywe nogi
- koślawiak** – jak wyżej
- koślawiony** – wykrzywiany, deformowany
- koślawy** – koślawy, krzywy, wypaczony
- kośnica** – kostnica cementarna
- kośny** – teren, na którym kosi się trawę, nadający się do koszenia
- kośtyga** – flirciarka
- kot** – kot, ryś, motyw zdobniczy
- koteczek** – koteczek
- kotek** – mały kot, kociak
- kotelnica** – miejsce ogrodzone na polanie, gdzie kocą się owce
- kotka** – kotka, samica kota lub rysia, zabawka ze szmatek wyglądem przypominająca mysz, kwiat polny biały, w dotyku podobny do waty
- kotka marcuje** – kotka ma okres godowy
- kotlarski** – o kształcie kotła
- kotliczek** – żeliwny lub miedziany kociołek, kocioł, kociołek, w którym zbójnicy chowali skarby
- kotlik** – jak wyżej
- kotlina** – kotlina, niecka, wąwóz, zagłębienie terenu, miejsce zaciszne
- kotlorz** – kotlarz, rzemieślnik wyrabiający kotły
- kotno** – nosząca płód samica: owcy, kota, sarny, kozicy, rysia, zająca
- kotus** – ekspresyjnie o kotku
- kotwić** – nudzić, tęsknić, gmatwać
- kotwić się** – nudzić się, tęsknić, mieć różne myśli (we łbie się mu kotwi), czuć
- popęd płciowy
- kowadło** – kowadło, podstawka do kucia koni
- kowalik** – ptak kowalik
- kowalski** – związany z kowalem (kowalski młot)
- kowalstwo** – rzemiosło kowalskie
- kowol** – kowal, podobny do wróbla ptak kowalik, koń potykający się nogą o nogę
- kowolecyna** – żona lub córka kowala
- kowolka** – żona kowala
- kowolowy** – kowalowy, należący do kowala, związany z kowalem
- kowolstwo** – kowalstwo
- koza** – koza, kozica, samica sarny, areszt (siedzi w kozie), instrument muzyczny, żywa dziewczyna, kukła występująca w grupie kolędników, wydzielina w nosie
- koza dziko** – kozica
- kozać** – kazać, polecić (kozali mi nanosić wody)
- kozalnica** – kazalnica, ambona
- kozanica** – jak wyżej
- kozanie** – kazanie
- kozduisyńki** – absolutnie każdy
- kozduški** – jak wyżej
- kozdy** – każdy
- kozdyn** – jak wyżej
- kozera** – racja
- kozi** – związany z kozą, pochodzący od kozy
- kozi korzeń** – kozłowiec, roślina skał granitowych
- kozi pyrt** – kozi zapach
- koziar** – myśliwy polujący na kozice
- koziaty** – krzywy, nierówny, bez zachowania prostopadłości
- kozica** – kozica w znaczeniu ogólnopolskim
- kozie ogrody** – ziołorośla
- kozie brody** – gatunek grzyba (Clavaria flava)
- kozie ratki** – gatunek jadalnego grzyba (Gomphus clavatus)
- kozieł** – kozioł, cap
- kozijebę** – wulgarna nazwa roboczych butów gumofilcowych
- kozik** – scyzoryk z ostrzem spiczasto zakończonym

kozina – mięso kozie, mięso kozicy
kozio broda – gatunek leśnej trawy (Tragopogon sp.)
koziombka – poziomka
koziomka – jak wyżej
koziorz – myśliwy polujący na kozice, pasterz kóz, grąjek grający na kozie
kozlec – roślina kozłek bżowy
kozłek – jak wyżej
kozodrzewina – kosodrzewina
kozok – określenie osobnika hardego, osobnika odważnego, grzyb jadalny kozak
Kozok – Kozak
kozub – prymitywny pojemnik wykonany z kory świerkowej, otwór w suficie szalasu służący do ulatniania się dymu
kozubek – zob. kozub
kozuch – kozuch, kozuch tworzący się na mleku podczas gotowania lub kwaszenia
kozuf – jak wyżej
kozuk – jak wyżej
kozusek – kożuszek, krótki do pasa kozuch, pojemnik z kory świerkowej
kozusisko – kożuszysko
kozusiorz – kuśnierz
kozuśnik – jak wyżej
koźlaty – nierówny, zakrzywiony, zob. koziaty
koźle – koźle, młoda sarna
koźlontko – koźlatko
koźń – kaźń
kójec – zob. kojec
kółczyk – kolczyk
kółcykować – kolczykować
kół – żelazny drąg do robienia otworów w ziemi
kółcorka – żona pracownika Kółka Rolniczego, pracownica Kółka Rolniczego
kółcorz – pracownik Kółka Rolniczego
kółcecko – kółeczko
kółko – kółko, małe koło, fajerka, krążek
Kółko – siedziba Kółka Rolniczego
kómedyjo – komedia, zob. komedyjo
kómerot – zob. kamrot
kómin – komin
kómisyjo – komisja
kómoda – komoda

kómora – komora, zbójnicka kryjówka, spiżarnia, izba mieszkalna
kómornica – komornica
kómornik – schowek za izbą bacy w szalasi
kónać – robić, dokonywać
kónać się – dźiać się (kónało się)
kónar – konar
kóncesyjo – koncesja
kónczyć – kończyć
kónczyć się – kończyć się, umierać
Kónda – Kunegunda
Kóndzin – należący do Kunegundy
kónicek – konik
kóniecznie – koniecznie
kóniecyna – koniczyna
kóniec – koniec
kónik – motyw ozdobny na spinkach, imitujący głowę konia
kóniorz – handlarz końmi, pasterz koni, parobek służący przy koniach
kónisko – konisko
kóntentny – kontent, zadowolony
kónwisorz – komisarz
kónwisyjo – komisja
koń – koń
kóńcem – w końcu, na koniec, z końcem
kóńcówka – końcówka, końcowe części formy służącej do wyciskania oszczypków
kóńcyć – kończyć
kóńcyć się – kończyć się, umierać
kóńdecek – odrobina, troszeczkę
kóńdek – trochę
kóńsko – konisko
kópka – kopka
kórbka – korbka
kórol – koral
kórolicek – koralik
kóska – drewniany lub blaszany pojemnik na oselkę do ostrzenia kosy
kpić – kpić, wyśmiewać
kpić se – nic sobie nie robić z czegoś, lekko coś przyjmować
kpina – kpina, niestosowny żart
kpinkować – lekko kpić z kogoś
kpiorz – kpiarz, żartowniś
kraciaty – kraciasty, pstry

- kradanie** – dopuszczanie się kradzieży, złodziejstwo
- kradnonóć** – kraść
- kradować** – kraść od czasu do czasu
- kradzież** – kradzież
- krahel** – butelka zamykana zatyczką ze sprężyną
- krahla** – jak wyżej
- kraickiem** – samym brzegiem czegoś
- kraina** – kraina
- kraj** – brzeg
- krajacka** – deska do krojenia jarzyn lub wędlin, maszynka do krojenia chleba
- krajać** – kroić, operować, ciąć na kawałki
- krajalnica** – maszyna do krojenia, zob. krajacka
- krajan** – ziomek, rodak
- krajanie** – krojenie
- krajany** – krojony
- kraje** – kolor w kartach, trefl
- krajce** – brzegi dzioba jastrzębia
- krajcorz** – grajcar, moneta austriacka
- krajcowy** – treflowy
- krajcowy dupek** – walet treflowy
- krajcy** – krawiec, krojczy
- krajni** – będący na kraju, skrajny
- krajon** – zob. krajan
- krajsować** – rzeźbić
- krajsowany** – rzeźbiony
- krajym** – brzegiem, krawędzią
- krajym nieba, krajym piekła** – postępować umiarkowanie, bez skrajności, gościć sprzeczne interesy
- krakać** – krakać (wrony kracom), czarno widzieć coś, wypowiadać złe przeczucia
- krakowiok** – krakowianin, taniec krakowiak, zob. prymulka
- kral** – król
- kram** – bałagan, stragan odpustowy, stragan jarmarczny
- kramcik** – odrobinę, trochę
- kramiorz** – kramarz, sprzedawca objazdowy
- kramnica** – mennica
- kramorz** – sprzedawca odpustowy, dziad odpustowy
- krapać** – kropić dużymi kroplami
- krapina** – odrobina, trochę, kropła
- krapinka** – odrobinka, kropieciczka
- krapka** – zob. krapina
- krapke** – trochę
- krasa** – uroda
- krasawica** – urodziwa kobieta, urodziwa panna
- Krasiato** – imię nadawane krowom maści czerwono-białej
- krasiaty** – pstry, pstrokaty
- krasiopisiaty** – jak wyżej
- krasny** – piękny, urodziwy
- Krasula** – imię nadawane krowom maści białej z czarnymi plamami
- kraś** – kraść
- kraśny** – łojny, mający duże pokłady tłuszczu
- krawaciorz** – osobnik noszący krawat
- krawatka** – krawat
- krawcować** – uprawiać krawiectwo
- krawcowo** – krawcowa
- krawcula** – jak wyżej
- krawiec** – krawiec
- krawondziasty** – krawędziasty
- krawondź** – krawędź, drewniany bok łózka
- krawyndziówka** – obrzynek drewniany
- krawynźnik** – krawężnik
- krechtanie** – głos wydawany przez głuszcza podczas zapadów
- kreći** – związany z kretem
- kređyns** – kredens, mebel kuchenny
- krektun** – młody, jednoroczny głuszc
- kreminal** – kryminal, więzienie, areszt
- kreminol** – jak wyżej
- kremple** – narzędzie do czesania wełny, zob. grymple
- krempłować** – czesać wełnę, zob. grympłować
- krempłowano** – czesana
- krepinka** – koronkowa falbanka
- kreple** – zamarłe
- krepnonć** – umrzeć, zdechnąć
- kret** – kret jako zwierzę, potoczne określenie człowieka, który szkodzi komuś (robi kreciom robote)
- kretowina** – kretowisko
- krew** – krew, posoka, jucha

krewić – odstępować od czegoś, rezygnować z czegoś z obawy przed czymś
krewki – gwałtowny, pełen temperamentu
krewny – krewny w znaczeniu ogólnopolskim
krobka – pojemnik z kory
krocać – iść, stawiać kroki
krocek – kroczek
krochmal – krochmal
krochmolić – krochmalić, mówić coś, co budzi sprzeciw, twierdzić coś bezpodstawnie
krochmolony – krochmalony, poddany krochmaleniu
krociaty – zob. kraciaty
krocić – karczować
krockać – iść małymi krokami, iść kroczkami
kroczyć – kroczyć, postawić krok, podjąć jakieś działanie
krósetny – stokrotny
krodać – kraść często, polować na kozice
krohulec – krogulec, duży zakrzywiony pazór, szpon
kroj – kraj w sensie państwa, krawędź, brzeg
krojić – kroić
krok – krok, jednostka długości odpowiadająca krokowi dorosłego mężczyzny, miejsce zszycia nogawek w spodniach (portki ciasne w kroku)
krakać – krakać, przepowiadać coś niedobrego
krokiew – krokiew, element więźby dachowej
krokiewka – zygzakowaty motyw zdobniczy o kształcie wypukłych klinów, nacięcie na uchu owcy, stanowiące jej oznakowanie
krokwia – krokiew, żebro, element więźby dachowej
krokwica – belka pomiędzy krokwiami
krokwić – stawianie i mocowanie krokwi w czasie wykonywania więźby dachowej
krokwiok – duży ok. 10-calowy gwóźdź do mocowania krokwi
krom – kram
kromecka – kromecka, mała kromka

kromie – oprócz
kromka – kromka chleba
krompac – kilof
kronzacka – maszyna do szatkowania kapusty
kronzać – szatkować kapustę, ciąć na wałki
kronzany – szatkowany, cięty na kawałki
kronzarka – szatkownica do kapusty
kronzok – jak wyżej, nóż do cięcia kapusty
kronzownica – jak wyżej
kronzyć – krążyć
kropciaty – nakrapiany, w kropki, cechujący się obecnością kropek
kropecka – kropeczka
kropeckowaty – kropkowaty
kropelecka – kropeleczka, kropelka
kropelka – kropelka, mała kropla
kropianka – zob. bozo krówka
kropiaty – zob. kropciaty
kropić – kropić kropidłem, lekko padać, strzelać (kropi, ino hucy)
kropidło – kropidło do pokrapiania wodą święconą
kropiylnica – kropielnica
kropka – kropka, plamka
kropkаты – zob. kropciaty
krople – krople, płynne lekarstwo
kropniony – uderzony mocno, zastrzelony
kropniynty – jak wyżej
kropnony – uderzyć mocno (kropnon go w łeb), zabić, zastrzelić (kropnon jelynia)
krosna – część warsztatu tkackiego, specjalna podstawa stosowana do rżnięcia drewna
krosta – krosta, ropny wykwit na skórze
krostowaty – pokryty krostami
króściaty – jak wyżej
króściok – osobnik pokryty krostami
króściuła – kobieta pokryta krostami
króść – zob. krosta
króślik – okrągłe, drewniane naczynie na masło, drewniany garnuszek
krotka – kratka
krotni – złe moce
krotni milijońscy – przekleństwo
krotnie – wielokrotnie

krrotny – wielokrotny, przymiotnik używany w przekleństwach
krowa – krowa, obraźliwe określenie powolnej kobiety
krowiarka – grzyb jadalny opieńka
krowiaty – określenie osobnika powolnego, osobnika wolno reagującego
krowicka – krówka, sympatyczne nazwanie krowy
krowina – jak wyżej
krowiniec – odchody krowie mające kształt talerzowaty
krowiok – blaszany, duży dzwonek noszony przez pasące się krowy
krowiorka – grzyb jadalny opieńka, pasterka krów
krowiorz – pasterz krów
króbka – zob. krobka
krócić – skracać, obcinać, karczować
króciutki – bardzo krótki
króciutki – zbyt krótki, jak wyżej
króciutki – jak wyżej
króciżna – krótkie pole
króda – kilkadziesiąt snopów zboża ułożonych na polu do transportu
król – król, figura w kartach, drewniany słup ozdobnie zwieńczony
królewno – królewna
króliczka – mała zdobiona fajka góralska z kogutkiem na szczycie
królik – zatknięty w ścianę szałas wypust służący do wieszania kociołka
królowanie – królowanie, panowanie
królowo – królowa
królowy – królewski
krótkawy – trochę za krótki
krótki – krótki, określenie mężczyzny niskiego wzrostu
krótki śpie – powiedzenie o zabarwieniu niezbyt silnego przekleństwa
krótko – niedługo w czasie, na niewielki dystans
krótko droga – droga na skróty
krótko niedługo – bardzo krótko
krótniak – podrostek
krówcyna – ekspresyjnie o krowie, zob. krowicka

krówka – zob. krówcyna
krówski – krowi, związany z krową (krówski łańcuch)
krówsko – stara krowa, krowa budząca niechęć
króźlik – zob. kroślik
kruca banda – przekleństwo
kruca fiks – jak wyżej
kruca fiksować – przeklinać
kruca fuks – przekleństwo
kruca himel – jak wyżej
kruca pysk – jak wyżej
kruca tyrk – jak wyżej
kruca zeks – jak wyżej
kruceć – burczeć w brzuchu
krucki – kruchy
krufta – kruchta
kruk – kruk, ptak z rodziny krukowatych
krupa – pojedyncze ziarno kaszy jęczmiennej
krupcatka – krupczatka, gatunek pszennej mąki
krupica – kasza manna
krupka – mała, twarda grudka czegoś
krupniok – kaszanka
krupy – gruba kasza, grad, grudki masła pojawiające się podczas jego robienia, owrzodzenia w gardle, dyfteryt
krusek – okruh, bryłka (krusek soli)
kruskaty – mający postać bryłek
kruskowy – jak wyżej
krusony – kruszony
krusyc – kruszyć, rozdrabniać na kawałki
krusyc się – kruszyć się
krusyna – okruszyna, kruszyna
krwawica – dorobek zdobyty ciężką pracą
krwawnik – krwawnik, roślina używana w celach leczniczych
krwownik – jak wyżej
kryć – chować, pokrywać (bycek kryje krowe)
kryć się – chować się
kryda – kreda, zapis długu, zob. na kryde, zob. króda
krydka – kredka
kryg – wędzidło dla narowistego konia
kryjomie – po kryjomu

kryjówka – kryjówka, miejsce schowania czegoś lub kogoś
kryminol – kryminał, więzienie
krymka – rondo góralskiego kapelusza, zob. skrzela
krympeć – określenie niskiego i krępego osobnika
krympić – wiązać, mocno owijać
krympiec – osobnik o silnej budowie
krymplarnio – warsztat czesania wełny
krymple – narzędzie do czesania wełny, zob. grymple
krymplować – czesać wełnę przy pomocy krympli (zob. krymple), zob. grymplować
krymplowanie – zob. grymplowanie
krymplowano – zob. grymplowano
krympować – krępować, uniemożliwiać wykonanie czegoś, uniemożliwiać poruszanie się
kryncić – kręcić, mataczyć, obracać czymś, skręcać coś (kryncom powróśla)
kryncić się – kręcić się, wiercić się, być niespokojnym
kryncić światę – postępować wbrew prawom, zwyczajom
krynciek – zawrót głowy
krynciorz – krętacz
kryncirzotka – człowiek chwiejny, osobnik bez charakteru
krynceka dostać – dostać zawrotu głowy
kryncecy – kręcony, pofalowany, ucieryany (kryncone jójka)
kryng – krąg, krąg betonowy
krynt – określenie osoby kłamiącej
kryntawy – lekko pokręcony
krynto chodzić – żyć niezgodnie z prawem
krynto żyć – jak wyżej
krynty – kręty, spaczony, idący zakosami
krynzal – nakładka na przynślicy (zob. przynślica) do zamocowania garstki lnu do przędzenia
krynska – kreska
Krynstus – Chrystus
Krynstys – jak wyżej
Kryście broń – Chryste broń
Kryście hrań – Chryste chroń

Kryście Panie – Panie Jezu, Chryste Panie
Kryść Boże – Boże broń, niech Bóg broni
Kryść Pana Boga – jak mi Bóg miły
Kryść Panie Boże – niech Bóg broni
Kryśka – Krystyna
kryśkać – kreślić, robić bazgroły (nie kryśkoj po zesycie)
kryślić – pisać, robić napis (nie kryślij po ścianie)
kryśtoł – kryształ
kryza – kryza, wyżłobiony rowek, obzywka u kobiecej koszuli
krzaslawity – rozłożysty, określenie osobnika niskiego o silnej budowie
krzasło – przenośny płot z desek, służący do ochrony przed wiatrem lub śnieżyką podczas prac w polu, a także do ochrony pasących się owiec
krzeić – chrzczyć
krzeić mlyko – rozcieńczać mleko wodą, fałszować mleko
krzeić gorzolke – rozcieńczać wódkę wodą, fałszować wódkę
krzeielnica – chrzcielnica
krzcina – trzcina
krzciny – chrzciny
krzcony – chrzczony, fałszowany dodatkiem czegoś, rozcieńczony
krzekotać – rechotać, wydawać odgłos żaby
krzemiyń – krzemień
krześcić – dodawać sił, cucić
krześcić się – odradzać się, nabierać sił, zaspakając głód
krzepki – silny, pełen żywotności
krzepko – żywo, z wigorem, bez ociągania się
krzepko się trzymo – jest w dobrej kondycji, dobrym zdrowiu
krzepliwý – gaszący pragnienie
krzesać – tańczyć krzesanego, obcinać gałęzie z drzewa, korować, obrabiać bale drewniane, rozniecać ogień, bić mocno
krzesanica – stroma lita skalna ściana, urwisko skalne, rodzaj siekiery podobnej do topora i używanej do obrabiania belek
krzesano – melodia do tańca krzesanego

krzesany – rodzaj tańca góralskiego
krzeselko – małe krzesło, krzesło dziecięce
krzesić – cucić
krzesiwko – małe krzesiwo, motyw zdobniczy na góralskich portkach
krzesiwo – krzesiwo w znaczeniu ogólnopolskim, motyw zdobniczy na góralskich portkach, stanowiący dolną część parzenicy
krzesło – krzesło, w przenośni stanowisko urzędowe
krzesno – forma zwracania się do starszych kobiet, matka chrzestna
krzesnomatcyn – należący do matki chrzestnej
krzesnomatka – matka chrzestna
krzesnonć – potrzeć celem wzniecenia iskry
krzesnoociec – ojciec chrzestny
krzesny – forma zwracania się do starszych mężczyzn, ojciec chrzestny
krzesnyociec – zob. krzesnoociec
krzest – chrzest
krześcijajski – chrześcijański
krześcijon – chrześcijanin
krześni – rodzice chrzestni
krześnica – dziewczynka noszona do chrztu
krześnik – chłopczyk noszony do chrztu
krześniocek – jak wyżej
krześniocka – chrzestna córka
krześniok – zob. krześnik
krzcieć – krzyczeć, wołać głośno, rugać kogoś
krzicola – osoba krzykliwa
krzidlaty – skrzydlaty
krzidlok – coś, co ma duże skrzydła, ptak o dużych rozpostartych skrzydłach
krzidło – skrzydło
krzik – krzyk
krziknonć – krzyknąć, zakrzyczeć, zawołać głośno, skarcić
krzikoc – osoba wiele mówiąca, lecz nielegitymująca się dokonaniem
krzipać – kaszleć, odkasływać, kaszleć chronicznie, chorować na dychawicę
krzypieć – chrypieć

krzipota – chroniczny kaszel, kaszel długotrwały
krzipota dowi – męczy kaszel
krziwacka – tylna kłonica w wozie
krziwda – krzywda
krziwdować se – mieć poczucie krzywdy
krzywdzić – krzywdzić w znaczeniu ogólnopolskim
krziwica – krzywica, choroba kończyn, wzmocnienie dyszla sań
krziwicny – skrzywiony, wypaczony
krziwić – krzywić, wyginać coś, wypaczać
krziwić sie – krzywić się, pochylać się, przybierać określony grymas twarzy, okazywać niechęć lub niezadowolenie
krziwo – krzywo, koślawo, nierówno
krziwo patrzyć – mieć niechęć do kogoś, być uprzedzonym do kogoś lub czegoś
krziwo pozierać – jak wyżej
krziwula – tylna kłonica w wozie (zob. krziwacka), coś, co jest krzywe
krziwy – krzywy, nierówny
krziz – krzyż, zob. krzyż, zob. krzize
krziz dźwigać – żyć w zmartwieniu, bólu lub cierpieniu
krziz pański – zgryz, zmartwienie, utrapienie (ino krziz pański z tobom)
krzize – dolna część pleców, zob. krzyże, zob. poły
krzizok – krótka belka między oknami drewnianej chałupy, przegub krzyżakowy
krzizoki – połączone lejce służące do kierowania parą koni
krzizowe dni – poniedziałek, wtorek i środa przed świętem Wniebowstąpienia Pańskiego
krzizowe drogi – rozstajne drogi, skrzyżowanie dróg
krzizowo dróga – droga krzyżowa
krzizówka – skrzyżowanie, krzyżówka
krzizu na niebie – zawołanie w chwilach grozy lub podniecenia czymś, co nie jest akceptowane
krzizycec – krzyżyk
krzizyk – jak wyżej
krzizym – krzyżem (leży krzizym), na krzyż

krzocasty – krzacasty, porośnięty krzakami
krzok – krzak
krzon – chrzan
krzonkac – osobnik powoli mówiący, osobnik cedzący słowa z charakterystycznym pomrukiwaniem
krzonkać – pomrukiwać, chrząkać
krzonkadło – zob. krzonkac
krzonknonć – chrząknąć
krzonowy – chrzanowy
krzonstka – chrząstka, skrzyp, zob. sipułki
krzontacka – krzątanka
krzta – odrobina, trochę, szczypta
krztoń – krtań, gardło
krztyna – odrobina, bardzo mała ilość czegoś
krztynka – odrobinka
krzyceć – krzyczeć, zob. krziceć
krzyk – krzyk
krzykac – krytykant, osobnik zabierający często głos
krzykać – wykrzykiwać
krzyknonć – krzyknąć
krzyna – trochę, odrobina, chwila (krzyne pocekaj)
krzynceć – narzekać, głądzić, nudzić gadaniem, mówić mrukliwie, niedomagać
krzynceć poza usy – mówić byle co, pleść
krzyncek – osobnik cedzący słowa
krzyncula – kobieta cedząca słowa
krzyne – trochę, odrobine
krzynek – skrzętny osobnik, nudziarz, osobnik mrukliwy, osobnik chorowity
krzynkać – narzekać, mówić byle co, niedomagać
krzynść – chrząstka
krzynta – określenie osobnika nieznośnego, osobnika skrzętnego
krzypać – zob. krzypać
krzypieć – jak wyżej
krzypota – zob. krzypota
krzypować – pokastywać
krzysić – cucić
krzysić się – orzeźwiać się chłodem lub zimnym napojem
Krzyść Boże – broń Boże

krzywacny – trochę krzywy
krzywawy – jak wyżej
krzywda – krzywda
krzywdować – narzekać na skrzywdzenie
krzywdować się – odczuwać krzywdę, mieć poczucie krzywdy
krzywdowany – krzywdzony
krzywdzić się – zob. krzywdować się
krzywiec – krzywe drzewo
krzywiok – jak wyżej, osobnik o skrzywionej sylwetce
krzywo – krzywo, pochyło, przykro
krzywok – zob. krzywiok
krzywula – kobieta o skrzywionej sylwetce, kij pasterski u góry zakrzywiony
krzyz – krzyż, zob. krziz
krzyzaty – szeroki w krzyżach
krzyzok – skrzyżowanie elementów czegoś
krzyzowe drogi – rozstajne drogi
krzyzówka – skrzyżowanie dróg
krzyżyk – krzyżyk
krzyżyk niespodziany – krzyżyk umieszczony w nieoczekiwanym miejscu w szałasie lub chałupie celem ochrony przed złem
krzyżwić – trzeźwić
krzyżwieć – jak wyżej
krzyżwiućki – zupełnie trzeźwy
krzyżwy – trzeźwy, pełen sił, rześki
ksiondz – ksiądz
ksionczyna – ekspresywnie o ksiądcie
ksionzecka – ksiąteczka, modlitewnik
ksionzecka do kościoła – ksiąteczka do nabożeństwa
ksionzka – książka, modlitewnik, podręcznik
ksionzka do szkoły – podręcznik uczniowski
ksiuta – podłotek, dziewczyna łatwa do uwiedzenia
ksiyndzowy – księży
ksiyngarnio – księgarnia
ksiynze jaja – roślina drzączka średnia
ksiynzny – należący do księdza, związany z księdzem
ksiynzny ogród – cmentarz
ksiynzyc – księżyc, zob. miesioncek
ksy – wołanie celem odpędzenia gęsi

kścić – zob. krzcić
kścielnica – chrzcielnica
kścina – trzcina
kściny – chrzciny
kto – kto
który – który w znaczeniu ogólnopolskim
ktoryndy – któredy
ktorysi – którzyś
ktorysik – jak wyżej
ktosi – ktoś
ktosik – jak wyżej
ktosik niektosik – gdzieś ktoś
ktoten – byle kto, ktokolwiek
któz – któż
ku – do czegoś (pasowny ku robocie), do kogoś (ide ku ojcom), ku czemuś (poseł ku wojsku), do jakiejś czynności (piąsy ku modlitwie), do jakiegoś celu (przykłado sie ku nauce), w kierunku, używane także w porównaniach (ku Wojtkowi chłopu ni ma)
ku radości – dla zabawy, dla uciechy
ku raniu – nad ranem
ku ranu – jak wyżej
ku sie – do siebie
ku sobie – jak wyżej
ku wieczorowi – pod wieczór, przed wieczorem
Kuba – Jakub
kubuś – kubeczek
kubeczek – kubeczek, garnuszek
kubek – kubek w znaczeniu ogólnopolskim
kubek w kubek – taki sam, bardzo podobny
kubicny – kubiczny, sześcienny
kubik – metr sześcienny
kubikować – zmierzyć objętość w metrach sześciennych
kubikowy – mający objętość metra sześciennego
kubuś – kubek, kubeczek, garnuszek
kucharcysko – pogardliwie o kucharce, pogardliwie o dziewczynie, która jest służebną w kuchni
kucharka – kucharka, kobieta gotująca na przyjęcie weselne, dziewczka pracująca w kuchni
kucharzować – gotować, być kucharzem

kuchnio – kuchnia, piec kuchenny, izba, w której gotuje się posiłki, jadłodajnia (kuchnie za drógiem)
kuchorz – kucharz
kuchynecka – mała kuchnia
kuchynka – kuchenka, małe pomieszczenie kuchenne, maszyna elektryczna do gotowania, kuchenka gazowa
kuchyny – kuchenny
kuciapka – negatywne określenie mało atrakcyjnej kobiety, potoczne określenie narządów płciowych kobiety
kuć – dolna część nogi konia
kućmok – brzydal, niedołęga, określenie kobiety mało atrakcyjnej
kuć – kuć, podkuwać konia, kuć żelazo, kuć beton lub mur, podkuwać sanie, uczyć się intensywnie
kućma – kobieta cechująca się nietypowym uczesaniem
kućmok – zlepiony kosmyk włosów, zob. kućmok
kudas – określenie osobnika wlokącego się z tyłu, osobnika w ogonie
kudłaty – kudłaty, o bujnej fryzurze, o bujnym owłosieniu
kudlić – puszczać włos, tracić sierść (pies sie kudli)
kudłok – kudłacz, poduszka lub derka z sierści
kudła – włos, pojedynczy włos sierści
kudłacić – powodować, że ubranie traci gładką powierzchnię
kudłaty – kudłaty, zob. kudłaty
kudłoc – osoba kudłata, potoczne nazwanie niedźwiedzia, kołczak dachówkowaty (grzyb jadalny), zob. kudłaty
kudły – bujne włosy na głowie, bujna sierść, obfity zarost (kudły na pysku)
kufa – gęba, pysk zwierzęcia, nosk u kierpca
kufa niewyparzone – niewyparzony język
kufajka – kurtka podbita watoliną
kufer – kufer, zamykana skrzynia, w której trzymano cenne rzeczy
kuferecek – kuferek, ekspresyjnie o kuferku

- kuferek** – kuferek, zamykana mała skrzynka podróżna
- kufiaty** – pyskаты
- kufo miłośko** – zwrot kierowany do kobiety, oddający negatywny do niej stosunek
- kufo zatracono** – jak wyżej
- kuharka** – kucharka
- kuhorz** – kucharz
- kujon** – nicpoń, uczeń intensywnie uczący się bez zrozumienia
- kukać** – ukradkiem spoglądać, wydawać głos kukania
- kukawka** – roślina storczyk plamisty
- kukielecka** – kukieleczka, laleczka, mała, pleciona bułka, ornament w białym hafcie
- kukielka** – bułka, pleciona bułka, lalka, ornament w białym hafcie
- kukielki** – eliptyczne, mosiężne sprzączki w pasie skórzanym
- kukiolka** – zob. kukielka
- kuknonć** – zaglądnąć, popatrzeć
- kukucka** – roślina storczyk szerokolistny
- kukućka** – kukułka
- kukułka** – kukułka ptak, kukułka w zegarze, roślina storczyk szerokolistny (zob. kukucka)
- kukurzica** – kukurydza
- kukurydzo** – jak wyżej
- kula** – laska, kij pasterski, hak, pisemna wiadomość od sołtysa lub wójta, przekazywana od domu do domu, zagięty kij do mocowania wiadra podczas nabierania wody ze studni, pocisk do broni myśliwskiej, element parzenicy odchodzący od jej centralnego motywu
- kulas** – noga
- kulawić** – kuleć, utykać
- kulawiec** – osobnik utykający
- kulawieć** – zob. kulawić
- kulawka** – choroba bydła i owiec
- kulawo** – kulejąc, kiepsko (idzie mu ta robotka kulawo)
- kulawo krocać** – utykać
- kulawy** – kulawy, kulejący, utykający, nie w pełni wartościowy
- kulecyk** – kolczyk, blaszka wpinana w ucho bydłęcia podczas jego kolczykowania
- kulcykować** – kolczykować
- kule** – nosidła do wody, kule używane do podpierania się
- kulfon** – krzywo napisana litera, potoczne nazwanie nogi
- kulibaba** – roślina widłak
- kulicek** – palik
- kulig** – królik
- kulik** – pal, żerdka, drąg, pal w płocie
- kulka** – hak stanowiący zakończenie łańcucha, narzędzie do skręcania powróseł, kołek do zaczepiania przędzy w snowadłach, haczyk służący do szybkiego patroszenia zwierzyny
- kulki** – narzędzie zakładane na kosę w celu zapobieżenia mierzwienu się źdźbeł zboża, zob. klucki
- kulkowanie** – patroszenie
- kulmaga** – określenie osoby kulawej, zakrzywiona laska, haczykowaty pręt, zakrzywiony kij pasterski
- kulos** – osoba podpierająca się laską
- kuloski** – gatunek długich i cienkich ziemniaków
- kulosy** – nogi
- kum** – ojciec chrzestny
- kuma** – matka chrzestna, forma zwracania się do starszych niewiast
- kumać** – domyślać się
- kumać sie** – zawierać z kimś bliższą znajomość
- kumedyjny** – komediowy, śmieszny
- kumedyjo** – komedia, dowcip
- kumkać** – wydawać głos żaby
- kumkanie** – głos żaby
- kumora** – komora, spiżarka, miejsce w chałupie lub szałasie do przechowywania rzeczy i pożywienia
- kumorka** – mała komora, komórka
- kumornik** – biedak, biedny gazda
- kumorować** – mieszkać jako komornik
- kumosecka** – uprzejme określenie kumy
- kumosia** – jak wyżej
- kumosicka** – jak wyżej
- kumoska** – kumoszka, przyjaciółka (dyc to kumoski), forma zwracania się do siebie starszych kobiet (kaz kumosko

- idziecie?), zob. kuma
- kumoter** – ojciec chrzestny, przyjaciel, dobry sąsiad, forma zwracania się do siebie starszych mężczyzn
- kumoterek** – uprzejme określenie kumotra
- kumoterka** – przyjaźń, przyjacielskie stosunki
- kumoterki** – dawne sanie góralskie używane często do jazdy do chrztu, wyścigi kumoterek, zob. gońba kumotersko
- kumoterski** – przyjazny, o stosunkach życzliwych
- kumoterskie sonki** – sanie na dwie osoby
- kumoterstwo** – związek emocjonalny między osobami
- kumotrować** – być kumotrem, być ojcem chrzestnym
- kumotrowy** – należący do kumotra
- kumotry** – przyjaciele
- kumotrzi** – jak wyżej, rodzice chrzestni
- kuna** – kuna, drapieżny ssak łowny, urządzenie do odbywania kary
- Kunda** – Kunegunda
- kundel** – kundel, nierasowy pies, osobnik lubiący dokuczać
- kunirować** – zob. konferować
- kunistwór** – potwór zwierzęcy, upiór zwierzęcy
- kuńcesyjo** – koncesja
- kuństyk** – kawałek, kęsek
- kupa** – dużo, wiele czegoś, stos, sterta
- kupa dziada** – pogardliwe określenie osoby niedołożonej, osoby słabej fizycznie lub odstającej wynikami
- kupa gnoja** – określenie osoby brudnej, kobiety nieutrzymującej w domu porządku, przyma obornika
- kupcować** – handlować
- kupcyć** – kupczyć, handlować, utrzymywać intymne stosunki (kupcy śnim)
- kupe** – wiele, dużo, znacznie
- kupecka** – niewielka kupka
- kuper** – tyłek, zad gęsi
- kupia** – kupno
- kupić** – kupić w znaczeniu ogólnopolskim
- kupiec** – kupiec, handlarz
- kupiecka** – handlarka
- kupiecki** – związany z kupcem, związany z profesją kupca
- kupiectwo** – handel, handlowanie
- kupina** – wertep
- kupisko** – duża kupa, miejsce, na którym znajdował się obornik wywożony zimą na pole
- kupka** – niewielka kupa, kupka czegoś, niewielkie skupisko, niewielka sterta czegoś
- kupnizna** – pole kupione
- kupny** – kupiony, nabyty (kupny bic; kupno kosula)
- kupować** – kupować, nabywać, prowadzić negocjacje związane z kupnem
- kur** – kogut
- kura** – kura, samica guszca, cietrzewia lub kuropatwy
- kura domowo** – określenie kobiety nieudzielającej się poza domem, określenie kobiety zdominowanej całkowicie przez męża
- kura narzyko** – kura wydająca charakterystyczne gdakanie przed zniesieniem jajka
- kuraś** – zapał, ochota, odwaga, animusz
- kuraśny** – ochotny, pełen animuszu, wesoly, podпиты
- kurc** – skurcz
- kurca** – łagodne przekleństwo, często z użyciem dodatkowego słowa
- kurca mać** – łagodne przekleństwo
- kurce** – kurczę, kurczątko
- kurce piecone** – drobne przekleństwo (kurce piecone, kielo mi dopiók)
- kurcontko** – kurczątko, zob. kurce
- kurcusia** – małe kurczątko
- kurcyć** – kurczyć, zmniejszać rozmiary
- kurcyć się** – kurczyć się
- kurde** – łagodne przekleństwo używane często z dodaniem innego słowa
- kurde flak** – jak wyżej
- kurde mać** – jak wyżej
- kurde piecone** – jak wyżej
- kurdelek** – jak wyżej
- kurdupel** – określenie niskiej osoby
- kurdziyl** – choroba bydłęca kończyn
- kurecka** – kurka

kurek – kurek, wylot czajnika, kurek strzelby, tzw. kurkówki
kurka – mała kura, samiczka przepiórki
kurkować – zatykać, zamykać otwór kurkiem
kurkówka – myśliwska broń kurkowa
kurnasisto – rogata (o owcy)
kurneciki – owce rogате
kurniawa – zadymka, zamieć
kurniawica – jak wyżej
kurnik – kurnik, pomieszczenie dla kur
kurnotka – rogata owca cechująca się dużymi rogami odchylonymi na boki
kurnuta – jak wyżej
kurnutka – jak wyżej
kuropatewka – kuropatwa
kurować – leczyć
kurować się – leczyć się
kurowody – starania, kłopoty
kursa – kurs, kursy
kurski – kurzy, z kury (kurzo polywka)
kurskie ziele – pięciornik kurze ziele
kursować – chodzić lub jeździć tam i z powrotem
kursant – kursant
kurtka – kurtka w znaczeniu ogólnopolskim
kurtuska – owieczka
kurwa – kurwa, prostytutka, bardzo wulgarnie określenie kobiety, mocne przekleństwo, często z innym słowem, np. kurwa dziód, kurwa mać
kurwić się – mieć pozamałżeńskie stosunki, postępować bardzo nieetycznie
kurwiorz – wulgarnie określenie mężczyzny utrzymującego pozamałżeńskie stosunki seksualne
kury – stado kur
kurz – kurz, pył
kurzac – palacz
kurzacka – palenie tytoniu
kurze – z kury, związane z kurą
kurze ziele – zob. kurskie ziele
kurzi – kurzy, należący do kury, z kury
kurzić – palić, wzniecać kurz, zob. kurzyć
kurzina – kurze mięso
kurziniec – klatka na kury, odchód kury

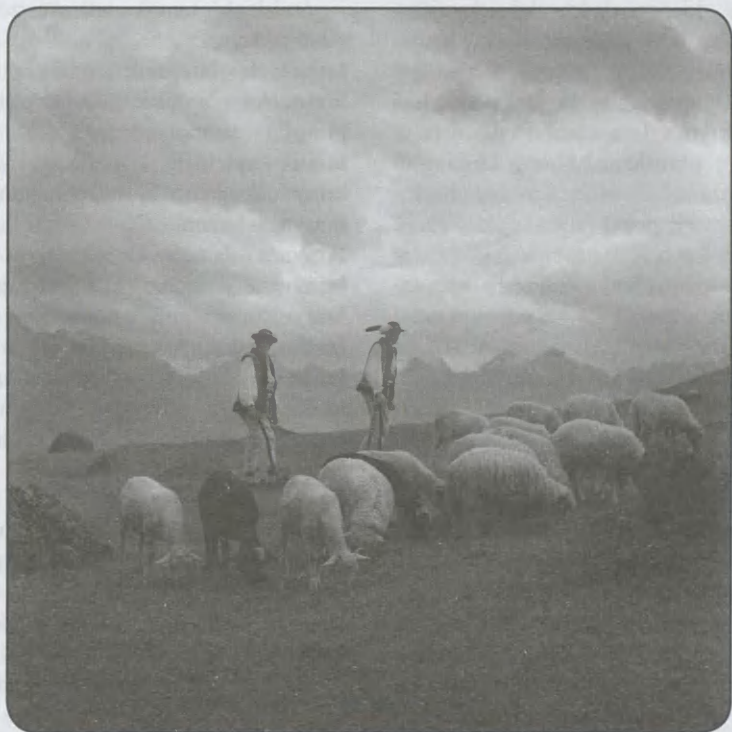
kurziwo – rzeczy potrzebne do palenia tytoniu, w przenośni tytoń
kurzo ćma – choroba oczu niepozwalająca widzieć przy słabym oświetleniu
kurzo ślepota – jak wyżej
kurzować – okazjonalnie palić tytoń
kurzowka – kurzajka, brodawka, podskórna woda, grzyb kurzawka
kurzyć – zob. kurzić
kurzyć popod nos – robić komuś na złość
kurzyć się – kurzyć się, wznosić kurz, dymić się (kurzy się z komina)
kurzynie – palenie tytoniu, zapas tytoniu
kurzywo – jak wyżej
kuscyczek – kawałeczek, kęsek
kuscycuś – jak wyżej
kuscyk – kawałek, kęs
kusek – kęsek, kawałek
kusić – być niegrzecznym, psocić
kusić świat – kusić los, dokazywać
kuska – drewniany lub metalowy pojemnik na osekłę noszony przez kosiarza
kusony – kuszony
kustrok – określenie osoby rozczochranej
kusawy – o zbyt małym rozmiarze
kusy – o małym rozmiarze
kuścicek – kawałeczek, odrobina, okruch
kuścik – odrobina, okruch, kawałek
kuśka – żartobliwa nazwa żeńskich narządów płciowych, pogardliwe określenie mężczyzny o słabym charakterze
kuśmierować – być kuśnierzem
kuśmiyrz – kuśnierz
kuśniyrka – igła kuśnierska, rzemiosło kuśnierskie
kuśniyrz – zob. kuśmiyrz
kuśtycek – troszeczkę, odrobinę
kuśtyga – kulawy, chromy, niedołęga
kuśtygać – kuleć, kuśtykać, wykonywać coś niedołąźnie
kuśtyk – trochę, odrobinę
kuśtykać – kuleć; iść, kulejąc
kuśtać – szperać, szukać (kuce i kuce po całej chałupie)
kutas – pogrzebacz, wulgarnie określenie członka męskiego, wulgarnie określenie mężczyzny

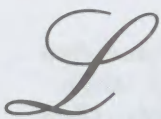
kutwa – kutwa, sknera, skąpiec
kuty – kuty
kuzdracka – guzdranina
kuzdrać się – guzdrać się
kuzdroła – guzdrała
kuzyn – kuzyn
kuzyniok – jak wyżej
kuzynka – kuzynka
kuźnio – kuźnia
kwadra – ćwiartka, część
kwadrans – kwadrans w znaczeniu ogólnopolskim
kwadrat – kwadrat
kwadratowy – kwadratowy
kwak – burak, brukiew
kwala – chwała
kwala Panu Bogu – chwała Bogu, stwierdzenie wyrażające zadowolenie z jakiegoś powodu (kwala Bogu, coś cało used)
kwapić się – zabierać się do czegoś skwapliwie
kwarcyl – kwatera
kwardy – twardy
kwartowy – o pojemności kwarty
kwas – brud, bałagan, woda spod kiszzonej kapusty, kwaśny napój lub potrawa, kruszyna (dyć z tego dziecka taki mały kwas), kłótnia, kłopot, słota
kwasek – kwasek, zaczyn dawany do ciasta
kwasić – zakwaszać, brudzić, robić bałagan, niszczyć, rujnować, źle gazdować (nie gazduje, ba kwas), padać (na polu kwas), żyć w biedzie, psuć
kwasić się – kłócić się, niszczyć
kwast – chwast
kwaśba – deszczowa pogoda, słota
kwaśne mlyko – zsiadłe mleko
kwaśnica – rzadka zupa z kiszzonej kapusty, podbita niekiedy mąką, dawniej bez okraszy
kwaśnice – niedojrzałe jagody, porzeczkaleśna, porzeczkaskalna
kwaśnieć – kisić się, nabierać kwaśnego smaku, stawać się zgorzkniałym
kwaśnizna – coś bardzo kwaśnego
kwaśny – kwaśny, o kwaśnym smaku, zgorzkniały
kwatera – rama okienna

kwaterycyna – miara objętości równa połowie kwatery
kwaterecka – kwatereczka
kwaterka – ¼ litra, garnuszek o tej pojemności, ilość czegoś zawarta w tej objętości (mo kwaterke borówek)
kwaterkowy – o objętości ¼ litra (gorcuś kwaterkowy)
kwaterunek – kwaterunek, zakwaterowanie
kwatyrą – zob. kwarcyl
kwatyrecka – zob. kwaterecka
kwaterować – kwaterować w znaczeniu ogólnopolskim
kwesta – kwesta, zbieranie datków
kwestować – zbierać datki
Kwiciato – imię nadawane krowom maści brązowej z białymi plamami
kwiciaty – laciaty
Kwiatuła – zob. Kwiciato
kwiceć – kwiczeć, płakać, wydawać odgłos kwiczenia
kwicek – określenie osobnika o charakterystycznym piskliwym śmiechu
kwicela – kwiczół
kwicenie – kwiczenie, kwik
kwicol – zob. kwicela
kwicol – jak wyżej
kwiecić – stroić kwiatami
kwiecie – kwiaty
kwieciyń – kwiecień
kwiej – tchórz, osoba wahająca się, osoba bez przysłowiowego kręgosłupa (skurcbyki kwieje, świat się juz z was śmieje)
kwiejba – chwiejba, kołysanie
kwiejny – tchórzliwy, chybotliwy, kiwający się
kwiel – drewniana piszczałka do wabienia ptaków
Kwietno Niedziela – Niedziela Palmowa
kwietny – kwietniowy, urodzony w kwietniu, ozdobiony kwiatami, kwiecisty
kwietny miesioncek – przełom marca i kwietnia (od połowy marca do połowy kwietnia)
kwik – kwik, kwiczenie, głośny śmiech (kwicy jako kobyła)
kwikać – kwiczeć

- kwiknonć** – kwiknąć, wydać głos kwiknięcia
- kwila** – chwila
- kwilenie** – głos orła
- kwilić** – wydawać głos orła lub jastrzębia
- kwilny** – płaczący
- kwioć się** – kiwać się, chwiać się
- kwiot** – kwiat, zad zwierzyny płowej
- kwioteczek** – kwiatuśzek
- kwiołek** – kwiat, plama na sierści bydła, roślina doniczkowa
- kwiotkaty** – wzorzysty w kwiaty
- Kwiatula** – zob. Kwiatula
- kwiotusek** – zob. kwioteczek
- kwit** – kwit, pisemny dowód, pisemne potwierdzenie
- kwitnonć** – kwitnąć, zakwitać, dobrze wyglądać, wyglądać zdrowo
- kwiryceć** – skwierceć
- kwiytnik** – kwietnik, wazonik na kwiaty
- kwocęć** – wydawać głos kwokania
- kwocy** – należący do kwoki, związany z kwoką
- kwoka** – kwoka, kura z kureczętami, naburmuszona kobieta
- kwokać** – kwakać, wydawać głos kaczki
- kwokanie** – kwakanie, głos kaczki
- kwolić** – zob. chwolić
- kwolipynta** – zob. chwolipynta
- kwolony** – zob. chwolony
- kwopić się** – kwapić się, być chętnym
- kwopny** – chętny, ohotny, skwapliwy
- kworta** – garnek o pojemności 1 litra, ilość czegoś zawarta w litrowym naczyniu
- kwoskowy** – kwaskowy, o kwaśnym smaku
- kwynceć** – postękiwać, pojeikiwać
- kwynkac** – określenie osobnika postękującego, osobnika jęczącego, osobnika narzekającego
- kwynkać** – zob. kwynceć
- kwynkoła** – zob. kwynkac
- kyci kyci** – okrzyk przywołujący kota
- kycia** – kotek
- kycicka** – koteczek, włochaty pąk na wierzbie
- kyciuś** – koteczek, zob. kiciuś
- kympa** – kępa, kępa trawy, część pieca w białej izbie, sterta kamieni zbieranych na polu i zsypywanych na jego obrzeżu, zob. kempa
- kympiasty** – usiany kępami kamieni
- kympka** – kępka, kopczyk porośnięty trawą
- kympkowaty** – pagórkowaty
- kyndziarzysty** – kędzierzawy, mający pokręcone włosy
- kyndzierka** – roślina miętka kędzierzasta
- kyns** – kęs, część czegoś, kawał pola (mo kyns za potokiem)
- kynsek** – kęsek
- kynsiwo** – kęsiwo, jedzenie
- kyrdel** – zob. kierdel
- kyrdlicek** – niewielki kierdel, stadko owiec
- kyrdlik** – jak wyżej
- kyrdziolek** – jak wyżej
- kyrpce** – zob. kierpce
- kyrpscosek** – ekspresyjnie o kierpcu
- kyrpscoksi** – kierpce, zdrobniła nazwa kierpców
- kyrpcowy** – związany z kierpcami (kyrpcowy rzemięć)
- kyrpcówka** – skóra wołowa stosowana do wyrobu kierpców
- kyrpiec** – kierpec, określenie niewyrośniętego chłopaka

L

la – dla
labdać – błocić, mówić niedorzecznie
labyda – osoba narzekająca
labydka – kobieta narzekająca, zatroskana
labydzić – narzekać, lamentować, żyć marnie
Lach – mieszkaniec nizin, mieszkaniec Podgórze, osoba z okolic Nowego Sącza
lachowski – pochodzący od Lachów
lachówka – nazwa dość dużej bułki o wrzecionowatym kształcie
ladacawy – kiepskawy, kiepsko się czujący
ladaco – człowiek mało wartościowy, nicpoń, gałgan
ladacy – kiepski, kiepski pod względem zdrowotnym
ladacyzna – określenie kobiety, która opuściła męża
lagier – obóz jeniecki
Lah – zob. Lach
lajbicek – kamizelka, pulower
lajbik – jak wyżej
lajbikowaty – kusy
lajsinka – listewka
lajsinkowy – wykonany z listewek, pokryty listewkami
lajśnia – listwa drewniana, zrzynka od tarcicy, listwa miernicza stosowana w budownictwie
lajśnicka – zob. lajsinka
lajśniowy – zob. lajsinkowy
lajstok – pręt do nabijania strzelby
lajsturm – pospolite ruszenie, landszturm
lak – lak, farba
lakować – zaklejać (list przysył zakładowy), pieczętować
lakowany – zaklejony, pieczętowany, farbowany
laksacka – biegunka, czyszczenie
lakserka – jak wyżej
laksować – mieć biegunkę
laksyrka – zob. laksacka
lala – lalka w języku dziecięcym

lalatać – cicho podśpiewywać
lalecka – laleczka
lalki – oczy u konia, wyrzeźbione słupki w oparciu sań (kumoterek)
lalusia – laleczka, dziewczyna niepracująca, dziewczyna wydelikacona
lalusiowaty – chłopak o cechach dziewczęcych, chłopak wydelikacony
laluś – bawidamek, osobnik mało męski
laluśka – laleczka
lamolić – biadolić, prosić, prosząc, nalegać
lamościć – nalegać prośbami, molestować
lampa – lampa naftowa, lampa naftowa sygnalizująca jadący wóz, reflektor
lampas – lampas, lampas na portkach góralskich, lampa naftowa ze szkłem ochronnym
lampasek – lampasik
lampecka – lampka, mała lampa
lampka – latarka ręczna
lamus – spichlerz
lamynąć – lamentować, zob. lamyntować
lamynt – lament
lamynta – lamenty
lamyntnik – osobnik lamentujący
lamyntować – zob. lamynąć
lando – paradny powóz
langwera – pospolite ruszenie, landwera
lanka – męska odlewana spinka
lańdara – landara, ciężki wóz, niezgrabna i duża rzecz
laptać – pleść głupstwa
laptoś – osobnik mówiący głupstwa
laptośka – pleciuga, kobieta mówiąca głupstwa
las – las w znaczeniu ogólnopolskim
las drobny – młody las
las hruby – las dojrzały o grubych dorodnych drzewach
lasek – zagajnik, niewielki las
lasowy – leśny, związany z lasem, gajowy, osoba obyta z lasem, partyzant
lasowy dziuń – dzień poboru drzewa z lasu
lasowy chłop – pracownik leśny, partyzant
latarka – ręczna latarka na baterie
latarnio – latarnia, lampa służąca do oświetlenia wozu, łeb wilka

- latawica** – łatwa dziewczyna, dziewczyna latająca za chłopakami
- latawiec** – latawiec, diabeł, pędziwiatr, obieżyświat, miejsce uderzenia pioruna w ziemię
- lato** – lato, rdzeń na pniu drzewa odpowiadający rocznemu przyrostowi
- latorośl** – pęd drzewa przyrastający w danym roku
- latoś** – w tym roku
- latować się** – paść na hali w okresie letnim (wylatował się; krowy się latowały), być na wczasach latem
- latowisko** – letni pobyt w czasie wypasu
- latowy** – pochodzący z okresu lata, letni
- lebiega** – osoba słaba fizycznie
- lebioda** – roślina lebioda, chwast ogrodowy, osoba słaba fizycznie
- lebiodka** – roślina lebiodka, marnota, mizerota
- lebiudka** – jak wyżej
- lebo** – lub, ponieważ, albo, w przeciwnym przypadku
- lebo co** – wyrażenie stawiane na końcu wypowiedzi i oznaczające, że na dany temat można by jeszcze wiele powiedzieć (nie pchajcie się tamok, bo spadniecie abo i lebo co)
- lec** – lecz
- lechmankować** – leniuchować
- lecieć** – lecieć, unosić się, biec, pędzić, spadać (leci w dolinę), fruwać
- lecieć na** – nastawać na kogoś, czuć pociąg do czegoś lub kogoś (leci na niom)
- leciutki** – bardzo lekki, leciuchny
- leciutki** – jak wyżej
- ledwa** – ledwie (ledwa się z południa schyliło), zob. ledwo
- ledwie** – ledwo
- ledwo** – ledwo, za ledwie, dopiero co, bardzo niedawno, z trudnością (ledwo go zmóg)
- ledwo rod** – zwrot wyrażający zadowolenie z czegoś, co doszło do skutku (ledwo rod, ześ tu)
- ledwok rod** – jak wyżej
- ledwusicko** – z ogromnym trudem, ledwo
- ledwuśko** – zob. ledwusicko
- lefruwać się** – włóczyć się, leniuchować
- legibas** – leniuch, obibok
- legitymacyjo** – legitymacja
- legiynda** – legenda
- legnonć** – iść spać, położyć się
- legować** – zapisać testamentem
- legor** – legar, belka podłogowa, zob. lygor
- legować** – czynić testament
- legowisko** – legowisko, miejsce spoczynku zwierząt
- lejac** – osoba, która mówi zmyślane rzeczy
- lejba** – ulewa
- lejbik** – kamizelka
- lejbucek** – kawaler, ładaco
- lejbuś** – urwis, nierób
- lejoś** – zob. lejac
- Lejzuś** – zdrobniale Alojzy
- lejzy bogier** – leń, nierób
- lejzy tyń** – zwrot używany w przyspiewkach, bez znaczenia
- leky** – lżej, łatwiej (leky się mi dycho)
- lekyj** – jak wyżej
- lekyjo** – lekcja
- lekyjsy** – lżejszy
- leki** – lekki, nieciężki, łatwy, określenie osoby, która nie lubi się trudzić
- leki chlyb** – łatwa praca, łatwe życie
- leko** – lekko, bez trudu, łatwo, łagodnie (godo do niyj leko; leko tońcy)
- leko mieć kogosi** – lekceważyć
- lekomyśny** – lekkomyślny
- lekować** – leczyć
- lekusy** – lżejszy
- lekućki** – bardzo lekki, sprężysty, zwinny, zob. lekutki
- lekućko** – zwinnie, bez wysiłku (tońcy lekućko; lekućko się nosi)
- lekusiyńki** – całkiem lekki, bardzo lekki
- lekuški** – zob. lekućki
- lekuśko** – leciutko
- lekuśko krocać** – iść cicho, iść zwinnie
- lekuśko żyć** – żyć, nie pracując; żyć, nie wysilając się
- lekutki** – bardzo lekki, zob. lekućki
- lekutko** – zob. lekućko

- lekwor** – rozgotowane owoce, powidła
- lelito** – jelito
- leluja** – lilia złotogłów, motyw zdobniczy
- lelujka** – jak wyżej
- lelujo** – jak wyżej
- lelujowaty** – liliowaty
- lem** – tylko, skoro (lem świt póde w las)
- lemościć** – nalegać, usilnie prosić
- lemze** – ledwie, zaledwie, skoro (pošli lemze świt), tylko
- lemze ino** – tylko co
- len** – len
- lenić się** – linieć
- lenijka** – linijka
- lenijo** – linia
- leniwość** – lenistwo
- leniwy** – leniwy
- leń** – skóra zaskrońca po zrzuceniu używana w praktykach leczniczych
- lep** – pułapka na muchy
- lepi** – lepiej
- lepi cynić** – robić dobrze, czarować dla dobra
- lepić** – formować coś z czegoś miękkiego
- lepsi** – lepiej (beło lepsi)
- lepsiejsy** – lepszy, smaczniejszy (nase mlyko lepsiejse)
- lepsiuj** – lepiej
- lepsiujsy** – zob. lepsiejsy
- lepsy** – lepszy
- lesa** – przejście w koszarze
- lescoty** – specjalne kleszcze do sadła
- leska** – leszczyna
- leskowy** – leszczynowy
- leśnicki** – leśniczy, gajowy
- leśniczy** – leśniczy
- leśniorka** – leśniczówka, owca lubiąca paść się w lesie
- leśny** – gajowy, leśnik, pochodzący z lasu
- letko** – lekko
- letni** – pochodzący z okresu lata, związany z latem (letnie buty), lekko ciepły, nieogracany, niezbyt uczuciowy (przywozyłek, co ón ku niyj jakisi letni)
- letnicka** – wczasowiczka w okresie letnim
- letnik** – wczasowicz w okresie letnim, letnia nora świstacza, prowizoryczna budka na nocleg robotników leśnych lub do przechowywania ich narzędzi
- letnisko** – wczasy na wsi w okresie letnim
- letniskowy** – wypoczynkowy, przeznaczony na letnisko
- letny** – zob. letni
- lewatywa** – lewatywa w znaczeniu ogólnopolskim
- lewdo** – ledwo
- lewdy** – jak wyżej
- lewerynda** – sutanna, zob. sutana
- lewka** – lewa lufa w strzelbie myśliwskiej
- lewolwyr** – rewolwer
- leworwer** – jak wyżej
- lewulwer** – jak wyżej
- lewus** – określenie osoby niepotrafiącej zrobić czegoś
- lewusie** – gąski
- lewy** – lewy, z lewej strony, przynależny do lewej strony (lewy but), określenie osoby nie potrafiącej czegoś zrobić (lewy do roboty), nieudacznik
- lezanina** – uschnięte konary, suche gałęzie leżące w lesie
- lezeć** – leżeć, wylegiwać się, spać
- lezeć do góry brzuchym** – próżnować, obijać się
- lezeć do góry dupom** – jak wyżej
- lezeć do góry rziciom** – jak wyżej
- lezo** – posłanie
- lezojka** – rodzaj trawy, turzycy
- lezok** – drzewo powalone, dolny kamień młyński, leżak
- lezuch** – obejmą drzwi, leń, osoba lubiąca się wylegiwać, zgrubienie powstałe na nodze konia pod wpływem uciskania podkówną podczas leżenia
- lezuch górny** – górna belka leżucha pomiędzy słupcami drzwi
- lezuska** – dolne obramowanie futryny okiennej
- lezyncy** – leżąc, na leżąco, zob. na lezoncku
- lezysko** – legowisko, suche gałęzie leżące w lesie
- leżć** – leżeć, zob. lyż
- licba** – liczba
- lichernie** – kiepsko, marnie, licho

- licherny** – kiepski, marny, lichy
- licho** – lichy, kiepsko
- lichota** – rzecz kiepska, rzecz bezwartościowa
- lichutki** – całkiem kiepski, lichutki
- lichy** – lichy, kiepski, do niczego
- licko** – twarzyczka, policzek
- lico** – twarz, policzek, część frontowa czegoś (lico deski), część zewnętrzna czegoś (lico skóry)
- licować** – nadawać skórze właściwy zewnętrzny wygląd
- licyć** – liczyć, rachować, rozwiązywać zadanie z matematyki, liczyć na coś, mieć nadzieję na coś
- licyć się** – liczyć się, mieć jakiś wzgląd, mieć do kogoś szacunek, liczyć się z kimś lub czymś
- licydło** – liczydło
- licykrupa** – licykrupa, skąpiec, dusigrosz
- licytacyjo** – licytacja
- lić** – wiosenna ulewa, duży deszcz
- lić się** – kłaść się spać, kłaść się leżeć, uderzać nogą, kopać
- ligoce** – lśni, błyszczy, świeci
- ligor** – belka, na której układa się deski, zob. lygor
- ligotać** – lśnić, błyszczeć, świecić
- liho** – diabeł, zły duch
- lihość** – lichota
- lij** – lej, wyrwa, jama, koryto do spuszczenia drzewa
- lijek** – lejek
- likwa** – lichwa
- lilijo** – lilija
- liliput** – gatunek kogucika, niski osobnik
- liliputka** – gatunek małej kury
- limba** – limba, górskie drzewo iglaste
- limbina** – zarośla młodych limb
- limbowy** – wykonany z drewna limbowego
- limyryz** – stos drewna do wypalania węgla
- limze** – zob. lemze
- lina** – stalowa lina, lina taternicka
- linijka** – szkolna linijka
- linijo** – linia, linia elektryczna lub telefoniczna, granica obwodu leśnego
- linka** – cienka stalowa lina
- lipa** – lipa, lipa szerokolistna, drzewo lipowe, kwiat lipy stosowany w ziołolecznictwie, potoczne nazwanie czegoś, co nie jest nic warte
- lipcowy** – pochodzący z okresu lipca
- lipianka** – napar lipowy
- lipiec** – lipiec
- lipieniowy** – z ryby lipienia
- lipień** – ryba lipień
- lipiyn** – jak wyżej
- lipka** – mała lipa
- lipny** – do niczego, kiepski, marny
- lipowy** – z lipy
- Liptocka** – mieszkanka słowackiego Liptowa, żona Liptoka
- Liptok** – mieszkaniec słowackiego Liptowa, potocznie Słowak
- liptok** – owczarek, pies pasterski
- lis** – lis w znaczeniu ogólnopolskim
- liscok** – roślina ostróżka tatrzańska, także ostróżka wyniosła
- liscy korzyń** – jak wyżej
- liscyniec** – jak wyżej
- lisecka** – grzyb jadalny kurka
- lisica** – lisica, blok dwóch pionowych słupów z wydrążeniem, stanowiący element olejarni, cewka do ściekania tłoczonych oleju
- lisić się** – łasić się, przymilać się
- lisie jójka** – rodzaj storczyka (Orchis ustulata)
- liska** – lis, kurka (grzyb), zob. lisecka
- lisoj** – liszaj
- lisowaty** – określenie osobnika chytrego, osobnika starającego się pozyskać jakąś wiadomość
- list** – list, pismo przychodzące drogą pocztową
- listeczek** – listek, niewielki liść
- listek** – liść
- listonos** – listonosz, gołąb pocztowy
- listopod** – listopad
- listownik** – rodzaj hebla, frezownik
- listwa** – długa półka bogato rzeźbiona, umieszczona w białej izbie, ozdobna deska

listnować – przygotowywać krawędzie desek do połączenia, żłobiąc w jednej rowek, zaś w drugiej robiąc występ

liściany – z liści (liściany wywor)

liściaty – liściasty, bujny listowiem

liście – listowie, masa liści

liściok – tytoń w postaci wysuszonych liści

liściorka – liściarka, wysuszone pędy drzew i krzewów zebranych wraz z liśćmi

liść – liść w znaczeniu ogólnopolskim

litanijska – litania, modlitwa litanijska

litanijski – jak wyżej

litanijski wyciąg – dać reprimendę

liter – litr, pojemnik litrowy, litr wódki

litera – litera w znaczeniu ogólnopolskim

litkup – wódka stawiana przez kontrahentów po dokonanej transakcji

litosny – wrażliwy, okazujący litość

litościwie patrzeć – patrzeć błagalnym wzrokiem

litościwie pozierać – jak wyżej

litościwy – zob. litosny

litość – litość w znaczeniu ogólnopolskim

litośnik – osobnik litujący się

litrowy – mający pojemność 1 litra

litrowka – butelka o pojemności 1 litra, litr wódki

litrzany – zob. litrowy

litrzok – garnek litrowy

litwor – arcydzięgiel litwor, roślina górską piętra kosodrzewiny

litworowy – z litwora

litworowy korzeń – litwor

litworówka – nalewka na korzeniu litwora

litwór – zob. litwor

liwor – lewar, podnośnik

liworek – lewarek, podnośnik

lizacka – lizanie

lizać – lizać, dotykać językiem, próbować językiem

lizać dupe – wysługiwać się, być całkowicie komuś posłusznym

lizać rzyć – jak wyżej

lizać się – lizać się, dotykać się wzajemnie językami (owce się lizom), potocznie całować się

liznonć – dotknąć językiem, liznąć, spróbować coś końcem języka, poznać coś bardzo powierzchownie

lizok – lizak, cukierek na patyku

lizoń – osoba, która się podlizuje, osoba, która stara się przypodobać

lizowka – miejsce wykładania soli dla bydła lub zwierząt

lizuśnik – zob. lizoń

lizniony – polizany

lniany – wykonane z lnianego płótna, wykonane z lnu

lnisko – pole lnu, pole, na którym rośnie len

lnowy – lniany

lo – dla

lo nik – dla nich

lo niego – dla niego

locego – dlaczego

locegoz – jak wyżej

loch – otwór w podmurówce domu, umożliwiający przepływ powietrza, wycięcie w płotwie dla osadzenia krokwi

locha – samica dzika, maciora

locina – żeliwo

locizna – jak wyżej

łoć – lać, padać (o deszczu), betonować, odlewać, robić odlew, fantazjować, zmyślać

łoć się – wypytywać, wyciekać, polewać się w lany poniedziałek

łoć wode – zmyślać, opowiadać rzeczy nieprawdziwe

loda – lada sklepowa, sieczkarnia gilotynowa, rama blatu w warsztacie tkackim

lodowica – gołoledź

lodownio – zimne pomieszczenie

lodowo noc – mroźna noc

lodowy – z lodu, mroźny

lodowy dzień – bardzo mroźny dzień

lodówka – lodówka w znaczeniu ogólnopolskim

lodziec – marznąć, pokrywać się lodem

lodziorka – sprzedawczyni lodów, zamrażarka

lodziarz – lodziarz, sprzedawca lodów

lofer – obieżyświat, nicpoń

loftka – gruby śrut

logier – stalowy pręt, łożysko

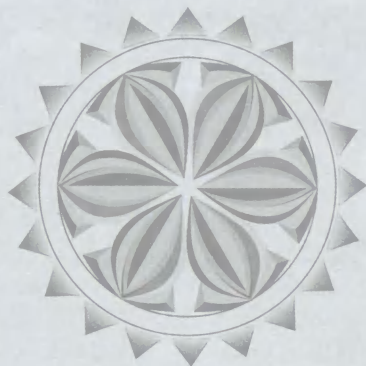
lokator – lokator
loment – lament, lamentowanie, narzekanie, zob. lomynt
lomentować – lamentować, narzekać
lompartyka – roślina szczaw tarczolistny
lompok – nierób, obwieś
lomynt – zob. loment
lomyntować – zob. lomentować
lonicek – mały lonik, zob. lonik
lonik – stalowy boleć mocujący kabzlę na osi koła (zob. kabzła)
lonka – męska spinka odlewana, zob. lanka
loretańskie dzwonki – dzwonki Matki Boskiej, według wierzeń ich dźwięk żegnuje pioruny
los – los, przeznaczenie (takowy wej przed nim los), doła
losecka – laseczka, laska
losek – lasek
loska – laska, młoda samica dzika
lotac – otwór w ulu
lotać – latać, biec szybko
lotawica – latawica, kobieta nieustatkowana
lotawiec – nieustatkowany mężczyzna, zły duch unoszący się w powietrzu
lotego – dlatego, przeto
loter – nierób, pijak, łotr, urwis
loteryjo – loteria
lotki – najdłuższe i najszywniejsze pióra w skrzydłach ptaków
lotny – określenie młodego ptaka potrafiącego już latać
loty – włosy, skrzydła ptaków, odlew wykonany z lanego żelaza
loty ciongnonć – ciągnąć za włosy celem uśmierzenia bólu głowy (zob. ciemierz przerwać)
lód – lód, lody do lizania (kup mi loda)
lubczyk – lubczyk
lubić – lubić w znaczeniu ogólnopolskim
lubić się – lubić się w znaczeniu ogólnopolskim, podobać się
luboska – gatunek śliwki, owoc śliwy lubaszkii
lubość – przyjemność, rozkosz
lubować – lubić, podobać się, smakować

lubować się – mieć w czymś upodobanie
lubownica – miłośnica
lubownik – miłośnik
lubryka – twarda kreda o niebieskim kolorze, używana w stolarstwie i ciesielstwie
lubscek – lubczyk ogrodowy
lubscy – jak wyżej
lucerna – lucerna w znaczeniu ogólnopolskim
luchnonć – uderzyć w twarz, chlusnąć wodą, energicznie wylać płyn z naczynia
lucyper – lucyfer
ludowiec – ludowiec, przedstawiciel chłopskiej partii
ludny – pełen ludzi
Ludwina – Ludwika
ludzie – ludzie
ludzik – karzeł, ludzik
Ludzimierz – Ludźmierz
ludziska – ludzie
ludzki – cudzy, obcy, właściwy człowiekowi, dobry, o cechach ludzkich (ludzki pon)
ludźmiyrski – ludźmierski
lufa – lufa jako część broni palnej, ocena niedostateczna
lufka – cygarniczka
luft – luft, przeciąg, ciąg powietrza
lufta – piecowy przewód dymny
lufto – jak wyżej
luftować się – wietrzyć się
lukt – szybkość
lulać – kołysać; usypiać do snu, kołysząc
lulać się – kołysać się
lulanie – kołysanie, usypianie
lulanka – kołysanka
lulany – kołysany, usypiany
lulycyć się – przyjmować kształt lulki pod wpływem wilgoci, zwiącać się
lulek – krzew leśny lulek czarny
lulka – typ fajki drewnianej, cygarniczka
lulkowaty – rurkowy
lumer – numer, narzędzie do cechowania drzewa
lump – określenie osoby, która przepija majątek, nicpoń
lumpacka – włóczenie się
lumpok – zob. lump

- lumpoś** – zob. lumpok
- lumpować się** – prowadzić hulaszczy tryb życia
- luptok** – biały pies owczarski
- Luptok** – zob. Liptok
- luptoski** – liptowski, pochodzący z Liptowa
- Luptów** – dolina na Słowacji naprzeciw Kotliny Nowotarskiej
- lusterko** – małe lustro, lusterko kieszonkowe, zad sarny
- lustro** – lustro, zwierciadło
- lustrowy** – lustrzany, zwierciadlany
- luśnia** – drzątek podtrzymujący lyterkę w wozie drabiniastym (zob. lyterka)
- lut** – materiał do lutowania, cyna do lutowania, zlutowane spoiwo
- luter** – pogardliwe określenie człowieka niewierzącego
- luteron** – luteranin, członek kościoła augsbursko-ewangelickiego, niedowiarek
- luteryjo** – zob. loteryjo
- lutkolba** – lutownica, kolba do lutowania
- lutlampa** – przyrząd do lutowania rozgrzewany płomieniem palącej się benzyny
- luto** – luto, przykro, smutno
- lutosierdzie** – miłosierdzie
- lutosierność** – jak wyżej
- lutosierny** – miłosierny, litościwy
- lutościwy** – jak wyżej
- lutość** – litość, smutek, żal, tęsknota
- lutować** – lutować, łączyć przy pomocy lutu części metalowe
- lutować się** – litować się
- lutowy** – pochodzący z lutego
- luty** – miesiąc luty, smutny, ponury
- luz** – luz w znaczeniu ogólnopolskim, bieg jałowy
- luzok** – luzak, koń nieosiodłany, osobnik swobodny w zachowaniu
- luzować** – zmniejszać naprężenie, zmniejszać kogoś
- luźnawy** – w miarę przestronny, w miarę niekrępujący
- luźno** – bez obciążenia, bez skrępowania, mając luz
- luźny** – przestronny, niekrępujący, mający luz
- lyc** – pojedynczy rzemień lejców
- lycba** – leczenie, kuracja
- lyce** – lejce
- lycebność** – lekarstwo, środek leczący
- lycować** – leczyć od czasu do czasu, parać się czasami leczeniem
- lycowy** – koń w parze zaprzężony z prawej strony dyszla
- lycyć** – leczyć, odczarowywać zacytania (zob. cytać, zob. zacytać)
- lycyć się** – leczyć się, poddawać się leczeniu, być kuracjuszem
- lygacka** – leżenie, odpoczynek (wziyna go lygacka)
- lygać** – kłaść się, przyjmować pozycję leżącą, iść spać, mieć z kimś wiele razy stosunek płciowy, zob. ligać
- lygar** – legar, belka, na której spoczywa podłoga, drąg podkładany pod składowane drzewa, zob. ligor
- lygor** – jak wyżej
- lygorek** – mały legar, drewniana podkładka
- lygować** – polegiwać, kłaść się na czymś (lyguje na piecu)
- lygowisko** – legowisko
- lyk** – lek, lekarstwo
- lykarstwo** – lekarstwo
- lykarczować** – być lekarzem, leczyć
- lykorka** – lekarka
- lykorz** – lekarz
- lym** – ledwie, tylko co, dopiero
- lym co świt** – zaraz świt
- lym ze świt** – skoro świt
- lymies** – lemiesz
- lymiyryz** – zob. limiyrz
- lymze** – zob. lem
- lyn** – zob. len
- lyng** – lęq
- lyngnonć się** – lęgnąć się, rodzić się
- lyngoś** – nierób, leń
- lyniacka** – nieróbstwo, lenistwo, czas bez pracy
- lynić się** – tracić sierść, objąć się, nie pracować
- lyniuch** – leń, określenie osoby bardzo leniwej
- lyniwo** – leniwo, bardzo wolno, niemrawo

lyniwość – lenistwo
lyniwy – leniwy
lynk – lęk
lynkać się – przestraszać się, obawiać się
lyń – leń, nierób
lyp – lep, lepka na muchy
lypka – jak wyżej
lypki – lepki, klejący się
lysa – przęśło w kosorze (zob. kosor)
lyscyna – leszczyna
lyska – jak wyżej
lyskowy – leszczynowy

lyterka – drabina małego wozu drabiniastego
lytra – drabina dużego wozu drabiniastego, zob. lytrzek
lytrzek – duży wóz drabiniasty służący do zwózki siana i snopów zbóż, zob. grabiniok
lyż – iść, kroczyć wolno (lezie ta lezie)
lyż jak smoła – iść bardzo wolno
lza – wolno, można
lzyć – lżyć
lzyj – lżej, bardziej lekko

££

łabyndź – łabędź
łach – stare ubranie, zniszczone ubranie
łachmanda – nicpoń
łachmon – łachman, szmata
łachmyciorz – szmaciarz, niechluj, nierób
łachmyta – człowiek nic niewart, obdarty, pijak
łachudra – jak wyżej
łaciaty – o zwierzu mającym sierść pokrytą plamami
łaciasty – jak wyżej
łacić – przybijać łaty do krokwi
łacina – łacina, przekleństwa (ruco łacynom)
łaciok – gwóźdź do przybijania łat stanowiących element więźby dachowej
łacnieć – chudnąć, tracić brzuch
łacno – łatwo (łacno mu kielżało), tanio
łacno krowa – nienapasiona krowa, krowa z zapadniętymi bokami
łacny – głodny, łakomy, z zapadniętymi bokami
łacny brzuk – pusty żołądek
łacwo – łatwo
ładnie – ładnie w znaczeniu ogólnopolskim, starannie
ładnie iść – dobrze się składać, czynić dobre postępy
ładnieć – stawać się ładnym
ładniučki – ładniutki
ładny – ładny, przystojny, miły dla oka
ładować – ładować, prowadzić załadunek
ładować do sie – obżerać się, napychać brzuch
ładowany – zasobny, dysponujący gotówką
ładownica – pojemnik na naboje
ładzić – godzić zwaśnionych, porządkować
ładodnawy – dość łagodny
ładodnieć – stawać się łagodnym
ładodniučki – łagodniutki
ładodny – łagodny, dobrotliwy, niestromy
ładodzić – czynić łagodnym, zażegnawać nieporozumienie

łajdocka – łajdaczka
łajdocyć sie – łajdaczyć się
łajdocyna – łajdaczyna
łajdok – łajdak, osoba nagannie się zachowująca
łajdokowaty – wykazujący cechy łajdaka, łajdakowaty
łajnić sie – wydałać łajno
łajza – określenie osoby budzącej negatywne odczucia z powodu pijaństwa, względnie nieetycznego zachowania
łakomica – kobieta skąpa, kobieta chciwa
łakomić sie – być pazernym na coś, okazywać chciwość
łakomic – człowiek pazerny, człowiek chciwy, skąpiec
łakomo – łakomo, chciwie, pazernie, łąpczywie
łakomo jeść – jeść łąpczywie
łakomość – chciwość, pazerność
łakomy – skąpy, chciwy, pazerny, budzący pożądanie (łakomy konsekwent)
łakomy cas – czas ostrej konkurencji
łan – miara pola równa około 30 morgom
łania – łania, samica jelenia, określenie dorodnej dziewczki, urodziwej kobiety
łańcuk – łańcuch
łańcusecek – mały łańcuszek, łańcuszek do noszenia medalika
łańcusek – łańcuszek, łańcuch
łańka – młoda łania
łapa – łapa, dłoń, łapa zwierzęcia, stopa, pedał kołowrotka, nasada drewnianego hamulca w wozie
łapac – łapiący, hycel
łapacka – chwytanie, łapanka, przymusowy pobór do wojska
łapać – chwycić coś lub kogoś
łapać sie – chwycić się, przyczepić się, wpadać w sidła, wpadać w pułapkę
łapanka – obława na ludzi
łapawica – gruba zimowa rękawica
łapcie – pantofle
łapić – chwycić, dopaść, złapać
łapić sie – złapać się, uchwycić się czegoś lub kogoś
łapiduk – łapiduch, grabarz

- łapisko** – duża łapa
- łapka** – mała łapa, kończyzna małego zwierzęcia, pułapka na myszy
- łapnąć** – chwycić, złapać
- łapować** – łapiący
- łapownik** – łapówkarz
- łapówka** – łapówka w znaczeniu ogólnopolskim
- łapserdok** – łapserdak, nicpoń, łobuz
- łapsko** – zob. łapisko
- łapu capu** – byle jak, w pośpiechu
- łasić się** – starać się przypodobać komuś, w przypadku psa merdać ogonem, ocierać się
- łaska** – łasica, łaska, przychylność, wyróżnianie
- łaska Bosko broni** – opatrność ochrania, swoista przestroga przed czymś (niekiedy łaska Bosko broni)
- łaskotać** – drażnić czułe miejsca, pobudzając do śmiechu
- łaskotki** – drażnienie, pobudzanie do śmiechu
- łaskotki mieć** – być wrażliwym na łaskotki
- łaskotnica** – dziewczyna lubiąca igraszki
- łaskotnik** – osobnik lubiący igraszki
- łasy** – łakomy, chciwy
- łastowicka** – jaskółka
- łata** – łata, naszytka na dziurę w ubraniu, listwa nabijana na krokiew, na którą kładzie się pokrycie, negatywne określenie osoby, która nie ma własnego zdania
- łatać** – zob. łącić
- łatas** – mieszczuch uważający się za kogoś lepszego od górali
- łatasek** – półpanek
- łatek** – biedak
- łatka** – mała łata, kawałek podklejonej gumy do zaklejenia dziury w dętce, cienka i wąska deseczka używana w budownictwie, element więźby dachowej
- łatke przypionć** – przypisać komuś coś, co nie jest pochlebne
- łatość** – łachmyta, nicpoń
- łatrzepa** – niezgraba
- łatwiučki** – łatwiutki
- łatwowyryz** – łatwowierny
- łatwy** – łatwy, niewymagający trudu
- ława** – mostek nad potokiem, ława do siadania, betonowy fundament ściany domu
- ławecka** – ławeczka, mała ławka
- ławka** – ławka do siedzenia, kładka przez potok, ławka kościelna, ławka szkolna
- ławom iść** – iść w rzędzie, iść zwartą grupą
- ławom krocać** – zob. ławom iść
- łazić** – chodzić, zachodzić do kogoś, chodzić za kimś, szwendać się
- łazik** – wędrowiec, osobnik wałęsający się, w przenośni turysta
- łazikować** – wałęsać się, szwendać się
- łazorz** – łazarz, człowiek obłożnie chory
- łazynga** – łazęga, obieżyświat
- łeb** – głowa zwierzęcia lub człowieka
- łeb jak kijon** – potoczne określenie dużej głowy
- łeb nie od parady** – z głową na karku, łebki, rozumny
- łebski** – rozumny
- łebsko** – głowa, głowisko
- łgać** – łgać, perfidnie kłamać
- łgarz** – łgarz
- łobda** – piłka
- łoboda** – roślina zielna łoboda z rodziny komosowatych
- łoch** – łach, część ubrania w kiepskim stanie, byle jakie ubranie
- locko** – oczko
- łocwiej** – łatwiej (dońde tyndy łocwiej)
- łod** – ład, porządek
- łodyga** – łodyga w znaczeniu ogólnopolskim
- łodyzka** – łodyzka
- łoh** – zob. łoch
- łojić** – bić kogoś, walić kogoś, okraszać potrawę łojem
- łojnonć** – uderzyć
- łojny** – tłusty
- łojony** – okraszony łojem, bity
- łokieć** – łokieć, zwój przędzy (zob. łokietek), miara długości płótna około 75 cm
- łokietek** – zwój nici przędzalniczych, motek lnianych nici
- łoko** – oko
- łoktus** – obrus

loktuska – biała, lniana płachta używana przez kobiety jako wierzchnie okrycie
lom – ciężki kilof, połamane drzewa
łomać – łamać, łamać coś, łamać kogoś, przełamywać
łomać głowę – trudzić umysł, myśleć intensywnie, uczyć się
łomać się – łamać się, pozbywać się oporu wewnętrznego
łomać skole – kruszyć kamienie w kamieniołomie
łomanina – motyw zdobniczy w kształcie zygzaka
łomany – łamany
łomawica – choroba owiec leczona gałązką jedliny o kształcie krzyża
łomikamiyń – roślina skalnica gronkowa
łomiok – roślina tojad mocny, zob. omiag
łomu narobić – wylać drzewa
łoncka – łączka
łonnie – łącznie
łoncony – łączony, zespalany
łonec – łączyć
łonec się – łączyć się
łoni – w ubiegłym roku
łonka – łąka
łono – łono, brzuch kobiety
łontka – drewniany drążek w warsztacie tkackim, po którym przesuwa się utkane płótno na wał, słup przybudówki, na którym opiera się konstrukcja dachowa
łoński – zeszłoroczny, ubiegłoroczny
łoński cas – okres zeszłoroczny
łońskiego roka – jak wyżej
łopaciorz – osoba bez kwalifikacji zawodowych, niewykwalifikowany pracownik fizyczny
łopata – łopata, drewniana łopata piekarnicza
łopatka – łopatka, mała łopata
łopatować – pracować łopatą, przerzucać coś przy pomocy łopaty
łopcywiec – osobnik łapczywy, osobnik zachłanny
łopcywy – łapczywy
łopocić – szczebiotać
łopot – odgłos uderzeń skrzydeł ptaków

łopotać – powiewać, wydawać charakterystyczny głos łopotania na wietrze, wydawać odgłos uderzeń skrzydeł ptaków
łopotanie – wydawanie charakterystycznego odgłosu uderzeń skrzydeł ptaków
łoptaś – gałgan, psotnik
łopuch – roślina lepieźnik biały, także różowy, liść łopianu
łopuk – jak wyżej
łopuknina – spuchlizna, obrzęk
łopuknonć – spuchnąć
łopusyna – zob. łopuch
łosoś – ryba łosoś
łotać – cerować, naprawiać ubranie, naprawiać dach, reperować, bić mocno
łotany – łatany, reperowane, posiadający łaty
łotnonć – uderzyć kogoś bardzo mocno
łoty dać – zbić kogoś
łoty dostać – otrzymać łanie
łoty zebrać – jak wyżej
łowcy – łowczy
łowiec – łowca, myśliwy, drapieźnik
łowny – nadający się do odłowu
łoze – łoże, łóżko, osada czegoś, drewniana część broni myśliwskiej
łozina – łoża, krzew z rodziny wierzbowatych
łożyć – łożyć, ponosić koszty, ponosić nakłady
łożysko – łożysko, koryto rzeki, łożysko płodowe
łożnica – tyfus
łódka – łódka w znaczeniu ogólnopolskim, czółenka
łój – łój, tłuszcz zwierzęcy
łómac – łamać
łómac głowę – zastanawiać się, rozmyślać
łómac po kościak – odczuwać bóle reumatyczne
łómac się – być niezdecydowanym w jakiejś kwestii, wahać się, podejmując decyzję
łómac skałę – kruszyć skałę w kamieniołomie
łómanie – łamanie
łómany – łamany

łóżecko – dziecięce łóżeczko
łózko – łóżko
lub – obudowa kamienia młyńskiego, wyschnięte bydłę, kawał kory
lubek – kawałek kory, deszczółka do usztywnienia zwichniętej lub złamanej kończyń, obudowa kamienia w żarnach
lubin – lubin, roślina pastewna
Łuco – Łucja
lucywo – łuczyno
ług – wodny roztwór popiołu z drewna bukowego, stosowany do wybielania płótna
ługowa skała – zbrylona soda kaustyczna
Łukos – Łukasz
łukowaty – wygięty w kształcie łuku
luno – łuna
łup – wyraz naśladujący odgłos upadku
łup cup – wyrazy naśladujące odgłos bicia
łupacka – korowanie, bicie
łupać – rozłupywać kłoc drzewa
łupać gonty – wyrabiać gonty poprzez łupanie kłoców
łupanica – łupana belka, belka nie cięta
łupaniec – kamień łupany, rozszczepiony kłoc
łupany – łupany, pozyskiwany przez łupanie
łupawica – drewno obrobione na gonty
łupek – kawałek kory drzewnej, deszczółka stosowana do usztywniania złamanych kończyń, skała łupkowa
łupić – zdejmować skórę, zdejmować korę, grabić, okradać, pobierać nadmierną zapłatę
łupina – obierka, łuska, mizerota, coś krucho (to dziecie tako wej łupina)
łupiony – obrany z łusek
łupiyż – łupież
łupkać – bić mocno, trzaskać, wydawać łoskot
łupkać się – bić się wzajemnie (łupkajom się, kielo wlezie)
łupne drzewo – kłoc drzewa pozbawiony sęków, drewno, które łatwo rozłupać
łupnoné – uderzyć, łupnąć
łupny – dający się dobrze rozłupać
łups – zob. łup

łupu cupu – zob. łup cup
łuscyca – łuszczycyca, choroba skóry
łusycyć – wydobywać ziarna ze strąków (łuscycy fasole; łuscycy bób)
łusycyć się – łuszczyć się, zmieniać skórę (god się łuscy)
łuska – łuska roślin, część naboju
łuskać – wyłuskiwać, wybierać z łusek
łuskany – wybrany z łusek, zob. łupiony
łychoń – chłopak dużego wzrostu, wyrostek
łycek – łyceczek, nieduży tyk
łyciato – określenie kobiety o grubych nogach
łyciaty – określenie osobnika o grubych nogach
łyciula – zob. łyciato
łycoł – podrostek
łycoń – chłopak, podrostek o grubych nogach (łydkach)
łycoś – zob. łyciaty
łycuś – zob. łycek
łydek – łydka, część nogi, udziec u zwierzęcia
łydka – jak wyżej
łygotać – łaskotać
łygotki – łaskotki
łygotki mieć – zob. łaskotki mieć
łygotliwy – mający łaskotki
łyk – łyk
łyka dać – potocznie poczęstować wódką
łykać – połykać
łykawica – końska wada, zob. łykawiczny
łykawiczny – określenie konia, który dla przełknięcia pokarmu lub picia wymaga zaciśnięcia zębów
łykniony – przełknięty, wypity
łyknoné – trochę wypić, wypić wódki (łyknon i się juz toco)
łykninynty – zob. łykniony
łyng – łąka nadrzeczna, łąg
łypać – patrzeć, wytrzeszczając oczy; rzucać okiem
łypnoné – łypnąć, spojrzeć z nagła
łysiaty – posiadający łysinę
łyśiec – osobnik łyśy
łyśieć – łyśieć w znaczeniu ogólnopolskim

Łysina – imię nadawane krowom maści czarnej z białymi plamami
łysina – łysina, brak włosów, biała plama na czole bydłęcia lub konia, śródleśna polana, niedokoszona kępka trawy
łysinka – niewielka łysina, niewielka polanka
łysinowaty – cechujący się pojawiającą się łysiną
łysiok – określenie osoby tysej
łysiula – kobieta cechująca się wypadaniem włosów
łyskać – błyskać
łyskać się – błyskać się, uderzać piorunami, wyładowywać się w atmosferze
łyskawica – błyskawica, piorun
łysknonć – błysnąć
łysknonć się – błysnąć się, przelecieć błyskawicą
łyskówka – roślina bożyna czarna
łyso – goło, pusto
łysok – podrostek
łysoń – łysa osoba, belka podpierająca płotew

łysopola – osobnik łysy, łysa pała
Łysula – imię nadawane krowom
łysy – łysy, bez włosów, określenie konia z białą plamą na czole, określenie szczytu pozbawionego lasu
łytek – łydka
łyze – krótkie i szerokie narty
łyzecka – łyżeczka
łyżka – łyżka, łyżka do butów, rodzaj pogrzebacza kowalskiego, ucho zwierzyny płowej, ucho kozicy
łyżusia – łyżeczka
łyżniczek – półeczka z otworami na drewniane łyżki
łyżnik – jak wyżej
łyżwa – łyżwa
łyżwiorz – łyżwiarz
łzawo patrzeć – patrzeć przez łzy, patrzeć ze smutkiem w oczach
łzawo pozierać – jak wyżej
łzawy – pobudzający do łez
łżeć – łżeć, kłamać
łzo – łza
łzowaty – z łzami, załzawiony

OM

M

maca – maca, placek żydowski
macać – macać, dotykać czegoś, sprawdzać coś
macać kury – sprawdzać, czy kury mają jajka
macany – taki, który był obmacywany, dotykany
macek – maczek, coś, co jest bardzo drobno sproszkowane
macharzina – pęcherz, woreczek na tytoń z pęcherza, zob. miechórek
macharzyna – jak wyżej
macharzynowy – wykonany z macharzyny
machnonć – machnąć, uderzyć (machnonć w kufe)
machnonć się – pomylić się (machnonek się w rachunkak), pójść lub pojechać gdzieś prędko (trza się machnonć do Miasta)
machórka – machorka, gatunek tytoniu
macica – macica w znaczeniu ogólnopolskim, główny korzeń drzewa
Maciek – Maciej
maciek – potoczne określenie grubego mężczyzny, wydatny brzuch, żołądek świni
macierz – macierz w znaczeniu ogólnopolskim
macierzonka – macierzanka, roślina z rodziny wargowych stosowana do celów leczniczych
macierzónka – jak wyżej
maciora – maciora, samica świni
macióra – jak wyżej
maciupci – bardzo mały, maleńki
maciupki – malutki, bardzo niewielki
maciupynki – maciupenki
maciutki – zob. maciupki
maciyrz – macierz, matka
maciyrzowy – matczyn
maciyrzonka – zob. macierzonka
mackać – niedbale pokrywać farbą, chlustać farbą, uderzać
macnonć – uderzyć, pochłapać farbą

macoha – macocha
macosyn – macoszy, przynależny macosze
macyn – matczyn
mać – matka
maćkara – straszdyło, brzydka osoba, maska wykonana z kory świerkowej
madejowe łoże – łoże tortur
madra – nerka
madra się ruso – wpadnięcie w histerię
madre rusyc – rozchorować się na nerki
madrowe ziele – roślina trędownik bulwiasty stosowany w lecznictwie
madrowiec – jak wyżej
madrowy – zrobiony z madrowca
Madziar – Węgier
Madziarka – Węgierka
madziarski – węgierski
Madziarsko – Węgry
magazin – magazyn
magaznier – magazynier
Magda – Magdalena
magiel – magiel w znaczeniu ogólnopolskim
magierka – czapka węgierska
magistrot – magistrat
maglować – maglować, przesłuchiwać, dogłębnie wypytywać
maglowany – poddany maglowaniu
magnaś – magnat
magnot – jak wyżej
mahlerz – oszust, krętacz
mahlerzy – oszukiwać
maibry – manewry
majacyć – majaczyć
majcinyta – mająteczki, majątki
majdać – kiwać czymś (majdać nogami)
majdać się – kiwać się
majdnonć – kiwnąć, uderzyć
majdnonć się – kiwnąć się
majeron – majeranek, roślina zielna z rodziny wargowych
majeronek – jak wyżej
majerz – folwark
majestot – majestat
majirón – zob. majeron
majki – młode pędy gałązek smreka
majkut – osoba leworęczna

majok – przywidzenie
majoki mieć – mieć zwidy, mieć przywidzenia
majontek – majątek
majowy – urodzony w maju
majówka – nabożeństwo majowe ku czci Matki Bożej
majster – majster, główny cieśla w grupie osób budujących drewniany dom, fachowy rzemieślnik, określenie osoby bardzo dobrej w danym rzemiośle
majsterka – rzemiosło stolarskie, rzemiosło budowlane, rzemiosło ciesielskie
majstrot – zob. magistrot
majstrować – zajmować się stolarstwem lub ciesielstwem, naprawiać jakieś urządzenie
majstrowo – żona majstra
majstrowy – majstra, należący do majstra
majtki – majtki w znaczeniu ogólnopolskim
majyntnica – bogaczka
majyntnik – bogacz
majyntność – majątność
majyntny – majątny, bogaty
majyrz – folwark, dwór, zob. majerz
majzel – stalowy przecinak
mak – mak, kwiat maku, nasienie maku
makaron – makaron, określenie osoby wysokiej i bardzo szczupłej (taki jak makaron)
makarus – osoba gruboskórna, osoba nieokrzesana
makaruśniok – jak wyżej
makatecka – niewielka serwetka, niewielka makatka, zob. makatka
makatka – tkanina wyszywana, zawieszana na ścianie
makowiec – ciasto z nadzieniem makowym
makowina – łodyga maku
makowy – związany z makiem, z dodatkiem maku
makówka – owoc maku
makuch – odpad po wyciśnięciu oleju w olejarni
makutra – miska gliniana używana do ucierania mas

malajcok – gatunek owsa o drobnym ziarnie
malawy – zbyt mały
maleć – stawać się mniejszym
maleńkość – wiek dziecięcy
Malina – imię nadawane krowom o czerwonej maści
malina – malina właściwa, owoc maliny
maliniocek – niewielkie poletko malin
maliniok – krzew maliny
malinisko – pole malin, obszar porośnięty krzewami malin
malinowy – o malinowym zabarwieniu, zrobiony z malin
malizna – coś małego, wyrażenie odczucia, że coś jest bardzo małe
malorz – malarz
malować – malować, zdzierać korę z rosnących drzew (jelenie pomalowały smrekii)
malować się – robić sobie makijaż
malowanka – obrazek, pisanka
malowany – malowany, ładny
malowidło – malunek, kredka do robienia makijażu
malownik – artysta malarz
malta – zaprawa murarska
malučkawy – zbyt mały
malučki – mały, malutki
malučko – bardzo mało czegoś, bardzo niewiele (malučko chybio)
malulinki – bardzo niewielki
malunek – obraz, drzewo otarte z kory przez zwierzęta
malusiecki – bardzo mały
malusinki – jak wyżej
maluški – zob. malučki
malutki – jak wyżej
malawy – zbyt mały, za krótki, za ciasny
Małgoška – Małgorzata
małmazyjo – małmazja, słodkie wino przedniego gatunku
mało – mało, niewiele, rzadko, bez mała, prawie, omal
mało co – niewiele brakując, niewiele potrzeba
mało co mniej – niewiele mniej
mało co wyncyj – niewiele więcej

mało co wysło – niewiele czasu upłynęło (mało co wyszło i już się mrocy)
mało dzie – niewiele gdzie, w niewielu miejscach
mało fto – rzadko kto
mało ftory – rzadko który
mało ftoryndy – rzadko którą
mało jaki – rzadki
mało ka – zob. mało dzie
mało kany – jak wyżej
mało kie – rzadko, nieczęsto
mało niewiele – niewiele, niedużo
mało ponieftory – rzadko który
mało sionga – miara objętości drzewa lub kamieni odpowiadająca około 4 kubikom
mało z tego – niewiele z tego wynika, ma mały wpływ
mało z tym – mało tego, jeszcze do tego
mało ze – bez mała, omal
Małocha – imię nadawane krowom maści czarnej
małorocny – niepełnoletni
małość – niepełnoletność
małupa – małpa, przezwisko nie lubianej osoby
mały – mały, niewielkiego wzrostu, niewielkich rozmiarów, skromny, płytki (mało woda)
mały figiel – ledwie co, prawie, tuż-tuż
mały moj – początek maja, zob. wielgi moj
mały nieduży – niewielki, nieduży
mały palec – najmniejszy palec kończyny
Mały Wóz – gwiazdozbiór Małej Niedźwiedzicy
mama – mama, matka, belka wyjątkowo starannie obrobiona
mamička – mama, matka
mamidło – zwid, widmo Brockenu
mamin – należący do matki, związany z matką
mamin cycek – chłopak niesamodzielny, osoba trzymająca się matki, maminsynek
mamka – gałganek z cukrem dawany dziecku do ssania, mama
mamlac – osoba niewyraźnie mówiąca, osoba mówiąca pod nosem, osobnik bezzębny

mamlacka – bezzębna kobieta, gałganek dawany niemowlęciu do ssania
mamlać – powoli jeść, przeżuwać, paplać, cedić słowa
mamloc – zob. mamlac
mamłoś – jak wyżej
mamrać – mamrotać, mówić pod nosem, mówić niewyraźnie
mamrok – osobnik mało rozgarnięty, osobnik słabo rozwinięty
mamrotać – mówić niewyraźnie, mruczeć
mamuna – dziwactwo, kobieta straszdyło, kobieta grubo ubrana, przezwisko złego człowieka
mamusia – pieśczołliwie o matce
mamusicka – jak wyżej
mamusin – matczyn, należący do mamusi
mamuška – pieśczołliwie o matce, mamusia
manatki – rzeczy osobiste, ubranie
manibry – manewry
manić – wprowadzać w błąd
maniebry – zob. manibry
maniera – zwyczaj
manierny – kapryśny, nieprzewidywalny
manierzysty – jak wyżej
manioki – otumanienie
maniora – chęćka, fantazja
manirka – maniera
mantel – płaszcz, płaszcz wojskowy
mantyl – jak wyżej
mańkut – osobnik leworęczny
mapa – mapa w znaczeniu ogólnopolskim
maras – błoto, kałuża błotna, brud, bałagan
marasić – brudzić, niszczyć, rozdeptywać
marasić się – brudzić się
marchew – warzywo marchew
marchew polno – roślina krwawnik
marchwiano zupa – zupa z marchwi
marchwica – marchwica pospolita, roślina trawiasta na halach, dobra do wypasu i lubiana przez kozice
marchwionka – zob. marchwiano zupa
marcok – zając urodzony w marcu
marcować – zaspokajać popęd płciowy u żbików i rysi

marcowy – urodzony w marcu
marcula – owca biała z czarnymi plamami
marcepon – marcepan, łąkoć, ciastko lukrowane
marec – marzec
marfica – zob. marchwica
marficiok – sasanka alpejska, roślina z rodziny jaskrowatych, zob. wietrznica
margaryna – margaryna w znaczeniu ogólnopolskim
marka – marka, etykieta, znaczek pocztowy, pieniądz
marknonć – odezwać się, odburknąć
markocić se – odczuwać przykrość, mieć żal, nudzić się
markotać – martwić się
markotnieć – popadać w smutek
markotniok – osoba smutna, pełna żalu, osoba bez poczucia humoru
markotno – smutno
markotność – smutek, żal
markotny – smutny, rozżalony
markowy – mający gwarantowaną jakość, firmowy
marmolada – marmolada w znaczeniu ogólnopolskim
marmololade zrobić – zgnieść coś całkowicie, zgnieść na miazgę
marnawy – kiepskawy, nie najlepszej jakości, nie najlepszego zdrowia
marniść – marnować
marniść się – niszczyć się, marnować się
marnieć – niszczyć
marnina – osoba niedożywiona, osoba krucha fizycznie, rzecz zmarnowana
marniok – osoba słaba fizycznie, osoba chorowita
marnizna – jak wyżej
marność – marność, coś, co jest bezwartościowe
marnota – marność, nędza, bieda, określenie osobnika o złej kondycji fizycznej, określenie osobnika bez charakteru
marny – kiepski, lichy
marny cas – czas niesprzyjający
marny los – zły los, kiepska przyszłość
marny widok – kiepska perspektywa

marsony – marszczony, pofałdowany
marscyć – marszczyć, fałdować
marscyć się – marszczyć się, pokrywać się zmarszczkami
marsina – padlina
marsiowy – marszowy (krok marsiowy)
marś – marsz, polecenie odejścia (marś stela!)
marśalek – marszałek
marud – osoba opieszala, nudziarz, osoba nudna
maruda – jak wyżej
marudnik – jak wyżej
marudny – opieszala, nudny
marunka – macierzanka
martwica – narośl, chore czy nabiegłe krwią części ciała
mary – połączone żerdzie służące do noszenia trumny ze zmarłym
mary nocne – zwiady senne
maryjas – cwancygier z wizerunkiem Matki Boskiej
Maryjo – Matka Boska, Maria
Maryna – Maryna, Maria
marynorz – marynarz
marynować – marynować w znaczeniu ogólnopolskim, zbyt długo i niepotrzebnie coś przetrzymywać
marzec – marzec
marzononć – marznąć, zamarzać, pokrywać się lodem, odczuwać zimno
masarnio – masarnia
mascone grule – kartofle okraszone
masconka – odgrzane na tłuszczu ziemniaki
mascony – okraszony tłuszczem
mascorz – człowiek ubrudzony, osoba w ubraniu zatłuszczonym, niechluj
maselko – ekspresyjnie o maśle
masierować – maszerować, iść zdecydowanie energicznym krokiem
masierunek – marsz
masina – maszyna, dawna nazwa sieczkarni
masingwer – karabin maszynowy, pistolet maszynowy, automat
masinista – maszynista

masinka – maszynka, maszynka do mięsa, maszynka do strzyżenia, obieraczka do ziemniaków, maszynka elektryczna
masinowy – maszynowy, automatyczny
maska – maska, nakrycie głowy pszczelarsza
masło – masło, masło krowie, masło owcze
masło zarobione – masło z ciepłej śmietany
masno – tłusto
masnąć – uderzyć w twarz
masny – tłusty, okraszony
masny rok – obfity rok, rok urodzajny
masorz – masarz
masowacka – masażystka
masować – masować, robić masaż
masowany – masowany, poddany masażowi
maszka – maść
maścić – maścić, okraszać, dodawać tłuszczu, bić kogoś mocno, przekupywać kogoś gotówką
maść – maść, maść lecznicza, kolor włosów na bydłętach i zwierzyńce
maskara – maskara, przebieraniec
maślany – maślany, zrobiony na maśle
maślić się – płakać, płakać bez powodu
maślak – grzyb maślak, określenie płaczka
maślak kudłaty – grzyb kozak
maślanka – maślanka
maślorka – górna część maśniczki, uniemożliwiająca wyciekanie śmietany podczas robienia masła
maśnica – drewniane naczynie do robienia masła, na które zakłada się maślorkę i ubija masło przy pomocy toporki
maśniczka – jak wyżej
maśny – zob. masny
maśtalnia – stajnia
matacony – mataczony, okłamywany
matacyć – mataczyć, okłamywać
mateyn – mateczyn, właściwy matce, należący do matki
matecznik – matecznik, komórka w plastrze pszczelim, w której wylęga się matka

materyjo – tkanina
materyjol – materiał budowlany, przedmiot dysputy
matka – matka, określenie żony, matka pszczela
Matka Bosko – Matka Boska
Matka Bosko Zabicno – Zwiastowanie Najświętszej Maryi Panny
matkości świata – okrzyk wyrażający przestraszach
matkować – zastępować matkę
matnio – matnia, pułapka
matoga – łamaga, niezdara, duch spotykany w starych domach
matonóg – rosnąca w owsie roślina życia roczna
matól – matoł, określenie niezbyt rozwiniętej osoby
matrona – dostojna kobieta, pogardliwe określenie dziewczyny, która bezzasadnie pozuje na dystyngowaną kobietę
matryco – matryca
matura – natura, zespół cech człowieka, charakter
maturny – ohotny, pełen energii
matuśka – pieszczotliwie o matce
matyrac – materac
mazać – smarować, bazgrać, brudzić coś, ścierać gumką
mazać się – płakać bez powodu
mazany – ścierany gumką
mazidło – smar, maść, pasta do butów
maznonć – maznać
mazok – mazak, płaczek, pastuszek
mazula – płaczka, kobieta brudna, kobieta niechlujna
mazulka – ekspresyjnie o mazuli jako płaczce
mazusia – jak wyżej
mazusiowaty – płaczliwy
mazuś – płaczek
maż – błoto, smar
mażglaty – kleisty
mażgoc – chłopak lubiący płakać, płaczek, mazgaj
mdleć – mdleć, tracić przytomność
mdlić – wywoływać nudności

- mdławo** – stan odczuwania mdłości, stan nudności
- mdławy** – niewyraźny, niezbyt dobrze czujący się
- mdło** – odczucie mdłości
- mdły** – mdły w znaczeniu ogólnopolskim
- mebel** – mebel w znaczeniu ogólnopolskim
- meblować się** – wyposażać mieszkanie meblami, kupować meble
- meceć** – beczeć, pobekiwać
- mech** – mech, zob. meh
- mechanik** – mechanik, osoba o technicznych uzdolnieniach
- mechaty** – mechowaty, pokryty mchem, pokryty drobnym włosem
- mechowaty** – jak wyżej
- mechy** – mchy, obszar pokryty mchem
- medetować** – medytować, rozmyślać o czymś, dumać
- medetownik** – osoba rozmyślająca, osoba medytująca
- medol** – medal
- medolik** – medalik
- medutować** – zob. medetować
- medytac** – zob. medetownik
- meh** – zob. mech
- mehowy** – z mchu
- mek** – zob. meh
- meldować** – meldować, składać ustny raport
- meldować się** – pojawiać się
- meloracyjo** – melioracja
- melorować** – meliorować
- menaśka** – menażka wojskowa
- mentelnica** – choroba bydła, motylica
- metryka** – metryka
- merski** – wstrętny, odrażający
- merynoska** – owca rasy merynos
- mesek** – drobny, miękki włos, gęsi puch
- mesek górski** – roślina lepnica bezłodygową, zob. musek górski
- Mesyjos** – Mesjasz
- meśleć** – myśleć
- meta** – meta w znaczeniu ogólnopolskim
- meter** – metr, miara długości, przyrząd do odmierzania (meter stolarski), miara objętości równa 1 kubikowi, miara ciężaru odpowiadająca 100 kg
- metrowy** – o pojemności 1 kubika, o rozmiarach 1 metra, o ciężarze 100 kilogramów
- metrówka** – duża chustka z frędzlami
- metryka** – metryka, dowód urodzenia
- metrzocek** – człowiek małego wzrostu, worek na ziemniaki
- metrzok** – metrowy worek na ziemniaki lub zboże
- mglawy** – słabowity, powolny w ruchach, niewykazujący radości życia
- mgleć** – zob. mdleć
- mglica** – mgiełka, opary nad wodą
- mglić** – mdlić, odczuwać mdłości
- mgła** – mgła, para, zob. gma
- mgło** – mdło
- mgłość** – mdłość
- miałceć** – miauczeć
- miałcek** – potoczne określenie kota
- miałcuś** – jak wyżej
- miałki** – sproszkowany, sypki
- miałkot** – miałczenie
- miano** – imię, nazwanie
- mianować** – nazywać, nosić imię, awansować (mianowali go na kaprola)
- mianować się** – nazywać się, mieć na imię (mianuje się Wojtek)
- mianowany** – mianowany, nazwany, osadzony w wyniku mianowania
- mianujom cie jako** – jak masz na imię
- miara** – miara, miara płótna lub sukna o długości ok. 60 cm, takt w muzyce
- miare brać** – mierzyć rozmiar u krawca
- miarecka** – niewielki pojemnik o objętości około 2 litrów
- miarka** – drewniany pojemnik do odmierzania objętości, ilość substancji mieszcząca się w miarce
- miarkować** – domyślać się, dorozumiewać się, sądzić, pamiętać, przypominać sobie, zob. mierkować
- miarkowany** – umiarkowany, ostrożny, rozważny
- miarowy** – równy, zgodny z rozmiarami
- miastecko** – miasteczko

miasto – miasto (jade do miasta), zamiast, zamiast tego (miasto tego, zrób to)
Miasto – Nowy Targ
miastowy – miejski
miastowy ciek – mieszcuch
miauceć – zob. miałceć
miauk – głos kota
miazdzony – miazdżony, zgniatany
miazdżyć – miazdżyć, ścierać na miazgę
miazga – warstwa łykodrzewna w pniach drzew
micha – micha, duża miska
michalski miesionc – wrzesień
micholek – kwiat aster karłowaty
miciarzyć – marnotrawić czas
miciurować się – spółkować
mie – mnie
miech – miech służący do dmuchania w kuźni
miechować – dmuchać miechem w kuźni lub organach kościelnych, kalikować
miechór – sakwa na tytoń, moszna
miechórek – skórzana lub wykonana z pęcherza torebka na tytoń, zob. macharyzna
miechy – potocznie płuca (tyn to mo miechy), miech kowalski, miech w organach
miecować – wzmacniać połączenie słupa z pławią przy pomocy systemu zastrzałów
miecowanie – wzmacnianie zastrzałami połączenia słupa z pławią
mieć – mieć, posiadać, mieć gdzieś położone lub ukryte, mieć jakąś dolegliwość, mieć kogoś, mieć obowiązek lub powinność, mieć nadzieję
mieć bzika – zachowywać się nieodpowiedzialnie
mieć chrapke – mieć ochotę na coś
mieć chuć – czuć ochotę, odczuwać pociąg seksualny
mieć chynć – mieć ochotę
mieć ciong do – mieć skłonność do
mieć ciynzki leb – odczuwać kaca
mieć ciynzkom rynke – być surowym, stosować lanie jako środek wychowawczy
mieć cug – odczuwać potrzebę zrobienia

czegoś, mieć ochotę zrobić coś
mieć dobrom głowe – być mądrym, potrafić wypić dużo alkoholu, trudno się upijać
mieć głowe – jak wyżej
mieć głowe nie od parady – być mądrym, radzić sobie rozumem
mieć fart – mieć szczęście, mieć powodzenie
mieć humor – być w dobrym nastroju
mieć lekom mowe – posiadać zdolności krasomówcze, w przypadku dziecka wykazywać się zdolnością wczesnego mówienia
mieć lekom rynke – nie mieć skłonności do karania, wychowywać bez karcenia
mieć lypkie rynce – mieć skłonność do kradzieży
mieć miare – zachowywać umiar, być roztropnym
mieć mir – mieć poważanie
mieć mlyko pod nosym – być gołowąsem, nie być jeszcze dojrzałym
mieć na głowie – mieć jakiś kłopot, mieć zmartwienie, myśleć o czymś permanentnie
mieć na kwatyrze – wynajmować mieszkanie
mieć na pamiynci – pamiętać o czymś
mieć na podoryndziu – mieć pod ręką, mieć w zasięgu ręki
mieć na prziziorze – doglądać, mieć nadzór
mieć na uwodze – pamiętać o czymś
mieć na zawołanie – mieć w każdej chwili
mieć namoncone we łbie – głupio się zachowywać, nie być odpowiedzialnym pod względem zachowania
mieć nasrane we łbie – jak wyżej
mieć nerwy – być cierpliwym
mieć nute – mieć słuch, dobrze śpiewać
mieć ogon – nie zamykać drzwi za sobą
mieć pare – być silnym, być pełnym energii
mieć pełno w dupie – nie odczuwać niedostatku, grymasić
mieć pełno w gaciak – być w dużym strachu
mieć pełno w rzici – zob. mieć pełno w dupie

mieć płone ocyska – źle widzieć, mieć kiepski wzrok
mieć płono we łbie – być umyślowo chorym, cierpieć na zaburzenia psychiczne, nie mieć zdolności do nauki
mieć po (kimsi) – wykazywać cechy po kimś
mieć pod rynkom – mieć coś w zasięgu ręki, mieć coś lub kogoś pod kuratelą, zob. mieć na podoryndziu
mieć pokopyrtane we łbie – zob. mieć namoncone we łbie
mieć popieprzone we łbie – jak wyżej
mieć pozior – baczyć, doglądać, zob. mieć na prziziorze
mieć prawo – mieć słuszne żądanie
mieć prowde – mieć rację
mieć przekichane – być w trudnej sytuacji, być w sytuacji bez wyjścia
mieć przesrane – jak wyżej
mieć prziciong – być atrakcyjnym
mieć pysk jako wrota – być kłótnikiem, być krzykaczem
mieć roki – być pełnoletnim
mieć rozum – być mądrym
mieć sie – miewać się, czuć się, zob. miywać się
mieć sie ku cemu – być bliskim czemuś, zbliżyć się ku czemuś
mieć sie ku sobie – podobać się wzajemnie
mieć sie na bacności – być czujnym, uważać
mieć sie na ostrożności – jak wyżej
mieć sie płono – czuć się kiepsko, mieć się z pyszna
mieć sie za co – wywyższać się, mieć wygórowane mniemanie o sobie
mieć spokojnom głowe – żyć bez kłopotów, nie mieć problemów
mieć spust – dużo jeść, mieć duży apetyt
mieć sto chuci na (coś) – mieć wielką ochotę na (coś)
mieć strach – odczuwać obawę, bać się
mieć swoje roki – zob. mieć roki
mieć swój rozum – kierować się własnym rozsądkiem
mieć twardom rynke – być surowym

w wychowaniu, karcieć
mieć w dupie – lekceważyć coś, nie przejmować się czymś
mieć w głowie – być pod wpływem alkoholu
mieć w głowie nie płowy – być mądrym
mieć w jednym palcu – mieć coś opanowane całkowicie
mieć w nosie – lekceważyć coś lub kogoś
mieć w palcu – zob. mieć w jednym palcu
mieć w ryncie – trzymać kogoś, być posiadaczem czegoś
mieć w rzyci – zupełnie lekceważyć coś lub kogoś
mieć w zacności – poważać kogoś, odczuwać szacunek
mieć we łbie – zob. mieć w głowie
mieć wiare – wierzyć, ufać, mieć ufność
mieć wiaer w rzyci – być silnym, być pełnym energii
mieć wiatry – mieć wzdęcia
mieć wypite – być w stanie nietrzeźwym
mieć za co – darzyć szacunkiem, mieć w poważaniu, zob. mieć w zacności
mieć za nic – lekceważyć kogoś, nie uważać go za partnera, być w stosunku do kogoś aroganckim
mieć za swoje – doświadczać przykrości, doświadczać jakiegoś dopustu
mieć zadość – jak wyżej
mieć zadufanie – być zarozumiałym
mieć zdanie – wyrażać swoją opinię, mieć przekonanie o czymś
mieć znacynie – być ważnym w określonych okolicznościach
miednica – miednica, misa służąca do mycia
miednicka – miedniczka
miedziany – wykonany z miedzi, wykonany z blachy miedzianej
miediok – miediok, garnek miedziany, moneta o niskiej wartości
miedzo – miedza, graniczny pas pola
miedzuch – przestrzeń między domem a stodołą lub stajnią
miedzuf – jak wyżej
miedzuk – jak wyżej

miedz – miedz
mieh – zob. miech
miehy – płuca
miehy grajom – chorobliwy świst płuc
miejsce – miejsce
miejscem – miejscami
miejszym – jak wyżej
mielierz – stos drewna do wypalania
mielować – miłować
mielowany – miłowany
miely – miły, przyjemny, sympatyczny
Mielyz, Mocny – Umiłowany, Potężny Boże
miemy – niemy
mieniać – zamieniać
mieniać się – zamieniać się, dokonywać wymiany
mieniany – wymieniony, zamieniony
mienić się – błyszczeć
mienie – mgnienie
mienie oka – mgnienie oka
miera – miara, zob. mira
mierendzać – przeżuwać strawę, cedzić słowa (nie godo, ba mierendzo)
mierendzorka – krowa długo przeżuwająca, kobieta cedząca słowa
mierendzorz – mężczyzna cedzący słowa
mierkać – ściemniać
mierkać się – ściemniać się
mierknonć – zanikać, niknąć
mierkować – zob. miarkować
mierkować się – uważać, być umiarkowanym, nie pozwalać sobie
mierkownie – ostrożnie, z rezerwą, uważnie
miernicki – geometra
miernik – jak wyżej
mierny – mierny, celny
mierski – uciążliwy, natrętny
miertwieć – być przerażonym, drętwieć (miertwiół ze stracha)
mierwa – gmatwanina, resztki zgrabionej słomy
mierwić – płatać, kotłować
mierynda – torba z jedzeniem noszona podczas pasienia
mieryndzac – osoba cedząca słowa, osoba wolno mówiąca

mieryndzać – zob. mierendzać
mierzawiec – osobnik wstrętny, osobnik odrażający
mierzić – mierzić, denerwować, drażnić swoją obecnością lub zachowaniem
mierzcieć – jak wyżej
mierzioncka – wstręt, obrzydzenie
mierzki – denerwujący; osobnik, który mierzi
mierzwa – coś, co jest poplątane, zmierzwiłone siano, resztki zgrabionej słomy, zob. mierwa
miesać – mieszać
miesanie – mieszanie, robienie zamętu
miesanie owiec – łączenie owiec w kiedel
miesanka – mieszanica, nawóz sztuczny wieloskładnikowy
miescanka – mieszcanka, mieszkanka Nowego Targu
miescan – mieszczanin, mieszkaniec Nowego Targu
miescka – zob. miescanka
miescki – miejski
miescon – człowiek mieszkający w mieście, mieszcuch, mieszkaniec Nowego Targu, zob. miescan
miesconka – zob. miescanka
miescorz – zob. miescon
miesek – mieszek, skórzany pojemnik na coś, sakiewka, moszna u mężczyzny
miesionc – miesiąc, księżyc
miesioncek – księżyc, określenie tyśiny na głowie, rogalikowaty motyw zdobniczy
miesioncek w kole – poświata księżycowa na niebie, wskazująca na zmianę pogody
miesiorz – rzeźnik
miesiyncnik – miesięcznica trwała, roślina zielna z rodziny krzyżowych, zob. podstol
mieskać – nudzić kogoś, niecierpliwić, zwlekać, mieszkąć
mieskanie – mieszkanie
mieso – mięso
miesopusty – zapusty, karnawał
mieśce – miejsce
mietelka – mietelka

mietlica – wysoka trawa rosnąca w zbożu, z charakterystyczną wiechą, wiechowate rozgałęzienie wierzchołka smreka
mietlisko – miotła z gałęzi świerczyny
mietlorz – rzemieślnik wyrabiający miotły
mietła – miotła
miewać – mieć od czasu do czasu, mieć okazjonalnie
miewać się – mieć się (jakoz się mewos?)
miewany – posiadany okazjonalnie, rzadko spotykany
miga – błysk
migacka – miganie
migać – migać, pomykać, szybko biec lub jechać
migdał – migdał
migiem – błyskawicznie, szybko
migiym – jak wyżej
migiym się uwinonć – szybko coś zrobić
miglanc – cwaniak, spryciarz, osoba uchylająca się przed poniesieniem trudu, kombinator
migłaś – jak wyżej
migota – promień
migotać – migotać, błyskać
migotać się – mienić się, dawać odbłysk, chwiać się
migotka – zob. migowka
migotliwy – mieniący się, chwiałący się
migowka – coś, co migocze; coś, co rozbłyskuje; coś, co daje odblask
mijacka – wyprzedzanie, wymijanie, miejsce na drodze przeznaczone do wymijania
mijać – przechodzić lub przejeżdżać obok, pozostawić coś przez nieuwagę, upływać w czasie (mijo rocek za rockiem)
mijać się – mijać się, przechodzić obok siebie w danej chwili, odchodzić w przeszłość, umierać
mijać się z powdom – być w błędzie, mówić nieprawdę
mijanka – zob. mijacka
mijok – niedokoszony kawałek ziemi
mijowka – niedokoszona kępka trawy
mikłać – płątać
mikłać się – płątać się w odpowiedzi

miklany – płątany
Mikołoj – Mikołaj
miksowacka – mikser, maszynka do rozdrabniania
miksować – miksować, rozdrabniać
mila – mila, stos drewna do wypalania, zob. mielerz
milcek – milczek, mruk
milckowaty – lubiący milczeć, nie lubiący zabierać głosu
milcoń – zob. milcek
milicyjant – milicjant, funkcjonariusz Milicji Obywatelskiej
milicyjo – Milicja Obywatelska, posterunek Milicji Obywatelskiej
milicyjon – zob. milicyjant
milicyjont – jak wyżej
milijon – milion
milimeter – milimetr
miloński – ogromny
milońskich djablów – do miliona diabłów (rodzaj przekleństwa)
milońsko – ogromnie, niezmiernie
milowy – milowy, znaczący (milowy krok)
mina – mina, mina wybuchowa
mincyrz – waga z ruchomym ramieniem, zob. mińcerz
mineny sie casy – przeszedł czas
mineny sie dutki – wydane zostały pieniądze
miniśter – minister
miniśtrant – ministrant
miniśtrantować – służyć do mszy, być ministrantem
miniynty – pominięty, wyprzedzony
minon cas – przeszedł czas, upłynął czas
minonć – przejść obok, opuścić coś, nie trafić, roztrwonić, upłynąć
minonć się – umrzeć (minon się), skończyć się
minuta – minuta, jednostka czasu, chwila
minutka – chwilka, chwileczka
mińcerz – zob. mincyrz
miodny – obfitujący miodem (miodny rok)
miodówka – nalewka na miodzie
miol – miał
miolki – miałki, sypki, drobny

mionć – miąć, zgniatać, kruszyć lub łamać coś
mionć się – miąć się, kruszyć się, zginać się, być podatnym na zgniecenie
miondlica – przyrząd do zdzierania paździerzy z lnu
miondlić – oddzielać włókna lnu od paździerzy, miedlić
miondlony – miedlony
miot – pomiot, psie potomstwo
miotąć się – wikłać się w sidłach
miozga – łyko, miazga pod korą drzewa, zgnieciona masa
miód – miód, gęsty syrop
mir – mir, poważanie
mira – kijek, na którym jest znak zobowiązania bacy do zapłaty w naturze na podstawie wielkości udoju
mirkać – zmierzchać
mirko się – zmierzcha się
mirować – ustalać i znaczyć zobowiązania bacy względem właścicieli owiec, zob. mira
mirta – mirt, roślina z rodziny mirtowatych
mirtwieć – martwieć, drętwieć
mirwa – motyw zdobniczy w kształcie rombu
misa – duża miska, miednica
miscysko – jak wyżej
misecka – miseczka, mała miska
miska – miska, naczynie kuchenne, miednica, zagłębienie polodowcowe w górach
mistrz – mistrz, biegły rzemieślnik
mistrzownik polny – roślina jержmianka większa
misyje – okresowe uroczystości kościelne
misyjonarz – misjonarz
miśkac – nóż używany do kastrowania, zob. miśkowac
miśkarować – być miskorzem (zob. miśkorz)
miśkorz – osoba, która dokonuje kastracji
miśkowac – nóż do kastrowania, zob. miśkac
miśkować – kastrować
miśkowany – kastrowany
mitrynga – daremny trud, osoba chorowita,

rzecz lub osoba przynosząca troskę
mitrynznica – utracjuszka
mitrynzny – mizerny, wątły
mitrynżyć – roztrwaniać, marnować
mitrynżnik – utracjusz, osobnik marnujący czas, leń
mitwać – płatać, mierzwić
mitwany – płątany, gmatwany
mitygować – mitygować, uspokajać, zwracać uwagę komuś na niestosowność zachowania
mitygować się – powstrzymywać się
miydnicza – miednicza
miyście się – określenie używane przy pożegnaniu, bywajcie zdrowi
miylok – drządek służący do obracania kamienia żaren
miyłosierdzie – miłosierdzie
miylosierny – miłosierny
miylosne ziele – roślina miłosna górską
miyłościwy – miłościwy, pełen miłości dla drugich
miyłośnik – kochanek, osobnik miłujący coś
miyłość – miłość
miyłować – miłować
miyłowany – miłowany, kochany
miynciućki – mięciutki
miyndlica – urządzenie do miedlenia lnu
miyndlić – miedlić
miyndlorka – kobieta miedląca len, zob. trocka
miyndzy – między, wśród (miyndzy nami same siuhaje)
miyniać – wymieniać, dokonywać zamiany
miyniać się – zamieniać się
miynić się – nazywać się
miynkawy – miękawy, zbyt miękki
miynkcyć – zmiękzczać
miynkcyć się – mięknąć, robić się elastycznym
miynki – miękki
miynkiś – jesteś miękki
miynknonć – mięknąć
miynko krowa – krowa lekko dojąca się
miynko się cuć – odczuwać mdłości
miynko trowa – ogólna nazwa roślin delikatnych

miynkućki – mięciutki, bardzo miękki
miynkulinki – jak wyżej
miynkuški – jak wyżej
miynta – mięta, napar miętowy, ziele mięty
miynta prowadziwo – jak wyżej
miyntka – zob. miynta
miyntolić – miąć, zgniatać
miyntolony – mięty, zgniatany
miyntosić – zob. miyntolić
miyntosony – zob. miyntolony
miyntowy – miętowy
miyntus – cukierek miętowy
miyntusek – jak wyżej
miyra – mirra
miyrnik – miernik, miarka
miyrt – mirt, dekoracyjna roślina donicz-
kowa, zob. mirta
miyrwa – mierzwa, słoma pozostała na
polu po zebraniu snopów, zob. mierwa
miyrwić – płatać, wichrzyć, zob. miyrz-
wić
miyrwionka – karma z miyrwy (zob. miyr-
wa)
miyrwiony – płatany
miyrzać – mierzyć, dokonywać pomiaru,
robić przymiarkę, celować
miyrzany – mierzony
miyrzwa – zob. miyrwa
miyrzwić – zob. miyrwić
miyrzwić sie – ulegać splątaniu
miyrzwiony – zob. miyrwiony
miyrzycie – mierzyć, brać miarę, celować
miysac – mieszadło, urządzenie do mie-
szania czegoś
miysacka – mieszanie, mieszadło
miysać – mieszać, mieszać coś, gmatwać
coś, przeszkadzać w czymś, łączyć owce
w stado w czasie wychodzenia wiosną
na wypas, grzebać w czymś, mówić nie-
składnie, ugniatać ugotowane ziemniaki
przy pomocy tłucki (zob. tłucka)
miysać sie – mieszać się, wtrącać się, wpa-
dać w zamieszanie
miysadelko – mieszadło
miysadło – mieszadło
miysanie – mieszanie
miysanie owiec – łączenie owiec w stado

miysaniec – mieszaniec, ktoś lub coś
o różnych cechach
miysanka – mieszanka, wieloskładnikowy
nawóz sztuczny
miysany – mieszany, posiadający różne
cechy
miysarka – mieszarka
miysiarnio – rzeźnia, masarnia, sklep
z mięsem
miysić sie – u bydła przestępować z nogi
na nogę
miysiorka – kobieta pracująca w masarni,
żona rzeźnika
miysiorz – rzeźnik, określenie nieetycznego
myśliwego polującego tylko dla zdo-
bycia mięsa
miysiung – mieszanina żwiru z wodą i ce-
mentem, zaprawa betonowa
miyskać – mieszkać
miyskanie – mieszkanie, kwatery
miyso – zob. mieso
miysok – zob. miysadło
miysopusty – zob. miesopusty
miysć – zamiatać, sypać śniegiem, sypać
kurzem
miywać – mieć coś okazjonalnie, mieć coś
od czasu do czasu
miywać sie – zob. mieć sie
miywojcie sie – rodzaj pożegnania i życze-
nia bywajcie zdrowi
miywować – zob. miywać
miywowany – posiadany od czasu do cza-
su
mizerny – mizerny w znaczeniu ogólnopolskim
mizerocek – biedactwo, chudзина
mizerok – biedak, chudzielec, osoba słaba
fizycznie
mizerota – jak wyżej
mizeryjo – mizeria, niedostatek, bieda
miznoné – zniknąć natychmiast
mlac – roślina jastrzębiec kosmaczek
(mlecz), także mniszek pospolity oraz
pepawa wielkokwiatowa
młańdrac – osobnik wolno jedzący
młańdrać – wolno jeść
młańdrawo – powolnie

młańdrawy – powolny, ociężały
mlaskac – osobnik mlaskający w czasie jedzenia lub mówienia
mlaskać – głośno jeść
mlasknonć – wydać odgłos mlaskania
mlazgrawy – klejący się, lepki, określenie osoby powolnej, osoby ociężałej
mlec – zob. mlac
mlecie – mielenie, zmielone ziarno, mąka
mleć – mleć, mówić byle co, mówić bez potrzeby (miele jynzorem)
mlety – mielony
mluzgać – chlupotać
mluzgnonć – chlupnąć
mlyc – mlecz, dmuchawiec, mniszek pospolity, zob. mlec
mlycarnio – mleczarnia
mlycko – mleczko, biała wydzielina mleczu
mlycniok – cielę karmione mlekiem, podrostek, młokos, ząb mleczny
mlycno – dojna, dająca dużo mleka
mlycny zomb – ząb mleczny
mlycok – niemowlę, ząb mleczny
mlycusio – zob. mlycko
mlyko – mleko
mlyko kwaśne – zsiadłe mleko
mlyko krzcić – rozcieńczać mleko wodą
mlyko mieć pod nosym – być niedojrzalym
mlyko nosić pod nosym – jak wyżej
mlyko słodkie – słodkie mleko, mleko bezpośrednio z udoju
mlacka – niewielka młaka (zob. młaka), podmokła łączka
mlacny – podmokły obszar, podmokły teren
mlacysty – jak wyżej
młaka – podmokła łąka, bagienko, moczar
młakowy – pochodzący z młaki
młócba – młócka
młode lata – młodość
młode państwo – państwo młodzi
młode roki – zob. młode lata
młodniczek – młodnik, zagajnik
młodnieć – młodnieć w znaczeniu ogólnopolskim
młodnik – młodnik, młody las

młodo godzina – wczesna pora, pora za wczesna, by kłaść się spać lub wstawać
młodo pani – panna młoda
młodo panna – jak wyżej
młodość – młodość, młody wiek
młody – młody, niedojrzały, wczesny, niedawno zrobiony, niedawno nabyty, zob. młody pon
młody cas – wczesna pora, zob. młodo godzina
młody pon – pan młody
młodzi – zob. młode państwo
młodziok – młodziak, dorastający chłopak
młodziutki – bardzo młody
młodziyniec – młodziwiec, kawaler
młodzo – młodość
młot – duży młot dwuręczny
młotecek – młoteczek
młotek – młotek, określenie osoby topornej
młócek – osoba młócąca zboże
młócić – młócić, bić mocno
młócka – młocka, czynność młócenia zboża
młócować – młócić zarobkowo
młócyńie – młócenie
młódka – młoda kura, młoda niewiasta, młody ptak łowny
młódź – młodzięż
młyn – młyn
młynarski – należący do młynarza
młynarzowy – jak wyżej
młynarzować – być młynarzem
mlynek – młynek, młynek do kawy, maszyna do oddzielania zboża od plew (zob. wiejacka), lej powietrzny
młynica – potok do młyna, część młyna mieszcząca urządzenia do mielenia
mlynkować – oddzielać ziarno od plew, używając młynka
mlynorecka – córka młynarza
mlynorka – młynarka, żona lub córka młynarza
mlynorski – należący do młynarza
mlynorz – młynarz
mlynorzowy – zob. mlynorski
mlynorzów – zob. mlynorski
mlyński – pochodzący z młyna, będący na wyposażeniu młyna (mlyński kamiyń)

mnik – mnich, zakonnik
mniska – mniszka, zakonnica
mniyj – mniej
mniyjsy – mniejszy
mnohenko – wiele, dużo, sporo
mnoho – jak wyżej
mnożyć – mnożyć
mnożyć się – mnożyć się
mnożynie – mnożenie
mo – ma
mo fajt – ma cechę (kogoś), jest podobny (mo fajt dziadka)
mo pare – jest silny
mo siust – zob. mo pare, jest szybki, jest zwinnie
mo wiater – zob. mo pare
mobilizacyjo – mobilizacja
moc – moc, siła, dużo, wiele
moc pić – dużo pić, często pić
mocać – moczyć
mocać się – moczyć się, doprowadzać się do przemoknięcia
mocany – moczony
mocarny – mocny, potężny, bagnisty, wywodzący się z moczar
mocarzina – gatunek kwaśnej trawy rosnącej na podmokłym gruncie
mocarzisko – podmokły teren, bagnisko, podmokła łąka
mocka – osad w fajce
mocki – dużo, wiele
mockowy tabak – tytoń do żucia
mocnie – mocno
mocnieć – nabierać siły
mocny – mocny, silny, wytrzymały
mocny Boże – wezwanie do Boga
mocny kany – wezwanie równoznaczne z mocny Boże
mocor – moczar, bagno, zob. mocydło
mocorz – osoba mocna, mocarz
mocorzysko – zob. mocor
mocórka – małe bagienko, podmokła łąka
mocyć – maczać, moczyć, trzymać w wodzie (mocyć lyn)
mocyć się – moczyć się, być zanurzonym w wodzie, nie utrzymywać moczu

mocydło – moczdyło, mały staw lub zagłębienie z wodą służące do moczenia lnu
moćkorz – męczyzna żujący tytoń
moderny – nowy, nowoczesny
modlić się – modlić się
modlitebnik – modlitewnik, książeczka do nabożeństwa
modlitwa – modlitwa, pacierz
modlitwe zgodać – odmówić pacierz
modływać się – modlić się czasem, odmawiać czasem pacierz
modła – wzór, krój, moda, drążek stanowiący miarę w pracach budowlanych
modlować – odmierzać odległość przy pomocy modły, dopasowywać belki w czasie prac ciesielskich
modlowany – dopasowany wedle wzoru, dopasowany na modłę
modrawy – niebieskawy
modrowe ziele – zob. madrowe ziele
modrowiec – jak wyżej
modry – ciemnoniebieski
modrzew – modrzew, zob. skwyirk
modrzyk – roślina modrzyk górski
modzel – odcisk na ręce pochodzący od ciężkiej pracy
modzić – tworzyć coś, robić coś
modzony – tworzony, robiony
moić – przyozdabiać, stroić, zob. mojić
moićewy – moi kochani
moj – maj
moj wielki – druga połowa maja
moja – moja, żona
moja baba – żona
moja beskurcyjo – moja zła żona
moja staro – zob. moja baba
moja ślubno – jak wyżej
moja wereda – zob. moja beskurcyjo
mojaśty – forma zwracania się do siebie kobiet lub kawalera do panny (mojaśty drogo)
moji kochani – moi drodzy, formuła grzecznościowa
moji ostomiyli – jak wyżej
moji piykni – moi piękni, formuła grzecznościowa
mojić – zob. moić

mojka – młoda szyszka świerkowa, młody pęd drzewa iglastego
mojok – majak, urojenie, przywidzenie
mojoki mieć – mieć sen pełen przywidzeń
mojony – strojony, przyozdabiany
mojowy – majowy, będący w maju
mojówka – zob. majówka
mojściewy – wyrażająca szacunek forma zwracania się do mężczyzny
moknonć – moknąć
mokradlany – pochodzący z mokradła, bagienny
mokradło – mokradło, podmokły teren
mokrawo – za mokro, zbyt mokro
mokrawy – wilgotny, niezupełnie suchy
mokrość – mokradło, wilgoć
mokrućki – całkowicie mokry
mokrutki – jak wyżej
mokry – mokry, przemoczony
mokry cas – okres słoty
mokry jak ciele – przemoczony doszczętnie
mokry jak mys – jak wyżej
mokry rok – rok obfitujący w deszcze
mokrzina – podmokłe pole
mokrzizna – jak wyżej
mokrzutki – zob. mokrućki
mokrzuteńki – jak wyżej
mokwa – moczar, grząski grunt, wilgoć, dżdżysta pogoda, coś, co jest przemoczone
molestować – natrętnie prosić
monić – zwodzić, doprowadzać do błędzenia, otumaniać
momidło – mamidło, duch otumaniający człowieka, przedmiot, który nas podstępnie zwabia
momrać – mamrotać
momynt – moment, chwila, krótki czas
moncelina – mętna zupa, mętny płyn
moncić – mącić, mieszać, powodować zmętnienie, zakłócać spokój
moncka – mączka kostna stosowana jako nawóz, mączka, substancja mialka
moncnica – otwór pod kamieniem młyńskim, z którego sypie się mąka
moncny – mączny, zrobiony z mąki

moncony – mieszany
mondel – mendel, miara odpowiadająca 15 snopom lub 15 sztukom czegoś (mondel joj)
mondrala – mądrala
mondroń – mędrek
mondrość – mądrość
mondrować – mędrkować
mondry – mądry, chytry, przemądrzały
mondrze – mądrze
moniek – cwaniak
monita – monit, pisemne przypomnienie
monka – mąka
monka biolo – mąka pszenna
monka corno – razowa mąka, żytnia mąka
monkinia – mąkinia, jarząb mączny, drzewo rosnące w reglu dolnym
monstrancyjo – monstrancja
mont – zamieszanie, bałagan, bójka (mont na weselu), mętna woda
mont we lbie – mętlik, nawał myśli, zamęt w głowie
monter – monter, elektryk
monterka – praca, zawód montera
montwica – drewniana kłotewka do mieszania płynów
montwić – mieszać
monz – mąż
Morcin – Marcin
morcin – kwiat chryzantema
morcinowy miesionek – listopad
morda – pysk zwierzęcia, wulgarnie o ustach
mordacka – mordęga
mordecka – pyszczyk
mordować – mordować, męczyć, zamęczać, wymiotować, mieć biegunkę
mordować się – mordować się, zamęczać się, pracować ponad siły, przeżywać uciążliwości
mordowisko – dopust, choroba, mordęga
mordownik – ktoś, kto zbyttnio kogoś lub coś nadweręża lub zamęcza
mordunek – mordęga, trud, wysiłek
mordynga – zob. mordacka
mordyrka – jak wyżej

mores – respekt, dyscyplina, karność
mores mieć – mieć respekt, być dyscyplinowanym
moresować – karcić
moresowany – karcony
moreśny – karny, uczciwie postępujący, surowy
morga – miara powierzchni gruntu odpowiadająca około 0.57 hektara
morowica – jucha, krew nienormalna (ze smoka usła morowica), zsinienie
morowika – roślina czworolist pospolity
morowo zaraza – epidemia, choroba, której zarazki przenoszone są drogą oddechową
morowy – odważny, hardy, śmiały
mortwy – martwy, nieżyjący
morus – określenie człowieka hardego, śmiałek
morusować – zachowywać się zuchwale
morusowaty – zachowujący się zuchwale
moryngaty – pręgowany jak ryba, pasiasty, barwiony w pasy
moryngowaty – jak wyżej
morzić – niedostatecznie karmić, nie dawać jeść, głodzić
morzisko – silny ból brzuszny, zapalenie wyrostka robaczkowego, zob. morzysko
morzony – głodzony
morzyca – zob. morzisko
morzyć – zob. morzić
morzyć się – głodować, głodzić się
morzysko – ból w piersiach, bolesna dusznica, kolka u konia, silne bóle brzucha, zob. morzisko
mosiondz – mosiądz
mosiondzowaty – mający wygląd mosiądzu, o zabarwieniu mosiądzu
mosiondzowy – mosiężny
mosionz – zob. mosiondz
mosionzny – zob. mosiondzowy
mosiynzny – jak wyżej
Moskol – Rosjanin
moskol – placek owsiany lub owsianoziemniaczany wypiekany na blasze
moskolicek – mały placek owsiany, mały moskol (zob. moskol)
moskolik – jak wyżej

most – most, tylna część napędowa samochodu
mosteczek – niewielki most, mostek
mostek – mostek, mostek stanowiący część ciała
mostowe – opłata za przejazd przez most
mostowy – przynależny do mostu, osobnik pobierający opłatę za przejazd przez most
mościć – wyścielać, wykładać
mościć się – sadowić się wygodnie
motać – nawijać, gmatwać
motać się – płątać się
motany – nawijany, gmatwany
motek – zwój przędzy, kłębek
motocygiel – motocykl
motocyk – jak wyżej
motocykiel – jak wyżej
motok – motak, przyrząd do nawijania przędzy
motorówka – motorowa piła do drewna
motowidło – narzędzie do motania przędzy
motór – motor, silnik, motocykl
motycka – mała motyka używana do prac w ogródku
motycusia – ekspresyjnie o motycze
motyka – motyka, narzędzie do kopania, narzędzie stolarskie do żłobienia rowków w drewnie
motyka złóbcasto – specjalne dłuto do wyrobu drewnianych rynien
motyl – motyl w znaczeniu ogólnopolskim
motylica – motylica, choroba zwierząt
motyliczek – motylek
mowa – mówienie, przemówienie, gwara, język
mowa trowa – przemówienie bez głębszej treści, mówienie czegoś, co nie zasługuje na uwagę
mowe mieć – przemawiać
mowe odjonć – zaniemówić
mowe stracić – przestać mówić
mowe trzimać – przemawiać, perorować
mowiać – mawiać, mówić coś wielokrotnie
mowny – rozmowny, dużo mówiący
mozdzyń – kołek łączący bahra (zob. bahro) w drewnianym kole, świder do wiercenia otworów w dzwonach kół

może – może
mozel – zob. model
moznawy – prawdopodobny do wykonania, dość bogaty
možno – można, jest dopuszczalne, jest możliwe
możność – możliwość
możny – możny, bogaty, zasobny (możny pon)
mozolić się – robić coś z trudem
mozolony – robiony z trudem
mozół – trud, znój
moż – zob. maż
moździerz – moździerz
moździerzowy – moździerzowy
możliwy – możliwy, do zniesienia, do zaakceptowania
móc – móc, potrafić zrobić lub wykonać
mój – mój, należący do mnie, stanowiący moją własność, mąż
mój stary – mąż
mól – owad mól
mór – zaraza, pomór
mórg – zob. morga
mówić – mówić w znaczeniu ogólnopolskim
mówny – zob. mowny
mózg – mózg w znaczeniu ogólnopolskim
mózg mieć – prawidłowo myśleć
mózgiem ruszyć – wymyślić coś
mracnawy – mało widoczny, trochę ciemny
mracnica – ciemność
mracyć się – zmierzchać się
mrajceć – miauczeć, popłakiwać, narzekać, zob. mrawceć
mrajcek – określenie marudnego dziecka, płaczek
mrajcuś – jak wyżej
mraknoné – zamruczeć, wydać piskliwy głos
mraka – ciemność, mrok
mraknoné – wilgotnieć, mroczyć się
mrakoć – dziatwa, dzieciarnia
mrakota – mrok, ciemność, zamroczenie
mrawceć – płakać, popłakiwać, zob. mrajceć
mrawcek – zob. mrajcek

mrawić się – tłoczyć się
mrawo – słotno
mrażnica – stała zagroda na halach albo na leśnych pastwiskach, zrobiona z kamieni lub smreków
mreć – mrzeć, umierać (ludziska mrejom jakoby muchy)
mrocnawy – mrocznawy, ciemnawy
mroczny – mroczny, ciemny
mroczyć się – zmierzchać się, mroczyć się
mrocynie – zapadanie mroku
mrok – mrok, ciemność
mrokyć się – zob. mroczyć się
mrowca – mrówka
mrowcyca – emocjonalnie o mrówce, duża mrówka
mrowi mnie – mam dreszcze, przechodzą mnie ciarki
mrowica – duża mrówka, dreszcze
mrowić – odczuwać dreszcze
mrowić się – kłębić się, plenić się
mrowie – wiele, duża liczba, ciżba (mrowie luda)
mrowie przechodzo – zob. mrowi mnie
mrowiecki – ciarki, mrowie
mrowiecnioł – mrowisko
mrowieć – butwieć, próchnieć
mrowisko – mrowisko, kopiec mrówek
mrozek – mróz, lekki mróz, zob. mrozik
mroziaty – określenie konia, którego sierść zawiera siwe plamki
mrozić – mrozić, zamrażać, ochładzać
mrozik – zob. mrozek
mrozik chyto – zaczyna być mroźno, opada temperatura
mrozisko – duży mróz
Mrozula – imię nadawane krowom maści czerwono-mroziastej (zob. mroziaty)
mrozy – okres pogody cechujący się niskimi temperaturami
mrozy idom – nadchodzi okres niskich temperatur
mrozy trzimiom – trwa okres niskich temperatur
mroźnica – zagroda dla bydła na hali
mrówcok – niedorosły niedźwiedź żywiący się mrówkami

mróz – mróz, szron, niska temperatura
mróz chyto – spada temperatura
mróz przechodzi – odczuwa się strach
mróz trzimie – jest niska temperatura
mrucnąć – mruczeć
mruczek – mruczek, osobnik małomówny
mrucny – smętny, ponury, pozbawiony humoru, małomówny
mrugać – mrugać, dawać znaki oczami
mrugała – osobnik dający znaki mruganiem
mrugnąć – mrugnąć
mrug – mrug, osoba małomówna, osoba pozbawiona humoru
mrugliwy – małomówny
mrukość – jak wyżej
mrzić – wymierać, umierać masowo (ludziska mrejom jako muchy)
mrzyć – jak wyżej
mrzysłód – osoba niedojadająca, osoba ciągle głodna
mso – msza
mszał – mszał
msor – teren bagienny, torfowisko
msorz – rzemieślnik zajmujący się mszeniem budynku
msyca – mszyca, mała muszka
msyć – uszczelniać szpary w budynku pomiędzy belkami przy pomocy tzw. skryntek z mchu lub wiórów
msynie – uszczelnianie szpar pomiędzy belkami, sposób wykonania i ułożenia skryntek uszczelniających szpary pomiędzy belkami
mścić się – mścić się, pastwić się
mściwiok – osoba mściwa
mściwota – mściwość
mściwy – mściwy, mszczący się
muceć – muczeć, przeciągle ryczeć (krowa mucey)
mucha – mucha w znaczeniu ogólnopolskim
mucha cłek – osoba wątpa, osoba niegodna zainteresowania
mucholapka – lep na muchy
muckać – ssać, wydając charakterystyczny odgłos
muckać się – całować się

muckany – ssany, całowany
mucnonić – jednorazowo zassać, ulotnie pocałować
mudracka – określenie kobiety chytrej, kobiety przebiegłej
mudrok – męczyzna przebiegły, osobnik przemądrzały
mukinia – zob. monkinia
mulać – przeżuwać, bardzo wolno jeść
mulany – przeżuwany
mularka – praca murarza, murowanie
mularski – murarski
mulda – garb terenowy, określenie przyjęte ze słownictwa narciarskiego
muldać – ssać cukierek, ssać smoczek
muldek – potoczne określenie oseska, specjalny smoczek do ssania, lniany gałganek z cukrem dawany dzieciom do ssania
mulduś – jak wyżej
mulić – osadzać muł, odczuwać młodości
mulisko – błotnisty teren, podmokły teren
mulok – osobnik wolno jedzący
mulorka – zob. mularka
muloz – murarz
muł – muł, określenie osoby upartej
mułowaty – powolny, wolny w działaniu
mumrok – osoba małomówna
muństuk – munsztuk
mur – mur, podmurówka pod domem
murarka – murarka, czynność murowania
murbeton – w potocznej mowie na pewno (murbeton będzie)
murcacy – baran lub owca mająca czarną plamę na pysku
murceć – mruczeć (kot murcy), wydawać odgłos mruczenia, szemrać, zrzędzić
murcek – osoba mrukowata, osoba umorusana
murcok – jak wyżej
murcula – owca z czarną plamą na pysku, określenie niezadowolonej kobiety
murculowaty – zrzędzający, niezadowolony
murecek – niewielki murek
murek – mały mur
murgać – mrugać, puszczać do kogoś oko

murganie – mruganie
murgnonć – mrugnąć
murknonć – mruknąć, odpowiedzieć krótko, odezwać się krótko
murorz – zob. mulorz
murować – murować w znaczeniu ogólnopolskim
murowanica – kamienica, dom murowany
murowanie – murowanie, praca murarska, pewnie (murowanie jutro to będzie)
murowaniec – dom murowany z cegły lub kamienia
murowany – murowany, wykonany na drodze murowania, pewny (murowane, co bede)
mursec – butwieć, murszec
murselina – zob. zmurselina
mursyna – padlina
mus – obowiązek, przymuszenie
mus nie mus – wątpliwy obowiązek
muse – powinieniem, muszę
musek górski – zob. mesek górski
mussem – zob. muse
musiec – musiec, być przymuszonym
musielin – muślin
musielinowy – muślinowy
musielka – muszelka, zob. kostki
musiwać – czasem być zmuszonym do czegoś
muska – muszka
musorka – muchomór
musowo – obowiązkowo
musowy – niezbędny, obowiązkowy
musyca – duża mucha
musysko – jak wyżej
muśelka – muszelka
muśla – muszla
muśtarda – musztarda
muśtardówka – słoik po musztardzie używany jako szklanka lub kieliszek
muśtra – musztra
muśtrować – musztrować, dyscyplinować
muśtrowanie – musztrowanie
muśtrowany – musztrowany
muterka – mała mutra
mutra – mutra, nakrętka na śrubę
muzeum – muzeum, skansen

muzycka – kapela
muzycki – muzyczny
muzyk – grajek, członek kapeli góralskiej
muzyka – kapela, zespół muzyczny, zabawa z muzyką, grajek (śniego muzyka nicego), zob. muzycka
muzykant – zob. muzyk
muzykont – jak wyżej
muzykować – grać na instrumencie, grywać w kapeli góralskiej
my – my
mycka – mycka, czapeczka z pomponem
mykaty – noszący myckę
myć – myć w znaczeniu ogólnopolskim
myć sie – myć się
mydelnicka – mydelniczka
mydelko – mydelko, niewielkie mydło, ekspresyjnie o mydle
mydlano skała – miękki, rzeczny kamień, którym można szorować brud
mydlany – pochodzący z mydła (mydlano piana), określenie osoby nijakiej, bez charakteru
mydlić – mydlić, mówić coś, kamuflując prawdę (nie mydlij mi)
mydliny – mydliny, woda z mydłem w niej rozpuszczonym
mydlorka – zob. mydelnicka
mydło – mydło, produkt wyrabiany domowym sposobem z tłuszczu świńskiego i sody kaustycznej
mydol – medal, order
myjacking – mycie
myjać – myć czasem
myjać sie – myć się okresowo
myjocek – niewielka ściereczka używana do mycia naczyń kuchennych, niewielki szaflik do mycia naczyń, zob. myjok
myjocka – kobieta myjąca zarobkowo
myjok – zmywak, ścierka do mycia garnków
myk – unik, ucieczka (zrobiył myk), zniknięcie (zrobiył myk i z ocu przepod)
myknonć – uciec, zniknąć
mylić – mieszać, plątać coś
mylić sie – mylić się w znaczeniu ogólnopolskim

- myłka** – pomyłka
- myncarnio** – męczarnia, określenie ciężkiej pracy
- myncyc** – męczyć, zadawać cierpienia, dręczyć, robić coś nieudolnie (nie robi, ba myncy)
- myncyc się** – męczyć się, cierpieć, trudzić się, przeżywać męczarnie
- myncydło** – coś męczącego; coś, co wyczerpuje
- myncylój** – osobnik, który nie dożywia bydła, skąpiec
- mynda** – wesz łonowa, określenie wyrażające negatywny stosunek do osoby, którą cechuje nieprzyjemny sposób bycia, zachowania i relacji do innych ludzi
- myndel** – zob. mondel
- myndraus** – mędrzec, osoba mądra, osoba rozumna
- myndrek** – osobnik przemądrzały, cwaniak
- myndreus** – zob. myndraus
- myndrkować** – mędrkować, udawać mądrego
- myndrol** – zob. myndraus
- mynka** – męka
- mynki** – męczarnie
- mynkola** – osoba natrętnie prosząca o coś, osoba, która wyzwala odczucie zmęczenia
- myntel** – motyl
- myntelica** – motylica, choroba bydła
- myntny** – mętny
- myntor** – mentor, człowiek lubiący moralizować, lubiący pouczać
- myrda** – niewielki kawałek pola, określenie osoby bardzo łatwo ulegającej wpływom
- myrdać** – merdać, kiwać, machać (diabliśko myrdo ogonym)
- myrdać się** – kiwać się, chwiać się
- myrdek** – chłopczyk, siusiaczek
- myrdka** – kawałeczek pola
- myrdkać** – zob. myrdać
- myrdnonć** – kiwnąć, machnąć
- myrdnonć się** – zachwiać się, zakiwać się,
- umrzeć
- myrdolka** – coś, co się kiwa
- myrgać** – kiwać, drgać
- myrk zrobić** – niepostrzeżenie zrobić unik przed czymś
- myrknonć** – niepostrzeżenie uciec lub przelecieć (myrknon nie wiedzieć kie)
- myrsina** – brzydactwo, osoba odrażająca, łobuz, drań
- myrsinowaty** – odrażający, budzący obrzydzenie
- myrsnonć** – rzucić, przewrócić
- mys** – mysz
- mysa** – jak wyżej
- mysi** – związany z myszą, o kolorze myszy
- mysiaty** – myszaty, popielaty, mający mysi kolor
- mysie gówno** – określenie lekceważące względem osoby mało znaczącej
- mysikrólik** – ptak mysikrólik
- mysiglów** – nietoperz, zob. gacopiyrz
- mysińce** – odchody myszy
- myska** – myszka, określenie dziewczyny ruchliwej o niewielkim wzroście
- myskować** – myskować, szperać
- mysolów** – myszółów
- myśleć** – myśleć, przypuszczać (myślołek, co mi sie udo), troszczyć się o kogoś (myśli o dzieciak), pamiętać (juz tele roki jako sie pominon, zaś ona furtem o nim myśli)
- myślenieć** – potocznie problem, potrzeba poważnego zastanowienia się (mom myślenieć)
- myślönka** – myśl
- myślunek** – pomysł (tyn to mo myślunek)
- myto** – myto, wynagrodzenie za służbę
- myty** – myty w znaczeniu ogólnopolskim
- mywać** – myć od czasu do czasu
- mywać się** – myć się od czasu do czasu
- mywany** – myty od czasu do czasu
- mywować** – zob. mywać
- mzeć** – drzemać, majaczyć
- mzyć** – bardzo drobno padać (dyscycek mzy)
- mzynie** – mżenie

N

na – na, do (pošli na Poronin), w, we (na południe juz był), po (poseł na wino), podczas (na spaniu), dla (na chłopa to nie pasuje), za (na rok niewiada jako będzie), przez, w okresie (na trzy roki inok roz go widzioł), ku (był mu na pomocy), o (prziseł na północ)

na amyn – całkowicie, do cna, bez śladu (przepod na amyn)

na bakier – na ukos, na bok, w niezgodzie (na bakier z władzom)

na bank – na pewno (na bank bede)

na bioło – zgodnie z przepisami, zgodnie z prawem, stwierdzenie białej kolorystyki czegoś

na Boga – okrzyk wyrażający stan podniecenia, stan oburzenia

na bok – skierować się na lewą lub prawą stronę, zejść z drogi

na boku – załatwiać coś nieoficjalnie, robić coś bez zezwolenia, dorabiać sobie poza głównym miejscem pracy

na borg – na kredyt

na bóskom wóloom – według boskiej woli

na brzyzek – na cmentarz

na całego – zdecydowanie, mocno (trza ís na całego)

na całom pare – jak wyżej

na cały głos – bez ściszenia głosu, donośnie

na cas – w porę (przysel na cas)

na casie – w przewidzianym terminie, we właściwym czasie

na cco – na czczo

na chwile – przez chwilę, niedługo, zob. na kwile

na chwilecke – przez bardzo krótki czas, przez chwilkę

na chwilke – przez krótki czas

na copy – rodzaj więzby belek (płazów) chałupy

na cos – zob. na cas

na cupioncku – w przysiadzie, w pozycji kucznej

na cupku – zob. na cupioncku

na cysto – bez straty, całkowicie, w zupełności

na ćworo – na cztery części

na dalyj – w dalszej perspektywie, dalej

na despet – na złość, wyrządzając przykrość

na dešpet – jak wyżej

na dniak – za kilka dni, niedługo

na dniu – w dzień, o dziennej porze

na dobre – na dobre, z pożytkiem

na dorywki – dorywczo

na dość casu – zob. na cas

na dól – w dół, zob. dołu

na drobno – na małe kawałki

na drugim świcie – po śmierci

na dubelt – dawać podwójną warstwę gontów lub desek

na dupie siedzieć – siedzieć spokojnie, nie wychylać się

na dwoje – na dwie części

na dzisiyjse – wedle dzisiejszego stanu (przedwojny złoty na dzisiyjse worce dziesiontke)

na dziwy – nad podziw, w stopniu zadziwiającym

na felc – sposób łączenia ze sobą drewnianych elementów

na fleku – po pijanemu (jechał na fleku)

na galop – w pośpiechu, na gwałt, galopem

na glanc – wyczyścić do uzyskania połysku, zrobić coś bez reszty

na gładko – do uzyskania wygładzonej powierzchni, sposób wiązania belek bez robienia zaciosów

na głos – mówić głośno, nie szeptać

na gołego – nago, zob. na goło

na goło – nago, na golasa, do gołej skóry (ostrzyzony na goło)

na góre – wyżej, na miejsce wyżej położone

na górze – w miejscu znajdującym się wyżej

na hajto – zarzucony przez ramię (niesie worek na hajto)

na hnu – wstrętnie

- na hylu** – na pochyłości
na iment – całkowicie, zupełnie (na iment jak zaboczył)
na imynt – jak wyżej
na iste – naprawdę, rzeczywiście, zob. na isto, zob. na iście
na isto – jak wyżej
na iście – jak wyżej
na izbe – na strych
na izbie – na strychu
na jaskółcy ogon – typ złącza ciesielskiego
na jadwyncie – w czasie adwentu, w adwencie
na jaw wyjś – stać się wiadomym
na jawie być – być w stanie świadomości
na jednako – jednakowo, tak samo, zob. jednako
na jedno – na to samo, nareszcie
na jedno kopyto – wedle tego samego wzoru, wedle tego samego przepisu
na jednom stronie – nierównomiernie, tylko jednostronnie
na jednej nodze – natychmiast, szybko
na jyzu – krótkie ostrzyżenie
na karku – wkrótce, niedługo (świynta na karku)
na karku mieć coś – mieć coś terminowego do zrobienia
na karku mieć kogoś – być przez kogoś indagowanym
na klynckak – na klęczkach, klęcząc
na klynconcku – jak wyżej
na końcysto – do szpica, kończąc coś ostrzem
na kopyrtki – zob. na wykopyrtki
na kozdy pak – na wszelki wypadek
na koze – sposób łączenia ze sobą elementów futryny okiennej lub drzwiowej
na kraj świata – w daleki świat, na krańce świata
na kraju – z brzegu, na krawędzi
na kraj – na brzeg, na krawędź
na kryde – na borg (wzion na kryde)
na krziz – poprzecznie, krzyżując elementy, ustawiając elementy prostopadłe do siebie
na krziz słomy nie przelożyć – zupełnie
- nic nie robić, nie udzielić żadnej pomocy w pracy fizycznej
na kupe – na stos; zrzucając na jeden stos, mieszając razem; wspólnie (syćka na kupe sie biyli)
na kwile – na chwilę, zob. na chwile
na kwilecke – zob. na chwilecke
na kwilke – zob. na chwilke
na lewo – w lewo, na lewą stronę, nielegalnie (wzion dutki na lewo)
na lezoncku – leżąc, w pozycji leżącej
na lotku – w lot, migiem, od razu
na łapu capu – byle jak, w pośpiechu, nie dbale
na macke – łupanie kłoców drewna wzdłuż słoii
na malučko – na niewiele, na trochę
na małym shelku – niewiele brakując (na małym shelku i cłek by sie kopyrtnon)
na marne – zmarnowane, zmitrężone, zaprzepaszczone (gazdówka zesła na marne)
na miare – według rozmiaru
na mój dusiu – na moją duszę (rodzaj przysięgi czy zapewnienia)
na mój prawdu – okrzyk wyrażający zdziwienie (na mój prawdu, kielo okrutny!) lub mający potwierdzić wypowiedziane stwierdzenie (na mój prawdu, co tak było)
na mój rozum – wedle mojego mniemania
na mój stoprowda – stokrotna prawda (rodzaj przysięgi)
na mój weru – na moją wiarę (rodzaj przysięgi)
na mur – na pewno (zrobie to na mur)
na nic – doszczętnie zmarnowane, do niczego (cało robota na nic)
na niwere – całkowicie, nagle
na nogak – pieszo
na noparstek – tyle, co napastrzek, bardzo mało
na nowiu – w okresie pierwszej kwadry Księżyca
na nowo – powtórnie, ponownie
na obláp – rodzaj wiązania belek na węglach
na obyrtke – naokoło

na ocak – w sposób widoczny (na mojik ocak to syćko było)
na odchodne – odchodząc, w związku z wychodzeniem
na odwiecyrz – przed zmrokiem
na odwyrтке – na odwrót
na okólke – sposób wypasu uwzględniający kolejność, permanentne wykonywanie czynności
na okrongło – stale, bez przerwy
na okryntke – mocować lub szyć wokół
na opak – odwrotnie, na przekór
na opak świata – od rzeczy, na opak
na osłode – dla pocieszenia, ukojenia
na ostatek – w końcu, kończąc, nareszcie
na ostatku – jak wyżej
na ostro – zdecydowanie, konfrontacyjnie (posło na ostro), mocno hamować
na ościyrz – całkowicie otworem (dźwyrze na ościyrz), na pełną szerokość
na oślyp – na oslepa, nie widząc, nie zważając na nic
na owijke – owijając wokół
na ozaist – zaiste, z pewnością, istotnie, naprawdę
na ozajst – jak wyżej
na ozwidku – o brzasku, o świcie
na ozwidianiu – jak wyżej
na pamiontke – aby coś lub kogoś upamiętnić
na parade – na pokaz, dla przechwałki
na paskude – dla zepsucia czegoś, w celu wyrządzenia szkody
na piychte – pieszo
na piyknie – całkowicie, zupełnie
na plask – płasko, równoległe do podłoża
na plasko – jak wyżej
na plask – jak wyżej
na pocekaniu – na poczekaniu, niebawem, za chwilę
na pochytro – w pośpiechu, naprędce
na pockaniu – zob. na pocekaniu
na podłuś – wzdłuż, zob. na pozdłuś
na podolku mieć – trzymać coś na kolanach
na podoryndziu – w zasięgu ręki, pod ręką
na podzim – tuż przed zimą

na pohop – pochopnie, bez zastanowienia
na pokłymbe – niepotrzebnie, by sprawić kłopot (na pokłymbe tu jest)
na pokoz – na pokaz
na pokuse – na przekór, w celu zdenerwowania kogoś
na pokusenie – jak wyżej
na pole – na dwór, poza drzwi domu
na polu – na dworze, na zewnątrz domu
na połówke – na połowę, na dwie równe części
na poły – na połowę
na popróżnicy – nadaremnie, na próżno
na poprzek – poprzecznie, zob. na posprzyc
na poprzyk – jak wyżej
na porzondku – składnie, porządnie
na posprzyc – poprzecznie, prostopadle do czegoś, sprzecznie
na pośrodku – w środku czegoś, w centralnym punkcie czegoś, wewnątrz czegoś
na potym – na później, w czasie przyszłym (to se wezne na potym)
na pozdłuś – zob. na podłuś
na poziór – z wyglądu, pozornie, na pozór
na pozłuś – zob. na podłuś
na pół – na połowę, na dwie równe części
na prag – na miążgę, na proch
na prah – jak wyżej
na prawo – na prawą stronę, w prawą stronę
na proci – naprzeciw
na przeciwnoś – na przekór
na prociwy – jak wyżej
na prost – prosto
na prosto – jak wyżej
na próžno – na próżno, na darmo, bez obciążenia (jedzie na próžno)
na przedaj – na sprzedaż
na przedej – jak wyżej
na przedoj – jak wyżej
na przekopyrtki – przewracając się, robiąc przewrotki
na przekopyrtky – jak wyżej
na przelaje – na przelaj
na przelój – jak wyżej
na przestrzoł – na wylot, szeroko (dźwyrze otwarte na przestrzoł)
na prześmiech – dla żartu

na przewyrt – na odwrót
na przodek – na przód, do przodu
na przodku – z przodu, w przedniej części, najpierw
na przycepke – na przyczepkę, dodatkowo
na racku – raczkując, w pozycji raczkującej
na rać – sposób łączenia ze sobą słupów z ocapami
na raniu – rankiem
na raty – na gwałt, koniecznie
na razie – tymczasem (na razie daje ci telo), forma pożegnania (ide juz, na razie)
na rety – zob. na raty
na rok – za rok, w przyszłym roku
na roz – na jeden raz
na równo – na dwie równe części
na ruji – w okresie godowym, zob. rujo
na rybi ogon – sposób wiązania węglów drewnianej budowli
na rynce gionć – mocować się rękoma opartymi łokciami na stole
na rzecy – w istocie
na scynście – szczęścia, szczęśliwie, forma życzenia (winsuje na scynście i na zdrowie)
na sermater – byle jak, bez dbałości
na shelku – na skłonie, u kresu (w tyk rokak cłek juz na shelku)
na siedonočku – siedząc
na sile – siłą, gwałtem
na siyle – jak wyżej
na skos – ukosem, na ukos
na smyka – transportować bezpośrednio, ciągnąc
na sompas – samopas, bez przewodnika, bez pasterza
na splat – na raty, na kredyt
na spodek – na spód
na spodku – na spodzie
na sposobność – z okazji
na sprzedaj – na sprzedaż
na sprzedoj – jak wyżej
na sprzyc – w poprzek, zob. na posprzyc
na sprzycność – przeciwnie, sprzeciwiając się (na sprzycność babie poseł w hole)
na sranie – bez potrzeby, niepotrzebne (na sranie mi to)

na stare roki – na starość, w podeszłym wieku
na sto dusiu – rodzaj przysięgi, forma zapewnienia (na sto dusiu nie wyim)
na sto pierony – do stu piorunów
na stojoncku – stojąc, na stojąco
na strone – na bok
na strone iść – iść załatwić potrzebę fizjologiczną
na syr – wymiar liczony wszerez
na świoro – zob. na ćwioro
na śmierć – na śmierć, całkowicie
na śpic – do szpica
na śpicasto – jak wyżej
na śpioncku – w czasie snu
na śport – pójść gdzieś na lewo, wagarować
na środek – do środka, do centrum, na scenę (wołajom go na środek)
na środku – na środku, w środku, w centralnym położeniu
na śródwiecyrz słonka – na południowy zachód
na store – na sztorc
na stych – sytuacja, kiedy zwierz w czasie polowania idzie wprost na myśliwego
na świtanu – o świcie
na telo – na tyle
na troje – na trzy części
na tu – masz tu
na udry iść – nie zgadzać się, kłócić się
na ukos – pod kątem
na umarcu – być w stanie umierania
na umyranu – umierając
na umór – na umór, w stopniu bardzo dużym
na upartego – gdyby się uprzeć (na upartego do sie to zrobić)
na usiust – na bok w stosunku do kierunku ruchu
na usiyl – gwałtem, przemocą
na wdy – na zawsze
na wiare – bez kościelnego ślubu (zyjom na wiare)
na widok – z wyglądu
na widoku – mieć upatrzone coś (mo jom na widoku)
na wiecór – wieczorem

na wiecyrz – zob. na wiecór
na wieki – na zawsze
na wieki wieków – jak wyżej
na wyrch – do góry, na górę (położ na wyrch), uwidaczniając stronę wewnętrzną (obrócić na wyrch)
na wyrchu – na szczycie, na górze
na wyrk – zob. na wyrch
na wnuku – wewnątrz
na woge przysiongać – przysięgać na rzetelność zeznań
na woge przysiyngać – jak wyżej
na wse – na zawsze
na wskroś – na wylot
na wychojdy – na co dzień
na wychodne – na odejście
na wychód – w kierunku wyjścia, na czas wyjścia
na wydziór – wydzierając sobie
na wykopyrcki – przewracając się
na wypryndki – czym prędzej
na wyprzódki – na wyścigi
na wyrzond – na złość, na przekór
na zabicie – w ogromnym pośpiechu, nie zważając na ewentualne skutki (jechoł na zabicie)
na zadku – z tyłu, w tyle, na tyłku (ślizgnon i jechoł na zadku)
na zawse – na zawsze
na zbój iść – iść zbójować
na zbyciu – do sprzedania
na zbyrk – na odgłos dzwonka
na zdłuś – wzdłuż
na zdrowie – na zdrowie, życzenie dobrogo zdrowia, forma toastu
na zgrubś – zob. na syr
na zhrubś – jak wyżej
na złość – zrobić coś, by zdenerwować, wyrządzić komuś despekt
na złuś – wymiar liczony wzdłuż
na zmirku – o zmierzchu
na zmirku – jak wyżej
na zomb – coś do przegryzienia, zakąska, sposób wiązania belek z charakterystycznymi wycięciami
na zomek – sposób łączenia ze sobą belek w ich części narożnikowej

na zromb – zob. na zomek
na zwyś – na wysokość, wzrost (na zwyśmo meter)
nabajać – opowiedzieć dużo zmyślonych rzeczy, głupstw
nabajdurzony – zmyślony
nabajdurzyć – zob. nabajać
nabajany – zob. nabajdurzony
nabarłożony – pełen nieporządku
nabarłożyć – narobić nieporządku
nabażgrać – namalować coś, co trudno rozpoznać, napisać coś, czego nie można odczytać, zob. bazgrać
nabażgrany – napisany niestarannie, napisany niezbyt czytelnie
nabechać – nalać obficie (o deszczu), zalać mocno, zmoczyć (nabechało do siana)
nabechać się – obficie napić się (krowy się nabechały na potoku), objeść się
nabechany – najedzony, napojony
naberesyć – przemoczyć doszczętnie
nabić – nabić, natłuc (nabiył zwierz), narozbijać (nabiyli talorków), nabijać, załadować (nabiył gwer)
nabić kiesyń – bogacić się niezastuzenie
nabić się – przebić się
nabijac – nabijak, przyrząd do nabijania fajki, naciągacz
nabijacka – naciągaczka, ładowarka baterii elektrycznej
nabijać – osadzać (nabić kose), napychać coś czymś, ładować
nabijać się – kpić z kogoś, naśmiewać się
nabity – nabity, załadowany (gwer nabity)
nabiydować się – doświadczyć biedy, permanentnie biedować
nabiydzić się – utrudzić się, wykonując jakąś czynność
nabiydzony – wykonany etapowo, bez zachowania harmonijnej całości
nabiyracka – łopatka, chochelka, nieuczciwe postępowanie doprowadzające kogoś do straty
nabiyrać – nabierać coś, zachęcać kogoś, doprowadzając go do straty, okłamywać kogoś
nablizać – przybliżać

nabliżać się – przybliżać się, zbliżać się
nabliżyć – przybliżyć
nabliżyć się – przybliżyć się
nabochować – nakłąć, zob. bochować
naboć się – przeżywać obawę przez dłuższy czas
nabozny – nabożny
nabożyństwo – nabożeństwo
nabożnica – nabożna kobieta
nabożnik – nabożny osobnik
nabój – nabój w znaczeniu ogólnopolskim
nabrać – zacerpnąć coś, wziąć coś, wprowadzić kogoś w błąd, oszukać kogoś, nakraść, wziąć na kredyt
nabrać się – dać się wprowadzić w błąd
nabrany – oszukany, zacerpnięty
nabroić – spsoić coś, napytać sobie biedy zachowaniem
nabuchać – narzucać bezładnie, przemoczyć (nabuchało do siana), bardzo zbić
nabuchany – narzucany bezładnie
nabudować – wybudować dużo czegoś
nabudować się – zmęczyć się budowaniem
naburmusony – nadąsany, niezadowolony
naburmuszyć się – naburmuszyć się, nadąsać się
naburzyć – narobić nieporządku, poburzyć coś, nastukać
naburzyć się – nastukać się (naburzyłek sie, kielo wazło i nikogok nie zastoł)
nabuzować – wojowniczo podniecić, poburzyć
nabuzować się – podniecić się wojowniczo
nabuzowany – zdenerwowany, wojowniczo podniecony
nabyć – kupić (nabył konia), wejść w posiadanie
nabytek – to, co zostało nabyte
nabyty – kupiony, posiadany w wyniku nabycia
nacebulić – przyprawić mocno cebulą
nacebulony – przyprawiony mocno cebulą
nacedzić – cedząc, otrzymać dostateczną porcję płynu
nacedzić się – upić się
nacedzony – pijany, upity
nachapać – chciwie nagromadzić

nachapać się – wzbogacić się nieuczciwie
nachapany – dostatecznie zabezpieczony w wyniku chapania, chciwie nagromadzony
nachodzić – nachodzić kogoś, odwiedzać kogoś permanentnie
nachodzić się – zachodzić gdzieś wielokrotnie; znużyć się, chodząc
nachytać – nałapać
nachytany – nałapany
naciepiać – narzucać się
nacinać – znaczyć za pomocą nacięcia
naciobrać – nabrudzić, nachlapać
nacionć – ściąć czegoś dużo
naciongac – naciągacz, oszust
naciongacka – naciągaczka, oszustka
naciongać – naciągać coś lub kogoś, naprężyć, nakładać (naciongnon portki), wyłudzać, stosować kurację fizyoterapeutyczną
naciongać się – napręzać się, wychylać się, trwonić majątek
naciongany – naciągany, wydłużany przez naciąganie, naprężony
naciongniony – naciągnięty, wydłużony, założony, naprężony
naciongnoć się – naciągnąć się
naciskać – naciskać, wywierać presję, przygniatać
naciskowany – naciskany
naciukać – nagadać, napleść
naciukać do usu – jak wyżej
naciulać – nagromadzić, ciułać
naciulany – nagromadzony ciułaniem
naciupać – narąbać
naciupać się – dużo rąbać, rąbać aż do zmęczenia (doś się w zyciu naciupoł)
naciupany – narąbany
naciyc – naciec
naciyrać – smarować ciało lekiem
naciyrzeć się – nacierpieć się
naco – daczego, po co
nacosnocony – mocno przyprawiony czosnkiem, natarty czosnkiem
nacosnocyc – przyprawić mocno czosnkiem
nacólek – rzemień w uździe przechodzący koniowi przez czoło, górna część odrzwi
nacudować się – nadziwić się

nacukrzeć – doprawić cukrem, zbyt wiele nasypać cukru
nacycnik – stanik
nacykać – nasiusiać (dziecko nacykało)
nacyckać się – nasycić się, ssać pierś
nacykany – nasiusiany
nacylować – namierzyć, brać na cel
nacylowany – wycelowany, namierzony
nacynie – sprzęt, narzędzia
nać – łodygi ziemniaków, buraków
naćciwiać – odbierać komuś cześć
naćciwić – dotknąć kogoś, odebrać komuś cześć
naćkać się – najeść się
naćpać się – jak wyżej
naćpany – najedzony
nad – nad, panować nad czymś, znajdować się nad czymś
nad raniym – nad ranem, przed wschodem słońca
nadać – nadać, wysłać, dać wskazówkę
nadać się – nadawać się, przypaść do gustu, pasować, zdarzyć się
nadając się – nadawać się, pasować
nadany – udany, pasujący, wysłany
nadarymno – nadaremnie
nadarzyć – zesłać, nastęrczyć
nadarzyć się – zjawić się, przytrafić się
nadawać – wymyślać komuś bez jego wiedzy, wygadywać na kogoś, wysłać coś na pocztę
nadawać się – nadawać się, odpowiadać jakimś wymogom, pasować (barz to dziywce sie nom nadaje)
nadawany – wysyłany
nadbić – przybić coś do czegoś
nadbudować – dobudować wzwyż
nadbudówka – nadbudowana część budynku
nadchodzić – przybliżać się, zbliżać się
nadcynić – częściowo coś skonsumować (nadcynił chlyb)
nadcyniony – częściowo napoczęty
naddać – nadłożyć
nade – nad
nadeptać – gniotać, nakłaść (nadeptoł fure siana)

naderwać się – podźwignąć się
nadetchnonć – natchnąć
nadganiać – wyprzedzać zaplanowany termin
nadgonić – wyrównać opóźnienie
nadgoniony – wyprzedzony pod względem terminu
nadgroda – nagroda
nadkiśniony – lekko skwaszony
nadkładać – zwiększać rozmiar, wydłużać (nadłożyć drógi)
nadkłodka – nadkładka, dodatek
nadkrywać – dawać przykrycie od góry
nadkukować – wyglądać z ukrycia, zerkać
nadlotka – pierwsze pióro w skrzydle ptaka
nadłozony – zwiększony w wyniku dołożenia nadkładki
nadłożyć – wydłużać coś, dodając nadkładkę; dodać czegoś (nadłożył drógi)
nadłupać – częściowo rozłupać
nadniesiony – podniesiony, przesunięty
nadniyś – unieść coś chwilowo, przesunąć coś, unosząc (trza nadniyś wóz)
nadnosić – nadnosząc, przesuwając coś
nadnosony – unoszony, podnoszony
nadoić – udoić pewną ilość mleka
nadojony – wypełniony mlekiem z udoju
nadoleć – nadażyć, dotrzymać w czymś tempa (nadolył za nim kosić)
nadolek – doszyta dolna część koszuli
nadonć – nadać, nadmuchać
nadonć się – nadać się
nadonzyć – nadażyć
nadpić – upić trochę
nadpłacić – zapłacić więcej niż się należało
nadpsuć się – ulec częściowemu zepsuciu
nadpsuty – stan czegoś z widocznymi elementami zepsucia
nadrobić – odrobić straty, narobić kawałków, pokruszyć
nadrumkać – nazrędzić, namruczeć
nadrudzony – połamany na drzazgi
nadrudzyć – połamać coś na drobne kawałki, narobić drzazg
nadsarpniony – nadszarpnięty, nadwyręzony

nadsarponć sie – ponieść uszczerbek na zdrowiu w wyniku przepracowania
nadskakować – nadskakiwać, zabiegać
nadstawiać – powiększać lub wydłużać coś, dodając nadstawkę
nadstawiany – powiększony przez nadstawienie
nadstawić – nadstawić, podstawić (nadstow gorcek), wydłużyć, względnie powiększyć
nadstawiony – powiększony, wydłużony, podstawiony
nadstowka – nadstawka, część stanowiąca wydłużenie lub powiększenie czegoś
nadstratniok – belka w dłuższej ścianie domu, zatykająca szczelinę między płatnią a górą zrębu
nadstrugany – częściowo wycięty poprzez struganie
nadstrugować – robić wzdłużne wycięcie w drzewie
nadsyc – powiększyć coś poprzez doszycie czegoś
nadsyty – powiększony przez doszycie
nadsywać – doszywać coś celem powiększenia czegoś
nadsywany – zob. nadsyty
nadściwiać – wykorzystywać czyjeś zaufanie, nadużywać czyjejs dobroci
naduchać – nadmuchać, nawiać (naduchało śniyga)
naduchany – nadmuchany
naduchować – nadmuchiwać
naduć – nadmuchać, nadąć, nawiać (naduło śniyga)
naduć sie – nadąć się, obrazić się
nadudać – nagadać, wytłumaczyć
nadudać sie – natłumaczyć się komuś, aby coś zrozumiał
nadudkać – zob. naddać
nadudnieć – nagadać, naopowiadać
nadufany – zadufany, pyszałkowaty, zarozumiały
nadurac – napęlić
nadurkać – nalać lub nakłaść czegoś zbyt dużo (nadurkoł na wóz telo, co końsko nie zdole uciongonć)

nadurkać sie – zbyt dużo wypić (krowa sie nadurkała do ozpuku), obeźreć się
nadurkany – obżarty, pijany, opity
nadurzić – rozgniewać
nadurzić sie – rozgniewać się, wzburzyć się
nadurzony – wewnętrznie wzburzony, zły, nastroszony
naduty – nadęty, pyszny, obrażony
nadwarzić – zwiększyć rozmiar przez kowala, wykorzystując proces hartowania (nadwarzić trza siykiyre)
nadwyrzynony – nadwyrężony, poturbowany
nadwyrzynyc – nadwyrężyć, poturbować, pobić
nadychać – nawdychać, zmienić atmosferę poprzez oddychanie licznych osób
nadychać sie – nawdychać się
nadymać – nadymać, nadmuchiwać
nadymać sie – nadymać się podczas dmuchania, nadymać się wewnętrznie w sensie emocjonalnym
nadynty – nadęty, mający zły humor
nadyś – nadejść
nadziadować – zrobić bałagan, porozrzucić rzeczy
nadziadować sie – nabiedzić się, zażyć biedy w gazdowaniu, włożyć na siebie nadmierną liczbę różnych ubrań
nadzioc – zarzucić ubranie, założyć coś na siebie, przebić (nadzioc go kosom)
nadzioc sie – spotkać kogoś niespodziewanie (nadziocł sie na niego), ulec przebicciu czymś ostrym
nadzioty – nadziany
nadziyjo – nadzieja
nadziyrać sie – przekomarzać się, drażnić
nadziyrgać – ponaczepiać, poprzyczepiać coś licznie
nadziyrgany – ponaczepiany, byle jak pozaczepiany
nadziywać – zakładać ubranie, ubierać
nadźgać – napchać, upakować mocno
nadźwigać sie – wysilić się dźwiganiem
nafciany – naftowy, związany z naftą
nafta – nafta używana do lamp, olej naftowy

naftowy – zob. nafciany
nafurmanić się – pracować długo jako furman
nagabować – nagabywać, kusić, zachęcać
nagadować – wygadywać na kogoś, mówić niedobrze o kimś, namawiać kogoś, pouczać kogoś (matka mu cinyngiem nagaduje)
naganiac – pasterz napędzający owce lub bydło
naganiac – napędzać bydło do stajni, napędzać owce do koszar, pozyskiwać dla kogoś klienta, pozyskiwać dla kogoś poleczników
naganiany – berek, zabawa dziecięca
naganioc – zob. naganiac
naganobić – nazbierać, zdobyć pracę
naganobiony – nazbierany, zgromadzony w wyniku pracy
nagarninty – nabrany w wyniku zagarnięcia
nagarnonć – nagarnąć, nabrać coś
nagazdować – nagromadzić dobra materialne, gazdując
nagazdowany – nagromadzony w wyniku dobrego gazdowania
nagi – nagi w sensie ogólnopolskim
nagietek – nagietek, roślina ozdobna z rodziny złożonych
nagietek wodni – nagietek wodny
nagionć – nagiąć
nagiontek – zob. nagietek
nagnać – napędzić
nagniywać – doprowadzić do gniewu
nagniywać się – zdenerwować się pod wpływem czegoś lub kogoś, rozżłościć się
nagniywany – rozgniewany, doprowadzony do gniewu
nagodać – nagadać na kogoś, oplotkować kogoś, dać komuś pouczenie
nagodać się – nasycić się rozmową, upomnieć kogoś wielokrotnie
nagodać się po próżnicy – mówić na darmo
nagodzić – urodzić, obdarować, przynieść w sensie dobra, zdarzyć
nagodzić się – przypadkowo pojawić się

w porę, urodzić się, zdarzyć się
nagodzony – niespodziewanie przybyły, umówiony do wykonania jakiejś pracy
nagonić – napędzić (nagonił nom zająnca)
nagonić się – poświęcić wiele czasu lub trudu do załatwienia czegoś
nagoniony – napędzony
nagoś – nagość
nagota – jak wyżej
nagotować – przygotować, naszykować
nagotować – jak wyżej
nagotować się – przygotować się, przyszykować się
nagotowiony – naszykowany
nagónić – napędzić (nagónił mu zwiyrza)
nagónić się – nabiegać się
nagónić się wte i wewte – nabiegać się tam i z powrotem
nagrabac – uzyskać wiele czegoś, nie przebieając w środkach
nagrabić – nagrabić, nagromadzić dobra grabieżą, nagromadzić siano, grabiąc
nagrabiony – nagrabiony, zgromadzony w wyniku grabieży
nagruchać – narzucać czegoś, wiele czegoś zrobić, położyć czegoś wiele
nagrzoć – nagrzać coś, doprowadzić do ogrzania, rozgrzać
nagrzoty – nagrzaný
nagrzysyć – nagrzeszyć, popełnić grzech
nagućki – zupełnie nagi
nagula – naguska
nagulok – nagus
nagwarzić się – nagadać się
nagwarzować się – namawiać się, konspirować, naradzać się
nagwintować – zrobić gwint
nagwintowany – posiadający gwint
nahajcować – napalić mocno, ogrzać mocno, paląc w kotłowni
nahajcowany – napalony, rozgrzany
naharować się – napracować się
nahuckać – podjudzić, podbehtać
naimyntnie – całkiem, zupełnie
naiskać się – znużyć się iskaniem
najarmacyć – kupić lub sprzedać coś na jarmarku

najarmacyć się – wielokrotnie jeździć na jarmark, sprzedawać coś lub kupić na jarmarku
najdować – znajdować
najduch – nieślubne dziecko, bękart, zob. bynś
najdziony – znalezione
najehać – najechać, napaść kogoś, naskoczyć na kogoś z wymówkami
najehany – najechany w znaczeniu ogólnopolskim
najeś się – najeść się, zaspokoić głód
najeś się biudy – doznać biedy, żyć w biedzie, żyć w niedostatku
najeś się strachu – być w sytuacji, która budziła strach, być w sytuacji wzbudzającej przerażenie
najeś się wstydu – być zawstydzonym
najeździć się – dużo podróżować, wiele czymś jeździć, wiele dokądś jeździć, źle kogoś traktować (najeździła się po chłopie)
najmać – wynajmować, zatrudniać
najmać się – wynajmować się, zatrudniać się
najmować się – jak wyżej
najonć – wynająć, zatrudnić
najonć się – podejmować pracę zarobkową (najon się do roboty)
najść – znaleźć
najynty – wynajęty
najyzdać – atakować
nakadzić – kadząc, zadymić
nakapać – nalać kroplami, w przenośni dać czegoś niewiele (dyć mu ta nie nakapoł)
nakapany – nalany w wyniku kąpienia
nakastlik – nocna szafka
nakazować – nakazywać, wydawać polecenie
nakidać – nabrudzić, napaskudzić, odrzucić wiele śniegu, nałożyć na wóz obornik, wyrzucić obornik ze stajni
nakidany – nasypany, nałożony
nakieltować – roztrwonić wiele
nakiernozić – narobić bałaganu, narobić rozgardiaszu

naklonć – nakłąć, wypowiedzieć przeświadczenie
naklonć się – kłąć wiele razy
nakładać – nakładać coś, zakładać coś, ładować, obciążać obowiązkiem, łożyć pieniądze
nakładany – taki, który się nakłada, taki, który się da nałożyć
nakładować – zob. nakładać
nakłaś – nakłaść, wypełnić czymś, zapelnąć czymś
nakłaś do głowy – nagadać, wyperswadować coś, zmusić do czegoś namową
nakłaś do usu – jak wyżej
nakopać – nakopać, wydobyć, kopiąc, dać komuś kopniaki
nakopany – uzyskany w wyniku kopania
nakormić – nakarmić, dać jeść
nakormiony – nakarmiony
nakosić – skosić pewną ilość czegoś, uzyskać w wyniku koszenia
nakosony – uzyskany w wyniku koszenia
nakoz – nakaz
nakozać – nakazać
nakozany – nakazany
nakradniynty – uzyskany w wyniku kradzieży
nakradziony – jak wyżej
nakrajać – nakroić
nakrajany – nakrojony
nakraś – nakraść, ukraść
nakroncać – zawracać, dokonując skrętu, nakręcać coś (nakroncać zygara)
nakroncany – nakręcany
nakronzać – szatkując kapustę, naciąć odpowiednią jej ilość; naciąć odpowiednią ilość słomy lub siana, używając sieczkarni
nakropić – zwilżyć bielizną, kropiąc wodą
nakruszyć – nakruszyć
nakryć – nakryć w znaczeniu ogólnopolskim
nakryncić – nakręcić, zawrócić
nakryncony – nakręcony
nakrzesać – naciąć siekierą pewną ilość drzewa
nakrziceć – nakrzyczeć, nawrzeszczeć
nakrzontać się – zmęczyć się krzątaniem

nakupcony – zakupiony
nakupcyć – handlując, nabyć pewną ilość czegoś
nakupcyć się – zakończyć handlowanie
nakupić – kupić wiele czegoś
nakupić od metra – zrobić duże zakupy
nakurzić – zadymić papierosami, zasypać śniegiem
nakurzony – zadymiony
nakurzyć – zob. nakurzić
nakwasić – poniszczyć, zniszczyć, narobić bałaganu
nalatować – nastawać na kogoś, starać się kogoś pognębić
nale – tak ale
nalepa – rodzaj otwartego paleniska w szafasie, piec kuchenny w kurnej chacie
naleziony – znaleziony
nałoc – nałoc płynu do czegoś, rozlać płyn, tworząc kałużę
nałoc do dna – całkowicie wypełnić, upić się
nałoc do lba – zrozumieć, pojąć
nałoc do rzeci – upić się
nałoc do zadka – jak wyżej
naloty – nalany
naloz – znalazł
nalogać – nalegać
nalygować – jak wyżej
nalynkać się – wielokrotnie być przestraszonym, wielokrotnie być pod wpływem obaw
nalywać – nalewać, wlewać
nalzyć – znaleźć
nalzyć się – umieć się zachować (byle kany umie się nalzyć)
nałada – nastrój, humor
naładować – naładować, załadować
naładowany – naładowany w znaczeniu ogólnopolskim
naładzić – doprowadzić do ładu, uporządkować
naładzony – uporządkowany, doprowadzony do ładu
nałapać – nałowić; uzyskać, łapiąc coś
nałapany – uzyskany w rezultacie łapania
nałamać – nałamać
nałomany – zniszczony w wyniku poła-

mania (las nałomany)
nałozony – nałożony
nałożyć – nałożyć, nakłaść, naładować, nałożyć zobowiązanie, nałożyć karę
nałupać – nałupać, uzyskać w wyniku łupania
nałupany – nałupany, drobno porąbany
nałuskać – uzyskać, obierając z łusek
nałuskany – pozyskany w wyniku łuskania
nałykać się – nałykać się, nawdychać się, zjeść, lykając
namacać – zidentyfikować dotykiem
namacany – zidentyfikowany dotykiem
namacować – identyfikować dotykiem
namalować – namalować, zrobić malunek
namalowany – namalowany
namanić się – pojawić się zniecka, pojawić się przypadkowo
namarasić – nabrudzić, narobić błota
namarasone – nabrudzone, zabłocone
namarscony – zmarszczony
namarscyć się – namarszczyć się, zmarszczyć się
namarznąć się – doświadczyć zimna
namascony – namaszczony
namascynie – namaszczenie olejami świętymi
namaścić – naznaczyć poświęconym olejem
namiarkować – umyśleć, postanowić
namieniać – odmieniać, zmieniać (namienioł na lepsze)
namieniać się – zmieniać się, świtać
namieniany – uzyskany w wyniku zamiany
namienić – zmienić, nadejść (namienić na świtanie)
namienić się – zmienić się
namienio się na dziuń – świta
namienio się na noc – zapada mrok
namiesiarzyć – narobić mięsa, pozabijać
namiesnik – namiestnik
namiyniać – mieć się ku czemu, zbierać się na coś
namiynknąć – namięknąć
namiyrzać – namierzyć, odmierzyć

namiyśać – namieszać, zmieszać składniki czegoś, narobić zamętu, narobić bałaganu, popsuć szyki

namiyśany – namieszany

namleć – zemleć coś w wystarczającej ilości

namlety – uzyskany przez zmielenie

namlócić – wymłócić pewną ilość

namlócony – uzyskany podczas młócki

namnożyć – namnożyć

namnożyć się – namnożyć się

namocony – namoczony

namoczyć – namoczyć

namokniony – namoknięty, nasiąknięty jakimś płynem

namoknąć – namoknąć, nasiąknąć płynem

namordować się – doświadczyć trudu, doświadczyć ciężkiej pracy, doświadczyć kłopotów

namotać – nawinąć nić na motowidło, doprowadzić do jakiejś trudnej sytuacji

namotany – nawinięty na motowidło

namowiacka – rozmowa prowadząca do wspólnego przedsięwzięcia, konszachty

namawiać – namawiać kogoś do czegoś, zachęcać, perswadując

namowiać się – prowadzić rozmowę w celu zrobienia czegoś, uzgadniać jakiś wspólny plan

namówić się – uzgodnić warunki małżeństwa

namówić się na kogosi – uzgodnić zasadzkę na kogoś

namówiny – wizyta kawalera ze świadkiem lub rodzicami w domu wybranki

namysć się – napracować się podczas wykonywania mszenia (zob. msyc)

namulić – nanieść mułu podczas ulewy lub wezbranej wody

namulisko – łącha zamulonego terenu

namulony – pokryty mułem, zamulony

namydlić – natrzeć mydłem

namydlić się – pokryć się mydlaną pianą

namydlony – pokryty pianą mydlaną

namyncyc się – namęczyć się

namysłać – namysłać, zamierzać

namysłać się – rozmyślać, zamierzając coś; namysłać się w znaczeniu ogólnopolskim

namysłęć – rozważając, podjąć decyzję, postanowić po rozważeniu

namysłęć se – rozważyć sobie i zdecydować

namysłić – zob. namysłęć

namysłić się – namysłić się, zob. namysłęć se

namysłony – zdecydowany po zastanowieniu

namysłować – zamierzać, postanawiać, zamyślać

namysłunek – namysł, zamiar, pomysł

namysłynie – pomysł

naniechować – pozostawić zaniechane, pozostawić niezrobione

naniesiony – przyniesiony

naniys – nanosić, zabrudzić, nagromadzić

nanosić – nanosić, zgromadzić coś

nanosony – nanoszony

nanośnik – rzemień w końskiej uzdzie poprzecznie biegnący

nań – na niego

naobiecować – naobiecować

naobiecowany – naobiecowany

naobijać – obić, obtłuc

naobiyrać – naobierać, nazrywać

naobiyrany – uzyskany podczas obierania, nazrywany

naoblykać – przywdziać, nałożyć na siebie

naocnie – naocznie

naoczny – naoczny

naodpadać – naodpadać

naodpadowany – naodpadany

naogółom – na niby, niezupełnie

naogrzywać – wielokrotnie ogrzewać, ogrzać wiele sera

naogrzywać się – wielokrotnie grzać się, wielokrotnie rozgrzewać się

naokolićko – dookoła

naokoło – wokół, w koło, w całym otoczeniu

naokólny – rozciągający się wokół

naokół – zob. naokoło

naokrować – przygotować dostateczną ilość okrowków (zob. okrowek)

naoliwić – nasmarować oliwą
naoliwiony – naoliwiony w znaczeniu ogólnopolskim
naopowiadać – naopowiadać, powiedzieć wiele, powiedzieć nieprawdę, nazmyślać
naoprawiać – wielokrotnie reperować, ponaprawiać
naorać – zaorać pewną część pola
naoscymać – rozradzać, perswadować
naoscyniać – uzyskać w wyniku rozcieńczenia
naostawiać – pozostawić czegoś wiele
naostrzony – ostry w wyniku ostrzenia
naostrzyć – uczynić ostrym
naowijać – owinać wiele czegoś
naowijany – kilkakrotnie owinięty
naozajst – zob. na ozaist
napadniony – napadnięty
napadnonć – napaść, dokonać napadu, zacząć na kogoś krzyczeć
napajedzić – rozgniewać
napajedzony – rozgniewany
napakować – wypełnić dużą ilością czegoś
napakowany – wypełniony, pełny, syty
napalować – denerwować (napaluje nos tom mowom)
naparzony – ohotny do czegoś, zaparzony
naparstek – napałek
naparzyć – zaparzyć, zrobić napar
naparzyć się – nabrać ochoty na coś
napastować – szukać zaczepki, czyhać na życie
napastowany – napastowany w znaczeniu ogólnopolskim
napasiony – nakarmiony na pastwisku, najedzony
napaś – napaść w sensie dokonania napadu, napaść w sensie nakarmienia do syta w czasie wypasu lub podania stawy
napaś się – najeść się do syta, wzbogacić się czymś kosztem (napos sie jego krzywdom)
napatocony – taki, który się napatoczył
napatocyć się – zjawić się przypadkowo
napatrzeć się – napatrzeć się
napchać – napchać, wypełnić coś czymś

napchać się – najeść się do syta
napchany – najedzony, wypełniony przez wpychanie
napedziany – przykazany
napedzieć – nagadać, przykazać
napelnić – napełnić, wypełnić coś czymś do pełna
napelniony – napełniony w znaczeniu ogólnopolskim
napić się – napić się, ugasić pragnienie, wypić pewną ilość alkoholu
napiec – upiec czegoś dużo
napiecony – uzyskany w wyniku wypieków
napieprzyć – doprawić mocno pieprzem, nagadać coś, co nie jest zgodne z prawdą, napsuć coś, spartaczyć
napikować – dać ciepłą wyściółkę
napikowany – wyścielony
napipceć się – do znudzenia gwizdać lub trąbić
napipcyć się – natrudzić się trąbieniem
napisać – napisać, zob. pisać
napisany – napisany
napitek – napój
napitwać – nagromadzić części wnętrzości w czasie patroszenia
napity – pod wpływem alkoholu, pijany
napiyc – napiec, zrobić wypieki
napiyrać się – upierać się, pragnąć czegoś
napluć – napluć, plunąć na coś lub do czegoś
napłacić się – płacić wielokrotnie
napłakać się – płakać bardzo dużo
napocenty – rozpoczęty
napoconć – napocząć, nadgryźć, uszczknąć coś (wilk napocon barana)
napojić – napoić, ugasić pragnienie bydła, dając pić
napojony – napojony
napolić – napalić, nagrzać
napolić się – napalić się
napolony – napalony
napominać – upominać
napominany – upominany
napominek – napomnienie, przypomnienie

napomkniony – wspomniany mimochodem
napomknąć – napomknąć
napompować – podburzyć kogoś, wzburzyć kogoś
napompowany – napompowany, wzburzony, napełniony gazem lub wodą
napoprawiać się – wielokrotnie coś poprawiać (dość jak się napoprawił za tobom)
napoprzedku – na przedzie, najpierw
naporztek – zob. naporztek
napośrodku – na środku
napośród – pośrodku, wśród
napotkać – natknąć się
napotkany – spotkany
napotliwy – powodujący pocenie się, napotny
napowiadać – przykazywać, polecać
napowiedziany – przykazany, polecony
napowiedzieć – przykazać, polecić
napozacynać – zacząć równocześnie wiele prac lub robienie jakichś przedmiotów
naprać – wyprać wiele rzeczy, narzucać, zbić kogoś
naprany – pijany, zgromadzony przez narzucanie, zbity
naprawa – naprawa, zreperowanie czegoś
naprawiać – naprawiać, reperować coś, doprowadzać do właściwego stanu, doprowadzać na właściwą drogę
naprawić – naprawić, zreperować
naprawiony – naprawiony, skierowany na właściwą drogę
naprazony – nasmażony
naprzążyć – nasmażyć czegoś
naproci – naprzeciwno, naprzeciw, przeciw
naprociw – naprzeciw, zob. na proci
naprociwko – jak wyżej
naprosać się – napaszać się
naproscać – prostować, łagodzić spór
naproszony – naprostowany
naprościć – naprostować
naprowadzić – naprowadzić w znaczeniu ogólnopolskim
naprowde – naprawdę, faktycznie, zgodnie z prawdą
naprowduške – jak wyżej
naprowdzicke – jak wyżej

naprowiać – naprawiać
naprusony – posypyany, napadany (naprusone śnięga)
napruszyć – posypać czymś, napadać (naprusyło śnięga)
naprzycyniać – dodać jakichś rzeczy, dodać zmyślonych faktów
naprzikazować – wielokrotnie pouczać, wielokrotnie dawać przestrogi
naprzikazowane – wielokrotnie pouczające, przestrzeżone
naprziprawiać – poprzyczepiać wiele rzeczy na coś, dodać do jądła wiele przypraw
naprziprawiany – poprzyczepiany, naszpikowany przyprawami
naprzywinyzować – przywiązać czegoś wiele
naprzonś – przędać, zgromadzić dostateczną ilość przędzy
naprzód – naprzód, wcześniej od kogoś lub czegoś, w przedniej części
naprzyndziony – uzyskany w dostatecznej ilości w wyniku przędzenia
napsioczyć – napsioczyć
napsuć – napsuć, zepsuć wiele czegoś
napsuty – zepsuty w większej ilości
napucony – obrażony, zagniewany, nagnieciony
napuczyć – nagnieść, nawgniatać
napuczyć się – namęczyć się, niosąc ciężar lub ponosząc jakiś trud (napuczyć się biady), najeść się nadmiernie, obrazić się
napukać – nieskutecznie starać się zaskodzić komuś (dyć mu nie napukoł)
napuscać – napuszczać
napuscanie – podjudzanie, czynność konserwowania
napuscka – rynna odprowadzająca wodę do zbiornika
napuscony – nasycony płynem, zakonserwowany, podjudzony
napusony – napuszony
napuszyć się – napuszyć się
napuścić – nasycić płynem, nasycić konserwantem, podjudzić kogoś przeciwko komuś

napytać – dokonać zaproszenia osób jako gości lub robotników do określonej pracy (napytał budorzy), uprosić

napytany – uproszony

napytywać się – napraszać się

narabować – zdobyć coś na drodze rabunku, zrabować

narabowany – zdobyty rabunkiem

narachować – policzyć

narachować się – liczyć wielokrotnie, rozwiązywać więcej zadań matematycznych

naradzić – poradzić lub opowiedzieć coś komuś

naradzić się – umówić się, ustalić

narafać – zebrać jagody, używając rafacki (zob. rafacka); obedrzeć len z główek

narafany – uzyskany w dostatecznej ilości w wyniku rafania

narahować – zliczyć

naraić – poradzić, doradzić, pomóc radą lub wskazaniem czegoś

narajony – wskazany

narciarki – buty narciarskie, spodnie narciarskie

narciarski – związany z narciarstwem

narciary – zob. narciarki

narciorka – narciarka

narciorki – zob. narciarki

narciorz – narciarz

nareszcie – nareszcie, wreszcie

narobiać – zajmować się czymś, robić coś, co jest niebezpieczne lub bezprawne

narobiać z kimsi – zajmować się z kimś, zadzierać z kimś, zadawać się z kimś, mieć intymne stosunki (narobiali ze sobą)

narobić – spowodować coś niedobrego (aleś teraz narobił), wykonać coś w pewnej ilości (narobił doś ostrewek)

narobić biudy – doprowadzić do zatargu, doprowadzić do nieszczęścia, doprowadzić do kłopotu

narobić gwary – wywołać rozmowę, spowodować powstanie plotek

narobić kłopotu – zob. narobić biudy

narobić tryjontu – zrobić bałagan

narobić się – napracować się, zmęczyć się pracą

narobić tryjontu – zrobić bałagan

narobować – zajmować się czymś od czasu do czasu, zajmować się czymś dorywczo

narodzić – narodzić, urodzić

narodzić się – narodzić się, urodzić się

narodzony – narodzony, urodzony

narombać – narąbać, zrąbać pewną ilość drewna

narombany – uzyskany w wyniku rąbania

naroz – nagle, w tym samym czasie, niezwłocznie, za jednym podejściem

naroząć się – narażać się

naróżnica – drewniany drążek łączący krokiew (zob. krokiew) z płotwią

narós – narosnąć

narta – narta w znaczeniu ogólnopolskim

narukować – stanąć do poboru, wstąpić do wojska

narusony – mający przepuklinę

narwać – narwać, zerwać czegoś więcej

narwaniec – osobnik nieobliczalny

narwany – zerwany, wykazujący niezrównowagę, porywczy

narucany – narzucany

narucić – narzucić, ubrać coś na siebie

narucony – narzucony

narucować – narzucać

naruszyć się – dostać przepukliny skutkiem dźwignia ponad siły

narychtować – naszykować, przygotować

narychtować się – przygotować się, zaciąć się na kogoś

narychtowany – naszykowany

naryć – narobić otworów w ziemi (kret narył), zryć pole (dziki ryjom)

naryktować – zob. narychtować

naryktować się – zob. narychtować się

narypać – narzucać, naciąć

narysować – narysować, wykonać rysunek

narysowany – narysowany w znaczeniu ogólnopolskim

naryty – będący wynikiem rycia

narzecono – narzeczona

narzecony – narzeczony

narzezać – narżnąć, naciąć
narzezany – narżnięty
narzniony – jak wyżej
narznięty – jak wyżej
narznonć – narżnąć
narzondzić – wydać rozporządzenie
narzondzić się – zakończyć przewodzenie, zakończyć rządzenie
narzykać – narzekać, skarżyć się, wydawać przez kurę charakterystyczne gdakanie (zob. kura narzyko)
narzynac – częściowo podciąć przez rżnięcie
narzyndzie – narzędzie, narzędzia, zbiór narzędzi, w przenośni broń (do lasa nosi ze sobom narzyndzie)
nas – nasz, przynależny do nas, syn (nas chłopok)
nas chłop – mężczyzna, na którym można polegać, osoba, która nas rozumie
nas cłek – ziomek, rodak
nasa – nasza, wywodząca się z nas, przynależna do nas, córka (nase dziywce)
nasa dusa – nasz człowiek
nasadzić – zasadzić, posadzić
nasadzić się – zrobić zasadzkę (nasadziyli się na niego)
nasadzony – nasadzony, zasadzony
nasarpać – naszarpać
nasarpać się – naszarpać się
nascekać – naszczekać
nascekować – szczekać z przerwami
naschodzić się – zejść się w większej liczbie
nascuwać – zachęcać psa do gonięcia za zwierzem, podburzać kogoś przeciwko komuś
nascypać – narobić szczap
nascypany – naszykowany w postaci szczap
nase – nasze, pochodzące z nas, dziecko (dyć je nase)
nased – nadszedł (od nojs)
nasel – znalazł (od nojsć)
naseptać – naszeptać
nasi – członkowie najbliższej rodziny
nasiadać – nawsiadać

nasiatkować – naszatковать
nasiekać – naciąć kawałków
nasiekanieć – kij pasterski z nacięciami
nasiekany – nacięty
nasioć – nasiać, posiać
nasioć się – nasiać się
nasioty – nasiany
nasizroł – paproć
naskarzyć – naskarzyć
naski – nasz, tutejszy, niekupiony, zob. nas
naskocyć może – ironiczne stwierdzenie, że nic nie może zrobić (może mi naskocyć)
naskodzić – naszkodzić
naskokać się – stwierdzenie dotyczące dziecka, że dostatecznie długo bawiło się (jużes się dzisiok doś naskokoł)
naskrobać – obrać dostateczną ilość ziemniaków
naskrobany – obrany w dostatecznej ilości (naskrobany gornek grul), pozyskany przez skrobanie
nasluchany – usłyszany
nasluchować – nasłuchiwać
nasłuhować – jak wyżej
nasłyhać – słyszeć
nasmolić – ubrudzić smołą
nasmyrgać – naskubać
nasmyrgać siana – nawyciągać siana z ugniecionego składu
nasmyrgany – naskubany, nawyciągany w dostatecznej ilości
nasobić – przysposobić, przygotować
nasodzać – przygotowywać gniazdo dla kury do wysiadania jaj
nasolić – dodać soli, zabezpieczyć pokarm solą przed psuciem się
nasolony – posolony
naspodziany – przewidywany
naspodzioc się – spodziewać się, przyjść na myśl, przypuszczać
nasprawiac – wiele czegoś nabyć
nasprawiany – nabyty w większej ilości
nasprosać – naspraszać
nasprowadzać – nasprawdzać
nasrać – załatwić się, zrobić nieporządek, nabrudzić, niewiele dać czegoś (nasroł mi telo, co kot napłakoł)

nasrać na – zlekceważyć, zaniechać, przestać się kimś interesować (nasrała na niego)

nasrany – ironiczne określenie, że coś zostało dane w niewielkiej ilości

nasrożyć się – nasrożyć się

nasrucać – nazrzucać

nasrucany – nazrzucany

nastać – nastać, pojawiać się

nastajac – następować po kimś, napastować kogoś (nastaje na niego)

nastarczyć – nastarczyć

nastawać – zob. nastajac

nastawiać – usuwać zwichnięcie, nabudować

nastawić – nastawić, usunąć zwichnięcie

nastawić ucho – wytężyć słuch

nastawiony – nastawiony, odpowiednio przygotowany

nastoć – rozpocząć kadencję (nastoł nom nowy wójt)

nastoć się – nastać się

nastompic – nadeprnąć

nastompic się – przesunąć się (nastomp się)

nastorcony – nastawiony na sztorc

nastorec – nastawić sidła, położyć na sztorc

nastorec – oponować, nastawić się sztorcem względem kogoś lub czegoś

nastrasony – nastraszony

nastrasyć – nastraszyc

nastrojic – nastroić (trza nastrojic skrzypce)

nastrojony – nastrojony, przygotowany do grania

nastrosony – nastroszony

nastroc – nastroszyc

nastroc – nastroszyc się

nastrync – poddać jakąś myśl

nastrzic – nastrzyc, naciąć nożyczkami

nastrzizony – nacięty

nastulać – oszczędzając, nagromadzić czegoś więcej

nastulany – nagromadzony

nastympować – następować po kimś, przesuwać (nastympuje krowe), stawac komuś na nodze

nastympować się – przesuwać się (krowa się nastympuje)

nastyрмаć – ułożyć coś byle jak, nawlec korale na sznur

nastyrmany – ułożony ostro, poukładany byle jak

nasuć – nasypać

nasuć się – nasypać się

nasukać się – naszukać się

nasulać – nagnieść, utoczyć z ciasta

nasulany – utoczony z ciasta

nasusyc – nasuszyć, przygotować coś przez suszenie

nasuty – nasypany

nasycic – nasycić, zadowolić, zaspokoic

nasycic się – nasycić się

nasycony – nasycony w znaczeniu ogólnopolskim

nasyć – naszyć

nasyjnik – naszyjnik

nasykować – naszykować, przygotować

nasykować się – przygotować się; przygotować się, by wystąpić przeciwko komuś

nasykowany – uszykowany

nasypać – nasypać, zapełnić, sypiac

nasypany – zob. nasuty

nasypować – nasypywać, napełniać, wsypując coś

nasywka – naszywka

naścac – nasikać

naścane – posikane

naści – masz, trzymaj, zob. na tu

naścibać – nanizac

naścinać – naciąć drzew

naściny – nacięty

naśkrabać – nabazgrać, napisac coś byle jak

naśkrabany – nabazgrany, napisany niestannie

naśladować – prześladować

naślinic – poślinic

naśliniony – pośliniony

naślywać – nagromadzić pewną ilość płynu, dolewając małymi porcjami (naślywała mlyka)

naślywany – uzyskany przez dolewanie porcjami

naśmiecic – naśmiecic w znaczeniu ogólnopolskim
naśmiec się – uśmieć się, ubawić się
naśmiewać się – szydzić z kogoś, drwić z kogoś
naśpanować – naprężyć coś (naśpanowolnie), naszykować coś bez reszty
naśpanowany – naprężony
naśpekulować – umyślić, wymyślić, sposobem nagromadzić dobra
naśpekulować się – nadumać się, narozważać
naśpekulowany – uzyskany w wyniku kombinacji
naśperować – nagromadzić, zdobyć sposobem
naśperowany – nagromadzony sposobem, nagromadzony przemyślnie
naśpikować – naszpikować, nafaszerować
naśpikowany – nafaszerowany
naśporować – oszczędzając, zgromadzić znaczną sumę
naśporowany – zgromadzony
naśpulać – nawinąć na szpule
naśpulany – nawinięty na szpule
naśpuntować – nabuntować, podjudzić kogoś przeciw komuś
naśpuntowany – nabuntowany
naśrebać się – naźłopać się, upić się
naśrebiany – naźłopany, mocno pijany
naśród – pośrodku
naświnić – zrobić nieporządek
naświnione – cechujące się bałaganem lub zabrudzeniem
natarasić – zrobić bałagan, zniszczyć
natarcywy – natarczywy
natargać – nadrzeć, nazrywać
natargany – nazrywany
natarkować – natrzeć przy pomocy tarki (tarła)
natascyc się – nadźwigać się, wiele czegoś przynieść
natka – łodyga marchwi, pietruszki, drobna nać
natkać – wsadzić gdzieś wiele czegoś; tkając, wykonać dużo tkanin
natkniony – napotkany

natknonć – napotkać, znaleźć przypadkowo
natknonć się – natknąć się, spotkać się
natłocony – natłoczony
natłoczyć – natłoczyć czegoś (natłoczyć ołój), stłoczyć, zbierając grupę ludzi
natłoczyć się – stłoczyć się
natłuc – narozbijać coś (natłuk talorków), zabić czegoś pewną ilością (natłuki zwierz)
natłuc się – doznać trudów, poniewierać się (dość się natłuk po świetle)
natłucony – porozbijany
nato – do tego (nato trza chłop), przeto
natończyć się – natańczyć się
natracić – ponieść wiele strat
natreć – natrzeć
natrefić – natrafić, spotkać
natrefić się – zjawić się niespodziewanie
natrefiony – spotkany
natryjonic – nabałaganić, zrobić nieporządek
natryjoncone – cechujące się bałaganem
natrzeć – natrzeć; przygotować, trąć na tarce, zob. natreć
natrzepać – nasypać czegoś, narzucać czegoś bezładnie
natrzepać się – nasypać się czegoś nieporządnie
natrzepany – nasypyany, rozsypany
natrzepować – nasypywać
natrzeć – zob. natreć
natrzonsać się – naśmiewać się z kogoś, dworować sobie z kogoś
natrzonść – natrząść
natukać – nagadać
natukować – nagadywać
natulać się – czuć zniechęcenie z powodu tułaczki, doznać tułania się w nadmiarze
natura – zob. matura
natyn – na ten
natyncos – w tym momencie, w tym czasie
natynzony – naprężony, wyteżony
natynzyć – mocniej naciągnąć
natynzyć się – wyteżyc siły
natyrać – zdobyć majątek ciężką pracą
natyrać się – zmęczyć się ciężką pracą

natyrany – zmęczony ciężką pracą
natyrkniomy – nadmieniony
natyrknoné – napomknąć, nadmienić
naublizać – naubliżyć
naucanie – nauki rekolekcyjne
nauczka – nauczka
naucnie – uczenie, mądrze
naucny – umiejący, nauczony, przywykły
naucny – nauczony, doświadczony, przyzwyczajony do czegoś
naucyciel – nauczyciel
naucycielka – nauczycielka
naucyc – nauczyć, przygotować do zawodu, pouczyć
naucyc moresu – nauczyć dyscypliny
naucyc rozumu – skarcić kogoś, nauczyć kogoś właściwego postępowania
naucyc sie – nauczyć się, przygotować się do lekcji
naucynie – pouczenie, rada
nauczka – uczenie się
naumyśnie – naumyślnie
nausnice – nauszniaki
naurocać sie – namęczyć się, wykosztować się
nauzyrać sie – naużerać się
nawalić – dać czegoś wiele, narzucać czegoś wiele
nawalony – pijany, narzucany w dużej ilości
nawarzić – ugotować pewną ilość czegoś
nawarzić piwa – doprowadzić do zatargu, dokonać wykroczenia
nawarzony – ugotowany
nawbijać – wbić coś w dużej ilości
nawbijany – wbity w coś w większej liczbie
nawbijować – zob. nawbijać
nawdzioc – założyć coś, nadziać coś
nawdzioty – nabity, nadziany, ubrany na wierzch
nawdziywać – założyć na siebie większą ilość garderoby
nawet – nawet w znaczeniu ogólnopolskim
nawięć – nawinąć
nawiedzać – odwiedzać
nawiedzać sie – odwiedzać się

nawiedzić – odwiedzić
nawiedzony – natchniony, przepełniony jakąś ideą
nawieziony – nagromadzony w wyniku zwózki
nawieźć – nawieźć w znaczeniu ogólnopolskim
nawijać – nawijać coś, fantazjować, zmyślać (telo jyj nawijoł, co dokumyntnie uwierzyła)
nawijoc – walek z łańcuchem w studni
nawiniynty – nawinięty
nawinoné – nawinąć coś
nawinoné sie – pojawić się (nawiny na sposobność), zjawić się przypadkowo
nawioć – uciec, zbiec, nawiać
nawionzać – wykonać pracę wiązania czegoś (nawionzali snopków)
nawionzać sie – zmęczyć się pracą wiązania czegoś
nawioty – nawiany
nawiyśać – nawieszać
nawiyść – namówić, sprowadzić
nawiyść na diabły – doprowadzić do złości
nawiyźć – nawieźć czegoś, zgromadzić coś, zwożać, zob. nawieźć
nawlecony – wsunięty, nanizany
nawlyc – nawlec
nawlykać – nawlekać
nawloka – wełniany sznurek lub pasek skórzany do mocowania kierpców
nawodzić – kusić, namawiać
nawodzić na diabły – denerwować kogoś, psocić, prowokować kogoś
nawodzić na pierany – jak wyżej
nawołać – przywabić
nawozić – zwieźć wiele czegoś
nawozyć – naważyć
nawracać – zawracać, kierować było podczas wypasu, zawracać podczas powożenia zaprzęgiem
nawracać sie – zmieniać zwrot jazdy, stopniowo kierować się zgodnie z przykazaniami wiary
nawrotka – zawracanie w czasie orki
nawrócić – nawrócić, zawrócić

nawrócić się – przyjąć właściwą postawę, zejść z manowców, nawrócić się w sensie wiary
nawrócony – nawrócony, zawrócony
nawrucać – nawruczać
nawrucany – wrzucony w większej ilości
nawtykać – stłuc kogoś, zbić kogoś, wełknąć wiele czegoś
nawtykać się – najeść się obficie
nawyciongać – wyciągnąć czegoś wiele
nawycka – nawyk, przyzwyczajenie
nawydziwiać – przesadzić w czymś
nawykniony – przyzwyczajony do czegoś
nawyknonć – nawyknąć, przyzwyczaić się do czegoś
nawyrtniony – zawrócony
nawyrtnonć – zawrócić
nawyrtnonć się – zawrócić się, pójść z powrotem
nazabijać – zabić wiele
nazarajski – nazareński
nazareński – jak wyżej
nazarobiać – zarobić wiele
nazarty – najedzony
nazbijać – nagromadzić dobra, nagromadzić majątek, połączyć w całość kilka elementów, dokonując ich zbitcia
nazbijany – nagromadzony w wyniku zbijania
nazbierać – nazbierać, zebrać coś, zająć przypadkowo w ciężę (gziyła się, jaze nazbierała)
nazbiyraniec – nieślubne dziecko
nazbiyraný – uzyskany w wyniku zbiórki
nazdać się – domyślić się, pasować (nazdoł mi się), zorientować się, rozpatrzyć się (nazdołek się), nadać się, opamiętać się
nazdajać – zgromadzić coś, naszykować coś
nazdany – domyślny
nazganiać – zgromadzić coś, zebrać coś
nazganiać się – zebrać się, nagromadzić się, zejść się
nazganiany – zgromadzony
nazgarnować – nagromadzić, garnąć coś
nazgarnowany – nagromadzony
nazimek – młody zając urodzony w jesieni

nazłazić się – przyjść w wielkiej liczbie
nazłoscony – rozgniewany, rozszłoszczony
nazłościć – doprowadzić do złości
nazłościć się – zdenerwować się
nazmyślać – zmyślić wiele czegoś
naznaczyć – zaznaczyć, poznać
naznosić – naznosić, znieść czegoś wiele, zgromadzić coś, znosząc
naznosony – naznoszony
nazod – z powrotem, powtórnie, do tyłu
nazryć się – zob. naćkać się
nazwa – nazwa w znaczeniu ogólnopolskim
nazwisko – nazwisko w znaczeniu ogólnopolskim
nazwołować – zwołać wiele osób, zgromadzić osoby, zwołując je
nazyć się – nażyć się
nazynonć – napędzić, nagnać
nazywać – nazywać, określać nazwą
nazywać się – nazywać się, nosić nazwisko, mieć imię, mieć przydomek
nazywany – nazywany, mający określony przydomek
ne – masz, trzymaj
neale – no ale
necie – macie (necie tu grabie)
nedregula – roślina mandragora
nedy – no, no i (nedy niekze ta bee), no przecie, ale przecie, no właśnie
nedyć – jak wyżej
nej – no i, no tak, no przecież, ano
neji – tak więc
nejści – tak, więc, no i, ano tak, rzeczywiście
nem tudom (z węgierskiego) – nie rozumem
nerwica – zdenerwowanie
nerwica trzepie – trzęsie zdenerwowanie
nerwić – denerwować
nerwić się – denerwować się
nerwować się – jak wyżej
nerwowy – nerwowy
nerwunek – zdenerwowanie
nerwus – osoba niepanująca nad nerwami, osoba łatwo denerwująca się
nerwuśnik – osoba nerwowa
neści – masz, weź, bierz
ni – nie

ni ma – nie ma
ni ma prawa – coś jest wykluczone, coś nie wchodzi w grę
ni ma rady – nic nie można poradzić, nic nie da się zrobić
ni ma siły – nie ma możliwości
ni mieć co do gymby włożyć – nie mieć nic do zjedzenia, nie mieć co włożyć do ust
ni mieć nic – nic nie posiadać, nie mieć majątku, nie mieć wiana
ni mieć nic z tego – nie czerpać z czegoś żadnej korzyści
ni mieć se z tego nic – zupełnie lekceważyć sobie coś, nie przejmować się czymś
ni mieć zdanie – nie mieć łatwości
ni mieć zycio – podlegać ciąglemu stresowi
ni mos – nie masz
niby – niby, słowo oddające wątpliwość
nic – nic, oddanie braku lub występowania czegoś w małej ilości, stwierdzenie, że coś jest bez znaczenia
nic a nic – ani trochę (nic a nic nie worce)
nic nie bee – nic nie będzie, nie będzie konsekwencji lub skutków czegoś
nic pote – nic to niewarte, nie jest to przydatne
niczego – niczego
nicego se – całkiem dobry
nicem – zanim
nicgodny – nic niewart
niciany – z nici, bawełniany, lniany
nico – nic, bez znaczenia
nicós – nic, pustka
nicpotem – do niczego, bez wartości, byle jak
nicpotniok – człowiek mało wartościowy
nicwarty – niewart
nicworthy – jak wyżej
nicyj – niczyj
nicyjsi – jak wyżej
nicym – niczym, zanim, jak
nić – nić, nić do szycia, nić pajęczą
nie bars – nie bardzo
nie bluźnij światu – nie złorzecz, nie kuś licha

nie bzdura – nie byle co, nie byle jaki (kie chłop nie bzdura, to se poradzi)
nie dać wiary – nie wierzyć, nie uwierzyć
nie daje spokoja – nurtuje coś, każe myśleć lub przeżywać coś
nie darmo – nie bez powodu, niepróżno
nie dbać – nie dbać, nie wykazywać troski
nie dej Boże – nie daj Boże, zwrot stanowiący prośbę o oddalenie jakiegoś dopustu
nie dogodać – nie domówić
nie dogodać sie – nie dojść do porozumienia
nie dokozać – nie osiągnąć (nic w zyciu śnim nie dokozes)
nie dopiyo – a cóż dopiero
nie dospować – nie dosypiać
nie dowarzować – nie dogotowywać
nie dowarzyć – nie dogotować
nie dożreć – nie dostrzec, nie dojrzeć
nie dudać – nie rozumieć, nie pojmować
nie dziw – nic dziwnego
nie dziwota – nic dziwnego, nie ma się czemu dziwić
nie fcieć – nie chcieć
nie godoj – nie mów, coś podobnego
nie hojrze – nie idź
nie honor – nie przystoi, nie wypada
nie ino – nie tylko, zob. nie jacy
nie jacy – jak wyżej
nie kcieć – nie chcieć, nie mieć ochoty, zob. nie fcieć
nie kumać – nie rozumieć, nie chwytac sedna
nie lecieć – nie pędzić, nie iść szybko, nie spieszyć się
nie moc – niewiele
nie nastarcyć – nie nastarczyć, nie móc podołać szybkiej pracy
nie nazdać sie – nie połapać się
nie na stociu – natychmiast, pośpiesznie
nie naspodzioc sie – nie spodziewać się
nie nazdać sie – jak wyżej
nie oplata – nie oplaca się
nie peć – nie przelewki, nie żarty
nie pomsyć – nie zakończyć pracy msynio (zob. msyć)

nie porada – nie sposób, nie można
nie posłuchać – nie posłuchać
nie prec – niedaleko
nie prociwić się – nie sprzeciwiać się
nie przykładajncy – nie porównując
nie przymierzajncy – nie szukając lepszego porównania
nie puscać – nie puszczać, trzymać, nie otwierać komuś, kto puka do drzwi
nie puscać się – żyć cnotliwie, nie współżyć z kimś obcym
nie puscać z gorzci – nie wypuszczać z ręki, kontrolować coś
nie pytać – nie prosić
nie redykoj się – nie panosz się
nie roz ani nie dwa – wielokrotnie, wiele razy
nie roz, nie dwa – zob. nie roz ani nie dwa
nie rzec – nie wypada, nie przystoi (nijak mi nie rzec pytać)
nie spodzioć się – zob. nie naspodzioć się
nie śmie – nie może, nie ma odwagi zrobić czegoś
nie tak – nie tyle
nie tako – jak wyżej
nie telo – jak wyżej
nie uzycyć – nie pożyczyć, nie pomóc
nie w posmaki – nie podoba się, nie odpowiada
nie w smaki – nie w smak
nie wiada – nie wiadomo
nie widno – nie widać
nie wrozać się – nie wtrącać się
nie wstydzic się – nie odczuwać wstydu, nie mieć wyrzutów z powodu niewłaściwego zachowania
nie wybiyrać – nie grymasić, nie wybrzydzać
nie wycytajncy – nie wymawiając
nie wycytno – nie wypominając
nie ziajać – nie oddychać
nie zruwać się – nie zrywać się, nie porywać się (nie zruwo się na starszego)
nie żreć – nie dojrzewać
nieba nablizyć – chcieć zrobić komuś jak najlepiej
nieba przychylić – jak wyżej

niebeśpiecnie – niebezpiecznie
niebeśpiecny – niebezpieczny
niebieskawy – o niebieskim odcieniu
niebieski – niebieski, w kolorze niebieskim
niebieściučki – intensywnie niebieski
niebiosa – dostojne określenie nieba
niebo – niebo, nieboskłon, sklepienie niebieskie, siedziba Pana Boga
niebogaty – niebogaty, nieposiadający znacznego majątku
niebogoc – jak wyżej
niebojaźliwość – brak strachu
niebojaźliwy – niebojący się
niebojaźnik – osobnik niebojący się
niebojony – niebojący się
niebondźjaki – nie byle jaki
nieborka – biedaczka, kobieta budząca litość
nieborok – nieborak, mężczyzna budzący litość
nieboscka – nieboszczka, zmarła
nieboscik – nieboszczyk, zmarły
nieboscyk – jak wyżej
nieboscykowy – związany z nieboszczykiem
nieboże – nieboże, biedak
niebozontko – niebożatko, biedaczysko
niebozycka – zob. nieboscka
niebrzyćkawy – całkiem niebrzydki
niebrzyčki – niebrzydki
niechać – zaniechać, rezygnować
niechluj – brudas, flejtuch
niechować – zaniechiwać, pozostawiać coś
niechniynie – niedotykanie, nieruszanie
niechnonć – nie poruszyć (skała niechniyna), nie dotknąć (przykozane niechnonć)
niechudobny – majątny, niebiedny
niecić – rozniecać, zapalać, rozpalać
nieciekawy – niezainteresowany, niemający chęci
nieciyrpioncka – człowiek niecierpliwy
nieciyrpliwiok – osobnik niecierpliwy
nieciyrpliwy – niecierpliwy
niecka – półokrągłe korytko drewniane używane do wyrabiania ciasta
nieclecy – nie ludzki

niecnota – ladaco, zła osoba
niewco – trochę
niecubione – jajko nieposiadające zarodka
niecubiono – kura niezaplodniana
niecudne – niedziwne, zwyczajne
niecudnie – niedobrze, nieświetnie
niecudno – niedziwno, nienowość
nieczysty – nieczysty, brudny, grzeszny
niedaleki – nieodległy
niedalekawy – niezbyt odległy
niedaleko – niedaleko, w niewielkiej odległości
niedbały – niedbały, niewykazujący troski, niewykazujący zainteresowania
niedługi – niedługi, nietrwający długo
niedługo – niedługo, wkrótce
niedłużasny – niedługi, niezbyt odległy
niedłużny – niezalegający z długiem
niedobockiym – nagle, niepostrzeżenie
niedobry – niedobry, zły, nieprzydatny, nienadający się do użytku, nieposłuszny
niedobrze się robi – odczuwa się młodości
niedocekanie wase – nigdy to nie nastąpi, nie doczekacie się tego
niedogodany – określenie osobnika, z którym trudno się porozumieć
niedogódka – niewygoda, niedogodność
niedojda – osoba niedorozwinięta
niedokończony – niedokończony
niedokutany – nierozgarnięty, gamoniowaty
niedołynga – niedołyga, fajtlapa
niedołynziok – osoba niedołyżna
niedołynzny – niedołyżny, niesprawny
niedomoga – jakaś usterka organizmu, słabość
niedomozek – słabeusz, cherlak, niedołyga
niedopowiedno – nieodpowiednio
niedorajda – niedorajda, osoba niesprawna, osoba, która nie potrafi czegoś zrobić
niedorobiony – określenie osoby, u której stwierdzamy jakieś braki, zob. niedorajda
niedorostek – osobnik o niskim wzroście
niedorośniony – niewyrośnięty, niedojrzały
niedosolony – niedoprawiony solą, za mało słony, rozlaży, bez werwy (jakisi je niedosolony)

niedospany – osoba, która miała za mało snu, osoba ziewająca
niedostatek – brak czegoś, bieda
niedowarzony – niedogotowany, określenie osoby mało zdecydowanej, określenie osoby bez wyrazu
niedowiarek – niedowiarek, osoba nieufna, innowierca
niedowno – niedawno, w niedalekiej przeszłości
niedowny – niedawny
niedowrzany – zob. niedowarzony
niedoziór – niedozór
niedożrany – niedojrzały
niedoło – niedola
niedrogo – niedrogo, tanio, o niewygórowanej cenie
niedurny – niepyszny, niewyniosły
nieduzawy – niezbyt duży, nieduży
nieduzo – niedużo, niewiele
nieduzy – nieduży, niewysoki, mały pod względem rozmiarów
niedzielny – mający miejsce w niedzielę
niedzielo – niedziela
niedzisiejsy – niedzisiejszy
niedzisiyjsy – zacfany, nieprzystający do dzisiejszych czasów
niedziški – jak wyżej
niedziwacny – niedziwiny
niedziwny – znany, nienowy
niedźwiedzi – właściwy niedźwiedziowi
Niedźwiedzio Matka Bosko – święto Matki Boskiej Gromnicznej
niedźwiedź – niedźwiedź
niedźwidyż – jak wyżej
nief – niech
niefajnie – niedobrze, nieładnie
niefeyncy – niechcący
nieforymny – nieforemny
niefory – zob. niekory
nieg – zob. niek
niegda – nigdy
nieglupi – nieglupi w znaczeniu ogólnopolskim
nieglupkawy – jak wyżej
niegluptok – niegluptak
nieglymboki – nieglęboki

niegodny – niegodny, niezasługujący na coś
niegrzeczny – niegrzeczny
niegwarny – nierozmowny
niehać – zaprzestać, zostawić, nie ruszać, porzucić
niehańbliwy – niewstydlivy
niehoćjaki – nie byle jaki
niehonor – niehonorowo
niehonorny – niehonorowy
nieinacy – nie inaczej
nieinaksy – nie inny
niejaki – jakiś, pewien
niejako – niby, jakby
niejednaki – niejednakowy, inny od pozostałych
niejednako – nie tak samo, inaczej
niejedyn – niejeden
niejedzynie – niejedzenie
niejezdzony – określenie pojazdu, którym jeszcze nie jeżdżono, określenie konia, który nie był pod siodłem
niek – niech, niechaj, zob. nieg
niek będzie pokwołony Jezus Krystus – niech będzie pochwalony Jezus Chrystus, bardzo częsta forma pozdrowienia lub powitania
niek bee – niech będzie
niek bee co fce – niech się stanie, co się ma stać, obojętne, co się stanie
niek bee co kce – jak wyżej
niek bee jako fce – jak wyżej
niek ta – niech będzie
niekany – gdzieś, tu i ówdzie
niekby – niechby, gdyby, jeśli
niekie – niekiedy
niekiedy – niekiedy, od czasu do czasu
niekóniecznie – niekoniecznie
niekta – niechże, niech tak będzie, dobrze
niektory – niektóry, zob. nieftory
niektosik – ktoś
niekulturny – niekulturalny
niekwopny – niekwapiący się, niechętny
niekze – zob. niek
niekze ta – zob. niek ta
nieleki – nielekki
nieleko – nielekkó

niełot – ptak nieumiejący jeszcze latać
niełotny – niepotrafiący jeszcze latać
niełutosierny – niełitościwy
niełza – nie wolno
niełacwo – niełatwo
nieładnie – nieładnie, niezgodnie z normami, niedobrze
nieładny – nieładny, nieprzystojny
nieład – nieład
niemalski – niemają
niemało – niemało, sporo, dość dużo
Niemiec – Niemiec
niemłody – niemłody w znaczeniu ogólnopolskim
niemoc – niemoc, bezwład, niewiele, trochę
niemocki – jak wyżej
niemocnica – szpital
niemocny – bez sił
niemondry – niemądry
niemoreśny – nieprzystojny, frywolny, bez ambicji
niemota – osoba niemówiąca w wyniku schorzeń
niemowa – niemowa, osoba niemówiąca, osoba mało mówiąca (śniego tako niemowa)
niemowle – niemowlę
niemowłok – jak wyżej, niemowa
niemowność – małowówność
niemowny – mało mówiący, małowówny
niemowok – niemowa
niemrawiec – osobnik niemrawy
niemrawiok – jak wyżej, osoba powolna
niemrawość – niezaradność, powolność
niemrawy – nieruchliwy
niemrok – zob. niemrawiec
niemy – niemówiący
nienapasiony – żarłoczny, nienasycony, zob. nienazarty
nienaski – nie nasz
nienaucony – nienauczony
nienazarty – chciwy, pazerny, głodomór, zob. nienapasiony
nienazdanie – niespodziewanie
nienazdany – niewprawiony, nieprzyzwyczajony do czegoś, nieodpowiedni

nienolezny – nienależny
nienowić – nienawiść
nieobdalno – niedaleko
nieobitelne – wędrujące, niezasiedziałe
nieobtarganie – schludnie, bez obszarpania
nieobyczajnie – niewłaściwie, niezwykle
nieobyczajny – niewłaściwy
nieobyty – nieznający norm towarzyskich
nieodbyty – nienasycony, trudny do nakarmienia, nieunikniony
nieoddalny – niedaleki, niezbyt odległy
nieokropny – nie bardzo straszny, nie bardzo duży
nieokrutny – jak wyżej
nieokrzesany – nieobrobiony siekierą, bez towarzyskiego obycia
nieopateryny – niezaradny, mało rozgarnięty
nieopiórcony – bez właściwego upierzenia, niedorosły
nieopłatny – nieopłacający się
nieostrożny – nieostrożny
nieostrzy – nienaostrzony
nieozprawny – mało mówiący
niepamiyntny – cechujący się słabą pamięcią
niepeć – coś niedobrego, coś, co jest niebezpieczne, określenie osoby, która ma o sobie wysokie mniemanie (wicie jako niepeć), strach (tu niepeć), nie żarty, nie przelewki
niepilec – osoba obca, przybysz
niepili – obcy, nieprzyjazny
niepilno – nieprędko
niepilny – nieprędki, niewymagający pośpiechu
niepilocka – obca kobieta
niepilok – zob. niepilec
nieplono – nielicho, niemarnie
nieplony – całkiem dobry, niezły
niepociesno – niewesoło, smutno
niepocytelny – niepoczytalny
niepoddany – niepozbierany, niespełna rozumu
niepogoda – okres złych warunków atmosferycznych

niepolicony – niezliczony
niepomsony – budynek w stanie surowym, w którym nie są uszczelnione szczeliny pomiędzy belkami (zob. msyc)

nieporada – kłopot, niemożliwość, bezsilność
nieporadne – niemożliwe, niemogące sobie poradzić (nieporadne to dziecko)
nieporadny – niezaradny, niezgrabny
nieporyncnie – niewygodnie dla wykonania jakiejś czynności, niezręcznie
nieporyncny – nieporęczny, niewygodny do wykonania jakiejś czynności
nieposanowanie – brak szcunku
nieposłuchanie – nieposłuszeństwo
nieposłuchany – nieposłuszny
nieposłuchanie – zob. nieposłuchanie
nieposłuchany – zob. nieposłuchany
nieposłusznica – kobieta krnąbrna
nieposłusznik – osobnik krnąbrny
niepostrochany – odważny, nielekąjący się
niepośledni – niezły, nie najgorszy, nieostatni
niepotrza – niepotrzebnie
nieprawość – niesprawiedliwość, niegodziwość
nieprawość – jak wyżej
nieprawy – nielegalny, niezgodny z prawem, poczęty z nieprawego łoża
nieprec – niedaleko
nieprecki – jak wyżej
nieprociwny – nieprzeciwny, niewybredny
nieprosony – nieproszony
nieprawda – nieprawda
nieprzestrono – nieprzestronno
nieprzyjociel – nieprzyjaciel
niepyndliwy – niegwałtowny, niewybuchowy
niepytany – nieproszony, niezapraszany
nieroba – próżniak, nierób, leń
nierobiś – leniuch, próżniak
nierobiynie – nieróbstwo
nierobliwy – leniwy, niepracowity
nieroboń – próżniak, leń
nierobotny – leniwy, niepracowity
nierod – niechętny, podchodzący bez entuzjazu do czegoś

nierod widzieć – nie lubić
nierod znać – jak wyżej
nieroz – nieraz, więcej niż jeden raz
nierozumny – o słabym intelekcie
nierozwozny – nierozważny
nierób – nierób, leń
nierówny – o nieregularnym kształcie, o niewyglądzonej powierzchni, o zmiennych nastrojach
nieruchajda – osobnik nieruchliwy, osobnik niewykazujący inicjatywy
nierusony – nieruszony
nierychliwy – powolny, nieraptowny, nieszybki
nierzodki – nierzadki
niescynsy – nieszczęśny, niedający szczęścia
niescynście – nieszczęście, dopust
niescynśliwość – nieszczęście, brak szczęścia, dopust
niescynśliwy – nieszczęśliwy
niesie się – rozlega się (np. głos), wynosi się, jest zarozumiały (straśnie se niesie), znosi jajka (ta kura się niesie)
niesietniok – nieułomek
niesimfrany – cnotliwy, będący niewiniątkiem
nieskładnie – niezręcznie, niezgrabnie
nieskończony – nieskończony
nieskorawo – nieco późno, późnawo
nieskorawo – spóźniony trochę, późnawy
nieskornio – późno, za późno, o późnej porze
nieskoro – jak wyżej
nieskorość – brak pośpiechu
nieskory – późny, spóźniony, ociągający się z wykonaniem czegoś
nieskwopno – nieskwapliwie, bez pośpiechu
niesłony – bez soli, określenie osobnika niemrawego
niesłusny – niesłuszny
niesmacny – niesmaczny
niesopust – okres karnawału, okres od Bożego Narodzenia do środy popielcowej
niespełna – brak, nie w pełni
niespełna rozumu – cechujący się brakiem równowagi psychicznej

niespełna we łbie – nierozumny, szwankujący na umyśle
niespodziany – niespodziewany
niespodziany krzyk – krzyk wycięty na czymś
niesporo – powoli, wolno
niesporo kroco – idzie wolnym krokiem
niespory – nieszpory, nabożeństwo połączone ze śpiewaniem psalmów, nieszybki, niechętny do pracy
niesposobnie – nienależycie, niezręcznie, niedobrze
niesposobny – niezradny, niepotrafiący czegoś
niespór – nieszpory
niesprawiedliwie – niesprawiedliwie w znaczeniu ogólnopolskim
niesprawiedliwiok – osobnik niesprawiedliwy
niesprawiedliwość – niesprawiedliwość w znaczeniu ogólnopolskim
niesprawiedliwy – niesprawiedliwy w znaczeniu ogólnopolskim, zob. niesprawiedliwiok
niesprawny – niesprawny, posiadający wadę fizyczną
niesprzeczny – niesprzeczny, niemający odmiennego zdania
niestały cas – okres zmiennej pogody
niestarowny – niestarający się, niedbały
niestary – niestary w znaczeniu ogólnopolskim
niestrasnawo – niezbyt strasznie
niestrasnawy – niestraszny
niestrasny – jak wyżej
niestraśnie – niezbyt wiele
niestyd – wstyd
nieswoja – określenie kobiety brzemiennej
nieswojok – obcy, przybysz
nieswój – jak wyżej
niesykowny – nieszykowny, zewnątrznie kiepsko wyglądający, kiepsko wykonujący pracę
niesynie – noszenie
nieślubny – bez związku małżeńskiego
nieśmiały – pozbawiony śmiałości

nieśmiertelnik – nieśmiertelnik, kwiat ogrodowy o białych lub niebieskich kwiatach
nietopiyrz – zob. gacopiyrz
nietota – zob. jelyni rozek
nietyngi – niemocny, podпиты, o kiepskiej kondycji, nieotyły
nieucony – nienauczony, nieumiejący, bez wykształcenia
nieukartany – nieopamiętany
nieupytany – nieposłuszny, niesłuchający upomnień, niereagujący na prośby
nieuroda – brzydota, brzydkie zwierzę lub człowiek
nieurodny – nieurodzajny
nieurodzoj – nieurodzaj
nieusłuchany – zob. nieupytany
nieusłuchliwiec – osoba nieposłuszna, osoba niesłuchająca upomnień
nieusłuchliwy – zob. nieupytany
nieusłuchniony – zob. nieusłuchliwy
nieustawicznie – nieustannie, stale
nieuzyciwy – nieuczynny, nieprzychylny
nieuzycny – jak wyżej
nieuzytek – nieużytek, nazwa pola nienadającego się do uprawy
nieuzyty – niepomocny, niewykazujący zaangażowania, niechętny, by pomóc
niewałuśny – niezdolny do służby wojskowej
niewartki – powolny, ociężały
niewdziyncznica – niewdzięcznica
niewdziyncznik – niewdzięcznik
niewdziynczny – niewdzięczny
niewiada – nie wiadomo
niewiadomy – niewiedzący, nieobeznany
niewiara – brak wiary
niewiarek – osoba niedowierzająca, osoba nieprzekonana
niewiarkowaty – niedowierzający
niewiasta – synowa
niewidoczny – niewidoczny, niedający się dostrzec
niewiela – niewiele, niedużo
niewielgaśny – niewielki
niewielgi – jak wyżej
niewielo – zob. niewiela

niewierliwy – zob. niewiarkowaty
niewiernica – kobieta niewierna
niewiernik – osoba niedowierzająca, osoba niewierna
niewina – niewinność, cnota
niewinowaty – niewinny
niewiny – jak wyżej
niewłodny – niewładny, niebędący w stanie
niewłosny – nierodzony, niebędący własnością
niewola – niewola
niewolnik – niewolnik, osoba uzależniona od kogoś lub czegoś
niewolny – zniewolony, podległy
niewort – niewart
niewozny – nieważny
niewólny – jak wyżej
niewólo – zob. niewola
niewrażnicy – niewtrącający się, niedociekliwy
niewstyd – zob. niestyd
niewstydnica – kobieta nieodczuwająca wstydu, kobieta źle się prowadząca
niewstydnik – osobnik źle się prowadzący
niewybiorny – niewybredny
niewycytajonc – nie chwalać się, nie podnosząc swoich zasług
niewycytajncy – jak wyżej
niewydano – dziewczyna niezamężna
niewyparzony – nieodkazonny wrzątkiem, osobnik o niewybrednym języku
niewyrażny – nieczujący się najlepiej, źle widoczny
niewyrobiony – niezmczony ciężką pracą, nienależycie przygotowany (niewyrobione ciasto), nieobyty
niewyrozumny – niewyrozumiały
niewysoki – o przeciętnym wzroście, o przeciętnej wysokości
niewyspany – niewyspany, niewypoczęty
niewyżyty – niewyżyty
niezamozny – niezamożny
niezborny – niespójny, nieharmonijny
niezdara – osoba nieudana, osoba mało sprytna
niezdarnica – kobieta niezdarna
niezdarny – niezgrabny

niezdarok – osobnik niezdarny
niezdarowaty – wykazujący cechy niezdarności
niezdarstwo – niezdarność
niezdatnik – osobnik do czegoś nieodpowiedni, do czegoś nieprzydatny
niezdatny – nieprzydatny, nienadający się do czegoś
niezdrowy – niezdrowy, szwankujący na zdrowiu, szkodliwy dla zdrowia
niezdolen – niezdolny
niezgoda – brak zgody
niezgodliwiec – osoba trudna w stosunkach międzyludzkich, osoba niemogąca się zgodzić
niezgodliwy – niemogący się zgodzić z innymi
niezgodnica – kłótnica
niezgodnik – kłótnik
niezgodny – zob. niezgodliwy
niezgraba – określenie osoby niezgrabnej, fajtlapa
niezgrabny – niezgrabny, pozbawiony zdolności manualnych, surowy w obejściu
niezły – o dobrym charakterze, dobrze wykonany, dobrej jakości
nieznajomek – nieznajomy, osoba nieznaną
nieznajomy – nieumiejący, niezapoznany z tajemnicami czegoś
nieznany – osobnik nieznany, obca osoba
niezradliwy – niezdradzający
niezręczny – niezręczny, nieporadny, osobnik mogący wzrokiem rzucić urok
niezwyczajny – nieprzywykły, nieprzyzwyczajony
niezyciowy – niezyciowy
niezycliwy – niezycliwy
niezynieony – nieożeniony
nieżywy – nieżywy, martwy, powolny w ruchach (coś taki nieżywy?)
nieźle – dość dobrze
nieźrały – niedojrzały, niedorośli
nifto – nikt
niftory – żaden
nigda – nigdy

nijak – w żaden sposób (nijak nie poradze), zob. nijako
nijaki – żaden, określenie osoby bez wyrazu (taki jakisi nijaki)
nijakim sposobym – w żaden sposób, żadną możliwością
nijakim światem – w żaden sposób, za nic
nijakim światym – jak wyżej
nijako – zob. nijak
nijakom sposobnościom – zob. nijakim sposobym
nik – nikt, żaden
nika – nigdzie
nikaj – jak wyżej
nikany – jak wyżej
nikcemny – nিকেzemny, chudy, słaby, niewiele wart
niekie – nigdy
niekiedy – jak wyżej
niekiej – zob. niekiedy, niczym
niekielo – nic, nic pod względem ilości
nieknóné – nieknąć, znikać
niekoguško – absolutnie nikogo
niekto – zob. nifto, zob. nik
niektory – żaden, nikt
niekyny – nigdzie
nim – nim, zanim
nimeś – nim żeś
Nimiec – zob. Niemiec
nimiecki – niemiecki
nimóc – chorować
nioska – kura znosząca jajka
nisceć – ulegać zniszczeniu, być niszczoneym
nisony – niszczoney, dewastowany
niscyciel – niszczyiciel; ten, który niszczy
niscycielka – niszczyicielka; kobieta, która niszczy
niscycić – niszczyć, dewastować
niscycić się – niszczyć
nisej – niżej
niskawy – zbyt niski, trochę za niski
niski – niski, niewysoki
niski las – krzaki
nisko – nisko, niewysoko
nit – nit w znaczeniu ogólnopolskim
nitecka – niteczka

nitka – nitka, nić, określenie bardzo szczupłej osoby
nitkowaty – o kształcie nici, zbyt wydłużony
nitować – łączyć nitami
niucha mieć – mieć dobry węch, potrafić przewidzieć
niuchać – węszyć
niura – pysk, zob. nura
niurać – szukać, węszyć, zob. nurać
niusyc – jak wyżej
niwera – niwecz
niwto – zob. nifto, zob. nik
niwtory – zob. niftory, zob. nik
niy – nie
Niymcy – Niemcy
Niymiec – Niemiec, osoba narodowości niemieckiej, zob. Niemiec
niymiecki – zob. nimiecki
niymy – niemy, niemowa
niys – nieść, unosić, znosić jajka
niys sie – pysznić się, popadać w dumę, wywyższać się, rozprzestrzeniać się (jecha sie po lesie niesie)
niysc se – mieć wysokie mniemanie o sobie
niysc sie – określenie kury znoszącej jajka (kura sie niesie)
nizina – obniżenie terenu, teren płaski
niziniyr – inżynier
niziućkawy – zbyt niski
niziućki – bardzo niski, niewysoki
niziućko – niewysoko, nisko
nizy – niżej, poniżej
nizyj – jak wyżej
niźli – zanim
niźni – dolny, niżej położony, niższy
niźnio izba – pokój gościnny, zob. biolo izba
no – tak (idziesz ka? no ide), naj- (nomłod-sy, nostarsy, nowiynksy)
no ba – oczywiście, naturalnie, no pewnie
no ba by – tak jakby, ale
no ba hej – zob. no ba
no ba jako – jakżeby inaczej, no owszem, no oczywiście
no ba jakoz – jak wyżej
no ba jakozby – jak wyżej

no dy – właściwie tak, niech będzie
no dy hej – jak wyżej
no dy niegze – jak wyżej
no dy ta – jak wyżej
no dyć – jak wyżej
no iści – no tak
no iści ze – z pewnością tak
no iście – rzeczywiście, faktycznie
nobarzuj – najbardziej
noblizać sie – przybliżać się
noblizyc sie – przybliżyć się
noc – noc, nocna pora
noc po noc – kolejno w każdą noc
noc w noc – jak wyżej
nocelnik – naczelnik, wójt
nocnik – nocowanie, nocleg, nocnik
nocno godzina – nocna pora
nocno fijołka – roślina maciejka
nocny – nocny w znaczeniu ogólnopolskim
nocny cas – zob. nocno godzina
nocny duk – osoba chodząca nocą
nocny marek – osoba chodząca późno spać, osoba pracująca nocą
nocować – nocować, spać gdzieś, udzielać komuś noclegu
nocynie – naczynie
nocyńko – naczyńko, naczynie, pojemnik
nodgroda – nagroda
nodolek – dolna część koszuli kobiecej, łono
nodrogsy – najdroższy
nodstawić – nadstawić
nodstawka – nadstawka, nakładka
nodziejo – nadzieja, ciąża, zob. być przy nadzieji
nofajniejszy – najpiękniejszy, najładniejszy
noga – noga, stopa, uchwyt pługa, jeden z trzech świtków lnu (zob. świtek)
noga hrubo – udo
noga u dupy – jak wyżej
noga u rzici – jak wyżej
nogaty – osoba mająca długie nogi, osoba o dużym rozmiarze stopy
nogawice – spodnie góralskie, nogawki spodni góralskich, gęste upierzenie na łapach (zgrzeb lak) guszcza

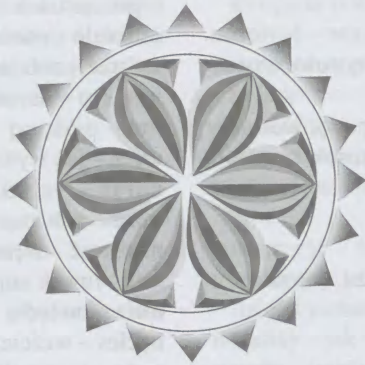
nogi pod pazuchy – nogi do pach (mo nogi pod pazuchy), określenie dotyczące długonogiej dziewczyny
nogi wprawić – wyprowadzić na ludzi
nogietek – zob. nagietek
nogietek wodny – roślina knieć górską
nogietkowy kwiat – jak wyżej
noglaty – nagły, szybki
nogle – nagle
noglić – naglić, popędzać
naglić się – spieszyć się
nogliwy – nagły, raptowny
nogłok – raptus, człowiek nagły
nogły – nagły, raptowny, niespodziewany
nogoc – osobnik o długich nogach, osobnik o dużym rozmiarze stopy
nogorsy – najgorszy
nogowka – nogawka
nohaj – batóg, krótki bicz
nohajka – jak wyżej
nohawice – zob. nogawice
nohrubsy – najgrubszy, najzamożniejszy
noinacyj – całkiem odmiennie
noinaksy – różny od innych, całkiem odmienny
noinksy – zob. noinaksy
noj – no i, no tak, no przecie, ano
nojbarzyj – najbardziej
nojdek – nieślubne dziecko, zob. bynś
nojdziony – znaleziony
noji – a więc (noji ci powiym; noji jakoż?)
nojmować – wynajmować kogoś, zatrudniać kogoś do pracy
nojmować się – zatrudnić się do okresowej pracy
nojmowany – wynajmowany
nojnść – zob. najść
nojpiyrsy – pierwszy, będący na samym przodzie
nojpiyrwiyj – najpierw
nojs – nadejść
nojsć – zob. nojnść
nojsć się – odnaleźć się
nojwiyncyj – najwięcej
nojwolyj – najbardziej, najchętniej
nokładek – wysiłek, wydatek
nokładka – nakładka

nokóńce – krótkie łańcuchy na końcu pasów uprzęży
nokwosek – kwasota
nolepa – przód pieca, zob. nalepa
nolepsy – najlepszy
noleśnik – naleśnik
noleśnik zrobić – zgnieść całkowicie
nolewka – narośl pod pyskiem owcy
nolezeć – należeć
nolezeć się – należeć się
noleżne – opłata za znalezienie czegoś
noleżny – należny
nołypa – zob. nalepa
nolywka – nalewka
nołóg – nałóg
nomientnica – namiętna kobieta
nomientnik – osobnik namiętny
nomłodszy – najmłodszy
nomnijj – najmniej
nomnijjsy – najmniejszy
nomowiać się – prowadzić rozmowę w ramach nomowin (zob. nomowiny)
nomowiny – zrękowiny
nomownica – swatka
nomownik – swat
nomówiny – zob. nomowiny
nomównik – zob. nomownik
nondziony – zob. nojdziony
nonorymniejsy – najbardziej gwałtowny, najszybszy
noń – na niego (noń robić nie bede)
nońś – zob. nojść
nońś się – znaleźć się (naseł się), właściwie się zachować (poseł miyndzy ludzi i potrefiył się nońś)
noparstecek – napaśtek, kieliszek (dejeciez noparstecek gorzołeczki)
noparztec – jak wyżej, zob. napaśtek
nopierśnik – stanik, poprzeczna listwa łącząca boki warsztatu tkackiego, umieszczony w przedniej części chomąta pręt metalowy, do którego przypięty jest tzw. starzel
nopiyntek – obcas w bucie
nopiyrsy – najlepszy, pierwszy, wyprzedzający innych
nopiyrw – najpierw
nopiyrwij – jak wyżej

nopiyrywuj – zob. nopiyrywij
nopłośny – najgorszy, najlichszy, najędz-
niejszy
nopryndzuj – najprędzej
nopródzi – najpierw, na początku
nopródziuj – jak wyżej
nora – nora, jama w ziemi, bardzo kiepsko
utrzymane mieszkanie
noracyj – najbardziej
noradasy – najbardziej rad, cieszący się
najwięcej
noradziej – najbardziej lubiany, najbar-
dziej cieszący
noradziuj – jak wyżej
norka – norka, mysia dziurka, nornica
normalnie – normalnie, tak jak zwykle
normalny – normalny w znaczeniu ogół-
nopolskim
noroncko – naręcze, wiązka, która mieści
się na jednej ręce, ręka od dłoni do łokcia
noróżnica – element konstrukcji dachu,
na który mocowane są łąty
norod – naród
noród – jak wyżej
norta – narta, przegub
norymnica – nawałnica, raptowna kobieta
norymnie – nagle, gwałtownie
norymnik – raptus
norymnijsy – bardziej porywczy, bar-
dziej gwałtowny
norymność – gwałtowność
norymny – nagły, porywczy, prędko, gwał-
towny (norymny wiatery)
norynce – zob. noroncko
noryncny – koń w zaprzęgu po lewej stro-
nie dyszla
norzyndzie – narzędzie
nos – nos, zagięta do góry przednia część
płozy, koniec ostrza kosi, czubek buta
nosac – tragarz, osobnik niosący coś
nosac – nosić często
nosada – nasada
nosadka – nasadka, pułapka na lisy
nosek – zdrobniale o nosie, przedni róg
ostrza siekiery
nosiaty – określenie osobnika o wydatnym
nosie

nosić – nosić, przenosić coś, chodzić w coś
ubranym, być w ciąży (nosi już pionty
miesioncy)
nosić do krztu – występować w roli matki
lub ojca chrzestnego
nosić se – zob. niysć se
nosić sie – ubierać się w określony sposób,
tańczyć, zob. niysć sie
nosidla – nosidla, specjalne nosidla do
noszenia wody
nosielnik – jak wyżej
nosiok – zob. nosiaty
nosiumnijsy – najbardziej przystrojony,
najładniej wyglądający
nosiyynie – nasienie
noskorzuj – najszybciej, najpierw
nosod – element wozu lub sań, belka
w karze usytuowana nad śnicami lub bel-
ka oparta o stramy i łącząca płozy sań
nosować – nosić coś czasami, przynosić coś
nosować bez granice – szmuglować, prze-
mycać
nosować sie – ubierać się
nostarsy – najstarszy
nostryk modry – roślina goryczka śnie-
gowa
nosturcyjo – roślina nasturecja
nosukycyjsy – najbardziej suchy, najbar-
dziej wyschnięty
nosuksy – jak wyżej
nosula – kobieta o wydatnym nosie
nosyp – nasyp
nośnik – nośna belka
nośwarniysy – najdorodniejszy, najbar-
dziej obrotny
notareus – notariusz
notereus – jak wyżej
nowarek – podgięty koniec letniej podko-
wy konia
nowe – nowe
nowe lotko – wypiekane na Nowy Rok lu-
dziki i ptaszki, którymi byli obdarowy-
wani kołędnicy
nowina – nowina, nowa wiadomość, wieść
nowis – nawis, skalna półka
nowiućki – nowiutki
nowiuški – jak wyżej

- nowiyncyj** – najwięcej
nowiynksy – największy
nowiyrnijysy – najwierniejszy
nowłoka – gruby wełniany sznur, zob. na-
 włoka
nowoć – zagospodarowany odłóg
nowoleć – najbardziej lubieć
nowomodny – według nowej mody
noworocny – noworoczny
nowość – nowość, nowina
nowotny – nowy
nowój – przedza nawinięta na wale warsz-
 tatu tkackiego
nowóz – nawóz sztuczny
nowuśki – zob. nowiućki
nowy – nowy, jeszcze nieużywany, świeży
Nowy Rocek – Nowy Rok
nowyember – listopad
nowyzsy – najwyższy
nowyzyj – najwyżej
nozdrzo – nozdrza, otwory nosowe u zwie-
 rząt
noze – szatkownica do kapusty, elementy
 tnące w sieczkarni, zob. kosok
nozka – nóżka, noga
nozownik – nożownik
nozusia – nóżka
nozuś – ekspresywnie o nożu, nożyk
nozyce – nożyce
nozyk – nożyk
nozyna – zob. nozusia
nożnice – wzmocnienia metalowe przy-
 twierdzone do śnic (zob. śnica)
nów – nów, faza Księżyca
nóz – nóż
nózka – zob. nozusia
nuchtać – śledzić, szperać, węszyć
nucicka – melodia
nucić – nucić, nucić melodię
nucony – nucony, lekko śpiewany
nuda – nuda, określenie osoby nudzącej nas
nudnawy – nudzący
nudzić – nudzić, odczuwać mdłości, od-
 czuwać ból
nudzić się – nudzić się w znaczeniu ogół-
 nopolskim
nudziorz – nudziarz
nufac – określenie osobnika wścibskiego,
 osobnika szperającego za czymś
nufacka – określenie kobiety wścibskiej,
 szperającej za czymś
nufać – wszędzie zaglądać, szukać, szperać
nuk – wnętrze, środek
nukac – określenie osoby, która zachę-
 ca nas do czegoś, określenie osoby,
 która prosi do spożywania posiłków
 na weselu
nukać – prosić, zapraszać, zachęcać
nukać się – częstować się wzajemnie, brać
 poczęstunek
nukanie – namawianie, zachęcanie
nuktać – zob. nuchtać
numero – numer
nur – pysk, ryj
nura – jak wyżej
nurać – ryc, szukać, szperać
nuro – zob. nur
nurować – węszyć
nut – rowek umożliwiający łączenie desek
nuta – melodia
nycies – weźcie, bierzcie
nyga – szesnasta część roli
nylonka – nylonowa chustka lub koszula
nynać – spać w języku dziecka
nyncek – wnuczek
nynesiać – układać do spania, zob. nynać
nynusianie – spanie w języku dziecka
nynuśka – zob. nynać
nyny – spanie, sen w języku dziecka
nyrka – nerka
nyska – furgonetka, karetka
nyści – masz, bierz, zob. naści

o – za, po (wyrtnie się o trzy roki), przed (o dwa tyżnie hań był), w, podczas (o taki cas on poseł), o (o byle co sie sporzyli)

o coz – o co, dlaczego

o kielo – o ile

o malućko – o mało co

o małego figla – o włos, niewiele brakując (o małego figla i by sie wyzabijali)

o mału – zob. o malućko

o mały figiel – zob. o małego figla

o niedlugo – za chwilę, wkrótce

o pore – za kilka (o pore dni przyde)

o taki cas – w tym czasie, wtenczas

o widoku – w czasie, kiedy jest widno, zob. za dnia

oba – dwóch, obaj, jeden i drugi

obacować – tuczyć

obacować sie – tyć

obacyć – doświadczyć, zobaczyć

obacyć sie – oprzytomnieć, dojść do siebie, przytyć, zacząć dobrze wyglądać

obal – leń, nierób, obibok

obalić sie – oprzeć się

obalony – oparty

obalować – opierać

obalować sie – opierać się o coś, nie przykładając się w pracy fizycznej

obalek – kołnierz, oszewka w portkach góralskich, przez którą przewleka się pasek

obandaziować – obandażować

obandaziowany – zabandażowany

obawa – obawa, zaniepokojenie

obawny – zaniepokojony

obcas – obcas w obuwiu

obces – nagle, niespodziewanie, stanowczo

obces robić – zaczynać robić coś bardzo nagle

obcesowy – bezpośredni, mówiący bez zachowania konwenansów

obceśnik – osoba zachowująca się obcesowo, bez zahamowań

obchodzić – chodzić wokół, przechodzić

od jednych do drugich, drogą okrężną pokonywać trudność, świętować jakąś uroczystość

obchodzić sie – opiekować się, wzajemnie starać się nie spotykać

obchód – obchód, przejście celem sprawozdania czegoś

obciamać – obślinić

obciamany – obśliniony

obciamkać – zob. obciamać

obciamkany – zob. obciamany

obciykać – ociekać

obciyrać – obcierać

obciyrać sie – ocierać się, ocierać sobie usta

obciyrka – strzał, w którym kula tylko otarła się o zwierza

obcos – zob. obcas

obcuć – wyczuć (pies obcuł go)

obcuty – wyczuty, zwęszony

obcuwać – wyczuwać

obcy – obcy, osobnik spoza kręgu

obcyngi – obcęgi

obcyrniać – oczerniać

obcyrniany – oczerniany

obcyrniony – oczerniony

obczynna – obczynna, zagranica

obdalno – daleko

obdalnawo – dość daleko, nieco dalej

obdalny – daleki

obdarty – osoba chodząca w podartym ubraniu

obdarty – obdarty, w podartym ubraniu

obdolno – nieco dalej

obduchować – odmuchiwać, owiewać

obdzielić – rozdać coś pomiędzy grupę osób, dokonać podziału majątku

obdzierzyć – wytrzymać

obdziyrać – obdzierać, skórować, łupić

obdziyrany – skórowany, obdzierany

obeckać sie – opchać się

obeckany – opchany, syty

obecny – obecny, znajdujący się w danym miejscu

obedreć – obedrzeć

obedrzeć – jak wyżej

obegnać – opędzić

obegnać się – opędzić się
obejdziony – otropiony
obejście – całość gospodarstwa
obejzrany – obejrzany
obejzreć – obejrzeć
oberwać się – przesilić się pracą fizyczną
oberwanie – choroba związana z obniżeniem wnętrzości skutkiem przesilenia się pracą fizyczną
oberwanie chmury – gwałtowna ulewa, nawałnica
oberwaniec – oberwaniec, osobnik o niechlujnym wyglądzie
oberzniony – obcięty, okrojony
oberznonć – obciąć, okroić
obeskniony – osuszony, obeschnięty
obeskniny – osuszony powierzchniowo
obeskonąć – obeschnąć powierzchniowo
obesrać – zanieczyścić coś odchodami, rzucić na kogoś nieuzasadnione podejrzania, popsuć komuś reputację
obesrany – zanieczyszczony odchodami
obezgnąć się – zabarwić się, o niebie jako zapowiedź pogody
obeznajomić się – poznać się, zaznajomić się, zgłębić istotę czegoś (obeznajomił się z masinom)
obezryć – objeść
obezryć się – upić się, popełnić obżarstwo
obezwać się – odezwać się
obeźreć – obejzreć
obeźreć się – obejzreć się
obeźryć – zob. obeźreć
obeźryć się – zob. obeźreć się
obgadować – obmawiać kogoś, ustalać coś, uzgadniać
obgadowany – obmawiany
obganiać – opędzać
obgadać – obgadać w znaczeniu ogólnopolski
obgadować – obgadywać, plotkować o kimś
obgonić – obieć, szybko obejść
obgryzać – ogryzać
obgryziony – ogryziony
obgryzować – zob. obgryzać
obgryż – ogryźć
obiadować – jeść obiad

obić – zbić kogoś mocno po całym ciele; pokryć coś, objijając
obidwa – obaj, zob. oba
obidwoje – oboje
obiecać – obiecać, przyrzec coś komuś
obiecać się – obiecać, że się będzie do czyjejś dyspozycji
obiecadlo – obiecanka, przyrzeczenie
obiecadlo cacadlo – obietnica bez pokrycia
obiecany – obiecany, przyrzeczony
obiecować – obiecywać, przyrzekać
obiecowany – obiecywany
obiegnonć – obieć
obiegnonć wodom – podejść wodą, wydzielenie się wody w nastawionym do kwaszenia mleku
obiesica – kobieta nicponiowata
obiesić – powiesić
obiesić się – powiesić się
obieska – czyrak, ropiejący wrzód
obieś – obwieś, nicpoń
obieśnik – jak wyżej
obierka – zdjęta przez obieranie skórka
obierki – obieranie
obiesony – powieszony
obijac – próżniak, obibok, nierób
objać – pokrywać zewnętrzną powierzchnię, przybijając coś na nią (objiło ściany deskami); znaczyć brzegi deski lub belki przy pomocy naprężonego sznurka umoczonego w farbie, celem ich równego obrobienia; zrywać owoce, używając kija
objać się – nie pracować, nic nie robić, nie przykładać się w pracy
objiany – pokrywany obiciem
objok – nierób, osoba niepracująca
obiod – obiad
obiór – wybór
obiskać – obrać ze wszy
obiskany – odwszony, obrany ze wszy
obitelny – godny, szanowany, majątny, zasiedziały rodem
obity – zbity, pozbawiony owoców (jabłoń obito)
obiydzić – żyjąc w biedzie, wytrzymać jakiś czas
obiylać – pobielać

obiylany – pobielony, określenie dojrzałego owsa charakteryzującego się białymi plewami
obiyleć – posiwieć, wybielić się
obiylić – ściągnąć skórę z ubitego zwierza, pomalować wapnem na biało
obiylony – zob. obiylany
obiyrać – obierać, zdejmując skórkę, obierać, zrywając, wybierać coś, ropieć (obiyro mu palec)
obiyrać się – obierać się, przyczepiać się do ubrania
obiyrany – wybierany, obierany
obiysić – zob. obiesić
obiysić się – zob. obiesić się
obiyska – zastrzał
obiysony – powieszony, zob. obiesony
objawić – objawić, dać czemuś wyraz, zakomunikować coś
objawić się – ukazać się
objechać – dokonać objazdu, pojechać i wrócić, mocno kogoś skrzyczeć
objechany – skrzyczany, zrugany
objedzony – mocno najedzony
objeś – wiele zjeść u kogoś
objeś się – najeść się, objeść się
objezdnik – osoba dokonująca objazdu
objymać – obejmować
objonć – objąć; uściskać kogoś, obejmując go; objąć wyobraźnią
objozd – objazd
objydząć – omijać coś lub kogoś w czasie jazdy, krzyczeć na kogoś, udzielać komuś reprimendy
objydzować – jak wyżej
obkładać – dokonywać czymś obłożenia czegoś
obkładany – obłożony
obkłaś – obłożyć
obkład – okład
oblak – kij pasterski
oblamek – cienka belka leżąca u spodu konstrukcji dachowej, lamówka używana do zdobienia cuch, lampasy stanowiące element zdobniczy portek
oblamki – ozdobne wyszycia po obu bokach spodni

oblanek – zob. oblamki
oblańdrany – obdarty
oblańdrus – zob. obdartus
oblatować – opadać (liście oblatujom)
oblazły – spłowiwały
obleciany – taki, z którego opadły liście
oblecieć – pobiec gdzieś i wrócić
oblecynie – bielizna osobista, pościel
oblegniony – oblegnięty
oblegnonć – oblegnąć
oblekać – zakładać bieliznę, zakładać ubranie
obleziony – spłowiwały, o złuszczonej powierzchni
oblíce – oblicze
obloć – polać wodą, wypić alkohol z tytułu jakiejś okazji
obloder – poprzeczny pas przy uprzęży końskiej na grzbiecie
oblok – zob. oblak
oblonder – zob. obloder
oblony – oblany, polany wodą, ociekający wodą
oblotany – oblatany, biegły w czymś, doświadczony
obloty – zob. oblony
oblyc – ubrać, zmienić bieliznę pościelową
oblyc się – ubierać się
oblycka – poszewka na poduszkę
oblycony – obleczoney
oblykać – ubierać
oblypiać – oblepiać
oblypić – oblepić
oblywacka – polewanie się wodą w lany poniedziałek
oblywać – polewać, lać wodą po kimś lub czymś, pić alkohol z tytułu jakiejś okazji
oblywać się – polewać się wzajemnie
oblywany – emaliowany (gornek oblywany)
oblyż – płowieć, tracić ostrość zabarwienia, blaknąć
oblyżyć – stracić kolor, wypłowieć
oblangany – obszarpany
oblap – sposób wiązania węglów drewnianej budowli
oblapiać – ścisnąć kogoś, obejmując go rękoma

obląpiał się – obejmować się, ścisnąć się wzajemnie
obląpianie – obejmowanie, ścisnianie
obląpiany – ścisnany w objęciach
obląpić – uściskać, ukochać (Jasiek obląpił Hanusie)
oblawa – oblawa w znaczeniu ogólnopolskim
oblawnik – uczestnik oblawy
oblaz – przełęcz
oblazić – zob. obłyżić
obłoczek – obłok, chmurka
obłok – obłok, chmura
oblonk – opaska na szyję zwierzęcia, uchwyt o kształcie łuku (od kosyka odpod oblonk), obojczyk, łukowaty patyk mocowany na kosisku podczas koszenia zboża, łukowata beleczka łącząca nosy sań
oblonkowy – łukowaty
oblówiać się – zdobywać dobra materialne w wątpliwy sposób
oblówić się – zdobyć majątek w wątpliwy sposób
oblówiony – taki, który w krótkim czasie pozyskał majątek
obłoz – ścieżka wymijająca przepaście
obłożony – obłożony, pokryty czymś
obłożyć – obłożyć coś czymś
oblócka – bielizna, obleczenie
oblócyć – zob. oblyc
oblócyć się – zob. oblyc się
obludnica – kobieta obłudna
obludnik – osobnik obłudny, człowiek fałszywy
obludny – obłudny w znaczeniu ogólnopolskim
oblupać – obrać ze skorupy
oblupany – pozbawiony kory lub wierzchniej skórki
oblupić – okorować, oskórować, zedrzeć z kogoś nieuzasadnioną sumę
oblupować – okorowywać, oskórowywać
oblýnk – obłęk, półkole
obmawiać – obmawiać
obmierzniony – uprzykrzony
obmierzonóć – uprzykrzyć się (życie go obmierzło)

obmyć – umyć powierzchownie
obmyty – umyty
obnizać – obniżać
obnizony – obniżony
obnizýć – obniżyć
obnosić się – afiszować się, paradować
obnosony – obnoszony, noszony
obocnie – ostrożnie, uważnie
oboczny – ostrożny
obocony – lepiej wyglądający
obocýć – ocucić, zauważyć, spostrzec
obocýć się – zob. obacyć się
obojcyć – obmówić, oplotkować
obol – zab. obal
obolaly – odczuwający ból od dłuższego czasu
obolowaty – leniwy
oboń – beczułka na mleko
obońka – barylkowe naczynie drewniane na mleko, płaska, niska beczułka
obońka mosurowo – obońka wykonana (wydłubana) z jednego kawałka jaworu
obora – podwórze gospodarcze
obora okolicna – obejście gospodarskie, obora wkoło zabudowana
oborać – zaorać dookoła
oborywać – wykonywać pracę zaorania
obowiać się – obawiać się
obowiózek – obowiązek
obóz – miejsce uwięzienia
obrabować – zabrać coś komuś przemocą
obrabowany – taki, który doznał rabunku
obracać – obracać, kręcić czymś, odwracać coś, przejść tam i z powrotem, bić kogoś, odbywać stosunek seksualny (obracajom na sianie), kilkakrotnie przeznaczać coś w określonym celu (obracodutkami i mu to hasnuję)
obracać się – kręcić się wkoło, bywać wśród (obracosie miyndzy panami)
obracany – kręcony
obrachować – obliczyć
obrać – obrabować, okraść, wybrać
obrada – niewyrośnięte zboże, narada
obradować – obradować, naradzać się, debatować
obrafać – dokonać rafania lnu

obrahować – policzyć, wyliczyć
obrajt – kawałek gruntu rolnego
obrane – wybrany
obraza – obraza, obrażenie kogoś
obraźnica – osoba płci żeńskiej, która łatwo się obraża, obrażalska
obraźnik – nazwa wędrownego dziada, osobnik łatwo obrażający się, obrażalski
obrobiac – obgadywać kogoś, wykonywać prace polowe, kraść
obrobiany – obgadywany, będący przedmiotem obróbki, uprawiany
obrobić – zakończyć coś, dokonując obróbki; uprawić całe posiadane pole; okraść kogoś; czymś zaszkodzić komuś
obrobić się – zakończyć pracę w czasie
obrobiony – okradziony, uprawiony
obrocać się – zaczynać mieć określony wiek (obroco się mu na sta rocysk)
obrodzić – obrodzić, wydać owoc
obrok – karma dla konia
obrombeczek – obrębek
obrombek – obrębek, podwinięty i obszyty brzeg materiału
obrombiać – robić obrębek na brzegu materiału
obrombiany – posiadający obrębek
obrombić – zrobić obrębek
obronc – obręcz
obroncka – obrączka, metalowe kółeczko przytwierdzone do styliska ciupagi, metalowa opaska na drewnianych naczyniach lub beczce
obronckować – obrączkować, znakować metalowymi obrączkami
obronckowanie – znakowanie obrączkami
obronckowany – obrączkowany, mający założoną obrączkę
obroncoska – ekspresyjnie o obrączce
obronić – obronić, odeprzeć atak, uchronić kogoś przed kimś lub czymś, wykorzystując własną siłę fizyczną, względnie umiejętności
obronić się – obronić się, odeprzeć czyjś atak lub czyjąś nagonkę
obroniony – obroniony, uchroniony

obrośniony – zarośnięty, porośnięty, owłosiony
obrotnica – worek płócienny z karmą dla konia
obroz – obraz, wizerunek, obraz święty noszony w czasie procesji
obroza – obroza psów pasterskich nabijana metalowymi guzami
obrozecek – obrazeczek, obrazek święty noszony w książeczce do nabożeństwa
obrozek – nieduży obraz, nieduży wizerunek świętego
obrozyć – założyć psu obrozę
obrócić – przejść tam i z powrotem (rytyk obrócił)
obrócić się – udać się, pójść, zacząć mieć określony wiek (obróciło mu się na styrdziystkę), przemieniać się; idąc, wejść po drodze z wizytą
obrócić się na wander – wybrać się gdzieś bez celu
obrócony – przekręcony przez obrócenie
obrucać – obrzucać, wykańczać brzeg płótna
obrucić – obrzucić
obrucony – obrzucony
obrus – szal z białego cienkiego płótna
obrusać – rozchwiać coś, co było zamocowane
obrusany – rozchwiany, ruszający się
obrusyć – poruszyć
obrusyć się – podenerwować się, poczuć się czymś dotknięty
obruwać – obrywać
obruwać się – obrywać się
obruwany – obrywany
obrymbiac – zob. obrombiac
obrymbiany – posiadający obrębek
obrymbić – zob. obrombić
obrymbować – zob. obrombiac
obrync – obręcz
obrzezać – przyciąć coś
obrzezany – oberżnięty
obrzezować – zob. obrzezać
obrzinać – przycinać coś celem skrócenia lub wyrównania, przycinać do kantu deski
obrzinany – przycinany

obrzinek – odpad po oberżnięciu boku belki lub deski, karabin z obciętą lułą
obrzondek – prace karmienia i utrzymania w czystości zwierząt w stajni
obrzondzać – karmić, poić i czyścić zwierzęta w stajni
obrzondzany – będący w trakcie obrzondzania (zob. obrzondzać)
obrzondzić – wykonać określone czynności gospodarcze
obrzygać – zanieczyścić wymiotami
obrzygany – brudny, zanieczyszczony wymiotami
obsacony – osaczony
obsacować – dokonać szacunku szkód
obsaczyć – osaczyć
obsadzić – zasadzić na określonym polu
obsadzony – zasadzony, zasiedlony
obsajta – podpora umożliwiająca konstrukcję strzechy
obsajtówka – jak wyżej
obsarpaniec – obszarpaniec, osoba obdarta
obsiarganiec – obszarpaniec, osoba ubrana jak straszycło
obsiarnik – obszarznik
obsiedlić – zasiedlić
obsiedlić się – osiedlić się
obsiedlony – zasiedlony
obsiednonć – pokryć coś kurzem lub owadami; skupić się wokół kogoś, oczekując od niego czegoś (obsiedli go syćka skrony dutków)
obsiedzieć – wytrzymać, siedząc; wytrwać w pozycji siedzącej; wytrwać, mieszkając (całom wojne obsiedzioł na swoim)
obsiedzieć się – uchwycić się
obsioć – obsiać, zasiać coś na określonym polu
obsionć – obsiąć
obsioty – zasiany
obsiywać – dokonywać siewu, obsiewać
obsiywek – obsiane pole
obsknonć – zob. obesknonć
obskoczyć – obskoczyć
obsługować – obsługiwać
obsłużyć – obsłużyć
obsmarować – wysmarować coś, zrobić

na kogoś donos, nagadać lub napisać coś niepoehlebnego na kogoś (obsmarowali go w gazecisku)
obsmarowany – niepoehlebnie opisany
obsod – belka znajdująca się pod śnicami wozu
obsodzać – zasiedlać kogoś na danym miejscu, mianować kogoś na określony urząd, zasadzić określone pole (za potokiym obsodzo grulami)
obsodzać się – ulokować się na jakimś stanowisku, otaczać się wygodnymi ludźmi
obsrać – zob. obesrać
obsrany – zob. obesrany
obsrować – od czasu do czasu zanieczyszczać coś odchodami, okazjonalnie nagadywać coś na kogoś, psując mu opinię
obsrowywać – jak wyżej
obsrowywany – niepoehlebnie opisywany lub obmawiany co jakiś czas
obstajać – ujmować się za kimś, brać w kłótni lub bójce czyją stronę
obstarać się – wystarać się
obstarniaty – starawy
obstarny – podstarzały, starzejący się, w podeszłym wieku
obstoć – uchwycić się, wytrzymać, wydzierżyć, wytrzymać, nie ponieść straty w czasie jakiejś transakcji, utrzymać się
obstoć się – wyjść z korzyścią (na tym handlu doś się obstaje)
obstompić – obstąpić
obstorny – potężny, gruby w sobie
obstrzic – obciąć
obstypować – obstępować
obsuć – obsypać
obsukcej – bardziej sucho
obsusac – wysuszać, suszyć, przewracać lub zmieniać położenie celem osuszenia
obsusony – podsuszony
obsusyć – wysuszyć trochę
obsyć – obszyć
obsyłka – wezwanie urzędowe na piśmie
obsypać – obsypać w znaczeniu ogólnopolskim
obsypany – obsypany, mający wypryski na skórze

obspypować – obsypywać coś czymś
obsywać – obszywać
obszywka – kołnierz lub mankiet koszuli, względnie bluzki
obślakować – obejść, wysledzić, zlokalizować po tropach
obślakowany – wytropiony, zlokalizowany
obśmiywać się – naśmiewać się, kpić
obśmiywany – obśmiewany, wyśmiewany
obtcować – otaczać, nadawać owalny kształt
obtańcować – wytańcować
obtargać – odedrzeć, obrywać
obtarganiec – zob. obdartus
obtargany – obdarty, podarty
obtargować – zob. obtargać
obtargus – zob. obtarganiec
obtegorobić – zob. obrobić
obtegorobiony – obrobiany
obtluc – otłuc
obtocony – otoczony, cechujący się kulistym kształtem
obtoczyć – otoczyć
obtrzymać – wytrzymać, wydzierżyć
obtygnonąć – zakrzepnąć, zastygnąć, nabrać sił, wzmocnić się w jakiejś czynności
obuch – obuch, młot, tylna część siekiery lub innego narzędzia
obucie – obuwie
obuć – włożyć obuwie
obuć się – założyć sobie obuwie
obudzić – przerwać sen komuś
obudzić się – obudzić się, przestać spać
obugorzyć – oburzyć, co się zmieści do obu złożonych dłoni
obujonąć – objąć
obusek – obuszek, mała siekierka, ciupaga
obuśnik – kształtka kowalska stosowana przy wykuwaniu obuchów
obuty – z butami na nogach, w obuwiu
obuw – zob. obucie
obuwac – osoba pomagająca włożyć obuwie
obuwać – zob. obuć, zakładać bahra na szprychy koła (zob. bahro)
obuwać się po wirhu – mocować kierpce rzemieniami, owijając nimi nogawice portek

obuwać się po wirhu – zob. obuwać się po wirhu
obwionzać – obwiązać coś sznurem, opasać sznurem, związać snopek powróstem (zob. powrósto)
obwionzany – obwiązany, przepasany sznurem
obwionzować – opasywać, obwiązując
obwinyzować – jak wyżej
obwiyś – oprowadzić, obwieść, łobuz
obwiyż – obwozić kogoś lub coś
obwodzić – oprowadzać
obwol – warstwa kłębiastych chmur
obwonchać – obwachać, powachać dookoła
obwonchany – obwachany
obwoniać – jak wyżej
obwozić – wozić kogoś lub coś po różnych miejscach
obwozony – obwożony
obwód – obwód, wydzielony obszar leśny lub łowiecki, obieg prądu w instalacji
obwysno – wysoko
obyczajnie – zgodnie z normami postępowania, tak jak zwykle, grzecznie
obyczajność – obyczajowość, obyczaj
obyczajny – postępujący właściwie, zwykły
obycój – zob. obyczajność
obyć się – dać sobie radę bez czegoś, zadowolnić się
obydwa – zob. oba
objymać – obejmować coś lub kogoś, brać coś w posiadanie
objymowany – obejmowany
obynckać się – najeść się mocno, objeść się
obysł – obejść, pójść i wrócić
obysł się – obejść się bez czegoś, obchodzić się względem kogoś
obynckać – stłuc, zbić, otłuc
obynckać się – najeść się do syta, najeść się do rozpuku
obynckany – najedzony, zbity
obyrtać – taniec, pośpiech, kręcenie się
obyrtać – obracać, kręcić, obracać w tańcu partnerką
obyrtać się – obracać się, kręcić się w tańcu

obyrtany – rodzaj tańca
obyrtas – obertas, taniec wirowy, określenie osobnika wszędobylskiego
obyrtnonć – obrócić, zakręcić
obyrtnonć sie – obrócić się
obyrtny – obrotny, zaradny
obyrtok – halny wiatr
obyrtol – obieżyświat
obyrtus – człowiek, którego wszędzie pełno
obyty – obyty, mający doświadczenie
obywotel – obywatel
obzałować – odzałować
obzałowany – odzałowany
obzarty – obzarty, najedzony, kompletnie pijany
obziór – oglądnięcie, obejrzenie
obziyrać – oglądać coś; sprawdzać coś, oglądając to
obziyrać sie – oglądać się, rozglądać się, liczyć na kogoś lub na coś
obziyranie – obejrzenie, oglądanie
obziyroć – człowiek wścibski, osobnik ciekawski, oglądacz zwłok
obzolić – obgadać, obszczebrać
obzryć sie – nażreć się, upić się
obzyrać – obzerać kogoś, objadać (chroboki obzyrajom liście)
obzyrać sie – obzerać się
obzywać sie – odzywać się, powiedzieć coś krótko, zabrać głos
ocami strzyc – rzucać wzrokiem
ocap – belka (zob. płaza) obejmująca tzw. leżuch drzwi w góralskiej chacie
ocap niżni – belka (zob. płaza), w którą wpasowane jest dolne obramowanie okiennej futryny
ocap wyżni – belka (zob. płaza), w którą wpasowane jest górne obramowanie okiennej futryny
ocapek – zob. obsod
ocapianie – zakładanie ocapów (zob. ocap)
ocapić – nakryć, założyć belkę ocapu
ocapieć – zgłupieć, poczuć się zmęczonym
ocapienie – założenie ocapów
ocapować – wstawiać ocap
ocaty – określenie osoby o wyłupiastych oczach, zob. ocoń

ocechować – zaznaczyć drzewo cechą
ocechrać – wyczyścić bydło zgrzeblem, okorować drzewo przez bydło, które tarło się (krowa ocechrała jabłoń), zakończyć pracę czechrania lnu, zob. cechrać
ocechrać sie – potrzeć się, otrzeć się
ocechrany – wyczyszczony przy pomocy zgrzebla, otarty
ocedzić – odcedzić
ocedzony – odcedzony
ocedzorka – okrągła deska z otworami do odcedzania ziemniaków, część warsztatu tkackiego
ocembrować – wyłożyć studnię kamieniami
ocembrowany – ocembrowany
ocepić – oczepić w czasie obrzędu weselnego, zob. ocepiny
ocepiny – obrzęd zdjęcia wianka pannie młodej w czasie wesela, pora wręczania prezentów na góralskim weselu
ocesać – oczesać
oceświok – brzydal, osobnik niezgrabny
ocet – ocet w znaczeniu ogólnopolskim
ochla – chochla
ochlajtus – pijak, opój
ochlaptus – zob. ochlajtus
ochlica – żerdź służąca do ustawiania krokwi
ochłoda – chłód w czasie upału
ochłodzić – oziębic
ochłodzić sie – zlikwidować odczuwany efekt rozgrzania ciała, napić się czegoś zimnego w czasie upału
ochłodzony – ochłodzony, oziębiony, ostudzony
ochłopić sie – w przerośni ożenić się, zostać chłopem, zob. chłop
ochłodniony – zob. ochłodzony
ochłodnonć – oziębic się po rozgrzaniu w czasie pracy
ochmanić – uderzyć bardzo mocno
ochmaniony – uderzony mocno
ochota – ochota, chęć
ochotnik – ochotnik w znaczeniu ogólnopolskim
ochotny – chętny

ochód – zdrożenie
ochurować się – zenerwować się, wzburzyć się
ochurzony – oburzony
ochurzyć się – oburzyć się, wyrazić swój sprzeciw
ochwacić – przesilić stawy ciężką pracą (koń się ochwacił)
ochwacony – przesilony
ochwat – zwyrodnieniowe zapalenie stawów lub żył
ochylać – okrywać, otulać
ochylać się – starać się nie pracować, unikać wysiłku, folgować sobie
ochylić – utulić, okryć, ocalić, uchronić
ochyła – zasłona, ochrona
ociabrać – pobrudzić coś, ochlapać
ociabrać się – pobrudzić się, ochlapać się czymś brudzącym
ociabrany – pobrudzony, ochlapany
ociapać się – ochlapać się, upić się
ociapany – upity, ochlapany
ociapkać – oklepać coś
ociapkany – oklepany
ocieć – ojciec
ociekniony – taki, z którego spłynęła woda
ocieknonć – odcieknąć
ociekować – odciekać
ocielić się – ocielić się, wydać potomstwo w przypadku krowy
ocielonka – krowa po ocieleniu
ocielono – o krowie, która wydała potomstwo
ociemniały – niewidomy
ociemnieć – stracić wzrok
ocieпка – snopek słomy, wiązka lnu związanego powrośłem
ocieplać – ocieplać, zabezpieczać przed utratą ciepła
ocieplać się – zmieniać się w kierunku wzrostu temperatury
ocieplić – ocieplić, zabezpieczyć przed utratą ciepła
ocimieniu – w mgnieniu oka
ocipkować – ozdobić koronką
ociupecka – bardzo mała ilość, zaledwie trochę

ociupina – zob. ociupecka, określenie niskiej i szczupłej dziewczyny
ociupinka – jak wyżej
ociyc – odcieknąć
ociykać – ociekać
ociymnieć – zob. ociemnieć
ociypecka – zob. ocieпка
ociypka – jak wyżej
ociyrać – ocierać
ociyrać się – ocierać się, zetknąć się z czymś (otar się o takowom robote)
ociyrazy – pocierany
ocko – oczko, krąg na wodzie, pętka na sznurku, wnyk, oczko ziemniaka
ocniok – ząb oczny, odnoga w porożu jelenia
ocoń – osoba o wylupiastych oczach
ocoska – oczy
ocuchrać – otrzeć, zdzierając korę; zakończyć pracę czuchrania, zob. cuchrać
ocuchrany – otarty
ocudzić – ocucić, doprowadzić do przytomności
ocudzony – ocucony
ocukrzic – osłodzić
ocukrzony – posłodzony
ocychować – wykonać czynność cechowania, zob. cychować
ocychowany – posiadający wybitny numer inwentarzewy
ocycki – oczęta
ocyć – patrzeć, spoglądać bacznie
ocydzarka – cedzak, durszlak, drewniana paleta z otworami służąca do odcadzania ziemniaków, narzędzie używane w pracy snucia nici
ocydzok – durszlak
ocydzorka – zob. ocydzarka
ocyganić – okłamać
ocyganiony – okłamany
ocyl – stal
ocylka – ostrzałka stalowa używana w marniach
ocylowy – stalowy
ocymbrować – ocymbrować
ocymbrowany – pokryty cembrowiną
ocymbrowina – wykładka kamienna

ocymgnięcie – mgnięcie oka
ocymnienie – jak wyżej (w ocymnieniu mi-
przepod)
ocynić – usunąć
ocyrniać – oczerniać
ocyrniany – oczerniany, szkalowany
ocyrnić – oczernić, oszkalować kogoś
ocyrnieć – poczerwieć, nabrać sinej barwy
ocyrniony – oczerniony, oszkalowany
ocyrwinięć – nabrać czerwonej barwy
ocyscony – oczyszczony
ocyszczyć – oczyścić
ocystnie – oczywiście
oćma – mgła
oćwiara – pokraka, poczwara, określenie
osoby niekształtnej, osoby otyłej
oćwiora – jak wyżej
od cała – od początku
od casu – jak wyżej, od chwili
od casu do casu – co pewien czas, od
chwili do chwili
od chałupy do chałupy – od domu do domu
(kolynda idzie od chałupy do chałupy)
od coła – na czele, z przodu
od doła – na dole, w dolnej części
od downa – od dawna
od dziśka – od dzisiaj
od lewa – od lewej strony
od lońska – od zeszłego roku
od malučka – od małego dziecka
od maluckiego – jak wyżej
od malyńkości – jak wyżej
od mała – od czasu dziecięcego, zaczyna-
jąc od czegoś małego
od małości – zob. od malučka
od niepamiyni – od niepamiętnych cza-
sów, odkąd sięga pamięć
od nowa – na nowo, od początku
od oka – bez należytej precyzji, mniej wię-
cej
od prawa – od prawej strony
od rania – od rana
od rania do nocy – od rana do nocy, przez
cały dzień
od raza – od jednego razu
od razu – natychmiast, bezwzględnie
od rynki – jak wyżej, bezpośrednio

od sie – od siebie
od spodka – ze spodu, w dolnej części
od środka – ze środka, od wewnętrznej
strony
od tego raza – od tej pory
od teraznia – od teraz
od tyk casów – odtąd, od tego czasu
od uroku – coś dla zażegnania skutków
uroku (mos co od uroku?)
od wcorajsa – od wczoraj
od wcorańsa – jak wyżej
od wyhodu słonka – od wschodu, na
wschód
od zadka – od tyłu
od zaroz – natychmiast, od tej chwili
odbawić – wychować dziecko (babka od-
bawiła im dzieci)
odbawić sie – wybawić się
odbawiony – taki, który ma już za sobą
okres niemowlęcy
odbeknonć – odpowiedzieć niegrzecznie
odbeknonć sie – odbić się
odbić – odbić coś lub kogoś, uszkodzić or-
gan wewnętrzny podczas pobicia kogoś
(odbiyli mu nyrke), uderzeniem oderwać
coś, co jest przybite (trza te stare deski
odbić)
odbić sie – odbić się, odstręczyć się (fće
sie od niyj odbić)
odbijac – konkurent
odbijać – odrywać coś, uderzając; podczas
gry odbić piłkę; przejmować partnerkę
w tańcu
odbijany – taniec, w którym na znak zmie-
nia się partnerkę
odbiórka – pobór wojskowy
odbito – o odstawionej klaczy
odbity – odbity, zdjęty przez odbicie
odbiyrać – odbierać, zabierać, decydować
o zdolności do służby wojskowej, przy-
jmować dziecko w czasie porodu
odbiyrać sie – żegnać się, odchodząc; wy-
bierać się
odbonknonć – odbąknąć, niewyraźnie od-
powiedzieć
odbudowa – odbudowa w znaczeniu ogól-
nopolskim

odbudować się – zbudować budynki na nowo

odbudowany – zbudowany na nowo

odbyć – dokonać czynności nakarmienia i oporządzenia bydła

odbyć się – odbyć się, przebiec, odprawić się

odbyty – zaspokojony, odbyty (odbyto pokuta), oporzędzony (krowy odbyte)

odbywać – odbywać powinność (odbywo wojsko), karmić i oporządzać bydło, odprawiać kogoś, odprawiać nabożeństwo

odbywać się – zob. odbyć się

odbywany – taki, który się odbywa

odczarować – odczarować

odczarowany – odczarowany

odcekać – odczekać

odcepić – odcepić

odchadzować – odchodzić

odchlipać – zjeść trochę, odchlipując, zob. chlipać

odchodek – odpadek czegoś

odchodzić – odchodzić, opuszczać miejsce, porzucać kogoś, nie przylegać ściśle, umierać, rozgałęziać się

odchorować – przebyć chorobę po jakimś przeżyciu

odchorowany – będący po przebytej chorobie

odchować – wychować do wieku dojrzałego

odchyłać – odślaniać coś

odcinać – odcinać coś od czegoś

odcinać się – odżegnywać się, stwierdzać brak osobistego powiązania z czymś lub kimś

odcinany – taki, który jest cięty

odcionć – odciąć

odcionć się – odpowiedzieć szybko i dosadnie (odcion się mu ostro)

odciskiwać – odrzucać

odciskować – odrzucać, robić odcisk w sensie śladu

odcisnąć – odrzucić, odcisnąć, wykonać odcisk

odcyniać – usuwać urok

odcyniany – odczarowywany

odcynić – odczarować, zdjąć rzucony urok

odcynienie – odczarowanie, zażegnanie czarów

odcyniony – taki, z którego zdjęty jest urok

oddać – oddać, odpowiedzieć uderzeniem na uderzenie, wziąć do wojska

oddać się – oddać się

oddać się Bogu – powierzyć się Bogu

oddawać – oddawać w sensie ogólnopolskim

oddawać się – powierzać się

ode – od (ode drógi trza być z daleka)

odebrać – odebrać w znaczeniu ogólnopolskim

odebrać bitkę – dostać lanie

odebrać się (od kogoś) – pożegnać się (z kimś), wybrać się

odebrany – zakwalifikowany do odbycia służby wojskowej

odecnić – ocknąć się, oprzytomnieć, przestać tęsknić

odecniony – taki, który przestał tęsknić

odegnąć – odpędzić

odegnany – odpędzony, daleko znajdujący się (odegnany kajsi we światy)

odelga – odwilż

oderwa – kawałek czegoś oderwany od całości, grupa ludzi, która się oderwała od całości

oderwać – oderwać, urwać coś od czegoś

oderwany – oderwany w znaczeniu ogólnopolskim

oderznięty – odcięty

oderznięty – zob. odciony

odeskować – pokryć ścianę deskami

odeskowany – pokryty deskami

odespać – wyspać się, nadrabiając zaległości w spaniu

odespany – wyspany po dłuższym spaniu

odetkać – usunąć zatyczkę

odetkany – taki, z którego usunięto zamknięcie

odewrzeć – otworzyć

odewsiański – położony od tylnej części zabudowy wsi

odfyrkiony – odprysnięty
odfyrknonć – odprysnąć, odlecieć
odfyrkować – odpryskiwać
odganiać – odpędzać
odganiany – odpędzany
odgarniony – odgarnięty
odgarnonć – odgarnąć
odgarnować – odgarniać
odgłobić – wyjąć klin
odgłobiony – poluzowany przez wyjęcie mocującego klina
odgónić – odpędzić
odgóniony – odpędzony
odgrazować się – grozić komuś, zapowiadając wyrządzenie krzywdy; odgrażać się
odgrozić się – zagrozić komuś, odgrażając się
odgryzać – odgryzać w znaczeniu ogólnopolskim
odgryziony – odgryziony
odgryzować – odgryzać
odgryzować się – odgryzać się
odgryż – odgryźć
odgrzoć – odgrzać
odgrzony – odgrzany
odhipnonć – odskoczyć
odhodne – wynagrodzenie na odejście z pracy
odhować – wychować
odimać – odejmować
odjechać – odjechać, wyjechać; jadąc, wysunąć się daleko naprzód przed inny pojazd
odjechany – pozostający w tyle
odjonć – odjąć
odjonć mowe – zaniemówić
odjynty – odjęty
odjydząć – odjeżdżać
odjydzany – pozostawiany w tyle
odkapać – odcieknąć kroplami
odkazować – posłać po kogoś, dać znać
odkidać – odrzucić śnieg lub nawóz
odkidany – odrzucony
odkidować – odrzucać śnieg lub nawóz
odkidowany – odrzucany
odkiel – od kiedy, od jak dawna, odkąd
odkiela – jak wyżej

odkładać – odkładać coś, przesuwać termin
odkładać się – nawarstwiać się, tworzyć zługi
odkładany – odkładany, gromadzony przez odłożenie
odkopać – odkopać w sensie ogólnopolskim, zakończyć kopanie ziemniaków
odkopać się – odkopać się
odkopany – odkopany w znaczeniu ogólnopolskim
odkopować – odkopywać, odsłaniać coś, kopiąc ziemię, odrabiać zobowiązanie kopania ziemniaków
odkopowany – odkopywany, uwalniany przez kopanie
odkormić – odkarmić
odkormiony – odkarmiony
odkoz – zawiadomienie, polecenie
odkozać – zob. odkazować
odkozany – przekazany w sensie wiadomości
odkrajany – odkrojony
odkrajować – oddzielać, krojąc
odkrojić – odkroić
odkryć – odkryć, ściągnąć przykrycie, zdjąć dach
odkryć się – odkryć się
odkryty – odkryty w znaczeniu ogólnopolskim
odkrzes – wióro
odkrzesać – odciąć, formując coś siekierą; obciąć gałęzie drzewa
odkrzesany – odcięty siekierą
odkrzesować – obcinać gałęzie
odkrzesowany – odcinany z pnia siekierą
odkrzipać – odkaslnąć
odkrzipniony – odkasłany
odkrzipnonć – odkasleć
odkrzipować – odkasływać
odkuć się – poprawić swój stan materialny
Odkupiciel – Pan Jezus
odkupić – kupić coś, co ktoś inny nabył
odkupiony – odkupiony w znaczeniu ogólnopolskim
odkupować – odkupywać
odkurzac – odkurzacz

odlatek – odpad, kawałek deski
odlecieć – opuścić, odlecieć
odleżeć – odleżeć, leżeć dostatecznie długo
odleżyna – odleżyna
odlot – odlatujące wióry
odlotek – odpadek przy obrabianiu drzewa
odludek – odludek, samotnik
odłogi – pole nieuprawiane przez jakiś czas
odloncać – odłączać
odloncony – odłączony
odloncyć – odłączyć
odłożony – odłożony, pozostawiony
odłożyć – odłożyć
odłóg – nieuprawiane czasowo pole
odmalować – pomalować coś, co budzi uznanie
odmalowany – oddany dobrze na obrazie
odmarknonć – złośliwie odpowiedzieć
odmiana – odmiana czegoś, zmiana czegoś
odmiatać – odśnieżać
odmiyniać – odmieniać, dokonywać zmiany
odmiynić – odmienić
odmiyniony – odmieniony
odmiynieć – osoba odmienna, wyrodek
odmiyrzać – odmierzać
odmiyrzany – odmierzony
odmiyrzić – odmierzyć
odmiyś – odśnieżyć
odmłodnieć – odmłodnieć
odmłodniony – odmłodzony
odmłodnonć – odmłodnieć
odmłócać – odrabiać zobowiązanie pomocy w pracy młócenia zboża
odmłócony – odrobiony przez pomoc w młóceniu
odmodlić – odmówić modlitwę, zmówić
odmokać – odmakać
odmokniony – odmoknięty
odmoknonć – odmoknąć
odmowiać – odmawiać, odradzać
odmowiany – odmawiany
odmówić – odczynić urok, wypowiedzieć zaklęcie, zmówić jakąś modlitwę
odmrozić – odmrozić w znaczeniu ogólnopolskim
odmrożony – odmrożony

odmykac – kluczyć
odmykać – odmykać, otwierać
odmykany – otwierany w danej chwili
odnajmować – dzierżawić
odnajonć – wydzierżawić
odniepaść – opuścić
odniesiony – oddany, zwrócony
odniewidzieć się – przestać się podobać
odniyść – odnieść
odnoga – odnoga, odrodek, odgałęzienie
odnojsć – odnaleźć
odnosić – odnosić
odpadać – opadać
odparzić – odparzyć
odparzić się – odparzyć się
odparzony – posiadający uszkodzoną skórę na skutek przegrzania
odparzynie – odparzenie
odpasać – zdjąć pas, wyjąć pasek ze spodni
odpasiony – zgubiony, dobrze odżywiony
odpaś – odpadać, zgubić (Jasiek odpos grabie)
odpawynzować – zdjąć pawon (zob. pawon)
odpawynzowany – ze zdjętym pawonem (zob. pawon)
odpedzieć – odpowiedzieć, dać negatywną odpowiedź na jakąś propozycję, zrezygnować
odpedziany – odpowiedziany, o negatywnej odpowiedzi
odpić – upić trochę czegoś
odpijać – wypijać trochę zawartości płynu
odpinać – odpinać w znaczeniu ogólnopolskim
odpinany – odpinany w znaczeniu ogólnopolskim
odpiónć – odpiąć
odpisać – zapisać coś komuś, przekazać zapisem
odpisać się – rzec się pisemnie
odpisany – napisany zwrotnie
odpiyrać – otwierać
odpiyrany – otwierany
odplekać – wykarmić dziecko piersią matki
odplekany – wykarmiony piersią matki
odpocnienie – odpoczynek

odpocnonć – odpocząć
odpoconć – jak wyżej
odpocynek – zob. odpocnienie
odpocynonć – zob. odpocnonć
odpocynty – wypoczęty po wysiłku
odpocywać – odpoczywać
odpocywanie – odpoczywanie, odpoczynek
odpocywanie wieczne – wieczne odpoczywanie
odpokutować – odcierpieć grzechy, odcierpieć zły uczynek
odpokutowany – cechujący się odbytą pokutą
odpolić – ostro odpowiedzieć, zbyć coś komuś
odpolednie – popołudnie
odpora – odpoczynek, wytchnienie
odporajić – zagubić, coś gdzieś pozostawić
odporajony – zagubiony
odporucać – polecać
odposać – zob. odpasać
odposany – odpasany, bez paska
odpowiadać – dawać odpowiedź, komentować zwróconą uwagę
odpoznać – rozpoznać
odpoznany – rozpoznany
odpór – odpór, stawienie czemuś czoła
odprawa – przemówienie starosty weselnego
odprawe dać – dać wynagrodzenie po zakończeniu służby
odprawiacka – obrzęd, długie nabożeństwo
odprawiać – odprawiać mszę, wysyłać kogoś gdzieś, dać negatywną odpowiedź
odprawiać się – odbywać nabożeństwo (w kościele odprawił się)
odprawiany – odprawiany
odprawować – odprawiać
odprosać – odpytywać
odprosić – odpytać
odpruć – odpruć, oddzielić zszyte kawałki materiału
odpruty – odpruty w znaczeniu ogólnopolskim
odpruwany – odpruwany w znaczeniu ogólnopolskim
odprzedany – odsprzedany

odprzedawać – zbywać komuś osobistą własność
odprzedawany – zbywany
odpuszczać – odpuszczając, wybaczać
odpuscony – odpuszczony, wybaczony
odpust – święto parafialne związane z patronem kościoła, odpuszczenie grzechów, darowanie win
odpustować – obchodzić odpust
odpustowy – związany z odpustem, nabyty w czasie odpustu
odpyskować – odpowiedzieć wulgarnie, odpowiedzieć niegrzecznie
odpuścić – przebaczyć, zrezygnować z czegoś
odpuśnica – kobieta idąca na odpust z pielgrzymką
odpuśnik – mężczyzna idący na odpust z pielgrzymką
odpyndzić – odpędzić, przepędzić
odpyndzony – przepędzony
odpyndzować – przepędzać
odpyskować – niegrzecznie odpowiedzieć
odpytać – prosić o przebaczenie win przed śmiercią, sprawdzić wiadomości w szkole
odpytany – odpytany w znaczeniu ogólnopolskim
odpytować – przeproszać, prosić o przebaczenie, zob. odpytać
odpytowanie – przeproszenie wygłaszane w imieniu zmarłego podczas wynoszenia nieboszczyka z domu, sprawdzanie na lekcji wiadomości
odpytowanka – jak wyżej
odrada – rada, aby zrezygnować z czegoś, odradzanie
odradzić – odradzić w znaczeniu ogólnopolskim
odraśnica – zaporą
odrobecka – odrobina
odrobek – odpracowanie zobowiązania
odrobiac – osoba, która odpracowuje zobowiązanie, np. za pracę wypożyczonego konia
odrobiac – odrabiać
odrobiany – odpracowywany
odrobić – odpracować zobowiązanie

odrobina – odrobina w znaczeniu ogólnopolskim
odrobiony – odpracowany, dobrze wykonany
odrodek – dziecko o cechach różnych od rodziców, wyrodek
odrodzać – odradzać
odrodzać się – odradzać się, odrastać
odrodzić się – wyrodzić się, nabrać nowych sił witalnych
odrombać – odrąbać, odciąć siekierą
odrombany – odrąbany
odrost – odnoga
odrostek – jak wyżej
odróbecka – odrobina, małeńki kawałeczek
odróbka – mały kawałek, niewielka ilość, czynność odrabiania
odrosł – wyrósł, odrosnął
odróżniać – odróżniać, wyodrębniać
odróżniany – rozróżniany
odróżnić – odróżnić
odróżniony – odróżniony
odrubać – odciąć, odrąbać
odrucić – odrzucić
odrucony – odrzucony
odrutować – opleść drutem, scalić rozbity garnek przy pomocy drutu, ogrodzić drutem
odrutowany – odrutowany, opleciony drutem
odruwać – odrywać
odruwać się – odrywać się
odruwany – odrywany
odryktować – odszykować coś, wykończyć coś bardzo dobrze
odryktować się – wystroić się, ubrać się świątecznie
odryktowany – odszykowany
odrymbować – odrąbywać coś, odcinać coś siekierą
odrymbowany – odrąbywany
odrypać – brutalnie odciąć, otłuc
odrypany – brutalnie odcięty, otłuczony
odrzec się – wymówić się, odciąć się
odrzezać – odciąć coś piłą, odkroić coś nożem
odrzezany – odcięty nożem, odkrojony

odrzezować – odcinać
odrzezowany – odcinany
odrzinać – zob. odrzezować
odrzinany – zob. odrzezowany
odrzwia – obramienie drzwi wykonane z belki
odrzykać – powtarzać
odrzykać się – odcinać się, wymawiać się
odsadzić – wziąć szczep celem zasadzenia; odstawić cielę od krowy, uniemożliwiając ssanie matki; oddalić się od czegoś
odsadzić od cycka – przestać karmić pierśią
odsadzony – pochodzący od innego szczepu, odstawiony, pozostający w tyle
odsękiwać – niegrzecznie odpowiadać
odsękniony – uszczknięty
odsęknąć – uszczknąć kawałeczek czegoś
odsypek – część drewna odcięta przy rabaniu, heblowaniu lub odpadła z uschniętego drzewa, odszczepienie
odskakować – odskakiwać
odsklepiac – narzędzie służące do oddzielania warstwy wosku z komórek plastra miodowego
odsklepiac – usuwać wosk z komórek plastra miodowego
odskocony – odskoczony
odskoczyć – odskoczyć
odskodowanie – odszkodowanie
odskórkować – obedrzeć ze skóry, oskórować
odslużyć – odslużyć, odbyć służbę wojсковą
odstajać – nie przylegać dobrze
odstawiany – odkładany na bok
odstawić – odstawić, odłożyć na bok
odstawić od cycka – zob. odsadzić od cycka
odstawiony – odstawiony, odłożony
odstrugać – zebrać nawóz z dyli, odciąć coś w wyniku strugania
odstrugować – zbierać łopatą nawóz z dyli; strugając, odcinać coś nożem
odstrzic – odciąć coś nożyczkami
odstrzigać – odcinać coś nożyczkami

odstusić – odepchnąć
odstusony – odepchnięty
odstuśnik – obrączka na piascie drewnianego koła
odścigano – zapłodniona (ta owca już odścigano)
odślabikować – odczytać niestarannie napisany tekst
odślabikowany – odczytany z trudem
odśpiywać – odśpiewać
odśpiywany – odśpiewany
odśpiywować – odśpiewywać
odtedy – odtąd
odtel – jak wyżej, od tego miejsca, od tej chwili
odtela – jak wyżej
odtykać – otwieracz butelek
odtykać – odtykać w znaczeniu ogólnopolskim
odtyncos – od tego czasu
odtykcos – jak wyżej
oducać – oduczać
oducać się – oduczać się
oducony – oduczony
oducyć – oduczyć
oducyć się – oduczyć się
odudać – nasycić się
oduhować – odmuchywać
oduhowany – odmuchiwany
odumreć – umrzeć, pozostawiając bliskich (matka ik odumarła)
oduziomek – dolna część pnia drzewa
oduziomiec – jak wyżej
oduziymiec – jak wyżej, zob. odziomek
odwalić – odwalić w znaczeniu ogólnopolskim
odwalić się – odejść, przestać kogoś dręczyć
odwalnica – blacha w pługu umożliwiająca odwrócenie skiby
odwalony – odwalony w znaczeniu ogólnopolskim
odwalować – odwalać
odwartować – odbyć zobowiązanie wartowania
odwartowany – odbyty pod względem zobowiązania wartowania (jo już mom odwartowane)

odwizdieć się – przestać się podobać
odwiecerz – pora tuż przed zachodem słońca
odwiecyrz – jak wyżej
odwiedlić – odprowadzić
odwiedzić – odwiedzić
odwilgniony – zwilgotniały
odwilgnonć – zwilgotnieć, stać się wilgotnym
odwilzynie – odwilż
odwiniony – odwinęty
odwinonć – odwinąć
odwinonć się – oddać uderzenie, zamachnąć się
odwionzać – odwiązać, rozwiązać
odwionzany – odwiązany
odwionzować – odwiązywać
odwiys – odwodzić, namówić kogoś, by zrezygnował z czegoś
odwiys się – odstąpić, zrezygnować z czegoś, zaniechać czegoś
odwiyż – odwozić
odwlecony – odwleczony
odwlyc – odwlec
odwlykać – odwlekać
odwodnica – ruchomy drążek u kotła w pasterskim szałasie
odwodzić – odwozić od czegoś, odprowadzać (dziecko trza odwozić do przedszkola), napiąć kurki strzelby
odwodzony – odprowadzany
odwołać – zawołać w odpowiedzi
odwołany – odwołany w znaczeniu ogólnopolskim
odwoga – odwaga
odwozić – odwozić w znaczeniu ogólnopolskim
odwozony – odwożony, odważony
odwoźnik – odważnik
odwyk – okres wstrzemięźliwości alkoholowej, kuracja antyalkoholowa
odwykać – odzwyczajając się
odwykniony – taki, który odwykł od czegoś
odwyknonć – odwyknąć, wyzbyć się nawyku
odwyrтка – odwrotność, rewanż, replika
odwyrtniony – odwrócony

odychnonąć – odetchnąć, odsapnąć, zacerpnąć tchu
odjmować – odejmować
odjmowany – odejmowany
odjść – odejść; ustąpić; opuścić; porzucić; idąc, zostawić w tyle
odymiać – okadzać
odymiany – odymiony, przesiąknięty zapachem dymu
odymić – odymić
odynś – zob. odjść
odystamintować – wydziedziczyć testamentem
odżałować – odżałować
odżałowany – odżałowany
odziemieć – zob. odziomek
odziwiać – ubierać
odziwiać się – ubierać się
odziwany – ubierany
odzioć – ubrać, dostąpić dopustu (biyda go odzioła)
odzioć się – ubrać się, założyć ubranie
odziomek – część pnia tuż nad ziemią, zob. odziomieć
odzionko – ubranie, ubranko
odzioty – ubrany, będący w odzieniu
odziómek – zob. odziomek
odziynie – ubranie, odzienie
odzywacka – wełniana chusta noszona przez kobiety
odzywać – ubierać wierzchnie ubranie, ubierać kogoś
odzywać się – ubierać się ciepło
odzywadło – odzienie
odzywany – ubierany
odzywek – zob. odzynie
odzolić – zob. odżałować
odzolony – zob. odżałowany
odzyć – odżyć
odzywać – odzywać
odzywać się – odzywać się w znaczeniu ogólnopolskim
odźwigać się – zmęczyć się dźwiganiem ciężarów, nadwyrężyć się w wyniku dźwigania
odźwigany – zmęczony dźwiganiem, nadwyrężony na skutek dźwigania

ofajnieć – wyładnieć, nabrać pozytywnych cech
ofiara – ofiara, składka na tacę
ofiarować – modlić się w określonej intencji, dawać ofiarę, dawać datek na określony cel
ofiarować się – ofiarować się, proponować swoją pomoc
ofiarowany – ofiarowany, złożony jako ofiara
oficyjer – oficer
oficyr – jak wyżej
oficyrka – skórzany but oficerski do kolan
oflina – kora na bocznej krawędzi deski
oflis – obrzynek, listwa pozostająca po obcięciu bocznej krawędzi deski
ofrydać – liczyć na kogoś
ofukławy – zły, nieprzystępny, niezyczliwy
ofuknonąć – zrugać
ofutrować – objeść, uszczelnić szpary pomiędzy futrynami, obramować futryny
ofutrowanie – ozdobne wykończenie szpar pomiędzy futrynami
ofutrowany – obramowany futrynami
ogacić – pokryć deskami, izolować, zob. gacić
ogacony – pokryty deskami
oganiac – osoba (chłopak) odpędzający muchy od bydła lub konia
oganiać – odpędzać coś, karmić bydło paszą zastępczą, chronić uprawy przed szkodnikami
oganiać się – opędzać się
ogarniony – schludnie ubrany, uporządkowany
ogarnonąć się – schludnie się ubrać
ogarnować – ogarniać, robić porządek
ogarnować się – ubierać się schludnie
ogawa – tłum, duża liczba ludzi lub zwierząt
ogier – zob. ogiyr
ogiyń – ogień, watra, żar
ogiyń kłaś – rozpalać ogień
ogiyń polić – palić ognisko
ogiyr – ogier
ogłada – wyrobienie towarzyskie, umiejętność zachowania się
ogładzony – wygładzony, wykazujący ogładę

ogłaszać – ogłaszać, rozpowszechniać wiadomość
ogłaszać się – reklamować się
ogłosany – ogłaszany
ogłosić – ogłosić, podać do wiadomości
ogłoska – ogłoszenie
ogłosony – ogłoszony
ogłuchniony – głuchy
ogłuchność – ogłuchnąć
ogłup – zgłupienie, określenie osobnika niezrównoważonego, zob. przygłup
ogłupiały – otumaniony, niebędący przy zdrowych zmysłach
ogłupić – zgłupieć
ogłusony – ogłuszony
ogłuszyć – głuszyć
ognać – zob. oganiać, obronić, odegnać
ognać się – zob. oganiać się, uporać się
ognicek – ogień, ognik, płomyk
ognić – zgnić powierzchniowo
ogniot – odcisk, zob. modzel
ognisko – ognisko, watra
ognity – zgniły powierzchniowo
ogniwo – kółeczko w łańcuchu, element parzenicy (zob. kula)
ogodać – obmówić, omówić
ogodany – obgadany, omówiony
ogolić – ogolić, wyciąć drzewa na określonej powierzchni, okraść ze wszystkiego
ogolić się – ogolić się
ogolony – ogolony, okradziony
ogorzany – ogorzały
ogorzeć – opalić się, nabrać brunatnego zabarwienia skóry
ogón – ogon, zwisająca część ubioru, fryzura damska uformowana na kształt ogona, dziecko trzymające się kurczowo matki, potoczne określenie sztuki bydła
ogóniasty – o bujnym ogonie, męczyzna cechujący się dużym członkiem
ogóniatio chmura – strzępiasta chmura burzowa
ogóniaty – osobnik, któremu zwisa coś z ubioru
ogórek – ogórek w znaczeniu ogólnopolskim
ograbac się – doprowadzić swój wygląd

do porządku, ochędożyć się
ograbić – przy pomocy grabi ostatecznie uformować kopę siana lub wóz z sianem, okraść
ograbiony – ograbiony, okradziony, uformowany przy pomocy grabi
ograbować – zob. ograbić
ograć – zagrać na przywitaniu, pokonać w czasie gry
ograniczny – graniczny
ograny – taki, który przegrał; taki, który ma doświadczenie w grze
ogrodzić – zrobić dookoła ogrodzenie
ogrodzony – ogrodzony w znaczeniu ogólnopolskim
ogromiasty – bardzo duży, ogromny
ogromniasty – jak wyżej
ogromny – ogromny, wielki, o bardzo dużych rozmiarach
ogrodowy – ogrodowy, rosnący w ogródku
ogrotać – wyszykować
ogrotać się – wyszykować się
ogrotany – dobrze ubrany, odszykowany
ogrować – grać komuś na przywitaniu, wygrywać z kimś
ogród – ogrodzona łąka przy zabudowaniach
ogródeczek – ogródek, niewielki ogród
ogródek – jak wyżej
ogrodzić się – pokryć się zmarzłym śniegiem
ogrudzony – pokryty przymarzniętym śniegiem
ogryzać – obgryzać
ogryzek – resztki pokarmu dla bydła
ogryziny – zgryzione resztki trawy wypadające krowie z pyska, ogryzki
ogryziony – obgryziony, obrany z mięsa
ogryż – obgryźć
ogrzebść – okopać, obsypać
ogrzoc – ogrzać, ocieplić
ogrzoty – ogrzany
ogrzywac – ogrzewac, piecyk elektryczny
ogrzywać – ogrzewać, ocieplać
ogrzywany – ogrzewany, opalany
ohańbić – zhańbić
ohańbić się – zhańbić się, zawstydzic się

ohańbiony – zhańbiony
oharatać – odrzeć, otrzeć, zrobić ryse na gładkiej powierzchni
oharatany – otarty, odarty
ohablować – obrobić drewno przy użyciu hebla
ohablowany – obrobiony heblem
ohfiara – zob. ofiara
ohromnie – ogromnie, bardzo mocno, bardzo silnie
ohromny – ogromny, bardzo wielki
ohrubny – grubawy, dość gruby
ohylać się – mało wydajnie pracować
ohylić – uchronić, obronić
ojce – ojcowie, przodkowie
ojcenas – modlitwa Ojcie Nasz
ojcenski godać – potocznie modlić się
ojcowska – córka będąca oczkiem w głowie bogatych rodziców
ojcowie – rodzice
ojcowisty – ojczysty
ojcowizna – majątek dziedziczony po rodzicach
ojcowski – należący do ojca, rodzinny
ojcowy – związany z ojcem, należący do ojca
ojców – zob. ojcowy
ojcuś – pieszczotliwie o ojcu
ojczyzna – zob. ojcowizna, ojczyzna, grunt rodziców
ojścić – osikać, zob. oscać
ojscany – posikany, zob. oscany
oka – siła z pętlą
okadzić – okadzić, odymić
okadzony – okadzony kadzidłem, odymiony
okadzować – okadzać
okadzowany – okadzany
okajisty – z dużymi oczyma
okajisto – owca z czarnymi plamami pod oczyma
okaliczony – okaleczony
okaliczyć – okaleczyć, zadać ranę, skaleczyć, zranić
okaliczyć – zob. okaliczyć
okap – część dachu wystająca poza obrys budynku
okapać – ociekać

okapniczek – ukośna deseczka pod oknem zabezpieczająca przed ściekaniem wody po ścianie budynku
okapnik – jak wyżej
okaty – zob. okazysty
okazować – okazywać
okazowany – okazywany
okazyjo – okazja
okfiara – zob. ohfiara
okfiarować – zob. ofiarować
okfiarowany – zob. ofiarowany
okidać – usunąć w wyniku kidania (zob. kidać)
okidany – pochlapany czymś brudnym (mo okidane portki)
okiść – puszysta warstwa śniegu osiadła po opadzie na gałęziach drzew
okiynica – okiennica, kłapa zamykająca otwór w powale, przez który dym wychodzi z izby na strych
okiynko – okienko, małe okno
oklepiec – potrzask, metalowe siłło
oklonć – skłąć, zrugać
okluć – obstukać jakimś ostrym narzędziem
oklutny – obity powierzchniowo
oklypcorz – kłusownik zakładający metalowe siłła
oklypiec – zob. oklepiec
okłacek – wiązka siana lub słomy
okładać – bić, tłuc
okładać się – bić się, dawać sobie wzajemnie razy
okładek – naddatek
okłamać – okłamać
okłamać się – pomylić się
okłamaný – okłamaný w znaczeniu ogólnopolskim
okłoczek – zob. okłacek
okłód – okład
okminić – okłamać, oszukać
okniorka – przegroda w koszarze pomiędzy strongami
okniorz – hebel umożliwiający wykonanie felca w ramie okiennej, wędrowný szklarz
okno – okno, przejście w koszarze dla wydojonych owiec

- oknowy** – okienny
- oko** – oko jako narząd wzroku, pętla, krąg na wodzie, otwór w sieci, oczko tłuszczu w zupie lub na wodzie
- oko mieć płone** – kiepsko strzelać, niecelnie strzelać
- oko wykol** – ciemność (na polu oko wykol)
- okobylić** – oszukać
- okobylić się** – oszukać się
- okobylony** – oszukany
- okocić** – wydać potomstwo w przypadku kotów, królików czy owiec
- okocić się** – urodzić się w przypadku kotów, królików czy owiec
- okolicno obora** – zamknięte obejście gazdówki, do której wchodzi się przez wrota
- okoliczny gazda** – gazda bogaty, którego obejście gospodarskie jest zamknięte wkoło
- okolić** – otoczyć
- okolność** – okoliczność
- okolny** – przedwojenny urzędnik gminny
- okolony** – otoczony
- około** – dookoła, wokół, w przybliżeniu
- okompać** – wykąpać
- okompać się** – wykąpać się
- okompany** – wykąpany
- okop** – głęboki rów kopany w czasie działań wojennych
- okopać** – wykonać pracę okopywania ziemniaków
- okopany** – zmęczony kopaniem
- okopiany** – poczerniały od dymu, zakopcony
- okopcić** – poczernić dymem
- okopcony** – okopcony, pokryty nalotem sadzy
- okopcować** – usypać kopce graniczne
- okopiasty** – wypełniony po brzegi
- okopisty** – jak wyżej
- okopowac** – specjalny pług służący do okopywania ziemniaków
- okopowacka** – praca okopywania ziemniaków
- okopować** – obsypywać ziemniaki spulchnioną ziemią przy pomocy motyki lub okopowaca (zob. okopowac)
- okopuwać** – zob. okopować
- okopy brać** – kopać okopy
- okowa** – okucie, żelazna obroza
- okowany** – zakuty w kajdany
- okowany fras** – nicpoń, łobuz
- okowcok** – drozd obroźny
- okowica** – zob. okowa
- okowita** – spirytus, mocna wódka
- okólnik** – ogrodzone miejsce dla trzody lub cieląt na powietrzu
- okólny** – dookoła, wokół
- okół** – stodoła
- okółka** – okrężny sposób prowadzenia wypasu
- okópka** – naddatek czegoś ponad brzeg naczynia (okópka masła), uformowana wiązka siana na wierzchu kopy
- okpić** – oszukać
- okpiony** – oszukany
- okpiś** – oszust, wydrwigrosz
- okpiśnica** – oszustka
- okpiśnik** – jak wyżej
- okpiśny** – oszukańczy, zdrażliwy
- okrackem** – okraciem
- okrackiem** – jak wyżej
- okracować** – stać nad czymś w rozkroku
- okracowany** – przekraczany; taki, którego należy przekroczyć
- okradziony** – okradziony; taki, którego okradzono
- okraj** – brzeg, kraj
- okrajek** – resztką czegoś, rozek czegoś, pozostałość po ściętym na deski kłocu
- okrajem** – skrajem, ubocznie, brzegiem
- okrasa** – okrasa, tłuszcz dodawany do jedzenia
- okrasić** – okrasić, dodać tłuszczu do jedzenia
- okrasony** – okraszony, z dodatkiem tłuszczu
- okraś** – okrasć
- okraśnić** – uświetnić
- okraśniony** – uświetniony, przybrany, przystrojony
- okroczyć** – stanąć w rozkroku nad czymś
- okrodać** – okradać
- okrodany** – okradany
- okrojić** – okroić

okrojony – okrojony
okroncać – okręcać, obwijać coś czymś (na zimie okroncajom jabłonki powrósłami)
okroncać się – owijać się
okroncany – owijany
okronglica – granitowy otoczek
okrongłok – okrągły kłoc drzewa, pieńdz
okrongłućki – okrągły, pyzaty
okrongły – okrągły
okronzek – siano zgrabione w koło
okropa – coś strasznego, coś okropnego
okropa świata – coś, co budzi powszechne wzburzenie lub negatywne odczucie
okropecnie – okropnie, paskudnie, bardzo
okropecny – okropny, przerażający, duży
okropnie – strasznie, ogromnie
okropny – straszny, ogromny, wielki
okrotować – okratować, zabezpieczyć kratą
okrotowany – okratowany, zabezpieczony kratą
okrować – wycinać okrowki z ziemniaków, obrzynać
okrowany – obrzynany
okrowek – wykrawek ziemniaka z kiełkiem przeznaczonym do sadzenia
okruszek – okruszek, okruczek
okruska – jak wyżej
okrusyna – okruszyna
okrutecnie – bardzo
okrutecny – okrutny, ogromny, olbrzymi, szczególnie duży
okrutnie – okropnie
okrutnik – okrutnik, człowiek bezlitosny
okrutność – okrucieństwo
okrutny – okrutny, bezlitosny, zob. okrutecny
okryć – nakryć
okrymplować – zakończyć kremplowanie, zob. krymplować
okryncić – okręcić
okryncić się – obwinać się
okryncyony – okręcony, obwinięty wokół
okrynglica – kamień o owalnym kształcie
okrzeć – ochrzcić
okrzcony – ochrzczony

okrześcić – wzmocnić, dodać sił
okrzepnąć – okrzepnąć
okrzęs – gałąź lub szczapa z okrziesanego drzewa
okrzesać – obciąć gałęzie z drzewa, uformować belkę siekiery
okrziesany – z obciętymi konarami, właściwie się zachowujący
okrziesować – wykonywać pracę okrziesowania (zob. okrziesowanie)
okrziesowany – poddawany obcięciu konarów
okrziesowanie – praca obcinania gałęzi drzewa przy pomocy siekiery, formowanie siekiery belki lub obcinanie krawędzi bocznej deski
okrziczany – skrzyczany, połajany, taki, któremu nadano niezasłużony rozgłos
okrziceć – skrzyczeć, głośno połajać
okrzikniony – okrzyknięty
okrzikować – okrzykiwać
okrzywdzić – skrzywdzić
okrzyść – ocucić, zaspokoić pragnienie chłodnym napojem
okrzyść się – ocknąć się, dojść do przytomności, napić się, zaspokajając pragnienie chłodnym napojem
okrzysony – ocucyony, przyprowadzony do przytomności
okrzyżwić – doprowadzić do odzyskania przytomności
okrzyżwić – dojść do przytomności
okrzyżwiony – ocucyony
oktawa – okres 8 dni po święcie Bożego Ciała
oktober – październik
okucie – okucie, konstrukcyjny lub dekoracyjny metalowy element, metalowa część płóz
okuć – podkuć konia, podkuć sanie, podbić stalowe podkówki pod buty
okulawić – doprowadzić do okulawienia zwierzęcia lub człowieka (okulawił konia)
okulawieć – okuleć
okulawiony – kulejący
okulisto – owca z czarnymi plamami wokół oczu

okulornica – kobieta nosząca okulary
okulornik – mężczyzna noszący okulary
okulary – okulary, plamy okołooczne
u owcy
okupacyjno – okupacja
okurzyć – zasypać śniegiem, wypalić czy-
jeś papierosy
okurzyć się – jako palacz nasycić się niko-
tyną, zakurzyć się
okurzony – pokryty kurzem
okutać – ubrać ciepło, obwinąć
okutać się – ubrać się ciepło, włożyć cie-
płe ubranie, obwinąć się szczelnie
okutany – ubrany grubo, ubrany ciepło
okuty – podkuty
okuwać – podkuwać, kuć
okuwany – podkuwany
okwiara – zob. okfiara
okwiarować – zob. okfiarować
okwiarowany – ofiarowany
okwitniony – przekwitający, tracący płatki
kwiatów
okwitnonć – przekwitnąć
olcanka – mało ozdobna fajka góralska
olcha – olcha, zob. olsa
olcon – mieszkaniec Olczy
olecieć – ostudzić
olejkorz – typ czarownika
olicować – pokryć zewnętrzną wykładziną
olicowany – pokryty zewnętrzną wykładziną
oliwa – oliwa
oliwić – oliwić, smarować oliwą
oliwiorka – oliwiarka
olsa – olsza szara, drewno olchowe, zagaj-
nik olchowy
olsyna – jak wyżej
olsynowy – z drewna olchy
olj – olej
oljarnio – olejarnia, warsztat do wytła-
czania oleju z siemienia lnianego
oljtek – olejek, olej święty do ostatniego
namaszczenia
oljnik – właściciel olejarni, wędrowny
handlarz olejami
oljorka – olejarka
oljorż – zob. oljnik
oljnder – młyn do wyrobu pęcaku

olowiany – wykonany z ołowiu, potocznie
ciężki
olów – metal ołów
olówcecek – ołówcecek
olówek – oówek w znaczeniu ogólnopol-
skim
olupić – obrać ze skóry, ściągnąć skórę,
ściągnąć korę
olupiony – obrany ze skóry, okorowany
oluscony – ołuszczony
oluscyć – wyjąć groch lub bób ze strąka
omacać – obmacać
omacany – obmacany
omacek – namacalność
omacny – namacalny
omal – o mało co, nieomal
omalować – pomalować
omalowany – pomalowany
omamiać – wypowiadać formułę przeciw
dopustowi (np. mówiono podczas udoju:
„przypuśćeze mlycka z kozdego cycka”)
omamiany – wprowadzany w błąd
omamonić – omamić
omanić – wprowadzić w błąd
omarzniony – pokryty warstwą lodu
omarznonć – pokryć się powierzchnią
warstwą lodu
omasta – tłuszcz do potraw, okrasa
omascony – okraszony
omaścić – zob. okraścić
omaścić się – wzbogacić się
omazać – pomazać, pobrudzić
omazany – pomazany, pobrudzony
omech – puch, puszystość
omeltuk – pędziwiatr, zawalidroga
omenter – geometra
omentra – jak wyżej
omglany – zemdłony, określenie osoby
powolnej w ruchach
omgleć – zemdleć
omglywać – omdlewać
omiąg – tojad mocny, zob. łomiok
omiatać – ocierać miotłą kurz lub śnieg
omiatać się – miotłą usuwać śnieg z butów
lub pył z ubrania
omieciony – taki, który przy pomocy mio-
tły usunął śnieg z butów oraz ubrania

- omierzić** – obrzydzić
- omierzniomy** – taki, który zbrzydnął; taki, który budzi niechęć
- omierznonć** – zbrzydnać, obrzydnąć
- omiesne płótno** – lepsze gatunkowo płótno lniane, z którego szyto górną część koszuli
- omiesny juhas** – jedzący sporo pasterz
- omijać** – przejeżdżać lub przechodzić bokiem, opuszczać kolejność udziału w czymś
- ominonć** – pominąć; przejść, nie zatrzymując się
- omiog** – tojad mocny
- omiondlić** – wykonać pracę miondlynio lnu (zob. miondlić)
- omiondlny** – poddany czynności miondlynia (zob. miondlić)
- omiotać** – obmiatać
- omisna** – chusta z cieńszego płótna
- omiyndlić** – zakończyć międlenie lnu, zob. miyndlić
- omiys** – omieść
- omleć** – zemleć
- omlety** – zmielony
- omlócić** – wymłócić
- omlócony** – wymłócony
- omlynkować** – wykonać pracę mlynkowania zboża, zob. mlynkować
- omlynkowany** – poddany mlynkowaniu
- omniwóz** – omnibus
- omom** – omam
- omomić** – omamić
- omomiony** – wprowadzony w błąd
- omoncać** – posypać mąką, pobrudzić mąką
- omoncany** – posypyany mąką, pobrudzony mąką
- omotać** – omotać, uzależnić kogoś od swoich wpływów
- omotać się** – owinać się szczerlnie
- omotany** – będący pod wpływem kogoś lub czegoś, owinięty szczerlnie
- omotek** – porcja przędzy, zwój
- omsały** – omszony, pokryty pleśnią
- omseć** – omszeć, pokryć się pleśnią
- omsony** – jak wyżej, uszczelniony w wyniku msynio (zob. msyc)
- omsyć** – wykonać pracę uszczelnienia szczerlny pomiędzy belkami, zob. msyc
- omurować** – obmurować
- omurowany** – obmurowany
- omyć** – umyć; oczyścić, myjąc
- omyk** – kosmyk, ogon zajmująca
- omylnie** – pomylenie się
- omyłtuk** – osobnik niekończący rzeczy, których wiele rozpoczyna
- omyty** – umyty, obruszony opływającą wodą
- omywać** – opłukiwać, myć naczynia kuchenne, podmywać (woda omywo brzyzek)
- onacony** – z trudem wykonywany
- onacyć** – robić coś z trudem, szykować coś z trudem, żyć jakoś (jakosi tom zime onacymy), wiązać koniec z końcem, tłamsić, dłużyć podczas wykonywania czynności
- onacyć się** – wymawiać się, wykręcać się, guzdrać się z jakąś czynnością
- onecka** – onuca, zob. onucka
- oni** – pan, pani w rozmowie z osobą obcą wymagającą szacunku
- oniemiały** – oniemiały; taki, który zaniemówił
- oniemieć** – zaniemówić
- onieskorzić** – opóźnić (pomalućku krocoł i syćkik onieskorził)
- onieskorzić się** – opóźnić się
- ono ta** – oto więc
- onucka** – onuca, kawałek szmaty do owijania stopy, zob. onecka
- opacka** – górny, poziomy element słupa związanego
- opacnie** – na odwrót
- opacniok** – człowiek robiący coś na odwrót lub na przekór, osobnik ubierający się niezgodnie z przyjętymi zasadami
- opacny** – odwrotny, niewłaściwie założony
- opadać** – tracić liście (liście juz opadujom)
- opadniony** – opadnięty
- opadnonć** – opaść
- opakować** – zrobić pakunek, okryć czymś
- opakowany** – zapakowany
- opalać** – opalać, osmalać

opalać się – opalać się (panicki się rade opalujom)
opalowany – opalany
opamiętać się – opamiętać się
opamiętnianie – świadomość
oparadzić – przyozdobić
oparadzony – przystrojony, przyozdobiony
oparcie – oparcie, podpora
oparzelina – miejsce poparzone, pęcherz powstały w wyniku poparzenia
oparzyć – oparzyć, sparzyć, oblać wrzątkiem celem usunięcia włosów lub piór z zabitego zwierzęcia lub ptaka
oparzyć się – oparzyć się
oparzony – oparzony, cechujący się gwałtownym usposobieniem (straśnie je oparzony)
opasek – szeroki pas zbójnicki, bacowski lub juhaski, zob. oposek
opasterzać – okryć się dużą chustą zarzucaną na ramiona
opasterzać się – okrywać się dużą chustą naramienną
opasterzony – ubrany w chustę lub worek, opatulony
opasterzyć się – ubrać się w chustę lub worek, opatulić się
opas – opadnąć
opaternalnie – ostrożnie, zapobiegliwie, uważnie, przewidująco
opaterność – rozważa, ostrożność
opaternalny – zaradny, zapobiegliwy, zgrabny do wszystkiego
opatrować – oglądać, sprawdzać coś, oglądając to dokładnie, zakładać opatrunek
opatrowany – oglądany, bandażowany
opatrzeć – uszczelnić przed zimnem
opatrzyć – oglądnąć
opatrzyć – zob. opatrować
opatrzone – zob. opatrowane
opatrzyć – zrobić opatrunek, opatrzyć
opatulić – okryć
opatulić się – okryć się, ubrać się ciepło
opatulony – szczelnie okryty
opedziany – opowiedziany
opedzić – opowiedzieć, zdać relację

operacyjno – operacja, zabieg chirurgiczny
opica – określenie dziewczyny o wyzywającym wyglądzie
opicaty – małpowaty
opić – spić kogoś, upoić alkoholem
opić się – upić się
opieczynować – pieczętować
opieczynowany – pieczętowany, zaplombowany
opieka – opieka, staranie
opiekie dać – zapewnić opiekę
opiekie mieć – mieć zagwarantowaną opiekę
opiekować się – opiekować się w znaczeniu ogólnopolskim
opiekun – opiekun; ten, który się kimś opiekuje
opiekunica – opiekunka
opiekunować – opiekować się, sprawować opiekę
opiekunowany – opiekowany
opieprzać – krzyczyć, dawać reprimendę
opieprzać się – robić wolno, unikać pracy, unikać wysiłku podczas pracy
opieprzyć – skrzyczyć, dać reprimendę
opieprzony – skrzyczany, zrugany
opierzony – posiadający pióra
opierzyć się – pokryć się piórami
opiesały – opieszwały, powolny
opieseć – osłabnąć, stracić zapał, stracić animusz, stać się opieszłym
opijać – upijać, raczyć się alkoholem po załatwieniu jakiejś sprawy lub interesu
opijać się – upijać się
opijany – upijany; coś, co jest powodem libacji (opijano rzecz)
opinać – zbyt ściśle przylegać do ciała
opiórcony – dojrzały, dorastający, zob. opierzony
opiórcy się – opierzyć się, dorosnąć
opisować – opisywać coś, znaczyć coś, dotykać poświęconym węglem rogów i racic bydła przed wyruszeniem na wiosenny wypas
opisować się – zakreślać okrąg wokół siebie
opisowany – opisywany

opity – upity
opity jak diabli – bardzo pijany
opity jak ciele – kompletnie pijany
opity w trzi dupy – jak wyżej
opiyc – opiec
opiykać – opiekać
opiykany – opiekany
opiyracny – określenie mebla mającego oparcie
opiyrać – opierać, podparać, robić komuś przepierkę
opiyrać się – opierać się
opiyradło – oparcie
opiyrok – oparcie, podparcie
opleśniany – pokryty pleśnią
opleśnić – pokryć się pleśnią
oplewić – wykonać pracę plewienia
oplewiony – taki, na którym wykonano pracę plewienia
oplot – splot, sposób obwiązania, rodzaj splotu
opluć – opluć, opryskać plwociną
opluty – opluty, pokryty plwociną
opłacić – zapłacić, uiścić należność
opłacony – opłacony, zapłacony
opłakać – oplakiwać
oplakany – oplakany, godny politowania, bardzo kiepski
opłakować – oplakiwać
opłata – coś, co niesie zysk; coś, co warto podjąć; opłata w sensie ogólnopolskim
opłatek – opłatek świąteczny
opłatno – opłaca się
opłatny – opłacający się
opłacać – opłacać
opłacać się – opłacać się, systematycznie płacić za siebie, mieć korzyść
opłot – opłata, powinność do zapłacenia
opłucyny – omycie wodą położnicy po porodzie
opłukać – opłukać coś wodą
opłukać się – obmyć się
opłukować się – opłukiwać się
opłukowany – opłukiwany, obmywany
opodalny – odległy
opojić – spić
opojić się – upić się

opojony – spity
opolać – opalać
opolać się – opalać się
opolić – opalić
opolić chalupe – ogrzać dom
opolić się – opalić się na słońcu, przypalić ubranie płomieniem watry
opolony – opalony, powierzchniowo przypalony
opolyniec – opalony kij juhaski
opól – opał
oporzondek – oporządzenie, wykonanie pracy gospodarskiej
oporzonzać – oporządzać, wykonywać czynności gospodarskie
oporzonzić – zrobić porządek, należycie przygotować, należycie zabezpieczyć
oporzonzony – oporzadzony, zadbany
oposać – opasać
oposać się – opasać się, założyć opasek
oposek – szeroki pas skórzany, zob. opasek
oposek bacowski – szeroki oposek zapinany 3–5 klamrami
oposek gazdowski – stosunkowo wąski oposek
oposek juhaski – wąski pas nabijany metalowymi guzami
opowazować się – mieć odwagę zrobić coś
opowiadacka – opowiadanie
opowiadać – opowiadać, anonsować
opowiadać się – anonsować swoją nieobecność, mówić o swoim wyjściu, być za czymś
opowiedzi – zapowiedzi kościelne
opowiedziany – opowiedziany, wcześniej anonsowany
opowiedzieć – opowiedzieć
opowiedzieć się – opowiedzieć się
opowiodka – opowiadanie, opowieść
opowiozka – opowiadanie
opowiozyc się – odważyć się
oprać – wykonać przepierkę komuś
oprany – taki, któremu robi się przepierkę
oprawa – oprawa czegoś
oprawiać – naprawiać, doprowadzać do stanu używalności

oprawiany – naprawiany, wstawiany
w ramę
oprawić – naprawić
oprawiony – opraviony, ujęty w ramy
opreć – oprzeć
opreć się – oprzeć się
opresyjo – opresja, trudna sytuacja
oproci – zob. naproci, zob. proci
oprosić się – wydać potomstwo u świni
oprógować – skosztować, popróbować
oprógowany – popróbowany
opróżnić – opróżnić
opryma – obszycie serdaka futerkiem
młodego jagnięcia, zob. wyporek
opuchlina – opuchnięcie
opuchły – opuchły w znaczeniu ogólnopolskim
opuchniony – spuchnięty
opuchnonć – opuchnąć
opucować – wyczyścić coś, wypucować
coś
opucowany – wyczyszczony, wypucowany
opucyć – zmiękczyć przez ugniatanie, wytrwać jakoś (bydnie bo bydnie, ale jakosi zime opucyli)
opuscać – opuszczać, pauzować, nie uczęszczać
opuscać się – zaniedbywać się, nie starać się należycie czegoś wykonać, zdawać się na kogoś
opuscany – obszywany, obramowany
opuszony – opuszczony, samotny, tańszy
opuscować – zob. opuscać
opuszczyć – nie brać udziału, opuścić coś, obniżyć cenę
opuszczyć się – zob. opuscać się
opylac – maszynka do opylania chwastów
opyndzać – opędzać, przepędzać
opyndzić – opędzić
opyndzić się – opędzić się
opyndzłować – opędzłować, zjeść dużo
opyndzłowany – zjedzony
opyndzony – uchroniony przez przepędzenie kogoś
opyntać – opętać
opyntany – opętany
opyrskać – opryskać

opyrskany – opryskany
opytać – zrobić wywiad, wypytać o coś
dokładnie
opytać się – dowiedzieć się, rozpytać się
opytować – rozpytywać, dowiadywać się
opytować się – rozpytywać się
oracizna – orne pole, pole wcześniej orane
i pozostawione na pastwisko
oracka – orka, ciężka praca
orać – orać, wykonywać pracę orki, ciężko
pracować
orać do składu – sposób orki, w którym
skiby odwracane są po obu stronach
orać kimsi – wykorzystywać ciężką pracę
kogoś
orafać – obedrzyć, zarysować coś (orafot
ałuto)
orafany – zarysowany
oranie – oranie, czynność orki
orany – orany; taki, na którym wykonuje
się pracę orki
oraski – orawski
Orawa – Orawa
orawiański – z Orawy, charakterystyczny
dla Orawy
Orawiok – mieszkaniec Orawy
orawiok – wiatr wiejący z Orawy, gliniany
garnuszek
orba – orka
orcyk – orczyk
ordoś – gbur, samolub
ordoś baba – kobieta kłótniwa
ordzew – rdza
ordzewiały – zardzewiały, pokryty rdzą
ordzewieć – pokryć się rdzą
oreł – orzeł
organista – organista, osoba grająca w kościele na organach
organistka – kobieta będąca organistą
organisty – organista
organki – ustna harmonijka
organować – grać na organach
organy – organy kościelne, harmonia
orka – orka w sensie ogólnopolskim, zob.
orba
orkis – orkisz, odmiana jęczmienia
orkisniok – gruba kasza z orkiszu

orle – orlą, pisklę orła
orlica – orlica, samica orła
orlik – belka łącząca nosy płóz w gnatkach
orłowy – orli (orłowe piórecko)
ornat – słonina
ornizna – zob. oracizna
ornomenta – ornament
ornot – ornat
orny – nadający się do orki, uprawny
orobić – wykonać całą pracę (biyda całe pole orobić)
orobić się – mocno się napracować
orobiony – napracowany, zmęczony pracą
oroc – oracz
orosnąć – porosnąć
orośnienty – porośnięty, obrośnięty
orośniony – jak wyżej
orować – orać okresowo
orusać – obruszyć coś
orusany – obruszony
orusować – obruszać
oryndować – wstawiać się za kimś, prosić za kogoś
oryndownica – poplecznica
oryndownik – poplecznik
orynziada – oranżada
orywać – orać dość często
orywany – czasem orany
orywować – zob. orywać
orzba – zob. orba
orzeh – orzech, drobny węgiel kamienny
orzek – jak wyżej
orzel – orzeł w znaczeniu ogólnopolskim
orzesek – orzeszek, orzech leszczyny
orznonć – orznąć, oszukać
osa – osa, potoczne określenie zjadliwej kobiety
osacnik – naganiacz
osad – jesienny rozdział owiec
osadnik – osadnik
osadzić się – osiedlić się
osadzony – nasadzony na coś
osalować – oszalać
oscać – osikać, zob. ojscać
oscany – zob. ojscany
oscapiyrzać – rozpościerać
oscapiyrzony – rozwarty, rozpostarty

oscapiyrzyć – rozewrzeć
oscekać – oszczekać, nagadać na kogoś bezzasadnie
oscekany – taki, na którego pies szczekał
osченіć się – urodzić szczenięta
oschodzić się – rozchodzić się, mieć pretensję (o co ci się oschodzi?)
osciskać – porozrzucać
osciskać się – zdenerwować się
osciskany – zdenerwowany, rzucający się, rozrzucony
osciskować – rozrzucać
osciskowany – rozrzucany
oscymać – tłumaczyć, perswadować
oscyndnoś – oszczędność
oscyndny – oszczędny, skąpy
oscyndzać – oszczędzać, szanować coś, dbać o coś
oscyndzać się – nie przemęczać się
oscyndzany – oszczędzany
oscyndzić – oszczędzić
oscyniać – rozcieńczać
oscyniany – rozcieńczany
oscynić się – oszczędzić się, urodzić potomstwo przez psy, lisy czy wilki
oscyiniony – rozcieńczony (spyrytus oscyiniony)
oscypać – rozłupać, rozszczyć
oscypek – oszczypek, ser owczy wędzony
oscypić – rozłupać, zob. oscypać
oscypić się – rozłupać się, pęknąć
oscypiony – rozłupany
oscypiorek – foremka do wyciskania w serze wzorów zdobniczych
oscyrstwo – oszczerstwo
osedziały – oszroniony, posiwiały
osedzieć – oszronić, posiwieć
osedź – szron, nalot, osad
oselnik – zob. kuska
oselka – kamień do ostrzenia kosi i noży, uformowane masło (oselka masła)
osemka – ornament w hafcie białym
oset – roślina oset łopianowaty
oset polny – roślina ostrożeń polny, także ostrożeń dwubarwny i ostrożeń błotny
osfurkać – przepuścić (osfurkoł i pole, i dutki)

osfurkany – przepuszczony (majontecek osfurkany)
osfurknonć sie – rozlecieć się, rozbiec się
osfyrcęć sie – rozpaść się na kawałki
osfyrkniomy – rozpadnięty na kawałki
osi – należący do osy (osio bania)
osiadnonć – nie dojrzeć (o owsie)
osiedlać sie – osiedlać się w sensie ogólnopolskim
osiedle – parę domów w kupie
osiedlić sie – osiedlić się, zamieszkać
osiedlony – osiedlony, zamieszkały
osiedzieć sie – pobycć gdzieś dłużej
osiekać – obciąć coś dookoła
osiekany – obcięty wkoło
osiel – osioł
osihly – określenie podmokłego gruntu
osika – drzewo osika
osiklowacina – mleko, które podeszło wodą
osikowy – z osiki, związany z osiką
osio bania – gniazdo os
osiudzić – oszukać
osiust – oszust
osiustać – oszukać, okłamać
osiustnica – oszustka
osiustnik – zob. osiust
osiwiały – posiwiały
osiwiaty – jak wyżej
osiwieć – osiwieć w sensie ogólnopolskim
osiy – osiem
osiymdziesiont – osiemdziesiąt
osiymdziesiontka – osiemdziesiąt lat
osiymdziesiontka na karku – zbliża się wiek osiemdziesięciu lat
osiymdziesionty – osiemdziesiąt
osiymnostka – w przenośni młoda dziewczyna, panna
osiymnosty – osiemnasty
osiymnosćie – osiemnaście
osiymsto – osiemset
osiywać – rozsiewać, rozsypywać
osiywek – obsiewek, zasiane zboże
osiywka – płachta na zboże siane ręcznie
oskale – kamienie, głązy
oskarzony – oskarżony
oskarzyć – oskarżyć

oskazować – rozkazywać
oskniomy – wyschnięty
osknonć – wyschnąć
oskórek – zob. odlotek
oskórować – oskórować, zdjąć skórę
oskórowany – taki, z którego zdjęto skórę
oskrobać – obrać kartofle, zeszkrobać coś z czegoś
oskrobany – obrany; taki, z którego zeszkrobano coś
oskrusony – rozkruszony
oskrusyć – rozkruszyć, pokruszyć
oskubać – wyrwać pióra z ptaka, nadmier nie zarobić na kimś
oskubany – obskubany, pozbawiony upierzenia
oskubiony – jak wyżej
oskubywać – oskubywać
oskubś – zob. oskubać
oskulić – okaleczyć
oskulicony – okaleczony
oskwarek – skwarek
osłabić – osłabić, pozbawić sił
osłabić sie – doprowadzić do utraty sił
osłabniony – osłabył
osłabnonć – osłabnąć, stracić siłę
oslobodzić – oswobodzić, ocalić
oslobodzić sie – oswobodzić się, uwolnić się
oslobodzony – oswobodzony
oslodzić – dać coś na osłodę, posłodzić
oslodzony – osłodzony, posłodzony
osłona – jedna z desek na wozie lub sianach (włókach), umożliwiających ich załadunek
osłozysty – rozłożysty, rozrośnięty w biodrach czy krzyżach
osmarcony – zob. osmarkany
osmarkać – pobrudzić wydzieliną z nosa
osmarkany – osoba z niewytartym nosem, zakatarzony
osmarować – posmarować wokół, ogłosić o kimś jakąś nieprawdziwą informację
osmarowany – niekorzystnie opisany, obmówiony
osmolić – poczernić poprzez opalenie, wybrudzić żywicą

osmolić się – opalić się, wybrudzić się żywicą
osmolony – osmalony, poczerniony, pobrudzony żywicą
osmowiać – odradzać
osmucać – zdejmować skórę z zająca lub królika
osmużyć – zdjąć skórę z zająca lub królika
osmuzony – królik lub zając, z którego zdjęto futerko
osmycka – określenie mało wartościowej panny
osmykać – zebrać zwisające siano
osmykany – obrany ze zwisającego siana
osmyndzić – odymić, okopcić dymem
osmyndzony – odymiony, okopcony
osnowa – nitki nawinięte na wał warsztatu tkackiego
osnuć – obwinać coś nitką
osnuć się – rozsunąć się, rozwinąć się z kłębka
osnurować – osznurować, obwiązać sznurkiem
osnurowany – osznurowany, oznakowany sznurem zamoczonym w farbce (trom osnurowany)
osnuty – rozwinięty z kłębka
osobicie – osobno, oddzielnie
osobitnie – jak wyżej
osobiscie – osobiście, osobno, oddzielnie
osobnie – osobno, oddzielnie
osobny – osobny, oddzielny, niezależny
osod – zob. osad
osok – korzyść
osolić – posolić
osolony – posolony
osondek – sąd, wniosek
osondzić – osądzić, wydać wyrok
osotać się – oprzytomnieć, zorientować się, opamiętać się
osotanie – przytomność, obycie
osotany – dobrze się orientujący, szybki
osowiały – mało energiczny, zgaszony
osowiany – jak wyżej
osowieć – stać się osowiałym (zob. osowiały)
osóbek – odosobnienie, miejsce odosobnionego

ospa – ospa
ospiaty – mający ślady po przebytej ospie
ospadlina – rozpadlina, przepaść
ospajedzić – rozgniewać, rozzłościć
ospajedzić się – rozgniewać się
ospajedzony – rozgniewany
ospolić – rozpalić, rozniecić ogień
ospolony – rozpalony
osporek – rozcięcie w dolnej części nogawki góralskich portek, zob. zostrzyga
osprować – mówić, perorować
ospruć – rozpruć
ospruty – rozpruty
osprzepatrzować – przepatrzeć, pooglądać
osprzepatrzować się – zorientować się
ostać – zostać, pozostawać, zostać kimś, odstawać
ostać na włosie – ledwo ująć z życiem, ledwo przeżyć
ostając – zob. ostać
ostatek – koniec, kres, pozostałość czegoś, reszta
ostatki – trzy ostanie dni karnawału
ostatni – ostatni, pozostały
ostatnie namascynie – sakrament namaszczenia
ostatniok – osoba ostatnia, najgorszy uczeń, uczeń ostatniej klasy
ostawać – zob. ostać
ostawiać – pozostawiać gdzieś coś, zatrzymywać coś u siebie
ostawiany – pozostawiany
ostawić – zob. ostawiać
ostawiony – pozostawiony
ostoć – zostać, dorównać, starczyć
ostoć się – nie dać się, uchować się, sprostać, zachować się
ostomiely – po stokroć drogi
ostomiły – jak wyżej
ostomiylsy – po stokroć najmiłszy
ostomiły – zob. ostomiely
ostońcie z Pane Bogiym – zostańcie z Panem Bogiem, powszechna forma pożegnania
ostrew – ostrze, szpic, wrażliwość
ostrewka – pal z bocznymi patykami, na które nakłada się siano do suszenia, zob. kopić

ostro – ostro, szpiczasto, bardzo intensywnie, energicznie, zdecydowanie bez ogródek
ostroga – wyrostek kostny na nodze koguta
ostrożność – ostrożność
ostrożnica – kobieta ostrożna, kobieta przezorna
ostroźnie – ostrożnie
ostrożnik – mężczyzna ostrożny, mężczyzna przezorny
ostrugać – zdjąć nożem korę
ostrugany – taki, z którego zdjęto nożem korę
ostrugować – ostrugiwać, przy pomocy noża zdejmować warstwę
ostry – surowy, zdecydowany, naostrzony, chropowaty, o piekącym smaku, jaskrawy kolorystycznie, pikantny, mocny (ostre mrozisko)
ostrze – ostrze, część tnąca, część czegoś szpiczasto zakończona
ostrzeska – mały okap w szczycie dachu, osłaniający okno przed deszczem
ostrzic – ostrzyc
ostrzic się – ostrzyc się
ostrzić – ostrzyc
ostrzizony – ostrzyżony
ostrzony – podlegający ostrzeniu
ostrzyc – zaasenterować, wziąć do wojska, ostrzyc po odbiorze do wojska
ostrzyca – ostrze, ostrość, roślina z rodziny marzanowatych
ostrzygniony – ostrzyżony
ostudzić – ochłodzić, obniżyć temperaturę
ostudzony – ochłodzony
ostyda – zmartwienie
osuć – rozsypać (osute grule)
osuć się – rozsypać się
osud – rozejście się
osudzić – oszukać
osukać – jak wyżej
osukaniec – oszust
osukany – obszukany, oszukany
osukaństwo – oszustwo
osulać – nadać wydłużony kształt, wykonując ruchy toczenia
osulany – obtoczony; taki, który podlegał sulaniu (zob. sulać)
osusać – osuszać

osusany – osuszany
osusony – osuszony
osusować – osuszać
osusyć – osuszyć
osuty – rozsypany
osuwność – obojętność
osuwny – osobnik złośliwy; ktoś, kto zadziera nosa; udający ważniaka
oswijać – rozwijać
oswijany – rozwijany
oswinek – zwój, rulon czegoś
oswinonć – rozwinąć
oswobodzić – oswobodzić w znaczeniu ogólnopolskim
oswobodzony – oswobodzony w znaczeniu ogólnopolskim
oswojić – oswoić
oswojony – oswojony
osyndziały – zob. osedziały
osyndzieć – zob. osedzieć
osynk – osek, drag z hakiem
osypać – rozsypać, obsypać coś czymś
osypać się – rozsypać się
osypaniec – wysypka, zob. chrosty
osypany – rozsypany
osypować – rozsypywać, obsypywać
osypować się – rozsypywać się, rozpadać się, osuwać się (zim się osypuje)
oś – oś
ości – łuski z ziaren zboża, plewy, kostki ryby
ościaty – zawierający dużo ości
ościelić – rozścielić
ościelony – rozścielony
ościelować – rozścielać
ościeżnica – obramowanie otworu drzwi lub okien
ościylać – rozścielać, zob. ościelować
ościerz – ościerz, zob. na ościerz
ość – ość, kostka ryby, łuska ziarna
ośka – mała oś
ośklawica – gołoledź
ośklawy – oblodzony
ośklić – oszukać, zaszkląć
ośkrabać – zeszkrobać coś z czegoś
ośkrabany – taki, z którego niedbale coś zeszkrobano
ośkrabować – zeszkrobywać coś z czegoś

ośkrabowany – taki, z którego jest coś zeskrobywane
ośkwa – wilgoć, załzawienie
oślada – trop, ślad zwierząt drapieżnych na śniegu
ośladnik – tropiciel
oślakować – otropić, dojść po śladach
oślakowanie – otropienie
oślakowany – otropiony
oślepniony – oślepiiony
oślepniny – ociemniały
oślepnąć – oślepnąć, stracić wzrok
oślimacony – pokryty czymś lepkiem i śliskim, określenie osoby, której ślina cieknie z ust
oślimacyć – pokryć czymś lepkiem
oślimacyć się – pobrudzić się cieknącą śliną, pobrudzić się czymś lepkiem
oślinić – obślinić, zwilżyć śliną
ośliniony – pośliniony, cechujący się ciekącą śliną
ośliz – gładkość
oślizgnąć – oślizgnąć, zrobić się ślisko
oślóć – rozlać, zob. oźłoć
oślóć się – rozlać się, zob. oźłoć się
oślód – zob. oślada
ośloty – rozlany, zob. oźloty
oślyp – zob. na oślyp
oślypnąć – oślepnąć
oślywać – rozlewać, zob. oźlywać
oślywać się – rozlewać się, zob. oźlywać się
oślywany – rozlewany
ośmicka – kosa o długości ostrza 80 cm, cyfra osiem
ośmielić – własnym bezpośrednim zachowaniem uczynić kogoś śmielszym
ośmielić się – nabrać śmiałości
ośmielony – taki, który nabrał ufności
ośmina – wzór w hańcie białym, mający kształt ósemki, ósma część roli, czyli około 12 morgów
ośmiec się – roześmiać się, powiedzieć dowcip
ośmioro – ośmioro, osiem osób
ośmioty – roześmiany
ośmizna – miara powierzchni pola równa połowie sesnostki (zob. sesnostka)

ośniedziały – pokryty nalotem węgla miedzi
ośniedzieć – opalić się, nabrać śniadego zabarwienia, w przypadku miedzi pokryć się warstwą węgla
ośnik – narzędzie do strugania drewna, strugania bednarki, okorowywania drzewa
ośpihować – wyśledzić, wyszpiegować
ośpihowany – wyszpiegowany
ośrebać – upić
ośrebać się – oźłopać się, mocno się upić
ośrebany – oźłopany, upity, pijany
ośtuchać – obszturchać; szturchając, poluzować
ośtuchany – obszturchany, poluzowany szturchaniami
ośtuchować – obszturchiwać
ośwabić – oszukać
ośwabiony – oszukany
oświacyć się – oświadczyć się
oświata – światłość, poświata, oświata w znaczeniu ogólnopolskim
oświacać – oświecać, oświetlać
oświycić – oświecić
oświycić się – rozjaśnić się
oświyczony – oświecony, rozumny
oświyncelina – poświęcony pokarm
oświyncić – poświęcić, rozbić, rozłup (Jasiek oświyncił gornuś)
oświyncony – poświęcony
otakować – oszacować
otakowany – oszacowany
otalować – uformować bochenek chleba, wykonując charakterystyczne okrężne ruchy
otalowany – uformowany okrężnymi ruchami
otargać – podrzeć
otargać ze skóry – obedrzeć ze skóry
otargany – podarty, obdarty
otarty – wytarty
otawa – druga trawa, zob. potrow
otawić się – odrastać, rozkrzewić się, dobrze rósć, zazielenić się (o trawie)
oterować – wysmarować terem
oterowany – wysmarowany terem, pokryty terem

otłaly – odtajany, zepsuty (zymbiska mo otle)le)

otleć – tajać (śniyg otlewo)

otłuc – obić, zniszczyć zewnętrzną powierzchnię

otłucka – praca tłuczenia lnu, trzymana w ręce porcja lnu podczas łamania paździerz

otłucony – obity

otłucynie – stłuczenie

otłukować – odtłukiwać, zrywać owoce przy pomocy kija lub żerdzi

otręć – otrzeć, wytrzeć

otrok – podrostek, popychadło

otropić – zlokalizować zwierza po tropach

otropić się – doznać zmartwień, przeżyć zgryzoty

otropiony – zlokalizowany na podstawie śladów

otruć – otruć w znaczeniu ogólnopolskim

otruć się – otruć się w znaczeniu ogólnopolskim

otruty – otruty w znaczeniu ogólnopolskim

otrymbiany – zrobiony z otrębów

otrymby – otręby

otrynkować – otrynkować

otrynkowany – otrynkowany

otrzepać – otrzepać, mocnymi ruchami usunąć coś z czegoś (otrzepał gruske)

otrzepać się – otrzepać się w znaczeniu ogólnopolskim

otrzepany – pozbawiony kurzu, pozbawiony owoców w wyniku otrzepywania

otrzepować się – otrzepywać się

otrzić – otrzeć

otrzasać – otrząsać; zbierać, intensywnie ruszając

otrzasy – poddawany otrząsaniu

otrzonś się – rzucić z siebie coś, otrząść się z czegoś

otrzyźwieć – ocucić, przyprowadzić do przytomności, dodać sił, zaspokoić pragnienie

otrzyźwieć – otrzeźwieć, wytrzeźwieć

otrzyźwiony – ocucony

otuknica – nuda, samotnia

otukno – smutno, przejmująco

otupno – jak wyżej

otwarcie – otwarcie, wprost

otwarcie godać – mówić bez ogródek

otwarty – otwarty, niezamknięty

otwiyrac – otwieracz, przyrząd do otwierania butelek

otwiyrać – otwierać

otwiyrać się – otwierać się

otworzić – otworzyć

otworzić się – otworzyć się

otworzony – otworzony

otykcos – od tego czasu, od tego momentu, od tej chwili

otymp – żalorny widok, otępienie

otympiały – otępiały, zgaszony, skołowany

otympieć – być skołowanym, nie reagować właściwie na bodźce

otympno – smutno, budząco strach

otympność – nieczulość

otympny – budzący smutek (cas jakisi otympny)

otyncas – o tym czasie, pewnego razu, w pewnym czasie

otynkować – otynkować, pokryć tynkiem

otynkowany – otynkowany w znaczeniu ogólnopolskim

owakować – zob. otrynkować

owakowany – zob. otrynkowany

owalić – wałnąć, uderzyć czymś ciężkim

owalnica – świnka, powiększone gruczoły

owam – ówdzie, zob. tam i owam

owarzić – obgotować

owarzony – obgotowany

owca – owca w znaczeniu ogólnopolskim

owca sie góni – owca ma okres godowy

owcar – owczarek podhalański

owcarek – jak wyżej

owcaricek – owczarzyk, pasterz owiec

owcarnio – owczarnia, pomieszczenie dla owiec

owcok – mały dzwonek dla owiec

owcorz – owczarz, juhas, pies owczarski

owcusia – owieczka, ekspresyjnie o owcy

owcy – związany z owcą, pochodzący od owcy

owdowiały – taki, któremu zmarła żona

owdowieć – zostać wdową lub wdowcem
owiecka – owieczka
owies – owies w znaczeniu ogólnopolskim
owies borowy – odmiana owsa
owies corny – jak wyżej
owiesek – ekspresywnie o owsie
owijac – kombinator, spryciarz, krętacz
owijace – owijacze wojskowe
owijacka – duża wełniana chusta
owijać – owijać coś czymś, obtulać, nie mówić wprost (nie owijoj, ba powydz)
owijka – roślina zielna powój, zob. powijka
owiniony – owinięty, taki, któremu przypisuje się winę
owinonć – owinać
owionzać – obwiązać
owionzany – obwiązany
owiś – otwór, obwiśnięcie
owiyż się – obsunąć się
owłodać – owładnąć, zapanować nad kimś lub czymś
owłodany – owładnięty
owłodzeć – zob. owłodać
owoc – owoc w sensie ogólnopolskim
owocny – dający dobry owoc, obficie owocujący
owoniać – powąchać
owoniany – powąchany
owrodzać – obrzydzać
owrozić – obrzydzić
owrodzony – obrzydzony
owsiany – owsiany, z owsa
owsik – gatunek lnu
owsisko – pole po owsie
ozajist – zaiste, naprawdę
ozajst – jak wyżej
ozarty – nażarty, najedzony, upity
ozbańdziosony – posiadający wyprute wnętrzości
ozbańdziosyć – wypruć wnętrzości
ozbawić – rozbawić, wprowadzić dziecko w dobry nastrój
ozbawiony – rozbawiony, wprowadzony w dobry nastrój
ozbebesony – rozbebeszony
ozbebesyć – rozbebeszyć

ozbeblać – rozpowiedzieć, nie utrzymując tajemnicy
ozbeblany – rozpowiedziany
ozbecaniec – beksa, płaczek
ozbecany – lubiący płakać
ozbeceć się – rozplakać się
ozbić – rozbić, rozłtuc, rozdrobnić
ozbić się – rozbić się, rozłtuc się
ozbijają – rozbijają, rozdrabniać, rozpraszać (chmury się ozbijajom)
ozbijają się – rozbijają się, łtuc się
ozbity – rozbity
ozbiyrać – rozbierać, demontować, rozkradać, zdejmować ubranie
ozbiyrać się – rozbierać się, wypogadzać się (na polu się ozbiyro)
ozboleć – rozboleć
ozbuchać – doprowadzić do nieposłuszeństwa, wychowując niewłaściwie
ozbuchaniec – dziecko nieposłuszne
ozbuchany – nieposłuszny, niegrzecznie się zachowujący
ozbuchować – trwonić, mitrężyć
ozbuchować się – prowadzić hulaszczy tryb życia, panoszyć się
ozbuć się – zdjąć obuwie
ozbudować – rozbudować
ozbudowany – rozbudowany
ozburdać – zburzyć, zniszczyć
ozburdany – zburzony, rozburzony
ozburtać – zob. ozburdać
ozburtany – zburzony
ozburzany – burzony, rozburzany
ozburzić – rozburzyć; rozbierać, burząc
ozburzować – jak wyżej
ozburzowany – zob. ozburzany
ozbuty – będący bez butów, mający zdjęte buty
ozbuwać się – zdejmować obuwie
ozbymbnić – rozpowiedzieć, rozgłosić
ozbymbniony – rozgłoszony
ozbymbnować – rozgłosić
ozbyrkać – roztrwonić
ozbyrkać się – rozbrykać się
ozbyrkany – rozbrykany
ozcapieryzony – zob. oscapiyrzony
ozcapieryć – zob. oscapiyrzyć

ozcesać – rozczesać
ozczesany – rozczesany
ozchodziasty – rozłożysty
ozchodzić się – rozchodzić się, rozstawać się, rozczłonkować się, rozprzestrzeniać się w różnych kierunkach, mieć pretensję o coś (o co ci się ozchodzi?)
ozchodzisty – zob. ozchodziasty
ozchorzeć się – rozchorować się
ozchwierutać – rozkiwać
ozchwierutany – kiwający się
ozchybotać – rozchybotać
ozchybotany – rozchybotany, chwiejny
ozchylić – rozchylić
ozchylony – rozchylony
ozchylować – rozchyłać
ozchylować się – rozchylać się
ozchyłka – rozchwycenie
ozciapciany – cechujący się chwiejnym charakterem, niezdecydowany, rozgniewiony (a!to żabe ozciapciało)
ozciąpić się – rozpaść się na kawałki
ozciapkany – rozklepany
ozciapkować – rozklepywać coś
ozcinać – rozcinać
ozcinany – rozcinany
ozcionć – rozciąć
ozciongać – rozciągać, rozpościerać
ozciongany – rozciągany
ozciongnonć – rozciągnąć
ozciskać – rozrzucić
ozciskać się – rozgniewać się
ozciskany – rozgniewany, rozszoszczony, rozrzucony
ozciskować – rozrzucać
ozcisononć – zob. ozciskać
ozciupać – rozrząbać
ozciupany – rozrąbany
ozciupować – rozrąbywać
ozcochrać – rozczochrać
ozcochrać się – rozczochrać się
ozcochrany – rozczochrany, nieuczestny
ozcubrzeć – zmierzić włosy, zob. cubrzeć
ozcubrzonny – ze zmierzwionymi włosami
ozcuchrać – zob. ozcochrać
ozcuchrany – zob. ozcochrany
ozcuhrzyć – rozczochrać

ozcyn – rozczyn
ozcyniać – rozczyniać
ozcynić – rozczynić
ozdać – rozdać
ozdany – rozdany
ozdarcica – kobieta krzykliwa
ozdartuh – osobnik lubiący krzyczeć
ozdartus – rozdarciech, płaczek
ozdarty – rozdarty, wrzeszczący, lubiący płakać
ozdawać – rozdawać
ozdawany – rozdawany
ozdeptać – rozdeptać
ozdeptany – rozdeptany
ozdeptować – rozdeptywać
ozdłubać – rozdłubać
ozdmuchać – rozdmuchać
ozdmuchany – rozdmuchany, rozpowszechniony
ozdmuchiwać – rozdmuchiwać, rozniecać
ozdoba – ozdoba, wytwór snycerski
ozdobiać – ozdabiać
ozdobić – ozdobić, przystroić, upiększyć
ozdobiony – ozdobiony, przystrojony
ozdojść – podczas dojenia doprowadzić do pełnego strumienia mleka danego przez bydlę
ozdojono – o krowie, która daje mleko pełnym strumieniem
ozdonć – rozdać, spowodować napęcznienie
ozdrabek – rzecz zdarta, zniszczona
ozdrobić – rozdrobnić
ozdrobiony – rozdrobniony
ozdrapować – rozdrapywać
ozdrapać – rozdrapać
ozdrapany – rozdrapany (calučki majontek ozdrapany)
ozdrowiały – doprowadzony do zdrowia
ozdrowieć – ozdrowieć, dojść do zdrowia
ozdroźnić – rozdrażnić
ozdroźniony – rozdrażniony
ozdryndzić – zepsuć pojazd nieostrożną jazdą
ozdryndzony – rozklekotany, rozsypujący się
ozduchać – rozniecić, rozżarzyć ogień, dmuchając

ozduchany – rozniecony, rozżarzony poprzez dmuchanie
ozduchować – rozniecać za pomocą dmuchania
ozduć – rozdać, nabrzmić
ozduły – rozdęty, nabrzmiąły
ozdymać – rozdymać
ozdymać się – puszyć się, nadymać się
ozdymany – rozszerzający się podczas nadymania
ozdynty – rozdęty
ozdyrdać – porozrzucać
ozdyrdany – rozrzucony
ozdziawiać – rozwierać szeroko, otwierać szeroko usta
ozdziawić – rozewrzeć pysk, otworzyć szeroko usta
ozdziawiony – rozwarty (mo pysk ozdzwawiony)
ozdziawować – zob. rozdziawiać
ozdziałać – rozdziałać
ozdziaelić – rozdziaelić
ozdzielony – rozdzielony
ozdzioć – rozebrać, zdjąć ubranie
ozdzioć się – rozebrać się
ozdzioty – rozebrany
ozdziylać – rozdziałać
ozdziylać się – dzielić się
ozdziyrać – rozdzierać, targać
ozdziyrać się – rozdzierać się, krzyczeć, wrzeszczeć (ozdarte dziecko)
ozdziywać się – rozbierać się
ozdziywany – rozdzwiany; taki, któremu zdejmowane jest ubranie
ozebrać – rozebrać, rozchorować się (ozebrało go)
ozebrać się – rozebrać się
ozebrany – rozebrany
ozedra – krzyk, wrzask
ozedreć – rozedrzyć
ozedreć się – mocno zakrzyczeć
ozedrzyć – rozerwać
ozedrzyć kufe – zwymyślać
ozedrzyć się – zacząć głośno krzyczeć
ozegnać – rozpędzić
ozegnać się – rozpędzić się, nabrać szybkości

ozegnany – rozpędzony, posiadający dużą prędkość
ozejrzeć się – rozejrzeć się
ozeprać – rozrzucić
ozeprany – rozrzucony
ozerwać – zob. ozedrzyć
ozerwać się – rozerwać się
ozerwany – rozerwany
ozerniony – rozcięty
ozernonć – rozciąć
ozesioć – rozsiać, rozproszyć
ozesioć się – rozsiać się, rozproszyć się, rozprzestrzenić się
ozesioty – rozsiany, rozproszony
ozesiyrdzić – rozsierdzić, rozzłościć
ozesiyrdzić się – rozsierdzić się, rozzłościć się
ozesiyrdzony – rozłoszczony, rozsierdzony
ozeskniony – rozeschnięty
ozesknonć się – rozeschnąć się
ozesmarować – rozsmarować
ozesmarowany – rozsmarowany
ozesod – zob. osad
ozesondzić – rozsądzić
ozespać się – być rozspanym w wyniku przerwane go snu
ozespany – rozspany
ozesuć – rozsypać
ozesuć się – rozsypać się
ozesuty – rozsypany
ozesyrsać – rozszerzać
ozesyrsać się – rozszerzać się
ozesyrszany – rozszerzany, poszerzany
ozesyrszony – rozszerzony, poszerzony
ozesyrszyć się – rozszerzyć się
oześcielić – rozścielić
oześmiocie – roześmianie
oześmiocć się – roześmiać się
oześmioty – roześmiany
ozezarty – rozwścieczony, rozłoszczony
ozezłościć – zdenerwować kogoś, spowodować u kogoś złość
ozezłościć się – zdenerwować się
ozezłoscony – rozłoszczony
ozeznać – rozeznąć
ozeznać się – zorientować się

ozeznajomić się – zaznajomić się
ozezryć się – wściec się, rozpic się
ozeźlić – rozzłościć
ozeźlić się – zob. ozeźłościć się
ozeźlony – rozzłoszczony
ozeźreć się – rozejrzeć się
ozeźryć się – jak wyżej
ozflarzony – roztrwoniony
ozflarzyć – roztrwonić
ozflorz – roztrwonienie
ozflarzyć – zob. ozflarzyć
ozfrymarcony – rozfrymarczony, roztrwoniony
ozfrymarcyć – rozfrymarczyć, roztrwonić
ozfyrkać – przepuścić (ozfyrkoł majonetek), rozbełtać (ozfyrkoł mleko)
ozfyrkany – przepuszczony, rozbełtany
ozfyrknonć – rozrzucić
ozfyrknonć się – rozlecieć się, rozbiec się
ozgacić – zdjąć pokrycie
ozgacić się – rozpogodzić się
ozgadować – rozpowiadać
ozgadować się – rozgadywać się
ozgajdać się – wypogodzić się
ozganiać – rozpędzać, rozradzać coś komus
ozganiać się – rozpędzać się, nabierać szybkości
ozganiany – rozpędzany
ozgardyjos – rozgardiasz
ozgarniać – rozgarniać, rozsuwać na boki
ozgarniany – rozgarniany, rozrzucony
ozgarniony – rozgarnięty
ozgarnonć – rozgarnąć
ozgarnować – zob. ozgarniać
ozgarnowany – zob. ozgarniany
ozgazdować się – zagospodarować się, rozgościć się
ozgazdowany – zagospodarowany
ozgiyrzać się – podnieść rękę do uderzenia (ozgiyrzył się na niego)
ozgiyrzony – z podniesioną ręką do uderzenia
ozgniywać – rozgniewać
ozgniywać się – rozgniewać się
ozgniywany – rozgniewany
ozgodać – rozpowiedzieć

ozgodać się – zacząć mówić (dziecko się ozgodało)
ozgodany – razgadany, rozmowny
ozgojić się – rozrósć się w przypadku młodych drzew (goje się ozgojyły)
ozgon – rozpęd, rozbieg
ozgoryncany – rozpalany, rozgrzewany
ozgoryncić się – rozgrzać się, rozpalić się
ozgoryncony – rozgrzany, rozpalony
ozgościć się – rozgościć się
ozgrabić – rozgrabić
ozgrabić siano – przy pomocy grabi rozwarstwić kłęb siana
ozgrabiony – rozgrabiony
ozgrotać się – rozpogodzić się, rozpakować się
ozgrotany – rozpakowany
ozgryzać – rozgryzać
ozgryzany – rozgryzany
ozgryziony – rozgryziony
ozgryźć – rozgryźć
ozgrzebać – rozgrzebać
ozgrzebany – rozgrzebany
ozgrzesać – rozgrzeszać
ozgrzesony – rozgrzeszony
ozgrzesyć – rozgrzeszyć, dać rozgrzeszenie
ozgrzesynie – rozgrzeszenie
ozgrzoć – rozgrzać
ozgrzoć się – rozgrzać się
ozgrzoty – rozgrzany
ozgrzysać – zob. ozgrzesać
ozgrzysony – rozgrzeszony
ozgrzysyć – zob. ozgrzesyć
ozgrzysynie – zob. ozgrzesynie
ozgzić się – rozbrykać się, biegać, będać pod wpływem popędu seksualnego
ozgzyty – rozbrykany, nadmiernie pobudliwy
ozharatać – rozharatać, mocno się skaleczyć, rozciąć
ozhukać się – źle się zachowywać
ozhukany – rozhukany, niewychowany
ozhuziac – rozhuścić
ozhuziac się – rozhuścić się
ozhuziany – rozhuśtany
ozhyżyć się – pospieszyć się
ozigrać się – rozbawić się

ozigrany – rozigrany, rozbawiony
ozimina – ozimina w znaczeniu ogólnopolskim
ozimy – siany w jesieni
oziombić – oziębić
oziombić się – oziębić się
oziombiony – oziębiony
oziombonońc – oziębnońc
ozjadzić się – rozjątrzyć się (bolok się mu ozjadził)
ozjarzony – rozjarzony, rozpalony do żaru, pobudzony seksualnie
ozjarzyć – oświecić, rozjarzyć, rozżarzyć, rozpalic do żaru
ozjarzyć się – rozjarzyć się, rozpalic się
ozjaśnić – rozjaśnić
ozjaśniony – rozjaśniony, oświetlony
ozjechać – rozjechać
ozjechany – rozjechany
ozjontrzony – rozjątrzony
ozjontrzyć – rozjątrzyć
ozjorzony – zob. ozjarzony
ozjorzyć – zob. ozjarzyć
ozjusony – rozjuszony, doprowadzony do wściekłości
ozjuszyć – rozjuszzyć
ozkalicony – skaleczony
ozkalicyć – skaleczyć, spowodować otwartą ranę
ozkazować – zob. oskazować
ozkicniyty – rozpadnięty w wyniku upadku, rozbity
ozkiconońc – rozleciec
ozkiconońc się – upaść (ozkiconońc się na drórze), rozleciec się, roztluc się
ozkidać – rozrzucić nawóz
ozkidać się – rozpaść się
ozkidany – rozrzucony
ozkidować – rozrzucać nawóz
ozkidować się – rozpadać się
ozkidowany – rozrzucony
ozkiewać – rozwiązać, odwiązać
ozkiewać się – rozpaść się
ozkiewnońc się – jak wyżej
ozkieryndać – rozchwiać
ozkieryndać się – rozpaść się, rozchwiać się, nabrać luzów

ozkwapany – poluzowany, zbyt obszerny w wyniku używania (ozkwapane buty)
ozkwapkać – rozplaszczyc coś, uderzając otwartą dłonią
ozkwapkać – rozkwapkać coś metalowego przy pomocy uderzania młotem lub młotkiem
ozkwapany – rozkwapany
ozkwapować – rozkwapywać
ozkwapowany – rozkwapany
ozkwapkać – rozkwapkać
ozkwapkać się – rozkwapkać się, zajmować przestrzeń, rozkładając jakieś własne przedmioty
ozkwapkać – rozhuścić
ozkwapkany – rozhuścany
ozkwapkać – rozhuścić dzwon
ozkwapkać – rozkołysać
ozkwapkać się – rozkołysać się
ozkwapkany – rozkołysany
ozkoz – rozkaz
ozkopać – rozkazać, polecieć
ozkopanie – rozkaz, polecenie
ozkopać się – stawać w rozkroku, pańnoszyć się, zadzierać nosa
ozkopany – rozkopany
ozkopać – rozkroić
ozkopany – rozkrojony
ozkopować – rozkrawać
ozkopać – rozkrawać
ozkopany – rozkopany
ozkopować – rozkopować
ozkopować się – rozkopować się
ozkopować – krzyżeć, pokrzykiwać
ozkop – rozkop, rzucić kajdany
ozkop – rozkop się
ozkopować – rozkopować się
ozkopany – rozkopany
ozkop – rozkop, roztrząsać, rozrzucić, rozegnać, rozpędzić, rozbić
ozkop – zacząć sypać śniegiem, rozsypać się, zacząć palić
ozkopony – rozkopony, zburzony
ozkop – rozkop, zmierzwić włosy
ozkop – rozkop, zmierzwić włosy
ozkopony – rozkopony, nieuczesany
ozkopy – rozkopy
ozkop – zob. ozkop

ozkuzdrać się – zob. ozkuzrać się
ozkuzdrany – zob. ozkuztrany
ozkwasić – rozkwasić, rozbić, ciężko zranić, zmiażdżyć
ozkwasić się – rozlać się, rozpadać się
ozkwasony – rozkwaszony, rozbity
ozlatować się – rozlatywać się, rozpadać się
ozleciany – rozpadnięty
ozlecieć się – rozlecieć się
ozlegnonć się – rozejść się głośno, dać się dobitnie słyszeć
ozlepić – rozlepić
ozlepiony – rozlepiony
ozłoć – rozlać, porozlewać
ozłoć się – zacząć padać (na polu ozłoło się)
ozloty – rozlany, zob. ośloty
ozlygać się – rozlegać się
ozloga – rozloga, rozpiętość
ozloncać – rozłączać
ozloncać się – rozłączać się
ozloncony – rozłączony
ozloncyć – rozłączyć
ozloncyć się – rozłączyć się
ozłożony – rozłożony
ozłożyć – rozłożyć
ozłożyć się – rozłożyć się, zachorować
ozłożysty – rozłożysty
ozłupać – rozłupać
ozłupany – rozłupany
ozłupić – rozłupić
ozłupić się – rozłupić się
ozmachnonć się – rozmachnąć się
ozmarkocić się – zasmucić się z czyjejsz winy
ozmarkocony – zasmucony, pełen żałości
ozmarznięty – rozmarznięty
ozmarznonć – rozmarznąć, rozmrozić
ozmaślic się – rozplakać się, rozmazać się
ozmazaniec – mazgaj, płaczek
ozmazany – mazgajowaty, płacziwy
ozmeślować – rozmyślać, zastanawiać się
ozmgła – mgielka nad wodą, mgielka nad wodospadem
ozmiar – pomiar gruntu
ozmiczarzić – roztrwonić
ozmiczarzony – roztrwoniony
ozminonć się – rozminąć się

ozmienić – rozmienić
ozmienić się na drobne – zająć się wieloma drobnymi sprawami, skupić uwagę na błahych sprawach
ozmiyrwiać – rozplątywać
ozmiyrwiać się – rozplątywać się
ozmiyrwiany – rozplątywany
ozmiyrwić – rozplątać
ozmiyrwić się – rozplątać się
ozmiyrwiony – rozplątany
ozmiyrzany – pomierzony
ozmiyrzować – dokonywać pomiaru, mierzyć podczas dzielenia
ozmiysać – rozmieszać
ozmiysany – rozmieszany
ozmladzić – rozpląszczyć, zgnieść
ozmocony – rozmoczony
ozmoczyć – rozmoczyć
ozmodlić się – rozmodlić się
ozmodlony – rozmodlony
ozmokniony – podmokły, rozmoczony
ozmoknonć – rozmoknąć
ozmoncić – zmącić
ozmoncony – zmącony
ozmorzać – rozmrażać
ozmorzany – rozmrażany
ozmotać – rozmotać
ozmotany – rozwinięty, rozsuptany
ozmowiać – odradzać
ozmówić – odradzić
ozmówić się – rozmówić się
ozmyrdać – wprawić w ruch tam i z powrotem, roztrwonić posiadane dobra
ozmyrdany – drgający, roztrwoniony
ozmyślac – myśliciel, zob. dumac
ozmyślacka – rozmyślanie, dumanie
ozmyślac – rozmyślać
ozmyślić się – rozmyślić się
oznak – znak
oznaka – odznaka, odznaczenie, objaw
oznakować – poznać
oznakowany – poznany
oznajma – oznajmienie
ozniemóc – zaniemóc
ozniemóc się – rozchorować się
ozniesiony – rozniesiony, poroznoszony, rozburzony

oznieś – roznieść, poroznosić, rozburzyć, rozwalić (oznieśli karcme)
oznimóc – zob. ozniemóc
oznimóc się – zob. ozniemóc się
oznojmiać – oznajmiać, zapowiadać, anon-sować
oznojmić – oznajmić
oznojmić się – zapowiedzieć się
oznojmiony – zapowiedziany
oznojmować – oznajmować, zawiadamiać
oznojmowany – zapowiadany
oznosić – roznosić
oznosić bojki – rozpowszechniać plotki
oznosony – roznoszony
oznosować – zob. oznosić
oznosowany – zob. oznosony
ozorać – rozorać
ozorany – rozorany
ozorek – mały dyszel w kolcach, język w bucie, część klucza zahaczająca o zapadki zamka
ozorywać – rozorywać
ozorywany – rozorywany
ozór – ozór, język
ozpadlina – rozpadlina, przepaść
ozpadlisko – jak wyżej
ozpadniony – rozpadnięty
ozpadać się – rozpadać się
ozpajedzić – rozzłościć, rozgniewać
ozpajedzić się – wpaść w gniew, mocno rozzłościć się
ozpajedzony – rozłoszczony
ozpajedź – szal
ozpajydzic – zob. ospajedzić
ozpajydzic się – zob. ospajedzić się
ozpalować – rozpalać, rozniecać ogień
ozpalowany – rozpalany
ozpanosony – rozpanosony
ozpanosyc się – rozpanoszyć się
ozzaplać – rozzaplać
ozzaplany – rozzaplany, rozgłoszony
ozzaplować – rozpowiadać
ozpara – parne i wilgotne powietrze
ozparztek – drążek służący do rozpierania czegoś
ozpaś się – rozpaść się
ozpić – rozpić

ozpić się – rozpić się
ozpieprzać – rozrzucać, burzyć, roztrwaniać, niszczyć
ozpieprzić – roztrwonić, zniszczyć, zburzyć
ozpieprzony – rozrzucony, roztrwoniony, zburzony, zniszczony
ozpierać – rozrzucać
ozpinać – rozpinać
ozpinać się – rozpinać się
ozpinany – rozpinany
ozpionć – rozpiąć
ozpiylic – rozpiłować
ozpiylony – rozpiłowany, przecięty piłą
ozpiyrać – rozpierać
ozpiyrać się – rozpierać się
ozpleń – plenność
ozplochać – rozprószyć, rozpędzić
ozplochany – rozproszony, rozpędzony
ozplontać – rozplątać
ozplontany – rozplątany
ozplynić się – rozmnożyć się
ozplyś – rozpleść
ozplakać się – rozplakać się
ozpogodzać się – rozpogadzać się
ozpogodzić się – rozpogodzić się
ozpogodzony – pogodny
ozpolić – rozpalić
ozpolić się – rozpalić się
ozpolony – rozpalony, czujący potrzebę czegoś
ozpominki – rozpamiętywanie, wspomnienia
ozpora – rozpora
ozporek – rozporek
ozporzondek – rozporządzenie
ozporzondzać – rozporządzać
ozporzondzanie – rozporządzanie, zarządzanie
ozporzondzany – rozporządzany, zarządzany
ozpościylać – rozkładać pościel, ścielić do spania
ozpościylony – rozestłany
ozprawa – rozprawa, porachunek
ozprawiać – rozprawiać, perorować, opowiadać

ozprawić się – rozprawić się (trza się śnim
ozprawić)
ozpruć – rozpruć
ozpruć się – rozpruć się, pęknąć (worek
się ozpruwo)
ozprusony – rozproszony
ozpruszyć – rozproszyć
ozpruty – rozpruty
ozpucony – rozgnieciony
ozpuczyć – rozgnieść, rozsadzić (mrozisko
ozpucyło wiadro)
ozpuczyć się – rozpęknąć się, rozpaść się
ozpukniony – pęknięty
ozpuknonć się – pęknąć, rozlecieć się
ozpuscać – rozpuszczać
ozpuscać się – rozpuszczać się
ozpuscony – rozpuszczony, roztopiony
ozpuscony jako dziadowski bic – niepo-
słuszny, niesforny
ozpusta – rozpusta
ozpustnica – rozpustnica
ozpustnik – rozpustnik
ozpustny – rozpustny
ozpuścić – rozpuścić, roztopić
ozpuścić po świecie – rozgłosić jakąś wia-
domość
ozpynd – rozpęd
ozpynd brać – rozpędzać się, nabierać
szybkości
ozpyndliwy – łatwo wprawiany w ruch
ozpyndzić się – rozpędzić się
ozpynk – nabrzmiałość, wybrzuszenie
ozpyrcić – rozrzucić, rozburzyć
ozpyrcić się – rozwalić się, rozpaść się
ozpyrtany – rozrzucany, określenie osob-
nika mało zbornego
ozpyrtka – rzeczy rozrzucone
ozpyrtować – rozrzucać
ozpytować – rozpytywać
ozpytywać się – rozpytywać się, dowiady-
wać się
ozradować – ucieszyć
ozradować się – ucieszyć się, poprawić
nastroj
ozradowany – rozradowany
ozradzić – rozradzić
ozradzony – rozradzony

ozrajdać – porozpinać ubranie
ozrajdany – określenie osoby w niepoza-
pinanym ubraniu
ozrety – kompletnie pijany
ozrobiać – rozrabiać, rozcieńczać
ozrobić – rozrobić, rozcieńczyć
ozrobiony – rozrobiony, rozcieńczony
ozrodzać – rozradzać
ozrodzany – rozradzany
ozrombać – rozrąbać
ozrombany – rozrąbany
ozrombowany – rozrąbywany
ozrombować – rozrąbywać
ozrośniony – rozrośnięty
ozrósć się – rozrósć się
ozrucac – rozrzucac, rozrzucac nawóz
(idzie z widłami ozrucac)
ozrucany – rozrzucany
ozrucic – rozrzucic
ozrucony – rozrzucony
ozrusac – rozruszac
ozrusac się – rozruszac się, odzyskać
sprawność fizyczną
ozrusany – rozruszany, chwiejący się (zub
ozrusany)
ozrutnik – rozrzutnik, utracjusz
ozruwać – rozrywać
ozruwać się – rozrywać się
ozruwany – rozrywany
ozryć – rozryć
ozryć się – objeść się ponad miarę, upić się
ozrymbować – zob. ozrombować
ozryty – rozryty
ozrzezac – rozciąć piłą
ozrzesany – rozcięty
ozrzesować – rozcinać piłą
ozrzesowany – rozcinany piłą
ozrzinać – zob. ozrzesować
ozrzonkować – porozkładać coś w rzędy
ozrzonzcac – rozrządcac
ozstajne drógi – skrzyżowanie, drogi roz-
chodzące się w różnych kierunkach
ozstompic się – rozstapic się, rozewrzec się
ozsypac – rozsypac
ozsypac się – rozsypac się
ozsypany – rozsypany
ozsypować – rozsypywać

oztardzony – roztargany, rozdarty
oztargać – rozedrzczyć
oztargany – rozdarty
oztargować – rozdzierać
oztargowany – rozdzierany
oztomilsy – ukochany, miły
oztomily – jak wyżej
oztońcony – roztańcony
oztończyć się – roztańczyć się
oztopa – roztopy
oztopić – roztopić
oztopić się – roztopić się
oztopiony – roztopiony
oztracić – pogubić
oztracony – rozrzucony, pogubiony
oztryjoncić – narobić bałaganu, wygubić
oztryjoncony – porozrzucany, pełen bałaganu, zmarnowany
oztrześć – rozrzucić coś, zniszczyć pojazd nieumiejętną jazdą, rozbić, burzyć
oztrześć się – rozpaść się na części
oztrzeście – roztrzeście, roztrągnięcie, brak skupienia
oztrześciec – człowiek roztrzępany, osobnik roztrągnięty
oztrzeźwiony – roztrzępany, niecechujący się skupieniem, rozczochrany
oztrzeźwiać – rozrzucać coś, niszczyć coś, burzyć, rozbić
oztrzeźwiony – rozrzucany, burzony
oztrząsać – rozrzucać coś
oztrząsany – rozrzucany
oztrząsować – jak wyżej
oztrząśnięcie – rozrzucenie
oztrymacony – roztrwoniony
oztrymaczyć – roztrwonienie
oztrymanie – jak wyżej
oztrymaniony – zob. oztrymacony
ozubrować – omleć ziarno z grubsza
ozubrowany – omielony z grubsza
ozuć – obuć
ozuty – obuty
ozuwać – obuwać
ozwa – odgłos, echo
ozwać się – odezwać się
ozwalić – rozwalić, zburzyć
ozwalony – rozwalony, zburzony, będący

w pozycji nieeleganckiej
ozwalować – burzyć, rujnować
ozwalować się – panoszyć się
ozwalowany – burzony, rujnowany
ozwarty – rozwarty, otworzony
ozwarzyć – rozgotować
ozwarzyć się – rozgotować się
ozwarzony – rozgotowany
ozwazować – rozważać, rozmyślać, dumać
ozweselać – rozweselać
ozweselać się – rozweselać się
ozweselić – rozweselić
ozweselić się – rozweselić się
ozweselony – rozweselony
ozwić – rozwinąć, zdjąć opakowanie
ozwić się – rozwinąć się, zob. ozwijać się
ozwidniać się – rozwidniać się, świtać
ozwidnianie – świt
ozwidnić się – rozwidnić się, zacząć świtać
ozwieść – szeroko otworzyć
ozwieść piyle – ustawić zęby piły do cięcia drewna
ozwieść się – wziąć rozwód, rozwieść się
ozwijać się – rozwijać się
ozwijany – rozwijany; taki, z którego zdejmuje się opakowanie
ozwinięty – rozwinięty; taki, z którego zdjęto opakowanie
ozwioć – rozwiązać
ozwionąć – rozwiązać
ozwioniany – rozwiązany
ozwionzować – rozwiązywać
ozwionzowany – rozwiązywany
ozwioty – rozwiązany
ozwijnzować – zob. ozwionzować
ozwiyż – rozwieźć
ozwlecony – rozwleczony, rozłożony, rozrzucony
ozwlykać – rozwlekać, rozrzucać
ozwlykany – rozwłócony
ozwłóczyć – rozwłóczyć
ozwodnica – ruchomy, samorodny kij do wieszania kociołka nad watrą, rozwódka
ozwodnik – rozwodnik
ozwodno – rozwodna, góralska melodia wolno tańczona
ozwodny – taniec góralski

ozwodzić – rozwodzić
ozwodzić się – rozwodzić się
ozwołkować – rozwałkować
ozwołkowany – rozwałkowany
ozwora – rozwora
ozworka – mała rozwora
ozwozać – rozważać, zastanawiać się
ozwozić – rozwozić
ozwozony – rozwożony, będący wcześniej przedmiotem zastanowienia
ozwożyć – rozważyć; ważyć, podzielić na mniejsze części
ozwydrzać – rozpuszczać, rozwydrzać
ozwydrzony – rozpuszczony pod względem zachowania, arogancki
ozyć – ozyć
ozyjs się – rozejść się
ozynek – ożenek
ozynić – ożenić
ozynić się – ożenić się
ozyiony – ożeniony
ozynoné – opędzić
ozynoné się – opędzić się

ozywić – ożywić, przywrócić do życia
ozywiony – ożywiony, przywrócony do życia
oździawiać gymbe – gapić się
oździawiać kufe – jak wyżej
oździawić – rozdziawić
oźleżiony – rozlazły, ociężały
oźłoć – zob. ośłoć
oźłoć się – zob. ośłoć się
oźloty – zob. ośloty
oźlygać się – rozlegać się
oźlywać – zob. oślywać
oźlywać się – rozlewać się, rozplywać się, chlapać się, zaczynać łać, zob. oślywać się
oźlywany – rozlewany
oźraleć – dojrzeć
oźrały – zob. doźrały
oźrebić się – oźrebić się, wydać przez klacz potomstwo
oźrebiono – określenie klaczy, która wydała potomstwo
oźreć – dojrzeć
oźyna – jeżyna

ółtorz – ołtarz

ón – on

ónacyć – jakoś wiązać koniec z końcem, jakoś radzić sobie przy wykonywaniu jakiejś czynności lub pracy

ónegdoj – onegdaj, pewnego czasu

ónego – onego, tego

óni – oni, pan, pani w rozmowie z obcą osobą, którą darzymy szacunkiem

óno – otóż, wszak (óno to i każdo baba tym

rozumno)

órnot – ornat

ósemka – basy

ósmina – ósma część

ósmiok – uczeń ósmej klasy, jeleń o porożu z ósmioma odnogami

ósmok – jak wyżej

ósmy – ósmy w znaczeniu ogólnopolskim

ówdy – kiedy, wtedy

ówdzie – ówdzie, gdzieś (syćko ozeprane tam i ówdzie)

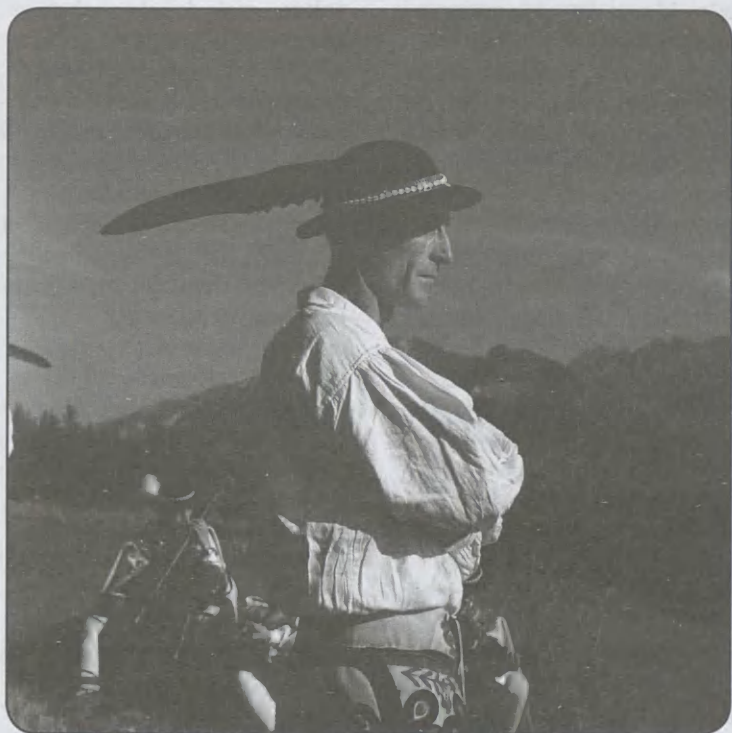
ówieziony – obsunięty

ówiyź się – obsunąć się

ówozić się – obsuwać się

P

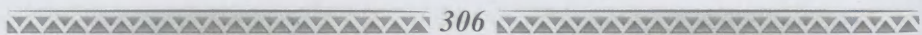

P

paceś – lniany kłak
paceśne płótno – grube lniane płótno używanego do szycia męskiej bielizny
paceśno dziewczka – zamożna dziewczka
paceśny – wykonany z płótna paceśnego, przedni, dobry gatunkowo
pach – smród, przykry zapach
pacholek – pacholek, podpórka używana w stolarstwie do podtrzymywania obrabianej deski, część jarzma, szprychy w kołach wozu
paciorniczek – bławat używany w zestawie święconych ziół
paciorze – pacierze, egzaminowanie narzeczonych przez księdza przed ślubem
packa – paczka, zbity z desek pojemnik, kijek z kawałkiem skóry służący do zabijania much
packać – uderzać, trącać
pacniony – klapnięty, uderzony packą (zob. packa)
pacnonć – uderzyć z charakterystycznym odgłosem klapnięcia, spaść
pacoska – paczuszka, mała paczka
pacoski – odpadki włókna lnianego powstające podczas jego czesania
pacyc – wypaczać, deformować
pacyc sie – wypaczać się, odkształcać się
paćkać – robić coś niewłaściwie, robić coś nieczysto
paćkać sie – brudzić się, chlapać się w błocie
padać – mówić, powiadać, opowiadać, padać
padawica – padaczka
padawiec – padalec, zły duch, złośnik, awanturnik
padlina – tusza padłego zwierzęcia
padniony – padły
padnonć – wypaść, wydarzyć się
pado – powiada
pado dziwności – opowiada niestworzone rzeczy
pado dziwy – jak wyżej

padól – padół, ziemia, świat
pagródka – nasyp z ziemi lub kamieni przed lub dookoła domu
paja – gęba, pysk, rozdarte gardło
pajedzić – złościć, denerwować
pajedzić sie – złościć się
pajka – pyszczek, mordka
pajński – pański
pajoc – pajac
pajok – mało rozgarnięty chłopak
pajonk – pajak, mały chłopiec, ozdobny żyrandol
pajski – zob. pajński
pajta – trójboczna przybudówka szałasu lub szopy, drewnitnia
pajtas – małe dziecko, bobas
pajtoś – jak wyżej
pajynco nić – nić pajęczyny
pajyncyna – pajęczyna
paka – duża paczka, drewniana skrzynia
pakować – pakować, przygotowywać paczkę
pakować sie – pakować się, zbierać swoje rzeczy, wynosić się, angażować się w jakieś niebezpieczne przedsięwzięcie
pakowany – pakowany
pakowny – pojemny
pakfina – pachwina
palamynter – włóczęga, lekkoduch, lekomyślny człowiek
palba – palba, odgłosy wystrzałów
palcaty – palczasty
palcysko – palec
palec – palec, oś żaren, ząb koła młyńskiego
palecne koło – koło zębate
palenka – wódka palona, gorzałka
palestra – długi kij do podbijania pliszki w grze o nazwie podbijanka
palic – palec
palica – laga, kij, laska bacowska
palicka – laska, jak wyżej
palicować – bić palicą
palicowany – bity palicą
paligraf – paragraf
Palmowo Niedziela – Niedziela Palmowa
palować – wbijać pale, palić od czasu do czasu
paluch – palec, palec obandażowany

palusecek – paluszek
palusek – jak wyżej
palusek bylina – roślina naparstnica zwyczajna
pałas – pałasz (śmierzecka za lasem wywijo pałasem)
palcne koło – koło zębate w młynie lub tartaku
pałonk – ramię półokrągłe do trzymania, pałak w wozie
pałonkowaty – pałakowaty, mający kształt pałaka, wygięty
pałyntać się – pałętać się, wałęsać się
pamiontka – pamiątka
pamiyńc – pamięć
pamiyntać – pamiętać
pamiyntać się – mieć przytomność
pamiyntany – pamiętan
pamiyntliwy – pamiętny, pamiętający
pamiyntnik – człowiek pamiętający
pamiyntny – pamiętliwy
pamloka – gęsta mgła
pampuch – ciasto drożdżowe z nadzieniem
pampusek – jak wyżej
Pan Jezusicek – Pan Jezus w ekspresywnej formie
Panajezusowy – Pana Jezusa
panek – pan, diabeł, diasek
panewka – żeliwny, płaski rondelik do topienia tłuszczu
pani – pani, określenie kobiety nieparującej się pracą fizyczną, zwrot grzecznościowy kierowany do niewiejskiej kobiety
panicka – pani, czasowiczka, kopka ułożona ze snopecków (zob. snopeczek) zboża związanych powrósem i nakrytych dodatkowym snopeckiem
Panie Boże hrań – prośba Panie Boże chroń
Panie Boże ratuj – prośba o pomoc do Boga
Panie Boże uchowaj – zwrot do Boga wyrażający prośbę o niedopuszczenie do nieszczęścia
Paniezus – Pan Jezus
panisko – możny pan, określenie osobnika stroniącego od pracy fizycznej
paniusia – elegancka czasowiczka

Paniynka – potoczne określenie Matki Boskiej
paniynka – panienka
panna – panna, dziewczyna niezamężna
panna młodo – panna młoda w znaczeniu ogólnopolskim
panna z przychówkiem – panna z nieślubnym dzieckiem
panocek – zob. panek
panosek – jak wyżej
panosyć się – butnie się zachowywać, piastując urząd; bezprawnie gazdować, panować
panować – panować, rządzić, trwać
panowy – pański, należący do pana
panów – jak wyżej
pantalony – krótkie spodnie chłopięce, szerokie kalesony
pański – miejski, zob. panowy
pańsko żyć – żyć jak panowie, stosować miejski obyczaj w codziennym życiu
państwo – pan i pani jako gospodarze czy chlebobawcy
państwowi – państwowi w znaczeniu ogólnopolskim
papa – papa budowlana, gęba
papać – jeść w języku dziecka (papoj, bo nie urośniesz)
papier – pismo, dokument
papierek – banknot
papierus – papieros
papierzysko – zob. papier
papiok – specjalny gwóźdź do papy (zob. papa)
papierek – papierek, złoty reński, pieniądz, banknot, bibułka do skręcania papierosa
papiyr – papier, dokument
papiyrek – zob. papirek
papiyros – zob. papierus
papiyrosiany – papierosowy
papiyrowy – papierowy, wykonany z papieru
papiyrus – zob. papierus
papiyrzany – papierowy
papiyrzysko – zob. papier
papiyż – papież
papla – osoba mówiąca rzeczy zmyślone, osoba niepotrafiąca dotrzymać tajemnicy

- paplacka** – czcza gadanina
paplać – mówić byle co, mówić dużo
paplać się – brudzić się, taplać się
paplocka – kobieta zmyślająca, kobieta niepotrafiąca dochować tajemnicy
paplok – zob. papla
papluga – jak wyżej
papluk – jak wyżej
papowiec – gwóźdź stosowany do przybijania papy, zob. papiok
papowy daf – dach wyłożony papą
papracka – papranina, brudna robota, źle wykonana praca, szaruga, deszcz i boto
papracyć – o drobnym i długotrwałym deszczu
paprać – brudzić, robić coś bez właściwego efektu, psuć
paprać się – paprać się, brudzić się, grzebać w czymś odrażającym
paprany – źle robiony, brudzony
paproch – kurz
paproć – paprotnik ostry, paproć pojedynczo pierzasta
paprok – ktoś, kto psuje, guślarz, niedobry czarownik
paprosz – jak wyżej
paprotka – paprotka zwyczajna
paprótka – jak wyżej
papry – łupież
papryka – papryka w znaczeniu ogólnopolskim
papryka porno – ostra papryka
paprzica – ktoś nienależycie wykonujący daną pracę, otwór do sypania ziarna lub wysypywania się mąki w kamieniach żaren
paprzyć – grzebać przez zwierzęta po ziemi
paprzysko – miejsce kąpieli ptaków w kurzu lub piasku
papuciovaty – mający cechy pantoflarza
papuc – pantofel domowy, pantoflarz
papuc chłopski – pantoflarz, określenie osobnika zdominowanego przez żonę
papuga – papuga, kobieta dużo mówiąca, kobieta kłótniwa
papula – gęba, usta (zatkoj papule)
papulum rusać – jeść
- papusiać** – zob. papać
papusiany – jedzony
papynzić – partaczyć, robić niedbale
papynzieć – nie rozwijać się normalnie (dziecko papynzieje)
papynziok – osoba niedorozwinięta umysłowo, dziecko opóźnione w rozwoju
para – powietrze, zwój nici przędzalniczych, siła (tyn mo pare), dech, tchnienie
parada – ozdoba
paradnica – strojna dziewczyna
paradnie – odświeżnie, ozdobnie, elegancko, z szykiem
paradnik – elegant, strojniś
paradny – elegancki, ozdobny, wystrojony
paradzić – przystrajać, przyozdabiać
paradzić się – przechwalać się, stroić się
parafija – parafia
parafijo – jak wyżej
parafijon – parafianin
paragrof – cyrograf, ktoś pokręcony (taki je jak paragrof)
paraliz – paraliż
parasol – parasol w znaczeniu ogólnopolskim
parasolnik – osobnik z parasolem
parcel – parcela
parcelo – jak wyżej
parch – parch, choroba grzybicza
parchaty – zarażony parchem
pare mieć – być silnym, być wytrzymałym
parhawiec – parszywiec
parhawy – parszywy
parkocić się – przejawiać popęd płciowy u zajęcy lub królików
parkon – parkan
parkoty – okres godowy u zajęcy
parnik – odpowietrznik, kociołek do parowania jedzenia dla bydła lub trzody
parno – wilgotno i ciepło, duszno
parny – wilgotny i ciepły, duszny
parobcok – parobczak, podrostek
parobcyć – być kawalerem, zalecać się (parobcył ku niej), udawać dorosłego

- parobcyć sie** – o kawalerze korzystającym z pełnoletności
- parobecek** – młody chłopak będący na służbie
- parobek** – parobek, kawaler, potoczne określenie syna
- parobkować** – pracować za parobka, zob. parobcyć
- parobski** – należący do parobka
- parobski wiater** – o człowieku, który nie zważając na czas i pogodę, biega za dziewczętami
- parownik** – kanał wentylacyjny w suficie stajni, zob. parnik
- parsywka** – typ fajki mocno zdobionej
- parsywy** – parszywy
- partacony** – źle robiony
- partacyć** – partaczyć, robić coś źle
- partoc** – partacz
- partyjniok** – członek partii
- partyjny** – należący do partii
- partyjo** – partia
- partyzont** – partyzant
- partyzontka** – partyzantka
- parucha** – gruba płachta lniana
- paryjo** – dół, wąwóz
- parysol** – parasol
- paryta** – płachta
- parzawica** – pokrzywa zwyczajna
- parzelnica** – granitowe kamienie używane do wyparzania naczyń
- parzenica** – wyszycie na przodzie portek góralskich, sercowata forma na ser
- parzenicorka** – drewniana forma w kształcie parzenicy
- parzić** – parzyć
- parzić sie** – zaparzać się
- parzontka** – czosnek skalny, szczypiorek, grządką
- parzony** – zaparzany, zalewany wrzątkiem
- parzyć** – robić napar, zalewać wrzątkiem
- parzynę** – szczypiorek
- parzynica** – haft na góralskich spodniach, zob. parzenica
- pas** – szeroki pasek, element uprząży konia, żelazna obręczka po obu stronach szprych drewnianego koła, pas ciała ludzkiego, taśma transmisyjna przenosząca napęd z silnika na określone urządzenie, świadectwo własności zwierzęcia wymagane na jarmarku
- passać** – passać, paść od czasu do czasu
- passa** – passcza
- passcka** – passzczka
- passchol** – passchał, duża świeca symbolizująca Zmartwychwstałego Chrystusa
- passynka** – zob. passa
- passiasty** – w kolorowe passy
- passiaty** – jak wyżej
- passiecný** – pochodzący z passieki
- passieka** – pastwisko, teren leśny gdzie się wypasa bydło
- passiok** – passiak
- passionko** – małe pastwisko
- passiony** – wypasany, dobrze odżywiany, spasany
- passiýka** – zob. passieka
- passiýkowy** – pochodzący z passieki
- passiýnie** – passenie, wypas
- passiýrb** – passierb
- passiýrbica** – passierbica
- passkawa** – zła sprawa, coś niedobrego, coś poczarowane
- passkawić** – czarować, czynić szkodę
- passkuda** – łobuz, drań
- passkudnica** – zła kobieta
- passkudnik** – zły osobnik
- passkudniok** – jak wyżej
- passkudny** – passkudny w znaczeniu ogólnopolskim
- passkwil** – passzkwil
- passmo** – 30 nici motanych na motowidło (zob. motać, zob. motowidło)
- passmować** – czatować na kogoś
- passobliwie** – w sposób dopasowany
- passobliwy** – dopasowany
- passować** – łączyć lub zespałać coś, odpowiednio dopasowując elementy; dobrać części czegoś, dopasowując je; w określonej sytuacji postępować właściwie; dokonywać obrzędu passowania
- passować sie** – mocować się
- passowanie** – czynność passowania
- passowany** – passowany, dopasowywany

pasowny – dobrze pasujący, właściwy
pasówka – stosowana do wyrobu podków
sztaba żelazna
pasta – czernidło, pasta do butów
pasternok – roślina pasternak polny
pastorek – szajba kieratu
pastować – pastować, czyścić pastą
pastuch – pastuch, chłopak pasący bydło,
ogrodzenie pastwiska z drutu zasilanego
niskim napięciem
pastusek – malec spełniający rolę pastucha
pastwić się – znać się
pastwisko – pastwisko, pole, na którym
prowadzony jest wypas
pastyrecka – pastreczka, dziewczynka
pasąca bydło, trzodę lub drób
pastyrka – pasterka, msza odprawiana
o północy w wigilię Bożego Narodzenia,
kołek metalowy przymocowany do
łańcucha, na którym mocuje się pasące
się bydło
pastyrski – związany z profesją pasterza
pastyrsko mso – zob. pastyrka
pastyrz – pasterz
paswisko – pastwisko
pasyje – pieśni pasyjne śpiewane w okre-
sie Wielkiego Postu
pasyjka – krzyżyk odpustowy
paś – paść, pilnować zwierzę na pastwisku,
prowadzić wypas, wypaść (padło na niego)
paś się – paść się, żerować
paś świnie – być obrońcą centralnego doł-
ka (kasy) podczas gry w hurdu burdu
(świnie)
paście – pułapka, łapka na myszy
paściwość – pastwienie się
paść – łapka, pułapka, zob. paście
paśliwy – dobrze pasący się, teren dobrze
nadający się pod wypas
paśnik – paśnik, urządzenie do karmienia
zwierzyny
paśny – zob. paśliwy
paśport – paszport
paśtetowo – kiszka pasztetowa
patrochy – niejadalne wnętrzości
patrol – patrol, grupa zwiadowców
patrolka – jak wyżej

patrolować – patrolować
patron – patron, święty, którego imię jest
noszone
patrona – nabój
patronka – patronka, święta, której imię
jest noszone
patrosyc – patroszyć, wyjmować wnętr-
zości
patryjo – wysoka wieża, punkt triangula-
cyjny
patrzeć – patrzeć, spoglądać, zamierzać,
pilnować
patrzeć – patrzeć, pilnować, wypatrywać,
oczekiwać, zamierzać, wyglądać na ko-
goś
patrzeć – oglądać coś, podejmować reflek-
sję nad czymś, wzorować się na kimś
patrzeć się – przyglądać się
patrzować – patrzeć
patrzy – należy się, wypada (patrzy się dać
mu stówkę)
patrzy się – jak wyżej
patrzeć się – patrzeć się, nadawać się, być
odpowiednim
patycany – sporządzony z patyków
patycek – patyczek, mały patyk
patycki – zapałki
patyczkować się – patyczkować się, postę-
pować z kimś delikatnie
patyczkowaty – bardzo szczupły
patyczyć się – wynosić się, pysnić się, sta-
wiać się komuś, dojrzewać seksualnie
patyczysko – gruby patyk
patyk – patyk, kawałek kija
patyki – obciosane gałęzie drzew stosowa-
ne jako drewno opałowe
patykwaty – cienki jak patyk
Paula – Paulina
pauza – przerwa między lekcjami
pauza duzo – 15-minutowa przerwa mię-
dzy lekcjami
pawonz – prosta, kilkumetrowa żerdź słu-
żąca do mocowania siana lub snopów na
wozie
pawynz – jak wyżej
pawynziok – sznur lub łańcuch służący do
mocowania pawynzu (zob. pawynz)

pawynzować – mocować pawonż na załadowanej furze (zob. fura)
pazderny – chciwy, ohotny, gorliwy
pazdrawiec – osoba pazerna
pazdrawość – pazerność, chciwość, skąpstwo
pazdrawy – pazerny, chciwy, skąpy, w pracy nastawiony tylko na zysk
pazdrok – zob. pazdrawiec
pazdur – szpon, pazur, paznokiec, motyw zdobniczy na dachu
pazdur kwitnie – określenie paznokcia, na którym są białe plamy
pazdurki – roślina kwiatowa zerwa kulista
pazdury – palce (ty mi wpadniesz w pazdury), pazury
pazerny – chciwy, ohotny, gorliwy
pazucha – pacha, zanadrze, otwór rękawa od strony wewnętrznej
pazuha – jak wyżej
pazur – pazur, paznokiec, zob. pazdur
pazury – pazury, w przenośni palce (trzymał w pazurak; dar pazurami, kielo wlażło)
październik – październik
paździyż – wyschnięte łuski łądży lnu lub konopi
paździyżasty – obfitujący w kawalki października
paździyżaty – jak wyżej
paździyżowy – wykonany z października
paździyżyć się – strzępić się
paźnica – narzędzie do żłobienia rowków w gontach
pacelorz – pszczelarz
pcha – pchła
pchać – pchać, popychać
pchać się – pchać się, rozpychać się, dążyć usilnie do czegoś
pecka – kamień służący do podparcia narożnika budowli drewnianej
pedało – pedał rowerowy
pedoł – jak wyżej
pedziany – powiedziany
pedzieć – powiedzieć
pedzieć poza ocy – powiedzieć coś nie do osoby, której to dotyczy

pedzieć w ocy – powiedzieć coś komuś bezpośrednio
pejsiaty – pejsaty
pek – wypukła strona belki ściennej
pekaes – autobus Państwowej Komunikacji Samochodowej (PKS)
pełnawy – trochę za pełny
pełne roki – pełnoletność
pełnio – pełnia, Księżyc w pełni
pełnić – napełniać, pełnić w znaczeniu ogólnopolskim
pełniućki – całkowicie pełny, wypełniony po brzegi
pełniuški – jak wyżej
pełno – wiele czegoś, dużo, tyle, że wypełnia naczynie
pełnomocynstwo – pełnomocnictwo
pełny – wypełniony całkowicie, syty
pełyn – jak wyżej
perć – ścieżka stroma wśród skał, szlak
perfuny – perfumy, woda toaletowa
perłówka – kasza perłowa
perpyndlik – wahadło zegara
persuna – osobistość, persona
pertecka – wąska ścieżyna, odrobina czegoś, bardzo wąski kawalek gruntu
pertka – jak wyżej
pestka – pestka, ziarno owoców, błaha sprawa, nic
Peść – Peszt, dzielnica Budapesztu
petać – prosić
petycyjo – petycja
peu – okrzyk nasładujący gwałtowny ruch
pewnie – pewnie, mocno, zdecydowanie
pewnikiem – na pewno
pewny – pewny, budzący zaufanie, właściwy
piana – piana w znaczeniu ogólnopolskim
piane tocyć – pienieć się
piarny – piarzysty
piastować – pielęgnować, opiekować się
piastowany – piastowany, pielęgnowany
piastun – opiekun
piastunka – opiekunka, niania
picie – napój, alkohol
picka – wulgarne określenie kobiety, wulgarne określenie kobiecych zewnętrznych narządów płciowych

piczyć – robić coś niewłaściwie, źle gazdować
piczyć się – płakać cicho
pić – pić, spożywać płyn lub alkohol, uwierać (buty mie pijom), przygadywać komuś
piec – piec, piec kuchenny, piec do ogrzewania, lokomotywa, dokonywać wypieku, palić boleśnie
pieconka – przysmażona część ziemniaka
piecorka – pieczarka
piecorz – zdun
piecowy – związany z piecem, przynależny do pieca
piecusek – ptak strzyżyk
piecyk – niewielki piec
piecynie – wypiekanie, czynność wypieku
piecyntować – pieczętować
piecyntowany – pieczętowany
piecywo – pieczywo, wypiek
piega – pieg
piegowaty – piegowaty, posiadający piegi
piekarnik – szabaśnik
piekarnio – piekarnia
piekarski – piekarski, należący do piekarza, związany z pieczeniem chleba
piekielnica – awanturnica, kobieta kłótlawa
piekielski – piekielny
piekielskie nosiny – określenie złego człowieka, wyzwiszka pod adresem niedobrego człowieka
pieklica – zob. piekielnica
pieklorka – jak wyżej
pieklorz – osobnik kłótlawy, awanturnik
pieklorz baba – zob. pieklorka
piekło – piekło, duża awantura domowa, zła atmosfera domowa
pieklować – pieklić się, złościć się
piekny – piękny
piekorka – żona piekarza, kobieta wypiekająca ciasta weselne
piekorz – piekarz
pieleso – legowisko, barłóg, leże
pielgrzimka – pielgrzymka
pielgrzymować – pielgrzymować, odbywać pielgrzymkę

pielić – plewić, wybierać chwasty
pielony – plewiony, odchwaszczany
pielucha – pielucha w znaczeniu ogólnopolskim
pieluska – pieluszka
pielun – piołun
pieprz – pieprz, ziarno pieprzu, plamka na skórze
pieprzić – dosypywać pieprzu, mówić nierozsądnie, odbywać stosunek, zob. pieprzyć
pieprznicka – pojemnik na pieprz
pieprzonć – rzucić, gwałtownie zaprzestać czegoś
pieprzny – mocno zaprawiony pieprzem
pieprzony – popieprzony, pogardliwie o kimś (pieprzony dziód)
pieprzówka – nalewka na pieprzu
pieprzyć – w wulgarnym określeniu mówić bez sensu, partaczyć coś, odbywać stosunek płciowy
pieprzyć się – w wulgarnym określeniu współżyć, mieć skrupuły, wykonywać coś zbyt długo
pieprzyk – małe znamię na ciele
pierany – pioruny
pierany bijom – pioruny uderzają, forma przekleństwa (niek to pierany bijom), forma wyrażenia uznania (niek go pierany bijom, kielo piyknie tońcy)
pierdonć – głośno wypuścić wiatry
pierdolić – wulgarnie słowo znaczące pleść głupstwa, odbywać stosunek, lekceważyć coś lub kogoś
pierdolnonć – w wulgarnym określeniu rzucić coś, uderzyć kogós
pierdola – błahostka, drobnostka, określenie człowieka bez charakteru
pierdzieć – wypuszczać głośno wiatry
piere się – rzuca się
piere się jako wes na grzebiyniu – rzuca się jak wesz na grzebieniu, wyrażenie określające bezsilność kogoś, kto się denerwuje
piernik – piernik, placek miodowy, określenie człowieka, który nas zaskoczył swoimi zdolnościami lub pomysłami

piernikański – cholerny
piernikiem – natychmiast, zaraz, szybko
piernoty – piernaty, komplet pościeli
pieron – piorun
pieronym – piorunem, bardzo szybko, natychmiast
pieroński – duży, ogromny
pierón – zob. pieron
pieroński – pioruński
piersi – tors, biust
piersiato – kobieta o dużym biuście, zob. cycato
piersiaty – osobnik o szerokim torsie
pierś – pierś, zob. cycek
pierńnica – średnica drzewa na wysokości piersi mężczyzny
pierun – zob. pierón
pieruński – zob. pieroński
pieruńskie nosiynie – rodzaj wyzwiska kierowanego pod adresem złego człowieka
pierw – wpierw, wcześniej, dawniej
pierwiosnek – pierwiosnek wyniosły, roślina tatrzańskich łąk
pierworodny – urodzony najwcześniej
pierwyj – jak wyżej
pierzcionek – pierścionek, obrączka ślubna, zob. piestrzonek
pierzciyń – pierścień
pierzyna – pierzyna
pies – pies, jeden z dwóch łukowatych kawałków drewna tworzących nadproże drzwi
piescony – pieszczony
pieśceć – pieśceć
piesek – motyw ozdobny na portkach góralskich w okolicy lampasu i osporka (zob. osporek), młody pies, hak na końcu dyszla, element konstrukcji dachu, specjalnie wycięta deseczka na podpórcie, służąca do zdejmowania butów
pieskować – chodzić na czworakach, raczkować
pieso – pieszo
piestrok – rodzaj trufli (grzyb jadalny), osoba bardzo pomarszczona
piestrzonek – pierścioneczek

piestrzonek – zob. pierzcionek
piestrzónek – jak wyżej
piestrzyń – pierścień, pierścień mocujący kosę do kosiska
piesy – pieszy
pieścić – pieścić, okazywać komuś czułość
pieścić się – pieścić się, rozpieszczać, postępować zbyt łagodnie
pieśnicka – piosenka, pieśń religijna
Pieter – Piotr
Pieterpawel – Piotr apostoł
Pietrek – Piotrek
pietruska – pietruszka
Pietrzek – zob. Pietrek
pigłanc – elegant
pigłować – prasować
pigłowany – prasowany
pijać – czasami pić alkohol
pijanica – pijak, opój
pijak – pijak, alkoholik
pijaność – stan upicia się, pijaństwo
pijany – pijany, spity
pijaństwo – pijaństwo
pijatyka – biesiada alkoholowa
pijawa – jak wyżej
pijocyna – alkoholik
pijocysko – pijaczysko
pijok – pijak
pijować – popijać czasami
pijowka – pijawka
pijus – zob. pijanica
pikać – tknąć, powodować przecucie, sygnalizować (zygar piko), wydawać lekki odgłos (cosi kajsi piko), lekko bić (serce ino co piko)
pikanie – lekki odgłos
piknie – pięknie, całkiem
pikniony – lekko zaniepokojony
piknonć – zob. pikać
piknonć się – zreflektować się
pikność – piękność
pikolić – nieudolnie grać na instrumencie
pikolić się – drażnić się
pikować – dokonywać za dużego załadunku (ale napikował na wóz)
pikowany – cechujący się wewnętrzną warstwą ocieplającą

pikusia – żartobliwe określenie żeńskich narządów płciowych
pilić – dążyć do czegoś, zmuszać do czegoś, nagabywać do zrobienia czegoś (telo pili, coby to ałucisko nabyć)
pilić się – spieszyć się, pospieszać się
pilnić – pospieszać, ponaglać
pilnić się – spieszyć się, zob. pilić się
pilnij – szybciej
pilnik – pilnik do żelaza
pilno – szybko, z pośpiechem
pilnowac – strażnik
pilnowacka – czuwanie
pilnować – pilnować w znaczeniu ogólnopolskim
pilnować się – mieć się na baczności
pilnować swojego nosa – zajmować się własnymi sprawami
pilnowany – pilnowany, strzeżony
pilśnio – pilśń
piłowac – pilarz
piłować – piłować, denerwować kogoś
pinda – określenie kobiety niefrasobliwej, kobiety mało wartościowej, kobiety wyzywająco ubranej
pindzia – jak wyżej
piniondz – pieniąż
piniondze – pieniądże
pinionzek – pieniążek, moneta
pinka – pliszka
pinkle – drobiazgi osobiste, osobiste rzeczy
pioć – piąć (kohut pieje), mówić głosem zachrypniętym, potocznie chwalić coś lub kogoś
piónć się – piąć się
pióndlić się – piąć się, wspinać się
pióndź – piędź, miara długości odpowiadająca odstępowi pomiędzy rozstawionymi palcami ręki
pionie – pianie, wydawanie głosu piania
pióntek – piątek
pióntka – piątka, pięć złotych, deska dwucalowa, ocena bardzo dobry
pióntok – uczeń piątej klasy
piónty – piąty
piorg – osypisko kamieni w górach
piorzysko – duża łąka piorgu

piorzysty – zasypany kamieniami
pioścysty – piaszczysty
piosecek – drobny piasek, niewielka łąka piasku
piosek – piasek
pioskowica – piaskowiec, skała osadowa
pioskowity – zob. pioścysty
pioskowy – piaskowy
piosnecka – zob. pieśnicka
piostun – piastun, młody niedźwiedź będący pod opieką matki
piosynka – piosenka
piórcyć się – porastać pierzem, gubić pióra, strzępić się, osiągać dojrzałość seksualną
piórecko – forma zdrobniała od piórko, małe pióro
piórko – orle pióro noszone za kapeluszem
pióro – pióro
pipa – zawór, potoczne określenie małego przedsiębiorczego mężczyzny
pipeć – trąbić, używać klaksonu
pipcony – partaczony, źle robiony
pipcyć – partaczyć, źle coś robić, wolno cmokać fajkę, dawać sygnał samochodowy, trąbić
pipka – cygarniczka szklana, samochodowy sygnał dźwiękowy, złośliwe określenie dziewczyny
pipkać – palić fajkę
piporas – cybuch
piposor – cybuszek do fajki
pirsy – pierwszy
piśac – pisać, mieć umiejętność pisania, prowadzić korespondencję, przekazywać pisemnie
piśac jako kura pazdurym – bazgrać, pisać niewyraźnie
piśac się – nazywać się
piśanie – czynność pisania, list, pismo
piśany – pisany
piśany po wodzie – nietrwały, niemający znaczenia, obiecywany bez pokrycia
piśceć – piszczeć
piścek – gwizdek
piścel – piszczel, kość piszczelowa
piścela – jak wyżej
piścolec – pistolet

piscolka – piszczałka, określenie bardzo chudej osoby (nie chłop, ba piscolka)
piscolkowaty – chudy
pisemny – potrafiący pisać, piśmienny
pisk – pisk, krzyk o wysokim tonie
piskać – piszczeć, grać na piszczałce
piskle – pisklę
piskłok – jak wyżej
pisknonć – zapisać
piskoc – gwizdek, grajek na piszczałce, zabawka gliniana do gwizdania, strażnik nocny
pismo – urzędowy dokument, charakter pisma
pisok – pisak, ołówek
pisorka – sekretarka
pisorz – pisarz, urzędnik
pisować – korespondować, być pisarzem (pisuje ludziom), pisać od czasu do czasu
pistole – zob. pisolec
pistolec – jak wyżej
pistwa – mierzwa
piśkłok – gliniany gwizdek w postaci ptaszka
piśkorek – penis chłopca, mały chłopak, zob. ciurok
piśmienny – piśmienny, potrafiący pisać
piśmok – pismo urzędowe, litera pisania
piśtol – zob. pistolec
piśtolet – jak wyżej
pitolić – nieumiejętnie oprawiać ubitego zwierza, nieumiejętnie coś robić, źle grać na skrzypcach
pitolony – nieumiejętnie oprawiany, źle grany
pitrasić – gotować coś niezbyt poradnie
pitrasony – gotowany nieporadnie
pitwać – patroszyć, czyścić
pitwany – patroszony
pitwasić – robić nieudolnie, patroszyć
pitwok – nóż do patroszenia, określenie tępego noża
pitwór – rozporek, wąska szpara
pity – taki, który się pije
piwa nawarzyć – doprowadzić do jakiegoś poważnego kłopotu grożącego konsekwencjami prawnymi

piwnica – piwnica, murowana budowla wkopana w ziemię, w której przechowuje się ziemniaki
piwnicka – piwniczka
piwo – piwo
piwonijo – piwonja, kwiat ogrodowy
piwowarnia – browar
piwowarnio – jak wyżej
piwonio – bylina piwonja
piyc – piec, dokonywać wypieku
piyc sie – piec się, wygrzewać się na słońcu, opalać się
piykanie – pięknie, dokładnie, bez kłopotów, grzecznie
piykanie przepytować – grzecznie prosić, ładnie prosić
piykanie robić – robić dokładnie, dobrze robić
piykniutki – piękniutki, ładniutki
piykność – piękność
piykny – piękny, ładny, wartościowy, pogodny
piylić – piłować, popędzać, przyspieszać
piylnik – pilnik
piylorz – pilarz
piyla – piła, potoczne określenie kobiety ostrej w sposobie bycia
piylecka – piłeczka
piylka – piłka do gry, piłka do cięcia, element zdobniczy o kształcie ząbków i stanowiący część parzenicy (zob. parzenica)
piyłować – piłować
piyłowany – cięty piłą
piyncina – znak rzymskiej liczby pięć, wypalany podczas znakowania owiec
piyncioro – pięcioro
piync – pięć
piyncćwierciówka – deska o grubości 1.25 cala
piync dwaścia – dwadzieścia pięć
piync sta – pięćset
piyndziesiont – pięćdziesiąt
piyndziesiontka – banknot pięćdziesięciozłotowy, wiek pięćdziesięciu lat
piyndziesiontrocni – pięćdziesięcioletni
piynić sie – pnieć się, być w stanie wzburzenia (piyni sie ze złości)

- piyniondz** – pieniądz
piyniondze – pieniądze
piynść – pięść, nadgarstek
piynta – pięta, dolna część krokwi
piynterko – pięterko
piyntka – okrajek chleba, część kosy w jej najszerszym miejscu, zaciosany koniec krokwi
piyntować – chodzić boso
piyntro – piętro, sufit nad bojskiem (zob. bojsko) stodoły
piyntrowy – piętrowy
piyntula – określenie kobiety chodzącej boso
piyń – pień
piyrać – często prać
piyrany – często prany
piyrować – zob. piyrać
piyróg – pieróg
piyrsiocek – uczeń pierwszej klasy
piyrsioł – jak wyżej
piyrso – pierwsza, pierwsza godzina, pierwsza klasa
piyrso druscka – jedna z dwóch najważniejszych druchen na weselu
piyrsorzynnie – wybornie, znakomicie
piyrsy – zob. pirsy
piyrsy družba – jeden z dwóch najważniejszych družbów weselnych (zob. družba corny)
piyrzyć – prosić śniegiem
piyrw – dawniej, wcześniej, wprzód, naprzód
piyrwij – wcześniej, najpierw, dawniej, raczej (jo by piyrwij pedziół, co to był ón)
piyrwiostka – samica po pierwszym połoгу
piyrwocas – początek
pierwotek – jak wyżej
piyrwyj – zob. piyrwij
piyrzasty – pierzasty
piyrze – pierze
piyrzyć sie – dorastać, zmieniać przez ptaki pióra, obrastać w pióra
piyntnasty – piętnasty
piyntnoście – piętnaście
pizda – wulgarne nazwanie kobiety, wulgarne określenie narządu płciowego kobiety
pizgać (o koniach) – wierzgać
piździć – wulgarne określenie wietrznej lub słotnej pogody
plac – działka budowlana, wolna przestrzeń, targowisko, miejsce innego zabarwienia skóry
placek – placek
placuś – ekspresywnie o placku
plajster – plaster
plajsterek – plasterek
plajstyr – zob. plajster
plam – plan
plama – plama w znaczeniu ogólnopolskim
plamić – robić plamy, robić kleksy
plan – plan budowlany
plandeka – plandeka
plaskać – klaskać, wydawać odgłos uderzenia czymś płaskim o wodę
plaskaty – płaski
plaskawy – jak wyżej
plaski – jak wyżej
plasko – płasko
plasnonć – klasnąć, chlupnąć pod wpływem uderzenia
plaściučki – zupełnie płaski
platforma – nadwozie wozu na gumowych kołach
plebanijo – plebania
plebański – plebański, należący do proboszcza
plebon – pleban, proboszcz
plecionka – bułka pleciana, mata
pleciony – wykonany przez uplecenie, zrobiony na drutach
pleco – bark
plecok – plecak
plecy – plecy, tylna część czegoś
pleć – plewić
plegotać – wydawać głos kawki
plekać – karmić piersią, karmić mlekiem matki, cyać
plekot – głos niektórych ptaków
plekotać – wydawać plekot (kawki plekocom)

plenność – obfitość
pleso – staw
pleś – pleśń
pleśnieć – pleśnieć, psuć się, pokrywając pleśnią
pleśnina – zob. pleś
plet – duża chustka z frędzlami
pletwa – pletwa
plewa – łuska z ziarna zboża
plewić – plewić, pieląć, oczyszczać z chwastów
plewiorka – kobieta plewiąca
plewiony – plewiony, poddany plewieniu
plewić – wyrwać chwasty, plewić
pliska – pliszka, kawałek drewna podbijany palestrą podczas gry o nazwie podbijanka
plisować – plisować, formować spódnicę, uzyskując charakterystyczne zakładki
plojster – zob. plajster
plojsterek – plasterek
plontać – płątać, wikłać
plontać się – zawadzać, przeszkadzać (plonce mi się popod nogi)
plontany – wikłany, splątywany
plontawisko – płatanina czegoś, gęstwina
plorzyc – płużyć, służyć
plosać się – pławić się, kąpać się
ploso – jezioro, głębia w rzece lub potoku, kałuża wody na drodze lub polu
ploster – zob. plajster
plotka – plotka w znaczeniu ogólnopolskim
plotkorka – plotkarka
plotkorz – plotkarz
plotkować – plotkować, obmawiać
plowa – zob. plewa
plucić – długotrwałe padać
plucka – płucka
plucnik – roślina miodunka plamista, zob. płucnik
pluco – płuco
pluć – pluć, wyrzucać ślinę z ust
pluć się – mówić zbyt emocjonalnie, opluwać się wzajemnie
plugawiec – bezwstydnik, obrzydliwiec, paskudnik, diabeł
plugawy – plugawy, bezwstydnny, paskudny

plugoc – zob. plugawiec
plugoc zatracony – jak wyżej
plugoctwo – plugastwo
pluhnonć – splunąć
plus – plusz
pluskać – pluskać w znaczeniu ogólnopolskim
pluskać się – chlapać się w wodzie
plusnonć – plusnąć
plusowy – pluszowy
pluta – deszczowa pogoda
plwocina – plwocina, odkasłana wydzielina
plynić się – plenić się
plyń – spodnie okucie osi wozu
plyś – pleść, mówić niedorzeczności, zapłatać włosy, robić na drutach
plyś do wiatru – mówić głupstwa
plyś się – robić sobie warkocz, zapłatać włosy
plyt – zob. plet
pła – zob. pcha
plac – płacz
placek – określenie dziecka lubiącego płakać
plachta – płachta, kawał płótna, płachta używana do siewu, płachta stosowana do noszenia siana lub słomy, duża chusta
placić – coś znaczyć, być wartym, skutkować zyskiem, kosztować, opłacać się, dawać pieniądze
placienik – handlarz lnianym płótnem
placka – łza, płacząca kobieta, kropelki deszczu na okiennej szybie
plackula – dziewczynka lubiąca płakać
placliwy – płacziwy
placynie – płacenie
plakać – płakać, ronić łzy
plakta – płachta
plakusiać – płakać w języku dziecka
planeta – planeta mająca wpływ na los człowieka, chmura
planetnik – wodnik, wedle opowiadań nieudany chłop zrobiony przez diabła
plania – głębia w rzece, duża kałuża
planetnicki – należący do planetnika
planetnik – zob. planetnik

pląn – wymyte przez wodę w rzece głębokie miejsce
plaszconka – konopie męskie bez nasienia
plaszyc – płaszczyc, spłaszczac
plaszyc sie – płaszczyc się
plasienska – niewielka polanka leśna, kawaleczek gruntu
plasiynka – jak wyżej
plascienka – równe miejsce na zboczu góry
plasciutki – zupełnie płaski
plasnica – półka skalna, miejsce płaskie lub lekko pochyłe w terenie górskim, równina
plasn – jak wyżej
plat – kawałek folowanego sukna przetykanego krowim włosiem ogonowym, używany w olejarni, kawał gruntu
plata – płachta
platek – mały płat
platinia – obejma piły w cyrkulorke (zob. cyrkulorka)
platno – opłaci się
platinosc – terminowe zobowiązanie zapłaty
platus – płateczek, kawałeczek o niewielkiej powierzchni (platus pola)
platura – jedna z belek, na których opiera się konstrukcja dachowa
plawic – kąpac
plawic sie – kąpac się
plawiony – kąpany w rzece
plaza – belka budulcowa cięta (plazy używa się z przerznięcia tromów)
plaza ocapowa – plaza nad słupem wiązonym
plazisko – jak wyżej, ekspresywnie o płazie
plazowka – dom z belek drewnianych (plaz)
plazyc sie – pelzac
placa – zapłata, płaca
plochać – ploszyc, straszyc
plochać sie – ploszyc się, wystraszac się
plochaty – plochliwy
plomyczek – plomyczek
ploniaty – kiepskawy, niezbyt dobry

plonic – biedowac
plonizna – lichey grunt, lichota, niedostatek
plono – licho, marnie
plonosc – marnosc, lichota
plony – kiepski, biedny, nieurodzajny, niezdrowy (jakisi je plony)
plon – zob. plania
plonsawy – gorzej się czujacy niż wczesniej (cosik plonsawy)
plonsy – gorszy, określa także pogłębienie negatywnego stanu (plonsy jako był)
plosc – ploszcz
ploscycza – ploszczycza, pluskwa
ploscysko – stary ploszcz
plosityc – ploszyc
plot – plot, ogrodzenie, pocięte kloce drzewa ułożone w rzad
plotek – mały plot, płatek, kawałek płótna, zob. platek
plotew – gruba, najwyżej leżaca belka (na tzw. stratniokach) ściany
plotkowiec – śnieg o dużych płatkach
plotwia – zob. plotew
plowy – szary
ploza – ploza sań lub gnotków (zob. gnotki)
plociany – plocienny, wykonany z płótna
plocienik – wędrowny handlarz płótnem
plociennik – jak wyżej
plociok – rzecz wykonana z płótna, plocienny worek
plociynko – cienkie płótno
plociynny – zob. plociany
plono – marnie, kiepsko, niedobrze
plony – zob. plony
plonniany – zob. plociany
plotno – płótno, tkanina lniana
plucnik – roślina miodunka plamista, stosowana w postaci wywaru jako lekarstwo na choroby płucne, zob. plucnik
plug – plug, narzędzie do orki
plug piekarski – plug z żelaznym lemieszem
plukać – plukać, czyścić coś, płuczac
plukany – przepłukany
pluzyc – orac, odpłuzac śnieg na drodze

plyciucsko – pływaczka, bardzo płytko
plyczizna – płytkie miejsce w rzece
plytka – fliza
plytki – płytki, o małej głębokości
plytki talorek – płytki talerz
plytki talyrz – jak wyżej
plywać – pływać w znaczeniu ogólnopolskim, umiejętnie omijać trudności w życiu
plywak – pływak
pnioczek – pień
pniocysko – duży pień, stary zmurszały pień
pniok – pień, pień, ul wykonany z drewnianego kłosa, korzeń zęba, mężczyzna bardzo dobrego zdrowia, mężczyzna niski i przysadzisty
pnioki – szczytkowe kły jelenia
po – określenie następstwa, określenie lokalizacji (po skórze; po dróźnie), przyporządkowanie (po naszy stronie), podczas (jehali w Miasto po dysku)
po anglicku – po angielsku (nie godo po anglicku)
po babsku – w sposób charakterystyczny dla kobiet (nosi się po babsku)
po bozemu – wedle Bożych przykazań, uczciwie
po chłopsku – typowo dla dojrzałego mężczyzny (mos załatwić po chłopsku)
po co – po co, w jakim celu, dlaczego
po cożeś – dlaczegoś
po cymze – po czym
po ćmie – po ciemku
po ćmoku – jak wyżej
po darmo – daremnie
po diasia – po diabła, po diable, diabła wart
po diaska – jak wyżej
po dobroci – bez przymusu, bez złości (godom do cie po dobroci)
po downemu – wedle dawnego zwyczaju, tak jak dawniej, zob. po starodownemu
po dwa – rodzaj tańca krzesanego
po dyłu – jeden z kroków w góralskim tańcu
po dziadosku – biednie, nędznie, charakterystycznie dla dziadów
po dziywecku – charakterystycznie dla dziewczyny

po góralsku – ubrany w góralski strój
po interesie – z interesem
po jakimu – z jakiego powodu, jakim sposobem, w jakim (po jakimu godo)
po jednemu – pojedynczo
po jedno – po pierwsze
po kapce – stopniowo, po trochu
po kapecce – jak wyżej
po kiego ciorta – po jakie licha (po kiego ciorta tamok idziesz?)
po końdku – po trochu
po kopie – po sześćdziesięciu latach
po krapce – po trochu, po trosze
po kryjomie – po kryjomu, potajemnie
po kryjoncku – jak wyżej
po krześcijajsku – właściwie dla chrześcijan
po leku – nieźgorzej, tak sobie, powoli, ostrożnie, to i owo (godali po leku)
po lekućku – jak wyżej
po lewo – po lewej stronie
po madziarsku – po węgiersku
po miostowemu – po miejsku
po miesioncku – w czasie, gdy świecił księżyc
po nasemu – zgodnie z naszym zwyczajem, w sposób charakterystyczny dla nas, naszym językiem (godo po nasemu)
po nasku – jak wyżej
po nijakiemu – źle, nijako, niedbale
po nimiecku – po niemiecku
po niuchu – po węchu, kierując się zapachem
po nocak – nocami, w nocnych porach
po omacku – iść lub robić coś, nie widząc
po oślypku – po ciemku
po pajsku – wedle zwyczajów lub wzorów miejskich
po pańsku – jak wyżej
po pańsku godać – mówić językiem literackim
po pijaności – po pijanemu
po pijanu – jak wyżej
po pijoku – po pijanemu, w stanie zamroczenia alkoholem
po połedniu – po południu
po połogu – po porodzie

po posku – na pasku (daje się wodzić po posku)
po proście – prosto
po prowadzie – faktycznie, rzeczywiście
po próżnicy – na próżno, daremnie
po przyjacielsku – po przyjacielsku
po pytace iść – chodzić, spraszając gości weselnych
po pytaniu iść – iść po prośbie
po raniu – całkiem rano
po reście – zresztą, i tak, nareszcie, na koniec
po równi – po równo
po satce – po kawałku
po słowyńsku – po słowacku
po sprawiedliwości – sprawiedliwie, po równo
po staremu – tak jak dawniej, bez zmian (trzymom się po starymu), zob. po downemu, zob. po starodownemu
po starodownemu – wedle dawnego zwyczaju, zob. po downemu
po staroświecku – jak wyżej
po stronak – po okolicach
po swojemu – w swoim języku, wedle własnych upodobań lub umiejętności
po syćkiemu – po wszystkim
po sytkiemu – jak wyżej
po śtyrmak – po urwiskach skalnych (dróga po śtyrmak)
po śtyry – rodzaj tańca krzesanego
po świńsku – niegodnie, brzydko
po talijańsku – po włosku
po te casy – do tego czasu
po teraznemu – tak jak obecnie, wedle współczesnych norm
po teraznijszemu – jak wyżej
po tymu – po temu, później, wedle tego
po waryjacku – jak wariat
po wasemu – zgodnie z waszą tradycją, w waszym języku (jako to po wasymu), wedle waszego obyczaju
po wesołemu – na wesoło, wesoło (śpiwyo po wesołemu)
po wyrchu – po wierzchu, na górnej części czegoś, na zewnętrznej części czegoś
po wsiofsku – po wiejsku

po zadku – na końcu
po zbóju – duży, wielki, potężny (chłop po zbóju; mo siyłe po zbóju), szybki (jechał po zbóju)
po zgodzie – bez przymusu, dobrowolnie
pobabrać – zepsuć coś, poczarować, zbrudzić
pobabrać się – zbrudzić się
pobabrany – pobrudzony, poczarowany
pobacować – bacować przez jakiś czas (zob. bacować)
pobanować – pożałować
pobantować – jak wyżej
pobawić – opiekować się dzieckiem przez chwilę
pobawić się – potaćczyć jakiś czas, przez jakiś czas bawić się
pobecany – zapłakany
pobecęć – beczęć przez jakiś czas, popłakać
pobecęć się – popłakać się
pobekować – pobekiwać, beczęć od czasu do czasu (owiecki pobekujom)
pobić – pokryć dach, pobić kogoś, postukać, potłuc
pobić się – uczestniczyć w bójce
pobielać – znaczyć na biało, bielić (pobielo jabłonki), siwieć (juz się mu pobielało)
pobielały – posiwiały (roki mo i je pobielały)
pobiezka – wyjście gdzieś w określonym celu
pobijacka – narzędzie do nakładania obręczy
pobijać – pokrywać dach, postukiwać o coś
pobijany – pokrywany gontem lub deskami
pobity – zбитy, pokryty gontem lub deskami
pobiylany – pobielonny
pobiylieć – pobielić
pobiylawy – białawy, o białym odcieniu
pobiyrać – pogłębiać, brać coś od czasu do czasu, zwiększać prędkość marszu lub jazdy
pobiyrać się – odchodzić skądś, szykować się do odejścia, brać ślub
pobiyrać się na drugi świat – być bliskim śmierci

pobiyrać się precki – odchodzić gdzieś daleko, wyjeżdżać daleko
pobiyrać – brany od czasu do czasu
pobliskawy – niezbyt odległy
pobliski – nieodległy, niedaleki, trochę spokrewniony
poblisko – niedaleko, blisko, w pobliżu
poblizyj – bliżej
pobłogosławić – udzielić błogosławieństwa
pobłogosławiony – pobłogosławiony; taki, nad którym zrobiono znak krzyża
poblondzić – poblądzić, zejść z właściwej drogi życiowej
poboce – pobocze, boczny pas drogi
pobocka – pas, rzemień, łańcuszek do dysza
pobocnica – pomieszczenie na gospodarskie narzędzia
pobodzony – ugodzony rogami
pobok – obok
pobołość – boleć przez jakiś czas
pobołewać – boleć od czasu do czasu, pobołewać
pobolować – jak wyżej
pobośkać – pocałować
pobośkać się – pocałować się
poboškany – pocałowany
pobowiać się – obawiać się
pobożać – zob. pobośkać
pobożać się – zob. pobośkać się
pobożność – pobożność
pobożny – pobożny, przestrzegający praw wiary, modlący się
pobożnica – kobieta pobożna, pobożnisa
pobożnie – pobożnie
pobożnik – osobnik pobożny, pobożnis
pobóś – zbóść kogoś lub coś
pobóś się – bóść się wzajemnie (krowy się pobodły)
pobrać – przyspieszyć
pobrać się – wybrać się, zawrzeć związek małżeński
pobrany – zabrany, pogłębiony
pobrónek – drewniana brona czasami bez broników (zob. bronik)
pobrusić – zaostrzyć, lekko coś naostrzyć

pobrusony – zaostrzony na bruku (zob. brusek)
pobrzask – poświęta, blask
pobrzonkać – pobrzakać, pograć trochę na instrumencie
pobudować – wybudować, zbudować
pobudować się – zbudować własny dom
pobudowany – posiadający własny dom
pobudować – zob. pobudować
pobudować się – zob. pobudować się
pobudzić – pobudzić, przerwać sen
poburdać – zburzyć, poburzyć
poburdany – zburzony
poburtać – zob. poburdać
poburtany – zob. poburdany
pobyć – pobyć, być przez pewien czas
pocałować – pocałować w sensie ogólnopolskim
pocałować się – zob. pobośkać się
pocałowany – ucałowany
pocarować – zakląć, zaczarować
pocarowany – zaczarowany
pocaty – ospowaty
pocciorka – listonoszka, żona listonosza
pocciorz – listonosz
pocekać – poczekać, zob. pockać
pocekalnio – poczekalnia
pocesać – poczesać
pocesany – uczesany
pocesny – poczesny
pochapać – połapać gwałtownie, zagarnąć coś łakomie (syckiego cłek w życiu nie pochapie)
pochapany – zagarnięty
pocharkać się – pokłócić się
pocharkany – pokłócony
pocherdykać się – zob. pocharkać się
pochmurać się – zachmurzyć się
pochmurany – zachmurzony
pochnidło – perfumy
pochnieć – pachnieć
pochnioncy – pachnący
pochnoné – pachnąć
pochność – zapach
pochodnio – pochodnia
pochodzić – pospacerować, obejść, wywodzić się, ponosić coś przez pewien czas

pocholontać – mieszać
pocholontany – mieszanina
pochopny – pojętny, szybko pojmujący
pochować – poukrywać, dokonać pochówku
pochować się – schować się
pochowany – pogrzebany
pochwolić – pochwalić
pochwolić się – pochwalić się
pochwolony – pochwalony
pochwalony Jezus Krystus – forma chrześcijańskiego pozdrowienia
pochyba – uszczerbek
pochybniony – kaleki, niepełnosprawni, wadliwy
pochybny – jak wyżej
pochybować – niedomagać, wykazywać odstępstwa psychiczne
pochybujoney – niezrównoważony psychicznie
pochyc – pochwylenie, powodzenie
pochycić – dopaść coś, pochwylić coś, porwać
pochycony – pochwycony
pochylna – stromizna
pochylony – pochylony w sensie ogólnopolskim
pochyło – stromo, niepłasko, ukośnie
pochytać – połapać
pochytany – połapany
pochytka – przedmiot podręczny
pochywka – pochwinka
pociapkać – poklepać, popryskać coś czymś, pobrudzić
pociapkany – poklepany, popryskany czymś
pociarać – wymienić coś za coś
pociarać się – dokonać z kimś wymiany
pociarany – wymieniony za coś
pocić się – męczyć się, pocić się, ciężko pracować
pocie – chodźcie
pocieha – pociecha
pociemniato – mroczno, ciemnowo
pocieszać – pocieszać
pociesny – pocieszny, zabawny
pociesony – pocieszony

pocieszyć – pocieszyć
pociesynie – pociecha
pociąg – pociąg, chęć, ochota, inklinacja do czegoś
pociągac – coś, za co się ciągnie
pociągac – pociągać, popijać alkohol (rod se pociognie)
pociągany – pociągany
pociągły – pociągły, o wydłużonym kształcie
pociogniony – pociągnięty
pociognonć – pociągnąć
pocienzać – określać ciężar
pocienzać – zważyć
pociorek – paciorek, modlitwa
pociorki – paciorki, paciorki różańca
pociorz – pacierz, zob. pociórz
pociorze – egzamin dla narzeczonych składany przed kościelnym ślubem
pociotek – osoba spokrewniona, dalszy krewny, osoba skolięcona
pociórek – zob. pociorek
pociórz – pacierz, codzienna modlitwa, stos pacierzowy
pociskać – porzucać
pociskany – porzucany
pociskować – zob. pociskać
pociuchać – zob. wyrąbować
pociuchany – wyrąbowany, zob. wyrąbany
pociupać – pociąć, porąbać (ciupie patyki)
pociupany – porąbany, pocięty
pociymniaty – ciemnowy, szary
pociynty – pocięty
pociyracka – kobieta trąca len, kobieta niemoralna
pociyrać – pocierać, czyścić len z paździerz
pociyrpka – czeremcha zwyczajna
pociyrrz – zob. pociórz
pociyrrz dosywany – pacierz z własnym dodatkiem modlitewnym
pociyrrze – egzamin dla narzeczonych składany przed kościelnym ślubem, różaniec, zob. pociorze
pociyrrzowo kość – kręgosłup

pockać – zaczekać (pockoj na niego)
pockany – zaczekany
pocliwić – poślaskotać
pocliwiony – poślaskotany
pocofować – przesuwać coś kawałek
pocofować się – przesunąć się kawałek
poconć – począć, urodzić
poconć się – urodzić się
pocontek – początek
pocosnokować – naszpikować czosnkiem, natrzeć czosnkiem
pocosnokowany – przyprawiony czosnkiem
pocta – poczta, urząd pocztowy, przesyłka listowa
poctol – bukiecik ziela włożony za kapelus
poctowy – pocztowy
pocubić – odbyć zbliżenie koguta z kurą (kohut pocubił kury)
pocubić się – pocubić się, pokłócić się, potarmosić się, posprzeczać się
pocuchrać – wyczesać bydło, owce
pocuchrany – wyczesany zgrzebłem
pocuć – poczuć coś, poczuć zapach, odczuć zmianę
pocuty – zwietrzony
pocukrzyć – posłodzić
pocukrzony – posłodzony
pocuć – odczuwać, podyżuować
pocwa – pasożyt, coś niedobrego (pocwa babsko)
pocwara – poczwara
pocyfrować – potaćńczyć, poozdabiać coś wzorami
pocynać – rozpoczynać, kierować
pocynać się – rodzić się, rozpoczynać się
pocynany – rozpoczynany, rodzony
pocynicie – narodziny, poczęcie
pocynić – zaczarować, zrobić despekt
pocyniony – zaczarowany
pocyno nicego – dobrze kieruje, rządzi, sprawdza się
pocynstne – poczęstunek
pocynstować – poczęstować
pocynstowany – poczęstowany
pocynstunek – poczęstunek, uczta

pocynścić – podzielić majątek, podzielić coś na kawałki
pocynściować – jak wyżej
pocynty – poczęty, urodzony
pocyrnawy – czarnawy, brunet, ciemnawy
pocyrniany – jak wyżej
pocyrnąć – poczernić
pocyrnąć się – zachmurzyć się, ściemnić się, pobrudzić się czymś czarnym
pocyrniony – poczerzony
pocyrywiniasty – o zabarwieniu lekko czerwonym
pocyrywiniaty – jak wyżej
pocyrywinić się – zaczerwienić się, zarumienić się
pocyrywinić – przybrać kolor czerwony
pocyscony – wyczyszczony
pocyścić – poczyścić
pocytać – policzyć, porachować, poczytać
pocytać se – przypisać sobie
pocytany – policzony
pocytywać se – uważać że
poć – choć
poćciarzyć – być listonoszem
poćciorka – żona listonosza, listonoszka, zob. pocciorka
poćciorz – listonosz, pracownik poczty, zob. pocciorz
poćciwość – poszanowanie
poćmigra – określenie osobnika, który przestrzega wady tylko u innych
poćwiortkować – poćwiartować
poćwiortkowany – poćwiartowany
poćwiórny – poczwórny
pod – pod, pod czymś, pod kimś, poniżej, przed (som pod kościołem, stojom pod karcmom)
pod dostatek – w dostatecznej ilości, wystarczająco
pod górę – z góry (idziemy pod górę), u podnóża stoku (jedziemy po siano pod górę)
pod holami – na Skalnym Podhalu
pod hole – na Skalne Podhale
pod jesień – na przełomie lata i jesieni
pod klucem – w zamknięciu, zamknięty na klucz, w więzieniu

pod kościołym – poniżej kościoła
pod kóniec – w końcowej części, na zakończenie
pod nogami – tuż koło, blisko
pod poły – w pół (wziane pod poły)
pod spodek – pod spód
pod spodkiym – pod spodem
pod stare roki – na starość
podać – zgłosić, przekazać
podać sie – zgłosić się, zapisać się, mieć cechy dziedziczne kogoś (podoł sie na dziadka)
podalyj – trochę dalej
podany – podobny, zgłoszony
podany na – podobny do
podarek – podarek, podarunek, dar, prezent
podarmo – daremnie, nadaremnie
podarować – dać w darze, podarować
podarować se – zrezygnować z czegoś
podarowany – podarowany w sensie ogólnopolskim
podarunek – podarek
podarymnie – zob. podarmo
podarymny – nadaremny
podarzić sie – poszczęścić się
podarzony – pomyślny
podarzyć – sprawić pomyślność
podarzyć sie – mieć jakąś pomyślność, dostąpić czegoś pomyślnego, zob. podarzić sie
podasnik – poddasze
podawać – podawać coś komuś, przekazywać coś komuś następnemu (podaj kule sonsiodowi), przekazywać wiadomość, informować, wykladać siano lub snopy, wyciągać rękę do kogoś
podawać sie – przedstawiać się
podawany – podawany; taki, który podajemy
podbaca – zastępca bacy rekrutowany z doświadczonych juhasów
podbicie – podniesienie ceny, wewnętrzna warstwa
podbić – podnieść cenę, podbić, przymocować coś od spodu
podbić buty – podzelować
podbielina – zob. podbioł

podbieracka – kobieta podbierająca koszone zboże
podbijać – podnosić cenę, licytować
podbijać sie – licytować się
podbijanka – gra chłopięca przy użyciu palestry i pliski
podbioł – podbiał
podbioł skolny – podbiałek alpejski
podbić – przybić pieczętkę, podzelować, dodać śmietany do zupy
podbijać – przybijając od spodu, stawiać stempel, opieczętowywać, dodawać śmietany do zupy
podbiól – zob. podbioł
podbitka – deski sufitowe przybijane do belek (tragarzy) od spodu
podbity – wzmocniony od wnętrza, mający ciepłe podszycie
podbiyracka – praca podbierania zboża lub lnu w czasie koszenia, kobieta wykonująca pracę podbierania (zob. podbiyrac)
podbiyrac – odbierać koszone zboże lub len w czasie tej czynności, podkopywać coś
podbiyrany – podkradany, odbierany w trakcie koszenia
podbroda – podbródek
podbrzuse – podbrzusze
podbrzusyna – pas pod brzuchem konia, będący elementem uprzęży
podbuntować – podburzyć
podbuntowany – podburzony
podbyrkować – dogadzać komuś
podbyrkować se – dogadzać sobie
podcaić sie – zbliżyć się ostrożnie do zwierzyny
podchlebiać – dogadzać
podchlebiać sie – przymilać się
podchmieleć se – stać się trochę pijanym
podchmielony – podпиты
podchodzić – podchodzić, podkradać się do zwierzyny, ukradkiem chodzić do dziewczyny
podchodzony – taki, do którego podchodzi się ukradkiem (żwiyrz podchodzony)
podchować – uchować zwierzę do pewne-

go czasu
podchylać – uchylać, otwierać nieco drzwi lub okno celem wpuszczenia świeżego powietrza
podchylić – uchylić
podchylony – uchylony, niedomknięty
podciyń – otwarta z jednej strony część zabudowań gospodarczych, wykorzystywana do gromadzenia sprzętu
pode – pod
podebrać – podkopać
podebrany – podkopany, zabrany potajemnie
podechnonć – zdechnąć odnoszące się do większej ilości zwierząt (owce na tyj posy podechnom)
podejźrzon – roślina podejźrzon księżycowy
podelga – podpora, lewar
podepreć – podeprzeć
podeprzić – jak wyżej
podeprzić się – podeprzeć się
podeptać – ugnieść nogami; ubić, deptając
podeptany – ugnieciony nogami
poderwać – uzyskać zgodę na spotkanie
poderwać się – zerwać się, zerwać się do lotu
poderzniony – podcięty
poderznonć – podciąć
podeskniony – podsuszony, podeschnięty
podesknonć – podeschnąć
podesorka – deska do układania sera
podeswa – podeszwa, pierwsza belka ściany szczytowej położona na fundamencie
podeswy – szyny wózka w tartaku
podetkać – podstawić, podsunąć
podetkany – podstawiony
podetknonć – jak wyżej
podewrzeć – uchylić nieco drzwi
podeznać – zaznać, doznać
podeźrany – podpatrzony
podeźreć – podpatrzeć
podeźrynie – podejrzenie
podfutrować – podbić; ocieplić, dając podbicie; nakarmić
podfutrowany – podkarmiony
podgarle – podgardle

podgarlina – mięso z podgardla
podgarniać – podgarniać; garnąć, przesuwać coś
podgarnonć – podgarnąć; garnąć, przesuwać coś
podgarnować – zob. podgarniać
podginać – podkasać
podgórze – pole zlokalizowane na zboczu lub u podnóża stoku (wierchu)
podgrzibek – podgrzybek
podgrzywać – podgrzewać, dogrzewać
podhadzować – podchodzić
podhlebiać – pochlebiać
Podholaniec – Podhalanin, mieszkaniec Podhala
Podholon – jak wyżej
podhodzać – chodzić gdzieś od czasu do czasu
podhuckać – podjudzić kogoś
podhuckany – podjudzony
podhytka – podstęp
podiwanić – ukraść
podiwaniony – skradziony
podjaśnić – pojaśnić, bardziej oświetlić
podjaśniony – rozjaśniony
podjeść – zjeść, zaspokoić głód
podjodać – podjadać
podjodany – jedzony ukradkiem
podjzod – podjazd
podjyżdzać – podjeżdżać, zalecać się, zabięgać, starać się
podkielznonć się – poślizgnąć się
podkirzony – podpity, pijany
podkis – zakwas, zaczyn chlebowy
podkisić – zakwasić
podkisnonć – podkisnąć, zakwasić się nieco
podkiśniony – lekko skwaszony
podkładać – podkładać coś pod czymś, dorzucać opału do pieca, podrzucać coś ukradkiem, stabilizować przy pomocy podkładki
podkładany – dawany ukradkiem
podkład – podkład
podkłodek – celowo pozostawiane w gnieździe jajko
podkłodka – podkładka

podkolanka – wysoka skarpeta, podkolanówka
podkop – podkop w znaczeniu ogólnopolskim
podkopać – kopać, usunąć ziemię spod czegoś
podkopany – podkopany
podkormić – dokarmić
podkosulek – podkoszulek
podkosulka – jak wyżej
podkościele – plac przed kościołem
podkowa – podkowa, zamontowany w piecu element domowej instalacji do ogrzewania wody
podkrodać – podkładać
podkucie – sztaba żelazna pod płożą sań
podkuć – podkuć w znaczeniu ogólnopolskim
podkulek – część wozu drabiniastego podpierająca kłonicę
podkulka – jak wyżej
podkupić – kupić coś, co zamierzał kupić ktoś inny
podkurować – podleczyć
podkurować się – podleczyć się
podkurowany – podleczony
podkurzac – przyrząd do odymiania pszczół
podkurzać – odymiać pszczoły
podkurzować – palić ukradkiem
podkuty – okuty, mający podkowy
podkuwać – przybijać podkową, przybijać sztabę żelazną pod płożą sań
podlatować – podlatywać, zalecać się
podle – wedle, obok, źle, marnie
podlecieć – podbiec
podletni – w podeszłym wieku, stary
podliczyć – podliczyć, wystawić rachunek
podlizowac – lizus, pochlebca
podlizować – lizać ukradkiem
podlizować się – podlizywać się
podlizowoc – zob. podlizowac
podlot – młody ptak zaczynający latać
podlotek – podlotek, dorastająca dziewczyna
podlycony – podleczony
podlycyć – podleczyć
podlycyć się – podleczyć się

podlywać – podlewać coś, podtapiać (woda nos podlywo)
podlywany – podlewany
podlyż – podejść
podłata – nasadka drewniana na zdarte płoży sań, kawałek płótna naszywany na tylną część koszuli góralskiej celem jej wzmocnienia
podłazić – zachodzić od czasu do czasu (podłazom chłopcy ku dziwycynciu)
podłazy – zwyczaj zachodzenia do domu dziewczyny z oświadczeniami w okresie Bożego Narodzenia
podłaźnicka – gałązka jodły w kształcie krzyża wkładana za kapelusz, wierzchołek jodły lub świerka wieszany pod sufitem w okresie Świąt Bożego Narodzenia
podłaźnik – kawaler idący na podłazy (zob. podłazy)
podłotać – przybić podłatę, podszyć łatę
podłożony – podłożony
podłożyć – podłożyć
podłożyć się – nieostrożnie wystawić się na szwank
podłócka – żerdź łącząca w wozie karę przednią z karą tylną
podlubać – podlubać, wykonywać coś przez chwilę, wydrążyć w drewnie określone otwory
podlubany – podrażony, posiadający wydrążenia będące wynikiem dębienia
podług – według, wedle
podługi – wydłużony, podłużny
podługowaty – o wydłużonym kształcie
podłupany – częściowo okorowany
podłupić – okorować drzewo od spodu
podłużny – podłużny
podłużony – wydłużony
podłużyć – wydłużyć
podły – podły, zły, niedobry, niewłaściwy, zły gatunkowo
podmalować – trochę coś pomalować, ukraść coś
podmalować się – zrobić sobie makijaż
podmalowany – skradziony, trochę wymalowany
podmieciony – zamieciony niezbyt dokładnie

podmijść – zmieść, zob. przymijść
podmowiac – podjudzać
podmówić – podjudzić
podmurować – dać podmurówkę
podmurowany – mający podmurówkę
podmurówka – fundament pod ścianą domu
podmyć – wypłukać grunt przez wodę spod czegoś
podmyć się – umyć intymne części ciała
podmykać się – podkradać się, podsuwać się
podmywać się – myć intymne części ciała
podnająonć – wydzierżawić
podnajynty – wydzierżawiony
podnapić się – podchmielić sobie, wypić trochę alkoholu
podnapity – lekko podпиты
podniebiynie – podniebienie
podniesiony – podniesiony, dźwignięty do góry
podniesiynie – eucharystia
podnieta – zachęcenie
podniscony – trochę zniszczony
podniscyć – podniszczyć
podniyść – podnieść
podniyś się – podnieść się, wstać, podciągnąć się
podnosić – podnosić
podnosić się – wstawać po chorobie
podnosynie – podnoszenie
podnózka – klęcznik, podpórka pod stopę, pedał warsztatu tkackiego
podnucać – podawać ton, podawać melodię, nucić sobie
podnukniony – namówiony
podnuknonć – namówić kogoś do czegoś, zachęcić do poczęstunku
podnukować – zachęcać
podnynta – przynęta, łapówka
podoba – upodobanie, podobieństwo, uroda, piękność
podobać się – podobać się, zrobić dobre wrażenie
podobiadek – posiłek przed obiadem, drugie śniadanie
podobiyrać – podobierać

podobiywany – dobrany w wyniku wybierania, dopasowany do czegoś
podobnie – podobnie, prawie tak samo, prawie jednakowo
podobność – podobieństwo
podobny – podobny, wykazujący prawie takie same cechy
podocap – belka podokienna
podochodzić do się – dojsć do siebie
podogadować się – porozumieć się w toku rozmowy
podoganiać się – pokłócić się
podogónie – miejsce pod ogonem, pochwa u bydła
podojić – wydoić
podojodać – pozjadać resztki
podojono – wydojona
podokładać – dodać czegoś, dołożyć rzeczy zmyślonych do określonych informacji
podokładany – dołożony
podokucac – podokuczać
podole – niziny
podolec – podolać, nadażyć
podolywać – podolewać
podolecek – ekspresywnie o podółku (zob. podółek)
podolek – łono, miejsce do noszenia w uniesionym fartuchu lub spódnicy, płat płótna doszywany do krótkich koszul
podoryndziu – pod bokiem, w zasięgu ręki, zob. na podoryndziu
podostajać się – dostać się gdzieś przez kilka osób
podotek – podatek
podowić – podusić
podowione – poduszone
podpalowac – podpalacz
podpalować – podpalać
podpalowany – rozpalany
podpaska – rodzaj ciemnej spódnicy-halki zakładanej pod biały haftowany fartuch
podpedziany – podpowiedziany
podpedzieć – podpowiedzieć
podpiec – wgłębnienie w dolnej, bocznej części pieca, w którym trzymano drób
podpiecek – jak wyżej
podpieprzić – ukraść, donieść na kogoś

- podpieprzony** – skradziony; taki, na którego ktoś zrobił donos
- podpinka** – ocieplenie wierzchniego okrycia
- podpis** – podpis, podpisany dokument, intercyza
- podpisać** – podpisać w znaczeniu ogólnopolskim
- podpisać się** – podpisać się, przepisać majątek na kogoś
- podpisany** – podpisany w znaczeniu ogólnopolskim
- podpisywać** – podpisywać
- podpisywać się** – składać podpis
- podpić** – wypić trochę alkoholu
- podpić se** – jak wyżej
- podпиты** – podпиты, podchmielony, będący pod wpływem alkoholu
- podpiyknić** – upiększyć
- podpiykniony** – upiększony
- podpiylic** – podpiłować, podjudzić
- podpiylony** – podpiłowany
- podpiyńka** – opieńka miodowa
- podpiyrać** – podpierać
- podpiyrać się** – podpierać się
- podpiyrany** – wzmacniany podporą
- podpiyrok** – kij do podpierania się
- podpłatwica** – jedna z niegrubych belek leżących na powale, na której osadza się płotew (zob. płotew)
- podplomycek** – placek wypiekany z ciasta chlebowego
- podplotwica** – zob. płatwica
- podpotew** – jak wyżej
- podpolany** – pies o maści czerwono-brunatnej na piersi i nad oczami
- podpolić** – rozpałcić ogień, rozniecić ogień (podpolył w piecu)
- podpolony** – podpalony
- podpora** – podpora, wsparcie, podpórka tylnej kłonicy w wozie
- podporować** – popierać, wspomagać
- podpościółka** – leżanka wsuwana pod łóżko
- podpowiadać** – podpowiadać w znaczeniu ogólnopolskim
- podpowiedzieć** – podpowiedzieć w znaczeniu ogólnopolskim, zob. podpedzieć
- podpowydz** – podpowiedź
- podpórka** – podpórka, podparcie kłonicy
- podprowadzony** – doprowadzony, namówiony na coś, co nie jest legalne
- podprowadzać** – doprowadzać
- podprzibitka** – wykonane z desek podbitcie strzechy dachu
- podpuscać** – podpuszczać, sporządzać zaczyn na ciasto chlebowe
- podpuscany** – buntowany
- podpuscka** – podpuszczka, środek stosowany do zakwaszania mleka owczego
- podpuścić** – podpuścić, namówić kogoś do nieuzasadnionej reakcji (podpuścił go na nos), odczekać do momentu zbliżenia się zwierza na strzał
- podpuscony** – nieodległy, nabuntowany
- podratować** – dopomóc komuś w potrzebie
- podratować się** – poprawić swój stan posiadania, podreperować zdrowie
- podratowany** – wzmocniony na zdrowiu, wzmocniony finansowo
- podrobić** – rozdrobnić na małe kawałeczki
- podrobiony** – podrobiony, sfałszowany
- podrobnic** – bardziej rozdrobnić, podzielić na mniejsze części
- podrobniony** – rozdrobniony
- podrobno** – drobiazgowo
- podrobny** – drobiazgowy
- podrapać** – podrapać
- podrapać się** – podrapać się
- podrapany** – podrapany
- podrostek** – podrostek, chłopak około 15-letni, narośl na nodze konia
- podrożeć** – podrożeć
- podrozony** – droższy
- podrożyć** – zwiększyć cenę
- podrucać** – podrzucać, rzucić podejrzenie na kogoś
- podrucany** – podrzucany
- podrucic** – podrzucić
- podrucony** – podrzucony
- podrutować** – scalić, oplatając drutem; porobić ogrodzenie z drutu; uszczelnić otwór drutem

podrutowany – opleciony drutem, wzmocniony opłotem z drutu
podruwać się – podrywać się
podrudzony – podrzgotany
podrudzzyć – zgnieść lub zrząbać na drzażgi
podrygować – lekko ruszać się w takt muzyki
podrypsić – zdeptać; zgnieść, chodząc po czymś
podrypsiony – zdeptany
podryw – kokietowanie dziewczyny
podrywać – kokietować, uwodzić
podrywać się – zerwać się do lotu
podrywka – poderwanie, podstęp, podniecia, podpuszczenie, zob. podryw
podrzezać – podciąć piłą lub nożem
podrzeszany – podcięty
podrzeszować – podcinać coś
podrzeszowany – podcinany
podrzimać – podrzemać
podrzinać – zob. podrzeszować
podrzinany – zob. podrzeszowany
podrzyżniać się – przedrzeźniać kogoś
podsepnąć – podszeptać
podseptować – podszeptywać, cicho podpowiadać, dyskretnie coś komuś doradzać
podseptowany – podpowiadany szeptem
podsioc – podsiac
podsiubitka – zob. podprzibitka
podsiywać – siać koniczynę ze zbożem
podsiywka – koniczyna rosnąca ze zbożem
podskakowac – określenie osobnika agresywnego
podskakować – podskakiwać, wykazywać złość lub agresję względem kogoś
podskakujka – dziewczynka
podskale – skaliste podglebie
podskoczyć – podskoczyć
podskolić – podskolić
podskolony – podszkolony, mający już pewien zasób umiejętności
podskopiono – określenie krowy dającej mało mleka
podskubać – wyrwać nieco pierza, uszczuplić czyjeś zasoby materialne bez uzasadnienia

podskubany – z częściowo wyrwanymi piórami
podskubnonć – wyrwać trochę pierza
podskubować – podszczypywać, wyrwać nieco pierza
podskubowany – podskubywany
podsluchać – podśluchać
podsluchany – usłyszany ukradkiem
podsluchować – podśluchiwać
podsolić – zdradzić kogoś, zrobić na kogoś donos
podstarawy – starzejący się
podstawek – podstawa
podstawiać – podstawić, podkładać
podstawiać nogę – dążyć do zniszczenia kogoś
podstawić – umieścić coś pod czymś, dać coś w zamian za coś
podstawiony – podstawiony, markujący kogoś, narzucony przez kogoś
podstawówka – szkoła podstawowa
podstol – roślina miesięcznica trwała, stosowana jako ozdoba kapelusza, zob. miesiyncnik, zob. poctol
podstrzie – nieco obciąć wosy
podstrizony – ostrzyżony w dolnej części głowy
podstus – podpórka tylnej kłonicy wozu
podstymp – podstęp
podstymplować – wzmocnić stemplami
podstymplowany – wzmocniony stemplami
podsuć – podsypać, obsypać owsem izbę, wypowiadając życzenia bożonarodzeniowe
podsusony – częściowo ususzony
podsuszyć – podsuszyć, osuszyć nieco
podsuty – podsypyany
podsyć – podszyć
podsyjnik – rzemień uzdy pod szyją konia
podsywać – podsypać, dosypać
podsypany – nasypyany
podsypować – podsypywać
podsypowany – podsypywany
podsyty – podszyty
podstymplować – zob. podstymplować
podstymplowany – zob. podstymplowany

podtykać – podać komuś coś do jedzenia
poduchać – podmuchać
poduchany – podmuchany
poduchować – lekko wiać, podmuchiwać
podudrać – pogrzebać coś; grzebiąc, zepsuć coś; pozrzędzić
podudrany – pogrzebany
podufalość – spoufalenie
podufaly – pewny siebie, dumny
poduhować – dmuchać, wiać, powiewać
podumać – spędzić pewien czas na rozmyślaniu, porozmyślać
podupaść – obniżyć poziom (stan) czegoś (podupaść na zdrowiu)
podurzić – zdenerwować kogoś
podurzyć się – zdenerwować się
podurzony – napuszony, podenerwowany
podusecka – poduszcza
podusić – dusząc, pozbawić życia więcej istot, zob. podowić
poduska – poduszka
podwalina – najniższa belka domu spoczywająca na peckach (zob. pecka)
podwalina przednio – podwalina frontowa
podwalina zadnio – podwalina tylna domu
podwazować – podważać, podnosić coś przy użyciu drąga
podwazowany – podnoszony
podwiecorek – podwieczorek, impreza w domach wczasowych, zob. juczyna
podwiecór – przed wieczorem
podwiecyrz – jak wyżej
podwijoc – kawałek płótna służący do owinięcia stopy
podwyzć – podjudzić, naprowadzić, wskazać, wydając kogoś, zdradzić
podwobić – zachęcić zwierzę do zbliżenia się, stosując określony sposób wabienia
podwoda – środek transportu konnego (wóz lub sanie), obowiązek dostarczania środka transportu na potrzeby władz administracyjnych
podwodzić – podjudzać, wydać kogoś, drażnić
podwozić – podwieźć

podwozony – wieziony kawałek, podwożony
podwożyć – podważyć
podwód – donos
podwyndzić – trochę uwędzić, ukraść coś
podwyndzony – trochę uwędzony, skradziony
podwypustka – belka na zrębie domu usytuowana pod wypustem (zob. wypust)
podwysor – półka w szałasie do przechowywania wędzonego sera, zob. podysor
podwysony – podwyższony
podwysować – podwyższać
podwysyc – podwyższyć
podwyzka – podwyżka
podwyzsać – podwyższać, zob. podwysować
podwyzsony – podwyższony
podwyzsynie – podwyższenie
podyjma – beleczka zapobiegająca opadaniu dyszla wozu, usytuowana na końcu śnic (zob. śnica)
podyjś – podejść, podejść do kogoś lub czegoś, podejść kogoś podstępnie, podejść niepostrzeżenie zwierzyń, okpić kogoś, oszukać
podyjźrynie – podejrzenie
podyma – zob. podyjma
podyn – pod niego
podyrdać – wolno pobiec, pobiec truchtem
podyrdować – podbiegać truchtem
podysor – miejsce pod dachem, gdzie wędzi się serki, mały stół drewniany używany w szałasie, miejsce składywania mleka i serów
podysorka – zob. podesorka
podys – podejść
podzbyrkować – dogadzać, tuczyć
podziany – zgubiony
podziany dziesi – zgubiony nie wiadomo gdzie
podziany jakosi – zgubiony nie wiadomo jak
podziany kanysi – zob. podziany dziesi
podzielić – podzielić, wyodrębnić części czegoś, dokonać podziału
podzielić się – podzielić się, podzielić ma-

jątek pomiędzy spadkobierców
podzielony – podzielony, rozdzielony
podzielnie – podział
podziurzyć – potrzymać
podzióć – zgubić
podzióć się – zniknąć, rozpląnąć się, stracić przytomność (podziółek się)
podziół – podział
podzioty – zgubiony, nieprzytomny
podziobać – podziobać
podziurawić – porobić w czymś dziurki
podziwiać – podziwiać w sensie ogólnopolskim
podziwować się – zdziwić się, wyrazić zdziwienie
podziynka – podziękowanie
podziynkować – podziękować
podziyrać – podpatrywać
podziyrgać – niedbale pozawieszać, niedbale poumieszczać coś na czymś
podziyrgać się – uwiesić się jadącego wozu
podziyrgany – byle jak pozawieszany, uczepiony byle jak
podziywać się – przepadać, znikać, tracić świadomość
podzwalać – pozwalać
podzwolenstwo – przyzwolenie, pozwolenie
podzwolić – pozwolić
podzwolony – pozwolony
podzwolynie – pozwolenie
podzwolyństwo – zob. podzwolenstwo
podzyć – doświadczyć, przejść
podzyga – podpałka, iskra
podzygniony – rozpalony
podzygnonć – podpalić, rozpalić
podzyty – taki, który wiele doświadczył; taki, który wiele przeszedł
podźwigniony – uniesiony; taki, który nadwyrężył się skutkiem podniesienia ciężaru
podźwignonć – podnieść, unieść
podźwignonć się – przesilić się, dźwigając coś; nabawić się przepukliny
podźwigować – podnosić, unosić
podźwigowany – podnoszony

pogiglować – podokazywać, figlować przez jakiś czas
pogolgować – dać folę, sfolgować
pogoła – pochwała
pogoldować – pogałdować
pogoldowany – pogałdowany
pofukać – fuknąć kilkakrotnie; rozpylić coś, używając rozpylacza; poperfumować
pofukać się – poperfumować się
pofukany – poperfumowany
pofurgać – pofrunąć
pofyrkać – posypać czymś w niewielkiej ilości, poproszyć
pofyrkany – lekko posypyany
poganiac – pomocnik oracza kierujący koniem w czasie orki
poganiać – popędzać, kierować koniem w czasie orki
poganiany – zmuszany do pośpiechu, przepędzany
poganioc – zob. poganiac
pogarbiony – zgarbiony
pogazdować – gazdować jakiś czas, rozporządzić czymś (pogazdował majontkiem)
pogiglać – połaskotać
pogiglany – połaskotany
pogłajchać – wyrównać powierzchnię tynku, wygładzić coś
pogłajchowany – wyrównany zaprawą murarską
pogłoska – pogłoska, nieoficjalna wiadomość
pogłoskać – pogłaskać
pogłoskany – pogłaskany
pogłuptawy – przygłupi
pogłoba – występek przeciwko zasadom moralności
pogłobyństwo – jak wyżej
pogłupieć – zgłupieć w przypadku kilku osób
pogłymbiać – pogłębiać
pogłymbić – pogłębić
pogłymbiany – bardziej drażony
pogłymbiony – bardziej wydrażony
pogmyrać – poszperać, delikatnie podrapać palcami

pognać – popędzić, pójść pospiesznie (pognała do miasta)
pognany – popędzony
pognić – zgnić
pognity – zgniły
pogniywać – zdenerwować, doprowadzić do gniewu
pogniywać się – pogniewać się, poczuć urazę do kogoś
pogniywany – gniewny
pogoda – pogoda, aura, słonecznie
pogodać – porozmawiać
pogodka – pogawędka, opowiadanie
pogodzić – pogodzić, doprowadzić do zgody
pogodzić się – pogodzić się, doprowadzić do wzajemnej zgody, wewnętrznie pogodzić się z czymś
pogodzony – pogodzony, doprowadzony do ugody
pogonić – pobiegać, przepędzić
pogońca – poganiacz
pogorszyć – pogorszyć, uczynić coś gorszym
pogorszyć się – pogorszyć się, stać się gorszym
pogorzeć – zachorować, popalić się
pogorzelec – osoba, którą dotknęło nieszczęście spalania się zabudowań
pogoscony – ugoszczony
pogoscyń – gościna, skromne przyjęcie
pogościć – gościnnie podjąć kogoś
pogościć się – pobiesiadować
pogotowie – instytucja pogotowia ratunkowego, karetka pogotowia
pogonić – pobiegać, popędzić kogoś
pograbić – zgrażyć wszystko
pograbiony – zebrany przy pomocy grabi, zgrabiony
pograbki – zgrabione resztki siana
pograć – pograć w znaczeniu ogólnopolskim
pograć se – pograć sobie, spędzić jakiś czas na grze
pograjka – zabawa z muzyką
pogranicznik – strażnik graniczny
pogranicorz – jak wyżej

pogrodzić – ogrodzić, postawić płot
pogrodzić się – ogrodzić swoje pole lub obejście
pogrodzony – ogrodzony
pogrozić – wypowiedzieć groźbę, wykonać ruch grożący
pogródka – podwyższone przejście wzdłuż frontowej ściany domu
pogrózka – pogrożka
pogryziony – pogryziony, ukąszony
pogryż – pogryźć, rozdrobnić zębami, pokąsać
pogryż się – pogryźć się, pokłócić się
pogrzebac – pogrzebacz, zob. kutac
pogrzebać – pogrzebać, pochować
pogrzebany – pogrzebany w znaczeniu ogólnopolskim
pogrzebiny – stypa
pogrzebowiny – jak wyżej
pogrzebowy – pogrzebowy w sensie ogólnopolskim
pogrzyb – pogrzeb
pogrzybac – pogrzebacz
pogrzybny – pogrzebowy
pogrzybś – pogrzebać, pochować
pogwara – rozmowa, pogłoska
pogwarka – jak wyżej
pogwarzić – porozmawiać
pogwizdać – gwizdać przez pewien czas
pogworka – pogwarka, rozmowa
pogylgać – zob. pogiglać
pogylgany – zob. pogiglany
pogyngać – pogęgać, gęgać przez jakiś czas
pogzić się – popędzić gdzieś; pójść gdzieś, co budzi niezadowolenie
poharatać – skaleczyć, uszkodzić, zniszczyć
poharatać się – pokaleczyć się dotkliwie
poharatany – pokaleczony, uszkodzony brutalnie
pohipkać – poskakać, potaćńczyć
pohnioncy – pachnący
pohnoś – zapach, wonność, pachnidło
pohodzić – przejść większą odległość, przejść tu i tam
pohodzony – przechodzony, zużyty (o ubra-
niu)

poholofić – pokrzyzczyć, pohałasować
pohop – pośpiech
pohować – pochować
pohowany – pochowany, pogrzebany
pohówek – pochówek, pogrzeb
pohuć – podjudzić
pohukać – krzyczeć przez jakiś czas, wydając charakterystyczny głos pohukiwania
pohulać – pobawić się, poszaleć na zabawie
pohusiać – pohuścić
pohusiać się – pohuścić się
pohusiany – pohuściany
pohuskać – poszczuć psem
pohuskany – poszczuty psem
pohybać – pobiec
pohybny – łatwo zapadający na zdrowiu, mający przepuklinę
pohycić – pochwytać
pohycony – pochwycony
pohylina – pochyłość
pohyt – pokup, koniunktura
pohytać – schwytać
pohytny – pokupny
pojidło – pojemnik lub zbiornik, z którego było pije wodę
poinksy – inny
poiny – jak wyżej
poiskać – poszukać robactwa we włosach
poiskany – taki, który był iskany
poić – asekurować, ubezpieczyć
pojahać – pojechać
pojarmacyć – nabyć coś lub sprzedać coś na jarmarku
pojechać – pojechać, wyjechać
pojednać – pogodzić, doprowadzić do zgody
pojednać się – pogodzić się, dogadać się, zrobić umowę
pojednanie – zgoda po okresie sporu
pojednany – doprowadzony do zgody
pojedno – niektóre (pojedno bywo twarde)
pojednowanie – doprowadzenie do ugody, przeprowadzenie podziału majątku w przypadku braku testamentu
pojedyn – niejeden, niektórzy, ten i ów

pojedynek – zwierz samotnik, dzik
pojedynka – strzelba jednolufowa
pojedzinka – chusta zarzucona na plecy do noszenia towarów czy trawy
pojedzony – najedzony
pojechać – pojechać
pojechać po kimś – skrzyczeć kogoś
pojeść – pojeść, doświadczyć (pojed tego dobra)
pojeżdzać – wyjeżdżać
pojić – poić, dawać zwierzętom pić, raczyć kogoś alkoholem
pojidło – zob. poidło
pojmać – chwycić, złapać
pojmany – złapany, chwycony
pojmować – pojmosferać, rozumieć
pojnik – zob. poidło
pojodać – jeść z przerwami, podjadać
pojonć – pojać, zrozumieć
pojony – taki, któremu dano pić, nadmierne raczone alkoholem
pojutro – pojutrze
pojutrze – jak wyżej
pojuzynować – zjeść juzyne (zob. juzyna)
pojyncie – pojęcie, zrozumienie czegoś, rozeznanie w czymś
pojyntny – pojętny, bystry, rozgarnięty
pojźreć – spojrzeć
pojźryć – jak wyżej
pokajać się – wyrazić skruchę
pokalicony – pokaleczony
pokalicyć – skaleczyć, zranić
pokalicyć się – zranić się
pokalicynie – skaleczenie, zranienie
pokapać – pomrzeć, pozdychać, pokapać
pokapany – pokapany, zbrudzony kroplami czegoś
pokapieć – jak wyżej
pokasować – kosić skrawkami (pokasuje ogród wedle potrzeby)
pokazowac – przewodnik, palec wskazujący
pokazować – pokazywać, wskazywać na coś lub kogoś
pokazować się – pokazywać się, pojawiać się, zrobić coś, by zwrócić na siebie uwagę, zob. pokozac się

pokazowany – pokazywany
poki – chrosty po szczepieniu, blizny po szczepieniu
pokichać – zlekceważyć coś lub kogoś
pokichany – byle jaki, niezastługujący na uwagę
pokickać – oddalać się, kickając (zob. kickać)
pokie – nim, zanim, póki, dopóki, dokąd
pokiel – jak wyżej
pokiel dotel – dotąd dopóki, wyrażenie oddające sens przysłowia: „Dotąd dzban wodę nosi, dopóki się ucho nie urwie”
pokiela – dokąd, jak długo
pokielo – dokąd
pokielzać się – poślizgać się
pokielznonć się – pośliznąć się
pokiyl – zob. pokie
poklaskać – poklepać dłonią po czymś
poklaskować – poklaskiwać
poklepać – klepiąc młotkiem, naostrzyć kosę, lekko uderzyć osobę lub zwierzę otwartą dłonią po plecach lub grzbiecie, spłaszczając coś, uderzając młotkiem
poklepany – poklepany, naostrzony przez klepanie (kosa poklepano)
pokluć się – wykluć się
poklute – wykłute
poklynkąć – uklęknąć przez kilka osób
pokład – skarb
pokładać – dokonać płytkiej jesiennej orki
pokładany – będący przedmiotem jesiennej orki
pokładziny – noc poślubna
pokładziony – porozkładany
pokłamać – oszukać, okłamać
pokłaś – pokłaść, poukładać
pokłomb – kłębowisko
pokłopocić się – pokłócić się, wejść w spór, potrudzić się
poklymba – kłopot, zgryz (ino poklymbe niesie), określenie osobnika niezgodliwego lub natrętnego
pokocić – wydać potomstwo (koty, owce)
pokocić się – narodzić się (koty, owce)
pokocone – okoczone

pokohany – kochany, ukochany
pokolynie – pokolenie
pokolysać – pohaścić przez pewien czas
pokolysany – pohaściany przez chwilę
pokond – dokąd, jak długo, zob. pokiela
pokońcony – zakończony
pokończyć – zakończyć, skończyć coś
pokończyć się – zużyć się, skończyć się, poumierać (syćka się pokończyli)
pokopać – wykopać ziemniaki, spulchnić ziemię, wykopać np. rowy
pokopany – skopany
pokopić – ułożyć siano w kopy
pokopione – siano ułożone w kopy
pokora – pokora, odczuwanie własnej małości
pokorać – pokarać
pokorm – pokarm
pokormić – pokarmić, dać jeść przez pewien czas
pokormiony – pokarmiony; taki, który był trochę karmiony
pokorniutki – bardzo pokorny, pokorniutki
pokorny – pokorny, uległy
pokos – pas skoszonej trawy, zboża lub lnu
pokosić – skosić całość uprawy, kosić przez chwilę (dej mi pokosić)
pokosony – pokoszony, skoszony
pokosować – układać w pokosy (pokosuje lyn)
pokost – pokost używany do konserwacji drewna
pokostować – pokosztować, pokrywać pokostem
pokostowany – pokosztowany, pokryty pokostem
pokoz – pokaż
pokoząć – pokazać
pokoząć się – zob. pokazować się
pokozany – pokazany
pokożny – wyróżniający się czymś
pokój – pokój, spokój, okres bez problemów
pokpić – załatwić coś nieudolnie
pokpiony – zlekceważony, nieudolnie załatwiony

pokracnie – pokracznie, niezgrabnie, budząc przykre doznania estetyczne
pokracny – pokraczny, budzący odrazę
pokrajać – pokroić, pociąć nożem lub nożyczkami, zadać rany nożem
pokrajać się – skaleczyć się nożem
pokrajany – pokaleczony, pokrojony
pokraka – pokraka, osoba pokraczna
pokrakować – pokrakiwać, krakać od czasu do czasu, przepowiadać coś złego
pokrapować – padać kroplami, padać z przerwami
pokraś – pokraść, ukraść wiele rzeczy, powykraść
pokrokwić – ułożyć krokwie dachowe w czasie budowy
pokronić – pokręcić
pokrony – z powodu, dlatego
pokronzać – poszatkować wszystko
pokronzany – poszatkowany
pokropek – pokropienie święconą wodą
pokropiany – kropkowany, pokryty plamkami
pokropić – pokropić, lekko popadać
pokropiony – pokropiony, lekko zmoczony
pokrowiec – pokrowiec w znaczeniu ogólnopolskim
pokróny – wskutek, z powodu, przez
pokrós – jak wyżej
pokrusony – pokruszony
pokruszyć – pokruszyć
pokryć – położyć pokrycie, położyć dach, pochować
pokryć się – pochować się
pokryncić – pokręcić, powyginać, pogmatwać
pokryncony – skręcony, schorowany reumatycznie
pokryty – posiadający wykonczony dach
pokrywac – pokrywacz
pokrywać – kłaść pokrycie dachowe
pokrywany – zadaszany
pokrywka – pokrywka, w portkach kawałek sukna przykrywający pasek
pokrzepić się – ugasić pragnienie, wspomóc się

pokrzepiony – pokrzepiony, wsparty duchowo
pokrziczany – lekko skrzyczany
pokrziceć – pokrzyczeć
pokrzikować – pokrzykiwać
pokrzipać – pokaszleć
pokrzipować – kaszleć od czasu do czasu, pokasływać
pokrzywa – roślina pokrzywa, zob. parzawica, zob. zygawica, potoczne określenie mało przystępnej kobiety
pokrzywdzić – skrzywdzić
pokrzywdzony – skrzywdzony
pokrzywić – zdeformować, wypaczyć
pokrzywić się – pokrzywić się, wypaczyć się, zdeformować się
pokrzywiony – zdeformowany, zgięty w wyniku choroby lub starości
pokrzontać się – pokrzątać się, wykazać zapobiegliwość, trochę popracować, porządkując coś
pokrzycany – taki, który został skrzyczany
pokrzyceć – pokrzyczeć
pokrzykować – pokrzykiwać
pokrzywa – pokrzywa zwyczajna, zob. pokrzywa
pokrzywdować – pokrzywdzić
pokrzywdowany – skrzywdzony
pokrzyżować – pokrzyżować, przełożyć coś na krzyż
pokrzyżować się – skrzyżować się
pokrzyżowany – splątany
pokuć – pokuć, podkuć wszystkie kopyta konia
pokukać – pokukać, skończyć wydawanie głosu kukania (kukułka pokukała), układkiem popatrzeć (pokukuje bez spare)
pokulić się – skulić się, zwinąć się w kłębek
pokulony – skulony, zwinięty w kłębek
pokumać się – pokumać się, zbratać się
pokumany – zbratany z kimś
pokup – popyt
pokupcyć – pokupeczyć, pohandlować
pokupić – zakupić, kolejno kupić kilka rzeczy
pokurc – kundel

pokurcony – pokurczony, skulony
pokurzić – popalić tytoń, posypać śniegiem
pokurzony – posypywany śniegiem
pokurzować – czasem palić tytoń, posypywać śniegiem
pokurzyć – popalić, posypać śniegiem
pokusa – pokusa, diabeł, coś kuszącego, coś prowadzącego do złego
pokusić – namówić do czegoś złego, odbyć stosunek
pokusować – kusić do czegoś, być natrętnym
pokuśnica – kobieta kusząca do czegoś, kusicielka
pokuśnik – mężczyzna kuszący, kusiciel, diabeł
pokuta – pokuta jako kara za grzechy, kara za przestępstwo, mandat
pokutać – poszperać, poszukać
pokutnik – pokutnik, osoba, która nie może spać
pokutować – odbywać pokutę, szwendać się, nie spać w nocy (coz pokutujesz?), dręczyć, męczyć
pokuty – taki, który został podkuty
pokwa – pochwa
pokwałować – pochwalać, wyrażać aprobatę
pokwała – pochwała
pokwasić – pobrudzić coś, poniszczyć coś
pokwasony – poniszczony
pokwolić – pochwalić
pokwolić Pana Boga – wypowiedzieć formułę: „Niek będzie pokwolony Jezus Krystus”
pokwolić się – pochwalić się
pokwolony – pochwalony, popularna skrócona forma powitania: „Niek będzie pokwolony Jezus Krystus”
pokwoła – pochwała
pol – pal
polac – pałac
polać – często palić
polana – łąka śródleśna, miejsce wypasu bydła lub owiec
polana wyrobiono – polana nadająca się do wypasu (szałaśnictwa)

polanes – polonez
polaniorka – kobieta żyjąca na polanie, właścicielka polany
polaniorska nuta – melodia grana do poloneza
polaniorz – posiadacz polany, osobnik żyjący na polanie
polanka – niewielka polana śródleśna
polatować – polatywać, padać w niewielkim stopniu, sypać nieznacznie, prószyć
Polcyn – przynależny Apolonii
pole – grunt, ziemia uprawna, miara długości osnowy
polecieć – pobiec, polecieć
polegiwac – osobnik lubiący często leżeć
polegiwać – kłaść się często do leżenia
polegnonć – położyć się
polegować – polegiwać
polekcony – lżejszy
polekcyć – ulżyć, odjąć ciężaru
poleku – powoli, bez wysiłku
polekućku – jak wyżej
polenie – dyle, na których suszono drewno opałowe
polenisko – palenisko
poleń – półka na drewno opałowe
polepsony – polepszone, poprawione
polepszyć – polepszyć
polepszyć się – polepszyć się, poprawić się
polewka – rosół
polewka howiedzio – rosół wołowy
polewonka – pokarm dla bydła, zalane wrzątkiem otręby, plewy lub zboże
poleżeć – poleżeć
polica – półka, zob. palica
policek – palik, zob. polik
policjont – policjant
policko – półliczek, półko
policony – porachowany
policyć – policzyć, porachować
policyjo – policja
policyjont – zob. policjont
polić – palić, przypalać, spalać, odczuwać pieczenie
polić gorzolke – pędzić gorzałkę
polić ogiyn – palić ognisko w pierwszy dzień Zielonych Świątek

polić się – palić się, tracić dobytek w pożarze, wykazywać zapał do czegoś (polić się do skoły)

polić wódke – robić przepalankę

polik – palik, cienki pał, zob. policek

polisko – drzewo opałowe

politura – politura

polituować – polituować, pokrywać politurą

politutowany – pokryty politurą

poliwo – paliwo

polizać – polizać, liznąć językiem parę razy

polizany – polizany w znaczeniu ogólnopolskim

Polka – Apolonia

polka – polka, szybki taniec

polnik – palnik

polnonć – palnąć, zastrzelić (polnon capa), powiedzieć coś bez namysłu

polny – polny, rosnący na polu, pochodzący spoza domu

poloc – zob. polac

połoc – polać, pochłapać, popadać, zalać wrzątkiem sieczkę lub plewy

połoc się – pochłapać się, posikać się

Polok – Polak

polonka – niewielka polana, ekspresywnie o polanie

polony – taki, który się pali, pochlapany

poroz – wypalający gorzałkę

poloty – polany

polowac – myśliwy

polowacka – polowanie

polować – polować

polownik – zob. polowac

polowy – urzędnik gminny szacujący i sądzący drobne szkody polowe

połonka – polanka

połówka – polowanie

połski – polski

Polsko – Polska

polutować – zakończyć lutowanie czegoś, poużalać się nad kimś

polutowany – polutowany

poluwać – polować

polycony – poleczony

polyczyć – poleczyć

polygać – położyć się, pokłaść

polyncarnia – domowe urządzenie do wyrobu gorzałki

polynica – miejsce, gdzie wyrabiano uprawne pole, stosując karczowanie i palenie drzew

polynie – opał, belka pod sufitem

polynisko – palenisko

polyń – belka pod sufitem w czarnej izbie

polypa – polepa

polywac – kawaler lub osobnik oblewający inne osoby w poniedziałek wielkanocny

polywacka – polewaczka, zabawa wzajemnego oblewania się w poniedziałek wielkanocny

polywać – polewać, podlewać, oblewać, padać od czasu do czasu (juz od tyżnia polywo)

polywać się – polewać się, wzajemnie się oblewać wodą w poniedziałek wielkanocny

polywać płótno – bielić płótno rozłożone na trawie na słońcu przez polewanie wodą

polywać się – oblewać się nawzajem

polywanka – śmigus, zob. polywacka

polywany – polewany

polywka – polewka, rosół

polywonka – karma dla bydła, sieczka lub plewy zalane wrzątkiem

poła – pała

połacić – przybijając łąty dachowe

połacony – posiadający zamocowane łąty dachowe

połapać – pochwytać

połapać rozumy – osiąść wszelką mądrość

połapany – wyłapany

połasić się – skusić się na coś

połaskotać – połaskotać, wywołać u kogoś łaskotki, pchnąć kogoś nożem (połaskotł go po ziobrak)

połaskotany – połaskotany, pchnięty nożem

połazić – połażyć, powłóczyć się, łązić przez pewien czas

poлека – pałeczka, główka
poleć – półtuszka świni
poleden – południe
polednica – zjawka ukazująca się w południe, rodzaj czarownicy
polednie – obiad, południe, południowa strona, zob. poleden
polednina – posiłek południowy, obiad
poledniować – jeść polednie w czasie prac polowych (zob. polednina)
poledniowanie – odpoczywanie w porze południowej w czasie prac polowych
poledniowy – południowy, związany z południem, uzyskany w okresie południa (poledniowe mlyko)
poledniyjy – pochodzący z okresu południowego
połka – pałka, główka, kapelusz grzyba, główka gwoździa
połkniony – połknięty
połknonć – połknąć
połoc – kawałek gruntu, obszar
połogi – niezbyt stromy, prawie poziomy
połogo – niezbyt stromo
połomać – połamać
połomany – połamany
połotać – połatać
połotoc – krawiec lub szewc o kiepskiej reputacji
połowa – połowa w znaczeniu ogólnopolskim
połowica – połowa
połownik – równa mieszanina ziarna owsa i jęczmienia
położno – położna, akuszerka
położruwać – porozrywać
położruwany – porozrywany
położony – położony
położyć – położyć, odstawić, trafić zwierza jednym strzałem
położnica – kobieta po położu, kobieta rodząca
połóg – poród
połomać – połamać
połomać się – połamać się
połomany – połamany
połoweczka – połoweczka, kawałek ziemi,

zwykle około czwartej lub piątej części morga
połówka – zob. połowica
połupać – rozłupać wszystko
połupany – rozłupany w dużej ilości
połuscony – połuszczone
połuszyć – połuszczyć
poły – dolna część pleców, zob. krzize
polygotać – zob. połaskotać
polygotany – połaskotany
polykac – przełyk
polykać – połykać, przełykać
polykany – połykany w znaczeniu ogólnopolskim
pomacać – pomacać; sprawdzić coś, dotykając ręką
pomacany – sprawdzony dotykiem, dotykany
pomagier – pomocnik
pomalować – pomalować w znaczeniu ogólnopolskim
pomalowany – pomalowany w znaczeniu ogólnopolskim, okorowany przez zwierzynę
pomalućko – powolutku
pomalućku – jak wyżej
pomalućku dyć wse – powoli, ale ciągle
pomalunku – zob. pomalućku
pomalutku – jak wyżej
pomalu – powoli
pomarańca – pomarańcza
pomarkotniały – posmutniały
pomarkotnieć – posmutnieć
pomarlisko – miejsce wymarłe
pomascony – okraszony
pomaścić – okraścić tłuszczem
pomazać – zmasać, pobrudzić
pomazanie – udzielanie Sakramentu Ostatniego Namaszczenia
pomazany – zmasany, pobrudzony
pomaziac – niedbale pomalować, porysować bez potrzeby, wysmarować
pomaziany – pomalowany niedbale, wysmarowany
Pombóg – Pan Bóg
pomedytować – pomyśleć
pomeślynie – pomysł

pomeślunek – rozsądek, myśl, pomysł,
zdanie, opinia
pomianować – nazwać, ponazywać
pomianowany – ponazywany
pomiarkować – zorientować się
pomiatac – osoba, która pomiata, osoba
o złym stosunku do podwładnych
pomiatać – poniewierać, mieć za nic, wy-
dawać na świat potomstwo w przypadku
wilka, borsuka i psa
pomiatany – poniżany, poniewierany
pomidor – pomidor w sensie ogólnopolskim
pomidorka – zupa pomidorowa
pomidorówka – zob. pomidorka
pomieć – mieć przez pewien czas
pomierkować – zob. pomiarkować
pomierzyć – przejąć niechęcią lub wstrę-
tem
pomijać – omijać
pomijać się – przestawać być, znikać z cza-
sem
pomijany – niebrany pod uwagę
pomikłać – poplątać
pomikłać się – splątać się
pomikłany – poplątany
pominonć się – umrzeć
pomionć – pomiać, zmiać coś
pomionć się – zmiać się
pomiot – zob. miot
pomitwać – zob. pomikłać
pomitwać się – poplątać się, splątać się
pomitwany – splątany
pomiyndzy – pomiędzy
pomiyniać się – dokonać wymiany
pomynty – pomięty, zmięty
pomyrać – umierać
pomyrnik – geometra
pomyrwa – pomieszanie, zamęt
pomyrwić – pomierzić, poplątać
pomyrwić się – poplątać się, pokręcić się
pomyrwniony – splątany
pomyrzać – pomierzyć
pomyrzony – zmierzony
pomyrzić – zob. pomierzyć
pomiysać – pomieszać
pomiysać się – pomieszać się, zmieszać się
pomiysany – zmieszany, pomieszany

pomiysać – pomieszać
pomiysać się – pomieszać się
pomknonć się – posunąć się, ruszyć się
(pomknij się; pomk się), ustąpić miejsca
pomłodzać – odmłdzać
pomłodzać się – odmłdzać się
pomłodzić – odmłodzić
pomłodzić się – odmłodzić się
pomłodzony – odmłodzony
pomłócić – wszystko wymłócić
pomłócony – wymłócony
pomnieć – pamiętać
pomnik – pomnik w znaczeniu ogólnopol-
skim
pomnijsy – pomniejszy
pomnozony – pomnożony
pomnożyć – pomnożyć
pomnożynie – pomnożenie, zwielokrot-
nienie
pomoc – pomoc
pomocać – pomaczać, zmoczyć coś po-
wierzchniowo
pomocany – zmoczony
pomocnica – pomocnica, kobieta pomaga-
jąca
pomocnik – pomocnik, ten, kto pomaga,
zob. pomagier
pomocyć – pomoczyć
pomodlić się – odmówić modlitwę, odmó-
wić pacierz
pomogac – zob. pomocnik
pomogać – pomagać, służyć pomocą
pomoganie – pomoc, pomaganie
pomogoc – zob. pomagac
pomoknonć – moknąć przez jakiś czas
pototać – skończyć nawijanie przędzy na
motowidło
pomóc – pomóc w znaczeniu ogólnopolskim
pomór – pomór, masowe umieranie
pomówić – posądzić, oskarżyć niesłusznie
pompa – pompa w znaczeniu ogólnopol-
skim, studnia na pompę
pompki – spodnie z szerokimi nogawkami
do kolan, ćwiczenie fizyczne wykony-
wania pompek
pompować – pompować w znaczeniu
ogólnopolskim, wykonywać pompki

pomrafcć – pomruczeć
pomreć – umrzeć
pomroka – zmierzch
pomrugac – pomrugac, dac sygnał swietl-
ny
pomruk – głos wydawany przez niedźwie-
dzia, jelenia, byka lub borsuka
pomruceć – pomruczeć, wykazać niezado-
wolenie
pomrukować – pomrukiwać, mruzczyć
z przerwami
pomrzeć – zob. pomreć
pomrzeć – jak wyżej
pomsta – zemsta
pomstować – złorzeczyć
pomurgac – mrugnac kilkakrotnie
pomurnik – pomurnik, ptak skalny nieco
większy od wróbla
pomyć – umyć wszystko, co jest do mycia
pomyć się – umyć się w przypadku kilku
osób
pomyje – pomyje, płynne odpady kuchenne
pomyjok – ścierka używana do zmywania
naczyn
pomykać – biec chyłkiem, biec w przy-
padku lisa lub zajaca
pomykać się – siedząc, przesuwać się
w celu zostawienia wolnego miejsca
pomylić – zrobić bład
pomylić cas – źle odczytać czas
pomylić dróge – zblądzić
pomylić się – pomylić się
pomylony – chory psychicznie, pomylony
pomyrdać – pomerdać
pomyśleć – pomyśleć w znaczeniu ogól-
nopolskim
pomyślunek – pomysł, myślenie, myśl,
rozum, natchnienie, wyobrażenie, zdol-
ność, talent
pomyślnie – jak wyżej
pomyśny – pomysłowy
pomyty – umyty
pomywac – zob. pomyjok
pomywoc – jak wyżej
pomywok – jak wyżej
pon – pan, wczasowicz, przyjezdny, na-
uczyciel (nazwa dawniej używana)

Pon Bócek – Pan Bóg
ponachodzić – poznajdywać, powchodzić
gdzieś lub do czegoś
ponachodzony – znaleziony w większej
ilości
ponad – ponad, powyżej czegoś lub kogoś,
więcej niż
ponadpiłać – ponacinać piłą
ponadpiylić – naciąć piłą
ponaglać – ponaglać, pospieszać
ponaglony – pospieszony
ponakładać – nałożyć kolejno
ponakładany – nałożony w większej ilo-
ści
ponakupować – zakupić coś kolejno
ponaprawiać – naprawić kolejno wszyst-
ko
ponarzykać – ponarzekać
ponastajać – być po kolei, zaistnieć po
kolei
ponastrojać – kolejno dokonać nastroje-
nia instrumentów, uładzić coś kolejno,
naszykować coś kolejno
ponaucować się – kolejno nauczyć się
ponawlykać – nawlec wszystko
ponawlócyć – kolejno nawlec wszystko
ponawracać – dokonać zawrócenia pojaz-
dem, nawrócić kolejno
ponawysywać – wyhaftować wiele wzor-
ów na czymś
Ponbócek – Pan Bóg
Ponbóg – jak wyżej
poncek – pączek, pąk
ponewka – patelnia, ronderek, kawałek
stali z otworem, w którym osadzone jest
wrzeczono w wodnym młynie, panewka
pod kurkiem strzelby
poniecasie – poniewczasie, późno
poniechać – zaniechać coś lub kogoś,
opuszczać
poniechany – zaniechany
poniedługo – wkrótce, niedługo
poniedziólek – poniedziałek
ponieftory – niektóry, któryś, jeden z kil-
ku
ponieftóry – jak wyżej
poniehać – zaniechać, zostawić

- poniejdyn** – niektóry
ponieka – gdzieniegdzie, tu i ówdzie
poniekany – jak wyżej
poniekie – czasem, niekiedy
poniekiej – jak wyżej
poniekiel – jak wyżej
poniekiela – po pewnym czasie
poniekieli – jak wyżej
ponieкто – ktoś spośród wielu innych
poniektory – zob. ponieftory
ponieskorzyć – opóźnić
poniewcasie – późno
poniewolnie – wbrew woli, gwałtem
Poniezus – Pan Jezus
Poniezusek – ekspresywnie o Panu Jezusie
Poniezusicek – jak wyżej
poniscony – poniszczony
poniscyć – poniszczyć, zepsuć
poniydziolek – zob. poniedziolek
poniyś – ponieść
poniyś sie – pójść, pospieszyć
poniywiyracka – tułaczka, trudne życie, zob. poniywiyrka
poniywiyrać – poniewierać, pomiatać kimś, źle kogoś traktować
poniywiyrać sie – poniewierać się, tułać się, być w nieładzie (poniywiyracom sie byle kany)
poniywiyrany – podlegający poniewierce
poniywiyrka – zob. poniywiyracka
ponizony – poniżony, obniżony
ponizy – poniżej
ponizyc – poniżyć, obniżyć, położyć niżej
ponizyc sie – schylić się
ponizyj – zob. ponizy
ponks – czerwona lamówka używana do zdobienia ciemnych cuch, zob. ponsk
ponoglać – pospieszać, przyspieszać
ponoglać sie – pospieszać się
ponoglany – pospieszany
ponoglic – pospieszyć
ponoglic sie – pospieszyć się
ponoglony – pospieszony
ponosi – ponoć
ponosić – nosić przez jakiś czas
ponosić sie – rozchodzić się
ponosony – noszony przez pewien czas
ponowa – ponowa, świeży opad śniegu
ponsk – zob. ponks
ponś – pójść
ponś na drugi świat – umrzeć, odejść w zaświaty
ponś na strone – odejść na bok, pójść załatwić potrzebę fizjologiczną
ponś za – wyjść za męża
ponukać – zachęcić
ponukniony – zachęcony
ponuknonć – zachęcić do czegoś
ponukować – zachęcać do czegoś, częstować
ponukować sie – częstować się
ponukowany – zachęcany do poczęstunku
ponurok – ponurak
ponynta – przynęta
poń – po niego
pońcocha – pończocha, sukienne okrycie nogi
poobchodzić – obejść wszystkie miejsca
poobgadować – obmówić kolejno kilka osób
poobgryzać – kolejno ogryźć coś
poobgryzany – obgryziony w wielu miejscach
poobiadować – zjeść obiad, zakończyć posiłek obiadowy
poobijać – obtłuc, pokryć coś
poobijać sie – próżnować przez jakiś czas
poobijany – obity w wielu miejscach, pozbawiony owoców
poobiadać – jak wyżej
pooblykać – pozakładać obleczenia pościelowe, poubierać po kolei poszczególne rzeczy ubraniowe
pooblykać sie – poubierać się
pooblykany – poubierany
pooblócony – jak wyżej
pooblócyć – zob. pooblykać
pooblócyć sie – zob. pooblykać sie
poobrać – pokręcić coś, poodwracać coś, przewrócić na drugą stronę skoszoną trawę
poobrać sie – pokręcić się

poobracany – pokręcony, przewrócony na drugą stronę (siano poobracane)
poobuwać – pozakładać obuwie
poobuwać się – obuć się
poobuwany – obuty
poobyrtać – pokręcić czymś wkoło
poobyrtać się – pokręcić się wkoło, zakręcić się wkoło
poobyrtany – zob. poobracany
poobziyrać – pooglądać coś, obejrzeć coś
poobziyrać się – porozglądać się
poobziypany – pooglądany
poodbywać – zakończyć karmienie i oporządzenie bydła
poodbywać się – zakończyć oporządzenie zwierząt w stajni
poodbywany – oporzędzony
poodganiać – poodpędzać
poodgryzać – odgryźć elementy czegoś
poodkrajować – odkroić coś od czegoś w kilku miejscach
poodkrzesować – poodcinać siekierą gałęzie drzewa
poodmłócać – odrobić wszystkie zobowiązania wynikające z pomocy w młócce
poodmykać – odemknąć wszystko
poodmykany – otwarty
poodnosić – odnieść kolejno kilka rzeczy, pooddawać kolejno pożyczzone rzeczy
poodpadać – poodpadać
poodpadowany – poodpadany
poodpinać – rozpiąć kolejno guziki, odpiąć kolejno wiele czegoś
poodpinany – porozpinany
poodstrugować – poodcinać kolejno coś nożem, zebrać z dyli nawóz
poodstrigować – poobcinać coś kolejno nożyczkami
poodumiyrać – wymrzeć
poodwozić – odwieźć kolejno wszystkie osoby
poodwozony – odwieziony
poograbować – grabiami odgrabić siano z brzegów pola, grabiami zebrać nadmiar siana z kopy lub wozu
poograbowany – uformowany przy pomocy grabi

poogryzać – ogryźć kość ze wszystkich stron
poogryzany – ogryziony całkowicie
pookrzesować – poobcinać gałęzie po ścięciu drzewa
pookrzesowany – pozbawiony gałęzi w wyniku poobcinania
poomywać – obmyć wszystko lub wszystkie
poopijać się – upić się przez kilka lub więcej osób (syćka się poopijali)
pooprawiać – ponaprawiać, zreperować coś
pooprawiany – zreperowany
poorać – zorać całość pola przewidzianego do orki
poorany – całkowicie zaorany
poosiywać – porozsiewać
poospiyrać – porozrzucać
poospiypany – porozrzucany
poostajać – pozostawać, dotyczy kilku osób
poowijać – owinąć dokładnie, owinąć wszystko
poowijany – owinięty całkowicie
poozdzielować – podzielić
poozdziylać – porozdzielać
poozdziylany – rozdzielony
poozgadować – porozpowiadać
poozgadowany – porozpowiadany
poozkładać – porozkładać
poozkrynczać – porozkręcać
poozkryncany – rozkręcony kompletnie
pooznosić – poroznosić
poozpinać – porozpinać
poozpinany – rozpięty zupełnie
poozpalać – porozpalać
poozprawić – pogadać dostatecznie długo
poozrucać – porozrzucać
poozrucany – rozrzucony kompletnie
poozruwać – porozrywać
poozruwany – porozrywany
pooztargować – zob. poozruwać
pooztargowany – zob. poozruwany
pooztrzeponać – porozrzucać rzeczy, widłami porozrzucać obornik na polu
pooztrzeponany – porozrzucany

pooztrzonśać – roztrząśnć wszystko
pooztrzonśany – roztrzucony cćłkowicie
poozwalowćć – porozwćłććć
poozwiććć – porozwiććć
poozwiććany – rozwińięty cćłkowicie
poozwiććśćć – porozwieszcćć
poozwiććśany – rozwieszony w rćżnych miejscach
poozwćłććć – porozwćłćććć
poozwozić – rozwieźćć kolejno wszystkie osoby lub rzeczy
poozwozony – rozwieziony do wielu miejsc
poćńacyć – zagmatwćć, poprzekręććć, zrobić zamęćć
popackćć – pacńćć kilka razy
popaćććć – pobrudzić
popaćććany – pobrudzony
popadnćć – zdarzyć się
popajedzić – podenerwować
popajedzić się – podenerwować się, roz-złććććć się, rozsiedzić się
popakowćć – zapakowććć wszystko
popakowany – spakowany
popaniaty – osoba ubierającćć się lub zachowującćć po miejsku (po pańsku)
popanićć się – zmienić swój status z wiejskiego na miejski
popaprać – zepsuć cćś, ubrudzić cćś (popaprać kosule)
popaprać się – ubrudzić się
popapwany – ubrudzony
popasowćć – paśććć nieregularnie, paśććć bydło w ruchu, dopasowććć
popaś – trochęććć paśćććć bydło, wpaśććć w trudne pćłżenie, dopaśćććć
popaś do gorzci – wpaśććć w ręce
popaś się – paśćććć się przez pewien czas
popaś w pazdury – zob. popaś do gorzci
popaś w rynke – jak wyżej
popatrćć – popatrććć w znaczeniu ogćł-nopolskim
popatrććć – popatrćććć
popatrććć się – popatrććććć się
popatrćććć – popatrywćććć
popić – wypić sporo trunku
popić się – upić się

popiecony – sparzony, raptowny
popielcowy – popielcowy w znaczeniu ogćł-nopolskim
Popielec – środa popielcowa
popielniccka – popielniczka
popielnik – popielnik
popieprzony – źle wykonany, niezrćwno-ważony, doprawiony pieprzem
popieprzyć – popieprzyć, dosypać pie-przu, odbyć stosunek płciowy
popijać – popijać plyn, systematycznie pić alkohol
popijbrat – kompan do picia, pijaczyna
popijowa – popijawa
popijowćć – zob. popijaćć
popilać – pospieszcćć
popilo – spieszno, pilnie, potrzebnie
popilony – pospieszony
popićł – popićł, pozostałććć po spaleniu
popisać – napisać czećś wyęććć, pokreślić cćś
popisany – mający napisy
popiskowćć – popiskiwaćć
popiwać – popijaćć, pijaćć
popiwowćć – jak wyżej
popiyc – sparzyć, zdenerwowaćć
popiyc się – sparzyć się, pieććććć przez pe-wien czas, zawiesić się na kimś
popiylaty – popielaty
popiylowćć – pocićććć piłćć cćś na kawćłki, pocićććć piłćć cćłćććć drewna
popiylowany – pocięty piłćć
popiyracć – popieraćć
popiyracćć się – wspieraććć się wzajemnie, popieraćććć się
popiyrany – popierany
popiyrwyj – naprzćłd, z poczęććku
popka – lalka szmaciana
poplecnik – poplecznik
poplecć – wyplewićć
poplekać – possaććć piersćć
poplety – poplewiony
poplewić – zob. poplecćć
poplewiony – poplewiony w znaczeniu ogćł-nopolskim
poplontacć – poplććććć, zmierzwićć cćś, pomylićć cćś

poplontać się – zagmatwać się w odpowiedzi, w wyjaśnieniu czegoś
popluć – plunąć w dłonie przed jakąś ciężką pracą fizyczną lub w celu poprawienia uchwytu
popluty – opluty
popłyś – upleść wiele czegoś
popłacić – zapłacić wszystko
poplakować – płakać czasami, popłakiwać
popłoszyć – popłoszyć
popłócka – ciepła woda dolewana do skłaganego mleka (zob. kłagać), wodnista zupa
popniony – popchnięty
popnonć – popchnąć
popobijać – dokładnie wbić, uderzając dodatkowo młotkiem lub obuchem siekiery (trza popobijać gwoździe na dachu)
popobijany – pokryty nowym pokryciem (daf popobijany, ściany popobijane)
popod – pod, miejsce położone pod czymś
popodyń – popod nim, popod niego
popolednie – popołudnie
popoledniować – zjeść południowy posiłek, zjeść obiad
popomiyndzy – znajdujące się pomiędzy
popondzać – popędzać, zmuszać bydło lub konia do ruchu (popondzo mu konia), przesuwać do przodu wskazówki zegara, spieszyć (zygar cosi popondzo)
popondzać się – wykazywać popęd płciowyy (krowa sie popondzo), biegać się
popondzany – popędzany
popondzić – popędzić
popondzony – popędzony
poposhodzić – porozchodzić się, rozejść się
popostajać – powstawać kolejno
popostawiać – pobudować kolejno wiele budynków, postawić kolejno coś
popośrodku – wokół środka, w środku
popozyrać – pospoglądać, pooglądać
popozyrać się – porozglądać się
popoznacować – poznać coś kolejno, pozaznaczać coś kolejno

popoznajać – porozpoznawać
popoznajany – porozpoznawany
popozyczać – pożyczyć kolejno wiele rzeczy
poprać – wyprać wszystko, zakończyć pranie
poprany – wyprany
popraskać – porzucić
popraskany – porzucany
poprasować – wyprasować, zakończyć prasowanie
poprasowany – wyprasowany
poprawa – poprawa, zmiana na lepsze
poprawiać – poprawiać, naprawiać uchybienie czy usterkę, nawozić ziemię (tego roku trza ogród poprawiać)
poprawiać się – lepiej się usadawiać, doprowadzać do lepszego ładu lub wyglądu ubranie, lepiej wyglądać, przytyć, lepiej się zachowywać, mieć lepsze wyniki w nauce
poprawiany – nawożony
poprawić – zob. poprawiać
poprawić się – zob. poprawiać się
poprawiny – przyjęcie w drugim dniu wesela dla najbliższych osób
poprawiony – zreperowany
poprawka – poprawka, konieczność poprawienia oceny niedostatecznej, drugi strzał do tego samego celu
poprógować – popróbować
poprógowany – popróbowany
popruć – spruć, porozpruwać, oskubać (popruć pierze)
popruty – spruty
popryntka – zaczekanie
poprzed – przed czymś, w sposób rzucający się w oczy (smiani sie poprzed nami)
poprzedać – posprzedawać
poprzędany – wysprzedany
poprzedawać – zob. poprzedać
poprzegarnować – kilkakrotnie przegarnąć
poprzegryzać – przegryźć w kilku miejscach
poprzegryzany – przegryziony w kilku miejscach
poprzek – poprzecznie

poprzekładać – poprzedziłać czymś warstwy czegoś, pozmienić położenie
poprzekładany – poprzedzielany, pozmieniany w sensie położenia
poprzekrajować – pokroić na kilka części
poprzekrajowany – pokrojony na kilka części
poprzelynkąć się – poprzestraszać się
poprzerombować – porąbać na kilka części, porąbać coś kolejno
poprzerombowany – porąbany na kilka części
poprzesywać – poprzesypywać
poprzesypany – jak wyżej
poprzewionzować – przewiązać kilka razy
poprzewiynzować – dokonać zmiany miejsca uwiązania bydła na pastwisku
poprzewracać – przewrócić schnące siano na drugą stronę
poprzewracane – o sianie przewróconym na drugą stronę
poprzez – poprzez, z powodu (poprzez niego syćka ciyrpieli), przez, w czasie, w trakcie
poprzibacować – przypominać
poprzibacować się – przypominać sobie
poprzibijać – przybić coś kolejno, zakończyć przybijanie czegoś
poprzibijany – przybity kilkakrotnie
poprzichodzić – przyjść kolejno w większej liczbie
poprzycinać – przyciąć większą liczbę czegoś
poprzycinany – przycięty wedle potrzeby
poprzeć – poprzeć
poprzikazować – upomnieć kilkakrotnie
poprzikładać – przyłożyć coś czymś, ponakładać coś na coś
poprzikroncać – poprzykręcać
poprzikrywać – poprzykrywać
poprzistawiać – dobudować, kolejno dosunąć coś do czegoś, postawić coś jedno na drugim
poprziwiyynzować – przywiązać wszystko
poprziwozić – przywieźć kolejno
poprziwozony – przywieziony kolejno
poprzodu – na przedzie, naprzód,

najpierw
poprzontać – posprzątać
poprzontany – uprzątnięty
poprzód – przedtem, poprzednio, najpierw
poprzódzi – jak wyżej
poprzódziy – jak wyżej
poprzycka – poprzeczka, listwa poprzecznie umocowana względem czegoś
poprzecznie – poprzecznie
poprzycniok – określenie osoby postępującej niezgodnie z przyjętymi zasadami, belka poprzeczna w konstrukcji budynku lub więźby dachowej (zob. sprzycka)
poprzyczny – poprzeczny
poprzyk – poprzecznie, zob. poprzek, zob. posprzyk
popsować – zepsuć
popsoć – zepsuć, zniszczyć
popsoć się – zepsuć się, gorzej się zachowywać
popsuty – zepsuty
popśnić – zepsuć, zczarować, obniżyć możliwości (włoz do sopy i popśniył krowe)
popśnić się – odmienić się na gorsze (chłopcysko się nom het popśniyło)
popśniony – odmieniony na gorsze, gorszy
popstykać – popstrykać, skłócić
popstykać się – pokłócić się
popstypany – skłócony
popuckać – stłuc trochę, dać lekkie kułaki
popuckany – lekko zbity
popucony – pognieciony
popucyć – pognieść, zgnieść kolejno
popucyć się – pognieść się, pogniewać się przez jakiś czas
popukać – popękać, wypuścić pędy
popukać się – postukać sobie palcem po głowie
popukany – postukany, popękany
popurać – pobrudzić kałesony lub majtki, puszczać wiatry
popurkować – puszczać wiatry z lekkim odgłosem
popuscać – powypuszczać kolejno, luzować, lekko oddawać wiatry, nie utrzymywać moczu

popuścić – pofolgować, odpuścić, poluzować, zelżeć, zob. popuszczać
popuscony – poluzowany, pofolgowany
popychać – popychać w znaczeniu ogólnopolskim
popychać się – wzajemnie się popychać
popychaniec – sierota, osobnik przestawiany z kąta w kąt
popychany – pchany, popychany
popymppek – rozcięcie w koszuli sięgające do pasa
popyndzać – popędzać
popyndzić – zmusić bydło, by szybciej poruszało się
popynkać – popękać
popynkany – cechujący się pęknięciami
popyrwanie – osobnik czyniący coś bez rozważenia
popyrwany – nierozważny, nierównoważony
popytać – poprosić
popytany – poproszony
popytować – rozpytywać
popytować się – okazjonalnie rozpytywać się
pora – para, dwójka ludzi, samiec i samica
porachować – policzyć
porachować kości – zbić kogoś
porachować się – rozprawić się z kimś
porachowany – policzony
porachunek – obliczenie, porachowanie
porać – pruć, drzeć (porali smaty na fryngi)
porać się – parać się, trudnić się czymś
porada – porada, rada komuś dawana, narada
poradliwy – dający dobre rady
poradnik – doradca
poradzić – poradzić, dać radę, odczynić urok, porozmawiać
poradzić se – dać sobie radę, podolać
poradzić się – poradzić się
poradzony – wskazany radą
porafać – porysować powierzchnię, podrapać
porafać się – podrapać się, zniszczyć naskórek

porafany – porysowany, podrapany
porahować – odpłacić komuś
porahować się – porachować się
poraić – dać radę, pokierować, wskazać, nastęrczyć
porajony – wskazany
poranić – zranić, poranić w znaczeniu ogólnopolskim
poranić się – poranić się
poranie piórek – dawna nazwa darcia pierza
poranki – gatunek ziemniaków
poratować – poratować, pomóc komuś, wesprzeć kogoś
poratować się – samodzielnie wyrwać się z opresji
poratowanie – ratunek, pomoc
poratowany – uratowany, wybawiony z opresji
poratunek – jak wyżej
porazić – sparaliżować, porazić prądem
porazony – sparaliżowany, porażony
porazynie – porażenie, sparaliżowanie
porciynta – porcięta, spodenki
porcyjana – porcelana
porcyjanowy – porcelanowy
porcyska – stare portki, byle jakie portki
pore – parę, kilka sztuk
porecka – parka
poredykać się – wyruszyć z owcami na wypas
poredzić – poradzić, zdołać, sprostać
poreność – kilkanaście
poreście – do reszty
porka – parka
porkować się – parzyć się
porny – miętowy
poroba – nici poprzeczne w płótnie
porobiac – ktoś, kto czyni porobisko, czarownik
porobiac – czarować, wplatać poprzeczne nici w płótnie
porobić – zakończyć robienie czegoś, zrobić coś kolejno, poczarować
porobić się – stać się, zdarzyć się
porobiony – zaczarowany, zaklęty, zakończony w sensie pracy

porobisko – poczarowanie, zaklęcie
porodówka – izba porodowa
porodzić – kolejno urodzić
porombać – porąbać, zrąbać, zakończyć rąbanie
porombany – zrąbany
poroncka – mała poręcz
poronić – urodzić przedwcześnie martwe dziecko
porońcynie – poronione nieżywe dziecko
porosa – rosa wcześniej rano
porosić – bardzo lekko popadać
porosić się – umoczyć się rosą
porosnąć – porosnąć
porosony – zroszony, lekko zmoczony
porośniony – porośnięty
porować – dobierać parę, łączyć konie w parę
porować się – dobierać się do pary, potocznie żenić się
porowany – dobierany do pary
porowy – wóz przeznaczony dla pary koni
poroz – po raz
poroztrocać – porozrzucać, roztrwonąć kolejno
poroztrocany – porozrzucany, roztrwoniony
porós – porósć, porosnąć
porówka – para koni, zaprzęg dwukonny
porównać się – stać się równym, zrównać się
porózwiaty – lekko różowy
porózowieć – porózowieć
porteyka – ekspresywnie o spodniach
portecki – porteczki, spodnie
portka – nogawka spodni
portki – góralskie sukienne spodnie
portki odświyntne – portki w dobrym stanie noszone do kościoła i na uroczystości
portki przechodzone – portki codzienne, częściowo sfatygowane
porubać – porąbać, pociąć siekierą lub ciupagą
porubany – porąbany
porucić – porzucić, poronić
porucnik – porucznik
porucony – porzucony, rekomendowany

porujnować – zrujnować, zburzyć, zniszczyć
porukować – oddawać coś na potrzeby wojska
porusać – poruszać
porusać się – ruszyć się
porusany – poruszany
porusenie – poruszenie, bunt, wzburzenie, zob. poruseństwo
poruseński – buntowniczy
poruseństwo – powstanie, bunt, zob. porusenie
poruska – jak wyżej
porusony – poruszony
porusować – zob. porusać
porusować się – buntować się
poruszyć – poruszyć
poruwać – porywać, brać gwałtownie
poruwać się – porywać się
poruwany – porywany
porwać – porwać, wziąć; zabrać, unosząc (wiatr porwał); podrzeć (porwał na kawolecki)
porwać się – porwać się, zmierzyć się z czymś
porwany – porwany w znaczeniu ogólnopolskim
porwisty – porywisty, gwałtowny
poryć – porobić dziury czy bruzdy w wyniku rycia
poryk – porykiwanie, ryk byka jelenia
porykować – poszykować, uporządkować
porykować się – zdążyć na czas, ubrać się, naszykować się do wyjścia
poryktowany – uszykowany, uporządkowany
porync – poręcz
poryncny – poręczny, wygodny
poryty – zryty
porzasty – dobrze pasujący do pary
porzezać – pociąć, pokroić
porzezać się – pokaleczyć się czymś ostrym, pociąć się
porzezany – pocięty
porzić – zob. porować
porzić się – zob. porować się
porzniony – zob. porzezany

porznonć – pociąć
porzondek – porządek, kolejność, testament
porzondki – sprzątanie, rozporządzenie majątkiem
porzondny – porządy
porzondzić – porządzić
porzony – dobierany do pary
porzycka – porzeczek, owoc porzeczki, krzak porzeczki
porzyć – zob. porować
porzyć się – zob. porować się
porzykadło – przysłowie, powiedzenie
porzyndówka – prace gospodarskie konieczne do wykonania w danym okresie
posa – wypas, pasza
posać – paść od czasu do czasu
posać się – paść się czasami
posadzić – posadzić w znaczeniu ogólnopolskim
posadzić się – usadowić się, wygodnie usiąść
posadzony – posadzony w znaczeniu ogólnopolskim
posanować – poszanować, wykazać dbałość
posanowanie – szacunek
posanunek – jak wyżej
posany – okresowo wypędzany na paszę
posadzić – wykonać pracę sadzenia, zasiać
posadzony – zasadzony
posanie – pasanie, wypas
posanowanie – szacunek, poważanie
posarpać – poszarpać
posarpać się – pobić się
posarpany – poszarpany
poscekać – poszczekać
poschodzić – zejść kolejno przez kilka osób
poschodzić się – zgromadzić się
poscipać – poszczypać, pojeść niewiele małymi kęsami
poscuć – poszczuć
poscuty – poszczuty
posykać – podzielić na drobne kawałeczki palcami lub sztućcami
poscynścić – przynieść szczęście, przynieść powodzenie

poscynścić się – doznać szczęścia, doznać powodzenia
poscypać – rozdrobnić drewna na kawałki, narobić szczap, zob. poscipać
poscypany – poszczypany
poscypić – poszczepić
poscyrbić – poszczerbić
poscyrbiony – wyszczerbiony
posecek – paseczek
posek – pasek, rzemień, pasek czegoś
poseł – poseł, parlamentarzysta, poszedł (czas przeszły od iść)
poseptać – poszeptać
posew – poszwa
posewecka – mała poszwa
posewka – poszewka
poshodzić – pochodzić od domu do domu
poshodzić się – zebrać się, przyjść w większą liczbą
posiada – posiadłość
posiadać – usiąść kolejno, pokryć (kurz posiadał), spierzchnąć
posiadać się – popękać (o skórze), zgęstnieć (mlyko się posiadało)
posiadany – popękany, spierzchnięty
posiadły – opanowany przez kogoś, należący do kogoś
posiadnica – uczestniczka posiadów
posiadnik – uczestnik posiadów, zebrania
posiadnonć – usiąść
posiadować – posiadać, przesiadywać
posiady – odwiedziny, zebranie towarzyskie
posiatkować – poszatковать
posiatkowany – poszatkowany
posiednonć – zob. posiadnonć
posiedzieć – posiedzieć, przebywać w więzieniu (tyń se teraz posiedzi)
posiedzynie – odwiedziny, posiady
posiek – trawa odrośnięta po niedawnym skoszeniu
posiekać – posiekać, pociąć na kawałki, skosić
posiekany – posiekany, skoszony, pocięty na kawałki
posiel – poseł
posiepać – poszarpać

posiepany – poszarpany
posilny – cechujący się dużą wartością odżywczą
posimać – pozdejmować, pościagać
posioć – posiać, obsiać wszystko, zakończyć siew
posioć się – nasiać się
posiodać – posiadać, usiąść w przypadku większej liczby osób
posiodki – zob. posiały
posioty – posiany
posiuchać – zamazywać pokropić
posiurować – poszorować
posiurowane – poszorowane
posiwiaty – posiwiały, szpakowaty
posiwieć – posiwieć
posiylać – posilać, dawać pożywienie
posiylać się – posilać się, jeść
posylić – pożywić
posiylny – odżywczy
posiywać – siać lekko; uprawiać, siejąc nawozem sztucznym
poskapać – pozdychać
poskarpny – niemogący dużo jeść, powściągliwy w jedzeniu
poskarżyć – poskarżyć
poskarżyć się – poskarżyć się
poskładać – poskładać, złożyć w całość, złożyć egzaminy
poskładać się – złożyć się, ułożyć się harmonijnie (syćko mi się poskładało)
poskładany – złożony
poskładnie – harmonijnie, do rymu
poskniony – poschnięty
posknonć – poschnąć, uschnąć
poskodować – spowodować szkodę (poskodowali mu w ogrodzie)
poskodowany – poszkodowany
poskodzić – wyrządzić szkodę
poskokać – poskakać; bawić się, będąc w ruchu; pozeskakiwać
poskompic – poskąpić
poskompiony – poskąpiony
poskrobać – obrać wszystkie ziemniaki; skrobiąc pazurami, zostawić ślady
poskrobany – obrany, noszący ślady pazurów

poskrobek – wyskrobek, najmłodsze dziecko w rodzinie, niewielki chleb upieczony z resztek ciasta
poskromić – zmusić do posłuszeństwa
poskrót – skrót, droga na przełaj
poskrudlić – pobronować
poskrudlony – pobronowany
poskryncać – poskręcać
poskryncany – skręcony
poskubać – oskubać wszystko
posłać – posłać, wysłać kogoś, pościelić
poslanica – posłanniczka
poslanik – posłaniec
posłannik – jak wyżej
posłany – posłany, wysłany, pościelony
posłazić – poschodzić, zejść kolejno, odpaść z powierzchni (farba posłaziła)
posłodzić – posłodzić, nadać słodki smak
posłodzony – posłodzony
posłuchać – usłuchać, zaakceptować czyjąś radę lub czyjeś polecenie, wypowiedać
posłuchany – posłuszny
posłuchnonć – zob. posłuchać
posługa – oporządzanie bydła (posługuje w sople)
posługac – parobek stajenny
posługowac – jak wyżej
posługowacka – posługaczka
posługować – oporządzać dobytek żywy
posłuhnonć – posłuchać
poslušność – posłuszeństwo
poslušny – posłuszny
poslyszany – zasłyszany, usłyszany
poslyseć – usłyszeć
posmakować – sprawdzić smak czegoś, odczuć dobry smak czegoś
posmakowany – taki, którego smak sprawdzono, o dobrym smaku
posmarować – posmarować, natrzeć czymś tłustym, dać łapówkę, pieszo ruszyć szybko w drogę
posmarować się – posmarować się w znaczeniu ogólnopolskim
posmarowany – posmarowany, wysmarowany, sowicie oplacony
posmolić – wysmarować smołą

posmolony – ubrudzony smołą
posmurzać – pomarszczyć
posmurzać się – pomarszczyć się, nachmurzyć się
posmurzany – pomarszczony
posmyka – drobna kradzież drzewa
posmykać – złodziej
posmykać – wybrać małymi porcjami wiązki siana z jego ubitego składu
posmyknonąć się – poślizgnąć się
posny – postny
posnuować – zaznaczyć na kłocu lub desce linię cięcia przy pomocy sznura umoczonego w farbce, pobiec prosto w przypadku lisa (lis snuruje)
posnuować się – obwiązać się sznurkiem
posnuowany – zaznaczony do obróbki, posnuwany, zob. posnuować
poso – zob. posa
posodzać – powtórnie sadzić
posog – posag, wiano
posolić – posolić, dosypać soli, dać łapówkę pieniężną, przekupić
posolony – posolony, doprawiony solą
posond – posądzenie, podejrzenie
posondek – wyrok sądowy, posądzenie, zakłęcie wypowiedane przez bacę celem odczynienia uroku (rucoł posondki na babrosia), złorzeczenie
posondzać – posądzać, domniemywać, rzucać na kogoś oskarżenie
posondzany – oskarżany
posondzić – posądzić, rzucić oskarżenie
posondzony – oskarżony
posować – paść czasami
pospać – pospać, spać niedługo, trochę spać
pospadować – pospadać
pospadowane – takie, które spadły
posparzać – przyśpieszać
pospisować – pospisywać, spisać, pobrać dane osobowe
pospisowany – spisany, zanotowany
posplocać – posplacać
posplocony – spleciony całkowicie
pospobiierać – pozabierać kolejno, pogłębić kolejno
pospochodzić – podchodzić kolejno

pospochodzić – zob. pospochodzić
pospojodać – zjeść wszystko po kolei
pospojyzdać – poodjeżdżać kolejno
pospokazować – pokazać kolejno
pospołu – wspólnie, razem
posporzić – przyspieszyć ruch, przyspieszyć wykonywanie pracy, pokłócić
posporzić się – pokłócić się
posporzony – pospieszony, przynaglony do pośpiechu
pospować – pospawać
pospowiadać – wypowiadać wszystkich
pospólnie – razem, wspólnie
posprawić – kupić, nabyć kolejno różne rzeczy
posprawić se – kupić sobie kolejno, wyposażyć się
posprawiany – kupiony, nabyty kolejno
posprzec – w poprzek
posprzedać – sprzedać kolejno; wyzbyć się, kolejno sprzedając
posprzedawać – jak wyżej
posprzedawany – rozprzedany
posprzontać – posprzątać
posprzontany – posprzątany
posprzybiierać – powybiierać
posprzyc – poprzecznie, zob. poprzek, zob. poprzyk
posprzycny – poprzeczny
posprzyk – zob. posprzyc
pospuszczać – pospuszczać, oheblować krawędzie desek, odpiąć bydlętom łańcuchy
pospuszczać się – zerwać się z łańcuchów, opuścić się w dół
pospuszczane – zerwane z łańcuchów, luźno chodzące, z oheblowanymi krawędziami
posrać – zanieczyścić odchodami
posrany – ubrudzony odchodami, określenie raptusa, osobnika narwanego
posrucać – pozrzucać
posrucany – pozrzucany
posruwać – pozrywać
posruwany – pozrywany
postać – powstać
postajać – zatrzymywać się (zob. postojąć), powstawać po śnie (zob. postawać)
postanonąć – obudzić się i wstać po spaniu

postarzyć się – zestarzeć się
postawa – przędza nawinięta przy wyrobie sukna
postawać – powstawać, wstać gromadnie, zakończyć spanie
postawiać – pobudować, wstawić elementy czegoś
postawić – zafundować alkohol, wybudować
postawić się – przyjąć wyzwanie, wykazać się gestem
postawiony – pobudowany, zafundowany
postawny – przystojny, ładnie zbudowany
postny – postny, w okresie postu, spełniający warunki postu, nieokraszony
postoć – postać w sensie stania przez chwilę, postać w sensie figury, sylwetki
postojać – stanąć na jakiś czas
postować – przystawać, idąc; zatrzymać się, idąc; przestrzegać postu; pościć
postój – miejsce, gdzie można się zatrzymać, miejsce oczekiwania dorożek na pasażerów
postrasony – postraszony
postrasyć – postraszyc
postrochać – przestraszyć, spłoszyć
postrochany – lękliwy, bojaźliwy, rozwichrzony (loty mo postrochane)
postrodać – utracić, zaprzepaścić
postrodany – postradany, utracony, zaprzepaszczony
postrofać – napomnieć
postrohać – postraszyć, przestraszyć
postrohany – łatwo ulegający zastraszaniu, bojaźliwy, narwany
postrozny – ostrożny, czujny
postrónek – postronek, łańcuszek na końcu pasa końskiej uprzęży
postrugać – zakończyć struganie, wyrzeźbić w drzewie
postrugany – wyrzeźbiony
postrzałek – zwierz raniony strzałem
postrzelić – postrzelić, zranić strzałem
postrzelony – ranny w wyniku postrzału, zwirowany, narwany
postrzic – postrzyc
postrzizony – ostrzyżony

postrzół – postrzał, lumbago, miejsce trafienia kulą
postrzygać – widzieć
postrzygać się – wystrzegać się, dawać baczenie
postrzygany – widziany, będący w zasięgu wzroku
postrzylać – postrzelać
postrzylany – postrzelony, niezbyt zrównoważony
postrzymić – postrzepić
postrzymić się – postrzepić się
postrzymiony – wystrzępiony
postulać – stulić więcej czegoś
postulany – stoczony na jedno miejsce, posiadający zwinięte płatki (kwiatok postulany)
postulować – stoczyć na jedno miejsce (trza siano postulować)
postusany – popchnięty
postusić – popchnąć
postympnie – po kolei, jeden po drugim
postympowy – nadążający za postępem, zgodny z zasadami postępu
postynkować – postękiwać (starzy ino postynkujom)
posucha – susza
posuć – posypać, popadać śniegiem (na polu posuło)
posukać – poszukać
posukany – poszukany
posukować – poszukiwać
posulać – zakończyć wytaczanie czegoś
posulany – wytoczony w wyniku sulania, powałkowany
posumieć – zabawić się, pohulać
posusony – wysuszony
posuszyć – posuszyć, wysuszyć kolejno wszystko
posuszyć głowę – poprosić o coś kogoś bliższego
posuty – posypany
poswa – poszewka
poswacić się – pobratać się
poswarek – kłótnia
poswarka – jak wyżej
poswijać – zwinąć wszystko, pozwijać

poswijany – zwinięty
posyć – poszyć
posyjmować
posyjmowany – pozdejmowany
posyłać – posyłać
posympny – posępny
posynienie – postrzał kręgosłupowy
posyp – miejsce sypania karmy dla ptactwa
posypać – posypać czymś, rozsypać
posypować – posypywać, sypać czymś, siać nawozy
posypowany – posypywany, sypany co pewien czas
posyrzać – poszerzać
posyrzić – poszerzyć
posyrzony – rozszerzony
posyrzyć – zob. posyrzić
posywać – pasać, zob. posować
pościć – posikać
poścany – posikany
pościć – pościć w znaczeniu ogólnopolskim
pościel – łóżko, bielizna pościelowa
pościelić – pościelić w znaczeniu ogólnopolskim
pościelynie – bielizna pościelowa
pościnać – ściąć wszystko
pościńczy – ścięty w większej ilości
pościółka – podściółka dla bydła
pościwość – poszanowanie
pościwy – pocziwy
pościwiać – prowizorycznie zeszyć igłą
pościwbany – zszyty
pościyl – zob. pościel
pościylać – pościelać, przygotowywać łóżko do spania, porządkować łóżko po spaniu, dawać bydłom podściółkę
pościylony – stanowiący podściółkę
pośkrabać – podrapać, napisać niechlujnie, porobić bazgroły
pośkrabać się – podrapać się
pośkrabany – napisany byle jak, pobazgrany
pośladek – pośladek w znaczeniu ogólnopolskim
poślajfować – jadać, hamować przez jakiś czas

poślaka – poszlaka, trop
poślakować – wyśledzić, wytropić
poślakowany – wyśledzony, wytropiony
pośledni – ostatni, najgorszy, tylny
pośledni raz – ostatni raz
pośliwy – zob. paśliwy
poślizgnąć się – poślizgnąć się
poślod – liche owies, liche zboże, zboże najgorsze gatunkowo
poślywać – pozlewać
poślywany – pozlewany
pośmiatać – pozmiatać
pośmiatany – zmieciony
pośmigać – uderzyć batem, popędzić batem, uderzyć cienką gałązką
pośmigać oczami – szybko rzucić wzrokiem w różne strony
pośmigany – popędzony batem
pośmigły – smukły, ulatujący (piórko pośmigłe na wietrze)
pośmik – nić przewijająca pasma podczas motania
pośmioc się – pośmiać się
pośmiih – pośmiewisko, kpiny
pośmiihowisko – pośmiewisko
pośmiiwać się – kpić z kogoś, wyśmiewać się
pośmiiwisko – zob. pośmiihowisko
pośmiiwować się – zob. pośmiiwać się
pośniodać – zjeść śniadanie
pośniodany – taki, który zjadł śniadanie
pośny – postny
pośperać – poszperać
pośpieszyć – ponaglić kogoś
pośpiywać – pośpiewać, śpiewać przez jakiś czas
pośrebać – mocno popić
pośredni – środkowy, przeciętny pod względem wielkości czy rozmiarów
pośrodek – część środkowa
pośrodkim – przez środek
pośrodku – wewnątrz czegoś, w środkowej części
pośróbować – zespolić przy pomocy śrub
pośróbowany – scalony przy pomocy śrub
pośród – wśród
pośrutować – zemleć ziarno na grubą mąkę

pośrutowany – zmielony na grubą mąkę
pośryblany – posrebrzany
pośtrofować – pokrzyzczyć, dać reprimendę
pośtrofowany – skrzyzczany
pośtuchać – poszturczyć, pognieść ziemiaki
pośtuchany – poszturchany
pośturkać – poszturczyć
pośtymować – ponaprężyć
pośtymowany – zamocowany, ponaprężony
pośwajnować – pospawać
pośwargotać – poszwargotać, powiedzieć coś w języku niezrozumiałym
poświadczyć – poświadczyć
poświoncać – poświęcać, dokonywać obrzędu poświęcenia, pokropić wodą święconą
poświoncano woda – woda święcona
poświoncany – poświęcony
poświyć – poświecić
poświyńcać – zob. poświoncać
poświyńcano woda – zob. poświoncano woda
poświyńcany – święcony, poświęcony
poświyńcić – zob. poświoncać
poświyńcować – poświęcać
pot – pot w znaczeniu ogólnopolskim
potak – pojemnik na narzędzia
potalować – podzielić
potalowany – podzielony
potaćnować – potaćńczyć
potaćńówka – tańce, zabawa taneczna
potarasić – pognieść, zdeptać
potargać – podrzeć, podzielić na części
potargać się – podrzeć się, rozdziwić się (przecie się nie potardze)
potargany – podarty, dziurawy, porozrywany
potargować się – targować się jakiś czas
potargus – oberwaniec
pote – później, potem, następnie
potel – dopóty, dotąd
potel dotel – dopóty dokąd (syćko w życiu potel dotel)
potela – zob. potel, do tego miejsca

potem – potem
potkać – spotkać
potkać się – spotkać się
potłuc – potłuc, porozbijać, pokruszyć
potłuc lyn – uderzeniami pooddzielać nasiona lnu od łodyg
potłuc się – doznać urazów stłuczenia, porozbijać się
potłucy – potłuczony, porozbijany
potnieć – pocić się, wilgotnieć
potoczek – niewielki potok, strumień
potocosek – jak wyżej
potocus – potoczek
potok – potok, dolinka z potokiem
potokowy – związany z potokiem
potononć – utonąć
potonć – potaćńczyć
potopić – potopić, spowodować śmierć przez utopienie
potopić się – potopić się, utopić się kolejno
potopiony – zatopiony
potócek – potoczek
potók – potok, strumień
potonć – potaćnić
potracić – pogubić, stracić
potracić się – pogubić się
potracony – pogubiony
potrafić – potaćnić, być w stanie zrobić
potrawa – pasza zielona dla zwierząt, pokarm
potrefić – potaćnić, sprostać, zob. potaćnić
potrow – drugie siano, otawa, potraw dla bydła
potrza – potrzeba
potrzeb – potrzeba, konieczność, rzecz niezbędna
potrzepać – zniszczyć wszystko, potłuc, poszarpać
potrzonś – potrząsnąć
potrzyba – potrzeba, konieczność, czynność fizjologiczna
potrzybnoś – jak wyżej
potrzybny – potrzebny
potrzybować – potrzebować
potucha – otucha, odwaga
potuha – jak wyżej
potulać się – potoczyć się

- potulany** – potoczony
potulny – łagodny, posłuszny
poturac – żebrak, osobnik biedny
poturacka – trudne życie
poturać – popychać, nie szanować, lekce-
 ważyć
poturać się – nie mieć własnego kąta
poturany – nieszanowany
potwora – potwór, zły osobnik
potworz – potwarz
potym – potem
potympa – kłopot, zmartwienie, potępie-
 nie, utrapienie
potyngnonć – przybrać na tuszy, stężeć,
 wyzdrowieć
potyrac – marnotrawca
potyrać – stracić, zmarnować
potyrać się – zmarnować się, zniszczyć się
potyrmanić – roztrwonić wszystko
poubiyrac – przystroić
poubiyrac się – poubierać się
poubierany – ubrany całkowicie
poucenie – pouczenie, przestroga
pouchylać – pousuwać
pouchylany – pousuwany
poucinać – uciąć wszystko
pouciny – ucięty w większej ilości,
 ucięty w wielu miejscach
pouciykać – pouciekać, uciec kolejno
pouciyrać – powycierać, zakończyć ucie-
 ranie czegoś (pouciyroł buroki)
pouciyrany – wytarty, starty
poucony – pouczony
poucyć – pouczyć
pougorzić – pozostawić kolejno kawałki
 nieuprawionego pola
poukładać – poukładać, ułożyć coś
poukładany – uporządkowany, systema-
 tyczny (w życiu je poukładany)
poumierać – umrzeć po kolei
poumywać – umyć wszystko
pouprzontać – posprzątać, uporządkować
pouprzontany – uporządkowany
pouprzontować – zob. pouprzontać
pouspować – uśpić kolejno dzieci
pouspowane – uśpione
poustawiać – ustawić większą liczbę cze-
 goś w należyтым porządku
pousypować – kolejno odsypać coś z kilku
 pojemników (z kozdego worecka grulek
 pousypowoł)
pouznajać – rozpoznać
pouzywać – použíwać, wiele użyć (tyn to
 se w zyciu pouzywoł)
pow – paw (powi ogon barz piykny)
powadzić – pokłócić
powadzić się – pokłócić się
powadzony – pokłócony
powala – sufit
powala łomano – sufit z desek ułożonych
 skośnie
powala na zokładke – sufit ułożony z de-
 sek, z których co druga jest wpuszczona
 w tragarz
powara – starszy juhas
powarzić – pogotować, ugotować po kolei
powarzić się – gotować się przez pewien
 czas (kapusta juz sie godnie powarzyła),
 pogotować się
powarzone – ugotowane wszystko
powazować – mieć w poważaniu
powazowany – mający poważanie, szano-
 wany
powbijać – wbić kolejno
powciskać – powrzucać coś kolejno, po-
 ppychać coś
powciskować – jak wyżej
powdryptować – dreptając, powgniatać
 (powdreptowane do śniyga)
powi – pawi
powiadać – mówić
powiadany – mówiony
powiatowy – powiatowy
powiatówka – powiatowa komenda policji
 (Milicji Obywatelskiej)
powicher – pędziwiatr, lekka trąba po-
 wietrzna, osobnik gwałtowny
powidzieć się – spodobać się
powiecerzać – zjeść wieczerzę, zakończyć
 kolację
powiecerzany – taki, który zjadł kolację
 (juzek powiecerzany)
powiecka – powieka, brewka
powiedziany – oznajmiony

powiedzieć – powiedzieć, oznajmić coś, zabrać głos
powierzać – wywiercić wszystkie otwory
powieśnie – czas po wiosennych robotach w polu
powietrze – powietrze w znaczeniu ogólnopolskim
powietrze morowe – zaraza, epidemia
powietrze zle – zaraza, pomór
powijac – kawałek materiału używany do obwijania dziecka
powijać – zawijać dziecko w pieluchy
powijka – szmatka do owinięcia czegoś, zob. owijka
powikrzica – wiatr, któremu towarzyszą opady deszczu lub śniegu, huragan
powikrzyć – narozrabiać, narobić bałaganu, narobić kłopotu
powiniel – powinien
powinność – obowiązek, konieczność
powinowaty – krewniak, osoba spokrewniona
powinsować – pożyczyć, złożyć życzenia
powioć – zawiąć, oddzielić ziarno od plew
powionzać – powiżać, związać coś kolejno, związać skoszone zboże w snopy, skrępować sznurami, przywiązać wszystkie bydła na pastwisku lub w stajni
powionzany – powiżany, skrępowany
powiołka – powiastka, opowiadanie
powiot – powiat
powitać – przywitać, pozdrowić
powitany – powitany w znaczeniu ogólnopolskim
powiynsować – powinszować
powiyrnik – powiernik
powiyasć – pozawieszać wszystko
powiyasany – powieszony, porozwieszany
powiyisć – powiesić
powiesić się – powiesić się
powiysony – powieszony
powiyść – poprowadzić (fca, coby go powiyść w góry)
powiyżć – dokonywać czynności wiezienia gdzieś kogoś
powlecynie – zob. pościeliny
powłócka – poszewka

powłóka – kobieta lekkich obyczajów
powodzenie – powodzenie
powodzić się – powodzić się
powojnik – sznurek wiązany w poprzek kołyski dla zabezpieczenia dziecka przed wypadnięciem
powołać – poprzewracać (wiatr powołał smreki), rozburzyć (powołał starom chałupę)
powołany – poprzewracany, rozburzony
powoli – wolno
powolny – wolny w ruchach lub pracy
powołać – powołać, zaprosić
powołanie – powołanie, odczuwać potrzebę bycia księdzem
powołany – wezwany, zaproszony
powoniać – powąchać, zwąchać, dowiedzieć się
powoniany – powąchany
powonzka – powążka, kawałek czystego płótna do cedzenia mleka lub odcedzania sera
powozić – wozić przez pewien czas, kierować powozem
powozny – poważny
powozyć – poważzyć, ustalić ciężar w każdym przypadku
powożny – zob. powozny
powódki – cugle
powódź – powódź
powójka – roślina zielna powój, zob. owijka
powóniać – zob. powoniać
powóniany – powąchany
powpadać – powpadać
powracać – pozwracać, pooddawać, powracać skądś
powracać się – kilkakrotnie wrócić skądś, wrócić przez kilka osób (syćka powracali się)
powreć – wrzeć przez pewien czas, gotować się przez pewien czas
powroziany – wykonany z powroza
powrozina – sznur, lina z włókna lnianego
powróšlo – gruby „sznur” do wiązania snopów, upleciony ze skręconej słomy
powróż – powróż, gruby sznur

powróżek – powrozek
powróżyc – powróżyc
powrucac – powrucac
powrucany – powrucany
powsedni – powszedni
powsiadać – wsiadać kolejno przez większą liczbę osób
powstać – podnieść się, wyjść z łóżka
powstydzic – zawstydzic
powstydzic się – zawstydzic się
powstydzony – zawstydzony
powściykać się – położyć się przez jakiś czas
powtorzać – powtarzać
powtorzanie – powtórna ruja u bydła
powtorzany – powtarzany
powtórni – powtórny
powtykać – wetknąć wszystko w otwory lub szpary, najeść się do syta (telo dali, cok se do wóli powtykoł)
powtykany – wetknięty, najedzony
powybijać – porozbijać wszystko, wybić wszystko po kolei
powybijany – wybity, porozbijany
powycinać – wyciąć wszystko, wyciąć coś lokalnie, wyciąć jakiś motyw, na kiju pasterkim wyciąć nożem znaki
powycinany – wycięty w kilku miejscach
powyciongać – wyciągnąć wszystko
powyciongany – wyjęty z kilku miejsc
powyciskować – powyrzucać, wyrzucić kolejno, wycisnąć wszystko
powyciskowany – powyrzucany
powydać – powydawać za mąż
powydać się – powychodzić kolejno za mąż
powydane – zamężne
powydymać się – wydać się w kilku miejscach
powygniać – powypędzać
powygniany – powypędzany
powygnarować – wygnarować z kilku miejsc, wygnarować coś kolejno
powyginać – wywinąć rękawy lub nogawki spodni, wygiąć kolejno, wygiąć w kilku miejscach
powyginać się – pogiąć się
powyginany – pogięty

powygrabować – grabiąc, powyjmować coś z kilku miejsc
powygryzać – porobić otwory, gryząc; dokładnie pozjadać trawę (owiecki do cna syćko powygryzajom)
powyhodzować – wyjść kolejno
powyimać – powyjmować
powyjodać – powyjadać
powyjudany – wyjedzony
powykladać – powykladać, wyłożyć siano lub snopy zboża do stodoły, powyjmować coś z pojemnika i położyć
powykladany – wyłożony w widocznym miejscu
powykrajować – zrobić wykroj krawiecki, wyciąć z ziemniaków wykrawki, powycinac coś
powykrować – jak wyżej
powylatować – wybiec kolejno jeden po drugim, powypadać (zymbiska juz mu powylatowały)
powymiatać – wymieść wszystko, zjeść wszystko (syćko ze stoła powymiatali), powyrzucać (powymiatoł chłopów z karcmy)
powymiatany – wymieciony zewsząd
powynachodzić – poznajdować coś, dokonać kolejno odkryć
powynosić – wynieść kolejno, wynieść więcej czegoś
powynosony – wyniesiony całkowicie
powypadaować – powypadać, wpaść po kolei
powypłocać – wypłacić wszystkim wszystkim należności
powypłocany – wypłacony wszystkim
powypuscać – powypuszczac
powyrostać – powyrastać, wyrosnąć po kolei
powyrucać – powyrzucać
powyrućane – wyrzucone kolejno
powyrućany – wyrzucony w większej ilości
powyruwać – wyrwać większą liczbę czegoś
powyskakować – powyskakiwać, wyskoczyć kolejno, okazać się w trakcie cze-

- goś (wady powyskakowały dopiyo, kie my zacyni robić)
- powystrugować** – kolejno wystrugać wszystko
- powystrzigować** – powycinać coś nożyczkami
- powystrzigowany** – wycięty nożyczkami w wielu miejscach
- powystrzylać** – powystrzelać
- powysy** – leżący powyżej
- powysyj** – jak wyżej
- powyśpiywować** – zaśpiewać kolejne piosenki przewidziane do odśpiewania
- powytargować** – powydzierać, powyrywać
- powytargowany** – wyrwany w większej ilości
- powytrzonać** – powytrząsać, oddzielić słomę w czasie młocki
- powywłócony** – wywleczony w większej ilości
- powywłócić** – powyciągać szereg przedmiotów (syćkie sprzynta mu powywłócył), podać do wiadomości jakieś fakty rzucające złe światło na kogoś (syćkie grzyski mu powywłócył)
- powyzydychać** – po kolei pozdychać
- powyżuwać się** – pozdejmować obuwie z nóg
- powyzyrać** – powyżerać
- powzionć** – powziąć
- poza** – poza, z tyłu
- poza bucki** – na zbój
- poza się** – poza siebie, do tyłu
- pozabacować** – pozapominać
- pozabacować se** – pozapominać sobie
- pozabacowany** – pozapominany
- pozacykać** – zaciec w różnych miejscach
- pozacynać** – pozaczynać
- pozacynany** – zaczęty w większej ilości
- pozadłubować** – wykonać w belkach odpowiednie wcięcia umożliwiające ich łączenie, przy pomocy dłuta porobić stosowne dłubania w drewnie
- pozadziyrać** – pozadzierać, wejść w konflikt z wieloma osobami
- pozagasować** – pogasić wszystko
- pozagrabować** – pograbić resztki siana lub słomy na polu
- pozagrabowane** – zgrabione dokładnie
- pozałoński** – będący trzy lata wcześniej
- pozałować** – pozałować, okazać komuś współczucie
- pozałowany** – pozałowany
- pozamiatać** – zamieść wszystko
- pozamiatany** – zamieciony
- pozanosić** – zanieść wiele czegoś
- pozapalać** – pozapalać
- pozapalowane** – pozapalane
- pozapinać** – zapiąć wiele czegoś
- pozapinać się** – zapiąć guziki w założonym ubraniu
- pozapinany** – zapięty całkowicie
- pozapisować** – zapisać wszystko, testamentem lub notarialnie przekazać majątek spadkobiercy
- pozapiyrać** – pozamykać
- pozapiyrać się** – pozamykać wszystkie wejścia do pomieszczenia, w którym się znajdujemy
- pozapiyranany** – pozamykany
- pozaprzongać** – zaprząć więcej koni do wozów, zakończyć zaprzęganie
- pozaprzyngać** – jak wyżej
- pozarostać** – pozarastać
- pozarostany** – zarośnięty w wielu miejscach
- pozarty** – nażarty, skłócony
- pozarzynać** – zabić więcej istot, zarzynając je
- pozarzynany** – zabity w większej ilości
- pozasiywać** – zasiać wszystko
- pozasłaniać** – zasłonić wiele czegoś
- pozasłaniany** – zasłonięty doszczętnie
- pozatykać** – zakryć, uszczelnić
- pozatykany** – zakryty, uszczelniony
- pozawarzować** – przypalić jedzenie w garnkach (pozawarzował syćkie gorki), zapasteryzować wszystko
- pozawcora** – przedwczoraj
- pozawcorym** – jak wyżej
- pozawijać** – zawinać wiele czegoś
- pozawijany** – zawinięty szczelnie
- pozawionzać** – pozawiazywać

pozawiyrać – pozamykać wszystkie drzwi i okna, pozamykać w stajni wszystkie bydłeta
pozawiyrane – zamknięte, pozamykane
pozawiyścić – pozawieszać
pozawiywany – porozwieszany w większej ilości
pozazyrać – pozaglądać
pozbacować – przypominać, powspominać
pozbacować se – przypominać sobie
pozbacowany – przypomniany
pozbawić – spowodować utratę czegoś
pozbawiony – pozbawiony w znaczeniu ogólnopolskim
pozbijać – przy pomocy gwoździ zbić coś w jedną całość
pozbijany – zбитy w jedną całość
pozbiyać – pozbierać, zebrać plony, pozabierać
pozbiyać sie – przyjść do siebie po chorobie, całkowicie przygotować się do wyjścia, dać odpór w czasie bójki lub szamotaniny
pozbiyać sie do kupy – otrząsnąć się po jakimś życiowym dopuście
pozbiyrany – gotowy do wyjścia, uszykowany
pozbyć sie – zbyć coś
pozbyty – zbyty, sprzedany; taki, który coś utracił (pozbyty pola)
pozbyrkiwać – pobrzękiwać, dzwonić
pozbyrkiwać se – pobrzękiwać sobie
pozdajać – w pełni naszykować coś w jakimś celu, doprowadzić coś do ładu, uporządkować, naprawić, dobrze przygotować, spowodować poważną stratę materialną u kogoś (telo śnim handlowo, co go dokumyntnie pozdajol)
pozdajać sie – ubrać się, zebrać się, wychodząc z domu
pozdajany – uszykowany, uporządkowany
pozdłuż – podłużnie, zob. na pozdłuż
pozdobiyać – podobierać
pozdobiyrany – dobrany
pozdjojadać – podojadać resztki pokarmu
pozdrowiały – ozdrowiały

pozdrowić – wyleczyć, wrócić do zdrowia, przekazać pozdrowienie
pozdrowieć – wyzdrowieć
pozdrowkać – pozdrowić, wznieść toast
pozdrowkać sie – w czasie wznoszenia toastu trącić się kieliszkami
pozdrowkany – pozdrowiony
pozdychać – zdechnąć przez wiele zwierząt
pozdychane – zdechłe
pozdzyrać – pozdzierać, zedrzyć wszystko
pożegnać – pobłogosławić, pożegnać
pożegnać sie – pożegnać się
pożegnanie – pożegnanie, błogosławieństwo
pożegnany – pożegnany
pozeskakować – kolejno zeskoczyć przez więcej osób
pozesywać – pozszywać
pozesywany – pozszywany
pozezyrać – pożerać
pozga – poświata
pozganiać – spędzić razem, zebrać razem wszystkich
pozganiać sie – zebrać się razem
pozganiani – spędzeni, zebrani
pozgarnować – pozgarniać; garnąć, zebrać lub usunąć więcej czegoś
pozgarnowany – zebrany przez garnięcie
pozginać – pochylić wiele czegoś
pozgrabować – zob. pozagrabować
pozgrotać sie – pozbierać się
pozgrubcać sie – pomarszczyć się
pozgrubcany – pomarszczony, pofałdowany
pozgrubiany – jak wyżej
pozielonkowaty – zielonkawy, o lekkim zielonym zabarwieniu
pozielonowaty – jak wyżej
pozierać – spoglądać, doglądać
pozieradło – lustro, telewizor (określenie stosowane przez starych górali)
poziór – uwaga, baczenie, widoczność, wygląd
poziór dać – baczyć, strzec
poziór mieć – mieć baczenie

poziorno – dobra widoczność, dobry widok
poziorny – widoczny, o miejscu z dobrym widokiem
poziorować – doglądać, baczyć, wyglądać, spoglądać
poziór – zob. pozior
poziyrać – zob. pozierać
poziyradło – zob. pozieradło
pozjodać – pozjadać
pozlatować się – zbiec się
pozłapać – połapać, pochwytać
pozłocany – pozłacany
pozłotka – farba o złotym kolorze
pozłuś – zob. pozdłuż
pozmirknąć – zmierzchnąć
pozmiyniać – zamienić więcej czegoś
pozmiyniać się – odmienić się, znacząco zmienić się
poznachodzić – poznajdywać
poznachodzony – poznajdywany
poznacony – poznaczony, zaznaczony
poznacyć – poznać, zaznaczyć
poznać – poznać kogoś, rozpoznać kogoś, zdobyć informację
poznać się – rozpoznać się, zawrzeć znajomość
poznany – poznany, rozpoznany
poznajać – poznawać kogoś, rozpoznawać, poznawać coś
poznajać się – rozpoznawać się, wzajemnie się poznawać
poznajany – poznawany
poznaka – znak, objaw
poznakować – poznać, opatrzyć znakami
poznakowany – oznakowany
poznosić – poznosić; znosząc, zgromadzić coś
poznosony – poznoszony
pozoblykać – rozebrać, pozdejmovać ubranie
pozoblykać się – rozebrać się
pozoblykany – w negliżu
pozobłócony – jak wyżej
pozobłócyć – zob. pozoblykać
pozobłócyć się – zob. pozoblykać się
pozobuwać – zdjąć obuwie

pozobuwać się – zdjąć własne obuwie
pozobuwany – bez butów
pozodziwać – zdjąć odzienie
pozodziwać się – zdjąć z siebie odzienie
pozodziwany – bez wierzchniego ubrania
pozodzić – zdjąć ubranie
pozodzić się – zob. pozoblykać się
pozoga – pożoga, luna ognia
pozolić się – pożalić się, uzalić się
pozondać – pożądać
pozostawiać – zostawić jakieś rzeczy w wielu miejscach
pozozdrocony – pozazdrozczony
pozozdrościć – pozazdrościć
pozpochodzić – rozejść się
pozpodpalać – popodpalać
pozruwać – pozrywać
pozruwany – pozrywany
pozryć – pożreć, zjeść do pełnego zaspokojenia głodu
pozryć się – pokłócić się
pozsiadać się – popękać, pomarszczyć się (skóra się pozsiadała)
pozspolegać – poukładać się do snu
pozuć – pozuć
pozukładać – poukładać
pozukładać się – poukładać się
pozuty – pożuty
pozwa – pozwawanie, wezwanie sądowe
pozwać – wezwać, zaprosić, poprosić
pozwiać – zwinąć coś, zwinąć wiele rzeczy, ukraść
pozwiać się – szybko coś zrobić
pozwołać – pozwalać
pozwołać se – pozwalać sobie
pozwoływanie – pozwolenie, przyzwolenie
pozwoływanie – jak wyżej
pozwozić – zwieźć wszystko, zwieźć płoty
pozwozony – pozwożony, zwieziony
pozwoń – zadzwonić dzwonami
pozwybiyrać – powybiierać
pozwybiyranie – powybiieranie
pozwydawać się – powychodzić za męża
pozwydobywać się – wydobyć się
pozyczać – pożyczać
pozyczka – pożyczka

pozycony – pożyczony, wypożyczony
pozyczyć – pożyczyc
pozynić – pożenić, ożenić wszystkich synów
pozynić się – pożenić się, pobrać się
pozysek – pozyskanie
pozytek – pożytek
pozywać – spożywać, stosować, wołać, namawiać (pozywo mie do karcmy)
pozywać do prawa – zakładać sprawę sądową przeciwko komuś, otrzymywać pozew sądowy
pozywanie – wezwanie
pozywany – wołany, wzywany
pozywić – pożywić
pozywić się – pożywić się
pozywiony – pożywiony, nakarmiony
pozyzać – poszturchać, podokuczać komuś, kilkakrotnie zaczepnie odezwać się do kogoś
pozyzany – zaczepiony
pożreć – popatrzeć, spojrzeć, doglądnąć (pożryj na dziecko)
pożryć – zob. pożreć
pożryj na sie – popatrz na siebie, przyglądnij się sobie
pózdies – uciekaj, idź precz (okrzyk, gdy chce się kogoś odpędzić, np. psa)
pógorztek – porcja lnu pozostająca w ręku po wyczesaniu kłaka wziętego pierwotnie do ręki
pójd – podstawa, na której osadzone są kamienie młyńskie
pójs – pójsć
pójs na całego – zdecydowanie coś zrobić, w pełni się zdecydować coś czynić
pójs na przepadek – przepaść, zmarnować się
pójs w równom cynść – zgodzić się na równy podział
pójs za kogoś – wyjść za mąż za kogoś
pólko – poletko
pól – połowa czegoś
pól kila – pół kilograma
pól na pól – w dwóch równych częściach, po połowie
pól baba, pól chłop – potoczne określenie kobiety o męskich cechach

półbaca – podbaca
półcworta – trzy i pół
półcwiyrtnik – miara objętości równa około 7.5 litra
półdrugo – półtora
półdupek – pośladek, pogardliwe określenie mężczyzny, na którym nie można polegać
półdziesionka – dziewięć i pół
półdziewiyncki – osiem i pół
półlecka – półlecka, mała półka
półglupek – o człowieku zachowującym się nie zawsze odpowiedzialnie
półglupi – zachowujący się nie zawsze rozsądnie
półgorztek – zob. pógorztek
półka – półka, rzeźbiony kredens góralski, wąski i płaski występ skalny na stromej ścianie
półkilowy – półkilogramowy
półkłot – nieobrobiona belka podwaliny wsuwanej pod belkę progową
półkoski – półkoszki, wóz z częściową wklonową burtą
półkwaterek – naczynie blaszane o pojemności pół kwarty
półlitra – półlitrowa butelka wódki
półlitrowy – o pojemności ½ litra
półlitrówka – zob. półlitra
półlitrzocek – garnuszek o pojemności półlitrowej
półlitrzok – jak wyżej
półmiesioncek – półksiężyc, znak wycinany owcom na uszach
północ – północ, nabożeństwo pasterki
północek – północ
północka – jak wyżej
półokrongły – półokrągły
półósma – siedem i pół
półpanek – diabeł, czort, osoba pozująca na mieszkańca miasta
półpiynta – cztery i pół
półroce – półrocze
półrocny – półroczny
półrzić – pośladek
półrżitek – jak wyżej, określenie człowieka fireykwatego

pólszwarta – trzy i pół
pólskrzyniecka – niewielka szkrzyneczka
na cenne przedmioty trzymana w dużej
skrzyni
pólskrzinek – przegródka w skrzyni za-
mykana osobnym wiekiem
pólslonko – ozdoba o kształcie połowy
słońca i wychodzących z niego promieni
pólsnurek – połowa powierzchni pola, od-
powiadającej snurkowi (zob. snurek)
pólsosta – pięć i pół
pólsuknia – spódnica
półtora – półtora, jeden i pół
półtoracolówka – deska o grubości cała
półtorok – zwój przędzy z motowidła
półtorówka – zob. półtoracolówka
półtrzecia – dwa i pół
półwoga – hak u lewej nasady dyszla
półzłotówka – moneta 50-groszowa
półzłoty – jak wyżej
półżywy – półżywy
Pómbóg – Pan Bóg
pómoc – pomoc
pómogać – pomagać, skutkować pozytyw-
nie (te proski mi pómogajom)
póno – podobno, prawdopodobnie
pónocek – zob. północek
pónoć – zob. póno
póń – po niego
póńcocha – pończocha
póst – post, okres wielkopostny
późnawy – opóźniony, trochę spóźniony
późnica – choroba typu przeziębienie
późniok – narodzony po terminie
prababcyn – należący do prababki
prababka – prababka
praca – praca, zajęcie
pracka – praczka
pracować – pracować w znaczeniu ogólnopolskim
pracownio – pracownia
prać – prać, bić kogoś, rzucać, intensywnie padać, strzelać
prać się – rzucać się, ciskać się, denerwować się, bić się wzajemnie
pradziadek – pradziadek w znaczeniu ogólnopolskim

pradziadowy – należący do pradziadka
pradziadowie – przodkowie
pradziady – jak wyżej
pradziod – pradziadek
prag – miazga
pragnienie – pragnienie
pragnonć – pożądać, chcieć
prah – proch, miazga
prajski – pruski
prak – proch strzelniczy
praktykac – ktoś doświadczony, ktoś z praktyką
pralka – pralka w znaczeniu ogólnopolskim
prałot – prałat
pramo – natychmiast, bez namysłu
pranie – pranie
prany – będący w przepiercie, bity
pras – prasa do wyciskania oleju z siemienia lnianego, prasa do ściskania, przyrząd do prasowania bielizny
prasa – prasa, maszyna do kostkowania słomy lub siana
prask – upadek, odgłos uderzenia lub upadku
praskać – rzucać (praskać skolami), przewracać (prasnon go)
praskać się – rzucać się, wykazywać zdenerwowanie (praskoł się jako wes na grzybieniu)
praskany – rzucany
prasnonć – rzucić, przewrócić, uderzyć
prasnonć się – rzucić się
prasować – prasować
prasownik – przyrząd do prasowania bielizny
prasy – żelazko do prasowania
praśniony – rzucony, położony niedbale
praśniynty – jak wyżej
prawdu – zob. na mój prawdu
prawe polednie – samo południe
prawicka – prawiczka, dziewica
prawić – mówić, opowiadać
prawidło – drewniana wkładka do buta, zabezpieczająca go przed utratą fasonu
prawie – akurat tyle, właśnie tyle (prawie mu doł, kielo trza), tak jak należy (pra-

wie tak), bardzo niewiele brakując (nasy-poł prawie do pełna)

prawiutki – prawie taki jak, taki sam jak

prawiutko – prawie

prawka – prawa lufa strzelby myśliwskiej

prawnuce – dziecko będące prawnukiem lub prawnuczka

prawnucka – prawnuczka

prawnuk – prawnuk, syn wnuka

prawo – obowiązujący przepis, proces, sąd, urząd sądowy, wyrok w sporze

prawocić się – procesować się

prawocony – procesowany

prawocynie – procesowanie się

prawotnik – piniacz

prawować się – zob. prawocić się

prawowity – prawdomówny

prawuiko – akurat, właśnie, w sam raz

prawusinecko – jak wyżej

prawusiyńko – jak wyżej

prawy – znajdujący się po prawej stronie, prawoskrętny (prawy gwint), prawy, właściwy

prazielnica – patelnia

prazony – smażony

prazyć – prażyć, smażyć, grzać mocno (słonko prazy)

prazyć się – smażyć się

pre – przez, z powodu

prec – precz, daleko, hen

precki – jak wyżej

preć – przeć, cisnąć, pchać

prefacyjo – prefacja

profesor – profesor, nauczyciel gimnazjalny

profit – profit, zysk

prendzej – dawniej (prendzej bywało po drugiemu), szybciej (zwyrtój się prendzej)

pretekół – protokół

prezenta – prezent, dar

prezynt – jak wyżej

princ – książę

pringać – pobudzać do drgań, drgać (o strunie), skakać

prisam Bohu – przysięga, przekleństwo

probosc – proboszcz

proboscowy – proboszcza, należący do proboszcza

probostwo – probostwo, parafia

proca – praca, proca

procesyjo – procesja

proceśnictwo – pieniactwo

proceśnik – piniacz, osobnik procesujący się

proch – proch, kurz, pył

prochownica – rożek do noszenia prochu strzelniczego

proci – przeciw, przeciwko, naprzeciwno (siedzi proti nos)

prociw – jak wyżej

prociwa – sprzeciwi, upór, człowiek uparty

prociwiać się – sprzeciwiać się, wybrzydzać

prociwić się – jak wyżej

prociwko – przeciw, naprzeciwno

prociwnica – kobieta wybredna

prociwnik – osobnik o wygórowanych oczekiwaniach, osobnik wybredny

przeciwnik – przeciwnik w znaczeniu ogólnopolskim

prociwno – sprzeciwia się, wywołuje niechęć, nie jest odpowiednie

prociwny – wybredny, przeciwny, niechętny

prociwy – zob. na przeciwność

procka – praczka, tarka do prania

procny – pracochłonny

procynta – procent

proć – przecież

profesor – profesor, zob. profesor

prok – proch strzelniczy, pył z siana

promioncek – promyk, promyczek

promiynić się – wydzielać przez krowę śluz wskazujący na rujny okres

promycek – promyczek, niewielki płomyk

prond – prąd, szybki nurt rzeki, elektryczność

prond chyciyl – prąd poraził

prontek – zaszczep drzewa

prontki – rżnięte szczeliny leszczyny stosowane w magii

prorok – prorok, osoba potrafiąca przewidzieć zdarzenia, zwiastun przyszłości

prorokować – przepowiadać bieg zdarzeń, odgadywać przyszłość

prorokowany – prorokowany, przepowiedany, przewidywany
prosony – prostowany
prosek – lekarstwo w proszku, tabletką, proszek do pieczenia
prosić – prosić
prosić się – wydawać potomstwo przez świnię, usilnie upraszać
prosie – prosię, określenie osoby źle się zachowującej, określenie osoby robiącej bałagan
prosiöntko – prosiątko
prosiynciorka – maciora
prosony – proszony
prosony chlyb – jałmużna
prost – prosto
prosta – zob. do prosta
prostakowaty – niewychowany, gburowaty
prostawy – praktycznie proste, nieskrzywiony
prosto – prosto, na wprost, prostopa-
dle, naprzeciwko (prosto kościoła stoi karcma)
prosto w ocy pedzieć – powiedzieć bezpo-
średnio do zainteresowanej osoby
prosty – prosty, równy, bez zagięć, nie-
skomplikowany
prośba – prośba, prośenie
prościć – prostować, przyprowadzać do por-
ządku (na zabawie trza go było prościć)
prościutki – dokładnie prosty (prościutki
jakoby smerek)
prościutko – prościutko
prościutki – zob. prościutki
prošno – świnia mająca się prosić, ciężar-
na świnia
protokół – protokół w znaczeniu ogólno-
polskim
prowadzić – prowadzić, być przewodni-
kiem (prowadzi w góry)
prowadzony – prowadzony w znaczeniu
ogólnopolskim
prowdą – prawda, naszywka poniżej roz-
cięcia w męskiej koszuli
prowdę pedziawsy – prawdę mówiąc
prowdziwek – prawdziwek, borowik
prowdziwie – naprawdę, rzeczywiście

prowdziwy – prawdziwy, rzeczywisty
prowdyr – przywódca jakiejś grupy, ini-
cjator czegoś
prowdyrka – przywódczyni
prowdyrować – przewodzić, inicjować
proz – skwar, spiekota
prozek – niewysoki próg
prozysko – wysoki próg
próc – prócz, oprócz
próg – próg, belka progowa
prógować – próbować, kosztować, próbo-
wać coś zrobić, sprawdzać (próguje, cy
się mu bee nadawać)
prógować się – mocować się
prógowany – próbowany
próguwać – próbować
prósyć – prószyć, o śniegu: lekko padać
próżne dni – dni, w czasie których na nie-
bie nie jest widoczny księżyc
próżno – bez obciążenia, bezowocnie, na
darmo (próżno lamyntować)
próżno robota – wysiłek bez efektu, praca
bez efektu
próżno gwara – bezwartościowe mówienie
próżnorzić – nierób, osobnik jedzący bar-
dzo wiele, mieć pusty żołądek
próżny – próżny, wolny (próżny dziwyń)
próżny cas – zmarnowany czas
próżniacyć – próżnować
próżnicy – zob. po próznicy
próżniok – próżniak, nierób
próżniokować – zob. próznicyć
próżnioki – plectenie głupstw, rzeczy bez-
użyteczne
próżnorzyć – zob. próznorzić
próżnować – próżnować
prrr! – stój (wezwanie konia do zatrzyma-
nia się)
prrr hejta! – komenda dla konia: w miejscu
w prawo
prrr wišta! – komenda dla konia: w miej-
scu w lewo
prucka – kobieta pracująca przy darciu
pierz
prucki – darcie pierza, skubanie pierza
pruć – rozpruwać, drzeć pierze, szybko
iść, pędzić (coz tak prujes?)

prukwa – określenie kobiety, do której czuje się niechęć, określenie kobiety zrzędlivej i brzydkiej
pruskać – rzadko siać zboże, niewiele rozsypywać nawozu
prusyc – lekko padać, lekko sypać
prutować – maszerować, torować drogę
pruty – rozpruwany
pruwacka – kobieta drąca pierze
pryca – prycza, prymitywne łóżko
prycio – jak wyżej
pryc – jak wyżej
prymaś – prymista
prymicyjo – prymicja, pierwsza msza nowo wyświęconego księdza
prymisty – prymista w kapeli
prymny – pierwszorzędny
prymulka – pelargonja, popularna roślina doniczkowa
prymulka skalno – pierwiosnek łąszczak
prynciany – wykonany z giętkich gałązek, wiklinowy
prynć – cienka gałązka, wiklina, witka
prynd – spiętrzenie wody na kamieniach rzeki czy potoku
pryndki – prędkie
pryndziutki – prędziutki, bardzo chętny do czegoś
pryndzy – dawniej
pryndzj – prędzj, szybciej, wcześniej
prynga – pręga
pryngać – skakać, sprężynować
pryngnonć – skoczyć, wykonać gwałtowny ruch (sprynzyna pryngnyna)
prynt – pręt
prynzyc – napinać, naprężać
prysam Bohu – przysięgam Bogu, klnę się na Boga
prysc – pryszcz, błahostka (lo niego to prysc)
pryscyca – pryszczycza
pryscysko – duży pryszcz
prysnić – prysznic
przeancyjos – człowiek, który swym nieobliczalnym zachowaniem budzi niechęć; człowiek, który pod pewnymi

względami przerasta innych (przeancyjos, ale skoce)
przeancykryst – jak wyżej
przebacirować – roztrwonić majątek w rezultacie bacirowania, bacirować przez pewien czas
przebacować – przebaczać, bacować jakiś czas
przebić – przebić, przekłuć, zaproponować zapłatę lub cenę wyższą od kogoś, przelicytować
przebiec – wyprzedzić, przechytryć
przebiegły – przebiegły w sensie ogólnopolskim
przebijać – przebijać w znaczeniu ogólnopolskim
przebiorny – wybredny, przebierający, grymaśny
przebiórny – jak wyżej
przebity – przekłuty
przebiydować – przebiedować
przebiydowany – określenie okresu życia w biedzie, spędzony w biedzie
przebiyrac – osobnik wybredny w wybraniu czegoś
przebiyracka – przebieranie
przebiyrać – przebierać, wybierać, zmieniać bieliznę
przebiyrać nogami – przestępować z nogi na nogę, niecierpliwić się
przebiyrać sie – przebierać się, zmieniać ubranie lub bieliznę
przebiyrany – wybierany, selekcionowany, taki, który zmienił przebranie
przebiyrka – część gajdów, wybieranie czegoś, trzebież
przebiyrny – wybredny, grymaśny
przebiyrok – określenie osobnika wybrednego
przebocony – przebaczony
przebocyc – przebaczyć, wybaczyć, strzelić w bok (przebocyl żwirza na przestrzoli)
przebocynie – przebaczenie, wybaczenie
przeboleć – przeboleć, odreagować po jakiejś stracie
przebós – przebić rogami

przebrać – przebrać, przeglądać coś w celu wybrania, zdystansować, wziąć górę, przewyższyć (przebrał go ze syćkim), wziąć za wiele

przebrać się – przebrać się, zmienić ubranie, przedostać się, przecisnąć się

przebranica – kobieta przebrana za kogoś

przebraniec – osobnik przebrany za kogoś

przebrany – wybrany, przebrany

przebuć – zmienić obuwie

przebudzić się – obudzić się

przebuty – w zmienionym obuwii

przebyć – minąć lub upłynąć w sensie czasowym

przebyty – przebyty w znaczeniu ogólnopolskim

przecedzić – precedzić, oddzielić części stałe lub zanieczyszczenia od płynu

przecedzony – oddzielony przez precedzenie

przecesać – zbić, spuścić lanie (ociiec przecesoł go poskiem po rzyci)

przecesany – zbity

przechadzować – przechodzić

przechadzować się – spacerować

przechłodniony – ostudzony, ochłodzony

przechłodnoné – ostudzić, ochłodzić

przechodni – taki, który zmieniał właściwości

przechodzić – przechodzić przez coś, przechodzić obok, zmieniać miejsce (przechodzi z chałupy do chałupy), mijać (przechodzi wedle nos)

przechodzić się – zob. przechadzować się

przechodzony – częściowo zużyty, sfatygowany

przechybniony – przeskoczony

przechybnoné – przeskoczyć

przechylać – przechylać w sensie ogólnopolskim

przechylić – odchylić, pochylić, wypić z kieliszka alkohol

przechylić flaske – wypić butelkę alkoholu

przechylony – niebędący pionowo, pochylony

przechyra – lis, osoba sprytna

przechytrzony – przechytrzony

przechytrzyć – przechytrzyć w znaczeniu ogólnopolskim

przecie – przecież

przeciez – jak wyżej

przecinać – tnąć, doprowadzać do przecięcia; rozdzielać ręce zakładników uderzeniem ręki własnej (kie my sie dogodali, to przetnij)

przecinany – podlegający przecinaniu

przecinka – pas wyciętych w lesie drzew, wycinanie części drzew w leśnym drzewostanie

przecinok – przecinak

przecioné – przeciąć

przeciong – przeciąg

przeciongacka – przeciąganie

przeciongać – ciągnąć coś do siebie

przeciongać się – przeciągać się, próbować zdominować się wzajemnie

przeciongany – przeciągany, kaperowany

przeciskać się – przeciskać się

przeciskować – przerzucać coś ponad czymś, przerzucać z jednego miejsca na drugie

przecisnoné – przerzucić, przecisnąć coś przez coś

przecisnoné się – przecisnąć się

przeciśniony – przepchnięty

przeciwi – sprzeciwi

przeciwiać się – sprzeciwiać się

przeciwić się – sprzeciwić się

przeciyrac – przecierać

przeciyrac się – wypogadzać się

przeciyrany – przecierany

przeco – z jakiego powodu, dlaczego

przeco by niy – dlaczego by nie

przecofować – przesuwać

przecedny – przepiękny

przecedok – szczególny dziwak, strojniś

przecukrzyć – postłodzić zbyt wiele

przecukrzony – zawierający nadmiar cukru

przecympieć – przesiedzieć gdzieś niepotrzebnie; siedzieć gdzieś, marznąć lub znosząc niewygodę (przecympioł na polu calućkom nocke)

przecyscynie – przeczyszczenie
przeciścić – przeczyścić
przecitać – przeczytać
przeczytany – przeczytany
przeć – napierać (pre na dźwiryze, kielo siył), iść gwałtownie (kiek śmignon bicy-skiem, to par do przodka, kielo wlazło), dążyć do celu (pre do nauki), usychać powoli z powodu braku wilgoci i powietrza (kwioteki jedyn po drugim prejom)
przed – przed, przed kimś, przed czymś, wcześniej
przedać – sprzedać, zbyć
przedany – sprzedany
przedawać – sprzedawać
przedawany – sprzedawany
przeddziyń – w dniu poprzedzającym coś
przede – przed
przedednie – pora przed wschodem słońca
przedeśli – poprzedni
przedgodni – mający miejsce przed Bożym Narodzeniem
Przedgodnio Matka Bosko – uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny
przedgodzie – czas przed Bożym Narodzeniem
przedlubać – dłubiąc, wydrążyć otwór na wylot
przedlubany – coś, w czym wydłubano otwór na wylot
przedni – będący na przodzie, stanowiący część frontową, wysokiej jakości (przedni tabak)
przednowek – okres przedwiośnia, okres przed nowymi zbiorami
przednowek – jak wyżej
przedoleć – prześcignąć
przedostatni – przedostatni
przedownić – przedawnić, stracić termin ważności
przedowniony – przedawniony
przedpolednie – przedpołudnie
przedpoledni – przedostatni
przedreć – przedrzeć, przekrzyżować
przedrzeć się – przedrzeć się

przedsoniek – przedsoniek w znaczeniu ogólnopolskim
przedszkole – przedszkole
przedstawiać se – uzmysławiać sobie
przedstawić se – uzmysłowić sobie, wyobrazić sobie
przedstawiny – przedstawienie
przedtym – przedtem, wcześniej
przedumać – przemyśleć
przedumany – przemyślany
przedumywać – rozmyślać, głowić się
przedwcora – przedwczoraj
przedwcorym – jak wyżej
przedwiecyrz – pora przed zmierzchem
przedwieśnie – przedwiośnie
przedwyzka – ganek, przez który wchodzi się do właściwej wyzki (zob. wyzka)
przedzawcorym – trzy dni temu
przedziod – dziad większy niż normalny (dyc ón nie dziod, ba przedziod), pradziad
przedziol – rozdzielenie czegoś, przedziałek na włosach
przedziurawić – przedziurawić, zrobić dziurę w czymś na wylot
przedziurawiony – przedziurawiony w znaczeniu ogólnopolskim
przedziyrać się – przedzierać się, dziurawić się
przedźwigać się – zachorować pod wpływem noszenia ciężarów, podźwignąć się, z trudem podnieść ciężar
przedźwigany – chorujący na skutek przedźwignięcia się
przefikać – przepuścić majątek, zmarnować coś, oszukać coś
przefikany – zmarnowany, zmitrężony
przefiknonć – przekoziółkować
przeflarzić – zmarnować
przeflorzić – roztrwonić
przeflorzony – zmarnowany
przefrymarcony – nierozsądnie zbyty
przefrymarcyć – przehandlować
przefukać – roztrwonić, stracić majątek przez własną lekkomyślność, przepić majątek
przefukany – roztrwoniony
przefurkać – zob. przefukać

przefurkany – zob. przefukany
przegadować – rozmawiać
przegadować się – sprzeczać się, przekomarzać się
przegarniony – przesunięty z miejsca na miejsce w większej ilości
przegarnonć – przesunąć coś, garnąć
przegarnować – przesuwać coś, garnąć
przegarnowany – przesuwany przez garnięcie
przegazdować – gospodarować przez pewien czas, stracić gospodarstwo, źle nim zarządzając
przegiba – przełęcz
przegibać – przechylać, wyginać
przegibać się – wyginać się, przechylać się
przegibny – chwiejny, uginający się
przegodać – zagadać, przemówić, spędzić jakiś czas na rozmowie, omówić coś
przegodać się – poprzekomarzać się, nagadać sobie wzajemnie
przegonisko – droga polna wykorzystywana do przepędzania bydła
przegorzeć – przepalić się
przegón – zob. przegonisko
przegórować – przewyższyć, wziąć górę
przegrać – zostać pokonanym w grze, zagrać chwilę na jakimś instrumencie
przegroda – przegroda, wydzielone miejsce dla bydła, ścianka oddzielająca dwa wydzielone miejsca
przegryzać – przegryzać; gryząc, przecinać coś zębami; posilać się niewiele; jeść coś co stanowi dodatek do podstawowego pokarmu (chlebuś przegryzo cebulom)
przegryzać się – przetrawiać się; mieszać się, nabierając jednolitego smaku, zapachu lub barwy
przegryzany – zjadany jako przegryzka
przegryziony – przeżarty, przecięty zębami
przegryzka – zakąska
przegryż – przekąsić coś
przegryż się – zob. przegryzać się
przegrzeć – przegrzać
przegrzoty – przegrzany
przegwarzić – zob. przegodać

przegwarzować – uradzać, rozmawiać
przegworka – rozmowa, dogadywanie się
przehajcować – zapalić chwilowo w piecu grzewczym
przeharatać – brutalnie przeciąć
przeharatany – brutalnie przecięty
przehipkować – przeskakiwać
przehipkowany – przeskakiwany
przehipniony – przeskoczony
przehipnonć – przeskoczyć
przehód – przejście
przehylina – pochyłe miejsce w górach
przehylinka – jak wyżej
przehyra – pyszałek
przeinacony – przeinaczony
przeinacować – przeinaczać
przeinacyć – przeinaczyć w znaczeniu ogólnopolskim
przejancykryst – negatywne określenie osobnika, którego postępowanie jest mocno naganne; pozytywne określenie osobnika, którego wyczyn jest ponadnormalność (przejancykryst skoce do cudu)
przejaśniony – wyjaśniony, rozpozgodzony
przejdziony – przesiąknięty
przejechać – przejechać; jadać, pokonać jakąś przeszkodę
przejechać się – przejechać się, pomylić się z fatalnym dla siebie skutkiem (we zyciu bywo, co sie cłek na drugim przejedzie)
przejechany – przejechany, ostro skrzyczany, złajany
przejeść – roztrwonić na codzienne bytowanie
przejeść się – przesyć się jakimś pokarmem skutkiem permanentnego spożywania go
przejośnić się – przejaśnić się, rozpozgodzić się
przejonć – przejąć
przejazd – przejazd, rampa, bród
przejazdka – przejażdżka
przejść – przejść
przejść bez rozum – stracić rozum, zwariować
przejuhasić – przebyć jakiś czas, pasąc owce; przetrwać przez okres wypasu jako juhas

przejynty – przejęty
przejydzacka – przejażdżka, próbowanie
zdatności pojazdu lub konia
przejydzacz – przejeżdżacz
przejydzacz sie – jeździć bez wyraźnej
potrzeby, jeździć tam i z powrotem
przekabacować – przekonywać do swo-
ich racji, przekonywać celem pozyskania
poplecznika
przekabacić – przekonać do swoich racji,
przeciwną na swoją stronę
przekabacony – przeciwny na stronę
przeciwną
przekazować sie – przechwalać się
przekazowany – przekazywany
przekichać – zmarnotrawić, stracić
szansę
przekichany – zmarnotrawiony
przekieltosić – roztrwonić pieniądze lub
majątek, zob. kieltować
przekieltować – jak wyżej
przekieltowany – roztrwoniony
przeklasować sie – przechwalać się
przekłaśnica – grymaśnica, kobieta wy-
bredna
przekłaśnik – człowiek wybredny, gryma-
śnik
przekłaśny – grymaśny
przeklinać – kłać często, wymawiać prze-
kleństwa jedno po drugim, rzucać prze-
kleństwa pod czymś adresem
przeklinany – przeklinany; taki, któremu
się złorzeczy
przekliony – przeklęty
przeklonć – rzucić klątwę na kogoś, zło-
rzeczyć czemuś (przeklon tom robote)
przekładać – przekładać, zmieniać położe-
nie czegoś, przedzielać coś czymś, kłaść
po drugiej stronie czegoś, zamieniać coś
miejscami
przekładać nogami – zob. przebiyać no-
gami
przekładany – taki, którego pozycję się
zmienia
przekolac – dolna część spinki góralskiej
służąca do czyszczenia fajki, szpikulec
przekołyśać – kołyśać jakiś czas

przekołyśać sie – kołyśać się jakiś czas
przekosić – przekąsić, zjeść niewiele
przekopa – rów odwadniający
przekopać – kopiąc, osiągnąć w tym za-
mierzony cel
przekopany – przekopany w znaczeniu
ogólnopolskim
przekopować – przekopywać coś, robić
rów, robić przekop
przekopowany – taki, który się kopie
w danej chwili
przekopyrtać – przewrócić
przekopyrtać sie – przewrócić się
przekopyrtany – wywrócony, przewróco-
ny, zmieniony, niewłaściwy (tyn świat
dokumyntnie przekopyrtany)
przekopyrta – przewrotka
przekopyrtiony – zob. przekopyrtany
przekopyrtnonć – zob. przekopyrtać
przekopyrtnonć sie – zob. przekopyrtać
sie
przekormić – przekarmić
przekormiony – przekarmiony, nadmier-
nie karmiony
przekorny – robiący odwrotnie do tego,
czego oczekujemy
przekónanie – przekonanie, empiryczna
wiedza, doświadczenie
przekracować – przekraczać, robić krok
ponad czymś
przekracowany – taki, nad którym akurat
stawiamy krok
przekroczyć – przekroczyć
przekronać – przekręcać
przekrzta – przechrzta; osoba, która zmie-
niła wiarę
przekuć – okuć na nowo
przekupka – przekupka, określenie kobie-
ty lubiącej się targować
przekupniorz – osobnik przekupny, ła-
pówkarz
przekurzyć – zrobić przerwę na zapalenie
papierosa czy fajki (hyboj przekurzyć)
przekuty – powtórnie podkuty
przekwolać sie – przechwalać się
przelatek – dzik urodzony w ubiegłym
roku

przelatować – przelatywać, przebiegać, przemieszczać się, lecąc
przelatować się – biegać tam i z powrotem
przelecieć – przelecieć, przebiec, wyprzedzić kogoś w czymś, potocznie odbyć stosunek
przeleżeć – przeleżeć
przeleść – przelać
przeleść się – przepelnąć się płynem, pod wpływem stresów osiągnąć stan, którego się już nie wytrzymuje
przelot – ciąg dzikich kaczek lub gęsi
przeloty – przelany
przelumpować – przehulać, zmitrężyć, spędzić czas na beczynności
przelynk – roślina rdest stosowana w lecznictwie
przelynkniony – przestraszony
przelynkniyty – jak wyżej
przelynknąć się – przestraszyć się
przelywać – marnotrawca, utracjusz
przelywać – przelewać, lać płyn z jednego naczynia do drugiego
przelywać się – wylewać się po brzegach naczynia, tracić cierpliwość
przelywany – przelewany
przelywidy – ledwo
przelyżać – przejść
przełazić – przechodzić
przełamać – przełamać
przełomany – przełamany
przełoncka – przelęcz
przełoz – przejście, droga, otwór z boiska do stodoły (zob. boisko)
przełożony – przełożony
przełożyć – przełożyć; zmienić miejsce, przekładając; przesunąć termin
przełócić – przełamać
przemarnić – zmarnować majątek, przepuścić pieniądze
przemarniony – roztrwoniony
przemarzniony – przemarznięty
przemarznąć – przemarznąć
przemiana – zmiana faz księżycy
przemianować – zmienić nazwę
przemianowany – cechujący się zmienioną nazwą

przemiciaryżyc – przelenuchować, przemitrężyć
przemierzły – zmierzły, budzący zdenerwowanie zachowaniem lub sposobem bycia
przemilcany – przemilczany
przemilceć – przemilczeć
przeminiony – taki, który minął
przemiononć – przebywać, być, stracić, zmarnować, przeminać
przemiyńiać – przemieniać, dokonywać zamiany
przemiyńiać się – zmieniać się
przemiyńiany – zmieniany
przemiyńić – przemienić, dokonać zmiany
przemiyńić się – zmienić się
przemiyżać – dokonać sprawdzenia wymiarów
przemiyśać – pomieszać
przemiyśany – poddany wcześniej mieszaniu
przemiyśować – mieszać od czasu do czasu
przemokać – przemakać, przepuszczać wodę
przemokniony – przemoknięty
przemoknonć – przemoknąć
przemondrzać się – wymądrzać się, chęcić się mądrością lub jakąś umiejętnością
przemondrzalec – mądrała
przemondrzała – jak wyżej
przemondrzalek – jak wyżej
przemondrzały – przemądrzały, zadufany, zarozumiały
przemordować – zrobić coś, trując się
przemordować się – przetrwać coś przez pewien czas, doznając w tym okresie trudów
przemordowany – przemęczony ciężką pracą
przemowa – wystąpienie, przemówienie
przemuować – po rozebraniu wymurować coś na nowo
przemycać – przemycać, przynieść coś nielegalnie przez granicę
przemycany – przynoszony nielegalnie przez granicę

przemysłować – przemyśliwać
przemyt – przemyt, nielegalne przenoszenie czegoś przez granicę
przemysłownik – osoba przynosząca nielegalnie coś przez granicę
przendzionko – zwój przędzy nawinięty na motowidło
przenigdy – absolutnie nigdy
przeniyś – przenieść, przesunąć termin czegoś
przenocować – przenocować, zatrzymać kogoś na nocleg, spędzić noc
przenocować się – przespać się poza domem
przenocowany – taki, któremu udzielono noclegu
przenojświyntsy – przenojszyntsy
przenosić – przenosić, zmieniać termin
przenosony – przenoszony; taki, któremu upłynął termin (przenosone dziecko)
przenośnio – przekładnia
przeń – przez niego
przeoblecony – taki, który ma założoną kolejną bieliznę
przeoblecynie – bielizna na zmianę
przeoblyc – zmienić bieliznę
przeoblyc się – ubrać świeżą bieliznę, zmienić ubranie
przeoblócyć – przebierać
przeoblócyć się – przebierać bieliznę, zmieniać ubranie
przeoblócony – przebierany
przeoboczyć – przemoczyć
przeobuć – zmienić obuwie, zmienić onuce
przeobuć się – zmienić sobie obuwie
przeobuty – taki, który ma założone kolejne buty
przeodmiynić – przemienić
przeokropa – coś strasznego, coś odrażającego
przeokropa świata – jak wyżej
przeonacony – zmieniony, przekręcony, odwrócony
przeonacyć – zmienić, odwrócić (przeonacył na drugom stronie), wypaczyć
przeorać – wyorać skibę, wykonać jakąś pionierską pracę

przeónacyć – zob. przeonacyć
przeór – przeor
przepadek – strata
przepadły – stracony
przepadnieć – przepaść
przepadniony – zapadnięty, przepadły
przepadnonóć – przepaść
przepadować – przepadać, znikać bez śladu, zapadać się, idąc po śniegu
przepadzisto – stromo
przepadzisty – nienasycony, żarłoczny, potrzebujący wiele pokarmu
przepalować – palić od czasu do czasu, zwęgląc cukier, robić paloną wódkę (zob. przepołanka)
przepalowany – taki, w którym okresowo pali się
przepaś – być zgubionym, zniknąć (przepod jako skała we wodę), zapaść się, przez krótki czas popaść bydło
przepaś się – zniknąć bez śladu
przepaścisty – pojemny, przepastny, zachłanny, żarłoczny
przepaść – przepaść w sensie ogólnopolskim
przepaśny – zob. przepaścisty
przepatrzeć – przeglądać dokładnie, dokonywać zorientowania się na podstawie oglądu
przepatrzeć się – przeglądać się w lustrze
przepatrzeć – przeglądać, zob. przepatrzyć
przepatrzony – przeglądnięty skrupulatnie
przepatrzować – przeglądać, oglądać coś lub okolicę celem zorientowania się
przepatrzować się – przeglądać się w lustrze
przepatrzowiny – zob. dowiady
przepatrzeć – wybrać
przepedziany – przewidziany, że będzie
przepedzić – przemówić, odezwać się, powtórzyć, opowiedzieć, wygłosić, wyrecytować
przepić – wznieść toast, kierując go do kompana; stracić majątek na pijaństwie
przepieprzyć – nasypać zbyt wiele pieprzu, roztrwonić

przepieprzony – nadmiernie popieprzony, roztrwoniony
przepieron – spryciarz, osobnik potrafiący wychodzić z opresji, osobnik potrafiący robić coś wyjątkowego (dyć przepieron śpiwywo pięknie)
przepijać – wznosić toast, kierując go do kogoś; pić z kimś bruderszaft
przepiórecka – przepióreczka
przepiórka – przepiórka w sensie ogólnopolskim
przepisać – zrzec się pisemnie prawa własności na rzecz kogoś
przepisany – hipotecznie podarowany na rzecz kogoś
przepisować – przepisywać coś; zmieniać nazwisko, adoptując kogoś (przepisował grunta i dziecko na sie); zmieniać własność gruntu (przepisał pole na syna)
przepisować się – zmieniać przynależność do organizacji, zmieniać zameldowanie
przepisowany – przepisywany
przepity – zniszczony z powodu nadmiernego spożywania alkoholu
przepiykniutki – nad podziw piękny
przepiykny – przepiękny
przepiyrzony – przedzielony ścianką działową
przepiyrzyć – postawić ściankę działową
przeplacić – zapłacić zbyt wiele
przeplacony – taki, za którego zapłacono za dużo
przepłoszony – spłoszony
przepłoszyć – przepłoszyć, wypłoszyć
przeplukać – płucząc, przeczyścić coś, dokonać drobnej przepierki
przeplukać garło – wypić trochę alkoholu
przeplukany – wypłukany
przepolanka – wódka zaprawiona palonym cukrem
przepolić – zapalić w piecu od czasu do czasu
przepolony – taki, w którym zapalono kolejny raz
przepomnieć – zapomnieć
przeposać – założyć pas lub zapaskę
przeposać się – założyć sobie zapaskę,

założyć pas
przeposany – przepasany
przeposka – fartuch kobiecy, zapaska, przepaska
przeposonka – pasienie owiec, pastwisko położone niedaleko od gospodarstwa
przepowiadać – prognostyk, osoba przewidująca pogodę, wróżbita
przepowiadać – wróżyć, mówić od czasu do czasu
przepowiadany – przewidywany, zapowiadany
przepowiedziany – zob. przepędziany
przepowiedzieć – wypowiedzieć przewidywanie
przepowiedka – opowiadanie, anegdotka, bajka
przeprosiny – przepraszanie
przeprosony – przeproszony
przeprowadzić – będąc przewodnikiem, dokonać określonego przejścia z kimś
przeprowadzić się – zmienić miejsce zamieszkania
przeprowadzka – przeprowadzka
przeprzeć się – przemóc się
przepust – kanał umożliwiający przepływ wody
przepustka – przepustka, dokument zezwalający na wejście gdzieś lub przejście granicy
przeputać – roztrwonić, przepuścić
przeputany – roztrwoniony
przepychać – wycior, przyrząd do czyszczenia fajki
przepychać – przeciskać
przepychać się – przeciskać się
przepychany – korzystający z protekcji
przepyrtać – zmarnować, stracić
przepyrwany – zmarnotrawiony, utracony
przepytać – przeprosić
przepytać się – przeprosić się
przepytywanie – przeproszenie
przepywany – odpytany
przepytki – wywiad, śledztwo
przepytywać – prosić, przepraszać, odpytywać
przepytywać się – wpraszać się

przeradzić – przemówić, porozmawiać z kimś
przerażliwy – budzący grozę
przerabiać – przerabiać coś, dostosowywać coś do nowej roli, kaptować kogoś
przerobiany – przerabiany
przerobić – przepracować; zmienić, przerabiając
przerobić się – niechcący popełnić błąd źle skutkujący
przerobiony – oszukany, przerobiony w znaczeniu ogólnopolskim
przerombać – przerażać, naciąć trochę polan; przecinać, rąbiąc coś (pasuje te kości przerombać)
przerombany – przecięty siekierą
przerombować – przecinać w danej chwili
przerosnąć – przerosnąć
przerucić – przetrząść
przeruwać – przerywać
przerwisko – przerwa w lesie powstała wskutek wyrębu drzew, przedźwignięcie się
przerymbla – przerymbla, otwór wyrębany w lodzie
przeryncany – wyręczany
przeryncony – wyręczony
przeryncyć – wyręczyć
przerynka – zamiana
przerzezać – przeciąć coś czymś ostrym
przerzezany – przecięty
przerzinać – przecinać coś czymś ostrym
przerzinany – przecinany
przerzyniony – zob. przerzezany
przerznięć – przeciąć, przetrząść
przerzutny – zmienny
przesadzić – poprawić się
przesadzić – przesadzić w znaczeniu ogólnopolskim
przeselijaki – przeróżny
przesiadować – przesiadywać
przesiekać – tnać, dokonać wycięcia części roślin
przesilić – przemęczyć
przesilić się – przemęczyć się, zmóc się, pracując ponad siły
przesiubować – przestawić, przenieść
przesiylony – przemęczony

przesioć – przesiać
przesioty – przesiany
przesiusnąć – przeskoczyć
przesiustany – zmitrężony, stracony
przesiustować – przeskakiwać
przesiywać – przesiewać, oddzielać coś, przesiewając
przesiywany – przesiewany
przeskakować – przeskakiwać, omijać tryb właściwy pod względem kolejności
przesknać – przesknać
przeskocony – przeskoczony
przeskoczyć – przeskoczyć
przeskrobać – popełnić przewinienie
przesłużyć – służyć przez jakiś czas
przesłyszeć się – przesłyszeć się
przesmyrzać się – przemykać się
przesmyrgnąć się – przemknąć się
przesmyrgować się – przemykiwać się
przesolić – nadmiernie posolić
przesolony – nadmiernie posolony
przesond – przesąd
przespać – dać komuś nocleg, wpuścić do sypialni
przespać się – zająć w ciężę, nie będąc zamężną
przespanek – bękart
przespanica – kobieta mająca nieślubne dziecko
przespanka – kobieta, która przespała się z mężczyzną, jak wyżej
przespany – przespiany, niewykorzystany mimo nadarzającej się okazji
przespować się – sypiać z mężczyzną bez formalnego związku
przesrać – roztrwonić, zmitrężyć coś cennego, nie wykorzystać intratnej okazji
przesrany – roztrwoniony, zmitrężony
przestać – zaprzestać czegoś
przestając – zaprzestawać, przebywać z kimś często, przestawać
przestarzały – przestarzały, archaiczny, nieużywany już
przestoty – odstany, przejrzały
przestować – stać bezproduktywnie, sterczeć
przestraszony – przestraszony

przestraszyć – przestraszyć
przestrohany – przestraszony
przestrony – przestronny
przestrzigać – przecinać nożycami
przestrzyń – przestrzeń, wolne miejsce
przestymp – przestęp, roślina z rodziny dyniowatych stosowana w lecznictwie
przesuć – przesywać
przesuty – zob. przesypany
przesuszać – suszyć, zmieniając położenie
przesusować – jak wyżej
przesusony – podsuszony, podeschnięty
przesuszyć – przesuszyć, suszyć, zmieniając położenie
przeszyć – przesyć, przerobić przez powtórne szycie
przesypać – przesywać z pojemnika do pojemnika
przesypyany – przesypany w znaczeniu ogólnopolskim
przesypować – przesywać
przesypować się – wysypywać się poza brzegi pojemnika
przesypowany – przesypany
prześcipny – przymilny, miły
prześciyradło – chusta z lnianego płótna, obrus
prześlabikować – przeczytać z trudem, składając litery
prześlicny – prześliczny, przepiękny
prześlongać się – plątać się, łączyć bez celu
prześlongły – rozmokły, niedołączny, rozlazły
prześlonkły – jak wyżej
prześmiący – prześmiewanie, żarty
prześmiysłnik – dowcipniś
prześmiywał – kpiarzyć
prześmiywał – kpić
prześmiywał się – wyśmiewać się
prześmiywka – kpina
prześmiywoc – zob. prześmiywał
prześnie – dokładnie
prześpekulować – przemyśleć
prześpekulowany – przemyślany, określenie czegoś, co się nie powiodło z powodu nadmiernego namysłu
prześpiecność – bezpieczeństwo

prześpiecny – bezpieczny
prześpiega – szpiegowanie
prześpiegac – szpieg
prześpiegi – szpiegowanie, szpiegostwo, przeszpiewki
prześpiegowac – zob. przeszpiewac
prześpiegować – szpiegować
prześpiegowanie – szpiegowanie
prześpiegowany – szpiegowany
prześpiywować – śpiewać z przerwami
prześwistać – przegwizdać, roztrwonić (prześwistoł majontek)
prześwistany – roztrwoniony
przetacek – niewielki przetak, sitko
przetacorz – rzemieślnik robiący przetaki
przetak – przetak, sito z otokiem
przetakować – przesiewać przetakiem
przetargać – przedrzeć
przetargany – przedarty
przetargować – przedzierać
przetarty – starty aż do powstania dziury
przetkać – przetkać, uczynić drożnym
przetkany – przetkany, drożny
przeto – przeto, zatem
przetocek – sitko o drobnych oczkach, mały przetok, zob. przetacek
przetocony – przetoczony
przetoć – przetoczyć
przetok – okrągłe sito, zob. przetak
przetończyć – przetańczyć
przetorować – uczynić przejezdnym lub nadającym się do przejścia
przetorowany – uczyniony właściwym do przejścia lub przejazdu
przetrzić – przetrzeć (trza przetrzić lustro)
przetrzić się – przetrzeć się, odświeżyć się wilgotną szmatką
przetrzymać – wytrzymać
przetrzymany – wytrzymany w trudnych warunkach
przetrzymować – przetrzymywać
przetrzymywać – utrzymywać bliski kontakt, przebywać w towarzystwie
przetwierać się – otwierać często drzwi, chodząc tam i z powrotem
przetykac – urządzenie umożliwiające przetkanie czegoś

przetykać – przetykać
przetykany – taki, któremu przywracana jest drożność
przetyrlikać – przemieścić coś, turlając; potocznie roztrwonąć majątek lub stracić jakąś intratną okazję (przetyrlikał pole)
przetyrlikany – beztronsko roztrwoniony
przetyrmacony – bezmyślnie roztrwoniony
przetyrmacyć – bezmyślnie roztrwonić
przetyrmanić – jak wyżej
przetyrmaniony – zob. przetyrmacony
przeumrzeć – wrócić do życia
przewalić się – przejść z impetem, przejechać szybko, przejść tłumnie, minąć w przypadku opadów atmosferycznych
przewartować – spędzić jakiś czas na warcie, odbyć wartę
przewartowany – spędzony na pełnieniu warty
przewarzić – przegotować
przewarzony – przegotowany
przewdzić – zmienić ubranie, przebrać
przewdzić się – przebrać się
przewdzioty – przebrany
przewdziywać – zmieniać ubranie, przebierać
przewdziywać się – przebierać się
przewdziywany – przebierany
przewidywać – przewidywać
przewidzieć – przewidzieć, dużo widzieć (jużek w życiu przewidział)
przewiedzieć się – dowiedzieć się wcześniej, wywiedzieć się
przewiersyc – przedobrzyć
przewiertać – przewiercić; wierząc, zrobić otwór na wylot
przewiertany – przewiercony
przewijac – osobnik potrafiący łatwo się skręcać, akrobata
przewijany – przewijany w znaczeniu ogólnopolskim
przewijować – przewijać
przewina – wina, przewinienie
przewinonć się – dokonać przewrotu
przewionzać – przewiązać, zmienić pozycję pasącego się na łańcuchu bydła

przewionzać się – przepasać się
przewionzany – przepasany; taki, któremu zmieniono pozycję, kiedy pasie się na uwięzi (krowa przewionzano; idź przewionz bycka)
przewiynzować – przewiązywać, zmieniać miejsce uwiązanej krowy na pastwisku
przewiyś – rozmyślnie wprowadzić w błąd
przewiyś bez rozum – otumanić, wprowadzić w błąd, oszukać, skołować
przewiyś się – przeliczyć się
przewiyż – przewozić
przewiyż się – przejechać się
przewlec – przebrać bieliznę osobistą lub pościelową
przewlec się – zmienić bieliznę
przewlecony – nasunięty
przewlecynie – przebranie, czysta bielizna
przewlyc się – precyzyjnie się, przebrać się
przewłodać – pokonać coś z mozołem
przewłodany – pokonany
przewłócić się – zmieniać ubranie, ubierać się
przewodnicka – krowa prowadząca stado
przewodnicki – należący do przewodnika
przewodnik – przewodnik turystyczny
przewodzić – kierować czymś, stać na czele jakiejś grupy
przewozić – przewozić w sensie ogólnopolskim
przewoziny – odwiezienie młodej pani wraz z posagiem do domu jej męża
przewożony – przewożony
przewożyć – przeważać
przewoźnie – przeważnie
przewracać – grabiami obracać suszone siano
przewracany – wywracany
przewracarka – maszyna do przewracania siana
przewyrt – przewrót
przewyrtiony – przewrócony na drugą stronę
przewyrtnonć – przewrócić na drugą stronę
przewyrtnonć się – przewrócić się
przewyrtować się – dokonywać przewrotów

przez – bez (przez kochanie biyda wydzie-
rzyć)
przez hyby – niechybnie, na pewno
przez umiar – bez miary
przez uroku – powiedzenie mające na celu
odpędzić urok
przez ustanio – ustawicznie, bez przerwy
przeżalować – odżałować
przeżalowany – odżałowany
przeżarty – przejezdony, określenie nałogo-
wego pijaka, dziurawy (przeżarty gorceł)
przeżbywać się – przekomarzać się, sprze-
czać się
przeżdać się – wydawać się
przeże mnie – bez mojej obecności, pod
moją nieobecność (jak się gazdowało
przeże mnie)
przeżegnać – przeżegnać, uczynić nad
kimś lub czymś znak krzyża
przeżegnać się – przeżegnać się
przeżegnany – przeżegnany, pożegnany
przeżegnować – zob. przeżegnać
przeżegnować się – zob. przeżegnać się
przeżimek – o zwierzyńie urodzonej
w ubiegłym roku
przeżimować – przetrwać zimę
przeżimowany – taki, który był trzymany
w okresie zimy
przeżiombić się – przeżębić się
przeżiombiony – przeżębiony
przeżiornawy – dający możliwość zoba-
czenia
przeżiorno – rozważnie, przestronno
przeżiorność – przeżroczyłość, przejrz-
yłość
przeżiorny – przeżroczyły, przejrzysty
przeżiory – wizyta w celu zasięgnięcia
opinii
przeżiór – rozpatrzenie się, sprawdzenie
(iś na przeżiór), szpara między płazami
w tylnej ścianie domu
przeżymbić – przeżębić
przeżymbić się – przeżębić się
przeżymbiony – zob. przeżiombiony
przeżymbiynie – przeżębieńie
przeżyrać – dokonywać oglądu, z trudem
patrzeć

przeżyrać się – przegłądać się w lustrze
przeżyradelko – lusterko
przeżyradło – lustro
przeżyraný – przegłądany
przeżyrmnik – przyrząd celowniczy z otwo-
rem w środku zastępujący szczerbinę
przeżyrodko – lustreczko
przeżnać – rozpoznać, przewidzieć
przeżnany – rozpoznany
przeżpieczny – bezpieczny
przeżradzić – przegadać (nie przeżradze
cie)
przeżryć – przejeść; roztrwonić, pijąc i je-
dząc
przeżto – przez to, dlatego
przeżucie – część obuwia w miejscu
zginania się stopy
przeżuć – zmienić obuwie
przeżuty – przeżuty
przeżuwać – przeżuwać
przeżuwany – taki, który bydlę przeżuwa
w danej chwili
przeżwisko – przydomek
przeżycie – przeżycie
przeżyć – przeżyć, utrzymać się przy życiu
przeżyty – przeżyty
przeżywać – przeżywać, obrzucać wyzwi-
skami
przeżywać się – wzajemnie obrzucać się
wyzwiskami
przeżrały – przejrzały
przeżrany – przegłądnięty, przejrany
przeżreć – przejrzeć, przegłądać
przeżroczyły – przeżroczyły
przeżrodko – zwierciadełko, lusterko
przeżyrać – przegłądać, przepatrywać,
kontrolować
przeżyrany – przegłądany, kontrolowany
przi – przy
przi cuciu – reagując na bodźce, odczuwa-
jąc bodźce
przi ochocie – w dobrym nastroju
przi przodku – z przodu
przi sam wieru – charakterystyczne po-
wiedzenie potwierdzające wypowiedaną
kwestię (przi sam wieru jest tak, jakok
wej pedzioł)

przi samej ziemi – zob. **przi sam wieru**
przi zdrowiu być – cieszyć się zdrowiem,
być w dobrej kondycji fizycznej
przibacować – przypominać
przibacować se – przypominać sobie
przibacowany – przypomniany
przibawić – zaopiekować się dzieckiem
przez pewien czas
przibawiony – przez pewien czas bawio-
ny
przibić – przybić, przytwierdzić gwoźdź-
mi, uderzyć dłonią o dłoń partnera po
dojściu do porozumienia jako wyraz
zgody lub dokonanej transakcji
przibite – słowo wypowiedane po zawar-
tej transakcji
przibitka – zob. **przybitka**
przibity – przybity, przytwierdzony
gwoźdźmi
przibijać – przybijać, przytwierdzać coś
gwoźdźmi
przibiyłały – posiwiały
przibiyłeć – pojaśnić, posiwieć, zmienić
kolor przez zboże w okresie dojrzewa-
nia
przibiyrać – wzbierać (woda przibiyro),
czynić dokładkę (przibroł se kapusty),
dekorować, stroić (kónie piyknie prz-
biyrane)
przibiyrany – przybrany, adoptowany
przibliżać – przybliżać
przibliżać się – przybliżać się
prziblizony – zbliżony
prziblizyc – przybliżyć
prziblizyc się – przybliżyć się
przibocony – przypomniany
przibocyc – przypomnieć
przibocyc se – przypomnieć sobie
prziborgować – częściowo wziąć coś na
kredyt
prziborgowany – częściowo skredytowa-
ny
przibrać – zob. **przibiyrać**
przibrać se do głowy – popadać w obłąd,
odczuwać nawał dręczących myśli
przybrany – przybrany, ustrojony
przibrusić – podostrzyć

przibudować – dobudować
przibudowany – dobudowany
przibudówka – część dobudowana
przibyc – zwiększyć ilość czegoś
przibywać – zwiększać się pod względem
ilości
przicipić – dopaść, przytłamsić
przicipiony – dopadnięty
przicesać – zrobić fryzurę
przicesować – zaczesywać
przicesować się – zaczesywać się
przychmurać się – zachmurzyć się czę-
ściowo (niebo się przychmurało)
przychmurane – częściowo zachmurzone
przychmurany – trochę zasępiiony
przychodni – przybyły do wsi z zewnątrz
przychodzić – przychodzić, przybywać,
przybliżać się, pasować do czegoś
(ta mutra tutok przychodzi), przypadać
w spadku (po matce przychodzi mu tyn
kawołek)
przychodzić do roków – dochodzić do peł-
noletności
przychodzić do rozumu – oprzytomnieć,
umysłem dochodzić do czegoś
przychować – pozostawić do dalszego
chowu (tego wieprzusia przychowomy)
przychowany – pozostawiony do dalszego
chowu
przychówek – przyrost posiadanego do-
bytku
przychycić – przyłapać kogoś na czymś
(przychycił go, kie mu krod smreka),
lekkó przytwierdzić (deske ino przychy-
cził)
przychycić się – lekkó zachorować, prze-
ziębić się
przychycony – niezbyt zdrowy (jakisik je
przychycony), lekkó przytwierdzony
przycinać – docinać kawałek czegoś tak,
aby pasował do czegoś, domykać coś
energicznie
przycinany – docinany na wymiar
przcionć – dociąć na miarę, przytrzasnąć
przciongać – przyciągać
przciongany – przyciągany
przyciskać – przyciskać, dociskać

prziciskniony – przyciśnięty
przicisnoné – przycisnąć
prziciśniony – zob. prziciskniony
przicupnoné – przykucnąć
prziciynty – docięty, przytrzaśnięty (mo przyciynty palec)
prziciynzkawy – trochę za ciężki
prziciynzki – za ciężki
przicina – przyczyna
przicynek – dodatek czegoś, powód (kazdo rzecz mo swój przicynek)
przicyniać – dodawać porcję czegoś, dopowiadać coś, dorzucać coś
przicynić – dodać, dopowiedzieć
przicynić se – dodać sobie (fće se przicynić pola)
przicynka – dodatek czegoś, dobudówka
przidać – dodać
przidać sie – przydać się, być pożytecznym
przidany – dodany, charakterystyczny dla kogoś
przidatny – przydatny, pożyteczny
przidawać – dodawać
przideptać – przydepnąć
przideptany – nadepnięty
przidlubać – dłutem powiększyć otwór
przidlubować – powiększać otwór lub wycięcie
przidlubany – dodatkowo powiększony dłutem
przidlugawy – trochę za długi
przidlugi – za długi
przidrozały – taki, który lekko zdrożał
przidrożeć – zdrożeć trochę
przidurkać – przynieść coś ciężkiego, przytaszczyć, przyjść niespodzianie (przidurkali kajsi ze świata)
przidurkany – przyniesiony, przytaszczony
przidusić – poddusić
przidusony – podduszony
przidzierzony – przytwierdzony, przytrzymany
przidzierzyć – przytrzymać, przytwierdzić
przidziół – przydział, przedziałek we włośach

przifarbić – zafarbować trochę, lekko zaznaczyć krwią efekt zranienia, uderzyć mocno (telo dokazowół, cok mu przifarbiył bez kufe)
przifarbiony – podfarbowany
przifastrygować – przyszyć grubym ścięciem, uderzyć kogoś mocno
przifastrygowany – przszyty grubym ścięciem
przigadować – czynić docinki, dogadywać
przigadywać se – dogadywać sobie
prziganiać – krytykować, przypędzać bydło z pastwiska
prziganiany – krytykowany
prziganiony – skrytykowany
przигarniony – przygarnięty
przigarnoné – przygarnąć
przigarnować – przygarniać
przigasić – zmniejszyć ogień lub płomień lampy
przigasony – o zmniejszonym płomieniu, pozbawiony entuzjazmu, w nienajlepszym nastroju
przigazdować – gazdując, powiększyć majątek
przigazdować se – powiększyć swój dobytek
przigazdowany – uzyskany w wyniku gazdowania
przигłówek – szczyt łózka
przигłuchawy – nieco głuchy
przигłuchy – jak wyżej
przигnać – przypędzić bydło z pastwiska
przигnany – przypędzony
przигnić – nadgnąć
przигnity – nadgnięty
przигodać – uczynić złośliwą uwagę, poderwać (przигodoł se nicego dziywce)
przигodany – poderwany (o kawalerze)
przигodzić sie – przydarzyć się
przигon – sunące po ziemi żelazo pługa
przигrać – zagrać do tańca
przигrany – zagrany
przигroda – przegroda w skrzyni
przигrodzić – zagrodzić coś lekkim ogrodzeniem
przигrodzony – zagrodzony nietrwale

przigródka – zob. przigroda
przigryzać – przygryzać
prziwianić – przykraść coś, uderzyć mocno
prziwianiony – uderzony, ukradziony
przyjechać – przyjechać, najechać (wóz go przyjechał)
przyjechany – najechany
przujesz się – stracić ochotę na jedzenie czegoś, stracić ochotę na robienie czegoś
przyjmanie – przyjmowane komunii świętej
przyjmować – przyjmować coś od kogoś, gościć kogoś, udzielać kwatery (furt letników przyjmujom)
przyjmowany – goszczony
przyjność się – wejść w zwyczaj (zwyk się przyjón), dostać zatrudnienie (przyjónek się do roboty)
przyjorzony – bardziej oświetlony
przyjorzyć – zaświecić mocno
przykazować – przykazywać, pouczać
przyklinać – kłąć często; mówiąc, dodawać przekleństwa
przyklonąć – zakłócić niezbyt mocno
przykładać – kłaść coś na czymś, dodawać, dopowiedzieć coś od siebie do oficjalnej wersji
przykładany – dodawany; taki, z którego robi się okład
przykład – przykład, wzór postępowania
przykładka – dodatkowa deska w wozie położona pod ciężki ładunek
przykopa – rów doprowadzający wodę do młyna, tracza lub folusza
przykopać – dodatkowo dokopać
przykopany – dodatkowo dokopany
przykopować – coś dokopywać; kopiąc, przykrywać ziemią
przykopowany – dodatkowo kopany w danej chwili
przykozać – przykazać, upomnieć, pouczyć
przykozany – polecony
przykro – przykro, stromo (barz przykro góra)
przykrocać – przyjść krokiem, skracać coś
przykroncać – przykręcać

przykroncany – przykręcany
przykrość – przykrość
przykrócić – skrócić coś, ograniczyć wybyki (trza dziecko przykrócić)
przykrócony – skrócony, skarcony
przykrótkawy – trochę za krótki
przykrótki – za krótki
przykry – przykry
przykrycie – dach, okrycie, pościel
przykryć – położyć dach, nakryć
przykryncić – przykręcić
przykryncony – przykręcony, zdobyty sposobem niezbyt legalnym
przykryty – nakryty czymś, zasłonięty
przykrywać – przykrywać, kłaść dach na budynku
przykrywać się – okrywać się
przykrywadło – przykrycie, kapa, obrus
przykrywany – nakrywany
przykrywka – przykrywka
przykrzyć się – przykrzyć się
przykupić – dokupić coś
przykupiony – dokupiony
przykurzić – sypnąć śniegiem
przykurzony – przysypywany śniegiem
przykurzować – przysypywać padającym śniegiem
przyłatować – przylatywać
przylecieć – przylecieć
prziłoć – dolać płynu, zbić, uderzyć (prziłoł mu piynściom)
prziloty – dolany
przilywać – dolewać
przilaz – otwór w powale stodoły, przez który ładuje się siano
przilotać – przyszyć łatę, uderzyć
przilotany – uderzony, załatany
prziłozony – nałożony (prziłozony mo plojster)
prziłozyc – dodać (dołek mu monki i przilożyłek grul), uderzyć
prziłozyc se – dołożyć sobie
przimarzniony – przemarznięty
przimarznoné – przemarznać
przimarzować – przymarzać
przimascony – lekko wybrudzony, trochę zatłuszczony

przimaścić – uderzyć mocno, trochę zbrudzić, lekko zatłuścić
przimitwać się – przyczepić się, przyplątać się
przimitwany – przyczepiony
przimiysać – pomieszać od czasu do czasu
przimiysany – trochę pomieszany
przimiysować – mieszać co pewien czas
przimirzać – lekko zamarzać, twardeńco pod wpływem mrozu
przimirzony – trochę niedożywiony
przimirzyć – lekko przygłodzić
przimrozek – przymrozek
przimurować – domurować coś do istniejącego muru, zamurować coś
przimurowany – domurowany
przymus – przymus
przymusać – zmuszać
przymusany – zmuszany
przymusić – zmusić
przymusony – zmuszony
przymusowo – przymusowo
przinaglić – ponaglić
przinaglować – ponaglać
przinaglony – ponaglony
przinajonć – dodatkowo zatrudnić kogoś do wykonania określonej pracy
przinajnty – zatrudniony
przinapity – podpity
przinawrócić się – powrócić na właściwą drogę, poprawić się
prziniewolić – zmusić, zniewolić
prziniewolić się – zmusić się
prziniewolony – zniewolony
prziniys – przynieść
przinoleżeć – przynależeć
przynosić – przynosić, spowodować coś (ino byde nom przynosi)
przynosony – przynoszony
prziobiecać – obiecać, przyrzec
prziobieczany – obiecany
prziodzioc – ubrać coś, dostąpić jakiegoś dopustu
prziodzioc się – nałożyć wierzchnie ubranie
prziodzioty – ubrany
prziodziywać – ubierać wierzchnie ubranie

prziodziywek – ubranie, przyodziewek
prziorać – w czasie orki naruszyć granicę pola, przykryć coś skibą
prziparty – zamknięty
przipaś – przypadać (mo mu przipaś cworoto cynść)
przipatrzeć się – przyglądać się
przipatrzować się – przyglądać się
przipawynzować – zamocować pawonzem (zob. pawonz)
przipawynzowany – wóz posiadający zamocowany pawonz (zob. pawonz)
przipedziały – dopowiedziany
przipedzieć – dopowiedzieć coś
przipić – popić w czasie jedzenia (dej co przipić, bo te grule barz suche), powiedzieć coś uszczypliwego
przipiecek – nalepa, przestrzeń między piecem i ścianą
przipijać – popijać, jedząc
przipinać – przypinać
przipinka – drążek mocowany na środku wozu celem jego wzmocnienia
przipionć – przypiąć
przipionć się – przyczepić się
przipiyny – przypięty
przipodek – przypadek, zdarzenie
przipolić – uderzyć mocno, odpalić od kogoś papierosa (przipol mi, bo ni mom śwabli)
przipolony – przypalony
przipominać – przypominać
przipomnieć – przypomnieć
przipor – jeden z dwóch rozporków w portkach
przipora – kłapa z przodu góralskich spodni
prziporek – zob. przipor
przipory – rozcięcia z przodu góralskich portek
przipowiadać – przykazywać
przipowiestka – powiedzonko, przypowiaстка
przipór – rozpór w góralskich portkach, zob. prziporek
prziprawiać – przyprawiać, przymocowywać coś

przyprawiany – taki, który jest przymocowywany
przyprawić – przypawić, przymocować
przyprawiony – przymocowany
przyprzeć – ulec częściowemu zwiędnięciu
przyp przonka – chwilowe sprzęgnięcie dwóch koni
przipsuty – nadpsuty
przipuchniony – spuchnięty trochę
przipuckać – uderzyć kogoś
przipucony – przygnieciony
przipuczyć – przygnieść
przipusany – nadpleśniały
przipuseć – pokryć się lekko pleśnią
przirdzewiany – trochę pokryty rdzą
przirdzewieć – częściowo zerdzewieć
prziroda – przyroda
przirodny – przyrodni, samorodny
przirodzynie – przyrodzenie
przirykać – wabić jelenie rykiem
prziryktować – przyszykować
prziryktować się – przyszykować się
prziryktowany – naszykowany
przirezinać – przycinać
przirezniiony – docięty
przireznonć – dociąć, uderzyć kogoś
przirezond – przyrząd, narzędzie
przirezynany – docinany
przisadzić – zostawić cielę do chowu
przisadzić się – przygotować się do wysiłku fizycznego (przisadził się i dźwignon)
przisadzisty – określenie osobnika niskiego i krępego
przizam Bogu – rodzaj przysięgi
przizam Bohu – jak wyżej
przisanować – zaoszczędzić coś, zadbać o coś (te porteckie chłopce przisanuj se)
przisanowany – zaoszczędzony, zadbany
prziscykniony – boleśnie przygnieciony
prziscyknonć – boleśnie przygnieść (prziscyknon se palec dźwierzami)
prziscykować – boleśnie przygniatać
przisiadać – napadać
przisiadany – taniec zbójnicki
przisiadować się – przysiąść się od czasu do czasu

przisedniony – taki, który się przysiadł
przisednonć – przysiąść, usiąść na czymś, opanować coś; wziąć coś, traktując jak swoje; zagarnąć coś (przisedł cały majontek)
przisednonć się – przysiąść się
przisedł – przysiadł
przisionga – przysięga
przisionga na Pańskom wierze – przysięga na Chrystusa
przisionga na starom wierze – przysięga na matkę i mleko ssane z jej piersi
przisionga na ślebode – przysięga na wolność
przisionga zbójnicko – przysięga na zbójnicki honor i własną krew
przisiongać – przysięgać
przisiongany – zaprzysiężony; taki, który złożył przysięgę
przisiynzny – urzędnik gminny w okresie galicyjskim, ławnik, pomocnik wójta
prziskniono krowa – krowa tracąca mleko
prziskniony – podsuszony, podeschnięty
przisknonć – uschnąć częściowo
prziskródlić – zasypać ziemią ziarno podczas bronowania
prziskródłony – zasypany w czasie bronowania, zabronowany
prziskwarzyć – podprażyć
przislabniony – zesłabnięty
przislabnonć – zesłabnąć pod wpływem wysiłku
przislabować – opaść z sił pod wpływem wieku lub choroby
przislodzić – dosłodzić
przislodzony – dosłodzony
przislowie – przysłowie, charakterystyczne powiedzenie zawierające jakąś mądrość
przismarować – uderzyć mocno, przyjąć skądś nagle
przismarowany – trochę posmarowany
przismozka – zasmażka
przismolić – zbrudzić smołą, mocno uderzyć
przismyndniały – pachnący spalenizną, zbyt przysmażony
przismyndniony – jak wyżej

przismyndonć – przejść zapachem spalenizny podczas smażenia
przismyndziały – zob. przismyndniały
przismyndzić – przypalić
przismyndzić się – przypalić się
przisdzać – pozostawiać cielę do dalszego chowu, dosadzać czegoś (przisdzająm grul)
przisdzać się – zbierać w sobie siłę, czyniąc wysiłek fizyczny
przisdzany – taki, który chowa się, ponieważ został wcześniej pozostawiony do chowu
przisdzić – wyrokiem sądowym przyznać coś komuś
przisdzony – przyznany wyrokiem sądu
przispobić się – przygotować się
przispobiony – odpowiednio przygotowany
przisprowy – upośledzony trochę na umyśle
przisprowy – jak wyżej
przistrać – zbagatelizować całkowicie, ubliżyć komuś
przistrany – zbagatelizowany
przystać – przystać (przystał ku nim), zgodzić się (przystaje na tom zapłate)
przystajać – pasować, przystawać, zgadzać się, zatrzymywać się w czasie ruchu (juz je stary i co troske przystaje)
przystanek – przystanek
przystanonć – przystanąć, zatrzymać się
przistarzały – podstarzały
przistarzeń się – postarzeń się, podniszczyć się pod wpływem czasu
przistawiać – dostawiać, dobudowywać
przistawiać się – szukać sprzeczki
przistawiany – taki, który jest do czegoś dostawiany, dobudowywany
przistawić – przystawić (przistawić trza grabine), dobudować (pasuje przistawić stodółke)
przistawić się – postawić się komuś, zaczepiać kogoś
przistawiony – dobudowany
przistompic – przystąpić, nadeprnąć
przistompiony – nadeprnięty

przistrojać – przyozdabiać
przistrojić – dostroić, przyozdobić
przistrojić się – przybrać się
przistrojony – przyozdobiony, wystrojony
przistympowac – drąg służący do docieskania snopka lnu podczas tłuczenia
przistympować – nadeptywać
przysuć – dosypać, zasypać
przisyty – dosypany, zasypany
przysusać – przestawać się doić
przysusorka – owca tracąca mleko
przysusyć – doprowadzić do przestania dawańia przez krowę mleka
przyswojić – obłąskawić, oswoić
przisyć – przyszyć
przisyty – przyszyty
przysykować – przyszykować
przysykować się – przyszykować się, przygotować się
przysykowany – przyszykowany, uszykowany
przysypać – przysypać
przysypyany – przysypyany
przysypować – przysypywać coś czymś, dosypywać czegoś
przysypowany – przysypywany
przysywać – przyszywać
prziś – przyjść
prziś do bydy – wpaść w kłopoty, podupaść na zdrowiu
prziś do grzychu – zgrzeszyć
prziś do roków – stać się pełnoletnim
prziś do sie – odzyskać świadomość, zregenerować się
prziś do siyly – stać się silnym, dojrzeć
prziś na rozum – wpaść na pomysł
prziś na um – jak wyżej
prziś o (cosik) – coś utracić, ponieść w czymś stratę (czybys fciol prziś o majontek?)
prziśnić się – pojawić się we śnie
prziśpiywać – zaśpiewać góralską śpiewkę
prziśpiywka – krótka piosenka, której słowa niosą pewną mądrość
prziśpiywować – śpiewać prziśpiywki
prziśporować – zaoszczędzić
prziśrubować – przymocować śrubą

- prziśrubowany** – zamocowany śrubami
prziśrynić – oszronić, lekko pokryć szronem
prziśrynić się – pokryć się szronem
prziśryniony – pokryty szronem
prziśwajsować – przyspawać
prziśwajsony – dospawany
prziświacować – potwierdzać czyjąś rację
prziświacyć – poświadczyć, potwierdzić czyjąś rację
prziświadcony – poświadczony, potwierdzony
prziświycić – oświetlić
prziśluc – przyśluc; przygnieść, uderzając czymś
prziślucy – przyśluczony
prziślusnonć – przytyć
prziślusniomy – bardziej tłusty
prziślusnioty – jak wyżej
prziśtomność – przyśtomność w znaczeniu ogólnopolskim, obecność
prziśtomny – przyśtomny, świadomy
prziśtruć – podtruć
prziśrutry – lekko struty
prziśrzepać – przyrzucić coś czymś
prziśrzepany – przyrzucony
prziśrzepować – przyrzucać coś czymś
prziśtulać – przytulać
prziśtulać się – przytulać się
prziśtulanie – przytulanie w sensie ogólnopolskim
prziśtulić – przytulić
prziśtulić się – przytulić się
prziśtulijo – określenie kobiety lubiącej się tulić, chwast pnący się wokół innych roślin
prziśtulony – przytulony
prziśtychnonć – nieco stęchnąć
prziśtykać – dotykać, czynić przytyk
prziśwara – przywara, zła cecha, wada, kawałek jedzenia przywarty do ściany naczynia
prziśwarty – przymknięty
prziśwarzić – doprowadzić do przywarcia potrawy do dna garnka w czasie gotowania, złączyć rozżarzone kawałki żelaza
prziśwarzony – taki, w którym przywarła gotowana potrawa, zespolony na drodze piekania
prziśwdzioc – ubrać coś na siebie
prziśwdzioty – ubrany wedle upodobania
prziśwdziywać – ubierać coś często na siebie
prziświonzać – przywiązać
prziświonzany – przywiązany
prziświonzować – przywiązywać
prziświonzowany – przywiązywany
prziświtać – powitać
prziświtać się – przywitać się
prziświtany – powitany
prziświynzować – przywiązywać
prziświynzowany – przywiązywany
prziświyrać – przymykać
prziświeś – przyprowadzić
prziświyż – przywieźć
prziświyż się – przyjechać pojazdem
prziśwlecony – przywleczoney
prziśwlyc – przywlec
prziśwlyc się – powoli przyjść z trudem, powoli przyjechać z trudem
prziśwodzić – przyprowadzać
prziśwołać – zawołać, poprosić o przyście
prziśwołany – zawołany; taki, który przyszedł, bo był wołany
prziśwozić – przywozić
prziśwozony – przywożony
prziśwreć – przykleić się w czasie gotowania
prziśwrety – osadzony w czasie gotowania
prziśwrzić – przymknąć
prziśwykać – przyzwyczajać się
prziśwykniony – przyzwyczajony
prziśziór – baczenie, nadzór
prziśziór mieć – mieć baczenie
prziśziyrać – nadzorować, baczyć, doglądać
prziśziyrać się – przyglądać się czemuś
prziśziyrany – doglądany, nadzorowany, pilnowany
prziśznać – przyznać
prziśznać się – przyznać się, wyznać coś
prziśznajać się – przyznawać się
prziśznawać się – jak wyżej
prziśzowojnować – zamocować drzewo na wozie, opasując go łańcuchem dociąganym zawojną

przizuć – przymocować but do nogi
przizuty – przymocowany do nogi
przizuwać – przymocowywać but do nogi
przizuwany – mocowany do nogi
przizwyczajać się – przyzwyczajając się
przizwyczajić się – przyzwyczajając się
przizwyczajony – przyzwyczajony
przizyniać się – wchodzić poprzez ożenek do rodziny lub środowiska
przizynić się – żeniąc się, wejść do rodziny lub środowiska
przizyniony – taki, który przez ożenek wszedł do rodziny, wżeniony
przizrzeć – doglądnąć, przyjrzeć
przizrzeć się – przyjrzeć się
przizryć – zob. przizrzeć
przizryć się – zob. przizrzeć się
przodek – przód czegoś, front, przodek rodowy
przodkiem – przodem, na przedzie
przodkować – iść na przodku, przewodzić
przodować – jak wyżej
przodownica – pierwsza owca w stadzie, owca przewodnicząca, łania lub locha prowadząca stado
przodujonco – przewodząca stadu
przondziel – przęślica
przondka – prządka; kobieta, która przędzie len
przondki – przędzenie zbiorowe lnu, kobiety, które przędą
przonś – prząść
przontać – sprzątać, porządkować, zbierać
przontany – sprzątany
przód – przód w znaczeniu ogólnopolskim
przódek – przód, przodek
przódy – przedtem, wpierv, weześniej, wprzód
przodzi – jak wyżej
przódziej – jak wyżej
przy czasie – w ciąży (o kobiecie), w wolnej chwili, w porę, we właściwym czasie
przy farcie – mieć powodzenie
przy piniondu być – mieć gotówkę (cłek przy piniondu)
przy pinionzkak być – jak wyżej
przy samyj dusy – forma przysięgi

przy samyj ziemie – rodzaj zaklęcia, forma przysięgi
przy widzu – na oczach
przybacować – przypominać
przybacowany – przypomniany
przybić – przybić, uderzyć dłonią w dłoń drugiej osoby, z którą dokonuje się transakcji
przybiór – strój, ozdoba, przybranie
przybitka – wołokowy lub tekturowy korek oddzielający proch od śrutu w naboju
przybiyrać – przyjmować więcej czegoś (obowiązków, ziemi)
przybiyrać do głowy – zaprzętać umysł, bić się z myślami
przybiyraný – dokładany
przyblakniony – lekko wyblakły, pożółkły
przyblynda – przybłąda
przybocny – boczny
przybudować – zob. przibudować
przybudowany – dobudowany
przybudówka – dobudówka, zob. przibudówka
przybrać – dołożyć, ubrać, adoptować, zwiększyć stan
przybrać se do głowy – zwariować, odejść od zmysłów
przybrać się – ubrać się
przybrаница – adoptowana córka
przybraniec – adoptowany syn
przybrany – adoptowany, dodatkowo dobrany
przybys – przybysz
przybysowy miesioncek – styczeń
przybyśni – przybywający, przyjezdny
przyciać – wypatrzeć okazję
przyciać się – przyciać się, ukryć się w zasadzce
przycajony – przyczajony, ukryty w zasadzce
przycapić – złapać, dopaść
przycapierzony – złapany, dopadnięty
przycapierzyc – przyłapać, siedząc w zasadzce
przycapiony – zob. przycapierzony
przycatować – zob. przycapierzyc
przycatowany – przyłapaný z zasadzki

przycepa – przyczepa
przychlebić się – przypodobać się
przychować – zwiększyć stan inwentarza
przychowany – będący w posiadaniu
w rezultacie prowadzonej hodowli
przychówek – zob. przychówek
przychwolić – pochwalić
przychwolony – pochwalony
przyciasnawy – trochę ciasny
przycieś – najniższa belka w ścianie, belka
spodka
przycióng – przyciąganie
przycubić – przysiąść, dopaść, przygnieść
przycup – przysiad
przycupniony – przykucnięty
przycupnonć – przykucnąć, przysiąść,
przygnieść
przycupnyny go dopusty – przysiadły go
nieszczęścia
przycyna – przyczyna
przycynek – przyczynek
przycyniać – dodawać coś
przycyniany – dodawany
przycynić – dodać coś
przycyniony – dodany
przydać się – przydać się
przydalekawy – za daleko, bardzo daleko
przydaleki – zbyt daleki
przydaleko – za daleko, bardzo daleko
przydeptować – przydeptywać
przydeptowany – deptany, przydeptywa-
ny
przydługaśny – bardzo długi, za długi
przydługawy – jak wyżej
przydługi – za długi
przydługować – wydłużać
przydłużony – wydłużony
przydłużyć – wydłużyć
przydować – przyduścić
przyduzawy – trochę za duży
przydybać – złapać kogoś na gorącym
uczynku (przydyboł go, kie chowoł),
przybyć
przydybany – złapany
przydział – przydział
przydzwołyństwo – przyzwolenie
przydzwierny – odzwierny

przyfalić – pochwalić, potaknąć, przytak-
nąć
przyfolony – pochwalony
przyfurgać – przyfrunąć
przygadować – dopowiadać, dorzucać
przygana – zarzut
przyganiać – wykazywać wady, robić za-
rzuty
przyganiany – przypędzany, krytykowa-
ny
przyganić – zrobić zarzut
przygasić – stłumić częściowo ogień
przygasnonć – przygasnąć
przygasony – palący się niepełnym pło-
mieniem
przygasować – przygaszać
przygazdować – powiększyć swój majątek
przyginać – zginać, nachylać, dawać cięż-
ką robotę do wykonania
przyginać się – nachylać się, ciężko pra-
cować
przyginany – zginany, poddany ciężkiej
pracy
przygluchawy – osobnik o przytępionym
słuchu
przygluchy – jak wyżej
przyglup – określenie osobnika niezrów-
noważonego, zob. ogłup
przyglupi – głupkowaty
przyglupieć – zgłupieć
przygluptawy – trochę głupi
przygluptok – osobnik niezrównoważony
przygluszyć – przygłuszyć, ogłuszyć na ja-
kiś czas
przygnać – przypędzić, wrócić z bydłem
z wypasu
przygnany – przypędzony
przygodać – przygadać
przygorście – obie ręce złożone w garść
przygorśnie – jak wyżej
przygorść – garść
przygorztek – jak wyżej
przygorzka – jak wyżej
przygotować – przygotować
przygrubawy – trochę za gruby
przygrywać – przygrywać
przygrzoć – zagrzać

przygrzoty – podgrzany
przygrzywać – podgrzewać, przygrzewać
przygrzywany – podgrzewany
przygrzarny – rozmówny
przyhamować – trochę zahamować
przychodny – mający wygodne dojście
przychodować – dochować się, dorobić się
przychodzić – przychodzić
przychodzony – przyniszczony
przychód – dostęp, dojście
przyjednac – zjednany pomocnik
przyjednać – przybrać na towarzysza lub współpracownika, zaangażować
przyjechać – przyjechać
przyjeść się – znudzić się, uprzykrzyć się
przyjma – belka łącząca
przyjńście – przyjście
przyjńś – przyjść
przyjocielski – przyjacielski
przyjocielstwo – pokrewieństwo
przyjociyl – przyjaciel
przyjonć się – podjąć pracę (przyjon się do roboty), wejść w zwyczaj (tyń zwyk się przyjon), wzrosnąć
przyjożność – życzliwość
przyjożń – zob. przyjożność
przyjś – przyjść, wypaść, wydarzyć się
przyjś do bydy – popaść w biedę
przyjś do gwary – dojść do głosu
przyjś na byde – zob. przyjś do bydy
przyjś na rozum – dorozumieć się
przyjś o rozum – zwariować
przyjś o zdrowie – stracić zdrowie
przyjś o życie – stracić życie
przyjymny – przyjemny
przyjynty – przyjęty
przyjydzac – przyjeżdżać
przykieryndać się – przywlec się
przyklepać – skończyć zawarcie jakiejś umowy
przyklepany – poklepany, potwierdzony uderzeniem dłoni
przyklynkać – klękać na jedno kolano
przyklynknonć – ukłęknąć na jedno kolano
przykładać – zob. przikładać
przykładać do myśli – dopuszczać myśl

przykładać – skłamać nie w złym zamiarze
przyklamany – uzyskany kłamstwem
przykłać – zesłać
przykazować – dawać przestrogi
przykopa – sztuczna odnoga rzeki lub potoku doprowadzająca wodę do młyna
przykora – przykrość
przykorować – dokuczać
przykoz – nakaz, rozkaz
przykozać – nakazać, rozkazać
przykozanie – przykazanie
przykozany – napomniany, wydany jako nakaz
przykozować – pouczać, napominać
przykraść się – podkraść się
przykryć się – okryć się do snu
przykryty – okryty, posiadający dach (budynki przykryty)
przykuć – przykuć, przymocować
przykupić – dokupić
przykurzować – zob. przikurzować
przykurzyć – napadać śniegu, odpalić papierosa lub fajkę
przykuśtykać – przykuszykać
przykwalieć – pochwalić, przytaknąć
przykwalować – potwierdzać, przytakiwać
przykwolić – przytaknąć
przykwolony – akceptowany, będący rezultatem wcześniejszej rady
przylasek – zagajnik obok większego lasu
przylecieć – przybiec
przylegać – przygniatać
przyletnieć – podgrzać (przyletnieć grule)
przyletniony – lekko podgrzany, ciepły
przylisać się – podlizywać się, łaścić się
przylisony – taki, który się przylisał
przylisyć się – przylasić się
przylýwać – dolewać czegoś
przylýżć – przyjść
przylapać – dopaść, uchwycić
przylapany – dopadnięty, pochwycony
przylaz – zob. przilaz
przylazić – przychodzić
przylóić – zbić kogoś, uderzyć
przylóć – cofnięcie ściany szopy w głąb w stosunku do jej licowej ściany

przyłotać – sprać, zbić, doszyć łatę
przyłotany – połatany
przyłoz – wejście w stodołę na boisko
(zob. boisko)
przyłożony – będący pod czymś
przyłożyć – uderzyć, przyłożyć
przyłożyć się – solidnie zabrać się do czegoś
przymiyrzać – porównywać
przymiyrzany – planowany
przymiysć – zamieść
przymokać – przybywać (o dniu)
przymowiać – przygadywać
przymowiać się – wpraszać się, przymilać się w rozmowie
przymówić się – posprzeczać się, pokłócić się
przymreć – przymierać
przymrugać – przywołać, mrugając
przymusać – przymuszać
przymusany – zmuszany
przynadwyrzynony – mający nadszarpięte zdrowie, sterany ciężką pracą
przynadwyrzynić się – nadwyrężyć się
przynajonć się – nająć się do pracy
przynapić się – popić sobie, podchmielić sobie
przynapijać – popijać
przynapity – podpity, podchmielony
przynapsuć – nadpsuć, uszkodzić trochę
przyndować – prażyć od czasu do czasu, prażyć zarobkowo
przyndzidło – stojak używany podczas przędzenia lnu
przyndzionko – zwój przędzy
przyndzo – przędza
przyniewolić – zmusić, zniewolić
przyniewolony – zmuszony
przyniysć – przynieść
przynślica – zob. przyndzidło
przynosić – przynosić, donosić
przynta – sprzęt, narzędzia
przynuka – zachęta
przynukać – zachęcić
przynukany – zachęcony, ponaglony łągodnie
przynynąć – przynęcić, przywabić

przyńście – przyjście
przyobiecać – obiecać, dać obietnicę komuś
przyobiecany – obiecany
przyoblecenie – ubranie, odzienie
przyoblykać – nałożyć ubranie, ubrać, założyć bieliznę pościelową
przyobrazynie – wyobrażenie
przyodziewek – ubranie grubsze
przyodzioć – ubrać, dostąpić jakiegoś dopustu (syćkie bydy go przyodzioły)
przyodzioć się – zarzucić ubranie
przyodzionko – liche ubranko
przyodzioły – ubrany
przyodzyw – odzienie
przyodzywa – jak wyżej
przyodzywać – wkładać na siebie
przyodzywek – zob. przyodzywa
przyorać – przykryć coś skibami ziemi
przyorany – przykryty skibami
przyoscyndzić – zaoszczędzić, oszczędzić trochę
przyoscyndzony – zaoszczędzony
przypasować – dopasować do figury
przypasowany – dopasowany
przypatrzować się – przyglądać się
przypedzieć – dorzucić w rozmowie, wtrącić w rozmowę
przypiecek – występ przy piecu, na którym siadano
przypiecnik – zagłębienie w piecu
przypirgnonć – przysypać (o śniegu)
przypiyrhnonć – jak wyżej
przypiyrsać – przyprószyć
przypiyrsek – niewielki śnieg
przypodek – przypadek
przypodhlebiać – przypodobać
przypodhlebiać się – starać się przypodobać
przypodhlebić – przypochlebić
przypodhlebić się – przypodobać się
przypolić – nadpalić coś
przypolić się – mieć stan zapalny płuc
przypolony – przypalony, mający stan zapalny płuc
przypoednie – południe
przypolnica – boginka leśna

przypowiodka – powiedzonko, opowieść, bajka
przypowioŝtka – opowiadanie, przysłowie
przyprazony – przysmażony
przyprazyć – przysmażyć
przyprostawy – prosty, gburowaty
przyprozka – zasmażka, coś, co jest przy-
smażone (przyprazone)
przyprósyć – przyprószyć
przyprużyć – przyrumienić na blasze
przypucony – przygnieciony
przyrucyć – przygnieść
przyrustnica – krawędziak przymocowa-
ny do wierzchu krokwi celem złagodze-
nia spadku dachu
przyruścić – zwiększyć dopływ (przyru-
ścić wody do przykopy; krowa przyru-
sco mlyko do cycków)
przyptać – doprosić do pomocy
przyptać się – wprosić się
przyptany – doproszony
przyredykać się – przypędzić owce,
przyjść
przyrobić – dołożyć coś do tego, co się
posiada
przyrodzynie – przyrodzenie
przyród – usposobienie, charakter
przyrucać – dorzucać, przydzielać
przyrucić – dorzucić, narzucić
przyrucić się – przykryć się
przyrucony – dorzucony, znajdujący się
pod narzucanymi rzeczami
przyrzyc – przyrzec
przysalać się – przyplątać się do szalasu
przysam Bohu – przysięgam Bogu (rodzaj
przysięgi, a także zaklęcia), zob. przisam
Bohu
przysilać – przymuszać
przysilany – przymuszany
przysiołek – przysiółek
przysionga na pastyrski zokon – przysię-
ga na pasterskie prawa
przysiongać – przysięgać, zob. przysiongać
przysionść – zagarnąć, stłamsić kogoś
przysiylić – przymusić
przysiyngać – przysięgać
przysiyngać krzywo – krzywoprzysięgać

przysiyngany – zaprzysiężony
przysiyzny – ławnik
przyskoczyć – doskoczyć
przyskrzynić – przyłapać kogoś, dopaść
kogoś
przyskrzyniony – złapany
przyslabieć – osłabnąć
przyslabniony – osłabiony, opadły z sił
przyslabnonć – zob. przyslabieć
przysługa – przysługa, wyświadczona
uprzejmość
przysłup – konstrukcja, w której dach spo-
czywa na słupach
przysłużyć się – przysłużyć się
przysmażyć – przysmażyć
przysondzić – zasądzić
przysondzony – zasądzony
przysporzyć – zwiększyć liczbę czegoś
przysposobić – adoptować
przysposobiony – odpowiednio przygoto-
wany do czegoś, adoptowany
przyspować – przyspawać
przyspowany – przyspawany, dospawany
przystać – zgodzić się na coś
przystajać – przystawać, wypadać, być
odpowiednim, być dopasowanym
przystanonć – przystanąć
przystarawy – trochę stary
przystarzyć się – postarzyć się
przystawiać się – zalecać się
przystoć – przystać
przystompic – przystąpić
przystompiony – nadeptnięty
przysrzec – spostrzec, przyczatować
przysrzec się – zacząć się
przysrzyłać – wyregulować przyrządy
celownicze w broni
przystymp – dostęp
przyswyndnonć – przypalić się podczas
gotowania
przyswyndzić – przypalić coś podczas go-
towania
przyswyndzony – przypalony, pachnący
spalenizną
przysyć – przyszyć
przysykować – przyszykować, przypro-
wadzić

przyszykowany – przyszykowany
przysyłać – przysyłać w znaczeniu ogólnopolskim
przyścianek – przybudówka do ściany domu
przyść – przyjść
przyślubić – przyrzec
przyśmiał – żart
przyśmiały – drwina, prześmiewanie
przyśmiały – żartobliwie prześmiewanie
przyśnić się – przyśnić się
przyśpiesnik – przyspiesznik, czyli urządzenie umożliwiające lekkie spuszczenie spustu w broni myśliwskiej
przyśpilić – przyszpilić, postawić komuś zarzut trudny do wytłumaczenia się
przyśpilony – przyszpilony, przyciśnięty do muru
przyśpiwka – przyśpiewka, krótka piosenka regionalna
przyśporować – trudząc się, coś zdobyć
przyśporowany – zdobyty, uzyskany w wyniku pewnych zabiegów
przyśtukować – przysztukować
przyśtukowany – dopasowany
przyśturzyć – przyprzeć
przyśtych – belka, do której przybita jest tzw. strzeźnica (zob. strzeźnica)
przyświacy – wypada; coś, co dobrze świadczy
przyświadczyć – przyświadczyć, poświadczyć, potakiwać
przytarasić – przygnieść
przytarasony – przygnieciony
przytargać – przynieść coś ciężkiego
przytargany – przyniesiony z trudem
przytkać – przytknąć, przysłonić (przytkoj loch)
przytkany – przysłoniony
przytocony – przytoczony
przytoczyć – przytoczyć
przytomny – przytomny, mający świadomość
przytononć – przyplnąć (przyjedź chłopce, przyjedź, albo przyton wodom)
przytowarzyszyć się – przyłączyć się w charakterze towarzysza

przytrefić się – przytrafić się
przytrafunek – przypadek, traf, przygoda, okazja
przytrefunek – jak wyżej
przytrocony – przytoczony
przytroczyć – przymocować postronkami
przytrzymać – potrzymać coś; trzymając, unieruchomić
przytulijo – roślina przytulia z rodziny marzanowatych
przytupować – potupywać
przytwierdzać – potwierdzać, potakiwać
przytwierdzić – potwierdzić, przyznać rację, przymocować
przytykać – zatykać, przymykać, dopuszczać do siebie myśl
przytykany – zatykany
przytykować – czynić komuś przytyk
przytympić – lekko zatępić
przytympiony – trochę zatępiony
przyucony – przyuczony
przyuczyć – przyuczyć
przyuczyć się – przyuczyć się
przyuwożyć – zauważyć
przywałować – przywalać
przywałowany – taki, na którego są rzucać inne przedmioty
przywara – odrobina czegoś, co przywarło do naczynia podczas gotowania; coś, co się przykleiło
przywidziany – urojony, wydający się
przywidzieć się – uroić się, wydać się
przywieśnie – przedwiośnie
przywilejo – przywilej, oznaka
przywilijo – jak wyżej
przywionzać – przywijać
przywionzany – przywiązany
przywitać – przywitać w znaczeniu ogólnopolskim
przywitany – powitany
przywiyść – nakłonić, przyciągnąć do czegoś
przywiyrać – przymykać, przywierać do czegoś, przylegać
przywiyżyć – przywieźć
przywlecony – przywleczony
przywlyć – przywlec

przywłoszyć – przywłoszczyć
przywabić – przywabić, zwabić
przywabiony – zwabiony
przywodzić – sprowadzić, przyprowadzić
przywolić – przyzwolić, wyrazić zgodę, woleć
przywalić – uderzyć kogoś, zwalić coś na kogoś
przywołać – wołając, spowodować czyjeś przyjście
przywóz – przywiezienie
przywręć – przylgnąć do garnka w czasie gotowania
przywrzeć – przymknąć, przycisnąć, przylgnąć
przywycka – nawyk, przyzwyczajenie
przywyk – jak wyżej
przywykniony – przyzwyczajony
przywyknąć – przywyknąć
przyzdrwić – zadworować (Jasiek przyzdrwił z Hanki)
przyzarobić – zarobić dodatkowo
przyzarobiony – zarobiony dodatkowo
przyzdając – dopasować, dobrać
przyzdajany – dobrany, upiększony, przybrany
przyzgrzybiać się – garbić się
przyzgrzybiany – przygarbiony, pomarszczony, postarzały
przyzgrzypniony – zmuszony okolicznościami
przyzgrzypnonąć – zobowiązać, zmusić
przyziombić – ochłodzić
przyziombić się – ochłodzić się
przyziombiony – chłodniejszy, zimniejszy niż był
przyziorny – staranny, doglądający
przyziyrać – pilnować, doglądać
przyznając się – przyznawać się, potwierdzać pokrewieństwo lub znajomość
przyzwać – przywołać
przyzwany – przywołany
przyzwolić – pozwolić
przyzwolony – dozwolony
przyzwolyństwo – pozwolenie, przyzwolenie
przyzywać – przyzywać, wzywać

psceli – pszczeli
pscelorka – pszczelarstwo
pscelorz – pszczelarz
pscelorzić – hodować pszczoły, uprawiać pszczelarstwo
pscelorzować – jak wyżej
pscoła – pszczoła
psi – należący do psa
psi grzyb – grzyb niejadalny
psiarczyk – chłopiec przy psach, rakarz
psiarnio – psiarnia
psica – suka
psie mięso – rodzaj przekleństwa, niepochlebne określenie
psiekrwić – kłąć
psiewiara – drobne przekleństwo
psina – piesek
psinco – byle co, nic ważnego, figa (dostaniesz psinco)
psince – odchody psa
psio kudła – określenie osobnika cechującego się złym nawykiem, zła cecha
psiocycić – wygadywać
psiodusa – powiedzenie, drobne przekleństwo (psiodusa, nie powiedło się)
psiołowiec – niepochlebne określenie osobnika
psiokość – rodzaj drobnego przekleństwa
psiokrew – przekleństwo
psiokrować – kłąć
psiokrynć – łagodne przekleństwo
psiokula – łagodne przekleństwo, określenie niesforemego dziecka
psiomac – łagodne przekleństwo
psior – grzyb niejadalny
psiora – psia trawka, kiepska trawa na górskich halach, trawa bliźniczka wyprostowana
psiorczyk – rakarz
psiorek – zob. psior
psiorka – zob. psiora
psiorz – osoba lubiąca psy, osoba posiadająca kilka psów
psiowiara – przezwisko, rodzaj drobnego przekleństwa
psisko – psisko w znaczeniu ogólnopolskim

psocić – psocić, padać długotrwale
psota – zła pogoda, niepogoda, figiel, określenie dziecka, które psoci, psotnik
psotny – lubiący psocić
psowy – zob. psi
psotrag – psotrag
pstrycka dać – dać komuś nauzkę
pstrykac – potoczne określenie fotografa
pstrykać – pstrykać, wydawać charakterystyczny odgłos pstrykania
pstrykać na nosie – bimbać sobie, lekceważyć
pstrykadło – potoczne nazwanie aparatu fotograficznego
psuć – psuć, niszczyć coś
psuć się – psuć się w znaczeniu ogólnopolskim
psuj – osobnik, który psuje coś
psuja – jak wyżej
psujorz – jak wyżej
psuty – psuty, niszczone
psykać – wydawać charakterystyczny odgłos „pss!”; ostrzegać, psykając; odgłos spalania się zamkniętego prochu
psykanie – ostrzeganie
pszenica – pszenica w znaczeniu ogólnopolskim
pszenicka – pszeniczka
pszyny – pszenny
pskać – tryskać pod ciśnieniem, parskać, ochlapywać, przyskać cieczą
pśkniony – taki, który trysnął
pśknonć – trysnąć, ochlapać
pśknonć się – ochlapać się
ptoctwo – ptactwo
ptocysko – ptaszysko
ptok – ptak
ptosecek – mały ptaszek
ptosek – ptaszek
ptosi – ptasi
ptosi zomb – roślina dziewanna
ptosio marchew – roślina dzwonek polny
ptosynka – ptaszyna
ptosysko – zob. ptocysko
ptośnik – łowca ptaków
pucaty – pucolowaty
pucek – określenie osoby nabarmuszonej

pucer – ordynans
pucerunek – reprimenda (dostoj pucerunek)
pucharecek – niewielki pucharek
pucharek – duży kieliszek, pucharek
puchlaty – wypukły
puchlina – opuchlina
puchloc – osobnik nabrzmiały
puchnonć – puchnąć
puchoc – puchacz
pucionka – naczynie drewniane o pojemności wiadra
puciyinka – jak wyżej
puciyra – duże (50–100 l) drewniane naczynie pasterskie na owcze mleko, duża dzieża drewniana
puciyotka – zob. pucionka
puciyorz – zob. puciyra
pucka – tłuczek drewniany do ugniatania ziemniaków, rodzaj pałki
puckać – tłuc, uderzać (pucko kijonkom pranie)
puckać się – tłuc się, uderzać się
puckany – bity, tłuczony
pucniony – uderzony
pucnonć – uderzyć
pucony – gnieciony
pucować – czyścić, myć, szorować, jeść obficie
pucować się – czyścić się, tłumaczyć się
pucowany – czyszczony, myty
pucówka – zbicie kogoś, ostra reprimenda
pucyc – gnieść, naciskać, robić coś bardzo wolno i z mozołem, rozdymać (pucy krowe)
pucyc biyde – klepać biedę
pucyc robote – robić coś z trudem
pucyc się – śmiać się z jednoczesnym tłumieniem odgłosu śmiechu, dąsać się
pucydło – określenie osobnika dąsającego się
pućka – sympatyczne określenie małej, dobrze wyglądającej dziewczynki
pućkoś – sympatyczne określenie małego, dobrze wyglądającego chłopczyka
pud – drewniana obudowa kamieni młynskich, duża beczka

pude – pójde
pudelecko – pudeleczek
pudelko – pudełko w znaczeniu ogólnopolskim
puclorz – myśliwy (polowac), który strzela nietrafnie
puďło – puďło, określenie starej kobiety, nietrafny strzał, pusty pień drzewa
puf – puch
pugilares – portmonetka
puhar – króbką z kory smrekowej wypełniona żywicą (zob. króbką), rodzaj pochodni
puhoc – puchacz
puk – zaduch, stęchlizna
pukać – pękać (smrek puko), wypuszczać na wiosnę pędy lub liście
pukiel – garb
puklaty – garbaty, pękaty
pukloc – garbus
pukniony – pęknięty, upolowany strzałem
puknonć – pęknąć, uderzyć (puknon go bez łeb), upolować (puknon rogoca)
puknonć sie po łbie – postukać się po głowie
pukowka – samopał, strzelba (dyć mo pukowke, to i wyskocy na capy)
pukwa – określenie starej i zręďnej kobiety
pul, pul – okrzyk przywołujący indyki
pularys – portmonetka, portfel
pulce – pisklę indycki
pulcontko – jak wyżej
pulecka – mała indyczka, ekspresyjnie o indyccze, potoczne określenie zgrabnej dziewczyny niewysokiego wzrostu
pulka – indyczka
pulki – stado indyków
pulos – indyk
pulosek – indydzek
puloska – zob. pulka
puls – puls w znaczeniu ogólnopolskim
pulso – skroń
pulsować – rytmicznie drgać
pultek – niewysoki, dobrze wyglądający chłopczyk
pultka – niewysoka, dobrze wyglądająca dziewczynka

pultok – określenie osoby puciołowatej
pultusia – dziewczynka tłuścioszek
pultuś – chłopczyk tłuścioszek
pułkownik – pułkownik w znaczeniu ogólnopolskim, osobnik odkładający załatwienie spraw
puńcoha – pończocho
pur – taczki
purda – potoczne określenie małej dziewczynki
purdusia – jak wyżej
purkowka – zdezelowany samochód lub motocykl
puro – duże taczki
puscacka – kontrolowane przejście, szlaban, określenie łatwej kobiety
puscać – puszczać, dawać zezwolenie na wyjazd (teroz do Hamaryki puscajom), wypuszczać pędy, łagodnieć (mrozisko pusco; zima pusco), uruchamiać (pusco masine)
puscać kacki – rzucać na wodę płaskie kamyki, które odbijają się od jej powierzchni
puscać koło usu – nie zważać na uwagi, lekceważyć przestroę
puscać koło zadku – jak wyżej
puscać sie – prowadzić rozwiązły tryb życia
puscać wedle usu – zob. puscać koło usu
puscalsko – puszczałska, dziewczyna źle się prowadząca
puscony – wypuszczony
pusecka – mała puszka
pusać – tęchnąć
pussek – puszek, coś, co jest bardzo zwiewne
puska – puszka, pudełko zapalek, piórnik drewniany, policzek
puskaty – cechujący się wydatnymi policzkami
puskoc – określenie osobnika o wydatnych policzkach
puskocowaty – zob. puskaty
pustać – pustka, pustkowie, nieużytek, torfowisko
puste – miejsce nad płucami zwierzyny

plowej, do którego oddany strzał nie jest śmiertelny (trefił na puste)

pustelnik – pustelnik, odludek, samotnik

pustelnio – pustelnia

pustka – pustka, nieuprawiane pole, torfowisko

pusto ziom – ugór

pustoszyć – zaniedbać grunt, zaniechać uprawy ziemi

pusty – pusty, bez zawartości, nietrafny (pusty strzał)

pustyniok – suchy korzeń lub kawał drewna wydobyty z torfowiska

pusyć się – puszyć się, być dumnym

puścić – wpuścić, uruchomić, nie wytrzymać

puścić się – dopuścić się czegoś, zejść na manowce (o kobiecie), przemieścić się, przestać się trzymać

puścić się w nogi – rzucić się do ucieczki, zacząć biec

puściutki – puściutki, całkowicie pusty

puścizna – torfowisko

putnia – drewniane naczynie, wiadro drewniane o eliptycznym kształcie

putnio – jak wyżej

puw – zob. puf

puzdro – narządy płciowe konia bez moszyny

pyciato – kiepsko, marnie, lichy

pyciaty – kiepski, marny, krzywy

pykać – palić fajkę

pymppek – pępek, męczyzna niskiego wzrostu

pypowina – pępowina

pypusek – pępuszek, mały chłopczyk

pypuś – jak wyżej

pyncina – pęcina, znak na uchu owcy o kształcie rzymskiej piątki

pyncok – pęczak, gruba kasza jęczmienna

pynd – pęd, szybki ruch

pynder – pędrak, węgier

pyndrok – pędrak

pyndzel – pędzel

pyndzić – pędzić alkohol, biec

pyndzlować – pędzlować, jeść łączywie, jeść dużo

pyndzonka – bimber, gorzałka pędzona domowym sposobem

pyńkać – pękać, nie wytrzymywać czegoś

pyńkaty – pękaty

pyńkniony – pęknięty

pyńkonon – pęknąć

pyntlo – pętla

pynto – pęto

pynzal – pędzel

pypec – narośl na języku

pyrceć – gotować się z charakterystycznym odgłosem, wydawać głos silnika motocyklowego

pyrcić – zob. bobycyć

pyr – zob. perć

pyrd – nieprzyjemny zapach zwierzęcy

pyrda – niewielki kawałek pola

pyrdek – maluch

pyrnica – rodzaj trawy, tymotka

pyrnicka – miękka wełna jagnięca

pyrseć – pryskać, tryskać (woda pyrscy)

pyrsić – drobić

pyrskać – zob. pyrseć

pyrskniony – taki, który prysnął

pyrsknon – prysnąć, rzucić odrobinę

pyrt – specyficzny zapach, zapach owiec, zob. pyrd

pyrtek – zob. pyrdek

partolić – biec drobnymi kroczkami

pyrtuś – maluszek

pyrz – perz

pyrzica – zob. pyrnica

pyrcek – pyszczek, mordka

pyrcuś – twarzyczka, mordeczka

pyrsiałek – pyszałek, zob. pyszałek

pysk – pysk, kufa, usta

pysk niewyparzony – niewyparzony język

pyskaty – pyskaty, niegrzecznie odpowiadający, wygadany, pyzaty

pyskoc – osobnik pyskaty, osobnik wygadany

pyskować – pyskować, kłócić się

pysnić – doprawiać do smaku

pysnić się – przechwalać się, pysznić się

pysny – wyniosły, zadufany

pyszałek – zob. pyszałek

pyśnica – kobieta zadufana, kobieta zachowująca się wyniośle
pyśnić się – chwalić się, być pyszałkowatym, być zarozumiałym, zob. pysnić się
pyśny – zob. pysny
pytac – družba, który wraz z młodymi zaprasza na wesele
pytacka – prośenie, spraszanie gości weselnych
pytacki – związany z pytaniem
pytacko nuta – melodia śpiewana przez pytacy
pytać – prosić, wynajmować kogoś do pracy (pytać do roboty), sprawdzać wiadomości uczniów, odpytywać
pytać się – pytać się, dopytywać się, prosić o coś (pyto się, coby mu dać)

pytanie – prośba, żebranina
pytany – proszony; taniec, do którego zaprasza tancerka
pytel – urządzenie do przesiewania mąki
pytka – kawałeczek, okruch, osoba kiepsko i nie do końca wykonująca pracę
pytlikować – plotkować, gadać dużo, pleść
pytlonka – drobna mąka pytlowana
pytlować – przesiewać mąkę celem rozdzielenia frakcji o różnej grubości
pytlowano – mąka przesiana
pytoc – družba, zob. pytac
pytocka – prośba, prośenie, żebranina, zob. pytacka
pytować – odpytywać okresowo
pytowyany – pytany czasami

R

R

rabcański – przynależny Rabce, z Rabki
rabcon – mieszkaniec Rabki
rabconka – mieszkanka Rabki
rabianka – mieszkanka Raby
rabion – mieszkaniec Raby
rabon – raban, krzyk, awantura
rabon cynić – podnosić raban, krzyczeć
rabsic – kłusownik
rabsicerka – kłusowanie
rabsicerować – kłusować
rabsik – zob. rabsic
rabsikować – zob. rabsicerować
rabunek – rabunek, rozbój
rabuś – rabuś, grabieżca
rabuśnik – jak wyżej
racek – raczek, określenie raczkującego dziecka
rachowac – rachmistrz
rachować – liczyć coś, odrabiać zadanie z matematyki, mieć określoną liczbę lat (rachuje se juz dość godnie roków)
rachować się – liczyć się z kimś, poważać
rachowany – liczony
rachunek – obliczenie matematyczne
rachunki – matematyka jako przedmiot szkolny
racica – kopyto u krowy, świni, dzika, zwierzyny płowej, kozicy
racicka – wyrostek powyżej racicy, raciczka
raciosek – łańcuch, łańcuszek zdobity dawniej kapelusze
rackować – raczkować, stawiać w czymś pierwsze kroki, zdobywać pierwsze doświadczenie
rackula – kobieta zdobywająca doświadczenie, dziewczynka raczkująca
rackuś – określenie małego, raczkującego dziecka
racy – raczej
racyć – raczyć, gościć
racyć się – raczyć się, gościć się
racyjjo – racja

rać – racica
rada – rada, narada
rada w radę – po namowie, po rozmowie
radijo – radio
radło – narzędzie typu brony do spulchniania ziemi
radłować – spulchniać ziemię przy pomocy radła
radny – radny, członek samorządu lokalnego
radość – radość, uczucie zadowolenia
radośnica – kobieta wesola
radośnik – weselne ciasto
radośniki – poczęstunek wódką z okazji narodzenia się dziecka, chrzciny
radować się – radować się, cieszyć się
radowidzieć – lubić, miłować
radsy – bardziej zadowolony, chętniejszy
radyo – zob. radijo
radzić – rozmawiać, mówić, obradować
radzić do świata – mówić coś niedorzecznego
radzić na opak – mówić przewrotnie
radzić od rzeczy – zob. radzić do świata
radzić opacnie – prowadzić głupią rozmowę
radzić se – dawać sobie radę
radzić się – radzić się, zasięgać porady
raf – żelazna obręcz na drewnianym kole wozu
rafa – narzędzie do rafania lnu (zob. rafać len)
rafac – mężczyzna rafiący len (zob. rafać len)
rafacka – metalowa szczotka do czyszczenia bydła, narzędzie do rafania lnu, narzędzie do zbierania jagód, kobieta rafiąca len, zbiorowa praca rafania lnu (zob. rafać len)
rafać – obcierać, powodować powstanie rysy (zrafoł auto), zapalać zapałkę
rafać len – obrywać nasiona lnu przy użyciu rafy
rafać się – ocierać się
rafadło – zob. rafa
rafany – pocierany, len z oberwanymi nasionami

rafiok – wóz drewniany z kołami okutymi żelaznymi obręczami
rafka – metalowa obręcz koła rowerowego lub innego małego koła
rafniony – otarty, skaleczony
rafniynty – jak wyżej
rafnonć – skaleczyć (rafnon go nozem), zadrasnąć, uderzyć (rafnon go piynściom)
rafnonć sie – zadrapać się
rafok – zob. rafacka
rahować – liczyć, rachować, liczyć na coś, rozważać (rahuj se, co mos pedzieć), wyobrażać sobie (jakoz ty se rahujes?)
rahować sie – liczyć się
rahowanie – liczenie
raić – doradzać, swatać
raj – raj, niebo, dobrobyt (mo u niego raj)
raja – warstwa cegły
rajbacka – deska z korbami do prania
rajbać – szorować szczotką, trzeć pranie, używając rajbacki
rajbiś – osobnik uganiający się za kobietami, kobieciarz
rajbiśka – ręczna magłownica
rajbować – zob. rajbać, czyścić w czasie choroby żołądka (rajbuje go caluśkom noc)
rajbowany – szorowany, tarty przy użyciu rajbacki
rajbownica – zob. rajbacka
rajbula – jak wyżej
rajcować – mówić wiele, plotkować (šťret-nyły sie i rajcujom i rajcujom)
rajśpla – raszpla, pilnik gruboziarnisty
rajśpłować – ścierać pilnikiem
rajtki – rajtuzy, rajstopy
rajtocek – naczynie na wodę, dziezka na mleko o kształcie odwróconego ściętego stożka
rajtok – jak wyżej
rajtopek – jak wyżej
rajtor – żołnierz z okresu cesarskiej Marii Teresy
rajtuch – wywłoka
rajtuzy – rajstopy
rajwak – rechwach, harmider, zamieszanie, bałagan

rajzować – włóczyć się
rak – rak, trójnożna podstawa, określenie małego dziecka, hak na końcu dyszla, zob. piesek
rakowica – narośl na roślinach lub drzewach, zrakowaciałe miejsce w chorym organizmie
rakowina – jak wyżej
ramie – ramię
ramioncko – ramiączko
ramiono – zob. ramię
ramko – ramka
rana – rana, miejsce zranienia
randlik – element zdobniczy regionalnych kożuchów i serdaków
ranio msa – poranna msza
raniučko – wcześniej rano
raniyjsy – poranny
rano – rano, wcześniej
rant – kryza
rany – ranny, wczesny
rany ptosek – osoba, która wcześniej wstaje ze snu
rańda – szmata (po izbie co krok były rańdy)
rańsy – wcześniejszy
rańtuch – kawałek byle jakiej szmaty, wywłoka (o kobiecie), szal tiulowy haftowany
rańtuk – jak wyżej
rańtusek – szalik haftowany
rapeta – noga dzika
rapiaty – chrapawy, szorstki
raptawa (ze słowackiego) – ropucha
raśpla – raszpla, zob. rajśpla
raśpłować – ścierać pilnikiem, zob. rajśpłować
raśpłowany – ścierany pilnikiem
ratka – raciczka (kozicy, sarny)
ratować – ratować, udzielać pomocy, nieść ratunek
ratować sie – ratować się, chronić się w trudnej sytuacji
ratowany – ratowany
ratownik – członek Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego
ratułowion – mieszkaniec Ratułowa

- ratunek** – ratunek, pomoc
- ratuś** – ratusz
- ratuwać** – ratować
- raty** – rety, tak jest, ano (pódzies se mnom? O raty!)
- raty przeraty** – powiedzenie wyrażające duże zdziwienie, coś niesamowitego, coś niemożliwego (raty przeraty, jakoz to było?)
- raza jednego** – pewnego razu
- raza pewnego** – jak wyżej
- razić** – pachnieć brzydko, wywoływać negatywne odczucie estetyczne
- razony** – rażony, sparaliżowany
- razy** – nazwa operacji mnożenia
- razym** – razem, wspólnie
- rażki** – rażny
- rażno** – szybko, z werwą
- rażny** – rześki, żwawy
- rdzawawy** – mający odcień rdzy
- rdzawica** – stojąca woda o brunatnym zabarwieniu, moczar o rdzawej barwie
- rdzo** – rdza
- rdzyń** – rdzeń, rdzeń drzewa, rdzeń owrzodzenia
- rdzyniowy** – środkowy
- reberyo** – bunt, powstanie, rebelia
- rebulicyjo** – rewolucja
- recek** – ryjówka
- recepis** – recepta
- rechotać** – rechotać, śmiać się
- rechotka** – dziewczyna lubiąca się śmiać
- rechotnica** – jak wyżej
- rechotnik** – śmieszek, osobnik lubiący się śmiać
- recica** – rodzaj sita o dużych oczkach, używanego do oddzielania plew
- recicować** – przesiewać
- recicowany** – przesiewany
- reciosek** – łańcuch, łańcuszek zdobiący kapelusz, zob. raciosek
- recioski** – kajdanki
- recuś** – określenie osobnika małego i wścibskiego
- redyk** – wiosenne wyjście owiec na halę
- redykać** – pędzić owce na halę, schodzić się
- redykać się** – wchodzić gdzieś obcesowo
- redykołka** – poczęstunek bacy dla właścicieli po wypasie
- redykołki** – serki w kształcie zwierząt (kaczki, koguta, jelenia) dawane przez bacę jako podarki
- redykówka** – wódka pita podczas redykołki (zob. redykołka)
- redytelnie** – dokładnie
- regiel** – las u podnóża Tatr, lesisty stok górski
- regimyncki** – bardzo mocny, intensywny, wstrętny
- regimyncki dziod** – zupełnie niedołązny, całkiem źle robiący (nie budorz, ba dziod regimyncki)
- regimynt** – regiment
- regotać** – skrzeczeć
- Rejcyń** – przynależny do Reginy
- Rejka** – Regina
- rejmynt** – regiment, pułk
- Rejna** – zob. Rejka
- rejwach** – harmider, rwetes
- rejynt** – adwokat, urzędnik uprawniony do sporządzania aktów prawnych
- rekołecyje** – rekołecje
- rekrut** – rekrut, żołnierz nowo wcielony do wojska
- rekruty** – poborowa służba wojskowa
- rektorka** – żona rektora, kobieta rektor
- rektór** – rektor, dawny nauczyciel wiejski i organista
- rekurować** – apelować do wyższej instancji
- rekurowany** – wnoszony do wyższej instancji
- rekurs** – odwołanie od wyroku sądu
- rekwije** – pieśni żałobne
- religjo** – religia
- relikwijo** – relikwia
- remiza** – remiza, budynek straży pożarnej
- rencysko** – ręka
- reński** – moneta w czasach austriacko-węgierskich odpowiadająca 100 grajca-rzom
- repecić** – dłużyć, robić coś niezbyt udolnie
- repecić się** – z trudem wydostawać się z opresji, gramolić się
- reperować** – naprawiać

reperunek – naprawa, reperowanie
repeta – repeta, dokładka, powtórna porcja
repetlić się – wspinać się, wypychać się
(dzieci rade się repetlom)
repetować – wprowadzać nabój do komory naboju
reśka – reszka
reśor – resor
reśpekt – respekt
reśpekt mieć – mieć dyscyplinę
reśpontka – kartka korespondencyjna
reśta – reszta, pozostałość
reśtka – resztką
rewać – krzyczeć
rewerynda – sutanna
rewir – obszar lasu nadzorowany przez leśniczego
rewizór – rewizor, kontroler
rewizyo – rewizja
rezolicyjo – rezolucja
rezolucyjo – rezolucja, uchwała, zarządzenie
rezolucyjorz – osobnik roznoszący obwieszczenia
rezon – respekt
rezowitny – śmiały, rezolutny
rezurekcyjo – uroczysta msza święta odprawiana rano w niedzielę wielkanocną
rić – tyłek, dupa
robić – robić, pracować
robić głowom – pracować umyślowo
robić jak waryjot – pracować niezwykle intensywnie, pracować bez wytchnienia
robić komedyje – podchodzić do sprawy niezbyt serio
robić litość – litować się
robić na corno – pracować nielegalnie
robić na cudzom modle – pracować, wzorując się na innych
robić na opak – robić na odwrót
robić na paśport – pracować za granicą
robić na saro – zwodzić kogoś, oszukiwać kogoś, pracować bez stosownego zezwolenia
robić na swojom modle – robić coś wedle swojego uznania
robić opacnie – zob. robić na opak

robić po próznicy – robić daremnie
robić próznom gware – mówić daremnie, szerzyć nieprawdziwe wiadomości
robić riciom – uprawiać prostytucję
robić ryncami – wykonywać pracę fizyczną
robić se śmilychy – naśmiewać się
robić se śpasy – żartować, mówić niepoważnie
robić się – dziać się, powstawać, stawać się
robić swoje – wykonywać przypisaną czynności, nie zważając na zachowanie innych
robić w ciula – oszukiwać kogoś
robić wedle się – pracować według własnego uznania
robociorz – robociarz, robotnik
roboczina – roboczina, praca fizyczna, praca publiczna
robota – robota, praca, miejsce pracy
robotnica – robotnica, bezpłodna samica u pszczół
robotnik – robotnik
robotny – pracowity
robotny dziyń – dzień pracy
robować – pracować okazjonalnie, pracować od czasu do czasu (robować w lesie)
robsic – kłusownik, zob. rabsik
robsicerka – kłusownictwo
robsicka – jak wyżej
robsicki – związany z kłusownictwem
robsicować – kłusować
rocek – roczek
rocni – roczny
rocnica – rocznica
rocnik – rocznik
rocniok – zwierzę mające jeden rok
rocny – roczny, liczący sobie rok, zob. ročni
rod – rad
rod być – chętnie odwiedzać kogoś
rod komusik – kochać kogoś, być zadowolonym z czyjejs obecności
rod mieć cosik – pragnąć coś posiadać
rod mieć kogosik – kochać kogoś
rod nierod – chcąc nie chcąc
rod się ciesyć – lubiący się radować

rod **uwidzieć kogosi** – cieszyć się widokiem kogosi
rod **widzieć** – cieszyć się czymś lub kimś, podobać się komuś
rodny – rodzinny, rodowity, pochodzący z tej samej miejscowości lub tego samego regionu, płodny
rodocka – krewniaczka, kobieta urodzona w danym miejscu
rodok – rodak
rodowy – rodowy, należący do rodu, właściwy rodowi
rodzice – rodzice, ojciec i matka
rodzić – rodzić, dawać potomstwo lub plon, owocować
rodzić się – rodzić się, przychodzić na świat
rodzina – rodzina, krewni
rodzinecka – ekspresyjnie o rodzinie
rodzinka – jak wyżej
rodzony – rodzony w znaczeniu ogólnopolskim
rodzony brat – własny brat
rogac – rogacz, samiec sarny
rogacina – rogaczna
rogalka – mątwiczka drewniana
rogatka – czapka z czterema rogami
rogatówka – jak wyżej
rogaty – mający rogi, określenie osobnika nieokrzesanego lub niezgodnego
rogi – rogi
rogi mieć – być trudnym we współżyciu
rogi przypawić – dopuścić się zdrady małżeńskiej
rogoc – zob. rogac
rogować – uderzać rogami
rogować się – bóść się (krowy się rogujom)
rogowy – wykonany z rogu
Rogula – imię nadawane krowom
rogula – owca z rogami
roi się we łbie – natłok myśli w głowie
roić się – szybko się poruszać, mieszać się, gromadnie wylatywać z ula (psocły się rojom)
roj – raj
rojny – ludny, liczny

rojownik – chwast cechujący się białymi kwiatami
rok – rok
roki – lata, wiek (mom swoje roki)
roki cinyzkie – trudne lata
roki mieć – być dojrzałym, być w podszłym wieku
roki nie te – nie te lata (bieda hipkać, bo i roki nie te)
roki wysły – osiągnięty został określony wiek
Rokita – błotny diabeł
rokita – wierzba iwa
rokosić się – wiercić się
rokować – rokować, przewidywać, wróżyć
rokowany – przewidywany
rola – obszar gruntu o nazwie pochodzącej od pierwotnego właściciela, uprawna ziemia
rolka – rolka czegoś, urządzenie do malowania
rolnik – rolnik, człowiek uprawiający ziemię
rolny – rolniczy
rom – rama
romb – skraj płótna, brzeg płótna
rombacka – praca rąbania drzewa, mocna bójka
rombać – ciąć, rąbać
rombanica – ciężka siekiera, topór, wulgarna kobieta
rombanicka – siekiera
rombanisko – zrąb, obszar po wycięciu lasu
rombany – cięty, wycinany
rombeczek – kawaleczek płótna
rombek – zob. romb, rąbek
rombonć – rąbnąć, ukraść, mocno uderzyć, przewrócić się (rombnon na lodzie)
rombniony – zacięty siekierą, ukradziony
rombonć się – mocno się uderzyć
rombować – rąbać od czasu do czasu
romie – ramię
romko – ramka
roncka – rączka, obsada pióra, uchwyt kosiska (zob. kosisko), uchwyt żaren

roncy – rączy
rondel – rondel, naczynie kuchenne
rondelek – niewielki rondel
rondliczek – zob. rondlik
rondlik – rondel, patelnia
ronić – gubić coś
ropa – ropa, olej napędowy
ropiaty – zawierający ropną wydzielinę, pokryty owrzodzeniami
ropniok – ropniak, silnik napędzany olejem napędowym
ropucha – ropucha, określenie starszej żrędniej kobiety
roroty – roraty
rosa – rosa, mżawka, krople potu (na cole mo rose)
rosada – rozsada, sadzonka kapusty
rosić – mżyć, bardzo lekko padać
rosić się – pocić się podczas pracy, moczyć się, chodząc po rosie
rosły – słusznego wzrostu
rosnąć – rosnąć
rosolić – konserwować mięso lub oscypki w odpowiednich zalewach
rosolić się – konserwować się w słonej zalewie
rosolnik – żłób do solenia oscypków, roślina rozchodnik
rosolony – konserwowany w zalewie
rosół – zalewa do rosolenia mięsa lub oscypków
rośny – zroszony, pokryty rosą
roštoka – roztoka, rozległa dolina górską, gdzie schodzą się dwa potoki
roweček – rowek, niewielkie wyżłobienie
rowek – rowek, wyżłobienie w przedmiotach
rower – rower
rowkować – żłobić bruzdy
rowkowany – posiadający wyżłobione bruzdy
roz – raz, jeden, wreszcie (by cie roz pogałało)
roz cy dwa – parę razy, niewiele razy (roz cy dwa wyskoczył za bucki)
roz dwa – szybko (roz dwa się uwinyna z robotom), natychmiast (roz dwa zrób to)

roz ino – tylko raz
roz kiela cos – od czasu do czasu, co pewien czas
roz na cas – jak wyżej
roz nie roz – trudno powiedzieć ile razy
roz po roz – jedno po drugim
roz za cas – zob. roz kiela cos
rozbuchać się – rozzuchwalić się, rozizgrać się, rozbiec się (owce się rozbuchały)
rozbuchany – rozzuchwalony
rozcapierszać – rozpościerać, rozwierać (oreł rozcapierszo pazury)
rozcapierszony – rozpostarty
rozciekawić – zaciekawić, spowodować zwrócenie uwagi
rozczynić – rozcieńczyć
rozczyniony – rozcieńczony
rozdziawiać – otwierać, rozwierać (rozdziawił kufe), krzyczeć w czasie kłótni (nie rozdziawiój pyska)
rozdziawiony – rozwarły, szeroko rozwarły
rozdziyrgać – rozdziyrgać, porozciągać
rozdziyrwany – porozciąganym, porozwieszany
rozek – mały róg, rogalik, rożek
rozesod – rozdział owiec po wypasie
rozeta – rozeta, motyw zdobniczy
rozfrymarcony – zob. ozfrymarcony
rozfrymarcyć – zob. ozfrymarcyć
rozjozd – rozjazd
rozjusony – rozjuszony, rozwścieczony
rozjusyc – rozzłościć, rozjuszyć
rozjusyc się – rozjuszyć się, mocno się zdenerwować
rozkos – rozkosz, dobrobyt
rozkula – owca lub krowa z krętymi rogami
rozkule – odmiana ziemniaków cechujących się podłużnym kształtem
rozłoga – rozpiętość tyk poroża zwierzyny płowej
rozłup – szczelina powstająca podczas ścinania drzewa piłą, roślina skalnica seldynowa
rozmaryjon – rozmaryn lekarski
rozmaryn – jak wyżej

rozno – rożen
roznowity – stożkowy
rozny statek – byłdo rogata
rozolis – słodka wódka, likier
rozpiyrok – rozpórka
rozpowiadać – rozgłaszać
rozrusać – rozruszać, rozgrzać w tańcu
rozrusany – poruszony
rozrondzać – rozporządzać, decydować
rozrondzić – rozporządzić, zdecydować
rozrondzony – rozporządzony
roztoka – zob. rostoka
roztrać – pogubić
roztracony – rozpierchły, pogubiony
rozum – rozum, umysł, mózg
rozumieć – rozumieć, pojmować, mieć świadomość czegoś
rozumieć się – znać się na czymś
rozumność – mądrość, umysł
rozumu odyjsć – zwariować
rozumy połapać – zob. połapać rozumy
róg – róg, kopyto końskie
rójka – rojenie się pszczoł
róś – rósć, uzyskiwać wyższą pozycję społeczną
rów – rów
rówienka – równe pole nad potokiem
rówień – równina, równe pole
rówieśnica – rówieśnica, urodzona w tym samym roku
rówieśnik – rówieśnik, urodzony w tym samym roku
rówieśny – równy wiekiem
rówiyń – zob. rówień
równać – równać, niwelować, prostować, wygładzać
równać świat – wprowadzać sprawiedliwość społeczną
równać się – być równym, dorównywać
równaki – taki sam pod względem rozmiarów
równako – jednakowo, tak samo
równany – wyrównywany
równiarka – niwelator
równica – równina, zob. rówień
równio – jak wyżej
równiorz – mieszkaniec równi

równiutki – bardzo równy
równiutki – jak wyżej
równiutki – jak wyżej
równo – równo, prosto, miarowo, bez wpróżności, płasko, na wprost
równować – równać
równy – równy, gładki, proporcjonalny
równy chłop – męczyzna życiowy
róza – róza
rózaniec – rózaniec, nabożeństwo rózańcowe
rózaniec godać – odmawiać rózaniec
rózany – róza, różowy
rózańcowy – rózańcowy
rózecka – weselna ozdoba chomąta zrobiona z jałowca przybranego kolorowymi włóczkami i gęsimi piórami, wiecha
rózecka – różdżka
rózeć – różowiec (rózeje świat)
różnawo – różnie
różnawy – różny
różności – rozmaitości
różny – różny, byle jaki, odmienny
Rózo – Rozalia
rózo – róza, grupa osób złączonych od-mawianiem tajemnic rózańca, choroba świni
rózo corno – roślina rózeniec górski
rózo polno – róza alpejska
rózo pscelno – roślina posłanek wielokwiatowy
rózo skolno – roślina skalnica gronkowa
rózowaty – o lekkim zabarwieniu różowym
rózowiaty – jak wyżej
rózowiec – roślina rózeniec rozchodnik
rózowiec – pąsowiec, rumienić się
rózowiućki – mocno różowy, mocno pąsowy
rózowiatki – jak wyżej
rózowy – różowy
rózućki – jak wyżej
rózycycka – różycycka
różnica – różnica
różnicować – traktować niejednakowo
różnić się – różnić się, wyróżniać się
różnie – różnie

różności – różności
rubać – rąbać, zob. rombać
rubanica – zob. rombanica
rubaśny – rubaszny, gruboskórny
rubować – rąbać od czasu do czasu
ruca – ręka
rucać – rzucać
rucać się – rzucać się
rucany – rzucany
ruch – ruch w znaczeniu ogólnopolskim
ruchane grule – odmiana ziemniaków
ruchowka – rozruchy, ruchawka
rucić – rzucić
rucić się – rzucić się
rucka – rączka
rucony – rzucony
rucować – rzucać czasami
rucycka – zob. rucka
rudawy – mający rudy odcień, lekko rudy
rudera – rudera, zniszczony dom
rudy – rudy, mający włosy koloru rdzy
rug – wyrzucanie siłą, wywłaszczanie siłą
rugować – wyrzucać, wypierać
rugowany – wyrzucany, wywłaszczany siłą
ruhacka – ruszanie, odbywanie stosunku płciowego
ruhać – ruszać, odbywać stosunek płciowy
ruhać się – ruszać się, poruszać się
rujnacyjo – rujnacja, zniszczenie
rujno – samica będąca w okresie rui
rujo – ruja, okres godowy samic ssaków kopytnych
rukocok – plecak
rukować – wstępować do wojska, iść
ruła – rura, określenie kobiety niezaradnej lub nieobyciej życiowo (tako śnij ruła)
rulecka – rureczka
rułka – rurka, rura melioracyjna
rum – rum, napój alkoholowy
rumbarbar – rabarbar
rumianek – roślina rumianek
rumiany – rumiany w znaczeniu ogólnopolskim
rumiynić się – rumienić się
rumolić – uderzać kropłami, padać

rumolić się – zazielenić się po deszczu
runek – roślina złocien właściwy
ruńdować – niszczyć, burzyć
ruńtować – jak wyżej
rusac – pług do spulchniania ziemi koło ziemniaków
rusacka – praca okopywania ziemniaków
rusać – ruszać, wyruszać, zdenerwować (rusył go), okopywać ziemniaki
rusać się – ruszać się, poruszać się, iść coś zrobić (rus się)
rusać się kiejby cielny – powoli poruszać się, wykonywać coś ociężale
rusano – zob. dziywka rusono
rusany – ruszany
Rusek – Rosjanin
Rusin – Ukraińiec
ruski – rosyjski, język rosyjski
ruski miesionc – nieokreślony czasowo okres trudny do przetrwania
Rusnok – Łemko
rusnok – określenie osobnika robiącego coś opacznie (jakoz to robis, rusnoku zatracony)
rusoj się – bądź sprawniejszy, bądź ruchliwszy, pracuj szybciej
rusoj sobom – jak wyżej
rusono – zob. dziywka rusono
rusyc – ruszyć, poruszyć, zacząć iść,jechać
rusyc się – ruszyć się, wykazać inicjatywę, wypędzić zwierzynę z jej ostoi
ruśnica – rusznica
ruśt – ruszt
ruśtować – stawiać rusztowanie
ruśtowanie – rusztowanie
ruta – roślina ruta
ruta polno – roślina polna ruta
rutka – jak wyżej
rwać – drzeć, targać, ścinać (rwiom las), pędzić (rwie, ino sie kurzy)
rwać robote – szybko pracować
rwać się – podrywać się do lotu, wykazywać wielką ochotę do czegoś lub kogoś
rwany – zrywany
rwoc – specjalny drąg z hakiem, służący do wyrywania kamieni z ziemi

ryba – ryba w znaczeniu ogólnopolskim
rybi – przynależny rybie
rybie jojka – ikra
rybiorz – rybak, wędkarz
rybka – rybka, mała ryba
rybny – obfitujący w ryby
rybownia – hodowla ryb
ryceć – ryczeć, płakać głośno
rychlić – ponaglać, przyspieszać
rychlić się – pospieszać, przepychać się
rychlik – pociąg pospieszny, gatunek owsa cechujący się krótkim i grubym ziarnem, gatunek zboża podobnego do żyta
rychlina – wąski rzemień w uprzęży końskiej, mocowany do chomąta
rychło – szybko
rychły – nieodległy, mający wkrótce nastąpić
rychtar – wójt, sędzia
rychtorka – żona rychtara
rychtorz – zob. rychtar
rychtować – szykować, sposobić, reperować, naprawiać
rychtować się – szykować się
rychtowany – szykowany, reperowany
rychtyk – rzeczywistość, faktycznie
ryć – ryć, kopać pod kimś dołki, bruździć
ryć się – przepychać się, zachowywać się bez skrupołów
rydz – grzyb rydz
ryf – miara długości, łokieć
ryfka – część warsztatu tkackiego
rygiel – rygiel, próg skalny zamykający zagłębienie polodowcowe
ryglować – ryglować, zamykać na rygiel
rygor – rygor, dyscyplina
rygor mieć – być chowanym w dyscyplinie
ryhlik – zob. rychlik
ryj – ryj, obcesowe nazwanie twarzy człowieka
ryjoś – osoba niełojalna, kopiająca przysłowiowe dołki
ryjować – zob. ryć
ryjowaty – lubiący komuś zaszkodzić
ryjski – moneta, zob. rymski
ryk – ryk, głos jelenia byka, głos niedźwiedzia

rykowisko – okres godowy jeleni
ryktar – zob. rychtar
ryktowacka – przygotowywanie
ryktować – zob. rychtować
ryktować się – szykownie się ubierać, ogarnąć się, dawać sobie radę, szybko pracować
ryktowany – szykowany
ryktownica – określenie dziewczyny dbającej o swój wygląd
ryktowny – szykowny, obrotny
ryktycnie – należyście, dokładnie
ryktyk – zaraz, już, w tym momencie, w sam raz (ryktyk pasuje)
ryło – zob. ryj
ryma – grypa, przeziębienie, katar
rymac – stempel do strzelby
rymatys – reumatyzm
rymorka – rymarstwo, żona rymarza, kobieta pracująca w rymarstwie
rymorz – rymarz
rymski – reński, gulden austriacki
ryna – rynna
ryncicki – ręce
ryncioski – kajdanki
ryncni – zob. ryncny
ryncniczek – mały ręcznik, ekspresywnie o ręczniku
ryncnik – ręcznik
ryncny – ręczny, zob. ryncni
ryncony – ręczony, gwarantowany
ryncyciel – ręczyciel
ryncyć – ręczyć
ryncysko – zob. ryncysko
rynd – zmiana właścicieli szałasu
rynecka – mały ronderek, naczynie podobne do dzbanka o dwóch uchwytach
rynek – rynek, plac miejski
ryniynka – krótka rynna
rynka – ręka
rynkawica – rękawica
rynkawicka – rękawiczka
rynkawicoska – rękawiczka dziecięca
rynke ciynzkom mieć – być rygorystycznym, utrzymywać dyscyplinę
rynke dać – wyciągnąć dłoń do zgody
rynke lekom mieć – być pobłażliwym

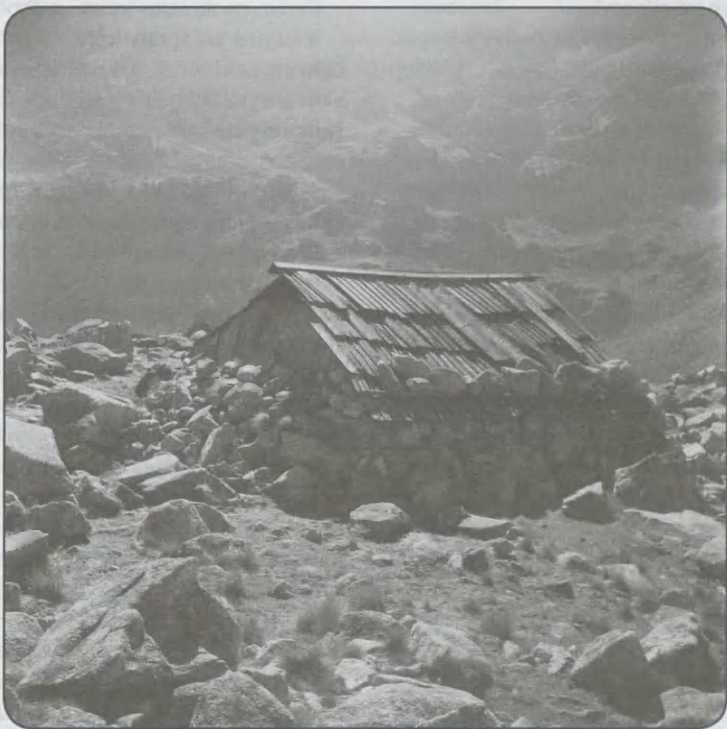
rynke twardom mieć – zob. rynke ciynz-
kom mieć
rynkow – rękaw
rynkowek – jak wyżej
rynta – renta
ryński – moneta, zob. rymski
rypa – brzeg, brzeg rzeki
rypać – kruszyć coś, rozbijać coś, iść
szybko, mocno coś rzucać, współżyć
seksualnie
rypać się – kruszyć się
rypniony – uderzony
rypnonć – uderzyć (rypnon go w kufe),
upaść (rypnon kielo długi)
rypnonć się – uderzyć się
rys – ryż
rysa – szczelina, ślad trwałego zarysowania
rysać – pocierać zapałkę, robić znak, zna-
czyć
rysany – pocierany
rysik – pisak węglowy lub ze skały łup-
kowej
ryska – drobna rysa
rysonć – zarysować, potrzeć zapałką
rysować – rysować, robić rysy
Rysula – imię nadawane krowom
rysunki – lekcja rysunku
ryś – ryś, wysunięta belka (płaza) zrębu
ryśniony – zarysowany
ryśtunek – uzbrojenie
ryty – ryty
rywociny – ślady rycia przez dziki
ryz – zob. rys
ryzować – wytłaczać, żłobić, rzeźbić
ryzowanie – rzeźbienie, żłobienie
ryzowany – żłobiony
ryzykont – ryzykant
rzec – rzecz, sprawa, rzeknąć
rzecowo – rzeczowo
rzecowy – rzeczowy
rzec – rzeć, wydawać swoisty głos przez
konia, potocznie śmiać się charaktery-
stycznie
rzegotać – wydawać charakterystyczny
skrzekliwy głos lub dźwięk, rechotać
rzegotka – gatunek żaby, dziecięca zabaw-
ka wydająca charakterystyczny dźwięk

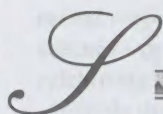
rzegotliwy – gadatliwy
rzeka – rzeka w znaczeniu ogólnopolskim
rzeke – tak powiem (tak ci rzeke)
rzeknione słowo – dane słowo
rzekniony – powiedziany
rzeknonć – powiedzieć
rzemiosło – rzemiosło, zawód, fach
rzemiyniaty – żyłasty
rzemiyiny – wykonane ze skóry, skórzany
rzemiyń – rzemień, pas
rzemycek – krótki i cienki pasek skóry
rzemyk – rzemyk, pasek do zegarka
rzepa – rzepa, ziemniak
rzepik – roślina rzepik
rzepiscanka – mieszkanka Rzepisk
rzepiscański – przynależny Rzepiskom
rzepiscon – mieszkaniec Rzepisk
rzepisko – pole po ziemniakach, kartofli-
sko
rzepok – rzepak
rzesito – rzeszoto
rzeński – rzeński, żwawy
rzetelnie – rzetelnie w znaczeniu ogólnopolskim
rzetelny – rzetelny, dokładny
rzewny – pełen żalu, pełen smutku
rzezacka – rżnięcie, nożownictwo, maszy-
na do cięcia słomy
rzezać – rżnąć, ciąć, kaleczyć nożem, bić
bardzo dotkliwie, mocno padać
rzezać po brzuchu – odczuwać silne bóle
brzucha
rzezać się – ciąć się wzajemnie nożami
w czasie bójki
rzezany – krojony, cięty
rzezańce – makaron
rzeziwo – narzędzia żelazne do cięcia,
rżnięcia i rąbania
rzezonć – uderzyć, skaleczyć nożem
rzezok – nóż tnący w sieczkarni, stulejka
rzezuha – roślina rzeżucha gorzka, także
rzeżucha łąkowa i niecierpkowa
rzeźba – rzeźba w znaczeniu ogólnopol-
skim
rzeźbić – wykonywać rzeźby w drzewie
rzeźbiorz – rzeźbiarz
rzeźnik – masarz

- rzeźki** – żywy
rzeźnio – przecinka w lesie, rzeźnia
rziciowaty – mało zaradny, niewłaściwy,
 zob. do dupy
rzic – tyłek, zob. dupa, zob. ric
rzigacka – wymiotowanie, rzyganie
rzigać – rzygać, wymiotować
rzigociny – wymiociny
rzigowiny – jak wyżej
rzniony – rżnięty
rznoné – rżnąć, rzucić mocno (rznon gor-
 kiem o zym), odbywać stosunek płciowy
rzodkawy – za rzadki
rzodki – rzadki, nieczęsty, chory, słabowi-
 ty (jakisik rzodki dzisiok)
rzodnieć – chorować, tracić na wadze,
 chudnąć
rzodnonć – rzednąć, tracić na wadze, tra-
 cić sprężystość mięśni
rzodzizna – coś rzadkiego
rzodziutki – bardzo rzadki
rzond – rząd
rzonda – rząd, zarządzanie, kierowanie
- rzondek** – rządek, rządkiem ziemniaków lub
 jarzyn
rzondkować – układać len do schnięcia
 w rzędach, formować rządki kartofli
rzondny – potrafiący urządzić się w życiu,
 potrafiący zawiadywać, porządny, w do-
 brym stanie
rzondzić – rządzić
rzonsa – zob. rzynsa
rzoz – ostrość (tyn kozik mo rzoż)
rzutny – rzutki
rzyć – tyłek, pupa, zob. rzić
rzygać – zob. rzigać
rzygnonć – zwymiotować
rzyka – rzeka
rzympolić – rżepolić, kiepsko grać
rzympoła – rżepoła, kiepski grajek
rzynie – rżenie, głos konia
rzynsa – rżesa, kłos owsa, zob. rzonsa
rzynsisty – rżęsisty
rzynzić – rżęzić
rzyżnio – koryto doprowadzające wodę do
 koła młyńskiego

S

sabaśnik – sabaśnik, metalowy pojemnik w bocznej ścianie pieca
sable – szable, kły w dolnej szczęce dzika
sablicka – szabla
sacować – szacować, określać wielkość szkody
sacowany – szacowany, oceniany
sacunek – szacunek
sadawy – ciemnawy, ciemny
sadlisko – stare sadło
sadlisty – obrośnięty tłuszczem
sadlorz – osobnik otyły
sadło – tkanka tłuszczowa zwierząt
sadło dusi – ma trudności z oddychaniem z powodu tuszy
sadło morzy – jak wyżej
sadło nosi – jest otyły
sadobić – usadzać
sadobić się – przygotowywać się finansowo do jakiegoś przedsięwzięcia
sadowić – zob. sadobić
sadowić się – zasiadać, sadowić się
sadowiony – usadzany
sadowisko – miejsce tokowania głuszcza
Sadula – imię nadawane krowom maści ciemnobraunatnej
sadza – więzienie
sadze – sadza kominowa
sadzelina – krysztalki śniegu osadzone na gałęziach drzew lub roślin, zob. sodź
sadzić – sadzić ziemniaki lub jarzyny, szybko biec, uciekać (sadzi, ino się kurzy)
sadzo – sadza
sadzonka – młode drzewko zasadzane
sadzony – taki, który jest sadzony
sadzorka – kobieta sadząca ziemniaki, maszyna do sadzenia ziemniaków
sadzyniok – mały ziemniak nadający się do zasadzenia
safarnia – szafarnia, spiżarka, potoczne określenie kobiety rozrosłej w biodrach, zob. sofarnia
safarnio – jak wyżej

safficus – szafliczek
saflik – szaflik, drewniany pojemnik do prania lub zlewania brudnej wody
safrańiec – rodzaj dziada
sagan – duży czajnik, sagan
sahlyrz – oszust
sahlyrzyć – oszukiwać
sajta – polano, kawał drewna na opał, określenie mało kobiecej niewiasty
sajtka – niewielkie polano
saklerz – typ dziada
sakowity – rozmaity
sakracholski – ogromny, wielki (sakracholski budynek)
sakracholski dziod – emocjonalne określenie osobnika, który całkowicie się w czymś nie sprawdził
sakramucki – zob. sakracholski
sakramyncki – jak wyżej
sakramynta – święte sakramenty, eucharystia
sakramynta godać – kłąć, przeklinać
saksy – praca zarobkowa za granicą
salcason – salceson
saleć – szaleć
salinka – średniej wielkości naramienna chusta wełniana
salka – salka, nieduża sala
salować – szalować, pokrywać deseczkami
salowanie – szalowanie
salowany – wykładany deseczkami
salówka – pokój letni o ścianach szalowanych
salason – zob. salcason
salunek – szalunek, pokrycie ściany deseczkami
salutować – salutować, pozdrawiać po wojskowemu
salytra – saletrzak, nawóz sztuczny
salytrzk – jak wyżej
sałaputa – niedorajda
sałas – szałas, pomieszczenie pasterzy w górach, ogrodzony teren dla zwierząt pasących się z dala od gospodarstwa
sałasisko – stary, rozpadający się szałas, miejsce, gdzie stał kiedyś szałas
sałasowy – należący do szałasów

sałaśnictwo – gospodarka wypasania na polanach
sałaśnik – mieszkaniec szałasów, ptak kopcuszek, zob. kominiorz, zob. gazda sałaśny
sałaśny – zob. sałasowy
sałota – sałata
sałota górsko – roślina naparstnica zwyczajna
samica – samica, jedna z belek krokwi
samiczka – samiczka
samiec – samiec, belka krokwi wchodząca w wycięcie drugiej belki (samicy)
samiučki – kompletnie sam, samotny (zyje samiutki)
samiutki taki – taki sam
samiutki tyn – ten sam
samo tak – tak samo
samo taki – zob. samiutki taki
samo tako – zob. samo tak
samo telo – tyle samo
samo tyn – zob. samiutki tyn
samokwała – samochwała
samolot – samolot w znaczeniu ogólnopolskim
samopas – samopas, pojedynczo
samorodek – sprzęt, którego funkcjonalne właściwości zostały ukształtowane przez naturę
samorodny – ukształtowany naturalnie przez przyrodę
samorodny stołeczek – stołeczek, którego nogi stanowią przycięte gałęzie drzewa
samoryncnie – własnoręcznie
samosiejka – samosiejka
samostatność – samodzielność
samotać się – szamotać się
samotny – samotny, pojedynczy, odosobniony
samoucnny – uczący się sam, uczący się bez pomocy
samouk – samouk, człowiek kształcący się bez nauczyciela
samowóło – samowola
samowzion – gatunek wierzby samosiejki
samučki – samiutki
samučko tak – zob. samo tak

samučko taki – zob. samiutki taki
samučko tyn – zob. samiutki tyn
samowetrój – w trójkę
samsun – samolub, egoista
samura – locha
samutki – zob. samiutki
sanacyjo – sanacja
sanatoryjo – sanatorium
sanica – sanna
sanie – sanie
sanitarius – sanitariusz
sanitarka – sanitarka, ambulans
sanobliwy – oszczędny, szanujący
sanowabyć – rodzaj przekleństwa, sukisyn
sanować – szanować, poważać, okazywać szacunek
sanować się – oszczędzać się, okazywać wzajemny szacunek (sanujom się), dbać o własną reputację (to sanujonco się dziywka)
sanowany – szanowany
sanownik – człowiek oszczędny, człowiek szanujący pieniądze
sansa – szansa
sapac – osoba ciężko oddychająca
sapać – ciężko oddychać, dyszeć
sapić – jak wyżej
sapieć – jak wyżej
sapka – gęsta zupa z mąki owsianej sypanej na wodę lub kwaśnicę
saputacka – mozoł
saputać się – mozolić się, trudzić się
sarańca – szarańcza, potoczne określenie niesfornej młodzieży
sarawy – szarawy, o szarym odcieniu
sarapata – bieda, nieszczęście, kłopoty, tarapaty
sarapatka – kobieta biedna, kobieta nieszczęsna
sargać – szargać; moczyć ubranie, chodząc po mokrej trawie lub młodym lesie
sargać się – moczyć się, ocierać się ubraniem o coś, co jest mokre, brukać się
sargany – taki, który nie jest szanowany
sargoś – dziecko lubiące się ubrudzić
sarkon – smok, latawiec
sarlok – osobnik zezowaty

sarna – sarna, potoczne określenie zgrabnej dziewczyny
sarnina – mięso sarny
sarotka – szarotka
sarpac – awanturnik, osobnik lubiący wdawać się w szarpaninę
sarpacka – szarpanina, bójka
sarpać – szarpać, rwać, pokonywać trudy życia (sarpie się na tyj gazdówce)
sarpać się – szarpać się
sarpanina – szarpanina, bijatyka
sarpany – szarpany
sarpie mu brodom – płacze, łka
sarpie mu portkami – boi się, odczuwa lęk
sarpie mu rzyciom – jak wyżej
sarpniony – szarpnięty
sarpnonć – szarpnąć, utracić, porwać się na coś (sarpnon się na nowe sonki)
sarpnonć się – szarpnąć się, porwać się na coś, przedsięwziąć coś
sarwak – szarwark, obowiązkowa praca na rzecz gminy
sary – szary
sarzeć – szarzeć, stawać się szarym
sarzelina – szarówka
sasek – figlarz, błazen
sata – płótno, przez które cedzi się mleko z gielety do pucyiiry (zob. gieleta, zob. pucyiira), płótno używane do odciekania sera
satka – kawałek, kawałeczek (mało satka)
satnio – szatnia
saton – szatan
satra – dach z gałęzi wsparty na żerdkach do ochrony bydła w górach
saty – szaty, ubranie
satyn – szatyn
scać – sikać
scajbina – szczapa drewna używana do podpalki
skanie – siusianie
scebel – szczebel
scebelek – szczebelek
scebiot – szczebiot
scebiotać – szczebiotać (dziecko scebioce)
sceblany – wykonane ze szczebli
sceceć – szczekać (scece i scece)

scechrać – zetrzeć, pocierając
scechrany – starty
scecina – szczecina
sceciniaty – szczeciniasty
sceć – szczecina, deska z bolcami stalowymi, używana do czesania lnu
sceć pacešno – sceć (zob. sceć) o dużej gęstości nabitych bolców, umożliwiającą dokładne wyczesanie lnu
sceć zgrzebno – sceć (zob. sceć) o małej gęstości bolców, służąca do powierzchownego czesania lnu
scedzić – wlać cedzony płyn do naczynia
scekacka – kłótliva kobieta, usta kłótlivej kobiety (ta to mo scekacke), prymitywne radio przewodowe popularne w latach pięćdziesiątych (tzw. kołchożnik)
scekać – szczekać, jazgotliwie krzyczeć, krzyczeć w czasie kłótni
scekać zymbami – szczekać zębami
sceknonć – szczeknąć, odpowiedzieć niegrzecznie
sceklawy – pyskаты, kłótlivy, o psie: czujny, odstrasżający szczekaniem
scekliwy – jak wyżej
scekoc – szczekacz
scekocka – szczekaczka, popularna nazwa radia uprawiającego propagandę
scelina – szczapka, kawałek drewna, szpara, szczelina
scelinka – szczelinka
scenić się – mieć szczenięta
scep – szczep
Scepon – Szczepan
schloć się – schlać się, upić się
schloty – schlany, upity
schlybiać – schlebiać, chwalić, pochlebiać
schmowiać – uzgadniać warunki transakcji
schodek – niewielki stopień
schodki – niewielkie schody
schody – schody, drabina o szerokich stopniach, używana do wchodzenia na strych
schodząc się – spotykać się potajemnie
schodek – mały stopień
schodzić – schodzić, kielkować, odpadać (farba schodzi), broczyć krwią (jucha schodzi)

schodzić się – schodzić się, gromadzić się, łączyć się (drogi się schodzą)

schodzka – schadzka

schodzony – zniszczony codziennym użytkowaniem

schorkać – zjeść nagle, zjeść łączywie, odezwać się niegrzecznie

schować – schować, pochować

schowany – schowany, ukryty

schówek – schówek, skrytka

schód – stopień w schodach, zejście

schrobacniały – robaczywy

schrobacnieć – zrobaczywieć

schronisko – schronisko, schronisko górskie

schudnąć – schudnąć, stracić na wadze

schudobić – zubożyć

schylać się – schylać się, zginać się, osiągać (schyla się do osiymdziysionki)

sciabrać się – wysmarować się, umazać się, zob. ciabrać się

sciabraný – wysmarowany

sciosysty – stromy

scipać – szczypać

scipać się – szczypać się wzajemnie

scipany – szczypany

scipica – skorek, szczypawka

sciplawy – szczypiący w język, piekący, o ostrym smaku

ściścić – oczyścić

sciurać się – zrobić siusiu do majtek

sciurany – posikany

sciymirzyć się – nabawić się łuszczycy

scodry – hojny, szczodry

scodrze – szczodrze

scondrać – zmoczyć, zbrudzić

scondrać się – zmoczyć się, zbrudzić się

scondrany – zmoczony i ubrudzony od chodzenia po mokrej trawie

scopować – zacząć

scotecka – szczoteczka

scotka – szczotka

scotkować – szczotkować, czyścić szczotką

scotkowany – szczotkowany

scotwa ta – wątpliwe wyrażenie sądu, czy cokolwiek będzie z czegoś

scow – szczaw

scuchrać – zakończyć cuchranie (zob. cuchrać)

scuchrany – zakończony w sensie wykonywanego cuchrania

scuć – szcuć, szcuć psem

scudło – szczudło

sculgnonć – trzasnąć

sculgnonć palcyskami – strzelić palcami

scupkać – potupać

scupły – szczupły

scupok – szczupak

scur – szczur, określenie osoby wścibskiej (kuce jako scur)

scurować – niuchać, węszyć, buszować, wścibiać się

scurowaty – szcurowaty, określenie osoby nieszczerzej o charakterystycznym wyglądzie i zachowaniu

scuty – szcuchy

scworiczna – czwarta część gruntu

scwortek – czwartek

scwortkowy – czwartkowy

scworty – czwarty

scycić się – szczycić się

scydzować – wlewać cedzony płyn do naczynia

scygiel – szczygiel

scygulny – szczególny, wyjątkowy

scykać – oddzielać kawateczki czegoś przy pomocy widelca lub łyżki

scykane sie – posusiać się

scykane kluzki – kluski formowane z gęstego ciasta poprzez kawatkowanie łyżką lub widelcem

scyndzić – wykazywać oszczędność, wykazywać skąpstwo, wykazywać powściągliwość (scyndzi mu gymby)

scyndzony – udzielany oszczędnie

scynga – szczęka

scynić się – szcenić się, wydawać płód przez sukę psa lub wilka

scynie – szcenię

scyniok – szceniak, określenie podrostka

scyniontko – szceniaczek

scynka – szczęka

scynno – szczena, nosząca płód suka psa lub wilka

scynó – scena
scyns Boże! – życzenie „szczęść Boże”
scynścić – życzyć „scyns Boże”
scynście – szczęście
scynśliwość – zob. scynście
scynśliwy – szczęśliwy
scyp – szczep, zaszczep
scypa – szczapa
scypać – rozłupywać
scypać się – dobrze się łupić
scypane gonty – gonty wykonywane techniką ręcznego łupania
scypanie – szczypanie
scypany – otrzymany w wyniku rozłupywania (gont scypany)
scypawica – szczypawka
scypce – szczypce
scypecka – mała szczapa, szczypta, odrobina
scypetka – szczypta, odrobina
scypić – szczepić
scypić się – szczepić się
scypionka – szczepionka
scypiony – szczepiony
scypiorek – szczypiorek
scypiynie – szczepienie
scypka – szczapa, zob. scajbina
scyplawy – uszczypliwy, szczypiący
scypny – dający łatwo się łupać, bez sęków
scypowka – szczypawka
scypta – zob. scypetka
scypuł – owłosiona skóra na porożu w trakcie jego odrastania
scyrba – szczerba
scyrbaty – szczerbaty
scyrbić – robić szczerby
scyrbina – szczerbina, szpara, luka
scyrbiok – osobnik szczerbaty
scyrbok – jak wyżej
scyrbula – kobieta szczerbata
scyrniały – poczerniały, ciemny
scyrnieć – szczerbieć, nabrać brunatnej barwy, poczernieć
scyrość – szczerłość
scyrpać – zebrać wierzchnią warstwę z jakiegoś płynu

scyrpany – zdjęty z górnej warstwy płynu
scyrpować – zbierać wierzchnią warstwę z jakiegoś płynu
scyrpowany – zdejmowany z górnej warstwy płynu
scyrwiynić się – zarumienić się, nabrać kolorów
scyrwiyniony – poczerwieniały, przybierający kolor czerwony
scyry – szczery, otwarty, hojny
scyrze – szczerze
scyrzyca – określenie kobiety o rozchylnych ustach, określenie kobiety śmiejącej się często
scyrzyć się – śmiać się
scyrzyć zymby – uśmiechać się do kogoś
scyścić się – szczyścić się, oczyścić się powierzchniowo
scyt – szczyt, boczna, konstrukcyjna część dachu
scytowy – szczytowy, przynależny do boku domu
se – sobie, ze (podź se mnom)
sednieco – byle co
sedniejako – byle jak
sedniekany – byle gdzie
sedzieć – siwieć
sehetki – drzewo ułożone w stos
sejdziesiont – sześćdziesiąt
sejdziesionty – sześćdziesiąty
sejsto – sześćset
sejść – sześć
sejśsto – zob. sejsto
sekierować – przestawiać, kierować (sekieruje nami)
sekreta – sekret, tajemnica
sekreta mieć – mieć tajemnicę
sekretny – dyskretny
sekretorz – sekretarz
sekucyjo – egzekucja podatkowa
sekund – drugie skrzypce
sekunda – sekunda w znaczeniu ogólnopolskim
sekundnik – wskazówka na tarczy zegara odmierzająca sekundy
sekundować – grać w kapeli, towarzysząc prymisćce

sekundowanie – granie w kapeli oznacza-
jąca sekundowanie prymiście
sekuracyjo – asekuracja, podatek
sekutnica – sekutnica, kobieta dokuczli-
wa, złoźnica
sekutnik – osobnik złośliwy, osobnik do-
kuczliwy
sekutny – złośliwy, dokuczliwy
sektor – poborca podatkowy
sekwestra – urzędowe zajęcie majątku
sekwestrować – dokonywać egzekucji ko-
morniczej
sekwestrowany – zajmowany przez ko-
mornika
selenieco – bądź co, byle co, cokolwiek
seleniejaki – rozmaity, wszelaki
selenijaki – jak wyżej
seleścić – szeleścić
selico – byle co, zob. selenieco
seligdzie – byle gdzie
selijaki – wszelaki, byle jaki
selijako – byle jak
selika – byle gdzie
selikany – jak wyżej
selinieco – byle co
seliniejaki – wszelaki, rozmaity
seliniejako – zob. selijako
selnieco – zob. selenieco
selby – szedłby
selbyś – szedłbyś
sem – tu
sem sa – chodźcie tu
semerlok – nastolatek, podrostek
semnom – ze mną
sepetlawica – kobieta sepleniąca
sepetlawić – seplenić
sepetlawiok – osobnik sepleniący
sepetlawy – sepleniący
sepetlić – zob. sepetlawić
sepleniok – zob. sepetlawiok
sepnonć – szepnąć
sept – szept
septać – szeptać, mówić ukradkiem
septanina – szeptanina
septany – szeptany
septano rzec – ciemny interes, nielegalny
interes

septano sprawa – zob. septano rzec
septymbyr – wrzesień
serce – serce, motyw zdobniczy o kształcie
serca
sercowaty – o kształcie serca
sercówka – naszytie na tylnej części ser-
daków lub kozuchów, wykonane z czer-
wonej skórki
serdecko – serduszko
serdecny – serdeczny
serdecny palec – serdeczny palec; palec,
na który zakładana jest obrączka ślubna
serdocek – serdaczek
serdocorz – kuśnierz, krawiec serdaków
serdok – serdak, góralski półkożuszek wy-
szywany
serdusko – zob. serdecko
sermater – niech już będzie, wszystko
jedno (wypowiadane w stanie zniecier-
pliwienia)
serocaźny – szeroki
serwetka – serwetka, obrusik
serwotka – serwatka
serwus – wyraz używany przy powitaniu
oraz pożegnaniu, najczęściej wraz z po-
daniem ręki
sesnostka – miara powierzchni pola, ina-
czej ćwiartka, dziewczyna 16-letnia
sesnosto rzec – 16 księga Mojżesza stoso-
wana do zamawiania czarów
sesnasty – szesnasty
sesność – szesnaście
sesnoty – zob. sesnasty
sesyjo – sesja, posiedzenie gminnej rady
seś – sześć
seścioro – sześcioro
seś – zob. seś
seśdziesiont – zob. sejdziesiont
seśdziesiontek – jak wyżej
setecnie – stokrotnie, po stokroć
setka – porcja alkoholu odpowiadająca
dziesiątej części litra
setnie – ostro, mocno, zdecydowanie, zna-
komicie, wybornie
sew – szew
sewc – szewc
sewcować – być szewcem, szyc buty

sewe nogi – określenie nóg konia, który obciera sobie pięciny, zob. strychulec
sewiec – zob. sewe
sewo – krzywo
sewski – szewski
sezon – okres zjazdu wczasowiczów
sfilcować – zetrzeć ubranie w wyniku długotrwałego noszenia
sfilcowany – znoszony, starty
sfolować – spiliścić
sfolować się – spiliścić się
sfolowany – spiliśniony
sforkać – parsknąć
sforować się – przesuwając się do przodu, kroczyć z przodu
sfucany – zdyszany
sfuceć – sapnąć
sfuceć się – zadyszeć się
shłopić – przywrócić męskość, wyleczyć mężczyznę z choroby, być znowu silnym
shować – schować
showanie – schówek
showisko – schówek, skrytka
shudnonć – schudnąć
shylisko – schron, schronienie, przytułek
shylynie – jak wyżej
si – sio, okrzyk wydawany celem przepłoszenia kur
siabas – szabas
siachać – ciachać
siachniony – dźgnięty
siachnonć – ciachnąć
siadacka – siadanie; siodło; coś, na czym można usiąść
siadać – siadać, osiadać (chałupa siado), pierzchnąć (skóra siado)
siadać się – wytrącać się, żelować się, opadać (chlyb się siod)
siadować – siadać w określonym miejscu
siaflik – szaflik
siajba – szajba, koło pasowe
siajbe mieć – być niezrównoważonym
siajbować – wykazywać cechy niezrównoważenia psychicznego
siajbus – wariat, osobnik niezrównoważony
siajnowy – papierowy banknot

siajny – dawne określenie banknotu, marny
siajny reński – czterdzieści centów
siajpany – odmiana ziemniaków
siaki – nie taki, inny
siako – inaczej, nie tak
sialować – zob. salować
sialunek – zob. salunek
siana – sianokosy
siano – siano
siano we lbie – brak rozumu, kiepski umysł
sianobranie – zob. siana
siantać – obijać nogę o nogę
siara – gęsty mleczny udój po wycieleniu krowy
siarap – zamknij się (zgóralszczone z angielskiego powiedzenie: shut up)
siarcysty – siarczysty, bardzo mocny, intensywny
siarcyście – siarczyście, mocno, silnie
siarfa – szarfa
siargać – szargać
siargany – szargany
siarotka – szarotka alpejska, zob. kocio łapka, zob. kocanka siarutka
siarutka – jak wyżej
siarzy się – tworzy się kożuch na mleku podczas grzania
siasnonć – ciachnąć, machnąć nożem lub innym ostrym narzędziem
siastać – uderzać czymś giętkim i sprężystym (wysiastoł go prynciem po rzyci), szastać, trwonić
siaśniony – ciachnięty, skaleczony nożem
siatkować – szatkować, kroić na drobne kawałki
siatkowany – szatkowany, cięty na kawałki
siatkownica – szatkownica
siber – szyber, zasuwa kominowa
siblawy – robotny, pracowity
siceć – pryskać, bryzgać
sicery – sznurki naramiennika w mundurze austriackim
sićka – wszysecy
sidło – sidło, pułapka na zwierza
się – sobie, się
siec – kosić, ciąć na kawałki, ulewnie padać

siecha – deszcz, deszcz ze śniegiem, deszcz z wiatrem
sieczenie – kośba
siecka – sieczka
sieckarnio – sieczkarnia, maszyna do cięcia słomy lub siana
sieć – sieć, linia elektryczna
siedlacka – niewielka szufelka do zboża
siedlisko – nocna zmora dusząca człowieka
siedlok – pieńek odpowiednio przycięty do siedzenia, mieszkaniec wsi
siedmioro – siedmioro, siedem sztuk, siedmioro dzieci
siedniony – opadnięty, z zakalcem
siednonć – usiąść (siednijcież krzesny)
siednonć na dupie – uspokoić się, ustatkować się
siednonć na rzici – jak wyżej
siednonć se – usiąść sobie
siedok – zob. siedlok
siedym – siedem
siedymdziesionć – siedemdziesiąt
siedymdziesionćek – jak wyżej
siedymnosty – siedemnasty
siedymnoście – siedemnaście
siedymsta – siedemset
siedymsto – jak wyżej
siedziba – siedziba, siedlisko
siedzieć – siedzieć, odbywać karę więzienia (siedzi we hereście), mieszkać (siedzi na wsi), wysiadywać jajka (kura siedzi na jolkak)
siedzieć kumorom – być komornikiem, siedzieć jako komornik
siedzieć milckiem – być obecnym, nic nie mówiąc; siedzieć milcząco
siedzieć na dupie – nie narażać się, przyjmując postawę wyczekującą
siedzieć na karku – ścigać kogoś (ziandary siedzom mu na karku), być dla kogoś uciążliwym (juz ftorysi dziyń siedzi mu na karku)
siedzieć na kumorze – zob. siedzieć kumorom
siedzieć na rzici – zob. siedzieć na dupie
siedzieć na stolku – piastować funkcję (siedzi na stolku w gminie)

siedzieć w ciupie – siedzieć w więzieniu
siedzieć w kozie – zostawać za karę po lekcjach
siedzieć we łbie – mieć jakąś natrętną myśl (ftoz ta wiy, co mu we łbie siedzi)
siedzisko – siedzenie, miejsce pobytu, mieszkanie, stołek samorodny (zob. samorodny stołeczek)
siedzok – zob. siedlok
siedzynie – siedzenie
siedzysko – jak wyżej
siejba – sianie, zasiewanie
siekac – mały dzwonek dla jagniąt
siekacka – szatkowanie, szatkownica, rozdaj cierlicy stosowanej do międlenia lnu
siekać – siekać, ciąć na drobne kawałki, rozbijać motyką skiby
siekaniec – kij pasterski z nasadzonymi kamieniami
siekany – cięty na kawałki
siekańce – kluski formowane z ciasta ciętego nożem, drobne kawałki ołowiu używane zamiast śrutu
siekawica – ulewa połączona z wiatrem, deszcz z gradem
siekniony – uderzony mocno
sieknonć – uderzyć czymś mocno
siekoc – siekacz, nóż tnący w sieczkarni
sieleć – łać mocno, padać mocno (na polu sieleje)
sielenijaki – różny
sielest – szelest
sieleścić – szeleścić
sielic – mocno pragnąć
sielka – szelka
sielma – szelma
sielong – szeląg, moneta dawna
sielski – sielski, wiejski
siela – siła
siełok – moczarsz, siłacz
siem – siedem
siem skoranie – siedem kar boskich
siemie – siemię, nasienie lnu
siemieniatka – kura o pstrych upierzeniu
siemieniaty – pstry
siene roboty – prace z sianem, sianokosy
siepacka – bójka, szamotanina

siepać – potrząsać, targać, szarpać
siepać się – rzucać się, szarpać się, brać się do bitki
sieplota – określenie osoby mizernej, osoby chorowitej
siepniony – szarpnięty
siepnonć – targnąć, szarpnąć, uderzyć
siepnonć się – targnąć się, szarpnąć się
sierbel – nocnik
sierblik – nocniczek
sieręg – szereg
sierogowy – szeregowiec
siermynga – siermięga, określenie osobnika słabego fizycznie
siernik – metalowy sworzeń łączący przód i tył wozu
sierocki – opiekun sierot
sierpinka – patelnia, rondel
sierpiyń – sierpień
sierściaty – pokryty sierścią
sierściówka – piłka do gry uformowana z sierści
sierzant – sierżant
sierzciok – kudłacz
sierzć – sierść
siostra – siostra
sietniarstwo – calectwo, niedorozwój
sietniaty – chorowity, niedorodny, wynędzniały
sietniawy – jak wyżej
sietnieć – chorować, marnieć, tracić zdrowie
sietniok – człowiek ułomny, kaleka, osobnik niedorozwinięty, osobnik niewydarzony
sietniokowaty – zob. sietniaty
siew – siew, sianie zboża
siewać – często siać
siewnik – siewnik, maszyna do wysiewania ziarna
siewować – jak wyżej
sif – statek
sifkarta – bilet okrętowy
sikac – kiepskie wino owocowe
sikawica – ulewny deszcz
siki – moc ludzki
sikława – wodospad
sikławica – jak wyżej

sikoc – zob. sikac
sikoń – kilkuletnie dziecko, które jeszcze się moczy
sikorka – sikorka, określenie młodej i ruchliwej dziewczyny
sikorzyca – podłotek
sikowka – sikawka
silić – zmuszać, wiać silnie
silny – silny w znaczeniu ogólnopolskim
siła – siła, dużo (siła naroda)
siłom – pod przymusem (siłom go wziyni)
siłować – usiłować
siłować się – mocować się
simać – zdejmować
simany – zdejmowany
simcicki – odmiana ziemniaków
siniaty – posiniały, posiniaczony, niebieskawy, modry
siniawy – niebieskawy
siniok – osoba (dziecko), która zsiniała, grzyb siniejący po przekrojeniu
sinkwas – szynkwias
sinkwasować – prowadzić szynkwias
siny – niebieski, modry
sio – okrzyk płoszący kury
siober – kamyk stosowany jako podkładka w murarstwie
sioście – sianie, czynność siewu, ziarno przeznaczone do siania
sioć – siać, dokonując zasiewu; przesiewać (siejce bez przetok), sadzić
siodać – siodać w ramach pewnego nawyku (rod się sioduje na wyrsycku)
siodelko – siodelko, niewielka przełęcz górską, duch pokutującego człowieka
siodlisko – zmora dusząca we śnie, duch bydlęcy
siodła – jak wyżej
siodłaty – ptak o białych i czarnych piórach
siodło – siodło, przełęcz, nocna zmora
siodować – siadywać
siodywać – siadywać, siodać od czasu do czasu
siofer – szofer
sioferka – kabina samochodu ciężarowego, szoferka

siompa – kiepska deszczowa pogoda, deszcz ze śniegiem, drobny i gęsty deszcz
siompawica – jak wyżej
siompić – mżyć, padać, zob. siompa
siong – rozpiętość skrzydeł ptaków
sionga – miara objętości drzewa lub kamieni równa około 8 kubikom, miara długości sukna odpowiadająca długości wyciągniętej ręki i połowy klatki piersiowej, miara powierzchni pola równa około 0.5 ha
siongać – sięgać
siongnonć – dosięgnąć
sionka – mała sień
sionkać – czyścić, wycierać nos
siorbać – chlipać; pić lub jeść płynną potrawę, wydając charakterystyczny odgłos
siorstki – szorstki
siostra – siostra, zakonnica
siostrusia – siostrzyczka
siostrzin – należący do siostry
siostrzynica – siostrzenica, kuzynka
siostrzyniec – siostrzeniec, kuzyn
siotka – siatka, plecionka, metalowa siatka ogrodzeniowa
siódmo – godzina siódma
siódmok – uczeń klasy siódmej
siódmy – siódmy w kolejności
siódympka – liczba siedem, deska o grubości 7 cm, kosa o długości 70 cm
sipawa – mżawka
sipieć – chrypieć
sipiok – osoba mająca chrypkę
sipka – chryпка
sipkać – zob. sipieć
siplawić – jak wyżej
siplawy – mówiący ochrypłym głosem
siplok – zob. sipiok
sipulki – skrzyp, zob. krzonstka
sirota – sierota
sitecko – siteczko
sitka – zob. sićka
sitko – sitko, siatka druciana
sitnik – roślina sit rozpierchły
sito – sito w znaczeniu ogólnopolskim
sitorz – rzemieślnik wyrabiający sita
sitwa – sitwa, klika

siubiynica – szubienica
siubiynicka – ekspresywnie o szubienicy
siubrawiec – szubrawiec
siuch – miara długości odpowiadająca rozpiętości kciuka i palca wskazującego
siuchać – pocierać, wykonywać czynności szybkie ruchy
siuchnonć – skoczyć, przemknąć (siuchnon koło nos)
siuchta – przekręt, kręctwo
siufeca – onuca
siuflada – szuflada
siuh – skok, zob. siuch
siuha – ulewa
siuhaj – dzielny młodzieniec, dorodny chłopak, parobczak, zuch, zbójnik
siuhajceek – ekspresyjnie o siuhaju (zob. siuhaj)
siuhnonć – skoczyć, wskoczyć, wcisnąć się
siumni chłopcy – dorodni parobcy
siumni siuhaje – paradni zbójnicy
siumni – ładnie, pięknie
siumny – paradny, ładny, dorodny, pokazny
siupać – siadać w języku dziecięcym
siupcać – jak wyżej
siupkać – jak wyżej
siupnonć – usiąść, zob. siupać
siurać – intensywnie oddawać moc, intensywnie padać
siurceć – ciec z charakterystycznym odgłosem
siurgac – darmożjad
siurgac – szurać, głośno stąpać
siurgnonć – szurnąć
siurgoc – zob. siurgac
siurgoeka – prostytutka, dziewczyna niemoralna
siurki – moc w języku dziecka
siurok – członek męski
siurować – szorować, myć szczotką
siurować się – dokładnie myć się
siurowany – szorowany
siury – moc
sius – szus, skok
siusnonć – szybko uderzyć, przeskoczyć
siusować – szusować

siust – odgłos smagnięcia, charakterystyczny świst, popędzenie (doł mu siustu)
siustać – smagać, szastać, roztrwaniać
siustany – roztrwaniany, szastany
siuster – szewc
siustrować – pracować jako szewc
siustrula – żona szewca, szewcowa
siustu dać – dać nauczkę, zmusić do ucieczki (popędzić), obić
siuskać – mówić konfidencjonalnie szeptem
siuta – koza, sarna, sztuka bez rogów
siuter – szuter, żwir, zob. śuter
siuteryna – suterena
siutka – zob. siuta
siutrować – szutrować, wysypywać żwirem, zob. śutrować
siutrowany – wysypywany żwirem
siuty – bezrogi (baba to siute stworzonko)
siwarnik – ptaszek z rodziny pliszkowatych żyjący w Tatrach
siwawy – posiwiaty, siwy niezupełnie
siwe – siniak (mo siwe pod okiym)
siwe krople – ciężkie, palące łzy
siwiaty – lekko niebieskawy, szpakowaty
siwica – liche mleko lub żętyca
siwić – farbować pranie
siwiec – niebieska farbka do prania, dziad, staruch
siwieć – siwieć, sinieć
siwiol – niebieska barwa, farbka w proszku do zabarwiania wapna na niebiesko
siwiorz – grzyb gniewosz plamisty
siwiutki – całkiem siwy, siwiutki
siwo owca – stara owca
siwor – gatunek trawy kwaśnej
Siwula – imię nadawane krowom maści siwej
Siwy – imię nadawane koniowi o siwym umaszczeniu
siwy – siwy, srebrzysty, niebieski
siwy jak golomb – określenie człowieka całkiem siwego
siwy jak golombek – jak wyżej
siwy kamiyń – siarczan miedzi używany w lecznictwie
siwy krochmol – niebieska farbka do prania, zob. siwiec

siyc – siec, ścinać, kosić zboże
siyjac – nóż do sieczenia, zob. kosok
siykiyra – siekiera, określenie gruboskórnej kobiety
siykiyrka – siekierka
siykiyrnik – listwa do wieszania siekier
siykiyrny – ostry
siylić – wiać, padać mocno, zacinać, przesilać
siylić sie – przesilać się, wysilać się
siylnie – silnie
siylny – silny, mocny, intensywny, wytrzymały
siyla – siła, prąd elektryczny trójfazowy
siyloc – siłacz
siylorz – mocarz
siyłowac – uśiłowac, wyteżac
siyłowac sie – mocowac się
siym – siedem
siymie – siemię, nasienie lnu
siymioncko – jak wyżej
siymiono – jak wyżej
siymiyniaty – o upierzeniu szarym z czarnymi plamami
siymnoście – siedemnaście
siymsto – siedemset
siyne zbiórki – sianokosy
siyngać – sięgać
siylnik – siennik
siyń – sień
siyrbel – nocnik
siyrblik – nocniczek
siyrocki – kurator sierot, opiekun sierot
siyrota – sierota
siyrotecka – sierotka
siyrotka – jak wyżej
siyryp – sierp
siyrpiyń – sierpień
siywac – siewca
siywacka – płachta używana do siania
siywać – siać od czasu do czasu
siywany – siany czasami
siywne dnie – dni, w których się sieje
siewne zboże – zboże przeznaczone do siewu
siywnik – siewnik
siywny – nadający się do siewu

siywować – zob. siewać
sjechać – zjechać
sjimać – zdejmować, ściągać
sjimowany – zdejmowany
sjonć – zdjąć
skakować – zeskakiwać
skalicony – skaleczony
skalicyć – skaleczyć; niefachowo coś wykonać, powodując przy tym uszkodzenie materiału
skalicyć się – skaleczyć się
skalisko – duży kamień, gład
skalnica – kamienista ziemia
skalpiyrz – medalik z wizerunkiem Matki Boskiej
skalcynie – skaleczenie
skała – kamień
skalka – kamyk, ostry kawałek krzemienia używany do krzesania iskier
skalkówka – dawna broń myśliwska wyposażona w skałkę do krzesania iskry
skamaracić się – skumać się, wejść w koleżeństwo
skamleć – skamlać, prosić, wydawać przez psa głos proszący
skamlok – osobnik narzekający
skamrać – narzekać prosząco
skamrzeć – jak wyżej
skantrzić – zabić
skantrzić się – zabić się
skantrzony – zabity
skantrzyć – zabić, unicestwić, zob. skantrzić
skantrzył go – zabił go
skantrzył się – popełnił samobójstwo
skapać – wyginać, wymrzeć, zdechnąć, umrzeć (bydło pewnie skapie)
skapać z głodu – umrzeć z głodu, zdechnąć z głodu (owiecki skapały z głodu)
skapcianały – pozbawiony wigoru
skapcanieć – opaść z sił, stracić wigor
skapcieć – jak wyżej
skapieć – zob. skapać
skapnonć – umrzeć, zdechnąć
skapować – skapywać, spadać kroplami, przeciągnąć kogoś na swoją stronę
skaptować – zjednać sobie, przeciągnąć na swoją stronę

skaptowany – zjednany
skarbnik – skarbnik, osoba gromadząca składki
skarbonka – skarbonka kościelna
skarga – skarga, zażalenie
skarzony – oskarżony
skarzyć – skarżyć, wytaczać komuś proces sądowy
skarzyć się – skarżyć się
skarzypyta – skarzypyta
skatować – zbić bez miłosierdzia
skatowany – bardzo zbity
skawynceć – narzekać, jęczeć, zawodzić
skazić – skazić, zepsuć
skazić się – zepsuć się, sfermentować
skazonny – skażony, zepsuty
skazować – skazywać
skazówka – wskazówka zegara
skazujoncy palec – palec wskazujący
skiba – skiba, proste wycięcie na belce
skibiata – zaorane pole o mocnej i trudnej do rozdrobnienia skibie
skibować – odwalać skiby
skiby tłuc – rozdrabniać skiby pod uprawę
skichać – zlekceważyć (skichoł syćko)
skichać się – odcepić się, dać spokój (skichoj sie; choćby sie skichoł, to nie do rady)
skichany – do niczego
skiel – skąd
skiela – jak wyżej
skieltować – sprzedawać, zmarnować, zbyć
skieltowany – zmarnowany, zbyty
skielznonć – ześlizgnąć, ześlizgnąć się, zjechać (skielznon dołu na nartak)
skije – narty
skipieć – kipieć
skiscale mleko – mleko zsiadłe
skisceć – skwasić
skisceć się – skwasić się
skisić się – jak wyżej
skisnonć – skisnąć
skisniony – skwaszony; coś, co skisło i nie nadaje się do jedzenia
skisniynty – jak wyżej
sklagać – dodać podpuszczkę do mleka
sklagać się – ściąć się
sklagnane – ścięte

sklapcyć się – spłaszczyć się
sklaponiony – oklapnięty, spłaszczony
sklaponąć – oklapnąć
sklebiac – osobnik schlebiający
sklebiacka – kobieta schlebiająca
sklebiać – schlebiać
sklep – sklep
sklepać – klepiąc, spłaszczyć coś
sklepany – spłaszczony przez sklepanie
sklepić – wykonać sklepienie
sklepikorka – sklepikarka
sklepikorz – sklepikarz
sklepiorka – sklepikarka, żona sklepikarza
sklepiorz – sklepowy, ekspedient, sklepikarz
sklepiynie – sklepienie
sklepnica – kobieta prowadząca sklep
sklepnik – zob. sklepikorz
sklepowo – sprzedawczyń w sklepie
sklepowy – przynależny do sklepu, nabyty w sklepie
sklonć – skrzyczeć, używając przekleństw
sklycić – sklecić
sklyjać – sklejać
sklyjić – skleić
sklyjka – sklejka
sklyjony – sklejony
sklynty – obrzucony przekleństwami
składać – składać, łączyć w jedną całość, układać siano w kopy, rozpalać ogień w piecu
skadać do kupy – składać w całość, zespałać, jednoczyć
składać się – robić składkę, mierzyć z broni
składany – składany, dający się złożyć
składnie – zręcznie, zgrabnie
składny – pasujący do czegoś, zręczny, zgrabny
składny pokos – podwójny pokos
składok – nóż składany, kozik
składowo orzba – orka wykonywana przez dwóch gospodarzy
składzić – zob. składać
skłamać – oszukać, wywieść w pole
skłamać się – oszukać się, doznać zawodu
skłod – skład, sterta drzewa lub desek
skłodka – składka

skłodkowy – składowy
sklusować – upolować nielegalnie
sklusowany – upolowany nielegalnie
skności – wykonać coś niewłaściwie, zrobić coś źle
skończy – źle zrobiony
skonąć – schnąć
sknyra – sknera
skobel – skobel, drewniany zamek
skobelek – skobelek
skoblica – narzędzie stolarskie do dłubania koryt, narzędzie do zdejmowania tłuszczu ze skóry
skoblić – okorowywać drzewo
skocek – skoczek
skocnio – skocznia
skocny – skoczny, potrafiący wysoko skakać
skocyć – skoczyć, udać się gdzieś szybko (skoc mi do sklepu)
skocyć do garła – wdać się z kimś w bójkę
skocyć do krztoni – jak wyżej
skocyć do oczu – zob. skocyć do krztoni
skoćkać się – upić się na umór
skoda – szkoda
skoda godać – szkoda mówić
skodliwy – szkodliwy, szkodzący
skodnik – szkodnik
skodność – zob. szkoda
skodny – szkodliwy, uszkodzony, zob. skodliwy
skodować – czynić szkodę
skodować się – robić sobie szkodę, krzywdzić się
skodzić – szkodzić
skokac – określenie ruchliwego dziecka
skokać – skakać, bawić się, podskakiwać, szukać zaczepki (skoce do niego)
skokać do ocy – kłócić się z kimś
skokać na kogosi – atakować kogoś słownie
skokanka – skakanka
skoki – zawody narciarskie na skoczni, nogi zająca
skola – skała, kamień
skolać – skalać, pobrudzić
skolany – skalany, pobrudzony, skalny, wykonany z kamienia

skolić – szkolić, kształcić, szczekać przez lisa
skolić się – kształcić się
skolnik – uczeń
skolnica – uczennica, kamieniste pole
skolno prymulka – pierwiosnek łyszczak, roślina skał wapiennych
skolny – kamienny, szkolny
skolony – wykształcony, posiadający umiejętności
skolynicniały – zdrętwiały, cechujący się utratą władania nogami
skolynicnieć – zdrętwieć, stracić władanie w nogach
skolynie – uczenie, tresowanie
skoła – szkoła, uczenie się
skolcany – skostniały
skołceć – skostnieć
skołceć na kość – całkowicie zdrętwieć
skołe dać – trudzić kogoś, gnębić kogoś, maltretować kogoś
skołe dostać – być gnębionym, być nadmiernie trudzonym
skolecka – kamyk
skołkowacieć – zob. skołceć
skołować – wprowadzić w błąd, zrobić mętlik w głowie
skołowany – mający mętlik w głowie
skombinować – sprytnie coś zdobyć
skomlacka – skamlenie
skomleć – wydawać głos przez łaszącego się psa
skomlynie – głos psa łaszącego się
skompawy – cechujący się umiarkowanym skąpstwem
skompica – skąpa kobieta
skompic – skąpic
skompiec – skąpiec
skompiradło – jak wyżej
skompo – skąpo
skompstwo – skąpstwo
skompy – skąpy
skonać – skonać, zakończyć życie
skond – skąd
skondby ta – gdzieżby tam
skondjek – skąd jestem
skondjes – skąd jesteś

skondsi – skądś, nie wiadomo skąd
skondsik – jak wyżej
skondżeś – zob. skondjes
skońcony – skończony
skończyć – skończyć
skończyć się – skończyć się, zakończyć życie, umrzeć
skopać – skopać, zbić kopaniem, zakończyć kopanie w polu
skopany – taki, który był kopany
skopciany – brudny od sadzy, okopcony
skopcić – okopcić
skopcić się – wypuścić smrodliwe wiatry
skopiec – naczynie do dojenia mleka
skopyrtać – przewrócić, zburzyć
skopyrtać się – przewrócić się
skopyrtany – przewrócony, zburzony
skorać – ukarać
skoranie boskie – utrapienie, wyrażenie oddające dezaprobatę (skoranie boskie z tym dzieckiem)
skoraniec – diabeł
skorany – pokarany
skorb – skarb
skorej – wcześniej, wpierv
skormić – zużyć paszę, skarmić
skormiona – zużyta pasza
skormiony – zużyty jako pasza
skoro – szybko, prędko, prawie (skoro syćka som w kościele)
skorupa – skorupa, twarda warstwa czegoś
skorupina – skorupka
skorupka – skorupka w sensie ogólnopolskim
skorusa – jarzębina
skoruska – młode drzewko jarzębiny
skorusyna – jak wyżej
skorzić – pospieszać
skorzistać – skorzystać
skorzyj – szybciej, prędzej
skorzystać – odnieść korzyść, wykorzystać, zob. skorzystać
skos – skośne ustawienie, deska w szczytowej części dachu
skosić – skosić, ścinać trawę lub zboże
skosiec – klin, gont ścięty do skosa
skosisty – skośny, przycięty ukośnie

skosony – skoszony
skościały – sztywny, martwy (skościały cłek)
skośny – skośny, ukośny
skowronek – ekspresywnie o skowronku
skowronek – skowronek
skowycić – skowyczeć, zrzedzić
skowyra – stary pies
skowyrny – przychylny
skowyścić – zob. skowycić
skoza – skaza, wada tkaniny
skozać – skazać
skozany – skazany
skobel – skobel
skółka – szkółka
skómleć – skamleć
skónać – skonać, wykonać, zdziałać
skóńcyc – skończyć
skóńcyc się – skończyć się, umrzeć
skóra – skóra, kora drzewa, skóra zwierzęcia, łupina
skóra a kość – określenie bardzo chudego człowieka
skóra i kość – jak wyżej
skórka – skórka, potoczne określenie spryciarza (śniego to je skórka)
skórkorz – handlarz skupujący skóry
skórlot – wymię owcy
skórować – zdejmować skórę z ubitego zwierza
skórowany – taki, z którego jest ściągana skóra
skórzany – skórzany, zrobiony ze skóry
skrada – roślina z gatunku kosmatek
skradować się – skradać się
skradziony – skradziony
skrajać – pokroić coś całkowicie, skroić
skrajany – pokrojony
skrajny – leżący na kraju, położony na kraju
skrepniony – zdechły, padły
skrepnonić – zdechnąć, umrzeć
skrewić – zawieść, sprawić zawód
skrobac – nożyk do obierania ziemniaków, pilnik
skrobacka – jak wyżej
skrobać – obierać ziemniaki

skrobać się – drapać się, w przenośni razdzić sobie w życiu
skrobanka – skrobanka, zabieg ginekologiczny
skrobany – obierany
skrobniony – zadrapany
skrobnonąć – drapać
skroboc – zob. skrobac
skrobok – jak wyżej
skrobot – chrobot
skrobotać – chrobotać
skrodać się – skradać się
skrojić – skroić
skrojić gacie – dać lanie
skrojić portki – jak wyżej
skrojić rzić – jak wyżej
skrojony – pocięty na kawałki, zużyty przez systematyczne odkrawanie, skrojony po wzięciu miary
skrom – tłuszcz świstaka, zająca lub królika
skromniutki – bardzo skromny
skromniutki – jak wyżej
skromny – skromny, niewystawny
skroncać – zakręcać, skręcać coś
skronisko – schronisko
skront – skręt
skrontek – niewielki splot czegoś
skrony – z powodu, dlatego, przez (skrony niego posel do hereštu)
skronzać – posiekać, pociąć
skronzany – posiekany
skronzyc – przesiać przez sito, pociąć na sieczkarni
skroś – poprzez, na wylot
skrować – kroić
skrowecek – skraweczek
skrowek – skrawek
skrócać – skracać, poskramiać, karcieć
skrócać się – skracać swoją wypowiedź
skrócany – skracany
skrócić – ukrócić, poskromić
skrócił go jako trza – poskromił go jak należy
skrócił mu leb – pozbawił go życia, zabił go
skróny – zob. skroś
skroś – jak wyżej

skróść – zob. skrós
skrót – krótsza droga
skrucha – żal za grzechy
skrudlić – bronować
skrudlić jynzykiem – paplać
skrudlić riciom – bez potrzeby gdzieś chodzić lub jeździć
skrudlić rzyciom – jak wyżej
skrudlony – bronowany
skrusony – skruszony, pokruszony
skruszyć – skruszyć
skryć – schować
skryć się – schować się
skrymptować – wykonać pracę krymptowania (zob. krymptować)
skrympować – skępować
skryncić – skęcić, ukrać
skrynt – skręt, półkoliste żelazo w przedniej karze wozu, skręcanie, określenie osobnika skłonnego do oszukiwania, papieros własnoręcznie zrobiony
skrynta kurzyć – palić papierosa zrobionego własnoręcznie
skrynta zrobić – zrobić własnoręcznie papierosa
skryntek – odpowiednio uformowany zwój wiór (strużyn) lub mchu, używany do uszczelniania szpar pomiędzy belkami
skryntka – zob. skryntek
skryntny – nudny, zły
skryty – skryty, schowany
skrzale – skrzele ryby, rondo góralskiego kapelusza
skrzeczeć – skrzeczeć, wydawać głos sroki, rechotać
skrzek – galaretowata masa, zaródź żab, poskręcane drewno nienadające się do stolarskiej obróbki, głos sójki
skrzeklawy – skrzekliwy, zachrypnięty, mówiący zachrypniętym głosem
skrzekot – osobnik skrzekliwie mówiący, głos skrzeczącej sroki
skrzela – rondo góralskiego kapelusza, zob. skrzale
skrzele – jak wyżej
skrzepa – pożytek, pomoc (mom z tego syna skrzepa)

skrzepić – pomóc, wspomóc, udzielić pomocy (skrzepiły nos dutkiem)
skrzepić się – podreperować się (skrzepiły się Hamarykom)
skrzepiony – taki, który otrzymał pomoc
skrzepiynie – pożytek, otrzymana pomoc
skrzepota – zob. skrzepa
skrzepunek – jak wyżej
skrzesać – ściąć boki drzewa siekierą, zapalić
skzesany – o ściętych bokach, zapalony (o ogniu)
skziesić – wskziesić
skziesić się – nabrać siły, wyzdrowieć, wzmocnić się
skzesony – wskzeszony
skzesować – skzesywać
skzicany – skrzyczany
skziceć – zakrzyknąć, krzyczeć
skzić – błyszczeć
skzić się – błyszczeć się, połyskiwać się
skzidelko – ekspresywnie o skrzydle, określenie drobnej dziewczyny, część domu, ruchoma część drzwi lub okna
skzidlico – skrzydło
skzidło – skrzydło, część domu, określenie drobnej dziewczyny (nie baba, ba skzidło)
skzizkionny – zwołany
skzizknonóć – krzyknąć, zwołać
skziznecka – skziznecka
skziznia – skziznia
skziznia wianowo – skziznia na odświętne ubranie, skziznia na wiano dla młodej pani
skzizinka – skzizinka, futryna okna
skzizip – roślina skzizip
skzizipece – skzizypece
skzizipecki – skzizypeczki
skzizipek – skzizypek
skzizipieć – skzizypieć
skzizipki – skzizypki
skziziwieć – skzizywieć
skziziwieć się – skzizywieć się
skziziwiony – skzizywiony
skzizizal – gładki kamień, płyta kamienna, na której pali się watra, płaski kamień do pieca

skrzizować – skrzyżować, połączyć coś na krzyż
skrzizowany – skrzyżowany
skrzynceć – narzekać, marudzić, nudzić
skrzynić się – być nieznośnym, wybrzydzać
skrzynica – skrzynia do przechowywania pożywienia w szałasie
skrzynt – nieznośnik, skrzętna osoba
skrzynta – jak wyżej
skrzyntny – skrzętny, marudzący
skrzyntoła – zob. skrzynta
skrzypek – skrzywienie butów
skrzyścić – zob. skrziesić
skrzysynie – wskrzeszenie
skrzytać – zgrzytać
skrzyżala – zob. skrzyżal
skrzyżol – jak wyżej
skrzyżolka – mały kamień używany do wygrzewania bolących miejsc
skrzyżować – dokonać zamiany, położyć na krzyż
skubać – skubać, paść się (krowa skubie trowe), drzeć pierze (skubiom piyrze), w przenośni okradać
skubaniec – ktoś, kto pozytywnie lub negatywnie odbiega od przeciętności
skubany – odbiegający od przeciętności
skubiorka – kobieta biorąca udział w darciu pierza, zob. prucka
skublica – narzędzie do gładzenia i strugania wewnętrznej części bednarek
skubniony – skubnięty
skubnonć – skubnąć
skubować – drzeć pierze od czasu do czasu
skubś – skubać
skuceć – narzekać bez powodu, skamleć, płakać (dostał poskiem i skucy w koncie)
skucek – płaczek, osoba zamęczająca narzekaniem
skucina – szczecina, pojedynczy włos świński, zadziór na drzewie, roślina gór-ska sit skucina
skucola – płaczka, kobieta narzekająca
skuć – skuć; kując, usunąć coś; jak wyżej
skudłacić – popłatać, potargać

skumać – zrozumieć coś
skumać się – pokumać się z kimś
skumany – pokumany z kimś
skup – miejsce nabywania zwierząt rzeź-nych od rolników
skupcony – osobnik, którego łączy pota-jemne porozumienie z kimś
skupcyć się – zbratać się, wejść w porozu-mienie, współżyć
skupić – kupić większą ilość czegoś
skupować – gromadzić coś, kupując
skupowany – kupowany w większej ilości
skurcać się – kurczyć się, drzeć z zimna
skurcany – kurczony
skurcony – skurczony, pokurczony
skurcybyk – skurczybyk, drań, łobuz
skurcyć się – skurczyć się
skurjer – zob. skurcybyk
skurkowaniec – jak wyżej
skurlot – wymięczko, dójka owcy
skurlot – jak wyżej
skurwić się – zejść na złą drogę, odbyć nielegalny stosunek płciowy
skurwiony – źle się prowadzący
skurwotecka – zob. skurlot
skurwysyn – bardzo negatywne i wulgarnie wyzwisko skierowane do mężczyzny
skurwysynować – bardzo nagannie postę-pować, przeklinać
skurzyć – wypalić (palacz), zostawić tylko dym, podmuch lub kurz (ino się skurzyło za nim)
skusić – skusić, zwabić
skusić się – skusić się, połakomić się
skusony – taki, który dał się skusić, mają-cy doświadczenie
skuteczny – skuteczny, prawdziwy
skutwasić – zagnieść
skuty – skuty
skwarny – skwapliwy
skwar – skwar, upał
skwarek – skwarek, wysmażony kawałek słoniny
skwarny – upalny
skwarzić – smażyć
skwarzić się – smażyć się
skwarzony – smażony

skwasić – zgnieść, zniszczyć, zabić
skwasić się – skwaśnieć
skwasielina – drobny deszcz długo padający
skwasony – zniszczony, zmarnowany
skwaśnieć – skwaśnieć w znaczeniu ogólnopolskim
skwaśniony – skwaśniały
skwierk – modrzew
skwirk – jak wyżej
skwyrceć – skwierczeć, palić się z trzaskiem, smażyć się z charakterystycznym odgłosem
skwiryk – zob. skwierk
slatować – zlatywać, spadać (listecki slatujom)
slabawy – trochę słaby, nie najlepiej się czujący
slabić – osłabiać, mdlić
slabiutki – słabiutki
slabizna – słaby fizycznie człowiek, słabeusz, słabe miejsce, przyrodzenie
slabnonć – słabnąć, tracić siły, mdleć
slabo – marnie, kiepsko, lekko (slabo do góry)
slabość – słabość, brak sił fizycznych
slabowity – chorowity, o słabym zdrowiu
slaby – słaby, lekko widoczny, kiepski, mało odporny
sladny – snadny
slawa – sława w znaczeniu ogólnopolskim
slazić – złazić
slahno – słyhać
slodki – słodki, przymilny
slodkie mlyko – świeże mleko krowie
slodycka – roślina paprotka zwyczajna
slodzić – słodzić, dodawać cukru
slodziutki – bardzo słodki, słodziutki
slodziusiński – jak wyżej
slodziuski – jak wyżej
slodzony – słodzony, zawierający cukier
slójceek – słojczek
slójik – słojk
slójus – mały słojk
sloma – słoma
slomiany – słomiany
slonecko – słoneczko

slonecznik – słonecznik
slonina – słonina
sloninka – ekspresyjnie o słoninie
slonko – słońce
slonkowy – słoneczny
slono – słona, dużo (slono zapłacić)
slony – słony, dostatecznie posolony
slota – długotrwała pogoda deszczowa
slowacki – słowacki w sensie ogólnopolskim
Slowacyjo – Słowacja
slowieński – słowacki
slowiyński – jak wyżej
Slowiyńsko – Słowacja
slowny – dotrzymujący danego słowa
słowo – słowo, wyraz, dane przyrzeczenie (dej słowo; dołek ci słowo)
Slowocka – Słowaczka
Slowok – Słowak
slozony – złożony
slozyć – złożyć, rozpalic ogień (slozył w piecu)
slozyć się – złożyć się, wybrać cel, wymierzyć
slozyć watre – rozpalic ognisko
slój – warstwa komórek drzewa, duży słojk
slóma – słoma
slómianka – słomiana wycieraczka
slómiany – słomiany
slómisko – stara, zleżała słoma
slónawy – słonawy
slónecko – słoneczko, typ elektrycznej grzałki
slónecknik – słonecznik
slónko – słonko
slóny – słony
slówecko – słoweczko
slówko – krótko coś powiedzieć, krótka konwersacja
sluch – zdolność do słyszenia, posiadanie zdolności do rozróżniania dźwięków, pogłoska
sluchać – słuchać, spowiadać
sluchać się – spowiadać się, być posłusznym (slucho sie matki)
sluchanica – konfesjonał
sluchany – słuchany, spowiadany

sluchy – uszy u zająca, wieści
sluchy idom – krążą pogłoski
sluga – sluga, służący
slugowac – jak wyżej
slugowacka – służąca
slugowac – służywać, służyć okresowo
slup – słup, jedna z dwóch pionowych belek drzwiowych
slupecek – słupczek, mały słupek
słupek – niewielki słup, spory kieliszek, belecza do osadzenia broników (zob. bronik), część grabi, w której osadza się zęby, jedna z dwóch pionowych belek okiennych
slupica – część pługa
slupiec – boczna belka obramowania drzwi
slupka robić – stawanie przez zająca na tylnych nogach i jednocześnie nasłuchiwanie
slupolaz – zaczep umożliwiający wyjście na słup elektryczny
slupuś – małeńki słupek
slusność – słusność
slusny – okazałej postury
sluśnie – słuszenie
sluzba – służba, służenie
sluzebność – serwitut
sluzebny – służebny
sluzka – służąca
sluzonco – jak wyżej
sluzoncy – służący
sluzowac – służyć okresowo
sluzyc – służyć
sluzbista – służbista
slyhno – słyhać
slyhować – słyszeć czasem
slychu dychu – żadnego odgłosu
slyna – wieść, sława
slysany – słyszany
slyseć – słyszeć
slysno – zob. slyhno
smaciany – szmaciany
smaciorz – wędrowny handlarz skupujący szmaty, osobnik o miałym charakterze
smacie – szmatka, kawałek materiału
smacina – jak wyżej
smacinka – szmateczka

smaciontko – zob. smacinka
smacisko – ścierka, stara szmata, pogardliwe przezwanie kobiety o kiepskiej reputacji, wywłoka, przykrycie zarzucane na wyrko
smacny – smaczny
smadny – spragniony
smak – smak w znaczeniu ogólnopolskim
smak mieć – mieć apetyt
smakować – być smacznym, próbować smaku
smar – smar w znaczeniu ogólnopolskim, podkład do nart
smarek – drobna wydzielina z nosa, chłopczyk
smarcuś – jak wyżej
smark – smarkacz, wydzielina z nosa
smarkać – smarkać, mieć katar, czyścić nos
smarkać sie – płakać
smarkato – smarkata, niepełnoletnia
smarkaty – smarkaty, niepełnoletni
smarkaty goj – roślina wawrzynek, zob. wilce lyko
smarki – wydzielina z nosa
smarknonć – smarknąć
smarkoc – zob. smark
smarnonć – mocno kogoś uderzyć
smarowac – masażysta
smarowacka – masażystka, masaż leczniczy
smarowac – smarować, dawać łapówkę
smarowac sie – wcierać sobie maść
smarowany – smarowany, masowany
smarowidło – maść, pasta do butów, tłuszcz używany do smarowania
smata – szmata, wywłoka, chustka na głowę
smatecka – szmatka, chusteczka do nosa
smatka – kawałek płótna, chustka na głowę
smatki – szmatki, ubrania, odzież
smaty – ubrania, odzież
smazony – smażony
smazyć – smażyć
smazyć sie – smażyć się, opalać się
smer – szmer
smerać – szeleścić

smerzyć – zob. smerać
smielować się – zmiłować się
smielowanie – zmiłowanie
smocek – smoczek
smocy – smoczy, przynależny smokowi
smok – smok, potoczna nazwa halnego wiatru, określenie bardzo silnego mężczyzny
smolarka – kobieta brudna, smoluch
smolaty – smolny, zawierający dużo smoły
smolec – smalec
smolić – smarować smołą
smolić się – brudzić się, czarnić się
smolne drzewo – dobrze palące się drzewo, bogate w żywicę
smolny – żywiczny
smolok – drzewo o dużej zawartości żywicy, osoba usmolona, usmolony żywicą dzik
smolorka – kobieta flejtuch, kobieta zbierająca żywicę
smolorz – smolarz, brudas, flejtuch
smoła – smoła, lepik budowlany, żywica
smoła bulkowo – smoła świerkowa dobra do żucia
smolować – zob. smolić
smołydza – roślina wiciokrzew czarny, zob. wilce borówki
smołyza – jak wyżej
smond – swąd, dym
smordz – smardz
smowa – umowa, targowanie się, umawianie się co do ceny
smowiać się – umawiać się co do ceny
smowiany – umawiany pod względem ceny
smozony – pokonany
smóc się – zdobyć się na coś
smówić – zmówić, umówić się co do ceny
smówić pociórze – odmówić pacierz, odbyć przedślubny egzamin
smówić się – zmówić się, dokonać zmowy, odbyć rozmowę, zaręczyć się, dobić targu
smówiny – zaręczyny
smówiony – zmówiony, ustalony, wynajęty do pracy w wyniku odbytej rozmowy, zaręczony

smrecek – świerczek
smreki – zagajnik świerkowy
smreckowy – wykonany z młodego świerka
smrecosek – ekspresywnie o smreku
smrecyna – świerczyna, drobne gałązki świerkowe
smrek – świerk
smrekowy – świerkowy
smrodzić – smrodzić
smrodziorz – osobnik o przykrym zapachu, samochód wydzielający dużo spalin
smród – smród, nieprzyjemny zapach, brzdąc
smuć się – smuć się
smutek – smutek w znaczeniu ogólnopolskim
smutnota – smutek
smutnawy – smutny
smutny – smutny, pogrążony w smutku
smuźniok – juhaska sukienna torba z frędzlami
smycek – smyczek, sidło z końskich włósów do łapania kwiczołów
smyk – jak wyżej, brzdąc, maluch, sposób transportu drzewa (ciongnie na smyka)
smykać – wyskubywać siano ze sterty (smyko krowie siana), kiepsko się paść (nie pasie się, ba ino smyko), ześlizgiwać, przemykać, kraść, spuszczać ścięte drzewo
smykać się – przemykać się, ślizgać się, w przerośni realizować coś bez właściwej pracy czy zaangażowania (smyko się od klasy do klasy)
smykany – wyskubywany
smyki – prymitywne sanki służące do przewożenia ściętych drzew
smykiym – transportować coś, ciągnąć po ziemi
smykniony – skradziony
smyknonć – przemknąć, ukraść, zwędzić
smyknonć się – smyknać się
smykołka – smykałka, talent
smyktać – płatać
smyktać się – płatać się tu i tam
smynd – zob. smond

smyndzić – dymić, przypalać
smyndzić się – przypalać się
smyndzielina – zapach przypalonego mleka, zapach przypalonego jada
smyndzionki – cienkie gałązki świerkowe, święcone w Wielką Sobotę
smyndziuchy – gałęzie, chrust
smyndzony – przypalany, odymany
smynt – smutek, zasmucenie
smyntek – jak wyżej
smyntel – sucha gałąź bez szpilek
smyntka – lichy
smyntka jeś ty zjod – lichy cię opętało
smyntorz – zob. cmyntorz
smyrać – głaskać, lekko drapać, wodzić ręką tam i na powrót
smyrecek – zob. smrecek
smyrek – zob. smrek
smyrekowy – zob. smrekowy
smyrgać – przemykać
smyrgać się – przemykać się, przelatywać, pełzać (god się smyrgo)
smyrgnoné – przemknąć, przebiec szybko (mys smyrgnyna do dziury)
smyrgnoné się – przemknąć się, przelecieć
smyrnoné – przemknąć się, uciec
smyrzyć – szemrać, szeleścić
smyrzyć się – przemykać się
smyśnie – pomysłowo, zmyślnie
smyśny – przemądrzały, przemyślny
snop – snop w znaczeniu ogólnopolskim
snopeczek – mały snop
snopek – snop, określenie mało inteligentnego mężczyzny
snowa – znowu (juzek snowa u sie), na nowo
snować – snuć
snowadło – urządzenie do nawijania nici ze szpul
snowany – snuty
snozka – pionowa belecza w jarzmie, zob. klyscyna
snuć – skręcać nitkę
snuć się – chodzić tu i tam, wyciągać się (o nitce w materiale)
snuć się jako smród po gaciak – chodzić bez wyraźnego celu, chodzić bez potrzeby

snur – sznur
snur pola – kawał pola
snurecek – sznureczek, długi i wąski kawałek gruntu
snurek – snurek, sznurowana wstążka przy gorsecie, część roli (zob. rola)
snurka – kolorowa wstążka do zawiązywania gorsetu lub podwiązywania włosów
snurować – sznurować, iść zdecydowanie (snurowuje, ino sie kurzy), iść (lis snurowuje)
snurowadło – sznurowadło
snurowany – sznurowany, mocowany przez zasznurowanie
snurowo miedza – miedza pomiędzy sznurami pola
snurówka – sznurowadło
snycerka – rzemiosło dekoracji w drewnie
snycerz – osoba wykonująca dekoracje w drewnie
sobek – samolub
Sobek – Sobiesław, Sebastian
sobie – siebie
sobota – sobota w znaczeniu ogólnopolskim
sobotnijsy – sobotni
soboty – podcienia w starych drewnianych kościołach
Sobótki – święto ognia, ogniska palone w Zielone Świątki
Sobula – imię nadawane krowom
sobula – kobieta samolubna, kobieta sobek
socha – drewniana motyka, dawny drewniany pług, przydrożna figura, słup podpierający konstrukcję dachu
socyć – wyszukiwać tropów zwierząt
soda – soda oczyszczona
sodzać – sadzić, wsadzać
sodzać się – sadowić się
sodzany – sadzany
sodzować – sadzić od czasu do czasu
sodź – sadź
sofa – szafa
sofarnia – zob. safarnia
sofka – szafka
soforz – szafarz
sojdy – schody
sojka – sójka

- sojuśnik** – sojusznik
- sok** – sok owocowy
- sokowirownica** – sokowirówka
- sokowirówka** – sokowirówka w znaczeniu ogólnopolskim
- sol** – szal, duża naramienna chusta wełniana bogato zdobiona
- solanka** – łożynia, borówka bagienna o odurzających jagodach, bagienna pijanica
- solić** – solić, słono płacić
- solik** – szalik
- soliniec** – koło zamachowe w tartaku
- solisko** – wyżłobiona deska na sól dla owiec; miejsce, w którym karmi się owce solą
- solnica** – solniczka, naczynie na sól dla owiec
- solnicka** – jak wyżej
- solnik** – lizawka z solą dla zwierząt
- solny** – słony
- solony** – solony, posolony
- solorz** – sprzedawca soli dla bydła
- solwija** – szałwia
- soldra** – szynka
- sołtys** – sołtys w znaczeniu ogólnopolskim
- sołtysianka** – córka sołtysa
- sołtysion** – pochodzący z rodziny sołtysów, właściciel sołtysiej roli
- sołtyska** – żona sołtysa
- sołtysować** – być sołtysem
- sołtystwo** – sołtysostwo, sołectwo
- som** – sam
- som od sie** – z własnej inicjatywy, z własnej inwencji
- som taki** – taki sam
- som tyn** – ten sam
- som za sie** – określenie egoisty, określenie samoluba
- som ze sie** – zob. som od sie
- sompas** – bez kierowania, kierując się własnymi odczuciami
- somsiek** – siasiek, skrzynia do przechowywania ziarna
- Sonc** – Sącz Nowy, Sącz Stary
- soncek** – sączek, rurka melioracyjna
- soncyć** – sączyć, pić powoli małymi łykami, mówić powoli i z przerwami
- soncyć sie** – sączyć się
- sond** – sąd, proces sądowy
- sondny** – sądny
- sondny dziyń** – dzień sądu ostatecznego, potoczne określenie awantury lub zamieszania
- sondzić** – sądzić, wydawać wyrok
- sondzić sie** – sądzić się, zob. prawować sie
- sondzony** – sądzony
- sonecki** – saneczki
- songa** – zob. sionga
- sonka** – płoża sań
- sonki** – sanie do przewozu osób
- sonsiecek** – mały siasiek, zob. sonsiek
- sonsiek** – wielka skrzynia na zboże zrobiona z gontów, określenie osoby o dużym łaknieniu
- sonsiadka** – sąsiadka
- sonsiadować** – sąsiadować
- sonsiadowy** – należący do sąsiada, przynależny sąsiadowi
- sonsiod** – sąsiad
- sonźnisty** – sążnisty
- sopa** – szopa, stodoła, stajnia, górne pomieszczenie w szałasie
- sopecka** – szopezka
- sopel** – sopel, zwisający kawałek lodu, zwisająca pod nosem wydzielina
- sopka** – szopka, szopka noszona przez kołędników
- sopkać** – tłumić płacz, ciężko oddychać
- sor** – rząd desek lub gontów pokrycia dachowego
- sorek** – zob. corek
- sosna** – sosna, drewno sosnowe
- sosnowy** – wykonany z sosny
- sosromb** – poprzeczna belka w izbie pod sufitem
- sosrymb** – jak wyżej
- sosrymbik** – poprzeczna belka stropowa w szałasie
- sosyna** – sosna zwyczajna
- sośnina** – mała sosna, gałęzie sosnowe, las sosnowy
- sotać sie** – opamiętać się

sotra – schowek w lesie chroniący przed deszczem, zrobiony z gałęzi i kory drzew, prymitywny szałas

sowa – sowa, grzyb jadalny podobny do rydza

sować – schować, ukryć, zob. schować

sować się – schować się

sowany – schowany

sówek – schowek, ukrycie

sowizroł – sowizdrzał

sól – sól, nawóz sztuczny

sómar – osioł, głupiec, dureń

sómarski – bezmyślny, głupi

sópecka – zob. sopecka

sópka – jak wyżej

sóstka – cyfra sześć, jednostka monetarna równa 10 grajczom, kosa o długości 60 cm

sósto – szósta godzina

sóstok – uczeń szóstej klasy

sósty – szósty

sóścina – jednostka miary powierzchni pola

sóścizna – jak wyżej

spaony – wypaczony

spacyć – skrzywić, wypaczyć

spacyć się – wypaczyć się, zdeformować się

spać – spać, utrzymywać intymne kontakty (śpi śniom)

spaćkać – zepsuć coś, wykonać coś niestannie, zepsuć coś

spad – próg wodny, wodospad, nachylenie

spadły – określenie wychudzonego zwierza

spadniony – opadły; taki, który zleciał

spadnonć – zlecieć, spaść

spadować – spadać, odpadać (gonty spadujom)

spady – wodogrzmoty, choroba kolan u koni

spadziować – pokrywać się spadzią

spadzisty – stromy, mocno nachylony

spadź – spadź w znaczeniu ogólnopolskim

spalnio – sypialnia

spalstek – kawałek drewna wkładany bydlęciu do pyska przy rozdęciu (puceniu)

spamiyntać – zapamiętać

spamiyntany – zapamiętany

spamiyntować się – przypominać się

spanić się – nabyć pańskich nawyków

spanie – spanie, sen (mo dobre spanie), miejsce do spania, senność (bierze mnie spanie)

spanko – ekspresyjnie o posłaniu, ekspresyjnie o spaniu

spanosony – wybredny

spanosyc się – stać się wybrednym

spaprać – popsuć, zaczarować

spaprany – zepsuty, zaczarowany

spapusiać – zjeść w sensie ironicznym lub w języku dziecka

spapusiany – zjedzony

spara – szpara, szpara między belkami (płazami)

sparcie – oparcie, wsparcie

sparecka – szpareczka

sparka – szparka

sparno – upalnie, duszno

sparog – trójzębne wycięcie w spinkach góralskich typu kolistego

sparóg – jak wyżej

sparty – uparty (cłek strasznie sparty)

sparty jak baron – bardzo uparty

sparty jak cap – jak wyżej, uparty jak kozioł

sparzić – poparzyć, spiec

sparzić się – poparzyć się, popiec się, doznać negatywnych odczuć w jakimś kontakcie lub przedsięwzięciu

sparzony – popieczony, wyparzony, dotkliwie doświadczony

spasiony – gruby, tłusty

spasować – odpuścić coś, zrezygnować

spasowany – dopasowany

spasta – ściana skalna prostopadła lub w łożysku potoku, po której spływa woda, urwisko skalne

spas – spaść

spas się – utyć

spas z jambony – mieć ogłoszoną w kościele zapowiedź związku małżeńskiego (zob. zopowiedzi)

spas z nóg – osłabnąć na nogi

spasny – spasiony, tłusty

spaśta – zob. spasta
spatalasyć – spałaśzyć, źle zrobić
specić – szpecić
specyoł – specjał, rarytas, coś bardzo smacznego
spesony – speszony
spesyć – speszyć
spicok – rodzaj motyki
spić – upić
spić sie – upić się
spić sie jak świnią – upić się bardzo
spić sie jak wieprz – jak wyżej
spiek – upał
spiekota – jak wyżej
spieprzać – uciekać
spieprzać za pogody – uciekać, póki jeszcze można
spieprzić – zepsuć, zob. spieprzyć
spieprzony – źle zrobiony, zepsuty
spieprzyć – zepsuć, spartaczyć, zniszczyć, uciec
s pierwa – najpierw
spieścić – zrobić coś w porę
spikniomy – doprowadzony do spotkania z kimś
spiknonć – spiknąć, doprowadzić do spotkania
spiknonć sie – spiknąć się, spotkać się
spinać – spinać, łączyć elementy
spinać sie – wspinać się
spinany – spięty
spindrać sie – zob. spinać się
spindrok – określenie ruchliwego dziecka, które lubi gdzieś wychodzić
spinka – spinka, metalowa ozdobna spinaka noszona na piersi (w przypadku bacy spełniała rolę odznaki), drażek służący do wzmocnienia burt wozu
spinki – dwie listewki, na których rozciąga się płótno podczas tkania
spinkorz – rzemieślnik wyrabiający spinki
spionć – spiąć, połączyć elementy
spionć do kupy – powiązać w jedną całość
spipceć – dać sygnał klaksonem
spipcony – źle wykonany
spipcyć – zepsuć coś, źle wykonać jakąś pracę

spirwa – zob. spierwa
spisać – spisać w znaczeniu ogólnopolskim
spisać sie – rzec się na czyjąś korzyść, najczęściej pisemnie
spisany – zarejestrowany, zapisany
spisek – zapis, spis, wykaz, wykaz miejscowości
spisować – spisywać
spistwać – poplątać
spistwić sie – poplątać się
spity – mocno pijany
spity jak ciele – bardzo pijany
spity jak snopek – jak wyżej
spiyc – spiec, wzburzyć kogoś
spiykota – spiekota, upał
spiylic – ściąć drzewo piłą
spiynić – spienić, doprowadzić do wytworzenia piany
spiynić sie – spienić się, ostro zareagować
spiyniynzony – sprzedany, zbyty za gotówkę
spiyniynzyć – spieniężyć, sprzedać
spiyrać – opierać, podierać
spiyrać sie – spierać się, kłócić się
spiyрка – kłótnia
spłascyć – spłaszczyć
spleńniany – spleśniały
spleńnić – spleść, pokryć się pleśnią
spleńnielina – pleśń
spleńnizna – jak wyżej
spłachetka – kawałeczek pola
spłacić – spłacić, wyrównać należności
spłakany – znużony długim płaczem
spłasony – częściowo zgnieciony
spłata – spłata
spłata – spłata, rata, uiszczanie zobowiązań finansowego
spławić – pozbyć się kogoś, uwolnić się od kogoś
spłochać – spłoszyć
spłochany – spłoszony
spłonka – spłonka, część naboju
spłosony – spłoszony, przestraszony
spłosyć – zob. spłochać
spłotek – spłata, należność z tytułu odziedziczenia majątku w stosunku do innych spadkobierców

spłukać się – wyzbyć się majątku, wyzbyć się gotówki
spłukany – bez pieniędzy, zmyty przez wodę, oplukany
spłukniony – oplukany
spłuknąć – spłukać
spłuknąć się – oplukać się, pozbyć się czegoś wartościowego
spłukować – spłukiwać
spocić się – spocić się w sensie ogólnopolskim
spocony – spocony w sensie ogólnopolskim
spocynek – spoczynek
spocywać – spoczywać
spod – poniżej czegoś, spadek, skos, nachylenie dachu
spod hol – ze Skalnego Podhala
spode – z dołu, z dolnej części, spod czegoś (wyłoz spode ławy)
spode lba poziyrać – spoglądać na kogoś ze złością
spodek – spód, dolna część czegoś, dno, dolne bale ścian budowli, leżące na kamiennych narożnikach (peckach)
spodek przedni – spodek (zob. spodek) od strony czołowej budynku
spodek zadni – spodek (zob. spodek) od strony tylnej budynku
spodkiym – spodem, dołem
spodlić – spodlić, zhańbić
spodlić się – stać się podłym
spodni – dolny, będący w dolnej części
spodnica – spódnica
spodniorka – deska na przodzie wozu
spodufalać się – przypodobać się komuś
spodufalić się – stracić do kogoś dystans, zhardzić
spodufalony – spoufalony
spodufalować się – zob. spodufalać się
spody – zelówki
spodzieć się – zorientować się, spostrzec się
spodzioć się – jak wyżej
spodzioty – spodziewany
spodziywać się – spodziewać się
spohodzić – wyjść, odejść, przyjść, zebrać się
spojać – spajać, łączyć

spojać się – łączyć się
spojany – spajany, łączony
spojić – spoić, złączyć
spojony – złączony
spojynie – spojenie, połączenie
spokładać – wykonać orkę jesienną
spokładany – po wykonanej orce jesiennej
spokojnie – spokojnie w sensie ogólnopolskim
spokojniutki – spokojniutki
spokojno – spokojnie
spokojny – spokojny w znaczeniu ogólnopolskim
spolegliwy – posłuszny
spolegnąć – oddać się (spoległa mu)
spolenizna – spalenizna
spolić – spalić, podpalić kogoś
spolić się – spalić się, spłonąć, stracić chęć z powodu zawodu
spolić się ze wstydu – zawstydzić się bardzo
spolony – spalony
spolygać – polegać na kimś, ufać komuś
spolyniec – pogorzelsko, pogorzelec
spolynisko – zgliszcza
społecznie – społecznie
społecnik – społecznik
społeczny – społeczny
spoledniować – zjeść południowy posiłek, zjeść obiad
spolożyć się – przyłożyć się, zabrać się
społu – razem, wraz, jednocześnie
spolym – jak wyżej
spomalić – spowolnić
spomalony – spowolniony
spominać – wspominać
spominany – wspomniany
spominek – wspomnienie
spomniany – wspomniany
spomnieć – wspomnieć
spomniony – wspomniany
spomnonć – zob. spomnieć
spomogać – nieść pomoc, wspomagać materialnie
spomogany – wspomagany
spomozynie – wspomozienie
spomóc – wspomóc

spomózka – zapomoga, pomoc, wsparcie
spodzwać – spędzać krowę z pastwiska,
spędzać muchy z czegoś
spodzany – spędzany
sponga – listwa, pręga na ciele, podłużna
szrama
spongownik – narzędzie stolarskie służące
do żłobienia rowka dla listwy (spongi)
łączącej deski
sponiywierać – sponiewierać, skrzyczeć
kogoś nie całkiem słusznie, upaść (spo-
niywierało go na ślizgawicy)
sponiywierać się – zmizernieć
sponiywierany – okrzyczany; taki, który
upadł
spopod – spod
spopod wierchów – spod różnych wier-
chów
spora – korzyść, pomoc, podpora
sporność – spór
sporny – będący przedmiotem sporu
sporo – sporo, dość dużo, szybko (sporo
robi), pośpiesznie (kroco sporo)
sporować – dobrać parę
sporować się – złączyć się w parę
sporowany – będący w parze
spory – spory, dość duży, szybki, dość da-
leki
sporys – roślina rdesty żyworośny
sporysek – jak wyżej
sporzić – dobrać parę
sporzić się – dobrać się do pary
sporzondzać – sporządzać, przygotowywać
sporzondzić – sporządzić, zrobić
sporzondzić się – wyjść z opresji
sporzondzony – zrobiony, wykonany
sporzony – dobrany do pary, stowarzyszony
sporzyć – dobrać parę (sporzyli konie),
doprowadzić do związku małżeńskiego
(ojcowie ik sporzyli), zob. sporzić
sporzyć się – dobrać się do pary, kłócić się,
zob. sporzić się
sporzynie – sprzeczka, kłótnia
sposobić – robić coś, szykować coś
sposobić się – szykować się, przygotowy-
wać się (sposobi się do drogi)

sposobiony – przygotowywany
sposobnie – dobrze, należyście, pomyślnie,
pomysłowo
sposobność – okazja, możliwość
sposobny – zaradny, dający sobie radę
spozrzeć – zauważyć
spotkać – spotkać w sensie ogólnopolskim
spotkać się – spotkać się
spotkanie – napotkana osoba
spotkany – spotkany, napotkany
spotniały – spocony
spotnieć – spocić się
spotrzebować – zużyć
spotykać – spotykać w znaczeniu ogólnop-
olskim
spotykać się – spotykać się
spotykany – spotykany
spow – spaw, połączenie spawem dwóch
kawałków metalu
spować – spawać, sypiać gdzieś od czasu
do czasu (spowo se na sianie)
spowany – spawany
spowarka – spawarka
spowiadacka – spowiedź, wyznanie
spowiadać – spowiadać, dawać reprimen-
dę (matka go spowiadła)
spowiadać się – spowiadać się, tłumaczyć
się
spowiadany – spowiadany, łajany, prze-
słuchiwany
spowiednica – konfesjonał
spowidyż – spowiedź
spowoc – spawacz
spowować – spawać czasami
spoza – spoza, zza, za czymś
spoznać się – zorientować się
spoziorować – zauważyć, spostrzec, zwró-
cić uwagę na coś
spozierać – spozierać
spód – spód, spodnia część
spódnica – spódnica
spójka – poprzeczka łącząca rączki pługa
spólnica – sąsiadka
spólnie – wspólnie
spólnik – sąsiad, wspólnik
spólnikować – sąsiadować, być sąsiadem
spólników – należący do sąsiada (spólnika)

spólnota – wspólnota
spólny – wspólny
spółstwo – sąsiedztwo (siedzimy na spółstwie), spółka
spółdzielcy – spółdzielcy
spółdzielnia – spółdzielnia, budynek spółdzielczy, sklep spółdzielczy
spółka – wspólne pole, pole lub las należące do kilku właścicieli (na spółce kozdytnie, kielo zdole)
spómóc – wspomóc
spór – opór, sprzeciw
spóźnić – nie zdążyć na czas
spóźniony – spóźniony w znaczeniu ogólnopolskim
sprać – zbić; piorąc, usunąć plamę; zniszczyć częstym praniem
sprany – zbity, zniszczony przez częste pranie
sprawa – załatwienie, rozprawa sądowa
sprawiać – nabywać, kupować, sporządzać coś
sprawiać się – spisywać się, tłumaczyć się
sprawiany – nabywany, kupowany
sprawić – nabyć, kupić
sprawić się – spisać się
sprawić se – kupić sobie, obstalować coś dla siebie
sprawiedliwie – sprawiedliwie, uczciwie, słusznie
sprawiedliwość – sprawiedliwość
sprawiedliwy – sprawiedliwy, obiektywny, uczciwy, usprawiedliwiony
sprawka – występek, spowodowanie czegoś niewłaściwego (to jego sprawka)
sprawnie – sprawnie, bez przeszkód, poprawnie, dość dużo
sprawno kwila – dłuższa chwila
sprawny – sprawny, dobrze funkcjonujący, bez wad
sprawować – sprawować, pełnić
sprawować się – zachowywać się
sprawowany – pełniony
sprawunek – zakup, kupno
sprostać – sprostać, dać radę
sprostawy – głupawy, niezbyt mądry
sprost – głupio, niemądrze

sprostok – głupiec
sprostność – głupota
sprostota – jak wyżej
sprosty – głupi, nierozsądny
sprosty jak baron – bardzo głupi
sprościć – wyprostować, pójść na przelaj, w przenośni zbić w celu doprowadzenia do porządku
sprościć się – poprawić los, wyjść na prostą (kie to zrobi, to się sprości)
sprosony – wyprostowany, przywrócony do porządku
spróchniany – spróchniały
spróchnieć – spróchnieć, zestarzeć się
sprógować – spróbować, skosztować
sprógować się – wziąć się z kimś za bary, podjąć wyzwanie
sprógowany – popróbowany
spróżnować – zmarnować czas
spruć – popruć
spruty – popruty
sprycha – zob. śprycha
spryciorz – spryciarz
spryhność – spryt
sprzynyna – sprężyna
sprzynynka – mała sprężyna
sprzynynować – sprężynować
sprzynynowiec – nóż z ostrzem otwartym sprężyną
sprzynynowy – posiadający sprężynę
spryskać – ochlapać
spryskany – ochlapany
spryskować – spryskiwać
spryt – spryt, zdolność radzenia sobie
sprytność – spryt, zręczność, zaradność
sprytny – sprytny, potrafiący sobie radzić
sprzecki – ramy okienne
sprzeciwny – oporny, niechętny, sprzeciwiający się
sprzed – sprzed czegoś
sprzedać – zob. przedać
sprzedając – sprzedawać
sprzedany – sprzedany, zbyty
sprzedawać – sprzedawać w sensie ogólnopolskim
sprzejazdzać – przejechać kilka razy, poprzejeżdżać

sprzekłaśniały – przesadnie wybredny
sprzemorzać – przemarzać
sprzemorzany – całkowicie zmarznięty
sprzeniewierzyć – zmitrężyć (sprzeniewierzył majątek)
sprzeniewierzyć się – sprzeciwić się
sprzerzeżować – poprzecinać nożem
sprzewracać – przewracać wszystko
sprzone – sprząc, złączyć do pary
sprzoncka – sprzączka, kłamra u pasa, zob. sprzonka, zob. sprzyncka
sprzoncusia – mała sprzączka, potoczne określenie zgrabnej i filuteriej dziewczyny
sprzongać – sprzęgać, łączyć dwa konie do pary
sprzongać się – dobierać parę koni do pracy lub jazdy
sprzonganie – sprzęganie
sprzongany – dobrany do pary
sprzongniony – sprzęgnięty
sprzongnonć – sprzęgnąć
sprzongnoć się – dobrać parę koni do pracy lub jazdy
sprzontać – sprzątać
sprzontać się – uchodzić, usuwać się chować się
sprzontany – sprzątnięty
sprzontniony – uprzątnięty
sprzontnonć – sprzątnąć
sprzontnonć się – usunąć się
sprzonka – umowa ustna dotycząca sprzęgania się
sprzycać się – sprzeczać się
sprzycka – sprzecza, lekka kłótnia, poprzeczna belka (zob. poprzycniok)
sprzynicy – kłótniwy, skory do sporów
sprzycok – zagon poprzeczny w stosunku do innych
sprzycyc – ustawić w poprzek
sprzycyc się – obrócić się w stosunku do kierunku ruchu (telo syroki, co biyda mu sie sprzycyc), sprzeciwić się w jakiejś kwestii
sprzyncka – zob. sprzoncka
sprzyniace – gazdowie, którzy sprzęgają konie
sprzyniacka – umowa dotycząca sprzę-

gania koni celem wspólnego wykonania prac polowych
sprzynigło – sprzęgło
sprzynit – uprząż, sprzęt
sprzynita – meble domowe
sprzynitny – mający różne umiejętności, potrafiący pracować z wykorzystaniem różnych urządzeń, obrotny, prędki, szybki
spuchlina – opuchlizna
spuchlizna – jak wyżej
spuchniony – spuchnięty, opuchnięty
spuchnonć – spuchnąć
spucony – zgnieciony
spucować – zjeść wszystko
spucowany – zjedzony
spucyc – zgnieść, przetrwać jakoś (jakosi tom zime my spucyli)
spucyc się – wybrzuszyć się, odkształcić się
spudlić – spudłować, nie trafić
spudlony – chybiony, niecelny, nietrafiiony
spukać – popękać w wielu miejscach, wypuszczać wiele pędów
spukany – popękany
spulać – szybko iść (spulo do góry, ino sie kurzy), nawijać nić na szpulę
spulanie – nawijanie nici na szpulę
spulany – nawijany
spulyrz – przyrząd używany do nawijania nici na szpulę
spusany – stęchły, spleśniały, pokryty pleśnią
spuscać – spuszczać; heblować, używając spustu (zob. spust); obniżać cenę; zdejmować bydłociu łańcuch
spuscać się – zjeżdżać z góry, zrywać się z uwięzi, zsuwać się na dół, oglądać się na innych, mając do wykonania jakąś czynność
spuscadło – zastawa umożliwiająca spuszczenie wody
spuscalny – posiadający możliwość odpływu
spuscony – spuszczoney
spuseć – zatęchnąć
spuselina – stęchlizna

spust – długi hebel używany do dokładnego wyrównania krawędzi desek, apetyt (mo spust)
spuścić – spuścić
spuścić się – zjechać w dół, zejść w dół
spuścizna – spadek, dziedzictwo
spych – spychacz
spychnonąć – zepchnąć
spynd – spęd
spynkać – spēkać, popękać
spynkany – spēkany, popękany
spyntać – spētać
spyntany – spētany, mający pęta
spycano skóra – wieprzowa skóra
spycany – ze świńskiej skóry
spycok – rodzaj noża rzeźnickiego, kierpec uszyty z jednego kawałka świńskiej skóry
spyrcone – pozostawione ślady, odchody zwierząt
spyrcoz – rzeźnik, masarz
spyrecka – zdrobniale o spyrcie (zob. spyрка)
spyrka – słonina, słonina wędzona
spyrkownik – spiżarka na mięsne produkty
spyrnik – jak wyżej
spyrtyus – spirytus
spytać – spytać, zapytać
spytać się – zapytać się
spytany – zapytany
sracka – biegunka, w przerośni także kłopoty
srać – załatwiać się, wypróżniać się
srać do gaci – odczuwać obawę, odczuwać strach
srać na cosik (kogosik) – lekceważyć coś (kogos)
srajdą – podlotek
sranie – wypróżnianie
srebrnik – roślina pięcioraczek gęsi
srezoga – lekka mgła
sroc – ubikacja, wygodka, określenie małego chłopaka (jesce sroc, a kurzacka go ciesy)
srocka – srocza
srogi – stojak do cięcia drewna ręczną piłą, podstawa pod ruchomy blat stołu, rusz-

owanie przenośne, okrutny, pozbawiony łości
sroka – sroka, określenie młodej dziewczyny, trzpiotka
srokaty – pstry
Srokula – imię nadawane krowom maści czarno-pstrej
sromb – ściany drewniane domu zbudowanego z bali, przestrzeń między sufitem i dachem
srombeczek – drewniana skrzynia na zboże
srombek – jak wyżej
sromotnie – bardzo źle, kiepsko, budząco wstyd
sronisko – schronisko
sros – warstwa kamieni w ziemi
srożyć się – srożyć się, denerwować się
srucać – zrzucać
srucany – zrzucany, zdejmowany
srucić – zrzucić
sruwać – zrywać
sruwany – zrywany
srynzoga – mgła zwiastująca pogodę
sryń – szreń, twarda skorupa zmarzniętego śniegu
ssać – ssać, potocznie bezpodstawnie czerpać korzyści
ssany – ssany
sta – sto
stace – było odpoczywające na stojąco
staciwo – wąskie wrotka do koszar, prostokątne obramowanie jednoskrzydłowych wrót, bok warsztatu tkackiego
stacyjo – stacja kolejowa, stacja drogi krzyżowej
stać się – zdarzyć się
stado – stado, gromada zwierząt
stajać – stawać, zatrzymywać się, wstawać, zgłaszać się (staje do poboru)
stajać dymba – sprzeciwiać się, w przypadku konia stawać dęba
stajać się – zmieniać się, stawać się, dziać się
stajanecko – kawałek pola lub lasu
stajanie – kawałek pola o powierzchni około 2/3 morga, 20 zagonów, miara długości określana krokami

stajanko – kilka niewielkich zagonów pola leżących obok siebie
stajnio – stajnia
stajonecko – kilka niedużych zagonów należących do jednego gospodarza, zob. stajanko
stajenko – jak wyżej
stajynka – niewielkie pomieszczenie gospodarcze, stajenka
stale – ciągle, przez cały czas
stalówka – struna stalowa w skrzypcach
stały – słowny, niechwiejący się, trwały
stamstela – stamtąd
stamtela – jak wyżej
stamtond – jak wyżej
stancyjo – stancja, izba gościnna
stanonć – stanąć, zatrzymać się, odbyć się (to stanyno dopiero, kie pedzioł)
stanonć dymba – stanąć na tylnych nogach (o koniu), przeciwstawić się komuś (jo ku niemu po dobroci, zaś ón staje dymba)
stanonć jak słup – stanąć jak wryty
stanonć niby słup – jak wyżej
stanonć sie – stać się
starać sie – troszczyć się, martwić się (ta moja babina o syćko sie staro)
staraność – staranie
starasić – słać, zniszczyć, zdeptać
starasony – zdeptany, słaćszony
starawy – stary, starzejący się
starcorz – juhas doświadczony, pasący stare owce
starcy – starczy, dość, dostatecznie
starcy tego – wyrażenie braku dalszej tolerancji względem czegoś (starcy tego bimblowanio)
starcyć – starczyć, wystarczyć, nastarczyć
stargać – podrzeć
stargać sie – podrzeć się (porcyska dokumyntnie sie stargały)
stargany – podarty
staro – stara, baba, żona (staro cosi narzyko; staro cosi kalikuje)
staro dziywka – stara panna
starodowny – starodawny, dawny, charakterystyczny dla dawnych czasów
starodowny zwyk – dawny obyczaj

starokrajski – pochodzący z kraju, w którym poprzednio zamieszkiwał
starosta – starosta, gospodarz wesela (pytom Wos Krzesny za staroste)
starostować – być starostą, pełnić funkcję starosty
starostwo – starostwo
staroswo – jak wyżej
starościanański – starościński
starościna – starościna, gospodyni wesela nadzorująca przebieg ocepin
starość – starość, sędziwy wiek
staroświatowy – staroświecki
staroświecki – starodawny, staroświecki
starowina – starowina, osoba sędziwa
starowność – staranie, dbanie
starowny – starający się, dbały
starsawy – starszawy, mający już podeszły wiek (chłop śniego juz starsawy)
starsiok – starszak, dziecko z grupy starszej
starsy – starszy, stojący wyżej w hierarchii
starsyzna – starszyczna, grupa sędziwych gospodarzy, kapral
startować – brać udział w zawodach
staručki – bardzo stary, stareńki
starunek – staranie, troska o coś (dziecińskom ojcowie pozwymyrali, to i starunek trzymie babka)
starusek – staruszek
stary – stary, dawny, sędziwy, zużyty, nieświeży, mąż (mój stary ino w lesie rod by siedzioł)
stary lis – osoba doświadczona, człowiek przebiegły
stary ogiń – ogień od krzesiwa, zob. świnynty ogiń
stary parobek – stary kawaler
stary rok – rok kończący się
starzecki – stary
starzeć sie – starzeć się
starzizna – starzyczna, pole trzymane odłogiem przez kilka lat
starzyl (wym. star-zyl) – łańcuch łączący chomąto z końcem dyszla
Stasek – Stanisław
Stasków – należąca do Staszka

Staskula – żona Staszka
statecny – zamożny, mający duży dobytek
statek – dobytek, majątek, bydło domowe
statki – garnki i miski stanowiące wyposażenie kuchni
statkować – dobrze gospodarzyć
statkować się – dobrze się prowadzić, hamować swoje wybryki
stawać – zatrzymywać się, iść do poboru (stawać do wojska), wstawać (krowy rycom, to i trza stawać)
stawać się – zob. stając się
stawiać – budować (stawiać chałupę), fundować alkohol (stawio po gorzółce syćkim), rozpoczynać gotowanie (stawio grule na południe), zatrzymywać (zian-dary syćkik stawiajom)
stawiać się – budować dom dla siebie, przeciwstawiać się komuś (stawio mu sie), wykazywać agresję, zakładać się (stowmy sie o gorzółke)
stawiać się jako wes na grzebiyniu – wykazywać agresję, która budzi lekceważenie (stawio sie bydźz ku nom jako wes na grzebiyniu)
stawianie – zabudowania
stawianiec – zasłona z desek przed wiatrem lub śnieżycą, przenośny element konstrukcji kosoru (zob. kosor)
stawiany – budowany, wznoszony
stawiarsko ściana – wysoki próg doliny, powyżej którego jest staw
stawica – brudna, długo stojąca woda
stawić – zatrzymać, postawić
stawić się – stawić się, założyć się, postawić się komuś
stawić się we słowie – dotrzymać słowa
stawidło – ruchoma zastawka służąca do regulacji strumienia dopływającej lub odpływającej wody, hamulec koła wodnego
stawinoga – określenie nieustępliwego osobnika
stawiony – zatrzymany
stawiorka – zob. stawianiec
stawy – potrzaski na zwierzynę, całość zabudowań gospodarczych
stela – stąd

stłocony – stłoczony
stłoczyć – stłoczyć, ścisnąć
stłoczyć się – stłoczyć się, zgnieść się
stłomsić – stłamsić
stłomsony – stłamszony
stłuc – stłuc, zbić
stłucony – stłuczony, zbity
stłusunonć – zgrubieć, stać się bardziej tłustym
sto – zob. sta
sto byd – sto trudności, wiele przeszkód, praktycznie niemożliwe
sto bohów do niego – rodzaj przekleństwa
stoczyć – stoczyć
stoczyć się – stoczyć się
stoć – stać, kosztować (stoi sporo dutków), troszczyć się o kogoś lub coś (barz stoi o niego), trwać, kosztować, być zapisanym, świadczyć, przemawiać przeciw komuś
stoć na poprzek – sprzeciwiać się
stoć na posprzyk – jak wyżej
stoć na proci – stać naprzeciwko
stoć na zdradzie – knuć zdradę
stoć nad głowom – pilnować kogoś (nie przykryncis, bo furt mi stoi nad głowom), nadzorować
stoć nad nim – pilnować go
stoć o – dbać o (jedyn o drugiego stoi)
stoć się – stać się
stoć za nim – być jego poplecznikiem
stodolisko – duża stodoła, miejsce, na którym stała stodoła
stodoła – stodoła, część zabudowań gospodarczych, gdzie są składane zbiory
stodółka – niewielka stodoła
stoi jako o swoje – dba jak o własne
stoi to kielo? – ile to kosztuje?
stojan – stojak, podstawa
stojocek – stojak, trójnóg, podstawa czegoś
stojok – jak wyżej
stojoki – zob. srogi
stokłos – roślina stokłosa występująca jako chwast w zbożu
stokrotka – kwiat stokrotka
stokrotka biolo – stokrotka biała

stol – stal
stolarka – stolarka, rzemiosło stolarskie
stolarnio – stolarnia
stolarować – być stolarzem
stolarski – stolarski, przynależny stolarzowi
stolarstwo – zob. stolarka
stolarzic – uprawiać stolarstwo, być stolarzem
stolarzować – jak wyżej
stolec – ukośna belka wzmacniająca pionowe słupy konstrukcji szafasu, krzesło
stolica – ława lub mniejsza ławka na czterech nogach bez oparcia
stolicek – stoliczek
stolicka – przenośna ławka typu stolicy
stolnica – blat do wyrabiania i wałkowania ciasta
stolnicka – mała stolnica
stolny – stalowy
stolorz – stolarz
stolecek – stołeczek
stołek – stołek, mebel do siedzenia bez oparcia
stołek żyta – pięć snopów żyta
stołonckać się – krzątać się
stołować – wydawać posiłki
stołować się – stołować się, jadać posiłki
stołowany – będący na utrzymaniu
stompać – stąpać, iść
stompkać – powoli kroczyć, ostrożnie iść
stond – stąd
stoniały – potaniały
stonieć – potanieć
stonik – stanik, biustonosz
stonka – owad, szkodnik niszczący uprawy ziemniaków, niesforna młodzież przyjeżdżająca na kolonie
stonoga – skorupiak lądowy z rzędu równonogów
stonzka – wstążka
stopa – stopa, długość odpowiadająca długości stopy dorosłego człowieka
stopić – stopić, doprowadzić do stopienia czegoś
stopić się – stopić się, przetopić się
stopiony – stopiony, przetopiony

stopka – stopa dziecka, elektryczny bezpiecznik topikowy, zakończenie kolby
stopnieć – stopić się
stopować – zatrzymywać
stopowany – zatrzymywany
storczyk – roślina ozorka zielona, kwiat storczyk, pionowy element wiązara
stosecny – diabeł (by go stosecny wzion)
stosować – stosować w znaczeniu ogólnopolskim
stosować się – stosować się, nadawać się
stow – staw
stowac – dozorca z ramienia wójta pilnujący robotników
stować – przystawać
stowarzysić się – stowarzyszyć się
stowarzyszyć się – jak wyżej
stowka – zakład
stowki – nogi lisa
stowoc – zob. stowac
stóg – stóg w znaczeniu ogólnopolskim
stól – stół w znaczeniu ogólnopolskim
stós – żelazna obręczka zabezpieczająca obsad (zob. obsod) w wozie przed zdarzeniem się
stówka – sto złotych
strach – strach w znaczeniu ogólnopolskim, kukła człowieka, zob. straf
stracherny – ogromny, strasznie wielki
strachotny – straszny
stracić – zgubić (musiołek stracić pularys), ponieść stratę (stracił majontek)
stracić się – zgubić się, zginąć, zabłądzić
stracić się z ocu – zniknąć z pola widzenia
stracony – zgubiony, nic niewart
straf – strach, straszdydło, duch, zob. strach
stragon – stragan odpustowy
stragorz – tragarz, poprzeczna belka stropowa w pomieszczeniu
strahliwy – lękliwy
strahowisko – miejsce odstraszenia zwierzęcy
strak – zob. straf
strama – element sań, podpora nosadu (zob. nosod)
strasecnie – strasznie, ogromnie
strasecny – straszny, ogromny, okropny,

przekropny (doloło nos strasecnie)
strasek – niewielki strach
strasno – strasznie, budząco strach, groźnie, okropnie
strasność – strach, przerażenie, okropność
strasny – straszny, przerażający, wielki, potężny
strasok – straszak, osoba budząca strach
strasony – straszony
strasować – straszyć od czasu do czasu
strasyć – straszyć, przerażać, wróżyć zmianę pogody (roz po roz chmurecki strasom dyscecykiem)
strasydło – strasydło, osoba dziwacznie ubrana, miejsce, gdzie straszy
straśliwy – straszliwy, ogromny, duży
straśnie – okropnie, bardzo, strasznie
straśny – straszny
stratniok – bierwiono w górnej części ściany szczytowej położone na tzw. podpłatwicach; osoba, która poniosła stratę
stratny – poszkodowany; taki, który stracił
strawować – dawać komuś strawę, żywić kogoś
strawować się – żywić się
strawowany – żywiony, będący na utrzymaniu
strazacki – strażacki
strazok – strażak
strazować – pełnić straż
strazowy – należący do straży
stażnica – strażnica
strażnik – strażnik
stretniony – spotkany przypadkowo
stretnoné – spotkać
stretnoć się – spotkać się
strochac – strasydło, osobnik bojaźliwy
strochać – straszyć, przestraszać
strochać się – bać się
strochany – straszony
strochliwy – bojaźliwy, lękliwy
strofować – upominać
strofowany – upominany
strohać – zob. strochać
strohać się – zob. strochać się
strojić – stroić, zdobić, dobierać ton do instrumentów

strojić się – przybierać się, szykować się, ubierać się odświętnie
strojić figle – żartować
strojić śmiejchy – jak wyżej
strojony – szykowany, strojony
strok – upiór, duch
strom – drzewo, drzewo owocowe, kłoc
stromizna – stromizna
strona – strona, strona w postępowaniu sądowym
stronek – strączek, kosmyk włosów lub wełny
stroncysty – posiadający kręcone włosy
strong – strąg, ogrodzone miejsce w koszarze do dojenia owiec
stronga – przenośne ogrodzenie miejsca do dojenia owiec
stronica – strona
stronka – przestrzeń przylegająca do krawędzi czegoś
stropacyjno – zmartwienie
stropić – zmartwić
stropić się – zmartwić się
stropiony – zmartwiony
strosok – duch, upiór
strosyc się – sterczeć, wznosić się ku górze (góry się strosyły), stroszyć się
strowa – strawa, pożywienie
strowić – strawić
stroz – straż
strożnik – strażnik
strofać – strofować, upominać
strofować – jak wyżej
strój – strój, jakieś złożone urządzenie
stróna – strona, określone miejsce, stronictwo
strónić – unikać
stróz – stróż
strubowany – zmartwiony, skłopotany
struć się – struć się, ulec zatruciu
strug – narzędzie do strugania kopyt podczas kucia koni
strugacka – jak wyżej, narzędzie do okorowywania drzew
strugać – strugać, udawać kogoś (strugo waryjota; strugo pana)
strugać waryjota – udawać głupiego

strugalno stolica – ława ciesielska
strugi – siekacze
strugniony – niedbale poheblowany, uderzony mocno
strugnonć – uderzyć mocno (strugnon go w pysk)
strugowiny – strużyny
strugowka – temperówka
struna – struna w znaczeniu ogólnopolskim
strunica – jak wyżej
strup – skorupa na ranie
strupek – skorupka na niewielkiej ranie
struty – otruty, zmartwiony, bez humoru (chodzi jakisi struty)
struzowina – strużyna
strużlina – wiórko, wiór
strużlok – siennik
strycek – stryczek
strychulec – krótko obcięty ogon psa
strycny – stryjeczny
stryjeczny – jak wyżej
stryjno – stryjenka
stryjoncić – sponiewierać, zrobić bałagan
stryjoncony – cechujący się bałaganem
stryk – stryj
stryk zo wiercha – w przenośni halny wiatr
strykoski – należący do stryka
strykowy – jak wyżej
stryków – zob. strykowy
stryku – sposób zwracania się do starszych mężczyzn (ka idziecie stryku?)
stryła – strzała
stryła ik macierzy – przekleństwo
stryła im do boka – jak wyżej
stryna – stryjenka, także forma zwracania się do starszej kobiety
stryno – jak wyżej
stryntwiały – zdrętwiały
stryntwiany – jak wyżej
stryntwieć – zdrętwieć
strysek – strych, stryszek
stryśka – dojna owca
stryżlok – zob. strużlok
stryżnić – zmitrzążyć
stryżniony – zmitrężony

strzała – strzała
strzałka – spodnia część kopyta końskiego
strzałowe – opłata od pozyskanej zwierzyny
strzec – czyhać, warować
strzecha – strzecha, dolna część dachu, zadaszenie
strzelba – strzelba, mała ryba karpioвата żyjąca w górskich potokach
strzelbina – strzelba kiepskiej jakości
strzelbinka – ekspresyjnie o strzelbie
strzelbka – jak wyżej
strzelbusia – jak wyżej
strzelec – strzelec, myśliwy
strzelić – strzelić, oddać strzał, uderzyć (strzelił go w kufę; pieron strzelił we smreka)
strzeliwo – amunicja myśliwska
strzelony – zabity strzałem, upolowany
strzemie – strzemię
strzemiona – strzemiona, szelki podtrzymujące spodnie
strzemioncko – strzemiączko
strzepać – strzepać, zrzucić coś na kupę, zburzyć
strzepać sie – spaść z czegoś (strzepoł sie z woza na zym), niespodziewanie przyjechać w odwiedziny (strzepali sie nom na łeb)
strzepany – taki, który spadł
strzepniony – otrzepany
strzepnonć – strzepnąć
strzepować – zrzucać, otrzepywać
strzepowany – otrzepywany
strzesceć – trzasnąć, wydać odgłos trzasknięcia
strześnica – szeroka deska w konstrukcji dachowej
strześnicny – spadzisty, stromy
strzetnonć sie – spotkać się niespodziewanie, zob. śtretnonć sie
strzie – strzyc, ciąć nożycami, w przenośni czerpać z kogoś zyski (strzyze go, kielo wlezie)
strzie sie – strzyc się
strziga – czarownica godząca na ludzkie życie, niedobra kobieta, rodzaj ducha
strzizac – fryzjer, ktoś, kto rzuca wzrokiem

strziogón – upiór od odwróconych źrenicach
strzigować – strzyć czasami
strzigować się – strzyć się czasami
strzigionóć – uderzyć mocno
strziogón – straszdyło męskiego rodzaju
strzikać – doić owcę
strziki – sutki u owcy
strzikowka – strzykawka
strzól – strzał
strzompać się – strzępić się
strzompadło – kobieta strzęp, kobieta źle się prowadząca
strzompaty – postrzępiony, poszarpany na brzegach
strzompić – strzępić
strzompnonóć – strzępnąć
strzons – wstrząs
strzonsać – strząsać, obrząsać (strzonso gruski), potrząsać, szarpać
strzonsany – potrząsany
strzonsńiony – potrząśnięty
strzonsnonóć – strząsnąć, potrząsnąć, szarpać
strzonsnonóć się – otrząsnąć się, pozbyć się czegoś
strzyc – pilnować, strzec
strzyc się – wystrzegać się
strzyga – upiór, zła kobieta
strzygoń – upiór, zły mężczyzna
strzykać – kłuć, boleć
strzykowka – strzykawka
strzylać – strzelać (trza wioć, bo strzylajom)
strzymać – wytrzymać
strzymać się – wstrzymać się
strzymany – wstrzymany, wytrzymany
strzymię – strzemię
strzymyp – kawałek materiału, strzęp, pogardliwie o kobiecie nic niewartej, źle się prowadzącej (strzymyp babski)
strzymypy – strzępiasty, podarty na strzępy, czubaty
strzympecek – kawałeczek szmatki
strzympek – kawałek szmatki
strzympiaty – zob. strzymypy
strzympić się – kłócić się, wygadywać coś na kogoś

strzymпка – frędzla
strzymпкаты – zob. strzymypy
strzyze – wąsy zająca
strzyzka – owca
strzyzony – strzyżony
studnia – studnia w znaczeniu ogólnopolskim
studnicka – ekspresywnie o studni
studzena – zimna
studzić – chłodzić
studzić się – ochładzać się
studzionka – studzienka
studziynecka – jak wyżej
studziynka – jak wyżej
studzony – ochładzany
stukac – określenie kogoś, kto stuka, określenie człowieka, który kłamie
stukacka – stukotanie
stukotać – stukać, wydawać odgłos stukania
stulac – dorobkiewicz, osoba mało otwarta
stulać – nie mówić wprost, owijać w przysłowiową bawełnę, stoczyć
stulać się – stoczyć się, związać się (kwiotki się na noc stulajom)
stulany – stoczony, zwinięty
stulić – podkurczyć (ogon), przestać (stul pysk!)
stulić kufe – zamilknąć
stulić pysk – jak wyżej
stulić się – zwinąć się (kwiotki się postulały)
stulić usy – nie odzywać się, obawiać się i siedzieć cicho (stulyl usy i nic nie go doł)
stulony – zwinięty
stula – stula w znaczeniu ogólnopolskim
stupać – stapać
stupaј – stopień
stupaјe – stopnie
stusać – popychać, trącać
stusać się – popychać się (dzieciska rade się stusajom)
stusany – popychany
stusić – popchnąć
stusony – popchnięty
stwardniony – stwardniały

stwardnonć – stwardnać
stwora – stwór, stworzenie bliżej nieokreślone
stworek – potworek
stworzić – stworzyć
stworzonko – małe stworzenie
stworzony – stworzony w znaczeniu ogólnopolskim
stworzyciel – stwórca
stworzyć – stworzyć, powołać do życia
stworzynie – stworzenie
Stwórca – Bóg
stycyń – styczeń
stycniowy – styczniowy
styd – wstyd
styd na kogoś – ktoś powinien się wstydzić (styd na niego, by tak robiył)
stydno – wstyd komuś (Jaśkowi barz stydno)
stydzić się – wstydzić się
stygnonć – stygnąć, tracić ciepło
styk – kij z hakiem służący do zdrapywania ziemi przywierającej do płuźnego żelaza
stykać się – stykać się, przylegać, kontaktować się
stykniony – zetknięty
styknonć – zetknąć
stykność – styk, kontakt
stykować – stykać
styl – stylisko, rękojeść, zob. **styl**
stylisko – rękojeść narzędzi domowych
stympa – stępa, drewniany sprzęt do tłuczenia soli, część olejarni, iść wolno (o koniu)
stympeł – stempel, żerdź podtrzymująca konstrukcję
stympić – zubożyć, zniszczyć, stępić
stympić się – popaść w ubóstwo, zubożyć się, wydać dużo pieniędzy, stępić się
stympiony – tępy na skutek używania
stymпка – mała stympa, kurka (grzyb)
stymplować – stemplować, podkładać lub podbijać stemple, przykładąć pieczętkę
stymplowany – zabezpieczony stemplami, obity pieczętką
stympor – młot do ubijania tkaniny w foluszu
stynkac – osobnik narzekający, osobnik cedzący słowa

stynkacka – stękanie, narzekanie, określenie kobiety narzekającej lub wolno mówiącej
stynkać – stękać, narzekać, źle czytać lub bardzo wolno mówić
stynkajło – osobnik narzekający
stynknonć – stęknąć
stynzały – skrzepnięty, sztywny
stynzeć – stężeć
styrać – zniszczyć, zmarnować
styrać się – zniszczyć się, utrudzić się (styroł się bez robote)
styrany – zmęczony długotrwałymi pracami, wycieńczony chorobą
styrceć – sterceć, wyczekiwać bez powodu, wystawać poza obręb czegoś lub ponad powierzchnię
styrkać – wydawać trzaskające dźwięki
styrkadło – zabawka dziecięca typu grzechotki
styrlikać się – sturlać się
styrmacka – wspinaczka
styrmać – układać coś niestabilnie
styrmać się – wspinać się
styrmanić – roztrwonić
styrmaniony – roztrwoniony
stymny – stromy
sucharzina – suche drzewo, smrek suchy i dobry na opał
suche dni – trzydniowy okres postu
suche mrozy – mrozy jesienne lub wiosenne bez opadów śniegu
sucho – sucho, bez wilgoci
suchom nogom przynść – przejść, nie mocząc stóp
suchorz – uschły smrek, zob. sucharzina
suchotnik – suchotnik w znaczeniu ogólnopolskim
suchotniok – jak wyżej
suchoty – gruźlica
suchučki – całkiem suchy
suchućko – bardzo sucho
suchutki – zob. suchučki
suchutko – zob. suchućko
suchy – suchy, pozbawiony wilgoci, chudy (chłop suchy jako patyk), jakiś pokarm bez dodatków (jedli suchy chlyb)

suchy pieron – piorun niewywołujący pożaru
suchy pijok – tchawica
suchy wilk – sucha gałązka wrośnięta w drzewo, robak leśny
suche zombki – wykończenie krawędzi rękawów i kołnierzy białych koszul kobiecych
suci się – należy się, przystoi
sucka – suczka
suć – sypać, strzelać z automatu (suje z maśingwera)
suć diabłami – rzucać przekleństwami
suć diaskami – jak wyżej
suć diasków – jak wyżej
suć do ósemek – dawać datek do basów
suć się – sypać się, obsuwać się
sud – beczka
sudek – beczka
sufelka – szufelka
sufła – szufła, szpadel, łopata, określenie kobiety o płaskich kształtach
sufłada – szufłada
sufładka – szufładka
sufle mo – o człowieku, który ma potężną dłoń
suflować – szuflować, przerzucać szufłą
suhy – suchy
suka – suka, element warsztatu tkackiego, narzędzie do strugania gontów, określenie rozwiązłej dziewczyny
sukacka – szukanie, poszukiwanie
sukać – szukać
sukanie – szukanie
sukany – szukany
sukcyj – bardziej sucho
sukijncontko – licha spódnica, obcisła sukienka, krótka sukienka
sukiynka – sukienka
sukiynko – sukienko, gruby materiał, cienkie sukno
sukiynnik – szarotka
sukiyny – sukienny, wykonane z sukna
sukmana – cucha, gunia
sukniany – zob. sukiyny
suknio – suknia, spódnica
suknioki – spodnie sukienne

sukno – sukno
sukoc – poszukiwacz
sukowaty – bardzo niedobry, określenie złego człowieka
suksy – bardziej suchy, suchszy
sulać – kręcić, wałkować ciasto
sulać się – wolno iść, toczyć się, włożyć się (nic nie robi, ba się sulo po wsi), formować się w wałki (telo się dociabroł, co brud się jaze suloł)
sulany – wałkowany, formowany ruchami tocznymi
sulaty – pękaty, pucułowaty
sulecka – kuleczka ciasta, kulka masła
sulgać – wałkować, nadawać kształt walca
sulka – kulka z ciasta, podłużny ziemniak
sulkać – zob. sulgać
sulki – okrągłe odchody
sulnonć się – potoczyć się
sulocek – garnek żeliwny, nieduży i pękaty
sulok – żeliwny garnek, określenie małego rozgarniętego człowieka
sulowaty – zob. sulaty
sum – szum, rozgłos
suma – główna niedzielna msza święta, suma pieniędzy
sumar – osioł, głupiec, osobnik niewprawiony w pracy
sumarzina – głuptas, nieodpowiedni wybryk
sumieć – szumieć (las sumi), wygłupiać się lub awanturować się pod wpływem alkoholu (przynapiył się i sumi)
sumientować – przysięgać
sumientować się – tłumaczyć się
sumik – krótka belka (płaza) pomiędzy otworem okna i drzwi lub oknem i węglem
sumioncko – sumienie
sumitować się – zob. sumientować się
suminyie – sumienie
sumować – martwić, dumać
sumować się – martwić się, smuć się
sunik – krótsza płaza w ścianie przy drzwiach i oknach
sunonć – iść powoli, przesuwać się
supertomasyna – nawóz sztuczny fosforowy

suplikacyjo – religijna pieśń błagalna
surdzik – popielnik, przestrzeń między piecem a ścianą
surmować – grać na trąbie
surowiany – nieugotowany, surowy
surowiaty – jak wyżej
surowina – pokarm surowy, niedogotowane mięso
surowizna – jak wyżej
surowy – surowy, prymitywny, bez wygód, zimny, stanowczy (majom surowyk ojców)
sus – szus, skok, jazda na nartach bez zatrzymywania się (zjechał susem), sucha drobnica drzewna
susa – susza
susarnio – suszarnia
susceć – szeleścić, szeptać
suscyca – kobieta mówiąca szeptem
susnonć – szepnąć (susnon jej do ucha), zrobić sus
susony – suszony
susyć – suszyć, martwić, przyprawiać o przygnębienie, odczuwać pragnienie (po przepitku go susy), mieć ochotę na alkohol (jego furt susy), pościć, tracić przez owcę mleko
susyć głowe – natrętnie prosić, natrętnie namawiać
susyć rzić – głodować
susyć zymby – śmiać się bez powodu
susyć się – suszyć się
susyl jom do cna – zupełnie ją zamartwiał
suścić – zob. susceć
suścić do ucha – szeptać coś komuś
suścić – zob. suścić
suścioki – gęsty młodnik
suśnia – suszarnia
sutana – sutanna
suteryna – suterena
suto – bogato, dostatnio, naleźycie
sutość – bogactwo
suty – sypany
suwacka – wsuwka do włosów
suwok – suwak, zamek błyskawiczny
swacyć – być komuś swatem
swadźba – wesele

swagier – szwagier
swagrowa – szwagierka
swagrowka – jak wyżej
swar – kłótnia
swarliwy – kłótniwy
swarzyć – wymyślać, gniewać
swarzyć się – gniewać się, kłócić się
swat – swat, pośrednik w zawieraniu małżeństwa
swatka – pośredniczka w zawieraniu małżeństwa
swatowo – jak wyżej
swaty – swatanie
swawolić – swawolić, psocić, dokazywać
swawolny – skory do figłów, wesoły, figlarny
sweder – sweter
swederek – sweterek
sweter – sweter w znaczeniu ogólnopolskim
swijac – określenie osobnika, który niezbyt legalnie powiększa majątek, krętaacz, zob. zwijac
swijacka – szybka praca, uwijanie się
swijać – zwijać, skręcać, rolować, kręcić
swijać się – zwijać się, kulić się, kręcić się, krzątać się
swijany – zwijany
swijołka – zawiniątko, rulon
swinonć – zwinąć, porwać, ukraść
swinonć się – zwinąć się (god sie swinon)
swoboda – swoboda, brak dyscypliny, brak skrupowania
swobodnie – dowolnie, bez narzuconych zasad
swobodny – wolny, nieskrępowany
swocka – szwaczka, krawcowa szyjąca regionalne koszule
swoje – swoje w znaczeniu ogólnopolskim
swoje godać – wypowiadać własne zdanie
swoje myśleć – mieć własne zdanie
swoje robić – postępować zgodnie z własnym przekonaniem
swoje uwazować – zob. swoje myśleć
swoje znać – mieć wyrobioną opinię
swojocka – rodaczka
swojok – ktoś bliski, rodak, współziomek

swojski – swojski, krajowy, rodzimy
swok – mąż ciotki, forma zwracania się do starszego mężczyzny (ka swoku idziecie?)
swond – przykry zapach spalenizny
swornicek – cienki sworzeń
swornik – metalowy bolec, sworzeń
sworzyń – sworzeń, jak wyżej
swój – swój, swojak, osobnik, którego akceptujemy
swój chłop – mężczyzna otwarty, osobnik o dobrym charakterze
swyndzić – swędzić
swyndzielina – swędzące miejsce
syba – szyba
sybać – przeszywać bólem (sybie mie cośi w boku)
sybka – szybka
syblawy – dokuczliwy, ostry
syblawy wiater – przenikliwy wiatr
syblawy – zob. syblawy
sybniony – ukłuty, dźgnięty
sybnonć – przeszyć bólem (kie mie sybno, tok jaze gwiozdy uźroł)
sybownik – rodzaj hebla do wyrzynania rowka w kwaterze okiennej
syceć – syczeć
sycie – szycie
syciek – wszystek
syciusinko – wszyściutenko
syciuśko – jak wyżej
syciutki – wszyściutki
sycy – syczy (god sycy)
syć – szyc
syćcy – wszyscy
syćka – jak wyżej
Syćkie Świynta – Wszystkich Świętych
syćko – wszystko
syćko jedno – wszystko jedno, obojętnie jak
syćko za jedno – jak wyżej
sydelko – szydełko
sydło – szydło
sydzić – szydzić
sygnorka – sygnaturka
sygnować – dzwonić na sygnaturce
syja – szyja, wyłobienie na końcu bijoka i dzierzoka w cepach (zob. bijok, zob. dzierzok)

syjacka – szycie, maszyna do szycia
syjać – szyc okresowo
syjka – szyjka, karczek, oś w kołowrotku, przez którą przechodzi nić nawijana na falfę
syjmować – zdejmować
syjmowany – zdejmowany
syjscy – wszyscy
sykować – szykować, przygotowywać, robić, posyłać, kierować
sykować się – szykować się, stroić się, prędko i wydajnie pracować
sykowany – szykowany
sykownie – zgrabnie, porządnie
sykowność – zgrabność, zręczność, dobry wygląd
sykowny – szykowny, zgrabny, zwinny
sykta – stos, warstwa
syld – szyld
syłgać – wprawiać dłońmi wrzeczono w ruch wirowy
symać – zdejmować
Symek – Szymon
symerdok – ból głowy spowodowany urokiem
symonowy miesioncek – październik
sympić – czekać na coś, wyczekiwać
sympić się – martwić się, zasmucać się
symrać – szemrać (potocek symrze), cicho wyrażać dezaprobatę
symrany – szemrany
syn – syn w znaczeniu ogólnopolskim
syna – szyna
syncek – niewielki sęk
syndy – wszędzie
syndyj – jak wyżej
syndyl – jak wyżej
syndzelina – szron osadzający się w czasie mgły i mrozu
syndzio – sędzia
syndzie – zob. syndy
syndzielina – zob. syndzelina
synglorz – wytwórca gontów
syndzio – sędzia
syndziować – sędziować
synek – synek w znaczeniu ogólnopolskim
synek – sęk

synka – szynka, listewka w warsztacie tkackim
synkaty – sękaty
synkiel – końcówka
synkoc – drzewo mające dużo sęków
synkorz – szynkarz
synkowiec – kij pasterski z pozostawionymi sękami (nieobrobiony)
synkwas – szynkwas
synkwasić – prowadzić wyszynk
synoczek – syneczek, synek
synowiec – zięć
synowo – synowa
synuś – pieszczotliwie o synu
sypać – sypać, rozsypywać, padać (śniąg sypie)
sypać się – sypać się, rozsypywać
sypaniec – piwniczka ziemna
sypiasty – sypki
sypki – sypki w znaczeniu ogólnopolskim
sypkućki – bardzo sypki
sypłać – grzebać palcami, szukać
syponić – nasypać, napadać (sypono), dać szczerą ofiarę na tacę (sypono bogato)
syponić grosem – dać wiele pieniędzy, dać szczerą ofiarę
sypolić – mówić niewyraźnie
sypować – sypiać
sypułka – szypułka, kłos zarodnikowy
syr – ser
syr słodki – świeży owczy ser
syrrek – serek, twarożek
syrnik – klinowaty woreczek do wyciskania sera, ciasto serowe, sernik
syrocażny – szeroki, szeroko rozpostarty
syrokawy – zbyt szeroki, trochę za szeroki
syrokażny – zob. syrocażny

syroki – szeroki
syroko – szeroko
syrokość – szerokość
syrownik – serownik, ciasto serowe
syróp – syrop
syrsoń – szerszeń
syrz – na szerokość (meter zdłuż i meter syrz)
syrzina – pasek płótna o szerokości około 60 cm
syrzyć – szerzyć
syrzyć się – szerzyć się
syrzyna – zob. syrzina
syrzyńka – kawałek czystej szmatki do zwinienia jedzenia
sysecka – szyszeczka
syska – szyszka
syskowaty – mający kształt szyszki
sysok – młode sarnie
sysoła – bajdura
systemek – wszystkim
sytek – jak wyżej
sytko – wszyscy
sytko – stale (sytko ci nakazowo!), zob. syćko
syto – do syta
sytość – sytość, brak odczucia głodu
syty – syty, najedzony, określenie pokarmu, który szybko zaspokaja głód, szyty
sywać – okresowo szyć, często szyć
sywany – szyty okresowo
sywar – trawy kwaśne, rosnące na mokradłach
sywarniok – zob. siwarnik
sywor – zob. sywar
szpas – żart
szpasować (z niemieckiego) – żartować

S

ś **nim** – z nim
ś **nimi** – z nimi
ś **niom** – z nią
ś **aber** – szaber
ś **abla** – szabla
ś **abrować** – szabrować
ś **abrowany** – szabrowany
ś **abrownik** – szabrownik
ś **albiyrz** – szalbierz
ś **amotka** – szamotka
ś **ać** – sikać, oddawać moc, tryskać
ś **abrać** – wysmarować, umazać, zob. ciabrać
ś **abrać się** – wysmarować się
ś **abrany** – umazany
ś **iana** – ściana, belka drewnianego domu (w trocu nacion ścion)
ś **iana stawiarsko** – wysoki i stromy próg doliny, za którym zazwyczaj są stawy
ś **ianka** – ścianka, nieduża ściana, powierzyczna ściana
ś **ianowy** – ścienny
ś **iebło** – żdźbło
ś **iecisko** – miejsce, gdzie wypalano węgiel, zob. ścieć
ś **iec** – wyrównany kawałek ziemi w lesie lub obok lasu, na którym układano stos drewna do wypalania (układano mielerz)
ś **iek** – zjazd, przypływ ludzi
ś **iekać** – ściekać
ś **ieklizna** – wścieklizna, nerwowa osoba, wściekłość
ś **iekły** – wściekły, bardzo zły, rozgniewany, chory na wściekliznę
ś **iekniony** – jak wyżej
ś **ieknóné** – ścieknać
ś **ieknóné sie** – wściec się, wpaść w furję
ś **ielić** – słać; oporządzać bydło, dawać podściółkę
ś **ielynie** – podściółka
ś **iemrzać** – przyciemniać
ś **iemrzony** – przyciemniony
ś **iemrzyć** – przyciemnić

ś **iemrzyć się** – zmroczyć się
ś **ienknóné** – schudnąć
ś **ieplać się** – ocieplać się
ś **ierwo** – padlina, wyzwisko
ś **ieżka** – ścieżka
ś **ieżyna** – ścieżyna
ś **ieżynka** – jak wyżej
ś **igac** – rozpuśnik
ś **igacka** – rozpuśnica
ś **igać** – ścigać w znaczeniu ogólnopolskim
ś **igać się** – przejawiać popęd płciowy (u zwierząt), uganiać się za partnerami
ś **iganina** – nawał pracy (nie robota, ba ściganina), nieurodzajne zboże
ś **igany** – ścigany, poszukiwany
ś **ignóné** – zdążyć, dopaść
ś **ihnoné** – zamilknąć
ś **inać** – ścinać, odcinać (odciyni mu łeb), skraćć włosy na głowie
ś **inany** – cięty
ś **inka** – ścinka, ścinanie drzew w lesie, zestrzał
ś **ioła** – podściółka dla bydła, igliwie lub liście stosowane jako podściółka
ś **ioné** – ściąć
ś **iong** – trafność (o bronii), przyciąganie, zjazd, tłumne przybycie
ś **iongac** – określenie osobnika gromadzącego rzeczy, sznurek do mocowania dolnej części kurtki
ś **iongać** – ściągać
ś **iongać się** – przychodzić tłumnie
ś **iongany** – zdejmowany
ś **iongawka** – elastyczne zakończenie rękawa lub nogawki, ściągawka szkolna
ś **iongniony** – zdjęty
ś **iongnóné** – ściągnąć, zdjąć coś (ściongnon ciupage ze sofy)
ś **ionka** – ścianka
ś **iorać się** – ubłocić się
ś **iorany** – ubłocony, zabłocony
ś **iołka** – zob. ścioła
ś **isk** – ścisk, ciżba, tłok
ś **iskać** – ścisnąć, powodować zeszywnienie (mróz ścisko)
ś **iskać się** – obejmować się
ś **iskanie** – ściskanie

ściskany – ściskany
ściskować – zrzucać
ścisnąć – ścisnąć
ścisnąć się – mocno zapiąć się pasem
ścisyć – ściszyć
ściślać – zbierać pieniądze i ze skąpstwa nie wydawać ich
ściślać się – skąpić
ściśloc – skąpiec
ściślok – jak wyżej
ściśniony – ściśnięty
ścisnąć – ścisnąć
ściuk – niedopałek, osobnik niskiego wzrostu, podrostek, zob. ciuk
ściupać – pociąć wszystko, porąbać wszystko, ściąć
ściupany – pocięty, porąbany, ścięty
ściybać – zszywać mało precyzyjnie, czerować
ściybany – zszywany
ściybiony – zszyty mało dokładnie
ściybnąć – zszyć mało dokładnie
ściyc się – wściec się, wpaść w gniew
ściykać – ściekać
ściykać się – wściekać się, gniewać się
ściylać – zob. ścielić
ściylany – ścielony
ściymniać – pokrętnie coś tłumaczyć, nie wyjawiać prawdy
ściymnić się – ściemnić się
ściymniony – ściemniony
ściymrzać się – ściemniać się
ściymrzić się – zob. ściemnić się
ściyngło – ścięgnąć
ściynknąć – schudnąć
ściynty – ścięty, zestalony (śmietana się ściyna)
ściyrać – ścierać
ściyrać się – ścierać się
ściyrany – ścierany
ściyrka – ścierka
ściyrnio – ściernisko, pole po skoszonym zbożu
ściyrnisko – jak wyżej
ściyrny – ścierny
ściyrń – zob. ściernio
ściyrok – ścierka, szmata do wycierania

ściyrpieć – ścierpieć
ściyrpnąć – ścierpnąć
ściyzka – ścieżka
ścow – szczaw
ścyny – moc
ścwioraki – czworaki
ścwioro – czworo
ścwiórka – czwórka
śef – szef
śeliga (z rosyjskiego) – drążek kruszcowy
śkać – tryskać; załatwiać się, mając biegunkę (po tyk tortak inok skoł)
śkać się – oblewać się wzajemnie wodą
śkalować – szkalować
śkany – oblewany strumieniem wody
śkapa – szkapa, klacz, potoczne określenie starej osoby (już śniego nie chłop, ba śkapa; było to fajne dziwce, a teraz tako śkapa)
śkapina – szkapina
śkaplyrz – szkaplerz
śkarada – szkarada
śkaradnie – szkaradnie, wstrętne, bardzo brzydko
śkaradnik – brzydka, wstręciuch
śkaradny – szkaradny, bardzo brzydki
śkareda – szkarada
śkaredny – wstrętny, obrzydliwy
śkarlatyna – szkarlatyna
śkarpa – szkarpa
śkarpetka – skarpetka
śkatułka – szkatułka
śkiolet – szkiolet, chudzielec, konstrukcja szkioletowa
śkielka – ozdoby
śkielko – szklany paciorek
śklamrzyć – narzekać
śklany – szklany
śklawica – gołoledź
śklić – szklić (śkli okna), kłamać, bujać (nie śklij mie)
śklisty – szklisty, świecący, szklany
śklonecka – szklaneczka
śklonka – flaszka, gołoledź
śklony – szklony
śklorz – szklarz, określenie osoby fantazującej

szkło – szkło, kawałek szkła, przedmioty ze szkła, klosz lampy naftowej
šknonć – siknąć, bryznąć
škodliwy – szkodliwy
škodnik – szkodnik
škop – kastrowany baran
škrabać – drapać, brzydko pisać (nie pisać, ba škrabie jako kura pazurem)
škrabać się – drapać się
škrabany – drapany
škrabki – świerzb
škrabniony – napisany byle jak
škrabnonć – drapnąć, napisać coś w pośpiechu (škrabnij choć kapecke)
škrabok – określenie osoby brzydko piszącej
škreceć – skrzeczeć (żaby škrecom)
škrzeceć – jak wyżej
škut – małe, pędrak
škuta – żartobliwe określenie małego dziecka
škuty – kikuty, zeszkrobana szczecina zabitej świni
škwyrceć – skwierczeć, smażyć się (bees škwiercoł w piekle)
škwyrknonć – zdechnąć
škyrtel – hak w saniach do mocowania orczyka
šlaban – szlaban
šlaban popucy – rodzaj przekleństwa
šlaban zwali – jak wyżej
šlabikorz – osobnik lub uczeń czytający wolno i z błędami
šlabikować – sylabizować; składać litery, czytając; słabo czytać
šlabikowany – słabo czytany, nie płynnie czytany
šlabizować – czytać z trudem
šlacek – szlaczek
šlafcie – szlachcic
šlafta – szlachta
šlaga – ciężki młot
šlachtować – szlachtować
šlaja – włóczęga, osoba prowadząca nieunormowany tryb życia, osoba źle się prowadząca
šlajać się – źle się prowadzić

šlajfa – hamulec w wozie, maszyna do ostrzenia narzędzi, potoczne określenie wyrażające niechęć do jakiejś kobiety (babsko šlajfa)
šlajfiorz – hamulcowy, obtarganiec
šlajfować – hamować, ostrzyć (šlajfuję noże)
šlajfowany – hamowany, ostrzony
šlajsować – zob. šlajfować
šlajza – łuczywo, szczapka do oświetlenia izby
šlak – szlak
šlak pobije – rodzaj przekleństwa
šlak popucy – jak wyżej
šlak trefi – szlag trafi, rodzaj przekleństwa
šlak zawali – rodzaj przekleństwa
šlalcie – zob. ślafcic
šlakować – tropić, wytyczać szlak
šlakowanie – tropienie, wyznaczanie szlaku
šlakowany – tropiony
šlakownik – tropiciel
šlakta – zob. ślafta
šlamazara – flegmatyk, osobnik powolny
šlamować – szlamować, czyścić przewody, czyścić jelita
šlamowany – szlamowany
šlamowaty – określenie charakteryzujące dziecko często płaczące
šlamunijo – ślamazara
šlapa – chlapa
šlapać – chlapać
šlapać się – chlapać się, chlapać się w kałuży, iść po błocie
šlapek – but z materiału, tenisówka
šlapytkorz – osobnik mający podarte buty
šlauf – wąż gumowy
šlaz – malwa, roślina zielna z rodziny ślazowatych
šlazowa rózo – jak wyżej
šlazować – schodzić
šleboda – wolność, swoboda
šleobodny – wolny, swobodny, łatwy
šlegnonć – zginać, poleć
šlegowy dach – dawny typ drewnianego dachu, konstruowanego na tzw. luźny zromb (zrąb)
šlepawy – trochę ślepy

ślepeć – giez, podrostek, dokuczliwy chłopic
ślepieć – jak wyżej
ślepić – patrzeć, wypatrywać
ślepio – ślepią, oczy
ślepnonć – ślepnąć, tracić wzrok
ślepo kiska – ślepa kiszka, wyrostek robaczkowy
ślepo woga – duży orczyk używany do zaprzęgu pary koni
ślepok – osoba niedowidząca, ślepy nabój
ślepotą – ślepotą, niemożność widzenia
ślepotnik – rodzaj niewidzialnego czarownika
śleptok – człowiek o słabym wzroku
śleptuła – kobieta niedowidząca
ślepy – ślepy, niewidomy, bez wyjścia (ślepy loch; ślepo dróga)
ślezaje – obramowanie, rama
śleziona – śledziona
ślichta – rzadka zaprawa murarska stosowana do wygładzania tynku
ślicny – śliczny
ślicniutki – śliczniutki
ślif – szlif
ślifierka – szlifierka
ślifować – szlifować
ślifowany – szlifowany
śliktować – wygładzać tynk rzadką zaprawą murarską
śliktowany – wygładzony tynk
ślimacyć się – płynąć niewielką strużką, sączyć się, wolno coś robić lub iść
ślimok – ślimak, małe
ślimokowy – przynależny ślimakowi
ślina – ślina, niewielka ilość czegoś (doł mi haw śline)
śliniaty – taki, który się ślini, obśliniony
ślinić – ślinić, moczyć śliną
ślinić się – ślinić się, wydzielać ślinę
śliniogórz – niemowle
śliniok – śliniak, śliniaczek, osobnik śliniący się
śliny – zob. ślina
śliskawy – nieco śliski
śliski – śliski, gładki, lekko wilgotny, osobnik, na którym nie można polegać

śliwecka – śliweczka
śliwka – śliwka, drzewo śliwy
śliwowica – wódka otrzymywana ze śliwek
śliwowicka – ekspresyjnie o śliwownicy
ślizgać się – ślizgać się
ślizgawica – ślizgawica, lodowisko
ślizgnonć się – pośliznąć się
ślizgowka – ślizgawka
ślochać – szlochać
śłoć – złać
śłod – ślad, trop (zajnyce ślod)
ślog – teren po wyciętym lesie
śloga – zaporą na drodze, szlaban
ślompa – określenie niechłujnej kobiety
ślompawica – deszczowa pogoda
ślompić – mżyć
ślóz – zob. ślaz
ślub – ślub w znaczeniu ogólnopolskim
ślubanek – zbite z desek wyrko w ciągu dnia chowane pod łóżkiem
ślubić – przysięgać, ślubować
ślubno – żona
ślubny – związany ze ślubem, mąż
ślubować – ślubować, składać przysięgę małżeńską
ślubowany – zaprzysiężony; ten, który złożył przysięgę
ślufka – szlufka, obrączka, obejma
ślus – koniec
ślusarka – ślusarstwo
ślusarnio – ślusarnia
ślusorz – ślusarz
śluzą – łąza
śluzyc się – sączyć się, wypływać powoli
ślympiec – przesiadywać, przestawać
ślympiok – osoba długo przesiadująca gdzieś lub u kogoś
ślynceć – zob. ślympiec
ślyncy mi na głowie – jest natrętny
ślypać – patrzeć w półmroku, robić coś po ciemku (coz tak ślypos?)
ślypia – ślepią, oczy
ślypiec – giez
ślypieć – jak wyżej
ślypkać – zob. ślypać
ślyptać – gapić się, zob. ślypać
ślyptawy – niezbyt dobrze widzący

ślyptok – określenie osoby źle widzącej
ślyś – zejść
ślywać – zlewać, dolewać, pić alkohol (coz tak ślywoś do tyj rzycy?)
ślywać sie – splywać po czymś
ślywany – zlewany
ślywiorka – deseczka pod oknem, po której splywa woda deszczowa
ślywki – zlewki, pomyje, woda odciedzana od ziemniaków
ślyżć – zob. ślyś
śmelc – szmelc, coś, co jest bezużyteczne
śmer – szmer
śmerać – szemrać
śmiało – śmiało, odważnie
śmiałość – śmiałość
śmiały – śmiały, odważny, zachowujący się bez skrępowania
śmiatać – zamiatać
śmiecić – śmiecić w sensie ogólnopolskim
śmieciorka – śmieciarka, szufelka do zbierania śmieci
śmieciorz – człowiek zamiatający ulice w mieście, osobnik zbierający odpady
śmieciisko – śmietnisko
śmieć – śmieć, odpad, określenie mało wartościowego osobnika, mieć odwagę coś zrobić (śmioł mi odpedzieć; śmie ku niyj zaskakiwać)
śmiejoncka – określenie dziewczyny lubiącej się śmiać
śmierdzieć – śmierdzieć, mieć nieprzyjemny zapach
śmierdzieć blydom – być ubogim, być biednym
śmierdzielok – osobnik nieprzyjemnie pachnący
śmierdzieluch – kobieta nieprzyjemnie pachnąca
śmierdziuch – osobnik lub rzecz o nieprzyjemnym zapachu, zob. śmierdzielok
śmierztecka – śmierć
śmierotka – jak wyżej
Śmiertno Niedziela – czwarta niedziela Wielkiego Postu
śmiertny – śmiertelny
Śmiertny Tydzień – trzeci tydzień przed

Wielką Niedzielą
śmierzc – śmierć, podstawa w warsztacie tkackim do trzymania falf (zob. falfa)
śmierztecka – śmierć
śmietana – śmietana, profit
śmietanka – śmietanka, słodka śmietana
śmietnicka – śmietniczka
śmietnik – śmietnik w sensie ogólnopolskim
śmigac – drewniana łopatką w młynie, porządkująca sito, bat
śmigać – uderzać (wymachiwać) batem lub giętką gałązką (prynciem)
śmigać ocami – rzucać wzrokiem
śmigany – uderzany batem lub cienką gałązką
śmigara – końcówka bicia
śmigiel – łukowata beleczka w saniach, łącząca płozy, zapięcie burty (kasty) wozu
śmigla – szczebel w lytrze (zob. lytra), listwa w bronie
śmigłownica – rodzaj hebla do frezowania
śmigły – smukły, zwiny
śmignonć – śmignąć
śmigownica – przyrząd stolarski służący do odmierzania kątów
śmigurzt – śmigus
śmigurznik – osoba chodząca po śmigurcie (zob. śmigurzt)
śmigurtny poniedziolok – śmigus
śminka – szminka
śmioć sie – śmiać się, żartować
śmioć sie jako głupi do syra – śmiać się bezmyślnie
śmnych – śmiech
śmnych biere – bierze śmiech, chce się śmiać
śmnych pucy – jak wyżej
śmnyh – zob. śmnych
śmyrgiel – kamień szlifierski, szlifierka
śmyrgłować – szlifować
śmysek – osobnik pogodny, dziecko lubiące się śmiać
śmyiski – śmieszne słowa
śmyisny – śmieszny, budzący uśmiech
śmywać sie – śmiać się czasem
śmizny – smukły, cienki, giętki

- śmizok** – chłopak lub kawaler wysoki i szczupły, obdarzony siłą
- śmugiel** – przemysł
- śmugielnik** – przemysłnik
- śmugler** – jak wyżej
- śmuglorz** – zob. śmugler
- śmuglować** – jak wyżej
- śmuglowanie** – szmuglowanie, przemysł
- śmuglowany** – przemycany
- śniady** – o ciemnej cerze
- śniat** – czoło ściętego drzewa
- śnica** – jedna z dwóch belek wozu, pomiędzy którymi osadzony jest dyszel
- śnicie** – sen, widziadło senne
- śnić** – śnić, mieć sen
- śnić się** – śnić się
- śnieć** – rdza zbożowa
- śnieg** – śnieg w sensie ogólnopolskim
- śniegi** – zasy śnieżne, pokłady śniegu, duża pokrywa śnieżna
- śniegowica** – śnieżyca, silny opad śniegu połączony z wiatrem
- śniego** – z niego (dyć śniego chłop jako się patrzy)
- śniegulicka** – śnieguliczka, krzew ozdobny o białych kulkowatych owocach
- śniezek** – śniezek, niewielki śnieg, ekspresyjnie o śniegu
- śnieżyć** – prosić śniegiem, wytwarzać sztuczny śnieg
- śnieżnica** – śnieżyca
- śniodać** – jeść śniadanie
- śniodanie** – śniadanie
- śniom** – z nią
- śniorz** – wierzący w sny
- śnisko** – sen, spanie
- śniwać się** – śnić się często
- śniyg** – zob. śnieg
- śniygowy** – śnieżny
- śniyzek** – zob. śniezek
- śniyzycza** – śnieżyca
- śniyzyczyć** – zob. śnieżyć
- śnycerka** – snycerka
- śofer** – szofer
- śpachla** – szpachla
- śpachlować** – szpachlować
- śpachlowany** – szpachlowany
- śpagat** – szpagat
- śpaner** – osobnik lubiący zwracać na siebie uwagę
- śpanować** – szpanować, naprężyć coś, zachowywać się tak, by zwrócić na siebie uwagę
- śpanowany** – naprężony
- śpanówka** – kobieta szpanująca
- śparagus** – asparagus
- śparchet** – dolna część kamiennego pieca, wędzarka
- śparhet** – jak wyżej
- śparować** – oszczędzać
- śpas** – żart, zob. szpas
- śpasobliwy** – żartobliwy, lubiący śpasy
- śpasować** – stroić żarty, żartować, zob. szpasować
- śpasownik** – żartowniś
- śpat** – skrzat, smarkacz, malec, osobnik budzący nasz negatywny odbiór ze względu na wygląd lub zachowanie
- śpata** – jak wyżej
- śpatny** – szpetny, brzydki
- śpekulacyjjo** – kombinowanie, przeszpiegi
- śpekulant** – kombinator zarówno w sensie pozytywnym (jako osoba potrafiąca coś wymyślić), jak również negatywnym (jako osoba, która potrafi oszwabić)
- śpekulować** – kombinować
- śpekulowany** – kombinowany
- śperacka** – szperanie, grzebanie
- śperać** – szperać, grzebać, szukać coś
- śperliwy** – skąpy, lubiący gromadzić
- śperować** – gromadzić, oszczędzać
- śperowany** – gromadzony, oszczędzany
- śperulec** – rodzaj kija pasterkiego
- śperunek** – gromadzenie
- śpetol** – szpital
- śpic** – szpic
- śpicaty** – szpiczasty
- śpicel** – szpicel
- śpicok** – młody kozioł lub jelen, narzędzie ślusarskie do wybijania bolców, malec
- śpicowaty** – cechujący się zaostrozonym końcem
- śpieg** – szpieg

- śpiegować** – szpiegować, szukać, przeszukiwać
- śpiegowany** – szpiegowany, śledzony, zob. prześpiegowany
- śpiesny** – prędkie, pośpieszny
- śpieszyć się** – spieszyć się
- śpihować** – szpiegować, zob. śpiegować
- śpik** – malec, smarkacz, smark (w nosie), wiszący sopel lodu, śruba łącząca nosod z gnatkami, spiczaste zakończenie gontu w okapie dachu
- śpikaty** – smarkaty
- śpiki** – wydzielina z nosa
- śpiklerz** – spichlerz
- śpikula** – mała dziewczynka
- śpikulec** – szpikulec
- śpikulcowaty** – pikowaty
- śpila** – szpila, brosza mocowana szpilką
- śpilecka** – szpileczka
- śpilka** – szpilka, agrafka, broszka
- śpindel** – pokrętko w zegarku
- śpindyga** – przecinak do kamieni
- śpinka** – zob. spinka
- śpioncka** – głęboki sen
- śpioncość** – sennosc
- Śpis** – Spisz
- śpiski** – ze Spisza, przynależny do Spisza
- Śpisok** – mieszkaniec Spisza
- śpisok** – wiatr wiejący od strony Spisza
- śpiwka** – śpiewka, piosenka
- śpiywać** – śpiewać
- śpiywanie** – śpiewanie
- śpiywany** – śpiewany
- śpiywecka** – pioseneczka, śpieweczka
- śpiywka** – zob. śpiwka
- śpiywnik** – śpiewnik
- śpiywocka** – śpiewaczka
- śpiywok** – śpiewak
- śpiywonka** – zob. śpiwka
- śpiywować** – śpiewać czasem, śpiewać gdzieś (śpiywuje na holi)
- śpizocek** – mały dzwoneczek spizowy
- śpizok** – dzwonek spizowy dla bydła
- śpocek** – szpaczek
- śpok** – szpak, określenie подростка (nie chłop, ba jesce śpok), 100 ml alkoholu
- śpokowaty** – niedojrzały, o cechach
- podrostrka
- śpont** – szpunt, zatyczka do beczki
- śporować** – zob. śperować
- śport** – sport
- śportować** – włóczyć się, biegać po zabawach
- śpraje** – ukośna listwa przybita do jakiejś konstrukcji
- śprajca** – rozpylacz
- śprajcować** – przybijając ukośną listwę do jakiejś konstrukcji, rozpylać
- śprajcowany** – rozpylany
- śprycha** – szprycha
- śpryha** – jak wyżej
- śpringowy** – sprężynowy
- śpuła** – szpuła
- śpułac** – przyrząd do nawijania nici na szpulki do tkackiego warsztatu
- śpułać** – nawijać na szpule, szybko kroczyć
- śpułany** – zwijany, nawijany na szpulę
- śpułarys** – portmonetka, portfel
- śpułerz** – zob. śpułacz
- śpułka** – szpulka
- śpułoc** – zob. śpułacz
- śpułorz** – jak wyżej
- śpułyrcz** – jak wyżej
- śpunt** – korek, szpunt, określenie osoby niskiej i grubej
- śpuntek** – ironiczne określenie osobnika niskiego i grubego, określenie chłopaka
- śpuntować** – zatykać otwór w beczce, napuszczając, podjudzać (naśpuntował go)
- śpuntowany** – zatykany szpuntem, nastawiany przeciwko komuś
- śpuntuś** – określenie małego dziecka płci męskiej
- śpyrcula** – gruby kij pasterski
- śpyrytus** – spirytus
- śpytol** – szpital
- śpytolny** – szpitalny
- śrama** – szrama, blizna
- śrebac** – pijak, opój
- śrebać** – pić, pić łączywie
- śrebany** – pity łączywie, pity w dużych ilościach
- śrebok** – zob. śrebać
- średni** – środkowy, taki sobie

średniok – średniak, przeciętny
śreń – szron, zmrożony śnieg
śretnonć – spotkać
śretnonć sie – spotkać się
śrezoga – mgielka błękitnawa występująca w pogodne dni
środa – środa, dzień tygodnia
środa popielcowa – środa popielcowa
Środa Wielgo – środa w Wielkim Tygodniu
środeczek – środeczek
środek – środek, wewnątrz czegoś, punkt środkowy
Środula – imię nadawane krowie wycielonej w środę
śród – wśród
śródpoleźnie – pora dnia między wschodem słońca a południem
śródpoleń – jak wyżej
śródpółu – jak wyżej
śródwieczerz – pora dnia między południem a zachodem słońca, także przed zachodem słońca, zmierzch, po południu
śruba – śruba, nakrętka na śrubę
śrubecka – mała śruba
śrubka – śrubka, mała śruba
śrubokrynt – śrubokręt
śrubować – skręcać śrubami
śrubstok – imadło metalowe
śrut – śrut, grubo zmielona mąka używana jako karma, śruta
śrutować – śrutować, rozdrabniać na śrutę
śrutowany – rozdrabniany na śrutę
śrutownik – maszyna do rozdrabniania ziarna
śrutówka – strzelba śrutowa
śrutownik – urządzenie do robienia paszy śrutowej dla bydła
śrybelnia – kopalnia srebra
śrybelny – srebrny, wykonany ze srebra
śrybelko – sreberko
śryblany – zob. śrybelny
śrybło – srebro
śrybny – srebrny, srebrzysty
śrynić – szrenić, pokrywać szronem
śrynić sie – pokrywać się szronem
śryń – zob. śreń

śtaba – sztaba
śtacheta – sztacheta
śtachetka – sztachetka
śtafować – robić poprzeczne nacięcia na kłocu poddawany ociosywaniu
śtafownik – narzędzie do przybijania obręczy na koło
śtajer – sztajer, taniec wirowy
śtama – sztama, porozumienie
śtampliczek – mały kieliszek o pojemności około 25g alkoholu, porcja wódki zawarta w śtamplicku
śtamplik – jak wyżej
śtanca – sztanca
śtancować – sztancować
śtandar – sztandar
śtanga – kół, drąg żelazny do robienia otworów w ziemi
śtempel – stempel
śterdziesiątka – czterdziestka
śterdziesty – czterdziesty
śterdzieści – czterdzieści
śterdziścioro – czterdzieścioro
śternaścioro – czternaścioro
śternosty – czternasty
śterności – czternaście
śtery – cztery
śtolnia – sztolnia
śtop – stop
śtopować – zatrzymywać
śtorc – sztorc
śtorwelek – kwadratowy cukierek
śtraf – kara, mandat, upomnienie, zob. śtróף
śtrafować – karać mandatem
śtrajwulce – paski na nogawkach spodni
śtrangi – sznurówki
śtrażnie – straszenie
śtrechnonć sie – zetknąć się
śtreka – linia kolejowa
śtretniony – spotkany
śtretnonć – zob. stretnonć
śtretnonć sie – zob. śtrechnonć sie, zob. stretnonć sie
śtrofać – strofować, dać burę, dać reprimendę
śtrofować – jak wyżej
śtrofowany – dostający reprimendę

stropacyjo – kłopot, zmartwienie
stróf – kara, mandat, zob. straf
struks – sztruks
strychulec – skórzana opaska zabezpieczająca pęciny konia przed obcieraniem
stryka – tor kolejowy, zob. streka
stucer – sztucer
stuch – pchnięcie, naręcze skoszonego owsa postawione na sztorc celem wyschnięcia
stuchac – osobnik szturchający, kij, którym szturcha się do czegoś
stuchacka – szturchanina, szarpanina, lekka bójka
stuchać – szturchać, popychać, uderzać łokciami
stuchać się – szturchać się
stuchany – szturchany
stuchniony – szturchnięty
stuchnonć – szturchnąć
stuchok – zob. tłucka
stucka – sztuczka
stucnawy – niezbyt naturalny, budzący wątpliwości czy jest naturalny
stucny – sztuczny
student – student
studer – kombinator, spryciarz
studerant – jak wyżej
studerka – kombinowanie, negatywny spryt
studerny – sprytny, obrotny
studerować – kombinować, wykonywać, wykazywać spryt o negatywnym odcieniu
studra – heca, rzecz wymyślona
stuhać – szturchać, uderzać, zob. stuchać
stuhniony – uderzony, zob. stuchniony
stuhnonć – szturchnąć, uderzyć, zob. stuchnonć
stuka – sztuka, kawał mięsa, łowiony zwierzę
stuka nicego – potoczne określenie ładnej dziewczyny, określenie dobrze odżywionej zwierzyny
stukować – sztukować
stukowany – sztukowany
stulnia – sztolnia
stupaje – stopnie schodów

stupkac – osobnik wolno chodzący, osobnik chodzący drobnym krokiem
stupkać – bardzo wolno iść, iść drobnym krokiem
stupkajło – zob. stupkac
sturkac – ktoś, kto zaczepia, szturcha, grzebie
sturkacka – narzędzie, które się wypycha do czegoś lub które służy do grzebania w czymś
sturkać – szturchać, zaczepiać
sturkany – zaczepiany
sturkniony – szturchnięty
sturknonć – szturchnąć
sturm – szturm
sturmocysko – nieudacznik, osobnik źle wykonujący pracę, popychadło
sturmok – jak wyżej
sturmować – szturmować
stych – sztych
stychówka – rodzaj łopaty do kopania ziemi
styft – sztyft
styk – styk
styl – stylisko, drzewce łopaty, kilofa lub motyki
stylet – sztylet
stylisko – stylisko
stylwoga – duży orczyk do zaprzęgnięcia trójki koni
stym – moc, siła, wysoki procent (ta gorzółka mo stym)
stymować – mocować, napręzać
stymowany – naprężony
stympel – stempel
stymplować – stemplować
stymplowany – stemplowany, opieczętowany
styrbać się – wspinać się
styrbny – stromy, ryzykowny, trudny, niebezpieczny
stydziystka – zob. sterdziestka
stydziyści – zob. sterdzięści
styrma – stromizna, urwisko
styrmac – osobnik wspinający się, wspinacz
styrmac – układać coś, nie zapewniając stabilności

styrnać się – wspinać się, piąć się
styrnadel – trznadel
styrnosity – zob. sternoście
styrność – zob. sternoście
styrogраниaty – o czterech równych ścianach
styry – zob. stery
styryma – czterema
styrysta – czterysta
styrysto – jak wyżej
stywnieć – sztywnieć
stywny – sztywny
šuter – szuter
šuteryna – suterena
šutrować – szutrować
šutrowany – szutrowany, wysypywany szutrem
Šwab – Niemiec
šwable – zapalki
šwablik – zapalka
Šwajcor – Szwajcar
šwajcować – spawać elektrycznie
šwajcowany – spawany
šwajńdrać – mówić niezrozumiale w obcym języku, szwargotać
šwajsmasina – spawarka
šwajswanać – spawać, mocno hamować, zob. šwajcować
šwajswany – spawany, zob. šwajcowany
šwajswownica – zob. šwajsmasina
šwank – szwank
šwankować – zob. fankować
šwarc – przemyt, przemytnictwo
šwarcować – przemycać
šwarcowany – przemycony
šwarcownik – przemytnik
šwargocić – szwargotać, mówić w obcym języku
šwargotać – jak wyżej
šwarny – obrotny, przystojny, dzielny, ładny
šwastyka – swastyka
Šwed – Szwed
šwele – podkłady kolejowe
šwiaczyć – świadczyć, poświadczać
šwiadczyć – jak wyżej
šwiadczyć se – pogadywać sobie

šwiadczy się – należy się
šwiadectwo – świadectwo, świadectwo szkolne
šwiadek – świadek
šwiadómie – świadomie
šwiat – świat, dalekie strony (poseł we światy), ogół ludzi
šwiat nie slysoł – zwrot wyrażający nasze duże zdziwienie, coś podobnego
šwiat nie widzioł – jak wyżej
šwiatelko – światelko w znaczeniu ogólnopolskim
šwiatem – po świecie, gdzieś bez jasnego umiejscowienia (chodzi światem)
šwiatła przydać – zaświecić jaśniej
šwiatła ubrać – ściemnić
šwiatło – światło, energia elektryczna
šwiatły – światły, mądry, jasny
šwiatowiec – bywalec, obieżywiat
šwiatowy – przybyły, obyty (cłek światowy), nowoczesny
šwiaty tele – daleko (jechoł tele światy)
šwiatylko – światelko, lekka jasność
šwiatym – zob. światem
šwider – šwider
šwiderek – mały šwider, šwider o małej średnicy
šwidrawy – lekko zezowaty
šwidrem patrzyć – patrzeć zezem
šwidroc – osobnik zezowaty
šwidrok – jak wyżej
šwidrować – šwidrować, wiercić
šwidrowany – wiercony
šwidrowaty – zezowaty
šwidrula – kobieta zezowata, owca o krętych rogach
šwiec – szewc
šwiecnik – goryczka trójściowa, radlina, roślina używana do okadzania zwierząt
šwiecny – człowiek szeroko znany, okazały
šwieco – świeca
šwiekra – teściowa
šwientalny – święteczny
šwiercka – łzy
šwiergolić – šwiergotać, pisać, szczebiotać
šwiergotliwy – szczebiotliwy

świerk – modrzew europejski, zob. skwirk
świetleć – rozjaśniać
świetlica – świetlica, gościnnie bielony pokój
świndrac – niszczyciel; osoba, która coś psuje; osoba, która mówi nieprzystojne kawały
świndracycę – niszczyć coś, nieprzystojnie mówić
świndracycę się – schodzić na manowce, robić świństwa
świndrac – psuć coś, niszczyć coś
świndrok – osobnik niszczący coś
świndryga – świntuch, dewiant seksualny
świnia – świnia, obraźliwe określenie jakiejś osoby
świnia dziko – dzik, określenie osobnika, który źle się zachowuje
świnia hucy – świnia ma okres godowy
świniacyć – świntuszyć
świnić – mówić rzeczy nieprzystojne, opowiadać sprośne kawały, psuć coś
świnie paść – rodzaj gry dziecięcej
świnina – świńskie mięso
świniony – psuty
świniorz – swiniarz, paskudnik, pastuch świń, uczestnik gry chłopięcej nazywanej hurdu burdu
świniowaty – zachowujący się nieprzystojnie, cechujący się niedobrym charakterem
świnka – świnka, choroba zakaźna świnki
świncoki – kierpce otrzymywane przez pasterza w ramach zapłaty
świńskie mydło – rzeczny, płaski kamyk, łatwo ścieralny
świński – świński, związany ze swinią
świński blondyn – osobnik o bardzo jasnej karnacji i włosach
świński gornek – garnek używany do gotowania jadła świniom
świńskie mydło – miękki, płaski kamień rzeczny, stosowany do mycia rąk
świontalny – świąteczny, zakładany w dni świąteczne (świontalne portki)
świontek – figura święta
świontek piontek – codziennie (robi

świontek piontek; siedzi w karcmie
świontek piontek)
Świontki – święto Zesłania Ducha Świętego
świontko – niewielkie święto, dzień świąteczny o mniejszym znaczeniu
świonnica – turnia
świszcz – osobnik polujący na świstaki
świszon – świsnąć, ukraść
świszcz – świst, odgłos przelatującego pociągu, głos ptaka, głos świstaka
świszcz – gwizdać, wydawać świst
świszcz – świstek w znaczeniu ogólnopolskim
świszcz sadło – świstaczy tłuszcz (tój) uważany za lekarstwo
świszczek – świstak, świstaczek
świszcz – świstak
świszczony – skradziony
świszcz – świt w znaczeniu ogólnopolskim
świszcz – świtać, dzień, mieć jakiś mglisty jeszcze pomysł, coś sobie zacząć przypominać (zacyno mi świtać)
świszcz się – dzień (juz się świto)
świszczanie – pora świtu, świt
świszcz – miara lnu równa 6 gorztkom (zob. gorzotka)
świszcz – zob. świeco
świszcz – świecić, oświecać, być źródłem światła (słonecko świszcz)
świszcz się – świecić się
świszczdelko – świecidelko, błyskotka
świszczidło – świecidło
świszczka – świeczka
świszcznik – świecznik, roślina goryczka trojeściwa
świszczoncy – świecący, połyskliwy
świszczor – klocek z metalowym uchwytem do mocowania łuczywa
świszczoska – mała świeczka
świszczusia – ekspresyjnie o świeczce
świszczelnicka – pojemnik z wodą święconą, umieszczony przy drzwiach
świszczni się – coś się szykuje niezbyt dobrego, na coś się zanosi (świszczni mu się pucówka)
świszcz – świętować, świecić, poświęcać, kropiąc wodą święconą

świjncone – pokarm święcony w Wielką Sobotę
świjncono woda – woda poświęcona
świjncony – święcony
śwyndzieć – swędzić
Świynta – Święta Bożego Narodzenia
świyntalny – świąteczny
świynto – święto, dzień świąteczny
świynto prawda – niewątpliwie prawda
świyntojański chlyb – figa
świyntojański chrobocek – robaczek świętojański
świyntojański miesioncek – czerwiec
świyntokrólski – związany z dniem Trzech Króli
Świyntokrólski Dziyń – święto Trzech Króli
świyntować – świętować
świyntowany – świętowany
świyntowy – świąteczny
świynty – święty
świynty chlebuś – podpłomyki wypiekane w dzień wigilijny
świynty cłek – człowiek bardzo prawy,

człowiek o wielkiej cierpliwości
świynty ogiyń – zob. stary ogiyń
świyrb – świerz
świyrbieć – dotkliwie swędzić, świerzbić
świyrbieć – jak wyżej
świyrbioncka – swędząca krostka
świyrbioncki – zob. świyrbioncki
świyrcka – zob. świercka
świyrgolić – świergolić, radośnie mówić
świyrgotek – ptak świergotek łąkowy
świyrkać – ćwierkać, wydawać głos przez wróbla
świyrsc – świerszcz
świyrb – zob. świyrb
świyrbieć – zob. świyrbieć
świerzbieć – jak wyżej
świyrbioncka – zob. świyrbioncka
świyrbioncki – zob. świyrb
świyzy – świeży, nowy, rzeński
śwung – rozpęd (na skocni miał dobry śwung), szybki ruch
śwungiem – szybkim ruchem, z dużą dynamiką (minon nos śwungiem)
śyrop – syrop

T

T

ta – ta, part. używana, by złagodzić treść wypowiedzi (dyc ta, ec ta, kajsi ta, takie ta)

tabacka – pudełko na tytoń i bibułka

tabacorka – słabo wypalona cegła

tabacorz – przemytnik tytoniu

tabak – tytoń do fajki

tablować – heblować, używając tablownika

tablownik – rodzaj hebla używanego w stolarstwie drzewiowym

taborek – taboret

Tadek – Tadeusz

tagek – tak żem

tajać – topnieć (dotyczy śniegu), mięknąć pod wpływem perswazji lub prośby

tajić – ukrywać coś, trzymać w tajemnicy

tajić się – ukrywać się z czymś

tajniok – tajniak

tajność – utrzymywanie w tajemnicy

tajny – tajny, niejawny, utrzymywany w tajemnicy

tajony – ukrywany, skrywany

tajmnicza – tajemnica, jedna z części różańcowej modlitwy

tak – tak, w ten sposób, więc (miał duzo, tak sie mu i robić nie kciało), to (jak go wycion w kufe, tak ino roz sie nogami nakrył)

tak cy inak – tak czy inaczej

tak isto – tak samo

tak jakby – jak gdyby

tak samo – tak jak coś innego

tak wej – tak właśnie

taki – taki

taki dokumyntnie – dokładnie taki

taki istny – taki sam

taki isty – jak wyżej

taki som – jak wyżej

takie syny – przekleństwo

tako – tak

takowy – taki

taksa – taksówka

taksiorz – taksówkarz

taksować – taksować, określać wartość

taksówecka – ekspresyjnie o taksówce
taksówka – taksówka w sensie ogólnopolskim

takućki – dokładnie taki, taki sam

takućko – tak samo, praktycznie identycznie, bardzo podobnie

takusicki – zob. takućki

takuśki – jak wyżej

talać – toczyć, turlać, przewracać

talać się – toczyć się, przewracać się

talant – talent, uzdolnienie, zdolność

talar – talar, dawna moneta srebrna

talarek – plasterek czegoś

talary – kręgi na sierści dobrze odżywionego konia

talarczisty – określenie konia mającego na sierści talary, cętkowany

talarczysty – jak wyżej

taliański – włoski

Talijaniec – Włoch

talijański – zob. taliański

Talijon – zob. Talijaniec

talor – zob. talar

talorecek – talerzyk

talorek – talerzyk, plasterek

talorkowaty – plamisty, o niejednorodnej maści

talować – dzielić

talynta – talent

talyrz – talerz

talyrzować – spulchniać ziemię broną talerzową

tam – tam w znaczeniu ogólnopolskim

tam i owam – tu i ówdzie

tam je stela – stąd to jest

tama – tama w znaczeniu ogólnopolskim

tamoj – tam

tamok – jak wyżej

tamstela – stamtąd

tamstond – zob. stamtela

tamtego roku – w zeszłym roku

tamtyjsy – tamtejszy

tamtyn – tamten

tamtyndy – tamtędy

tancować – tańcować, tańczyć

tanio – tanio

tank – czołg

tankować – tankować, pić dużo alkoholu
tańcować – tańczyć
tańcowany – tańczony
tańcownica – tanecznicza
tańcownik – tancerz
tańcula – tancerka, określenie kobiety lubiącej tańczyć, kobiety dobrze tańczącej
tańcuwać – tańcować
tapcon – tapczan
taras – taras, bałagan, nieporządek, zamęt, kłopot, zmartwienie
tarasić – blokować (tarasi dróge), zgniatać na miazgę, robić nieporządek, marnować
tarasić się – przewracać się (tarasił się jeden po drugim), włóczyć się (tarasił się po niepilik stronak)
tarasony – przewracany, deptany
taraśnica – bałaganiarka
taraśnik – bałaganiarz
tarca – tarcza
tarcica – nieheblowane deski
tarcioł – kłuska z tartych ziemniaków
tarełko – małe tarło
targać – targać, drzeć na kawałki, nieść coś ciężkiego (targo smreka z potoka), wyrwać (targo las)
targać się – rozrywać się, być w dużej rozterce
targać się z myślami – mieć dylematy
targanice – zagony orane poprzecznie względem snurka (zob. snurek)
targaniec – łańcuch o grubych, małych i mocnych ogniwach
targany – rwany, wyrwany
targniony – szarpnięty
targnonć – szarpnąć
targnonć się – targnąć się w znaczeniu ogólnopolskim
targować – targować, ustalać cenę
targować się – targować się
targowany – targowany, uzgadniany pod względem ceny
targowica – plac targowy
tarka – tarka kuchenna, owoc tarniny
tarkować – ucierać na tarce
tarło – duża tarka kuchenna, okres godowy u ryb

tarmosić – tarmosić, szarpać
tarmosić się – tarmosić się, szarpać się
tarmosony – szarpány, tarmoszony
taron – drewniany młot do wbijania klinów w olejarni
tartok – tartak, zob. troc
tasiymka – tasiemka
tasok – tasak
taśma – taśma, taśma miernicza
taśmówka – maszyna taśmowa
tata – tata, ojciec
tata z momom – wódka sporządzona przez rozcieńczenie spirytusu sokiem
Tatar – Tatar
taternik – taternik, osobnik chodzący po Tatrach
taterny – tatrzański
tatowy – taty, należący do ojca
tatusicek – tatuś, ojczulek
tatusiowie – rodzice, określenie znamionujące przywiązanie i miłość
tatusiów – zob. tatowy
tatuś – tatuś
taźbierek – kiepskie piwo własnego wyrobu
tchórz – tchórz w znaczeniu ogólnopolskim, zob. twórz
tebel – drewniany kołek pomiędzy belkami ściany (płazami)
teblok – gruby świder do wiercenia otworów w belkach
teblować – wiercić otwory w belkach na kołki zwane teblami
tecka – teczka
tedy – wtedy
tego casu – jak wyżej
tegorocni – tegoroczny
technik – technik
technikum – technikum
tektura – tektura, gruby papier
tekturzany – tekturowy
tela – tyle
tele – takie (tele dudki), tyle
tele casy – długo, tak długo
tele dale – tak daleko
tele dole – jak wyżej
tele roki – przez tyle lat (tele roki siedzioł)

w Hamaryce), długo licząc w latach
tele scynście – tak szczęśliwie (tele scynście co sie mu nic nie stało)
tele światy – tak bardzo daleko
telecko – zob. tela
telefon – telefon
telegrom – telegram
telem ze – ledwie co, ledwie że
telepać – potrząsać, podskakiwać na wybojach
telepać sie – trząść się
telepanie – podskakiwanie na wybojach, potrząsanie, określenie chodu niedźwiedzia
telewizór – telewizor
telewizyjo – telewizja
telezego – trochę
teli – taki
teli cos – tak długo
telički – taki mały
telicko – tak mało
Telion – Włoch, zob. Talijon
telo – tyle, tak bardzo, w takim stopniu
telo co – co tylko, przed chwilą
telo co cud – bardzo dużo
telo isto – właśnie tyle, tyle samo
telo samo – tyle samo
telo zwyż – tak wysokie
teloz – tyle
telozby – jak (taki je telozby Jasiek), tak jakby
telučki – taki, takuški
telučko – tak mało (telučko tego było, co brudu za pazurem), tylko tak niewiele
telyzego – zob. telezego
temu – dlatego, z tego powodu
ten isty – ten sam
tenisówka – tenisówka, rodzaj obuwia
tenze – ten, który, ten właśnie
teownik – teownik, kształtnik
ter – smar do wozu, smar
tera – teraz
terajsy – obecny, terażniejszy
teraksy – terażniejszy, współczesny
teraźni – zob. terajsy
teraźny – terażniejszy, obecny
tercyjo – trzecia struna w skrzypcach

tercyjonka – dewotka
tercyjorka – jak wyżej
tercyjorz – dewot
tere fere kuku – powiedzenie wypowiadane w czasie zabaw przez dzieci, powiedzenie określające brak sensu w wypowiedzi
teremetować – wymyślać, kłąć
teremtezać – jak wyżej
termin – termin, rozprawa sądowa
termometer – termometr
terować – smarować terem
terowany – pokrywany terem
teroz – teraz, chwila obecna
terpentyno – terpentyna
teryntetować – zob. teremetować
teście – teściowie
teściowo – teściowa
teś – teść
teta – tamta
tez – też
tfórz – tchórz, zob. twórz
tiu tiu – okrzyk przywołujący kury
tiul – tiul, lekka tkanina bawełniana
tiutia – kurka w języku dziecięcym
tiutusia – kureczka w języku dziecięcym
tiutiuška – jak wyżej
tkać – tkać, robić płótno na warsztacie tkackim
tkany – tkany w znaczeniu ogólnopolskim
tkniony – dotknięty
tknonć sie – tknąć się
tkocka – tkaczka
tleć – tlić się, próchnieć
tlić sie – żarzyć się
tlorka – dopalające się drzewo, resztki domu, który spłonął
tłocąć – tłoczyć
tłocno – tłoczno
tłocy go we wnuku – gniecie go we wnętrzu, jest mu ciężko na duszy
tłoczyć – tłoczyć, wygniatać, deptać
tłoczyć sie – tłoczyć się
tłocynie – tłoczenie, wyciskanie wzorów
tłok – pole po skoszonej trawie, ugór
tłoka – odłóg, ugór

tlomścić – tłamsić, gniesić, miętosić
tlomścić się – być w stagnacji, tłoczyć się, przewracać się (tłomsom się na sianie)
tlomsony – tłamszony, zduszony
tluc – tłuc, rozbijać, rozdrabniać (tłuce sól), zabijać, bić
tluc do głowy – wywierać presję na przyswojenie wiedzy
tluc się – tłuc się, plątać się, hałasować (tłuce się gorkami)
tlucek – tłuczek
tlucka – drewniana pałka do ugniatania ugotowanych ziemniaków
tlucony – gnieciony (tłuczone grule), bity
tlucyń – tłuczeń, kruszywo otrzymane z kamienia
tluk – niedorajda, gamoń, osobnik mało rozgarnięty
tlukac – męczyzna tłukący kamienie na drogi
tlukacka – maszyna do rozdrabniania kamieni, tłuczenie lnu
tlukać – zob. tłuc
tlukalno skola – kamień do tłuczenia soli
tlukalno stolica – specjalny stołek do tłuczenia lnu
tlukarnio – maszyna do tłuczenia siemienia lnianego
tlukowaty – nierozgarnięty, mało pojęty
tlumacony – tłumaczony
tlumaczyć – tłumaczyć, perswadować
tlumaczyć się – tłumaczyć się
tlumacynie – tłumaczenie
tlumik – tłumnik, część rury wydechowej
tlumoc – tłumacz
tlumok – niezgara, ciamajda, osoba zagubiona
tlusnonć – tyć, grubieć
tlustawy – trochę tłusty
tlusty – tłusty, tęgi, pożywny (tłusto trowa)
tluscić – tłuscić, smarować tłuszczem
tlusćiućki – tłusćiućki
to – to w znaczeniu ogólnopolskim
to i hawto – to i owo, to i to właśnie
to iste – to samo
to nie śpasy – to nie żarty, to nie przelewki
to się wiý – ma się rozumieć

to wiera – to właśnie
to znacy – to znaczący
toblica – tablica, tablica szkolna, kierunkowskaz
toblicka – tabliczka, tabliczka mnożenia
tobogan – górskie sanie ratownicze
tobolek – zawiniątko, brzemień
toból – duże brzemień
tobyk – to bym
toca – taca
tocać – maglować
tocać się – zataczać się
tochać – rzucać się gwałtownie (pies tocho do niego; jastrzomb rod tocho do kurcont)
tochniony – gwałtownie uderzony, gwałtownie popchnięty
tochnonć – rzucić się gwałtownie
tocka – taczka, tacka, górna część maszniczki
tockać się – zataczać się
tockki – taczki
tocko – wałek drewniany używany do maglowania białizny
toconka – drewniany pojemnik na bryndzę
tocony – toczony, utaczany, nalewany
tocyć – toczyć, wydzielać (tocy pianie)
tocyć się – płynąć (woda się tocy)
tocydło – obrotowy kamień do ostrzenia, zob. brusek
tofla – tafla
toj – toś (kie ino dudki miół, toj sie broł do karcmy)
tojność – tajność, tajemnica
tojny – tajny
tojymne ziele – roślina nostrzyk
tojymnica – tajemnica, zob. tajymnica
tojymny – tajemny
tojńcyć – tańczyć
tok (tu) – tom (tu), jestem
tok jus haw – już tu jestem, tom już jest
tokarnio – tokarnia
toki – duża taczka, okres godowy u ptaków
tokorz – tokarz
tokować – tokować, zaspokajać popęd płciowy przez głuszcza, potocznie wyznawać miłość dziewczynie

- tokowisko** – miejsce zaspokajania popędu płciowego przez głuszce, cietrzewie i jarczabki
- tolać** – tarzać, przewracać
- tolać się** – tarzać się (świnia się toło w błocie)
- tolany** – tarzany, przewracany
- tolent** – talent
- toli** – przecież
- tolyrz** – talerz
- Tomek** – Tomasz
- tonękać się** – krzątać się, szwendać się
- tonecznica** – tanecznicza, tancerka
- tonecznik** – tanecznik, tancerz
- toni** – tani, niedrogi
- toniec** – taniec
- toniecznica** – tancerka, zob. toniecznica
- toniecznik** – tancerz, zob. toniecznik
- tonieć** – tanieć
- tonio** – niedrogo, tanio
- tonować** – stroić struny
- toncy jako mu kozom** – zachowuje się, jak chcą, nie ma własnego zdania
- toncy jako mu zagrajom** – jak wyżej
- toncyć** – tańczyć
- toncyć wedle niego** – zabiegać o jego względy
- topanek** – trzewik z cholewką
- topić** – topić, stapiać
- topić się** – topić się, przechodzić w ciecz ze stanu stałego
- topiony** – topiony
- topiylec** – topielec, zjawa bagienna
- topiylica** – topielica, kobieca zjawa bagienna
- topnieć** – topnieć
- topolo** – topola
- toporek** – toporek, siekierka strażacka
- toporka** – bijak do robienia masła w kiernicy (zob. kiernica)
- toporny** – toporny, niezgrabny, niewychowany
- toporzisko** – toporzysko, drzewce ciupagi lub siekiery
- topól** – topola
- topór** – topór, siekiera ciesielska
- torba** – torba, worek do karmienia konia (zob. obrotnica), negatywne określenie starszej kobiety
- torbecka** – torebka, torebeczka
- torbiaty** – określenie osobnika posiadającego przepuklinę
- torbiorz** – określenie mężczyzny, który w czasie kolędy zbiera owies, osobnik posiadający przepuklinę
- torbusia** – ekspresyjnie o torbie
- torca** – tarcza
- torg** – targ
- torgowica** – zob. targowica
- torgowisko** – jak wyżej
- torka** – drobny ziemniak, owoc tarniny, zob. tarka
- tornister** – żołnierska torba noszona na plecach
- torować** – iść w kierunku, przecierać szlak
- torowany** – przecierany, aby był przejezdny
- tort** – tort, słodkie ciasto
- torta** – jak wyżej
- tortownica** – blaszana forma do pieczenia tortów
- tortownik** – jak wyżej
- torzać** – tarzać
- torzać się** – tarzać się
- torzany** – tarzany
- totyn** – ten
- towarzisić się** – przestawać z kimś, stawać się czymś towarzyszem
- towarziś** – członek grupy zbójnickiej, kolega, kompan
- towarzys** – jak wyżej
- towarzysić** – towarzyszyć komuś, być z kimś, przestawać z kimś, być członkiem zbójnickiej gromady
- towarzisio** – towarzysze, kompani, koledzy
- towarzystwo** – zbójnicka gromada
- towarzysyć** – zob. towarzyszyć
- towarzyśny** – towarzyski
- towor** – towar
- towot** – towot, smar do maszyn
- toz** – to, więc
- toz to** – oto to, toteż, więc
- tozto** – jak wyżej
- tór** – tor, ślad odcisnięty praz koła lub płozą sań

tórbka – torba, torebka
tracić – gubić, trwonić pieniądze lub majątek
tracić se we głowie – zapominać coraz częściej
tracić się – znikać, błaznić, gubić się, być zagubionym, nie panować nad sytuacją
tracony – gubiony
tradycyjo – tradycja
traf – traf, przypadek, zdarzenie
trafiać – osiągnąć cel, dojść właściwie, spotkać okazję (trafiło mu się jako ślepyj kurze ziorko)
trafiać się – trafiać się, zdarzać się
trafić – zob. trefić
trafić się – zdarzyć się, zob. trefić się
trafiony – trafny, celny
trafunek – traf, przypadek
tragorcyk – poprzeczna belka stropowa w szałasie
tragorz – tragarz, zob. stragorz
trajdupycyć – mówić brednie
trajkotać – mówić szybko i dużo, mówić jak katarynka (trajkoce jakoby warcula)
trajkotka – określenie gadatliwej kobiety
trajlować – zmyślać, opowiadając coś, bujać
trajwaj – tramwaj
trak – tartak, zob. troc
traktorzysta – traktorzysta
traktór – traktor
trampek – trampek, rodzaj obuwia
transformatór – transformator
transmisyjo – pas transmisyjny, transmisja
trańdać – pleść głupstwa
trasa – trasa biegu narciarskiego
trasować – wyznaczać szlak
treć – trzeć, piłować, międlić len
tref – traf
tref kciol – los zdarzył
tref sprawiyl – jak wyżej
trefić – trafić
trefić się – zdarzyć się, nadarzyć się w sensie okazji
trefny – skażony, niedozwolony (trefny towar), wadliwy
trefunek – zob. tref

trefunkem – przypadkiem
trejont – bałagan, rozgardiasz, nieporządek, harmider, awantura
trener – trener, specjalista przygotowujący do zawodów
trenować – trenować, ćwiczyć
trepek – trep, tenisówka
treпка – zob. trepek
treścisty – pożywny, treściwy
trinkać – trącać kieliszkiem
trinkać się – trącać się kieliszkiem podczas toastu
troc – tracz, tartak
trocek – troczek
troche – trochę, niewielka ilość, niedługo (zabawie tu ino troche)
trocić – rozkruszać coś, robić trociny
trociniok – piecyk do ogrzewania, opalany trocinami
trociny – trociny, odpadki powstające przy piłowaniu drewna
trociok – zob. trociniok
trocka – kobieta trąca len, typ urządzenia (ciernicy) do międlenia lnu, tasiemka u spódnicy lub fartucha, karb zaciosany na belce w miejscu, w którym ma być przepiłowany
trocki – zbiorowe międlenie lnu
trocnik – właściciel tracza, robotnik pracujący w traczu
trocny – nadający się do cięcia w traczu (trocne drzewo), przynależny do tracza
trocony – przytraczany
trocyć – przywiązywać ubitą zwierzynę
trohe – trochę
trojacka – narzędzie do czyszczenia włókien lnu z paździerzy
troje – trójka
trojić – zwracać się do kogoś przez „oni”
trojić się – troić się
trojok – trojak, trzy snopki razem związane u góry
trojoki – trojaki
trok – trok, tasiemka do zawiązywania, brzeg, róg (trok chustki)
trom – duży kłoc drewna (5–6 m długi), kłoda, belka

tromba – trąba, określenie osoby słabo rozgarniętej
trombić – trąbić, włączać klakson, rozgłaszać coś (trombi o tym na caluńkom wieś)
trombita – pasterski instrument dęty, długa pasterska piszczałka
trombka – trąbka
trombowaty – niezadany, mało rozgarnięty
tromf – kolor atutowy w kartach, zob. tronf
tromcick – ekspresyjnie o tromie (zob. trom)
tromisko – duży trom (zob. trom)
trompeter – trębacz
tromuś – zob. tromcick
tronckać się – trącać się kieliszkiem
tronf – atut w kartach, karta atutowa, zob. tromf
trop – trop, ślad
tropacyjo – zob. stropacyjo
tropić – tropić, iść po śladach, martwić (tropi ta byda)
tropić się – martwić się
troszcyc się – troszczyć się
trosecke – troszeczkę
trosicke – jak wyżej
trosicki – jak wyżej
troska – troska, uczucie niepokoju
troskać się – martwić się, głosić znieśnienie jajka przez kurę (kura się trosko)
troske – troszkę
trot – zob. trociny
trowa – trawa
trowiaty – trawiasty
trowicka – trawa, trawka
trowić – trawić
trowka – trawka
trownik – trawiasta łąka, trawnik
trowsko – trawa przerośnięta, duża trawa
trója – ocena dostateczna
Trójco – Trójca Święta
trójcyna – trójka, dostateczna ocena szkolna
trójka – trójka, cyfra 3, ocena dostateczna, trzeci bieg
trójnisty – potrójny
trójnozok – trójnog do zawieszania kościółka nad ogniskiem

trójzor – uczeń dostateczny
trón – tron
trubacyjo – strapienie, zmartwienie
trubować się – martwić się
truchlica – struchłałość, drewniane obłożenie otworu drzwiowego, okuta skrzynia
truchła – trumna
truczna – trucizna
truć – truć, mówić nie na temat
truć się – truć się w znaczeniu ogólnopolskim, zamartwiać się
trud – trud, wysiłek
trudnawy – wydający się trudnym
trudnić się – trudnić się w znaczeniu ogólnopolskim
trudno – trudno, ciężko
trudno darmo – stwierdzenie pogodzenia się z jakąś niekorzystną sytuacją (trudno darmo, nic cłek nie poradzi)
trudny – trudny
trudzić się – trudzić się, mozolić się
truhlica – zob. truchlica
truhła – zob. truchła
trujoncy – trujący
trumna – trumna
trunek – trunek, napitek, napój alkoholowy
trunkowy – określenie osobnika lubiącego alkohol
trup – trup, ciało zmarłego
trupiarnio – kostnica
trusi – strusi
trusia – określenie osoby spokojnej i nieodzywającej się (siedzi cicho kieby trusia)
trusie – króliki
truskowka – truskawka
truś – struś
trutka – trucizna
trutkować – podtruwać, truć
trutyń – truteń, nierób
trwoga – trwoga, lęk, obawa
trwonić – zużywać ze szkodą
trwoniony – roztrwaniany
trwozny – trwożny
trwożyć się – trwożyć się
tryb – tryb w kole zębatym, zob. trybko
trybko – trybik

trybo – tryb, ząb w kole zębatym
tryfus – żelazny ruszt na trzech nóżkach
tryjer – maszyna do czyszczenia zboża
tryjerować – oczyszczać zboże przy pomocy tryjera
tryjerowany – oczyszczany przy pomocy tryjera
tryjoncić – bałaganić, robić nieporządek, wywoływać awanturę
tryjonciorz – osoba czyniąca tryjont, bałaganiarz
tryjont – bałagan, nieporządek
trynkać się – zob. trinkać się
trynkować – tynkować
trynkowany – tynkowany
tryntwieć – drętwieć
tryźnić – marnować, mitrzyć
tryźniony – marnotrawiony, mitrżony
trza – trzeba, należy
trza by – trzeba by
trzapkać – stukać nogami o podłoże, stukać luźno zamocowaną podkrową o bruk podczas chodu konia
trzas pras – pośpiesznie, bez należytej staranności (trzas pras i po robocie)
trzask – trzask
trzaskać – uderzać (pieron trzasnon w jasiynia), wydawać charakterystyczny odgłos trzaśnięcia (złomoł smyreka, ino trzaśło)
trzaskot – charakterystyczny odgłos łamanego drzewa
trzasnonć – trzasnąć, uderzyć, wydać odgłos trzaśnięcia
trzaśniony – uderzony
trzeba – trzeba w znaczeniu ogólnopolskim
trzeci – trzeci
trzecina – trzecia część czegoś
trrecio – godzina trzecia
trzeciok – uczeń trzeciej klasy
trzeć – trzeć, międlić len
trzepac – osobnik mówiący wiele, ale bez głębszego zastanowienia
trzepakka – trzepakka, określenie zbyt gadatliwej kobiety
trzepać – uderzać (trzepie go po rzyci), beładnie wrzucać coś do czegoś (trzepie

do brzucha byle co), trzepać, odkurzać
trzepać pyskiym – mówić, nie dochowując tajemnicy; mówić bez zastanowienia
trzepać się – wysypywać się, spadać
trzefonć – uderzyć
trzepok – trzepak, urządzenie do czyszczenia siemienia lnianego
trzepotać – poruszać się szybko pod wpływem wiatru
trzepotać się – miotać się, trzepać się
trzesce – trzeszcze, oczy zająca
trzesceć – trzeszczeć
trześnio – czereśnia
trzewice – wysokie trzewiki z miękkiej skóry
trzewik – trzewik, but sznurowany z cholewką
trzewik Panny Maryji – roślina obuwik pospolity
trzeźwić – cucić
trzeźwić się – odzyskiwać przytomność
trzeźwiony – cucony
trzi – trzy
trzić – trzeć
trzidziestka – trzydziestka, deska o grubości 3 cm
trzidzieści – trzydzieści
trzim się – trzymaj się, forma pożegnania (trza mi się brać, trzimize się)
trzimać – trzymać
trzimany – trzymany
trziñoście – trzynaście
trzirozny – trójkątny
trzysta – trzysta
trzisto – jak wyżej
trzmieć się – wspinać się, iść bez potrzeby (trzmi się hań po skale, choć go nie pytajom)
Trzokrólowe Świynto – święto Trzech Króli
trzokrólowy – związany ze świętem Trzech Króli
trzometrowy – trzymetrowy
trzmorgowy – trzymorgowy
trzonek – trzonek, rękojeść młotka lub dłuta
trzonś – trząść

trzonś sie – trząść się
trzonś sie za – obawiać się o kogoś, od-
czuwać nieodpartą potrzebę czegoś
trzop – czerep, określenie schorowanego
człowieka
trzopek – stary garnek, czerep, stary talerz
trzorocny – trzyletni
trzosek – sakiewka
trzoska – wiór, drzazga, szczapa
trzozecka – mała szczapa, wiórek
trzozka – zob. trzoska
trzójmi – we trzech, w trójkę
trzók – trzech
tróp – gliniane naczynie, określenie sta-
rego, mało przydatnego człowieka
trzópecek – małe naczynko gliniane, tale-
rzyk, kawałek rozbitego naczynia glinia-
nego lub porcelanowego
trzópek – talerzyk, kawałek porcelany,
zob. trzopek
trzósło – nóż pługa
trzić się – wspinać się, czepiać się
trzpinik – trzpień, część klamry
trzy – trzy
trzylotka – okres trzyletni ważny w magii
trzymać – trzymać, dzierżawić
trzymać jynzyk za zymbami – milczeć,
zachować tajemnicę
trzymać się – trzymać się, być w dobrej
kondycji, nosić się, ubierać się (trzymie
się wedle starego zwyka)
trzymanie – dzierżawiony grunt, posia-
dłość gruntowa
trzymany – trzymany, chowany, dzierża-
wiony
trzynawica – febra, wysoka gorączka,
padaczka
trzynawisko – podmokły teren, trzęsawi-
sko
trzynsidupa – tchórz, osobnik bojaźliwy,
osobnik niemający własnego zdania
trzynsinoga – jak wyżej
trzynsirzić – jak wyżej
trzynsica – rodzaj choroby bydła
trzynsidło – zob. trzynsi dupa
trzynsionka – słoma pomieszana z sianem,
stosowana jako karma dla bydła

trzynsom sie mu usy – określenie odda-
jące łapczywy sposób jedzenia (jod, jaze
mu sie usy trzynsły)
trzysc – wytrzeszczone oczy, choroba Ba-
sedowa, bystro patrzące oczy
trzyscowaty – osoba o przenikliwym spoj-
rzeniu, osoba cierpiąca na chorobę Base-
dowa
trzysta – trzysta
trzysta ci macierzy – rodzaj przekleństwa
trzysto – zob. trzysta
tu – tu w znaczeniu ogólnopolskim
tubka – tubka, pasta do zębów w pojemniku
tuckać – szperać po domu (bez powódki tuc-
ko po chałupie), szturchać (nie tuckoj mie)
tuckać sie – poszturchiwać się
tucniony – uderzony, szturchnięty
tucnonć – szturchnąć
tucony – tuczony
tucyc – tuczyć
tucyc sie – tyć
tujo – tuja
tukać – nawoływać podczas pasienia, tłu-
maczyć coś bez specjalnego efektu (na-
ucycielka tuko mu do łba)
tulać – toczyć, turlać, tokować
tulać sie – toczyć się, przewracać się
tulany – toczony
tulić – tulić, obejmować, trzymać w obję-
ciach
tulić sie – tulić się w znaczeniu ogólnopol-
skim
tulipanek – krokus
tulipon – krokus, tulipan, potocznie męski
członek
tulyjka – tulejka
tułac – tułacz
tułacka – tułaczka, życie tułaczę
tulać sie – wędrować, nie mając stałego
miejsca pobytu
tumanieć – bałamucić, mamić
tumaniony – wprowadzany w błąd
tumanowaty – nierozgarnięty
tumon – tuman, ciężko myślący osobnik
tupkac – określenie osobnika głośno cho-
dzącego, określenie słabego tancerza
tupkać – tupać

turać – poniewierać
turać się – poniewierać się
turbacyjno – zmartwienie
turbować – martwić
turbować się – martwić się, kłopotać się
turceć – wydawać odgłos przez jadący wóz, rechotać, mówić dużo
turceć poza usy – gadać dużo, terkotać
turcian – długi, duży dzwonek dla krów
turcoń – rodzaj owczego lub krowiego dzwonka
turecki – związany z Turcją, pochodzący z Turcji
tureckie drewno – określenie wypowiedziane do nieposłusznego dziecka (tureckie drewno, cemuz nie słuchos)
Turek – Turek
turek – określenie osoby mało inteligentnej (to głupi turek)
turkot – odgłos jadącego wozu
turkotać – wydawać odgłos turkotania
turkowka – turkawka, ptak z rodziny gołębiowatych
turlik – dzwoneczek, dzwoneczek w uprzęży końskiej
turlikać – dzwonić turlikami
turlikać się – staczać się
turlikanie – dźwięk blaszanych dzwonek
turnia – turnia, stromy szczyt górski
turnica – jak wyżej
turnicka – ekspresywnie o turni
turnio – zob. turnia
turniowiec – język
turnus – turnus, okres pobytu na wczasach
turoc – bezdomny, włóczęga
turok – grosz (dej jakiego turoka, to kupimy)
turoń – turoń, kołędnik przebrany za rogatę bydlę
turować – wędrować
turyśta – turysta
turzica – turzycza, rodzaj trawy, zob. siwor
tus – tusz
tusić – dusić
tusować – tuszować
tusowany – tuszowany
tustela – stąd, z tego miejsca

tuszyć – tuszyć, mieć nadzieję, przypuszczać
tuś – jesteś tu
tutecka – mała tutka
tutka – stożkowo zwinięty papier, cygarniczka
tutok – tutaj
tutyndy – tędy
tuzin – tuzin, 12 sztuk
twardawy – dość twarde
twardnonć – twardnieć
twardo – mocno, bez kompromisu (twardo stoi przy swoim), z trudem (twardo idzie ta robota)
twardy – twarde, odporny (twardy chłop), odporny na ból (telo twarde, co ani nie stynknon)
twardziyl – coś bardzo twardego, określenie osobnika bardzo odpornego (twardziyl śniego)
twardzizna – jak wyżej
twardź – jak wyżej
twarozek – twarozek, pasta z sera białego i śmietany
twaróg – twaróg, ser z ogrzanego zsiadłego mleka
twój – twój w znaczeniu ogólnopolskim
twórz – tchórz, zwierzę z rodziny łasicowatych
ty – ty w znaczeniu ogólnopolskim
tybel – zob. tebel
tybet – wełniany materiał na ubrania kołbiece
tybetka – wełniana, wzorzysta chustka
tybetowy – wykonany z tybetu
tybetula – wełniana wzorzysta spódnica
tyci – bardzo mały, malutki
tyciutki – taki mały
tycka – drzątek drewniany do podpierania roślin
tyckać – dotykać lekko, lekko trącać
tyckać się – potrącać się, lekko uderzać (nie bijom się, ba się tyckajom)
tyckany – potrącany, trącany
tycniony – trącony, lekko uderzony
tycnonć – trącić lekko, uderzyć lekko
tycyć – tyczyć, wytyczać

tyczyć się – tyczyć się, odnosić się do kogoś
tydzień – tydzień w znaczeniu ogólnopolskim
tydziuń – jak wyżej
tyfus – choroba tyfus, określenie nieznośnego osobnika (ty tyfusie jedyn)
tyjater – teatr
tykać – dotykać, czynić przytyk, skosztować, dawać odgłos idącego zegara (zygar tyko), strofować
tykać się – dotykać się
tykano – określenie dziewczyny, która miała już kontakt seksualny
tykany – dotykany
tykniony – dotknięty
tyknonć – dotknąć, wydać odgłos tyknięcia
tyknonć się – dotknąć się
tyko zygar – zegar idzie
tylni – tylny, z tyłu
tym – tym w znaczeniu ogólnopolskim
tymbarz – tym bardziej
tymbarzyj – jak wyżej
tymcasem – na pewien czas, w tym czasie
tymotka – roślina trawiasta tymotka
tympawy – trochę tępy
tympić – tępić
tympo – tępo
tympo idzie coś – trudno coś postępuje
tympok – tępak
tympy – tępy
tymu – temu, dlatego, przeto, właśnie
tymu tyz – dlatego też
tymu ze – przeto
tyn – ten
tyn haw – ten tutaj
tyn isto – ten faktycznie, ten sam
tyn iście – jak wyżej
tynca – tęcza, łuk sklepienia w kościele
tynco – jak wyżej
tyncowy – tęczowy
tyndy – tędy
tyndyj – jak wyżej
tyngawy – o pokaźnej tuszy, dość mocny, dość intensywny
tyngi – tęgi, o pokaźnej tuszy, mocny,

o dużej intensywności (tyngi dysc), mocny (tyngi chłop)
tyngnonć – tężeć, twardnieć (beton tyngnie), tyć
tyngo – tęgo, mocno, intensywnie, z dużą siłą
tyngsawy – trochę bardziej tęgi
tyngsy – tęższy
tynk – tynk
tynkorz – tynkarz
tynkować – tynkować
tynkowany – poddany tynkowaniu, otynkowany
tynskno – tęskno
tynta – atrament
tynzeć – sztywnieć, krzepnąć
tynżyć się – przechwalać się siłą
tyrać – ciężko pracować (tyro niby kón)
tyrceć – sterczeć, dzwonić, terkotać, plotkować, zrzedzić (staro tyrcy poza usy)
tyrcok – wóz z kołami okutymi żelaznymi obręczami
tyrkać – szturchać, dotykać
tyrkany – szturchany
tyrkniynty – niezrównoważony, podchmielony
tyrknonć – trącić
tyrkotać – terkotać, mówić szybko i dużo, wydawać odgłos przez owcze dzwonki
tyrligać się – trząść się
tyrlikać – podzwaniać, szczebiotać
tyrlikać się – turlać się
tyrlok – cherlak
tyrmacony – trwoniony
tyrmacyć – trwonić
tyrmanić – jak wyżej
tyrmaniony – zob. tyрмаcony
tyrmok – utracjusz, rozrzutnik
tyrmon – jak wyżej
tyrniynty – zob. tyrkniynty
tyrok – człowiek pracowity
tyron – tyran
tyrtolić – pleść głupstwa, dużo gadać
tyrtoła – gaduła, pleciuga, osoba mówiąca wiele bez odpowiedzialności za słowa
tyrtula – jak wyżej
tysić – tłumić, gasić

tysionc – tysiąc
tysioncka – banknot 1000-złotowy
tytlany – brudzone, walany błotem
tytlać – brudzić, walać
tytlać się – walać się, brudzić się
tytlok – niedołęga
tytuła – tytuł

tyz – też
tyzby ta – gdzieby tam
tyz to – też to
tyzień – zob. tydziń
tyźniany – tygodniowy
tyźnie – tygodnie
tyźniowy – zob. tyźniany

Left side text (faint, mirrored bleed-through from the reverse side of the page)

Right side text (faint, mirrored bleed-through from the reverse side of the page)

W

U

u dupy wisieć – nie odstępować
u powały – pod sufitem
u spodka – w części spodniej, u spodu
u sta panków – do stu diabłów, rodzaj przekleństwa
u wiyrycha – na górze, u szczytu
u zadka – u tyłka, z tyłu, w tylnej części
ubabrać – ubrudzić
ubabrać się – ubrudzić się
ubabrany – ubrudzony, wplątany w jakąś nieczystą sprawę
ubabrosić – zepsuć jakąś sprawę
ubazenie – utęsknienie
ubecany – spłakany
ubeceć się – upłakać się
ubeśpiecony – ubezpieczony
ubeśpiecyć – ubezpieczyć
ubeśpiecyć się – ubezpieczyć się
ubić – ubić, upolować, zabić, utwardzić
ubijacka – część maśniczki do ubijania masła (zob. maśniczka)
ubijać – utwardzać (ubijno masło), utraćić coś (ubił rozek)
ubijać się – zabiegać o coś (ubijno się za niom)
ubijanka – zespołowa gra w piłkę
ubijany – ubijany
ubijok – ubijak, drewniany kłoc z dwiema rączkami, służący do ubijania ziemi
ubiorek – ekspresyjnie o ubiorze
ubiyc – ubiec, wyprzedzić
ubiydzić – zrobić coś z trudem (ubiydził tom chałupe)
ubiydzić się – doświadczyć biedy (doś się w zyciu ubiydził), mozolić się podczas wykonywania jakiejś pracy (strasecnie przy tyj robocie się ubiydził)
ubiydzony – wykonany z trudem
ubiyrać – ubierać, stroić, dekorować (ubiyro drzywko), ujmować (ubroł mu zapłaty)
ubiyrać się – ubierać się, stroić się, chodzić w określonym stroju (ubiyro się po pańsku)

ubiywany – ubierany
ublizować – ubliżać
ublizyc – przybliżyć, ubliżyć, dotknąć kogoś
ublagać – ubłagać
ublagany – ublagany w znaczeniu ogólnopolskim
uboc – stok, strome zbocze
ubocka – jak wyżej
ubocno – stromo, pochyło
ubogawy – niezbyt zasobny, trochę biedny, niezbyt wystawny
ubogi – ubogi, biedny
ubogo – skromnie, nędznie
ubośkać – ucałować, wycałować
ubośkać się – wycałować się
uboškany – wycalowany
ubrać – ubrać, założyć ubranie, ująć
ubrać się – ubrać się
ubrać światła – przyciemnić lampę, obniżyć knot w świecącej lampie
ubranie – ubranie w znaczeniu ogólnopolskim
ubraniontko – ekspresyjnie o ubraniu, liche ubranie
ubraniówka – materiał ubraniowy
ubranko – ubranie dziecięce, ekspresyjnie o ubraniu
ubrany – ubrany
ubuchać – grzmotnąć kogoś, mocno uderzyć, zbić
ubyc – ubyc, pomniejszyć się
ubytek – ubytek, szkoda
ubyty – pomniejszony, mniejszy niż był
ubywać – ubywać
ubzdurać se – ubrdać sobie coś
ubzdurany – nierealny, ubrdany
ucałować – złożyć pocałunek
ucałowany – ucałowany w znaczeniu ogólnopolskim
ucepić – zaczepić, upiąć warkocz na głowie
ucepić się – ucześcić się, zaczepić się
ucepiony – ucześcić
ucesać – uczesać
ucesać się – uczesać się
ucesany – uczesany

ucesanie – fryzura
uchlaty – określenie garnka o dużych uchwytach
uchłość – upić
uchłość się – upić się
uchlony – upity
uchlorz – węglarz
uchloty – zob. uchlony
uchnol – hak w saniach lub wozie
ucho – ucho, ogniwo łańcucha, uchwyt naczyń
uchodzić – ulatniać się (gaz uchodzi); opuszczać określone miejsce (uśli do lasa); zmęczyć się, chodząc (bez całej dziwny jak się uchodził)
uchodzić się – zmęczyć się długotrwałym chodzeniem lub załatwianiem czegoś
uchodzony – zmęczony długotrwałym marszem
uchować – uchować (uchował prosie), wychować (uchowali piykne dziywce)
uchować się – ocalić się
uchowany – utuczony (godne prosie uchowali), wychowany
uchrać – pas zaoranego poprzecznie pola na jego końcu, na którym zawraca się konie podczas orki
uchronić – ustrzec
uchronić się – zabezpieczyć się
uchroniony – ochroniony
uchwalać – chwalać
uchwalać – jak wyżej
uchwalony – uchwalony
uchycić – uchwycić, pochwycić, złapać
uchycić się – uchwycić się
uchycony – uchwycony, pochwycony
uchybić – postąpić niewłaściwie, postąpić niegodnie względem kogoś
uchylać – uchylać, odsuwać na bok (uchylić trza skole), częściowo otworzyć (uchyl okna)
uchylać się – usuwać się, unikać pracy, odejść na zawsze (uchylił się z chałupy), umrzeć
uchylić – uchylić, zob. uchylać
uchylić się – usunąć się
uchytać – pochwycić pewną ilość czegoś

uchytany – pochwycony
uciapkać – poklepując, ubić coś, uklepać
uciapkać się – ubrudzić się
uciapkany – ubrudzony
ucichnonć – ucichnąć, przestać wydawać głos
ucichnonć na jamynt – umrzeć
ucichnonć na wieki – zob. ucichnonć na jamynt
uciecha – uciecha, radość, zabawa
uciecka – ucieczka
uciekac – człowiek uciekający, usuwający się od pracy lub czynności
uciekacka – ucieczka
uciekać – uciekać
uciesny – wesoły, pełen humoru
uciesony – ucieszony
uciestnik – uczestnik
uciesyć – ucieszyć
uciesyć się – ucieszyć się
ucinać – nożyce do blachy
ucinać – ucinać, odcinać, uderzać
ucinać się – uderzać się
ucinka – przecinak
ucionć – obciąć, uderzyć (ucion go kijoskiem)
ucionć się – uderzyć się
uciongnonć – zdołać ciągnąć (calućkom fure uciongnon), podolać czemuś (uciongnon tom robote)
ucionzać się – narzekać, skarżyć się
ucionzynie – uciążliwość
uciorać – zbrudzić, zbłocić
uciorać się – dobrudzić się, zbłocić się, wytarzać się w błocie lub śniegu
uciorany – zbrudzony, zabłocony
ucios – zob. faza
ucisać – uciszać, tulić (uciso dziecko)
ucisać się – uciszać się, kończyć rozmowę
ucisany – uciszany
uciskać – gnieść, uciskać w znaczeniu ogólnopolskim
uciskować – uciskać, ugniatać (buty uciskowały mie kielo fras)
ucisony – uciszony
ucisować – zob. uciszać
ucisyć – uciszyć

uciszyć się – uciszyć się (kie zacon godke, syčka sie ucisyli)
uciulać – zgromadzić coś ciężką pracą
uciulany – zgromadzony ciężką pracą
uciupać – urąbać, ścinać siekierą, dużo rąbać (uciupoł sie bez calučki dziyń)
uciupany – narąbany
uciye – uciec
uciykacka – ucieczka
uciykać – uciekać
uciykować – jak wyżej (uciekowoł sie sposobami)
uciyrać – ucierać
uciyrać nosa – doprowadzić kogoś do porządku (telo dokazowoł, jaze mu nosa utarli)
uciyrać się – wycierać się
uciyrany – wycierany
uciyroc – ręcznik, kawałek płótna do wytarcia
uciyrocka – jak wyżej
uciyrok – jak wyżej
uciyrpieć się – ucierpieć się, doznać cierpienia w dłuższym czasie
ucnić się – uprzykrzyć się
ucondrzeć się – ubrudzić się, zob. condrac się
uconość – umiejętność
ucony – osoba, która ukończyła szkoły
ucta – ucztą
uctować – ucztować
uctownik – uczestnik biesiady
ucucie – poczucie, uczucie
ucuc – poczuć
uculony – uczulony
ucuty – poczuty
ucyć – uczyć, nauczać
ucyć się – uczyć się, uczęszczać do szkoły (ucy sie w Mieście)
ucynek – uczynek
ucynica – uczennica
ucynić – zmniejszyć trochę, odebrać trochę
ucynie – uczenie, uczenie się, nauczanie
ucynkować – wykorzystywać
ucyny – uczynny
ucynscać – uczęszczać
ucynstować – poczęstować, ugościć

ucynstowany – poczęstowany
ucyń – uczeń
ucyrnić – uczernić, zbrudzić czymś czarnym
ucyrniony – uczerniony
ucyścić – wyczyścić pewną ilość czegoś
uścić – uczcić
uściwość – uczciwość
uściwy – uczciwy, dostatecznie wielki (doł uściwom okfiare)
uściukać – wypieścić
uściukany – wypieszczony, nadmiernie wypieszczony
udać – naśladować
udać się – spodobać się (udała się mu)
udajac – pozer, osobnik udający kogoś, kim nie jest, zob. udawac
udajac – udawać
udalność – przypadek, traf, umiejętność
udaly – udany
udarty – oddarty
udawac – osoba, która udaje, zob. udajac
udawać – udawać
udawać się – przypaść do gustu, podobać się
udeptać – ubić nogami (udeptoł kapuste; udeptoł siano), stłamsić siłą (udeptoł na siyle)
udeptany – ubity nogami
udeptować – udeptywać
uderzać – chodzić w zaloty
uderzyć – uderzyć w znaczeniu ogólnopolskim
uderzyć się – uderzyć się
udłubać – dłubiąc, zgromadzić coś lub coś uzyskać
udlubany – udlubany, uzyskany w wyniku dłubania
udobny – ubogi, biedny
udobrować – udobruchać, pojednać, załagodzić
udobrować się – udobruchać się, przestać się gniewać, przestać się złościć (udobrowali sie)
udobrowany – udobruchany
udoj – dojenie owiec lub bydła, ilość udojonego mleka

udojść – udoić, dojąc pozyskać pewną ilość mleka
udojone – pozyskane w wyniku dojenja
udor – udar
udowić – udusić, udławić
udowić się – udławić się
udowiony – udławiony
udozyrać – mocno komuś dokuczać przez pewien czas
udój – udój, ilość mleka uzyskana w trakcie dojenja
udrepsić – stłamsić nogami
udrobić – rozdrobnić coś palcami na kawałki
udrobiony – uzyskany przez rozdrobnienie
udropkać – podrapać, drobno zatańczyć
udryncony – udręczony
udryncyć – udręczyć
udrynka – udręka
udrzeć – udrzeć
udrzizdżyć – niewłaściwie przeciąć, powodując powstanie drzazg
ududkować – uzgodnić coś, postanowić coś w toku rozmowy, przychwalić, pochlebić
ududkowany – uzgodniony, postanowiony
udupić – wulgarnie określenie zniszczenia kogoś, spowodowania dużego kłopotu
udupiony – stłamszony, niemogący wykonać ruchu, pozbawiony możliwości działania
udusić – udusić w znaczeniu ogólnopolskim, zob. udowić
udusić się – udusić się
udusony – uduszony
udziadować – zrobić coś bardzo nieudolnie
udziadować się – gospodarząc, klepać biedę; źle się ubrać; niedbale się ubrać
udziadowany – źle ubrany, ubrany bez gustu
udzioc się – wydarzyć się, stać się
udziół – udział, część
udziubać – udziobać
udziubany – pokłuty dziobem, uzyskany w toku dziobania

udziylać – dawać tylko porcję czegoś (udziyło mu jedzynie)
udziylać się – angażować się (udziyło się tu i tam)
udziylić – udzielić, dać tylko określoną część czegoś
udziyrać – odrywać
udziyrać się – awanturować się, przekomarzać się (udziyro się z dziećskami)
udziyrgniony – zawieszony niedbale, wiśzący
udziyrgnonć – zawiesić coś niedbale, przymocować coś niezbyt mocno
udziyrgnonć się – ucześcić się (dzieciska ino waciujom, by się woza udziyrgnonć)
udziyrrzować – utrzymywać w określonej pozycji, przestrzegać czegoś
udziyrrzować się – utrzymywać się
udźwigać się – zmęczyć się, dźwigając coś
udźwigniony – podniesiony
udźwignonć – zdołać dźwignąć
ufać – mieć zaufanie
ufarbić – ubrudzić farbą, ufarbować, zafarbować
ufarbiony – ubrudzony farbą
uferma – oferma
ufny – ufny, mający do kogoś zaufanie
ufulać – ubrudzić mocno
ufulany – ubrudzony mocno
ugadować – rozmawiać, odbywać pogawędkę
ugadować się – naradzać się, umawiać się
ugadowany – namawiany, przekonywany
uganiacka – krzątanka, uganianie się
uganiać się – zabiegać o coś, kłócić się (uganiajom się po sondak)
ugarniony – zgarnięty w pewnej ilości
ugarnować – garnąć pewnymi ilościami
ugarnonć – garnąć, zebrać pewną ilość czegoś
ugazdować – zarobić coś, gazdując
ugazdowany – uzyskany w toku gazdowania
ugibać – giąć, zginać
ugibać się – uginać się, pochylać się
uginać się – jak wyżej

ugino sie – o kobiecie podciągającej spódnice
ugłaszać – ugłaskać
ugłaskany – ugłaskany, ułagodzony (tego złośnika Hanka ugłaskała)
ugłówek – czołowa belecza w bronach, do której zapinany jest łańcuch
ugniść – ugniść
ugoda – ugoda, porozumienie
ugodać – ustalić, powziąć postanowienie w wyniku rozmowy, porozmawiać
ugodać sie – dojść do porozumienia (ugodali sie, kie zacnom), nagadać się
ugodany – postanowiony, ustalony, umówiony na spotkanie
ugodzić sie – ustalić warunki, dojść do porozumienia
ugonić – pobiegać
ugonić sie – zmęczyć się bieganiem, wielokrotnie biegać, by coś załatwić
ugoniony – zmęczony bieganiem
ugor – ugór
ugorować – pozostawiać jako ugór, wykonywać orkę jesienną
ugorowany – pozostawiony jako ugór
ugorzić – jak wyżej
ugorzisko – zob. ugor
ugoscony – ugoszczony
ugościć – ugościć w znaczeniu ogólnopolskim
ugotować – przygotować pewną ilość czegoś
ugrabek – niewielka ilość zgrabionego siana
ugrabiać – grabiać, zebrać z pola siano lub słomę
ugrabiać sie – zmęczyć się długotrwałym grabieniem
ugrabiony – pozyskany w toku grabienia
ugrabki – resztki siana na polu uzyskane w wyniku dokładnego grabienia
ugrabować – robić ugrabki
ugrobek – porcja siana, którą można objąć rękami
ugrodzić sie – znużyć się, groźąc coś
ugryziony – ugryziony
ugryź – ugryźć
ugwarzać – opowiadać, rozmawiać

ugwarzić – porozmawiać, dojść do konkluzji
ugwarzony – dogadany
ugwarzować – rozmawiać, opowiadać
ugworzać – zob. ugwarzać
uharować sie – napracować się bardzo
uharowany – zmęczony ciężką pracą
uherka – owca mająca rogi sięgające poza uszy
uherski – węgierski
uherski dziod – potoczne określenie osoby, która coś źle zrobiła
uherskie zyto – gatunek żyta cechujący się grubym ziarnem i niewielką słomą
uhersko strona – strona węgierska, za granicą, z drugiej strony Tatr
uhle – węgiel
uhlorz – węglarz
uhlorzować – wypalać węgiel, być węglarzem
uhnonć sie – przesunąć się, zob. hnonć
uho – ucho, uchwyt w naczyniu lub jakimś pojemniku
uhokować sie – zmęczyć się ciężką pracą
uhokowany – zmęczony, wycieńczony
uhurdować – zemleć na żarnach zboże do gruboziarnistej mąki
uhusiać – ukołysać; uspić dziecko, kołysząc je
uhusiany – utulony, ukołysany
uhuścić – zob. uhusiać
uhustany – ukołysany
uhylać – zob. uchylać
uhylić – usunąć, otworzyć, odebrać coś
uhylić sie – uskokczyć, usunąć się, schronić się
uhylony – częściowo otwarty
uiscować – uiszcząć
uścić – uregulować, zapłacić
ujarmiony – ujarzmiony, opanowany
ujawnić – uczynić jawnym
ujawnić sie – porzucić konspirację
ujawniony – podany do wiadomości; taki, który się ujawnił
ujceć – skomleć; płakać, głośno szlochając; pojękiwać
ujdziony – przemaszerowany

ujechać – odjechać (co dopiero ujechał), przejechać pewien odcinek (ujechali już spory kawoł)

ujechać na kimsi – pogrzyżyć kogoś

ujechany – przejechany

ujednać się – dogadać się, dojść do porozumienia

ujednany – taki, który się zgodził na coś

ujek – wujek, forma zwracania się do starszych mężczyzn

ujes – ujeść

ujkac – pasterz wydający charakterystyczne zawołanie, pasterz jodłujący

ujkacka – pasterka wydająca charakterystyczne zawołanie, pasterka jodłująca

ujkać – wydawać charakterystyczny głos podobny do jodłowania, pohukiwać

ujkowy – należący do wujka

ujków – jak wyżej

ujku – wujku, sposób zwracania się do wujka lub do starszego mężczyzny

ujma – naruszenie godności, wstyd

ujmować – ujmować, pomniejszać, odbierać

ujmować się – brać kogoś w obronę (ujmuje się za nim)

ujmowany – pomniejszany, odbierany

ujno – wujenka, forma zwracania się do starszych kobiet

ujodać – ujadać, czekać przez dłuższy czas

ujodanie – głos psa szczekającego zaciekle przez dłuższy czas

ujonć – rozpocząć, zacząć (ujon godać), odebrać, pomniejszyć (ze dniówki ujon mu złotego)

ujonć się – wziąć kogoś w obronę (ujon się za nim)

ujorzmić – ujarzmić

ujś – ujść (udało się mu ujść ziąndarom), przejść kawalek drogi (useł już sporo), wypłynąć (woda usła)

ujyncie – ujęcie

ujynty – atletycznie zbudowany

ujźreć – zobaczyć, spostrzec

ukamiyniować – ukamieniować

ukartować się – dogadać się, opamiętać się

ukatrupić – zabić

ukatrupiony – zabity

ukazować – pokazywać, informować, ukazywać

ukazować się – pokazywać się, pojawiać się

ukazowany – pokazywany

ukazujoncy palec – wskazujący palec

ukielznonć się – poślizgnąć się

ukielznować – idąc, ślizgać się

ukisić – ukisić (ukisić trza becke kapusty)

ukiśniony – ukiśnięty

ukisnonć – ukisnąć

uklaskać – uformować coś, wykonując ruchy klaskania (uklaskała moskolicek)

uklaskany – uformowany

uklecić – sklecić, zbudować coś prymitywnego

uklecony – sklecony

uklepać – uformować coś w wyniku klepania

uklepany – zob. uklaskany

uklogać – dodając klogu, doprowadzić do wytrącenia sera

uklynknonć – ukłęknać

układacka – układanie

układać – układać, porządkować, pisać wiersz lub melodię (układo śpiywke), złożyć siano lub snopy do suszenia (ułożyli kopy)

układać się – dochodzić do porozumienia, przyjąć określoną pozycję, położyć się spać (ułożył się na sianie)

układanica – plisowana spódnica

układany – układany w znaczeniu ogólnopolskim

układny – dobrze wychowany

ukłonić się – ukłonić się

ukochać – ukochać, umiłować

ukochany – ukochany, drogi, najmilszy

ukojić – ukoić, uspić lub uciszyć płaczące dziecko

ukołysać – ukołysać, uspić dziecko

ukołysany – uspokojony kołysaniem, uspio-ny

ukompać – wykapać

ukompać się – wykapać się

ukompany – wykąpany

ukonsić – ukąsić

- ukonsony** – ukąszony
- ukopać** – wykopać pewną ilość czegoś
(ukopała gruli na wieczerze)
- ukopować** – wykopywać trochę czegoś
(po kapecce już ukopujemy)
- ukorać** – ukarać
- ukortać** – zeszyć byle jak
- ukortany** – ukartowany, ustalony z góry
- ukortować** – ukartować
- ukorzyć się** – okazać pokorę
- ukos** – zob. faza
- ukosić** – skosić trochę
- ukosony** – pozyskany w wyniku koszenia
- ukośny** – biegnący pod skosem, skośny,
pochyły
- ukotwić się** – uprzykrzyć się, ułożyć się,
znużyć się
- ukotwiny** – znużenie, zmęczenie czymś
- ukoz** – obwieszczenie
- ukozać** – pokazać, oznajmić
- ukozać się** – ukazać się, pokazać się
- ukozany** – pokazany
- ukradniony** – skradziony
- ukradnonć** – ukraść
- ukrajać** – ukroić
- ukraś** – zob. ukradnonć
- ukrodkiem** – ukradkiem, po kryjomu, po
cichu
- ukrojić** – ukroić, odkroić nożem kawałek
czegoś
- ukrojony** – odkrojony
- ukrop** – wrzątek, war
- ukrotny** – oswojony mówiąc o ptaku dra-
pieżnym
- ukrócić** – skrócić coś, doprowadzić kogoś
do porządku
- ukrócony** – skrócony, doprowadzony do
porządku
- ukruszyć** – ukruszyć
- ukruszyć się** – ukruszyć się
- ukryć** – ukryć, schować
- ukryć się** – ukryć się
- ukryncić** – ukrećić, oderwać coś w wyni-
ku kręcenia
- ukryncić bic na się** – nierozważnie postę-
pując, popaść w kłopoty
- ukryncy** – ukrency
- ukryty** – ukryty, schowany
- ukrzesać** – wyciąć coś siekierą
- ukrzywdzić** – skrzywdzić
- ukrzywdzony** – skrzywdzony
- ukrzyżować** – ukrzyżować
- ukrzyżowany** – ukrzyżowany
- ukucie** – ukłucie
- ukuć** – ukłuć, uformować poprzez kucie
- ukuć się** – ukłuć się
- ukuty** – ukłuty
- ukwałować** – radzić, naradzać się
- ukwasić** – ukisnąć, zakisnąć
- ukwasony** – ukiszony, zrobiony nie najle-
piej
- ul** – ul pszczeli
- ulatować** – ulatywać
- ulecieć** – ulecieć w znaczeniu ogólnopol-
skim
- ulekony** – lżejszy
- ulekcyć** – ulżyć
- ulepić** – ulepić; uformować coś, lepiąc
- ulepiony** – ulepiony w znaczeniu ogólno-
polskim
- ulepsony** – ulepszony
- ulepsyć** – ulepszyć, poprawić
- uleżeć** – uleżeć
- uleżeć się** – uleżeć się, oswoić się z jakąś
myślą
- ulga** – ulga
- ulica** – ulica, polna droga (ulicom idom
krowy)
- ulitować się** – ulitować się, wykazać li-
tość
- ulizać** – gładko przyczesać włosy
- ulizany** – określenie osobnika z gładko
przyczesanymi włosami
- uloć** – ulać (uloć se mlycka z borynki), na-
opowiadać niestworzonych rzeczy
- uloć się** – wylać się trochę
- ulongniony** – narodzony
- ulongnonć się** – ulęgnąć się, narodzić się
- ulotnić się** – ulotnić się, zniknąć
- ulotniony** – taki, który się ulotnił
- uloty** – odlany
- ulubiynica** – ulubienica
- ulucić się** – pożałować (telo był bydny, co
się mi go ulucyło)

- ululać** – ukołysać
ululany – ukołysany
ululować – usypiać dziecko do snu
ulutować się – ulitować się
ulycony – wyleczony
ulyczyć – uleczyć
ulyngółka – uleżąłka
ulywa – ulewa
ulywać – ulewać
ulywany – odlewany
ulzony – zob. ulekcony
ulżyć – ulżyć, przynieść ulgę
uładzić – zaprowadzić ład
uładzić – udobruchać
uładzić się – pogodzić się z kimś zwaśnionym
uładzony – załadowany, pogodzony
ułakomić się – połakomić się
ułapić – chwycić, pochwycić
ułapić się – uchwycić się
ułapić się jako rzep psiego ogona – ucze-
 pić się mocno
ułapiony – złapany
ułazić się – zmęczyć się długotrwałym
 chodzeniem
ułazony – zmęczony chodzeniem
ułamać – ułamać
ułamać się – ułamać się
ułamany – ułamany
ułomek – ułamek
ułomniok – kaleka, ułomny, człowiek nie-
 pokażny
ułon – ułan
ułowa – zhora, widziadło
ułożony – ułożony
ułożyć – ułożyć
ułożyć do wionka – ułożyć coś kuliście,
 ułożyć na kształt wianka
ułożyć się – ułożyć się, przyjąć określoną
 pozycję, pójść do spania
ułupać – łupać, odzielić kawałek czegoś
ułupany – odłupany
ułymniok – zob. ułomniok
ułymny – ułomny
umalić – umniejszyć
umalony – pomniejszony, zmniejszony
umarcie – śmierć, zgon
- umarłok** – zmarły, nieboszczyk
umarty – umarły, nieżywy
umarzniony – zmarznięty
umarznonć – mocno zmarznąć, przemar-
 znać
umazać – ubrudzić, usmarować
umazać się – ubrudzić się
umazany – usmarowany, ubrudzony
umerłok – umrzyk
umieć – umieć, potrafić, być przygotowa-
 nym do lekcji
umilić – upodobać sobie, rozmiłować się
umilony – umiłowany, upodobany
umior – umiar
umiyracka – umieranie
umiyrać – umierać
umiyranie – zob. umiyracka
umiysać – zrobić mieszninę (umiysała to
 i tamto i było jedzonko nicego)
umiysany – pomieszany
umknonć – odmówić, poskąpić
umleć – w wyniku mielenia uzyskać pew-
 ną porcję mąki
umlety – zmielony
umniyjsony – zmniejszony
umniyjscy – umniejszyć
umny – rozumny
umocnić – wzmocnić
umocniony – wzmocniony
umocony – zmoczony
umoczyć – umoczyć
umojić – przystroić
umojojny – przystrojony
umokniony – namoknięty
umoknonć – namoknąć
umordować – zmęczyć, umęczyć (dziecko
 barz chłopca umorduje)
umordować się – zmęczyć się, stracić si-
 ły
umordowany – zmęczony, opadły z sił
umorusać – ubrudzić twarz
umorusany – umorusany, ubrudzony na
 twarzy
umorzony – zagłodzony
umorzyć – zagłodzić, zarznąć
umoscony – posadowiony, umoszczony
umościć się – posadowić się

umotać się – zaplątać się
umowa – umowa, porozumienie
umówić się – umówić się w znaczeniu ogólnopolskim
umówiony – umówiony w znaczeniu ogólnopolskim
umrzeć – umrzeć
umrzeć głodowom śmierciom – umrzeć z głodu
umrety – zob. umarty
umrzeć – zob. umrzeć
umsony – uszczelniony
umsyć – zakończyć mszenie lub jego etap, zob. msyć
umsynie – uszczelnienie mchem
umścić się – mścić się przez jakiś czas
umurcać – usmarować, ubrudzić
umurcać się – ubrudzić się, uczernić się
umurcany – usmarowany, ubrudzony
umyć – umyć w znaczeniu ogólnopolskim
umyć się – umyć się w znaczeniu ogólnopolskim
umykać – dawać, skąpić (nijak mu omasty nie umykała)
umyncyć – umęczyć
umyncyć się – umęczyć się
umysłany – postanowiony po rozważeniu
umyśleć – postanowić coś po rozważeniu, dojść do konkluzji
umyśliwać – planować, mieć zamiar
umysłony – zaplanowany
umysłny – umysłny
umyty – umyty w znaczeniu ogólnopolskim
umywać – myć coś wodą
umywać się – myć się
umywalka – drewniana szafka z otworem na miednicę
unięskorzyć się – opóźnić się, nie zdążyć na czas
uniewłodnić – obezwładnić
uniewoźnić – unieważnić
uniewoźniony – unieważniony
unijo – unia
uniyść – unieść
unizać – zniżyć
unizać się – schylać się, schodzić, zniżyć się, opadać

unizować się – obniżyć się, pochyłać się
unizyć się – pochylić się, oddać pokłon, obniżyć się (jastrzomb unizył się)
unosić – podnosić
unosić się – fruwać, latać, zmęczyć się, wielokrotnie nosząc coś
unosony – unoszony
unycka – onuca
upaćkać – ubrudzić, upaprać
upaćkać się – ubrudzić się
upaćkany – ubrudzony, upaprzany
upaprać – upaprać, ubrudzić
upaprać się – upaprać się, ubrudzić się
upaprzany – ubrudzony
uparadzić się – paradować przez pewien czas
uparadzony – wystrojony, przybrany paradnie
uparobkować – być kawalerem
uparobkować się – być przez dłuższy czas kawalerem
upartość – upór
uparty – uparty
uparty jakoby osieł – bardzo uparty, uparty jak osieł
upasiony – tęgi, gruby, tłusty
upaś – utuczyć (upaśła go jako wieprzusia), upaść, przewrócić się
upaś się – utuczyć się, utyć
upatrzeć – upatrzyć, wybrać (upatrzył się dziwyce), upilnować
upatrzonny – wybrany (nabył rzecz upatrzonnom)
upatrzeć – zob. upatrzyć
upatrzeć się – naogładać się (upatrzołek się do syta)
upchać – upchać, upakować
upchany – upchany w znaczeniu ogólnopolskim
upewnić – upewnić, zapewnić
upewnić się – upewnić się
upewniony – upewniony, mający pewność
upić – częściowo wypić (upij se kapke), spić
upić się – upić się, doprowadzić się do stanu alkoholowego upojenia
upijać – wypijać trochę
upilnować – ustrzec kogoś, dopilnować

upilnowany – ustrzeżony, upilnowany
upinać – przypinać coś do czegoś
upionć – przypiąć coś do czegoś
upitwać – z trudem coś zrobić, wypatroszyć, odciąć coś
upitwany – ugotowany z trudem, przyrządzony z trudem
upity – pijany
upiyć – upieć
upiyć się – mocno się nagrzać (na tym słownecku można się upiyć), spalić się
upiyksać – upiększać
upiyksany – upiększany
upiyksyć – upiększyć
upiyrać się – upierać się
uplamić – poplamieć
uplamiony – pokryty plamami, poplamiony
upłyś – upleść
upłyś się – zapleść sobie włosy, zrobić sobie fryzurę
upłakać się – upłakać się, mocno popłakać, wielokrotnie płakać
uplakany – taki, który bardzo płakał
upłaz – rozległa, trawiasta i w miarę równa część zbocza
upłazek – małe zbocze, ekspresywnie o upłazie
upłoz – zob. upłaz
upodek – upadek
upodoba – smak, gust
upodobać se – mieć w czymś przyjemność, mieć upodobanie
upodobać się – upodobnieć się
upodobanie – upodobanie, zamiłowanie, skłonność do czegoś
upodobany – upodobany, miły z jakiegoś powodu
upohlybiać – schlebiać, przymilać się
upojić – upoić
upolić – upalić
upolić się – upalić się
upolony – częściowo spalony, nadpalony
upol – upał
upomniany – napomniany
upomnieć – zwrócić uwagę, skarcić, napomnieć

upomnieć się – upomnieć się, wstawić się za kimś
upomniynie – upomnienie, uwaga, skarcenie
uporać się – zrobić coś, skończyć coś, poradzić sobie z czymś
uporajić – poradzić sobie z czymś
uporzondek – porządek
uposażyć – zaopatrzyć kogoś materialnie
upoziyrać – pooglądać, popatrzeć
uprać – wyprać
uprasować – uprasować
uprasowany – wyprasowany
uprazony – usmażony
uprazyć – usmażyć
uprazyć się – usmażyć się
upreć się – uprzeć się
uprosić – uprosić, wyprosić
uproszony – uproszony
uprzebiyrać – podreptać nogami
upzedzić – wyprzedzić, być szybszym
upzedzony – czujący uprzedzenie do kogoś lub czegoś, powiadomiony o czymś wcześniej
uprzeć się – zob. upreć się
uprziziyrać – upilnować
uprzonś – uprząć
uprzontniony – uprzątnięty
uprzontnonć – uprzątnać
uprzontować – robić porządek, sprzątać, kładąc rzeczy na właściwe miejsce
uprzonz – uprząż
uprzybiyrać – ustroić, przybrać rozmaitymi ozdobami (dzREWKO uprzybiyrane)
uprzybiyranany – ustrojony, przybrany ozdobami
uprzykrzony – uprzykrzony, trudny do zniesienia
uprzykrzyć się – znudzić się, stać się uciążliwym
uprzyntować – zob. uprzontować
uprzyntowany – sprzątnany częściowo
upucony – ugnieciony, zrobiony niewłaściwie (to ciasto upucone)
upucyć – ugnieść, rozgnieść pewną ilość czegoś, z trudem zrobić coś
upucyć się – umęczyć się, wykonując coś

upust – boczne odprowadzenie wody we młynie
upyać – uprosić, namówić, wynająć kogoś do pracy
upytany – uproszony
uraczy – uraczony
uracyc sie – napić się alkoholu
urada – narada, uchwała, rozmowa, postanowienie
uradny – pojednawczy, potrafiący pertraktować
uradościć – ucieszyć
uradościć sie – ucieszyć się
uradośniony – uradowany
uradować – zob. uradościć
uradować sie – zob. uradościć się
uradowany – ucieszony
uradzić – dojść do konkluzji, uchwalić
uradzić sie – poradzić się
uradzony – postanowiony w wyniku rozmowy
uratować – uratować
uratować sie – uratować się
uratowany – uratowany, ocalony
uraza – uraza, niechęć do kogoś, żal do kogoś
urazić – skaleczyć, zranić, dotknąć bolesnego miejsca
urazony – urażony; taki, który odczuł ból w wyniku dotknięcia bolesnego miejsca
urazliwy – wrażliwy, obraźliwy, łatwy do urażenia
uraznik – osobnik, którego bardzo łatwo obrazić, obraźliwy, roślina złocień
urazny – zob. urazliwy
urlap – urlop
urlapnik – człowiek na urlopie (dawniej żołnierz)
urlopnik – jak wyżej
urobek – rezultat pracy
urobiać – przekonywać do czegoś
urobić – zrobić, ukształtować
urobić sie – napracować się, zmęczyć się określoną pracą (urobił się przy sianie)
urobiony – zmęczony pracą, przekonany do czegoś w wyniku wcześniejszej rozmowy

urocny – rzucający urok, czarodziejski
urocysko – uroczysko, miejsce trudno dostępne, miejsce dzikie
urocystość – uroczystość
urocysty – uroczysty
uroda – urodzaj, uroda, urodziwość
urodliwy – urodziwy, przystojny
urodny – jak wyżej
urodny rok – dobry rok, obfity rok
urodzac – prowadzić rozmowę, prowadzić konwersację, naradzać się
urodzac sie – umawiać się, naradzać się
urodzić – urodzić, wydać na świat, wydać plon
urodzić sie – urodzić się
urodziny – rocznica dnia urodzin
urodzoj – urodzaj
urodzony – urodzony, narodzony
urodzynie – urodzenie
urojic – uroić, wyobrazić sobie
urojony – urojony, będący wytworem tylko wyobraźni
urojynie – urojenie
urok – zaklęcie, czary
urok dac – obecnością spowodować zły efekt, poczarować
urok rucic – poczarować
urombac – uciąć, narąbać
urombac sie – zmęczyć się rąbaniem
urombany – zmęczony rąbaniem, obcięty siekierą
urongać – urągać
uronic – zgubić coś, stracić coś
uroniony – stracony, zgubiony
urosonoc – urosnąć
urośniony – wyrosnięty, piękny, przystojny
uroz – uraz
uróść – zob. urosnąć
urwa – oszust, naciągacz
urwać – oberwać, oderwać
urwać sie – odłączyć się, oddzielić się
urwanie głowy – zamieszanie, nawał pracy
urwany – zerwany
urwisiowaty – psoty, urwisowaty
urwisko – bardzo stroma ściana skalna, oberwany brzeg
urwiś – urwis

urycany – upłakany
uryceć się – upłakać się
uryć – wydobyć z ziemi
uryktować – naszykować
uryktowany – gotowy, naszykowany
urzekniony – zauroczony
urzeknąć – rzucić na kogoś urok
urzezać – uciąć, obciąć, naciąć czegoś
pewną ilość (urzezać słomy)
urzezać się – skaleczyć się, tnąć coś nożem
urzezany – ucięty, obcięty
urzinać – ucinać, obcinać
urzinany – ucinany
urznąć – urznąć, zob. urzezać
urznąć się – skaleczyć się, uderzyć się
(urznon się o skałę), upić się
urzond – urząd
urzondzać się – urządzać się
urzondzany – urządzany w znaczeniu
ogólnopolskim
urzondzić – uszykować
urzondzony – urządzony, dobrze życiowo
zabezpieczony
urzondzynie – urządzenie
urzyce – rzucić urok (urzók mie), poczarować
urzynda – zob. urzond
urzyndnik – urzędnik
urzyndować – urzędować
urzyndowanie – urzędowanie
urzyndownie – urzędowo
urzyndowy – urzędowy
usadowić – usadowić, umieścić, posadzić
wygodnie
usadowić się – usadowić się
usadowiony – posadzony, usadowiony
usadzić – posadzić (usadził go honornie),
w przenośni doprowadzić do usatkwania
się kogoś
usadzić się – usadowić się
usadzony – posadzony, uspokojony (telo
hipkoł, jaze go usadziyli)
usanować – uszanować
usanowanie – uszanowanie, szacunek
usanowany – uszanowany
usargać – ubrudzić, umoczyć, przemo-
czyć, zob. sargać

usargać się – ubrudzić się, przemoczyć się
usargany – przemoczony, ubrudzony
usarpać się – uszarpać się, namęczyć się
usarpany – zmęczony ciężką pracą
usaty – uszaty, zob. usiaty
uscelka – uszczelka
uscelniany – uszczelniany
uscelnić – uszczelnić
uscelniony – uszczelniony
usckniony – ułamany w niewielkiej ilości
uscknąć – odłamać kawałeczek, wziąć
uscknąć się – ustrzec się, wymknąć się
uscypać – uszczypnąć
uscypać się – uszczypnąć się
uscypany – uszczygnięty
uscypka – uszczyknięcie, szczypta czegoś
uscypliwy – uszczypliwy
uscypniony – uszczygnięty
uscyrbek – uszczerbek
usiaty – osobnik o dużych, odstających
uszach
usiedzieć – siedząc, pozostać; siedząc, być
usiepać się – zmęczyć się dźwiganiem cięż-
arów
usiepany – zmęczony dźwiganiem cięża-
rów
usiłowny – pracujący z zaciętkością
usiok – osobnik usiaty (zob. usiaty)
usiorz – jak wyżej
uskarżyć się – mocno skarżyć się na coś
lub na kogoś
uskładać – zebrać
uskładany – zebrany
uskniony – uschnięty
usknąć – uschnąć
usko – uszko
uskoczyć – uskoczyć
uszkodzić – uszkodzić
uszkodzić się – uszkodzić się, odnieść ja-
kieś obrażenie na ciele
uskok – uskok, stopień skalny
uskrobać – obrać pewną ilość ziemnia-
ków; skrobiąc, zebrać porcję czegoś
uskrobany – obrany, zebrany w wyniku
skrobania
uskubać – uskubać, zerwać; skubiąc, zgro-
madzić coś

uskubniony – uskubnięty
uskubnonąć – uskubnąć
uskubś – uskubać
uskurcać się – pokurczyć się
uskurcany – skurczony, skulony, pokurczony
uskwarzić – usmażyć
uskwarzony – usmażony
uskwarzyć – zob. uskwarzić
usłuchać – usłuchać
usłuchany – grzeczny, posłuszny
usłuchniony – jak wyżej
usłuchnonąć – usłuchać, okazać posłuszeństwo, zastosować się do polecenia
usługować – usługiwać
usłuhliwy – posłuszny
usłuhnonąć – usłuchać, okazać się posłusznym
usłużyć – usłużyć
usłysany – usłyszany
usłyseć – usłyszeć, dowiedzieć się o czymś
usmarkać się – pobrudzić się smarkami
usmarkany – pobrudzony wydzieliną z nosa
usmazony – usmażony
usmazyć – zob. uskwarzyć
usmogać się – zмагаć się z trudnościami przez jakiś czas
usmolić – ubrudzić smołą, zbrudzić
usmolić się – ubrudzić się
usmolony – ubrudzony
usnonąć – usnąć
uspisko – stromy brzeg, urwisko
uspokoić – skłonić do milczenia, uczynić spokojnym
uspokojony – uspokojony w znaczeniu ogólnopolskim
uspować – usypiać
uspowany – usypiany
usprzypatrzować się – pooglądać, przypatrzeć się
uspulać – nawinąć pewną ilość nici
uspulany – nawinięty na szpulę
ustać – przestać, skończyć się
ustajać – ustawać, opadać z sił, kończyć się (dysc ustaje)
ustajować – jak wyżej

ustanowić – uczynić obowiązującym
ustanowić się – powstrzymać się
ustanowiony – postanowiony
ustatkować się – zacząć statecznie żyć
ustatkowany – statecznie żyjący
ustawiczny – ustawiczny
ustawić – ustawić, z góry czymś pokierować
ustawić się – ustawić się, pokierować życiem w dobry dla siebie sposób
ustawiony – ustawiony, zabezpieczony życiowo
ustnik – część instrumentu wkładana do ust podczas użycia
ustoć – wytrwać w pozycji stojącej, ustać, opaść z sił
ustoć się – wyklarować się, doświadczyć długiego stania
ustompić – ustąpić
ustompić się – zrobić miejsce (kieś młodszy, to ustomp się krzesnemu)
ustompować się – robić miejsce
ustoty – zmęczony, taki, który ustał, odstanny (mlyko ustote; woda się ustoła)
ustrojić – ustroić
ustrojić się – ustroić się
ustrojony – przybrany
ustrugać – wykonać coś, strugając (ustrugoł mu koniusia)
ustrugany – wystrugany
ustrzelić – ustrzelić
ustrzic – uciąć coś nożyczkami
ustrzigać – obcinać coś nożyczkami
ustrzigaować – jak wyżej
ustrzigniony – ucięty nożyczkami
ustrzomponąć – urwać, zerwać
ustrzonsać – potrząsać, doprowadzić do zbiecia się czegoś
ustrzonsany – zbity pod wpływem potrząsania
ustrzyc się – ustrzec się
ustulać – zaoszczędzić pewną kwotę pieniędzy
ustulać się – pokulić się
ustulany – pokulony, zaoszczędzony (mo ustulany gros)
ustymp – ustęp, ubicakcja

ustyrmać – poukładać coś niestabilnie
ustyrmany – niestabilnie poukładany
ustyzgować – narzekać
usuć – odsypać trochę czegoś (usuła mu pore grulecek do kosycka)
usulać – uformować coś przez toczenie, zob. sulać
usulany – uformowany przez toczenie
ususony – suchy, bardzo chudy
ususyć – ususzyć
usuty – usypany
usy – uszy, uchwyty naczyń
usyć – uszyć
usykować – przygotować, uformować
usykować się – uszykować się
usykowany – uszykowany
usyp – urwisko, stromy brzeg
usypać – odsypać
usypać się – wysypać się trochę
usypany – usypany w znaczeniu ogólnopolskim
usypiać – powodować, aby ktoś zasnął
usypisko – rumowisko z obsuniętych kamieni
usypować – sypać porcjami
usypy – stromizny, przepaści
usyty – uszyty
usywać – szyć
uściskać – uformować coś przez ściskanie
uściskać się – mocno zapiąć pas lub gorset
uściskany – uściskany w znaczeniu ogólnopolskim
uściwy – uczciwy
uślonkniony – zmarznięty, zamrznięty
uślonknonć – zamrznąć, wyziębić się (uślynknon na jamen)
uślynknonć – jak wyżej
uśmiaoć się – uśmiać się
uśmioty – taki, który długo się śmiał
uśmiyrzić – uśmierzyć, uspokoić
uśmiyrzony – uśmierzony
uśpić – uśpić, spowodować czyjeś zaśnięcie
uśpisko – usypisko
uśporować – nagromadzić
uśporowany – nagromadzony
uśtuchać – wielokrotnie trącić

uśtuchany – zgnieciony, wielokrotnie trącany
uśwajndrać – poszwargotać
uświacyć – spostrzec, spotkać (nikogo nie uświacył), doznać, przekonać się, usłyszeć
uświndracony – ubrudzony, utyłany
uświndrać – ubrudzić, zniszczyć
uświndrać się – ubrudzić się
uświrknonć – umrzeć na mrozie, zamrznąć, uschnąć
uświyrkniony – obumarły, zmarły
uświyrknonć – zob. uświrknonć
utargać – odedrzeć
utargany – oddarty
utargować – doprowadzić do obniżenia ceny
utargowany – utargowany w znaczeniu ogólnopolskim
utarty – wytarty (utarty do suchułka), starty (grule utarte)
utkać – utkać; tkając, zrobić płótno
utkany – utkany w znaczeniu ogólnopolskim
utkniony – taki, który się potknął
utknonć się – potknąć się
utlały – odpadły skutkiem nadgnicia
utleć – nadgnąć, spróchnieć
utłuc – utłuc, odłupać kawałek czegoś
utłucyony – odłupany
utocony – napełniony (kufel utocony), nalany
utocować – nalewać (utocuje piwa)
utocyć – nalać, odlać
utolać – oblepić, obsypać (utolać mąką)
utolać się – ubrudzić się (dziecko się utolało)
utolany – oblepiony, obsypany, ubrudzony (utolany niby prosie)
utończyć się – wytańczyć się, wybawić się
utopić – utopić, ponieść stratę (utopił piniøndze)
utopić się – utopić się, utonąć
utopiony – utopiony, stracony (majontek utopiony)
utopiony w gorzolce – stracony przez pijanństwo (majontek utopił w gorzolce)

utorg – utarg
utrobić – słowo używane w przypadku trudności znalezienia właściwego określenia
utorować – utorować, przetrzeć szlak
utorowany – przetarty
utorzyć – utargować
utrata – uszczerbek majątkowy, zguba
utrawy – różne wydatki gminne
utrecić – utracić
utrzeć – utrzeć
utrefić – utrafić
utrefiony – trafiony
utrocać się – ponosić koszty, wydatki
utroncić – odtrącić
utropa – utrapienie, strapienie
utropienie – jak wyżej
utropiyniec – utrapieniec, łobuz
utryndolić – naopowiadać głupstw
utrzić – wytrzeć
utrzyć gymbe – w przerośni skończyć pić alkohol lub skończyć jeść
utrzić się – wytrzeć się
utrzidupski – negatywne określenie pochlebcy
utrzonś – utrząść
utrzymać – dać radę trzymać coś
utrzymać się – zachować posiadaną pozycję, zachować posiadane stanowisko
utrzymanie – utrzymanie, żywienie kogoś
utrzymany – utrzymany, dotrzymany
utucony – utuczony
utuczyć – utuczyc
utwierdzić – umocnić w przekonaniu
utwierdzić się – potwierdzić przekonanie, umocnić się w przekonaniu
utwierdzony – potwierdzony, wzmocniony w przekonaniu o czymś
utykac – występ, próg, wybór
utykacka – trudny marsz ze względu na przeszkody lub ciemności
utykać – kuleć
utykać się – potykać się
utyrać – zdobyć ciężką pracą
utyrać się – ciężko napracować się
utyryany – wymęczony, zmęczony

utyskowac – osoba narzekająca
utyskować – utyskiwać, narzekać, mieć pretensje
utytłać – ubrudzić, umazać
utytłać się – ubrudzić się, umazać się
utytłany – ubrudzony, umazany
uwarować – upilnować
uwarować się – ustrzec się
uwarzić – ugotować
uwarzić się – ugotować się
uwarzony – ugotowany
uwarzyć – zob. uwarzić
uwazować – uważać, mieć swój pogląd na coś, obserwować (uwazuj na dziecko)
uwazowany – szanowany
uważliwy – uważający, dokładny, drobiazgowy
uwidziany – spostrzeżony, zobaczony
uwidzieć – zobaczyć
uwidzieć się – zobaczyć się, spodobać się (to dziwyce barz się nom uwidziało)
uwidzis – słowo wypowiedane w formie przestrogi lub groźby (uwidzis, co cie ceko)
uwierzyć – uwierzyć, dać wiarę czemuś
uwijacka – pośpiech, praca wykonywana w pośpiechu, gonitwa
uwijać się – spieszyć się
uwiononć się – zrobić coś na czas, wykonać w terminie
uwionzać – przywiązać (uwionzoł krowy), zawiązać
uwionzany – uwiązany
uwionzgniony – uwięziony
uwionzgnonć – uwięznąć
uwiysić się – uwiesić się
uwiysony – uwieszony, powieszony
uwiys – uwieść
uwiysz – uwieźć
uwiysz się – obsunąć się (ziym się uwiészła)
uwłoscony – uwłaszczony
uwłosczyć – uwłaszczyć
uwłoszyć się – uwłaszczyć się
uwodzić – uwodzić, siłą zabrać kogoś z sobą
uwodzony – uwodzony w znaczeniu ogólnopolskim

uwozać – uważać
uwozać się – uważać się, mieć o sobie wysokie mniemanie
uwożanie – uważanie, poważanie
uwożany – poważany
uwożyć się – obsuwać się (ziym się uwoży)
uwożyć se – zwrócić uwagę, dostrzec coś, wziąć pod rozwagę
uwożny – uważny
uwraca – koniec zagonu, w tym miejscu zawraca się konia podczas orki
uwrać – jak wyżej
uwreć – wrzeć (grule zaroz uwrejom)
uwrety – ugotowany
uwrocie – zob. uwrać
uwrzeć – zob. uwreć
uwyndzić – uwędzić
uwyndzić się – przesiąknąć zapachem dymu, okopcić się dymem, uwędzić się
uwyndzony – uwędzony, zaszuszony, źle wyglądający
uwysać się – iść w górę
uwzion się – zawziąć się (uwzion się na niego)
uwziynty – zawzięty
uzarty – ugryziony
uzaskakować – nadskakiwać, załatwiać wiele
uzaskakować się – napracować się
uzazbiyrować – nazbierać niewielkie porcje czegoś w różnych miejscach, zjeść wiele niewielkich porcji różnych dań, po których odczuwa się niestrawność (uzazbiyrował to i owo i teraz go wońtuje)
uzbiyrać – zbierać (dzieci uzbiyrajom jagód)
uzbiyrani – nazbierany
uzda – uzda, zob. huzda
uzdajać – wyszykować, przybrać, wykonać, zrobić, ułożyć (uzdajół nute), wymyślić
uzdajać chalupe – zbudować dom
uzdajany – wykonany właściwie, przybrany, uszykowany
uzdobierać – powybierać
uzdobierany – powybierany
uzdokazować – zrobić wiele psot
uzdokazować się – wybawić się

uzdokazowany – przybrany dziwacznie, nadmiernie przystrojony
uzdrowiać – uzdrawiać
uzdrowić – doprowadzić do odzyskania zdrowia
uzebrać – uzebrać
uzebrany – uzebrany
uzganiać – nagromadzić
uzganiać się – zgromadzić się, namęczyć się, gromadząc coś
uzganiany – zgromadzony
uzgarnować – zebrać pewną ilość czegoś w wyniku zgarniania
uzgarnować się – zgarniać coś przez pewien czas
uzgarnowany – zebrany
uzgibać się – wielokrotnie schylać się
uzgibany – utrudzony częstym schyleniem się
uzgibować się – zob. uzgibać się
uziemcysty – określenie chłopaka dobrze zbudowanego
uzmogać się – utrudzić się, wystarać się o coś z trudem
uzmozony – utrudzony
uznać – rozeznać, poznać, doznać, doświadczyć
uznany – rozpoznany
uznawać – akceptować, rozważać (uznaje cy tak cy tak)
uznoić się – zmęczyć się
uznojony – zmęczony
uzolić się – uzalić się
uzolynie – zażalenie
uzonć – naciąć pewną ilość, używając sierpa
uzręć – ugryźć
uzwozić – nawieźć czegoś pewną ilość (uzwoziył skoli na budowe)
uzycliwość – pomoc, bezinteresowność
uzycliwy – pomagający, bezinteresowny, życzliwy
uzycony – użycony
uzycyć – użyczyć
użyć – użyć
uzynty – ścięty sierpem
uzyrać się – kłócić się, dogadywać się

uzytek – pożytek
uzytek robić – oddać sprawę do organów
porządkowych
użytkować – użytkować
użytkowany – użytkowany
używać – używać

używany – używany
użrały – dojrzały
użrany – spostrzeżony, dostrzeżony
użrasy – zob. użrały
użreć – ujrzeć, ukąsić, zob. uzreć

W

w – do (pojechał w Miasto), na (w seści polanak były owce)

w **bite lato** – w pełni lata

w **bite polednie** – w samo południe

w **bity wieczór** – w pełny wieczór

w **bosu** – boso

w **cudecki** – niezwykle, bardzo

w **doline** – na dół, do doliny

w **dolinie** – w części dolnej, u spodu, w dolinie

w **doma** – w domu

w **doma bywo byle jako** – w domu jest biednie

w **doma choćjako** – jest różnie w domu, w domu nie ma porządku, w domu jest biednie

w **doma sie nie przelywo** – jest skromnie w domu, jest biednie w domu

w **dyrdka** – pędem, co tchu, biegiem, szybko

w **dyrdki** – jak wyżej

w **dyrdy** – jak wyżej

w **górze** – w części górnej

w **hromadzie** – w gromadzie

w **imie Boskie** – sformułowanie wypowiedziane przed rozpoczęciem jakiejś pracy lub czynności celem zawierzenia tej sprawy Opatrzności (w imie Boskie zacynomy)

w **imie ojca** – bardzo szybko

w **kibiny** – daleko, precz

w **kibiny mater** – jak wyżej

w **krocka** – krok za krokiem

w **kupie** – razem, wspólnie, zob. w hromadzie

w **lotku** – w locie, w biegu, w przelocie

w **mieniu oka** – w okamgnieniu

w **nogi** – wyrażenie wzywające do ucieczki (ni ma co chłopcy, w nogi!)

w **nolepse** – w najlepsze

w **nuku** – we wnętrzu

w **ocymboga** – od razu, migiem

w **odymieniu** – jak wyżej

w **pas** – do pasa (brode mo w pas)

w **pierniki** – dużo, wiele (narobił tego

w pierniki), gdzieś hen (poseł w pierniki)

w **pierony** – w świat, hen, daleko, nie wiadomo gdzie (used w pierony)

w **pořodku** – w porządku, tak jak powinno być, wyrażenie mówiące o naszej akceptacji czegoś

w **pořodku** – w miejscu środkowym, w środku czegoś

w **przodku** – z przodu

w **rzeczy** – w istocie, rzeczywiście, faktycznie, rzekomo

w **rzeczy samyj** – jak wyżej

w **samiučki roz** – w sam raz

w **som cas** – w porę

w **spodku** – u spodu, w dolnej części

w **środku** – zob. w pořodku

w **te casy** – wtenczas, wtedy, obecnie, w obecnym czasie

w **te loty** – od razu, z miejsca

w **te raptly** – raptownie

w **te razy** – zaraz, natychmiast (w te razy zrób), w tym samym czasie, zob. w te casy

w **tyñ roz** – jak wyżej

w **tyźniu** – w okresie tygodnia pomiędzy niedzielami

w **uciekaca** – salwować się ucieczką, wziąć nogi za pas

w **ukrodku** – ukradkiem, po kryjomu

w **zadku** – z tyłu, w tyłku

w **zaparte iść** – uprzeć się

w **zod** – do tyłu

Wacek – Waclaw

w **waciane nogi mieć** – być osłabionym, nie móc utrzymać się na nogach

w **waciany** – z waty wykonany

w **waciok** – waciak, pikowana kurtka

w **waciować** – pilnować, oczekując na coś; czyhać (waciujom na niego juz godny cas)

w **wada** – wada, brak

w **wadzić** – przeszkadzać, zawadzać (coz ci to wadzi?)

w **wadzić sie** – kłócić się, sprzeczać się

w **wadzoc** – osobnik kłótlivy

w **wadzować sie** – kłócić się czasem

w **wagować** – zważać, mieć na uwadze

w **wagować sie** – hamować się, powstrzymać się

wajceć – płakać, lamentować głośno
wak – tynk, wapno
wakować – tynkować, bielić wapnem
wakowany – pobielony, otynkowany
waksmondziański – waksmundzki
walcować – walcować w znaczeniu ogólnopolskim
walcowany – walcowany w znaczeniu ogólnopolskim
walec – walec, maszyna do utwardzania nawierzchni
walecny – waleczny, dzielny
Walek – Walenty
walić – uderzać, przewracać, burzyć, mocno sypać śniegiem
walić się – przewracać się (drzewo się wali), rozpadać się (budynek się wali)
walizecka – walizeczka
walizka – walizka podróżna
walnica – gruba belka w wale wodnym młyńskiego koła
walnie – istotnie, sporo, w znacznym stopniu
walno rzec – poważna rzecz
walniony – walnięty, uderzony
walnóć – walnąć
walny – znaczący, duży, poważny, zdrowy, silny
walor – prawo (mo walor do niego)
walor mieć – mieć do czegoś prawo
waloru biyda nijakiego ni miała – bieda nie mogła nic zrobić
walór – zob. walor
waluciorz – waluciarz, osobnik handlujący walutą
Waluś – zob. Walek
waluś – walet, figura karciana
Wałach – Wołoch
wałach – ciężki koń pociągowy, zob. juhas
wałaska – ciupaga, stary typ koszuli o kroju bez kołnierza
wałaski – wołoski, należący do juhasa
wałaska – zob. wałaska
wałnica – belka, na której osadzone jest koło w foluszu
wałować – wałować, ugniatać ziemię ciężkim walcem

wałowany – walcowany, zabezpieczony walem
wana – wanna, blaszana wanienska
wander – wędrowka, wędrowiec
wandrować – wędrować
wandrować świątami – wędrować w obce strony
wandrownik – wędrownik, przybysz, wędrowiec
wandronny – wędrowiec, osoba chodząca od wsi do wsi, wędronny dziad, żebrak
wandrus – jak wyżej
wandruwać – zob. wandrować
wandry – żebranina, włóczęstwo
wanielijo – ewangelia, wanilia
waniynka – wanienska, kotlik (zob. kotlik)
want – głaz, skała, blok skalny
wanta – jak wyżej
wantły – wątlý
wantroba – wątroba
wantula – duży obelisk, skała
wantule – rumowisko głazów
war – wrzątek
wara – precz
warceć – warczeć
warciorz – wartownik
warcučki – prędko, szybki (warcučko się zwyrtó)
warcučko – prędko, szybko
warciutki – zob. warciučki
warciutko – zob. warciučko
warcula – kądziel, kołowrotek
warcyj – szybciej
wardzysko – gruba warga, duża warga
warga – warga, nierówność gruntowa
wargaty – określenie osobnika o grubych wargach
wargoc – osobnik o grubych wargach
wargula – kobieta o grubych wargach
wargulec – zob. wargoc
warkoc – warkocz
warkocyk – warkoczyk
warkocyki – wyrzeźbione zygzaki
warmus – potrawa gotowana z mieszaniny szczawiu, lebiody, kminu, ostów i pokrzyw, z dodatkiem plew owsianych i mąki owsianej, wszystko to siekało się

- razem (siekane ziele), gotowało i w miarę możliwości dodawało ziemniaków albo owsa
- warmuz** – jak wyżej, młody kmin
- warnik** – kocioł do podgrzewania wody
- waroś** – miasto
- warować** – warować, pilnować, strzec, czatować, zastrzec
- warować się** – pilnować się, strzec się
- warowany** – pilnowany
- warownica** – kobieta pilnująca dzieci
- warownik** – stróż
- warownio** – warownia
- waroza** – choroba pszczoł
- warsolka** – połączenie dwóch płaz, z których górna jest lekko wysunięta w stosunku do dolnej
- Warsawa** – Warszawa
- warśawiok** – warszawiak
- warśawionka** – warszawianka
- warstat** – warsztat, warsztat tkacki
- warstatowy** – warsztatowy
- warta** – znak na wartę, warta, straż obywatelska, straż honorowa przed Grobem Chrystusa
- wartki** – szybki, bystry (wartki potok)
- wartko** – szybko, bystro, natychmiast (bier się wartko do roboty)
- wartko pominon** – zmarł młodo
- wartkość** – szybkość, pośpiech (z tyj wartkości tok se pozabacowół)
- wartnik** – wartownik
- wartogłowiec** – osobnik niezrównoważony, postrzeleniec, nicpoń
- wartogłowy** – postrzelony, czyniący coś bez zastanowienia, szalony
- wartować** – wartaować, pełnić straż, pełnić straż honorową przy Grobie Chrystusa
- wartowany** – pilnowany
- wartownik** – zob. wartnik
- waruj** – pilnuj
- warula** – duża, drewniana łyżka, zob. warzecha
- warwas** – zamęt, niepokój
- waryjok** – wariat
- waryjot** – jak wyżej
- warzecha** – warząchew, duża drewniana łyżka używana podczas gotowania, przez baców stosowana do mieszania żętycy w kotle oraz jako narzędzie do odmierzania płynów
- warzeha** – zob. warzecha
- warzeska** – mała łopatka drewniana używana do mieszania smażonych potraw
- warzić** – gotować
- warzić się** – gotować się
- warzo** – strawa, jedzenie ugotowane
- warzonka** – sól kamienna warzona
- warzony** – gotowany
- warzować** – gotować czasami, być osobą gotującą dla wczasowiczów (warzuje ino swoim letnikom)
- warzowany** – gotowany czasem
- warztat** – zob. warstat
- warzyć** – zob. warzić
- was** – wasz
- waserwoga** – poziomica
- waski** – zob. was
- waśnić** – waśnić, powodować waśnie, powodować niesnaski
- waśnio** – waśń, zwada
- wata** – wata
- wataha** – stado dzików lub wilków
- waterka** – małe ognisko
- watorz** – duży, ciężki kij
- watować korek** – naprawiać przepalony bezpiecznik elektryczny
- watra** – ognisko
- watre palić** – palić ognisko
- watre słozyc** – zapalić ognisko
- watrowe** – opłata za szałas postawione na dworskiej hali
- watrowka** – jak wyżej
- watrzisko** – duża watra, miejsce na ognisko
- watrzysko** – jak wyżej
- waza** – waza w znaczeniu ogólnopolskim
- wazelino** – wazelina
- wazonik** – wazon, doniczka na kwiaty
- wbić** – wbić (trza wbić klinca, bo sie podkowa ruso)
- wbić do lba** – doprowadzić do trwałego zapamiętania
- wbić do rzyci** – włożyć do tyłka, wziąć sobie

wbijać – wbijać, wykonywać czynność wbijania
wbijać zymby – dokuczać słownie, przemawiać komuś (wredne babsko co rus wbijo do niego zymby)
wbijano – wbijano
wbity – wbity
wbity do głowy – trwale zapamiętany
wbrew – bez ogródek (pedzioł mu wbrew), prosto w oczy
wcale – wcale, w ogóle
wcas – zbyt wcześniej
wcasować się – być na czasach, próżnować
wcasowiec – wczasowicz
wcasowicka – wczasowiczka
wcasy – wczasy
wcaśnie – wcześniej
wce – zob. fce
wczesny – wczesny, przed czasem, przed terminem
wceśnie – wcześniej
wceśniok – wceśniak, dziecko urodzone wcześniej
wczesny – wczesny
wchmowiać – zachęcać
wchmowiać się – wpraszać się
wchmowiany – sugerowany, polecany
wchodź – wchodzić w znaczeniu ogólnopolskim
wchodź do rzeci – podlizywać się
wcieć – zob. fcieć
wcinać – jeść łapczywie (wcino grule ino sie mu usy trzynsom), wrzynać
wcioné – zjeść coś (wcion calućkom spyrke), werznąć, osadzić coś przez wcięcie
wciongany – wciągany
wciongarka – wciągarka
wciongniony – wciągnięty
wciongnoć – nałożyć (wciongo portki), podnieść, wciągając
wciongnonć się – wciągnąć się, wsunąć się przez wciągnięcie się
wciórności – nieczyste moce, licho, diabli
wciórności zjadło – do licha z nim
wciskować – wrzucać
wcisnonć – wcisnąć (wcisnon go do środka)

wcisnonć się – wcisnąć się
wciśniony – wciśnięty
wcora – wczoraj
wcorajszy – wczorajszy, nieodpowiadający aktualnemu stanowi rzeczy (to rzec wcorajso; cłek śniego wcorajszy)
wcorańsy – zob. wcorajszy
wcuć się – wczuć się
wcyrlić się – wtargnąć w celu zagarnięcia czegoś
wdać się – wprawić się, wziąć udział (wdol sie w bijatyke)
wdany – wprawiony, wprawny, obyty
wdepniony – wdepnięty
wdeptać – włożyć, ugniatając (wdeptol meter kapusty do becki)
wdeptać się – wepchnąć się, wejść z trudem
wdeptany – wepchnięty, wciśnięty stopami
wdeptować – wciskać, ugniatać, wgniatać (wdeptuje ściuka we zym)
wdeptować się – wciskać się
wdeptowany – wdeptywany
wdlubać – wstawić coś w wydłubany otwór lub wyżłobienie
wdlubany – wstawiony w wydłubany otwór lub wyżłobienie
wdlubować – wstawiać coś, dłubiąc otwór lub wyżłobienie
wdlubowany – wstawiany w wydłubywany otwór
wdowa – zob. gdowa
wdowiec – zob. gdwowiec
wdurkać – wbić coś brutalnie (wdurkoł gwoździa do ściany), rzucić coś z dużą siłą, wrzucić coś, czego nie można znaleźć (wdurkoł kajsi)
wdurkać się – wejść raptownie, wejść bez zapowiedzi, wpaść gdzieś (wdurkoł sie do studni)
wdurkany – wbity brutalnie
wdy – każdego razu, zawsze, ciągle, jednak, przeciw
wdycki – zawsze
wdzioć – wdziać, ubrać
wdzionko – wdzianko
wdzioty – ubrany, wdziany

wdziyncność – wdzięczność
wdziyrgać się – wplątać się
wdziywać – ubierać, zakładać (wdzioł na się kozusisko)
wdziywany – zakładany, ubierany
we – w (we dnie; we ćwioro), do (we wiryk), z (we zadku; we przodku), na (we Wielkanoc)
we diasi – do diabła, daleko (to we diasi stela)
we diaski – jak wyżej
we dnie – w ciągu dnia
we dwoje – na dwie części
we psy – gdzieś daleko, nie wiadomo gdzie
we scycie – w części szczytowej budynku
we środku – zob. w pośrodku
we wirychu – w górze, w górnej części czegoś, w części szczytowej
we wnuku – w środku człowieka, w duszy
we wte casy – wtedy, wówczas, obecnie, w obecnym czasie
wec (ze słowackiego) – miasto
wedla – wedle, według, obok (siedzi wedle pieca)
wegnać – wpędzić
wegnany – wpędzony
wej – oto, istotnie, rzeczywiście, wzmocnienie potwierdzenia (tak wej; to wej, tu wej)
wejś – wejść
weka – wek
wekować – konserwować produkty w wekach
wekowany – konserwowany w wekach
wekśel – weksel
welice – wiele
welon – welon w znaczeniu ogólnopolskim
welón – jak wyżej
welna – wełna, przędza wełniana
welniany – zrobiony z wełny
welnić – kłębić
welnić się – kłębić się
welnionka – strużyny drewniane stosowane do uszczelniania szpar pomiędzy belkami (płazami)
welynka – wełenka

weń – weń, w niego
weneckie okno – duże okno o trzech kwartałach
wepchać – wepchnąć
wepchać się – wepchnąć się
wepchany – wepchnięty
weprać – wrzucić
weprać się – wejść obcesowo bez zaproszenia
weprawy – wrzucony
werbować – szukać ochotników, zachęcać, wzywać
werbowany – zachęcany, werbowany
werbownik – osobnik zajmujący się werbunkiem
werbunek – zachęta, wezwanie
wereda – brzydactwo, szkodnik, człowiek obmierzły
weredecki – przymiotnik służący do wzmocnienia słowa wereda
weredny – zły, niedobry
weredzki – jak wyżej
werflaska – manierka
wertep – dziura, wyboje, zła droga
weru na mój sto prawdu – zakłęcie, forma przysięgi
wes – wesz
wesele – wesele, radość, orszak weselny
weselić się – radować się, cieszyć się, bawić się
weselisko – weselisko, huczne wesele, duże wesele
weselnik – uczestnik wesela, gość weselny
weselny – związany z weselem (cas weselny; weselny obiod)
wesolučki – wesolutki
wesoło – wesoło
wesołość – wesołość, nastrój radosny, radość
wesoły – wesoły, o pogodnym usposobieniu, zadowolony, potoczne nazwanie zbójnika (ku wesołym przistoł)
wet za wet – takie samo odwzajemnienie, zło za zło
weteryniorz – weterynarz
wetkać – wetknąć, włożyć
wetula – młoda koza lub owca

wewiórce – młoda wiewiórka
wewiórcy – wiewiórczy (wewiórcy ogón)
wewiórecka – wewióreczka (tako śnij wewiórecka)
wewiórka – wiewiórka
wewiż – wwieźć
wewozić – wwozić
wezwać – wezwać, przywołać
wezwany – wezwany, przywołany
wezwyciać się – przyzwycziać się
wezwycajony – przyzwycajony
weźreć – wejrzeć
wganiać – wpędzać
wganiany – wpędzany
wgramolić się – wejść z trudem, wejść gdzieś bez zaproszenia
whód – wejście, dostęp
wiada – wiadomo (wiada jako było)
wiaderko – małe wiadro
wiaderecko – jak wyżej
wiadomość – wiadomość, nowina
wiadomy – znający się na czymś, obeznany z czymś, znany
wiadro – wiadro
wiano – posąg
wianować – dawać w posagu
wiara – wiara, wyznanie, przekonanie
wiare dawać – dowierzać
wiarować – wierzyć, zawierzać
wiaruśnica – kobieta żyjąca z mężczyzną na wiarę
wiaruśnik – osobnik żyjący z kobietą bez ślubu kościelnego
wiater – wiatr, kawałek łąty wzmacniający konstrukcję budowlaną, zastrzał
wiater oraski – wiatr od Orawy
wiater śpiski – wiatr od Spisza
wiater wałowy – wiatr halny
wiaterek – słaby wiatr
wiaterny – wietrzny
wiatrocek – wiatraczek
wiatrok – wiatrak
wiatrołom – wiatrołom, drzewo powalone przez wiatr, obszar, na którym zostały powalone przez wiatr drzewa
wiatrować – wzmacniać konstrukcję budowlaną poprzecznie bitymi łątami

wiatrówka – wiatrówka, lekka kurtka
wiatrówki – chmury wskazujące na wietrzną pogodę
wiatry – gazy trawienne
wiatry mieć – odczuwać wzdęcia
wiatrym gonąć – być niezwykle ruchliwym, być lekkoduchem
wiatrym podsyty – określenie wierzchniego ubrania nieodpowiedniego do chłodu
wic – dowcip, żart słowny
wichrować – odkształcać, skręcać
wichrować się – odkształcać się
wichrowaty – odkształcony, skręcony
wić – nawijać nici na szpulkę, pętla
wid – zwid, zjawa
widać – jest widoczny, można dostrzec
widek – widoczność (marny widek), widok
widelec – widelec
widelki – podpórka z rozszczepionym końcem
widlany – widlasty
widlaty – jak wyżej
widlica – widlica, rozgałęzienie, rodzaj zakończenia poroża
widlicka – słabo zaznaczona widlica
widlicowaty – rozgałęziony
widłok – nazwa kozła noszącego widlaste parostki
widły – widły
widnawo – umiarkowanie widocznie, lekki brzask
widnawy – słabo widoczny, ledwo dostrzegalny
widno – widocznie, zauważalnie, jasno, zapewne (widno trza jechać)
widny – widoczny, jasny
widocznie – widocznie
widok – widok
widomy – widoczny (widomy znak)
widowac – człowiek, który ma zwidy
widować – widywać, widzieć czasem
widować na włosne ocy – widywać coś osobiście
widować się – widzieć się czasami
widowany – pojawiający się, widziany od czasu do czasu

- widyk** – zob. widek
- widyniók** – gatunek owsa cechujący się długim i grubym ziarnem
- widywać** – widzieć co jakiś czas, spotykać czasami
- widywać się** – widzieć się od czasu do czasu, spotykać się
- widze cie** – dostrzegam cię (zwrot podczas przepijania, rodzaj toastu)
- widze wos** – jak wyżej
- widziadło** – zjawia
- widzicie go** – powiedzenie służące do okazania komuś lekceważenia (widzicie go jaki paradny)
- widzieć** – widzieć, postrzegać, zauważyć, przekonywać się o czymś
- widzieć się** – widzieć się, zobaczyć się spotkać się, podobać się (widzi się mu ta babina), wydawać się (widzi mi się syćko, co tak było)
- widzimisie** – widzimi się, upodobanie własne
- wiec** – wiec, posiedzenie, zgromadzenie
- wieczerni** – wieczorny
- wieczerać** – jeść kolację
- wieczero** – wieczerza, kolacja, wieczorny posiłek
- wiecha** – wiecha, przybrane kolorowymi wstążkami drzewko
- wiecheć** – kłębek słomy, kłębek zwiniętych szmat do czyszczenia komina
- wiecko** – wieczko, górna część maśniczki (zob. maśniczka), zob. wyrnik
- wiečno** – rodzaj melodii góralskiej
- wiečno lampka** – lampka paląca się w kościele bez przerwy
- wiečnoś** – wieczność
- wieczny** – wieczny, niezniszczalny, trwały
- wieczorkiem** – wieczorem
- wieczornica** – wieczornica
- wieczornik** – wieczernik
- wieczorny** – wieczorny
- wieczorym** – zob. wieczorkiem
- wieczorzyć się** – ściemniać się (juz się wieczorzi)
- wieczować** – odbywać rozmowy
- wieczór** – wieczór
- wieczórkiem** – zob. wieczorkiem
- wieczysty** – wieczysty
- wiedno** – wiadomo, oczywiście
- wiedziany** – znany
- wiedzieć** – wiedzieć, znać
- wiedzieć jako** – potrafić, wiedzieć jak to zrobić
- wiedźma** – wiedźma, czarownica, zła kobieta
- wieha** – ozdoba zakładana na postawionym dachu nowego budynku, zielona gałąź przytwierdzana dawniej nad bramą domu celem zaznaczenia faktu o jego kupnie
- wiejacka** – urządzenie służące do czyszczenia zboża, maszyna do wiania zboża
- wiejocka** – jak wyżej
- wiejok** – jak wyżej
- wieki** – przez wieki, bardzo długo
- wieki nazod** – bardzo dawno temu
- wieko** – wieko, pokrywa skrzyni
- wiekować** – być długo, żyć przez wieki, żyć zawsze (nie bee cłek wiekował)
- wiekowy** – w podeszłym wieku, stary
- wiekuisty** – wiekuisty, nieograniczony w czasie, wieczny
- wieła** – wiele
- wieła o to idzie** – powiedzenie zaznaczające, że na czymś komuś zależy (wieła mu o to idzie)
- wielbić** – uwielbiać
- wielbiony** – wielbiony, uwielbiany
- wielki** – wielki
- wielebność** – zwrot kierowany do duchownego (Wasa wielebność)
- wielebny** – wielebny, uduchowiony
- wielgahny** – bardzo wielki
- Wielganoc** – Wielkanoc
- wielganocny** – wielkanocny
- wielgaśny** – duży, wielki, zob. wielgahny
- wielgaźny** – jak wyżej
- wielgi** – wielki, silny, rosły
- Wielgi Cworteł** – Wielki Czwartek
- wielgi dziyń** – dzień w letnim okresie
- wielgi moj** – koniec maja, zob. mały moj
- wielgi óltorz** – ołtarz w głównej nawie kościoła

wielgi palec – kciuk, duży palec u nogi
Wielgi Piontek – Wielki Piątek
Wielgi Poniedziałek – Wielki Poniedziałek
Wielgi Post – okres Wielkiego Postu
Wielgi Tydzień – Wielki Tydzień
wielgie dźwiryze – główne drzwi do kościoła
wielgie roki – bardzo długo, przez liczne lata
wielgo – wielka
Wielgo Niedziela – Wielka Niedziela
wielgo skala – kamień odgradzający wiatr od ściany szalasu
Wielgo Sobota – Wielka Sobota
Wielgo Środa – Wielka Środa
wielgomożny – wielmożny
wielgopostny – wielkopostny
wielki – wielki, zob. wielgi
Wielkanoc – zob. Wielganoc
wielki – wielki w znaczeniu ogólnopolskim, zob. wielgi
wielkolud – wielkolud, człowiek o dużej posturze
wielkomożny – zob. wielgomożny
wielo – wiele
wieprz – wieprz, samiec świni
wieprzek – młody wieprz, negatywne określenie osobnika bez zasad etycznych
wieprzuś – prosiak
wiera – naprawdę, rzeczywiście, istotnie
wiera – wiara, słowo oddające nasze wewnętrzne przekonanie (wiera tak było; wiera poseł; ej wiera to były casy!), naprawdę
wiera hej – tak istotnie, tak było, tak jest
wiera mi hań – co mi tam, pal licha (wiera mi hań napuko)
wiera ze tys – dalibóg
wieraześci – akurat, istotnie, zob. wiera hej
wierba – wierzba
wierch – wierch, szczyt, góra część czegoś, zakończenie komina na strychu
wierchować – przewodzić, górować
wierchowiec – korona drzewa, wierzchołek
wierchownik – przywódca

wierchowo – rodzaj melodii góralskiej
wierchowy – przywódca
wierch – zob. wierch
wiernicek – zob. maślorka
wierny – wierny, dochowujący wiary, niezdradzający
wierować – dowierzać
wiersuś – niewielkie wzniesienie
wiersycek – jak wyżej
wiersyk – wierszyk
wiartać – wiercić, robić otwór świdrem
wiertel – miara objętości równa czwartej części korca (wiertelowy kosyk)
wiertło – wiertło
wiertok – świdre korbowy
wiertorka – wiertarka
wierutny – rzeczywisty, prawdziwy
wierutny cygon – kłamca, człowiek absolutnie nieprawdomówny
wierutny dziód – osobnik do niczego, osobnik, który się zupełnie nie sprawdził
wierzić – wierzyć
wierzyć – jak wyżej
wiescony – obwieszczany, oznajmiany
wiescyca – owad stosowany jako lekarstwo dla bydła, które nie przeżuwa
wiescyć – spełniać rolę wieszczka, wróżyć, przepowiadać
wiesło – wiosło, wiosenne roboty polne
wiesna – wiosna
wiesnować – wykonywać prace wiosenne na roli
wieś – wieś
wieść – prowadzić kogoś
wieśniany – wiosenny
wieśniok – wieśniak, w przenośni osobnik bez ogłady
wietek – ostatnia kwadra Księżyca
wietkowe dnie – dni po pełni w ostatniej kwadrze Księżyca
wietkowy – należący do ostatniej kwadry Księżyca
wietrzeć – wietrzeć, kruszyć się pod wpływem czynników atmosferycznych
wietrzyć – wietrzyć, chwytać zapach, węszyć (pies wietrzy), mieć przeczucie czegoś (wietrzy biyde)

wietrznica – sasanka alpejska, zob. marficiniok
wietrznik – wietrznik, odpowietznik, wentylator, wywietrznik
wietrzno – sytuacja, w której występują wiatry
wietrzny – cechujący się dużym nawietrzaniem
wietrzok – wiatrak, młyn
wietrzony – wietrzony w znaczeniu ogólnopolskim
wietrzyć – wietrzyć, robić przeciąg, chodzić, szukać zapachu
wietrzyć się – chłodzić się, dochodzić do siebie po wypiciu zbyt dużej ilości alkoholu
wietrzysko – wietrzysko, silny wiatr
wieża – wieża
wieżo – jak wyżej
wieżyczka – wieżyczka
Wigilijo – Wigilia
wigor – wigor, żywotność, siła witalna
wikareus – wikary
wikary – jak wyżej
wikaryjus – jak wyżej
wiklina – wiklina, krzewiasty gatunek wierzby
wiklinowy – zrobiony z wikliny
wikrziciel – wichrziciel
wikrzyć – wichrzyć, latać, rozrabiać, czynić zamieszanie, wprowadzać bałagan, przeszkadzać
wikt – pożywienie, całodzienne wyżywienie
wikt i opierunek – utrzymanie
wiktować – karmić
wiktować się – stołować się
wiktowany – stołowany, karmiony
wilce borówki – roślina wiciokrzew, zob. smołyza
wilce lyko – wawrzynek wilcze lyko, roślina z rodziny wawrzynkowatych
wilceć – stawać się odludkiem
wilce – wilczę, szczenie wilka
wilcek – wilczek
wilcnik – nieużytek, grunt zarośnięty krzewami lub lichą trawą
wilcniok – jak wyżej

wilco jagoda – roślina wawrzynek wilcze lyko
wilcur – wilczur
wilcuś – wilczek
wilcy – wilczy, wilki (wilcy zagryzli owce)
wilcyca – wilczyca
wilcyć się – niekorzystnie się zmieniać, schodzić na złą drogę
wilcyniec – zob. wilco jagoda
wilcysko – potężny wilk
wilga – ptak wilga
wilgły – wilgotny
wilgno – wilgotno
wilgnonć – wilgotnieć
wilgny – wilgotny, zob. wilgły
wilgoć – wilgoć
wilgość – wilgotność
wilgota – zob. wilgoć
wilgotnawy – nieco wilgotny
wilgotny – zob. wilgły
wilije – pieśni nabożne śpiewane w kościele przed wyprowadzeniem zmarłego na cmentarz
wilijno wieczero – wieczera wigilijna
Wilijo – Wigilia Bożego Narodzenia
wilijo – posiłek wigilijny, dzień przedświąteczny (wilijo Świyntego Jana)
wilk – wilk, choroba (przeziębienie nerek), latorośl, określenie osobnika o wrogim usposobieniu
wilka dostać – zachorować na nerki
wilka mieć – być chorym na nerki
wilkiem być – być wrogo nastawionym
wilkołok – wilkołak, człowiek, który zmienia się w wilka
wilkowaty – nieprzychylny, określenie złego osobnika
wilkowo jagoda – zob. wilco jagoda
wilkowy – wilczy
wilkun – zob. wilkołok
wila – willa
wina – wina
Wincek – Wincenty
wincerz – waga
winda – winda, lewarek samochodowy, podnośnik

windować się – robić karierę
windowany – preferowany, robiący karierę przy pomocy protektora
winecko – ekspresyjnie o winie
wini – powinien, winien
winicek – ślimak winniczek
winić – obwiniać, być winnym
winiyn – winny
winkel – kąt prosty, kątownik, narożnik o kącie prostym (odmierzły do winkla)
winko – ekspresyjnie o winie
winnicka – porzeczką
wino – wino, kolor w kartach (pik)
Winocha – imię nadawane krowom maści ciemnoczerwonej
winogrod – winogrona
winogron – jak wyżej
winowaty – winny, dłużnik
winsować – winszować, składać życzenia
winsować se – składać sobie życzenia
winsowany – życzony
wio – zawołanie na konia popędzające go do jazdy
wioć – uciekać; wiać, czyli przesiewać ziarno od plew, używając wiejaka (zob. wiejaka)
wiokać – popędzać konia okrzykiem „wio!”
wioneczek – wianeczek
wionek – wianek, cnota (mo wionek)
wionek różańcowy – wianek składany na trumnę osoby, która była członkiem kółka różańcowego
wionusek – wianuszek
wionzać – wiązać; formować snopy zboża; spajać (beton wionze); mocować, robiąc węzeł; przywiązywać bydło na pastwisku (wionze krowy)
wionzać koniec z końcem – dawać sobie jakoś radę
wionzać się – wiązać się, formować nowe pędy, lęgnąć się (chroboki się wionzom)
wionzanie – czynność wiązania, czynność robienia snopów, czynność łączenia belek
wionzany – pętany, wiązany
wionzgnonć – zapadać się w grząskim terenie

wionzor – belka w konstrukcji dachowej, stanowiąca dolne oparcie dla krokwi
wionźba – więźba
wioty – przesiewany
wir – wir, wirowy ruch wody
wirba – zob. wierba
wirguła – rżnięta biała leszczyna o magicznej mocy
wirk – wierch, góra, szczyt
wirni – wierzchni, górny, zwierzchnik
wirnik – część maśniczki (zob. maśniczka i zob. kiernicka)
wirność – zwierzchność, władza
wirny – zob. wirni
wirować – wirować, oddzielać plewy od ziarna
wirować się – kręcić się wkoło
wirowany – kręcony wkoło
wirownik – wirujące urządzenie
wirtelik – ćwierć korca
wirunek – wirowanie
wis – widzisz, wiesz
wis go – widzisz go (wis go jaki spekulant?)
wisieć – wisieć, ślęzczyć zbyt długo, korzystać z czyjegoś oparcia (wisi na nim całe życie), być w stadium zmiennej pogody (chmury wisom)
wisieć casem – być spóźnionym, nie mieć czasu na wykonanie czegoś
wisieć dudkami – być winnym pieniądze
wisieć robotom – zalegać z wykonaniem pracy
wisieć splotkiem – zob. wisieć dudkami
wisielec – wisielec, samobójca, który powiesił się
wisiorek – ozdoba z metalu, zob. brymbulec
wiśnio – wiśnia
wiśniowy – zrobiony z wiśni (drzewa lub owocu)
wiśta – w lewo (polecenie dla konia)
wiśtać – wołać wiśta
wiśtowy koń – zob. lycowy
witacka – powitanie, witanie
witać – witać
witać się – witać się

witanie – witanie, powitanie, zob. witacka
witany – witany w znaczeniu ogólnopolskim
witecka – mała witka
witka – witka, kółeczko stanowiące element łączący, okrągła pętka
witój – krótka forma powitania, witaj
witajcie – witajcie
witajcie do nos – zaproszenie do domu, formuła grzecznościowa powitania
wiy – wie
wiecie – wiecie, forma zwracania się do starszych osób, którym się dwoi (zob. dwoić)
wiyncy – więcej
wiyncyl – jak wyżej
wiyndnonć – więdnąć
wiynksawy – trochę większy
wiynkso cynś – większa część czegoś
wiynkso połowa – więcej niż połowa
wiynksom cynściom – przeważnie, zwykle (wiynksom cynściom siedzi w karcmie)
wiynksom połówkom – zob. wiynksom cynściom
wiynksy – większy
wiynsować – zob. winsować
wiynzić – więzić
wiynziony – więziony, trzymany w więzieniu
wiynź – więź
wiynźba – więźba, zob. wionźba
wiynźynie – więzienie
wiynźyń – więzień
wiyrba – zob. wirba
wiyrbina – wierzbawy zagajnik, drzewo wierzbowe
wiyrblik – ołowiane kółko służące do obciążania wrzeciona
wiyrch – zob. wierch
wiyrchni – wierzchni, górny, znajdujący się na górze
wiyrchność – zwierchność, kierownictwo
wiyrchowaty – nałożony z czubkiem, zob. okopiasty
wiyrchowiec – wierchołek drzewa
wiyrchowy – znajdujący się na górze

wiyrchym – górą, po zewnętrznej stronie (wiyrchym był cały popynkany), ponad czymś
wiyrzac – określenie konia, który lubi kopać
wiyrzac – wierzgać
wiyrhni – wierzchni, górny, zwierchnik
wiyrhność – zob. wierchność
wiyrhny – zob. wierhni
wiyrhowiec – zob. wierchowiec
wiyrhowina – wierchołek drzewa
wiyrhowy – zob. wierchowy
wiyrk – zob. wierch
wiyrnicek – część maśniczki (zob. maśniczka), denko z otworami nakładane na toporkę (zob. toporka)
wiyrnik – wirnik, górna część maśniczki (zob. maśniczka), pokrywa dzbanka, górna żerdź lytry (zob. lytra)
wiyrniyjy – określenie osoby zajmującej wyższe stanowisko w jakiejś hierarchii
wiyrny – wierny, oddany jakiejś sprawie, osobnik zajmujący pewne stanowisko
wiyrsek – pogórek, niewielkie wzniesienie, niewysoki wierch
wiyrsycek – zob. wiyrszek
wiyrsyk – wierszyk
wiyrsyń – pasek grzbietowy łączący pasy uprzęży konia
wiyrtać – wiercić
wiyrwany – wiercony
wiyrtliwiec – osobnik niemogący spokojnie usiedzieć na miejscu, osobnik niespokojny, osobnik nieustatkowany
wiyrtliwy – niespokojny, niesiedzący spokojnie
wiyrzba – zob. wirba
wiyrzbina – zob. wirbina
wiyrzkni – wierzchni, będący na wierzchu
wiys – wiesz
wiys co – zwrot stosowany w rozmowie (wiys co, Stasek; wiys co ci rzekne)
wiysać – wieszać
wiysać się – wieszać się, zaczepiać się (dzieciska wiysajom się po wozie)
wiysany – wieszany

wiysok – wieszak
wiysować – wieszać czasem
wiyś – wieść
wiyż – wieźć, prowadzić
wiyż sie – wieźć się, korzystać z pojazdu,
być wiezionym
wizereperta – świadectwo lekarskie
wizo – wiza
wizyreperta – zob. wizereperta
wizytka – bluzka kobieca z długim rękawem i zapinana pod szyję
wizytyrować – wizytować, kontrolować
wizytyrowany – wizytowany, kontrolowany
wjechać – wjechać
wjedno – ciągle
wjodz – wjazd
wjydznać – wjeżdżać
wjydzony – ujeżdżony, oswojony do jazdy
wkie – kiedy, zob. kie
wkiernozić sie – wejść obcesowo
wkładać – wkładać w znaczeniu ogólnopolskim
wkłaść – włożyć
wkład – wkład
wkładka – wkładka
wkole – dokoła, wokół
wkopać – wkopać; kopiąc, zagłębić w ziemi
wkopany – wkopany w znaczeniu ogólnopolskim, zakopany
wkryncić – wkręcić
wkryncić sie – wkręcić się, zaistnieć gdzieś, wykazując życiowy spryt
wkryncony – wkręcony
wkrynt – wkręt
wkryntok – wkrętak
wkrzes – urządzenie do żłobienia rowków w gontach
wkurzać – denerwować
wkurzać sie – denerwować się
wkurzić – zdenerwować
wkurzić sie – zdenerwować się
wkurzony – zdenerwowany
wlatować – wlatywać
wlazować – wchodzić
wlecieć – wlecieć, wbiec szybko
wlepić – wyznaczyć coś jako karę

wlepiony – wyznaczony jako kara (wlepiony mandat)
wloć – wlać
wlot – wlot, miejsce, gdzie coś wlatuje
wloty – wlany
wlyc – wlec; ciągnąć, wlokąc; nieść coś z wysiłkiem (wlece metrzok na plecak); przeciągać (wlece tom godke i wlece)
wlyc sie – iść zbyt wolno (ledwo sie wlece), pełzać po ziemi, upływać zbyt wolno (cas sie wlece)
wlyc sie jako smoła po smreku – iść wolno, iść bardzo wolno
wlyc sie jako ślimok – iść wolno jak ślimak, jak wyżej
wlywać – wlewać
wlywany – wlewany
wlyż – wejść, włązić
Wladek – Władysław
władny – mający siłę, władający
władować – załadować, nałożyć coś, ułożyć coś na czymś
władować sie – wejść gdzieś zbyt obcesowo
władowany – załadowany; taki, który wszedł obcesowo
włazić – wchodzić gdzieś
włazić (komuś) jako wej kosula do rzuci – podlizywać się komuś
włazować – włązić, zob. wlazować
włochaty – owłosiony, kudłaty, zob. włosiaty
włochoc – osobnik o bujnym owłosieniu
włod – moc, zdolność do poruszania się, sprawność
włoda – zob. włod
włodać – mieć zdolność do władania (mo włodze w rynek), wykazywać sprawność, posiadać siłę
włodny – zob. władny
włodza – władza, także zob. włod
włodzo – zob. włoda
włomać sie – włamać się
włoncony – włączony
włoncyć – włączyć
włoncyć sie – przyłączyć się, wziąć w czymś udział

włos – włos
włosek – włosek, mały włos, włos dziecka
włosiaty – włochaty, obwłosiony, porośnięty włosami
włosicek – włosek
włosienica – roślina boimka dwurzędowa, trawa rosnąca w Polsce tylko w Tatrach, zob. włosienica
włosiynica – jak wyżej
włosno moc – własne siły (seł o włosnyj mocy)
włosność – własność
włosny – własny
włosy – włosy w znaczeniu ogólnopolskim
włosy janiylskie – cięte pasemka staniolu stanowiące ozdobę choinkową
włósciciel – właściciel
włóczizna – własność
włóśnie – właśnie
włóśniučki – dokładnie własny
włóśniutki – jak wyżej
włoz – właz
włożony – włożony
włożyć – włożyć, ubrać, położyć na czymś (włożył na wóz)
włócka – włóczka
włócki – sanie robocze jednocześnie lub dwuczęściowe (zob. włóki)
włócony – wleczony
włócyć – włóczyć
włócyć się – włóczyć się, wałęsać się
włócykij – włóczykij
włóczynoga – włóczęga
włóka – tylna płoża sań, określenie dziewczyny źle się prowadzącej
włókas – zob. włóczynoga
włóki – sanie robocze, tylna część sań do przewożenia drzewa lub wywożenia obornika
włóki bose – włóki o płożach nieokutych
włókorz – zob. włókas
włókość – jak wyżej
włósecek – zob. włosicek
włósek – włosek
włosiany – włosiany
włósie – sierść, włosy z ogona lub grzywki
włosienica – roślina boimka dwurzędowa,

także kostrzewa pstra, zob. włosienica, ogólne nazwanie roślin podobnych wyglądem do włosa
wmasierować – wmaszerować
wmiysać się – wmieszać się
wmowiać – wmawiać
wmowiany – wmawiany
wmówić – wmówić, przekonać kogoś do czegoś, co się mu przypisuje
wmurować – wmurować, wprawić w mur
wmurowany – wmurowany, zamurowany
wmusić – wmusić, zmusić kogoś do przyjęcia czegoś
wmusony – wmuszony
wnerwić – zdenerwować
wnerwiony – zdenerwowany
wnet – wkrótce, za chwilę
wnetki – jak wyżej
wniebowziyncie – wniebowzięcie
wniwec – wniwecz, doszczętnie
wniyść – wnieść
wnosić – wnosić
wnosony – wnoszony
wnucek – wnuczek
wnucka – wnuczka
wnuk – wnuk
wnukowy – wewnętrzny
wnuku – zob. we wnuku
wnyk – pętla z drutu zakładana jako siódła na zwierza
wnyneck – wnuczek
wnyncka – wnuczka
wnynk – zob. wnyneck
wnynka – zob. wnyncka
wnynter – koń lub osobnik niemający jednego lub obu jąder, albo z jądrami, które utknęły w kanale pachwinowym, względnie w jamie brzusznej
wob – wab, wabienie
wobić – wabić
wobik – wabik
woda – woda, rzeka, powódź
woda bije – woda wypływa (woda w studni bije jako frasy)
woda sko – woda wypływa silnym strumieniem
woda wielgo – ocean

woda w brzuchu – opuchlizna brzucha
wodecka – zdrobniale o wodzie
wodniok – bąbel
wodnisty – wodnisty w znaczeniu ogólnopolskim
wodny – wodnisty
wodny ptosek – zimorodek
wodociąg – wodociąg
wodospod – wodospad
wodzianka – zupa bez tłuszczu, zalana wrzątkiem mąka
wodziany – przyrzadzony na wodzie, wodnisty
wodzicka – emocjonalne nazwanie wody
wodzić – wodzić, prowadzić (wiede ciele), być przewodnikiem (wodził w góry), kręcić (wodziłbym), otumaniać, prowadząc do błędzenia (wodzi go coś dookoła)
wodzić się – mocować się, trwać długo w narzeczeństwie
wodzić się do prawa – ciągnąć się po sądach
wodzić za nos – całkowicie kimś sterować, oszukiwać kogoś
wodzo – wodza, pasy rzemienne połączone z wędzidłem
wodzony – prowadzony, prowadzony okresowo
woga – waga, duży orczyk, poziomica
wojacka – wojaczka
wojciechowy miesioncek – kwiecień
wojcieczek – roślina kwitnąca w kwietniu, używana przez czarowników
wojejski – wojenny
wojemski – jak wyżej
wojeński – jak wyżej
wojewoda – wojewoda
województwo – województwo
wojka – zwój skręconych nici, cztery gorztki lnu (zob. gorzotka), sznur koral
wojki – rzędy koral
wojna – wojna, awantura (robi wojnę z babom)
wojnicka – jeden z dwóch dyszli przy sianach, włókach lub gnatkach (zob. włóki, zob. gnatki)
wojok – wojak

wojować – być na wojnie, czynić awantury
wojownik – awanturnik
wojsko – wojsko, służba wojskowa (prześń wojsko; chłop po wojsku)
wojskowy – wojskowy w znaczeniu ogólnopolskim
wojskowy chłop – mężczyzna, który odbył służbę wojskową
Wojtek – Wojciech
Wojtkula – żona Wojtka
wokoličko – wokół, dokoła
wokolučko – jak wyżej
wokoło – wokoło
wolać – przewracać
wolać się – przewracać się, siłować się na ręce
wolany – burzony
wolarek – pastuszek wołów
wolarnio – stajnia dla wołów
wolarować – paść woły
wolarski – przeznaczony dla wołów
wolasty – posiadający wół
wole ocy – roślina aster alpejski
wole oko – jak wyżej
woleć – woleć, preferować coś
woli – charakterystyczny dla woła, przynależny wołowi
wolić – zob. woleć
wolnawy – zbyt wolny
wolne – czas wolny od pracy
wolne dni – dni wolne od pracy
wolniučko – wolniutko
wolnizna – okres zwolnienia z powinności
wolno – wolno, jest dozwolone, luźno (koń idzie wolno), powoli, pusto (w karcmie było wolno)
wolność – wolność, zob. śleboda
wolny – wolny, pusty (wolny plac), swobodny, powolny, nieożeniony, niezajęty
wolor – przystępność, dostęp, znaczenie, wartość, prawo
wolorz – pasterz wołów
wolowaty – mający wole
wolór – walor, moc, siła
woł – wał, zwój (woł płótna), belka w warsztacie tkackim, na której nawinięta jest osnowa

wół przedni – wał warsztatu tkackiego, na który nawijane jest tkane płótno
wół zadni – wał warsztatu tkackiego, na którym nawinięta jest osnowa
wołać – wołać, wzywać, zapraszać (wołajom do środka), domagać się (trza o swoje wołać), podawać cenę (woło se sporo), ogłaszać (woło, co wójt nakozoł), nazywać
wołać się – nawoływać się, nazywać się (woło sie Kowol)
wołanie – wołanie, nawoływanie
wołany – wzywany, przyzywany
wolecek – wałeczek
wolek – wałek, młody wół, wałek do ciasta, krążek, zwój płótna
wolkować – wałkować w znaczeniu ogólnopolskim, w przenośni bić
wolkownica – stolnica, płaska deska do rozgniatań i wałkowania ciasta
woloc – pracownik w sądzie wywołujący nazwiska świadków
wołować – wołać od czasu do czasu, wołać chwilami, wałować
wolkowany – wałkowany
wołowany – walcowany, wałowany
wom – wam (dom wom cosik)
won – precz
wonchać – wachać
wongiel – węgiel, węgiel drzewny, żar
wongielek – węglík
wonglany – węglowy
wongle – zwęglone, lekko żarzące się drzewo (w piecu jesce som wongle)
wonglicek – zob. wongielek
wonglik – węgielek
wonglisko – miejsce, gdzie wypalano węgiel drzewny
woniacka – zapach, węc
woniać – wachać, czuć
woniany – wachany
wonieć – pachnieć
wonitować – wymiotować
wons – wąs
wonsiaty – mający wąsy, mający wypustki podobne do wąsów
wonsiok – osobnik z z dużymi wąsami
wonski – wąski

wonsko – wąsko
wonsoc – wąsacz
wonsy – wąsy
wontor – rowek na bednarkach, zob. gar
wontly – zob. wantly
wontroba – zob. wantroba
wonwóz – wawóz
wonz – wąż
wonziućki – bardzo wąski
wonziutki – jak wyżej
wonziyjy – węższy
woń – woń, zapach, zmysł powonienia (mo dobrom woń)
wońtować – zob. wonitować
wońty – wymioty
wopienik – wapiennik, piec do wypalania wapna
wopniany – wapienny
wopno – wapno
wor – upał, gorąco, wrzątek, skwar
worać się – zaorać cudzy grunt
worany – zaorany z naruszeniem granicy
worcany – workowaty
worcasty – jak wyżej
worce – warto
worek – worek (wsypoł grule do worcka)
worcuś – niewielki worek
worecek – woreczek
worek – worek, moszna
workowaty – zbyt luźny, niedopasowany
wortać – być wartym, przedstawiać wartość
woruś – zob. worcuś
worzować – gotować okresowo
wosk – wosk
woskować – nasycać lub pokrywać woskiem
woskowany – pokrywany woskiem, impregnowany woskiem
woskowy – woskowy, z wosku
woto – wotum
wozgry – nosaczka
wozić – wozić
wozić się – być wożonym, jeździć jako pasażer, dokuczać komuś (wozi sie po nim), migać się (udaje sie mu w zyciu wozić)

wozisko – byle jaki wóz, duży wóz, stary wóz
wozka – wałka
wozki – wałki
woznojmiać – oznajmiał
wozny – ważny, dumny, pyszny
wozony – wożony, ważony
wozownio – wozownia, pomieszczenie do przechowywania wozu
wozyć – ważyć, rozpatrywać za i przeciw
wożyć się – ważyć się, być w fazie rozstrzygnięcia
woźnica – otwór w suficie kurnej chaty do odprowadzenia dymu
woźniok – waźniak
wódka – zob. gorzołka
wójcina – żona wójta
wójki – nici z przędzy
wójt – wójt
wójtostwo – urząd wójta
wójtować – być wójtem, przewodzić, gardłować
wójtowanie – sprawowanie urzędu wójta
wójtowy – wójtowy, wójtowski
wól – wól, choroba tarczycy
wóla – wola, chęć, zamiar
wóło – jak wyżej
wół – wół, wykastrowany byk
woniać – zob. woniać
woń – woń, zapach, zob. woń
wór – wór, duży worek
wóz – wóz konny
wózeczek – wózeczek
wózek – narzędzie do skręcania powro-zów, kołowrotek do przędzenia
wpadować – wpadać, zachodzić od czasu do czasu
wpakować – zapakować, włożyć
wpakować się – wejść obcesowo (wpakował się do chałupy i coż pocnieś?), popaść w tarapaty (bez głupote wpakował się)
wpakowany – zapakowany
wpaś – wpaść, wejść na chwilę (wpod i posed)
wpaś do choroby – zachorować przewlekle
wpaś do rzyci – znaleźć się w trudnej sytuacji

wpaś jak śliwka do kapusty – zob. wpaś do rzyci
wpaś w chorobę – zob. wpaś do choroby
wpaś w mowę – przerwać komuś wypowiedź
wpaś w nerwy – zdenerwować się
wpaś w oko – przykuć czyjąś uwagę
wpatrzony – wpatrzony w znaczeniu ogólnopolskim
wpatrzeć się (w kogoś) – darzyć kogoś uwielbieniem, bardzo kogoś szanować
wpieprzany – denerwowany, irytowany
wpieprzony – zdenerwowany
wpieprzyć się – zdenerwować się, poirytować się
wpisowe – wpisowe, opłata wnoszona podczas przystępowania do czegoś
wpiyrać – wpierać, przekonywać kogoś o czymś
wplotek – wplata
wpodka – wpadka
wpolić – wbiec nagle, zjawić się niespodziewanie i szybko (wpołył jakoby po ogiyn)
wprawa – wprawa, doświadczenie
wprawiać – wprawiać, wstawiać coś do czegoś (wprawiać trza nowe okna), osadzać (wprawiać skło)
wprawiany – montowany, ćwiczony celem nabycia umiejętności
wprawić – wykonywać czynność wprawiania
wprawić się – zdobyć doświadczenie w czymś (wprawio się do tyj roboty), nabyć umiejętności
wprawiony – wprawny, założony do czegoś, posiadający doświadczenie
wprzódziej – przedtem, wcześniej, dawniej, najpierw, naprzód
wpuscać – wpuszczać
wpuscany – wpuszczany, czopowany
wpuscony – wpuszczony, w ciesielstwie także zaczopowany
wpust – wpust, rowek umożliwiający łączenie elementów
wpuścić – wpuścić w znaczeniu ogólnopolskim, złączyć w ciesielstwie, zob. wpust
wpyndzić – wpędzić

wpyndzony – wpędzony, zapędzony
wracać – wracać, oddawać (wraco mu dutki), odwzajemniać się (wrócił mu piynściom)
wracać się – zawracać z drogi, wracać z powrotem, w przypadku krowy powtórnie przechodzić okres godowy (była juz u bycka i zaś się wraco)
wrazica – ktoś, kto jest wścibski
wraziczny – wścibski
wrazić – wsadzić, włożyć, wejść (wse musi się kajsi wrazić)
wrazić się – wtrącić się, wepchnąć się, wleźć gdzieś
wrazić się w hambit – urazić ambicję
wrazidłowaty – zob. wraziczny
wrazony – wtrącony, włożony obcesowo
wrazować się – wtrącać się
wrażliwy – wrażliwy
wreć – wrzeć, gotować się
wreda – brzydactwo, zob. wereda
wredniok – człowiek brzydki, brzydal
wredny – wredny, zły, fałszywy
wredykać się – wejść obcesowo, wejść nachalnie, wpaść pojazdem (wredykoł się do potoka)
wrepecić – wrzucić, wcisnąć
wrepecić się – wcisnąć się, wsunąć się
wrobić – doprowadzić kogoś do przykrej dla niego sytuacji
wrobić się – dać się wciągnąć w coś przykrego
wrobiony – taki, który został wciągnięty w coś przykrego
wrocać – wracać
wrocać się – wracać się
wrocić – wrócić
wrocić się – wrócić się
wroda – owrzodzenie, brzydal, człowiek brzydki
wrodliwy – brzydzący się
wrodniok – człowiek szpetny
wrodno – wstrętne, obrzydliwe, nieprzyzwoicie (telo przeklino, co wrodno go słuchać)
wrodny – obrzydliwy, szpetny, budzący wstręt, łatwo wymiotujący pod wpły-

wem czegoś, co może budzić mdłości
wrodoś – człowiek nieprzyzwoity, brzydal
wrodzić – brzydzić, odpychać wyglądem, budzić odrazę
wrodzić się – brzydzić się, czuć odrazę
wrodzić się na- urodzić się podobnym do
wrombać – zjeść dużo (wromboł całom spyrke), brutalnie wrzucić coś do czegoś
wrombać się – wjechać do czegoś (telo jechoł co się wromboł we słupa)
wrombany – wcięty, zjedzony (chlyb wrombany)
wrombik – wrąbik, krótkie żłobienie rzeźbione dłutem
wrona – ptak wrona
wroni – związany z wroną, przynależny wronie (wronie gniazdo)
wronie sadło – roślina rozchodnik karpaciki
wronie ziorko – zob. corne zyto
wronie zyto – jak wyżej
wrośniony – wrośnięty
wrota – szerokie obustronne drzwi do zabudowań gospodarczych
wrotecka – ekspresyjnie o wrotach
wrotka – małe drzewiczki
wrotyc – roślina wrotycz pospolity, roślina święcona na św. Jana
wroz – razem, wspólnie, w tym samym miejscu lub czasie
wrozać się – wtrącać się
wróbel – wróbel
wróblik – jak wyżej
wrócić – powrócić, oddać (pasuje mu wrócić dutki), zwrócić
wrócić się – przyjść z powrotem, wrócić się
wrócony – zawrócony, oddany; człowiek, który powrócił
wróg – wróg, nieprzyjaciel
wróż – czarnoksiężnik, wróżbita
wróżba – wróżba
wróżka – wróżka
wróżyc – wróżyc
wróżbiorka – wróżbiarka
wróżbierz – wróżbierz
wrucieć – wrzucić
wrucony – wrzucony

- wryć się** – wryć się, wtrącić się bez potrzeby, wkopać się w coś
- wrymba** – wręba, znak na zamirku
- wrynycyć** – wręczyć
- wryncony** – wręczony
- wrypać** – wtargnąć, wbić brutalnie
- wrypać się** – wpaść nagle, wpaść brutalnie
- wrypany** – brutalnie wbity
- wrzawa** – wrzawa, krzyk, hałas
- wrzeciondz** – żelazo z otworem, w które wchodzi skobel (zob. skobel)
- wrzecionko** – element warsztatu tkackiego, na który nałożona jest falfa (zob. falfa) lub żelazna oś w spulyrzu (zob. spulyrz), na którą osadza się szpulkę
- wrzeciono** – wrzeciono do przędzenia nici; oś w żarnach; oś, na której nasadzona jest falfa (zob. falfa)
- wrzec** – zob. wręc
- wrzekomo** – niby
- wrzepić** – wrzepić, dać komuś karę, zbić kogoś
- wrzescić** – wrzeszczeć, krzyżeć
- wrzesciek** – określenie dziecka, które często płacze
- wrzesiyn** – wrzesień
- wrześniok** – zając urodzony we wrześniu
- wrześniowy** – pochodzący z września
- wrzodownik** – roślina arnika górską stosowana jako roślina lecznicza
- wrzontek** – wrzątek
- wrzos** – roślina wrzos
- wrzosy** – jak wyżej
- wrzód** – wrzód
- wsa** – zob. wes
- wsawica** – wszawica
- wszcząć** – wszcząć
- wse** – ciągle, zawsze, zob. fse
- wse costi kajsi** – zawsze coś gdzieś
- wsegmocny** – wszechmocny
- wselaki** – wszelaki
- wseleniejaki** – wszelaki, jakikolwiek, byle jaki, zob. choćjaki
- wselenijaki** – jak wyżej
- wselico** – byle co, co bądź, zob. chojco
- wselijak** – byle jak, jakkolwiek, zob. choćjako
- wselijaki** – zob. wseleniejaki
- wselijako** – zob. wselijak
- wselinieco** – zob. wselico
- wselinijaki** – zob. wseleniejaki
- wsetecny** – wszeteczny, bezwstydnny, nieprzyzwoity
- wsiadać** – wsiadać w znaczeniu ogólnopolskim
- wsiadować** – jak wyżej
- wsiadowanie** – wsiadanie
- wsianka** – mieszkanka wsi
- wsiański** – wiejski
- wsiednonć** – wsiąść
- wsiocka** – zob. wsianka
- wsiocki** – zob. wsiański
- wsioc** – wsiac
- wsiok** – mieszkaniec wsi, chłop
- wsionkać** – wsiąkać, przepadać bezpowrotnie (pinionzki wsionkły)
- wsionkło** – przepałoś
- wsionkniomy** – wsiąknięty
- wsionkniynty** – bezpowrotnie zgubiony
- wsioski** – wiejski
- wsioty** – wsiany, zasiany
- wsiowski** – jak wyżej
- wsiowy** – jak wyżej
- wsiywać** – siać do innej zasianej uprawy
- wskocyć** – wskoczyć
- wskórać** – osiągnąć coś, dopiąć czegoś
- wskroś** – przez, na wylot
- wskrzysić** – wskrziesić
- wsorz** – wszarz, osoba zawszona, biedak
- wsparty** – oparty, podparty
- wspominacka** – wspomnianie, refleksja o przeszłości
- wspominek** – wspomnienie
- wspomózka** – pomoc, zapomoga, wsparcie
- wstajać** – wstawać
- wstawić** – osadzić coś w czymś
- wstawiony** – pijany
- wstec** – wstecz
- wstecny** – wsteczny
- wstetecnik** – osobnik konserwatywny
- wstonzecka** – wstążeczka
- wstonzka** – wstążka
- wsturzać** – wkładać, wtykać
- wsturzać się** – wtrącać się bez powodu

wsturżany – wtrącany bez powodu, wypchany
wsturżyć – wepchnąć, włożyć, wtrącić
wsturzić się – wtrącić się bez powodu, w mieszać się
wsturżony – wepchnięty, włożony
wsturzyca – osoba wścibska
wsturżycy – wścibski
wsturzyć – zob. wsturzić
wsturzyć kufe – czynnie w mieszać się lub wtrącić się bez uzasadnionej potrzeby
wsturzyć się – zob. wsturzić się
wstusić – wepchnąć, wsunąć
wstusić się – wcisnąć się, wepchnąć się
wstusony – wepchnięty
wstyd – wstyd, srom, uczucie wstydu
wstyd zrobić – zawstydzić kogoś
wstydać się – wstydzić się
wstydno – wstyd komuś
wstydney – wstydlivy
wstymp – wstęp
wstympno środa – środa popielcowa
wstynga – wstęga
wsuć – wsypać, zbić kogoś
wsulgnonć się – wczłogać się
wsuty – wsypany
wsuwka – wysuwane drewniane łóżko, spinka do włosów
wsyć – wszyć
wsyndy – wszędzie
wsyndyj – jak wyżej
wsyndyl – jak wyżej
wsyndzie – jak wyżej
wsyp – wsypa pościelowa
wsypać – wsypać coś do czegoś, zdradzić, ujawnić
wsypać się – przez nieostrożność wyjawić jakiś własny sekret
wsypany – wsypany w znaczeniu ogólnopolskim, zdradzony
wspować – wspywać, sypać coś do czegoś
wspowany – wspywany
wsyryz – wszeryz
wsytko – wszystko
wsyty – zaszyty
wsywiok – wszaryz, osoba zawszona

wsywioryz – zob. wsywiok
wścibiać się – wtrącać się, mieszać się w nie swoje sprawy
wścibica – kobieta wścibska
wścibicy – wścibski
wścibić się – wcisnąć się, wepchnąć się
wścieklica – furia, pasja (wziyna go wścieklica)
wścieklina – wściekliżna, rodzaj obelgi
wściekły – wściekły, bardzo zły
wściorności – diabli
wściubić – włożyć; dołączyć, nie będąc proszonym
wściubić się – dołączyć się, nie będąc proszonym
wściubić swoje trzy grose – powiedzieć coś; dopowiedzieć coś, nie będąc o to proszonym
wściubiony – dołączony bez przyczyny
wściubski – wścibski
wścicyć się – wścicyć się
wścicykac – osobnik denerwujący się, nerwus
wścicykać się – denerwować się, złościć się, pracować w nadmiernym pośpiechu
wtarasić się – wejść w błoto, przez nieuwagę w czasie jazdy zapaść się w grząskim podłożu
wtarasony – ugrzęźnięty
wtascyc – wtasczyć
wte – wtedy, wówczas, zob. fte
wte i wewte – tam i z powrotem
wtedy – wtedy, określenie czasowe jakiegoś zdarzenia
wtedyj – jak wyżej
wtej – zob. wte
wtencas – wtenczas, wtedy, w tym czasie
wto – zob. fto
wtocony – wtoczony
wtocyć – wtoczyć
wtocyć się – wtoczyć się, wejść ociężale
wtorek – wtorek, dzień tygodnia
wtory – zob. ftory
wtoryndyz – zob. ftoryndy
wtoryz – zob. ftory
wtosi – zob. ftosi
wtoz – zob. fto

wtoze – zob. wtoz
wtórowac – osobnik potakujący, poplecznik
wtórować – towarzyszyć czemuś, potakiwać, podtrzymywać czyjąś opinię
wtrombić – zjeść dużo, zjeść wszystko
wtroncać się – wtrącać się
wtroncić się – wtrącić się w znaczeniu ogólnopolskim
wtrynić – wepchać, wmusić, zob. wtrombić
wtryniony – wepchnięty
wtrzepać – wrzucić
wtrzepać się – wejść obcesowo (wtrzepał się do izby, wpaść (wtrzepał się do dziury)
wtrzepany – wrzucony
wtrzepować – wrzucać bezładnie
wtrzepować się – wchodzić obcesowo, wpadać
wtrzepowany – wrzucony
wtulić – zbić, sprać (trza by mu wtulić, to by się nauczył po ludzku żyć)
wtusać – wypchać (wtuso łeb, ka mu nie trza), wgniatać
wtusić – wepchnąć (fce mi ftusić byle co), wgnieść
wtycka – wtyczka
wtykacka – jak wyżej
wtykać – wtykać, wtrącać (niepytany wtyko swoje dwa grose), jeść zachłannie (wtyko, ino sie mu usy trzynsom)
wtykać się – wtrącać się
wtykniony – wetknięty
wtyknąć – wetknąć
wtym – wtem, nagle, niespodzianie
wtyncos – zob. wtencas
wy – zwrot grzecznościowy względem osoby, do której nie można zwrócić się po imieniu
wybawić – wybawić, ocalić (wybawił go z biedy), odchować niemowlę (babka im dzieciska wybawiła)
wybawić się – ocalić się, uchronić się
wybawiony – wybawiony, odchowany
wybawuškany – jak wyżej
wybebesony – wybebeszony, z wyjętymi wnętrzościami

wybebesyć – wybebeszyć, wyjąć wnętrzości
wybeblać – wypaplać, nie dochować tajemnicy
wybeblany – wypaplany
wybetónować – wybetonować, pokryć betonem
wybetónowany – pokryty betonem
wybić – wybić, zbić (Józek wybił Franka), stłuc (wiatr wybił sybe), zniszczyć (grod wybił owies), pozabijać (wybici do cna)
wybić się – pozabijać się
wybigłować – wyprasować
wybigłować się – wystroić się, schludnie się ubrać
wybigłowany – elegancko ubrany, paradnie ubrany
wybijac – wybijak, element olejarni, w którym umieszczona jest tzw. lisica (zob. lisica)
wybijac – wyjmować przez wybicie (wybijo gwoździa z deski)
wybijok – zob. wybijac
wybijokno – awanturnik, rozrabiaka
wybiorny – wyborowy
wybiór – wybór, wybory
wybitka – bójka, bijatyka
wybity – wyjęty przez wybijanie, zbity
wybiyc – wybiec
wybydzić – wykonać coś z trudem, prze-trwać jakiś czas w biedzie
wybydzony – utrudzony biedą, zmizerowany
wybiylić – przywrócić białą barwę, nadać białą barwę (płótno wybiylone)
wybiylić się – oczyścić się z zarzutów
wybiylony – pobielony
wybiyracka – kobieta zbierająca len, wybory, wybieranie
wybiyrać – wybierać, wyjmować z czegoś (wybiyro psołom), dokonywać wyboru
wybiyrać się – wybierać się, szykować się do podróży, mieć zamiar gdzieś wyjechać (wybiyro sie na jarmak), rozpogadzać się (na polu sie wybiyro ku lepsemu)
wybiyrać się jak sójka za morze – stale odkładać jakąś podróż

wybiyrany – będący rezultatem wybierania
wybiyrka – wybierka
wybiyrować sie – zob. wybiyrać sie
wyblagać – ubłagać, uprosić
wyblagany – uproszony, ubłagany
wyboćcy – wybaczyć
wyborca – wyborca, osoba uprawniona do głosowania w wyborach
wyborny – świetny, doskonały
wyborować – zrobić otwór borem
wyborowany – zrobiony borem, przewiercony
wybory – wybory
wybowca – wybawca
wybożkać – wycaulować
wybożkać sie – wycaulować się
wybożkany – wycaulowany
wybrać – wybrać, dokonać wyboru, okraść, zrabować
wybrać do cna – zrabować wszystko
wybrać do dna – jak wyżej, zjeść wszystko
wybrać do rešty – zabrać wszystko, zjeść wszystko
wybrać sie – udać się
wybrakować – zob. wybrać (dyć se wybrakujcie)
wybrany – wybrany w znaczeniu ogólnopolskim
wybredny – wybredny, grymaśny
wybronić – obronić, wybronić
wybronić sie – obronić się
wybroniony – obroniony
wybrusić – naostrzyć
wybrusony – naostrzony przy użyciu bruska (zob. brusek)
wybrykliwy – ruchliwy, psotny
wybrykus – żartowniś, psotnik
wybryzować – wyżłobić
wybryzować sie – przystroić się, wystrzoić się
wybryzowany – wyżłobiony, przystrojony żłobieniami
wybrzusony – wybrzuszony, pękaty
wybrzusyć sie – wybrzუსzyć się
wybućceć sie – wyplakać się
wybuchać – zbić mocno, wygrzmocić, wyrosnąć nadmiernie

wybuchany – zbity, wyrosnięty
wybudować – zbudować
wybudować sie – zbudować własny dom
wybudowany – wybudowany, posiadający własny dom (Jasiek już wybudowany)
wybuk – wybuch
wybuknonć – wybuchnąć
wybulić – wybrzუსzyć, zapłacić gotówką sporą sumę
wybulić sie – wybrzუსzyć się
wybulony – wybrzუსzony
wyburzić – wyburzyć, zbić kogoś
wyburzony – wyburzony w znaczeniu ogólnopolskim
wyburzować – burzyć, wyburzać
wybyć – wyjść, pójść sobie
wybyrkać – dobrze odchować
wybyrkany (koń) – dobrze odchowany, niezmęczony pracą
wybźgać – wypłynąć, wyciec (o krwi)
wycarować – wyczarować
wycarowany – wyczarowany, uzyskany czarami
wycasować – zakończyć okres czasowania roślin (zob. casować)
wycasować sie – wypocząć, mając czas wolny od pracy
wycasowany – wypoczety
wyćekać – wyczekać
wyćekać sie – wyczekać się
wyćekany – wyczekany, otrzymany po dłuższym czasie
wyćesać – wycesać, oddzielić włókna lnu od kłaków
wyćesać sie – uczesać się
wyćesany – uczesany, posiadający fryzurę
wyćesować – wyczesywać
wycharćceć – wycharćceć
wychlapać – wylać coś, wygadać się, zdradzić jakąś tajemnicę
wychlapany – wylany częściowo, powiedziany bez zachowania tajemnicy
wychleptać – wypić (kot wychleptał mlyko)
wychleptany – wypity
wychlipać – wszystko wypić lub zjeść, chlipać przy tym, zob. chlipać

wychlusnąć – wylać
wychlustać – wychłapać, zbić, uderzyć otwartą dłonią
wychlustać się – wychłapać się wodą
wychlustany – wychłapany, uderzony
wychlypiać – wyziębnić mieszkanie przez częste otwieranie drzwi
wychlypiany – wyziębiony
wychlyptać – zob. wychleptać
wychleptać – jak wyżej
wychłodniony – wystudzony
wychłodnąć – wyziębnić, ostudzić
wychodek – ustęp
wychodne – przyzwolenie na wyjście
wychodzić – wychodzić, wchodzić do góry (wychodzi na smyrek), kiełkować (owies wychodzi), wschodzić (słońko wychodzi), osiągać pewien poziom w czasie budowy (wychodzą już ze ziemi), zdrowieć (wychodzi z choroby), kończyć edukację (wychodzi ze szkoły)
wychodzony – uzyskany dzięki wielu wyciom (chodził i chodził, jaze wychodził)
wychować – wychować, doprowadzić do dorosłości
wychowanek – osobnik, który był wychowywany
wychowanica – wychowanka
wychowany – wychowany w znaczeniu ogólnopolskim
wychowawca – wychowawca, nauczyciel opiekun klasy
wychód – wyjście, wschód, wschód słońca, wyjście na strych
wychuchać – wypieścić
wychyonać – wylecieć, wymknąć się
wychylnik – zarozumialec, przechwałek
wychytać – wylać, złapać wszystko
wychytany – w całości wylapany
wyciecka – wycieczka
wycieckowiec – wycieczkowiec
wycielonka – krowa po ocieleniu
wyciepać – wyrzucić
wyciepany – wyrzucony
wyciepniony – jak wyżej
wyciepnąć – wyrzucić, pozbyć się czegoś przez wyrzucenie

wycinać – przecinać
wycinać – wycinać, nadawać określoną formę lub kształt przez cięcie
wycinek – samiec dzika liczący 2–3 lata
wycinka – wycinanie drzew w lesie
wycionć – wyciąć, uderzyć mocno kogoś (wycion go w kufe)
wyciong – wyciąg narciarski, narzędzie do wyjmowania gwoździ
wyciongac – współuczestnik ręcznego naciągania sukna
wyciongać – wyciągać, wydobywać coś z czegoś, naprężyć coś (wyciongajom druty), pobierać dokument, wyludzać coś od kogoś (wyciongo mu z kiesyni), kraść; śpiewając, wydobywać wysokie dźwięki (piyknje wyrchowom wyciongo)
wyciongać się – prostować kości, przeciągać się
wyciongany – wyciągany
wyciongniony – wyciągnięty, wyjęty
wyciongnąć – wyciągnąć, wyjąć
wyciongnąć nogi – umrzeć
wyciór – wycior
wyciskac – wyciskacz
wyciskarka – wyciskarka
wyciskować – wyrzucać coś, podrzucać do góry
wyciskowany – wyrzucany, podrzucany
wycisnąć – wyrzucić, wyrzucić coś do góry (trza siano wycisnąć na sope)
wyciśniony – wyrzucony
wyciumkać – wyssać
wyciupać – wyrąbać siekierą, zedrzyć (wyciupoł buty)
wyciupany – wyrąbany siekierą, zdarty (buty chet już mo wyciupane)
wyciupować – wyrąbywać siekierą
wyciurcany – wycieknięty strumieniem
wyciurceć – wycieknąć małym strumieniem (mlyko wyciurcało z borni)
wyciurkać – jak wyżej
wyciurkać się – wysusiać się
wyciurkować – wyciekać małym strumieniem
wyciyc – wyciec
wyciyc – wyciekać

wyciycie – wycięcie, otwór w śluzie młyńskiej
wyciynły – ścięty, wycięty, zrąbany, uderzony (wyciynły w kufę)
wyciyracka – wycieraczka
wyciyrac – wycierać
wyciyrac się – wycierać się, rozgadać się
wyciyrany – wycierany
wyciyrak – szmata do wycierania rąk
wycombrzić – wytargać za włosy
wycubić – zapłodnić, dokonać aktu współżycia u ptaków (kohut wycubił kure)
wycubić się – upiąć włosy w kok (wis jak się wycubiła?)
wycubiono – zapłodniona
wycubrzonny – wytargany za włosy lub uszy
wycubrzyć – wytargać za włosy, wytargać za uszy
wycuć – wyczuć, usłyszeć
wycuty – wyczuty
wycuwać – wyczuwać
wycycać – wysssać
wycyckać – wysssać, całkowicie coś wypić, dokonać pełnego udaju, wyciągnąć od kogoś pieniądze (jadwokat wycyckoł go z dutków)
wycyckano – wyszana, nieposiadająca pokarmu w piersiach
wycyckany – pozbawiony pieniędzy, wykorzystany całkowicie
wycyfrować – wyszyć, wytańczyć, ozdobić rzeźbą
wycyfrowany – wyszyty
wycygańić – wycygańić, wyłudzić
wycyganiony – wyłudzony, uzyskany kłamstwem
wycymbrować – zrobić ocembrowanie
wycyniać – wycyniać
wycynowiec – wyczynowiec
wycynowy – wyczynowy
wycynscony – taki, który już otrzymał od rodziców należną część gruntu
wycynścić – dać w spadku należną część gruntu
wycynściować – jak wyżej
wycynściowany – zob. wycynscony

wycyrklować – dobrać dokładnie pod względem czasowym, utrafić we właściwą porę
wycyrklowany – dobrany czasowo, utrafony w porę
wycyrpać – wyczerpać (wycyrpujom wodę ze studni)
wycyrpany – wyczerpany
wycyrpować – wyczerpywać
wycyscony – wyczyszczony
wycyscony do ena – bardzo dokładnie wyczyszczony, skradziony całkowicie
wycyścić – wyczyścić
wycyścić się – wyczyścić się
wycytać – wyliczyć, wypomnieć, przeczytać (wycytał w papiyrak)
wycytany – imiennie wywołany, wypominany
wycytować – wypominać coś komuś, wyliczać coś, czytać coś
wycytowany – wypominany
wyć – wyć, głośno płakać
wyćućkać – wypieścić
wyćućkany – wypieszczony
wyćwicony – wyćwiczony
wyćwicyć – wyćwicyć, nabyć umiejętności, ćwicząc coś
wyćwicyć się – wyćwicyć się
wyćwika – intensywne ćwiczenie, intensywne musztra, ciężka praca (doł im wyćwike)
wyćwike dać – zmęczyć fizycznie, skrzyczeć
wydaćka – wyjście za mąż
wydać – wydać, zdradzić kogoś, doprowadzić do małżeństwa (Hanke wydali za Jaśka)
wydać się – wyjść za mąż, ujrzeć światło (syćkie grzycki się wydały)
wydajać się – zdawać się
wydano – zamężna (Hanka juz wydano)
wydarzić się – szczęśliwie zdarzyć się
wydarzony – taki, który się udał
wydarzyć się – zob. wydarzić się
wydawać – wydawać coś, wydawać kogoś, żenić, zwracać resztę (ze stówki wydoł mi ino grose), dawać komuś jakiś dokument (wydoł mu metryke)

wydawać się – wychodzić za mąż, zdawać się, przypuszczać (wydaje mi się, cokol go widział)

wydawać się po myśli – wydawać się zgodnie z wyobrażeniami, wedle przewidywań (syćko się wydało po myśli)

wydawać się po wóli – jak wyżej

wydawany – wydawany w znaczeniu ogólnopolskim

wydechnione – zdechłe

wydechnoné – pozdychać, wyzdychać

wydek – wytchnienie

wydeptać – zniszczyć chodzeniem, zdeptać, załatwić coś, czyniąc długie starania

wydeptany – zniszczony chodzeniem

wydlubać – wydłubać; zrobić otwór, dłubiąc; wyjąć coś z trudem (wydłubił skałę; wydłubił ostatni gros z kiesyni)

wydlubany – wydłubany w znaczeniu ogólnopolskim

wydlubować – wydłubywać

wydłużyć – wydłużyć

wydmuchowisko – miejsce, gdzie wieją silne wiatry

wydobrzeć – wyzdrowieć

wydobrzony – taki, który wyzdrowiał

wydożyć – wyjąć

wydożyć się – wydożyć się, wydostać się z wnętrza czegoś

wydożyć – wydożyć, wziąć nadmierną zapłatę

wydożyć – dać radę, podołać, potrafić, być w stanie coś zrobić (ledwo wydożył ruszyć)

wydołać – poradzić sobie, sprostać

wydość – wyjąć, wydożyć

wydość się – wyjść skądś

wydośćany – wyjęty, wydośćany

wydotek – wydatek

wydować – oddawać za żonę, wydawać resztę

wydra – zwierzę wydra

wydręć – wyrzeć, wyrwać

wydrzonny – wydrążony

wydrzonny – wydrążyć

wydropać – wydrapać

wydropany – wydrapany

wydrumkać – wygrzmocić (matka wydrumkała go po plecyskak)

wydrwigros – wydrwigrosz

wydrwisko – naigrwanie się

wydrzeć – wyrzeć

wydrzeć się – wyrzeć się

wydrzyźniać się – przedrzeźniać kogoś

wyduchać – wydmuchać, pogasić (kocielny wyduchoł świżycki)

wyduchany – wydmuchany

wyduchować – wydmuchiwać, gasić

wydułdać – wydłubać, wydobyć, wyrzeźbić

wydułdawiony – wydrążony, pusty, wybułdowany

wydukać – przeczytać coś z trudem

wydukany – przeczytany z trudem

wydułdać – wypić

wydułdany – wypity

wyduć – wymyślić

wyduć – wymyślony

wyduć – zbicić (porzondnie go wydućkoł), wybudować coś dużego (wydućkoł strasenom chałupę), wypić

wydućkany – zbity, zbudowany ponad miarę, wypity

wydućzony – nastroszony, zob. nadurzony

wyduć – zadusić wiele istot

wyduć się – udusić się do ostatniego

wyduć – zdobyć coś rzadkiego

wyduć – zrobić podłogę z dyli, położyć dyle (zob. dyle)

wyduć – posiadający ułożone dyle (zob. dyle)

wyduć – wygarbować, wyciągnąć coś od kogoś (wydućbił pore grosy)

wyduć – uzyskany od kogoś drogą podstępnego nalegania

wyduć – zadymiony, okopcony

wyduć – wydućdziczny

wyduć – wydućdziczyć, dać dziedzictwo

wyduć – wydućrębnić coś z całości

wyduć – wydućrębiony

wyduć – wydućzierać sobie gruntu, grunt będący przedmiotem wydućziania

wyduć – wydućzierać

- wydzierzawiony** – wydzierzawiony
- wydzierzyć** – wydzierżyć, wytrzymać
- wydzioraka** – wydzieranie, wydzieranie sobie gruntu
- wydziornik** – człowiek łakomy na cudzą własność
- wydziobrać** – wydziobrać
- wydziozbany** – wydziozbany
- wydzioziacka** – grymasnica, kobieta niezadowolona
- wydzioziąć** – grymasić, wymyślać, robić dziwne rzeczy, przekomarzać się
- wydzioziłać** – wydzioziłać, wydzioziaczać
- wydzioziłać się** – wydzioziaczać się, oddzielać się
- wydzioziarać** – wydzioziarać, zabierać siłą, wyrywać
- wydzioziarać się** – wydzioziarać się, wrywać się, niszczyć się skutkiem używania, drzeć się, krzyczeć
- wydzioziganany** – zmęczony lub sterany noszeniem ciężarów
- wydziozigniony** – podniesiony wyżej
- wydziozignonąć** – dziozignąć, podnieść wyżej
- wydziozignonąć się** – uzyskać lepszą pozycję w życiu, dojść do majątku
- wydfackać** – zbić, spoliczkować
- wydfackany** – spoliczkowany
- wydfarbić** – ubrudzić farbą, zafarbować, uderzyć (wyfarbił go w pysk)
- wydfarbiony** – zafarbowany
- wydfasować** – otrzymać coś
- wydfasowany** – otrzymany
- wydfolować** – zbić tkaninę do sukna, zob. folować
- wydfolowany** – spілsiony
- wydfortzować** – położyć forty
- wydfortzowany** – charakteryzujący się położonymi fortzami
- wydfrejerować** – doprowadzić się do przykrości z powodu ugania się za mężczyznami
- wydfutrować** – wykarmić, wyjeść (syćko wydfutrował z miski)
- wydfutrowany** – wykarmiony, zaopatrzony w prowiant, wyjedzony (gorce wydfutrowany do dna)
- wygdować** – wygdawać coś na kogoś, wypominać coś komuś
- wygdaniać** – wygdęzać, wygdęzać bydło na pastwisko
- wygdaniany** – wygdęzany
- wygdarbiony** – wygdarbowany
- wygdarbować** – wygdarbować, zbić
- wygdarniony** – wygdarnięty
- wygdarnonąć** – wygdarnąć, ostro coś komuś powiedzieć (wygdarnon mu jaze do piynt)
- wygdarnonąć się** – wyjść gromadnie
- wygdarnować** – wygdarniać
- wygdarować** – wycinać w belce gor (zob. gor)
- wygdasnonąć** – wygdasnąć, przestać się palić
- wygdasniiony** – wygdasnięty
- wygdazdować** – dorobić się, stracić gospodarstwo
- wygdib** – taniec
- wygdibować się** – gimnastykować się, robić skręty tułowiem
- wygdibus** – osobnik wygimnastykowany
- wygdinać** – wyginać, nadawać zgięty kształt
- wygdinać się** – zalotnie zginać ciało
- wygdinany** – zginany
- wygdionąć** – wygiąć
- wygdajchować** – wyrównać, wyszpachlować
- wygdajchowany** – wyszpachlowany
- wygdancować** – wygdansować, wyczyścić do połysku
- wygdansowany** – wyczyszczony do połysku
- wygdondać** – wygdondać, dojrzeć, zobaczyć
- wygdondany** – wygdondany
- wygdondek** – małe okienko na poddaszu
- wygdodzić** – wygdodzić, uczynić gładką powierzchnię
- wygdodzony** – wygdodzony, gładki
- wygdodnić się** – odczuwać głód przez pewien czas, zgłodnieć
- wygdodzony** – bardzo głodny
- wygdosować** – wygdosować, obwieszczać
- wygdosić** – wygdosić w znaczeniu ogólnopolskim, obwieścić
- wygdoskać** – wygdoskać
- wygdoskany** – wygdoskany
- wygdosony** – wygdosony

wyglup – głupi żart, głupie, niestosowne zachowanie
wyglupek – określenie osoby zachowującej się niepoważnie
wyglupiać się – stroić głupie żarty, zachowywać się nietypowo
wyglupić się – zachować się głupio, zrobić coś niestosownego
wyгнаć – wypędzić (wygnać go z chałupy), wypędzić bydło na pastwisko, osiągnąć określoną wysokość w czasie budowy (wygnali już pode dach)
wygnany – wypędzony
wygnić – zgnieć całkowicie
wygnity – zgniły
wygoda – wygoda
wygodać – zdradzić tajemnicę, wypowiedzieć
wygodać się – wygadać się, wyrazić poglądy, przez nieostrożność zdradzić tajemnicę
wygodany – wygadany, elokwentny
wygodnie – wygodnie w znaczeniu ogólnopolskim
wygodny – lubiący wygodę
wygodzić – dogodzić
wygodzić się – zrobić sobie przyjemność
wygojzić się – wyzdrowieć po otrzymaniu jakiegś rany
wygojony – taki, którego rana zagoiła się
wygolić – wyciąć całkowicie (las wygolony), ogolić
wygolony – ogolony, ostrzyżony do skóry
wygon – wypędzenie bydła na paszę, miejsce poza wsią, cmentarz
wygonno ulica – polna droga, którą pędzi się bydło na pastwisko
wygorać – wypalić, wygasnąć
wygrabić – dokładnie zgrabić (pięknie wygrabione)
wygrabione – dokładnie zgrabione
wygrabki – kawałki słomy wyrzucane z młockarni
wygrabować – grabiąc, zbierać żdźbła trawy lub słomy
wygrabowiny – zob. wygrabki
wygrać – wygrać

wygramodlać się – wygramolić się, wydobyć się, wydostać się
wygramodlić się – jak wyżej
wygrazować – wygrażać
wygrazować się – odgrażać się
wygrabki – zob. wygrabki
wygrotać się – wydobyć się, wygramolić się
wygrowanka – gra odpustowa
wygruchać – zbić, wygrzmocić
wygruchować – wychodzić gromadnie
wygryzać – gryząc, robić otwór lub wgłębienie; doprowadzać do odejścia kogoś z zajmowanego miejsca czy stanowiska (wygrzyz go z roboty)
wygryzina – coś ostatniego, rzecz poślednia, osobnik słabowity
wygryziony – zrobiony, gryząc; wyrzucony podstępnie
wygryzki – resztki siana niedojedzone przez bydło
wygryż – wygrzyż
wygrzebać się – wygrzebać się, wydostać się z opresji
wygrzebany – wydobyty w toku grzebania
wygrzoć – wygrzać
wygrzoć się – wygrzać się
wygrzoty – wygrzany
wyguzdrać się – wyguzdrać się
wygwarzić – wypowiedzieć
wygwarzić się – wypowiedzieć się, wysłowić się, wymówić się
wygwarzować – wypowiadać
wygwarzować się – wypowiadać się, wymawiać się
wygwizd – miejsce silnie nawietrzone
wygwizd wiatra – świst wiatru
wygwizdany – wygwizdany w znaczeniu ogólnopolskim
wygoworka – pogawędka
wygoworny – wygadany
wygoworzać – zob. wygwarzować
wygoworzać się – zob. wygwarzować się
wyhaftować – wyhaftować, pobrudzić wymiotami
wyhaftowany – wyhaftowany w znaczeniu ogólnopolskim

wyharatać – zniszczyć coś, stłuc coś, wykonać coś z użyciem dużej siły
wyharatany – zniszczony, wyrwany brutalnie
wyharindować – wydzierżawić
wyheblować – wygładzić przy pomocy hebla
wyheblowany – wygładzony przy pomocy hebla
wyhipek – wyskok, podskok
wyhipkać się – wyskakać się
wyhipkować – wyskakiwać
wyhipnąć – wyskoczyć
wyhodni – wschodni
wyhodno – pieśń śpiewana podczas wychodzenia panny młodej z domu rodzicielskiego
wyhodny – określenie dobrze chodzącego konia
wyhodowy – wschodni
wyhodzić – wychodzić, uzyskać efekt po dłuższym chodzeniu celem załatwienia czegoś
wyhód – wyjście, wschód
wyhulać się – wybawić się na zabawie tanecznej, wytańczyć się
wyhulany – wybawiony, wytańczony
wyhylić się – wychylić się
wyhyrnica – kobieta zarozumiała, kobieta strojnie i bogato ubrana
wyhyrnie – wyniośle, zarozumiale
wyhyrnik – przechwalca, zarozumialec
wyhyrny – zarozumiała, zadufany
wyyskać – wyyskać, wybrać pasożyty z włosów
wyyskać się – wybrać sobie pasożyty z włosów
wyyskany – pozbawiony pasożytów z włosów
wyysiścić się – ziścić się, sprawdzić się
wyjacka – jakieś urządzenie, które czyni dużo hałasu, syrena strażacka
wyjarzić się – wypalić się
wyjawić – zdradzić kogoś, wydać kogoś, ujawnić kogoś
wyjawić się – ujawnić się
wyjawiony – zdradzony, ujawniony

wyjawować – zdradzać kogoś, ujawniać kogoś
wyjeć – wyć
wyjec – określenie osoby często płaczącej
wyjechać – wyjechać gdzieś, wyjechać skądś, wydostać się (wyjechał z fosy)
wyjechać z gambom – skrzyżować kogoś, zbesztać
wyjechać z pyskiem – jak wyżej
wyjednać – wyjednać, ustalić warunki w trakcie targowania się
wyjednować – wyjednywać, ustalać korzystną cenę
wyjeś – wyjeść
wyjmać – wyjmować
wyjnąć – przybrać określony obrót, dać jakiś wynik
wyjnąć na dziada – zubożeć, stać się biedakiem
wyjnąć na jedno – dać ten sam wynik
wyjocka – kobieta często płacząca
wyjodac – wyjadacz, człowiek obrotny
wyjok – mężczyzna często płaczący
wyjonć – wyjąć
wyjonkać – wyjąkać
wyjorzić – wypaść skądś, wybiec skądś (wyjorzył z chałupy bo się boł bitki), rozjaśnić
wyjozd – wyjazd
wyjscać – wysikać
wyjscać się – oddać moc, wysikać się
wyjscany – wysikany
wyjs – wyjść, minąć, przejść, przytrafić się
wyjsć na dziada – zob. wyjnąć na dziada
wyjsć na swoje – osiągnąć rezultat bez strat
wyjsć na wierek – okazać się (wysło na wierek, co on był zbójnikiem)
wyjazd – wyjeżdżać
wyjrzeć – wyjrzeć
wyka – roślina zielna wyka
wykackać – zużyć coś małymi porcjami
wykackać się – wyjść bardzo powoli
wykcmarzić – zużyć coś bez należytej oszczędności (syćko jedzynie wykacmarzone)
wykalkulować – rozważając, dojsć do wniosku

wykalkulowany – zdecydowany po namyśle
wykantrzyć – pozabijać, wyniszczyć, wytępić (wykantrzyć trza syćkie muchy)
wykańcować – wykańczać
wykap – krawędź strzechy
wykapać – wyciec, kąpiąc kroplami, wymrzeć (owiecki wykapały)
wykapany – identyczny, bardzo podobny
wykapkać – wykapać małymi kroplami
wykapować – wykapywać, wyciekać kroplami, odkryć coś
wykarcować – wykarczować
wykarcowany – wykarczowany
wykaśleć się – wykaślać się
wykaślować – wykasływać
wykaraskać – wyjść, wyzdrowieć, wyjść z opresji
wykaraskać się – wydostać się
wykazować się – przechwalać się, chełpić się
wykichać się – zakończyć kichanie, zlekceważyć coś (wykichom się na niego)
wykickać – wychlapać
wykickować – wychłapywać
wykiemiony – wychłapany
wykiemioné – zob. wykickać
wykidać – wyrzucić, odrzucić (wykidoł drózke), wyrzucić obornik
wykidany – wyrzucony
wykidować – wyrzucać, odrzucać
wykidowany – wyrzucany
wykieltować – roztrwonić
wykieltowany – roztrwoniony
wykiemkować – puścić kielki
wykiemrować – obrać kierunek, nadać kierunek
wykiemrowany – skierowany
wykiempieć – wykiempieć, wyciec z naczynia pod wpływem wrzenia
wykiemprować – wyrzucić ładunek z wywrotki, wyrzucić pojazd w czasie jazdy
wykiemprowany – wywrotkowy; taki, który wypadł z wywrotki
wykiemsić – zakończyć proces kisenia
wykiemsić się – ukiećsić się
wykiemsoné – ukiećsić

wykiemtować – umrzeć; pokiećtować wszystko, co było do zrobienia (wykiemtował okna)
wykiemwać – oszukać
wykiemwany – oszukany
wykiemłaćnie – elegancko, wytwornie
wykiemłaćny – wytworny, elegancki
wykiemlepać – klepiąc, rozplaszczyc coś; naostrzyć kosę
wykiemlepano kosa – naostrzona kosa
wykiemlinać – obrzucać przekleństwami
wykiemloné – skłać, wykłać
wykiemlucony – wyklucony
wykiemlucyć – wykluć
wykiemluć – wykluć w znaczeniu ogólnopolskim
wykiemluć się – wykluć się
wykiemluty – wykłuty; taki, który wydobył się ze skorupki jajka
wykiemluwać się – wykluwać się w znaczeniu ogólnopolskim
wykiemlynsoné – stracić opuchliznę
wykiemlynsoniony – pozbawiony opuchlizny
wykiemładać – kłaść zboże lub siano do stodoły, kłaść coś na górę
wykiemładać karty – wróżyć z kart
wykiemładać się – leżakować (wyłożył się do słonka), odpoczywać, leżąc
wykiemładany – wykładany w znaczeniu ogólnopolskim
wykiemładny – składny, przystojny, elegancji, dobrze wyglądający
wykiemładowacka – kobieta wróżąca z kart
wykiemładowac – osobnik wróżący z kart
wykiemładowoc – jak wyżej
wykiemłać – wyłożyć
wykiemłod – wykład
wykiemłótnica – kłótnica
wykiemłótnik – kłótnik
wykiemkocić się – okiećcić się, wybrać się po dłuższym przygotowaniu, skończyć coś po zbyt długim czasie
wykiemłoc – zakrzywiony szpikulec używany do czyszczenia fajki
wykiemłotać – wykiemłotać, osiągnąć cel w wyniku częstych wizyt
wykiemłować – oszukać
wykiemłowany – oszukany

wykopać – wykąpać
wykopać się – wykąpać się
wykompany – wykąpany
wykończony – wykończony
wykończyć – wykończyć, doprowadzić do końca
wykończyć się – wykończyć się
wykopać – wykopać; kopiąc, wydobyć coś
wykopany – wydobyty podczas kopania, wyrzucony kopniakami, wyrzucony brutalnie
wykopować – wykopywać
wykopyrtać – przewrócić
wykopyrtniony – wywrócony
wykopyrtnon – wywrócić
wykopyrtnon się – wywrócić się, umrzeć (już się wykopyrtnon na dobre)
wykorcować – wykarczować
wykorcowany – wykarczowany
wykorkować – umrzeć
wykosić – wykosić, skosić
wykosony – skoszony
wykosmacić – zużyć materiał, doprowadzając do przetarcia nitki
wykostować się – dużo wydatkować, ponieść duże wydatki
wykostowany – taki, który poniósł duże wydatki
wykoślawić – zdeformować buty, wadliwie chodząc; wykrzywić nogę
wykoślawiony – zdeformowany podczas chodzenia
wykotulać – wytoczyć
wykozać się – wykazać się
wykozany – wykazany
wykpić się – wykpić się
wykradziony – ukradziony, wydostany spod zamknięcia
wykrajować – wykrajając, wycinać coś (wykrajujom grule)
wykraść – ukraść wszystko, co było do wzięcia
wykraść się – uciec z pułapki, wydostać się spod zamknięcia
wykrocać – wykraczać
wybrochmolić – wybrochmalić
wybrochmolony – wybrochmalony

wykrocić – wykarczować, wykorzenieć, skończyć (cas się wykrociył)
wykrodać – wykradać
wykrodać się – wykradać się, wydostawać się spod zamknięcia
wykrodany – wykradany
wykrodkiem – ukradkiem, potajemnie
wykrojany – wykrojony
wykrojić – wyciąć, krojąc; wykroić
wykronecać – wykręcać, skręcać, wyżymać, przekręcać nazwisko lub nazwę
wykronecać się – wykręcać się, nie mówić prawdy, wymigiwać się
wykroncany – wykręcany, wydostawany przez wykręcanie
wykrot – drzewo wywrócone z korzeniami
wykrować – wykrawać
wykrowany – wykrawany
wykrowek – wykrawek
wykrowuś – ekspresywnie o wykrawku
wykrocić – skrócić, wyłamać
wykrocić się – skrócić się
wykrocony – skrócony
wykrusony – wykruszony
wykruszyć – wykruszyć, zgubić przez ptaka pióra
wykruszyć się – wykruszyć się
wykryncać – dokonywać skrętu
wykryncać się – pokrętnie się tłumaczyć
wykryncany – skręcany
wykrynąć – wykręcić, zmienić sens wypowiedzi
wykrynąć się – uniknąć odpowiedzialności (w sondzie się wykrynciył)
wykryncony – wykręcony
wykryncorka – ręczna wyżymaczka
wykrynt – wykret, wymówka
wykryntac – krętacz, osobnik zmieniający zdanie
wykryntas – znak paragrafu
wykrzesać – uformować lub obrobić drzewo siekierą
wykrzesany – uformowany przez obróbkę siekierą
wykrzicany – wypowiedziany krzycząc, potajany

wykrzycieć – złać, skrzyczeć; krzyząc, zdradzić jakąś tajemnicę (wykrzycoł we złości)
wykrzikować – wykrzykiwać
wykrziwiać – osoba ukazująca grymas na twarzy
wykrziwiać – wykrzywiać
wykrziwiać się – krzywić twarz, robić grymas na twarzy skierowany do innej osoby
wykrziwić – wykrzywić
wykrzywić się – skrzywić się
wykrzywiony – skrzywiony, zdeformowany
wykrzyźwiany – otrzeźwiał
wykrzyźwieć – wytrzeźwieć
wykuć – wykuć, zrobić okucie i założyć do wozu, nauczyć się na pamięć
wy kudlić – wyszarpać za włosy
wykukać – przepowiedzieć (kukułka mi wykukała), dojrzeć coś ukradkiem
wykukany – ukradkiem dostrzeżony
wykuknonć – zerknąć
wykukować – osobnik zerkający ukradkiem
wykukować – zerkać, wyglądać ukradkiem
wy kulcykować – założyć wszystkim metalowe znaczkę do uszu
wy kulcykować się – założyć wyzywające kolczyki
wy kulcykowano – określenie kobiety, która założyła wyzywające kolczyki
wy kupony – nabyty, kupiony
wy kupycyć – kupić coś, nabyć coś na jarmarku (wykupił fajnego konia)
wy kupić się – w czasie zabawy dawać jakiś fant
wy kurować – wyleczyć
wy kurować się – wyleczyć się
wy kurowany – wyleczony
wy kurzić – wypalić (wykurzył packę sportów), wyrzucić (wykurzył go z chałupy), wypłoszyć dymem (wykurzył lisa z nory)
wy kurzony – wypalony, przepłoszony dymem
wy kurzować – wypalać, wyrzucać (wykurzujom lisa z nory)

wy kusać – odbierać podstępem, otrzymywać pod wpływem pochlebstw
wy kusić – wymusić, otrzymać pod wpływem pochlebstw, próśb, nalegania
wy kutać – wyszperać, wyszukać
wy kutany – wyszperany, odszukany
wy kuty – uformowany przez wykucie, podkuty
wy kuwać – formować, kując (wykuwo kose)
wy kwasić – doszczętnie zabić
wy kwitniony – przekwitły
wy kwitnonć – przekwitnąć
wy kwolać – wychwalać
wy kwolany – wychwalany
wy latować – wylać, wypadać, wybiegać
wy leciany – taki, który wypadł
wy lecieć – wylecieć, wzbic się na pewną wysokość, wypaść (wyleciały mu dutki z kiesyni)
wy lekować się – wyleczyć się
wy lezany – wyleżany
wy lezeć – wyleżeć, wygnieść poprzez leżenie
wy leziony – taki, któremu wypadły włosy, kiepsko wyglądający (po tyj chorości taki je wyleziony)
wy lezisko – zagłębienie, gdzie śnieg zalega i powoli topi się
wy licony – policzony, dokładnie określony pod względem liczebności
wy licycyć – wyliczyć, porachować
wy licycyć się – wyliczyć się
wy lizacz – zjeść, liżąc; zebrać resztkę przez lizanie
wy lizacz się – wyjść z choroby, ozdrowieć
wy lizany – określenie osobnika o gładko zaczesanej fryzurze; taki, z którego usunięte zostały resztkę przez lizanie
wy lizować – wylizywać
wy loć – wylać
wy loć się – wylać się
wy lot – otwór wylotowy
wy loty – wylany
wy lotek – zob. wylot
wy lycony – wyleczony

wylycyć – wyleczyć
wylycyć się – wyleczyć się
wylygować się – wylegiwać się
wylyngać się – wylegać się
wylynić się – zmienić uwłosienie (liska w grudniu już wylyniono)
wylyniony – o zmienionym futrze
wylywać – wylewać, opróżniać naczynie zawierające płyn
wylywać zole – skarżyć się
wylywać zółć – jak wyżej
wylywany – wylewany
wylyżć – wyleźć, wyjść
wyłącnieć – wygłodzić, mieć zapadnięty brzuch (boki) skutkiem wygłodzenia
wyłąjnić się – wydalić łajno
wyłapać – wyłapać, złapać większą liczbę osobników
wyłapany – wyłapany w znaczeniu ogólnopolskim
wyłaż – wyjście do stodoły, wyjście na szope, otwór umożliwiający wyjście na strych
wyłażyć – wychodzić
wyłamać – wyłamać
wyłomany – wyłamany
wyłomisko – wyłom, miejsce po lesie wyłamanym przez wiatr
wyłoncnik – wyłącznik
wyłoncony – wyłączony
wyłoncyć – wyłączyć
wyłotać – zbić, stłuc kogoś (wyłotali go na weselu), zreperować ubranie, przyszywając w kilku miejscach łąty
wyłotany – zbity
wyłoz – zob. wyłaż
wyłożyć – wyłożyć, zrobić wykładkę
wyłupiaty – wylupiasty
wylupić – okorować, wyrwać coś, zbić
wylupiony – okorowany, wydłubany
wylupkać – zbić
wylupkać się – pobić się
wylupkany – zbity
wyłuscony – wytłumaczony, wyluszczony
wyłusecyć – wyluszczyć, wytłumaczyć
wyłysiany – łysy
wyłysieć – wyłysieć w znaczeniu ogólnopolskim

wymacać – wymacać, poczuć dotykiem, wyszukać dotykiem
wymacany – wyszukany dotykiem
wymaglować – wygładzić, używając ręcznej maglownicy, wymęczyć podczas odpytywania
wymaglowany – wymaglowany, wymęczony
wymalować – wymalować, pokryć farbą, uderzyć (wymalował go w pysk)
wymalować się – wymalować się
wymalowany – namalowany, umalowany
wymanić – coś wymyśleć
wymaniony – wymyślony
wymarasić – wybrudzić, wygnieść, zbić, pozbawiając życia
wymarasić się – wybrudzić się
wymarasony – zbrudzony, zabity
wymarnić – doprowadzić do zniszczenia, doprowadzić do śmierci zwierząt (to baca, co ino potrefi owiecki wymarnić), wyniszczyć
wymarniony – wyniszczony
wymarzniony – zmarznięty
wymarzonć – wymarznąć
wymascony – ubrudzony, wytłuszczony, zbity
wymasierować – wymaszerować
wymaścić – ubrudzić, wytłuścić, wybić, uderzyć (wymaścił go w kufe)
wymeblować – umeblować
wymedytować – wymyślić
wymedytowany – wymyślony
wymiarkować – domyślić się, pojąć
wymiarkowany – przypuszczalny
wymiatać – wyrzucać (wymietli syćkik z karcmy), wyczyścić przewody z sadzy (trza wymiatać komin i piec)
wymie – wymię
wymieciony – wyczyszczony z sadzy, oczyszczony przez zamiatanie
wymigać się – sprytnie czegoś uniknąć
wymigowac – określenie osobnika unikającego jakiegoś trudu
wymigowacka – określenie kobiety unikającej jakiegoś trudu
wymigować się – wymigiwać się

wymioncko – wymię, wymię owcy, nie-
wielkie wymię
wymionć – wymiąć
wymiondlić – wymiędlić
wymiškować – wykastrować
wymiškowany – wykastrowany
wymitwać – wywinąć, wywikłać
wymitwać się – wywinąć się, wyswobo-
dzić się
wymiyndlić – zob. wymiondlić
wymiyniać – zamieniać
wymiyniać się – zamieniać się
wymiyniany – podlegający wymianie
wymiynić – dokonać wymiany, dokonać
zamiany
wymiyrzać – wymierzyć, dokonać pomiaru
wymiyrzany – wymierzony
wymiyrzować – dokonywać pomiaru
wymiysać – wymieszać
wymiysany – wymieszany
wymiys – wymiesć
wymlócić – dokonać omłotu, zbić
wymlócony – taki, który poddany był
młócce
wymocek – wymocek, źle wyglądający
(nie chłop, ba wymocek)
wymocony – wymocony
wymocyć – wymoczyć, potrzymać w pły-
nie
wymocyć się – wymoczyć się
wymodlić – uprosić coś modlitwą
wymodliwać – wypraszać, modląc się
wymodlony – uzyskany dzięki modlitwie,
wyproszony modlitwą
wymogać – wymagać
wymogany – wymagany
wymojić – ozdobić specjalnym przybra-
niem
wymojony – ozdobiony specjalnym przy-
braniem
wymokniony – wymocony
wymoknąć – zmoknąć (wymoknąć na
dysku), nasiąknąć wodą przez dłuższe
moczenie (lyn wymoknąć)
wymordować – zmęczyć bardzo
wymordowany – wyzbyty z sił, zmęczony
pracą, wyczerpany chorobą

wymorzyć się – wycierpieć biedę, wycier-
pieć głód
wymotać – uwolnić, wysupłać
wymotać się – uwolnić się, uwolnić się od
kogoś natrętnego, wyjść z opresji
wymotany – uwolniony z opresji
wymowiać się – wykręcać się, odmawiać
wymówić – uprzedzić o czymś, zastrzec
sobie coś
wymówić się – wykręcić się, odmówić,
usprawiedliwić się
wymówiony – usprawiedliwiony
wymrawić – pozabijać wszystkich
wymrawić się – pozabijać się wzajemnie
wymrzeć – wymrzeć
wymrozek – suchy i silny mróz
wymrozić – zniszczyć pod wpływem mro-
zu, zabić niską temperaturą
wymrozić się – zmarznąć podczas mrozu
wymskniony – taki, który się wymknął,
taki, który wypadł z ręki
wymsknąć się – wymknąć się
wymulisko – rów wyżłobiony przez wodę
wymulony – wyżłobiony przez wodę
wymurować – wymurować; murując, po-
stawić mur lub budynek
wymurowany – wymurowany w znacze-
niu ogólnopolskim
wymusać – wymuszać
wymusić – wymusić, zmusić
wymusony – wymuszony
wymusować – zob. wymusać
wymuštrować – wyćwiczyć
wymuštrowany – wyćwiczony
wymyć – wymyć, wyżłobić przez wodę
wymyć się – umyć się
wymydlić – zużyć mydło
wymynczyć – wymęczyć
wymyrdkać – cwaniacko oszukać kogoś
wymyrdkany – oszukany, wprowadzony
w błąd
wymysła – dziwne pomysły, dziwactwa
wymyślać – wymyślać, złorzeczyć, ubli-
żać komuś, wyprawiać fanaberie
wymyślanie – wymysły, obelgi
wymyślany – krzyczany, łajany, będący
rezultatem namysłu

wymyśleć – wymyśleć w znaczeniu ogólnopolskim
wymyślny – wymyślny, grymaśny
wymyty – umyty, wyżłobiony przez wodę
wymywać – podmywać, żłobić przez wodę
wymywany – żłobiony wodą
wynadać – zwymyślać, skrzyczeć, używając wyzwisk
wynadawać – jak wyżej
wynadgroda – wynagrodzenie, nagroda
wynadgrodzić – wynagrodzić, dać nagrodę, dać zasłużoną zapłatę
wynadgrodzony – wynagrodzony
wynajdować – wynajdywać
wynajonć – wynająć
wynajnty – wynajęty
wynch – węch
wyndka – wędka
wyndlina – wędlina
wyndrować – wędrować
wyndrowiec – wędrowiec, dziad wędrowny, czarownik
wyndrowny – jak wyżej
wyndzarnio – wędzarnia, półka w szafasie pod sufitem, na której wędzi się oscypki
wyndzić – wędzić
wyndzić się – siedzieć w dymie, niedojadać
wyndzidło – wędzidło
wyndzonka – wędzonka
wyndzony – wędzony
wyngiel – węgiel, zob. wongiel
wyngielnica – narzędzie stolarsko-ciesielskie do wyznaczania kąta prostego
wyngiel – węgiel, narożnik budynku, narożnik w pomieszczeniu
wyngiel krzyzowy – układ konstrukcyjny cechujący się tym, że płazy jednej ściany stanowią ciągłość płaz ściany drugiej
wyngiel narożny – konstrukcja zrębowa, w której płazy stykających się ścian są połączone za pomocą ciesielskich zamków
Wyngier – Węgiel
wyngierski – zob. uherski
wynglić się – zwęgląć się, spalać się

wynglownica – zob. wyngielnica
wyniechać – zaniechać, opuszczać
wyniechany – zaniechany
wyniechować – zob. wyniechać
wyniscony – wyniszczony
wynisycić – wyniszczyć
wyniś – wynieść
wyniś się – wynieść się, pójść sobie precz
wynocha – precz
wynojnąć – wynaleźć, wyszukać
wynosić – wynosić, wykładać kartę w grze, układać lub przenosić coś wyżej
wynosić się – opuszczać jakieś miejsce, chęłpić się, chwalić się
wynosony – wynoszony, noszony przez długi czas
wynusyć – węszyć
wynść – wyjść
wyntel – wentyl
wynuftać – wyszukać, wyszperać
wynuftany – wyszukany, wyszperany
wynuktać – zob. wynuftać
wynuktany – zob. wynuftany
wynurac – wywęszyć, znaleźć
wynurany – wywieszony, znaleziony
wynwóz – wawóz, droga polna pomiędzy stromymi brzegami
wynzel – węzeł, zawiniątko, toból
wynzelek – supelek, tobolek
wynzownica – węzownica
wynźlisko – duży węzeł, toból
wyńście – wyjście, wschód słońca
wyńść – wyjść, minąć, przejść
wyńść na dobre – okazać się pożytecznym
wyńść na użytek – wyjść na zdrowie
wyobacować się – korzystnie się zmienić, przytyć
wyobacowany – zmieniony korzystnie pod względem fizycznego wyglądu
wyobkładać – obłożyć coś dokładnie
wyobkładany – obłożony
wyobracać – wybić (wyobracoł go palicom), wykochać (wyobracoł jom na sianie)
wyobracać się – obrócić się kilkakrotnie
wyobracany – obrócony całkowicie, zbity dotkliwie
wyobuć – zdjąć obuwie

wyobuć się – zdjąć sobie obuwie
wyobuty – bez butów
wyonaczyć – dokonać czegoś z trudem, zrobić coś z trudem, uszykować coś z trudem (jakosik te sprzynta wyonaczył), zrobić komuś jakąś szkodę lub wyrządzić przykrość (wyonaczyli go dokumyntnie), wytłamsić, rozsypać coś
wyonacony – wytłamszony, zrobiony z trudem, oszukany
wyorać – wyorać; orząc, wydobyć coś
wyorany – wydobyty podczas orki
wyospadować się – porozpadać się
wyospatrować się – porozglądać się
wyospowiadać – porozpowiadać, poogłaszać
wyotwiyrać – pootwierać, pozostawić pomieszczenie niezamknięte (chałupa była wyotwiyrano)
wyotwiyrany – niezamknięty
wyozbiyrać – porozbierać
wyozbiyrać się – porozbierać się
wyozbiyrany – rozebrany
wyozprawiać – opowiedzieć wiele
wyozrucac – porozrzucac (klocki wyozrucac po izbie)
wyozrucany – porozrzucany
wyoztrzepować – poroztrzepywać, porozrzucac (syćko siano wyoztrzepowac)
wyozdziyrać – porozdzierać
wyozdziyrany – porozdzierany
wyónacony – zbity, wykorzystany
wyónacyć – sporządzić, dać radę zrobić, zbic, wykorzystac
wypadniony – taki, który wypadł
wypadnonć – wypaść
wypadować – wypadać
wyparadzić – przyozdobic wszystko
wyparadzić się – wystroic się, zakonczyc paradowanie w czymś (juz jeś się doś wyparadziył w tyk portkak)
wyparadzony – wystrojony
wyparować – zniknac
wyparzić – nagle wybiec (wyparziył jako goły z pokrzywy), wyparzyć, sparzyć wrzątkiem (gorcki wyparzone)
wyparzony – odkażony wrzątkiem

wypasiony – tęgi, dobrze wygląający
wypaść – wypaść, zakonczyc wypas, doprowadzić do wygryzienia trawy przez bydłę (wypoś mu miedze)
wypatroszyć – wypatroszyć, wyjąć wnętrzości
wypatrzyć – wypatrzyć, dostrzec
wypatrzić – jak wyżej
wypatrzony – wybrany, upatrzony
wypatrzować – wyglądac, wypatrywac
wypatrzowany – wypatrywany
wypatrzyć – zob. wypatrzyć
wypchać – wypchać, wypelnic coś czymś
wypchany – wypchany w znaczeniu ogólnopolskim
wypedziany – powiedziany
wypedzić – wypowiedzieć, wymowic
wypić – wypić, napić się alkoholu
wypiekanieć – ciastko weselne
wypieprzac – uciekac, wyrzucac
wypieprzić – wyrzucic, uciec
wypieprzony – wyrzucony
wypionć – wypiac, odlaczyc
wypionć dupe – caklowicie zlekcewazyć
wypionć rić – jak wyżej
wypionć się – jak wyżej
wypierzyć się – dorosnac, dojrzeć
wypis – wypis, cyrograf
wypitka – pijatka
wypitwać – wypatroszyć, odciac coś niezbyt ostrym nożem
wypitwany – wypatroszony
wypity – wypity, podchmielony, pijany
wypiyrzeć się – porosnac piórami
wypiyrzony – posiadający pióra
wypleć – wyplewić
wyplekać – wykarmic pierśią
wyplety – wyplewiony
wyplewić – zob. wypleć
wyplewiony – wyplewiony w znaczeniu ogólnopolskim
wyplontać się – wyplatać się
wypluty – wypluty w znaczeniu ogólnopolskim
wypluwać – wypluwać w znaczeniu ogólnopolskim
wypluwany – wypluwany

wypłynić – wypłenić, wyniszczyć
wypłynić się – wyrodzić się
wypłyniony – wyniszczony, wyrodzony
wypłyść – wypłeść
wypłyść się – wypłeść się, upleść włosy
wypłacić – wypłacić, dokonać wypłaty, dać uzgodnioną zapłatę, odpłacić się, dokonać samemu zadość uczynienia, zemścić się (wypłacił mu za syćkie krzywdy)
wypłacić się – uregulować należności względem kogoś, pozbyć się długu
wypłacony – wypłacony, taki, który otrzymał należną zapłatę
wypłata – należność, wynagrodzenie, pensja
wypławić się – wykąpać się
wypławiony – wykąpany
wypłacać – wypłacać, regulować zapłatę, spłacać, w przenośni zbić kogoś lub niewłaściwie się odwdzińczyć
wypłacać się – regulować zobowiązanie finansowe, w przenośni bić się
wyplocany – wypłacany
wypłoszyć – wypłoszyć
wypłot – zob. wypłata
wypłukać – wypłukać, wymyć (woda wypłukała)
wypłukany – wypłukany, wymyty (skała wypłukano)
wypłukować – wypłukiwać
wypłynonąć – wypłynąć
wypocić się – mocno spocić się
wypocony – mocno spocony
wypod – wypad
wypodać – coś, co należy uczynić, co wypada zrobić
wypodek – wypadek
wypogodzać się – wypogadzać się
wypogodzić się – rozpogodzić się
wypogodzony – pogodny, rozpogodzony
wypolić – wypalić (wypolił syćko drzewo), wyskoczyć, oddać strzał (wypolił do żwyrza)
wypolić się – wypalić się, przestać się palić (w piecu się wypaluje)
wypolony – wypalony, spopielaty, spalony
wypol – wypał, wystrzał

wypominki – modlitwa w kościele za dusze zmarłych
wypomoga – pomoc, wspomnienie
wypondzać – wypędzać
wyponiewierać się – mieć za sobą trudne życie, tułaczkę (wyponiewieroł się we świecie)
wyporek – skóra jagnięca o skręconym włosie, używana do obramowania kożuchów i serdaków
wyporować – dobrać odpowiednią parę
wyportkować – zob. wymyrdkać
wyportkowany – oszukany
wyporzondzić – uprzętać
wyporzondzony – uprzętnięty
wyposadzić – wygnać, wydalić, pozbawić
wyposcony – wyposzczony
wypościć się – pościć przez dłuższy czas, przez dłuższy czas głodować
wypowiedzieć – zerwać umowę
wypowiedzieć się – mieć możliwość wyrażenia swoich myśli poprzez wypowiedź
wyozapiyrać – pozamykać wszystko
wyozapiyrać się – pozamykać dokładnie pomieszczenie, w którym się znajdujemy
wyoziyrać – wypatrzeć
wyozycalnio – wypożyczalnia
wyprać – wyrzucić (wyprać z chałupy), wykonać pranie (wyprała kosule)
wyprany – wyprany, wyrzucony
wyprahać – wyprzęgać
wyprawa – posąg, wygarbowanie
wyprawić – wygarbować
wyprawić się – wydalić łożysko po ociełeniu (Winocha się wyprawiyla), wybrać się
wyprawiony – wyekspediowany, wydalony
wyprawocić – wyprocesować, wygrać proces
wypruć się – wypruć się
wyprorokować – przepowiedzieć
wyprorokowany – przepowiedziany
wyprossać – prostować, naprostowywać, odtwarzać granicę pola, zwiększać tempo marszu
wyprossać się – prostować się
wyproscany – prostowany

wyproszony – wyprostowany
wyprościć – wyprostować, naprostować, zbić (wyprościł go)
wyprościć się – wyprostować się
wyprógować – wypróbować
wyprógować się – sprawdzić swoje możliwości
wyprógowany – wypróbowany, sprawdzony
wypróżnić – opróżnić
wypróżnić się – załatwić potrzebę fizjologiczną, załatwić się
wypróżniony – opróżniony
wypruć – wydobyć coś poprzez prucie
wypruty – wyjęty podczas prucia, pozbawiony wnętrzości
wyprzedać – sprzedać
wyprzedany – sprzedany
wyprzedawać – sprzedawać wszystko do końca
wyprzelynkać się – wystraszyć się (owce się wyprzelynkały)
wyprzonc – wyprząc
wyprzongać – wyprzęgać
wyprzongniony – wyprzęgnięty
wyprzongnonć – wyprzęgnąć
wyprzontać – posprzątać
wyprzontany – posprzątaný
wyprzódki – pierszeństwo
wypsknonć się – wymknąć się, wypaść z ręki
wypsónonć – wytrysnąć
wypuckać – zbić (wypuckała go po grzbiecie)
wypuckany – zbity
wypucować – wypucować, wyczyścić do połysku, zjeść (do cna wypucował)
wypucowany – wyczyszczony, zjedzony bez reszty
wypucony – wybrzuszony
wypucyć – wygnieść, wykonać jakąś ciężką czynność (wypucył skałę na brzyzek)
wypuknonć – wybuchnąć
wypukniony – wybrzuszony z pęknięciem
wypuscać – wypuszczać
wypuscany – wypuszczany

wypuscony – wypuszczony
wypuscować – zob. wypuscać
wypust – okap szafasu, kawałek belki wystającej poza ścianę
wypustek – jak wyżej
wypustka – jak wyżej
wypuścić – wypuścić w znaczeniu ogólnopolskim
wypyndzić – wypędzić
wypyndzony – wypędzony
wypyrzić – wysledzić
wypyskować – wykrzyzczyć coś w złości
wypyskować się – wykrzyzczyć się; krzycząc, dać upust złości
wypytać – odpytać, przepytać
wypytać się – dowiedzieć się, pytając
wypywany – odpytany, przepytany
wypytowac – osobnik pytający, śledczy, starosta weselny
wypytować – wypytywać
wypytować się – wypytywać się
wypytowany – wypytywany
wypytowiny – przemowa starosty weselnego do młodej pary i rodziców przed wyjazdem do ślubu
wypytowoc – zob. wypytowac
wyrabijok – zabijaka, awanturник
wyrajbać – wykonać pracę rajbowania (zob. rajbać), wyszorować
wyrajbany – wyszorowany
wyrajbować – zob. wyrajbać
wyranda – weranda
wyratować – uratować
wyratowany – uratowany
wyrazić – potrącić coś z należności
wyraźny – dobrze widoczny, dobrze się czujący
wyrbować – werbować, szukać ochotników do służby wojskowej
wyrbowany – werbowany, namawiany do wstąpienia do wojska
wyrbownik – osobnik werbujący
wyrce – wyrko, prymitywne łóżko
wyrceć – warczeć, terkotać (motor wyrcey), gderać (baba rada wyrcey)
wyrcontko – niewielkie łóżeczko drewniane

wyrucła – kądziel, kobieta dużo mówiąca
wyrecko – zob. wyrce
wyredykać się – wyjść na halę z owcami, w języku potocznym także wyjść po dłuższym szykowaniu się
wyrek – prymitywne łóżko zbite z desek, siennik, barłóg do spania
wyrembisko – zrąb
wyrko – zob. wyrek, zob. wyrce
wyro – jak wyżej
wyrobiać – wyrabiać, produkować, drążyć, pracować najemnie, dokazywać
wyrobiać się – wycierać się (ośka się wyrobiła), nadązać (wyrobio się w robocie), nabierać umiejętności (krótki czas i już się wyrobił), dokonywać się (Bóg broní, co się teraz wyrobio na tym świecie)
wyrobiany – wyrabiany
wyrobić – wypracować (wyrobił ryntę), nadążyć z czymś, przygotować ziemię do uprawy
wyrobić się – zdarzyć się, dokonać się, zdążyć na czas z wykonaniem pracy
wyrobiony – wypracowany, zniszczony pracą
wyrobisko – miejsce po eksploatacji kamienia lub piasku, pole po wykarczowanym lesie
wyrobnica – kobieta wynajmująca się do pracy fizycznej
wyrobnik – bezrolny osobnik wynajmujący się do pracy u gospodarza
wyrocnio – wyrocznia
wyroda – osobnik, który się wyrodził, osobnik, który cechami charakteru i zachowaniem nie przystoi do innych
wyrodek – jak wyżej
wyrodnik – jak wyżej
wyrodny – taki, który się wyrodził
wyrodzić się – wyrodzić się, być wyrodkiem
wyrodzony – pozbawiony cech rodzinnych
wyrojić – wyfrunąć z ula (o pszczołach)
wyrojony – tłumnie wyprowadzony
wyrok – wyrok; to, co nieuchronnie nastąpi
wyrokować – wyrażać opinię

wyrokowany – przewidywany
wyrombać – wyciąć, zbić mocno
wyrombany – wyrąbany, wycięty, mocno zbity
wyrombisko – zob. wyrembisko
wyroncać – wyręczać, zastępować
wyroncany – zastępowany
wyrosić się – umoczyć się, chodząc po roście
wyrosnonć – wyrosnąć
wyrosolić – zamarynować mięso w zalewie
wyrosolony – zamarynowany
wyrośniony – wyrosnięty
wyrozumiany – zrozumiany
wyrozumieć – zrozumieć
wyrozumieć się – zrozumieć coś
wyrozumny – wyrozumiały
wyrośniony – wyrosnięty
wyrośniynty – wyrosły, dojrzały
wyróbka – wyrabianie, obrabianie
wyrósć – wyrosnąć
wyrównać – wyrównać, uregulować należność, uregulować zobowiązanie
wyrównany – wyrównany w znaczeniu ogólnopolskim
wyrównanie – danie niedoboru zapłaty
wyróżniać – wyróżniać
wyróżnić – wyróżnić, wymienić
wyróżniony – wyróżniony, wymieniony
wyrtniony – zawrócony
wyrtnonć – zawrócić
wyrtnonć się – odwrócić się, pójść z powrotem
wyrucać – wyrzucać
wyrucały – wyrzucany
wyrucić – wyrzucić
wyrucony – wyrzucony
wyrucować – zob. wyrucać
wyrukować – wyjść skądś, wyruszyć z koszar
wyruwać – wrywać, gwałtownie uciekać
wyruwać się – wrywać się, szarpać się
wyruwany – wrywany, wydzierany
wyrwać – wyrwać, wyszarpnąć
wyrwać się – wyrwać się, wymknąć się
wyrwany – wyrwany, wydarty
wyrycany – wyplakany, uzyskany płaczem

wyryceć – uzyskać coś płaczem
wyryceć się – wyplakać się
wyrychlać się – wyrzywać się
wyrychlić – pospieszyć
wyrychlić się – pospieszyć się, wyrwać się
wyrychlony – zbyt wczesny
wyrzuchić się – zob. wyrzuchić się
wyryktować – wyszukiwać (paradnie się wyryktować), oszukać, nabrać kogoś
wyryktować się – wyszukiwać się
wyryktowany – paradnie ubrany, wystrojony, oszukany
wyrymbować – wycinać siekierą
wyryncony – wyręczony
wyrynycie – wyręczyć
wyrynycie się – wyręczyć się, skorzystać z zastępstwa, zastąpić się kimś
wyrynka – wyreka, pomoć
wyrypa – intensywna czynność prowadząca do zmęczenia, ciężka marszruta
wyrypać – zbić mocno, wyjść szybkim marszem
wyrypany – zbity, o otworze zrobionym gwałtownie
wyrysać – zrobić znak
wyryśnięty – zaznaczony znakiem
wyrysować – przedstawić coś rysunkiem
wyrywacka – wyrwanie, usuwanie, ucieczka
wyrywać – wyrzywać, uciekać
wyrywany – usuwany, wyszarpywany
wyrzendać – robić na przekór, na złość
wyrzezać – wyciąć, spuścić lanie (wyrzeżoło go poskiem)
wyrzeżanie – wycięte zdobienie
wyrzeżany – wycięty
wyrzeżować – wycinać w drewnie
wyrzeźbić – wyrzeźbić
wyrzeźbiony – wyrzeźbiony w znaczeniu ogólnopolskim
wyrzigać – zwymiotować
wyrzigany – zwymiotowany
wyrzinać – wycinać
wyrziny – wycinany
wyrznięty – wycięty, uderzony
wyrznonie – wyciąć, uderzyć mocno (wyrznono go w łeb), przewrócić się boleśnie

wyrzondzać – dokuczać, robić na złość
wyrzondzić – dokuczyć, zrobić na złość
wyrzondzanie – robienie na przekór
wyrzyc się – wyrzec się
wyrzykać się – wyrzekać się
wyrzywacka – kobieta dokuczliwa
wysadzić – wysadzić; zużyć, dokonując sadzenia (syćkie grule trza wysadzić)
wysadzony – posadzony, zasadzony
wysalowany – wyłożony deseczkami
wysalować – wyłożyć deseczkami
wysalowany – wyłożony deszczułkami
wyseckać – wykrzyczeć coś w złości
wyseckać się – wykrzyczeć się w czasie kłótni
wyseckany – pyskawy
wyscypać – dokładnie wypaść trawę, odszczepić kawałek drewna
wysyczać się – śmiać się
wysyczać zymby – jak wyżej
wysyczyć się – uśmiechnąć się
wyscotkować – wyszczotkować, wyczyścić szczotką
wyscotkowany – wyszczotkowany
wyscuć – poszczuć
wyscypany – wypasiony dokładnie
wysycrbić – wyszczerbić
wysycrbić – wyszczerbić
wysycrbiony – wyszczerbiony
wysycrzyć – wyszczerzać
wysel cas – przyszła pora
wysel hereś – został aresztowany
wysel kryminol – jak wyżej
wysiadać – wysiadywać, przesiadywać
wysiastać – zbić kogoś czymś giętkim (wysiastał mie prynciem)
wysiastany – zbity czymś giętkim
wysiecysko – miejsce nawietrznione, miejsce nieosłonięte przed chłodem
wysiedziany – uzyskany w wyniku długiego siedzenia
wysiedzieć – wysiedzieć; znieść kogoś, mieszkając wspólnie (byda śnim wysiedzieć); odbyć karę więzienia (wysiedziół trzi roki)
wysiek – miejsce, gdzie wieją silne wiatry (siedzom na wysieku)

wysiekać – wyciąć, wyrębać
wysiekany – ścięty, wycięty
wysioć – wysiać
wysiodka – wysiadka, wysiadanie
wysonkać – wysiąkać, wyczyścić nos
wysiudać – wypędzić, wyrzucić
wysiurować – wyszorować
wysiutrować – wyźwirować
wysiutrowany – wyźwirowany
wysiylać – wysilać, przeciążać pracą
wysiylać się – wysilać się
wyska – miejsce pod powałą do spania lub suszenia, zrobione z desek, ciemny pokój na strychu
wyskać – śpiewnie krzyczeć, nawoływać się na hali, zawieść dziki i tęskny okrzyk
wyskakować – wyskakiwać
wyskiknonć – wyjść na chwilę
wyskipieć – wylecieć z garnka podczas gotowania (mlyko wyskipiało)
wyskładować – poskładać
wyskładzić – orząc, położyć dwie pierwsze skiby tak, aby schodziły się
wyskniony – suchy, pozbawiony wilgoci, bardzo szczupły
wyskniyty – wyschnięty
wysknonć – wyschnąć, stać się suchym
wyskoczyć – wyskoczyć, wyjść gdzieś na chwilę (wyskoczył z chałupy)
wyskoczyć poza bucki – iść na zbój
wyskoczyć za bucki – jak wyżej
wyskok – niewłaściwy postępек
wyskokać się – wybawić się
wyskolić – wyszkolić
wyskolić się – zdobyć wiedzę, skończyć szkołę
wyskolony – przeszkolony, wyszkolony, posiadający jakąś umiejętność
wyskrabować – skrobiąc, oczyszczać powierzchnię z czegoś lub wyjmować z naczynia resztki czegoś
wyskrobać – oczyścić lub wyjąć coś z naczynia dzięki skrobaniu, usunąć płód
wyskrobać się – z trudem wspiąć się gdzieś
wyskródlie – wybronować
wyskródlony – wybronowany

wyskwarzić – wytopić tłuszcz ze słoniny
wysłać – wysłać w znaczeniu ogólnopolskim
wysłany – wysłany w znaczeniu ogólnopolskim
wysłobodzić – wyswobodzić, uwolnić
wysłobodzić się – wyswobodzić się, uwolnić się
wysłobodzony – uwolniony
wysłuchać – wysłuchać, wypowiedać
wysłuchać się – wypowiedać się
wysłuchany – wysłuchany, wypowiedany
wysługa – służenie, służba
wysługować – wysługiwać
wysłuzony – wysłużony
wysłużyć – wysłużyć, dostać nagrodę za służbę, dostać awans (wysłużył kaproła)
wysły rok – nadeszła pora odpowiednia wiekowi
wysłysany – usłyszany
wysłysać – usłyszeć coś ukradkiem
wysmanić – wymyślić, wykombinować
wysmanić się – wyjść skądś nieoczekiwanie
wysmarkać – wyczyścić nos
wysmarkać się – wyczyścić sobie nos
wysmarkany – posiadający czysty nos
wysmarować – wysmarować, ubrudzić, wymasować, dać karę
wysmarować się – natrzeć się maścią, ubrudzić się czymś
wysmarowany – wysmarowany, wymasowany, natarty
wysmergniony – taki, który wypadł, zob. wymskniony
wysmergnonć się – wymknąć, wyrwać się, wypaść, zob. wysmyknonć się
wysmówić się – wymówić się
wysmykniony – wyciągnięty z więzki, zob. wymskniony
wysmyknonć – wyciągnąć trochę siana lub słomy z ubitej więzki
wysmyknonć się – zob. wysmergnonć się
wysmyktać – wytrzeć (dokumyntnie portekci wysmyktoł na kolanak), zob. wykosmacić
wysmyrgnonć się – wymknąć się

wysmyrnonć się – zob. wysmyrnonć się
wysnuć – wyciągnąć z czegoś nic
wysnuty – wyciągnięty z oplotu (nic wysnuto)
wysocizna – miejsce położone wysoko
wysodzać – wysadzać
wysokawy – wyższy niż przeciętny
wysoki – wysoki
wysoko – wysoko
wysolić – zakonserwować solą
wysolić się – zakonserwować się w solance
wyspać się – wyspać się
wyspany – wyspany
wyspindrać się – wspiąć się
wyspocić – przekreślić, wykrzywić
wyspować się – wysypiać się
wyspowiadać – wypowiadać, dać reprimendę
wyspowiadać się – wypowiadać się w znaczeniu ogólnopolskim
wyspowiadany – taki, który odbył spowiedź, skrzyżczany
wyspócić – zob. wyspocić
wysrać – wydalić z odchodami
wysrać się – załatwić się, zgłodnieć (jak się wysro, to zjy)
wysrany – wygłodzony
wysrucać – pozrzucać
wystarać się – wystarać się
wystarczyć – wystarczyć
wystawiać – wystawiać, wysuwać (wystawio rynke), obnażać (wystawio dupe)
wystawić – wystawić, wybudować (wystawiył chałupe), wysunąć, obnażyć
wystawić do rzici – wyprowadzić w pole, wykiwać, źle doradzić
wystawić do wiatru – jak wyżej
wystawić się – zbudować sobie dom
wystawiony – wybudowany
wystawnica – kobieta wystrojona, strojniasia
wystawny – postwany
wysterhać – sterczeć, wystawać
wystoć – wystać, wytrzymać długotrwałe stanie, uzyskać coś, upoczywie stojąc
wystopórcyć – wystawić coś stercząco do góry

wystoty – wystaly, wypoczęty (mo siyle bo je wystoty)
wystować – wystawać
wystrasony – wystraszony, strachliwy
wystrasować – wystraszać
wystrasyć – wystraszyć, przestraszyć
wystrasyć się – przestraszyć się
wystrochaniec – osobnik bojaźliwy
wystrochany – zob. wystrasony (śniego śtraśnie cłek wystrochany)
wystrojać – wystrajać, wydziwiać
wystrojić – wystroić, wyszykować, przybrać
wystrojić się – wystroić się
wystrojony – wystrojony, przybrany
wystrugać – uformować coś, strugając; wyrzeźbić
wystrugany – wyrzeźbiony
wystrugować – wystrugiwać, rzeźbić
wystrymolić – wygramolić
wystrzegować się – wystrzegać się
wystrzic – wystrzyc, wyciąć coś nożyczkami
wystrzigować – wystrzygiwać, wycinać nożyczkami
wystrzym – strzęp
wystrzymić – wystrzępić
wystrzymiony – wystrzępiony
wysturzyć – wydłubać kijem, wyjąć, szturchając (patykiem wysturzył gada)
wystusić – wypchnąć, wyrzucić (wystusiyl go do pola)
wystusony – wypchnięty, wyrzucony
wystusować – wypychać, wyrzucać
wystygniony – ochłodzony
wystygnonć – wystygnać
wystymp – występ
wystympa – jak wyżej
wystympować – występować
wystynkać – wydukać, powiedzieć coś z trudnością, zrobić coś z trudem
wystynkany – zrobiony z trudem
wystyrmać się – wspiąć się, wyjść (wystyrmoł sie na wyrysycek)
wystyrmować się – wspina się
wysuć – wysypać
wysuć się – wysypać się

wysuć zymby – wybić zęby
wysukać – wyszukać, wyszperać, znaleźć coś
wysukany – znaleziony, wyszperany
wysulać – uformować, toczyć (zob. sulać)
wysulany – uformowany toczeniem
wysumarzić – postąpić bardzo głupio
wysumieć się – dać upust nadmiernemu temperamentowi
wysusony – wysuszony, chudy
wysusyć – wysuszyć, pozbawić wilgoci
wysusyć się – wysuszyć się
wysuty – wysypany
wysy – wyżej, powyżej, więcej od jakiejś liczby (było ik wysy dwaścia)
wysycie – wyszycie, dekoracyjny haft
wysycić – wyszyć, wyhaftować
wysydzic – wyszydzic
wysydzony – wyszydzony
wysyj – powyżej, więcej niż, zob. wysy
wysyj dupy nie podskocys – powiedzenie kierowane do kogoś, kto się zbyt pochwalą
wysyj scy jako dupe mo – ogólne określenie osobnika zarozumiałego
wysy sro jako dupe mo – jak wyżej
wysykować – wyszykować, doprowadzić kogoś do czegoś złego, okłamać
wysykować się – być gotowym (juz je wysykowany), wystroić się
wysykowany – uszykowany, wystrojony, okłamany
wysykuwać – zob. wysykować
wysynk – wyszynk
wysypać – wysypać, ujawnić jakąś tajemnicę, wydać (wysypoł go)
wysypać się – wysypać się, przewrócić się, wygadać coś
wysypany – wysypany, ujawniony
wysypować – wysypywać
wysypować się – wysypywać się
wysypowany – wysypywany
wysyty – wysyty, wyhaftowany
wysywać – wyszywać, haftować
wisywanie – wyszywanie, wyszycie, haft
wisywany – wyszywany
wys – wyjść

wys na dziada – zostać nędzarzem
wys na dziady – jak wyżej
wys na ludzi – uzyskać znaczącą pozycję społeczną
wys na nic – zostać nikim
wys na pośmiwisko – być przedmiotem drwin
wyscać się – zob. wyjscać się
wyscielić – rozścielić, zasłać łóżko
wysćig – wyścig, zawody
wysćigać – wypędzić, wygnać
wysćigany – wypędzony
wysćigoc – uczestnik wyścigu
wysćigować się – ścigać się, rywalizować
wysćigówka – narta biegowa
wysćinać – wyciąć wszystko
wysćinany – wycięty
wysćiskać – wyściskać, wygnieść, wycisnąć
wysćiskać się – mocno się opasać, wyściskać się
wysćiskany – wygnieciony, uściśnięty, taki, który był w miejscu zatłoczonym
wyskrabac – wyskrobać, napisać coś
wyskrabować – wyskrobywać
wyslakować – wytropić
wyslakowany – wytropiony
wyslebodzić – oswobodzić
wyslebodzić się – oswobodzić się
wyslebodzony – oswobodzony
wyszlifować – wyszlifować
wyszlifowany – wyszlifowany
wysmigać – zbić czymś giętkim
wysmigany – zbity czymś elastycznym
wysmioć się – wykpić kogoś, wydrwić kogoś (wysmioła go)
wysmioty – wysmiany
wysmihowisko – pośmiewisko
wysmiska – wysmiewanie, drwina, kpina
wysmiysłnik – figlarz, kpiarz
wysmiysłnica – figlarka
wysmiyvac – prześmiewca
wysmiywać – wysmiewać
wysmiywać się – wysmiewać się, kpić z kogoś, drwić z kogoś
wysni – będący na górze, wyższy, wyżej położony, zob. wyźni

wyśnić się – ukazać się we śnie, a potem spełnić się w rzeczywistości
wyśniony – spełniony, choć wcześniej był tylko w wyobrażeniu sennym
wyśpanować – naprężyć
wyśpanowany – naprężony
wyśpekulować – wykombinować, wymyślić
wyśpekulowany – wykombinowany, wymyślony
wyśperać – wyszperać
wyśperany – wyszperany
wyśpiegowac – osobnik szpiegujący
wyśpiegować – wyszpiegować
wyśpiegowany – wyszpiegowany
wyśpiywać – powiedzieć wszystko pod przymusem
wyśpiywany – wyśpiwany
wyśrebać – wypić (może i wiadro wyśrebać)
wyśrebany – wypity
wystrychniony – wystrychnięty
wystrychniony na dutka – oszukany
wystrychnonć – wystrychnąć
wyštuderować – wymyślić, obmyślić
wyštuderowany – wymyślony
wyšturkać – wyszturczać, w przenośni wypchać gdzieś kogoś, zmusić do pójścia
wyšturkany – wyszturczany
wyštymować – naprężyć, naciągnąć struny w instrumencie, wystroić, wyszykować
wyštymować się – elegancko się ubrać
wyštymowany – naprężony, wystrojony
wyświacony – doświadczony
wyświadczyć – zaświadczyć, poświadczyć
wyświechtać – wytrzeć ubranie
wyświechtany – wytarty
wyświycić – zużyć energię elektryczną, zużyć, świecąc (świycę wyświyciły)
wyświynić – dać reprimendę, wyświycić w znaczeniu ogólnopolskim
wyświyncony – wyświęcony
wytajać – stopnieć
wytajany – wytopiony
wytalować – uformować bochen chleba
wytarasić się – wydostać się z grząskiego terenu
wytarasony – zdeptany

wytargać – wydrzeć, wyrwać, wybudować (wytargoł strasecnom chałupę)
wytargany – wydarty
wytargować – wydzierać, wrywać, utargować
wytargowany – wydzierany, utargowany
wyterować – pokryć smołą
wyterowany – pokryty smołą
wytkać – przetkać
wytkany – przetkany
wytkniony – zwichnięty (mom wytknionom noge)
wytknonć – zwichnąć (wytknon noge), wytknąć
wytlały – spróchniały, stopniały
wytleć – spróchnieć
wytłocany – wytłaczany
wytłocony – wytłoczony
wytłoczyć – wycisnąć
wytłoki – resztki po wyciśniętym z lnu oleju
wytłuc – wytłuc, pozabijać, porozbijają
wytłucony – porozbijany
wytłumacony – wytłumaczony
wytłumaczyć – wytłumaczyć
wytłumaczyć się – usprawiedliwić się
wytocony – wytoczony
wytoczyć – wytoczyć
wytolać – wytarzać, utylać
wytolać się – wytarzać się, utylać się
wytolany – wytarzany, utyłany
wytonować – nastroić struny instrumentu
wytońcony – wytańczony, taki, który wiele tańczył
wytończyć – wytańczyć
wytończyć się – wytańczyć się
wytracić – pogubić, wygubić (wytracił owiecki), zmarnować
wytracony – pogubiony, zmarnowany
wytrombić – wypić wiele
wytrombiony – wypity w dużej ilości
wytruć – wytruć, otruć
wytryk – wytrych
wytrymbus – pijak
wytrynkować – otynkować wszystko
wytrynkowany – otynkowany
wytryskować – wytryskać
wytrzasnonć – wytrzasnąć, zdobyć w prze-

myślny sposób
wytrzaśniony – zdobyty z trudem
wytrzeć – wytrzeć w znaczeniu ogólnopolskim
wytrzeć się – rozpogodzić się
wytrześć – wytrześć, zbić (wytrześci go porzondnie), przewrócić (wytrześci fure), wyrzucić (wytrześci śmieci)
wytrześć portki – zbić po siedzeniu, sprawić lanie
wytrześć się – wywrócić się, wywrócić prowadzony pojazd
wytrzebany – wytrzebany, wywrócony
wytrzebować – wytrzebować
wytrzesce – określenie osobnika o wylupiających oczach
wytrzescać – wytrzeszczać (wytrzesco sły-pia)
wytrzescały – wylupiasty
wytrzesce – oczy zająca
wytrzić – wytrzeć
wytrzymać – wytrzymać
wytrzymany – wytrzymany, dotrzymany
wytrząsacka – maszyna do wytrząsania, wytrząsarka
wytrząsać – wytrząsać
wytrząść – wytrząść, wytrząsnąć
wytrzymać – wytrzymać, sprostać
wytrząsać – wytrząsać
wytuckać – znaleźć coś, uporczywie szpe-rajac, zbić pięścią
wytulkać – wypieścić
wytulkany – wypieszczony
wyturać się – namęczyć się po obcych stronach, naponiewierać się
wytycony – wytyczony
wytyczyć – wytyczyć
wytykać – wytykanie
wytykać – wytykać, przetykać
wytykany – wytykany, przetykany
wytypić – wytypić
wytypiony – wytypiony
wytrznąć – zob. wytrznąć
wytrzniony – pokryty tynkiem
wytrznąć – zmarnować
wytrznąć się – zmarnować się
wytrzniony – zmarnowany

wytrznąć – poodcinać
wytrzniony – odcięty, poucinany
wytrznąć – nauczać
wytrznąć – nauczyć
wytrznąć się – zdobyć wykształcenie
wytrznąć – zużyć
wytrzniony – zużyty
wytrznąć się – wyklócić się
wytrzniony – uzyskany w wyniku kłótni
wytrznąć – zob. wytrznąć
wytrznąć – wysunąć (wytrznąć jynzor), wywrócić (wytrznąć fure), wyrzucić
wytrznąć chalupę – zbudować duży dom
wytrznąć się – wytrznąć się, upaść
wytrzniony – wytrzniony
wytrznąć – wytrznąć, przewracać, wystawiać (wytrznąć jynzor), patrzeć dużymi oczami (wytrznąć ocyska)
wytrznąć się – przewracać się, leżeć beczynnienie (wytrznąć się do słońka)
wytrznąć – wygotować
wytrzniony – wygotowany
wytrznąć – wygotowywać
wytrzniony – wygotowywany
wytrznąć się – odpocząć, wypocząć
wytrzniony – wypoczęty
wytrznąć się – odwdzięczać się
wytrznąć się – odwdzięczyć się
wytrznąć – wytrznąć, zebranie rodziców uczniów
wytrznąć – dać wiano, dać posag
wytrzniono – taka, która otrzymała posag
wytrzniony – usłyszany
wytrznąć się – dowiedzieć się przypadkowo
wytrzniony – wyprowadzony
wytrznąć – wydobywać się na wierzch (woda wytrznąć), tryskać
wytrznąć – wzlot
wytrznąć – wytrznąć
wytrznisko – źródło górskiego potoku, miejsce, gdzie woda podziemna wystaje się na zewnątrz
wytrznąć – udowodnić, wyjaśnić, wytłumaczyć, przekonać, wziąć
wytrznąć – wytrznąć

wywietrzony – wywietrzony, przewietrzony

wywijac – osobnik lubiący tańczyć

wywijacka – skoczne tańce, kobieta lubiąca tańczyć

wywijając – wywijając, tańczyć, obracając się

wyświniony – wywinięty

wywinonąć – wywinąć

wywinonąć się – wywinąć się, uniknąć jakiej przykrej sytuacji

wywioląć – wydmuchać (plewy wywiolować), uciec (wywiolować im z hereśtu; wywiolować w pole)

wywyierać – zob. wywierać

wywiysać – powiesić wszystko

wywiysany – porozwieszany

wywiysony – wywieszony

wywiysić – wywiesić

wywiys – wyprowadzić dziewczynę do tańca, odbyć obrzęd wprowadzenia kobiety do kościoła po połogu (zob. wywód)

wywiys się – wywodzić się

wywiyzć – wywieźć

wywlecony – wywleczony

wywlyc – wywlec, wyciągnąć coś lub kogoś z skądś (wywłók go do pola)

wywlyc się – z trudem gdzieś wyjść

wywascony – wywaszczony

wywłoczyć – wywłoczyć

wywłócić – wywłóczyć, wydobywać

wywobić – wywoabić

wywoziony – wywabiony

wywozić – wyprowadzać, zwoływać urzędników do wyjaśnienia spornej sprawy, odmawiać modlitwy nad kobietą w czasie wywozu (zob. wywód), wyjaśnić

wywozić nute – śpiewać

wywozić tonecnie – wyprowadzać tancerkę

wywozić się – wywozić się, pochodzić

wywołać – powywracać, obtoczyć (wywołała ciasto w monce)

wywołać – wywołać, poprosić o wyjście

wywołany – wywołany w znaczeniu ogólnopolskim

wywołować – wywoływać

wywońać – wyszyć, wysledzić

wywozić – wywozić w znaczeniu ogólnopolskim

wywozony – wywożony

wywożyć – wyważyć

wywód – obrzęd wprowadzenia kobiety i dziecka do kościoła po połogu, celem uchronienia od zła, w czasie wywozu kobieta uzyskuje specjalne błogosławieństwo

wywózka – wywóz ludzi do obozu lub na przymusowe roboty w czasie okupacji

wywrotka – wywrotka, upadek, samochód ciężarowy z ruchomą skrzynią

wywrotny – łatwo wywracający się

wywrózony – wywróżony

wywróżyć – wywróżyć

wywyndzić – wywyndzić

wywyndzony – uwędzony

wywyrtny – zwinny, zgrabny

wywyżać się – wywyższać się

wywyżony – podniesiony do góry

wyżabijać – pozabijać, zabić wszystko

wyżabijać się – pozabijać się, zabić się nawzajem

wyżabijok – zabijaka

wyżamykać – pozamykać wszystko

wyżamykać się – zamknąć się dokładnie

wyżamykany – zamknięty wszędzie

wyżapinać – pozapinać wszystko

wyżapinać się – pozapinać sobie ubranie

wyżarty – wygryziony, dobrze wyglądający, odżywny

wyżbiyracka – kobieta modnie się ubierająca, strojnisia

wyżbiyrać – wyżbiierać

wyżbiyrać się – ubrać się elegancko, wyszykować się

wyżbiyrany – gotowy do wyjścia, uszykowany, ubrany odświętnie, zebrany całkowicie (syćki barłóg wyżbiyrany)

wyżbiyrować – zbierać dokładnie

wyżbiyrować się – szykować się, ubierać się odświętnie

wyżbyć się – pozbyć się

wyżbyrkać – wykorzystać kogoś

wyżbyty – zbyty

wyżbywać się – pozbywać się

wydzaj – wystrój, wyszykowanie
wydzajać – zrobić, uszykować, ułożyć, sporządzić
wydzajać się – wyszykować się, przelicyczyć się (wydzajął się som)
wydzajanie – zob. wydzaj
wydzajany – odszykowany, zrobiony elegancko
wydradzić – zdradzić, wydać (wydradził co do jednego)
wydradzony – zdradzony
wydzowieć – wydzowieć, odzyskać zdrowie
wydzychać – pozdychać, zdechnąć do ostatniego
wydzychany – padły do ostatniego
wyzebrać – wyzebrać
wyzebrany – wyzebrany
wyzimować – wykarmić w okresie zimy, przetrwać zimę
wyzimowany – wykarmiony w okresie zimy
wyziombić – wyziombić
wyziombiony – wyziębnięty
wyziorny – widoczny, dobrze się prezentujący
wyziór – wygląd, widoczność, otwór do wyglądanego, zrab powstały przez wycięcie lasu w prostej linii
wyziombiony – zob. wyziombiony
wyziyrać – wyglądać, wystawać (wyziyro mu kosula z portek), wypatrywać (wyziyro za nim), sterzeć
wyziyrany – wyglądanego, oczekiwany
wyzka – pomieszanie na piętrze budynku mieszkalnego z osobnym wejściem, półka w szalasię
wyzłobiać – wyzłobiać
wyzłobić – wyzłobić
wyzłobina – wyzłobienie
wyzłobiony – wyzłobiony
wyzłobisko – skalista rynna w turniach
wyzmieniany – zmieniony
wyzmienić – odmienić, zamienić
wyznacony – wyznaczony
wyznacować – wyznaczać
wyznaczyć – wyznaczyć

wyznąć – doznać czegoś (na tyj służbie wyznał doś biudy)
wyznąć się – zorientować się, poznać, postawić właściwą diagnozę
wyznany – poznany, zdiagnozowany
wyznawiać – naprawić wszystko
wyznawiać się – z własnej winy ponieść uszczerbek na zdrowiu
wyznawiany – podupadły na zdrowiu
wyzobadlić – wyjąć koniowi wędzidła
wyzobadlić się – wyzwolić się z wędzidel
wyzobadlony – mający wyjęte wędzidła
wyzodbierać się – porozbierać się
wyzodbierany – porozbierany
wyzolić się – wyzalić się
wyzryć – wyjeść wszystko, wypić zbyt wiele (wyzar całom flaske)
wyzuć – wyzbyć (wyzuć ze syckiego), zdjąć obuwie
wyzuć się – zdjąć sobie obuwie
wyzyty – pozbawiony, bez obuwia
wyzuwać – ściągać obuwie
wyzuwać się – zdejmować sobie obuwie
wywidzieć się – ubzdurać sobie, przywidzieć się
wyzywając – zwinąć wszystko (nici piykanie wyzywioł), zaplątać (snurek wyzywiany), oszukać (wzywioł syćkik)
wyzywiany – całkiem zwinęty
wyzwolić – wyzwolić w znaczeniu ogólnopolskim
wyzwolić się – oswobodzić się, pozbyć się czegoś nieprzyjemnego
wyzwolony – oswobodzony, wyzwolony w znaczeniu ogólnopolskim
wyzyrtać – wytańczyć
wyzyrtać się – wytańczyć się
wyzyrtany – wytańczony, dotknięty przez los
wyzy – wyżej, zob. wysy
wyzycać – pożyczyc
wyzycyć – pożyczyc
wyzyć – wyżyć
wyzyłować się – utracić siłę, nadmiernie pracując
wyzyiony – wypędzony
wyzyonon – wypędzić

wyzyrać – wyjadać, wygryzać (mysy wy-
zyrajom dziure do somsiyka)
wyzyrany – wyżerany, wyjadany
wyzyrka – pokarm, jedzenie
wyzywić – wyżywić
wyzywiony – wyżywiony
wyzywienie – wyżywienie
wyzywność – wyżywienie, pożywienie,
wydzielona część majątku jako tzw. do-
żywocie
wyździelnica – skąpa kobieta
wyździelnik – skąpiec, sknera
wyżni – górny, wyżej położony, zob. wyśni
wyżreć – wyglądnąć, spojrzeć

wyżryć – jak wyżej
wzdy – zob. wdy
wzdycki – zawsze, zob. wdy
wzdyhnonć – westchnąć
wzdymsko – wzdęcie krowy
wzionć – wziąć, zacząć
wzionć się – zabrać się, zacząć
wzionść – wziąć
wzionść się – brać się (wzion się do roboty),
pojawić się (wzion się nie wiada jako)
wziontek – rzecz wzięta
wzynty – zabrane
wzod – do tyłu
wzwiatr – pod wiatr

Y

Y

y zaś – e gdzieżby

y zaś ta – e gdzieżby tam

ydy – tak

ydy niek bee – zgoda na jakąś propozycję

ydy niekta – jak wyżej

ydyć – rodzaj przytaknięcia

ydyć niegze – jak wyżej

yhe – tak, aha (krótka odpowiedź twierdząca na postawione pytanie)

yhy – jak wyżej

yhym – jak wyżej

yzby – gdzieżby

yzby ta – gdzieżby tam

yzby zaś – gdzieżby znów

Z

Z

- z – z, około, pod (z południa nadeśli), od (słyszeł to z babki), dla (z ludziami był niczego), po (było już coś z południa), według (robił z pomysłu)
- z **biydom** – z trudem, ledwo
- z **bliska** – niedaleko, z niedużej odległości
- z **Bogiy** – skrócona forma pożegnania „ostońcie z Bogiy” wypowiedzianego przy wychodzeniu z domu
- z **boka** – z boku
- z **Boskom pomocom** – z pomocą Boga
- z **daleka** – z odległych stron, z dużej odległości (widzioł go ino z daleka)
- z **dobrowoli** – dobrowolnie
- z **dobryj wóle** – jak wyżej
- z **dola** – zob. z daleka
- z **doła** – od spodu, z dołu
- z **dom w dom** – od domu do domu
- z **dowiyn downa** – od bardzo dawna
- z **downa** – od dawna
- z **drogiego sercyska** – z całego serca
- z **drogiy duse** – z całej duszy
- z **drógi pedzić** – z miejsca, momentalnie odpowiedzieć, palnąć głupstwo
- z **górom** – co najwyżej
- z **haniok** – stamtąd
- z **haństela** – jak wyżej
- z **hawstela** – stąd
- z **hrubsa** – z grubsza
- z **kantu** – w ogóle (z kantu nierobotny), natychmiast (zrób to z kantu)
- z **kielego dola** – z daleka, z jak daleka
- z **kłyncka** – kłęcząc
- z **końca** – na koniec, od końca
- z **końcem** – na koniec, w końcu
- z **kraja** – z brzegu
- z **lewa** – z lewej strony
- z **mała** – od dzieciństwa, od małości
- z **małego** – jak wyżej
- z **metry** – natychmiast
- z **miarom** – umiarkowanie
- z **miasta** – z miasta
- z **nicego** – z niczego, od początku, nie ma za co, nic nie szkodzi
- z **nieba nie kapie** – nie przychodzi łatwo
- z **niebocka** – niespodziewanie, nagle
- z **niedobocka** – jak wyżej
- z **nienazdanio** – z zaskoczenia
- z **nuka** – z wnętrza
- z **ocy źle patrzy** – robi ktoś złe wrażenie, budzi nieufność
- z **oka** – na oko
- z **opacna** – na opak, odwrotnie
- z **opaku** – jak wyżej
- z **Pane Bogiy** – forma pożegnania przy wychodzeniu z domu (ostajcie z Panym Bogiy), zob. z Bogiy
- z **Panym Bogiem** – jak wyżej
- z **pierwocasu** – z początku, na początku
- z **pierwotka** – jak wyżej
- z **pocontka** – z początku
- z **poła** – z zewnątrz, od zewnętrznej strony (z poła som gołe płazy)
- z **polednia** – wczesnym popołudniem
- z **postem nie jodać** – dużo jeść
- z **pośrodku** – z wewnątrz
- z **prawa** – z prawej strony
- z **precka** – z daleka
- z **prowdy** – naprawdę, prawdę mówiąc
- z **przebocyniem** – z przeproszeniem
- z **przepytniem** – jak wyżej
- z **przimusy** – z obowiązku, z potrzeby (zjodek z przimusy, bo jeś trza)
- z **przypadku** – przypadkowo
- z **przodka** – ze strony przedniej, z przodu
- z **przodku** – jak wyżej
- z **pyskiem najechać** – zrobić awanturę, skrzyczeć
- z **rania** – rano, o świcie
- z **tamtela** – stamtąd
- z **telego dola** – z tak daleka
- z **telego świata** – z tak dalekich stron
- z **urodzenie** – z usposobienia, z wrodzonej skłonności
- z **wieczora** – wczesnym wieczorem
- z **wiynksa** – z grubsza, niedokładnie
- z **wiyrcha** – z góry, z górnej części
- z **wysoka** – z dużej wysokości
- z **za** – zza (za Tatrów), na (pasuje za ksiyndza), po (idzie za ślakiem), przez, w ciągu

(za tyn cas), w jakimś czasie (za chłopca
jek tam bywał), jako (był tam za juhasa),
za (starcy za dwók), zbyt (za mały)
za biolego dnia – w dzień, w czasie dnia,
gdy jest już jasno
za bucki – na zbój
za cas – później, za jakąś chwilę
za ciorta – w żaden sposób (za ciorta śnim
nie poradzis)
za darmo – bezpłatnie
za dnia – w porze dziennej
za downa – dawno, w dalekiej przeszłości
za downyk casów – jak wyżej
za kielo – za ile (za kielo sprzedos?), za jak
długo (za kielo sie wrócis?)
za kryść Boga – za żadne skarby
za malučka – w dzieciństwie
za młodu – w młodym wieku
za nic – w żadnym razie, w żadnym przy-
padku
za niedługo – wkrótce, po niedługim czasie
za pamiynci – w czasie, kiedy się coś pa-
mięta
za pazuche – pod pachę
za pierona – w żadnym przypadku, za nic
za piyrsym razym – po raz pierwszy,
pierwszy raz
za podsiubitke – pod strzechę dachu (wło-
zył za podsiubitke)
za porzondkiym – kolejno, według kolej-
ności
za potrzebom iść – iść załatwić się
za przebocyniem – za przeproszeniem
za sie – za siebie, do tyłu
za starodowna – w czasach przodków
za starodownyk casów – dawno temu,
w dawnych czasach
za staryk casów – jak wyżej
za tamtyj Polski – w okresie międzywo-
jennym
za tamtyk casów – w tamtych czasach
za Tater – zza Tatr
za Tatrów – jak wyżej
za tyn cas – w tym czasie
za w imie Ojca – prędko, w bardzo krót-
kim czasie
za weas – za wcześniej

za weas ranio – o świcie, skoro świt,
wczesnie rano
za widna – w czasie, kiedy jest jeszcze do-
bra widoczność, kiedy jest jeszcze jasno
za widnia – jak wyżej
za widoka – jak wyżej
za Wielkom Wode – za Ocean Atlantycki,
do Stanów Zjednoczonych
za wode – na przemyt, przejść graniczną
rzekę
za wóloom – wedle woli
za zodne światy – za żadne skarby, za nic
za zycie – nawet za cenę życia
za zywa – w czasie życia (jysce za zywa
z chałupy nika sie nie rusoł), kiedy jesz-
cze ktoś żyje
zaadreśować – zaadresować
zaadreśowany – zaadresowany
zaba – żaba
zababrać – zababrać, popsuć sprawę, za-
brudzić
zababrany – zabrudzony, zagmatwany
(sprawa zababrano)
zabacować – zapominać, być bacą
zabacować sie – tracić przytomność, mdleć
zabacowany – zapomniany
zabajcować – zabejcować
zabajcowany – zabejcowany
zabalować – zapakować, zawiąć do cze-
goś, uformować bale (siano zabalowa-
ne), zabawić się
zabalowany – zapakowany, uformowany
w bale
zabalamucić – doprowadzić do zawieru-
chy w czasie zabawy, zachować się ba-
łamutnie
zabarłozyc – zabawić gdzieś zbyt długo
zabarłozyc sie – zawieruszyć się
zabawic – pobawić, zająć się dzieckiem
przez chwilę
zabawic sie – zabawić się, pobawić się
zabawiony – rozweselony, rozbawiony
zabazyć – zachcieć
zabazyć sie – zachcieć się
zabelkotać – powiedzieć coś niewyraźnie,
zamieszać płyn
zabelkotany – zamieszany płyn

zabetonować – wykonać pracę betonowa-
nia
zabezpieczyć się – zabezpieczyć się
zabezpiecony – zabezpieczony
zabice – wielkie głazy
zabicie – zabójstwo
zabić – zabić, pozbawić życia
zabić się – zabić się
zabieglivy – zapobiegliwy
zabierać – zabierać
zabierać cas – absorbować, zabierać
zabijacka – bardzo ostra bójka, usilne dą-
żenie do czegoś bez względu na konse-
kwencje (na kozdym kroku ino zabijacka
za majontkami)
zabijać – zabijać, uśmiercać, wbijać coś
mocno, zakrywać otwór, przybijając coś
zabijać się – zdobywać za wszelką cenę,
uparcie szukać (zabijo się za robotom)
zabijok – morderca, osobnik skory do
ostrych bójek, koń rzucający zadem
zabity – zabity
zabity deskami – trudno dostępny, odległy
(wieś zabito deskami)
zabiyać – zabiegać, starać się o coś
zabiygany – zabiegany
zabiyać – zabierać
zabiyać się – zabierać się, odchodzić
zabiyrany – zabierany
zablombować – zaplombować
zablombowany – zaplombowany
zabobon – zabobon, wiara w siły nadprzy-
rodzone, magiczne siły
zabobony – jak wyżej
zabochować – zakląć, zob. bochować
zabochliwy – niepamiętliwy, szybko zapo-
minający
zabocony – zapomniany, patrzący gniew-
nie, patrzący ponuro (wse je jakisi zabo-
cony)
zabocyć – zapomnieć
zabocyć się – zemdleć, stracić przytomność
zabolacony – pokryty strupami, mający
strupy
zaboleć – zboleć, zacząć boleć
zabowiać – zabawiać
zabowiać się – zabawiać się, marnować

czas na coś, co jest niepotrzebne
zabowiany – bawiony
zabrać –abrać w znaczeniu ogólnopol-
skim
zabrać się –abrać się, przyjść do siebie
po chorobie, odzyskać siły
zabrany –zabrany, wzięty
zabronować – wykonać pracę bronowania
zabrusić –zaostriżyć na bruku (zob. brusek)
zabrusony –zaostriżony
zabrusować –ostrzyż
zabruździć –przeszkodzić w czymś
zabudzić się –obudzić się
zabuksować –utknąć w miejscu pojazdem,
który nie może ruszyć z powodu śliskie-
go lub grząskiego podłoża
zabulić –zapłacić słono za coś
zabulony –drogo zapłacony
zaburzić –załomotać głośno, zastukać
głośno
zabyć –zapomnieć
zabyty –zapomniany
zacadnonć –okopcić, zacadzić, uwędzić
w dymie, pokryć się kopciem
zacadzić się –zacadzić się
zacadzony –zacadzony
zacajić się –zacaić się
zacajony –zacajony
zacarować –zaczarować
zacarowany –zaczarowany
zacekany –poczekany
zacep –zaczep
zacepiać –zaczepiać
zacepiany –zaczepiany
zacepić –zaczepić
zacepić się –zaczepić się
zacepiono –oczepiona
zacepiony –zaczepiony
zacepny –zaczepny, czupurny
zacesać –zaczesać
zacesać się –zaczesać się
zacesany –zaczesany, uczesany
zacharyna –sacharyna
zachmurać się –zachmurzyć się
zachmurane –zachmurzone, pokryte
chmurami
zachmurany –posępny

zachodzić – zachodzić (słonecko zachodzi), przychodzić czasami, odwiedzać (zachodzi do nos), pokrywać się nalotem (lustro cymyś zaśło), zazębiać się (zachodzi jedno do drugiego)

zachodzić się – mieć skłonność do jakania się

zachodzić w głowę – przejmować się czymś bardzo

zachodzony – taki, który ubieramy codziennie (portki zachodzone)

zacholontać – zamieszać

zacholontany – zamieszany

zachorować – zachorować w znaczeniu ogólnopolskim

zachorzany – chory

zachorzeć – zachorować

zachować – ocalić, uchronić

zachowany – ocalony, uchroniony

zachrapieć – chrząknąć w czasie snu, zachrypnąć

zachrapiony – zachrypięty, mający chrypkę

zachronić – ochronić, uchronić

zachroniony – uchroniony, ochroniony

zachybić – zabraknąć

zachycić – zahaczyć, zaczepić, zjeść coś w pośpiechu (zachyciły ino kapke grul i poseł)

zachycić się – zaczepić się, zahaczyć się

zachycony – zaczepiony, mający lekkie objawy chorobowe

zachylać – zakrywać, zasłaniać

zachylić – osłonić

zachylić się – schować się, osłonić się

zachylony – zakryty, zasłonięty

zachytować – zaczepiać, zahaczać

zachytować się – zahaczać się, zaczepiać się

zachytowany – chwytny w pośpiechu, jezdony okazjonalnie

zaciabrac – ubłocić, ubrudzić

zaciabrac się – ubrudzić się, ubłocić się

zaciabrany – ubłocony

zaciarać – zamienić

zaciepiać – zob. zacepiać

zaciepiany – zacepiany

zaciepić – zob. zacepić

zaciepiiony – zob. zacepiiony

zaciepliwy – zaczepny, czupurny

zacementować – zacementować

zacementowany – zacementowany, zabetonowany

zacin – nacięcie, wycięcie

zacinać – robić zacios, robić znak zacięciem, padać w czasie wiatru, zagradać przejście ściętymi drzewami

zacinać się – zacinać się, przyjmować silne postanowienie (rod się zacino), mieć trudności w wystąpieniu

zacionć – zaciąć, naciąć, wyżłobić

zacionć się – przyjąć silne postanowienie, potocznie zacisnąć zęby

zaciong – pożyczka

zaciongać – zaciągać

zaciongniony – zaciągnięty

zaciongnonć – zaciągnąć

zaciongnonć się – wpisać się na czyjąś własność, wpisać się do wojska

zaciór – zob. wontór

zaciorka – zacierka, zob. zaciórka

zacios – znak wycięty na drzewie

zaciór – zacier

zaciórka – potrawa z mąki rzucanej na gotującą się wodę, mleko lub żętycę, zob. zaciorka

zacisyć – ściszyć, zatuszować

zaciupać – żarąbać, dojsz gdzieś wytrwałym marszem

zaciupany – żarąbany, zabity przy pomocy siekiery

zaciupować – wycinać do szpica przy pomocy siekiery

zaciyk – zaciek

zaciykać – zaciekać, podciekać, moknąć w czasie deszczu z wiatrem

zaciymnić – ściemnić, zaciemnić

zaciymniony – zaciemniony

zaciyncie – upór, zacięcie

zaciyncie mieć – wykazywać predyspozycje do czegoś, robić coś z uporem, mieć zapalenie korzonków nerwowych

zaciyntość – zawziętość

zaciynty – nacięty, zawzięty, uparty

zacyroc – mała piłka służąca do żłobienia rowka umożliwiającego wstawienie dna
zackać – zaczekać
zaczłaniać – zasłaniać, zakrywać
zaczłoniać – jak wyżej
zaczłonić – zasłonić
zacność – poszanowanie
zacyjny – zacyjny, godny szacunku
zaco – dlaczego, z jakiego powodu, zob. przeco
zacofaniec – człowiek zacofany
zacofany – człowiek nienadążający za postępem
zaconé – zacząć, rozpocząć
zaconé się – rozpocząć się
zacontek – zaczątek
zacuć – poczuć, zwęszyć (psy zacuły obcego)
zacukać się – zapędzić się w kozi róg
zacukany – słownie przygwożdżony
zacyganić – skłamać, uzyskując z tego jakiś materialny profit (zacyganił i mo)
zacym – zanim, za czym
zacynać – zaczynać, rozpoczynać, napocząć, wdawać się w utarczkę (nie zacynoj, bo dostaniesz byncki)
zacynać się – zaczynać się, rozpoczynać się, zanosić się (zacyno się na kwaśbę)
zacynany – rozpoczynany
zacyniać – robić rozczyn, odczarowywać
zacynić – zrobić rozczyn, odczarować
zacyniony – odczarowany
zacynować – zalutować
zacynowany – zalutowany
zacyrnić – poczernić, posmarować na czarno
zacyrnić się – zachmurzyć się
zacyrować – zacerować
zacyrowany – zacerowany, pocerowany
zacyrwić – znieść jaja przez matkę pszczałę
zacyrwiwić się – zacerwienić się
zacyrwiwniony – mający czerwonawe zabarwienie, rumiany
zacytać – zaczarować, rzucić urok
zacytać urok – odczarować
zacytować – zamawiacz czarów
zacytować – odczytać czar, odczarować

zacytowany – odczarowywany
zaciemnić – zaciemnić, skołować (zaciemnił go), stracić świadomość (zaciemniło go)
zaciemnić się – ściemnić się
zaciemniony – przyciemniony, zachmurzony
zadać – dać, udzielić, zarzucić (zadół mu, co je głupi)
zadać się – wejść w towarzystwo
zadać urok – rzucić czary
zadanie – uczniowskie zadanie domowe
zadany – dany do zrobienia, do wykonania
zadbać – zadbać, otoczyć troską
zadbany – dobrze wyglądający
zadek – tył, tyłek, tylna część
zadekować się – schronić się, ukryć się bezpiecznie
zadekowany – dobrze ukryty, bezpiecznie ukryty
zadłubać – osadzić coś w wydłubanym otworze, naruszyć zastrupioną ranę
zadłubować – osadzać coś w wydłubanym otworze
zadłużka – zob. podpłatwica
zadłużony – zadłużony
zadłużyć się – zadłużyć się
zadni – tylny, z tyłu
zadni zomb – ząb mądrości
zadnio kara – tylna część wozu
zadoné – zasypać śniegiem podczas zamieci
zadoś – zadość
zadowić – zadusić, upolować (zadowiyl capa)
zadowić się – udusić się
zadowiony – uduszony
zadropać – zadrapać
zadropać się – zadrapać się
zadropany – zadrapany
zadryncać – zadręczać
zadryncony – zadręczony
zadrynycyć – zadręczyć
zadrzimać – zdrzemnąć
zadrzimać se – zdrzemnąć się
zadrzimany – zadrzemany, uprawiający często drzemkę
zaduchniony – zdmuchnięty
zaduchnoné – zdmuchnąć

zaduć – zadać, zawiąć
zadudnić – zadudnić, wydać niski głos
zadudrać się – zapętlić się, zająć się czymś,
co jest czasochłonne
zaduf – zaduch
zadufany – zarozumiały
zadumany – zamyślony
zadupić się – zagapić się
zadurac – zaśpiewać
zadurzyć się – zakochać się
zadusić – zadusić, udusić, zakaszleć
zadusić się – zob. zadović się
zadusiować się – złożyć przysięgę „na mój
dusiu”, przyrzec coś na własną duszę
Zaduski – Dzień Zaduszny
zaduty – zawiany śniegiem
zaduwać – zawiewać
zadziergać – zahaczyć, zawiesić
zadziergać się – powiesić się (zadziergnon
się)
zadzierzeć – zatrzymać, potrzymać
zadzierzować – zatrzymywać
zadzierzować się – zatrzymywać się, za-
haczać się
zadzioć się – zaczepić się, podziać się
zadziorzysty – zadzierzysty
zadziobać – zadziobać
zadziobany – zadziobany
zadziwować się – zdziwić się
zadziyrać – zadzierać, być napastliwym
wobec kogoś
zafarbić – farbić, zafarbować
zafarbiony – zafarbowany
zafasować – dostać coś, dostać karę wię-
zienia
zafcianka – zachcianka, ochota na coś
zafciany – zechciany
zafcieć – zechcieć
zafcieć się – mieć zachciankę, czuć potrze-
bę czegoś
zafciolka – zob. zafcianka
zafciywać – zachciewać
zafciywać się – mieć zachciankę
zafciywanka – zob. zafcianka
zafucany – zadyszany
zafuceć – zasapać
zafuceć się – zasapać się

zafujać – zasypać śniegiem, zadać
zafulać – zbrudzić bardzo
zafulany – zbrudzony
zafurceć – zafurczeć, wydać charaktery-
styczny odgłos skrzydeł lub materiału
powiewającego w czasie wiatru
zafurkotać – jak wyżej
zafutrować – nadmiernie karmiąc, dopro-
wadzić do otyłości
zafutrować się – utyć z powodu nadmier-
nego jedzenia
zafutrowany – otyły
zagacić – obić ściany domu deskami, obło-
żyć ściany izolacją cieplną
zagacony – określenie domu obitego de-
skami lub obłożonego izolacją
zagadować – przygadywać, flirtować (za-
gadował jom)
zagadowany – zagadywany
zaganiać – osobnik usilnie gromadzący
majątek, osobnik pilnujący, by stado się
nie rozpierzchnęło
zaganiać – zapędzać, usilnie gromadzić
majątek, bardzo oszczędzać
zagapić się – zagapić się
zagapiony – zagapiony, zapatrzony gdzieś
zagarniony – zabrany, przywłaszczony
zagarnonć – zagarnąć, zabrać, przywłasz-
czyć
zagasić – zgasić
zagasnonć – zgasnąć
zagasony – zgaszony
zagibać – zaginać, podkasać
zagibany – zaginany
zagibek – zakładka używana przez założeń-
nie materiału lub skóry
zagibować – podkasywać
zagielać – zajazgotać
zagielkliwy – jazgotliwy
zaginiony – zaginiony
zaginonć – zaginać
zagłobić – zaczopować klinem
zagłobiony – zaczopowany klinem
zagłodzić – zamorzyć głodem
zagłodzony – zagłodzony w znaczeniu
ogólnopolskim
zagliwecek – mała poduszka

- zagłówek** – poduszka
zagusony – zagłuszony
zagusować – głuszyć
zagłuszyć – zagłuszyć, uniemożliwić wzrost drzewek lub roślin przez dorosłe osobniki lub chwasty
zagnać – zapędzić
zagnany – zapędzony
zagniyść – zagnieść
zagniywać – zagniewać
zagoda – ugoda, zaspokojenie
zagodać – odezwać się
zagodany – zajęty rozmową
zagodka – zagadka
zagodzić – zaspokoić, ugodzić się
zagojić się – wygoić się, zagoić się
zagojony – wygojony
zagrabić – pograbić
zagrabić – zesztynnieć z zimna
zagrabiony – dokładnie pograbiony, więty przemocą
zgrabki – resztki pograbionego siana
zgrabowiny – jak wyżej
zgrabować – grabić dokładnie resztki siana lub słomy
zgrać – zgrać na instrumencie, zgrać w jakąś grę
zgrać pod nogę – zgrać ulubioną nutę, trafić w gust
zgrać się – rozegrać się
zagrodzać – zagradzać
zagrodzić – zagrodzić; grodząc, uniemożliwić przejście lub przejazd
zagrodzony – zagrodzony
zagrozić – zagrozić; ostrzec, grożąc
zagrożony – zagrożony
zagryziony – zagryziony w znaczeniu ogólnopolskim
zagryż – zjeść niewiele, uśmiercić przez zagryzienie
zagrzdycyć się – zamęczyć się
zagrzebać – zagrzebać, zasypywać
zagrzebany – zagrzebany w znaczeniu ogólnopolskim
zagrzebiony – zagrzebany
zagrzebować – zagrzebywać
zagrzmieć – krzyknąć mocnym głosem, rozleć się hukiem pioruna
zagrzoć – zagrzać
zagrzoć się – zagrzać się, spocić się, wykonując pracę
zagrzoty – zgrzany
zagrzybść – zagrzebać, zakopać
zagrzybść się – zagrzebać się
zagwizdać – wydać gwizd
zahaltować – zatrzymać (zahaltować mnie)
zahaltowany – zatrzymany
zahamować – zahamować
zahańbić – zawstydzić kogoś
zahańbić się – zawstydzić się
zahartować – zahartować
zahartować się – zahartować się, nabyć odporności, utwardzić się podczas hartowania
zahartowany – zahartowany w znaczeniu ogólnopolskim
zahereścić – zaaresztować
zahereściany – zaaresztowany
zahodowy – zachodni
zahodzić – wstępować, odwiedzać
zahodzić w rzyndy – wchodzić w konflikt
zaholontać – zamieszać ciecierz, energicznie ruszając naczynie (kwaśne młyko trza zaholontać)
zahować – zachować
zahowanie – zachowanie
zahód – zachód
zahrada – ogród
zahubić – zagubić, zatracić
zahubienie – zagubienie, niedopatrzienie
zahukany – nieśmiały pod wpływem despotycznego wychowania
zahylić się – schronić się, ukryć się
zahylina – schron, miejsce osłonięte pod skałą lub drzewami
zahylisko – jak wyżej
zaimać – zajmować, zabierać
zaimać się – zajmować się
zaimany – zajmowany, zabierany
zaiskrzyć – zdenerwować się (kie mu pedzieli, zrazu zaiskrzył)
zaistnieć – istotnie, zaiste
zaiście – jak wyżej

- zaiwanić** – ukraść
zaiwaniony – skradziony
zaj – zaś (case zaj ino śpiywo)
zajadliwy – zajadły
zajady – zęby zwierząt ssących
zajazić – napęlić (biyda go zajazić), za-
 tłoczyć, powstrzymać
zajazienie – sztuczne spiętrzenie wody
zajechać – zajechać, dojechać, wydać
 nieprzyjemny zapach (zajechało cymśi
 brzyćkim)
zajechać dróge – doprowadzić do kolizji
zajeś – zjeść trochę, lekko zaspokoić głód
zajeżdzać – zalatywać (zajezdzo smród),
 dojeżdżać, doprowadzać konia do wy-
 cieńczenia długotrwałą jazdą
zajeżdżić – doprowadzić konia do wycień-
 czenia ciężką pracą lub długotrwałą jazdą
zajeżdżony – o koniu doprowadzonym do
 wycieńczenia
zajmać – zajmować, zabierać siłą, pocią-
 gać za sobą
zajmować się – zajmować się w znaczeniu
 ogólnopolskim
zajod – bolesna wysypka w kąciku ust
zajonc – zając
zajoncowo kapusta – roślina szczawik
 zajęczy
zajoncowo kónicyna – jak wyżej
zajoncowy – zajęczy
zajonć – wziąć, zająć, zabrać (zajon mu
 krowe), zawładnąć
zajozić – zatłoczyć, zaspokoić głód, nasycić
zajozony – nasycony, pełny
zajscaniec – osobnik moczący się, pętać
zajść – zająć, zaskoczyć, złapać
zajść w rzyndy – wejść w spór
zajśnie – istotnie, rzeczywiście
zajusyć – poszczuć, pobudzić
zajutro – pojutrze
zajuzynować – zjeść posiłek juzyny (zob.
 juzyna)
zajyncie – zajęcie, niewola wojskowa
zajynco kapusta – zob. zajoncowo kapusta
zajyncy – zajęczy
zajynkliwy – jąkający się
zajynkować się – jąkać się
- zajyzdzać** – umizgiwać się, nadskakiwać
 komuś, przyjeżdżać często do kogoś
zajzajer – kwas solny
zajzreć – zaglądnąć, odwiedzić (zajzre zaś
 za cas)
zakatrupić – zabić
zakatrupić się – zabić się, zginąć w wy-
 padku z własnej winy
zakatrupiony – zabity
zakazony – zakażony
zakazować – zakazywać, zabraniać
zakazowany – zakazywany, zabraniany
zakazynie – zakażenie
zakcianka – zob. zafcianka
zakciany – zachciany
zakcieć – zechcieć
zakcieć się – odczuć potrzebę fizjologiczną
zakciywać – zob. zafciywać
zakciywać się – zob. zafciywać się
zakickać – dojsć, dobiec, zachlapać, zob.
 kickać
zakiel – zanim, w tym czasie, za jak długo
zakiela – póki, dopóki, zanim
zakielo – zob. zakiel
zakierować – pokierować
zakierowany – pokierowany
zakim – zanim, aż
zakimśi – za kimś
zakis – zakwas
zakisać – zakiszać
zakisić – zakisić (zakisić trza duzom becke
 kapusty)
zakisować – zob. zakisać
zakiśniony – zakiśnięty
zakla – zob. zakiel
zaklajstrować – skleić, zlepić
zaklajstrowany – zaklejony
zaklajstrzyć – zob. zaklajstrować
zaklepać – zaklepać, ustalić coś (momy
 zaklepane)
zaklepanka – zabawa dziecięca w chowa-
 nego
zaklepany – ściśle ustalony
zaklepować – zaklepywać
zaklinować – zaczipować, wbijając klin
zaklinowany – zaczipowany klinem, bę-
 dący w pozycji uniemożliwiającej ruch

zaklonć – zakląć, zaczarować
zaklonknąć się – zapaść się do środka, ugiąć się pod naciskiem
zakłosać – połączyć ogniwa łańcucha, wkładając jedno w drugie i poprzecznie przewlekając przez nie hak lub kawałek metalowego pręta
zakłosowany – połączony ogniwami
zakluckować – zamknąć na haczyk, szepić się zgiętymi palcami
zakluckowany – szepiony, zamknięty na haczyk
zaklynkniomy – zakłęśły
zaklynknąć się – zob. zaklonknąć się
zaklynty – zakłęty
zakładać – układać pierwsze belki na podmurówce
zakładać się – robić zakład
zakładany – ubierany, zakładany w znaczeniu ogólnopolskim
zakładzina – belka leżąca bezpośrednio na podmurówce
zakłód – zakład
zakłodka – zakładka, sposób łączenia belek
zakłuć – zakłuć, dokonać świniobicia
zakłusować – iść na kłusownictwo
zakłuty – zabity
zakochać się – zakochać się
zakochany – zakochany w znaczeniu ogólnopolskim
zakolceć – zob. zagrabić
zakolysać – zakolysać, zachwiać, przez chwilę kołysać dziecko
zakolysany – trochę pokolysany
zakosić – zakąsić
zakonska – zakąska, kanapka
zakontrakować – zakontraktować
zakontrować – zahamować przy pomocy kontry (zob. kontra)
zakontrowany – zahamowany, będący przedmiotem skutecznego sprzeciwu
zakończyć – zakończyć
zakończyć – zakończyć
zakopać – zakopać, ugrzęznąć, wbić motykę w ziemię
zakopany – zakopany, ugrzęźnięty
zakopować – zakopywać

zakosiarowany – zabrudzony
zakosić – kosząc, naruszyć granicę posiadania
zakosone – miejsce, gdzie podczas koszenia została naruszona granica posiadania
zakościółka – twardy, niewyrośnięty owoc
zakotwić – zatęsknić
zakoz – zakaz
zakoząć – zakazać
zakozany – zakazany, niedozwolony
zakrada – zamknięta, ogrodzona przestrzeń
zakrocać – zająć gdzieś, powoli kroczyć
zakrocać – dojsz gdzieś, kroczyć powoli; dojsz gdzieś, idąc małymi krokami
zakroncać – zakręcać
zakroncany – dający się zakręcić
zakropić – wypić alkohol, zakropić w znaczeniu ogólnopolskim
zakropiony – zakropiony, przepity alkoholem
zakryć – zakryć, zasłonić
zakryć się – zasłonić się
zakryncić – zakręcić
zakryncić we nuku – odczuć ból brzucha
zakryncić się – poczynić odpowiednie starania
zakryncony – zakręcony, dziwnie się zachowujący
zakryty – zasłonięty, zadaszony
zakrywać – okrywać, zasłaniać
zakrzanić – spartaczyć coś
zakrzanić się – zając się czymś niepotrzebnym (zakrzanił się niemi głowę)
zakrzaniomy – zepsuty, spartaczony
zakrzęs – zacięcie siekierą, nacięcie
zakrzesać – siekierą zaostrzyć koniec pała; zaciąć siekierą; potrzebować energicznie, powodując powstanie iskry; zatańczyć taniec krzesany (tończy piyknie krzesanego)
zakrzesany – o zaostrzonym końcu (kulić zakrzesany)
zakrzesować – siekierą zaostrzać koniec pała, niecić ogień
zakrzesy – znaki granicy na pniach drzew
zakrzecież – wydać krzyk

zakrzywiać – zakrzywiać, skrzywiać, zginać
zakrzywić – zakrzywić, skrzywić, zgiąć
zakrzywiony – zakrzywiony, skrzywiony, zgięty
zakrzyc – zob. zakrzec
zakrzycany – zakrzyczany, potraktowany zbiorowym krzykiem
zakrzyceć – krzyknąć, zawołać
zakrzyknąć – jak wyżej
zakrzywić – zob. zakrzywić
zakrzywiony – skrzywiony, zakrzywiony
zakuć – zakuć, skaleczyć konia podczas kucia
zakukać – zagładać ukradkiem (zakukoł do izby), wydać dźwięk kukania
zakuknąć – zagładnąć ukradkiem
zakukować – zob. zakukać
zakulać – zacząć kuleć
zakulcykować – wykonać czynność kulcykowania, zob. kulcykować
zakulcykowany – zakulcykowany
zakurzyć – zakurzyć, pokryć kurzem, zapalić tytoń, zasypać śniegiem
zakurzony – zapalony, zasypany śniegiem
zakuty – skutny
zakwasić – zabrudzić, zniszczyć, dodać czegoś, nadając kwaśnego smaku
zakwaszony – zakwaszony, zabrudzony
zakwiceć – zakwiceć
zakwilić – wydać głos orła lub jastrzębia
zakwitniony – zakwitniony
zakwitnąć – zakwitnąć
zakwokać – zakwokać
zalakować – zapieczętować
zalakowany – zapieczętowany
zalatować – zalatować, chodzić do domu panny (zalatuje ku niej co niedziele)
zalecieć – zalecieć, dolecieć, wpaść gdzieś na moment
zalecieć się – mimochodem przebiec poza punkt docelowy, wpaść mimochodem
zalegnione w usak – osłabienie słuchu pod wpływem stanu zapalnego
zalegnąć – zachorować obłóźnie
zalesiański – leżący za lasem
zalezany – długo leżący, mówiąc o owocu

to taki, który zmiękł po zerwaniu
zależeć się – zbyt długo leżąc, doprowadzić się do utraty sprawności
zaloć – zalać, powiedzieć coś zmyślnego
zaloć się – upić się
zaloć się jak baron – nierozumnie upić się
zaloć się w trzi dupy – upić się do utraty świadomości
zalongniony – zalegnięty
zalongnąć się – zalegnąć się
zalatliwy – zalatny
zalatnik – zalatnik, mężczyzna starający się o rękę kobiety
zaloty – zaloty w znaczeniu ogólnopolskim, zalany (woda ik zalała), pijany
zaluścić – pokochać
zaluścić się – zakochać się, obdarzyć uczuciem
zaluścić – zakochany, rozmiłowany
zalutować – zalutować
zalutowany – uszczelniony lutem (gorceek zalutowany)
zalycać się – starać się o względy osoby płci przeciwnej
zalycanki – zaloty
zalycany – zalecany
zalycony – podleczonek
zalyczyć – podleczyć, odczynić urok (zob. urok)
zalyczyć się – podleczyć się, podreperować zdrowie
zalygać – zalegać
zalygować – jak wyżej
zalyngniony – zob. zalongniony
zalyngnąć się – zalegnąć się
zalykniony – permanentnie wystraszony, osoba z kompleksem strachu (dziecko zalyknione)
zalyknąć się – trwale przestraszyć się
zalywać – zalewać (woda zalywo), opowiadać zmyślane rzeczy, bredzić
zalyż – zaleźć, pokryć się nalotem
zalałować – umieścić ładunek, nabić broń
zalałowany – zalałowany w znaczeniu ogólnopolskim
zalałodzić – zalałodzić, uspokoić zwaśnione strony

- załagodzony** – uspokojony
załapać się – dostać coś, podłapać coś
załazić – załazić, pokrywać się nalotem, tracić blask, zachodzić
załkniony – zakrztuszony
załknonić się – zakrztusić się
żałoba – żałoba, żal, okres żałoby po śmierci bliskiego
żałować – żałować
żałomany – żałamany, zapadnięty
żałonić się – stać się przeszłością
żałoński – pochodzący sprzed 2 lat
żałońskiego roku – dwa lata temu
żałońskim – jak wyżej
żałosny – żaloszny
żałość – żałość, żal, duży smutek
żałośliwy – mający tendencję do żałości, litościwy
żałośnie – żałośnie
żałotać – żałotać, połatać
żałotany – połatany, naprawiony
żałotwiać – żałotwiać
żałotwić – żałotwić
żałotwiony – żałotwiony
żałować – żałować, skąpić
żałować się – użalać się nad sobą, skarżyć się
żałowany – żalowany
żałozony – żalozony
żałozyc – żalozyc, dać lub wpłacić za kogoś pieniądze
żałozyc się – żalozyc się, zrobić zakład
żałóg – opłata, zastaw
żałózka – zakładka
żalykać się – zakrztuszać się
żamahnonić się – dokonać zamachu
żamanić – ubzdurać sobie
żamanić się – zachcieć się
żamarkocić się – poczuć do kogoś żal (zamarkociła se, kie jyj to pedziół)
żamarkocić się – zasmucić się
żamarkocony – zasmucony, czujący żal
żamarynować – zamarynować w znaczeniu ogólnopolskim
żamarynowany – zamarynowany w znaczeniu ogólnopolskim, długo przetrzymywany
żamarzłok – zmarzłak
żamarzniony – zamarznęty, pokryty lodem
żamarzniynty – jak wyżej
żamarznonić – zamarznąć, umrzeć z zimna
żamascony – ubrudzony czymś tłustym, zatłuszczony
żamaścić się – ubrudzić się czymś tłustym
żamglany – określenie osobnika mało ruchliwego, powolnego w działaniu, pozbawionego siły
żamgleć – zemdleć
żamglić się – zamglić się w znaczeniu ogólnopolskim
żamiarować – zamierzać
żamiatać – zamiatać w znaczeniu ogólnopolskim
żamiatany – zamiatany w znaczeniu ogólnopolskim
żamieciony – pozamiatany
żamierknonić – być zaskoczonym przez noc
żamiklać się – zaplątać się
żamiklany – zaplątany
żamior – zamiar
żamirek – patyczek z zaznaczoną miarą udoju
żamirkać – zamigotać, zaświecić
żamirknonić – zostać
żamitwać się – zob. zamiklać się
żamitwany – zob. zamiklany
żamiyłowac się – zakochać się
żamiyłowany – zakochany
żamiyrzać – zamierzać, mieć zamiar
żamiyrzyc się – zrobić ruch w celu uderzenia kogoś
żamiysać – zamieszać, pomieszać, zrobić awanturę, zakłócić coś
żamiysany – pomieszany
żamiysć – zamieść
żamkniony – zamknięty
żamknonić – zamknąć
żamknonić się – zamknąć się
żamocony – zamoczony
żamocyc – zamoczyć
żamodlić – długotrwałą modlitwą uchronić od nieszczęścia
żamokniony – zamknięty

zamoknąć – zamoknąć, przejść całkowicie wilgocią
zamocnić – zamocnić, doprowadzić do nieporozumienia, uczynić mętnym
zamoncony – uczyniony mętnym
zamordować – zamordować w znaczeniu ogólnopolskim, zmęczyć bardzo
zamorzyć – zagłodzić
zamorzyć się – zagłodzić się
zamorzony – zagłodzony
zamowiać – zamawiać, oczarowywać
zamowiany – zamawiany
zamożny – zamożny, bogaty
zamówić – zakląć, zaczarować
zamówiony – zaczarowany
zamrajceć – zamiauczeć
zamrawić – zdeptać na śmierć
zamroco – mrok, ciemność
zamrocony – zamroczony, bez świadomości
zamroczyć – uderzyć, powodując utratę świadomości (zamroczył go piynściom), spowodować utratę świadomości
zamróz – zimno, mróz
zamruceć – zamruczeć
zamrugać – zamrugać, poruszyć powiekami
zamruzać – przymykać oczy powiekami
zamrużyć – zmrużyć
zamsony – otwór zatkany mchem lub wiórami
zamsyć – zatkać szparę mchem lub wiórami
zamućce – wydać głos ryku lub beczenia (krowy mucom)
zamudrować – wykombinować coś
zamulić – pokryć mułem, spowodować niestrawność
zamulisko – podmokły i błotnisty teren
zamulony – pokryty mułem, odczuwający niestrawność
zamurować – zamurować, zakryć coś murem, doznać szoku (zamurowało mie)
zamurowany – zamurowany
zamurowany stoć – stać bez ruchu
zamydlić ocy – stworzyć pozory czegoś
zamykać – zamykać coś lub kogoś
zamykany – zamykany w znaczeniu ogólnopolskim
zamycony – zamęczony

zamyncyć – zamęczyć
zanato – zanadto, zbyt, za bardzo
zandra – drzazga, uraz (nosi zandre w sercu)
zaniedbać – zaniedbać, nie zrobić czegoś przez niedbalstwo
zaniedbany – zaniedbany w znaczeniu ogólnopolskim
zaniedbować – zaniedbywać
zaniedbować się – zaniedbywać się
zaniedbowany – zaniedbywany
zaniemieć – zaniemówić
zaniemóc – zachorować
zaniemorzony – opóźniony, spóźniony
zaniemorzycić – opóźnić, spóźnić się (cosi go zasło i zaniemorzycił)
zaniemorzycić się – spóźnić się
zanieść się – pójść
zanim – zanim, nim
zanitować – wykonać czynność nitowania
zanitowany – uszczelniony nitem, złączony nitem
zaniyść – zanieść
zaniyść się – zachmurzyć się
zaniyść się płacem – rozplakać się, rozszlochać się
zanocować – zatrzymać się na nocleg
zanocowany – zatrzymany na nocleg, przenocowany
zanosić – zanosić
zanosić się – chmurzyć się
zanucić – zanucić w znaczeniu ogólnopolskim
zanucować – nucić
zaobchodzić się – obywać się bez czegoś, traktować w sposób określony, postuluwać się czymś
zaobhodzić się – jak wyżej
zaobiadować – częściowo zjeść obiad
zaobiyrac – dojść do owrzodzenia, dojść do stanu zapalnego rany
zaobiyrany – owrzodzony
zaobrombiany – zaobrubiany
zaobrombić – zaobrubić, wykończyć brzeg tkaniny
zaobrombiony – posiadający wykończony obrębek, zob. obrombek

zaobyc – zaopatrzyć, wyposażyć
zaobjmować – obejmować terytorialnie, włączać
zaobys sie – obyć się bez czegoś
zaobyty – zaopatrzony
zaocapić – wstawić ocap (zob. ocap) podczas budowy domu, nakryć
zaocapiony – posiadający wstawiony ocap
zaodzioć – wdziać
zaodzioć sie – odziać się, ubrać się
zaodzioty – ubrany
zaonacony – zrobiony sposobem
zaonacyć – jakoś zrobić, zrobić sposobem
zaopatrzić – zaopatrzyć, opatrzyć ranę, udzielić ostatniego namaszczenia
zaopatrzoney – namaszczoney
zaopatrzować – zaopatrywać, opatrywać ranę, udzielać namaszczenia
zaopuscać – zaniedbywać
zaopuscać sie – zaniedbywać się
zaopuscony – zaniedbany
zaopuścić – zaniedbać
zaopuścić sie – zaniedbać się
zaorać – zorać, zorać
zaorany – poddany orce, naruszony podczas orki
zaorować – orać, naruszać granicę podczas orki
zaorywać sie – systematycznie naruszać granicę podczas orki
zaoscyndzić – zaoszczędzić
zaoscyndzoney – zaoszczędzoney
zaostrzoney – zaostrzoney w znaczeniu ogólnopolskim
zaostrzyć – uczynić ostrym
zaónacyć – zob. zaonacyć
zapad – zachód
zapadniony – zapadnięty
zapadnonć sie – zapaść się
zapałować – wbić pale, oznaczyć palami, rozpałać ogień
zapałować sie – zapalać się
zapałowany – zapalany, oznakowany palami
zapamiyntać – zapamiętać
zapamiyntać sie – oddać się czemuś wyłącznie (zapamiyntały w robocie)

zapamiyntany – zapamiętany, utrwalony w pamięci
zapapynzić – uwstecznić w rozwoju
zapapynziały – niedostatecznie rozwinięty na swój wiek, zabiedzony
zapapynzoney – jak wyżej
zaparzić – doprowadzić do zepsucia, zaparzyć, zalać wrzątkiem
zaparzoney – psujący się, cuchnący zgnilizną
zaparzować – zaparzać
zapaść sie – zapaść się
zapatroszyć – zawieruszyć
zapatroszyć sie – zawieruszyć się
zapatrzoney – zapatrzoney, mający uwagę skierowaną wyłącznie na coś
zapatrzeć sie – zapatrzyć się, utkwić w czymś wzrok, wziąć wzór z kogoś
zapawynzować – zamocować ładunek na wozie przy pomocy pawęzu i łańcucha
zapawynzowany – zamocowany pawędzem
zapedziany – zapowiedziany
zapedzić – zapowiedzieć
zapedzić sie – zapowiedzieć się
zapesony – speszoney
zapesyć – zapeszyć
zapić – upić się mocno
zapić sie – umrzeć od spożycia nadmiernej ilości alkoholu lub z powodu pijaństwa
zapiec – przestrzeń między tylną częścią pieca i ścianą
zapiecony – zatarty pod wpływem rozgrzania się przez tarcie
zapieckacka – fajka zapalana przez włożenie do pieca
zapieckać – zapalać fajkę przez włożenie do pieca
zapieprzać – szybko iść lub jechać, ciężko pracować
zapieprzić – ukraść, niewłaściwie postąpić
zapieprzoney – niewłaściwie załatwiony
zapierać – zamykać, osadzać w areszcie
zapierać sie – stawiać opór (zapieroł sie, kie go wiedli), natężyć siły (koń zapieroł sie), zamykać się

zapieradło – zamknięcie, zamek, patyk wkładany do skobla
zapijacony – pijany, zapity
zapijać – popijać
zapijać się – upijać się
zapinac – zamek błyskawiczny
zapinacka – spinka
zapinać – zapinać, łączyć przy pomocy zapięcia, łączyć konie w parę
zapinany – zapinany w znaczeniu ogólnopolskim
zapiąć – zapiąć
zapiónć – zapiąć
zapisać – zapisać, zanotować, obdarować majątkiem notarialnie
zapisać się – zapisać się
zapisany – wpisany, zarejestrowany
zapisceć – zapiszcieć
zapisować – zapisywać, notować, dawać w spadku
zapisowany – notowany, dawany w spadku
zapiłolić – zrobić coś nierozsądnego, zepsuć jakąś sprawę
zapiłolić se – zrobić coś niekorzystnego dla siebie
zapiłolony – zepsuty, pijany
zapity – upity, nieprzytomny lub zmarły na skutek pijaństwa
zapiyłować – zrobić zacięcie piłą
zapiyłowany – zaznaczony nacięciem
zapiynić się – zapienić się, wzburzyć się
zapiyniony – spieniony
zapiynty – zapięty
zapiyrać – zob. zapierać
zapiyrać się – zamykać się, wyęczać siły, ciągnąć coś
zapiyrany – zamykany
zaplatać – splatać włosy, krzyżować nogi podczas kroczenia
zapłyś – spleść włosy
zapłyś się – zapleść sobie włosy
zapłacić – zapłacić, uregulować należność
zapłacony – zapłacony
zapłuźnik – najemnik chodzący za pługiem
zapniony – zapięty
zapobiyc – zapobiec

zapobiygać – zapobiegać
zapobiygliwy – zapobiegliwy
zapochnonć – zapachnieć, wydać zapach
zapocić – spocić
zapoconć – napocząć (zapocon jom na dobre)
zapocony – mocno spocony, przepocony
zapocynty – napoczęty
zapodać – zapadać, zachodzić, oznajmić coś (zapodoł, co tam będzie)
zapodziany – zagubiony
zapodzić – zgubić, zagubić
zapodzić się – zagubić się (zapodził się mi kajsi)
zapokostować – zapuścić pokostem
zapokostowany – nasycony pokostem
zapolać – zapalać, rozpalać
zapolać się – zapalać się
zapolić – zapalić, podpalić, wzniecić ogień
zapolić się – zapalić się, dostać zapalenia płuc
zapolony – zapalony, chory na zapalenie płuc
zapominać się – tracić przytomność
zapomoga – zapomoga, pomoc
zapowiadać – ostrzegać, uprzedzać, prognozować (zapedził dysk)
zapowiadać się – uprzedzić o swoim przybyciu, wykazywać cechy wskazujące na określony rozwój
zapowiadany – zapowiadany w znaczeniu ogólnopolskim
zapoziyrać się – zapatrzeć się
zapożwać – zawezwać (zapożwoł ku sobie)
zapożwany – zawezwany
zaprawiać – zakładać coś do czegoś, wprawiać
zaprawiany – zakładany, z dodatkiem czegoś
zaprawić – założyć, dodać czegoś
zaprawiony – wprawiony
zapreć – zamknąć
zapreć się – zamknąć się, wyprzeć się
zaprosać – zapraszać
zaprosany – zapraszany
zaprosić – zaprosić w znaczeniu ogólnopolskim

zaproszony – zaproszony
zaproszenie – zaproszenie
zaprowadzić – zaprowadzić w znaczeniu ogólnopolskim
zaproszyć – doprawić potrawę zoproszką
zaprószony – zakurzony, podchmielony
zaprószyć – zaproszyć
zaprzańcie – odszczepienie
zaprzany – stęchły, zawierający wilgoć
zaprzeć – umieścić w zamknięciu, zamknąć, zob. zapreć
zaprzeć dyhanie – zabraknąć tchu
zaprzeć się – zob. zapreć się
zaprzedać się – dla korzyści stracić osobistą godność, zdradzić
zaprzedany – zdradzony za pieniądze, wydany za pieniądze
zaprzeka – zaprzeczenie własności, określenie osobnika, który ma tendencję do sprzeciwiania się
zaprzić – zamknąć
zaprzić się – zamknąć się
zaprzółka – wilgotna szczapa
zaprzongać – zaprzęgać
zaprzongany – zaprzęgany
zaprzongniony – zaprzągnięty
zaprzongnonć – zaprzęgnąć
zaprzycić – zaprzeczyć
zapsocić – popsocić, popsuć pogodę (na polu zapsociało)
zapsocić się – zmienić się na złą pogodę, zacząć padać
zapskać – zalać coś cieczą wypływającą pod ciśnieniem
zapskać się – prysnąć na siebie cieczą
zapskany – obłany cieczą, która wytrysnęła pod ciśnieniem
zapuchnieć – opuchnąć
zapuchniony – opuchnięty
zapuchnonć – zob. zapuchnieć
zapucony – zgnieciony
zapuconąć – zgniatać
zapucyć – zgnieść, zadusić
zapuscony – zapuszczony
zapuścić – zaniedbać
zapuścić się – zaniedbać się
zapyndziołek – malec, karzeł

zapyzniały – zapyziały, nierozwinięty fizycznie
zapyrzony – zarośnięty perzem
zapyrzyć – dopuścić do zarośnięcia perzem
zapytać – zapytać w znaczeniu ogólnopolskim, zażądać określonej sumy za towar
zapytać się – zapytać się w znaczeniu ogólnopolskim
zapyziały – nierozwinięty fizycznie, zabiedzony, zob. zapyzniały
zapyziany – jak wyżej
zapyzieć – zabiedzić, nie rozwinąć się właściwie
zara – zaraz
zarachować się – pomylić się w liczeniu
zaradować się – ucieszyć się, uradować się
zaradny – zaradny, potrafiący sobie radzić w trudnych sytuacjach
zaradzić – rozwiązać problem
zarafać – zarysować, zrobić rysę, otrzeć
zarafać się – zadrasnąć się
zarafany – zarysowany, otarty
zarafniony – zarysowany, zapalony (zopolka zarafniono)
zarafnonć – zadrasnąć, potrzeć zapałkę celem jej zapalenia
zaraza – epidemia
zarazić – zarazić w znaczeniu ogólnopolskim
zarazić się – zarazić się
zarazony – zarażony
zarcie – żarcie, jedzenie dla zwierząt
zardzewiany – zardzewiały
zarewać – zakrzyczeć
zarna – żarna, młyńskie kamienie
zarno – ziarno
zaro – zaraz, za moment
zarobiać – zarabiać, ugniatać ciasto do wypieku
zarobić – zarobić, zapracować
zarobić ciasto – ugnieść ciasto
zarobiony – zarobiony (gros zarobiony), zapracowany
zarobkowy – dający zarobek
zarombać – zarażać
zarombany – zabity siekierą
zarosicki – zaraz, natychmiast

zarosicko – zob. zarosicki
zarosić – pokryć rosą, pokryć warstwą wilgoci
zarosnąć – zarosnąć
zarosolić – zamarynować mięso
zarosolone – zamarynowane
zarosony – zroszony, pokryty rosą
zarostać – zarastać
zaroście – zarośla
zarośliny – jak wyżej
zarośniony – zarośnięty
zaroz – zaraz, natychmiast, zob. zaro
zarozicek – za momencik
zarozicki – jak wyżej
zarozinek – jak wyżej
zarozinki – już za moment, wkrótce
zaroziuśko – już w tym momencie
zarozumialec – pyszałek, człowiek zarozumiały
zarozumiany – zarozumiały
zarós – zaróść
zaróżowiec – zaróżowić
zaróżowić sie – nabrać rumieńców
zaróżowiony – posiadający rumieńce, zarumieniony
zartobliwy – żartobliwy, lubiący żarty
zarucić – zasypać, narzucić ubranie (zarucił kaboty), położyć nie wiadomo gdzie
zarucony – zarzucony, zasypany
zarusicki – zaraz, natychmiast
zarusicko – jak wyżej
zarusienko – jak wyżej
zarusinecko – jak wyżej
zarusinek – jak wyżej
zarusiński – jak wyżej
zaruśko – jak wyżej
zarwać – nie dotrzymać obietnicy, nie dotrzymać warunków umowy
zarwać sie – osunąć się pod ciężarem
zarycany – zapłakany
zaryceć – zaryceć
zaryceć sie – zapłakać się
zaryć – zaryć, zagłębić się w czymś
zaryć sie – zaryć się
zarymbnik – osadnik karczujący las, karczownik
zaryncony – zaręczony

zaryncyć – zaręczyć
zaryglować – zamknąć na zasuwę
zaryglowany – zamknięty na zasuwę
zaryty – zagłębiony w ziemi
zarzekać sie – zaprzeczać (zarzekał sie, co nie on)
zarzewiany – zob. zardzewiany
zarzezać – zarznąć
zarzigać – zarzygać
zarzigany – ubrudzony wymiocinami
zarzinać – zarzynać, zacinać nożem, robić nacięcie w drewnie
zarzniiony – zarźnięty, zacięty
zarznonć – zarznąć
zarznonć sie – zaciąć się, skaleczyć się nożem
zarzondzany – zarządzany, kierowany
zarzondzić – zarządzić, pokierować czymś
zarzyc sie – przysięgnąć
zarzykać sie – zob. zarzekać sie
zasadobić sie – osiedlić się, osiąść
zasadobiony – zasobny, mający zapas czegoś, osiadły
zasadzić – posadzić, zasadzić
zasadzić sie – zacząć się, zrobić zasadzkę (zasadziyli sie na niego)
zasadzony – zaczajony, oczekujący w zasadzce
zaseckać – zaszczekać
zascuć – zaszczuć, zniszczyć kogoś, stłamsić kogoś
zascuty – zaszczuty
zascypić – włożyć do rozszczepionego kija, zaszczepić
zascypiony – zaszczepiony
zasekwestrować – zająć przez komornika
zasiadować – zasiąść, zajmować czyjeś miejsce
zasiadować sie – dłużej gdzieś siedzieć
zasie – następnie
zasiedniony – zajęty w sensie miejsca
zasiednonć – zasiąść, zająć wolne miejsce, zająć czyjeś miejsce
zasiedziany – bywalec, siedzący gdzieś od dłuższego czasu
zasiedzieć sie – siedząc lub będąc gdzieś, przekroczyć limit czasu

zasioć – zasiać
zasiadać – zasiadać, siadać na dłużej, siadać na jajach
zasiadka – zasiadka, stanowisko myśliwskie
zasiompany – zasepiony
zasioty – zasiany
zasipieć – zachrypnąć
zasiptiony – zachrypnięty
zasiptionynty – jak wyżej
zasiptionóć – zachrypnąć
zaskakować – zaskakiwać, nadskakiwać (zaskakuje kole niego)
zaskarżony – zaskarżony
zaskarżyć – zaskarżyć, oddać do sądu
zasklepić – zasklepić, zrobić sklepienie, zakleić komórki plastra pszczelego
zasklepiony – zamknięty sklepieniem
zaskniony – zeschnięty, pozbawiony wilgoci
zasknonóć – zaschnąć
zaskocyć – zaskoczyć, zająć w ciężę
zaskok – kant, nierówność
zaskoki – nieoczekiwane przeszkody
zaskorupić – doprowadzić do utworzenia na czymś twardej powierzchni
zaskródlić – zabronować
zaskródlony – zabronowany
zaskrótniec – zaskroniec
zaskucany – zapłakany
zaskuceć – zawyć, zaszlochać głośno
zaskwierknonóć – umrzeć lekką śmiercią
zaskwyrceć – wydać charakterystyczny trzask topionego tłuszczu
zasługa – wynagrodzenie roczne za służbę
zasługować – zasługiwać
zasłużony – zasłużony
zasłużyć – zasłużyć
zasłużyć się – mieć zasługi, zasłużyć się
zasłyszany – zasłyszany
zasłyseć – zasłyszeć
zasmolić – zabrudzić smołą
zasmolony – ubrudzony smołą, ubrudzony smarami
zasmozka – zasmażka
zasmrodzić – zasmrodzić w znaczeniu ogólnopolskim

zasmrodzony – cechujący się nieprzyjemnym zapachem
zasmucić – napełnić smutkiem
zasmucić się – stać się smutnym
zasmucony – zasmucony w znaczeniu ogólnopolskim
zasmyntłać – zaplątać
zasmyntłać się – zaplątać się
zasnurować – zasnuruować
zasnurowany – zasnuruowany
zasoba – zapasy, dobra materialne
zasobiony – zasobny, bogaty, majątny
zasobny – jak wyżej
zasondzić – zasądzić, skazać wyrokiem sądowym
zasondzony – zasądzony
zasotać się – zagapić się
zasotany – zadumany
zaspać – zaspać, przegapić coś (zaspał sprawę)
zaspaniec – śpich
zaspany – zaspany
zasposobić się – zabezpieczyć się, robiąc zapasy
zasposobiony – posiadający zapasy
zaspować – zespawać, przesywiać
zaspowany – zespawany
zasprzycić się – zaklinować się, stanąć w poprzek
zasrać – pobrudzić, zniweczyć coś
zasrać się – pobrudzić się w czasie załatwiania, wdać się niepotrzebnie w jakiś incydent, wejść w kontakt z niewłaściwą osobą
zasranie – kiepsko, marnie
zasrany – kiepski, marny, o kiepskim zdrowiu
zasrować się – niepotrzebnie brać się za coś, niepotrzebnie rozpoczynać jakiś spór
zastać – spotkać (zastał go w izbie), zaskakiwać (zastała nos kurniawa)
zastajać – jak wyżej
zastanowić – zahamować, zatrzymać
zastarzany – zbyt długo trzymany, zestarzały
zastawiać – zatrzymywać (zastawili go na drórze), unieruchomić, blokować coś, stawiać blokadę, stawiać pułapkę

zastawiać się – zatrzymywać się, zarze-
kać się
zastawiany – zatrzymywany
zastawić – zatrzymać, zablokować, dać
w zastaw
zastawić paść – założyć pułapkę
zastawić się – dać majątek w zastaw, za-
trzymać się
zastawiony – zatrzymany
zastoć – zastać
zastoć się – zdrętwieć z powodu długo-
trwałego stania
zastompic – zastąpić, zagrozić, zataraso-
wać (zastompiał mu na drodze)
zastoty – zastany, zdrętwiały z powodu
długiego stania
zastrugać – zatemperować; strugając,
nadać spiczasty kształt
zastrugany – zatemperowany
zastrzec się – zacząć się
zastrzegać się – czaić się, czatować, za-
bezpieczać się
zastrzelić – zastrzelić w znaczeniu ogólnopolskim
zastrzelony – zastrzelony w znaczeniu
ogólnopolskim
zastrzygać się – zob. zastrzegać się
zastympca – zastępca
zastympować – zastępować, zagradzać
zasuć – zasypać
zasulać – zawinąć
zasusony – zasuszony, odczuwający pra-
gnienie
zasuszyć – zasuszyć, w przypadku krowy
przestać się doić przed ocieleniem
zasuścić – zaszeleścić
zasuty – zasypyany
zasuwa – zasuwą, zamek u drzwi
zasycceć – zasyczeć
zaszyć – zaszyć
zasykować – zaprowadzić
zasypać – zasypać w znaczeniu ogólnopolskim
zasypany – zasypyany w znaczeniu ogólnopolskim
zaspować – zasypywać
zasyty – zaszyty

zasywać – zaszywać
zaś – zaś, znowu, natomiast, przecież, jed-
nak
zaśalutować – zasalutować
zaśby – ależ skąd, rodzaj zaprzeczenia (py-
tanie: pewnie ci się widzi? i odpowiedź:
zaśby)
zaśby ta – jak wyżej
zaścaniec – zob. zajścianiec
zaśklić – zaszkląć, wprawić szyby do okien
zaśklony – zaszklony, oblodzony
zaślajfować – zahamować
zaślajfowany – zahamowany
zaślajsować – zob. zaślajfować
zaślajsowany – zob. zaślajfowany
zaślepic – zaczipować
zaślepic się – stać się niewidzialnym
zaślepiiony – zaślepiiony w znaczeniu ogólnopolskim
zaśmierdniony – zepsuty, śmierdzący
zaśmierdnonć – brzydko zapachnieć
zaśmierdnonć się – zaśmierdzieć się, zepsuć się (mięso się zaśmiergło)
zaśmierdziany – zob. zaśmierdniony
zaśmiergnięty – jak wyżej
zaśmiergnonć – zob. zaśmierdnonć
zaśniecic się – pokryć się pleśnią, zepsuć się
zaśniodać – zjeść niewielkie śniadanie
zaśniony – uśpiony, śpiący
zaśpiywać – zaśpiewać, rozpocząć śpiewanie
zaśprajcować – usztywnić konstrukcję przybitą skośnie listwą
zaśprajcowany – usztywniony
zaśpuntować – zaczipować, wbijając szpunt
zaśpuntowany – zaczipowany szpuncem
zaśrubować – zamocować lub zamknąć przez zakręcenie śrubami
zaśrubowany – zamocowany śrubami, zamknięty przez skręcenie śrubami
zaśtopować – zastopować
zaśtopowany – zatrzymany
zaśtrajkować – zastrajkować
zaśtupkać – zadreptać, dojść drobnym krokiem
zaśwajсовать – zaspawać

zaśwajrowany – zaspawany
zaświadcyc – zaświadczyć
zaświadcynie – zaświadczenie
zaświaty – gdzieś bardzo daleko
zaświycić – zaświecić
zaświycić sie – zaświecić się
zaświycony – zaświecony
zaświyńcić – uczcić święto parafialne, nie pracując w tym dniu
zaświyntować – jak wyżej
zatarować sie – zataczać się
zatajic – zataić, zachować w tajemnicy
zatajic sie – nie przyznać się do winy
zatajony – utajony
zatalować – przydzielić
zatanować – wypić nadmierną ilość alkoholu, nalać paliwa
zatanowany – napełniony paliwem
zatarasić – zablokować (zatarasił dróge), zdeptać, zabrudzić, chodząc często
zatarasony – zdeptany, zablokowany
zateblować – założyć kołek (tebel) łączący belki
zateblowany – zamocowany teblem
zatel – w tym czasie (zatel nanoś wody, kie nie bede)
zateła – jak wyżej
zatelefunować – zatelefonować
zatkac – zatkać, zaczopować, zakryć, zasłonić (zatkoł okno)
zatkac dupe – nasycić, nakarmić do syta
zatkac dziure – uszczelnić, zakryć otwór
zatkany – uszczelniony, niedrożny
zatłocony – zatłoczony
zatłocyc – ugnieść, stłoczyć
zatłuc – zatłuc, zabić
zatłuc sie – zabić się; łomocąc, dać znać o swojej obecności
zatłucyony – zatłuczony
zato – za to, zamiast tego
zatocyc – zatoczyć
zatocyc sie – zatoczyć się
zatojac – zatajać
zatojany – zatajany
zatońcyć – zatańczyć
zatracić – zagubić
zatracić rozum – zgubić zdrowy rozsądek

zatracić sie – pogubić się, zejść na manowce
zatracony – pogubiony, zagubiony
zatracyniec – osobnik, który zszedł na manowce
zatracyński – przeklęty, niezdolny
zatracyński dziod – rodzaj obelgi
zatrata – zagubienie
zatrombić – zatrąbić
zatruc – zatruc w znaczeniu ogólnopolskim
zatruc sie – zatruc się w znaczeniu ogólnopolskim
zatruty – zatruty w znaczeniu ogólnopolskim
zatrzyńcić – zabałaganić, narobić nieporządku, zagubić w bałaganie
zatrzyńcony – zabałaganiony, pełen nieporządku, nieposprzątny
zatrzepać – zapełnić coś wrzucaniem czegoś, doprawić zasmażkę, zarzucić coś czymś
zatrzepany – zarzucony, zasypany
zatrzepka – zasyпка, wrząca woda lub mleko zasypane mąką
zatrzepować – zatrzepywać
zatrzosk – zatrzask
zatrzoska – zatrzaska
zatuckać – dojść powoli
zatułać – zatoczyć
zatułać sie – zatoczyć się, w przenośni dojść gdzieś
zatulany – zatoczony
zatusiowany – zatuszowany
zatuśować – zatuszować
zatychniony – zatechny
zatychnonć – zatechnąć
zatykać – uszczelnić (zatyko spary), zatykać (zatkonon podstol za kapelus), odczuwać duszność (zatyko mie)
zatykadło – korek, zatyczka, zasuwka
zatykoc – popychadło, zasuwka
zatyncas – w czasie, kiedy dzieje się coś innego (zatyncas kie my jechali, juzek syćko przycytoł)
zatyśic – stłumić, zagasić ogień, odcinając dopływ powietrza
zaujkać – wydać charakterystyczny pasterski okrzyk zawołania, zajodłować

zaujmać – zainteresować
zaujmać się – zainteresować się
zaujonć – zająć, przywłaszczyć sobie, zagarnąć
zaujnynty – zagarnięty
zaujnynty – wzięty, przywłaszczony
zaumary – obumary, nieżywy
zaurocony – zauroczony
zaurocyć – zaczarować
zauśnica – zausznica, koleczyk w uchu kobiety
zauwozyć – zauważyć
zawada – przeszkoda
zawadzić – zaczepić o coś, zahaczyć
zawadzony – zaczepiony, zahaczony
zawalić – zasypać czymś ciężkim (zawalićli dziure školami)
zawalić się – zawalić się w znaczeniu ogólnopolskim
zawalnica – ból, opuchnięcie gardła
zawalony – zawalony w znaczeniu ogólnopolskim
zawarcie – zamknięcie, zaprowadzanie bydła do stajni
zawarty – zamknięty
zawarzić – zagotować
zawarzić się – podgotować się, zagotować się
zawarzony – zagotowany
zawarzyć – zob. zawarzić
zawarzyć gorce – doprowadzić do wygotowania cieczy i przywarcia suchej masy do dna garnka
zawaterniok – kłoda tlejąca się stale przy ognisku w szałasie
zawcasu – zawczasu, odpowiednio wcześniej
zawcora – przedwczoraj
zawcorajsy – przedwczorajszy
zawcorym – zob. zawcora
zawdy – zawsze (zawdy tak wej bywało), w każdym razie
zawdzioc – założyć, zarzucić jakieś ubranie
zawdzioty – założony, ubranie
zawdziywać – wkładać coś na siebie
zawiadować – zachodzić w celu dowiedzenia się czegoś
zawianować – wywianować, dać w posagu

zawianowany – wywianowany
zawidzić – zazdrościć
zawidzieć – jak wyżej
zawidzieć się – zachcieć się
zawiecerzać – zjeść trochę w porze kolacji
zawierać – zamykać, spędzać bydło z pola do stajni
zawiertać – nawiercić
zawiertany – nawiercony
zawierusony – zawieruszony
zawierusyć – zawieruszyć
zawierusyć się – zawieruszyć się, zgubić się
zawierusony – zawieruszony
zawierzyć – zawierzyć, uwierzyć komuś
zawiesić – zawiesić
zawieziony – zawieziony
zawieźć – zawieźć
zawijacka – zawiniątko
zawijać – zawijać, obwijać ranę
zawijaniec – rodzaj świątecznego ciasta
zawijok – narzędzie do wykonywania otworów w obręczach kół
zawinić – zawinić, popełnić przewinienie
zawiniony – obwiniony
zawinonć – zawinąć
zawioć – zawiąć, przeziębnić się
zawionzać – zawiązać
zawionzać się – obwiązać się, opasać się, załęgnąć się
zawionzany – zawiązany
zawios – zawias
zawioznować – zawiązywać, robić węzeł
zawiyrać – zawiierać, zamykać, zapędzać bydło do stajni, osadzać w areszcie
zawiyrane – zamykany, zapędzany do zamknięcia
zawiyrsiański – położony za wierchem
zawiyścić – zawiesić, powiesić
zawiyścić się – zawisnąć, powiesić się
zawiysony – zawieszony
zawiyś – zawieść, sprawić zawód
zawiyź – zawieźć
zawiyź się – dojechać jako pasażer
zawlecony – zawleczony
zawlyc – zawlec
zawlyc się – dowlec się
zawlócyc – zawłóczyć

zawłócić się – zachmurzyć się
zawobić – zawabić, wydać głos wabiący zwierza
zawobiony – zawabiony
zawodnicza – zawodniczka
zawodnik – zawodnik, sportowiec
zawodno – zawadzająco, przeszkadzająco
zawodny – zawadzający
zawodówka – średnia szkoła zawodowa
zawody – zawody
zawodzać – zawadzać, przeszkadzać
zawodzić – zawodzić (głóskiem zawodzi za nim), doprowadzać kogoś gdzieś (zawodzi dzieci do szkoły)
zawoł – zawoł
zawołać – zawołać, zakrzyczeć
zawołanie – przyzwanie kogoś okrzykiem
zawołany – przyzwany
zawonieć – zapachnieć
zawora – drewniany zamek
zaworka – jak wyżej
zawozić – zawozić, dowozić coś lub kogoś
zawozony – dowożony gdzieś
zawozyć – zważyć
zawód – zawód, fach
zawracać – zmuszać do zawrócenia, zmuszać do powrotu
zawracać głowę – niepotrzebnie zajmować kogoś nieistotnymi sprawami
zawracać się – zmieniać kierunek jazdy czy cel (zawrócił się do chałupy)
zawracany – zmuszany do zawrócenia
zawreć – zamknąć
zawrócić – zawrócić, zmienić kierunek ruchu na przeciwny
zawrząć – zob. zawreć
zawrzysko – prowizoryczna szopa
zawse – zawsze
zawstydzić – zawstydzić, wzbudzić w kimś uczucie wstydu
zawstydzić się – zawstydzić się
zawstydzony – zawstydzony
zawyskać – zajodłować, zob. wyskać
zawzimać – podwozić okazynie
zawzioné – zabrać ze sobą; zabrać, by zawięzić
zawzioné się – zawziąć się

zawzionś – podwieźć okazynie
zawzionś się – zabrać się okazynie
zawziontek – zawziętość
zawziyntość – jak wyżej
zawziynty – zawzięty
zazałoński – mający miejsce dwa lata temu
zazarty – zażarty
zazbirować – zbierać coś w niewielkich ilościach (ka nie idzie, to ino zazbiyruje), jeść byle gdzie
zazbójować – dokonać rozboju, wyjść na rozbój
zazbójowany – uzyskany w wyniku rozboju
zazbyrceć – zadzwonić
zazdrośliwy – zazdrosny
zazdrówkać – wznieść toast
zazegnać – zażegnać, zapobiec, uleczyć czarami
zazegnany – zażegnany
zazegnować – zażegnywać, zapobiegać
zazegnować się – odżegnować się
zazgiertać – zazgrzytać zębami
zazielenić się – zacząć się zielenić
zazieleniony – ubrudzony czymś zielonym, cechujący się odrastającą zieloną roślinnością (las juz zazieleniony)
zazierać – zaglądać, odwiedzać na krótko (roz na cas zaziero)
zazierunek – wizyta w celu dowiedzenia się czegoś, kontrola, obejrzenie gospodarstwa przed zawarciem małżeństwa
zazimować – wziąć na okres zimy, chować w okresie zimy
zazimowany – wzięty na okres zimy
zaziombić się – zaziębić się
zaziombiony – zaziębiony
zaziorać – wlepić wzrok
zaziyrać – zob. zazierać
zaznacony – zaznaczony
zaznaczyć – zaznaczyć, zrobić charakterystyczny znak, zachować się w charakterystyczny sposób po strzale (lis zaznacył, ze dostoł)
zaznaczyć się – zaznaczyć się
zaznać – zaznać, doznać czegoś, doświadczyć czegoś (zaznać biydy)

zaznany – doznany
zazobadlić – założyć koniowi wędzidło do pyska, utemperować, okiełzać
zazobadlony – z wędzidłem na pysku, okiełzany
zazolić się – wpaść w stan żalości, zasmuścić się bardzo
zazolynie – zażalenie
zazondać – zażądać
zazondany – zażądany
zazracnie – budząco niedowierzanie, zadziwiająco
zazracny – wspaniały, cudowny
zazrok – nożownik, zob. zażrok
zazrośliwy – zazdrośny
zazrynkować się – zaręczyć się
zazula – kukułka
zazwonić – zadzwonić
zazyć – zażyć, doznać czegoś (zazył biody), przeżyć coś (zazyło mu się strachu)
zazytek – przeżycie, wydarzenie życiowe
zazywać – zażywać
zazywany – zażywany
zazywić – rozniecić, ożywić
zazgać – zadzgać, zakłuć, zabić, dzgając nożem
zazgany – zadzgany
zazreć – zajrzeć, zaglądnąć
zażrok – osobnik budzący niechęć swoim aroganckim zachowaniem, nożownik
zażryć – zob. zażreć
zażrywać – zob. zazierać
zababieć – nabrać cech kobiety
zababiały – określenie osobnika o cechach kobiecych
zababrać – ubrudzić, skompromitować, zepsuć, zacczarować, wykonać byle jak
zababrać się – ubrudzić się
zababraniec – osobnik ubrudzony
zababrany – ubrudzony, brudny
zabacować – przypominać, pamiętać
zabacować se – przypominać sobie
zabacowanie – przypominanie, wspomnianie
zabacowanka – przypomnienie
zabacowany – przypominany
zbadac – zbadać, stwierdzić, spostrzec
zbadany dokumentnie – stwierdzony

z całą pewnością
zbalować – ułożyć wszystko w bale
zbalowany – zebrany w bale
zbalamucić – uwieść, zawrócić w głowie, wprowadzić w błąd
zbalamucić się – wprowadzić się w błąd
zbalamucony – uwiedziony, wprowadzony w błąd
Zbawiciel – Zbawiciel, Chrystus
zbawić – zbawić (nie zbawi cie), zabawić w sensie czasowym (zbawili do południa), zabrać czas
zbawinyne – zbawienie
zbecceć – zbeczeć, wydać głos przez beczące zwierzę
zbełtać – zamieszać płyn
zbełtany – zamieszany
zberężnica – rozpustna kobieta
zberężnik – nicpoń, bezwstydnik
zbestyjować – skłąć, używając słowa „bestia”
zbeśnić się – popsuć się, zejść na złą drogę, wściec się, wpaść w wielki gniew
zbeśniło się – diabli wzięli
zbeśniony – wściekły
zbeścić – zbesztać
zbeśtany – zbesztany
zbić – zbić, zgromadzić (rod by zbić majontek), zniszczyć (grodzbić)
zbić czas – zmarnować czas
zbić się – skupić się
zbiec się – przybiec w jedno miejsce
zbiegać się – kurczyć się, zbijać się (o maśle)
zbiegnąć się – zbiegnąć się, skurczyć się (kosuła po praniu zbiegła się), dopasować się
zbiieranina – gałęzie zebrane w lesie, jagody lub grzyby zbierane w lesie
zbieścić się – zepsuć się, zob. zbeśnić się (chłopok do cna się zbieścił)
zbieśniony – zepsuty w sensie zachowania czy sposobu bycia
zbiezysty – zwężający się z jednego końca
zbiijać – gromadzić, zabiegać, oszczędzać, zbójować, łączyć coś razem przy pomocy gwoździ

zbijać bonki – próżnować
zbijać się – gromadzić się, gromadzić pieniądze
zbijany – łączony za pomocą gwoździ
zbijak – ciułacz
zbiмбаć – zmarnować czas
zbiмbany – zmarnowany czas
zbiornik – zbiornik, duży pojemnik na wodę
zbiory – fałdy na spódnicy
zbiórka – składka pieniężna
zbiórki – żniwa
zбитy – zбитy, stłuczony (owies zбитy)
zbiydniony – źle wyglądający, wymizerywany
zbiydnonć – zbiednieć, być wymizerywanym
zbiydzony – zabiedzony
zbiygowisko – zbiegowisko
zbiyleć – zbieleć, nabrać białej barwy
zbiyracka – zbieranie czegoś, kwesta
zbiyrać – zbierać, gromadzić, szykować kogoś (zbiyrajom go, bo jedzie), zwozić plony, kolekcjonować
zbiyrać rozum – gromadzić doświadczenie życiowe
zbiyrać się – gromadzić się, ubierać się, szykować się
zbiyraniec – dziecko nieślubne, zob. bynś
zbiyrany – zbierany
zbiyrok – zbierak, część maszyny do zbierania siana
zbiyronka – zob. zbiyracka
zbiyrować – zbierać czasami
zbiyrowany – zbierany czasami
zbladnonć – zblednąć
zblizać – przybliżać
zblizać się – przybliżać się
zblizany – przybliżany
zblizować się – jak wyżej
zblizycь – zbliżyć, przybliżyć
zblizycь się – przybliżyć się
zblociany – ubłocony
zblocić – ubrudzić botem
zblondzić – zblądzić
zblonkany – zbląkany
zbocony – przypomniany, wspomniany

zbocyć – przypomnieć (zbocył se), zapamiętać, zboczyć, zejść z właściwej drogi
zbogacić się – wzbogacić się
zbogacony – wzbogacony
zbogatonć – zob. zbogacić się
zbolaly – zgniły, nadgniły
zboleć – przeboleć
zbon – dzban
zbonecek – dzbaneczek
zbonek – dzbanek
zborgować – skredytować
zborgowanie – skredytowanie
zborgowany – skredytowany
zbowca – zbawca
zboze – zboże, owies
zboziany – owsiany
zbozny – pobożny, świątobliwy
zbój – zbój, rabuś, złoczyńca
zbójec – zbójca, rozbójnik
zbójectwo – zbójnictwo
zbójnicek – ekspresywnie o zbójniku
zbójnicki – rodzaj tańca odbywanego tylko przez mężczyzn, należący do zbójnika, przynależny zbójnikom
zbójnickie miyso – gotowane w mleku mięso owcy lub zwierzyny płowej
zbójnicko trowa – trawa posiadająca moc otwierania zamków, trawa powodująca wypadanie kosi podczas czynności koszenia
zbójnik – osobnik uprawiający zbójnictwo, osobnik niebędący zwykłym zbojcem, lecz w uprawianiu procedur kierujący się szlachetnymi wartościami: wolności (ślebody), równości, sprawiedliwości społecznej, braterstwa
zbójnikować – uprawiać zbójnictwo, być zbójnikiem
zbojować – uprawiać rozbój
zbonecek – dzbaneczek
zbratować się – zbratać się, zaprzyjaźnić się
zbratowanie – zbratanie
zbrodniorz – zbrodniarz
zbroica – zbroja
zbrojić – zbroić, wykonywać konstrukcję stalową przed zalaniem betonem

- zbrojny** – uzbrojony
zbrojo – zob. zbroica
zbrojorz – zbrojarz
zbrój – zob. zbrojo
zbrusić – zedrzyć pilnikiem
zbrusony – zdarty pilnikiem
zbrusować – zdzierać pilnikiem
zbrzesceć – gwałtownie wrzasnąć
zbuchnonć – upaść z hukiem
zbuduwać – zbudować
zbujacony – zepsuty pod względem zachowania
zbujający się – zatracić cechy samicy, zepsuć się pod względem zachowania, zejść na manowce
zbuk – zepsute jajo
zbuksować – obrócić się (o kołach), równocześnie ślizgając się
zbulany – wybrzuszony
zbulić się – wybrzuzzyć się
zbulony – zob. zbulany
zbulować się – pokryć się wybrzuszeniami
zbulowany – cechujący się wybrzuszeniami
zburdać – zburzyć, poburzyć
zburdany – zburzony
zburzić – zburzyć, załomotać, zastukać
zbutrzelina – próchno, zgniłe drewno
zbutrzniały – zbutwiały
zbutrznieć – zbutwieć
zbutwielina – zob. zbutrzelina
zbycony – zob. zbujacony
zbycyć się – zob. zbujający się
zbyć – zbyć, sprzedać
zbyć się – pozbyć się
zbyrcadło – dzwonek
zbyrceć – dzwonić
zbyrcok – dzwonek blaszany, metalowe kółko przytwierdzone do drzewca ciupa-gi, podrostek
zbyrcuś – dzwoneczek, malec
zbyrcydło – zob. zbyrcadło
zbyrk – odgłos dzwonięcia, uderzenia o metal
zbyrkać – zob. zbyrceć, lekko traktować (całe życie zbyrko)
zbyrkać się – pędzić życie próżniaka
zbyrkadło – zob. zbyrcadło
zbyrknonć – zadzwonić
zbyt – popyt
zbyteczny – zbyteczny, niepotrzebny
zbytek – zbytek, przepych, reszta, która pozostała z czegoś
zbytkować – dokazywać, psocić
zbytnik – psotnik
zbyty – sprzedany
zbywać – zbywać, pozbywać się, robić byle jak, wykonywać byle jak, lekko kogoś potraktować
zbywać się – kłócić się, sprzeczać się
zbywany – sprzedawany
zbywka – kłótnia, spór
zbywocka – jak wyżej, kłótniwa kobieta
zdać – złożyć egzamin, uzyskać promocję (zdoł do czwartyj klasy)
zdać się – pasować, przydać się
zdajac – człowiek pomysłowy, osobnik przemyślny, twórca
zdajacka – tworzenie rzeczy oryginalnych
zdając – szykować, stroić instrument, oszukiwać (zdaje go co krok), przygotowywać coś, dopasowywać
zdać się – stroić się, elegancko ubierać się, nadawać się, wydawać się (zdaje się, co tak wej było)
zdajany – szykowany, strojony
zdaje się – wydaje się
zdajoc – zob. zdajac
zdałość – zdolność, umiejętność
zdanie – talent, zdolność
zdarły – zdarty w znaczeniu ogólnopolskim
zdarzyć się – zdarzyć się
zdatnie – odpowiednio, w udany sposób
zdatny – zdatny, przydatny, właściwy, udany, znaczny (Jasiek mo zdatny majontek)
zdawać – zdawać, składać egzamin, przechodzić jakąś próbę
zdawać się – wydawać się
zdawka – egzamin
zdechlina – padlina, wychudzone zwierzę
zdechlok – zdechłak, osoba chorowita, chorowite zwierzę, chudzielec

zdechniony – zdechły, kiepsko czujący się
(jakisik zdechniony)
zdechnąć – zdechnąć
zdechniony – zdechły
zdechnonć – zob. zdechnonć
zdeptać – podeptać
zdeptany – podeptany
zderzok – zderzak
zderzyć się – zderzyć się
zdjycie – zdjęcie
zdłus – wzdłus
zdłużka – długość, belka w dłuższej ścianie
zdłużony – wydłużony
zdłużyć – wydłużyć
zdłużynie – wydłużenie
zdłużć – zob. zdłus
zdłużny dyl – dyl (zob. dyl) położony równolegle do stanowisk bydła
zdobić – zdobić, przystrajać
zдобiony – zdobiony, przystrajany
zdobyć się – zdobyć się, osiągnąć coś, pokonując trudności
zdoleć – dać radę, zdołać, potrafić
zdoleć na cas – zmieścić się w czasie, zdążyć
zdolen – zdolny
zdonć się – wzdąć się (na konicynie krowa się może zdonć)
zdowić – zdusić
zdowiony – zduszony
zdowka – egzamin
zdólność – zdolność
zdólny – zdolny
zdrabki – zużyte przedmioty, przedmioty zdarte
zdrada – zdrada
zdradliwy – zdradzający
zdradny – zdradliwy
zdrepsić – zdeptać
zdrepsiony – zdeptany
zdrobki – starte rzeczy, zużyte rzeczy
zdrodzać – zdradzać
zdrodzany – zdradzany
zdropać – zdrapać
zdrowaśka – modlitwa „Zdrowaś Mario”
zdrowaśki godać – odmawiać różaniec

zdrowie – zdrowie w znaczeniu ogólnopolskim
zdrowieć – zdrowieć, dochodzić do zdrowia
zdrowiućki – zdrowiutki
zdrowo – zdrowo, mocno (zdrowo dostało)
zdrowy – zdrowy, niezepsuty, okazały (zdrowy buk)
zdrowy jak buk – tryskający zdrowiem
zdrowy jako krzon – jak wyżej
zdrowy jako ryba – jak wyżej
zdrowy jako rydz – jak wyżej
zdrozany – o wyższej cenie; taki, który obecnie ma wyższą cenę
zdrozeć – zdrozeć, podrozeć
zdrówka – pozdrawiać, wznosić toast
zdrówka się – trącać się kieliszkami, wznosząc toast
zdrówko pić – wznosić toast za czyjeś zdrowie
zdrudzony – zmiądzony, pokruszony
zdrudzić – zmiądzzyć, rozkruszyć na drobne kawałki
zdruzgać – jak wyżej
zdruzgotać – zdruzgotać, pokruszyć uderzeniami, spaść z dużej wysokości
zdrzimnonć się – zdrzemnąć się
zdrzizdony – potrząskany
zdrzizdżyć – zdruzgotać, strzaskać
zdrzymnonć – zob. zdrimnonć się
zduchać – zdmuchnąć
zduchniony – zdmuchnięty
zduchować – zdmuchiwać
zdudlały – spróchniały
zdukać się – zwalić się, spaść, załatwić się
zduřkany – taki, który raptownie spadł
zduřci – spulchnić, podburzyć, rozgniewać
zduřcić się – napęcznieć, spulchnić się, rozgniewać się, zacząć fermentować
zduřzony – napęczniały, rozgniewany
zdybać – chwycić kogoś, kto był poszukiwany
zdybany – pochwycony, dopadnięty
zdychać – zdychać, wulgarnie umierać, wzdychać
zdychnonć – westchnąć

zdygotany – rozdygotany, przestraszony
zdyhać – chorować, niedomagać
zdyhniony – zdechły
zdymać się – wzdymać się, odkształcać się
zdymsko – wzniesienie gruntu
zdynty – wzdęty, napęczniały
zdysany – zdyszany, ciężko dyszący po wysiłku
zdiadować – zmarnować
zdiadowany – zmarnowany, zepsuty, źle wykonany
zdiadzić – zmarnieć, podupaść
zdzicały – zdziczały
zdziceć – zdziczeć, zachowywać się niepokojnie, zwariować
zdzierzeć – zdzierzyć, wytrzymać
zdzierzony – wytrzymany, zdzierżony
zdzierzyć – zob. zdzierzeć
zdziorca – osobnik uprawiający zdzierstwo
zdziorstwo – zdzierstwo
Zdzisek – Zdzisław
zdiurawić – podziurawić
zdiurawić się – podziurawić się
zdiurawiony – podziurawiony
zdziwaceć – zdziwaczec
zdziwacony – zdziwaczały
zdzierzować – wytrzymywać
zdzierzować się – powstrzymywać się
ze – z (ze kraja), od (wim ze staryk ludzi), około (poseł ze świtaniem), że (godoł, ze mu Jasiek winowaty)
ze ba haj – naprawdę, ależ tak
ze ba hej – jak wyżej
ze ba jako – tak
ze ba jakoz – czy tak
ze coby – zob. coby
ze jaz – aż (telo hucy, ze jaz usy bolom)
ze ka – gdzie (ze ka nie póde?)
ze kraja – z brzegu
ze przodka – z przodu
ze selikond – z różnych miejsc, zewsząd
ze selinikond – jak wyżej
ze skosa – skośnie
ze Słowińska – ze Słowacji
ze spodka – z dołu
ze starodowna – od bardzo dawna, z dawna

ze śniyga – spod śniegu
ze zadka – z tyłu
zebrać – zebrać, zgromadzić, zebrać
zebrać się – zebrać się, zgromadzić się
zebrany – zebrany w znaczeniu ogólnopolskim
zebranina – żebranina, zbieranina (tako żebranina, bo kozdy iny)
zebrok – żebrak
zebrotą – żebranie
zeby – żeby
zebździć się – wypuścić wiatry
zeć – przecieź (zeć takowy wej zywot cęka), tylko
zećmić się – zmroczyć się, ściemnić się
zećmiony – niedostrzegający rzeczywistości
zedreć – zedrzeć, ściągnąć (fcioł zedreć śniego katane)
zedrzeć – jak wyżej
zedrzeć się – zedrzeć się
zedzwolyństwo – zezwolenie, pozwolenie
zegnacka – pożegnanie
zegnać – żegnać, udzielić błogosławieństwa, robiąc znak krzyża, spędzić
zegnać się – żegnać się, zebrać się
zegnany – żegnany, spędzony
zegnowacka – kropielnica na wodę święconą
zegrać się – zgrać się
zegrany – zgrany
zej – wzmocnienie „dyc”, ano, bo
zek – żem (dyc nic to, zek malučki)
zekucyjo – egzekucja
zetalor – przewodniczący grupki osób należących do bractwa religijnego
zelaza – części pługa: trzósło i lemiesz
zelaziwo – żelastwo
zelazny – żelazny, mocny, wytrzymały (zelazny chłop)
zelazo – żelazo, żelazna paść, pułapka
zeleźnica – kolej żelazna
zeleźniocek – mały, żeliwny garnek, lekki, kuty wóz
zeleźniok – żeliwny garnek, kuty wóz
zeli – żeżeli

- zelzeć** – złągodnieć
zelzony – zelżony
zelżyć – zelżyć, złągodnieć (zima zelżała), spowolnić
zemgleć – zemdleć
zemglic – zasłabnąć, poczuć się niedobrze (zemgliło mi po tym jedzynie)
zemglony – zemdlony, osłabiony
zemleć – zemleć, zrobić mąkę
zemleły – zmielony
zemlyć – zob. zemleć
zemreć – zemrzeć, umrzeć
zemrzyć – zemrzeć
zemskniony – obsunięty
zemsknonć się – obsunąć się, ześliznąć się
zemsta – zemsta, odwet za zło
zemścić się – zemścić się
zemzyć – zdrzemnąć się
zenonć – pędzić (zenom krowy do potoka)
zeńba – ożenek
zepchać – zepchnąć
zephchany – zepchnięty
zeprać – rzucić większą ilość czegoś byle jak
zeprać na kupe – rzucić na stos
zepwany – zrzucony niestaranie, zrzucony i nieułożony
zepreć się – oprzeć się, podeprzeć się
zepwany – zatęchły, zwiędnięty
zeprzeć – sparcieć, zwiędnąć
zepsuć – zepsuć, zwichnąć (zepsuł nogę)
zepsuć się – zepsuć się, pogorszyć swoje zachowanie, pogorszyć postępy w nauce (zepsuł się w szkole)
zepsuty – zepsuty, zły (to cłek zepsuty)
zepsnąć – popsuć
zepsnąć się – popsuć się, pogorszyć się, utracić szczęście
zepsniony – popsuty
zerdecka – drewniany drążek, młody świerk
zerwa – urwisko, uszkodzenie kręgosłupa
zerwać się – doprowadzić do obniżenia wnętrzości, oberwać się, podźwignąć się
zerwany – oberwany, podźwignięty
zerwisko – osunięcie się ziemi, obniżenie wnętrzości, przedźwignięcie się
zerznoniony – ścięty piłą
zerznonić – zerznąć, ścinać, zbić
zerzowiały – zardzewiały
zerzowieć – zardzewieć
zesadzany – pobrudzony sadzą
zesargać – zesargać
zesargany – zesargany, zob. sargać
zesarpać – zszarpać, wyszarpać, potrząsnąć
zesarpać się – doprowadzić do obniżenia żołądka (dźwigoł, jaze się zesarpoł)
zesarpwany – cierpiący na obniżenie żołądka
zesiadać się – spierzchnąć
zesiadany – spierzchnięty
zesiec – skosić
zesiepać – wyszarpać kogoś
zesiepać się – zob. zesarpać się
zesiepany – zob. zesarpwany
zesikać się – w sposób niekontrolowany oddać moc
zesikany – posikany
zesimać – pozdejmować wszystko
zesioć – posiać
zesioty – posiany
zesit – zeszyt
zesiwieć – posiwieć
zeskładzić – dokonać położenia dwóch pierwszych skib na siebie, zob. składczyć
zeskniony – zeschnięty
zesknonć się – zeschnąć się
zeskok – miejsce lądowania skoczka narciarskiego
zeskorzić – pospieszyć
zeskorzony – pospieszony
zeskosić – skosić wszystko
zeskródlić – zabronować wszystko
zeskupować – skupić wszystko
zesłabiony – osłably
zesłabnonić – zesłabnąć, opaść z sił
zesłać – zesłać, sprawić coś
zesły – zeszyły, miniony
zesmarować – smarując, zużyć wszystko, wysmarować
zsmrodzić się – wypuścić wiatry
zesobaczyć się – zbiesić się

zespolać – zespałać, jednoczyć
zespolać się – jednoczyć się, łączyć się
zespolon – osobnik należący do zespołu folklorystycznego
zespólnie – zjednoczenie, wspólnota
zespawać – zespawać
zespół – grupa folklorystyczna
zespulać – nawinąć na szpulę całość przędzy
zespulany – nawinięty na szpulę
zesrać – zanieczyścić kałem
zesrać się – wypróżnić się
zesrany – zanieczyszczony odchodami
zesrucać – pozrzucać
zesrucać do imentu – pozrzucać wszystko
zestarzany – stary, podstarzały
zestarzeć się – zestarzeć się w znaczeniu ogólnopolskim
zestrasony – przestraszony
zestrasyć się – przestraszyć się
zestrohać się – wystraszyć się
zestrohany – wystraszony
zestrugać – zebrać, strugając
zestrugany – zużyty w wyniku kolejnych czynności strugania (ołówek zestrugany)
zestrzonsać – wstrząsnąć czymś energicznie, wyszarpać
zestrzonsany – wyszarpany
zestul – zwitek
zestulać – zwinąć, zmiąć
zestulany – zwinięty, zmięty
zestusany – zob. zestrzonsany
zestusić – zepchnąć, strącić
zestusony – zepchnięty, strącony
zesuć – zsytać, posypać intensywnie (zesuło śniygiem)
zesuć się – zsytać się
zesumarować – wyzwać od głupców
zesuty – zsypany
zesycik – zeszycik
zesyć – zeszyć
zesykować – sprowadzić skądś (zesykowali go z wyrcha w dolinę)
zesyp – zsypanie
zesypać – zesypać, zsypać
zesypany – zesypywany w znaczeniu ogólnopolskim

zesypować – zesypywać
zesypować się – zesypywać się
zesypowany – zesypywany
zesyć – zeszyć
zesyty – zszyty, także liczba mnoga od zesyty (zeszyty)
zesywać – zeszywać
ześcić – zmoczyć moczem
ześcić się – zmoczyć się, oddać bezwiednie moc
ześcany – zmoczony moczem
ześci – rzeczywiście, istotnie
ześciskać – mocno ścisnąć kilkakrotnie, mocno opasać
ześciskać się – mocno się opasać
ześciskany – mocno opasany
ześcić – pokryć lodem
ześciłony – pokryty lodem
ześlajfować – zetrzeć
zeźniecony – zepsuty, zarażony śniecią (o zbożu)
zeźpecić – zeszepecić
zeźpecony – zeszepecony, pokiereszowany na twarzy
zeźrutować – zemleć wszystko na grubą mąkę (zob. śrutować)
zeźrutowany – zmielony na śrutę
zeźrubować – połączyć śrubami
zeźrubowany – połączony śrubami
zeźrynić – pokryć szronem
zeźryniony – pokryty szronem
zeźtywniały – zeszywniały, sztywny
zeźtywnieć – zeszywnieć
zeźwajsować – zespawać
zeźwajsonowany – zespawany
zeźwidrować – nabawić się zeza
zeźwindrać – zniszczyć coś, zszargać coś
zeźwindracony – zniszczony, zszargany
zeźwindraczyć – zob. zeźwindrać
zeźwiniony – taki, który robiąc świństwo, stracił reputację
zeźwinić się – zrobić świństwo, popełnić niegodny czyn
zetlany – spróchniały
zetleć – spróchnieć
zetnonć – ściąć (chłopy zetnom tego smreka)

zetrzić – zetrzeć
zetrzić się – ztrzeć się
zewdzioć – zdjąć z siebie ubranie
zewdzioty – zdjęty, rozebrany
zewreć – zagotować się (grule zewrały)
zewrzesceć – zawrzeszczeć
zezarty – zżarty, zjedzony
zezbierać – zebrać, pozbierać wszystko
zezbierać się – zebrać się
zezbyrceć – zadzwonić krótko, brzęknąć krótko, zob. zazbyrceć
zezdać się – spasować się (konie się zezdały)
zezdajać – skombinować, załatwić
zezdajać się – dobrać się (zezdajali się do pory)
zezdajany – dobrany, dopasowany
zezganiać – zgromadzić coś lub kogoś w krótkim czasie, spędzić
zezganiać się – zgromadzić się szybko (zezganiali się na plac)
zezgarnować – zgarnąć wszystko
zezgrabować – zgrażyć wszystko, pograbić
zezgrabowany – dokładnie pograbiony
zezgrublać – pofałdować, zmarszczyć
zezgrublany – pomarszczony
zezgrzypieć – zazgrzytać
zezgrzybienie – pomarszczyć się
zezgrzybiony – zob. zezgrublany
zezłoscony – rozszoszczony
zezłościć – zezłościć, wywołać zdenerwowanie u kogoś
zezłościć się – zdenerwować się
zeznać się – zeznać, złożyć zeznanie, przyznać się
zeznając się – zeznawać, przyznawać się
zeznoić się – zmęczyć się pracą, zmordować się
zeznojony – zmęczony, zmordowany
zeznojynie – zmęczenie, wysiłek
zezobadlić – zdjąć wędzidła
zezobadlony – taki, któremu zdjęto wędzidła
zezonać – zżąć
zezowadlić – zob. zezobadlić
zezowadlony – zob. zezobadlony
zezółknonć – zżółknać

zezryć – zeżreć, zjeść
zezubrować – zemleć na grubą mąkę
zezubrowany – zmielony na grubą mąkę
zezuć – zdjąć buty lub ubranie
zezuty – zdjęty
zezwołać – zezwalać
zezwołyństwo – zezwolenie, pozwolenie
zezwycaić się – odwyknąć, odzwycząić się
zezwycajnieć – stać się zwyczajnym
zeżyć świat – przeżyć wiele lat
zezyniony – spędzony (owce zezynione)
zezynonć – spędzić, roztopić (śnieg zezynoneno)
zezyrać – zżerać
zeźlić – zdenerwować
zeźlić się – zdenerwować się
zeźlony – zdenerwowany
zeźrały – dojrzały
zeżreć – dojrzeć, postarzeć się
zgadniony – odgadnięty
zgadnonć – zgadnąć
zgadować – zgadywać
zgaga – zgaga
zgaga piece – odczuwanie goryczy
zganiać – spędzać, gromadzić, przepędzać (zganio krowy z owsa), dążyć do wzbogacenia się
zganiać się – gromadzić się, zbierać się, scalać się
zganiany – zbierany, gromadzony
zgnarniać – zgnarniać
zgnarniony – zgnarnięty
zgnarnonć – zgnarnąć
zgnarnować – zgnarniać, odrzucać
zgartuwać – zgnarniać, odrzucać
zgaścić – zgasić
zgaścić ze świata – uśmiercić kogoś
zgasnonć – zgasnąć
zgaszony – zgaszony, przygnębiony
zgiąć – nachylać
zgiąć się – skłaniać się, schylać się
zgiębina – staw w ręce lub nodze
zgiębiony – nachylony, zgięty
zgiębnonć – schylić, pochylić, zgąć
zgihnonć – skrzyknąć, zwołać
zgihnonć się – zlecieć się do kupy, skrzyknąć się

zgiebnonć – umrzeć
zgiełk – tumult, wrzawa
zginać – zginać w znaczeniu ogólnopolskim
zginany – zaginany
zginonć – zginać
zgiōnć – zgiąć
zgiōnć sie – nachylić się
zgiynty – zgjęty
zglewiał – łatwo marznący, zziębnięty
zglewiany – jak wyżej
zglewieć – zmarznąć, zdrętwieć
zglewiok – osobnik mało żywotny
zgliwiał – zepsuty mówiąc o serze
zgloba – zmartwienie, kłopot
zglōdniany – zgłodniały
zglōdnieć – poczuć się głodnym
zglupiał – oglupiał, zdezorientowany
zglupiany – jak wyżej
zglupieć – zgłupieć
zglupinyie – wariactwo
zglymbieć – stać się głębszym
zglymbiony – pogłębiony
zglymbś – w głąb
zgniciok – zgniły ziemniak
zgniczna – zgnilizna, określenie zgniłego drzewa
zgnieć – zgnieć w znaczeniu ogólnopolskim
zgnilec – choroba pszczoła
zgnilek – przegniłe drzewo lub owoc, potoczne określenie osobnika amoralnego
zgnity – zgniły
zgniywać – rozgniewać
zgniywać sie – rozgniewać się
zgniywany – rozgniewany
zgnojic – zgnoić, zniszczyć
zgnojic sie – zniszczyć się
zgnojony – zmitręzony, doprowadzony do ruiny
zgnymba – gnębienie, ucisk, przygnębienie
zgoda – zgoda, umowa porozumienia, stwierdzenie dogadania się (niek tak bee, zgoda)
zgodać – zmówić
zgodać sie – przypadkowo porozmawiać z kimś na jakiś temat, porozumieć się
zgodany – zmówiony (pociorek zgodany)

zgodliwy – zgodny, osoba idąca na kompromis
zgodnie – zgodnie, bez kłótni
zgodność – zgoda
zgodny – żyjący w zgodzie, nie sprzeciwiający się czemuś
zgodzać – godzić
zgodzić – ustalić warunki (zgodził się za śtyry złote), pogodzić, doprowadzić do zgody
zgodzić sie – zgodzić się, przystać na warunki
zgodzony – taki, który przystał na warunki porozumienia
zgołic – usunąć zarost, skosić bardzo dokładnie
zgolony – zgolony w znaczeniu ogólnopolskim
zgoręc – zgorzeć, spalić się
zgorsony – zgorzony, oburzony czymś zachowaniem lub postępkem
zgorzyć – zgorzyć, doprowadzić kogoś do zgorzenia
zgorzyć sie – zgorzyć się
zgorzynie – zgorzenie
zgorzeć – zob. zgoręc
zgorzelisko – pogorzeliisko
zgon – spędzenie
zgonic – zgonić, spędzić
zgoniony – zmęczony długotrwałym biegiem
zgotować – połączyć, spiąć
zgotowany – spięty
zgrabadło – zdarta miotła z gałęzi świerka
zgrabiał – zdrętwiał z zimna
zgrabić – zgrabić
zgrabić – zdrętwieć z zimna
zgrabiony – zebrany w wyniku grabienia
zgrabiorka – zgrabiarka
zgrabki – resztki zgrabionego siana
zgrabnie – zgrabnie
zgrabnieć – poprawiać figurę
zgrabniućki – bardzo zgrabny, zgrabniutki
zgrabniusicki – jak wyżej
zgrabno – zgrabnie
zgrabny – zgrabny, wykazujący określone umiejętności

zgrabować – zgrabywać
zgrabowany – zgrabywany
zgrackować – oczyścić kłaki na specjalnej szczotce
zgrać się – dopasować się we wspólnej grze
zgrabki – pograbione resztki siana lub słomy, zob. zgrabki
zgruba – zgrubienie
zgrublać – marszczyć
zgrublać się – marszczyć się
zgrublaty – cechujący się zgrubieniami, pomarszczony
zgrublina – zmarszczka, miejsce mocniejszego skręcenia przędzonej nici
zgruhać – spaść z łomotem
zgruhotać – jak wyżej
zgrzywus – kpiarz, żartowniś, kawalarz
zgryz – zgryz, problem, sposób wzajemnego usytuowania uzębienia
zgrzyziony – zgrzyziony w znaczeniu ogólnopolskim
zgrzyzki – resztki trawy po wypasie, resztki niedojedzonego siana
zgryzota – zgryzota, poważny problem
zgrzyzturbacyjno – melancholia
zgrzyż – zgrzyżć
zgrzebać – pogrzebać, naruszyć powierzchnię warstwę ziemi
zgrzebany – zaburzony w sensie porządku
zgrzebło – narzędzie do czesania bydła
zgrzebne płótno – grube płótno lniane kiepskiego gatunku
zgrzebny – byle jaki, kiepski gatunkowo
zgrzypieć – zgrzytać, skrzypieć
zgrzypnąć – zgrzytnąć, skrzyznąć
zgrzoć się – zgrzać się
zgrzoty – zgrzany
zgrzybaty – pomarszczony
zgrzybba – zmarszczka
zgrzybiaty – pomarszczony
zgrzybnieć – marszczyć się
zgrzynda – rzęda
zgrzyndny – zrzedny
zgrzyndowaty – wykazujący tendencję do zrzedzenia
zgrzysyć – zgrzeszyć

zgułać – zbrylać
zgułać się – zbrylać się
zguścić – zmarszczyć
zguścić się – zmarszczyć się
zgurba – fałda, zmarszczka
zgzudrać – zagmatwać, zaplątać
zgzudrany – zagmatwany, zaplątany
zgzwarzić się – zob. zgodzić się
zgzynsiony – zgęstniały
zgzynsonć – zgęstnieć
zhadzować – schodzić
zhaństela – stamtąd
zhańtela – jak wyżej
zhańtond – jak wyżej
zharatać – wyrwać, zniszczyć, skaleczyć, pociąć
zharatany – zniszczone, pokaleczone, pocięty
zhawstela – stąd
zhawtela – jak wyżej
zhawtond – stamtąd
zheblować – wyrównać, zebrać za pomocą struga
zheblowany – zebrany heblem
zhrubnonć – zgrubieć, przytyć
zhrubś – zob. na zhrubś
zhurdzić się – podejść serwatką
zhurdzone (o mleku) – podeszłe serwatką
zhyrnieć – stać się zarozumiałym, stać się wyniosłym
ziaba – żaba, pleśniawka u dzieci
ziabi skrzek – żabia zaródź
ziabica – otoczek
ziabie ocy – niezapominajka, pierwiosnek lekarski
ziajać – ziewać, ciężko dyszeć po zmęczeniu
ziaje ino ino – ledwo dyszy
ziajok – chłopak mało rozgarnięty, gapowicz, wyrażenie stosowane jako przeluzwisko (ty ziajoku)
ziandar – żandarm, policjant
ziandarski – przynależny żandarmowi, policyjny
ziandorz – zob. zandar
ziazi – słowo ostrzegające dziecko, aby nie dotykało czegoś, bo może ponieść krzywdę, zob. kiki

zibrować – wywijać ciupagą, flirtować
zicher – pewnie
zicie – życie, pożywienie, żywność
zić – żyć
Zid – Żyd
zidel – zydel
ziebrok – żebrak
zielazny – żelazny
zielazo – żelazo, pręty zbrojeniowe
ziele – ziolo, ogólna nazwa roślin leczniczych
Zielone Świontki – święto chrześcijańskie
Zielone Świątki
zielono – nazwa melodii góralskiej kończącej taniec
zielono we łbie – określenie w przypadku osoby niedojrzałej życiowo
zielononózka – gatunek kury o ciemnoniebieskich nogach
zielony – zielony, źle wyglądający
Zielony Czwartek – Wielki Czwartek
zielorka – potocznie czarownica, guślarzka
zielsko – zielsko, chwasty
zielyniaty – zielonawy
zielyniwać – zielenić się
zielynina – jarzyny, niedojrzałe owoce
ziem – ziemia
ziemiorka – owoc pochodzący z ziemi
ziena – żona
zigliawica – osoba trudna, osoba wbijająca przysłowiowe szpilki
zigliawy – dokuczliwy, wbijający przysłowiowe szpilki
zima – zima, chłód, zimno
zima biere – dreszcze spowodowane gorączką
zima trzepie – jak wyżej
zimnawy – zimny, dający odczucie chłodu
zimnica – gorączka, przeziębienie, febra, zimne pomieszczenie, loch
zimno – zimno w znaczeniu ogólnopolskim
zimno jak w lodowni – bardzo zimno, określenie odnoszone do pomieszczenia
zimno jak w psiarni – jak wyżej
zimność – zimno, chłód, dreszcze
zimny – zimny, chłodny, wystudzony
zimować – utrzymywać w okresie zimy

zimować się – żyć przez zimę, mieszkać w okresie zimy
zimowany – utrzymywany w czasie zimy
zimowisko – pobyt w okresie zimy
zimowy – zimowy, związany z zimą (zimowo noc)
zimówka – gatunek jabłoni, jabłko dojrzewające jesienią
zingierka – maszyna do szycia firmy Singer
ziobro – żebro
ziolo – zob. ziele
ziomb – ziąb, chłód, przenikliwe zimno
ziombić – ziębić
ziombiony – ziębiony, oziębiany
ziombnonć – ziębnać
ziorac – osobnik zawistny
ziorać – zawistnie patrzeć, natarczywie patrzeć
ziorać się – patrzeć się z zawiścią
zioreńko – ziarenko
ziorko – pojedyncze ziarno
ziornecko – zob. zioreńko
ziorno – ziarno
zipieć – żyć na włosku (ledwo zipie)
zipiok – człowiek chorowity, osoba słaba fizycznie
ziscenie – spełnienie
zisony – taki, który się potwierdził
ziskrzyć – zaiskrzyć
ziskrzony – zaiskrzony
ziścić – stwierdzić, sprawdzić
ziścić się – sprawdzić się, spełnić się
zitnionka – słoma żytnia
zito – żyto
ziuziu – zimno w języku dziecka
ziwieć – żyć
ziwizna – zwierzęta domowe
ziwobycie – żywot, życie
ziwokost – żywokost
ziwotny – żywotny, rzeński
ziwy – żywy
ziyletka – żyletka
ziym – ziemia, pole, grunt
ziymba – zięba
ziymbić – ziębić, wpuszczać chłód do mieszkania

złymnicka – emocjonalne nazwanie ziemi
złymniok – ziemniak
złynć – zięć
złyrać – patrzeć, wypatrywać, rzucać okiem
zływac – osobnik ziewający
zływać – ziewać
zładliwość – zładliwość
zładliwy – zładliwy w znaczeniu ogólnopolskim
złagnica – owca mająca jagnię po raz pierwszy
złasceć – wrzasnąć piskliwym głosem
złasnić – rozjaśnić, bardziej oświetlić
złe – zaś, przeciw, także jako partykuła używana w pytaniach i odpowiedziach, oznaczająca „e” lub „no” (zje dyć niek bee)
złe dy – zaś przeciw
złe dyć – jak wyżej
złebać – skrzyzczeć, zgwałcić, odbyć stosunek płciowy
złebany – skrzyzczany, zgwałcony
złechać – zjechać, zsunąć się, zrugać
złechany – skrzyzczany, zrugany
złednać – zjednać, ustalić warunki wynajęcia pracownika
złednać się – złączyć się, sprzęgnąć się, wynająć się do pracy
złednanie – umowa, ugoda
złednany – zgodzony do pracy
złedyjek – oto jestem
złeś – zjeść
złeś jak ptosek – zjeść bardzo niewiele
złędzić – odwiedzić wiele miejsc, skrzyżować
złodacki – wyczerpujący siły
złodki – resztki trawy na pastwisku niewygrzyzonej przez bydło
złatować – złatywać, spadać
złatować się – złatywać się, spotykać się w określonym miejscu
złecieć – złecieć w znaczeniu ogólnopolskim
złecieć się – zgromadzić się pospiesznie
złegniony – zbity, zleżały (śniyg złegniony)
złegnonć – złegnąć, położyć się
złegnonć się – zbić się pod wpływem leżenia
złekceć – ulżyć, stracić na wadze

złekcony – lżejszy, o pomniejszonym ciężarze
złezany – zleżały
złisyc się – wejść w komitywę, zliczyć się
złoc – zlać płyny z kilku pojemników do jednego, zmoczyć w czasie ulewnego deszczu
złoc mlyko – zebrać śmietaną
złutować – połączyć lutem
złyngniony – wykluty
złyngnonć się – wykluć się
złynk – uraz psychiczny spowodowany przestraszeniem
złynkniony – przestraszony
złynkniynty – jak wyżej
złynknonć się – przestraszyć się
zływa – ulewa
zływka – jak wyżej
zływki – słota, zlewane resztki jedzenia
złacniany – cechujący się zapadniętymi bokami
złacnieć – potanieć, stracić na tuszy, mieć zapadnięte boki (u bydła)
złakomić się – złakomić się
złąpić – złapać
złąpić się – uchwycić się, złapać się
złapiony – złapany, pochwycony
złe – niedobry duch, poczarowanie
zło – zło w znaczeniu ogólnopolskim
zło chorość – padaczka
złobisko – żleb, miejsce w górach pełne żlebów
złociok – złotówka
złociutki – złociutki
złocyniec – złoczyńca
złodusa – rodzaj przekleństwa
złodziyj – złodziej
złodziyjka – złodziejka, kostka elektryczna, probierz elektryczny
złodziyjski – złodziejski
złodziyjstwo – popełnianie kradzieży
złojić – złoić, zbić
złojony – zbity
złokrew – rodzaj łagodnego przekleństwa
złokrew zatracono – jak wyżej
złom – gałązka wręczana myśliwemu po upolowaniu zwierza

złomać – złamać
złomany – złamany
złomić – zob. złomać
złomisko – las powalony przez wiatr, miejsce wypełnione skałami oderwanymi od turni, skała odpadła od turni
zlorzeczyć – zlorzeczyć
złoscony – denerwowany
złość – złość
złościć – złościć, denerwować
złościć się – denerwować się
złośnica – złośnica, kobieta nerwowa
złośnik – złośnik, osobnik często złośczący się, osobnik nerwowy
złotawy – zbliżony kolorem do złota
złotnik – poszukiwacz złota w Tatrach, poszukiwacz skarbów
złoto – złoto, złota biżuteria
złoto ryneta – gatunek jabłka złota reneta
złotogłów – lilia złotogłów, kwiat z rodziny liliowatych
złoty – wykonany ze złota, złotówka, polska jednostka monetarna
złozę – zołży, choroba koni
złożony – złożony
złozować – mieć zołży, chorować na złozę (zob. złozę)
złożyc – złożyc
złożyć się – składać się, robić składkę, obrać cel i wymierzyć
złób – żłób, koryto na wodę dla bydła, człowiek bez zasad, człowiek nieetyczny
złóbcasty – o wyżłobionym kształcie, o kształcie podgiętym
złóbcoki – prymitywne gęśle
złóbeczek – korytko na jedzenie dla trzody
złóbek – żłobek
złóm – drzewo o złamanym wierzchołku
złómac – złamać
złómac się – złamać się
złomany – złamany
złómisko – zob. złóm
złupić – obdrzeć skórę lub korę
złupiony – uzyskany w toku łupienia, obdarty
złuscony – złuszczony
złuscyc – złuszcyc

złuść – długość
zluzka – belka w dłuższej ścianie budynku
zły – zły, diabeł, zły duch, niepasujący do czegoś, niedobry, niekorzystny
zmachać się – zmęczyć się
zmachany – zmęczony trudami pracy
zmacniały – określenie zaparzonego ziemiaka
zmacnicieć – zaparzyć się, mówiąc o ziemiaku
zmajstrować – zrobić, dokonać czegoś niewłaściwego (zmajstrował jyj dziecko)
zmańrać – powiedzieć coś pod nosem, powiedzieć coś, mamrocąc
zmannierować – doprowadzić do nabycia złych cech
zmannierować się – popaść w manię
zmannierowany – charakteryzujący się złymi cechami
zmarasić – ubrudzić błotem, zbrudzić, zniszczyć, zbić bardzo
zmarasony – ubrudzony, zbrudzony, bardzo zbity
zmarnić – zmarnować, zniszczyć coś, roztrwonić (zmarnił syćko, co miał)
zmarnić się – zmarnować się
zmarnieć – zbiednąć, zeszczupłeć
zmarniony – zmarnowany
zmarnować – zmarnować w znaczeniu ogólnopolskim
zmarnować się – zmarnować się w znaczeniu ogólnopolskim
zmarnowany – zmarnowany w znaczeniu ogólnopolskim
zmarsecka – zmarszczka
zmartwystoć – zmartwychwstać
zmartwystość – jak wyżej
zmarzłok – zmarzłak
zmarznięty – zmarznięty
zmarznonć – zmarznąć
zmarzłok – osobnik łatwo marznący, zmarły człowiek lub zwierzę
zmarznięty – zob. zmarznięty
zmaścić – zbrudzić czymś tłustym
zmazać – zmazać, zetrzeć
zamazany – starty
zmerceć – zamruczeć

zmianka – zmiana, wymiana, wzmianka
(była zmianka w gazecie)
zmiarkować – domyślić się, zauważyć,
zorientować się
zmiarkowany – zauważony
zmiatać – zmiatać (zmiato syćko do kon-
ta), jeść łączywie (co mu nie dos, to
zmiato), uciekać
zmiark – zmierzch
zmiarkać się – zmierzchać się (zmierko
się)
zmiarkować – domyślić się
zmiertwiały – struchlały, osłupiały
zmiertwieć – struchleć, zdrętwieć z wrzące-
nia, osłupieć
zmiervić – zmierzwić, poplątać, skotłować
zmiervić się – zmierzwić się, poplątać się,
skotłować się
zmierviony – poplątany
zmiertziany – zmierzły
zmiertzawy – jak wyżej
zmiertzic – sprzykrzyć się
zmieskać – spóźnić się
zmietki – zmiecione resztki, okruchy
zmikłać – splątać
zmikłać się – splątać się
zmiklany – splątany
zmiclany – przemilczany
zmicleć – zmilczeć
zmionć – zmiąć, skruszyć
zmirk – zmierzch
zmirkać – mroczyć się
zmirkać się – jak wyżej
zmirknonć się – zmroczyć się
zmirkowy – właściwy porze zmierzchu
zmirtwiany – porażony wydarzeniem,
skamieniały
zmirtwieć – zob. zmiertwieć
zmirtwota – odczucie porażenia, bezwład
zmitrynzony – zmitrężony
zmitrynzyć – zmitrężyć
zmitwać – poplątać
zmitwany – splątany
zmiyłować się – zmiłować się
zmiyniać – zmieniać
zmiyniać się – zmieniać się
zmiynić – zmienić

zmiynić się – zmienić się
zmiynik – zmiennik
zmiyniony – zmieniony
zmiynk – odwilż
zmiynkony – zmiękczony
zmiynkcyć – zmiękczyć
zmiynknonć – zmięknąć
zmiynkowy śniyg – śnieg w czasie odwilży
zmiynty – zmięty
zmiyrch – zmierzch
zmiyrchać się – zmierzchać się, mroczyć
się
zmiyrk – zob. zmiyrch
zmiyrkać – zob. zmirkać
zmiyrtwiały – zdrętwiały, przerażony
zmiyrwić – zob. zmierzwić
zmiyrwiony – splątany
zmiyrzać – zmierzyc
zmiyrzany – zmierzony
zmiyrzwić – zob. zmierzwić
zmiyrzwić się – zob. zmierzwić się
zmiyrzwiony – zob. zmiyrwiony
zmiyrzyć – zmierzyc, wziąć miarę
zmiysać – zmieszać
zmiysać się – zmieszać się
zmiysany – zmieszany
zmiys – zmiesć, zjeść szybko, zjeść łą-
czywie (zmiót z miski do cna)
zmiyścić – zmieścić
zmiyrtwieć – zdrętwieć z przestachu, zdrę-
twieć z powodu niewygodnej pozycji
zmiznonć – uciec, zniknąć
zmiynkować – zakończyć młynkowanie
(zob. młynkować)
zmiynkowany – uzyskany w toku miele-
nia
zmocac – zmaczać, zmoczyć
zmocany – zmoczony
zmocyc – zmoczyć
zmocyc się – zmoczyć się
zmodrzc – przybrać niebieskawy odcień,
spleśnieć
zmoga – niemoc
zmokniony – zmoknięty
zmoknonć – zmoknąć
zmoknonć jak mys – przemoknąć do su-
chej nitki

zmolny – nudny, natrętny
zmomić – zmamić, otumanić, zbałamucić
zmomiony – zbałamucony
zmoncany – pobudzony mąką
zmoncony – mętny
zmondrzeć – zmańdrzeć
zmora – zmora, udręka, mara
zmordować – zmęczyć, zrobić coś z trudem, zjeść z trudem
zmordować się – zmęczyć się
zmordowany – bardzo zmęczony, zrobiony z trudem
zmortwiony – zmartwiony
zmortwiny – zmartwienie
zmorzić – zmorzyć, zmęczyć, znużyć, usnąć pod wpływem zmęczenia
zmorzić się – wygłodzić się bardzo
zmotać – pokonać, powalić, stłamsić
zmotany – pokonany, powalony
zmowa – zmowa, porozumienie potajemne
zmówić – utargować, ustalić cenę
zmówić pociórze – pomodlić się, odmówić pacierz
zmrocony – mający tylko częściową świadomość
zmroczyć się – zmroczyć się
zmrok – zmrok w znaczeniu ogólnopolskim, zapadająca ciemność
zmrowieć – dostać gęsiej skórki, poczuć dreszcz obawy
zmrozielina – szadz, szron
zmrużyć – zmrużyć
zmrużyć se – zdrzemnąć się
zmuda – maruda, nudziarz
zmudź – biedota, mnogość
zmurcać – ubrudzić, umorusać
zmurcać się – ubrudzić się
zmurcany – umorusany, ubrudzony
zmurceć – wydać pomruk
zmurknąć – powiedzieć coś pod nosem, zburzyć
zmurować – wymurować
zmurszały – spróchniały, zmurszały
zmursec – zmurszeć, spróchnieć
zmurselina – próchno
zmyć – umyć; myjąc, usunąć brud lub plamę

zmyć się – zniknąć, odejść
zmydlić – zużyć mydło
zmylić – wprowadzić w błąd
zmylić się – pomylić się
zmylony – pomylony
zmyłka – błąd, pomyłka
zmycony – zmęczony
zmyncyć – zmęczyć, skończyć coś z trudem
zmyncyć się – zmęczyć się
zmyncynie – zmęczenie
zmyślać – zmyślać, fantazjować
zmyślić – wymyślić nieprawdziwą historię
zmyślony – będący rezultatem wyobraźni
zmyślnie – zmyślnie, sprytnie
zmyśny – sprytny, przemyślny, roztropny
zmyty – usunięty przez mycie, zabrany przez wodę
zmywać – zmywać w znaczeniu ogólnopolskim
zmywany – będący przedmiotem mycia
zmywok – zmywak, ścierka do mycia naczyń
znacek – znaczek
znachodzić – znajdować, znaleźć
znachodzony – znajduwany
znachor – znachor w znaczeniu ogólnopolskim
znachorka – znachorka, lecząca babka wiejska
znacny – znaczny, wyróżniający się, oznakowany
znacony – znaczony, oznakowany
znacy – znaczy, to znaczy
znaczyć – znaczyć, dawać objaw (znaczenie)
znacynie – znaczenie, czynność znaczenia
znać – znać, wiedzieć, umieć, potrafić
znać się – znać się, być znajomym, potrafić, umieć coś
znahodzić – znajdować
znahodzić się – znajdować się
znajomstwo – znajomość
znajomy – znany, wiadomy, poinformowany, wiedzący jak zrobić, umiejący coś
znak – znak, oznaczenie
znakować – znaczyć, zaznaczać własność charakterystycznym znakiem

znakować cosik – wykazywać objawy
znakowany – zaznaczony, poznaczony
znaleziony – znaleziony w znaczeniu ogólnopolskim
znalezisko – coś, co zostało znalezione
znależne – kwota wypłacana osobie, która coś znalazła
znalżyć się – potrafić się zachować
znamionko – znamiączko
znamiynie – znamię, znak
znasło się – znalazło się
znerwować – zdenerwować
znic – zniczyć
znicpotnieć – podupaść moralnie, stać się człowiekiem mało wartościowym
zniecujka – coś, co jest bez czucia
znieculić – znieczulić
znieculica – znieczulica, brak wrażliwości
znieculynie – znieczulenie
zniedobocka – niespodzianie
znienazdocio – niespodziewanie, przez zaskoczenie
znieść się – zejść, przenieść się
zniewoga – zniewaga
znijający się – zepsuć się, stać się nikim
znika – znikąd
zniknonć – zniknąć
znisceć – zniszczyć
zniscony – zniszczony
zniszczyć – zniszczyć
zniszczyć się – zniszczyć się
znitować – połączyć nitami
znitowany – połączony nitami
zniós – znieść (poseł zniósł kozuch, co je na izbie), wytrzymać (zniósł bitkę jako się patrzy)
znizac – kłaść niżej, obniżyć
znizac się – obniżyć się (słonecko się znizowało)
znizany – obniżony
znizony – obniżony
znizyć – zniżyć, zmienić wysokość na niższą
znizyć się – pochylić się
znoić się – mordować się, męczyć się pracą
znojdek – znajda, nieślubne dziecko
znojdzony – znaleziony

znojno – trudno, ciężko, męcząco
znojny – znojny, pełen trudu
znojńść – znaleźć
znojś – jak wyżej
znojś się – znaleźć się
znosić – znosić, przynosić, unieważniać, zmieniać tor jazdy pod wpływem siły odśrodkowej, gromadzić, przynosząc
znosić się – niwelować się, tracić na wartości
znosony – znoszony
znośny – znośny, dający się wytrzymać
znowa – znów, zaś
znowu – jak wyżej
zo – za, zza (Kuba zo wiercha)
zobadlić – zakładać wędzidło
zobadlony – taki, któremu zakładane jest wędzidło
zobadła – wędzidło
zobawa – zabawa
zobieglivy – zapobiegliwy
zobiyrac – dokładnie obrać ze skórki, poobierać
zobiyrany – zabierany
zoblecony – rozebrany
zoblyc – rozebrać, zdjąć ubranie
zoblyc się – rozebrać się
zoblykać – zdejmować ubranie
zoblykać się – rozbierać się
zoblócyć – zdejmować częściowo ubranie
zoblócyć się – zdejmować z siebie częściowo ubranie
zobowka – zabawka
zoból – miejsce w szyi, gdzie ptaki gromadzą wstępnie pokarm
zobracac – obrócić, pokręcić, zbić
zobracany – zbity, obrocony
zobuc – zdjąć obuwie
zobuc się – zdjąć sobie obuwie
zobudzić – obudzić
zobudzić się – obudzić się
zobudzony – obudzony
zobuty – bez obuwia
zobuwać – zdejmować obuwie
zobuwać się – zdejmować sobie obuwie
zobyrtac – energicznie zakręcić, wykonać obrót, wpaść w poślizg

- zobyrtnony** – taki, który został zakrecony; taki, który upadł (zobyrtało go na ślizgawicy)
zochylnąć – jak wyżej
zochciolka – znamię, opryszczka
zochód – zachód jako strona świata, zachód słońca, ubikacja
zochurzony – oburzony
zochurzyc się – oburzyć się
zochwacić – zob. ochwacić
zochylac – osłona; coś, za czym można się schronić
zochylić się – skłonić się, opaść, chować się (słonko się zochyliło), zob. zachylić się
zochylina – osłona przed wiatrem robiona z desek lub gałęzi świerkowych
zochylony – zakryty
zochyla – zob. zochylac
zociępiac – zaczępiac
zociępiany – zaczępiany
zocięпка – zaczęпка
zociępny – zaczępny
zociog – zobowiązanie
zociorka – zacierka
zociórka – jak wyżej
zociupas – zaczątek
zociyr – zacier, zob. wontor
zociyrka – zob. zaciorka
zociyrnik – narzędzie do wycinania wontoru (zob. wontor)
zocność – zacność, poważanie, szacunek
zocny – zacny
zocontek – początek
zocynek – jak wyżej
zocynka – zaczyn, zakwas
zoćma – mrok
zod – zad, tył
zodatek – zadatek
zodatkować – zadatkować
zodatkowany – zadatkowany
zodbiyrać – zob. zoblykać
zodbiyrać się – zob. zoblykać się
zodbiyrany – rozbierany
zodbuć – zob. zobuć
zodbuwać – zdejmować obuwie
zodbuwać się – zob. zobuć się
zoddziergać – zdjąć coś, co jest zawieszona
zoddziergować – zdejmować coś, co jest zawieszona
zodebrać się – rozebrać się
zodgibać – rozprostować coś, co jest po-zginane
zodny – żadny
zodra – zadra, uraz
zodre mieć – czuć urazę
zodrózie – pole za drogą
zodruwać – poobrywać
zoduch – zaduch, duszne powietrze
zoduk – jak wyżej
zodymka – zadymka
zodyn – żaden
zodzierzysty – zadzierzysty
zodzioć – zdjąć wierzchnie okrycie
zodzioć się – zdjąć z siebie wierzchnie okrycie
zodzierek – zadzierek
zodziorny – zadziorny
zodzioty – zdjęty jako okrycie
zodziór – zadziór
zodziywać się – zdejmować z siebie wierzchnie okrycie
zodziwany – rozbierany; taki, któremu zdejmowane jest ubranie
zogadka – zagadka
zogawica – pokrzywa
zogibka – zaszewka
zoglada – zagłada
zoglóweczek – poduszeczka
zoglówek – poduszka, becik dla dziecka
zogon – zagon, kawałek pola uprawnego
zogónek – mały, wąski zagon (zob. zagon)
zograć się – zgrać się, dopasować się
zogranica – zagránica
zograniczny – zagrániczny
zogroda – zagroda, pole otoczone lasem
zogradzynie – zagrodzone prowizorycznie miejsce na polanie, w którym trzymano koczujące owce
zohód – zachód
zohrada – zob. zakrada
zohurzony – podekscytowany, obruszony
zohurzyc się – obruszyć się
zojńść – zająć, dojść pieszo
Zojscyn – należący do Zośki, związany z Zoską

- zójncie** – zajęcie
zójnkliwy – jąkający się
zokalec – zakalec
zoklyncie – zakłęcie
zokładka – zakładka
zokładnik – zakładnik, hebel do robienia felców
zokłod – zob. zakłód
zokon – zakon, ustawa, prawo zwyczajowe
zokonica – zakonnica
zokonik – zakonnik
zokonny – zakonny, braciszek zakonny
zakopiański – zakopiański
zokopion – zakopianin
zokopisko – miejsce zakopania, miejsce zakopane
zokrontka – zakrętka
zokrynt – zakręt
zokrystyjo – zakrystia
zokrztus – zakrzuszenie
zokrztusić się – zakrzusić się, zachłysnąć się
zol – żal, pretensje do kogoś
zola – podeszwa, zelówka
zolator – zelator, mężczyzna prowadzący kółko różańcowe
zolepka – naklejka, plaster do naklejania
zolezeć – zależeć
zolezny – zalezny
zolica – zaliczka
zolić się – żalić się
zolno mi – żal mi, przykro mi
zolność – żal, żalność
zoloty – zaloty
zolować – zelować
zolówka – zelówka, gruba skóra używana na podeszwy
zolyta – zaleta
zołmiyrz – żołnierz
zołna – dzięcioł
zołondek – żołądek
zołondź – żołądź
zołoński – zob. żałoński
zolykac – jeden z dwóch kawałków sukna przykrywających przipyory (zob. przipyory)
zomarzlina – zmarzlina, skuta mrozem
ziemia
zomb – ząb, część niektórych narzędzi (zymby w grabiak), klin
zomb mądrosći – ząb mądrosći
zombce – ząbce, motyw zdobniczy w kształcie jednostronnego zygzaka
zombek – ząbek, mały ząb, ząbek czosnku
zomber – chwast polny podobny do ostu
zombkaty – o postrzępionych brzegach, z ząbkami na brzegu
zomek – zamek
zomieryndz – przeżuwanie
zomieryndzać – przeżuć
zomiyrek – zob. zamirek
zomynt – zamęt
zomynta cynić – wywoływać awanturę
zomyntek – zmartwienie, kłopot
zonacony – stłamszony, zbity
zonacyć – zrobić, wykonać, stłamsić kogoś, zbić
zonadrze – zanadrze
zonć – żać, ścinać sierpem
zondać – żądać
zondany – żądany
zondło – żądło
zonokcica – choroba racic
zonozdrzica – pęknięcie skóry u nasady paznokcia
zoń – za niego (jo zoń robić nie bede), zań
zopadka – zapadka, zamek zapadkowy, pułapka na zwierza
zopadź – zapadlina, urwisko, zapadnia
zoparzteł – jajko bez zarodka, które uległo zepsuciu
zopaska – zapaska, fartuszek, fartuch zakładany na spódnicę
zopaść – zachód słońca
zopedzieć – zapowiedzieć
zopinka – zapinka
zopionstka – mankiet koszuli, pleciana opaska na rękę
zopis – zapis, urzędowe potwierdzenie darowizny majątku, testament
zopiyncie – zapięcie
zopiyradło – zamknięcie, narzędzie do zamykania
zopłon – zapłon

zopłūżnik – chłop idący za pługiem podczas orki
zopocontek – zaczątek
zopolnicka – zapalniczka
zopolynie – zapalenie
zopalka – zapalka
zopolke skrzesać – zapalić zapalkę
zopomoga – zapomoga
zopora – drąg do ryglowania drzwi
zopowiedzi – oficjalne ogłoszenie w kościele wejścia w związek małżeński
zoprawa – zaprawa murarska, zob. malta
zoprozka – zaprażka
zoprzelec – osobnik uparty, dziecko słabo rozwinięte fizycznie
zopusty – zapusty, zob. ostatki
zopynzielec – osobnik lub zwierzę słabo rozwinięte fizycznie
zor – żar, zapal do pracy
zora – jasna gwiazda
Zora – Jutrzenka, Gwiazda Poranna lub Gwiazda Wieczorna
zorać – zorać, wykonać pracę orki
zorany – taki, na którym wykonano pracę orki (ugór zorany)
zorawina – żurawina
zoraza – zaraza, określenie osobnika, który coś robi ponad przeciętność lub zachowuje się niezgodnie z przyjętym zwyczajem
zorko – zob. ziorko
zorna – żarna
zornecko – zob. ziornecko
zornica – zorza
Zornica – zob. Zora
Zornicka – jak wyżej
zorebek – zarobek, wynagrodzenie za pracę
zorbkować – zarobkować, pracować poza gazdowaniem na roli
zorośliny – zarośla
zorowiec – spróchniały pień
zorzez – zacięcie, wycięcie
zorzo – zob. zornica
zoscyt – zaszczyt
zosep – zaspas śnieżna
zasiodka – zasadzka, zasiadka
zasiodoc – myśliwy czatujący na zwierzyne

zosklepić – zasklepić, zakryć zwierzęciu oczy
zoskok – zob. zaskok
zosłona – zasłona
zosmozka – zasmażka
zosmozke prazyć – robić zasmażkę
zospa – zob. zosep
zostać – zostać w znaczeniu ogólnopolskim
zostając – zostawać
zostany – sztywny od długotrwałego stania
zostawać – zostawać w znaczeniu ogólnopolskim
zostawić – pozostawić
zostawiony – pozostawiony
zostrzyk – zastrzyk
zostrzyga – zob. osporek
zostrzyk – zastrzyk, zob. zostrzyga
zośpiyw – pogłos, echo
zotrać – zatracenie
zotrzązka – zatrzązka
zotylnik – przetyczka
zouśnica – kolczyk kobiecy
zouśnik – świder bednarski
zowada – zawada, przeszkoda
zowadlić – zakładać wędzidło
zowadlony – taki, któremu zakładane jest wędzidło
zowadnik – osobnik uciążliwy; coś, co stanowi przeszkodę
zowalnica – świnka (choroba)
zowaternik – zob. zawaterniok
zowaterniok – jak wyżej
zowid – przewidywanie
zowidziany – będący przedmiotem zazdrości
zowidzieć – zazdrościć
zowieja – zawieja
zowiela – zawilość
zowies – zawias
zowieso – jak wyżej
zowijać – poowijać
zowijany – poowijany, owinięty szczelnie
zowionzek – zawiązek, zarodek w jajku
zowistny – zawistny, zazdrosny
zowiść – zawiść
zowiśnik – osobnik zawistny
zowiśniok – jak wyżej

zowiśny – zawistny
zowiyruha – zawierucha
zowiys – zob. zowies
zowiysek – zawiasek, mały zawias
zowodzion – osobnik mieszkający za rzeką, mieszkaniec zza wody
zowojna – drążek służący do naprężania łańcucha mocującego ładunek na wozie
zowojnicka – jak wyżej
zowojnować – mocować ładunek, używając zowojny (zob. zowojna)
zowojnowany – mocowany zowojnom (zob. zowojna)
zowora – zawora, drąg do zabezpieczania drzwi przed włamaniem
zoworka – drewniana listewka spełniająca funkcję klamki w dawnym góralskim budownictwie
zowować – zwać, nazywać (zowujom go gibki)
zowować się – nazywać się
zowysk – nagle krzyknięcie
zozdroscopy – zazdroszczony
zozdroсны – zazdroсны
zozdrość – zazdrość
zozdrościć – zazdrościć
zozdrośnica – zazdrośnica
zozdrośnik – zazdrośnik
zozymblina – galareta otrzymana przez wygotowanie świńskich nóg
zozrość – zazdrość
zółciutki – mocno żółty, całkiem żółty
zółciutki – jak wyżej
zółc – żółc
zółknonć – żółknać
zółtacka – żółtaczka
zółtawy – o żółtym odcieniu
zółtko – żółtko
żółto horość – żółtaczka
żółty – żółty
zómek – zamek
zprzepatrzować – dokładnie pooglądać wszystko
zprzepatrzowany – dokładnie pooglądany
zrachować – porachować
zrachować się – pomylić się w czasie liczenia

zrachowany – policzony
zracno – ciemno
zrada – zdrada
zradliwość – jak wyżej
zradliwy – zdradliwy
zradłować – wykonać pracę spulchniania gleby przy pomocy radła
zradłowany – taki, na którym wykonano pracę radłowania (zob. radłować)
zradzić – zdradzić
zradzić się – zob. zgodzić się
zrafać – porysować powierzchnię, wykonać pracę rafania lnu (zob. rafać)
zrafać się – porysować się
zrafany – porysowany, podrapany
zramotać się – spaść
zramotany – taki, który nagle spadł
zratować – poratować
zratować się – poratować się
zratowany – poratowany
zratowisko – ratunek, poratowanie
zrazić – zrazić, odstraszyć
zrazić się – zrazić się, ściąć się pod wpływem temperatury (mlyko się zraziyło)
zrazony – zrażony
zrazu – od razu, natychmiast
zreć – zreć, jeść łapczywie, jeść dużo (ón nie jy, ba zre)
zreśtom – zreszta
zrewać – ryknąć nagle
zrobić – zrobić, wykonać
zrobić se despet – wyrządzić sobie przykrość, wyrządzić sobie szkodę
zrobić się – zrobić się (zrobiył się obrotyny)
zrobiony – zrobiony, wykonany
zrobisko – wykop, wyrobisko, porzucona kopalnia
zrodzić – urodzić
zrodzić się – urodzić się
zrodzony – zrodzony, urodzony
zrok – wzrok
zrok ciymniawy – ponury wzrok
zrok mrocny – jak wyżej
zromb – zrąb, wsparcie wiązania dachowego
zrombać – zrąbać, ściąć, pociąć na kawałki

zrombany – ścięty siekierą
zrombować – zrąbywać, wycinać
zrosły – wysoki, wyrosły
zrosnąć – zrosnąć
zrośniony – zrośnięty, wyrosły (chłop zrośnięty)
zrośnięty – jak wyżej
zroz – zob. scyp
zrozuma śłyś – utracić rozsądek, zgłupieć
zrozuma ujs – jak wyżej
zrozumiany – rozumiany w znaczeniu ogólnopolskim
zrozumieć – zrozumieć, pojąć, uświadomić sobie
zróś – wzrosnąć, wypuścić liczne pędy
zróś sie – zrosnąć się
zrównać – wyrównać, wygładzić
zrównać sie – dorównać komuś w czymś, dojsć kogoś
zrównany – wyrównany
zrubać – zrąbać
zrucać – zrzucać
zrucany – zrzucany
zruć – zrzucić, zdjąć, pozbawić stanowiska
zrucony – zrzucony
zrujnować – zrujnować, doprowadzić do ruiny
zrujnowany – zrujnowany, zburzony
zrukować – przejść drogę pieszo, przyjechać bez zapowiedzi
zruńdować – spowodować bałagan, zniszczyć coś, zburzyć coś
zruńdowany – zniszczony
zrusać – poruszyć, zdenerwować
zrusać nerwy – doprowadzić do zdenerwowania
zrusany – poruszony
zruwacka – praca ponad siły, praca prowadząca do oberwania się
zruwać – rozrywać, zrywać
zruwać sie – zrywać się, porywać się
zruwany – zrywany
zryceć – zaryczeć, głośno krzyknąć
zrychtować – wyporządzić, wyszykować, przygotować
zrychtowany – wyszykowany
zryć – jeść, poryć (świnie zryły), pić zbyt

wiele alkoholu (zre gorzolkę, kielo wlezie)
zryć dać – dać jeść
zryć sie – kłócić się, gryźć się
zryktować – zob. rychtować
zryktowany – uszykowany
zrymb – zrąb, miejsce po wycinie drzew
zryncność – zręczność
zryncny – zręczny, mający spojrzenie, po którym jest powodzenie
zryncyć – poręczyć
zrynkowiny – zrękowiny
zrypać – stłuc, skruszyć, wulgarnie określenie: odbyć stosunek płciowy
zrypany – skruszony, zgwałcony, zbity
zrysać – porysować
zrysowany – porysowany
zryty – poryty
zrywność – zrywność
zrywny – zrywny, zdolny do szybkiego ruchu
zrzeknąć sie – zrzec się
zrzesany – zmurszały, opadły z sił
zrzezać – ściąć, pociąć na kawałki
zrzezany – ścięty, pocięty na kawałki
zrzodniony – bardziej rzadki, pozbyty tuzszy
zrzodniony – jak wyżej
zrzodnąć – zrzędnąć
zrzut – tyka zrzucona przez samca zwierzyny płowej
zrzyc sie – zrzec się
zrzynda – zręda
zrzyndny – zrzędny
zrzyński – zrosić
ztela – zob. stela
zub – ząb
zuber – młynek do mielenia ziarna
zubiyać – poubierać, udekorować
zubiyrany – poubierany, upiękaszony
zubożeć – zubożeć, zbiednieć
zubrować – zemleć ziarno z grubsza
zubrowany – zmielony na grubo
zuciekać – pouciekać
zucinać – poucinać wszystko
zucony – przyzwyczajony
zucyć sie – przywyknąć, przyzwyczaić się
zuć – żuć

zugorzić – wykonać orkę jesienną, zob. ugorzić
zugorzony – pozostawiony jako ugór
zuja – określenie uciążliwej kobiety
zujowaty – uciążliwy, przykry
zukładać – poukładać
zukwa – żuchwa
zukwały – zuchwały
zukunftami rusać – jeść
zukunfty – szczęki, zęby
zukunfty ścisnąć – tamować złość
zupa – zupa, płynna potrawa
zur – żur
zuzel – żużel
zużle – nawozy sztuczne
zużłoczek – worek na ziemniaki
zużłok – jak wyżej
zwać – nazywać
zwać się – nazywać się, mieć przydomek (zwie się Bacosek)
zwada – kłótnia
zwadliwy – kłótlivy
zwalic – zwalić, przewrócić, ściąć (zwały smreka), przypisać winę komuś innemu (zwały na niego)
zwalic się – przewrócić się, spaść
zwalisko – obszar, na którym leży powalone zboże
zwalony – przewrócony, ścięty (zwały smreka)
zwalować – zwałać, zrzucać
zwany – nazywany
zwarliwy – kłótlivy
zwarnica – pozostałość po wygotowaniu sera
zwartogłowieć – zgłupieć, zwariować, wykoleić się
zwaryjować – zwariować
zwarzić – zespawać, doprowadzić do wytrącenia się białka w mleku
zwarzić się – ściąć się (mlyko się zwarzyło)
zwazować – mieć na uwadze, zważać
zwiadować się – dowiadywać się
zwiastować – oznajmić coś, obwieścić ważną nowinę
zwiastowany – oznajmiany

zwid – zjawa
zwidzieć – spodobać
zwidzieć się – spodobać się (barz mu się zwidziała), przywidzieć się (zwidziało mu się źle)
zwidziany – taki, o którym dowiedzieliśmy się przypadkowo
zwidzieć – zasłyszeć
zwidzieć się – dowiedzieć się przypadkowo, przekonać się o czymś
zwierać – zagotować
zwieść – przyprowadzić (zwidli docthora do dziecka)
zwieźć – zwieźć (trza było ryhło zwieźć siano)
zwiąc – krętacz, osobnik, który pokrętnie zdobywa majątek
związka – gonitwa, praca w pośpiechu, kręctwo
zwiąc – obracać, kłamać, kręcić, zwiajać, zob. swiajać
zwiąc się – kręcić się, spieszyć się podczas pracy
związany – skręcany
zwikniony – zwichnięty
zwiknonć – zwichnąć
zwikrować się – zwichrować się, pokrzywić się
zwikrowany – pokrzywiony, zwichrowany
zwilcony – zdziczały, taki, który szedł na złą drogę życiową
zwilcyć się – zdziczeć, zejść na manowce
zwiniony – skradziony, zwinęty
zwinonć – zwinąć coś, zrolować, ukraść (zwinon pinionzki)
zwoić – zwiać, uciec (zwoił im z hereštu)
zwońc – zwońc
zwońcany – zwońcany
zwończka – dawne okrycie głowy o kształcie pasa
zwończkać – zwończkać, powiększać
zwończkany – zwończkany
zwończkyc – zwończkyc
zwończ – dzikie zwierzę
zwończowaty – zachowujący się na podobieństwo zwierzaka
zwończyna – zwierzyna

zwykrzywiać – powykrzywiać, wypaczyć coś
zwykrzywiany – powykrzywiany
zwylicować – policzyć dokładnie
zymionć – zmiąć mocno, zmiąć dokładnie
zwyndzić – ukraść
zwyndzony – skradziony
zwynosić – powynosić wszystko
zwynosony – powynoszony
zwyrbować – zwerbować, skaptować
zwyrbować się – ulec skaptowaniu, zaciągnąć się ochotniczo do wojska
zwyrbowany – zwerbowany
zwyrt – obrót
zwyrtac – osobnik obrotny, osobnik zaradny
zwyrtacka – taniec, tańcowanie, ruch związany z nawałem pracy
zwyrtac – obracać, kręcić
zwyrtac się – uwijać się, tańczyć
zwyrtany – rodzaj tańca góralskiego
zwyrtak – osobnik szybko poruszający się, osobnik zapobiegliwy
zwyrtlik – specjalne ogniwo łańcucha zapobiegające jego skręcaniu się, zabawka dziecienna o kształcie śmigła, wiatraczek
zwyrtłony – zakręcony w tańcu
zwyrtłonć – obrócić, okręcić
zwyrtłonć się – obrócić się, szybko uporać się z czymś, zmienić się nieoczekiwanie
zwyrtny – obrotny, zwrotny, zdalny, zdolny
zwyrtolka – coś, co się obraca; coś, co się kręci
zwyrtula – kobieta obrotna, kobieta zwinna
zwyrtulica – jak wyżej
zwyruwać – powyrywać wszystko
zwyruwany – powyrywany
zwyrzondzać – zrobić
zwyssać – podwyższać, pozostawać
zwyssać się (czegoś) – pozostawać, być w nadmiarze
zwyscyrbować – zrobić na czymś kilka szczerb
zwyscyrbować się – ulec poszczerbieniu

(noze się zwyscyrbowały)
zwyscyrbowany – poszczerbiony
zwysek – naddatek, nadwyżka
zwysska – półka lub żerdka umieszczona wysoko, naddatek czegoś, zob. zwysek
zwysskiym – ponad miarę, ponad normę
zwysskować – być w nadmiarze
zwyssony – podwyższony
zwyssyć – podnieść (trza go zwyssyć), poostać (płótna się zwyssy), przekroczyć
zwyssyć się – być z naddatkiem, być więcej
zwyssynie – podwyższenie, podest
zwyssyż – wzwyż, na wysokość, powyżej
zwyssni – taki, który jest w nadmiarze; taki, który zbywa
zwyssniany – pozostający w nadmiarze
zwyssny – zob. zwyssni
zwyttargować – zob. zwyttuwać
zwyttwłócony – powyttwlekany
zwyttwłócyć – wyttwlec wszystko
zwyttzka – wysokie miejsce, zwyttzka
zwyttzować – wyttzwać
zwyttzie – życie, pożywienie, żywność, zboże
zwyttziok – żartobliwa nazwa flaszki na wódkę
zwyttzyc – życzyć
zwyttzynie – życzenie
zwyttzyc – żyć, być wspólnie (zyttjom już dwadścia roków), mieć intymny związek (zyttjom ze sobom)
Zytt – Żyd, osoba narodowości żydowskiej
zyttel – stołek
zyttoski – żyttowski
Zyttówka – Żyttówka
zyttga – iskra lecąca od kutego żelaza
zyttgac – dziecko lub osobnik dokuczający innym
zyttgać – kłuć, szturchać
zyttganica – roślina pokrzywa żegawka, zob. parzawica, zob. zyttgawica
zyttgar – zegar
zyttgarek – zegarek
zyttgarki – roślina dziewięciornik błotny
zyttgawica – pokrzywa, zob. parzawica, zob. zyttganica
zyttgiel – prymitywny rodzaj drewnianej kanapy
zyttglawica – kobieta złośliwa

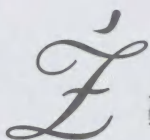
zyglawiec – osobnik złośliwy
zyglawy – dokuczliwy, kłujący, wywołujący pieczenie, lubiący się bósć (zyglawo krowa; zyglawy bycuś)
zygniony – ukąszony, ukłuty, zdenerwowany
zygnonć – ukąsić, ukłuć (osa mie zygne-na), powiedzieć coś złośliwego (furt zygo do niego)
zygor – zob. zygarek
zygorecek – zegareczek
zygorek – zob. zygarek
zygzok – zygzak
zyjontko – żyjątko, robaczek
zyjś – zejść
zyjś sie – spotkać się, zgromadzić się
zyjść na nic – zejść na manowce, stoczyć się społecznie
zyjść sie – zejść się, spotkać się (ześli sie na perci)
zyjść świat – przewędrować po świecie
zyjść ze świata – umrzeć
zylasty – żylasty, wypracowany (zylasty zyciem)
zyletka – zob. zyłetka
zyła – żyła, określenie silnego i wytrzymałego na trud osobnika
zyłka – żyłka, cienka żyła
zyłować sie – trudzić się bardzo, ciężko pracować (dziyń na dziyń zyłuje)
zyłowany – trudzony nadmiernie, ciężko pracujący
zyły potargać – wykonywać jakąś pracę z dużym wysiłkiem fizycznym
zymbate ciepło – ziąb wywołujący szczękanie zębami
zymbatka – zębátka
zymbaty – osobnik o wydatnym przednim uzębieniu
zymbce – nasadka mocowana do kosy o charakterze grabek powodująca równe układanie się zboża podczas koszenia
zymbiec – ząb (zymbce u grabi połomane)
zymbisko – jak wyżej
zymbora – kwaśna serwatka
zyngra – iskra, określenie ruchliwego osobnika

zyniac – kawaler ubiegający się o rękę panny
zyniacka – ożenek
zyniacke cuć – dojrzeć fizycznie
zyniadło – w przenośni narządy płciowe kawalera (zyniadło mu juz urosło)
zyniato – zamężna
zyniaty – żonaty
zynić – żenić, oddawać syna za męża (zyni syna z bogockom)
zynić sie – żenić się, zawierać związek małżeński
zynić sie do chałupy – żenić się, sprowadzając do rodzinnego domu współmałżonka
zynić sie z chałupy – żenić się, opuszczając rodzinny dom po ślubie
zyniocka – ożenek
zynonć – pędzić (zynom owiecki we hole), zob. zenonć, zob. gnać
zyntyca – serwatka z owczego mleka, żętyca
zyntyca kwaśno – żętyca po skwaśnieniu
zyntyca ostudzono – świeża żętyca ochłodzona
zyntyca słodko – świeża i ciepła żętyca
zynba – zob. zyniacka
zynytyca – zob. zyntyca
zyrać – jeść wiele czasami, zob. zryć
zyrdecka – cienka żerdź, zob. zerdecka
zyrdka – żerdź, drąg
zyrdź – jak wyżej
zyrkadło – lustro
zyrność – apetyt
zyrny – mający apetyt
zyszenie – spełnienie
zyskowy – przynoszący zysk
zytko – żyto
zytni – żytni (zytnio monka)
zytniany – jak wyżej
zytnionka – żytnia słoma
zytniorka – wiązka żytniej słomy
zytniówka – wódka żytniówka, maszyna do młócenia żyta
zytny – zob. zytni
zyto – żyto, ziarno żyta
zywe śrybło – rtęć

zywica – żywica
zywiczny – żywiczny, smolny
zywina – dobytek, inwentarz żywy
zywizna – jak wyżej
zywnie – żywnie
żywność – żywność
żywo – żwawo, raźnie
żywo krocać – kroczyć żwawo
żywo sie rusać – żwawo poruszać się
zywobycie – życie, życiorys, bytowanie
żywoistny – żyjący
żywokost – żywokost
żywot – żywot, życie, wnętrze brzucha
(cosi go skrynco we żywocie)
żywotek – rodzaj gorsetu wykonanego
z bogato zdobionego aksamitu
żywy – żywy, ruchliwy, energiczny
żywy gros – gotówka
żywyj duse ni ma – brak kogokolwiek
żywym prawym – na nic nie zważając,
wbrew faktom (cygani żywym pra-
wym)

zyzac – określenie osobnika, który lubi za-
czepiać
zyzać – szturchać, dokuczać, dogryzać ko-
muś
zyzać do sie – wzajemnie szturchać się,
dokuczać sobie
zyzać sie – jak wyżej
zyznonć – szturchnąć, dokuczyć, trącić,
powiedzieć złośliwość, zaczepić
zyzok – zob. zyzac
zyźniony – ukłuty
zziajać sie – zadyszeć się
zziajany – zadyszany
zZO – zza
zZuć – ściągnąć obuwie
zZuto smola – wyżuta wydzielina smolna
smreka
zZuty – ściągnięty z nogi
zZuwać – ściągać obuwie
zZuwany – zdejmowany z nogi
zZyć sie – zżyć się
zZyty – zżyty, zbratany

źbik – źbik
źbło – zob. ściebło
ździcany – zdziczały, zbyt nerwowy
ździceć – zdziczec
ździebecko – troszeczkę
ździebelko – małe źdźbło
ździebko – trochę, troszeczkę
ździebło – źdźbło
ździorbic – oszczędzać, składać grosz do grosza
ździorbiony – oszczędzany
ździybelko – zob. ździebelko
ździrzyć – wytrzymać
źgac – nożownik, osoba mało wartościowa (to nie chłop, ba źgac)
źgacownik – jak wyżej
źgacusz – jak wyżej
źgać – kłuć, ranić (źgo go nozym)
źgniony – ukłuty, zraniony nożem
źgnonć – dźgnąć, ukłuć, zranić (źgnon go)
źgnonć się – ukłuć się, ranić się
źle – źle, niedobrze, kiepsko, groźnie, niewygodnie
źleb – źleb, kamieniste, korytowe zagłębienie w zboczu góry
źlebek – niewielki źleb
źlic – denerwować, złościć
źlic się – denerwować się, złościć się
źlijsy – bardziej zły
źlyb – zob. źleb
źmija – źmija
źmijka – źmijka, giętka, stalowy wąż do przetykania rur, motyw zdobniczy
źmijkowaty – cechujący się dużą giętkością
źniwa – źniwa
źniwiorka – źniwiarka
źniwiorz – źniwiarz
źniwo – źniwo
źracno – o świcie, widno
źracny – widny, nie całkiem ciemny
źrałość – dojrzałość

źrały – dojrzały
źrebić się – źrebić się
źrebno – źrebna
źreć – dojrzewać
źrocno – zob. źracno
źrocny – widny, jasny
źróbcok – podrostek, młody kawaler
źróbeczek – ekspresywnie o źrebaku lub swawolnym chłopaku
źróbek – źrebak, młody, swawolny chłopak
źróbka – źrebię płci żeńskiej
źróbus – zob. źróbeczek
źródelko – źródleńko
źródłanka – woda ze źródła
źródłano woda – jak wyżej
źródło – źródło, woda tryskająca z ziemi
źródło bije – tryska źródło
źrybcok – zob. źróbcok
źrybie – zob. źróbek
źrybiontko – jak wyżej
źrynica – źrenica
źwandrać – zrządzić, psioczyć
źwandrać poza usy – jak wyżej
źwándrawy – zrządzający, psioczący
źwándroc – osobnik zrzedny
źwándrok – jak wyżej
źwándrula – kobieta zrzedna
źwinceć – wydawać metaliczny dźwięk, metalicznie dźwięczeć
źwinceć poza usy – natrętnie wylewać komus swoje żale
źwincek – maruda
źwincecy – dźwięczący, o metalicznym dźwięku
źwingotać – zob. źwinceć
źwink – dźwięk, wysoki metaliczny dźwięk
źwinkać – dzwonić, dźwięczeć, próżnować
źwinceć – zob. źwinceć
źwir – źwir
źwirować – źwirować, posypywać źwirem
źwirowany – wyżwirowany
źwiynk – dźwięk
źwiynkować – przeżuwać
źwiyrz – zwierzę
źwiyrze – zwierzę
źwiyrzina – zwierzyna dzika

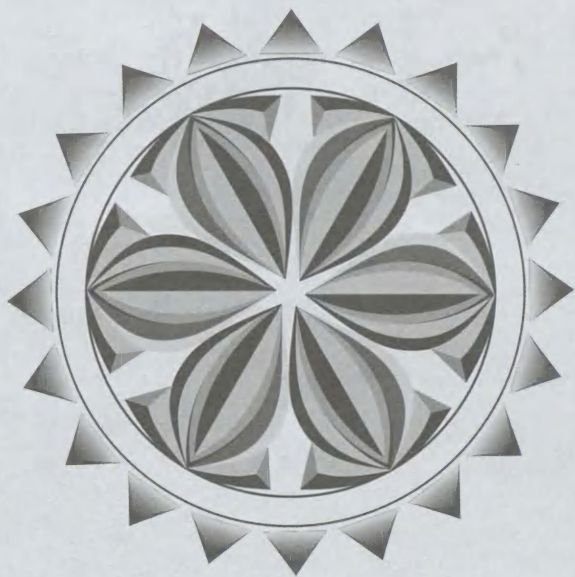
Z

żaba – choroba owiec (owce tłuce żaba)
żabica – skała dolomitowa, głąz

żabi skrzek – żabia zaródź
żabusia – żabka
żogiew – żagiew
żeleźniok – zob. zeleźniok
żyntyca – żętyca, zob. zyntyca
żywina – zob. zywina

16450

*„i Twoim jacy growoł bede graniem,
Gwaro, Ty moja Zwietho Pani.....”*

Augustyn Suski

1995 978-75-962123-6

ISBN 978-83-60621-22-6

BIBLIOTEKA UCZELNI
Podhalańska Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa w Nowym Targu

10009493

ISBN 978-83-60621-22-6